Digitized by Google

37
9.D
9

-915

Digitized by Google

ANNALES
MINORUM

AUCTORE

A.R.P.F. LUCA WADDINGO

HIBERNO

Ejuſdem Ordinis Chronologo.

Digitized by Google

Digitized by Google

ANNALES MINORUM
SEU
TRIUM ORDINUM
A S. FRANCISCO INSTITUTORUM

AUCTORE

A. R. P. LUCA WADDINGO HIBERNO

S. T. Lectore Jubilato, & Ordinis Chronologo.

TOMUS NONUS

Editio ſecunda, locupletior, & accuratior

OPERA, ET STUDIO

R.^mi P. JOSEPHI MARIÆ FONSECA AB EBORA

S.T.Lect.Jub. S.& U.Inquiſit. Conſultoris, S.C.Conſiſtor.Vot. Epiſcop. Examinat.
Ord.Min.in Ciſmont.Fam.tam Obſerv.quam Refor.& Diſcalc.Cōmiſs.Gen.&c.

ROMÆ Typis Rochi Bernabò MDCCXXXIV. Superiorum permiſſu.

CUM PRIVILEGIO SUMMI PONTIFICIS.

Digitized by Google

SANCTISSIMO

D. N. D.

CLEMENTI XII.

PONTIFICI OPTIMO MAXIMO

FR. JOSEPHUS MARIA FONSECA EBORENSIS
Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia
FELICITATEM

SI quis umquam populus domeſticis rerum magnifice, ac præclare geſtarum exemplis abundavit, BEATISSIME PATER, *eorum profecto, Te Pontifice Maximo, tanta ſuppetit copia populo Romano, ut ad quaſ-*

Digitized by Google

cumque actiones Tuas prope Divinas, atque immortales mente, & cogitatione ſe converterit, maximi, latiſſimique laudis, & gloriæ campi ſeſe illi aperire, atque explicare videantur. Sunt enim virtutes Tuæ, quibus hanc urbem, hanc ætatem illuſtras, excelſo, magnoque animo digniſſimæ: ſunt gravitatis, ſapientiæ, pietatis, juſtitiæ, liberalitatis, amoris in omnes ordines pleniſſimæ. ſed ut ex his eas, quæ ad juris æquabilis deſcriptionem, quæ ad juſtitiam, quæ ad religiones, ac cæremonias pertinent, pretermittam, vellem mihi tanta ſuppeteret orationis facultas, ut ſingularem munificentiam, ac liberalitatem meritis laudibus efferre poſſem. Quantis enim muneribus bonarum artium cultores invitaviſti? quarum aliæ poſtliminio revocatæ, altæ aliæ magnificis operibus excitatis, præmiis omnes, atque honoribus cumulatæ. Hæc illa ſunt maximorum Principum ornamenta præclara, hæc illa ſtudia, quibus & ſplendor civitatum, & felicitas

civium,

civium, & præſtantium virorum commoda, ac dignitas unice conſtant. Quoties igitur, Beatissime Pater, *de urbe Roma, de ejus tectis, ac viis, de ejus templis, atque ædibus cogitabis, toties de incredibili liberalitate Tua, toties de maximis Tuis beneficiis, toties de bonorum fortunis, populique Romani, cui tantopere ſtudes, felicitate cogitabis. Præcipue vero Lateranenſis Baſilica, & arcus Conſtantini Cæſaris trophæis inſignis, & Capitolium vetuſtis elogiis, ſimulacris, aliiſque antiquitatis monumentis a Te nuper nobilitatum, ad omnium gentium, poſterorumque ſæculorum admirationem, repræſentabit memoriam Pontificatus Tui. In his merito Tibi places, ad hæc Principis, per egregia facta immortalitatem petentis, ſapientiſſima conſilia; ad hæc magnam curarum partem abs Te dirigendam jure optimo cenſes. Quæ mecum ego cum reputarem, nihil ad veræ, ſolidæque virtutis commendationem illuſtrius, nihil ad nominis æternitatem*

tem

tem parandam conducibilius iſto, quem tenes, agendi curſu excogitari a Summo Principe potuiſſe ſum arbitratus. Tantus enim eſt in his actionibus ſplendor, tanta in magnitudine animi, & conſilii dignitas, ut hæc a virtute donata, cetera a fortuna commodata eſſe videantur.

ERU-

ERUDITO LECTORI.

NONNULOS fuiſſe intelligo, candide Lector, qui cum noſtram epiſtolam perlegiſſent, quam ſecundo volumini hujus Operis præpoſuimus, in ipſum Auctorem graviter deliquiſſe nos dicerent, ac, ſi Superis placet, intolerandæ temeritatis, audaciæque inſimularent. Illud eos offendit, quod Annales Waddingi Typographorum depravatos incuria cum videremus, Augiæ ſtabulum repurgandum, & ad nitorem, munditiamque adducendum nos ſuſcepiſſe præfati ſumus. Quibus ego reſponſum velim, nihil deteri a nobis de nativo ſplendore, laudibuſque Waddingi, ſi male acceptum a Bibliopolis opportune queramur. Quæ cauſſa fuit egregio viro ex Obſervantium Familia, ut iſtis Annalibus, quanta maxima poſſet, diligentia emendandis operam daret, perficeretque, ut clariſſimus Auctor priſtinum decus, ac dignitatem poſtliminio recuperaret. Itaque in hoc Opere edendo, quod interpoſita auctoritate graviſſimorum virorum polliciti ſumus, ut ſqualore, ſituque deterſo, nitidus tandem, integerque Waddingus in lucem prodiret, id omni ope non adhuc modo præſtitimus, ſed & aliorum impreſſione voluminum ſancte præſtabimus. Quod ſi in margine quarti, ſextique voluminis notata quædam reperias, quæ in exem-

pla-

plaribus antea vulgatis deſiderantur, id profitemur neutiquam publico factum eſſe conſilio, ſed privati cujuſpiam incogitantia, qui, haud conſultis Familiæ præfectis, in eo lapſus profecto eſt, ut hoc ſibi licere arbitraretur. Ceterum nihil nobis antiquius, aut potius ducimus, quam Franciſcanæ Familiæ viris, totique adeo litteratorum reipublicæ noſtram fidem probare, benevolentiam, concordiamque inter eos, quos ſtudiorum ſimilitudo conjungit, conſtantiſſime retinere. Cujus rei cauſſa hujuſmodi annotationes deinceps irrepere non ſinemus.

REIM

Digitized by Google

REIMPRIMATVR

Si videbitur Reverendiſsimo Patri ſacri Palatii Apoſtolici Magiſtro.

N. Baccarius Epiſcopus Bojanenſis Vicesgerens.

REIMPRIMATVR

Fr. Jo. Benedictus Zuanelli Ordinis Prædicatorum ſacri Palatii Apoſtolici Magiſter.

AN-

Digitized by Google

ANNALES MINORUM.

Anno Christi 1377.	Gregorii XI. anno 7.	Caroli IV. Imp. anno 30.	Religionis Minorum anno 170.

ARGUMENTUM.

Trucidantur in Umbria Jacobus & Philippus martyres. Naſcitur beata Angelina novi Inſtituti primiceria. Moritur beatus Thomaſuccius vir mirabilis. Acta omnium diffuſe narrantur. Fridericus III. Trinacriæ Rex, & filii tumulantur Meſſanæ apud Minoritas.

I. FULGINEUM, nobilis Umbriæ civitas, ſancto Franciſco, ejuſque ſectatoribus addictiſſima, tria nobis miniſtrat hoc anno argumenta, quæ calamum exerceant; depoſitionem beatorum Martyrum Jacobi, & Philippi Minoritarum, præludia vitæ beatæ Angelinæ, præclaræ apud Fulginates Monialium inſtitutricis, & mortem beati Thomaſuccii Ordinis Pœnitentium. Atque ut a Martyribus incipiamus, turbulento hoc tempore, quo paſſim urbes Italiæ, & maxime Umbriæ, Marchiæ, & Lombardiæ inconſtanter agebant, & dominorum ſuorum imperium detrectabant; Fulgineum occupabat Trincius Trincii ſeverus & immitis dominator. Dubitaverat is de fide populi Bevanii, ſibi ſubjecti, & ad ſuggeſtionem calumniatorum miſit ſibi ſimiles, Guillelmum Fulginatem, & Petrum Coccoranum, ſæviſſimos militum (quorum pars magna erat ex advenis hæreticis) præfectos, qui in defectionis excogitatæ auctores & conſpiratores ſevere animadverterent. Omnia illi repleverunt cæde, ſanguine, rapinis, incendio, nullo habito delectu ſtatus, aut ſexus. Erant tunc eo in oppido prædicti Martyres, qui ſævitiam deteſtati, in publico foro modo populum ad tolerandam a Deo fortaſſis immiſſam pro peccatis vindictam, pie hortabantur; modo Tyrannis crudelitatem, & innocentum injuſtam oppreſſionem audacter objiciebant. Indignati ſceleris auctores, juſſerunt ſatellites, in Fratres rebellis populi fautores, irruere. Illi verberibus opprobriiſque affectos, demum occiderunt ſub veſperam diei ſecundi Septembris, & corpora ignominioſe ad aliorum terrorem projecta, decreverunt die ſequenti projici in prolabentem fluvium Topini.

> Urbs Fulginei Minoribus addictiſſima.

> *Jacobil. de Sanctis Fulgin. pag. 287. Marc. 2. par. l. 9. c. 33.*

> Occiduntur Bevanii Jacobus, & Philippus Minoritæ.

II. Pii aliquot oppidani ſublata clam noctu, & arcæ incluſa cadavera

deferebant ſepelienda; ſed a militibus circumventi, piam prædam impiis prædonibus, injurias & vulnera perpeſſi, reliquerunt. Sine mora crudeles

Projiciuntur in flumen.

carnifices ſacrum depoſitum flumini crediderunt. Ille vero in cujus conſpectu pretioſa eſt mors ſervorum ſuorum, noluit ſine honore in aquis ſepeliri,

Sed mirabiliter educuntur.

verum mirabiliter naturæ immutato ordine, contra impetuoſum curſum fluminis aſcendere fecit arcam, uſque ad pontem, a ſancto Magno nuncupatum. Qui tranſibant videntes ſine velis, ſine remis, ſine ductore occulta quadam vi ligneam trahi molem, myſterioſum quidpiam ſuſpicati, partim pavidi, partim avidi, vel divinum aliquod veneraturi, vel lucrum reportaturi, arcam ad littus traxerunt, eo in loco, quo nunc conſpicitur Eccleſia beatæ Mariæ ad ſanctum Magnum. Detracto operculo, viderunt ſacra corpora religioſe compoſita, recenti vulnere hiantia, & ſuaviſſimum odorem ſpirantia, quibus ſignis judicarunt, pios viros propter juſtitiam occubuiſſe.

Fulgineum advehuntur.

Re delata ad Fulginates, Clerus obviam proceſſit, & funebri pompa funus in urbem, mox ad Eccleſiam Cathedralem ſancti Feliciani deduxit. Sed præ foribus oportuit hærere, nulla enim vi, arte, vel induſtria templo huic

Et apud Minoritas ſepeliuntur.

potuerunt inferri. Interim inſolito tinnitu nullo trahente, reſonant campanæ ædis Franciſcanæ; quibus miraculis non immerito crediderunt omnes, ſatis perſuaſum iri, his Martyribus deberi ſepulcrum apud ſui Inſtituti conſodales. Illuc proinde directa totius populi, & cleri ſupplicatione, magno honore in ſacello ad dexteram altaris præcipui, nobili ſepulcro condita ſunt; ubi in hunc diem fidelium patent venerationi. Paulo poſt ultus eſt Dominus ſanguinem ſervorum ſuorum; periit enim miſerabiliter Trincius e feneſtra præcipitatus, uti clarius mox narrabimus, & carnificinæ auctores, qui gladio percuſſerunt, gladio perierunt.

Jacob. cit. p. 118. & ſpeciali de eadem edito libello. Marc. 3. par. l. 1. c. 18.

Naſcitur beata Angelina.

III. Denatis mundo iſtis præclaris Martyribus, naſcitur cœlo beata Angelina Corbaria, in caſtro Montis-Jovis X. M. P. ab Urbe-Veteri, patre Jacobo Angioballi, Comite prædicti caſtri, Marſiani, Montis-Martis, Montis-Jovis, Milliani, Citonæ, Montis-Leonis, Montis-Cambionis, aliorumque vicorum in diſtrictu præfatæ urbis, Tudertinæ & Peruſinæ; matre vero Anna ex Comitibus Corbariæ. In baptiſmo Angelina nuncupata, ab ipſa infantia angelicis moribus aſſueta, quam proprie ei nomen convenerit, oſten-

Infantiæ pia rudimenta.

dit. Puellaribus annis nihil in ea humile, aut vulgare apparuit, omnia excelſa, omnia ſingularia. Solum pietatis, & virtutis ſtudium in verbis & factis elucebat; altariola domi erigebat, ornabat, & virgunculas convicinas ad preculas, & pietatis exercitiola convocabat; quibus præludiis indicabat, & ſacras ædes ſe fabricaturam, & ſub divinis obſequiis multas virgines col-

Pium puellæ furtum.

lecturam. Duodennis matre præclariſſima fœmina, orbata, conſideravit quam vana ſunt mundi oblectamenta, & fugitiva connubii ſolatia, quæ vel cito pereunt, vel aſſiduitate vileſcunt, vel diuturnitate obſoleſcunt, & emiſſo voto de non admittendo ſponſo terreno, ſuam virginitatem Deo conſecravit. Deinde cœperunt ei mundana cuncta ſordeſcere, & Chriſtus ſolus placere. Hunc ubique precibus, & affectu quærebat, maxime vero in pauperibus, quia ut noſtram ditaret paupertatem, factus eſt quaſi unus ex illis. His omnia, quæ aliunde colligebat, diſtribuebat, & pio quodam furto bis in hebdomada deſcendebat in culinam, extractæque ex olla carnis partem in quinque fruſta diſſecabat, quæ totidem dabat pauperibus, in memoriam quinque Chriſti plagarum. Semel deprehenſa, & furti accuſata, a coquo interrogavit, an aliquando probaverit carnes imminutas? cui, dum ille reſpondit; *numquam*, idque experimento tunc comprobaſſet, ſubjunxit illa: *Quod tibi non nocet, & alteri prodeſt, non debet diſplicere: hac arte abſ-*

que

quæ tuo damno ſæpe refocillantur egena viſcera miſerorum. Hæc libuit præludia ſanctitatis virgunculæ prælibare, reliqua dabimus juxta factorum, & annorum diſtributionem.

IV. Præmiſimus etiam alias primordia virtutum beati Thomæ, ſive Thomaſuccii, reliqua in hunc annum, quo apud Fulginates deceſſit, vita rejecta. Diximus perpetuum ſibi extruxiſſe ergaſtulum, in quo dum annis tribus recluſus, rebus vacaret cœleſtibus, tamdem apparuit ei Chriſtus, monuitque ut inde egreſſus nomen ſuum portaret ad gentes rebelles, & a Sede Apoſtolica apoſtatrices: *Exi*, inquit, *de ſepulcro hoc*, *& denuntia populo Etruſco ſcelera*, *quæ committunt*, *neque formides a facie eorum*, *quia ego ero tecum*, *& miniſtrabo*, *quæ te oporteat loqui*. At ille ſe tanto miniſterio reputans indignum, conſtanter renuit, audenterque nimis dixit, ſe e voluntario illo carcere non exiturum. Paulo poſt falſo accuſatus coram Nucerino Epiſcopo, quod ſingularem, & ſuperſtitioſam illam elegerit vitam, ſacra contempſerit audire, & Pœnitentiæ Sacramento conſcientiam non expiarit, illinc eductus, totus horridus & piloſus, ſed facie venerandus, crimina diluit, maxime circa Confeſſionem ſacramentalem, dum ſingulis menſibus, teſte ipſo Parocho, ſua peccata faſſum eſſe probavit. Cum veneratione ab Epiſcopo dimiſſus, dum ad ſuum vellet ergaſtulum redire, monetur ab Angelo, ut divinis pareat præceptis, & in Tuſciam abeat, denuntiaturus mala ſuperventura genti tunc iniquæ, niſi reſipiſcat: *Te etenim*, ait, *conſtituit Dominus hujus populi doctorem*, *& prophetam*. Denuo ille recuſavit, & veluti alter Jonas, ſciens populum illum eo tempore duræ cervicis, gravem iniquitate, & quanta mala intulerit Eccleſiaſticis, voluit fugere a facie Domini, & enavigare in Syriam Sarracenis potius prædicaturus.

Tom. 7. an. 1313. n. 21. *Marian. lib. 5. c. 2.* *Marc. 3. par. l. 1. c. 5.* *Jacobil. de Sanctis Fulgin. pag. 167. & peculiari de eodem libello.*

B. Thomaſuccio apparet Chriſtus.

Falſo accuſatur.

Monetur ab Angelo ut prædicet Etruſcis.

Sed recuſat.

V. Anconam eunti, ut navem conſcenderet, apparuit Dominus, & inobedientem increpavit, interrogavitque, ut quid potius Sarracenis, quam Etruſcis mallet prædicare? Reſpondit, a Sarracenis ſe expectare in præmium ſuſcepti laboris coronam martyrii. *Et hanc*, inquit Dominus, *afflictionis multæ*, *& pœnarum in Tuſcia conſequeris*: *Abi*: *ne tardes quæ juſſi perficere*. Non eſt auſus amplius contra ſtimulum calcitrare, accinxitque ſe laborioſo itineri, & periculoſo miniſterio. Dum pergeret, apparuit Dominus nondum egreſſo Marchiam Anconitanam, juſſitque ut protinus illo in loco exordiretur ſuos ſermones, & divina vaticinia. Timens & tremens ad inſolitum, populiſque ingratum eloquium, cœpit enuntiare cœleſtes vindictas famis, peſtis, belli, aliorumque malorum, quæ parabantur, niſi ad cor, & Eccleſiæ obedientiam redirent. Integro menſe timens, & pavens tremula voce hæc prophetabat, agnoſcens injuncti ſibi miniſterii majeſtatem: ſed mox ita intrepide & ferventer hæc exponebat, ut populis metum, & melioris vitæ propoſitum infunderet.

Denuo apparet ei Chriſtus.

Tamdem obſequitur.

Tertio apparet ei Chriſtus.

Incipit prædicare in Marchia.

VI. Dum illo Piceni loco prædicaret, convixit cuidam ſui Inſtituti pio Eremitæ, in tuguriolo a populo ſemoto, ubi aquæ laborabant inopia: ſed toto incolatus Thomæ tempore, quotidie ſub auroram præ foribus inveniebat Eremita aquæ limpidiſſimæ amphoram, quod dum Thomæ meritis tribueret, rogavit ille, ut dum eo eſſet in loco, hoc Dei beneficium nemini propalaret. Ægydio Cardinali Albornotio, Pontificio in Italia Legato, tunc prædixit felices belli eventus, & glorioſas victorias, ſed in felicitatis culmine, mortem immaturam. E Marchia tranſivit in Umbriam, inde declinaturus in Tuſciam; hæſit tamen in urbe Nucerina per integrum menſem, ubi tot flagella civibus magno ardore prædixit, ut publicis ſupplicationibus, flagris, lacrymis, & jejuniis, Dei iram placaſſe merito viderentur. Obtinuit hanc apud Nucerinos opi-

Prædixit Card. Albornotio victorias & mortem.

Tranſit in Umbriam.

Magni fit apud Nucerinos.

Miraculum.

nionem tum vitæ candore, tum manifeſto miraculo. In Prætorio ingens cecidit ſuper puerum columna; membris attritis ne omnino periret, accurrit populus, ut columnam amoveret. In vanum laborantibus, vocatus eſt in adjutorium Thomas, qui puero compaſſus, & oratione præmiſſa, velut alter Samſon, ſolus ingenti hoc pondere juvenculum levavit.

Peruſii prædicit cuidam malum exitum.

VII. Inde tranſlatus Peruſium, prædixit civiles diſcordias & inteſtina bella mox futura, niſi peculiares quibus ardebant, inimicitias deponerent. Hæc ſæpe in publico foro prædicentem quidam irriſit, pſeudo-prophetam appellans; cui Thomas: *Heu te miſelle, qui Dei dona contemnis; age cito pænitentiam, a te Dei incipiet vindicta, crudeli namque morte ante aliquot dies infeliciter, vitam terminabis*; verumque dixiſſe paulo poſt ipſe demonſtravit eventus. Eo ipſo tempore Peruſii conſanguineæ filium, Franciſcum nuncupatum, ferox equus currens calcavit, & cerebro per plateam ſparſo, membra contrivit. Infelix mater lacerum infantem ulnis ad Thomam deportavit, rogavitque, ut vel matrem reſtituto filio ſolaretur, vel ita laceratum corpuſculum ipſe ſepeliret. Res mira! collectum cerebellum cranio immiſit, confracta brachiola, & crura compoſuit, emiſſaque oratione, protracto ſuper corpuſculo Crucis ſigno, matri vivum & integrum reſtituit. Illa ad tantum attonita miraculum, ne ingrata videretur: *a Deo acceptum, Deo*, inquit, *& tibi, conſanguinee, reddo, ut divinis devoveas obſequiis*. Aſſentientem puerulum libenter admiſit, & bonis moribus inſtructum in ſuo habuit comitatu, qui tamdem virtutibus & miraculis clarus, obiit Bononiæ.

Puerulum occiſum revocat ad vitam.

Prædicit Minoritis caſum campanæ.

VIII. Minoritæ Peruſini horribilia quæque frequenter populo minitantem graviter increparunt, quibus ille ſedato & tranquillo animo ſolum illud reſpondit, ut fortiori nexu alligarent ſui Cœnobii campanam, aliter brevi caſuram. Irriſerunt illi reſponſum, ſed poſt paucos dies cadente, & fracta campana, cognoverunt vere recepiſſe donum prophetiæ, & in pretio habuerunt. Ibi reprehendit humiliter & reverenter, in ſecreto cubiculo Geraldum Abbatem Monaſterii majoris prope Turonem, Vicarium generalem Pontificium in nonnullis terris Eccleſiæ, male ſe habentem in regimine, & vitam ducentem non omnino laudabilem. Ille indignanter ferens, ſe a contemptibili viro reprehendi, vehementer commotus, cum confuſione rejecit. Cui Thomas zelo plenus: *Scias, o homo fere, & incorrigibilis, paratum jam tibi ſupplicium; propter tuam tyrannidem, & ſcandaloſam vitam, ignominioſe brevi ex hac ejicieris civitate.* Amplius excandeſcens Abbas opprobriis, & verberibus affectum Peruſio juſſit exulare, & per ſatellites ſuos extra urbem deduci; quaſi vero procul facto propheta, procul fieret quod prophetavit. Non ita ſane; nam rebellantibus paulo poſt Peruſinis, & cum Florentinis conſpirantibus, extra urbem, non ſine opprobrio jecerunt Abbatem.

Et Vicario Pontificio mala ſupervenutura.

Cortonæ Rectori prædicit periculum.

IX. Thomas Peruſio ejectus, divinum executurus præceptum Tuſciæ fines ingreditur, & Cortonæ Rectorem ſecreto monet excogitatæ mortis a quodam occulto inimico. Reddit Gubernator gratias præmoniti periculi, rogat tamen hoſtem detegat, ut melius ſibi poſſit cavere. Negat hoc ſe facturum Thomas, ne in apertas, & obſtinatas prodeant inimicitias: ſat vero ſibi conſulturum ſi lorica ferrea, aut alio præſidio, pectus a vulnere defendat. Ita conſulenti magno ſuo bono acquievit; nam poſt paucos dies quidam ex civibus, cum quo in platea amice confabulabatur, & qui occultum virus diu ſub pectore verſabat, lethali vulnere eum configere tentavit in pectore, ſed irrito ictu reſiſtente lorica, Rector incolumis evaſit.

X. Cortona abiit Aretium, ubi peccatorum horribilia prædixit ſupplicia, ho-

hoſtium invaſionem, urbis incendium, & deprædationem. Sed cum his comminationibus nihilo meliores fierent Aretini, depoſitis veſtibus, ſequentibus ſociis, nudus proceſſit in forum, & ſcopis mundata platea, ex ſtipulis collectiſque lignulis & ſordibus, pyram conſtruxit, cui igne ſuppoſito omnia exarſerunt. *Ita*, (inquit more Prophetarum) *eveniet tibi civitas infelix & miſera; hoſtes coanguſtabunt te, ſuperabunt, & capta præda redigent in favillas*. Paulo poſt uti prædixerat, evenit; ibidem doctum ex Hebræis Rabbinum, magnæ opinionis in populo ad fidem reduxit, revelatis ei ſecretis ſui cordis cogitationibus; & mulierem a fœdi ſerpentis moleſtia, qui noctu lectum conſcendebat, & fortiter mammillis adhærebat, donec lac omne exſugebat, oratione, & Crucis ſigno liberavit. Civem Aretinum febricitantem; Juſtum Roſam Florentinum pulmone infectum ſanavit, ſanatum novem menſibus cœleſtibus inſtruxit diſciplinis, demum in eremum dimiſit, ubi vitam ſancto fine abſolvit. Magiſtratum monuit proditionis urbis a quodam heroe excogitatæ, & nocte ſequenti hoſtium auxilio exequendæ, niſi cives omni aſtu, & diligentia damnum præcaverent. Fecerunt, traditoris artes eluſerunt, hoſtium inſidiis occurrerunt.

Varia patrat miracula.

Senis prophetat.

XI. Aretio Senas profectus, hic etiam ſolitos terrores & ſupplicia prænunciabat, ſed irridebat populus ſermones veluti hominis inſani & ſtulti. Ille, ut fidem extorqueret, media æſtate prædixit, nocte ſequenti rigido gelu omnia novalia peritura. Illi amplius inſanum dicere, & prophetias ſpernere, impoſſibile putantes exæſtuante cœlo terram rigere. Sed ſuo malo vere prædixiſſe probaverunt: nam luce ſequenti viderunt congelata ſtagna aquarum, & intenſo frigore campos aduſtos. Fuere tamen qui malo ſpiritu agitatum, & magum dicerent, & apud Inquiſitorem traducerent. In judicium vocatus, carcerem, aſperas increpationes, & dura ſuſtinuit tormenta, in quibus pene animam exhalavit. Sed ea tulit patientia, ut ſemper oraret pro perſequentibus. Apparuit viribus confracto, & nervis diſſoluto, Angelus Dei confortans eum, & annuncians beatam Virginem ejus cauſam egiſſe in cœlo; proinde protinus ab omni malo liberandum; ſed adhuc alibi plures pro nomine Domini oportere pati moleſtias.

Accuſatur injuſte, & punitur.

Divinitus liberatur.

XII. Reſtitutis repente viribus, & perfecta corporis temperie, comperta etiam ejus innocentia, a vinculis ſolutus prædicare non deſtitit, ſermonem confirmante Domino ſequentibus ſignis. In publico foro acceſſit ad eum Bartholomæus adoleſcens Groſſetanus, lepra facie coopertus, petens ſui mali remedium: cui Thomas; *Vende prius quæ habes, & da pauperibus, & ſequere me*. Ita fecit quantocyus, & Xenodochio Senenſi omnibus donatis, Thomæ ſe credidit diſciplinæ. Extemplo deducto per faciem Crucis ſigno, eum magiſter perfecte mundavit. Sed cum poſt annos ſex, inſalutato præceptore, Romam abiret, ſtatim priſtini mali reditu inobedientiæ ſenſit ſupplicium. Conſtantior & utilior fuit converſio cujuſdam piſtoris Senenſis, a quo cum Thomas prunas peteret ardentes, & in pallio abſque ulla læſione portaret in forum, relictis omnibus, ſecutus eſt eum, & pio fine in Eremo quievit. Alias ad populi terrorem, & denunciatæ veritatis teſtimonium lychnos aliquot accenſos ore, & ſummis labiis inoffenſus portavit. Miles quidam præcepti Eccleſiaſtici de jejunio quadrageſimali contemptor, mite reprehenſus, quod publico ſcandalo carnes, ova, & lacticinia vetitis manducaret diebus, ovum quod manu tenebat, projecit in faciem. In vultu non eſt confractum, quaſi reverentiam exhiberet ſervo Dei, ſed in terram decidens ad pedes ejus ſua fragilitate deperiit. Collegit tamen fragmenta Thomas, & nullo rupti ovi remanente veſtigio, integrum militi porrexit. Ad miracu-

Mundat leproſum.

Prunas illæſo portat pallio.

Diſperſum ovũ refecit.

raculum hoc obſtupefactus, qui prius injuriam irrogavit, omnem detulit venerationem, promiſitque emendare in quibus errabat.

Traditorem monens male afficitur.

XIII. Erat ibi quidam militiæ præfectus Lombardus, qui occulte prodere volebat civitatem Barnabovi Tyranno Mediolanenſi. Monuit eum Thomas pacifice & ſecreto, ſecretiſſimæ, nulli patefactæ proditionis: ſed ille fremens & turbatus detecti ſceleris conſcientia vociferans, & improperans e cubiculo deduxit, & ſervorum expoſuit inſolentiæ. Illi pugnis, & calcibus e palatio deturbarunt: verſa tamen facie dixit ille hero: *O miſer & obdurate corde, qui divina reſpuis monita, & ad pacifica excandeſcis conſilia; provocaſti contra te Numen cæleſte, quod de te digna ignominioſæ mortis pœna ante quindenam ſumet vindictam.* Porro ita contigit; nam infra præfixum terminum, detecto ſcelere, inter tumultuantis populi furorem, miſere interiit. Potiori fructu admonuit virum alterum, ea in urbe nobilem, Henricum Tolomæi, vitæ diſſolutæ & ſcandaloſæ. Cum indignatione increpantem, & meliora ſuadentem rejicere voluit Henricus; ſed ille lucrandæ animæ zelo ductus, patienter tulit, quæ referebat convicia, & ad divinas artes ſe convertit: *Nihil*, inquit, *Henrice, intentatum relinquam, ut te Chriſto lucrifaciam, cæleſtem nunc apponam tuo pectori arietem, ut rebellem hanc tuæ animæ arcem expugnem. Si quos intus habes, inferni ſatellites, & defectionis auctores enumerem, & omnia etiam occulta peccata explicem, an credes miſſum tibi hoc e cælo nuncium, & Deum efficaciter nunc tuam operari ſalutem? Credam*, reſpondit, *ſi præter operis peccata, etiam cogitationum reatus expanderis.* Nihil non dixit Thomas diſtincte & aperte, prociditque ſtatim ad pedes ejus jam victus & humiliatus Henricus, rogans ut viam ſalutis ipſe converſionis auctor edoceat. Jubet ille, ut diſtributis in pauperes facultatibus, pœnitentiam agat de peccatis. Obſecutus Henricus, ſuſcepta vili ſui præceptoris, ſeu Tertii Ordinis veſte, adhæſit ei per integrum annum; mox ſimul cum ſupradicto piſtore amandatus eſt ad Eremum aſperrimam in Alpibus ſitam, ubi uterque in continua pœnitentia ad mortem uſque perſeveravit.

Sed non impune.

Secreta cordis revelans, peccatorem convertit.

Donum accipit linguarum.

XIV. Heros quidam Senenſis de Salimbenis, aliquando invitavit ad prandium, & experiri volens, an ultra communem hominum ſortem, quidquam in Thoma eluceret, & vere miſſus eſſet a Deo prædicator? cupiit ſcire an donum haberet linguarum. Tentandi provinciam commiſit ſervo ſeptilingui, qui abſoluto convivio, interrogavit coram hero, an præter Italicum maternum, aliud idioma calleret? Reſpondit ſolum hoc ſe didiciſſe, attamen Deum, quando oporteat, infundere ſervis ſuis alia genera linguarum, uti ſacræ, & Eccleſiaſticæ teſtantur hiſtoriæ: *Interroga*, inquit impavide, *qua vis lingua, fortaſſis reſpondebo.* Septem linguis multa ille propoſuit, cui per omnia tot generibus idiomatum Thomas diſerte ſatisfecit. Admiratus heros plene credidit virum hunc a Deo amandatum prophetam, & populorum inſtructorem. Cuidam civi, cui nomen Joannes, dixit, ut quantocius ab urbe recederet, quia imminebat mortis periculum. Nolentem terribiliori facto præmonuit: captum animalculum capite plexit in conſpectu ejus, nihil locutus. Paulo poſt captus Joannes, capite abſciſſo, antiqui ſceleris pœnam ſubivit. Alteri dixit, ut caveret ſibi a machina fabri lignarii; hæc contemnentem ingens machina oppreſſit. His, & aliis miraculis procuravit Thomas Senenſium converſionem & pœnitentiam; ſed cum propter impœnitens cor theſauriſaſſe ſibi iram conſpiceret, & paratum a Deo flagellum cœlitus intelligeret: oravit inſtanter Dominum, ne vellet continere in ira ſua miſericordias ſuas, ſed evaginatum gladium remitteret,

Mortis periculũ quibuſdam prænunciat.

pœ-

Digitized by Google

pœnitendi tempus dignaretur largiri . Cui divinum oraculum : *Amplius ſufferre non poſſum abominationes , & peccata nefanda Italiæ , præſertim Etruriæ : hucuſque laboravi ſuſtinens , & abſtinui a vindicta, continui zelum meum , ſperans an forte pœniterent : video tamen quotidie multiplicari delicta , & contaminatam terram ab operibus eorum , & inundare rapinis , incendiis , ſtupris , & omni genere libidinum . Recede itaque a populo iſto , quia deſcendet ſuper eos furor meus , vaſtabit eos foris gladius , intus civiles diſcordiæ , & inimicitiæ .* Deprecatur Dei miſericordiã pro peccatoribus .

XV. Obſecutus imperio divino , abiit ad ſancti Miniati urbem , prædixitque Ludovico Rectori & Domino civitatis ultimum excidium , ſi Barnabovi Mediolanenſi contra Florentinos confœderaretur . Ille vero deſpectui habuit prophetam , cui dum eadem repeteret , & Florentinos prædiceret e gradu ſuo dejecturos , & ab univerſo ſtatu depulſuros ; illuſum , & contemptum tamquam fatuum commiſit pueris illudendum , & ab urbe ejiciendum . At ille ad Ludovicum converſus : *heu te miſerum ! quia utilia prædicantem hoc afficis præmio , ſcias tuum tibi præparatum ſupplicium : Mediolanenſibus adhærebis , ſed non defendent te a Florentinorum furore : hi omnia tibi eripient , & demum caput amputabunt .* Rerum eventus prophetiæ teſtimonium perhibuit . Cuidam malum exitum prædicit.

XVI. Ex hac urbe Piſas profectus, alta & ſonora voce annunciabat pœnitentiam, & prædicebat mala ſuperventura, præſertim duræ ſervitutis . Piſani homines irridere prædictiones , fatuum vocare , & in peccatis ſordeſcere ceperunt: ille e contra inſtare , continuo clamare, & ad pœnitentiam invitare. Sed dum in ſua incredulitate perſiſtunt : *Niſi ſigna* , inquit , *& prodigia videritis , non credetis : Crucem hanc ferream non exigui ponderis , quam ego manu fero , ſi in præterlabentem hunc Arni fluvium projecero , & contra ſuam naturam ſupernataverit , fidem adhibebitis ? ſin autem naturali pondere & gravitate deſcendat in profundum , ego vobis ero prophetans vana , & divinans mendacia .* Admiſerunt Piſani pactum ; & ille projecit Crucem in flumen , quæ veluti aridum lignum , aut levis ſtipula aquis eminebat . Ad hoc ſpectaculum obſtupefacti cives , verbis ejus aurem accommodarunt , & multi vitæ male tranſactæ pœnituerunt . Peculiari prodigio Piſanos invitat ad pœnitentiam .

XVII. Dehinc tranſivit ad Lucenſes , ubi ſolitum exequebatur miniſterium , & vitia publica reprehendebat . Inter hæc vidit militem quemdam , in quadrageſima jecur bovinum domum portantem , ut manducaret . Reprehendit ille intrepide hominis gulam , & ſcandalum : ſed in prœmium fraternæ correctionis reportavit inſignem injuriam ; ultra enim verba mala , miles eum contemptibiliter jecore in facie percuſſit . Vidit ſutor , qui e regione laborabat militis inſolentiam , & increpavit ardore Chriſtiano . Non tulit hic reprehenſionem , ſed inſania militari irruit in eum gladio , & occidit . Videns Thomas miſellum ſua cauſa trucidatum , dolens & flens abiit cum diſcipulis duobus Franciſco & Bartholomæo ad Xenodochium a miſericordia nuncupatum , ubi longa oratione & lacrymis oravit pro ſutore , dicens : *Tua res hic agitur , clementiſſime Domine , cauſam tuam defendit hic innocenter occiſus , pro te occubuit , a te debet reſuſcitari , & quam pro te vitam perdidit , a te decet recipere . Hoc opus eorum , qui detrahunt mihi in populis : ego a te inſtitutus ſum prædicator in gentibus , & factus ſum opprobrium illis , videntes me , commovent ſuper me capita ſua . Adjuva itaque me Domine Deus in afflictione hac , & ſalvum fac hunc ſervum tuum ſecundum miſericordiam tuam ; & ſciant omnes , quia manus tua hæc , & tu feciſti eam . Ita fiet , ut qui inſurgunt in me confundantur , ſervus autem tuus* Sua cauſa occiſum reſuſcitat .

læ-

Digitized by Google

lætabitur. Hunc in modum efficaciſſime deprecanti apparuit Angelus Domini confortans eum, juſſitque in Cathedralem Eccleſiam, ubi funus parabatur, abire, atque ex feretro defunctum e nomine appellare, & domum incolumem remittere. Fecit Thomas quæ Angelus præceperat; ſutorem ex nomine vocavit coram numeroſo clero, qui defuncti exequias celebrabat; & ille protinus ſurrexit, ac coram omnibus aſtitit ſanus. Laudarunt omnes Dei potentiam, & ſervi ſui virtutem, quam deinceps affatim deprædicabant. Sutor vero deſcendit in domum ſuam in omnium conſpectu exiliens, & pſallens, & laudans Deum.

Inviſit corpus B. Jacobi ad Compoſtellam.

XVIII. Poſt hæc peregrinari voluit, & inviſere corpus beati Jacobi ad Compoſtellam. Nihil ſecum duxit in itinere præter ſolum baculum, & ſpicas ſeptem, quas manu geſtabat, in his contemplans ſeptem Eccleſiæ Sacramenta, & ſeptem dona Spiritus ſancti. Sub horam nonam ſemel in die panem manducabat, & aquam, ſub dio pernoctabat, ingruente pluvia ſub porticibus dormiebat. Sociorum neminem advocavit, ne illorum confabulatio impedimentum eſſet rebus cœleſtibus, & ſacri Apoſtoli meritis contemplandis. Ut pervenit ad deſiderata limina, integra nocte perſtitit in oratione, deprecans Deum, & ſanctum Apoſtolum, ut peccatorum reportaret veniam, admitterentque humile, licet laborioſum hoc ſuæ peregrinationis obſequium. Apparuit Apoſtolus magno coruſcans fulgore, choris circumdatus Angelorum, qui bono animo eſſe juſſit, exauditamque ejus orationem annuntiavit; & quidquid laboris, aut tædii in hoc itinere perpeſſus erat, totum eſſe deſcriptum in cœlis. E Compoſtella abiit veneraturus imaginem beatæ Virginis Rupis-ſciſſæ, vulgo *Montiſſerrati*, ubi ſacratiſſima Virgo eum ſuo conſpectu, & benedictione conſolata eſt vehementer.

Et Templum B. Virginis Montiſſerrati.

Florentiæ multa patitur incommoda.

XIX. In Italiam reverſus priſtinum reaſſumpſit prædicandi, & prophetandi miniſterium. Genuæ tribus ſubſtitit diebus, Piſis aliquot, Florentiæ multis. Hic graviora paſſus, quia non loquebatur populis placentia, ſed adverſa quæque minabatur. Tamdem ab Inquiſitore conjectus in carcerem, multis affectus calamitatibus, inediam ſuſtinuit trium dierum, abſque potu ullo, aut cibo. His & aliis, quæ retulimus, malis, probavit verum eſſe quod Dominus prædixit, non breve, ſed diuturnum ſe paſſurum in Erruria martyrium. In his pœnis conſtituto apparuit Angelus Domini admonens, ut patienter & fortiter tribulationes toleraret, repoſitam dicens in cœlo coronam. Magno repletus Thomas gaudio, gratias egit, quas potuit, bonorum omnium benefico largitori: *quia non ſunt*, inquit, *condignæ paſſiones iſtæ ad futuram gloriam, quam promittis*.

Arcem Peruſii prædicit demoliendam.

XX. Ex carcere tamquam inſanus dimiſſus, ivit Peruſium, ubi puerili quodam facto, prædixit fortalitii, quod Pontificii extruebant Miniſtri, demolitionem. Coram cœmentariis extruxit ille ex aſſere & lateribus, uti pueri ſolent, turriculam; projectis deinde in eam lapidibus, dejecit. Nihil locutus abiit deridentibus operariis, aliiſque circumſtantibus ludicrum hominis ingenium. Paulo poſt inſurrexerunt tumultuarie Peruſini in arcis conſtructores, univerſumque opus demoliti ſunt; quo eventu intellexerunt, non tam fatuam quam propheticam fuiſſe hominis opellam. An. MCCCLXXIII. menſe Auguſti, in extaſim raptus rudibus rythmis incipientibus: *Tu voi pur che dica, dirò con gran faticha*, multa prædixit, quæ Bartholomæus Riccardus Lardi ei familiaris, raptim dum ab ipſo quibuſdam intervallis promerentur, excerpſit. Circumferuntur ad vitæ finem, Italice deſcriptæ, eo quibuſdam cariores, quo veriores ipſo rerum eventu apparuerunt, de quibus iſtud protulit judicium ſanctus Antoninus: *Prophetiam in ſcriptis vir ſan-*

Rythmis multa vaticinatus.

Anton. tit. 22. c. 1. §. 6.

ſanctus Thomaſuccius dimiſit in rythmis vulgaribus, in qua ſatis aperte prophetavit excidia plurimarum Civitatum Italiæ, quæ omnia reperiuntur impleta diverſis temporibus. Multa de eo audivi ab iis, qui viderunt eum, & converſationem ejus noverunt. Et Petrus Rodulphus: *Edidit prophetiam lingua vernacula, ſed rudi admodum ſtylo; fuit enim ſpiritu prophetiæ clarus.*

Rodulph. fol. 148.

XXI. In urbe iſta præmonitus, ut Fulgineum iret, ibique ad mortem uſque moraretur, Peruſio diſceſſit, comitantibus diſcipulis Franciſco Peruſino, Juſto Roſeo Florentino, Bartholomæo Groſſetano, & aliis. Diebus octo Aſſiſii non otioſe converſatus, dum Nuceriam proficiſceretur in feſtivitate omnium Sanctorum, Eccleſiam ſemidirutam & derelictam ingreſſus, contemplari cœpit majeſtatem, ſplendorem, & varietatem illius feſtivitatis in cœlis. Deinde extra ſe raptus, ab Angelo ductus eſt in ſpiritu, ut Beatorum gloriam cominus conſpiceret, quam plene ei repræſentavit, diſtinctis ordinibus omnium oſtendens excellentias. In hac viſione & imaginaria gloria perſeveravit immobilis ab ortu Solis uſque ad occaſum. In ſe reverſus, inſtanter rogatus a diſcipulis, omnia per ordinem narravit, exſcribuntque aliqui vitæ ejuſdem auctores. Die ſequenti Nuceriam pervenit, ubi parum ſubſtitit, deinde Aſſiſium reverſus, dum Fulgineum pergeret, Hiſpelli Dominum quorumdam ſcelerum admonuit, hortatuſque eſt, ne Peruſium, quo ire parabat, proficiſceretur, ſin aliter in via occidendum prædixit. Flocci fecit omnia Hiſpellas, magno tamen ſuo malo; nam prope Aſſiſium incidit in Pontificios milites, quibus erat infeſtus, & occubuit.

Vidit cœtum Beatorum.

Mortem prædixit Domino Hiſpellati.

XXII. Fulginei tamdem itineribus, & decurſibus finem poſuit, ubi annis quatuor ad mortem uſque remanſit. Multa hic in proximorum utilitatem operatus eſt miracula, ex quibus tria enarrabimus. Puerulum antea incognitum ex nomine vocavit, & immiſſo in pollicem annulo ex ſcirpo contorto, prænunciavit fore, ut in Epiſcopum conſecraretur: & ſicut prædixit, evenit. Ea in urbe dominabatur, Vicaria poteſtate a Sede Apoſtolica conceſſa Trincius hujus nominis tertius, Ugolini Trincii filius, vir elati animi, vitæ intemperatæ, & tyrannici imperii. Hunc Thomas non ſemel fraterne correxit, & aliquando acriter objurgavit. Ille indigne ferens ſe a contemptibili viro toties reprehendi, decrevit eum in ignem projicere; nihil tamen ſervis dixit, ſed ficta ſub honoris ſpecie hominem vocavit. Thomas cœlitus præſciens paratum ſibi periculum, abiit ad vicinum furnum, & chlamyde involvit prunarum acervum. Ut pervenit in Trincii conſpectum ardentes prunas illæſa chlamyde expandit, & per pavimentum ſparſit, dicens: *Ecce paratum ignem: ecce etiam ſacrificium: decrevisti me in rogum projicere, libenter pro Domino ſacrificabor.* Duplici obſtupefactus miraculo, & illæſæ veſtis, & ſecretæ agnitæ cogitationis, in veneratione habuit virum Dei, & prophetico effulſiſſe ſpiritu cognovit. Voluit proinde ab eo ſcire (uti eſt hominum curioſitas, & longitudinis vitæ deſiderium) ſi annis multis ſibi vita protraheretur. Cui Thomas: *Eo uſque vives, donec æramentum, ſive campanum æs, quod communibus Urbis miniſteriis inſervit, confractum deciderit, & vituli ſuper turrim evolaverint.* Utrumque difficile reputans Trincius longiorem ſibi vitam promiſit; ſed claritate facti reſeratum eſt obſcurum myſterium; nam Florentini, Pontificiique hoſtes hoc anno MCCCLXXVII. devictis Camertibus, Duce Lucio Tedeſco, Fulginates ad defectionem excitarunt. Conſpirante populo, cum æramenti ſonitu ad arma cierent, confracta campana cecidit, & hoſtes turri impoſuerunt ſua vexilla, in quibus vituli duo erant depicti. Mox irruerunt in Trincii palatium, eje-

Puerulo Epiſcopatum prænunciat.

Magno miraculo ſecretas explicat cogitationes, & mortem prædicit.

ctumque per feneſtram miſere occiderunt, die XXVIII. Septembris.

XXIII. Paucis antea diebus Thomas ipſe ſuam peregrinationem abſolvit. Habitabat in Xenodochio ſanctiſſimæ Trinitatis, ubi nunc eſt Eccleſia ſancti Sebaſtiani, & Collegium ſacrarum Virginum, ſub inſtitutione beatæ Angelæ Brixienſis, prope Monaſterium ſancti Auguſtini, perpetuis contemplationibus, vigiliis, & corporis macerationibus intentus, nuda decubans humo, in anguſto angulo, unius dumtaxat jacentis hominis capaci. Conſpicitur adhuc locellus in eadem, qua tunc erat, proportione, & menſura, ac lapis, quo utebatur pro cervicali, adjunctumque ſacellum, & altare, depicta ejus imagine. Hic ſuſpiriis multis & lacrymis, dum incolatum ſuum in hac miſeriarum valle prolongari deplorat, apparet ei Angelus Domini in feſtivitate Aſſumptionis Virgineæ, & cito ex hoc mundo ad gloriam, quam ante annos quatuor in ſpeculo vidit, evocandum pronunciavit. Lætus Thomas, & cupiens ex hoc ergaſtulo diſſolvi, atque eſſe cum Chriſto, avide diem expectabat meditationibus ſacris, & piis operibus aſſidue intentus. Febri correptus, & finem vitæ prope eſſe præſentiens, devote poſtulatis, recepiſque Eccleſiæ Sacramentis, aſſiſtentibus Angelis, pie obdormivit in Domino XVII. Kalendas Octobris, anno ætatis LVIII. Paulo ante mortem interrogatus, ubi vellet ſepeliri? reſpondit inter corvos. Cum ergo poſt obitum circa ſepulturæ locum Minoritæ, & alii diſceptarent: judicatum eſt ſepeliri debere apud Eremitas Auguſtinianos, quos valde diligebat, & propter atrum colorem *corvorum* nomine intellexiſſe interpretati ſunt Fulginates. Poſt annos multos exhumatum ſacrum corpus, omnino integrum & illæſum, & in loculo ſuper altare conditum die XIX. Novembris, qua de cauſa hoc die in illa urbe illius celebratur feſtivitas, cum primum coleretur die XV. Septembris, quo deceſſit. Requievit multis annis in Sacello, ad latus ſiniſtrum altaris majoris, a Martino Puccioro Rubino anno MCCCCL. in Thomæ honorem conſtructo: ſed ante annos viginti translatum fuit ad ſacellum Crucifixi, e latere dextro prædicti altaris majoris, in quo aliæ conſervantur reliquiæ. Habentur ibi in veneratione ſancti Viri Roſarium, & Capitium. Scripſerunt ejus vitam Juſtus Roſeus Florentinus, quam Vincentiæ ante annum MD. typis evulgavit Henricus de ſancto Urſo; auctor Anonymus, cuius opellam habeo MSS. Marcus Ulyſſiponenſis: omnium copioſiſſime Ludovicus Jacobillus Fulginas, qui patriam ſuam illuſtravit, vendicatis ab oblivione ſacris monumentis, & ſcriptis omnium Fulginatum Sanctorum vitis ſtylo candido, abſque fuco, & aliorum offenſione. Breviori compendio de eo egerunt ſanctus Antoninus, Jacobus Oddo Peruſinus, Petrus Rodulphus Toſſinianus, Franciſcus Gonzaga, Jovianus Pontanus lib. I. Commentariorum, & Petrus Buoninſegnius lib. 4. hiſtoriæ Florentinæ. De ejus nativitate contendunt, & ſuum eſſe volunt Gualdenſes, Nucerini, & Fulginates; ſed nos ex coævo ſcriptore ſocio, & diſcipulo ortus locum enarravimus: verum eſt in territorio Gualdi commoratum annis XXVII. & in ditione Nucerina natum, Fulginei denatum, & ſepultum; atque ex hoc vario incolatu, ortas varias has opiniones. Nucerini autem inter urbis annumerarunt patronos. Hujus ſancti Viri diſcipuli, præſertim Vaſco Luſitanus, inchoarunt, ſeu reſtaurarunt Ordinem ſancti Hieronymi in Hiſpania, uti illius Inſtituti referunt hiſtoriæ, de quo videri poſſunt Petrus Vega lib. I. c. 7. & 40. & Joſephus Siguntinus tom. 2. lib. I. c. 2.

Præmonetur mortis.

Pie moritur.

Sepelitur apud Eremitas Auguſtinianos.

Exhumatur, & decenter collocatur.

Quinam ejus vitam ſcripſerunt.

Marc. 3. part. lib. 1. c. 4.

Antoninus citatus.

Oddo in ſpec. c. 9.

Rodulph. fol. 146.

Gonz. 1. p. pag. 101.

Fazel. dec. 2. lib. 9. c. 6. in fine.

Vide Zurit. in Ind. Arag. lib. 7. ann. 1377.

Frideric. Rex tumulatus apud Minores Meſſanen.

XXIV. Hoc anno, non vero MCCCLXVIII. uti ſcribit Fazelius, Fridericus III. cognomento Simplex, Petri II. filius, Rex Trinacriæ, relicta Ma-

Maria unica filia, deceſſit Meſſanæ, & in templo ſancti Franciſci, regio more tumulatus eſt. Ornavit tumulum Joannes Vega Prorex Hiſpanus, hac adjecta epigraphe, in qua cur Fridericus appelletur *Aragoniæ Rex* plane neſcierim.

Sepulcrum Sereniſſimi Friderici Regis Aragoniæ, Siciliæque. Obiit anno Domini MCCCLXXVII. XV. *Indict. Friderico Aragonio Siciliæ Regi, hujus nominis III. ejuſque matri Eliſabethæ, filiiſque Guillelmo, & Joanni Randacienſi Duci, Principibus bene merentiſſ. Joannes Vega Prorex ſepulcrum erexit. M. D. LIV.*

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Fr. Petrus Epiſc. Elnen. & Majoricen.

„ XXV. Capitulum Majoricenſis Eccleſiæ hoc anno in ſuum elegit Epiſcopum fratrem Petrum de Cima Epiſcopum Elnenſem Majorica oriundum, virum doctum, multiſque virtutibus ornatum. Electionem confirmavit Pontifex hoc anno die VII. Auguſti. Poſſeſſionem accepit ineunte anno ſequenti. Eccleſiæ fabricam auxit, magnamque partem Cœnobii ſancti Franciſci prædictæ urbis conſtruxit, totumque Conventum oppidi Incæni in Inſula Minoricæ. Anno MCCCLXXXIV. duo inſtituit ſacerdotia Primicæriorum, & anno MCCCLXXXVI. majori cultu, ſolemnitate, varioque apparatu curavit in feſtivitate Corporis Chriſti circumferri ſanctiſſimam Euchariſtiam. Obiit anno MCCCLXXXVII. pietatis, Religionis, & in pauperes liberalitatis præclara opinione relicta.

Mut. tom. 2. hiſtor. Major. l. 11. c. 2.

XXVI. Propter Pontificis itinerationes, Curiæ Romanæ motum, ſtudium componendi res Romanas, ac rebelles civitates ad obedientiam revocandi, præſertim Florentinam, ad quam duos miſit Legatos, unum Franciſcanum, alterum Auguſtinianum Magiſtros in ſacra Theologia viros, ut inquit Antoninus, ſagaces & eloquentes; tranſit hic annus jejunus abſque privilegiis, aut favoribus Pontificiis. Sola duo invenio diplomata, quibus indulgentias largitur inviſentibus Eccleſiam Fratrum Minorum Stronconii, diœceſis Narnien. & Sacellum beatæ Luciæ in Eccleſia Minorum urbis Lucanæ, per quondam Franciſcum de Omnitiis conſtructum: *Licet is de cujus munere*. XV. Kalendas Junii, & VII Kalendas Septembris.

Anton. tit. 22. c. 1. §. 6.

XXVII. Sub hoc tempus in terra Lemburgæ, in Ducatu Ruſſiæ, quæ nunc Metropolitani Leopolienſis ſedes eſt, Fratres domicilium habuiſſe ſub invocatione ſanctæ Crucis, conſtat ex aliquibus litteris, quas produximus hujus Pontificis, & ex diplomate Ladiſlai Ducis Opolienſis & Ruſſiæ, in quo concedit hoc anno feria VI. poſt Dominicam *Reminiſcere* privilegium Fratribus Lemburgæ commorantibus, ut Cœnobium ſibi conſtruant in civitate Sanocenſi. Urbs hæc regia eſt capitaneatus in Podogoria, quam alluit flumen Sanoc, a quo cognomen accepit. Supra fluvium in loco eminenti, ſatis amœno, ſitus eſt Conventus. Spectat ad cuſtodiam Leopolienſem provinciæ Poloniæ Patrum Conventualium.

Conv. Lemburgæ. *Vide Scrobiſſov. de Arch. Halicien.* Conv. Sanociæ.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Conv. Ferroli.

„ XXVIII. Ad Ferrolanum oppidum, Diœceſis Compoſtellanæ, in Galecia ſub hoc tempus conſtructum eſt Cœnobium Minoritis, ſub ſancti Franciſci nomine, regnante Henrico II. Rege Caſtellæ, Petri Crudelis Regis fratricida. Ipſum Henricum aliqui dicunt conditorem, alii Ferdinandum Perez de Andrada, Henrico familiarem, a quo Andradæ Comites originem acceperunt. Inſignia templi oſtio infixa, alterius ab utroque iſtorum opus eſſe deſignant.

Idem in Prov. S. Jacobi Con. 37.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

,, I. A Deo gratus fuit ſummi Pontificis adventus in Urbem, ut univer-
,, ſus populus multiplicia ſigna lætitiæ per plures dies publice de-
,, derit: ille vero paci ſtudens, Florentinos qui defecerant, reducere ſata-
,, gebat; at illi nequam ſuſpicati quoſcumque tractatus pacis renuerunt; ac
,, inde perplura damna, multorumque cedes exortæ ſunt. Interea fra-
,, trem Didacum Valentinum ad magiſterium ſacræ Theologiæ promoveri
,, poſſe conceſſit, datis litteris ad quemdam fratrem Petrum: *Viri ſacræ &c.*
,, VII. Kalendas Februarii, & IV. Kalendas ejuſdem Menſis pro Fratribus
,, habitantibus inter Infideles Pontificium diploma: *Ex Apoſtolicæ Sedis &c.*
,, expedivit.

Dogl. p. 4. fol. 407.

,, II. Joannes interea Lugdunenſis vir doctrina & ſanctitate florens,
,, Villæ Francæ in Gallia obiit hoc anno, ut notavit Caronus. Eodem etiam
,, tempore Thomas Nucerinus, natione Umber, ſpiritu prophetico, ſignis,
,, & miraculis admirandus micabat. Fulginei in Umbria ſepultus; que-
,, madmodum Thomas de Mantua animadvertit. *

Joannes Lugdun. floret.
Thomas Nucerinus emicat.
Caron. in Catal. SS. & BB. Ord.

** Hic eſt beatus Thomaſuccius, de quo hoc anno Auctor diffuſe diſſeruit; hujus propterea opus non erat in Supplemento iterato meminiſſe.*

ARGUMENTUM.

Moritur Gregorius Pontifex, & ſuccedit Urbanus VI. cui opponitur Clemens VII. Anti-Papa; unde ortum ſchiſma graviſſimum & diuturnum. Ex Minoritis creantur Cardinales quatuor. In Religionibus naſcuntur ex ſchiſmate diviſiones. Moritur Carolus IV. Imperator. Trucidantur ab idololatris Minoritæ duo, & florent aliquot pietate inſignes. Multiplicantur domicilia.

I. INSIGNIS, ſed infauſtus fuit hic annus, morte Gregorii Pontificis, & Caroli Imperatoris, præſtantiſſimorum Principum, optime de Republica Chriſtiana meritorum, inchoatoque diuturno omnium graviſſimo ſchiſmate Pontificum Romanorum. Illis menſibus, quibus hoc anno vixit ſanctiſſimus Pontifex, confirmavit ampla privilegia, a ſuis prædeceſſoribus, præſertim Clemente IV. & VI. & Joanne XXII. conceſſa Fratribus Minoribus proficiſcentibus in terras Sarracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum, Iberorum, Alanorum, aliorumque plurimorum infidelium in litteris Pontificiis expreſſorum; aliquos ad Magiſterii gradus promovit, domicilia ædificandi poteſtatem conceſſit, uti mox dicemus, aliaque multa tum hoc anno, tum toto Pontificatus tempore adjecit, quibus plurimum ſibi univerſum Sodalitium devinxit. Obiit demum Vir optimus, VI. Kalendas Aprilis calculi dolore, communi omnium luctu, ſepultus in Diaconia ſanctæ Mariæ Novæ, qua ante Pontificatum gaudebat. Omnes honorificis efferunt elogiis, & longiori dignum aſſerunt Pontificatu. Felicior ſane mundus, & tranquillior Eccleſia, ſi diutius vixiſſet, nec pacifico, & candido viro immature ſubtracto ſucceſſiſſet turbulente turbulentus homo, qui omnia turbavit, commovit, univerſi orbis ſcandalo confudit. Is fuit Urbanus VI. genere Prignano, Neapoli natus, Bartholomæus nuncupatus, egregius Pontificii juris Doctor, qui Avenione in contubernio Petri Cardinalis Pampilonenſis, Vicecancellarii, Apoſtolicum iſtud tribunal rexit, & Romæ, eodem abſente, hoc munus prudenter exercuit; a Grego-

Gregorius Pontifex plurima præſtat Ordini beneficia.

Moritur bonorum omnium dolore.

Succedit tumultuarie Urbanus VI.

gorio XI. ob virtutes maximas, quibus elucebat, ab Archiepiſcopatu Acheruntino ad Barenſem translatus, vir vitæ laudabilis, & Pontificatu, ſi non eſſet adeptus, digniſſimus. Hic a tredecim Cardinalibus Gallis, quatuor Italis Cardinalibus inter ſe diſſidentibus, in Vaticano Conclavi electus IV. Idus Aprilis, ſive quod Pontificio faſtigio, quippe optimæ famæ, & ſacræ aulæ peritum, dignum æſtimarint, ſive quod frequentius dicitur, timuerint perſtrepentia arma populi Romani, circumſonantis, & clamantis, aut Romanum, aut Italum ſe velle Pontificem; ne ſcilicet Avenionem iterum Sedes transferretur. Nihil ſane mirum, ut facile utriuſque gentis Cardinales in hunc convenerint; neque magna violentia opus erat, ut hominem apud Pontifices maximos Avenione in gratia, apud omnes auctoritate ſumma habitum ad dignitatem hanc, de qua maximo nationum ſtudio contendebatur, evexerint, dum ſuum & Galli & Itali exiſtimare poſſent. Inter plauſum tamen populi, atque tumultum diviſi Patres, alii molem Hadriani tenuerunt, alii extra Urbem elapſi ſunt, plerique in ædes quiſque ſuas præſidio defenſas, vim illatam accuſantes, execrantes factum. Verum univerſi, ſive mutata repente voluntate, ſive inſerviendum tempori judicantes, in Vaticanum reverſi, Urbanum Pontificiis inſignibus, tiaraque unanimiter pompa magna exornarunt XIV. Kalendas Majas in Paſchate Reſurrectionis; & quidquid Romano Antiſtiti debetur obſequii, privatim, & publice exhibuerunt.

Offendit Cardinales.

II. Ille vero cum in honore eſſet, non intellexit, oblitus ſtatim qualis fuerit, virtutes illas, quibus antea illuxit, obſcuraſſe, & prudentiam, qua prius enituit, viſus eſt omnem exuiſſe. Severe animadvertere cœpit in ſuæ dignitatis auctores, intempeſtive eorum mores increpare, a donis muneribuſque accipiendis, a ſimoniæ ambitu, & labe ut abſtineant, jubere, vitia corruptiſſimorum temporum tollere, moreſque depravatos emendare, aliaque id generis adjicere, quæ animos mitioribus Pontificibus aſſuefactos, atque Italorum moribus adverſos, in pœnitentiam a ſe creati Pontificis adduxere. Debuiſſet certe Urbanus temporum meminiſſe, præſentibus obſecundare, meliora voto expetere, turbulentam, infirmamque, profecto nutantem, ſuam electionem diuturniori Cardinalium obſequio ſtabilire, & dulci præludio ad graviora excipienda mentes potentum allicere. Non tulit hoc elati animi, infauſtique temporis conditio. Principes alios in Pontificatus auſpiciis offendere perrexit, Ottonem Brunſwicenſem, generoſiſſimum adoleſcentem, Joannæ Siciliæ Reginæ virum, contempſit; Honoratum Cajetanum Fundorum Comitem, Campaniæ præfectura ſpoliavit. Ita aliorum iræ, Cardinalibus male cogitantibus, opportunitatem præbuere publicæ pacis turbandæ. Urbanos æſtus, cœlique Romani gravitatem cauſati, Anagniam primo diverſi, ac diſſimulanter, mox Fundos, Cajetani prædicti Comitis in ditione Joannæ Reginæ urbem, palam conſpirantes, Galli omnes conceſſerunt. Callide advocati Itali, ſub ſpe promiſſæ unicuique ſeorſim ſupremæ dignitatis, plenis Comitiis, concordibuſque ſuffragiis, Robertum Gebennenſem Cardinalem, Pontificem renuntiarunt XIII. Kalendas Octobris Clementis VII. nomine impoſito. Extemplo ad Francorum Regem miſerunt, ne fidem ullam haberet litteris nuntiiſve Urbani, ſe Pontificem Maximum prædicantis, utpote vi, vitioque creati: ſeque Gebennenſem liberis Fundorum comitiis creaſſe, qui Avenione, ut ſancta jam, & urbis Romæ æmula civitate, ſedem ſibi delegit. Publicis deinde execrationibus inter ſe uterque Pontifex certabant, uterque in ſuam cauſam Principes, integra regna, præclara ingenia, viros Sanctos, & eorum quoſdam divinitatis ſignis, miraculoque illuſtres evocarunt; & demum initis conciliis, perqui-

Et Principes.

Conſpirant contra eum Cardinales.

Alium ſibi ſtatuunt Pontificē.

Diſceptatur inter utrumque Pontificem.

quiſitiſque Academiarum ſententiis, toto orbe Chriſtiano dubitatum eſt, uter verus Pontifex eſſet cenſendus.

Potior pars Urbani.

III. Potior in controverſia Urbani pars, majorque ſequela cui Itali, Germani, Angli, Hiberni, Hungari, Belgæ, Britanni, Luſitani, & mutata ſententia, tamdem Aragones, & Catalani adhæſerunt; Clementis partes ſequentibus Gallis dumtaxat, qui ſtatim confœderatos Scotos, mox Navarræos, deinde Hiſpanos, multis legationibus in ſuam ſententiam adduxerunt. Baldus peritiſſimus Juris Civilis, Pontificiique Interpres ſuper tanta re, eaque recenti conſultus, reſpondit; Urbanum ſibi videri verum Pontificem, tum quod iis præfulſerit meritis, quæ Pontificatui deferendo, abſque ulla violentia ſufficerent, iiſque allecti Patres hunc aliis Curiæ Prælatis, ſuiſque collegis prætulerint; tum quod loco, ſummæ Sedi velut natali, ſederit; tum demum quod conticeſcente populi Romani tumultu, uti dictum eſt, ad Urbanum regreſſi electores, eum infulis Pontificiis magna excoluerint ceremonia: quod ſane præcipuum eſt cauſæ fulcimentum. Si enim inviti elegerunt, cur in Urbem reverſi, inaugurationis majeſtati interfuerunt? Si voluntate, quæ perverſitas cum publico periculo quæ probaveris retractare? Tum poſtremo quod ritæ electionis verbis, his factis, his ſententiis, omnes repleverint regiones, ut totus ferme orbis terrarum ita ſit opinatus, quorum adhuc extant epiſtolæ, eæque præſertim, quas univerſis Regibus Europæis, & purpuratis Patribus, qui Avenione hæſerunt, ſcripſerant in eamdem ſententiam. Joannes quoque Lignanus ſacri Juris conſultus, tunc Urbani cauſam defendit; imo & ipſe Gebennenſis, teſte Froſardo, ſub recentem Urbani electionem, ad Flandrum Comitem, & Britannos ſcripſit eumdem conſenſu riteque delectum; & proinde gens utraque ab Urbano vita deinceps omni ſtetere; Gebennenſi ante exortam æmulationem affirmanti potius, quam cum poſtea de Pontificatu certaret, neganti credentes.

Bald. lib. 6. Cod. tit. ſi quis aliquem.

Froſar. l. 2.

IV. Triginta duo volumina hujus ſchiſmatis ſervantur in Archivo Vaticano, in quibus omnia congeſta reperiuntur, quæ pro utraque parte acta, vel ſcripta ſunt, atque inter hæc multa autographa ipſorum Cardinalium ſeptemdecim Urbanæ electioni ſubſcribentium. Habentur etiam Doctorum virorum tractatus, Urbanum verum Pontificem indubie probantes; & multa alia adminicula hujus ſententiæ. Extant Catarinæ Senenſis, Virginis ſanctiſſimæ, revelationum, & miraculorum gloria tunc illuſtris, epiſtolæ ad Carolum Imperatorem (ſive is adhuc in vivis ſuerat, ſive putaretur) ut credat legitime electum, aliæ ad Italicos Cardinales, qui ab Urbano deſciverant, ut ad ſanam mentem redirent, & octo ad ipſum Urbanum, quibus hortabatur ad Eccleſiam Romanam novis, iiſque optimis Cardinalibus muniendam, qui eſſent veluti columnæ fortiſſimæ, & ad omnem Satanæ impetum inconcuſſæ. In eadem fuit ſententia ſancta Catarina Sveca, divæ Birgittæ filia, & frater Petrus Aragonius Infans, vir uti regia nobilitate, & factorum gloria ante Monachatum, ita poſt virtute, & revelationum dono illuſtris. Revelatione ſibi facta perſuaſiſſe Urbano V. adventum in Urbem, & diſſuaſiſſe regreſſum in Avenionem alias enarravimus. Hoc anno, uti refertur in prædictis codicibus Vaticanis, alteram habuit, per quam firmiter credidit, & omnibus enuntiabat, Urbanum verum Pontificem, Clementem vero intruſum fuiſſe. Illic vero monetur non leviter virum graviſſimum has propalaſſe revelationes, ſed prius mature examinaſſe; primo ſub Urbano V. decretis per ipſum Pontificem, qui ſingulas diſcuterent, aliquot Cardinalibus, & ſuo Confeſſario: ſecundo ſub hoc Urbano VI. congre-

Petrus Aragon. partes tuetur Urbani.

Tom. 8. anno 1366. n. 11.

Cod. 2. fol. 124.

gregatis ex mandato Regis Aragonum, in domo Fratrum Minorum Barcinone, anno MCCCLXXX. die Veneris x. Julii, Joanne Archiepiſcopo Turritano, Ferdinando Epiſcopo Oſcenſi, Jacobo Matthæi, & Antonio Folquati Ordinis Prædicatorum & Arnaldo Pelegrino Reginæ Confeſſario, & Bernardo Brolli Ordinis Minorum Magiſtris, multiſque aliis Ordinum ſancti Auguſtini & Carmelitarum viris doctis, Decretorum etiam Doctoribus, & Regiis Conſiliariis. Aliud porro hujus aſſertionis argumentum ex alterius pii Minoritæ conteſtatione opportunius adducam, cum de Hiſpanorum erga Clementem propenſione ſermonem inſtituam. Demum univerſa nunc ita tenet Eccleſia, dum Urbani decreta uti canonica probat, Clementis uti ſpuria, & adulterina condemnat: atque omnes jam Scriptores in hanc abeunt ſententiam, dum in recta ſerie Romanorum Pontificum Urbanum, & ſucceſſores enumerant, extra ſeriem vero Clementem, & ſuos conſtanter reponunt.

Ann. 1381.

V. Illinc vero nobilior aula Clementis, & excellentior conditio, quod omnes ei adhæſerint Cardinales, relicto ſolo Urbano; ſed hic ut iſti mederetur dedecori, hoc anno XIV. Kalendas Octobris novos creavit ad ſanctam Mariam Tranſtyberinam, quod in Vaticano, aut in urbe Leonina non licuit, propter poſſeſſam ſancti Angeli arcem a Clementis ſectatoribus. Inter hos, quatuor creaſſe Minoritas Thomam Farignanum Patriarcham Gradenſem, Bartholomæum Cothurnum, Archiepiſcopum Januenſem, Leonardum Giffonum Miniſtrum Generalem, Ludovicum Donatum Inquiſitorem Venetum, ſcribunt communiter Auctores. Priores duos in prima hac creatione electos non dubito, de duobus poſterioribus, præmiſſis priorum elogiis, quid ſenſerim, adjiciam. Primum, Farignanum ex Miniſtro Generali perfuncto in Apoſtolicæ Sedis obſequium præclaris muneribus, a Gregorio XI. inſtitutum Patriarcham Graden. alias enarravimus. Ultra hanc dignitatem concurrebant in eo, & generis ſplendor, & eruditionis ornamentum: nam Mutinæ nobilibus parentibus ortus, inſignis Theologus, & egregius evaſit Concionator. Hunc ergo tot meritis effulgentem Urbanus creavit Cardinalem tituli ſanctorum Nerei & Achillei, & poſtea Epiſcopum Tuſculanum. Præfuit examini canonizationis ſanctæ Birgittæ anno ſequenti; inter alios Cardinales in ipſo nominatur proceſſu. Obiit Romæ, anno MCCCLXXXI. ſepultus in æde ſui Ordinis Capitolina, ante ſacellum beatæ Virginis Aracœli. Sepulcralis lapidis epithaphium exolevit; ultimi dumtaxat verſus legi potuerunt, qui obitus annum enarrant.

Creſtur IV. Cardinales Minoritæ.

Fr. Thomas Farignanus.

Tom. 8. an. 1372. n. 15.

. . . . mille currentibus annis
Trecentis quater vicenis, unoque juncto.

VI. Secundus erat frater Bartholomæus de Cucurno, alias de Cothurno, ex Clavari Liguriæ provinciæ, & Cuſtodiæ Genuenſis, celebris Theologiæ Magiſter, & divini verbi facundus declamator, Archiepiſcopus Genuenſis, uti inſcribunt Ciaconus, & noſtri Auctores; licet in Catalogo Præſulum Genuenſium apud Claudium Robertum non recenſeatur. Ab Urbano creatus eſt Cardinalis tituli ſancti Laurentii in Damaſo, eique commiſſa eſt anno MCCCLXXXIII. XV. Kalendas Junii facultas abſolvendi Genuenſes, Mediolanenſes, & Placentinos a Cenſuris, propter delatas merces vetitas Sultano Ægypti. Poſtea ſimultatibus cum duro Pontifice ſuſceptis, cum eum Neapolim profectum Romæ ſubſiſtens deſerviſſe videretur, in ipſius incidit indignationem. Multas ob hanc cauſam contumelias paſſus, multis minis exagitatus, tandem Regis Caroli Dyrachii interventu, Neapolim accedens, Pontificis gratiæ reſtitutus eſt. Sed non duravit diu amoris redinte-

Fr. Barthol. de Cothurno.

Vide compend. hiſtor. Neapol. l. 5.

tegratio; nam in ſuſpicionem adductum, quod cum aliis Cardinalibus, & Carolo Rege in Pontificis necem conſpirarit, Urbanus cepit Nuceriæ IV. Nonas Januarii, anno MCCCLXXXV. tormentis examinavit, præduro carcere diu detinuit, & tamdem horrendo ſupplicio cum aliis quatuor Cardinalibus Genuæ interfici præcepit.

Fr. Leonardus Giffonen. Marian. lib. 5. c. 3.

VII. Tertium Leonardum Giffonenſem Campanum, Diœceſis Salernitanæ, Miniſtrum Generalem, hac eadem creatione renuntiatum ab Urbano Cardinalem ſcribunt plerique ex noſtris Auctoribus, præſertim Marianus, qui miſſum refert galerum cum litteris ſuæ creationis ad eumdem Neapoli hærentem, & maxima auctoritate apud Joannam Reginam pollentem, eoque honore voluiſſe Urbanum, hunc a Clementis ſequela, & Joannæ Reginæ partibus ad ſuas trahere: feciſſe tamen Reginam, ut oblatum ab Urbano honorem reſpueret, & a Clemente ſuſciperet. Ipſo hoc anno XVII. Kalendas Januarii in prima creatione Pſeudocardinalium Fundis peracta, creatum Cardinalem Presbyterum tituli ſanctorum Silveſtri & Martini in Montibus, ſcribit Ciaconus; ſed Sumontins id factum refert, anno MCCCLXXIX. Neapoli, poſtquam ſummo honore ibidem a Regina, regiaque ſtirpe exceptus eſt Clemens die XXVIII. Maii. Avenione miſſus eſt ad eamdem Reginam a Clemente Legatus Siciliæ, eo tempore quo Carolus Dyrrachinus ab Urbano contra Joannam evocatus, Neapolim, & Reginam cepit, & regnum in ſuam poteſtatem reduxit. Sed cum eadem Regina, & Jacobo de Viſſ. Patriarcha Conſtantinopolitano, Clementis etiam Cardinale, in arce nova captus, a Gentili de Sangro Cardinale Legato Urbani VI. pridie Nonas Septembris anno MCCCLXXXII. in templo magno ſanctæ Claræ, coram Rege Carolo, & regni proceribus Urbanum legitimum Papam, Clemente ejurato, profiteri coactus eſt. Deinde Cardinalitiis inſignibus combuſtis, ab eodem Legato Gentili primo Beneventum, mox in Aprutium, deinde Averſam cum aliquot Prælatis, Clementis ſectatoribus, ductus, poſt diuturnum carcerem, tamdem dimiſſus eſt. Avenionem regreſſus, tamquam Cardinalis cum honore ſuſcipitur, & demum a Benedicto XIII. Epiſcopus Oſtienſis, & Veliternus renuntiatur. Obiit ſub eodem Antipapa Avenione anno MCCCCV. ſepultus apud Minores.

Sumont. lib. 3. fol. 455.

Frat. Ludovicus Donatus.

VIII. Quartus Ludovicus Donatus, Patritius Venetus, Procurator Generalis Ordinis, Inquiſitor hæreticæ pravitatis Venetiis, provinciæ ſancti Antonii Miniſter, Vicarius Generalis Ordinis, ſuffectus Leonardo Giffono, propter ſequelam Clementis Antipapæ exauctorato, non hoc anno, neque in prima creatione Cardinalium purpura donatus eſt, uti perperam ſcribunt Ciaconus & alii: quippe non niſi anno ſequenti, uti tunc dicemus, electus eſt Miniſter Generalis in Comitiis Strigonii habitis, & anno MCCCLXXXIII. in ejus locum ſuffectus eſt frater Petrus de Conzano al. Caſſana. Quare omnino reducendus eſt Ludovici Cardinalatus ad annum MCCCLXXXI. & tertiam Urbani creationem factam Romæ, in quatuor temporibus Adventus. Rexit tamen Ordinem titulo Vicarii Generalis uſque ad Comitia generalia. Juvat hanc aſſertionem, quod Ciaconus excedat in numero Cardinalium primæ creationis, dum viginti novem enumerat, ſi tamen vere Theodorus Niemus Urbani ſcriba, oculatus teſtis, tantum viginti ſex tunc creatos affirmet. Titulum accepit ſancti Marci, & Legatus miſſus eſt ad prædictum Carolum Regem. Sed cum in ſiniſtram ſuſpicionem læſæ majeſtatis Pontificiæ incidiſſet, eamdem miſeram ſortem cum Cardinale Cothurno ſubivit. Eum inter Archiepiſcopos Panormitanos Rochus Pyrrhus recenſet, de quo ego valde dubito.

Ciacon. in Urb. creat. 1. Rodulph. f. 223. Ann. 1379.

Niem. de ſchiſm. lib. 1. c. 12.

Tom. 8. vide anno 1367. n. 9.

IX. Di-

Anno Christi 1378.	Urbani VI. anno I.	Caroli IV. Imp. anno 31.	Religionis Minorum anno 171.

IX. Diſtracta ita miſerabiliter in partes, & ſcandaloſo ambientium ſtudio ſciſſa Eccleſia, malum hoc ad omnes tranſivit regiones & religiones. Sicuti enim diviſa ſunt regna in Pontificum obſequium, ita etiam oportuit religioſa Sodalitia eos ſibi præficere ſuperiores, qui ei obedirent Pontifici, quem Reges ſequebantur. Partim ita licuiſſe putabant, dum in controverſia poſitum videbant, cui potius obſequendum eſſet; partim cogebantur a Principibus, qui adverſi Pontificis poteſtatem uti negabant, ita a ſuis dominiis procul faciebant. In noſtro Sodalitio hoc accidiſſe aliqui negant, unumque caput, & Miniſtrum Generalem toto ſchiſmatis tempore fuiſſe contendunt, ſed decipiuntur; præterquam enim quod Urbanus in Pontificatus auſpiciis exauctoraverit Leonardum Giffonum, Miniſtrum Generalem, propter contemptum a ſe oblatum purpuræ honorem, & Clementis ſequelam, eique ſuffecerit Ludovicum Donatum, ſubſtituente ſibi nihilominus Giffono alterum per votorum ſuffragia, uti ſequenti anno dicemus, invenio in Regeſto Clementis, & ſucceſſorum Anti-Pontificum ſaltem duos Anti-Miniſtros, qui in iis dumtaxat imperabant regionibus, quæ ſchiſmaticis parebant, uti ſuis locis admonebimus.

Schiſmata in religionibus.

Vide Caſtillo 3. part. hiſtor. ord. Præd. lib. 2. c. 24. Antonin. tit. 24. c. 9. §. 23.

Marian. lib. 5. cap. 3. Chronic. antiq. MSS.

X. Hinc etiam ortum habuiſſe hoc anno provinciam Luſitaniæ ſcribit Gonzaga, quæ cum una, eademque eſſet cum illa, quæ ſancti Jacobi in Caſtella nuncupatur, ſe ab illa diviſit, quia Luſitani Urbano, Caſtellani Clementi adhærebant. Sed hoc anno ea de cauſa id accidere non potuit, cum integro triennio fluctuarint Caſtellani, & frequentia conſilia inierint, cui potius Pontifici eſſet obediendum, nec ante annum MCCCLXXXI. Clementi obſequi decreverint. Errorem certe in annorum calculo apud Gonzagam facile deprehendere licet, dum ſecundo, aut tertio ab incepto ſchiſmate anno, diviſionem hanc accidiſſe narrat: ſed ſchiſmatis exordium ponit ſub annum MCCCLXXVI. & provinciarum ſeparationem hoc anno MCCCLXXVIII. Cum ergo non niſi hoc anno inchoatum ſit ſchiſma, in aliud tempus rejicienda eſt hæc diviſio, & novæ provinciæ erectio. Et certe ann. MCCCXCVIII. adhuc ſuberant cuſtodiæ Luſitanæ prædictæ provinciæ, uti ex diplomate Pontificio tunc a me producendo conſtabit; & in Catalogo Piſani, anno MCCCXCIX. compacto, abſque ulla mutatione ſub eadem ſancti Jacobi provincia recenſentur.

Gonzag. in exord. Prov. Portug.

Quando ſeparata Provincia Portugalliæ a S. Jacobi.

Vide Marian. de reb. Hiſpan. lib. 18. cap. 8.

XI. Obiit hoc anno ætatis ſexageſimo tertio, magno Imperii malo, Carolus IV. Imperator, nemini veterum vel pietate, vel magnitudine rerum geſtarum ſecundus. Incidit ejus mors in vigiliam ſancti Andreæ, uti Trithemius, & meliores habent ſcriptores, non in diem XXVII. Martii, uti Bzovius ex Dubravio in fine Tomi ſecundi contra ea, quæ ſcribit de exequiis Caroli, in principio Tomi tertii, ubi ex Codice MSS. minutim refert ritus funeris, diebus ſeptemdecim peracti, & die ſanctæ Luciæ pernoctaſſe cadaver in æde ſancti Jacobi Fratrum Minorum, quam ipſe Carolus magnifice extruxit. Imperavit annis XXXI. feliciter, bis ereptus a mortis periculo, meritis & precibus beatæ Agnetis Clariſſæ, ſuæ conſanguineæ, ſicuti alias diximus; qua de cauſa, & propter crebra virginis miracula, impenſe egit de connumeranda inter Cælites, eamque curam moriens filio Wenceſlao commendavit. Multa contulit in Ordinem Minorum beneficia, & ſunt, qui ſcribant, Tertii Ordinis Franciſcani mites leges ſubiiſſe, quod conſtantius de ejus uxore Eliſabetha poſt Caroli mortem, & in humili hoc habitu reliquum vitæ magna cum ſanctitatis opininione exegiſſe, ita ut miraculis claruerit, affirmant. Horum autem filius patri, & matri valde diſſimilis, Sardanapalo potius, quam Carolo ſimilis, electus eſt patre vivente,

Moritur Carolus Imperator.

Trithem. in Chronic. Sponheimen. Bzov. an. 1378. n. 3. in fine tom. 14. & eodem anno n. 46. in princip. tom. 15.

Tom. 5. an. 1289. n. 4.

Piſan. confor. 8. Marian. citat.

Ipſe & conjux an fuerint Tertii Ordinis.

Marian. citat. Bzov. ann. 1378. n. 4.

Carolo ſuccedit Wenceslaus filius.

Rex Romanorum; ſed propter ignaviam, ſocordiam, & voluptates improbas, neque Imperii obtinuit coronam, neque ab Electoribus collatam, diu retinuit dignitatem.

Piſan. confor. 8. Marian. citat. Trucidantur in Valachia duo Minoritæ. Floret Valentinus Narnien. *Rodul. fol. 130. Marian. cit.*

XII. In Cereth civitate Valachiæ minoris, Vicariæ Ruſſiæ, Minoritæ duo crudeliter trucidati ſunt, quia ſtultam eorum arborum latriam increpabant, & Dei veri cultum perſuadebant. Floruerunt hoc tempore in Ordine pietate & virtute Valentinus Narnienſis, provinciæ ſancti Franciſci alumnus, nobili genere natus, cujuſdam caſtri dominus, qui dum filias duas in Monaſterio ſanctæ Claræ Deo conſecraret, ipſe cum tribus filiis Minoribus nomen dedit. In eo vixit laudabiliter annis triginta, panem ſolum, & aquam manducans, & annis decem aquæ immiſcuit abſinthium, in memoriam propinati Chriſto fellis in Cruce. Aſpero cilicio perpetuo carnem edomuit, habitu dumtaxat, femoralibus, & chordula opulentus. Diu habitavit in Cœnobio Carcerum Aſſiſii, ubi vitam terminavit; illinc translatus ad Eccleſiam ſanctæ Claræ, & hinc ad Templum ſancti Franciſci, ubi multis claruit miraculis. In Conventu Peruſii frater Nicolaus Aſſiſias, & frater Ventura laici, virtutibus, & pietate inſignes, quorum ſepulcra Deus multis honeſtavit prodigiis. In provincia Tuſciæ frater Leonardus de Monte Politiano doctrina, virtute, & rerum agendarum dexteritate inſignis. In provincia Bononiæ frater Andreas vir mitis & placidus, regulari Obſervantia inſignis. Jacet Arimini, ubi multa patravit miracula. Tabulæ Eccleſiæ Mazarien. in Sicilia referunt, Epiſcopum hoc anno ibidem fuiſſe fratrem Rogerium Minoritam ſacræ Theologiæ Magiſtrum, & obiiſſe Panormi, anno MCCCLXXXII.

Fr. Nicolaus Aſſiſias & Fr. Ventura. Fr. Leonardus de Montepol. Fr. Andreas. Fr. Roger. Epiſcop. Mazarien.

XIII. Fratrum induſtria, & laudabili zelo in excolenda vinea Domini in partibus Hungariæ, ita crevit erga eos populi devotio, & Principum pietas, præſertim Reginæ Eliſabethæ Tertii, uti diximus, Inſtituti ſancti Franciſci, ut multa ſibi acquiſiverint domicilia. Gregorius Pontifex antequam hoc anno vitam abſolveret, confirmavit eis quinquaginta Conventus, quos ibidem poſſederant: *Solet annuere Sedes Apoſtolica*, XIV. Kalend. Februarii. Et in Aracha Cenadien. diœceſis, ad preces dictæ Reginæ, eis conceſſit Eccleſiam ſancti Nicolai, cum adjuncto Monaſterio ab eadem conſtructo; necnon Cœnobium alterum in oppido Madropſi, Corbanien. diœceſis a Stephano Comite Serviæ ædificatum: *Sacræ veſtræ religionis*, eodem die. Et deprecante eadem Regina, voluit Clariſſas Veteris Budæ, Veſprimien. diœceſis eſſe liberas ab omni tributo, & exactionibus quibuſcumque: *Veſtræ devotionis ſinceritas*, eodem die.

Hoc anno n. 11. Conventus quinquaginta in Hungaria. Conv. Arachen. Conv. Madropſi.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. AB Urbano XII. Kal. Januarii exiit diploma: *Devotionis ſinceritas &c.* quo Fratribus concedit poſſe hæreticos abſolvere: XII. „ vero Kal. Octobris a Clemente dato brevi: *Vacante nuper &c.* frater „ Ludovicus Præſes Neapoli inſtitutus eſt: ex quo apparet ſtatim enato „ ſchiſmate, etiam noſtram Religionem diviſionem paſſam fuiſſe.

Obit Carol. IV. Imperator. B. Agnetis Virg. canonizationem commendat filio

„ II. Carolus IV. Imperator etiam hoc anno ætatis ſuæ LXIII. nemini ve„ terum vel pietate, vel rerum geſtarum magnitudine ſecundus, Pragæ in „ Boemia, magno Imperii malo, ſupremum diem clauſit in vigilia ſan„ cti Andreæ: imperavit annis XXXI. feliciter, bis a mortis periculo, me„ ritis & precibus beatæ Agnetis Virginis, Clariſſæ ſibi conſanguineæ, „ cujus ob id & crebra etiam tantæ Virginis miracula, canonizationem in

Ro-

Digitized by Google

,, Romana Curia apud ſummum Pontificem impenſe ſollicitabat; & moriens [*Wadd. ad ann. 1373.*] Wenceslao filio id negotii ſumme commendavit. Sunt qui ſcribunt Carolum Tertii Ordinis S. P. Franciſci, quod creditu difficile non eſt: plura contulit in Ordinem Minoriticum beneficia; unde nec immerito hoc in Opuſculo ſpeciali memoria dignum reputantes, ex Eccleſiaſticis Annalibus præcipua, quæ videbuntur referemus. Princeps profecto non tantum pietate, ſapientia, linguarum peritia, cunctiſque generoſi animi virtutibus illuſtris, ſed etiam Natalium ſplendore maxime nobilis & conſpicuus; etenim Imperatoria & Regia ſtirpe progenitus, nepos quippe Henrici VII. Imperatoris, Comitis Lutzemburgenſis, & filius Joannis filii ejus, cui Wenceslai VII. Boemiæ Regis filiam Eliſabeth pater Imperator deſponſaverat, per quam & Regno potitus fuit. In baptiſmo dictus Wenceslaus: in confirmatione a Franciæ Rege, apud quem adoleſcentiæ rudimenta adipiſcebatur Caroli nomen accepit. Fratrem habuit Joannem, natu minorem, cui Moraviæ Marchionatus ceſſit: filios vero duos genuit, Wenceslaum natu majorem, quem mox ſecundo ætatis anno Boemiæ ſceptro donavit, & Sigiſmundum alterum Hungariæ regno deſtinatum, tradita ei uxore Maria Regis Ludovici Hungariæ filia. Felix profecto per omnia pater, Rex & Imperator, ſi nec Regno nec Imperio ſuffeciſſet [*Ad annum 1400.*] Wenceslaum, qui nec patris nec avi virtutes retulit: ſimilis potius Sardanapalo fuit, quam ſuis progenitoribus Carolo & Eliſabethæ conjugibus. Hic enim, patre adhuc vivente, Rex Romanorum dictus eſt; ſed ob ignaviam, ſocordiam, & vitam voluptuoſam & improbam, nec imperii obtinuit coronam, nec ab electoribus collatam dignitatem in finem uſque vitæ legitime retinuit: at cum gloria patris non redundet in degenerem filium, manebit in patre: quamobrem recurrit calamus ad Carolum.

,, III. Carolus ergo electus & confirmatus a Romano Pontifice Impe- [*Ad annum 1346. & 1347.*] rator, ut prædictum eſt, Imperium fortiter tenuit, atque prudenter rexit, ac ideo feliciter adeo regnavit, & magnifice imperavit, ut vel de ſola Praga Metropoli Boemiæ, ad indicium aliorum operum, potuerit dicere, quod de Roma dixiſſe ferunt Auguſtum, nempe marmoream ſe relinquere, quam lateritiam acceperat. Princeps equidem magnificus & pius, qui non ſolum Pragæ, verum etiam in toto Boemiæ regno, divinum ubique adauxit cultum, pluribus extructis Templis & Monaſteriis: imo & in Italia collegiatam erexit Eccleſiam in Villa Terentii Parmenſis agri, dedicatam Deo, in honorem Dei Genitricis Virginis Mariæ, quam & magnifice dotavit, ita tamen, ut patriæ interim non eſſet immemor; conſtituit enim Patronum illi Eccleſiæ Præcentorem Eccleſiæ Pragenſis; Pragenſem vero Eccleſiam, quæ ſub Metropoli Moguntina Cathedralis erat, ad Metropolicum decus, Romani Pontificis auctoritate, evexit. Quam ſane Eccleſiam Uratislaus I. Rex Boemiæ anno Domini MLXXXVI. ſub Alexandro Papa II. & Henrico IV. Imperatore fundaſſe perhibetur, eo ſane cum privilegio & honorificentiæ ſplendore, ut quando agitur res divina, Præpoſitus & Decanus Epiſcopalibus uti poſſint infulis & ornamentis: quod certe decus & privilegium in hodiernum uſque diem illi Eccleſiæ ſalvum permanet. Cæterum Carolus longe magnificentius illam exaltavit, atque adauxit privilegiis, honoribus, opibus, Sanctorum reliquiis plurimis, auro, argento, gemmiſque ornatis, vaſis item argento & auro prætioſis, aliiſque ornamentis & ſtructuris, & ampliſſimis dotationibus; nam non ſolum Archiepiſcopum, ſed & Præpoſitum, totumque Capitulum multis donavit poſſeſſionibus: ipſum vero Templum ex qua- dra-

drato lapide, juxta exemplar & formam Metropolitanæ Eccleſiæ Colonienſis ædificavit. Multas præterea ædes ſacras & Monaſteria vel extruxit a fundamentis & dotavit, vel vetuſta collapſa reſtituit, cenſibuſque & ornamentis adauxit, non ſolum Pragæ, ſed & in aliis regni oppidis atque caſtellis; quorum fœdæ hodie cernuntur ruinæ, & magnificentiæ veſtigia in excelſis Templorum parietibus, ac turribus turpe uſtulatis etiamnum utcumque intuentibus apparent. Maxime igitur ſub tantæ pietatis Principe Boemorum Religio, cultuſque divinus augebatur, ut Æneas Sylvius, poſtea Pius Papa II. ſcripſerit, ea tempeſtate nullum fuiſſe regnum in tota Europa tam frequentibus, tam auguſtis, tam ornatis ditatum Templis, quam erat Boemicum.

IV. Et quidem nullis parcebat ſumptibus pius Princeps in omnibus, quæ ad augendum Dei cultum & populi devotionem ſpectare viderentur, ut non immerito poſſimus illud ſcripturæ de eo prædicare: *Qui curavit gentem ſuam, & liberavit eam a perditione: qui prævaluit amplificare civitatem, qui adeptus eſt gloriam in converſatione gentis: qui ingreſſum domus & atrii amplificavit: & quaſi ſol refulgens ſic ille effulſit in Templo Dei.* Nam ex iis quæ hæreticorum furore devaſtata non ſunt, facile conjicere poterit homo cordatus, quantus fuerit ubique in Templis ornatus & ſplendor. Quod enim ſacellum vel Romæ auguſtius videtur eo, quod Pragæ in majoris Eccleſiæ choro ſancto Wenceslao dedicatum cernitur? quanta ibi parietum ſublimitas, quantus decor? veſtiti enim ſunt parietes partim cruſtis lapidis porphyretici, adeo eo ruſcis & expolitis, ut eas vulgus meras gemmas exiſtimet; & partim picturis magnificis; & fornix affabre concameratus, latitudine ſua parietum, altitudini & ſacelli amplitudini pulchre reſpondet. Quantum vero fuerit Monaſterium Fratrum Carmelitarum, ingens adhuc moles, & in cœlum erecta Templi pars, quæ devaſtationi ſupereſt, per conjecturam admirantibus indicat, & ædes D. Jacobi, quæ Monaſterium Fratrum Minorum S. P. Franciſci ſibi conjunctum habet, a Janiis defenſa contra hæreticos, clare demonſtrat ſua magnitudine, quam celebris fuerit ibi & Fratrum Conventus, & populi devotio. Ex his igitur factum eſt, ut inclytum Boemiæ regnum ſub pio Rege Carolo maxime floruerit in omnibus bonis; quia Dominus abunde retribuit magno cum incremento, & meritorum & frugum quoque, opumque terreſtrium quidquid in cultum & honorem ejus impenditur; juxta illud quod per prophetam dicit: *Inferte omnem decimam in horreum meum, & ſit cibus in domo mea, & probate me ſuper hoc, dicit Dominus, ſi non aperuero vobis cataractas cœli, & effudero vobis benedictionem uſque ad abundantiam:* nil igitur mirum quod Carolus abundaverit pecuniis, & omnibus opibus, fortunæque indulgentia & rerum proſperitate, quo plus in cultum divinum erogaſſet: & quidem immenſas illi opes Deus ex mineris & fodinis auri, & argenti in montibus Cutliniæ rependit. Habuitque etiam omnibus diebus vitæ ſuæ, ut totum regnum in pace floreret, ac proficeret adeo, ut non ſolum Rex pius magnifica & ſumptuoſa extruxerit opera & ædificia eccleſiaſtica, ſed etiam ſecularia ad magnificentiam & publicam utilitatem & ornamentum, quorum bona pars adhuc hodie Pragæ, alibique cernitur; ut regium in Arce Pragenſi palatium multis, ampliſque ædificiis magnificentiſſime exornatum: & Pons Multaviæ lapideus, cujus latitudo adeo ſpatioſa eſt, ut tres currus ſimul tranſeuntes capere queat, longitudo vero per decem & octo arcus extenditur: Murus item & mœnia maximi ambitus per colles & val-

Eccleſiaſt. 50. 4.

Monaſterium FF. Minorum D. Jacobi celebre.

Malach. 3. 10.

Anno Christi 1378.	Urbani VI. anno I.	Caroli IV. Imp. anno 31.	Religionis Minorum anno 171.

,, valles extenſa, quibus einxit urbis partem, quæ parvum latus dicitur,
,, tam pulchram exhibendam ſpeciem intuenti, ut Praga ſitu & ſpatio Ro-
,, mæ quam ſimillima videatur. Arces præterea ut plurimæ ita & munitiſ-
,, ſimæ, quarum nonnullæ a Carolo nomen retinent; ea maxime Arx, in
,, qua corona regni per Burgravios aſſervatur; & multæ præterea Sancto-
,, rum reliquiæ, & priſca regni privilegia: plerique etiam Procerum ac Ba-
,, ronum regni, atque Cives nonnulli, pii Regis exemplo provocati, Tem-
,, pla & Monaſteria quædam privatis ſumptibus extruxerunt: conſtat enim
,, eximium Pragæ Templum, quod Innocentum Bethlehem dicitur, opus
,, fuiſſe cujuſdam Civis Pragenſis: ſed Huſſiticis poſtea concionibus factum
,, eſt patriæ pernicioſum.

,, V. Ultra hæc omnia maximum regno decus inſtituit ſapientiſſimus
,, Princeps Academiam Pragenſem, auctoritate Romani Pontificis Inno-
,, centii VI. conductis ex univerſitate Pariſienſi Magiſtris, in omni facultate
,, peritiſſimis: quæ ſane ſchola impenſis & ſtudio Regis, in tantam brevi
,, excrevit celebritatem & frequentiam, ut ex una Germanorum natione
,, numerata ibi fuerint ſupra duo (quidam ſupra quinque ajunt) Studen-
,, tum millia: quorum ſtudiis ita favit, ac delectatus fuit Rex, ut ad ſcho-
,, lam cum purpuratis aliquando veniens, per tres aut quatuor horas conti-
,, nue audierit Magiſtrorum diſputationes & exercitia. Cumque ab Aulicis
,, admoneretur eſſe tempus cœnandi, reſponderit: *Ite vos ad cænam; hic
,, meus cibus eſt*. Talis ergo fuit erga patriam & regnum paternum Caro-
,, lus; qui tamdem ætate grandævus, annorum ſcilicet LXIII. relictis ſuæ — *Carolus IV. ſcripſit a ſe geſta & expoſuit Evangelium.*
,, ſcientiæ & Chriſtianæ ſapientiæ ſcriptis monumentis (ſcripſit enim rerum
,, a ſe geſtarum hiſtoriam, & ſancti Evangelii per ſemetipſum factam expo-
,, ſitionem) in vigilia ſancti Andreæ piiſſime obiit. Poſt ejus obitum ora-
,, tionem funebrem habuit in publica concione Illuſtriſſimus Dominus
,, Joannes Archiepiſcopus Pragenſis, pro themate propoſitis verbis: *Ju-
,, ſtorum animæ in manu Dei ſunt*: ac tamdem piiſſimo ac munificentiſſimo
,, Imperatori & Regi pro merito parentatum eſt: non pigebit autem ritus
,, funeris, quibus elatus fuit referre.

,, VI. In primis undecim continuis diebus cum cantu in omnibus paro- — *Ejus mors & funeralis.*
,, chiis & Monaſteriis exequiæ celebratæ ſunt, die duodecimo, qui fuit
,, ſabbati, & vigilia ſanctæ Luciæ, in feretro longo cubitis XIV. lato III. &
,, alto IV. depoſitus, a Baronibus uſque ad pontem delatus fuit: deinde a
,, XXX. Senatoribus magnæ & novæ civitatis trans pontem uſque ad ſan-
,, ctum Clementem: deinde ab aliis XXX. Civibus uſque ad Sclavonicum
,, novæ civitatis Monaſterium: deinde ab aliis uſque ad Burgravii domum,
,, omnes pulla veſte: ſic etiam & portitores cereorum CL. veſtiti erant omnes
,, de Senatu. Præcedebant autem CCC. cerei; item ex Boemiæ regione
,, MCCCC. Viri cereos & ipſi geſtabant: proſequuti ſunt funus omnes Scho-
,, laſtici in veſtibus atris; Sacerdotes, Monachi, Profeſſores, & Studioſi
,, Academiæ numero 7000. Jacebat corpus ſuper feretro in auratis pannis
,, & pulvinis, ad caput tres coronæ ejus; ad dexteram Mediolanenſis, ad
,, ſiniſtram vero Romani regni: juxta erant pomum, crux, & gladius nu-
,, dus, ſed ad dexteram ſceptrum: chirothecæ albæ in manibus cum annulis
,, multis: auratis indutus caligis: corona majeſtatis in capite: ſuper ipſo
,, umbellam auratam portabant duodecim viri. Obviam venit Ceſariſſa,
,, Regina, Marchioniſſa, cum viginti pullatis: fœminæ item civitatis in
,, triginta ſex rhedis atræ: inſignia Imperii, Regnorum & variarum ditio-
,, num ab armatis Equitibus portabantur: unus galeam & enſem illius,
cu-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

„ cuſpide verſa deorſum. Geſtabatur & labarum ſacri Imperii, alba crux in
„ campo rubro, nigra Aquila Imperialis, capite deorſum, in equo pulla-
„ to: omnes equi nigri nigro contecti, omnes Proceres, Equites & No-
„ biles numero circiter 500. lugubri veſte amicti. Die ſanctæ Luciæ delatus
„ eſt ab æde ſancti Jacobi Minorum in qua pernoctaverat in ædem divæ
„ Virginis, in qua iterum juſta perſoluta fuere. Feria v. in Curiam, Rex
„ diſtribuebat ſingulis diebus MCCCC. cereos, quorum quiſque fere ſex li-
„ brarum erat: quotidie ſuo ejus ſepulcro quingenti ardebant cerei. Fe-
„ ria VI. in ſumma Baſilica cum tota ſua majeſtate elatus, antequam recon-
„ deretur, factæ ſunt oblationes; itaque Archiepiſcopo oblata fuere præ-
„ dicta vexilla cum viginti ſex equis, cum ultimo quorum Cæſaris clypeus
„ & galea cum corona aurea; omnes reliquiæ Sanctorum, quæ circa ipſum
„ erant. Oblationes deinde factæ ab auguſta, a Regina, ab aulico Gynæ-
„ cæo, ac tamdem a Civibus utriuſque ſexus. Verumtamen cum erat Impe-
„ ratricis accedere ad offerendum, cum præ luctu & mœrore non valeret,
„ per Reginam complevit.... præſentibus circiter 100. Virginibus pediſſequis
„ Nobilibus. Ultimo in eleganti Sarcophago cum ſua corona aurea, pomo,
„ ſceptro, enſe nudo, reconditus Carolus cum Labaro imperiali, poſt
„ diem decimamſeptimam ſui tranſitus, reſurrectionem juſtorum expe-
„ ctat. Hæc ex citatis Annalibus Eccleſiaſticis, de tanto Imperatore col-
„ legiſſe ſufficiat.

ARGUMENTUM.

Celebrantur Comitia Generalia in Hungaria, in quibus aſſumitur in Miniſtrum Generalem frater Ludovicus Donatus. Alia habentur Neapoli, & creatur Pſeudo-Miniſter frater Angelus...... Floret miraculis beatus Joanninus. Referuntur aliqua Clementis Indulta.

Deſunt ſub Pontificatu Urbani monumenta graviora.

I. DEPERDITIS omnibus Urbani VI. monumentis, præter unum & alterum volumen rerum Cameralium, collectæ pecuniariæ, & negotiorum minoris momenti, jejunas & aridas oportet eſſe undecim, quibus ſedit, annorum narrationes; nullum enim fœcundius, aut ſolemnius Regeſto Vaticano nobis occurrit noſtrarum rerum promptuarium, uti alias admonuimus. Ex mutilo etiam, & manco Regeſto Antipapæ Clementis multa deſunt, quæ pleniorem nobis lucem rerum noſtrarum afferre poſſent, in iis præſertim Provinciis, quæ ei obtemperarunt. Aliqua tamen decerpſimus, quæ ſuis annis miniſtrabimus, non ut auctoritatem ullam tribuamus Clementi, ſed ut rerum memoriam, ſeculorum decurſu avolantem, per fimbriam ſaltem retineamus, & res Gallicas, Hiſpanicas, Scoticas, haud contemnere, aut ſepelire videamur, quia ſub Clemente geſtæ ſunt: factum narramus, quod a Pſeudo-Pontifice prodiit, non approbamus.

Capitulum generale 61. Strigonii.
Fr. Ludovicus Donatus Miniſter Generalis.
Anno 1378. *n.*8.

II. Celebratum eſt hoc anno, non ſequenti, uti habet Rodulphus, & alii, Capitulum generale, in civitate Strigonienſi in Hungaria, ita deprecante Ludovico Rege, ſancti Ludovici Epiſcopi conſanguineo, & matre ejus Eliſabetha Regina, Minoribus addictiſſimis. Electus eſt in Miniſtrum Generalem frater Ludovicus Donatus, Miniſter Provinciæ ſancti Antonii, uti alias diximus, Ordinis Vicarius generalis, ab Urbano per depoſitionem Leonardi Giffonenſis, inſtitutus. Convenerunt Fratres ex duodecim dumtaxat Provinciis, reliquis adhærentibus Clementi. Miniſtri Provinciarum Ro-

Romaniæ, & Terræ ſanctæ inter utrumque Pontificem fluctuantes venire renuerunt. Acta capítuli inveni in regeſto antiquo provinciæ Mediolanen. quæ in opere de Capitulis Generalibus, Deo dante, producemus. In his Comitiis conſtitutum eſt, ut religioſi, & docti viri ſeligantur, & excitentur ad propagationem fidei in partibus infidelium, eoſque ad ſubſidiariam hanc operam, ſuis confratribus numero imminutis præſtandam, ſollicite exhortentur Miniſtri. Deinde ut alii probi, pii, in regendis Fratribus experti, & Regularis diſciplinæ zelum habentes, deputentur, qui de tollendis abuſibus, & moribus reformandis diligenter agant, & regulas præſcribant. In ſpeculo Minorum, in conſtitutionibus generalibus antiquis admoneo, errorem eſſe in annorum numero, dum hoc anno MCCCLXXIX. Aſſiſii celebratum ait Capitulum generale; nam pro *trecenteſimo* ſcribi debet *ducenteſimo*, quia eo anno MCCLXXIX. habita ſunt Comitia Aſſiſii; iiſque interfuerunt, qui illic nominantur, Patres, frater Bonagratia Miniſter Generalis, frater Gualterus Miniſter Franciæ, frater Joannes Miniſter Hiberniæ, & frater Bartholomæus Miniſter Bononienſis.

III. Celebravit etiam hoc anno aliud Capitulum Leonardus Giffonenſis partes ſequutus Clementis, qui cum ab eo hoc item anno, uti diximus, crearetur Cardinalis, & inſtitueretur Ordinis Vicarius, convocavit Neapolim electores in dictis Comitiis, ad primum Octobris, in quibus electus eſt Anti-Miniſter, Leonardi ſucceſſor, quidam frater Angelus ignoti prorſus mihi cognominis. Hæc habeo ex libro 4. MSS. hujus Schiſmatis ad archivum Vaticanum, in quo inter pleraque alia, turbas has concernentia, habentur litteræ hujus Angeli, ad Joannam Neapolitanam Reginam, datæ Avenione, anno MCCCLXXX. die XXIX. Maii ſeriem electionis Urbani & Clementis continentes. Refert, ſe ante inchoatum ſchiſma fuiſſe Vicarium Miniſtri Generalis Leonardi abſentis, & ſibi commendatam concionem primo die Conclavis ad ſanctum Petrum, poſt mortem Gregorii, eamque habuiſſe, turbato tamen populo, & dum hoc anno abiret ad Comitia Neapolitana, dilapſum ad Caſtrum Taleacotii, inviſiſſe tres Cardinales Italos illic commorantes, Florentinum, Mediolanenſem, & Jacobum Urſinum, atque ab eis multa audiviſſe de Clementis præferenda electione. Demum in receſſu Urſino indicaſſe, ſe pro viribus laboraturum, ut in plenis Comitiis expeteretur in Ordinis Protectorem. Poſtremo lectis litteris antiquorum Cardinalium Clementi adhærentium, & perſuadente Anti-Cardinale Giffonenſi, Capitulares illius conſeſſus juraſſe in verba Clementis, atque ſe elegiſſe in Generalem Miniſtrum. Parvum hunc, & tumultuarium fuiſſe Conventiculum, aliunde mihi conſtat, neque omnes, neque præcipuos Ordinis Patres illuc confluxiſſe, partim retrahente eos conſcientia, præſertim prohibente Urbano, & Ludovico ab eo inſtituto Vicario, in Hungariam avocante, partim interclusis viis a factionum partiariis. Hinc origo ſchiſmatis in Ordine, quod cum Pontificio ortum & finem accepit: & ſane Angelus hic in Gallia, & partibus Clementi obſequentibus, multis annis etiam ſub Benedicto XIII. gubernavit.

Aliud Capitulũ Neapoli.

Eligitur Anti-Miniſter frater Angelus.

IV. Crebris miraculis celebris fuit hoc tempore memoria beati Joannini, ſive Joannioli, vulgo *Gioagnoli*, tertii Ordinis, Callio, alias Civitate ſancti Angeli Papalis (ita nuncupata, quia ſub annum MCCLXXXIX. Nicolaus IV. eam tranſtulit a Monte Rochettæ, ad ſubjectam planitiem, in qua præexiſtebat Eccleſia ſancti Angeli) ante aliquot annos defuncti, in Eccleſia ſancti Franciſci ſepulti, & in locum honorificum, opera Magiſtri Antonii Callienſis anno MCCCLXXII. tranſlati. Corpus loculo incluſit, ſub altare ſan-

Floret beatus Joanniolus miraculis.

Digitized by Google

ſancti Joannis, & caput conſpiciendum per cratem ſerream expoſuit, marmoreo lapidi inciſis rudibus his carminibus.

Miraculis claret hic Sanctus, ut ſemper apparet,
Quem Deus Deorum vocavit ad regna polorum.

Ejus geſta qui plene ſcripſerit, non invenio, aliqua dumtaxat miracula coram teſtibus, & notariis examinata, ad meas manus pervenere. Anno MCCCLXXIII. Claram de Molione epidimia in extremis laborantem, viſu, & loquela deſtitutam, mirabiliter ſanavit, prout interpoſito juramento pater, mater, & maritus depoſuerunt coram Bartholomæo Guidone Giraldi, Imolenſi publico Notario. Eodem anno, menſe Novembri, Antonius Ciccoli Rigutii, ejuſdem Civitatis incola, Paulum natum quadrimulum, tribus epidimiæ, ea in urbe graſſantis, tumoribus, & febre acutiſſima, animam ferme agentem, impenſe commendavit beato Joanniolo, ſuo olim familiari amico, jam ſanctitatis, & miraculorum gloria inſigni, promittens eum ſe delaturum ad ipſius tumulum, veſtes pueruli, & juſti ponderis candelam oblatnrum. Statim qui languebat, cœpit convaleſcere, & pater votum ſolvit, die x. Decembris, convocatis ad miraculi teſtimonium Superioribus, & Fratribus dictæ Eccleſiæ, multis civibus, & prædicto Notario. Anno MCCCLXXIV. Benedictum Tomocettum de Caſtro Vallis, Comitatus Spoletani, ab eodem malo, & manifeſto vitæ diſcrimine: Dominicum Joannini Faventinum ab intenſa febri, & capitis dolore; Guillelmum Joannis Tavinarii, diœceſis Valentinæ, tertii Ordinis ſancti Franciſci ſectatorem, a quartana, qua per integrum laborabat annum; Chriſtophorum Petri, caſtri Gonetti, Callienſis diœceſis, a maxima febri, & epidimiæ ulcere liberavit.

Et frater Joann. de Vafordia. * al *Veterfordia.*

Circa hoc tempus floruiſſe beatum Joannem de Vaſordia in provincia Hiberniæ, de quo alias ſermonem, oblata occaſione inſtituimus, ſcribunt Marianus, & Marcus Ulyſſiponenſis.

Fr. Guillelmus Epiſcop. Urbin. Archiep. Hydrūt & Patriarc. Conſtantinop.

Tom. 5. an. 1291. n. 76.

Conv. Vaſaten. translatus.

Item Ebredunen.

V. Clemens Antipapa aſſumpto ad Cardinalatum Jacobo de Viſſ. Gallo, Archiepiſcopo Hydruntino, & Patriarcha Conſtantinopolitano, ſubſtituit in Archiepiſcopatu, & Patriarchatu fratrem Guillelmum Minoritam, Epiſcopum Urbinatem, ſibi fortaſſis adhærentem: *Ex paternæ caritatis officio.* XIII. Kalendas Februarii. Aliquot hujus Inſtituti viros in Sacellanos, & Pœnitentiarios ſuos aſſumpſit, alios Magiſterii honore affecit; ut Conventus Vaſatenſis, de quo alias egimus, propter bellorum diſcrimina, quæ in Ducatu Aquitaniæ diu viguerunt, penitus deſtructus, & ornamentis ſpoliatus, infra urbis fortalitium transferretur, indulſit: *Quia noſtra potiſſime:* XII. Kalendas Februarii; utque Eccleſiaſtica ſuppellex, & alia prædicti Cœnobii bona, ab occultis detentoribus reſtituerentur, præcepit: *Exhibita nobis* XI. Kalendas Martii. Ut domus etiam Ebredunenſis ab hoſtibus deſtructa infra Civitatem, & parochiam ſancti Marcellini, in ædibus quondam Arnulphi Salvati, reædificaretur, conceſſit: *Inter eccleſiaſticos Ordines.* VIII. Idus Octobris. Circa hunc annum, annuente Pontifice Urbano, ædificaſſe Galeatium Sfortiam Ducem Mediolanen. Fratribus regularis Obſervantiæ Conventum ad ædiculam ſancti Ruffi, populi pietate celebrem CC. P. ab oppido Binaſcho, & X. M. P. ab urbe Mediolanenſi, affirmat Gonzaga, commutato tit. ſancti Ruffi, in alium ſanctæ Mariæ de Campo Binaſchi. Sed duo mihi occurrunt ſcrupuli, primus, quod gens Sfortia longo poſt tempore, rerum potita ſit Mediolani; & non niſi anno præterito die IV. Auguſti Galeatius Vicecomes, fratris ſui Barnabovis in dominio conſors, obierit, relicto hærede Joanne Galeatio: ſecundus, quod novellum germen regularis Obſervantiæ adhuc hoc anno non ſe extenderit in Italia extra Um-

Conv. Binaſchi. *Gonz. in Provin. Genuæ Con. 49.*

Vide Corium 3. par. hiſt. Mediolanen. Chron. Boſſian. ad hunc annum.

Umbriæ fines, uti anno ſequenti referemus, cum admiſſa enumerabimus Eremitoria. Quare vel poſterioris erit originis hic locus, vel Obſervantibus non potuit attribui. Sepultus eſt hoc in loco beatus Pater Balthaſſar a Clavario, ſanguine, & proſapia Ravaſchiorum illuſtris, vita moribus, & miraculis illuſtrior. „ Cujus corpus adhuc conſervatur incorruptum, & „ integrum. Poſtquam hæc ſcripſeram, & propter dubia illa, quæ propoſue- „ ram, valde hærerem, tranſmiſſum mihi eſt ex ipſo Cœnobio exemplar „ originariæ Bullæ Urbani VI. qua anno IX. ſui Pontificatus, Chriſti ſcili- „ cet MCCCLXXXVII. concedit facultatem Blanchæ relictæ quondam Galea- „ tii de Vicecomitibus Conventum hunc ædificandi prope Eccleſiam ſanctæ „ Mariæ de Campo pro decem Fratribus Minoribus Provinciæ Januenſis. „ Ita ut jam remotus ſit omnis ſcrupulus circa tempus, auctorem, & inſtitu- „ tum Fratrum, quibus eſt conceſſus. Bullæ damus hic compendioſam nar- „ rativam.

B. Balthaſſar a Clavario.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

U R B A N U S &c.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Januenſis, ſecundum morem dicti Ordinis &c.

„ VI. *Sacræ Religionis, in qua devotum, & ſedulum exhibetis Altiſſi-* „ *mo famulatum &c. uſque* ad favorabiliter annuamus. *Sane* „ *petitio pro veſtra, & dilectæ in Chriſto filiæ nobilis mulieris Blanchæ,* „ *relictæ quondam Galeatii de Vicecomitibus militis, Viduæ Mediolanenſis,* „ *parte nobis nuper exhibita, continebat, quod eadem Blancha de propria* „ *ſalute recogitans, & terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna cupiens* „ *fælici commercio commutare, in terra Binaſchi, Papienſis diœceſis, prope* „ *Eccleſiam ſanctæ Mariæ de Campo in eadem Terra, in loco ad hoc congruo* „ *& honeſto, unam domum cum Eccleſia, ſeu oratorio, & campanili &c.* „ *pro uſu, & habitatione unius Guardiani, & decem Fratrum veſtri Or-* „ *dinis, ibidem Domino perpetuo ſervituris de bonis a Deo collatis de novo* „ *conſtruere, & ædificare proponit, ſi ad id licentia Sedis Apoſtolicæ acce-* „ *dat. Quare pro parte veſtra, & dictæ Viduæ nobis fuit humiliter ſuppli-* „ *catum, ut eidem Viduæ faciendi præmiſſa, & vobis domum hujuſmodi re-* „ *cipiendi, & perpetuo retinendi licentiam concedere, de benignitate Apoſto-* „ *lica dignaremur. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati &c.* „ *plenam, & liberam, tenore præſentium, licentiam elargimur &c. Nulli* „ *ergo &c. Datum Lucæ* III. *Kalendas Martii, Pontificatus noſtri anno* IX.

Ut in Regeſto Tom. 8. fol. 399.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. A Morte Caroli Wenceslaus filius Imperiale ſceptrum tractabat: „ Urbanus vero & Clemens invicem anathematum mucronibus „ ſeſe lancinabant: ſed valide Urbanus, & haud ita Clemens ut videbatur. „ Hinc pluribus in partibus Italiæ, etiam Romæ Catholici, atque Schiſmatici invicem armis ferociebant, primis tamen ſemper prævalentibus. „ Hinc Januenſes & Veneti, revirentibus odiis, qua mare, qua tellus, ad „ deſtructionem invicem ſeſe perſequebantur: hinc in partes ſciſſi Minoritæ duo Capitula Generalia celebrarunt; etenim ob ſequelam Clementis „ exauctorato Giſſone Miniſtro Generali, Ludovicus Donatus Patritius „ Venetus ex Procuratore Ordinis ejuſdem ab Urbano inſtitutus Vica- „ rius Generalis in Archiepiſcopali urbe Strigonia, ad Danubium a Bu-

Wenceslaus Imperator.

Schiſma inter Fratres.

„ da XV. leucis diſtante in Hungaria,ad petitionem Ludovici Regis & Eliſabethæ Reginæ ejus matris, celebravit Comitia Generalia, in quibus ipſe idem in Miniſtrum Generalem electus eſt: ex altera vero parte Leonardus Giffonus præfatus, ex Miniſtro Generali a Clemente factus Cardinalis, & ab eodem inſtitutus Ordinis Vicarius in dictis Comitiis ad primum Octobris, Neapolim convocavit electores, qui in miniſteriatu Generali ſucceſſorem ejuſdem Leonardi elegerunt quemdam fratrem Angelum ignoti cognominis & patriæ, ut in annalibus legitur.

Indic. ex noſtr. Bullar. „ II. Interea Urbanus cuidam Fratri poſſe commorari Hieroſolymis apud ſanctum Sepulcrum indulſit, datis litteris: *Devotionis veſtræ &c.* XVII. Kalendas Januarii. Sed Clemens Antipapa XII. Kalendis Martii, Fratres Petrum, & Arnoldum de Valentia ſuos Sacellanos inſtituit: *Virtutibus clarens &c.* & fratrem Bertrandum ad liberandum captivos dimiſit: *Pium apud Deum &c.* Bertrando autem Oſtienſi Kalendis Aprilis, expeditis litteris in favorem fratris Matthæi de Crema pro ejuſdem magiſterio: *Sacræ Theologiæ &c.* paulo poſt V. ſcilicet Kalendas Junii, in ſuum Sacellanum aſſumpſit fratrem Joannem: *Virtutibus clarens &c.* & II. Kalendas præfati menſis Junii, pro magiſterio fratris Joannis ſcripſit Cancellario Pariſienſi: *Viri ſacræ &c.* cui pariter Cancellario in eumdem tenorem litteras expedivit IV. Nonas Junii: & XVI. Kalendas Augufti fratri Petro de Ramelliaco quoddam beneficium contulit: *De Religionis ſinceritate &c.* ac tamdem, pro Monialibus ſanctæ Claræ breve ſignavit: *Proviſionis noſtræ &c.* VIII. Idus Decembris.

Ex Vatic.

Conventus Andegavenſis magna floret Obſervantia. *Ad ann. 1216.* „ III. Jam pluries de Andegavenſi Conventu,Cuſtodiæ Bituricenſis in provincia Turoniæ majoris egimus, cujus tamen etiamnum cum odore virtutum incrementa referre tenemur. Tanta ſiquidem in eo regularis obſervantia vigebat, ut cujuſcumque ſtatus, conditionis, & præeminentiæ ſeculares Fratres Minoritas Andegavi commorantes admirarentur,& ſingulari benevolentia proſequerentur.Interea vero Cœnobium cunctis mutilum videbatur, nec magnifico Urbis decori, Ducatus Andium non pridem in Metropolim erectæ reſpondere: præ cæteris enim diſplicebat,ante Eccleſiæ fores publico nihil eſſe plateæ, & anguſtia viæ communis premi. Rem tacitus inter alios conſiderabat quidam Reverendus Mauritius Chamaillardi, ſancti Martini Turonenſis olim Decanus, qui Minoritas ut Fratres in Domino ſingulariter adamabat: ac tamdem Civium commodo, & majeſtati Eccleſiæ, ad introitum ejuſdem, magnam, ut nunc viſitur, aperuit plateam: ipſe vero ad Remuneratorem bonorum operum properans, hoc anno MCCCLXXIX. ſuæ corruptionis ſarcinam in eadem Eccleſia ante altare ſancti Laurentii tumulatam voluit.

Mon. M.SS. illius Prov. *Ad ann. 1145.*

ARGUMENTUM.

Naſcitur ſanctus Bernardinus Senenſis, cujus vitæ primordia referuntur. Frater Petrus Aragonius laborat pro extinguendo ſchiſmate. Florent aliquot Minoritæ illuſtres. Augetur Inſtitutum regularis Obſervantiæ, & multiplicantur Ordinis domicilia.

Naſcitur S. Bernardinus. *Anton. cit. cap. 5.* I. NOvum hoc anno exortum ſydus, Ordinis Minorum gloria fecunda, collapſi decoris glorioſus inſtaurator, Bernardinus Senenſis, cujus vitæ primordia a piis ſancti Antonini verbis licet auſpicari: *Apparuit gra-*

Digitized by Google

gratia Dei , Salvatoris noſtri , diebus iſtis noviſſimis , in ſervo ſuo Bernardino , qui cooperante clementia Patris miſericordiarum & luminum , ut novum ſydus in opaco ſeculo , cœleſtium chariſmatum illuſtratione præfulgens , mirabiliter claruit , & in denſiſſimas humanæ inſipientiæ tenebras , celebris vitæ , & doctrinæ micantes radios propagavit , ut cæcutientem populum , qui a cœleſtis patriæ recto tramite declinabat , prævia vitæ ſanctitate , in Dei timore dirigeret , & verbo doceret pariter & exemplo . Evangelici hujus Viri vitam multi ſcripſerunt , ferme coætanei , & diſcipuli ; novem variorum Auctorum habeo præ manibus Legendas , ex his quatuor manuſcriptas . Omnibus præferendæ tres , illa , quam ſcripſit beatus Joannes Capiſtranenſis , diſcipulorum potiſſimus ; ſecunda , quam ex Anonymo Surius tranſcripſit ; tertia his brevior , & prior , quam Leonardus Senenſis Bernardino ab ineunte ætate familiaris , rogante Capiſtrano , ſcripſit an. MCCCCXLVI. biennio poſt ſancti Viri mortem , apud me manuſcripta , ex qua potiora Capiſtranus in ſuam Legendam corrivavit . Neque contemnenda quarta etiam MSS. quam libris quatuor complexus eſt Maphæus Vegius , Martini V. Datarius , præmiſſo peculiari officio recitando in hujus Sancti feſtivitate . „ Alteram ſcripſiſſe Callimachum Florentinum illius ætatis virum , „ Principis Alberti Caſimiri Regis filii præceptorem , eamque miſiſſe ad „ Sbigneum de Oleſnica Epiſcopum Uladislavienſem , Sbignei Cardinalis , „ & Epiſcopi Cracovienſis nepotem , mihi conſtat ex epiſtola nuncupatoria „ ipſius ad prædictum Epiſcopum , inter monumenta quædam Poloniæ MSS. „ reperta ; Legendam autem ipſam non vidi . „ Illud eſt noſtrum de omnibus judicium , ut quædam , confuſo rerum ordine , & inverſa temporum ſerie , hiſtoriam confundant ; aliæ laxiori , & molliori ſtylo longa orationis ſemita lectorem prius tædio afficiant , quam ad metam perducant ; aliæ breviores ſint , quam ferat rerum geſtarum magnitudo , omnes preſſo demiſſoque exaratæ ſint ſermone , quem illa tulit ætas , & noſtra condemnet . Ex omnibus , & quibuſdam proceſſus Canonizationis fragmentis ea nos colligemus , in quibus conveniunt ; in quibus diſcrepant , diſcutiemus , & univerſa per temporum ſeriem , noſtro qualicumque ſtylo diſtribuemus .

Quinā ejus acta ſcripſerunt .

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

II. Natus eſt itaque vir ſanctus Bernardinus hoc anno , in die Nativitatis Virginis Mariæ , in civitate Maſſana , ditionis , & agri Senenſis , uti univerſi vitæ ejus conſpirant Auctores . Sed Æneas Sylvius Maſſanis hanc invidens gloriam , & ſuæ volens adſciſcere Civitati , ita conſtanter nimis ſententiam fert : *Fuit* , inquit , *Bernardino clara inter Senenſes origo , nec vera eſt aſſertio eorum , qui patriam illi Maſſam fuiſſe tradunt , quamvis illic pueritiæ nonnulla fundamenta peregerit . Cæterum Pater , ac majores ſui longa ſerie inter nobiles Senenſes habiti ſunt , ubi & ipſe natus , & majori ex parte educatus* . Vere tamen injuſtum tulit judicium , dum contrarium ſcribunt omnes ſive diſcipuli , ſive coævi , & nonniſi anno undecimo ætatis , patre & matre defunctis , Senas evocatum affirmant . Fuit Pater Senenſis , ex nobili , & vetuſta familia de Albiceſchis , * Tollus Dini nuncupatus , domini Bandi militis filius : vir prudens , humanus , candidus , & bonæ inter cives opinionis . Ante annos tres amandatus a Magiſtratu Senenſi Maſſæ urbis Præfectus , quem Tollus alter , patruus ter , & cum laude in eadem Præfectura præceſſit . Mater fuit Maſſanenſis nobilis viri Bindi , aliarum urbium Rectoris , filia , Raynerii militis de Advedutis * neptis , Nera dicta , cui ſoror unica Diana , alteri nobili viro collocata . Neſcio ſane unde Laonicus Chacacondylas , vir Græcus Athenienſis , Bernardinum Canilium cognominat ; neque enim in proſapia paterna , aut materna , hujus cognomenti veſtigium repe-

Ubi natus S. Bernardinus .

Sylv. in Europa cap. 64.

* al. *Albizetis* . Quibus parentibus .

* al. *Avedutis* .

Laonic. de rebus Turcicis lib. 8.

Illis puerulus orbatur.

reperio. Parvo ille tempore potitus eſt genitrice; obiit enim Nera in juventutis flore, anno vigeſimo ſecundo, trimulo relicto Bernardino; quam ſecutus eſt conjux poſt annos tres, pueruli nondum completo ſexennio.

Pueri virtutes.

III. Matertera Diana, ſuſcepta in ſe cura, quantum ea ferre potuit ætas, bonis moribus Bernardinum inſtruebat, præſertim pio in beatam Virginem affectu. Etſi vero inſtar puerorum quædam pueriliter ageret, reliquos condiſcipulos in ſeriis ſuperabat, maxime in Grammaticis inſtitutionibus, aliiſque perdiſcendis. In intellectibus etiam manuum ſuarum ita eum deduxit Dominus, ut in ipſis puerilibus, & quibuſdam rebus ſabrilibus, ſeu manu conficiendis, ita omnibus placeret, ut certo ſibi perſuaderent ingenioſum, & ad res magnas fore idoneum. Loca ſacra, Sanctorum limina frequenter inviſebat, piis operibus, præſertim eleemoſynis, ita ſedulo inſiſtebat, ut pietas ingenium, ingenium ætatem præcurriſſe videretur. Accidit ut pauperi ſtipem petenti negaret Matertera, cauſata pauxillum panis in cœnam ſupereſſe. Ad pauperis repulſam dolens puerulus: *Demus*, inquit, *pauperi, quod mihi in cœna præſtaretur, potius mihi ſubtrahi cupio, quam Chriſto in paupere denegari*. Lætabatur valde pia Matertera ad optimam pueri indolem, & ſpecioſa virtutum præludia, cœpitque eum ad jejunia Eccleſiaſtica provocare, quæ ultra quam tenelli anni pati viderentur aggreſſus eſt, & obſervavit, maximæ Sabbatinum in beatæ Virginis reverentiam.

Senas advocatur

IV. Undecim (non tredecim, uti habet Surii Legenda) factus annorum, Senas advocatus eſt a Chriſtoforo & Angelo Albizeſchis, Tolli defuncti, & Philippi Regulini Germanis fratribus, ſub diſciplina Chriſtophori, & honeſtiſſimæ conjugis, Piæ nuncupatæ, educandus. Hi prole nulla ſuſcepta, Bernardinum, uti filium diligenter & ſolerter inſtruxerunt, & humanioribus imbuendum litteris cuidam Honofrio præceptori tradiderunt.

Ejus pietas.

In his profecit ſupra omnes coætaneos ſuos, admirante Magiſtro pueri docilitatem, & virtutes, quibus omnium animos ſibi conciliabat. Supervacaneas horas in altaribus domi extruendis & ornandis, aliiſque pietatis præludiis impendebat; diebus feſtivis piam tutricem ad proximum ſancti Auguſtini Templum libenter comitabatur, & attente divinum eloquium a concionante excipiebat. Domum reverſus pueros convocabat, & tanta venuſtate, quæ audiebat, pro ſuo captu repetebat, ut multi præſagirent inſignem aliquando fore Eccleſiaſten. Venit ſub hoc tempus Senas Joannes Spoletanus, moralis vitæ, & Philoſophiæ optimus inſtructor, cui Bernardinus honeſtatis, & doctrinæ cupidus, per aliquot annos ſolerter adhæſit;

Facilitas diſcendi.

atque adeo in virtute, & litteris ſub eodem profecit, ut ipſe Magiſter palam aſſereret, neminem e ſchola ſua doctiorem, aut puriorem prodiiſſe; quippe qui mira facilitate Philoſophiæ erudimenta didicerit, & tanto morum candore illuxerit, ut nihil verbo, nutu, opere prætulerit, quod honeſtiſſimam mentem non indicarit.

Mira modeſtia.

Ad obſcena, vel minus honeſte prolata verba, conturbatus erubeſcebat, nec minorem reputabat injuriam ſimiles coram ſe effundi ſermones, quam ſi colapho in facie cæderetur. Hinc ſibi cavebant pueri, & condiſcipuli, ne quidquam hujuſmodi coram ipſo loquerentur, & dum inania miſcebant colloquia, adveniente Bernardino, miſſa faciebant, dicentes: *En Bernardinus adeſt; hi faceſſant ſermones, tranſeant in meliores*.

V. Integritatem hanc, & pudicitiæ candorem ſollicito cuſtodiens ſtudio, inſidias timebat inimici, & maculandæ vitæ occaſiones perhorreſcens, ſevere animadvertebat in eos, qui turpia, aut inhoneſta ſuadebant. Ut

erat

erat ſpecioſiſſimus, & decorus valde, civis quidam haud infimæ conditionis inhoneſtum verbum inſuſurravit. At ille protinus pugno reſpondit, & inſani hominis repulit impudentiam. Poſt annos multos cum eadem in platea Bernardinus prædicaret, & hic civis præ reliquis intereſſet, ad ignita egregii concionatoris verba, & malefacti memoriam ita corde compunctus eſt, ut crebris ſuſpiriis & lacrymarum irriguo, dolorem patenter expreſſerit. Eodem ferme tempore contigit, ut alienigena, nutibus, & verbis impurum animum frequenter indicaret, cujus inſolentiam dum comprimere cuperet Bernardinus, advocatis quibuſdam ſociis, iterum tentantem lapidibus excepit, & fugientem inſecutus eſt a Porta Salaria uſque ad Paſterulam. Utroque hoc facto tantum apud omnes virtutis, pudicitiæ, & integritatis Bernardini fama percrebuit, ut nihil illi ſuggerere, verum neque coram eo proferre, quod honeſtum, & caſtum non eſſet, quiſquam auderet. Omnes eum tamquam honeſtatis ſpeculum, & caſtitatis exemplar venerabantur; neque id mirum, cum convictores, ſocii, & Confeſſarii præſtito juramento teſtati ſint, ſe conſtanter credidiſſe immaculatam ſemper ſervaſſe virginitatem, neque mortalis reatus labe aliquando ſanctam animam commaculaſſe; idque ipſe in gravi quadam infirmitate revelavit piæ fœminæ Tobiæ ſuæ conſobrinæ.

Immaculata Virginitas.

VI. Poſtquam adolevit, relictis humanioribus, & Philoſophicis ſtudiis, ad ſacros Canones ſe convertit, in iiſque intelligendis triennium abſolvit; mox ſacris litteris animum applicuit, in quibus evolvendis, enodandiſque, tanta capiebatur voluptate, ut reliqua ſtudia nauſeam parerent, & faſtidium. Hinc illi continua converſatio & perpetua familiaritas cum viris religioſis, & ſacræ Scripturæ peritis; hinc ſumma voluptas Bibliorum interpretes, & ſacros declamatores audiendi. Decimum ſeptimum ubi attigit annum, prædictam conſobrinam Tobiam, Dianæ amitæ filiam, relictam viduam viri nobilis Guidonis Bartollii de Ptolomæis, Tertii Ordinis ſancti Franciſci profeſſam, Bernardino annis triginta ſeniorem, fœminam lectiſſimam, pietatis operibus, orationi, jeiunio, chameuniis, & corporis macerandi ſtudio ſolerter intentam, crebro inviſebat, aliarum fœminarum abhorrens conſortium. Cum hac ei frequens ſermo de rebus divinis: nam & illa cœleſtibus meditationibus aſſueta, huic in miſericordiæ exercendis operibus adlaborabat; & erga peregrinos, pauperes, ergaſtulis incluſos, univerſa exhibebat caritatis obſequia. Hæc illa, quæ in Xenodochio Senenſi, a Scala nuncupato, magna graſſante lue, feminis diligenter inſervivit. Hæc illa, cujus animam in cœlum aſſumi vidit Bernardinus, cum Mediolani die primo quadrageſimæ prædicaret, & propterea, ſermone incompleto, in cellam deſcendiſſe faſſus eſt diſcipulis. Cujus rei periculum facere volens Dux Mediolanenſis, ſecreto miſit Senas, qui an ita eſſet, exploraret, comperitque curſor eadem die & hora, qua Bernardinus dixit, obiiſſe feliciter.

Sacras litteras addiſcit.

Tobia 3. ordinis Bernardino cara.

VII. Hæc illa, quæ Bernardinum præ omnibus conſanguineis dilexit, & veluti mater aliquoto tempore enutrivit, magnam probæ educationis curam agens, & proinde numquam patiebatur a ſe divelli, quin ſecum duceret in templum, ad divina officia, & ſacros ſermones audiendos, ad Xenodochia, ad carceres, infirmis & egenis miniſtraturum; ſummopere cupiens velut altera Anna Samuelis mater, ipſum immaculatum & ſanctum cuſtodire, & chriſtiane enutritum, Deo tamdem offerre. Poſtquam ad pubertatis annos pervenit adoleſcentulus, nihil Tobiæ magis curæ, quam virginitatis theſaurum illæſum cuſtodire; hinc diurnæ nocturnæque preces ad domi-

minum, ut concreditum hunc ſibi filium, immaculatum & impollutum ſervaret; hinc frequentes ad Bernardinum ſermones de virginitatis excellentia, & quotidianæ exhortationes ad eamdem ſervandam. Ille ſanctum, & ſolliciti timoris plenum, Tobiæ zelum perſpiciens, ſubridens aliquando majori angebat cura, veluti jocoſe innuens, ſibi pulchram eſſe amaſiam, cujus amore ardenter tenebatur, addebatque: *Pulcherrimam habeo amicam, quæ animam deprædata eſt meam*. Et alias: *Ibo*, inquit, *viſum dilectam meam, quam tota anima diligo, neque hac nocte requieſcerem, niſi prius ſpetioſiſſimam ejus faciem contemplarer*. Subdubitans Tobia interrogabat; *quænam hæc tua ſpecioſa, & cara amica, aut ubi habitat?* Cui ille; *præ omnibus Senenſibus puellis hæc eſt ſpecioſiſſima, & nobiliſſima, habitatque extra portam Camollinam*. Ducebat hæc porta Florentiam, habebatque deſuper depictam pulchram beatæ Mariæ Virginis in cœlum aſſumptæ imaginem, quam bis quotidie mane, & veſperi Bernardinus ſolebat devota prece ſalutare. Fluctuabat pia fœmina: videbat adoleſcentulum pietatis operibus, jejunio, precibus, ſacris audiendis perpetuo addictum, haud exutis veſtibus brevem ſomnum delibare, noctu numquam exire, profanos ſermones nuſquam miſcere, nuſquam otioſe divagari. Ex alia parte conſiderans adoleſcentis formam egregiam, timebat dœmonis inſidias, carnis fragilitatem, hominis in deteriora propenſionem, verebatur ne extra illam portam juvenculam aliquam adamaret, aut blanditiis irretiretur alicujus Monialis, quod prope erat, Cœnobii.

Ejus in B. Virginem affectus.

VIII. Inter ſpemque metumque in varias agitata cogitationes, decrevit ſemitas obſervare Bernardini, & ſecreto ſe abſcondit loco prope portam, ubi prætereuntem videret, & in quas diverteret ædes exploraret. Vidit vero non alio tetendiſſe, ſed ad ipſam portam nudis genibus, & ferventi oratione ſalutata Virginis, quæ deſuper erat, imagine, domum rediiſſe. Obſervavit hoc non ſemel per ſe, fidamque ſociam, cui ſuos revelavit timores, nihilque aliquando vanum, otioſum, aut quod in profani amoris ſuſpicionem adducere potuiſſet, deprehendit, præter ſanctum in Virginem affectum, & quotidianum iſtud obſequium. Amota jam omni mali ſuſpicione, & periculi metu, dixit lætabunda adoleſcentulo: *Sæpe mihi ineuleaſti te ſpecioſæ puellæ amore captum; oro, dic mihi aperte, quæ ſit iſta, neque celes me rem iſtam, aut moleſto hoc ſcrupulo patiaris amplius torqueri*. Cui Bernardinus: *Quoniam ita jubes religioſiſſima, & cariſſima conſobrina, pro filiali, quam tibi debeo ex materno erga me affectu reverentia, rem omnem propalabo, quam nulli mortalium indicare propoſui. Placuit Deo bonorum omnium auctori, ab ipſis unguiculis ardentem ſuæ Genitricis mihi inſtillare amorem: hanc ſemper amavi, in hac ſpem meam repoſui, hanc unice diligo, ubique requiro, totiſque præcordiis videre deſidero. Sed eum id in hac vita non liceat, conſtitui ſaltem ejus umbram, aut penicillo delineatam ſpeciem extra portam Camollinam, utpote venuſtam, & meo arridentem genio, quotidie bis ſaltem venerari. Hæc illa mea eſt amica, ſpes mea certiſſima, cujus meritis ſpero divinam me aliquando conſecuturum gratiam & miſericordiam*. Hæc audiens Tobia, ſummo exultavit gaudio, rogavitque ut illum tepere non permitteret amorem, ſed novis ſubjectis facibus magis accenderet. Ita fecit Bernardinus, quod plane conſpicitur in ejus operibus, quibus nihil præclarius, nihil ardentius ſcriptum eſt de Virgine, quippe ea peculiaria attribuit beatæ Virgini elogia, quæ recentiores Theologi cum laude proſequuntur, Bernardinum ſecuti anteſignanum. Ita etiam in ejus factis eluxit; quippe ante, & poſt datum Minoribus nomen, nihil quod in Vir-

Virginis cederet cultum, prætermiſit; nullum ferme habuit ad populum ſermonem, in quo Mariæ laudes non intermiſceret; nullam ferme religioſam ædem ſuis extruxit Conſodalibus, cui Mariæ titulum non præfigeret, vel Jeſu nomini non affigeret. Ita ipſe teſtatus eſt publica concione anno MCCCCXXXVII. in die Nativitatis beatæ Virginis ex roſtris dicens: *Semper ſacratiſſimam Virginem dilexi, & debui; in hac enim ſua ſacratiſſimæ Nativitatis die, lucem aſpexi, ſacro baptiſmate renatus ſum; eodem die ſanctum hoc beati Franciſci Sodalitium ingreſſus ſum; recurrente anno, eodem die ſolemnibus me votis adſtrinxi; eodem die primum ſacrificium in altare Deo exhibui, primumque ad populum habui ſermonem.* Teſtatur beatus Joannes Capiſtranus, quoties de beata Virgine prædicabat, faciem ejus tamquam Seraphin ſolari fulgore irradiari, & igniri ſolitam, prout ipſe, & plurimi auditores, præſertim in feſtivitatibus, conſpexit.

IX. His adde, in Mariæ Virginis obſequium eum voluiſſe confratribus diſciplinatorum beatæ Mariæ Virginis in Xenodochio *de la Scala* nuncupato adſcribi; in quam Sodalitatem ii tantum admittebantur, quorum fama integra, & bona apud omnes exiſtimatio. Erat enim domus illa ſchola virtutum, ſanctitatis ſpeculum, & piorum hominum ſeminarium. Hinc ad reliquas Italiæ partes emanarunt piæ exercitationes, & devotionis ſtudia, in ſodalitatibus obſervanda. Hinc prodiit beatus Joannes Columbinus Jeſuatorum inſtitutor, & individuus comes Franciſcus Vincentinus; hinc Montis Oliveti Congregationis fundatores; hinc beatus Petronius de Petroniis Carthuſianus; hinc Andræas de Galleranis virtutis, & pietatis idea; hinc multi Viri ſancti, & innumeri religioſi, tamquam ex conſerto alveario examina proruperunt. Cum autem ferventi Bernardini devotioni domus hujus exercitia, licet pia, licet corpori moleſta, non ſufficerent, adinveniebat novos modos corporis macerandi, crebro flagellis e funiculis contextis ſe cædebat, & urtica, ac cilicio carnem affligebat. Multis annis veſtitus dormiebat in ſcamno, vel tabula, cibus & potus communis quidem, ſed parcus erat, in eſcis delicatis nullum exceſſum, in vilibus nullam prætulit ſingularitatem. Jucundum, hilarem, affabilem ſe omnibus exhibebat, triſtitiam, torporem, ignaviam abhorrebat. Malo animo iraſci non novit, candidum, & verum ſermonem ſemper dilexit; caritatem, & miſericordiam erga egenos exhibebat, in agendis prudens & circumſpectus, in converſatione hilaris, neque ullus erat mœrori locus, ubi Bernardinus divini ſalutaris lætitiam propinabat.

Adſcribitur confratribus Sodalitatis B. Mariæ Virginis.

X. Sæviente ubique peſte, anno MCCCC. quo Bonifacius IX. Jubilæum indixit, confluebant innumeri peregrini ad Xenodochium illud Senenſe, adeoque crevit inter eos epidemiæ morbus, ut miniſtri ægris inſervientes, maxima ex parte obierint, nec eſſet, qui ob loci fœtorem, & quotidianos morientium cumulos, etſi magna propoſita mercede, infirmis vellet inſervire. Ita fiebat ut tum vel maxime inſigne hoc pauperum, & peregrinorum refugium neceſſaria miniſtrorum opera deſtitueretur, cum major urgeret neceſſitas. Joannes Landaronus Xenodochio præfectus, vir optimus, a pietate, & caritate commendatiſſimus, cum omnem poſuiſſet operam his malis medendis, ſed fruſtra, dum nullus eſſet qui peſtis contagionem non formidaret, impenſe rogabat Virginem Dei Genitricem, Xenodochii tutelarem, ut in tanta miniſtrorum inopia ſuæ domui provideret. Infudit illa piam cogitationem Bernardino, vitam pro ipſa in egrotorum obſequium offerendi, & pro lucro reputandi, ſi in domo ejus, & inter miniſtros vitam poneret, quæ vitam attulit mundo, eumque genuit, qui pro nobis omnibus ſe obtulit in ho-

Magna peſtis ſub annum 1400.

Peſtilentibus inſervit Bernardinus.

Digitized by Google

holocauſtum. Nec diu diſtulit opere complere, quod corde concepit. Annum tunc agens vigeſimum, beatæ Virginis ſe credidit tutelæ, & per aliquot hebdomadas officioſe, & diligenter infirmis miniſtravit. At dum tantæ multitudini ſolus non ſufficeret, duodecim Religioſos, & pios convocavit adoleſcentes amicos, quos piis exhortationibus ad idem excitavit miniſterium, & inſigne genus Martyrii. Illi præmiſſa reatuum confeſſione, & ſumpta ſacra ſynaxi, animas ſuas Deo devoverunt, & præeunte virtutis magiſtro Bernardino, toto epidemiæ tempore, omne, etſi viliſſimum, moleſtum, & laborioſum obſequium infirmis præſtiterunt, lucri loco ponentes, ſi in his caritatis officiis vitæ curſum abſolverent; non aliter, quam illi Presbyteri, & Diaconi Alexandrini, ſpectatæ virtutis in populo: *Eos qui in ſua Urbe epidemia laborabant, nulla ſui cura, aut cautione adhibita, ſedulo inviſerunt, illis inſervientes aſſidue pro viribus, ob Chriſti amorem, cum quibus deceſſerunt e vita, cum aliorum mortem in ſe derivantes, vitam amiſerunt*. Horum meminit Martyrologium Romanum: *Quos velut Martyres piorum fides venerari conſuevit*. Neque immerito, etenim: *Iſtud genus mortis, quod propter incredibilem pietatem, & robuſtam fidem, ſuſcipiebatur, nihil a Martyrii ſplendore abeſſe videtur*. Horum adoleſcentum exemplo acceſſerunt alii, itaut non deficerent domui, in tanto vitæ periculo, miniſtri, neque infirmis opportuna ſolatia. Inter tot vitæ pericula, & corporis labores, ea fuit Dei providentia, ut Bernardinus, cui miniſtrorum præfectura, & rerum miniſtrandarum cura commiſſa, firma potiretur ſalute, omnibus adeſſet, omnibus inſerviret. Promptus in obſequio, hilaris in miniſterio, indefeſſus in labore, omnibus omnia factus, omnibus compatiens, cum dolente dolebat, cum flente plorabat, cum ridente canebat, univerſis talem ſe exhibebat, qualem conſolandis afflictis putabat expedire.

Vide Dionyſ. Alex. apud Euſeb. Cæſar. lib. 7. c. 17.

Martyrol. die 28. Februar. Euſeb. citat.

Diuturno laborat morbo.

XI. Lue extincta, domum ſe recepit, & paulo poſt gravi repentinaque febri corripitur, in domo nobilis viri Hildebrandini de Manettis, ſibi amore, & familiaritate conjunctiſſimi. Jacuit menſes quatuor patientiſſime ferens morbi moleſtias, plus compatiens nobilibus Matronis Juſtinæ de Manettis, & Tobiæ conſobrinæ, ſedulo inſervientibus, quam ſibi ipſi graves, & diuturnos dolores patienti. Excuſſa febri, & recuperata valetudine, ad priſtina rediit pietatis exercitia, religioſi in Deum cultus, & continui in proximos obſequii. Audivit amitam ſuam Bartholomæam, venerabilem matronam, olim nobilis viri Trogliardi de Ptolomæis conjugem, prope nonagenariam, cæcam, nervis diſſolutam, in lectulo perpetuo jacentem, neceſſaria ope, & miniſterio deſtitui. Statuit ergo ei omnia caritatis, & ſervitutis officia impendere, & veluti parenti officioſe etiam in vilibus, & immundis inſervire. In hoc caritatis miniſterio annum integrum, & menſes aliquot complevit, donec pia matrona naturæ debitum perſolvit. Ad cœlos migraſſe ſuadent vita religioſe tranſacta, ſub Inſtituto, & regula ſancti Auguſtini, continua jejunia, perpetuæ vigiliæ, & preces, miræ corporis macerationes, erga ſanctiſſimum Jeſu nomen inexplicabilis devotio. In ea ſunt plerique ſententia, ut quemadmodum ſanctus Auguſtinus ad Deum converſus eſt, precibus, & lacrymis beatæ Monicæ genitricis; ita pia hæc fœmina longa multorum annorum interceſſione impetrarit, ut Bernardinus in via Dei magis proficeret, ſtabiliuſque confirmaretur. Suadebat frequenter ut Monaſticum ſubiret inſtitutum Eremitarum, * ſancti Auguſtini in religioſo Cœnobio Lecetano, * in quo vigebant Fratres, virtute, & pietate venerandi. His exhortationibus illectus, cum religioſis illis patribus libenter & aſſidue converſabatur; quorum mores, & vita laudabilis uſque adeo placebant, ut pro-

Humiliter inſervit conſanguineæ ægrotanti.

* *Al. Canonicorum.*
* *Al. Licetano.*

probabiliter conjicerent multi eum ſuum nomen his daturum, niſi ipſius hortatricis amor eum ab ingreſſu retardaret; firmiter enim ſecum conſtituerat, dum illa in humanis ageret, eam non deſererc in tanto languore, ab aliis deſtitutam. Tamdem hac deſuncta, alio Deus vocavit pium adoleſcentem, uti ſub annum MCCCCII. quo divinitus vocatus eſt ad Ordinem Minorum, amplius referemus.

Naſcitur B. Coleta. Stephan. Juliacen. in ejus vita. Marc. 3. par. 1. 3. Legenda MSS. Virtutes in pueritia.

XII. Peculiari Dei providentia orta eſt etiam hoc anno beata Coleta Virgo, reformatrix Clariſſarum, nt ſicut beatus Bernardinus Fratrum, ita iſta eodem tempore Sororum collapſam diſciplinam inſtauraret. Nata eſt apud Corbejam, nobile Picardiæ, ad dexteram Somonæ fluvii, Diœceſis Ambianenſis oppidum, Patre Roberto, Matre Margarita fœmina religioſiſſima. Mirabilem divinæ cognitionis gratiam ei contulit Spiritus ſanctus, largitor liberaliſſimus, idque in ætate tenerrima. Cum enim quadrima eſſet, præter communem naturæ uſum, cœpit ita mentem habere ad cognoſcendum Deum perpetim elevatam, ut nullus vir prudens aliqua ratione poſſet ambigere, divinitus id illi eſſe inſpiratum. Sicut autem de Joanne Baptiſta Domini Præcurſore legimus, eum teneris ſub annis civium fugiſſe turmas, & antra petiiſſe deſerti, ita etiam hæc ancilla Chriſti, divinæ cognitionis multiplici percepta gratia, in annis puerilibus ſugere cœpit ludos omnes & levitates, atque curioſitates puellarum, contemnere mundi vanitates & applauſus. Etſi autem ſexus infirmitate prohibente, non ſeſe abdidit in eremum, attamen in paternis ædibus, quoad ejus fieri potuit, plane ſe geſſit ſolitariam: quemdam ſibi parvum deligens locum, ab aliis ſeparatum, ubi tamquam in oratorio accurate ſeſe exercebat in piis meditationibus, in timore & amore Dei, ejuſque cultu ac ſamulatu, crebris quoque orationibus devotis, nec unquam ab illo niſi raro, idque compulſa & invita, egrediebatur.

Mira verecundia.

XIII. Porro coram ſeculi hominibus mirum in modum verecunda fuit, eiſque plane extranea toto vitæ ſuæ tempore. Unde quoties aliqua religionis neceſſitas, vel alia quævis cauſa extra Monaſterium, vel ſua privata oratoria, eam coegit exire, coram quibuſlibet etiam privatis perſonis adeo erubeſcebat, adeo ſibi contemptibilis, & reprehenſione digna videbatur, ut ſuo ipſius judicio numquam vel dicendo, vel ſaciendo publice quidpiam boni, tantum ſe profectum ſeciſſe exiſtimaret, quantum feciſſet, ſi ſecum permanſiſſet domi apud Deum & Dominum ſuum. Solebant interdum puellæ coetaneæ eam inviſere, & in eam curam diligentiſſime incumbere, ut ſecum eam educerent, ſed nihil efficere poterant: immo vero ſentiens illa plerumque in ſpiritu illas venturas, ſtudioſiſſime ſeſe occultabat, vel ſub lecto, vel alibi, denec cognoviſſet eas abiiſſe.

Senſuum cuſtodia.

XIV. Erat quidem corpore parva, ætate juvenis, ſed grandeva ingenti deſiderio perfecte diligendi Deum creatorem ſuum, illumque timendi, illi ſerviendi fideliter, & ſedulo obſequendi, efficiendi ut ab omnibus ſimiliter & cognoſceretur, & timeretur, & ſuper omnia amaretur. Erat vita, & converſatione honeſta, matura bonis moribus, ſenſuum perfecta domitrix; ita ut ſenſus plane clauſos haberet ad omnia, quæ conſcientiæ puriſſimæ aliquam poſſent adferre labem. Converſatio ejus non tam terrena, quam cœleſtis videbatur, & Angelica potius, quam humana, optime morata, & religioſe compoſita, nec ulla poterat in ea vel vanitas, vel levitas deprehendi. Omnes ejus cogitationes, dicta, & ſacta omnia, pura & fideli conſcientia eo plane intenta erant, ut pro viribus exequeretur id, quod gratum eſſet Deo, & proximos ædificaret, & ad pietatem invitaret. Ita

fiebat, ut plerique admodum religioſi homines non temere colligerent, pretioſum virtutis, & gratiæ theſaurum in ea latere, quem Deus mitteret in mundum ad exhortandos & excitandos miſeros peccatores, ut vitæ in melius commutandæ ſedulam navarent operam. In eo enim quem diximus, loco ſolitario continue macerabat, & mortificabat tenerrimum corpuſculum ſobrie, & parce, ac duriter illud habendo; in duris cubando aſſeribus; unico contenta, eoque vili operimento, & carnem nudam nodoſis ſtringens chordulis. Fuit vero eleganti corporis fama, venuſta facie, & imprimis grata atque amabilis, tametſi illa ſemper, dum fuit in corpore, & intus & foris turpiſſimam & viliſſimam ſe exiſtimavit. Apparebat in ejus facie albedo rubore permixta, ſed multo tempore id illa ignoravit. Ubi autem id ei indicatum eſt, valde doluit, oravitque Deum, ut eam pulchritudinem tolleret. Exaudita eſt a Domino, & rubedo abſceſſit: attamen cunctorum oculis grata fuit, quam omnes videre, & audire cuperent. Mirabantur autem multi inſignes homines tantum corporis decorem cum tam excellenti virtute, in tantilla puella apparere.

Corporis afflictio. *Corporis pulchritudo.*

XV. Parentes quidem ejus valde ſtudioſi pietatis, & operum miſericordiæ, cum filiam unicam didicere tam ſanctam ducere vitam, atque in ea perſeverare, non mediocriter obſtupuere, nec tamen ingrati fuere Deo, ſed pro tanto beneficio laudes & gratias medullitus egerunt; atque illius crebris exhortationibus incitati, uno animo conſtituerunt diligenter vitare quidquid offenderet Deum, animæque conſervare puritatem, ac de virtute in virtutem progredi. Singularibus autem quibuſdam charismatibus donavit illos Deus. Patri, qui erat natura comis, humanus, atque amicabilis, id præſtitit, ut poſſet redigere in gratiam eos, qui inter ſe diſſiderent. Quod ita ſtudioſe ille conatus eſt, ut ubicumque audiret quoſdam inter ſe diſcordare, aliis omiſſis, eo ſe conferret, nec laborem remitteret, donec in certam concordiam redegiſſet. Valde etiam afficiebatur ille miſericordia erga pauperes, & fœminas a vitæ honeſtate in turpitudinem prolapſas. Ex iis cum quædam converſæ eſſent meritis & exhortationibus filiæ ejus Coletæ, unam e ſuis domibus ultro eis, itemque pauperibus alendis & fovendis tribuit. Porro mater inſigni fuit devotione in Deum, illum perfectiſſime timens & amans, magnæ dedita vitæ parcimoniæ, multiſque modis ſeſe affligens & excrucians; atque ut minimum ſemel in hebdomada, aut ſæpius confeſſa peccata ſua, accedebat devotiſſime ad ſumendam ſacram Euchariſtiam.

Parentum pietas.

XVI. Ambo autem iſti comiter permittebant parvulæ filiæ Coletæ, ut faceret quidquid cælitus ipſi eſſet inſpiratum; ſed cum multi, Satana eos inſtigante, carperent hoc nomine parentes virginis, dicerentque tantillæ puellæ id permittendum non eſſe, pater ejus non ſemel conſtanter reſpondit: *plane mihi perſuadeo, filiam meam nihil facturam, niſi quod bonum ſit.* Coleta vero dolebat, tam multam patri ſuo ob ſtaturæ ſuæ parvitatem exhiberi moleſtiam. Itaque in perigrinatione quadam orans in templo, inter alia ſic dixit: *Vis ne Domine Deus ſemper me manere tam corpore puſillam?* finitis precibus conſeſtim ſenſit aliquid ſibi ad corporis magnitudinem acceſſiſſe, majoremque rediiſſe domum, quam fuiſſet ante ſuſceptam perigrinationem; facta vero eſt inde etiam animo robuſtior; ita ut plane ſtatueret gratiam divinitus ſibi collatam etiam ad aliorum utilitatem conferre. Permiſit igitur liberum ad ſe acceſſum permultis bonæ indolis puellis & virginibus, atque etiam ſpectatis mulieribus, cum quibus loquebatur de rebus ſalutaribus, de perfectiſſimo erga nos Dei amore, de profundiſſima benigniſſimi Salvatoris humilitate, de ineffabili paſſionis, & mortis ejus acerbitate: hortabaturque eas

Corpore crevit mirabiliter. *Studet aliis lucrandis.*

eas accurate, & efficaciter ſervire Deo animis promptis atque devotis, ejus præcepta ſervare, mortiferas omnes culpas prorſus vitare, fugere vana mundi gaudia, a carnalibus oblectamentis abhorrere, eaque execrari, & abominari. Quantus autem ex hujuſmodi ſermonibus conſecutus ſit fructus, vel inde ſatis liquet, quod multæ virgines & viduæ, contemptis facultatibus, Monaſticam vitam complexæ ſunt. Pleræque etiam junctæ matrimonio ad meliorem ſeſe frugem receperunt, in eo ſtatu fideliter, & ſalubriter ſeſe deinceps gerentes.

XVII. Virtutes abſque humilitate nomen ſuum tueri non poſſunt; nec aliquam animæ coram Deo afferunt dignitatem, ſi ſint humilitate deſtitutæ. Hanc igitur virtutem & altiſſime habuit in ſuo corde defixam, & in ejus dictis atque factis per omnem vitam ea reluxit. Nam tametſi ab infantia mirabili fuit conſcientiæ puritate, attamen ſemper dum vixit, ſe coram Deo & hominibus vilem, ſordidam, & abominabilem, etiam quibuſvis peccatoribus deteriorem, & ſenſit, & affirmavit. Cumque interdum fieret apud eam mentio quorumdam immanium flagitiorum, quæ tum perpetrata fuerant, illa ajebat, nihil ea eſſe, ſi cum ſuis culpis & peccatis conferrentur, quibus digne puniendis, nec ipſi poſſent inferorum cruciatus ſufficere. Sentiebatque propter ejuſmodi culpas & defectus ſuos, indignam ſe eſſe vitæ Monaſticæ profeſſione. Interim vero pro Chriſti amore, qui ineffabili humilitate voluit eſſe miniſter noſter, valde cupiebat inſervire quibuſdam religioſis fœminis, Deo pure, & fideliter famulantibus. Atque ea cauſa, cum adhuc ſeculari uteretur habitu, ad quoddam abiit Monaſterium ejuſmodi fœminarum, eiſque ſuam obtulit operam & officia. Sed Dominus, qui ad ſublimius vitæ genus eam elegerat, non permiſit eam in ea ſervitute diu permanere. Nec tamen illud ſerviendi deſiderium hac ratione in ea extinctum eſt, ſed auctum potius: adeo ut cum non ignoraret, divinitus ſe deſtinatam eſſe, ſancto Franciſco id impetrante, reformandis Monaſteriis illius, plane conſtituerit ob ſuam, ut putabat, indignitatem & humilitatem, ipſum adire Summum Pontificem, eumque rogare ut Monaſteriorum ſancti Franciſci reformandorum curam ſuſciperet; ſibique ſuo diplomate poteſtatem faceret inſerviendi religioſis, atque reformatis virginibus Clariſſis. Et impetravit illa quidem diploma Pontificis, ſed longe diverſum, quam putarat. In eo namque appellata, & inſtituta fuit domina, mater & Abbatiſſa totius hujus reformationis, tametſi id ipſa ignoraret. At nihilominus illa toto vitæ ſuæ ſpatio ſe ſubditam, & ancillam totius Ordinis nominavit.

Egregia humilitas.

Servit in quodam Monaſterio.

XVIII. In litteris quidem ſuis ita ſubſcribere ſolebat: *Inutilis ſervitrix, & indigna oratrix*. In conſtitutionibus vero ab ſe pro accuratiori obſervatione Monaſtici canonis collectis, ſemper ſe dicit: *Sororem Coletam parvam, & ancillam, & indignam ſervitricem Domini noſtri, pauperem & inutilem religioſam Ordinis ſanctæ Claræ*; nec unquam permiſit quidquam vel dici, vel ſcribi, quod in ipſius laudem vel commendationem cederet. In principio enim reformationis Monaſteriorum, ſive Ordinum ſancti Franciſci, in quibuſdam precibus, quas pro illa fundebant ad Dominum, tum Fratres, tum Sorores eam, ut par erat, matrem appellabant. Quod ubi illa percepit, nullo pacto tolerare voluit, ſed ut ſimpliciter Sororis nomine appellaretur, edixit. Inter alios adjutores virtute conſpicuos, quos Dominus in Reformationis hujus initio ei adjunxit, fuit etiam Pater venerabilis Henricus de Balma, vir magnæ religionis, & integerrimæ vitæ. Is cum multa ſciret præ cæteris, de occultis ejus donis, & chariſmatibus ſpecialibus, clam ea in ſcripta redegit, ne oblivione perirent. Sed id ea ſpiritu Dei re-

Ut ſe appellarit.

Fr. Henricus de Balma ei opitulatus.

velante non ignorans, nec ſe laudari ſuſtinens, accitum illum acriter reprehendit, aſſerens ſe plane & eſſe, & exiſtimari debere magnam peccatricem, quovis etiam opprobrio & ignominia dignam. Itaque libellum ſibi exhiberi jubet, totumque flammis exurit. Imo vero etiam ipſi Deo, multa ei ſecreta revelare volenti, ſic ipſa reſpondit: *Domine Deus ſufficit mihi te ſolum cognoſcere, & peccata mea, eorumque abs te veniam obtinere.*

Libellum vitæ ſuæ comburit.

XIX. Porro totius Inſtituti Franciſcani Miniſter Generalis frater Guillelmus a Caſale, ab ea admonitus, quaſdam pro toto illo Ordine conſtitutiones præclaras & utiles compoſuit, utque accuratius ſervarentur, quaſdam Coletæ laudes admiſcuit. Quæ licet non modo utiliter, ſed etiam neceſſario adjunctæ eſſent pro totius Ordinis regimine, illa tamen quoties eas ipſa præſente, recitari oportebat, pro communi omnium Fratrum & Sororum ſalute, non potuit ſine animi multo dolore eas audire, Chriſtum Salvatorem perfectiſſime imitari volens; qui cum ſanaſſet leproſum, ait illi: *Vide nemini dixeris*: & alibi, *non ſinebat Dæmones loqui, quia ſciebant ipſum eſſe Chriſtum.* Sicut autem ille humanum & familiarem ſe præbuit miſeris peccatoribus, ita & Coleta, quamvis ſumme abominaretur peccata omnia in Deum admiſſa, numquam tamen abominata eſt peccatores, cujuſcumque illi vel ſexus, vel profeſſionis eſſent; commemorans propter illorum ſalutem Chriſtum deſcendiſſe de cœlis, ſeque in eorum numero reponens. Itaque ſemper illos in Domino confortabat, humaniſſime adjuvabat, ingenti benevolentia proſequebatur. Quo fiebat, ut multi peccatis implicati, ad eam fidenter accederent, eique permulta ſua immania flagitia referrent, quæ nulli umquam expoſuerant. Illa vero tam comiter eos audiebat, tam efficaciter admonebat, ut & Deum, & peccata ſua agnoſcerent, & ex animo vellent agere pœnitentiam, a Diaboli nexibus expediti.

Matth. 8. 4. Lucæ 4. 41.

Studium erga peccatores.

XX. Ubi vero comperit, Summum Pontificem velle ut Abbatiſſæ obiret munus, tametſi initio non habuit Cœnobia, & poſtquam ea habuit, non tamen ita, ut pareat, clauſa fuere, & multa in eis viſebantur offendicula, quæ labendi occaſionem præberent: his tamen non abſterrita, ea ſedulitate & induſtria illud coluit Abbatiſſæ munus, ut ad Dei gloriam, & Ordinis ſui profectum omnia proſpere ſuccederent, abſque confuſione & perturbatione. Interim ſemper illa ajebat, ſe nihil unquam feciſſe boni, ſed potius religionis diſſipaſſe bonum. Porro ubicumque eam præſidere oportuit, ſive in Capitulo, ut vocant, ſive in Refectorio, vel alibi, tanto corripiebatur timore ac tremore, ac ſi ſummus ille coram adeſſet Judex, cujus & præſentia ſe judicabat indignam, & abſente illo prorſus non dignam, quæ quovis modo aliis præſideret. Semper igitur tam publice, quam privatim ultimum ſibi delegit locum; & cum ſola eſſet, non fere niſi aut flexis genibus, aut humi reſidere viſa eſt, tanto perfuſa lacrymarum imbre, ut & cibus, & ipſa lacrymis madere viderentur. Aliquoties ob incidentem morbum ſolebat uti cujuſdam Sanctimonialis opera, ad dicendas preces horarias, & alia quædam pietatis exercitia abſolvenda: ſed tum omnibus ſe inferiorem cenſens, potius novitiam quamdam ſibi adhibebat & ſimplicem, quam profeſſam & doctam; eamque voluit & inchoare divina officia, & etiam concludere, ſe indignam arbitrans, quæ id faceret. Prius autem quam Monaſticum indueret habitum, cum multa humilitate conferebat ſubſidia in pauperes, variaſque ſuis manibus præſtabat egenis eleemoſynas. Sedens in paterna domo ad menſam, ſi audiviſſet mendicos, ſurgebat a menſa, porrigebat eis ex optimis cibis perquam familiariter & benigne; edebatque libenter, & bibebat cum eis, omni horrore contempto & proculcato. Si adeſſet opportunitas,

Abbatiſſæ munus ſtrenue exequitur.

Benignitas in pauperes.

nitas, alacriter etiam pedes illis abluebat, tergebat & purgabat ulcera, maxime ſi eſſet ſola cum eis, non dubitans ſe Chriſto facere, quidquid illis feciſſet.

XXI. Fuit vero etiam obedientiæ virtus eximia in ea. Nam quemadmodum Apoſtoli Chriſtum vocantem prompte ſecuti fuerunt; ita & illa ad primum ſancti Spiritus inſtinctum libenti animo ſe obtulit ad complectendam vitam Monaſticam. Et primo quidem aſſumpſit Tertium beati Franciſci Ordinem, includens ſeipſam ultro in quodam anguſto habitaculo, quod Incluſorium vocant, conjuncto cuidam ædi ſacræ, ita ut poſſet audire Miſſas, & percipere ſacratiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum. Utque commodius his potiri poſſet, quidam Franciſcanus ad eam a Deo miſſus eſt, vir bonus, & præclare eruditus, regulæ Monaſticæ ſtrenuus cultor, quales tunc aut nulli, aut rari erant illis in locis; quod tunc non haberentur illic Monaſteria Minorum bene reformata, quemadmodum poſtea fuiſſe conſtat. Ille ergo introduxit eam ſolemni ritu in illud Incluſorium, cum prius bene & diligenter inſtruxiſſet eam de omnibus agendis, multaſque ei adhibuiſſet conſolationes, & conſilia ſaluberrima, optimaſque inſtitutiones, quæ numquam deinceps ab ejus memoria exciderunt. Huic venerabili viro Dominus revelavit immanes dolores & labores, quos Coleta pro ejus amore & animarum ſalute referebat, maxime pro reformando ſtatu Monaſtico, cui tota vita ſua continuis exercitiis valde intenta fuit. Illa vero prædixit in Incluſorio obitum hujus viri, qui poſtea ei quotannis ſemel apparere ſolebat, ſpecie elegantiſſima, & in multa gloria.

Fit Tertii Ordinis S. Franciſci.

XXII. In illo Incluſorio manſit annis quatuor, vixitque in eo ſobrie, valde duriter & aſpere ſe habens, horrido utens cilicio, tribus catenis ferreis ſtringens corpus tenerum, quæ mire cruciabant carnem ejus, humi cubans, capiti ſupponens pro pulvinari truncum ligneum. Id genus exercitiis adeo edomuit corpus ſuum, ut ad omnia promptiſſime ſpiritui obedire videretur, pravis cupiditatibus plane extinctis & mortificatis. Præter hæc autem certis horis in preces & meditationes incumbebat, officiaque caritatis, miſeros peccatores exhortando, & e teterrimo vitiorum carcere, Satanæque laqueis educendo, atque ad Deum reducendo. In omnibus autem exhortationibus ſuis primo agebat de Dei, & ſanctæ Eccleſiæ præceptis accurate obſervandis. Porro etiam ante ſuſceptum Monaſticum habitum, Superiorum juſſa & dictis & factis exequenda declaravit. Quid vero poſt Monaſticæ vitæ profeſſionem ſenſerit, ex his quas ſubjicimus, ejus conſtitutionibus, facile poterit animadverti: *Sorores meæ*, inquit, *multum diligenter advertere debetis, quatenus quandocumque per Superiores aliquid mandatum, ſive prohibitum fuerit, nullatenus utamini veſtro proprio ſenſu, ſeu propria voluntate, nec propriis conſiliis; ſed magis prompte, & voluntarie pro amore Domini noſtri Jeſu Chriſti (qui permanens inter nos cuncta fecit conformiter ad voluntatem patris cæleſtis) debetis obedire, voſque ſubmittere voluntati, & determinationi veſtræ præſidentis. Nam melius eſt proprios ſenſus, & propriam voluntatem, ac propria conſilia pro Dei amore relinquere, quam omnes mundi divitias acquirere, ſenſu proprio cum ſua voluntate retentis. Nec credo aliquam viam fore latiorem, nec quæ facilius ducat in æternam damnationem, quam ſit propria voluntas: nec aliquam ex oppoſito breviorem ad vitam ſempiternam, quam ſponte renuntiare illi. Quapropter exhortor, & moneo vos ob reverentiam Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui in hac valle miſeriæ, a principio vitæ ſuæ, uſque ad finem ſuæ amariſſimæ, doloroſæ, & acerbiſſimæ paſſionis obedire voluit indeſinenter Patri ſuo, quatenus*

Aſperam vitam agit.

Perniciës propriæ voluntatis.

veſtris

veſtris Superioribus prompte, & libere velitis obedire; prætermiſſa qualibet oſtenſione rebellionis, contradictionis, ſeu excuſationis cujuſcumque.

Dies feſtos exacte coli voluit.

XXIII. Maxime autem inculcare ſolebat Monaſticam vitam complecti volentibus, ut præcepta Dei tamquam imprimis neceſſaria, præcipue cognita haberent; ſummopereque ſtudebat, ut dies Dominici, & feſti nedum a Sororibus ejus, ſed etiam a cunctis Catholicis exacte colerentur. Itaque numquam permittere voluit, ut pro ſuſtentatione Fratrum, vel Sororum Inſtituti Franciſcani, Dominicis, & feſtis diebus, etiam neceſſaria alimenta emerentur; quamvis libere conſentiret, ut iis diebus eleemoſynæ peterentur, vel oblatæ reciperentur. Ferre tamen non potuit, ut tales eleemoſynæ de loco in loca quovis modo transferrentur: uti etiam admittere non voluit, ut ad neceſſaria reparanda, vel conſtruenda ſuorum Monaſteriorum ædificia res neceſſariæ iis diebus conveherentur. Accidit tamen quandoque, ut ob inſtaurandum quoddam templum Ordinis ſui die feſto, ſed non ſolemni, incogitantia, vel imprudentia eorum, quibus ejus rei cura mandata erat, quædam neceſſaria ſtudio humanitatis procurarentur. At ubi id illa reſcivit, tanto fuit animi dolore correpta, ut metus eſſet, ne locus deſtrueretur, vel fulminis ictu everteretur propter eximium zelum illius. Ut autem dies ſolemnes ſummo ſtudio celebrarentur, voluit ut diebus illis, qui feſtos proxime antecederent, res neceſſariæ compararentur. Obtinuerat tum uſus, vel potius abuſus in multis urbibus & pagis, ut Dominicis & ſolemnibus diebus nundinæ fierent. Quod cum illi ſummopere doleret, egit multa inſtantia, tum per concionatores, tum per preces ſupplices, quas ipſa Magiſtratibus ejuſmodi locorum offerebat, ut ad dies non feſtos illæ nundinæ transferrentur. Ipſa quoque cum eſſet in itinere, libenter ſolebat Dominicis, & feſtis diebus hærere in illis locis, ad quæ tum forte perveniſſet, atque illic devotiſſime vacare rebus divinis. Accidit quandoque, venire illam a quadam viſitatione redeuntem, in pagum quemdam ſane exiguum. Imminebat vero dies Dominicus, & poſt eum alia ſolemnitas. Etſi autem multus tum ibi eſſet militum diſcurſus, tamen manente illic Coleta, & ferias agente, nullus ei pago moleſtus fuit, nec quiſquam acceſſit propius, Deo locum protegente, propter ancillam ſuam. Magni quidam mercatores plane conſtituerant, ut lucrum omne, quod Dominicis, & feſtis diebus feciſſent, pauperibus erogarent. Sed tamen quamvis multa ejuſmodi, & ſibi & ſuis, valde neceſſaria Coletæ offerrentur, adduci non potuit, ut ea pro eleemoſyna acciperet. Ajebat enim, talia ſibi non bene parta videri.

Mirabilis viſio.

XXIV. Oblata ei quandoque fuit viſio terribilis, in qua omnium cujuſcumque generis hominum peccata, & quas propter ea & luerent, & luituri eſſent pœnas; itemque multa alia ei perſpicue revelata fuere. Ex earum autem ſane horribilium pœnarum contemplatione tantus eam invaſit tremor & horror, ut continuis octo diebus ſemper ſibi videretur præceps ruitura in illas immaniſſimas pœnas & cruciamenta. Tamdem poſt viſionem illam ſibi reſtituta, in media feneſtella habitationis ſuæ conſpexit ferrum transverſum, idque tanta vi manu comprehendit, ut ægre poſt longum ſpatium inde eam amovere potuerint, uſque adeo eam pervaſerat ille cadendi timor. Manſit autem hæc viſio animo ejus penitus impreſſa uſque ad ſupremum vitæ diem.

Orat efficaciter pro peccatoribus.

Quod autem videret tam multa in divinæ majeſtatis injuriam admitti peccata, inde longo tempore dolorem concepit vehementiſſimum, & pene intolerabilem, fundebatque nocte ac die preces ferventes, atque ſpeciales Omnipotenti Deo, ut miſeros peccatores ad ſe converteret: nec eſt fraudata deſiderio ſuo, Domino ei revelante, quod tamdem fieret id, quod petebat.

Vidit

Vidit enim in viſu beatiſſimum Franciſcum ipſam exhibere Chriſto coram ejus ſanctiſſima Matre, & beatiſſimis Angelicis ſpiritibus, rogareque ut ipſam donaret ſibi Reformatricem Ordinis ſui, & cujus opera converterentur potiſſimum miſeri peccatores, quos jam ante in viſione conſpexerat; porro Chriſtum libentiſſime annuere ſancto Franciſco. Ex ea autem viſione, etſi mirifice lætata eſt ob peccatorum converſionem, attamen valde doluit ſe primariam a Deo, & beata Virgine ad id negotii deſignatam. Putabat enim ſe prorſus indignam & inidoneam, nec facile potuit ſuum ad hoc accommodare aſſenſum. Domino autem ſuam ei voluntatem indicanti objiciebat ſuam ruditatem & ignorantiam, tum quod voviſſet ſe non exituram de Incluſorio ſuo; tum etiam quod vereretur Dæmonis illuſionem ejuſmodi viſionibus ſeſe admiſcere. Cumque perplexa foret hac in parte, ſtatuit ad preces ſe conferre, & conſilia ſanctorum hominum, quos noverat, & vitæ ſanctimonia, & multa doctrina pollentes. Quod cum feciſſet, ii omnes uno ore hortati ſunt eam, ut intrepide conſentiret.

XXV. Ut autem certior eſſet, Deum prorſus velle ipſa, tamquam inſtrumento, in hac reformatione Ordinis, & peccatorum converſione uti, primum omni loquendi facultate triduo privata eſt, & rurſus triduo oculorum lumine orbata, donec divinæ conſentiret voluntati. Quod ubi fecit, & loqui & videre potuit. Additum eſt etiam aliud ſignum. In ejus incluſorio ſane anguſto derepente crevit arbor quædam valde ſpecioſa, foliis optime compoſitis, & floribus inſtar auri rutilantibus, e quibus odor fundebatur gratiſſimus, mireque confortans. Sub hac autem arbore complures aliæ admodum formoſæ, ſed parvæ, nec primæ illi comparandæ arbores excreſcebant. Hæc ubi illa vidit, ſuſpicata fuit, Dæmonem ſibi illudere qui multis modis ipſam impedire & infeſtare nitebatur. Itaque arborem illam cum aliis minoribus funditus extirpatam, foras ejecit. Sed poſt dies paucos, Deo volente, rurſus ſimiles illic enatæ ſunt arbores, & quædam etiam in alia loca transferri videbantur. Intellexit ergo ex tot ſignis, quid iis ſignificaret Deus; puta arborem magnam ipſam eſſe: minores arbores homines utriuſque ſexus, qui per eam venturi eſſent ad vitam perfectam: translatas vero id innuere, etiam in exteras regiones eam, quam molitura eſſet, reformationem propagatum iri. Cœpit igitur vereri ne Deum offenderet, ſi pergeret eſſe difficilis ad conſenſum. Quamobrem totam ſe in ſuis precibus divinæ permiſit voluntati; attamen id orans, ne primæ partes ipſi attribuerentur. Simul autem atque aſſenſit, cœlitus ei infuſa eſt perfecta cognitio illorum omnium, quæ illi reformationi eſſent neceſſaria; quæ illa breviter in chartula quadam adnotavit. Adjunxerunt autem ſe illi paulo poſt non pauci ſtrenui adjutores, in quibus fuit etiam is, quem ſupra diximus, Henricus de Balma, profeſſione Franciſcanus, qui ejus fuit Confeſſarius, vir magnæ perfectionis, a teneris annis timens, & amans Deum, rudis quidem & imperitus rerum temporalium; ſed in divinis, & ſpiritualibus bene verſatus, erga peccatores humanus & miſericors. Sæpe de illo teſtari ſolebat Coleta, numquam ad eum acceſſiſſe quantumvis impium peccatorem, qui non eſſet conſolatione affectus. Quam multos autem utriuſque ſexus peccatores ille ad Deum, & Monaſticæ Religionis profeſſionem adduxerit, ſoli Deo notum putamus. Os illius pene ſemper divinis affluebat ſermonibus. Permultos ægros, variis affectos morbis, ſolo crucis ſigno curavit. Et ut paucis multa complectar, vita ejus cœleſtis potius, quam terrena videbatur; ita ut poſſet dicere & ipſe cum Apoſtolo: *Noſtra converſatio in cœlis eſt.*

Certis ſignis cognoſcit Dei voluntatem.

Henrici de Balma inſigne præconium.

Philipp. 1.

XXVI. Fra-

Frater Petrus, Infans hortatur Galliæ Regem ut Clementem deſerat.

XXVI. Frater Petrus, infans Aragoniæ, dum modis omnibus hoc tempore laborat pro ſchiſmate Pontificio extinguendo, & Eccleſiæ diſcrimen Deo continuis precibus commendat, hoc anno, præter alias jam relatas, revelationem accepit, canonice electum Urbanum, nec obeſſe debuiſſe, ut pro vero reputaretur Pontifice, commotionem illam populi Romani, ex ſuis aliquem, vel Italum depoſcentis. Scripſit hæc Carolo V. Galliarum Regi, ſuo ut loquitur nepoti, quem impenſe cupiebat a ſequela Clementis ad partes Urbani retrahere. Do humilem, ſed piam epiſtolam, quam ex Codice 2. MSS. de ſchiſmate in Archivo Vaticano exſcripſi.

XXVII. *Illuſtriſſime ac Magnificentiſſime Princeps, & Domine, nepoſqae cariſſime. Semper dilexi perſonam veſtram, & domum regiam Franciæ, tamqaam eam, in qua natus ſum, propter beneficia, & honores multiplices, qaos de ipſa domo veſtra regia multiplicIter ſum adeptus. Diſplicet vero mibi multum, quod dominatio veſtra faciat aliquid contra Deum; & quia dictum eſt mibi, & communis fama babetur, quod repuliſtis Urbanum, & una cum regno veſtro recepiſtis Clementem; volo dominationi veſtræ referre, & notum facere, quod mibi indigno eſt de bac materia revelatum. Die Mercurii* xxx. *Martii, bora tarda, poſt Completorium, dum oraſſem, audivi Dominum meum Jeſum loquentem mibi peccatori indigno in bunc modum: Reges, & Principes mundi mirantur, magni Clerici, & Doctores diſputant, & faciunt quæſtiones de commotione, & impetu Romanorum. Ego feci, & fieri permiſi; ego enim induravi cor Pharaonis, ut diceret, neſcio Dominum, & Iſrael non dimittam: ego permiſi Judæos ut coram Pilato clamarent, Crucifige, Crucifige eum: ego commovi populum Romanum at clamaret*, o Romano, o Italiano lo vogliamo. *Fuit fortaſſis bona induratio ex parte Pharaonis? non; ſed de ipſa induratione emanavit glorioſus exitus filiorum Iſrael de Ægypto. Fuit bona exclamatio Judæorum? non; ſed de ipſa exclamatione emanavit ſalvatio bumani generis per mortem meam. Fuit bona commotio Romanorum? non propter ipſam; ſed quia de ipſa commotione emanavit tranſlatio Eccleſiæ de poteſtate, & regimine avarorum, & ambitioſorum Lemovicenſium ad poteſtatem & regimen Italicorum, in qaibus fundata fuit primitus, & per Patres antiquos antiquitus bene recta. Ego tunc clamavi cum lacrymis, & dixi, o bone Jeſa, & quid eſt boc? tu revelas iſta parvulis, miſeris, pauperibas, & idiotis, & magnos in ſua cæcitate dimittis? Reſpondens Dominus, dixit: reſpice verba, quæ locatus ſum Patri in Evangelio Mattb.*11. Confiteor tibi Pater Domine cœli & terræ, quia abſcondiſti hæc a ſapientibus, & prudentibus, & revelaſti ea parvulis, quoniam ſic fuit placitum ante te. *Ita bæc tibi fuerunt revelata. Nunc autem Domine mi, iſta eſt concluſio litteræ; voluntas eſt Domini mei Jeſu Chriſti, quod vos cum regno veſtro tamquam veri Catbolici, qui de ſancta, & Catbolica domo ſuper univerſas domos regias mundi exorti eſtis, recipiatis Urbanum tamquam verum ſummum Pontificem, & Vicarium Jeſu Chriſti, & ejus obedientiæ vos ſubjiciatis, quia numquam Francia fabricata eſt idolum, nec monſtro ſe ſubjecit. Caveatis de indignatione divina, quia ſuper Reges, populos, nationes & regna ira Dei deſæviet, niſi ſubjiciantur Urbano. Scripta manu propria in Gandia, die Veneris, prima Aprilis. Veſter bumilis avunculas, & orator, frater Petrus de Aragonia, inter Minores minimus, bumilis Chriſti ſervus.* Fortiter ſtetit hic ſemper ex parte Urbani, ſcripſitque Regi Joanni Caſtellæ, Henrico ejus ſucceſſori, & Reginæ matri, aliiſque eis adhærentibus Principibus, ut relicto Clemente, obedirent Urbano. De Petro hoc aliam iſta poſteriorem non invenio mentionem, neque quando obie-

Gonza. in Prov. Valent. Conv. 1.

obierit mihi conſtat. Solum hæc habeo ex Franciſco Gonzaga, ejus oſſa in capſa lignea cum veneratione aſſervari in ſacello Principum Cardonarum, in Eccleſia Minorum urbis Valentinæ: & vitæ ſanctimonia ac piis moribus quam ſanguine regio fuiſſe illuſtriorem. Ejus filia Leonora Regina Cypri, & Hieroſolymorum jacet in Eccleſia Minorum Barcinone.

Frater Conradus Epiſcop. Aquen.

XXVIII. Floruerunt hoc tempore frater Conradus Malaſpina litteris & generis nobilitate clarus, quem ob virtutum merita Clemens Antipapa adhuc adoleſcentem, annum dumtaxat vigeſimum ſeptimum agentem, hoc anno ad Eccleſiam Aquenſem (qualem tamen, dum hujus nominis plures ſint in Gallia, & Italia prorſus ignotum) aſſumpſit: *Divina ſupereminens largitas*, VI. Idus Auguſti, ,, Alterum evexit ad Eccleſiam Marſicanam

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

Fr. Julianus Epiſcop. Marſican.

,, in Lucania, ſub Archiepiſc. Beneventano, Julianum Thomaſium, per obi-
,, tum Bernardi. Sed cum Urbanus Pontifex alium huic Eccleſiæ præfice-
,, ret, protracta multorum annorum contentione, hac ſede ſpoliatus eſt,
,, & ſub annum MCCCCIX. obtinuit ab Alexandro V. Prioratum de Colle
,, Martii Ordinis S. Auguſtini, & demum a Martino V. anno MCCCCXVIII.
,, ad Capritanam Eccleſiam, ſub Archiepiſc. Amalphitano, promotus eſt.,,

Et Capritanus.

Frat. Gregorius Vicarius Eccleſiæ Capuanæ.

Frater Gregorius Miniſter provinciæ Aprutinæ, quem Urbanus Vicarium conſtituit in ſpiritualibus & temporalibus Eccleſiæ Capuanæ, per mortem Stephani vacantis: *Cum Eccleſia Capuana*, VII. Kal. Auguſti. Circa hoc tempus, Archiepiſcopum fuiſſe Panormitanum fratrem Nicolaum Agrigentinum (quem alias diximus a Gregorio XI. Provincialatus munere in Friderici Regis gratiam, quia Claromontanis adhærebat, deſtitutum, & poſtea creatum Epiſcopum Emenen.) ſcribit Rochus Pyrrus diligens Sicanicarum rerum hiſtoricus. Sed cum indignationem Manfredi Claromontani, Moticæ Comitis, qui Panormum urbem, & vicina oppida occupaverat, incurriſſet, & multis injuriis affectus vim pateretur, Archiepiſcopali dignitate ſe abdicavit, publico ſcripto de hac re inſtrumento. Claromontani mox curavere, ut in ejus locum ſubſtitueretur Ludovicus Bonitus; atque hic etiam a Martino Rege, urbe in ſuam poteſtatem redacta, ſua ſede turbatur, & ſubrogatur Albertus Villamarinus. Paulo poſt hic etiam moritur, & Nicolaus in ſuam ſedem reſtitui, adhibitis interceſſoribus, & ſcriptis litteris ad Martinum Regem, deprecatur. Excuſavit ſe Rex quod Raymundum Adamarium de ſancta pace præficiendum curaverit, & ſcriptas tabulas ipſius Nicolai viderit, quibus univerſo in eamdem Eccleſiam juri renunciaverit. Regis litteras ad Nicolaum & Comitem Fundanum hac de re ſcriptas videre eſt epud eumdem auctorem in notitia Eccleſiæ Panormitanæ, ejuſdemque appendice. Frater Jacobus de Maltio Cuſtos Mediolanenſis hoc anno evectus eſt ad Epiſcopatum Svellenſem in Sardinia, nunc Archiepiſcopatui Calaritano unitum. Suffectus eſt in Cuſtodiatu frater Bernardus de Robiano vir doctus, ſacræ Theologiæ Magiſter. Joannes Staffortus in Occidentalibus Angliæ partibus verſus Walliam natus, ab oppido natalitio cognomen ſortitus, in Philoſophicis, & Theologicis eruditus, qui integra hiſtoria res geſtas illuſtrium Angliæ virorum complexus eſt. Frater Chriſtophorus de Cugneriis, & Joannes de Attigniaco ſacræ Theologiæ Magiſtri, qui cum aliis viris doctis ſacrorum Bibliorum Codices recognoſcebant in magno Conventu Pariſienſi, & ad veritatem textus Hebraici, & Græci reducebant.

Fr. Nicolaus Archiep. Panormit. Tom. 8. an. 1176. n. 6.

Pyrrus not. 1. an. 1181.

Fr. Jacobus Epiſcopus Svellen.

Joannes Stafforus floret. Piſt. de Scriptoribus Angl.

Fr. Chriſtophorus de Cugneriis & Joann. de Attigniaco.

Ampliatur congregatio regularis obſervantiæ.

XXIX. Non parvum hoc tempore ſuſcepit incrementum nova fratris Paulutii Trincii congregatio, acquiſitis duodecim Cœnobiolis intra provinciæ ſancti Franciſci limites, & altero Forani in provincia Marchiæ, quod

hoc anno Ludovicus Miniſter Generalis conceſſit. Plenam etiam accepit a fratre Matthæo Amerino Miniſtro Provinciali, poteſtatem loca iſta regendi, & Fratres, quo placeret, amandandi. Do ipſius commiſſionis inſtrumentum.

In Chriſto ſibi cariſſimo fratri Paulutio Vannotii de Fulgineo, Provinciæ ſancti Franciſci, frater Matthæus de Amelia, prælibatæ Provinciæ miniſter, ſalutem & pacem in Domino ſempiternam.

De tuis exemplari vita, diſcretione, prudentia, animarum zelo, ac virtute multiplici longo tempore in Ordine comprobatis, in Domino fiduciam plenam gerens, te in locis devotis, ſeu Eremitoriis devotorum Fratrum ſimplicium infra ſcriptis, videlicet Carceris beati Franciſci, ſancti Damiani, Rocchicciolæ Cuſtodiæ Aſſiſii; Farneti, Montis Peruſii, Montis Jovis Cuſtodiæ Peruſii; Eremitæ, Montis Jovis Cuſtodiæ Tudertinæ; Stronconii, Narnienſis Cuſtodiæ; Jani, Montis Luci, & Piſtriæ Cuſtodiæ Vallis, per Provinciales anteſcriptos, prædeceſſores meos, hactenus tuæ curæ commiſſis, meum Commiſſarium inſtituo, & tenore præſentium denuntio inſtitutum. Diſcretioni tuæ committens, quod in ipſis locis libere poſſis, ac debeas Fratres ſimplices, & devotos de familia collocare, ipſoſque removere, mutare, & alios ſubrogare, atque pro eorum, & ipſorum locorum neceſſitatibus, ſive utilitatibus, ad quæcumque loca Italiæ deſtinare, etiam ad locum Romanæ Curiæ. Inſuper & ipſos caritative monere, corrigere, ſeu punire, videlicet in pane, & aqua ad terram, ac diſciplinis pœnitentiare, expellere, & ad nativas eorum provincias remittere moraturos, & ſi opus fuerit, per ſuos Miniſtros acrius puniendos, eiſque fraternaliter, ac paterne imponere quæcumque circa prædicta pro eorum ſalute, neceſſitate, ſeu utilitate, & pro regulari obſervantia, ut ſecundum Deum videris expedire. Quocirca, cariſſime frater Pauluti, devotioni tuæ injungo ad meritum ſalutaris obedientiæ, per præſentes, quatenus ſupradictæ meæ commiſſionis officium atque curam abſque ulla excuſatione recipias, & exequaris cum diligentia, ſecundum gratiam a Domino tibi datam. Fratres vero præfatorum locorum omnes & ſinguli, præſentes pariter & futuri, in omnibus, quæ ad prædicta pertinent, teneantur tibi ſicut mihi, per ſalutarem obedientiam firmiter obedire, quos tibi, teque illis in Domino carius recommendo. Vale in Chriſto Jeſu, & ora pro me. Datum Peruſii XII. *die Septembris, anno Domini* MCCCLXXX.

Conv. Padulæ.

Gonza. in Prov. Principat. Conv. 17.

XXX. Hoc anno ait Gonzaga, Thomas Sanſeverinus Marſicanorum Comes, ac Padulæ oppidi Dominus, Fratribus commodum extruxit habitaculum, non longe a prædicto oppido in regno Neapolitano & provincia Principatus. Sed poſt multos annos extructum Conventum hunc ad annum MCCCCXXII. probabo. In eodem regno, & provincia Calabriæ, prope Beretram, vulgo *Biſignanum*, oppidani aliud circa hunc annum ædificarunt domicilium, quod ſub annum MCCCCXLI. tranſivit ad Patres regularis Obſervantiæ. Ante aliquot annos tranſlatum eſſe Conventum Villæ de Riamo in Gallia, Claromonten. diœceſis, intra muros, percipio ex diplomate, quo Clemens Antipapa concedit Abbati & Conventui ſancti Amabilis Ordinis ſancti Auguſtini, ut in fundo prioris Cœnobii, prope & extra muros conſtruant pauperum hoſpitale: *Votis fidelium*, VI. Idus Auguſti.

Conv. Biſignani. *Idem in Provin. Calabr. Conv. 3.*

Conv. Riami. Monaſter. Mantuan. S. Luciæ.

XXXI. Cum multæ Virgines Mantuanæ virtute, & pietate Sororum Mo-

Monaſterii ſanctæ Claræ de Miliarino, extra urbem, uti alias diximus, conſtructi, allectæ ad ibidem ſubeundum Inſtitutum aſpirarent, neque omnibus locus eſſet; decreverunt hoc anno cives intra civitatem aliud ædificare, ſub nomine ſanctæ Luciæ, quod infra paucos annos ad ſummum uſque perduxerunt, nonaginta & amplius Sororum capaciſſimum. Subjacuit regimini Patrum Conventualium uſque ad annum MCCCCXLIX. quo Obſervantium curæ commiſſum eſt. Conſecrata eſt Eccleſia anno MDXXII. in qua jacet ſoror Paula de Monte alto, ſumma virtute, & pietate prædita, miraculorum gloria inſignis. Obiit anno MDXIV. die IV. Auguſti, corpus honorifice conditum magna conſodales proſequuntur veneratione. Sanctimonialibus Monaſterii Avenionenſis paupertate gravatis præcepit Clemens Antipapa, ne ultra vigeſimum numerum ad ſe accedentes reciperent, donec reditus augerentur: *Exigit veſtræ devotionis*, IV. Idus Novembris. Monaſterio Clariſſarum Amiliani, Rutenen. diœceſis, propter eamdem rationem univit Prioratum ſancti Amantii de Troſſico, prope Amilianum: *Prudentes virgines*, VI. Kal. Septembris.

Tom. 3. an. 1258. n. 20. Donesmun. in hiſtor. Mantuan. ad hunc annum. Gonza. in Prov. S. Anton. Monaſter. 11.

Monaſt. Avenionen.

Monaſt. Amiliani.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. HOc anno, quo ſanctus Bernardinus, die Nativitatis Glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, in civitate Maſſana agri Senenſis naſcitur, „ Regale Monaſterium ſanctæ Claræ Papiæ in Ticinum in Inſubria, ab Illuſtriſſ. Blanca de Sabaudia, Galeatii Vicecomitis Mediolani Ducis & „ Papiæ Principis uxore fundatum fuiſſe publicum fundationis inſtrumentum, Tabellione Alberto de Griffis, ſub XXXI. die Martii hujuſmet anni „ rogatum; & poſtea a Matthæo de Platoneriis Cancellario Epiſcopi civitatis anno MDIV. Septembris VII. extractum aperte docet. Porro Blanca „ totius Monaſterii, cum requiſitis & neceſſariis ad Sanctimonialium religioſam habitationem, fabricam, & magnificam Eccleſiam, aſſignata inſuper dote mille florenorum aureorum, pro competenti ſubſtentatione „ Abbatiſſæ ac 30. Sororum, quarum 26. ad laudes divinas, in Choro abſolvendas, & reliquæ de numero Converſarum ad aliarum ſervitia corporalia dedicatæ forent, omnino abſolvit. Acceſſit autem ad hæc omnia „ ſummi Pontificis Urbani VI. aſſenſus & licentia, ut ex ejuſdem Apoſtolico brevi Epiſcopo Papienſi directo ſubſequentis tenoris apparet.

Blanca de Sabaudia fundat & dotat Monaſterium Clariſſar. Papiæ.

URBANUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Venerabili fratri Epiſcopo Papien. ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

„ *PIis fidelium votis, illis præſertim, quæ divini cultus augmentum, & propagationem ſacræ Religionis reſpiciunt, libenter annuimus, & quantum cum Domino poſſumus, favorem benevolum impertimur. Sane petitio pro parte dilectæ in Chriſto filiæ nobilis mulieris Blancæ, relictæ quondam Galeazzi de Vicecomitibus Militis, in civitate Papiæ commorantis, nobis nuper exhibita continebat, quod olim ipſa cupiens terrena in cæleſtia, & tranſitoria in æterna felici commercio commutare: & ex ſpeciali devotione, quam gerit ad Ordinem ſanctæ Claræ, propoſuit in dicta civitate unum Monaſterium Monialium dicti Ordinis, ſub vocabulo An-*

Diploma Urbani VI. pro hujuſmodi erectione.

„ Annunciationis beatæ Mariæ Virginis fundare, illudque de bonis a Deo
„ ſibi collatis, in perpetuis annis mille florenorum auri dotare, pro una Abba-
„ tiſſa & viginti ſex aliis Monialibus, ſeu Sororibus dicti Ordinis, &
„ quatuor Converſis, ſeu Servitricibus, inibi Domino perpetuo ſervituris,
„ quæ dictum Ordinem profiteri, & Ordini Fratrum Minorum ſubjectæ
„ perpetuo eſſe deberent: quodque ipſa Blanca quædam magna ædificia pro
„ hujuſmodi Monaſterio in prædicta civitate, in loco ad hoc congruo & ho-
„ neſto jam fecit quodammodo præparari; & hujuſmodi dos eidem Monaſte-
„ rio aſſignanda per eam præparata exiſtit: quare pro parte ipſius Blancæ,
„ fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut ei faciendi præmiſſa licentiam conce-
„ dere de benignitate Apoſtolica dignaremur.
„ Nos igitur hujuſmodi Blancæ ipſius pium propoſitum commendantes
„ in Domino, Fraternitati tuæ, de qua gerimus in Domino fiduciam ſpecia-
„ lem, per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus poſt-
„ quam dicta Blanca hujuſmodi dotem pro Abbatiſſa & Monialibus, ſeu
„ Sororibus, & Converſis prædictis, ut præfertur, aſſignaverit, eidem
„ Blancæ fundandi, & conſtrui faciendi dictum Monaſterium, dummodo
„ locus ad hoc, ut præfertur, ſit congruus & honeſtus, cum Eccleſia, Cam-
„ panili, Campana, Cœmeterio, domibus, & aliis neceſſariis officinis, ju-
„ re tamen parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper
„ ſalvo, auctoritate noſtra, licentiam largiaris. Et nihilominus eidem
„ Blancæ, ut hac primaria vice dumtaxat liceat ſibi nominare dilecto filio
„ Miniſtro Provinciali dicti Ordinis Fratrum Minorum Provinciæ, de qua
„ ſecundum morem ejuſdem Ordinis, prædicta Civitas exiſtit, perſonas ido-
„ neas, quæ per ipſum Miniſtrum, hac primaria vice dumtaxat, in Abba-
„ tiſſam & Moniales aut Sorores, & Converſas dicti Monaſterii, inſtitui,
„ & poni debeant, auctoritate prædicta concedas: ſtatuens & ordinans au-
„ ctoritate prædicta, quod deinde quandocumque prædictum Monaſterium
„ Abbatiſſæ regimine deſtitui continget, electio Abbatiſſæ ad Conventum
„ ipſius Monaſterii, & ipſius electionis confirmatio ad dictum Miniſtrum
„ Provincialem dictæ Provinciæ pro tempore exiſtentem, ſpectare, prout in
„ aliis Monaſteriis dicti Ordinis ſanctæ Claræ fieri conſuevit. Monialium
„ vero ſeu Sororum dicti Monaſterii, poſtquam prædictus numerus viginti ſex
„ Monialium ſeu Sororum, præter Abbatiſſam, & quatuor Converſas, hac
„ vice primaria completus fuerit, & de ipſo aliquas ex tunc deeſſe contigerit,
„ ad Abbatiſſam & Conventum ejuſdem Monaſterii receptio perpetuis fu-
„ turis temporibus debeat pertinere; ita tamen quod hujuſmodi Moniales aut
„ Sorores, ac etiam Converſæ, quas in ipſo Monaſterio, tam in hac primaria
„ vice, quam etiam in futurum contigerit ... pro earum ingreſſu, vel receptione
„ nihil penitus ex pacto vel conventione perſolvant; & quod ultra dictum
„ Sororum, & Converſarum numerum, nulla in eodem Monaſterio recipi,
„ nec poni poſſit; niſi forſan ipſius Monaſterii in tantum exceſſerint faculta-
„ tes, quod ex iis plures poſſent commode ſuſtentari. Et nihilominus auctori-
„ tate prædicta concedas, quod prædictum Monaſterium, poſtquam dotatum
„ & conſtructum fuerit, ut præfertur, & perſonæ in eo pro tempore degen-
„ tes, omnibus privilegiis, indulgentiis, libertatibus, & immunitatibus,
„ ac exemptionibus potiri & gaudere valeant, quibus alia Monaſteria dicti
„ Ordinis ſanctæ Claræ ex conceſſionibus Apoſtolicis gaudent, ſeu etiam po-
„ tiuntur &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum VII. Kalendas Octobris,
„ Pontificatus anno II.

„ II. Ab anno MCCCXLVII. dc provinciæ Boemiæ, & Poloniæ Mini- *Vide Caſim. Bier. art. 22. n. 1. 2. & 4.*
„ ſtrorum ſerie ſucceſſiva hucuſque nec Waddingo, nec mihi dicere con-
„ tigit; nec enim Joannes Furſthenius, qui de mandato Stephani de Bru-
„ na, ſacræ Theologiæ Doctoris, præfatæ Provinciæ Miniſtri, ejuſdem
„ Provinciæ acta anno MDIII. hiſtorice deſcripſit, quidquam hujuſmodi ſe-
„ riei ab co anno refert. Etenim a Franciſco XXII. Miniſtro an. MCCCXLVII.
„ Opaviæ in Marovia electo nullum immediate invenitur, nec deinceps
„ uſque ad hunc annum MCCCLXXX. quo dumtaxat refert, fratrem Tho-
„ mislaum Miniſtrum obiiſſe Cracoviæ, ibidemque ſepultum, & eodem
„ anno fuiſſe electum in Miniſtrum fratrem Petrum Grecenſem: quamob-
„ rem vel hi duo Miniſtri Provinciales, Franciſcus cum Thomislao, vel
„ unus ex eis, rexerunt Provinciam triginta tribus annis; vel etiam in hoc
„ interſtitio aliqui alii fuere Miniſtri, quorum in humanis memoria depe- *Specul. Provin. Ruſſiæ.*
„ riit. Frater igitur Petrus Grecenſis electus hoc anno MCCCLXXX. pro
„ XXIV. Miniſtro provinciæ Boemiæ & Poloniæ habeatur. Hoc eodem
„ anno Marcus Corona in ſuo ſpeculo provinciæ Ruſſiæ Vicarium Genera-
„ lem ejuſdem Ruſſiæ refert, ad quem Gregorius XI. litteras miſerit, no-
„ mine tamen proprio in iis haud expreſſo, ſed tantum officii Vicariatus,
„ quod inquit, duravit in Ruſſia circa annos ducentos: & licet Waddingus. *Wadd. ad ann. 1400.*
„ aſſerat in codice Vaticano non haberi Vicariam Ruſſiæ, nec Vicariam
„ Boſnæ; tamen ipſemet eodem loco, paulo infrà Vicariæ Ruſſiæ omnia
„ loca, ſeu Conventus, incipiendo a Lemburga, ſeu Leopoli enume-
„ rat.

ARGUMENTUM.

Diſceptantibus Hiſpanis utri Pontifici in ſchiſmate eſſet obediendum? Beatus Rodericus Minorita ſuadet Joannæ Reginæ, lectiſſimæ fœminæ, Nunciis, ut obſequantur Urbano; cujus Pontificatum cæleſte ſignum poſtea confirmavit. Eliſabetha Hungariæ Regina Tertii Ordinis ſancti Franciſci moritur, & apud Clariſſas ſepelitur. Accreſcunt Ordini aliquot domicilia.

I. DIXIMUS, longo tempore diſceptatum eſſe inter Hiſpanos, utri Pontifici obediendum eſſet, an Urbano, an Clementi? Uterque ſummo conatu, repetitiſque legationibus conatus eſt in ſuam ſententiam attrahere gentem florentiſſimam, perſpicue videns ex ampliſſimorum acceſſu Regnorum Caſtellæ, Legionis, & Aragoniæ firmioribus præſidiis ſuum vallari Imperium; atque inde infirmari partem adverſam, unde ſua creſcebat potentia. Erat tunc Petrus Luna nobiliſſimo inter Aragonios loco a Gregorio XI. Cardinalis creatus, ſecutuſque in diſſidio Clementis partes, ardenti ingenio vir, legum peritiſſimus. Is in Hiſpaniam, ſi ingenii dexteritate eas gentes in partes attraheret, legatus eſt ſub hujus anni initium; & in Aragonia quidem inanis fuit opera, Regis, & Procerum animis incertis ſuſpenſiſque: apud Caſtellæ Regem majus operæ prætium fuit. Viri præſtantiſſimi ſelecti de re tota judicaturi, multi dies in cognitione conſumpti. Salmanticæ tamdem, quo conventus tranſlati ſunt, ad XIII. Kalendas Junias Urbani cauſam ut vitio creati, averſari, Clementem Pontificem, quaſi liberis comitiis electum, ſalutarunt Avenione morantem, in quo & loci vicinitatem ſecuti ſunt, & Regis Galli gratiæ magis id datum, quam ad æquitatis regulas expenſum.

Ann. 1378. n. 1.

Hiſpani ſequuntur partes Clementis.

II. Flo-

Marc. 2. p. lib. 9. c. 15. Bzov. hoc ann. n. 38.

B. Rodericum ſciſcitatur Regina utri Pontifici eſſet obediendû.

II. Florebat eo tempore in Luſitania, magna ſanctitatis opinione, ſpiritu prophetiæ clarus, frater Rodericus Robicius Minorita, ad quem Regina Caſtellæ Joanna, non Catarina, uti habent Marcus Ulyſſiponen. & Bzovius, Henrici II. conjux, Joannis primi, non ſecundi, uti illi numerant, genitrix, religioſiſſima fœmina, coactis his conciliis, Nuncios miſit ſciſcitatum, utrum ex duobus de Pontificatu contendentibus, ſequi deberent Joannes filius, & hæreditaria Regna; Dei enim, cujus hæc potiſſima cauſa, potius quam hominum judicio id ſibi conſtare cupiebat. Ille antequam quidquam Nuncii proloquerentur, divino excitus ſpiritu: *Novi*, inquit, *a qua, & ad quid miſſi eſtis: ſciatis optimam, quæ vos legavit Principem poſt veſtrum diſceſſum obiiſſe, Joannem Regem iniquo aliorum conſilio Clementis partes ſecuturum, non longe tamen abeſſe divinam tanti piaculi vindictam. Carolus Gallorum Rex hujus ſchiſmatis fautor & incenſor, Joannis conſiliarius & perſuaſor, nuper defunctus ſeverum ſubiit judicium, luitque graviſſimi reatus dignum ſupplicium.* Regreſſi Nuncii compererunt veriſſima eſſe, quæ de Reginæ obitu, & Regis in Clementem propenſione prædixerat. Deceſſit autem Joanna VI. Kalendas Junii die VII. poſt decretam in conventu Salamantino Clementis ſequelam, quod male ominatam fore ſententiam apud pleroſque confirmavit.

Erat Tertii Ordinis ſancti Franciſci.

Garibay. lib. 15. c. 21. Mariana citatus

Fœminam fuiſſe ſanctiſſimam, & in pauperes munificam, unde illi *egenorum matris* cognomen ſcribunt auctores Hiſpani, & in vita ac morte habitum ſanctæ Claræ geſtaſſe. Funus Toletum, ubi Henricus maritus ſepultus erat, apparatu celebri, ſed & populi lacrymis, deſiderioque celeberrimum, illatum eſt; „ ubi in Eccleſia

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

Oritz. in deſcript.

„ Cathedrali hoc ejus legitur Epitaphium, idiomate Hiſpanico. *Hic jacet* „ *ſumme Catholica, & devota Regina Dom. Joanna mater pauperum,* „ *uxor nobilis Regis Henrici, filia Dom. Joannis filii Infantis Dom. Emanuelis, quæ neque in vita, neque in morte habitum exuit ſanctæ Claræ.* „ *Obiit die* XXVII. *Maii anno a Nativitate Salvatoris* MCCCLXXXI. „

Beatus Rodericus moritur miraculis clarus.

Piſan. Conſor. 8. & 11. Marian. lib. 5. c. 1. Marcus citatus. Gonz. in Provin. Portug. Con. 3.

Idem in Provin. S. Gabriel. Con. 1. Piſan. Conſor. 11. Monume. MSS. Prov. S. Jacobi.

Rodericus paulo poſt ſecutus eſt miraculis clarus; quo loco ſepultus ſit, incertum: Piſanus & Marianus ad montem de Valdearo Cuſtodiæ Conimbricen. in Conventu, quem ipſe conſtruxit, jacere, ſcribunt; ſed apud ipſum Piſanum in recenſu Cœnobiorum hujus Cuſtodiæ iſtud non habetur. Marcus Ulyſſiponenſis in Conventu Vimaranenſi; ſed Gonzaga etſi diligentiſſime conquiſitum, ejus corpus illic inveniri non potuiſſe monet, ac proinde ad Matricem oppidi Eccleſiam occulte aliquando translatum, ibique in editiori loco Aquilonem verſus tumulatum ab oppidanis affirmari. Sui tamen oblitus, alibi ſcribit, ſepultum eſſe in Eccleſia ſanctæ Mariæ Angelorum Provinciæ ſancti Gabrielis anno MCCCLXXVIII. ſub Urbano VI. Quod vero de tempore ait, conſtare non poteſt, cum nonniſi hoc anno obierit Regina, cujus mortem ille Nunciis prædixit.

Cæleſti ſigno oſtendit Deus, ſibi diſplicere Clementis ſequelâ.

III. Mira ſane res tunc accidit Salmanticæ. Poſt decretum in Principum & Prælatorum conſeſſu Clementis obſequium, & ſequelam ſtatuit Rex magno Procerum Comitatu ſolemni pompa jurare in partes Clementis, ſe ſuaque regna fidem & obedientiam illi præſtitura, atque iſthoc facere in templo capaciſſimo Franciſcanorum. Indoluerunt illi valde, id apud ſe fieri, quod impedire non poterant, & omnium juramento promitti, quod nulli licebat, ſummiſque precibus Deum rogarunt, ut malum hoc averteret, & maculam iſtam a ſuo templo procul faceret. Exaudivit Deus preces ſervorum ſuorum; ea etenim hora, qua, paratis omnibus, expectante præ foribus univerſorum ordinum comitatu, Rex palatium egredi voluit, cœlum antea ſerenum & clarum, quaſi ſpectaculum hoc horreret videre, denſas repente in-

interpoſuit nubes, cœperuntque mugire tonitrua, coruſcare fulgura, copioſi imbres ita omnia miſcere, ut concitato curſu, confuſoque ordine omnes ad proxima fugerint latibula, & Regem domi ſe oportuerit continere. Sparſum tunc in vulgus, id Fratrum precibus tribuendum, eorumque Inſtitutorem voluiſſe iniquitatem hanc a ſua domo repellere: qua de cauſa Rex loco pepercit, neque hoc ſcelere tentavit amplius contaminare. Refert hoc admirandum factum Bartholomæus Piſanus illius temporis ſcriptor, & conſtanti traditione memoriam hanc quotidie renovari; ipſe in illa æde per aliquot annos commoratus, probavi.

IV. Obiit hoc anno, die XXIX. Decembris, octogenaria & ultra, præclariſſima Regina Hungariæ Eliſabetha, quam diximus alias veſtem ſanctæ Claræ ſumpſiſſe, Regis Caroli olim conjux, filia Waldislai Loktek, & ſoror Caſimiri Poloniæ Regum, genitrix Ludovici Hungariæ & Poloniæ Regis, & in Monaſterio Clariſſarum Inſulæ Budenſis, quod ipſam conſtruxiſſe diximus, ſepulta eſt. Mortuo fratre Caſimiro, Poloniæ regnum pro Ludovico filio bis gubernavit: ſecunda tamen vice cum regnaret, anno MCCCLXXVI. triſte coram oculis ejus accidit ſpectaculum, ut levi de cauſa rixantibus Polonis, & Hungaris in urbe Cracoviæ, ex iſtis ceciderint centum ſexaginta, qui in ſacello ambitus Eccleſiæ ſancti Franciſci ſepulti ſunt; & ex eorumdem bonis dotatum, ab eo die ſacellum Hungarorum nomen accepit.

Miechov. lib. 4. c. 30. & 31.
Tom. 7. an. 1342. n. 15.
Moritur Eliſabet Regina Hungariæ 3. Ordin. S. Franciſci.
Tom. 7. an. 1314. n. 16.

V. Ante hunc annum extitiſſe Conventum in Caſtro Prædii, Diœceſis Peruſinæ, deducitur ex vetuſta ænea cruce, a quodam fratre Joanne iſto anno elaborata. Eccleſia conſecrata fuit, anno MCCCCXVII. die XXIII. Maii. Ex litteris Urbani hoc anno datis ad Archiepiſcopum Caſſellen. & Guardianum Minorum ejuſdem urbis, ut procederent contra quoſdam Clementis ſectatores, ſe nobis offert occaſio agendi de Cœnobio Caſſellenſi, quod huc uſque diſtulimus, expectantes, ſed fruſtra, ex Hibernia ampliorem hujus loci, & fundatoris notitiam. Antiquam eſſe ædem vel exinde probatur, quod integræ cuſtodiæ ſub ſancti Bonaventuræ regimine nomen dederit. In Eccleſia jam conſtructa ædificaſſe Fratres ſacellum beatæ Virginis, anno MCCCXXXI. ſuo loco recenſuimus. Quo vero determinato anno originem domicilium acceperit, aut quis primus auctor fuerit, inveſtigare non potuimus. Situm eſt extra urbis muros, circumducto forti vallo univerſo ambitui. Vulgariter vocatur Monaſterium *Hackettorum*, fortaſſis quia gens iſta fundavit & protexit. Pleraque horum & aliorum nobilium conſpiciuntur adhuc in Eccleſia ſepulcra marmorea. Soli ſuperſunt nunc parietes, reliqua quæ poſſidebat Monaſterium, vicina nemora, & aliquot prædia in quorumdam ſecularium deducta poteſtatem, detrimento potius fuerunt, quam incremento rei domeſticæ. Bona enim Eccleſiaſtica vel injuſte occupata, vel in profanos, aut illicitos uſus converſa, occultam ſecum ferunt vindictam: ut unde ſuas augere cupit aggreſſor facultates, inde diminuat. Hæc enim temporalibus admixta, veluti parum fermenti, totam ſubſtantiæ maſſam corrumpunt, & juſto Dei judicio, quod juſte antea injuſtus detentor poſſedit, amittit; ut ſciat ſe injuſte retinere quod piis uſibus erat oblatum: *Et ſacrilegium eſſe, quod venerabilibus locis relinquitur, pravæ voluntatis ſtudiis, ſuis compendiis retinere*. Vere *opus Monachorum ignis eſt, & ubicumque ingreditur, conſumit*. Platea urbis, quæ in Cœnobium ducit, *Fratrum* cognominatur, an quia per eam ad Fratres acceſſus, aut quia in ea extructæ domus ad Fratres ſpectabant, ignoratur. Aqua canalibus plumbeis per XI. M. P. in urbem ducta a Fratribus dicitur corrivata; atque adhuc conſpici in of-

Conv. Prædii. *Rodulph. fol. 253.*
Conv. Caſſell. *Mon. MSS. Prov. Hibern.*
Tom. 7. an. 1331. n. ult.
Bona Eccleſiaſtica non convertenda in ſæculares uſus.
Gregor. lib. 8. epiſt. 6.
Vita Patr. lib. 5. c. 13.

officinis Monaſterii conductus, per quos communicabatur civitati. Inter cives illud refertur reverentiæ erga res ſacras habendæ argumentum, quod cum mulier quædam vinum igni eliquare, vel vini laticem vulgo *Aqua vitæ* educere vellet, & lignum ſubjiceret ex trabibus Monaſterii, per fiſtulas non vinum, ſed lac emanarit. Convocatis vicinis, & obſtupeſcentibus ſingulis ad tantæ novitatis prodigium, modis omnibus rimari cœperunt myſterii originem, ferventem cacabum, dolium adverſum, interjacentes fiſtulas, temperantem aquam luſtrarunt, ſubjecti ignis menſuram examinarunt, ligni qualitatem interrogarunt, donec tamdem mulier confeſſa eſt, titiones ardentes ex trabibus exſectos eſſe Monaſterii. Hinc oriri prodigium piæ quædam ſuſpicatæ fœminæ, curarunt lignum amoveri, & aliud ſupponi, ſtatimque mutatus eſt liquor, & ſolito more vini latices prodierunt.

Prodigium mirabile.

Conv. Galvien.

VI. Ex ſimili occaſione commiſſionis factæ Guardiano Galvienſi, recurrit memoria Monaſterii illius urbis incerto anno fundati ab illuſtri viro Guillelmo de Burgo, familiæ Burgorum Principe & auctore, a qno proinde tota *Clanulliam* ſcilicet Guillelmi proſapia, patrio vocabulo nuncupatur: ſicuti a fratre ſeniore Richardo fundatore Monaſterii Prædicatorum, oppidi Athanri, deſcendit familia Comitum *Clannricardi*. Situs eſt Conventus prope ſed extra mœnia civitatis, in inſula a ſancto Stephano nuncupata, amœna valde. In Eccleſia, quæ adhuc exiſtit capaciſſimæ & nobilis ſtructuræ, præcipui urbis viri magnificis ſepeliuntur mauſoleis. Habet pius populus adhuc in reverentia templum, etſi ſacris miniſteriis impervium, & pro antiqua conſuetudine ſingulis diebus feſtivis, ſub veſperarum horam illuc confluit oraturus, ut conſervetur, & ruinæ reparentur, ſinguli in ultimis tabulis aliquid legant Monaſterio, & legatorum omnium, aliorumque quæ ad Fratres ſpectabant, rationem exigit, qui ex indulto Reginæ Eliſabethæ locum omnem, & bona poſſidet, atque in ipſius loci lucrum laudabiliter convertit. Regii Senatores & Judices, quando in Comitatu Galvienſi jus dicunt, tribunal & thronum in templi capite, & ſummi altaris loco conſtituunt, & indifferenter cauſas tam civiles, quam criminales exagitant. Nonne hæc eſt illa *in templo abominatio deſolationis*, ſive abominabilis deſolatio, quam prædixit Daniel quando a loco ſancto *exulat verus cultus Dei, & in eo triumphat potius luſus Diaboli?* Stantem in loco ſancto, imo ſedentem & ſolium ſibi erigentem in loco omnium ſacratiſſimo vident pauperes oppreſſi, & deſolati Catholici abominationem hanc deſolationis, quid reliquum eſt, niſi ut juxta Chriſti conſilium *fugiant in montes*, & illic aſſidue orent clementiſſimum ſcelerum noſtrorum vindicem, ut tamdem noſtri miſereatur, & nolit in ira ſua continere miſericordias ſuas, nec permittat ut *uſque ad conſummationem & finem iſta perſeveret deſolatio*.

Daniel. c. 9. v. 27. Carthuſ. in hunc locum.

Matth. 24. 15.

VII. Differentias & controverſias exorituras, ex quibuſdam pactis conventionibus inter Archipresbyterum, & Clericos parrochialis Eccleſiæ oppidi Bermei, Calaguritanæ Diœceſis, & Minoritas, paulo antea in oppidum invectos, uti nos narravimus, præventurus Clemens Antipapa, caſſas & irritas voluit conditiones quaſdam, Fratribus nimis oneroſas, etſi a Gregorio XI. confirmatas, de qua re litteras dedit ad Petrum de Luna ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconum Cardinalem, a ſe in Hiſpaniam, uti diximus, legatum: *Sacrum Ordinem Fratrum Minorum*, IV. Idus Septembris.

Conv. Bermei. Tom. 8. an. 1357. n. 23.

Hoc anno n. 1.

SUP-

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

,, I. LUdovicum Donatum ex Vicario Generali Ordinis, ſuffectum
,, Leonardo Giffono exauthorato ob ſequelam Clementis, in co-
,, mitiis Strigonii electum in Miniſtrum Generalem anno MCCCLXXIX. (ut
,, dicebamus) hoc anno MCCCLXXXI. Urbanus VI. in tertia Cardinalium
,, creatione habita Romæ in IV. temporibus Adventus ad eam dignitatem
,, evexit, ſub titulo ſancti Marci, Ordinem nihilominus recturum, ut Vica-
,, rium Generalem. Interea vero idem Urbanus recogitans, Joannam Nea-
,, politanam Schiſmatis Eccleſiæ auctricem, quod Clementem Neapolim
,, excepiſſet atque adoraſſet; a Ludovico Hungariæ Rege, ut in Italiam va-
,, lidis copiis munitum Carolum Dyrrachium, a ſe coronandum Regem
,, Neapolis dimitteret, miſſis urgentibus litteris petiit, ac penas interim in
,, eam ut Eccleſiæ rebellem mente revolvebat. Paruit prompte Ludovicus
,, Pontifici; Carolum enim præfatum ſuum Nepotem cum exercitu VII. M.
,, Panonum, inter quos plurimi Itali, dimiſit, qui in Italiam deſcendit,
,, Aretium Urbem in Etruria iis temporibus florentem ſubegit; & compo-
,, ſitis rebus cum Florentinis, a quibus egregiam nummorum ſummam obti-
,, nuit, inde Romam properavit, ubi ab Urbano coronam Regni accepit;
,, hoc nihilominus pacto, quod Franciſcum Pregnanum, *Butillo* nuncupa-
,, tum, ſuum Nepotem, Juvenem ineptiſſimum, omnique laſcivia nota-
,, tum, Principem Capuanum, & Ducem Amalphitanum crearet, ſi Regno
,, potiretur.

Ludovicus Donatus fit Cardin. ab Urb. VI.

Wad. ad ann. 1378. n.8.

Ab eodem vocatur Carol. Dyrachius ad regnum Neapolit. *Dogl. p. 4. fol.* 409.

,, II. Inter hæc autem Eliſabetha Romanorum Imperatrix, relicta Ca-
,, roli IV. & Mater Wenceslai Cæſaris, quæ ab obitu viri Tertii Ordinis
,, ſancti Patri Franciſci habitum devote induerat, operibus chriſtianæ pie-
,, tatis jugiter intenta, magna cum ſanctitatis opinione apud omnes, imo &
,, miraculis clara, ſanctiſſime obiit hoc anno. Quando in civitate Trajecto
,, ad Moſam fluvium, Belgii in Brabantia natus eſt infans, qui ante diem
,, quadrageſimum ætatis diſerte loquens, inter alia plura, verba hæc protu-
,, lit: *Aperite Januam, Pater meus adeſt*: ad hæc nati parentes profundo
,, ſtupore correpti, timentes a Cacodæmone obſeſſum eſſe, Eccleſiaſticis
,, Exorciſtis tradiderunt curandum.

Eliſabet. Imperatr. ex tertio Ord. floret. *Annal. Eccl. tom. 14. fol.* 1577.

Notabilis caſus de Infante.

ARGUMENTUM.

Frater Ludovicus Donatus Cardinalis cum duobus collegis legatur ad Carolum Dyrachium Siciliæ Regem. Moritur Ludovicus Hungariæ Rex, in Ordinem Minorum ſumme propenſus. Occurrit memoria quorumdam virorum illuſtrium & Conventuum recens ſtructorum.

I. CONSTITUIT Urbanus hoc anno Neapolim ire, ſed pervenit anno ſequenti, confirmaturus Carolo Dyrachio Siciliæ regnum, quod validis copiis Ludovicus Andegavenſis oppetere aggrediebatur, obtenturus etiam Franciſco Pregnano, cognominato Butyllo, ex fratre nepoti, Capuæ & Amalphii Ducatus, alioſque honores. Promiſit iſta Carolus, quando regnum accepit, ſed conferre diſtulit ab Urbani inimicis perſuaſus. Fraudem ſubeſſe exiſtimans Pontifex, præmiſit Cardinales tres Legatos Bartholomæum Mezavacam Bononienſem, Epiſcopum Reatinum, tituli ſancti Mar-

Ciacon. in Urban. 6.
Niem. de ſchiſm. lib. 1. c. 28.

Fr. Ludov. Donat. Card. legatur ad Carolum Regem.

celli, fratrem Nicolaum Moſchinum Carracciolum, Ordinis Prædicatorum, tituli ſancti Cyriaci, & fratrem Ludovicum Donatum, Ordinis Minorum tituli ſancti Marci, qui Regem pactorum admonerent. Ille difficulter aures præbuit, quod ſimultatibus inter ipſum & Papam in multorum perniciem ſecutis, initium dedit. Papæ partes Cardinalis ſancti Cyriaci maxime juvabat; Venetus medium tenuit, neque urgebat, neque diſſuadebat; Reatinus Regi gratus, duri & acerbi Pontificis, iniquis, ut videbatur, poſtulatis neglectis, pro Legato hoſtem gerere viſus eſt, & Regem impuliſſe ad ea deneganda, quæ Pontifex ex fœdere poſtulabat; tantis enim Principatibus homuncionem fictilem, ignavia & laſcivia perditum, qualis revera erat nepos Pregnanus, donare, parum tutum videbatur. Redeuntes igitur in Urbem rebus improſpere geſtis, in ſuſpicionem Legationis infideliter peractæ venerunt Reatinus, & Venetus; ille tamdem honore omni Cardinalitio ſpoliatus, hic aliis objectis criminibus, lethale ſubivit ſupplicium.

Bonſin. dec. 2. lib. 10.
Moritur Ludov. Hungariæ Rex.

II. Obiit hoc anno Idibus Septembris Viſſegradi Ludovicus Hungariæ Rex, Princeps optimus, bello & pace clariſſimus, aucto principatu, domitis hoſtibus, fide Catholica in multas provincias invecta, glorioſus. Quantum ejus mors Hungaris, & ſociis mœroris attulerit, hinc facile conſiderari poteſt, quod annos tres univerſa Hungaria pulla veſte inceſſerit, totidemque annis luctum regionatim celebraverit. Pueri velut patre orbati gemebundi incedebant, regni ſocii Ruſſiani, Myſii, Bulgari, & Valachi ab eodem domiti, in triſtitiæ ſpeciem barbam depoſuiſſe feruntur. Plurima propenſionis, & affectus ejuſdem in Ordinem Minorum argumenta ſparſim ſupra retulimus, illudque ſupremum hujus pietatis ſpecimen narrant alii, quod aliquandiu ante mortem a curis vacaverit inter Minoritas, divinis in Choro interfuerit officiis, habitum ſub mortem petierit, in eoque ſepeliri voluerit in Monaſterio Clariſſarum Veteris Budæ, quod Eliſabetham genitricem diximus conſtruxiſſe; ſed regni Proceres, & Eliſabetha conjux Albæ ad Baſilicam D. Stephani in ſacello, quod monumenti ſui loco exædificarat, tumulari voluerunt.

Piſan. confor. 8. Jacob. a Marcb. ſermone de S. Franc.
Cherubin. Spoletan. ſerm. de laud. B. Mariæ. Tom. 7. an. 1334. n. 36.

Moritur Fr. Gabr. Volaterran. *Tom. 8. an. 1376. n. 10.*
Fuit Inquiſitor Senis.

III. Deceſſit III. Nonas Junii in provincia Etruriæ, & conventu Lucenſi venerabilis Pater Gabriel Volaterranus, inſignis concionator, ſacræ Theologiæ Magiſter, de quo alias locuti ſumus. Rexit laudabiliter annis multis prædictam provinciam, & inquiſivit in Hæreticos, præſertim in urbe Senenſi. Sepulcrum ei poſuerunt Conſodales marmoreum, inſculpta imagine prope altare templi præcipuum. Erat hoc anno Epiſcopus Dragonariæ, & Coadjutor Bononien. frater Bartholomæus Bononienſis. Obiit anno MCCCCIII. ſepultuſque eſt in Eccleſia ſancti Franciſci. Hoc anno Guillelmus Aſtenſis novus Miniſter provinciæ ſancti Franciſci, amplam dedit licentiam fratri Paulutio per univerſam Italiam percurrendi, in ſuæ novæ familiæ beneficium. Obedientiales litteras exhibeo.

Fr. Bartholom. Epiſc. Dragonalien.

In Chriſto ſibi Cariſſimo fratri Paulutio Vagnotii de Fulgineo, frater Guillelmus Miniſter Provinciæ ſancti Franciſci ſalutem, & pacem in Domino ſempiternam.

IV. *UT ex cauſa rationabili, pro tua providentia indicata, cum ſocietate unius, vel plurium Fratrum, ſecundum tuam diſcretionem per te aſſumpta, ad ſingulos ſpirituales, & temporales Dominos per totam Italiam commorantes, excepto Curiæ loco, quotieſcumque, & quandocumque tibi fuerit opportunum, libere accedere poſſis, & cum eiſdem moram trahe-* re,

re, prout tua requiret neceſſitas, ſeu utilitas, dilectioni tuæ, præſentium tenore concedo. Vale in Domino, & ora pro me. Datum Fulginei x. *Septembris anno Domini* MCCCLXXXII.

Conv. Weisfordien.

V. In diplomate quodam Urbani circa cauſam matrimonialem nobilium Weisſordiæ in Hibernia, & Diœceſi Fernenſi, occurrit memoria Guardiani illius urbis, ad oſtium fluminis Slanæ ſitæ, vel ex eo Hibernis notiſſimæ, quod prima totius Hiberniæ in Anglorum fidem ſe contulerit. Quando autem Fratres in illam introducti ſint civitatem, aut quis eis domicilium extruxerit, ignoramus. Hujus Cœnobii meminit Piſanus in Cuſtodia Dublinienſi, ibique ſepultum, ait, Joannem de Waterſordia, de quo nos alias egimus; aliunde vero nihil nobis ſuppetit memorabile. Erat locus ſatis commodus Fratrum habitationi, nunc univerſa corruerunt, temporis & hæreticorum injuria. In eadem cuſtodia prædictus auctor agit de Cœnobio Deſerti, vulgo Hibernico *Diſert diarmada*; Anglico, *Caſtel Dermud*, quod oppidum rurale eſt Diœceſis Dublinienſis. Conventus recta occurrit via, qua Dublinio itur Waterfordiam in Comitatu *Catharlaugh*. Eidem ſubjacet temporis injuriæ, & fundationis, auctoriſque ignorantiæ, quo Waterfordienſe.

Tom. 3. an. 1240. n. 27.

Conv. Deſerti.

Con. S. Georgii in Granitis A-ſcul.

Gonz. in Prov. Marchiæ Con. 4.

VI. Hujus temporis reputo Cœnobium ſancti Georgii in Granitis, ita cognominatur regio circumſtans ad XI. M. P. a civitate Aſculana in margine fluvii Caſtellani, & loco acclivo, nemoroſoque constructum a civibus, in gratiam Patrum Clarenorum. Anno MDLXVIII. tranſivit ad Patres Obſervantes provinciæ Marchiæ Anconitanæ, reducta illa congregatione ad eorumdem Obſervantum familiam. Magna eſt Aſculanorum erga hunc locum pietas, ob ſervatum ibi præfati Sancti pollicem, & frequentia ejuſdem miracula.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Carolus Dyrachius obſidet Neapolim.

Wadd. ad ann. 1378.

Inſ. ad an. 1383.

,, I. CArolus Dyrachius ab Urbano Siciliæ Rex inauguratus, ut præ-
,, diximus, relicta Roma, Neapolim properavit, eamque urbem
,, dolo civium ingreſſus, Arcem novam, in quam Joanna tranſierat cum ſuis
,, Baronibus, Leonardo Giffone Cardinale Legato Clementis, cum Jacobo
,, de Viſs., Cardinale ejuſdem Clementis, & Patriarcha Conſtantinopoli-
,, tano, adeo arcta obſidione cinxit, ut nemini pateret aditus vel egreſſus,
,, niſi ex parte maris. Duxerat autem ipſa in virum Ottonem Brunſvicenſem
,, Ducem, & in filium ſibi adoptaverat Ludovicum Andegavenſem, Caroli
,, Regis Franciæ fratrem. Otto igitur haud animo cecidit, ſed ſtrenue
,, Conjugem defendere ſtatuens, capta occaſione, cum Carolo pugnam iniit;
,, at adverſo marte victus, hoſtis captivus remanſit; quod videns Joanna
,, Arcem & ſemetipſam tradidit. Ottonem liberum dimiſit Carolus hac
,, lege, ut Regno abſcederet; ſed Reginam conſilio Ludovici patrui, mor-
,, tis Andreatii pœnam luere coegit. Erat autem cum Carolo Cardinalis
,, Gentilis de Sangro Urbani Legatus, qui cum Regina & Baronibus, ca-
,, ptum etiam fratrem Leonardum Giffonem prædictum, cum aliis Præla-
,, tis in carceribus habuit, ac eum pridie Nonas Septembris hujus anni
,, MCCLXXXII. in Templo magno ſanctæ Claræ coram Rege Carolo, &
,, Regni Proceribus, Urbanum legitimum Pontificem, Clemente ejurato,
,, profiteri coegit: deinde Cardinalitiis inſignibus combuſtis, ab eodem Le-
,, gato Gentile miſer frater Leonardus, cum aliquot aliis Prælatis Clemen-

„ tis ſectatoribus, ut dicebamus, captivus primo Beneventum, mox in „ Aprutium, deinde Averſam ductus, poſt diuturnum carcerem tamdem di- „ miſſus eſt. Interea vero Ludovicus Hungariæ Rex, præfati Caroli Dyra- „ chii patruus, hoc eodem anno Idibus Septembris, Viſſegradi, relicta Eli- „ ſabetha, cum duabus filiabus migravit ad Dominum, ab Annaliſta & aliis „ plurimum laudatus.

Laurentius de Caſtrul. floret. *Ex Indic. Vatic.*

„ II. Fratrem Laurentium de Caſtruleo, virum humilitatis, orationis, „ rerumque cæleſtium contemplationis, præfervidæ quoque in Deum & „ proximum caritatis, Brixanore ſanctam Deo animam reddidiſſe hoc anno, „ teſtatur Scalliapiſſus. Dum autem ſub Urbano in Italia hæc fierent, Cle- „ mens Avenione IV. Idus Aprilis ex noſtris fratrem Nicolaum Minam; & „ IV. Kalendas Octobris fratrem Marcum de Priboleno, datis litteris: *Re- „ ligionis zelus &c.* ſuos Pœnitentiarios inſtituit. Verum V. Idus Julii ſcri- „ pſerat Petro Cardinali pro magiſterio fratris Joannis Alphonſi: *Viri ſa- „ cræ &c.* quo etiam tempore Monialibus ſanctæ Claræ Aquiſſelanen. „ quoddam privilegium indulſit: *Exigit devotionis &c.* quas etiam poſtea, „ Idibus ſcilicet Octobris, a decimarum ſolutione exemit: *Exigit devotio- „ nis &c.* ac tamdem fratri Joanni abſolutionem excommunicatorum com- „ miſit: *Sinceræ devotionis &c.* XVI. Kal. Decembris.

Monum. MSS. Prov. Turon.

„ III. Andegavenſe Minoritarum Cœnobium, de quo ſupra jam dixi- „ mus, vetuſtate collabens, a ruinis, quas minabatur reparari poſcebat: qua- „ mobrem optimo Fratrum odore, quos alebat, ſicuti Mauritium ad ape- „ riendam ſibi plateam ante Eccleſiæ fores, ut paulo ante retulimus; ita „ illuſtriſſimæ Dominæ Chriſtinæ de Gearzè piam liberalitatem allexit, & „ excitavit adeo, ut ipſi collibuerit in reſtaurationem ejuſdem larga manu „ proprium æs profundere; quamobrem fundatricis ex parte titulum, & „ Matris Fratrum nomine promeruit appellari; amatrix virtutum & reli- „ gionis ſectatrix pie vixit; ac tamdem fatis functa, & in eodem Conventu „ ſepulta hoc anno, communem, quam credidit reſurrectionem juſtorum, „ expectat.

ARGUMENTUM.

Celebrantur Comitia generalia, & Religioni præficitur frater Petrus Caſſauen. Tranſgreſſores regulæ divinitus puniuntur. Floret frater Guillelmus de Centuariis. Ædificantur Cœnobia.

Rodul. fol. 142. Capitulum generale 61. Ferrariæ. Fr. Petrus Caſſanenſis Miniſter Generalis.

I. HOc anno, non præcedenti, uti habet Rodulphus, Ludovicus Cardinalis, & Ordinis Vicarius Generalis Ferrariam convocavit Patres Ordinis ad Comitia generalia celebranda, in quibus electus eſt Miniſter Generalis frater Petrus de Caſſana, alias de Coozano, oppido Diœceſis Sulmonen. ſacræ Theologiæ Magiſter, & Provinciæ Pennenſis, quæ hodie ſancti Bernardini appellatur, præfectus. Rexit annum unum, & menſes aliquot; obiit enim anno MCCCLXXXV. in Cœnobio Piſtorienſi, dum Provinciam viſitaret Etruriæ.

Chron. antiqua. Marian. citat. Frater proprietarius cœlitus punitur.

II. Grave intulit hoc tempore Dominus ſupplicium cuidam Miniſtro ejuſdem Etruſcæ Provinciæ, ſacræ Theologiæ Magiſtro, paupertatis tranſgreſſori, & pecuniæ collectori. Cumulaverat variis artibus, & ex eleemoſynis in Fratrum uſus relictis, Florenos quingentos, & lucro dedit Miniſtris Xenodochii ſanctæ Mariæ Senarum, decem recepturus procentum. Abſol-

vit

vit eum ab honore Miniſter Generalis, paulo poſt rupta tibia, vehementiſſimos paſſus dolores iliacos, dentium, & paralyſis, demum deceſſit abſque Sacramentis. Nihil ſane mirum, quod ita graviter vapulaverit, qui *egentium fames, ſuas fecit eſſe divitias, & miſeris derelicta, in ſuam reſervavit miſeriam*. Sub id tempus apparuit Dei juſtitia circa alium, alias religioſum, qui non ſolvebat pro Fratribus defunctis, quæ in Religionis ſtatutis erant decreta. Poſt obitum apparuit Fratri ſibi familiari & ſocio, dixitque ſe magnis pœnis torqueri: *Quid?* inquit ſocius, *hic inter nos videbaris pœnas mites ſubiturus, propter vitam religioſe tranſactam; atque has ipſas remittendas propter tot ſacrificia, & Fratrum ſuffragia pro te oblata*. *Nihil*, reſpondit, *iſta mihi profuerunt, ita vindicante Domino meam negligentiam & ſocordiam, in morte aliorum, qui penſum nullum pro eis ſolvebam. Juſtitiæ divinæ factus ſum mihi ipſi menſura, quod aliis præſtiti, idipſum accipio. Meo malo probo*, judicium eſſe ſine miſericordia illi, qui non fecit miſericordiam: *ſed per divinam benignitatem in me* ſuperexaltat miſericordia judicium; *non enim Deus vult punire in æternum, ſed ad tempus dumtaxat caſtigare, & ſoluta hac mea culpa brevi vitam expecto ſempiternam*. Alterum, qui juxta Monaſticam conſuetudinem corpus non flectebat ad verſiculum *Gloria Patri*, vidit Frater quidam ſpiritualis altæ ſuperpoſitum columnæ in medio mari, centies in die, & toties in nocte curvantem corpus, donec omiſſas compleret inclinationes. Frater Franciſcus Curtius Parmenſis, Provinciæ Bononienſis, qui diſciplinam regularem contemnebat, & ad dignitates extra Ordinem anhelabat, ad Epiſcopatum evectus, cum primo Pontificalia exercere vellet, gravi correptus febri, die ſequenti, derelictus a ſervis & cuſtodibus ſolus, abſque luce & cruce, tetræ mortis præmiſſis ſignis, expiravit. Graviter ſolet punire Dominus Monachos Votifragos, qui pactum ſuum irritum fecerunt. *Primo quidem liberi erant, & erant quidem de familia Domini, ſed non erant ante oculos Domini, non erant de Miniſtris Domini, de familia ejus erant, non tamen cum illo, ſed tamen illius erant, ex quo militare cœperunt, ſi receſſerint, non habebit eos, quaſi de familia, ſed quaſi fugitivos*. Terribilem vocavit Dominum Pſalmiſta, dum voti monet reddendi: *Vovete*, inquit, *& reddite Domino Deo veſtro omnes, qui in circuitu ejus affertis munera terribili*; ita legit Hieronymus: neque id mirum, quod terribilem ſe exhibeat exactorem ſponſionis ſibi factæ: *Si enim inter homines ſolet bonæ fidei contractus nulla ratione diſſolvi; quanto magis iſta pollicitatio, quam cum Deo Monachus pepigit, ſolvi ſine vindicta non debet*.

Hieron. ep. 4. ad Ruſticum.

Et alius in Fratres defunctos immiſericors.

Jacob. 2. 13.

Alius cæremonias prætermittens.

Alter ad Epiſcopatum aſpirans.

Serm. 60. ad fratr. apud Aug.

Pſalm. 75. 12.

Hieron. ibidem.

Innocent. ep. 2. ad Victric. c. 13.

III. Hoc anno die XIV. Januarii aſſumpſit Urbanus ad Epiſcopatum Placentinum in Italia, Comitatus titulo inſignem, fratrem Guillelmum de Centuariis Cremonenſem, inſignem Theologum, & publicum in Academia Ticinenſi profeſſorem. Electus fuit ante biennium communibus Canonicorum ſuffragiis, ita deprecante Joanne Galeatio Vicecomite, Tyranno Mediolanenſi. Sed Urbanus Pontifex alium volebat huic Eccleſiæ præficere, & Clemens Antipapa alterum inſuper deſignavit Epiſcopum. Galeatio utrique Pontifici reſiſtente, & electi jura defendente, tamdem obtinuit, ut confirmaretur. Sedit hic Guillelmus annos circiter tres, poſtea translatus ad Epiſcopatum Ticinenſem, ut vetuſta quædam Chronica MSS. Placentina his verbis teſtantur: *Dominus frater Guillelmus de Centuariis de Cremona, Ordinis Fratrum Minorum, venit ad Epiſcopatum Placentinum anno Domini* MCCCLXXXIII. *& translatus eſt ad Epiſcopatum Papiæ anno* MCCCLXXXVI. *ſeditque in dicto Epiſcopatu Placentino circa annos* III. Quo fit ut minus vere ſcri-

Fr. Guillemus Epiſc. Placentin.

Digitized by Google

ſcripſerint Umbertus Locatus in hiſtoria Placentina, & Antonius Campus in Cremonenſi, eum nonniſi anno MCCCXCI. ad Placentinum aſſumptum. Et certe utrumque manifeſti convincit erroris Antonius Maria Spelta in hiſtoria Ticinenſi, apertiſque probat argumentis, ante prædictum annum eum jam ſediſſe in cathedra Ticinenſi: *Anno*, inquit, MCCCXC. *inveniuntur quædam conſtitutiones ab eo factæ*; *Anno* MCCCXCI. *die ultimo Auguſti Bullæ Alexandri IV. circa diſcrimen habitus Minorum & Eremitarum ſancti Auguſtini, ſuo diplomati inſertæ, fidem addidit*. *Anno* MCCCXCII. *conſecraſſe ſacellum beati Georgii in templo Minorum ex hac epigraphe lapidi inſculpta probatur*: *Iſta capella fuit conſtructa per Dominum Gregorium de Rubeis, & Joannem Franciſcum ejus filium, ad honorem Dei, & beati Georgii, & fuit conſecrata per Reverendum in Chriſto Patrem & Dominum D. fratrem Guillelmum de Centuariis de Cremona, Ordinis Fratrum Minorum, Dei & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopum Papienſem, Comitem digniſſimum*; *Anno Domini* MCCCLXXXIII. *menſis Auguſti*. Deinde alia hujuſmodi affert teſtimonia, quibus probatum vult, Guillelmum hunc translatum fuiſſe ad Sedem Ticinenſem ab Urbano VI. Anno MCCCLXXXIII. die VI. Octobris, in eaque ſediſſe annos circiter quatuordecim, & probabiliter anno MCCCCII. obiiſſe. Sed etiam anno MCCCLXXXVI. facta fuerit hæc translatio, annis ſexdecim Pontificatum obtinuiſſe dicendus eſt. Et certe Hippolytus Doneſmundus in hiſtoria Mantuana eum recepiſſe a Franciſco Gonzaga anno MCCCCII. Chriſti ſanguinis particulam aperte affirmat. Eum laudat Spelta a pietate, a doctrina, ab eleganter compoſito officio ſancti Syri, primi illius Eccleſiæ Epiſcopi, a magnifica ſtructura aulæ Pontificiæ. Fuit tertius hujus nominis Antiſtes Ticinenſis, & in ſerie Epiſcoporum ſexageſimus quintus.

Poſtea Ticinen.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

Fr. Jacob. Epiſc. Narnien. & Cluſin.

Fr. Hugueeio Epiſc. Sutrinus.

„ Hoc anno frater Jacobus Zozimi de Ptolomæis, nobilis Senenſis, prius
„ Epiſcopus Narnienſis, & in Etruria Spoliorum Collector, translatus eſt
„ ad Eccleſiam Cluſinam. Obiit in patria anno MCCCXC. Ad Sutrinam in
„ Provincia Romana promotus eſt frater Huguccionus Peruſinus, per ceſſio-
„ nem Berengarii de ſancto Africano. XIV. Kal. Aprilis.

Conv. Vici Sezenciaci.

IV. Dilabente anno præterito, Clemens Antipapa poteſtatem fecit nobili viro Joanni de Armaniaco Convenarum Comiti, ædificandi in oppido Vici Sezenciaci, Auxitanæ Diœceſis Cœnobium Fratrum Minorum; quod hoc anno præſtitit: *Tax nobilitatis*. IV. Kal. Januarii. Eumdem, aſſerit Gonzaga, fuiſſe hujus Cœnobii, & Auxitani, ac Nugarolini ſtructorem, ſed iſta annis centum & ultra, vetuſtiora eſſe hoc Vicenſi, vel ex ipſo Gonzaga ſuis locis adnotavimus. Senſit hic Conventus cum reliquis Galliæ hæreticorum rabiem, ad terram majori ex parte dejectus, & univerſa ſupellectile ſpoliatus.

Gonz. in Prov. Aquitan. recen. Conv. 8. Tom. 4. an. 1274. n. 37. & Tom. 4. an. 1277. n. 22.

Gonz. in Prov. S. Nicol. Conv. 1.

Conv. Galatini.

V. Hoc anno Raymundus Baucius Urſinus, Tarentinorum Princeps, prope oppidum ſuum a ſancto Petro Galatino dictum, Hydruntinæ Diœceſis, Minoribus commodum extruxit Cœnobium, ſub titulo ſanctæ Catarinæ: & poſt aliquot annos auctoritate Bonifacii IX. ſubjecit Rectoribus Provinciæ Boſnæ Argentinæ. Huic ſtructuræ cauſam præbuit frequens in illo oppido Græcorum incolatus; & in officiis divinis perſolvendis ritus Græcanici conſuetudo, Latinis indigenis moleſta. Ut ergo haberent, qui Romano more pſallerent, & Sacramenta miniſtrarent, Minoritis hunc locum præparavit, & ſibi, ſuiſque poſteris jus patronatus reſervavit. Adjunxit pauperibus alendis, peregriniſque excipiendis Xenodochium contiguum, reditibus, rebuſque neceſſariis inſtructum, & Fratrum curæ commiſit. Hanc ſuſceperunt, obieruntque annis quinquaginta: & demum ſub Eugenio IV. propter

Digitized by Google

pter varias cauſas, turbatamque religioſam quietem rejecerunt. Hinc ſuſcepta occaſio ſub Alphonſo Aragonio Rege Neapolitano, Fratres etiam ex Cœnobio deturbandi, intrudendique Monachos Montis Oliveti, qui Xenodochio præeſſent. Exularunt Fratres annis tredecim, & tandem ad priſtinam ſedem revocati ſunt, relicto Monachis hoſpitalis regimine.

VI. Circa hunc annum Urſinus alter, Nicolaus Nolanorum Comes, aliud ædificavit Minoribus habitaculum prope Laurum, Campaniæ oppidum, ſub nomine ſancti Joannis de Parco. Sub Leone X. vel paulo poſt tranſivit a Patribus Conventualibus ad Obſervantes. Locus eſt amœnus, a mundanis negotiis, & ſecularium diſtractionibus ſemotus. Floruerunt hic multi viri pii, inter quos celebris eſt memoria beati Petri ab Ajerola, qui functus Vicariatus Provinciæ officio, educandorum tironum curam ſuſcepit. Proficiſcebatur alio cum quodam novitio, qui ex itineris moleſtiis vehementem paſſus ſitim, viribus deſtituebatur. Acceſſit magiſter ad obvium cauponem, petiitque pro Dei amore paululum vini ſibi dari ad reſocillandum adoleſcentulum. Dure negavit immiſericors homo, dicens, præ foribus aquæ puteum eſſe, ex quo ad ſatietatem bibere utrique liceret. Hauſta aqua, debili ſocio compaſſus magiſter, ducto ſuper vaſculum Crucis ſigno, aquam in vinum convertit. Tantum miraculum avarus caupo, qui præſens aderat, conſpicatus, epoto ex aquæ vaſculo vino optimo, veniam denegati potus petiit, & jurejurando ſpopondit, ſe deinceps Fratribus Franciſcanis nihil denegaturum, quod fideliſſime complevit, & moriens poſteris ex teſtamento injunxit. Hunc religioſum virum ſecutus eſt alius maximæ ſanctitatis, frater Nicolaus Thomacellus nobiliſſimæ proſapiæ, Alphonſo Regi gratiſſimus, qui ſpretis mundi honoribus, ac regiis ſavoribus, cum germano fratre Joanne Thomacello huic Sodalitio nomen dedit. Egit etiam hic Magiſtrum Novitiorum, cui ſemel revelatum eſt, unum ex diſcipulis genere nobilem, quod humiliora Ordinis miniſteria execraretur, nulloque pacto animum ad utenſilia abluenda applicare poſſet, voluiſſe Fratribus valedicere. Anxius Pater ad tironem accedit, conſolari intentat, tentationem hanc a Diabolo provenire oſtentat, ad ſacramentalem peccatorum confeſſionem invitat. Nihil hæc emollire in malo propoſito pertinacem potuerunt, donec magiſter, quæ corde ſecreto cogitabat, aperuit. Territus novitius, quod reſiliendi propoſitum, aliaque nulli hominum patefacta, magiſter aperte revelaverit, tamdem credidit a diabolo immiſſam hanc tentationem; & propterea præceptori revelatam, ut vinceretur, ad ſacram confeſſionem acceſſit, diaboli ſuadelam contempſit, & deinceps vixit religioſe.

Conv. Lauri. *Idem in Prov. Terræ-laboris C. 25.*

VII. Occurrit memoria cujuſdam Monaſterii Clariſſarum de Laguiche, Diœceſis Mimaten. in quodam diplomate Clementis Antipapæ, quo conceditur nobili mulieri Iſabellæ, relictæ quondam Ludovici Vicecomitis Thovaren. viduæ, facultas vivendi intra clauſuram dicti Monaſterii in habitu viduali: *Magnæ tuæ devotionis*. XVII. Kal. Februarii.

Mon. Laguiche.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Ludovicus Andegavius, Joannæ filius adoptivus, a Clemente Avenione Rex Siciliæ contra Dyrachium creatus, Provinciam ſibi ſubegit; & quingentis Equitibus ſtipatus, cum Amadeo V. Sabaudiæ Comite, ſuperatis alpibus, in Italiam deſcendit, Carolum a Regno abacturus. Aretium vi captum, & a militibus populatum, quod non potuerit arcem a Guelphis defenſam obtinere, Gibellinis cuſtodiendum tradidit; inde-

,, indeque limites contentioſi Regni ingreſſus, & a pluribus populis pacifi-
,, ce exceptus, ut Regni legitimus hæres, Tarentum urbem Archiepiſco-
,, palem in Apulia, quæ Magna Græcia dicebatur, ad Tare fluvii oſtium;
,, necnon Barium etiam Archiepiſcopalem, Peucetiæ caput, parum a Ta-

Amadeus Sabaudus ejus auxiliator peſte decedit. Pingon. fol. 46. & 47.

,, rento diſtans, & in ora maris Jopii ſitum, obtinuit; ſpe affulgente plenæ
,, victoriæ; quando Amadeus Sabaudus ejus Comes, circum veteres Cannas,
,, velut alter Annibal, ſeſe hoſtibus exhibebat: ſed peſte ingraveſcente,
,, morbo correptus apud ſanctum Stephanum agri Neapolitani, dies clauſit,
,, nec multo poſt Andegavus interruptis votis, e medio ſublatus eſt, cum
,, Hieroſolymitanam expeditionem animo concepiſſet.
,, II. Porro hic Amadeus, hujus nominis V. Aymonis filius, Comes
,, Sabaudiæ, dictus Viridis, ob coloris in veſtitu voluptatem, & floridas
,, corporis, animique vires, plura contulit Fratribus noſtris beneficia; &
,, etiam ſub finem vitæ quanta caritate eos proſequeretur, per ſupremas ta-
,, bulas teſtamentarias, quas condidit, oſtendit. Et quidem noſtris duas re-
,, gulares domos, unam apud Sebuſianos in Burgo Brixiæ, & aliam Augu-
,, ſtæ Prætoriæ excitavit, ut Samuel Guicenonius refert; & nos ſuis tempori-
,, bus retulimus: ſub mortem vero ex ejuſdem teſtamento, cujus partem ad
,, nnſtrum propoſitum hic exhibemus, cognoſcet unuſquiſque quantum in
,, Minoriticam Religionem propenderet, quod quidem teſtamentum ita

Amadei V. Teſtamentum.

,, incipit: *In nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti, & beatæ Virginis glorio-*
,, *ſæ. Amen. Anno a nativitatis ejuſdem Domini* MCCCLXXXIII. *Indi-*
,, *ctione* VI. *die Veneris*, XXVI. *menſis Februarii, in Caſtro ſancti Stephani*
,, *agri Neapolitani, Biſuntinæ Diœceſis, & camera in qua Illuſtris & Ma-*
,, *gnificus Princeps & Dominus, D. Amadeus Comes, Sabaudiæ Princeps,*
,, *Dux Chablaſii, & Auguſtæ, & in Italia Marchio pro ſua reſidentia per-*
,, *noctabat, præſentibus viris egregiis, & potentibus Dominis, Amadeo,*
,, *Domino Urteriarum: Gaſpardo de Monte Majori, Domino Vsllari Saleti,*
,, *& Joanne de Verneto militibus; ac viro venerabili & religioſo fratri*
,, *Deofecit Bonivardi, Ordinis Minorum Conventus Chamberiaci, &*

Guicen. in hiſt. genealog. to. 2. fol. 216.

,, *aliis &c.* poſt conſueta fidelibus, & alia, quæ maximam viri pietatem
,, oſtendunt, ita proſequitur: *Item Fratribus & Conventui Minorum*
,, *Lauſanenſi, tam pro reparatione ſuæ Eccleſiæ, quam pro una Miſſa in*
,, *eadem Eccleſia diebus ſingulis celebranda pro remedio animæ dicti Domini*
,, *Comitis, & Anteceſſorum, & Succeſſorum ſuorum, quingentos florenos*

Hic inſtituit Ordinem Militaré Equeſtrem SS. Annunciationis.

,, *veteres &c.* Cæterum religioſiſſimus hic Princeps ille eſt, qui omnium
,, primus Sodalitium Equeſtre, ut vocant, Ordinem Militarem inſtituit, ad
,, Evangelici Nuntii, ſive Annunciationis divinæ memoriam, & victoriam

Pingon. ſup. cit.

,, navalem, eo die feſto ab Amadeo avo reportatam, cum fortitudo ejus
,, Rhodum tenuit, ejus facti capitalibus alligatis torque, ſive collare,
,, litteris, & intermixto modo veluti Gordio: quam rem Anglus poſtmo-
,, dum in periſcelide; Burgundus in Vellere aureo; Gallus in conchis Mi-
,, chaelitis imitati ſunt; privilegiis innumeris a Carolo IV. Cæſare au-
,, ctus, ac inter cætera Vicarius Imperii per univerſam Italiam conſtitutus;
,, ut a Gregorio XI. Servator jurium Sedis Apoſtolicæ ſalutatus fuerit; cujus
,, egregia facinora bellicæ fortitudinis, & pietatis Chriſtianæ, longe elo-
,, quentiorem mea pennam expoſtulant. Hic igitur tantus Heros in Caſtro

Pingon. ſup. cit.

,, ſancti Stephani, ut dicebamus, peſte correptus, die II. Martii, ut ait
,, Guicenonius, vel prima ejuſdem menſis, ut refert Pingonius, hoc anno
,, MCCCLXXXIII. occubuit. Ejus corpus opera Ludovici Sabaudiæ, Prin-
,, cipis Moreæ ad Altam Combam relatum, die XV. Junii ſequentis anni
huma-

,, humatum fuit, XXIV. Prælatis Eccleſiæ parentationi aſſiſtentibus.
,, III. De medio ſublatis Ludovico Andegavio, & Amadeo Sabaudo,
,, Gallorum exercitus diſſipatus eſt. Aretium pretio XL. millium floreno-
,, rum, Caſtrum vero XVIII. millium, a Florentinis empta fuere: & Ca-
,, rolus Dyrachius ſuam cauſam in Apulia proſequebatur, quando Urbani
,, Legatos, quos prædiximus, audivit. Papæ partes frater Nicolaus Moſchi-
,, nus Caracciolus Dominicanus, Cardinalis ſancti Ciriaci, in ea legatione
,, maxime juvare viſus eſt. Frater Ludovicus Donatus Minorita Venetus,
,, Cardinalis, tituli ſancti Marci, neque calidus, neque frigidus, neque ur-
,, gebat, neque diſſuadebat: ſed Mezzavacca Bononienſis Epiſcopus Rea-
,, tinus, tituli ſancti Marcelli, pro Legato hoſtem ſe præbuit, viſuſque
,, eſt Regem impuliſſe ad ea deneganda, quæ Pontifex ex fœdere poſtula-
,, bat; cum diſertis rationibus Procerum conſilia Urbani voluntati contra-
,, rias confirmaret. Et quidem tantis principatibus homuncionem fictilem,
,, ignavia, & laſcivia perditum, qualis revera erat Urbani nepos Pregna-
,, nus, donare nulli nec æquum, nec tutum videbatur. In Urbem igitur
,, regreſſi legatione improſpere geſta, Urbano in ſuſpicionem Reatinus, &
,, Venetus venerunt; diſſimulavit nihilominus ad tempus; ac interea fra-
,, tri Bartholomæo de Cucurno, alias de Cothurno ex Clavari, Liguri, F.Bartholomæus de Cucurno Archiep. & Cardinalis.
,, Minoritæ, Provinciæ & Cuſtodiæ Genuenſis, celebri Theologiæ magi-
,, ſtro, Divini Verbi facundo declamatori, Archiepiſcopo Januenſi, & a ſe
,, creato Cardinali, tituli ſancti Laurentii in Damaſo commiſit hoc anno *Wadd. ad ann. 1378. n. 6.*
,, MCCCLXXXIII. XV. Kal. Junii facultatem abſolvendi Januenſes, Medio-
,, lanenſes, & Placentinos a cenſuris, propter delatas merces vetitas Sulta-
,, no Ægypti. Durus, vel rigidus natura nimis erat Urbanus, ideoque
,, nullis, vel pauciſſimis gratus; unde & accidit Bartholomæo præfato ſimul-
,, tates cum eo ſuſcipere, illi non ignotas, quæ nihilominus non erumpe-
,, bant: at erupuerunt tamdem; nam cum proficiſcentem Urbanum Nea- Urbanus Neapolim pergit.
,, polim non comitatus, ſed Romæ hæſiſſet, in illius indignationem, quod
,, deſeruiſſe putaretur, incidit, ac ob id contumelias paſſus & minis exagi-
,, tatus, tamdem Neapolim accedens, Regis Caroli, qui feſtive Pontificem *Inf. ad an. 1385. n. 1.*
,, exceperat, interventu, hujus gratiæ reſtitutus eſt. Diu vero non duravit
,, amoris redintegratio, ut videbitur.
,, IV. Interea frater Leonardus Giffo felici ſorte a Gentili de Sangro
,, Cardinale Urbani Legato ad Carolum præter ſpem liber dimiſſus, ut pau-
,, lo ante dicebamus, ſui ſollicitus Avenionem ad Clementem rediit, a quo
,, cum honore veluti Cardinalis admiſſus eſt; dum fratri Stephano de Ble-
,, nean. VIII. Idus Maii quædam ſubſidia, duobus datis diplomatibus ejuſ- *Indic. ex Vatic.*
,, dem tenoris: *Sinceræ devotionis &c.* &: *Perſonam tuam &c.* concederet:
,, qui & paulo poſt, ſcilicet XVI. Kal. Julii, fratrem Andream in ſuum Sa-
,, cellanum aſſumpſit: *Virtutibus clarens &c.* ac poſtea XI. Kal. Octobris
,, fratrem Antonium Manæo Pœnitentiarium inſtituit: *Religionis zelus &c.*
,, & IV. Kal. ejuſdem præfati menſis Abbatiſſæ de ſancto Marcello pro ſuis
,, neceſſitudinibus quamdam ſecularem indulſit: *Sinceræ devotionis &c.*
,, Fratri vero Joanni Sartori tranſitum ad Benedictinos: *Humilibus &c....*
,, Et Epiſcopo Eugubino Confeſſarium Minoritam: *Perſonam tuam &c.*
,, V. Ferdinandus Luſitaniæ Rex, qui Petro Patri, ſcelerum acerrimo Ferdinandus Luſitaniæ Rex moritur.
,, vindici fatis functo anno MCCCLVII. in Regno ſucceſſit, fatis & ipſe ceſſit
,, hoc anno MCCCLXXXIII. ſepulturam nactus Scalabi, ſive Irenopoli, vul- *Ad an. 1360.*
,, go Santaren, Civitate olim Epiſcopali Luſitaniæ clariſſima, licet nunc op-
,, pido, in Regali Eccleſia S. P. Franciſci, cum ſua matre Regina D. Con-

„ ſtantia Emanuela, prima ſui Patris Petri Regis uxore, a qua Conimbriæ „ natus fuerat anno MCCCXL. Leonoram, ſive Eleonoram *Tellez* de Meneſes, pulchram, prudentem, ſagacemque filiam D. Martini Alphonſi „ Tello de Meneſes magni nominis, & Aldonzæ de Vaſconcelos, relictam „ vero Joannis Laurentii de Acumna, Domini Majoratus de Pomberio, duxerat Ferdinandus in uxorem anno MCCCLXXII. quæ & eo viduata hoc „ anno, ſtatim fere poſt obitum ſui dilectiſſimi conjugis, die ſcilicet VI. „ Novembris, regale diploma edidit, quo declarat piiſſimum ſuum virum „ glorioſæ memoriæ Ferdinandum Regem præfatum Sanctimonialibus Portus læti, ſive Portæ-lætæ quaſdam conceſſiſſe thermas, ut in eis Monaſterium S.Claræ conſtruere valerent: quam conceſſionem non tantum ratam „ habuit & confirmavit, ſed etiam ſuperaddens conceſſit, ut thermis proximas ædes, & etiam alias, ad Monaſterii fabricam neceſſarias, juſto pretio emere poſſent; plateas quoque & vicos claudere, ſi opus foret: cujus „ diplomatis originale authenticum etiamnum in archivo ejuſdem Monaſterii ſervatur, ut habent monumenta noviſſima Provinciæ Algarbiorum. „ Quamobrem ex eo diplomate conſtat, præfatum Monaſterium ſanctæ Claræ Portus-læti circa hunc annum fundatum fuiſſe. Verumtamen quædam „ Sanctimonialis, licet anonyma, tamen apud ſuas Conſorores fide digna, „ id faceſſere in parte videtur, cum aſſeruerit, ſe anno MDLXXI. in quodam cartophilacio Monaſterii quaſdam antiquiſſimas membranas adinveniſſe, in quibus legebatur, Ferdinandum Portugalliæ Regem, quibuſdam „ Sanctimonialibus, ſeu (quod verius eſſe videtur) collectis piis fœminis „ indulſiſſe, ut ibi ubi communem habebant domum, non tamen certam & „ expreſſam vivendi normam, regulare Monaſterium Ordinis ſanctæ Claræ „ conſtruere poſſent; quaſdam etiam thermas regiæ domui vicinas in eum „ finem per ſuum diploma anni MCCCXXXII. conceſſiſſe. Verumtamen hoc „ teſtimonium corrigendum eſt in ſupputatione temporis, & quidem neceſſario; etenim anno MCCCXXXII. Ferdinandus Rex filius Petri non„ dum natus erat, ut patet ex ſupradictis.

Inſ. ad an. 1389.

Monum. MSS. Prov. Algarb.

Wadd. ad ann. 1425.

Gonz. in Prov. Algarb. Mon. 14.

„ VI. Monendus autem hic lector eſt, noſtrum Annaliſtam præfati Monaſterii Portus-læti, ſub anno MCCCCXXV. ſcripſiſſe ut ſequitur: *In Luſitania, & Provincia Algarbiorum, circa hunc annum inchoatum Monaſterium Portus-læti, vulgo Portalegre, urbis Tranſtaganæ, ſcribit Gonzaga, „ & ſucceſſivis incrementis ad perfectiſſime ædis ſtructuram perveniſſe. Dedit huic Monaſterio initium frater Alphonſus de Paradiſo Minorita, collectis ex fidelium eleemoſynis facultatibus & reditibus neceſſariis: obtenta prius Petri tunc Epiſcopi Eborenſis, & Miniſtri Provincialis ſui Ordinis, facultate. Quia vero non præceſſit Pontificis licentia, omnino pro novo „ conſtruendo Monaſterio neceſſaria, anno* MCCCCXXVIII. *eam petierunt, & obtinuerunt, ut ex illius anni regeſto licebit conſpicere. Ineffabilis ſummi providentia &c.* VI. Kal. Octobris. Ita ibi Waddingus. Ut certior autem de narratis fierem, ad citatum regeſtum anni MCCCXXVIII. & Martini V. Pontificatus XI. recurri, & ſub numero CCIV. confirmationem fundationis Monaſterii de Stremoz, & non Portus-læti, ſumptam ex regeſto „ Vaticano lib. I. de diverſis formis &c. anno Pontificatus XI. fol. 215. reperi; & directam bullam Pontificis venerabili Epiſcopo Elboren. incipien. „ *Ineffabilis ſummi providentia Patris &c.* perlegens novi ex ea Waddingum excerpſiſſe, quæ de fratre Alphonſo, Miniſtro Provinciali, & Epiſcopo inde Portus-læti Monaſterii confirmatione ſcripſit, ut ſupra retuli. „ Percurri ſubinde totius Pontificatus Martini V. regeſtum, & nullam aliam

Elucidatur dubium.

bullam

Digitized by Google

„ bullam inveni incipientem: *Ineffabilis ſummi &c.* pro Monaſterio Portus-
„ læti, imo nec aliam aliter incipientem ad hoc propoſitum: nec omnibus
„ cum iſtis auderem dicere tantum virum lapſum fuiſſe, Extremos, ſive op-
„ pidum Extremoz, pro Portu-læto ſumendo, & nihilominus ita eſt: Extre-
„ mi, Luſitani Extremoz oppidum eſt non obſcurum inter Eburam, & Por- *Topogr. Ferrer.*
„ tam-lætam, ab eis, & ab urbe Eluenſe ad VII. M. P. Hiſpan. diſſidens, in
„ Eborenſi Diœceſi, obitu ſanctæ Eliſabethæ Reginæ clarum: Porta vero
„ læta, ſive Portus-lætus, vulgo Portalegre, ille Septentrionalior, Egita-
„ nenſi Sede Epiſcopali fulget.

„ VII. Ypris in Flandria Epiſcopali urbe, a Brugis IX. & a Ganda-
„ vo XIII. milliaribus remota, perantiquum Cœnobium titulo ſanctæ Crucis
„ noſtri habent, in cujus Eccleſiæ ara meridionali, beatiſſimæ Virginis Ma-
„ riæ Civitatis Patronæ imago Thunenſis nuncupata veneratur, cui mira-
„ bilem ſui liberationem ab Anglorum obſidione hoc anno MCCCLXXXIII.
„ piiſſimi cives acceptam referunt. Et quidem Yprenſis Civitas, quæ muro-
„ rum vice, ſpinea tantum ſepe vallabatur, cur inimicorum furore devicta,
„ atque proſtrata non fuit? Forte quod ſepes illa, leviſſimo igne conſumpti-
„ bilis, ſuperari nequiret? Bene quidem, etenim uno ſupra viginti oppu-
„ gnantium hoſtium inſultibus reſtitit, & nec ferro, nec igni ceſſit ſepes illa,
„ quæ potius ſegeti, quam urbi tuendæ prætenſa videbatur. At delinat le-
„ ctor mirari, & laudet Deiparæ Virginis rubum, quo vallata Civitas erat;
„ hæc enim beatiſſima Virgo murus & vallum inſuperabile fatigavit, deje-
„ cit, & profligavit hoſtes: & ut evidentius fieret cunctis patrocinium cœ-
„ leſte Matris Dei & Virginis Immaculatæ, quotquot inimicorum miſſilibus
„ ſauciati fuerant, conſolidatis vulneribus priſtinam valetudinem recepe-
„ runt; at non ita hoſtes, quorum plurimi ceciderunt. In hujus igitur be-
„ neficii memoriam, & gratiarum actionem inſtituta eſt ab Yprenſibus an-
„ nua ſupplicatio, & illi qui obſidionis tempore læſi reſtituti fuerunt, in
„ gratitudinis ſignum, pulcherrimam ejuſdem ſanctiſſimæ Virginis ſtatuam
„ in noſtrorum Minoritarum templo dedicarunt, quæ a propugnata ſpinea *Ex Mon. MSS.*
„ ſepe, vernacula lingua *de Thunis* appellata fuit, in annuaque ſupplicatio- *Prov. S. Joſeph*
„ ne, quæ apparatu, & pompa ſolemni a tota Civitate peragitur, maxima *Recollect. in Flandria.*
„ cum devotione circumfertur.

ARGUMENTUM.

Magna accipit incrementa Regularis Obſervantiæ Inſtitutum. Aſſumuntur aliqui ad inſulas Pontificias. Occurrit memoria quorumdam virorum illuſtrium, & multiplicantur Cœnobia.

I. QUOTIDIANA ſuſcipiebat hoc tempore incrementa puſillus grex novæ familiæ Obſervantium, multiplici favore Principum, quibus religioſa eorumdem vita, exemplariſque converſatio placebat, *Creſcit regularis Obſervantia.* & ſuperiorum Ordinis patrocinio, quod lubenter præſtabant, ut in ſolitariis locis a ſe derelictis ſuccederent, & ex civitatibus, oppidiſque multis a Magiſtratibus vocati, expellerent Fratricellos, ubique ſe fingentes veros ſancti Franciſci ſectatores, uti cum laude feciſſe diximus in urbe Peruſina. *Tom.8.an.1374. n.23.* Juvit eorum nomen & auctoritatem, quod multi ex magnis, & urbicanis Conventibus, ad Cœnobiola hæc, & eremitoria ſtrictiorem vitam & arctiorem Regulæ obſervantiam amplexuri, tranſibant; & viri nobiles opibus, & di-

dignitate pollentes e ſeculo, ad eorum ſocietatem, tamquam ad ſacrum aſylum convolabant. Inter hos connumerandus frater Marcus Bergomenſis, vir multiplici eruditione clarus in ſeculo, initiatus in Cœnobio Montis Peruſii, qui alios multos illius urbis Academicos ad hanc vitam ſectandam ſuo exemplo allexit. Annis multis eo in loco vixit, & tamdem miraculis clarus deceſſit. Secuti ſunt etiam prodigiis inſignes in eadem domuncula frater Benedictus Camers, Gabriel Spoletanus, Franciſcus Florentinus, Joannes Peruſinus, Antonius Tudertinus, Bartholomæus de Ajano celeberrimus prædicator. Aliorum locorum alumnos alibi commodius recenſebimus, cum de primis & præcipuis Paulutii cooperatoribus fuerit agendum.

Fr. Marcus Bergomen.

II. En facilius horum votis annuebant Patres Conventuales, quo humilius agebant: omnia ſuperiorum ſubjiciebant arbitrio, & domos nullas invadebant, ſed vel ſponte ab ipſis oblatas admittebant, vel novas aliorum munificentia ædificabant, extra urbes in locis remotis, in quibus offenſioni non poterant eſſe conſodalibus, incolatu prioribus, dum neque populum ab eorum Templis retrahebant, neque emolumenta minuebant. Duo deeſſe videbantur, ut libere ubicumque licebat, domos exædificarent, abſque ſpeciali propter ſingula recurſu ad Miniſtros; & poſſent ipſi ad ſodalitium admittere, habituque induere; mittebantur enim adoleſcentes, qui recipi poſcebant ad Miniſtros, in quorum libertate erat, vel huic congregationi adjicere, vel alio mittere, aut penitus rejicere. Conceſſit iſta lubenter hoc anno Guillelmus Aſtenſis Miniſter provinciæ ſancti Franciſci, obtenta prius circa domos multiplicandas facultate a Ferdinando Hiſpano, Patriarcha Hieroſolymitano, ab Urbano ante biennium inſtituto Adminiſtratore Eccleſiæ Spoletanæ, & Pontificio Vicario in Ducatu Spoletano. Utriuſque produco inſtrumenta.

Abſque Patrum Convent. offenſione.

In Chriſto ſibi cariſſimo fratri Paulutio Vagnotii de Fulgineo, poſt æternam in Domino ſalutem.

III. *Cupiens tota animi voluntate occurrentibus quotidie periculis omnimode obviare; idcirco ex cauſa rationabili mihi nota, dilectioni tuæ, præſentium tenore concedo & mando, quatenus de Fratribus tibi commiſſis diſponere valeas & debeas, quantum ego perſonaliter poſſum, ſicut tuæ prudentiæ videbitur expedire, ac etiam eoſdem mittere valeas, & licentiare ad quaſcumque provincias, quoties tibi videbitur expedire. Cæterum ſpeciali mea auctoritate valeas novitios ad Ordinem recipere, vel per tuos Guardianos recipi facere, prout opportuna tibi occurret neceſſitas. Vale in Domino, & ora pro me. Datum Peruſii* XII. *Februarii, anno Domini* MCCCLXXXIV.

Frater Guillelmus Miniſter Provinciæ ſancti Franciſci.

Ferdinandus miſeratione divina Patriarcha Hieroſolymitanus, Epiſcopatus Spoleti in ſpiritualibus, & temporalibus Adminiſtrator Generalis, auctoritate Sedis Apoſtolicæ deputatus, necnon in provincia Spoletani Ducatus pro Domino noſtro Papa, ſanctaque Romana Eccleſia in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarius Generalis: dilecto in Chriſto venerando, ac religioſo fratri Guillelmo de Aſte Miniſtro provinciæ ſancti Franciſci, ac ſacræ Theologiæ Magiſtro ſalutem, & ſinceræ devotionis affectum.

IV. *Tenore præſentium tibi fratri Guillelmo prælibato, auctoritate, qua fungimur, licentiam concedimus, ut religioſos & paupereulos Fratres, & maxime Fratres, fratri Paulutio de Fulgineo commiſſos, ubicum-*

cumque volueris, valeas collocare, uſque ad noſtrum beneplacitum. Committentes tibi in præmiſſis dumtaxat totaliter vices noſtras. Has autem noſtras litteras fieri fecimus & noſtri ſigilli impreſſione muniri. Scriptum Eugubii in Palatio Epiſcopali noſtræ ſolitæ reſidentiæ, die IV. *Martii* VII. *Indictione, anno* MCCCLXXXIV.

In Chriſto ſibi cariſſimo fratri Paulutio Vagnotii de Fulgineo frater Guillelmus Miniſter provinciæ ſancti Franciſci ſalutem, & pacem in Domino ſempiternam.

V. *Cupiens ſincero cordis affectu tuis devotis & ſalubribus petitionibus paternaliter ſatisfacere, & omnimode condeſcendere, idcirco juxta tenorem ſupradictæ conceſſionis & gratiæ, auctoritate Domini Patriarchæ Hieroſolymitani Vicarii &c. ut ſupra; in hac parte mihi gratioſe collata, dilectioni tuæ, præſentium tenore concedo, quatenus pauperculos, & devotos Fratres commiſſos tibi, ubicumque decreveris, & quandocumque tibi videbitur expedire, in quacumque civitate, vel caſtro, libere valeas collocare, & in eiſdem locis ædificare noviter poſſis, & loca conſtruere, ut tuæ prudentiæ videbitur melius expedire. Vale in Domino Jeſu Chriſto, & ora pro me. Datum Peruſii* I. *die Aprilis, anno Domini* MCCCLXXXIV.

VI. Duos germanos Fratres Conventus Pariſienſis ſub hoc tempus ad inſulas Pontificias fuiſſe aſſumptos, fratrem Guillelmum, uti alias diximus, ad Archiepiſcopatum Cambalienſem in Tartaria (ad quem a prima erectione mittebantur ſemper Minoritæ) & Adamum ad Epiſcopatum Eugubinum mihi conſtat ex diplomate Clementis, quo huic poſteriori concedit uſum cubiculi a Guillelmo fratre in Cœnobio Pariſienſi conſtructi: *Sinceræ devotionis*, XI. Kal. Auguſti. Archiepiſcopus ante hunc annum exceſſit e vita; Adamus Pariſiis commorabatur, fortaſſis quia dominante in Italia Urbano, non licebat Eugubium venire, alio probabiliter Epiſcopo legitime dato ab Urbano. Alter occurrit hoc anno Epiſcopus Lucenſis in Etruria, frater Joannes de Ficecchio, ex familia Salutiorum, uti narrat Cæſar Franciottus de rebus Lucenſibus; obiit anno MCCCXCIII. & alter Groſſetanus item in Etruria, frater Jacobus Sozzinus Senenſis, ex nobili gente Ptholomæa, quem a Gregorio VI. commendatum diximus fuiſſe Inquiſitorem in Tuſcia. Obiit Senis circa annum MCCCLXXXVIII. ſepultus apud ſuos Conſodales. Sepulcralis lapidis cœnotaphium tritum eſt pedibus tranſeuntium. „ Lunenſis, „ & Sarzanenſis in Etruria in confinibus Liguriæ creatus eſt frater Franci- „ ſcus de Piſis Laudenſis, qui anno MCCCXC. ad Brixienſem Eccleſiam, „ paulo poſt ad Cremonenſem, poſtremo ad Bergomatem translatus eſt.

Tom. 8. an. 1370. n. 1.

Fr. Adamus Epiſcop. Eugubin.

Fr. Joannes Lucen.

Fr. Jacob. Groſſetan.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Fr. Franciſcus Epiſc. Lunen. Brixien. Cremonen. & Bergomen.

VII. Deceſſit hoc anno in Conventu Stanfordienſi provinciæ Anglicanæ frater Guillelmus Folvillus, patria Lincolnienſis, ſacræ Theologiæ Doctor Cantabrigienſis, vir religioſæ vitæ & multiplicis eruditionis titulis inſignis. Reſtitit Academicis Cantabrigienſibus ægre ſerentibus, in religionibus paſſim admitti adoleſcentulos ferme pueros, & legem ſerentibus, ne deinceps reciperentur ante annum decimum octavum. Quamvis in eos ille docte ſcripſerit, & ſint qui probent, præcoquam hanc adoleſcentulorum receptionem; quia probe dicunt melius eſſe innocentem amplexari, antequam vitiis ſeculi corrumpatur, quam expectare, ut juvenili concupiſcentia candida mens denigretur, & deturpatus a ſeculo rapiatur tamquam *torris ab incendio*, ſatiuſque eſſe *jugum Domini portare ab adoleſcentia*, & mala neceſſ-

Moritur Fr. Guillelmus Folvillus.

An expediat juvenculos in religionibus admittere.

Vide Ghisler. in cap. 1.

Thren. 3. 27. & quæ diximus Tom. 1. an. 1219 n. 20.

Amos 4. 11.

ſciſſe quam poſt agnita fugiſſe; Attamen religionibus id parum expedire, longa jam experientia comprobatum eſſe alii contendunt; nam molliuſcula membra religioſæ vitæ duritiem perhorreſcunt, & molliter enutriti pueri, dum poſt annos aliquot ad pœnitentiam, vel vitæ aſperitatem excitantur, graviter ferunt iſta inchoare; & annorum numerum quibus in religione vixerunt, objiciunt, ne tamquam tirones ad incipientium cogantur exercitia. Adde aliud malum, facile pœnitere in provectiori ætate vitæ in teneriori ſuſceptæ, & ſæpiſſime eos pueritiæ cauſari ignorantiam, vel ut penitus a ſuſcepto Inſtituto reſiliant, vel ut in eo ſecundum laxas, quas ſibi formant conſcientias, vivant, dicentes non obligare ad reatum, quod ex inſcitia proceſſit.

Nobiles reliquiæ apud Minor. Colonien.

VIII. Hoc anno, uti in Annalibus Archiepiſcoporum Colonienſium ſcribit Petrus Cratepolius, Minores unum ex pueris Innocentibus pro Chriſto, ſub Herode occiſis, Venetias ex Sicilia translatum, Coloniam ad ſuos Conſodales tranſmiſerunt. Archiepiſcopus Fridericus Satwordenſis eas reliquias, quæ magna ſane reverentia conſervantur, & a fidelibus coluntur, ſua auctoritate tamquam veras ac legitimas confirmavit, ac privilegiis & indulgentiis, qui eas viſitaverint, ac venerati fuerint, profecutus eſt; additque, eoſdem Fratres Colonienſes habere ſcapilium ſanctæ Annæ, beatæ Virginis Mariæ Genitricis, idque magna populi devotione frequentari. Alias multas poſſidere eoſdem Cœnobitas reliquias, alias commemoravimus. Demum ſubjungit Cratepolius, circa annum Domini MCCCLXXIV. viguiſſe ibidem Patrem Conradum Coloniæ provinciæ Miniſtrum, reliquiarum ſanctarum collectorem ſtudioſiſſimum, eoque Roma aſportaſſe partem capitis divæ Barbaræ Virginis & Martyris: *Cujus corpus*, inquit, *Placentiæ conſervatur in Monaſterio, quod ſoror Caroli magni fundavit.*

Tom. 6. an. 1318. n. 37.

Vid. Garibay. lib. 13. c. 7. an. 1354.

IX. Adamaverat Alphonſus X. alias XI. Caſtellæ Rex, nobilem virginem majorem Guilleniam Guzmaniam, ſuſcepitque ex ea, vago thoro filiam Beatricem, poſtea Portugalliæ reginam. Ut illa pro reatu ſatisfaceret, ultra alia pia opera, regiis opibus adjuta conſtruxit, incerto tamen anno, Clariſſarum Monaſterium in loco deſerto, a ſancto Michaele de Monte nuncupato. Patebat in ſolitudine latronum excurſionibus, iniquorumque inſolentiis. Quare hoc anno, ait Gonzaga, nobilis vir Sanctius Fernandez, Henrici II. Caſtellæ Regis Quæſtor, qui poſtea Hieronymianis nomen dedit, aliud ad oppidum Alcozerii, Conchen. diœceſis extruxit; eoque tranſtulit ex decreto Patrum Capituli generalis Tholoſæ habiti, annuente Henrico Rege, Moniales. Sed errorem in numerorum notas irrepſiſſe omnino oportet; neque enim hoc anno regnabat Henricus, quippe anno MCCCLXXIX. defunctus, neque hoc tempore, ſed anno MCCCLXXIII. celebrata ſunt Comitia Tholoſana. Unde corrigendæ ſunt notæ, & ſubſtituendæ MCCCLXXIV. idque amplius perſuadet, quod ipſe Gonzaga ſcribit, dum agit de Cœnobio Minorum Alcozerano; aſſerit enim religioſos ad annum MCCCLXXIII. humile ſibi poſuiſſe in deſerto ſancti Michaelis de Monte, unde hæ Moniales receſſerant, domicilium; ſed non tam ſibi novum ædificaſſe, quam Clariſſarum Monaſterium ſuis uſibus adaptaſſe cenſeo; iiſque recedentibus anno MCCCLXXIV. ſucceſſiſſe Minoritas, uti me indicaturum alias præmonui. Monaſterium hoc rexerunt Patres Conventuales uſque ad annum MCCCCXCVIII. quo, jubente Alexandro VI. tranſivit in poteſtatem Obſervantum. Servant diligenter Sorores quædam diplomata Urbani IV. Pontificis, & Alphonſi X. Regis, ſub quibus primum ædificatum eſt Monaſterium; & Henrici II. ſub quo cœpit ſecundum.

Monaſt. Alcozer.

Gonza. in Prov. Carthag. Mon. 1.

Indid. Conv. 4.

Tom. 8. an. 1373. n. 50.

SUP-

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

,, I. PRudenti ſub regimine fratris Paulutii Vagnotii Fulginatis. Re- *Litteræ Urbani Pontificis.*
,, gularis Obſervantiæ Inſtitutum, quando ſchiſmatis Eccleſiæ
,, tempeſtuoſum tempus fidelium dubias mentes ubique divexabat, incre-
,, menta non parva ſumebat, ut in Annalibus legimus. Hærebat autem
,, Neapoli Urbanus; unde Fratribus facta poteſtate recipiendi Eccleſiam
,, ſanctæ Catarinæ ix. Kalendas Aprilis: *Sacræ veſtræ &c.* Moniales Ja- *Indicul. ex copia.*
,, nuæ extra propria clauſtra minus religioſe vagantes, expedito diplomate:
,, *Ad noſtram &c.* Idibus Aprilis, cohibuit; & IV. Junii fundationem Con-
,, ventus Claſtigii oppidi, diœceſis Placentinæ, in Provincia Mediolanenſi, *Ex relat. Prov. Januen.*
,, Viro pio, & diviti plurimum Alberto a ſancto Blaſio conceſſit: *Sacræ Re-*
,, *ligionis &c.* cujus quidem Conventus ex Gonzaga meminit Waddingus,
,, referens, fratris Stephani Girardi præcibus Albertum præſatum ex ruinis
,, cujuſdam Eremitorii ad primum lapidem ab oppido Claſtigio Conven-
,, tum, & Eccleſiam ſanctæ Mariæ Angelorum Fratribus Minoritis extruxiſ-
,, ſe. Sed Clemens Avenione conceſſo fratri Antonio poſſe communicare
,, Indulgentias: *Religionis zelus &c.* XVII. Kalendas Martii, fratrem Pe- *Litteræ Clementis Pontificis.*
,, trum Sagudem ad Magiſterium dimiſit: *Viri ſacræ lectionis &c.* Idibus
,, Junii; ac III. Nonas Auguſti ad eumdem gradum fratrem Joannem Go-
,, mezium: *Sicut debetur &c.* conceſſa poſtea facultate Carolo VI. Regi *Wadd. ad ann. 1386.*
,, Franciæ extrahendi 10. Moniales: *Eximiæ devotionis &c.* II. Nonas Au-
,, guſti; fratri Jacobo Fayſengui quamdam executorialem commiſit: *Cre-*
,, *ditæ nobis &c.* VII. Kalendas Auguſti; fratri Stephano de Teguta quod-
,, dam beneficium contulit: *Grata tuæ &c.* IV. Kalendas Octobris, & fra-
,, tri Garziæ de Caſtro novo abſolutionem impendit: *Religionis vo-*
,, *to &c.*

,, II. Andreas Bonſanti in ſua Tabula Sanctorum Tertii Ordinis ſancti *Pontia Virgo Tertii Ordinis floret.*
,, Patris Franciſci commemorat Mariam Pontiam Virginem humilitate,
,, oratione, contemplatione, vitæ auſteritate, & ſanctimonia celebrem
,, hoc anno in Hiſpania feliciter ad ſponſum migraſſe. Sed in Eccleſia no-
,, ſtri Conventus Guingampenſis Sereniſſimi æque ac piiſſimi Carolus Ble-
,, ſenſis, & Joanna ejus conjux Principes clariſſimi, quos etiam Gonzaga
,, commemorat, cum hoc pariter anno obdormiſſent in Chriſto, tumulati
,, fuere.

,, III. Poſt obitum fratris Petri Grecienſis Miniſtri Provinciæ Boemiæ, *Infra ad annum 1393. n. 1.*
,, Olomucii capitulariter congregati Patres, in ejus locum elegerunt fra-
,, trem Petrum Polonum, qui tunc erat Guardianus Cracoviæ, quo tem-
,, pore frater Jaroslaus de Beneſſou contra electum, Provinciæ ipſi præeſſe
,, cupiens, ſcandaloſi ſchiſmatis cauſa fuit, quod aliquantum variis viciſſi-
,, tudinibus, & ſtimulationum technis opertum perſeveravit.

AR-

ARGUMENTUM.

Celebratis Comitiis Generalibus, electus eſt Miniſter Generalis frater Martinus San-Georgius. Alium coegit conventum frater Angelus Anti-Miniſter. Occurrit memoria aliquorum Epiſcoporum. Miniſter Generalis favet Regulari Obſervantiæ. Naſcitur beatus Joannes Capiſtranus. Multiplicantur domicilia.

Capitulum Generale 63. Paduæ

* al. *Ripolo*.

Frater Martinus San-Georgius Miniſter Generalis.

I. HOc anno, non proxime elapſo, uti habet Rodulphus, habita ſunt Comitia Generalia in urbe Patavina, in quibus ſuffectus eſt Petro Caſſanenſi, nuper defuncto, frater Martinus San-Georgius a Riparolo, * Provinciæ Januenſis, Cuſtodiæ Pedemontanæ, ſacræ Theologiæ Magiſter. Inter alia, ita conſtitutum, ne ullus Ftatrum litteras Apoſtolicas impetret pro Magiſterii, aliiſve Academicis gradibus obtinendis; neque alio quovis modo ad hos aſpiret, abſque Superiorum licentia, ante ſex annorum curſus ſeu ſtudii curriculum. Quod ſi aliter quis faxit, privetur omnibus facultatibus, pro Magiſtro non reputetur; nec Miniſter Generalis in his abſque Capituli Generalis conſenſu diſpenſet; ſalva tamen ſemper ſummi Pontificis reverentia, præſertim cum aliquem ob ſpecialia merita ad hujuſmodi gradus promoverit.

Aliud Capitulũ ab Anti-Miniſtro celebratum.

Ann. 1379. n. 3.

II. Eodem tempore, æmulatoria contentione celebrata ſunt alia Comitia a Clementis ſectatoribus, in urbe Gebennenſi, ad lacum Lemanum in provincia Viennenſi, præſide fratre Angelo Miniſtro, ſeu Anti-Miniſtro Generali, de quo ſuperius locuti ſumus. Ita mihi conſtat ex diplomate, quo Clemens confirmatum voluit, quod Patres ſtatuerunt circa controverſiam, quæ verſabatur inter Cœnobia Secuſiæ, Taurinen. & Cameræ Maurianen. diœceſium: *Iis, quæ pro pace*. Idibus Junii. Illud ſe offert difficultatis in hoc diplomate, quod inter Judices hujus controverſiæ referantur frater Nicolaus de Betonia, Miniſter Provinciæ ſancti Franciſci, & Leopardus Miniſter Alemanniæ Superioris, cum hæ duæ Regiones, Umbria videlicet, & Germania non Clementi, ſed Urbano adhærerent, nec unius factionis viri ad oppoſita comitia ſolerent concurrere. Diſſolvendum tamen hac ratione dubium iſtud reputo, ut ſicut uterque Urbanus, & Clemens auctoritatem in univerſum vendicabat orbem Chriſtianum, & non ſolum Eccleſiis illarum Regionum, quæ ſibi obtemperabant, providebant Epiſcopos, verum etiam iis, quæ ſuum detrectabant Imperium, ſaltem nomine tenus, præficiebant Rectores; ita ſimiliter ſuum exercere conabantur dominium in ſodalitates Regularium, & accedentes ad ſe ex adverſariis Caſtris Religioſos, vel veris honoribus, vel fictis his nuncupationibus Præfecturarum, quas tamen exercere non poterant, paſſim afficiebant.

Fr. Jacob. Adminiſtrator Eccleſiæ Tholonen.

III. Fratrem Jacobum Fayſſenqui, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, adminiſtratorem in ſpiritualibus, & temporalibus Eccleſiæ Tholonen. in ipſa Civitate, & loco de Areis inſtituit Clemens, quia Joannes Epiſcopus officii ſui debitum, propter adverſarios quoſdam exercere non poterat: *Credito nobis*. VII. Kalendas Auguſti, & fratri Petro Segudes Miniſtro Provinciæ ſancti Jacobi, ſacræ Theologiæ Magiſtro conferendi Magiſterium aliquibus ex multis, qui in ea Provincia litteris florebant, fecit poteſtatem. Fuiſſe vero hoc anno Epiſcopum Oſcenſem in Aragonia fratrem Franciſcum Baſterium Minoritam, ſcribit Martinus Carillo, & eumdem Roma aſportaſſe multas Sanctorum reliquias, & in Æde ſanctæ Mariæ Lauretanæ,

Franciſcus Epiſc. Oſcen.

Carillo in catal. Epiſc. Oſcen.

næ, ſub altari ſanctorum Orentii, & Pacientiæ decenter collocaſſe.

IV. Martinus Miniſter Generalis ſtatim a ſua inſtitutione fratrem Paulutium Fulginatem, commmiſſamque ſibi familiam favoribus multis proſecutus eſt, & auctoritatem conceſſit, quibus potuit Urbibus, & oppidis nova domicilia extruendi, aut extructa admittendi. Aliqua, quæ offerebantur, erant intra limites ſchiſmaticorum, qui Clementi parebant, nam & aliquot Reguli Italiæ, peculiareſque ditiones inviſum habebant Urbanum. Obtinuit proinde a Pileo Comite Pratenſi tituli ſanctæ Praxedis Cardinale, Apoſtolicæ Sedis Legato, facultatem domos iſtas recipiendi, cum ſchiſmaticis in rebus neceſſariis communicandi, & alia perpetrandi, quæ ipſum explicabit diploma, adjunxitque Indulgentias aliquot recitantibus plures preces, quæ ultra divinum officium quotidie pii illi viri repetebant.

Favent Miniſter Generalis, & Legatus Apoſtolicus regul. Obſervantiæ.

PILEUS, miſeratione divina tituli ſanctæ Praxedis, Presbyter Cardinalis, Apoſtolicæ Sedis Legatus. Dilecto nobis in Chriſto Religioſo fratri Paulutio de Fulgineo, Ordinis Fratrum Minorum, ſalutem, & ſinceram in Domino caritatem.

V. R*Eligionis zelus, ac devotionis tuæ ſinceritas promerentur, ut illa tibi præſertim, per quæ tuæ & Fratrum dicti tui Ordinis, & aliorum ſaluti animarum providetur, concedamus, & quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus. Exhibita ſiquidem nobis pro parte tua petitio continebat, quod religioſus frater Martinus Generalis Miniſter Ordinis Fratrum Minorum, te cum ejuſdem Ordinis Fratribus per eumdem Miniſtrum curæ tuæ commiſſis, & etiam committendis ad certa loca, etiamſi eremitica eſſent, & de novo recipienda, dummodo alias canonice tibi concederentur, pro majoris devotionis zelo, ac obſervantia Regulæ Ordinis tui prædicti, conceſſerat licentiam transferendi, inibi Altiſſimo, ſub habitu & Regula dicti tui Ordinis famulando victuri. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, prædicta loca, ut aſſeris, tibi commiſſa, ſint in territoriis ſchiſmaticorum, & Antipapæ adhærentium, pro majori parte ſituata, & quod te, & Fratres tuos prædictos, & alios curæ tuæ ſubditos & ſubjiciendos, ut præfertur, cum eiſdem aliquoties, ſpecialiter propter victum quotidianum mendicatim, juxta præfati Ordinis tui Regulam, & alias cauſas rationabiles, & neceſſarias quærendam, participare, ſeu communicare contigerit; non tamen in contemptum clavium, aut Eccleſiaſticæ libertatis detrimentum, & continget forſitan in futurum, propter quod excommunicationis ſententias incurriſſe, & incurrere times, & ipſi timent. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut tibi, & Fratribus, ac ſubditis aliis tuis prædictis, & ad ſervitia tua, & Fratrum tuorum in dictis locis reſidentibus, & reſidendis, ut prædicitur, ſuper hoc de opportuno remedio providere dignaremur. Nos igitur hujuſmodi devotis tuis ſupplicationibus inclinati, devotioni tuæ, ſi ita eſt, ut prædicitur, quatuor Fratres dumtaxat ex Fratribus prædictis, ut aſſeris, tibi commiſſis, & etiam committendis, ad audiendum confeſſiones Fratrum aliorum in prædictis locis ſub habitu regulari tui Ordinis degentium, & degendorum, necnon aliarum Eccleſiaſticarum, & laicarum perſonarum, ad ſervitia tua, & Fratrum tuorum præfatorum in dictis locis reſidentium, præſentium, & futurorum, necnon ad abſolvendum perſonas prædictas, & alias quaſcumque in tenimentis ſchiſmaticorum, & Antipapæ adhærentium cura, quæ, & ubi dicta loca tibi commiſſa, ſeu committenda ſunt, aut fuerint collocata, habitantes, Eccleſiaſticas & ſecula-*

res, quæ tamen Dominum noſtrum, Dominum Urbanum Papam VI. verum, & ſummum Pontificem recognoverunt, & recognoſcunt, ab omnibus excommunicationum, ſuſpenſionum, & interdicti ſententiis etiam majoribus, in forma tamen Eccleſiæ conſueta, injungendumque eiſdem pro modo culpæ pœnitentiam ſalutarem, ac ad diſpenſandum cum perſonis clericis prædictis ſuper Irregularitatibus, ſi quam, vel quas ipſi, aut quælibet earum prædictarum propter participationem, & communicationem ſchiſmaticorum, & adhærentium Antipapæ prædictorum incurrerant, ſeu incurrerent, per te deputandi, deputatoſque taliter removendi, & loco remoti, vel remotorum, alium, vel alios ejuſdem Ordinis Fratrem, vel Fratres quoties, & prout tibi videbitur, uſque ad numerum quaternum dumtaxat prædictum per te etiam ſubrogandi. Tibique confeſſorem, qui te abſolvat, tecumque diſpenſet in præmiſſis quantum, & quando, ac quoties indigueris, & ea devote ſibi confiteberis, eligendi idoneum, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, concedimus facultatem. Volumus autem, quod ſi ex confidentia conceſſionis noſtræ hujuſmodi aliqua tu, vel Fratres tui, aut perſonæ aliæ prædictæ committeretis, quoad illa, prædicta noſtra conceſſio vobis nullatenus ſuffragetur. Præſentibus poſt triennium minime valituris. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem id attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum in Corneto, Viterbien. diœceſis, VIII. *Idus Octobris, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Urbani divina providentia Papæ VI. prædicti anno* VII.

PILEUS, miſeratione divina tituli ſanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis, Apoſtolicæ Sedis Legatus: Dilecto nobis in Chriſto Religioſo fratri Paulutio de Fulgineo Ordinis Fratrum Minorum, ſalutem in Domino.

VI. A*D ea, quæ tui, & aliorum animarum ſalutem, cultuſque divini augmentum reſpiciunt, libenter intendimus, & quantum cum Deo poſſumus, favoris gratiam impertimur. Tuis itaque ſupplicationibus inclinati, tibi, & Fratribus ſingulis in ſacris conſtitutis, & alias Ordinem tuum prædictum tacite, vel expreſſe Profeſſis, ac Novitiis clericis infra probationis tempus exiſtentibus, & tuæ curæ per Generalem Miniſtrum prædicti Ordinis tui in certis locis tibi commiſſis & committendis, præſentibus & futuris, poſt Matutinum ordinarium conventualiter in Choro Eccleſiarum, ſeu Monaſteriorum locorum prædictorum congregatis, pœnitentiales Pſalmos cum Litaniis, & vigiliam Mortuorum cum Pſalmis tribus, & lectionibus, ac Litanias poſt Completorium in ſero devote legentibus, ſeu cantantibus, diebus ſingulis, quibus per te, vel ipſos officia illa legere, ſeu cantare contigerit, ut præfertur, dummodo ea alias ſecundum morem Romanæ Eccleſiæ, aut Regulam tui Ordinis, vel inſtitutionis aliam qualemcumque, dicere, aut cantare diebus illis non teneamini, qualibet vice quadraginta, aliiſque perſonis prædicto Ordini oblatis, & ejuſdem tui Ordinis converſis, ac tibi, & prædictis tuis Fratribus Clericis, & laicis famulantibus prædictis officiis, dum, ut præmittitur, peraguntur, intereſſentibus, & vigintiquinque vicibus ex tunc orationem Dominicam cum ſalutatione Angelica ſcilicet, Ave Maria, devote dicentibus, vice qualibet ipſorum ſingulis viginti dies Indulgentiarum de injunctis eis pœnitentiis, omnibus tamen, & ſingulis ſupradi-*

ctis

ctis tam Clericis, quam laicis vere pœnitentibus & confeſſis, auctoritate Apoſtolica, harum ſerie relaxamus. Præſentibus poſt triennium minime valituris. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire, ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum in Corneto, Viterbien. diœceſis VIII. *Idus Octobris, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D. Urbani, divina providentia Papæ VI. anno* VII.

VII. Tenellæ huic familiæ firmiſſimum columen, egregium Rectorem, & Ducem hoc anno Dominus præparavit, nato Joanne Capiſtranenſi, qui, Bernardino Senenſe præceptore & coadjutore, ultra omnes ſuccreſcentem propagavit, propagatam magnificavit, felicibus honoris, & virtutum incrementis magnificam ab adverſariorum machinis, obducto firmiſſimo Pontificiæ auctoritatis vallo, egregie defendit. Multa nos expectat hujus præclariſſimi Viri laudandi materia a doctrina, a ſanctitate, a regimine, a multiplici in ſanctam Eccleſiam obſequio mutuata. Scripſerunt ejus vitam latino ſermone, nondum typis commiſſam, quam ego præ manibus habeo, frater Hieronymus Utinenſis, Chriſtophorus Variſienſis, & Nicolaus de Fara diſcipuli. Jtalico quidam Anonymus, prælo editam Comaculæ an. MCCCCLXXVIII. videlicet viginti duobus a ſancti Viri obitu. Ex his præcipua delibarunt Marianus Florentinus, Marcus Ulyſſiponenſis, Petrus Rodulphus, & demum ex omnibus Henricus Sedulius. Magnificarunt etiam inſignem Virum, optimi illius ætatis Hiſtorici, Æneas Sylvius, Flavius Blondus, Cardinalis Cuſanus, Trithemius, & alii. Nos nihil, quod ad Viri ſancti nomen faciat, prætermittemus, ex ipſius etiam ſchedis, & ſcripturis, quæ in noſtram devenerunt poteſtatem, tempora metientes, & dubia quæque diſſolventes. Nunc dabimus vitæ primordia, & in ſeculo geſta, donec Minoribus nomen dedit, præmiſſa præfatione ex diſcipulo Nicolao Farenſi, ſex annorum ſocio perpetuo.

Naſcitur B. Joannes Capiſtranen.

Quinam ejus vitam ſcripſerunt?

VIII. *Laborantem*, inquit, *in hoc peregrinationis ſeculo Dei Civitatem, & ferme collabentem, quamvis plerique magni, & excellentes Chriſti præcones ſummo ſtudio, ſummaque cura veluti columnæ fulcierint, ſolidiſſimiſque corroboraverint fundamentis, Joannes tamen Capiſtranenſis, inter hos divinos conſules non infimus extare videtur, per quem miſericors, & miſerator Dominus, qui facit mirabilia magna ſolus, quique veluti cælum ſyderibus, Eccleſiam ſuam ſanctiſſimis ornat viris, antiquæ miſericordiæ ſuæ, qua viſitavit nos oriens ex alto, recordatus, noviſſime tam munifico, tamque præclaro benedictionis, & gratiæ munere ſuam plebem in peccatorum tenebris ſedentem illuſtrare, inſignire, ac locupletare dignatus eſt, ut in hoc uno clariſſimo Chriſti præcone hæc noſtra florentiſſima ætas queat in omni genere laudis & gloriæ cum vetuſtate contendere. Fuit enim Joannes natura, virtute, doctrina, ſanctimonia ita excellens & præclarus, ut ampliſſimum a Deo donum ſe adeptum judicaret, qui ſuis oculis talem, ac tantum virum potuerit intueri, in quo priſca illorum noſtrorum Majorum, qui vere beati appellati ſunt, recta ſanctaque bene, ac beate vivendi ratio eluxit. Hic ille eſt, qui divinis, humaniſque imbutus doctrinis, non ſermone ſolum, verum & vitæ exemplo ſubjectos inſtituit, atque compoſuit; qui ſe omnibus totius veritatis exemplar, formulamque propoſuit, ex vivendi norma doctrinæ teſtimonium advehens, quique veluti ſtella matutina in medio nebulæ, primum Italis illuxit, demum Germanis, mox Boemis, Polonis, & Hungaris ſicut Sol reſplenduit,*

duit, inſtituens Chriſtianos Populos ad Regna Dei ſermone aſſiduo, invictoque labore languores ſanans, pellenſque dæmonia, virtute magna indutus, ex alto. Inclyta cæli proles, immenſum Italiæ decus, clariſſimum noſtri ſeculi ſydus, Hungarorum felix robur, & gaudium, gloria magna Ordinis Minorum, Turcarum terror, invictus pugil, & murus Chriſtianorum.

Marian. lib. 5. c. 4. Sedul. in not. ad c. 1. IX. Natus eſt VII. Kalendas Julias hujus anni, non ſequentis, uti habet Marianus, neque circa annum MCCCXCIII., uti ſe eviciſſe putat Sedulius. Obiit enim omnium calculo, anno MCCCCLVI. ætatis LXXI. menſe IV. uti illo loco probabo, quo fit, ut ſubductis, concordatiſque numeris, in hunc annum ejus incidat nativitas. Patriam habuit Capiſtranum, Aprutinum oppidum ignobile, hoc fœtu celebre, non longe ab Aquila Marſorum urbe, ſancti Bernardini corpore inſigni; Patrem, nobilem heroem Germanum, qui Ludovici Andegavenſis ſtipendio in Italiam venit, pugnaturus contra Carolum Dyrachium Siciliæ Regem; Matrem, Capiſtranenſem honeſtæ, mediocriſque familiæ, quibus incomparabiliter plus nominis, & dignitatis attulit, quam ſumpſit. In tenella ætate, Patre amiſſo, Matrem aſſidue hortabatur, ne ſpreta viduali continentia, ad ſecundas nuptias tranſiret. Sub genitricis tutela cœpit dare operam illis artibus, quibus puerilis ætas ad humanitatem informari ſolet, & brevi, ob ingenii acumen felicemque memoriam, optimis moribus imbutus, uſque adeo liberalibus profecit diſciplinis, ut omnibus firmum appareret argumentum magnæ futuræ ſegetis ætatis adultæ. Expurgata tyrocinii rubigine, Peruſiam miſſus, Juris utriuſque peritiam ab decennium tantam acquiſivit, ut omnes ſuperarit coætaneos, adeoque maturo pollebat judicio, ut non ſolum condiſcipuli, ſed & Doctores ab eo conſilium petere non erubeſcerent.

Patria, & Parentes.

Indoles.

X. Domum reverſus tantum accepturus pecuniæ, quantum ſufficere poſſet ad aſſequenda Doctoratus inſignia, cum undique bellorum ſtrepitus inter Pontificios, & ſui Regni Principes, inter Siculos, & Hungaros audirentur, deſponſata ſibi venuſta & nobili puella, paternorum bonorum hærede, cœpit adhærere Ladislao Siciliæ Regi, cui non ſemel ſimultates cum Bonifacio IX. etiam Siculo, interceſſere. Summam apud Regem cum iniret gratiam, multis muneribus cohoneſtatus, Caſtrorum præfectura, & Urbium donatus eſt regimine. Tanta vero ſapientia hæc munera peragebat, tanta judicii maturitate omnia diſponebat, tanta juſtitiæ ſeveritate malos puniebat, & præmiorum munificentia bonos alliciebat, ut longe lateque ejus fama divulgaretur, & quotidie melius apud Regem audiret. Etſi honoris avidus, & Regi complacere ſummopere ſtuderet, nihil tamen vile, nihil indignum, quod in Dei, aut proximi offenſam cedere poſſet, ſciens, & lubens in regimine perpetravit. Juſtitiam ſumma integritate miniſtravit, nec muneribus flecti, aut precibus vinci potuit, ut ad dexteram, aut ſiniſtram declinaret. Obtulit ei quidam vir potens magnum auri pondus, ſi capitalem ferret ſententiam in quemdam ſuum inimicum, ſub Joannis juriſdictione vinctum, & in ejus ſubſelliis judicandum, quod ſi aliter faceret, minas mortis adjecit. At ille intrepidus ſolam juſtitiam & veritatem præ oculis habens, non ſolum in hominem ſententiam mortis non tulit, verum comperta veritate, inſontem declaravit. In civitatibus & oppidis, quæ regebat, tanta pax & ſecuritas vigebat, ut unuſquiſque ſub ficu ſua & vite ſua ſederet; & bonis ſuis tranquille frueretur. Non erat latro, nec prædo, nec malus occurſus, fugientibus facinoroſis a facie inimici & perſequentis. Erga pauperes, & tribulatos ſumma inerat commiſeratio, & quorum calamitatibus ſubvenire non poterat, dulciſſima adhibebat verbo-

Virtutes.

rum lenimenta. Aliis etiam virtutibus Dominus inſignem hunc decoravit adoleſcentem, quibus animum ejus ad majora in ſua Eccleſia ſubeunda munera præparabat, & Religioni adaptabat Minorum. Circa annum ætatis trigeſimum huic ſodalitio nomen dedit, veluti invitus efficaciſſima, & potentiſſima vocatione a Deo illectus & attractus, quam ſuo tempore opportunius referemus.

An. 1414.

XI. Circa hunc annum ad Olettam oppidum Inſulæ Corſicanæ conſtruebatur Minoritis humile Domicilium, loco haud ita congruo; ſed, divina ita diſponente providentia, quidquid ædificii per diem conſurgebat, nocte ſequenti corruebat, & quidquid cæmenti, laterum, & lapidum, ſive alterius materiei illic aſportabatur, ſequenti luce ad præſentem locum M. P. ab oppido diſtantem translatum videbatur. Quapropter divinæ voluntati morem gerentes ſtructores, ſententiam mutare, & Cœnobium in eo loco, quo nunc eſt, ædificare conſtituerunt. Summi altaris imaginem an. MCCCXCII. illic poſitam fuiſſe conſtat, non tamen quo certo tempore domus ipſa fuerit inchoata.

Conv. Olettæ. *Gonz. in Provin. Corſica Con. 12.*

XII. Hoc anno in Hiſpania, extra muros Almaſani oppidi, diœceſis Seguntinæ, ditionis Comitum Montis-acuti, ad ripam Durii amnis, conſtructum eſt Minoribus Cœnobium. Ad Obſervantes translatum eſt an. MCCCCLXVIII. & ex integro reædificatum anno MDVIII. ab inclyto hæroe Petro a Mendoza præfati oppidi Comite, qui ſibi ſuiſque Sacellum, & cœmeterium ſub altari majori poſuit, in eoque ſepeliri voluit ſub veſte Franciſcana. Translatum eſt illuc liberalium Artium ſtudium, poſtquam Sorianum Cœnobium magno flagravit incendio. „ Poſtquam hæc ſcripſeram, obſervavi apud Hie„ ronymum Zuritam narrari, ante decennium anno ſcilicet MCCCLXXV. „ inita fœdera pacis inter Henricum Caſtellæ, & Petrum Aragoniæ Reges, „ in Conventu Fratrum Minorum extra muros Almaſani. Antiquior ergo „ eſt hic locus, quam velit Gonzaga, neque hucuſque occurrit unde certo „ calculo ejus exſpicari liceat originem.

Conv. Almaſani. *Idem in Provin. Concep. Con. 23. Monum. MSS. hujus Provin.*

ADDITIO Patris Lucæ Waddingi. *Zurita lib. 10. c. 19.*

XIII. Memoria Conventus Caſtri, diœceſis Terdonenſis, cujus meminit Piſanus in Provincia Januenſi, & Cuſtodia Papienſi, hoc anno recurrit in diplomate quodam Clementis, quo committit Præpoſito Monaſterii ſanctæ Marthæ Januen. facultatem, ut cum fratre Joanne Graſſi, qui in prædicta domo ante quatuordecim annos habitum ſuſcepit regularem, diſpenſet in quibuſdam tranſgreſſionibus. An eadem ſit hæc domus cum illa, quam, ſub titulo ſanctæ Mariæ de Pace Caſtri novi, ait Gonzaga, in Provincia Januenſi incerto tempore conſtructam, a Patribus Amadeis ad Obſervantes tranſiiſſe, prorſus neſcierim. Hic obiit & ſepultus eſt frater Martinus Miniſter Generalis, uti mox dicemus, & in alio diplomate, quod ſuperius inſinuavi de Capitulo Generali Gebennenſi, refertur quædam controverſia inter Conventum Secuſiæ, alias Suſæ, Taurinenſis diœceſis (de quo aliud non invenio veſtigium, niſi quod recenſeatur a Piſano & Rodulpho in eadem Provincia Januenſi, ſub Cuſtodia Pedemontana) & inter Conventum Cameræ, Maurianenſis diœceſis, de quo alias locuti ſumus, quæ clarius ex ipſo patebit concordiæ inſtrumento.

Conv. Caſtrinovi.

Gonz. Conv. 56.

Ann. 1387. n. 1. Hoc anno n. 2.

Conv. Secuſiæ. Conv. Cameræ. *Tom. 8. an. 1365. n. 10.*

XIV. Idem Clemens conceſſit Honorato Caetano Comiti Fundorum, ubi creatus eſt, ſub ejuſdem Comitis patrocinio Antipapa, ut unitis fructibus, & proventibus Eccleſiæ Archipresbyteralis beatæ Mariæ prædictæ urbis Eccleſiæ Cathedrali, in eodem Archipresbyterio fundaret Monaſterium Monialium pauperum, ſub habitu eodem, quem geſtabant Sorores Monaſterii ſanctæ Crucis Neapolitani, Ordinis ſanctæ Claræ: *Devotionis tuæ:*

Monaſt. Fundorum.

Idi-

Idibus Junii. Urbanus vero Pontifex facultatem fecit Guardiano, & Fratribus Hieroſolymorum, ut in obſequium Xenodochii Hieroſolymitani perſonas decem poſſent retinere: *Ad ea, quæ piorum locorum*, III. Idus Junii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

,, I. ANimo plurimum diſplicet turbulentiſſimi temporis hiſtoriarum
,, reminiſci; maxime cum publica dedecora, morteſque infames
,, priſcorum meorum religionis Fratrum edicere cogant. Sed cur tædebit
,, eorum probra (ſi fuerint) ac infeliciſſimos caſus, in exemplum & omnium
,, cautelam, qui legunt, ſcribere? Tranſierunt ea; poſſibile nihilominus eſt,
,, iis ſimilia in hujus mundi ludicra ſcena repræſentari; unde merito cum
,, ſapientiſſimo Vate aſſeratur: *Nihil eſſe ſub ſole novum*. Neapoli non tam
,, gentilis ſoli, quam nepotis Butilli amore detinebatur Urbanus, cui a
,, Carolo Rege Dyrachio Capuam & Amalphim ex conventione inita
,, expoſtulabat, ut ſupra innuimus: ſed eo a proceribus Regni diſſuaſo,
,, expetita negante, ut erat natura durus & capitoſus, minas in Regem effu-
,, tibat, quarum non inſcius Rex urbanitate aulica adeo diligenter cuſto-
,, diebat Urbanum, quod illi e palatio liber non pateret egreſſus. Actum
,, Regis novit ac diſſimulavit Urbanus; ut ſpecie mutandi cœlum ejuſdem
,, bona gratia Nuceriam Campaniæ, urbem inter Neapolim & Salernum
,, ſitam, tenere valeret, ut exquiſita diſſimulatione Carolo deluſo, ſibi li-
,, cuit: quo deventus cum ſe in tuto putaret, contra Carolum juridice ut
,, regni jure privaret attente procedere cœpit. Ejus amari animi conatus &
,, fines innotuere Carolo, qui fingens ſe velle reſpondere querelis, urbem
,, arcta obſidione cinxit; quod bilem acriter Pontifici movens, in Cardina-

Cardinales ſeptẽ mancipãtur carceribus ab Urbano.

,, les, quos hic ſecum habebat Nuceriæ, ſuſpicatus conjuratos contra ſe-
,, metipſum, furorem vertit: eorum ſeptem ſeveris carceribus mancipavit,
,, inter quos ex noſtris duo, frater Bartholomæus de Cucurno, ſeu Cothur-
,, no Cardinalis, tituli ſancti Laurentii in Damaſo, & frater Ludovicus Do-

Quinque Cardinales in mare demergit.

,, natus Venetus Cardinalis, tituli ſancti Marci numerabantur. Horum ca-
,, ptura fuit IV. nonas Januarii hujus anni MCCCLXXXV. quibus tormentis

Ingl. par. 4. fol. 410.

,, examinati fuerint enarrare quis unquam vellet? cum iis omnibus in com-
,, pedibus Barium in Apulia, ductore mercenario Raymundo de Balzo Ur-
,, ſino, transfretavit; ubi ad anchoram quibuſdam triremibus Januenſium
,, inventis, cum iis Januam perrexit, & per iter præfatorum quinque in
,, ſaccis incluſos in mare demerſit, reliquos vero duos, Bartholomæum

Duos publico ſupplicio damnat.

Indic. ex copia.

,, ſcilicet & Ludovicum Donatum Januæ, infami, horrendo, & publico
,, ſupplicio damnavit. Indulgentias nihilominus pro feſto ſanctæ Catarinæ
,, publicavit: *Splendor paternæ &c.* XI. Kal. Auguſti.
,, II. Clemens autem Avenione pro Eccleſia Clariſſarum ejuſdem ur-
,, bis Indulgentias indixit: *Religionis veſtræ &c.* IX. Kal. Martii; & expe-

Litter. Pont. PP.

,, ditis litteris: *Licet iis &c.* XVI. Kal. Aprilis. Pro reparatione Monaſterii
,, Clariſſarum Riterenſium, fratri Raymundo Gilberto executorialem
,, quamdam ſcripſit: *Sedis Apoſtolicæ &c.* XVII. Kal. Septembris; & aliis
,, Monialibus de Montellis circa adminiſtrationem Sacramentorum: *Devo-*

Capitulũ Generale 63. Patavii.

Indic. ex vatic.

Martinus San-Georgii ſit Miniſter Generalis.

,, *tionis veſtræ* XII. Kal. Octobris. At hæc inter Patavii habita ſunt Comi-
,, tia generalia, in quibus ſuffectus eſt Petro Caſſanenſi, nuper defuncto,
,, frater Martinus San-Georgius a Riparolo, Provinciæ Januenſis, Cuſtodiæ
,, Pedemontanæ ſacræ Theologiæ Magiſter. Noto hic curioſis San-Georgii
,, nomine oppidum inſigne nuncupari a Riparolo, ſeu Riparolio tribus cir-

ci-

„ citer milliaribus remotum, titulo Marchionali inſigne; & eſſe pariter co-
„ gnomen Familiæ Nobiliſſimæ atque antiquiſſimæ inter Salaſſos, ſeu Ca-
„ napitios, quo loci Marchiones ejuſdem familiæ denominantur, pro
„ gentilitio ſtemmate in campo rubeo equitem cataphractum præſeferentes,
„ coronamque marchionalem. Ex hac erat frater Martinus Miniſter Gene-
„ ralis; non exiſtimo tamen dictum fuiſſe a Riparolio veluti a patria, ſed
„ a Conventu, quem ibi S. P. Franciſcus ex Hiſpania redux fundaverat, ut
„ alias diximus. Celebrata etiam ſub Clemente alia Comitia in urbe Geben-
„ na ad Lacum Lemanum a fratre Angelo Miniſtro, ſeu Anti-Miniſtro Ge-
„ nerali referentur. Mortem vero obivit in Hungaria Ludovicus Rex, dua-
„ bus filiabus ſuperſtitibus, duobus quoque regnis Hungariæ & Poloniæ
„ relictis.

Ad annum 1214. Pſeudo-Capitul. General. Gebennæ. *Dogl. cit. fol. 411.*

ARGUMENTUM.

Gens Lithuanica convertitur ad fidem, & primus in ea inſtituitur Epiſcopus frater Andreas Minorita. Alii alibi creantur Pontifices, & propagatur Inſtitutum.

I. HOc anno die Jovis XVI. Kalendas Martias, in feſtivitate ſancti Valentini, Jagello Princeps, Olgerdi magni Ducis Lithuaniæ filius, Heduigim filiam Ludovici Hungariæ, & Poloniæ Regis illuſtriſſimam, ac ſpecioſiſſimam, in teneris annis a patre Willelmo Duci Auſtriæ in conjugem devotam, regni Poloniæ hæredem, uxorem accepit. Deinde juxta ea, quæ prius pepigerat, cum octo Fratribus germanis ſacris Chriſtianorum myſteriis initiatus, & in baptiſmate Wladislai nomine ſuſcepto, vigilare & inſtare cœpit, ut gentem Lithuanicam ab errorum tenebris, & idololatria expurgaret. Præmiſit aliquos Minoritas idiomatis Lithuanici gnaros, deinde ipſe ſimul cum Regina, Bodzanta Archiepiſcopo Gneznenſi, & pluribus viris Eccleſiaſticis, religioſis, Principibus, & Ducibus anno ſequenti in Lithuaniam progreſſus, gentem, quæ tamquam ſupremum numen, ignem a ſacerdote perpetuo nutritum, aſpides & ſerpentes domibus ſingulis, tamquam Deos penates colebat, Silvas & lucos ſacroſanctos, atque habitacula Deorum putabat, ad baptiſmum & fidem Chriſtianam reduxit, extincto prius ſacro igne, quem in civitate Vilnenſi fovebant; dirutis Templo & ara, in quibus hoſtiarum fiebat immolatio, Silvis etiam ſuccisis, & ſerpentibus occiſis. Articulos fidei, & orationem dominicam docebant ſacerdotes Poloni, maxime tamen ipſe Rex Wladislaus, qui inſuper ſingulis ex popularium numero poſt ſuſceptum baptiſma veſtes novas panni Poloni diſtribuebat, ut Natio illa rudis & pannoſa peronibus magna ex parte, & lineis veſtibus, pelliceiſque aſſueta, facilius & libentius ad ſuſcipiendum baptiſma ex omni regione accurreret. Quoniam vero labor erat immenſus unumquemque credentium baptizare ſingillatim, jubente Rege, multitudo ſequeſtrabatur in turmas & cuneos, & univerſis benedicta aqua ſufficienter conſperſis, cuilibet turmæ & univerſis, qui in ea conſtiterant, nomen uſitatum Petrus, ſecundæ Paulus, tertiæ Joannes, & ſic de ſingulis Fœminis etiam per turmas diviſis, Catarina, Margareta, aliaque ejuſmodi nomina, juxta turmarum numerum imponebatur. Nobilioribus hic honos habitus, ut ſinguli ſacro fonte tingerentur.

Monume. MSS. Prov. Polon. Miechov. de Sarmat. Europæa lib. 2. cap. 2. Idem in Chron. Polon. lib. 4. cap. 19. Cromer. lib. 15.

Gens Lithuanica convertitur ad fidem.

II. Fundavit deinde Wladislaus in Vilna Eccleſiam Cathedralem rediti-

tibus amplis, atque ſacerdotiis locupletatam, ab Archiepiſcopo Bodzanta Deo conſecratam, ſub titulo ſancti Stanislai, Polonorum patroni, principalemque aram in loco, ubi ignis, qui falſo perpetuus credebatur, conſtituit, ut error gentilis fieret cunctis patentior. Inſtitutus eſt in ea primus Epiſcopus vir ſpectatæ virtutis, frater Andreas Vazilo natione Polonus, genere nobilis, gente Jaſtembicius, ſive de domo Accipitrum, profeſſione Ordinis Minorum, olim Eliſabethæ Reginæ Hungariæ Confeſſarius, & Prædicator inſignis, Epiſcopus * Cretenſis. Septem præterea Parœciæ a Rege conſtitutæ, dotatæque ſunt; quibus Regina plurimam ſupellectilem ad cultum divinum accommodatam, largita eſt. Remiſſa deinde Regina in Poloniam, Wladislaus totum animum propagandæ in Lithuania religioni Chriſtianæ vacavit, plurimaque loca per ſe ipſe obivit. Dobrogoſtium vero Poſnanienſium Epiſcopum ad Urbanum Pontificem allegavit, eique ſe dicto audientem fore ſolemni Regum Chriſtianorum more promiſit. Inſtitutus etiam hoc anno Epiſcopus Nuceriæ Paganorum frater Franciſcus Minorita, uti monumenta illius Eccleſiæ teſtantur.

Marginalia: Primus hujus gentis Epiſcopus Fr. Andreas. — * Alias *Ceretenſis*. Prius Epiſcopus Cerethen. — Frat. Franciſcus Nucerin.

III. Hoc anno, uti ſuperius diximus, translato fratre Guillelmo de Centuariis ab Eccleſia Placentina ad Ticinenſem, ſucceſſit ſub menſem Octobrem frater Petrus Cretenſis, ſive Philargus, vir doctrina, pietate, & ſummo Pontificatu clariſſimus. Umbertus Locatus in hiſtoria Placentina manifeſto errore ejus aſſumptionem differt in anno MCCCXCIX. Etenim vetuſta quædam ChronicaMSS. urbis Placentiæ a me ſuperius citata, referunt edicta aliquot, terrarumque inveſtituras ab ejuſdem Procuratore Joannolo Flandrono Mediolanenſi, & litteras ab eodem Petro Epiſcopo Ticino, die VI. Novembris, anno MCCCLXXXVII. ſcriptas ad Canonicos Placentinos, ut ſuo Vicario Vincentio Comenſi accommodare vellent libros aliquot eiſdem legatos ab aliis Epiſcopis Placentinis, & anno MCCCLXXXVIII. tranſiturus ad Eccleſiam Vincentinam, die IV. Martii ſcripſit in hunc modum ad prædictos Canonicos Placentinos.

Marginalia: *Ann.* 1383. n. 3. — Fr. Guillelm. Ticinen. — Fr. Petrus Placentin. — *Ann.* 1383. n. 3. — Poſtea Vincentinam.

Venerabilibus viris Canonicis, & Capitulo Eccleſiæ Placentinæ, amicis cariſſimis, frater Petrus Epiſcopus Placentiæ & Comes.

IV. *Venerabiles amici. Quia per determinationem, & conſilium prudentiorum doctorum, quos habet Papienſe ſtudium, conſtat nobis quod non obſtante nova noſtra translatione de Placentina ad Eccleſiam Vincentinam pro eo, quod adhuc poſſeſſionem ipſius Eccleſiæ Vincentinæ non cepimus, juriſdictionem habemus in prædicta Eccleſia Placentina omnimodam, ſicuti proximo & per conſequens nec ad Vicedominum, nec ad Capitulum prædictæ Eccleſiæ Placentinæ circa ipſam Eccleſiam, eſt ulla juriſdictio devoluta. Ideo &c. Datum Papiæ die IV. Martii.*

V. Duobus ergo annis hanc rexit Eccleſiam; ab hac translatus eſt ad Vincentinam, cui præfuiſſe ſcribunt Ciaconus, Rippamontius, & alii auctores; ab iſta vero cito tranſivit ad Novarienſem, uti anno MCCCXC. commodius referemus, & reliquas, quibus præfuit, enumerabimus Eccleſias. Cum de ejus Cardinalatu fuerit ſermo, ſerio examinabimus patriam, & quæ de ejus geſtis varii referunt Scriptores.

VI. Hoc anno, vel circiter, vir pius & dives Albertus a ſancto Blaſio, precibus, & induſtria fratris Stephani de Girardis, obtenta prius facultate ab Urbano Pontifice, Conventum, & Eccleſiam ſanctæ Mariæ Angelorum ſa-

Marginalia: Conv. Claſtigii.

ſacram, Minoritis ex ruinis cujuſdam Eremitorii ædificavit ad primum lapidem ab Oppido Claſtigio. Spectabat prius ad Patres Conventuales Provinciæ Januenſis, nunc ad Obſervantes. Miror non inveniri apud Piſanum ejus memoriam, niſi fortaſſis, etſi hoc anno facultatem ædificandi conceſſerit Urbanus, tardius ſit ædificatum domicilium. Cheſtelianus etiam Conventus hoc anno erigitur ſumptibus illuſtriſſimi viri Stephani Vayvodæ, de quo aliud ſcire non potuimus. Eccleſiam Conventus Bregenſis in Polonia viſitantibus in diebus ſanctorum Franciſci, & Antonii conceditur hoc anno ab Urbano indulgentia; domicilium autem extructum reperimus in Monumentis Polonicis, anno MCCCXXXV. a Boleslao Bregæ Duce, cujus primum lapidem poſuit, die XIII. menſis Julii. Fundationem approbavit anno ſequenti, die XXIX. Julii, Nanterus Epiſcopus Vuratlslavienſis auctoritate, inquit Miechovius in Annalibus Polonicis, Joannis XXII. non tamen eo anno potuit hanc exhibere auctoritatem; quippe tunc ſedebat Benedictus XII. & Joannes obiit, anno MCCCXXXIV. Fortaſſis eo anno, quo deceſſit vel paulo ante datum diploma, & nonniſi eo anno porrectum Epiſcopo. Recenſet domum hanc Piſanus in provincia Saxoniæ, & Cuſtodia Vuratislavienſi.

Gonz. in Prov. Jannuen. Con. 13.

Conv. Cheſtelianus.

Conv. Bregen. *Idem in Provinc. Hungar. S. Maria n. 26.*

Miechov. lib. 4. c. 22.

VII. Occurrit hoc anno mentio Cœnobii ſanctæ Columbæ, Viennenſis Diœceſis ante aliquot annos inchoati, cujus clauſtrum hoc anno extruebatur, in diplomate Clementis, quo Fratribus indulget facultatem exigendi, & recipiendi quædam ſibi ultimis tabulis legata: *Religionis veſtræ* VII. Idus Julii. Hoc etiam anno multis in locis reparabantur ædes magnæ Pariſienſes, & conſtruebatur Refectorium, uti in alio diplomate commemorat Clemens, adhortans fideles, ut manus porrigant adjutrices. Ubi etiam commemorat quod nos alias diximus, Valetudinarium conſtructum fuiſſe a Joanna Franciæ Regina, Caroli IV. uxore. Hoc tempore fratres Toloſates conſtruxerunt devotum, & pulchrum Sacellum, Sepulcri Dominici in ſua aula capitulari, quod ut inviſerent frequenter fideles, Clemens multis invitavit indulgentiis: *Splendor paternæ gloriæ* IV. Idus Februarii.

Conv. S. Colombæ.

Conv. Pariſien. reparatur.

Tom. 2. an. 1234. n. 26.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Duas diximus reliquiſſe filias ſuperſtites Ludovicum Hungariæ & Poloniæ Regem; unam Hedvigim Poloniæ hæredem; alteram vero Mariam Hungariæ nuncupatas cum Eliſabetha uxore. Hedvigim, quam adhuc tenellam Ludovicus Pater Willelmo Duci Auſtriæ devoverat, Jagello Princeps, Olgerdi Magni Ducis Lithuaniæ, hoc anno die Jovis XVI. Kalendas Martii in uxorem duxit, habito pro dote Poloniæ Regno, qui Jagello deinde ut pepigerat, cum VIII. Fratribus Germanis, Chriſtianorum ſacris myſteriis initiatus, & Wladislai nomine ſuſcepto, ut ſuam gentem Lithuanam ab Idololatriæ erroribus & ineptiis expurgatam ad Chriſtum reduceret, nonnullos Fratres Minoritas idiomatis gnaros, in Lithuaniam præmiſit ad opus, ut in Annalibus habemus. Mariam vero Hedvigis ſororem, Ludovicus Pater adhuc vivus Sigiſmundo filio Caroli IV. Imperatoris, & fratri Wenceslai etiam Cæſaris, ſpoponderat cum dote Hungarici Regni, quem adhuc tenellum accitum apud ſe nutriebat. Mortuo igitur Ludovico, ut prædiximus, Maria in Hungariæ Reginam de more coronata fuit; ſed plebs in partes ſciſſa, in ſeditiones ibat; unde & Regni Proceres Carolum Dyrachium Siciliæ Regem ad coronam vocavere.

Inf. ad an. 1387.

„ II. Dum hæc ita fierent, Urbanus Pontifex Fratribus noſtris erectio- *Indic. ex copia*

,, nem Conventus ſanctæ Mariæ de Campo conceſſit: *Sacræ Religionis &c.*
,, XIV. Kalendas Martii. Sed Clemens conceſſa Indulgentia pro Sacello ſan-
,, ctæ Mariæ Clarimontis: *Licet is &c.* XVI. Kalendas Februarii, gratiam
,, diſpenſationis fratri Joanni indulſit: *Humilibus ſupplicum &c.* XVI. Ka-
,, lendas Septembris; & ad fratrem Ugonem pro confeſſionibus audiendis
,, benigne reſcripſit: *Grata tuæ &c.* III. Nonas Decembris.

Lit. Clem. in favorem FF. & Convent. *Ex Vatic.*

,, III. Poſt hæc autem Blancæ Sabaudæ felix memoria recurrit; etenim
,, (ut dicebamus) fundato, dotato, & extructo Monaſterio Annunciatio-
,, nis beatæ Mariæ Virginis ſub regula ſanctæ Claræ in Papienſi ad Ticinum
,, urbe præclara, Blanca ibidem ſarcina corruptionis depoſita, ut incor-
,, ruptibilem ſuorum bonorum operum coronam acciperet, properavit ad
,, Dominum hoc anno. Sepulturam vero apud ſuas Moniales, quas impenſe
,, diligebat in Chriſto, habitu Seraphicæ Religionis induta, ut ſuprema
,, ſua voluntate decreverat, alte mœrentibus cunctis, & devote parentan-
,, te univerſo Clero, nacta eſt, incerto die. Porro hæc Illuſtriſſima Heroi-
,, na pluribus titulis ſemper commendabilis, filia fuit Aymonis, & non
,, Amadei, Comitis Sabaudiæ, & Maurianæ, necnon Aſtæ, Ducis Cha-
,, bley, & Auguſtæ Prætoriæ, Domini Yporediæ, Vercellarum, & Sebu-
,, ſianorum, Marchionis Secuſiæ, & Italiæ, ac etiam ſacri Romani Imperii,
,, qui cognominatus erat pacificus a ſtudio pacis publicæ & privatæ, quam
,, ſummopere affectabat. Ejus Mater præfati legitima conjux extitit Jolan-
,, da, filia Theodori Paleologi, Marchionis Montisferrati, & Argentinæ
,, Spinulæ, nepotis Andronici Paleologi Porphirogeniti Græcorum Impe-
,, ratoris. Tantorum principum nata pro filio Regis Angliæ Edoardi in ſpon-
,, ſam petita fuerat, ſed perperam, nuptiarum executionem impediente
,, acerrimo bello inter Anglos & Francos vertente. Galeatio igitur Vice-
,, Comiti, Domino Mediolani, in caſtro Burgeti Sabaudiæ, die X. Septem-
,, bris anno MCCCL. deſponſata, ſuo tempore Joannem Galeatium Mediola-
,, ni poſtea primum ducem, edidit. Viduata viro, deſpiciens cum ſuis
,, vanitatibus mundum, Papiæ, quo ſe recepit, chriſtianis virtutibus incum-
,, bens, Monaſterium ſupradictum conſtruxit ex proprio, atque dotavit.
,, Ultimæ ſuæ voluntatis tabulas, a Joanne Jacobo de Benne ſuo Cancellario
,, conſcriptas, Jacobus Belbellus publicus Notarius, anno MCCCLXXXII.
,, die II. Novembris Papiæ legitime ſubſcripſit atque vulgavit. Eo inſtru-
,, mento ad Sorores ſui Monaſterii, cum habitu ſancti Patris Franciſci, ſe-
,, peliri mandabat: poſſeſſiones pingueſque reditus, in augmentum con-
,, ſtitutæ dotis, Monialibus legabat, exequutoribus teſtamentariis con-
,, ſtitutis, inter quos duo Minoritæ, frater Ubertus de ſancto Georgio, &
,, frater Guillelmus de Advocatis Vercellenſis, ambo in ſacra Theologia
,, Magiſtri. Codicillum teſtamento addidit, quo in caſu negligentiæ exe-
,, qutionis ultimæ ſuæ voluntatis circa pia legata, Antiſtiti urbis & Provin-
,, ciali Miniſtro Minorum ejuſdem, omnimodam exequtionem commen-
,, dabat enixe. Ex his quantæ pietatis in Deum, & caritatis in Minores
,, extiterit, manifeſte apparet. Morigius hiſtoricus Mediolanenſis eam
,, quorumcumque encomiorum dignam proclamavit, ut notavit Samuel
,, Guicenonius.

Sup. ad an. 1380.

Blanca Sabauda obit.

Sepelitur Papiæ.

Filia fuit Aymonis de Sabau.

Nubit Galeatio Vice-Com. Mediolan.

Mon. MSS. Provinc. S. Did. Ref.

Argument. ſuæ benev. in Min. *Guicen. hiſt. genea. Dom. Sab.* [illegible]

A R-

ARGUMENTUM.

Frater Martinus Miniſter Generalis moritur. Inſtituitur Vicarius frater Henricus Alſerus, & demum in Comitiis generalibus Miniſter. Floret Joannes Archiepiſcopus Turritanus. Multiplicantur domicilia.

I. HOc anno Martinus Riparolius Miniſter Generalis cum Ordinem rexiſſet annis duobus & ultra, diem obiit in Cœnobio Caſtri-novi, uti diximus, Cuſtodiæ Ticinenſis, ſive Papienſis. Inſtitutus eſt ab Urbano Pontifice, qui vices defuncti obiret frater Henricus Alſerus Aſtenſis Pedemontanus, Provinciæ Januen. Miniſter, qui ſtatim Patres Ordinis ad Comitia convocavit Florentiam, in quibus ipſe electus eſt Miniſter Generalis. Auſus eſt hoc eodem anno Angelus Anti-Miniſter, de quo ſupra diximus, ſua auctoritate inſtituere Miniſtrum Provinciæ Mediolanenſis fratrem Bartholomæum Iporegienſem, ſibi adhærentem, quem Clemens Anti-papa confirmavit: *Religionis zelus*. Idibus Januarii. An tamen inter Fratres illius Provinciæ obtinuerit, non comperio. Erat etiam ſub hoc Miniſtro Generali in iis partibus Ordinis Procurator abeodem inſtitutus, frater Joannes de Changueyo ſacræ Theologiæ Magiſter, quem in officio vita durante, Clemens confirmavit.

Moritur Martinus Miniſter. *Ann. 1385. n. 13.* Capitulum Generale 64. Florentiæ. Miniſter Gener. Fr. Henricus Alſerus. *Ann. 1379. n. 3.* Procurator Ordinis ſub Anti Miniſtro frater Joan. Changueyo.

II. Fuiſſe hoc tempore Archiepiſcopum Turritanum, alias Saſſaritanum in Inſula Sardiniæ fratrem Joannem Minoritam, teſtantur Annales Aragonii, quem Petro IV. Regi hoc anno nonis Januarii, Barcinone Morienti aſtitiſſe; fuiſſe etiam a ſacris confeſſionibus ſcribunt, eique commendaſſe reſtitutionem bonorum omnium, quæ Eccleſiæ Metropolitanæ ſanctæ Teclæ Tarraconenſi ipſe eripuerat.

Fr. Joan. Archiep. Turritan. *Zurita 2. par. lib. 10. c. 39.* Regis Aragonii confeſſarius.

III. Circa hoc tempus conſtructum eſt communibus ſumptibus Cœnobium urbis Groningæ, Friſiæ emporii populoſi, opulenti, a conditore Grunone, Athenoris Regis Francorum fratre, ita nuncupati, Rudolphi Agricolæ ortu celebris. Paruit Patribus Conventualibus uſque ad annum MDII. quo ad Obſervantes tranſivit, ita decernente Reverendiſſimo D. Raymundo Alexandri VI. Legato. Anno vero MDXCIV. poſt duram trium ferme menſium obſidionem, die XII. Julii, expugnata urbe per Mauritium Comitem Naſſovium, fratres in exilium acti, & Cœnobium in Scholas hæreticorum, Eccleſiæ in aream pilæ palmariæ converſa ſunt. Anno MDCXI. dum templum in prophanam aulam adaptare vellent hæretici, tres, vel quatuor operarii ex alto cadentes, fractis cervicibus, miſere perierunt. Hortus in plateam publicam, ædificatis hinc, inde domibus, converſus eſt. Præfuit aliquando huic domui. V. P. Matthias Becher, qui inter Miſſarum ſolemnia contemplandis myſteriis intentus, uno, atque altero cubitu a terra ſublevari ſolebat.

Conv. Groningæ. *Gonz. in Prov. Colon. Con. 19. Monum. MSS. Prov. Colon.*

Fr. Matthias Becher.

IV. Hujus etiam temporis partus creditur conventus Pennafelii, ſive Pennæ-fidelis, Oppidi Palentinæ Diœceſis, novem ab ipſa urbe leucis diſtantis, quod Durationis flumen alluit, & Urſaonenſes poſſident Duces. Domus extructa eſt CC. P. ab oppido, communibus incolarum facultatibus, nobili quidem ſtructura. Eccleſiam ornat alabaſtricum beati Petri Villacretii ſepulcrum. Anno MDCXIX. extructum eſt parvum dormitorium, & hoſpitii ſolarium.

Conv. Pennæ-fidelis. *Idem in Prov. Concep. Conv. 6. Monum. MSS. hujus Prov.*

V. Ante hoc tempus initium accepit domus Metymnæ Campi, celebris, in Caſtella veteri, olim Diœceſis Salamantinæ, nunc Valliſoletanæ op-

Conv. Metymnæ-campi.

Indid. con. 14. Monum. MSS. citat.

oppidi, a Civitate Epiſcopali leucis octo diſtantis, cujus mentionem agit Piſanus in Provincia Caſtellæ, & Cuſtodia Segobienſi. Certum fundationis tempus ignoratur: periere enim omnia Cœnobii inſtrumenta magno incendio, anno MDXXI. ſub Imperio Caroli V. Longe auguſtius, & elegantius refectum eſt eo ipſo in loco intra muros ab Oppidanis, præſertim mercatoribus, quadraginta Fratrum capaciſſimum, omnibus officinis perfecte abſolutis. Sacellum maximum pulchris emblematibus ornarunt duo Fratres laici piæ converſationis anno MDLXXVII. Clauſtrum præcipuum magnis, & pulcherrimis imaginibus anno MDCXVI. qui tunc præerat Cœnobio, decoravit. Sepultus eſt pulchro mauſolæo in Sacello, prope Cœnobii oſtium, Reverendiſſimus D. frater Sebaſtianus Bricianus, provinciæ ſancti Jacobi alumnus, olim concionator aulicus Philippi III. deinde Epiſcopus Aurienſis.

Fr. Sebaſtian. Bricianus.

Conv. Montis-Albi.

VI. Ante hunc annum ſumpſit exordium conventus Montis-Albi in provincia Cataloniæ, Tarraconenſis Diœceſis, ſub nomine ſancti Franciſci, prout conſtat ex quodam diplomate ibidem aſſervato Martini Infantis, Petri IV. Regis Aragonum filii, qui Joannis Regis ſui fratris valetudinarii, poſt genitoris obitum vices tenuit, & locum. Corrigendus itaque Gonzaga, qui pro anno MCCCLXXXVII. ſcripſit annum MCCLXXXVII. & pro Petro IV. tertium recenſuit. Tranſivit ſub Pio V. a Patribus Conventualibus ab Obſervantes; cenſebatur olim ſub provincia Aragoniæ, & Cuſtodia Ilerdenſi.

Gonz. in Prov. Catal. Con. 18.

Conv. Middelburgi.

VII. Ante hunc etiam annum ædificatum eſt intra muros Civitatis Middelburgi, a ſitu nomen habentis (eſt enim Burgus in inſulæ meditullio) Zelandiæ primariæ, & nobilis emporii, Cœnobium Minorum, quod a Conventualibus ad Obſervantes translatum eſt anno MDVI. uti teſtantur codices quidam MSS. Provinciæ Coloniæ & Germaniæ inferioris, non vero anno MCCCCLXXXIX. uti ſcribit Gonzaga, neque anno MDXXVIII. ut minus vere dixit in ſuo libello MSS. de rebus Provinciæ Coloniæ Joannes Hayus, cum anno præcedenti, videlicet MDXXVII. in diviſione Provinciarum, fuerit aſſignatum provinciæ Germaniæ inferioris. Non tamen adeo longo tempore hic ſubſtiterunt Obſervantes, oppreſſa urbe famis inedia, menſe Februario anni MDLXXIV. a Principe Auriaco, & hoſtibus Geuziis, dimiſſis Fratribus ſimul cum Gubernatore Mondragonio, & militibus ſalvis quidem, ſed omnibus, quæ in Conventu erant, ad arbitrium hoſtium derelictis. Erant olim conſervatores privilegiorum hujus Monaſterii Abbates Præmonſtratenſes illius urbis ad ſanctum Nicolaum.

Gonz. in Prov. German. infer. Con. 27.

Mon. Talabricen.

VIII. Sub hoc tempus Talabricæ, oppidi nobilis in Caſtella, commorabantur aliquot Sorores tertii Ordinis ſancti Franciſci prope Parochiam ſancti Michaelis, in anguſtis ædibus proſpectui altiſſimæ turris convicinæ ſubjectis. Venit in hoc oppidum ſoror Maria Carilla ex Monaſterio ſanctæ Mariæ Planicierum Almagri, aliud fundatura Sororum Conceptionis immaculatæ beatæ Mariæ Virginis, ſumptibus nobilis mulieris Mariæ de Ayala, filiæ Ferdinandi Alvarez de Meneſes, & Menciæ de Ayala. Perſuaſit hæc Tertiariis, ut ad novum hoc, & pium inſtitutum omnes tranſirent, conſtructo Monaſterio, translatæ ſunt Sorores anno MDXV. die XVI. Octobris ſolemni ritu, comitantibus Regibus Catholicis Ferdinando, & Eliſabetha (qui forte tunc aderant, dum iter, devotionis cauſa pararent ad Aquas Lupias, celebre Virginis Deiparæ ſimulacrum inviſuri) aulæ magnatibus, & Guardiano Minorum Talabrico fratre Joanne Eraſio. Perſeverarunt ſub primo habitu in hoc loco integro ſeſquianno; deinde veſtem, & regulam Conceptionis ſuſceperunt ex manu fratris Petri Molinez primi Miniſtri Obſervantium in Provincia Caſtellæ.

Gonz. in Prov. Caſtel. Mon. 10. Salazar. in hiſt. ejuſd. Prov. lib. 8. c. 15.

IX. Con-

IX. Congregatis hoc tempore in uno domicilio, ſub honeſto & pio quodam comercio quibuſdam virginibus & mulieribus Tertiariis in civitate Reatina, poſt aliquot annos decreverunt regularibus inſtitutis vitam componere, & arctiori vinculo cohabitare. Evocatis itaque e Monaſterio Fulginatenſi ſanctæ Annæ ſacro, quod poſt hæc beata Angelina fundavit, uti ſuo loco dicemus, aliquot hujus Inſtituti magiſtris, mirum in modum numero creverunt & virtute, erecto Monaſterio ſub ſanctæ Claræ invocatione. Mon. Reatinum.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. GNeſna Regia urbe Poloniæ, accepto diademate Regni anno pro-
„ xime præterito, relicta, Wladislaus cum Hedvigi Regina uxo-
„ re, Bodzanta Archiepiſcopo ejuſdem, pluribuſque aliis Eccleſiaſticis,
„ Religioſis, Principibus & Ducibus, in Lithuaniam, ubi Minoritæ fidei
„ propagationi ſedulo incumbebant, progreſſus eſt, converſionem earum
„ gentium omni cum diligentia promoturus. Porro Lithuania Moſchoviæ
„ proxima, regio paluſtris eſt, lacubus, ſtagnis, fluminibus irrigua, ſilvis
„ operta, in quibus viri, alces, biſontes, & æqui ſilveſtres ſtabulantur.
„ Palatinos habet, præter alios, Vilnenſem, Trocenſem, Minſcenſem, No-
„ vogrodienſem, Breſtienſem, Kiovienſem. Caput veruntamen regionis eſt
„ Vilna ad flavios Vuilnam & Vilnam, qui urbi nomen dedere: & eſt No-
„ vogodreck civitas ampla, ſed lignea. Sunt præterea Pinsko Breſcia, Bo-
„ riſouw, Minsko, & aliæ. Primarius Lituaniæ fluvius eſt Boryſthenes.
„ Ad hæc uſque tempora in ea univerſa, ſicut etiam in Samogitia Boruſſiæ *Wadd. ad ann. 1386.*
„ vicina, ab occaſu mari Baltico alluta, in qua nullum eſt oppidum, nulla-
„ que arx, & nobiles in tuguriis, & ruſtici in caſis vivunt, paganiſmus plu-
„ rimum viguit. At hoc anno Rex Wladislaus præfatus, Vilnam, caput, ut
„ attigit, & ignem ſacrum perpetuo fotum a ſacrificulis, Dei honore cul-
„ tum, templumque & aras ſacrificiorum evertit in eadem urbe, & omni
„ circumque regione, Chriſti Catholicam fidem, quam odio habebant, In-
„ colæ ſunt amplexati. Deinde in eadem urbe Wladislaus Eccleſiam Cathe- *Sup. ad an. 1341.*
„ dralem, reditibus amplis, atque ſacerdotiis locupletatam, ab Archiepi-
„ ſcopo Bodzanta Deo conſecratam, ſub titulo ſancti Stanislai Polonorum
„ Patroni, principali ara in loco, ubi ignis falſo creditus perpetuus, conſti-
„ tuta, ut error gentilis fieret cunctis patentior, erexit: ad eamque regen-
„ dam primus Epiſcopus, vir ſpectatæ virtutis frater Andræas Vazilo, na-
„ tione Polonus, genere nobilis, gente Jaſtembicius, ſive de domo Accipi-
„ trum, profeſſione Ordinis Minorum, olim Reginæ Hungariæ Eliſabethæ,
„ relictæ Ludovici & matris Hedvigis uxoris Wladislai, & Mariæ Sigiſ-
„ mundi, Confeſſarius & Prædicator inſignis, antea Epiſcopus Cretenſis,
„ ſeu Ceretenſis, aſſumptus ſuit. At ſcrupulum id legentibus objicere vi-
„ detur, cum meminerint, nos alibi dixiſſe beatum Petrum Gaſtoldum ex
„ Minoritis Martyrem, primum Vilnæ Epiſcopum extitiſſe. Hanc vero
„ difficultatem facillime ſuperabit, qui ſocietatis religioſorum, Ordinum
„ Minoritici & Prædicatorii, peregrinantium propter Chriſtum meminerit:
„ hi enim auctoritate Apoſtolica ſuffulti, conſtituto ſibi Præſide Miniſtri
„ Generalis Vicario, terras peragrabant Ruthenorum, Walachorum, Tar-
„ tarorum, Sarracenorum, Paganorum, Cretorum, Bulgarorum, & aliarum
„ Orientis, Aquiloniſque nationum non credentium. Habebant in Cœno-
„ biis ſuis Archiepiſcopos & Epiſcopos magnis per Sedem Apoſtolicam or-

natos

„ natos facultatibus, & per terras Infidelium euntes mittebant ſemina ſa„ cræ doctrinæ, qua paganiſmi tenebras illuminabant, hæreſumque dume„ ta ſuccendebant, perverſa & virgulta malorum morum eradicabant; ac „ ita ſuæ miſſionis Apoſtolicæ, gratia divina ſecum adlaborante, uberes fru„ ctus in horreum Domini congregabant. Pro qua re attente legantur, quæ „ alibi ſcripſimus de fratre Joanne de Monte Corvino facto Archiepiſcopo „ Cambalienſi, & videatur Annaliſta noſter. Ex horum Miſſionariorum nu„ mero erat beatus Petrus Galtuldus Epiſcopus Vilnæ, ubi jam plures, ſicut „ aliis in partibus Lithuaniæ erant Chriſtiani a gentilitate converſi, ut di„ ctum eſt, & Fratres domos habebant, ſed Epiſcopia publica auctoritate „ Principis nondum erant erecta; quemadmodum tantum hoc anno ab Wla„ dislao factum eſt, qui fundata Cathedrali Eccleſia, ut dicebamus, in ea „ primum Antiſtitem conſtituit fratrem Andræam Vazilo, jam Epiſcopum „ in partibus Cretenſium, cui ſeptem Parœcias, quas ipſe Wladislaus conſti„ tuit atque dotavit, ſubjecit; quibus & Regina Hedvigis plurimam ſup„ pellectilem pro cultu divino piiſſime contulit. Atque ita conſtabilitis Ec„ cleſiæ Catholicæ rebus, dum Rex impenſe laborat ut amplius fides Chri„ ſtiana dilatetur, remiſſa Regina in Poloniam, Dobrogoſtium Poſnonen„ ſium Epiſcopum ad Urbanum Pontificem allegavit, eique ſe dicto au„ dientem fore, ſolemni Regum Chriſtianorum more promiſit.

Wadd. ad ann. 1399.

Hedvigis in Religion. Chriſtian. cultus & pietas.

„ II. Interea Urbanus Pontifex rebus noſtræ Religionis proſpiciens, „ edixit Miniſtrum Generalem Provinciales Miniſtros deſtituere poſſe, edi„ ta bulla: *Injunctum nobis &c.* XIV. Kal. Septembris. Sed Clemens Idibus „ Januarii Petro Cardinali pro ſtudio Pariſienſi ſcripſit: *Exhibita nobis &c.* „ Et vertente quadam controverſia inter Fratres Pariſienſes & Miniſtrum „ Provincialem, ob quam dirimendam ad eumdem factus fuerat recurſus, „ V. Idus Februarii pro eo negotio Apoſtolicas litteras expedivit: *Exhibita* „ *nobis &c.* Miniſtro autem Generali promotionem ad magiſterium fratris „ Angeli indixit: *Viri Sacræ &c.* IX. Kal. Martii: ac ſubinde prohibuit, „ Fratres ad officia Curiæ aſſumptos, ab iiſdem amoveri poſſe: *Ad Sa-* „ *crum &c.* Kal. Maii: & Guardianis Conventuum de Salino, & de Gran„ diſſono circa quaſdam pecunias, ſcripſit duplicatis litteris: *Piis devoto-* „ *rum &c.* Idibus Junii. Ac tamdem Indulgentiis elargitis pro Monialibus „ ſanctæ Claræ Aquenſis: *Pia deſideria &c.* eaſdem a decimarum ſolutione „ abſolvit: *Tenorem quarumdam &c.* XIII. Kal. Decembris.

Lit. Urb. PP.

Aliæ Clement.

ARGUMENTUM.

Henricus Generalis Miniſter promovet regularis Obſervantiæ inſtitutum in Italia. Extenditur in Galliam, mox radices agit in Aragonia. Exhumantur ſacræ reliquiæ, & aliquot ædificantur Cœnobia.

Henricus Generalis Miniſter promovet Ordinis reformationem.

I. FRATER Henricus Generalis Miniſter anno proxime elapſo electus, Florentia in Umbriam profectus, & Peruſii hærens, fratrem Paulutium Fulginatem, commiſſamque familiam omnibus, quibus potuit, modis excitavit ad proſequendam & ampliandam Ordinis reformationem. Quatuor dedit hoc anno patentes litteras, quibus eum inſtituit ſuum peculiarem Commiſſarium ſuper quindecim loca, ſeu cœnobiola, ex quibus tota coaluit familia intra limites Provinciarum ſancti Franciſci & Marchiæ Anconitanæ. Multam inſuper poteſtatem conceſſit in Fratres ſibi ſubjectos, & auctorita-

tem

tem ſubdelegandi Commiſſarios. Deinde indulſit, ut in quodam domicilio, quod in hunc finem in ſua patria conſtruxit, honeſtas mulieres ſub Inſtituto Tertii Ordinis ſancti Franciſci collocaret. Reliqua privilegia ex ipſis litteris amplius patebunt.

In Chriſto ſibi cariſſimo fratri Paulutio Vagnotii de Fulgineo, Provinciæ ſancti Franciſci, frater Henricus Ordinis Fratrum Minorum Generalis Miniſter & ſervus, ſalutem & pacem in Domino ſempiternam.

Fr. Paulutius inſtituitur Cómiſſarius ſuper cœnobiola regularis Obſervantiæ.

II. D*E tua exemplari vita, diſcretione, prudentia, animarum zelo, ac virtute multiplici, longo tempore in Ordine comprobatis, in Domino fiduciam plenam gerens; te in locis devotis, ſeu Eremitoriis devotorum fratrum ſimplicium infraſcriptis, videlicet: Carceris beati Franciſci, ſancti Damiani, Rocchicciolæ Cuſtodiæ Aſſiſii, Farneti, Montis-Peruſii, Montis-Jovis Cuſtodiæ Peruſinæ, Montis-Joni Cuſtodiæ Tudertinæ, & Eremitæ Stronconii Narnienſis Cuſtodiæ, Jani, Montis-Luci, & Piſtiæ Cuſtodiæ Vallis, Provinciæ ſancti Franciſci, atque Forani, Montis-Falconis, & Maſſæ Provinciæ Marchiæ, per Generales prædeceſſores meos, ſeu per Provinciales Miniſtros dictarum Provinciarum hactenus tuæ curæ commiſſis, meum commiſſarium inſtituo, & tenore præſentium denuncio inſtitutum, diſcretioni tuæ committens, quod in ipſis locis, immo & in locis aliis tuæ ſollicitudinis curæ commiſſis, vel committendis per me, vel quoſcumque Miniſtros noſtri Ordinis, libere poſſis & debeas Fratres ſimplices ac devotos de familia collocare, ipſoſque removere, mutare, & alios ſubrogare, atque pro eorum, & ipſorum neceſſitatibus ſeu utilitatibus, ad quæcumque loca Italiæ deſtinare, etiam ad locum Romanæ Curiæ, ac in caſibus occurrentibus, ſi tuæ videbitur diſcretioni, in quibuſcumque locis ſeu territoriis aliis per dictam Italiam, Boſnam, vel Corſicam pro tempore moraturos, mea auctoritate poſſis collocare. Inſuper & ipſos caritative monere, corrigere ſeu punire, videlicet in pane & aqua ad terram, de diſciplinis pœnitentiare, expellere, & ad nativas eorum Provincias remittere moraturos, & ſi opus fuerit, per ſuos Miniſtros acrius puniendos, eiſque fraternaliter & paterne imponere quæcumque circa prædicta pro eorum ſalute, neceſſitate ſeu utilitate, & pro regulari obſervantia ſecundum Deum videris expedire. Nulluſque me inferior, te ſeu tuos, aut Fratrem aliquem de ſub tuæ curæ degentibus pro exigenda aliqua pecuniaria collecta, moleſtare aut gravare audeat, vel valeat quoquomodo in aliquo impedire. Et hoc diſtricte præcipio omnibus meæ obedientiæ ſubditis, ſub pœnam obedientiæ contumacis. Quocirca cariſſime frater Pauluti, devotioni tuæ injungo ad meritum obedientiæ ſalutaris per præſentes, quatenus ſupradictæ meæ commiſſionis officium atque curam abſque alia excuſatione recipias, & exequaris cum diligentia ſecundum gratiam a Domino tibi datam. Fratres vero prædictorum locorum omnes & ſinguli præſentes pariter & futuri in omnibus, quæ ad prædicta pertinent, teneantur tibi ſicut mihi per ſalutarem obedientiam firmiter obedire, quos tibi, teque illis in Domino carius recommendo. Ceterum omnes gratias & libertates per prædeceſſores meos tibi conceſſas, tenore præſentium denuo confirmo. Vale in Chriſto Jeſu, & ora pro me. Datum Peruſii anno* MCCCLXXXVIII. *die* XV. *Julii.*

ALIUD EJUSDEM INDULTUM.

Facultas ut plura cœnobiola capere poſſit.

III. D*E tua exemplari vita, diſcretione, providentia, animarum zelo, ac virtute multiplici longo tempore in Ordine comprobatis, in Domino*

no fiduciam plenam gerens, tibi in caſibus quomodolibet occurrentibus te, & Fratres hactenus tuæ curæ commiſſos, prout tuæ diſcretioni videbitur, ad quæcumque loca nova vel vetera, etiam Eremitarum, cujuſcumque ſitus, vel vocabuli vel nomine appellentur, de novo capiendorum, in quibus ex auctoritate & commiſſione noſtra Fratres ſupradicti poſſint, & eis liceat legitime habitare, concedo poteſtatem; & hæc omnia fiant cum expreſſa licentia, & auctoritate Sedis Apoſtolicæ, vel Legati. Cæterum vero omnes Fratres ad te venientes de licentia eorum Miniſtrorum, accipere poſſis. Item in loco, quem de novo ædificare feciſti in Fulgineo, poſſis omnes mulieres, quas tu videbis in vita laudabili permanere, ſub titulo Tertii Ordinis collocare, donec aliud ſuper hac materia per Sedem Apoſtolicam fuerit ordinatum. Vale in Chriſto Jeſu, & ora pro me. Datum Peruſii, in Conventu Fratrum Minorum, anno Domini MCCCLXXXVIII. *die* XIV. *Februarii.*

Aliud ejusdem.

Facultas alios ſubdelegandi.

IV. *Quatenus divina opitulante gratia, de Fratribus per me, ac prædeceſſores meos hactenus ſollicitudini tuæ commiſſis curam gerere valeas pleniorem, & ea, quæ circa prædictos Fratres ordinanda ſeu expedienda occurrerint, prout tuæ diſcretioni videbitur, juxta gratiam a Domino tibi datam, plenius exercere, omnes gratias a meis prædeceſſoribus, & a me olim tibi conceſſas, præſentium tibi tenore confirmo, necnon & Fratribus ipſis omnibus & ſingulis ad meritum obedientiæ ſalutaris præcipio, quatenus tibi fideliter in omnibus debeant obedire, & voluntatem tuam plenarie adimplere, & quemcumque de ipſis ad adjuvandum te in dicta cura, ſeu ad mittendum per loca tibi conceſſa ad Fratres alios viſitandum, ſeu aliqua neceſſaria diſponendum, vel etiam alibi, prout tibi neceſſarium fore videbitur, deſtinandum duxeris eligendum, per eamdem obedientiam ſimiliter adſtringo, quatenus tibi, omni excuſatione ſemota, legitimo ceſſante impedimento, ſollicite obedire debeat, & omnes alii Fratres quicumque fuerint, illi in omnibus per te commiſſis, abſque aliqua contradictione, tamquam tibi teneantur ſimiliter firmiter obedire. Cæterum ſi forte aliquando proceſſu temporis tibi videretur, quod de loco aliquo, ſeu locis tuæ curæ commiſſis, curam, ut expedit, gerere non poſſes, ipſorum curam Miniſtris, in quorum Provinciis loca ipſa ſituata fuerint, libere valeas reſignare, qui de ipſis curam habeant juxta poſſe. Vale in Chriſto, & ora pro me. Datum ut ſupra.*

Inchoatur Ordinis reformatio in Gallia.

V. Magno itaque incremento proſperabatur hæc nova Reformatio in Italia, & hoc ipſo anno ad alias regiones felicibus auſpiciis eſt propagata. Etenim in Gallia, cum propter ſchiſma Pontificum, ſciſſamque in duas partes Religionem res in deterius tenderent, & Fratres viverent liberius, habentes adverſas acies, ad quas confugerent, dum ſuæ ſtationis diſciplinam abhorrerent; excitavit Dominus ſpiritum trium religioſorum Patrum in Provincia Turoniæ, ut collapſam diſciplinam reſtaurarent. Hi vel ſuis, vel aliorum precibus a ſuo illo Pſeudo-Miniſtro Generali Angelo, quem ſupra diximus (non ab Antonio Pyreto, uti habet Gonzaga, qui nonniſi anno MCCCCV. aſſumptus eſt ad ſupremum Ordinis regimen, ſub obedientia Innocentii VII. veri Pontificis) obtinuerunt, ut ſibi concederetur Cœnobium aliquod ſolitarium, in quo a turbis remoti vivere poſſent ſecundum Regulæ puritatem. Mox imperante Angelo, frater Joannes Philippi præfatæ Provinciæ Miniſter eis humaniſſime tribuit Conventum Mirabelanum, Diœ-

An. 1379. n. 3.

Gonzag. 1. par.

Diœceſis Pictavienſis, in quo, adjunctis aliis Fratribus ſui chariſmatis æmulatoribus, ſumma laude & religioſa quiete, dum vixit prædictus Miniſter, perſeverarunt; & infra paucos annos, Anti-Pontificum Clementis, & Benedicti auctoritate, Procerumque favore, undecim loca infra limites Provinciarum Franciæ, Burgundiæ, & Turonis (uti teſtantur acta Concilii Conſtantienſis) huic ſuo laudabili Inſtituto aggregarunt. *Conſtant. Conc. ſeſſ. 19.* Defuncto Joanne Philippi, qui ſummopere illis favit, iis locis, quæ tunc poſſidebant, præſertim Mirabelano, deturbati ſunt. Quapropter Miniſter Generalis, qui tunc erat illarum partium, auctoritate Benedicti XIII. ablata domicilia non ſolum reſtituit, verum etiam eis præfecit ſub Commiſſarii, aut Vicarii titulo fratrem Thomam de Curte, qui pium Inſtitutum promoveret, & religioſos ab adverſariorum moleſtiis liberaret. Supervenit poſtea alia procella ſub Alexandro V. & Joanne XXIII. ſub qua fluctuarunt uſque ad Concilium prædictum Conſtantienſe, in quo tamdem ſolidius jacta ſunt fundamenta regularis Obſervantiæ in Gallia, uti ſuis locis ſingula enarrabimus, ſtatimque agemus de Conventu Mirabelano.

VI. Hoc eodem anno ſimile ſuſcepiſſe exordium eamdem regularem Obſervantiam in Regno Aragoniæ referunt Monumenta ejuſdem Provinciæ apud me MSS. idque apparere per quoddam diploma Petri de Luna, Anti-Cardinalis Diaconi ſanctæ Mariæ in Coſmedin, in Hiſpania Clementis Legati, datum Calatajudi die XXVIII. Octobris, anno XI. Pontificatus Clementis, quo indulget Fratribus Raymundo Sancio, Antonio Moroſio, & Sancio Fababuxio, ut per ſe ſolitarie vivant in aliquo domicilio extra obedientiam Patrum Conventualium, ſub regularis diſciplinæ ſanctioribus inſtitutis. *Et in Aragonia.* Sed hæc rejicienda ſunt in annum ſequentem, in quem incidebat dies XXVIII. Octobris anni XI. Clementis, præſertim cum hic Cardinalis Legatus menſe Octobris hujus anni diſtinebatur Palentiæ in celebrando Concilio Palentino, quod ita abſolvitur: *Iſtæ Conſtitutiones fuerunt publice denunciatæ in Eccleſia Fratrum Minorum Palentina die* IV. *menſis Octobris, anno a Nativit. Domini* MCCCLXXXVIII. *Indict.* XI. *Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Clementis divina providentia Papæ VII. anno* X. *præſentibus Rege, Archiepiſcopo Compoſtellano, Oveten. Legionen. Calaguritan. Palentin. & Zamoren. Epiſcopis, & Cleri, & Populi multitudine copioſa*, ex quibus conſtat, diplomatis tempus reducendum eſſe ad annum ſequentem. *Vide conc. hoc apud Sever. Pinto. 3. par. 2. ſub Urbano VI.* Hac illi fulti auctoritate in Regno Valentiæ, conciliato ſibi favore & patrocinio pii & nobilis viri Petri Latronis Chelvenſium Vicecomitis ſecundi, obtinuerunt domicilia duo, unum Chelvæ, alterum Pomerii, vulgo *Mançanera* (regni Valentini oppida ſunt haud ignobilia) quorum deſcriptionem anno dabimus ſequenti, totque his adjunxerunt ædes, ut anno MCCCCXLI. fuerit deſignatus per fratrem Guillelmum Caſalenſem Miniſtrum Generalem novæ, & multiplicatæ in ditione Aragonum familiæ, Vicarius frater Bernardus Iſcoriola.

VII. Hoc anno in Dominica: *Lætare Hieruſalem*, tranſlatum corpus beati Donati in decentiorem locum in Conventu ſancti Laurentii Neapolis, ſcribit Rodulphus, ad cujus ſepulcrum in ſacello Villanorum hæc verba *Rodulph. fol. 99.* leguntur: *Hic jacet corpus fratris Donati viri ſancti, pro quo Jeſus multa oſtendit miracula in vita*. Cujus fuerit, ait, ignorari. *Transfertur corpus B. Donati.*

VIII. Hoc anno VII. Kalendas Julii, frater Jacobus Dachaver Minorita Andechuſii in Bavaria, ſacra multa & inſignia, quæ ibi condita diutius ſub terra latuere (inde locus, *Hayligenberg*, ideſt, ſacer Mons, appellatur) invenit, & magna ſolemnitate, curantibus Principibus Bojariæ, quarto Idus *Inſignes revelantur reliquiæ.*

Metropol. Salisburgen. fol. 187. Aventin. Annal. Bojar. lib. 7. libell. peculiaris de his ſac. reliquiis.

Octobris Monachium tranſlata ſunt. Indicto poſtea Jubilæo ea in urbe a Benedicto XIII. ex Boemia, univerſaque Germania frequens populus quotidie coibat: ſexaginta millia hominum quotidie confluxiſſe in acta relatum eſt, durante plenaria hac remiſſione peccatorum per menſes quinque, univerſoque populo inventa ſacra ter in ſeptimana monſtrabantur. Poſt hæc ad Montem ſanctum Andechuſium, unde extracta ſunt, referuntur per Erneſtum Ducem, qui ibi collegium ſeptem Sacerdotum inſtituit. Albertus Dux Bavariæ, Comes Vochburgenſis, filius Erneſti, auctoritate Summi Pontificis, amotis Præpoſito & Canonicis ſecularibus, ibi ſubſtituit Monachos Benedictinos. Circa hoc tempus frater Jacobus China Minorita Provincialis Aragoniæ nominatus fuit a Maria Regina Siciliæ pro Epiſcopatu Syracuſano, ſed cum poſtea Canonici elegiſſent fratrem Thomam de Herbes Catanenſem Ordinis ſancti Benedicti, a Bonifacio IX. Urbani ſucceſſore horum votis ſubſcripſit.

Conv. Mirabelanus.

IX. Conventus Mirabelanus, de quo paulo antea fari promiſimus, dum hoc anno Provinciæ Turonenſis primis reformatoribus collatum diximus, hoc tempore longe vetuſtior eſt, quippe conſtructus dicitur circa ipſa tempora ſancti Franciſci per nobilem heroem Rodulphum de Briſajo, qui e terris Saracenorum duos ſecum adduxit ſancti Patriarchæ ſocios, iiſque domicilium poſuit in hoc ſuo caſtro Mirabelano, Diœceſis Pictavien. feraciſſima ac uberrima totius Galliæ regione. Paruit uſque ad hunc annum Patribus Conventualibus, uti ex Gonzaga paulo antea diximus, licet in deſcriptione hujus Conventus diſcordet in annorum numeris, & pro 1388. ſcribat 1384. fortaſſis ex errore typographi. Fuiſſe autem Conventum hunc omnium in Gallia primum regularis Obſervantiæ; atque inde ad alios tranſiiſſe reformationem, conſtat ex Concilio Conſtantienſi, in quo, cum decerneretur, quid agendum eſſet circa Fratres & domos hujus novæ plantationis, deputatis vicariis, qui eos regerent, præceptum eſt, ut eis reſtitueretur & aggregaretur Conventus Mirabelanus: *Quem*, inquit Concilium, *volumus & expreſſe ordinamus curæ & regimini prædictorum Vicariorum ſubeſſe, & ex cauſa, ut ſicut in eo hæc ſtricta regularis Obſervantia in partibus illis ſumpſit exordium, ita in illo tamquam in aliorum ſpeculo ſemper eluceſcat*. Poſtremo tamen, graſſante in Gallia hæreſi Calviniſtarum, bis ab impiis ſectariis hic locus ſuccenſus eſt, reliquiæ, res ſacræ, ac vetuſta quæque monumenta partim combuſta, partim nefarie conculcata, Fratres variis tormentis & preſſuris excruciati. Inter hos eluxit conſtantia & pietas fratrum Nicolai Clementeau, & Joannis Thoringe ſacerdotum, qui mortem viriliter ſuſtinere potius, quam ſacræ Euchariſtiæ Sacramentum abjurare elegerunt, ſicque tamdem crudeliter occiſi, illuſtre fidei teſtimonium Chriſto Domino exhibuerunt. Domum reædificavit anno MDLXXVII. Chriſtianiſſimus Princeps Ludovicus Borbonius, Dux Montis-Penſerii.

Gonz. in Prov. Turon. Pictav. Convent.

Concil. Conſtant. ſeſſ. 19.

Duo Fratres ab hæreticis occiſi.

Conv. Caſtri-Rodulphi. Indid. in Con. 3.

X. Conceſſit hoc anno Clemens quaſdam Indulgentias Conventui Caſtri Rodulphiani in finibus Archiepiſcopatus Bituricenſis, qui cum Mirabelano contendebat circa antiquitatem; quippe ædificatus a nobili viro Guillelmo de Calviniaco oppidi Caſtri Rodulphi domino, qui ſecum ex Italia duxit unum ex ſociis ſancti Franciſci, nomine, vel potius cognomine Bonincontrum, Patrem venerabilem, omni virtute conſpicuum, hujus ædis primum incolam, & veluti lapidem primarium, qui in vita & poſt mortem miraculis clarus, ſepultus eſt in navi Eccleſiæ urbem verſus, anno MCCXXX. ipſe vero Guillelmus fundator triginta poſt annis Panormi in Sicilia deceſſit, juſſitque cor ſuum in hunc locum aſportari, quod in Eccleſiæ odæo honorifice

B. Bonincontrus.

rifice conditum eſt. Ex hoc deſcendit Guido a Calviniaco prædicti oppidi dominus, & Brociæ Vicecomes, a juſtitia, diutina continentia viduali, piis operibus & ſanctimonia commendatus, pater pauperum, defenſor pupillorum, & amator egenorum nuncupatus, qui labore multo anno MCCCCLX. regularem obſervantiam huc introduxit, obtentis prius litteris Apoſtolicis & Regiis, quæ adhuc in Conventus archivo ſervantur; licet reliquæ ferme perierint anno MDLX. quo ædem bonis omnibus, & eccleſiaſtica ſupellectile ſanguinarii hæretici ſpoliarunt. Occubuerunt pro fide Chriſti illo tempore bini hujus loci alumni, frater Petrus Odion, tunc lector ejuſdem Conventus, qui in quodam caſtello, Oſan nuncupato, exceptus hoſpitio, inſidioſe ab hæreticis trucidatus eſt; paulo poſt venerabilis Pater frater Guido Germanus ejuſdem ædis Guardianus, in oppidulo ſancti Gonulphi, a Caſtro Rodulphi ſeptem leucis diſtante, ab iiſdem viris ſanguinum, & doloſis truculenter interfectus eſt. Poſt hæc Eccleſiam argentea ſuppellectile, & pretioſis ornamentis inſtruxit Henricus Borbonicus Galliarum primus Princeps, primuſque Caſtri Rodulphi Dux, & fontem aperuit intra Monaſterii ſepta. Alia in eumdem locum contulit beneficia Dominus Deumont Galliæ Mareſcallus. Fr. Petrus, & Fr. Guido ab hæreticis trucidati.

XI. Sub Gregorio XI. Petrus Soracenacus, * Archiepiſcopus Ebredunenſis, poſtea Cardinalis a Clemente VII. creatus, tituli ſancti Marci, non ſanctæ Mariæ Tranſtyberim, uti habet Ciaconus, in Vallem-putam ſuæ Diœceſis, hæreticorum multitudine infectam, Minoritas introducere volens, facultatem conceſſit in eadem domum conſtruendi. Cum vero ad Cardinalatum aſſumeretur, hæc neglecta ſunt; hoc tamen anno conceſſit Clemens Fratribus, ut in eadem valle infra muros Villæ Branzani, ſubtus rupem Cœnobium ædificarent, præſertim cum in hunc finem duas domos ibidem dono acceperint: *Inter Eccleſiaſticos Ordines*, IV. Nonas Februarii. An vero illi ſtatim domicilium ædificarint, incertum, cum apud Piſanum nullam hujus loci mentionem inveniam. Conv. Branzani.

* *Al.* Sarracenicus.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. HOc anno ſub Henrico Alferio Aſtenſi Miniſtro Generali, ex „ Miniſtro Provinciæ Januenſis, poſt obitum Martini San-Georgii, electo Florentiæ in Comitiis Generalibus anno proxime præterito, „ regularis Obſervantiæ Inſtitutum in Italia ejuſdem auctoritate promove- „ tur; atque hinc in Galliam tranſit, & in Aragoniam; ubi alte radices figit, „ ut in Annalibus noſtris habemus. Quando in Hungaria perſtrepentibus „ armis, fœdeque inteſtine graſſantibus, etiam regii ſanguinis inhumana „ effuſione, pia Religionum Inſtituta, præſertim noſtrum, quod ibi ſub „ patrocinio Regum & Reginarum ſpeciali, religioſa principia habuerat, „ & incrementa ſentiebat honoris & honeſtatis, obriguere: rem brevi ca- „ lamo conſcribam. Carolus Dyrachius Rex Neapolis, quem Urbanus „ nolentem ſuo Nepoti Butillo dare Capuam & Amalphim ad regni priva- „ tionem actione juris perſequebatur, a turbidis Hungarici regni proceri- „ bus in Mariam Reginam, Sororem Hedvigis, de qua ſupra diximus, „ accitus, præſto fuit. Relicta enim Margarita conjuge, cum Ladiſlao & „ Joanna filiis Neapoli, in Hungariam properavit; & eo perventus brevi „ manu, favore Nobilium, fugiente Sigiſmundo Mariæ conjuge, & mœ- „ rente plurimum Eliſabetha Socru, cujus ſpiritualia ſolatia, & ſaniora con- „ ſilia a fratre Andrea Vazilo Minorita, quem paulo ante ad infulas Vilnæ ab

Bellum civile in Hungaria. Captivat. Maria Regina.

„ ab Wladiſlao erectum diximus, pendebant Regnum, obtinuit. Rem omnem parcens tempori, & ſpe dolorem itimum leniens Eliſabetha, adeo caute cum regni Palatino Garenſe egit, ut paulo poſt a Blaſio ejuſdem Palatini forti & audaci milite, inter legendum quamdam epiſtolam Sigiſmundi Carolus læthali vulnere ictus, obierit. Hujus nihilominus mortem Joannes de Horuach, regni Procerum potentiſſimus, morte Blaſii & Eliſabethæ, necnon captivitate Mariæ, quam in Croatiam tranſtulit, vindicavit, meritas pœnas tantorum facinorum daturus: nam ut intellexit Sigiſmundum magno exercitu ſtipatum, facti pœnitens, Reginam Mariam, implorata ab eadem necis maternæ venia, nil ſibi profutura, Sigiſmundo conſorti reddidit, a quo nihilominus perſequutus, ac tamdem captus, infami atque ſevera morte punitus eſt, cum pluribus regni Baronibus præteritæ rebellionis cauſa. Tot igitur in turbinibus omnium ora ſqualebant.

Margareta uxor Jacobi de Sabaudia.

Vidua habitum Tertii Ordinis S. P. Franciſci induit.

Guicen. tom. 2. fol. 120.

„ II. Margareta filia Eduardi Belli-joci Dynaſtæ, tertia uxor Jacobi de Sabaudia Principis Achajæ, plurimum laudata Herois, niſi quod cum privigno Philippo Novercarum more ſe gerebat, unde hic ad inimicorum ſui Genitoris partes deflexit; mortuo conjuge, reliquo tempore vitæ ſuæ in viduitate poſita, Tertii Ordinis S. P. Franciſci habitum induit, ut Hyacinthus Bareſianus refert, cum quo obiit, & per ſuum teſtamentum actum ſub die XXI. Octobris hujus anni MCCCLXXXVIII. ſepeliri mandavit. Porro ejus pietatem in Deum, & devotionem erga S. P. Franciſcum profecto commendabit, qui ſupremæ ſuæ voluntatis in tabulis has particulas leget: *Item veux, & ordonne mon corps eſtre veſtu de l'habit de Monſieur ſainct François quant l'enuerra, que mon ame voudra departir de mon corps, ou quel habit ma volontè, & intention eſt de morir ſi plaiſt à Jeſus Chriſt. Item veux & ordonne mondit corps eſtre ſevely, en l'Egliſe des Freres Minours de Pinerol, & y qat ceesly ma ſepulture auecques mon tres cher, & redoubtè Seigneur, & Mary Monſieur Iaques de Sauoye iadis Prince de la Morèe, & au cas que par la lontaynitè dou Pays, ou par la diſpoſition dous temps, qui par auanture ne ſara adonſque convenable, ie veux, & ordonne, que en qaelque lieu que l'ame partirà de mon corps, que collige dè l'Ordre dè ſainct Francois mon corps ſoit mis par maniere dè deſpos, & non autrement, du quel lieu ie encharge mes hoirs, & executeurs cy deſſous à nommer, que fini l'an dou deſpous, ou pluſtoſt ſe faire ſe peutme, faced porter en la dit Egliſſe de Pinerol au tombel dè mon tres redoubtè Seigneur, à qui Dieu perdoint &c.*

ARGUMENTUM.

Defuncto Urbano VI. ſuccedit Bonifacius IX. creatur Cardinalis frater Bartholomeus Uliarius. Florent aliquot viri illuſtres, & multiplicantur domicilia.

Moritur Urban. VI.

Ita habet bulla ſanctavit.

I. Eccleſiæ ſtatu ſub turbulento & aſpero regimine Urbani (quem Otto Brunſvicenſis Dux, & Neapolitanus Princeps, ſi non pie, certe non improprie *Turbanum* nuncupavit) laborante & vacillante, tamdem hoc anno in meliorem exurrexit ſpem, decedente, non ſine veneni ſuſpicione, homine inexorabili XVI. Kal. Novembris, nullo bonis relicto ſui deſiderio, nulliſque, præter conſanguineos, mortis impreſſo dolore. Præter

ter enim graviſſimum & diuturnum ſchiſma ab ejus imprudentia, & feritate ortum, etiam ſuæ obedientiæ Principes bellis vexavit, inter ſe animi inconſtantia conſeruit, Cardinales plurimos ſibi reddidit invifos, utque contra eos, quos ſibi facile conciliavit hoſtes, ſe defenderet, Eccleſiam depauperavit. Sedit (ſi ſediſſe dicatur, qui nullibi quiete commoratus, ſedes multas mutare coactus eſt) annis undecim, menſibus ſex, diebus vigintiſeptem, etſi menſes plures Platina, & Genebrardus, dies pauciores Panvinius, & Ciaconus enumerent. Vacavit ſedes dies ſeptemdecim, ſuffectuſque eſt IV. Nonas Novembris, Petrus, ſive Petrinus Tomacellus, nobilis Neapolitanus, ab Urbano concive Protonotarius Apoſtolicus, deinde Diaconus Cardinalis ſancti Georgii in Velabro, poſtremo Presbyter Cardinalis ſanctæ Anaſtaſiæ creatus, annum agens quadrageſimum quintum, ſuſceptoque nomine Bonifacii IX. III. Idus Novembris, coronatus eſt ante gradus Baſilicæ Vaticanæ, per manus Thomæ Urſini de Manupello S. R. E. Archidiaconi. Succedit Bonifacius IX.

II. Paulo poſt coronationem Bonifacius, XV. Kal. Januarii Romæ creavit Cardinales quatuor, atque inter hos ſecundum, fratrem Bartholomæum Uliarium Patavinum, paulo antea a ſe inſtitutum Epiſcopum Florentinum, titulumque dedit ſanctæ Pudentianæ. Eximia virtus, (inquit Ciaconus) ſacræ Theologiæ, ſcripturarumque divinarum ſcientia, humili, ſed honeſto genere natum, nobilem, & illuſtrem reddidit Bonifacio Pontifici, & omnibus gratiſſimum. Turbulento rerum ſtatu, & calamitoſis Chriſtianæ Reipublicæ temporibus in regnum Neapolitanum, cum ampliſſima poteſtate Legatus a latere miſſus, ut Neapolim, aliaſque regni provincias Clementis Antipapæ partes ſequutas, ad Eccleſiæ Romanæ; & Regis Ladislai imperium revocaret. Obiit Cajetæ XVI. Kal. Maii anno MCCCXCVI. ſepultus ibidem apud Minores, inſignibus, & hoc epitaphio, tumulo marmoreo inciſis. Fra. Bartholom. Uliarius creatur Cardinalis.

Unica Cardinei fueras qui gloria cœtus,
Hæc te petra tegit, Patavinis mœnibus ortum.
Almas inter nunc animas lætaris Olympo.
Miſſus eras partes demum Legatus ad iſtas,
Cum tibi vivaces mors invida ſuſtulit annos;
Unanimis quidquid conditum munere famæ;
Scire datur ſtudiis, ſublimis mente locaſti.
Longa tuum meritis clarum per ſecula nomen
Non adimet ſuprema dies; tua vivida virtus
Numquam morte cadens, omni memorabitur ævo.

Hic jacet Reverendiſſimus in Chriſto Pater D. Bartholomæus de Uliariis de Padua, Dei gratia tit. ſanctæ Pudentianæ, Presbyter Cardinalis Paduanus, Regni Siciliæ Apoſtolicæ Sedis Legatus, qui obiit die XVI. *Aprilis, anno* MCCCXCVI. *indictione* IV. Dignis eum cohoneſtant elogiis Scriptores Patavini Scardeonius, Portinarius, Sabellicus, & qui de Cardinalibus ſcribunt Minoritis.

III. Obiit hoc anno VIII. Idus Decembris Richardus Picus Archiepiſcopus Remenſis, ſepultus in Eccleſia Cathedrali, de cujus conditione, & ſtatu ante aſſumptionem ad Archiepiſcopatum ſententiam ferre non audet Claudius Roberti, & amplius, quærendum monet, an fuerit Burgundus, Decanus Biſuntinenſis, an potius Richardus de Pica Ordinis Minorum, qui ſcripſit ſermones varios apud Trithemium, & Poſſevinum. Certe hi Auctores, & Petrus Rodulphus, ac Guillelmus Eyſengrenius quemdam Richardum Archiepiſcopum Remenſem Ordinis Minorum inter Eccleſiaſticos re- *Gall. Chriſt. de Arch. Remen. n. 68.* Richard. Picus Archiep. Remen. an fuerit Minorita.

Vide quæ diximus anno 1278. n. 81.

referunt Scriptores: cognomentum autem non addunt: *de Pica*, & circa annum MCCLXX. floruiſſe referunt. Ego etiam hic meum ſuſpendo judicium, præſertim cum tempus non cohæreat, niſi fortaſſis error ſubſit in numeris, & pro MCCLXX. annus MCCCLXX. fuerit ſcribendus. Sub auſpiciis hujus anni translatus eſt ab Eccleſia Cavallicenſi, ſeu Cabillionenſi ad Cadurcenſem frater Franciſcus de Cardaliaco, cujus alias meminimus, & geſta aliquot ſcribit Guillelmus de la Croix in ſerie Epiſcoporum Cadurcenſium. Obiit anno MCCCCLV. conditumque corpus in Eccleſia de Eſpaignac, prædictæ diœceſis magna colunt veneratione Cadurcenſes, quorum judicio *ſanctus* ipſe, uti & ejus tumulus, *ſepulcrum Beati* paſſim audit.

Tom. 8. an. 1358. n. 5.
Fr. Franciſc. Epiſcopus Cavallicen. & poſtea Cadurcen.

IV. Floruit hoc tempore auctoritate, & prudentia Ferdinandus Illeſcas Minorita confeſſarius Joannis Regis Caſtellæ, quem probum, induſtriumque hominem nuncupat Joannes Mariana. Miſſus eſt ab eodem Rege ſimul cum Uxamenſi Epiſcopo, Petro Lopetio de Ajala, legatus ad Joannem Alancaſtriæ Ducem, regni Caſtellæ competitorem, qui ad Cantabriæ, Aquitaniæque fines expectabat Regem pro ineundo mutuo colloquio. Paulo poſt amandatus ad Luſitaniæ Regem, qui novo bello Calæcos impetere cogitabat, inducias ſemeſtres impetravit: quo tempore tranſacto, & Luſitano, capta Tuda, incenſo ſubjecto agro, victoriis ferociente, iterum Ferdinandus protraxit inducias in annos ſex, Tuda, aliiſque ab utraque parte oppidis reſtitutis. Floruit etiam frater Gonſalvus Marinus, quem hoc anno datis litteris IV. Idus Julii Urbanus Pontifex Nuncium miſit ad varios orbis Principes.

Floret frat. Ferdinãdus Confeſſarius Regis Caſtellæ.
Marian. de reb. Hiſp. lib. 18. cap. 13.
Garibaii lib. 15. cap. 26.
Fr. Gonſalvus Marinus.

V. Hoc anno admiſſum a Minoribus Cœnobium ſanctæ Mariæ Gratiarum extra urbem Ariminenſem, in cujuſdam collis Medii, alias Scolcæ jugulo, ita urgente D. Ludovico de Comitibus V. I. D. ſcribit Rodulphus. Circa annum MCCCXCI. ita factum ſcribit Gonzaga ex conceſſione Bonifacii IX. & licentia Henrici Aſtenſis Generalis Miniſtri, domumque ædificatam eſſe ex communibus ſumptibus civitatis. Eccleſiam conſecrarunt Kalendis Octobris anno MCCCCXXX. ſedente Martino V. Hieronymus Ariminenſis, & Joannnes Montis-feltrenſis Epiſcopi, elargitis pro more Indulgentiis. Concurrit hic magna populi multitudo, pieque veneratur imaginem quamdam beatæ Virginis Annunciatæ quotidianis prodigiis celebrem (a qua domus nuncupationem beatæ Mariæ Gratiarum ſuſcepit) a quodam pictore (uti tradunt Ariminenſes) adſtante Angelo, & docente quibus coloribus eſſet delineanda, quibuſque lineis exprimenda, depictam.

Conv. Gratiarũ Ariminen.
Rodul. fol. 269.
Gonza. in Prov. Bonon. Conv. 4.

VI. Hic inſerere libet ex monumentis Hibernicis ad me miſſis, duos, vel tres Conventus Provinciæ Hiberniæ, de quorum origine, vel certo fundationis tempore, etſi nihil conſtet, conſtat tamen ſub hoc tempore extitiſſe, cum Piſanus, qui anno MCCCXCIX. catalogum, & ſeriem edidit omnium Conventuum totius Ordinis, horum etiam meminerit. In ſequentibus annis dabimus reliquos, itaut nullum eorum, quos ille recenſuit, prætermittamus. Conventus Ard-Ferten. Civitatis Epiſcopalis in Comitatu Kierii Fundatorem aliqui ſcribunt D. Baronem de Liceſna, alio nomine *Mac. Moris Kiery*: alii hoc Barone antiquiorem volunt, & cum primis Provinciæ Conventibus vetuſtate comparandum. Adſtipulatur primæ aſſertioni, hujus Baronis, & ſucceſſorum nobilis illic erecta ſepultura. A multis annis ibi non reſident Fratres propter hæreticorum perſecutionem. Violatæ Religionis, & contemptæ ſacræ ædis aliquot divinæ referuntur ultiones; atque inter has, militem quemdam qui ex ſuperiore parte pinnaculi Templi beatæ Virginis imaginem dejecit, præcipitem decidiſſe, & confractis oſſibus, ſtatim

Con. Ardferten.

tim

tim interiiſſe. In rabiem acti ſocii, imaginem altiſſimo caſu nulla ex parte læſam, aliudque ſancti Franciſci ſimulacrum minutim ſciderunt, ſtruem compoſuerunt, ignem ſubjecerunt, carniumque cacabum impoſuerunt, ſed neque carnes coquere, neque ignem accendere potuerunt, pauloque poſt omnes mala morte interierunt. Hujus loci meminiſſe Piſanum in Cuſtodia Corcagienſi, corrupto vocabulo *Ardach*, judicaverim; non enim alium in hac Cuſtodia puto potuiſſe hoc nomine inſinuare.

VII. Alius eſt hujus Cuſtodiæ Conventus de *Athsketti* dictus, cujus etiam meminit Piſanus ſub nomine *Luaſiæ*. Per hæc tempora conſtructum ferunt a quodam Comite Deſmoniæ. A longo tempore nulli ibi habitarunt Fratres, expulſi ab Anglis hæreticis, Duce Nicolao Malbii anno MDLXXXI. crudeliter interfectis aliquot, præſertim fratre Joanne Cornelio, cujus cadaver conditum eſt in æde capitulari, & fratre Galfrido Ferallo apprehenſo in exercitu Comitis Deſmoniæ, & ſtatim ex arbore obvia ſuſpenſo. Conv. Athkettin.

VIII. Tertius eſt Teigmolagii in Comitatu Corcagienſi, diœceſi Roſſenſi, & Baronia de Ybaun, ad portum quemdam maritimum haud magni nominis, in loco amœniſſimo, ubi influit in mare fluvius *Airgidin* ex copioſa ſalmonum, aliorumque piſcium captura celebris, & per duo ferme milliaria navigabilis. Eo in loco præextitiſſe ſcribunt caſtrum Domini de Mon-ville, quod in ſuam redegit poteſtatem Dom. Dermicius Carthæus de genere Principum *Carri-Brein*, deditque Fratribus commutandum in Cœnobium. Ipſum eumdem ſtructuræ ſumptus miniſtraſſe ferunt; alii volunt ædificatum Conventum per Dominum de Barry, & aliquot officinas ædificaſſe Raymundum Curſii Epiſcopum Roſſenſem. In Chori medio, quod Fundatorum ſolet eſſe privilegium, ſepulturam habet *Mac-Carthii Reigh* Carri-Brienſium Princeps, in Eccleſia vero corpore reliqui fere omnes nobiles ſui dominii, & dominus Vicecomes Barry cum nobilibus Baroniæ de Ybaun, & Dom. Baro de Curſy. Magna ſemper obſervantia, & virtute vixerunt hic Minoritæ etiam inter bellorum tumultus, & Hæreticorum incurſus, remanetque adhuc totum domicilium, ita tamen quaſſatum, & ruinoſum, ut multa egeat reparatione. Refertur, voluiſſe quemdam Hamerum Anglum Miniſtrum, aſſeres, libros, aliamque hujus domus ſupellectilem, impetrata Senatus Regii facultate, in Angliam transferre: ſed cum vela ventis daret, in omnium conſpectu prope ipſum portum inuſitata tempeſtate navis ſubmerſa eſt. Similiter ajunt, quemdam Pſeudoepiſcopum Corcagienſem aſportaſſe ferramenta, & materialia Molendini Fratrum, ad ſuum quod conſtruebat, complendum; pauloque poſt magna inundatione novum hoc everſum, & omnino destructum, deinde timore perculſum hominem a reliqua materia, & molis transferendis, operæque iterum aggrediendo ceſſaſſe. Eumdem etiam addunt Pſeudoepiſcopum voluiſſe apprehendere populum, & Fratres, quos ad Natale Dominicum celebrandum credebat conventuros in hoc Cœnobio; ſed Corcagia illuc equitantem toties cholico dolore correptum, quoties progredi vellet; donec tamdem deſtitit, & domum reverſus eſt. Tranſeuntes item illac milites hæreticos, pedites centum, equites quinquaginta, inſolenter, & impie debacchatos in imagines, vitreas feneſtras picturis Sanctorum variegatas, & Altaria comminuiſſe, fabrumque lignarium Catholicum, qui in Monaſterio laborabat, exclamaſſe: *Sancte Franciſce, magna eſt tua apud Deum auctoritas, ut quid talia pateris ab impiis ſacrilegis in domo tua patrari? Ego juro et voveo, me ullo unquam tempore in domo tua laboraturum, nec quidquam obſequii tuis Fratribus præſtiturum, ſi hanc inſolentem inultam relinques injuriam.* Illinc Con. Teigmolagen.

re-

recedentes ſacrilegi inciderunt in hoſtem Dermicium Oſulivan, Catholicorum Ducem, qui omnes ad duos uſque proſtravit. Condita ſunt in clauſtro oſſa Dom. Eugenii Mac-egan ſacerdotis vulnerati in bello, dum aſſiſteret exercitui Catholicorum, & mortui paulo poſt, non abſque ſignis magnæ pietatis. Inter reliquos Fratres pietate & virtute præſtantes, qui illic vixerunt, enituit ſub annum MDXCVIII. frater Mariartus o Heco Sacerdos, qui aqua in lac dulciſſimum ſigno Crucis converſa, infirmum ſanavit.

Gonz. in Provin. Valent. Con. 5. *Ann. 1388. n. 6.* Conv. Chelven.

IX. Hujus anni partus ſunt, ut ſuperius diximus, Conventus Chelvenſis, & Pomerianus in regno Valentino, conceſſi liberalitate Petri Latronis Chelvenſium Comitis primis illis regni Aragoniæ Obſervantiæ Regularis reſtauratoribus. Ille diſtat aliquantulum ab oppido Chelvæ, ſcaturientibus aquis, amœniſſimis hortis abundat, & cœleſtium contemplationi valde deſervit, habet nempe novem cellulas, ſive oratoria variis Sanctis dicata, ad quæ contemplationis, & abſtinentiæ cauſa Fratres frequenter ſe conferunt, & piis ſe operibus exercent. In uno iſtorum piam vitam diu duxit beatus Joannes a Cetina, qui cum beato Petro de Dueñas Granatæ glorioſum ſubivit martyrium, uti inferius narrabimus. Quidam Frater laicus hujus Conventus hortulanus, vir pius, cum ſemina, quæ terræ mandabat, paſſeres exederent, Deum oravit, ut moleſtum, & noxium hoc volucrum genus a ſuo horto procul faceret. Exaudivit pii viri preces Dominus, neque deinceps ullus paſſer ibi comparuit. Cum vero hæc referrentur cuidam Chelvenſium Vicecomiti, & fabuloſa reputaret, periculum facturus, tradidit occulte puero, quem in comitatu ducebat, paſſeres duos, ut in hortum, dum ipſe cum Fratribus incederet, emitteret. At cum juvenculus ſinum expanderet ut avolarent, mortuos reſpexit. Licet hæc ridicula videantur, enarrare volui, ut innoteſcat quantum valeat oratio juſti apud Deum.

An. 1397. n. 1.

Ibid. Con. 6.

X. Conventus alter Pomerii vulgo *Mançanera* ab eodem Vicecomite extructus eſt aliquantulum extra oppidum, ubi prius erat ædicula beatæ Mariæ de Campo dicata, quam invocationem altera ſanctæ Mariæ Angelorum commutavit. Imminet Templi januæ parvulum Virginis ſimulacrum lapideum, quod dum pauper quidam furtim auferre vellet, ab obvio rivulo mirum in modum vaſta voragine æſtuante, ne id faceret, prohibitus eſt ſemel, & iterum donec miraculum agnoſcens, imaginem proprio loco reſtituit, & crimen publice confeſſus eſt; qua de cauſa majori veneratione ab univerſo populo colitur imago. Non impari cultu celebratur in Eccleſia tabella Salvatoris noſtri vultu exornata, miraculoſe depicta. Erat quædam pia fœmina, quæ magno deſiderio cupiebat habere effigiem noſtri Redemptoris, ſed cum eo loco nullus eſſet pictor, dum quodam mane e lecto ſurgeret, hujuſmodi imaginem, præter ſpem tabulæ impreſſam conſpexit. Eam reverenter venerata, ſeque indignam judicans, quæ miraculoſum pignus ſibi retineret, magna ſolemnitate ad hunc Conventum efferri curavit.

Conv. Gratiarũ Mantuan.

Idem in Provin. S. Antonii Con. 8. Doneſmun. in hiſtor. Mantuan. 1. par. ad hunc annum.

XI. Conventus ſanctæ Mariæ de Gratiis prope Mantuam originem deſcribunt duo hiſtorici illuſtres Mantuani etiam Minoritæ; neque vero omnino concordant. Primus, Illuſtriſſimus Franciſcus Gonzaga, ſecundus Hippolytus Doneſmundus: certiora, & ea, in quibus concordant, enarrabo. Ad V. M. P. a Civitate ſuper Mantuani lacus marginem in campo Curtatonis erat in quodam parietino vetuſto, & tabella infixa imago Virginis Mariæ, cui, ut majorem conciliarent devotionem, quidam pii Viri ædiculam adaptarunt, & Presbytero prope commoranti commendarunt. Sub hoc tempore cœpit Virgo gratiarum venam aperire, & multis clarere miraculis, quibus attracti univerſi circum circa Populi veneraturi accurrerunt, & oblatio-

tiones multas pro beneficiis acceptis rependerunt. Frequenti concurſu, & quotidianis excita ſignis plebs Mantuana conſilium habuit de commendanda ædicula Viris religioſis, qui perpetuo aſſiſterent, & Populi foverent pietatem. Decretum tamdem, ut traderetur Minoritis, atque ita factum, Franciſco Gonzaga Mantuano Principe volente, Bonifacio IX. in ipſis Pontificatus auſpiciis per ſuas litteras. Kalend. Decembris annuente, & Sagromoſio Urbis Epiſcopo conferente ſolemni & ſacro comitatu ſub initium anni ſequentis; ubi Fratres humile ſibi inchoarunt ædificium. Graſſante vero anno MCCCXCIX. ſæva lue in urbe & circuitu, præfatus Princeps Franciſcus, non Ludovicus, uti habet Gonzaga, votum emiſit de viſitandis ſanctis Hieroſolymorum locis, & ædificando ſumptuoſo Templo beatæ Mariæ Virgini, ſi mortalis hæc ceſſaret contagio. Regreſſus Hieroſolymis, & lue extincta, ædem ampliſſimam & nobiliſſimam triginta aureorum millibus in loco illius ædiculæ Minoritarum conſtruxit, & a perpetuis miraculis Templum Mariæ Gratiarum voluit appellatam. Translata eſt ad Obſervantes, ſedente Gregorio XII. imperante Joanne Franciſco Gonzaga Fundatoris tenello filio, ita exhortante Carolo Malateſta Principe Ariminen. adoleſcentuli tutore, amitæ Eliſabethæ Gonzagæ marito, a quibus multa receperunt Fratres beneficia.

XII. Conſecrata eſt Eccleſia ann. MCCCCVI. die XV. Auguſti ſub Innocentio VII. per fratrem Nicolaum de Tinctis Epiſcopum Tolanum, præſentibus Joanne Mantuano Patriarcha Gradenſi, Venetiarum ac Dalmatiæ Primate, & Antonio de Ubertis Epiſcopo Mantuano. Templum eſt capaciſſimum, & nobiliſſimum pulchris picturis, & ſacellis ornatum; aurea, & argentea ſupellectile inſtructum. Innumeras habet tabellas, & imagunculas beneficia per Virginis interceſſionem accepta teſtantes. Altare præcipuum ſumptuoſe, & elegantiſſime per Ferdinandum Gonzagam, ſub Carolo V. Imperatorii exercitus Præfectum, & ſtatus Mediolanenſis Gubernatorem extructum. Ob Populi frequentiam illuc confluentem die Nativitatis Virgineæ, quæ Templi feſtivitas eſt præcipua, ſolemnes & copioſiſſimæ illic aperiuntur Nundinæ, concurrentibus undique ditiſſimis Mercatoribus. Pius II. devotionis cauſa Baſilicam hanc viſitavit anno MCCCCLIX. die IX. Octobris, & Fratribus cohabitavit diebus tribus; & Indulgentias conceſſit eamdem viſitantibus Dominica prima menſis Octobris. Secundo illuc profectus anno MCCCCLX. die XVI. Januarii ad altare beatæ Virginis rem ſacram peregit, & multas largitus eſt gratias ſpirituales. Peculiarem de hoc inſigni Conventu libellum ſcripſit ſupradictus Doneſmundus, & plura de eo narrat Hieronymus Menghi Viadana in ſuo opere, quod *Theſaurus cæleſtis Mariæ Virginis* nuncupavit.

XIII. Caſtri Lendii vulgo *Caſtel de Lences*, oppidi Diœceſis Burgen. in Hiſpania Monaſterium Clariſſarum hoc anno ædificatum eſt propriis facultatibus per Sanciam de Rojas pientiſſimam Heroinam, & reditibus, ac prædiis ſufficienter locupletatum. In Cœmeterio, dum fortuito in ſepulcrum quædam Soror efferretur, inventum fuit alterius Monialis ante multos annos defunctæ corpus omnino illæſum & incorruptum, cujus nomen ignoratur. Magnas conceſſit hoc anno Indulgentias Conventui Minorum Tudertino, a ſancto Fortunato nuncupato, de quo alias locuti ſumus, Urbanus VI. in cujus Cœnobii Eccleſia requieſcere aſſerit corpora ſanctorum Fortunati, Caliſti, & Caſſiani olim Epiſcoporum Tudertinorum, necnon beatarum Dianæ, & Romanæ Virginum: *Splendor paternæ gloriæ* III. Kalendas Maii. Has litteras anno ſequenti confirmavit Bonifacius IX. fuiſque in-

Idem in Prov. Burgen. Mon. 4.

Mon. Caſtri-Lendii.

Tom. 5. an. 1284. n. 21.

ſeruit. Inveni autem in catalogo Epiſcoporum Tudertinorum apud me MSS. templum hoc ſancti Fortunati ampliſſimum, destructo priori, ſatis humili, ædificaſſe Cives Tudertinos, & prima jeciſſe fundamenta anno MCCXCII. Nicolaum Epiſcopum; illuc vero tranſlata prædicta Sanctorum corpora, anno MCCCI. die XIX. Auguſti a Nicolao altero cognomento Armato, prius Canonico Rothomagenſi, qui hos præceſſit. Bentivenga Cardinalis Minorita, huic loco libros omnes, & ſupellectilem legavit argenteam.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. EGimus ſuperius de Monaſterii ſanctæ Claræ Portus-Læti fundatione, nunc ejuſdem incrementa damus, ſed lenta: licet enim „ Ferdinandus, & ejus uxor Leonora præter thermas, de quibus mentionem fecimus, largas eleemoſynas pro eo conſtruendo dediſſent, Civeſque pii plura & ipſi contuliſſent; nihilominus defuncto Ferdinando, „ & ad ſecunda vota cum Petro IV. Aragonum Rege Leonora tranſacta, „ religioſæ ædis ſtructuræ fervor tepebat, maxime quod inchoatum opus „ pro LXX. Monialibus, amplum, nec parvi momenti, opem non vulgarem, ſed regiam exigeret. Rebus ergo ita ſe habentibus, Vaſquius „ Epiſcopus Egitanenſis, cujus Epiſcopi ſtatio potiſſima eſt Portus-Lætus, „ ut rem adeo piam a torpore excitam promoveret, & ad perfectionem urgeret, dato diplomate ſub die XX. Junii hujus anni MCCCLXXXIX. omnibus fidelibus pro fabrica præfati Monaſterii pias eleemoſynas contribuentibus, indulgentiarum quadraginta dies elargitus eſt, confirmavitque „ pariter eas omnes peccatorum remiſſiones, quas alii Antiſtites in eum „ finem conceſſerant, vel in futurum concederent. A fundatione pariter „ Monaſterii Clariſſarum Virodunenſium nonaginta poſt annos, hoc ſcilicet „ tantum anno illius Eccleſia a Franciſco Epiſcopo noſtri Ordinis, feria tertia Pentecoſtes ſolemni, & Catholico ritu dedicata fuit, altareque majus „ Deo dedicatum ſub invocatione ſanctarum Claræ virginis, & Barbaræ virginis & martyris.

Mon. MS. Provi. Alg.

Sup. ad an. 1321.

ARGUMENTUM.

Aucta familia Regularis Obſervantiæ, augetur & fratris Paulutii Rectoris poteſtas. Coadjutores ille aſſumpſit regiminis Franciſcum Fabrianen. Joannem Stronconium & alios. Demum virtutibus & miraculis clarus moritur Fulginei. Celebrantur Comitia generalia. Aſſumuntur multi ad infulas Pontificias. Florent Viri docti. Recurrit memoria Franciſci Cardinalis Carboni. Subjiciuntur aliquot Conventus.

Marian. l.3.c.4. Jacobill. in vit. Paul. Augetur familia regul. Obſervantiæ.

I. PRÆTER ea, quæ ſuperius recenſuimus, domicilia puſilli gregis Fratrum Regularis Obſervantiæ, obtinuit hoc tempore in ultima ſenecta frater Paulutius alia tria, Camerinum, Montis-ſancti, Cæſæ Palombæ, ac Muri in Provincia Marchiæ, quæ plenæ ejuſdem juriſdictioni, ac ſi Provincialis foret Miniſter, ſubjecta voluit frater Henricus Generalis Miniſter, hac data commiſſione.

In Chriſto ſibi cariſſimo fratri Paulutio de Fulgineo Provinciæ ſancti Franciſci, frater Henricus Ordinis Minorum Generalis Miniſter, & ſervus, ſalutem, & pacem in Domino ſempiternam.

Et poteſtas Fr. Paulutii.

II. T*Uis petitionibus libenti animo condeſcendens, ut Conventum Camerini, & loca Caſæ Palombæ, ac Muræ Provinciæ Marchiæ tibi conceſſa per....... Miniſtrum prædictæ Provinciæ, acceptare poſſis, regere, & gubernare, atque ibidem de Fratribus providere, & illos ibi exiſtentes amovere, & commutare, ac circa dictos Fratres Conventum, & loca præfata facere omnia & ſingula, ac ſi ipſorum Miniſter Provincialis fores, & quod ſi aliqui ex Fratribus tibi commiſſis forte habeant litteras a me, quod in aliquibus locis ſtare poſſint, non amovendi &c. penitus non obſtante, dilectioni tuæ, præſentium tenore concedo, nolens, quod in ſupradicta commiſſione Conventus, & locorum prædictorum ab aliquo me inferiore amoveri valeas, nec impediri, vel quomodolibet moleſtari. Vale in Jeſu Chriſto. Datum Peruſii die* XXIV. *menſis Februarii, anno Domini* MCCCXC.

Suum Commiſſarium inſtituit Franciſcum Fabrianen.

III. Super hæc, & alia Cœnobiola tractus Picæni frater Paulutius ſuum conſtituit Commiſſarium, & Coadiutorem fratrem Franciſcum, alias Cichum Fabrianenſem, virum optimum, qui dudum cum aliis Fratribus Picœnis ei adhæſerat, & religioſiſſima converſatione conſodales ad omnem virtutem, & ſeculares ad religioſam ineundam vitam alliciebat. Obtinuit hic a nobiliſſimo heroe Chiavello Fabriani domino, Guidonis filio ædiculam Eremitæ Vallis Saxi IV. M. P. a Fabriano diſtantem, iis in partibus ob ſancti Franciſci incolatum, & rationes, quas nos alias aſſignavimus, celeberrimam. Illinc olim, antequam in Minorum poteſtatem deveniret, translatæ Sanctimoniales Benedictinæ ad portam Plani Fabrianenſem, & proinde jus ſuum in locum, & vicina nemora repetebant, vel annui cenſus ſolutione in confeſſo volebant. Ne itaque Fratres arctiſſimam præſerentes paupertatem, hoc onere gravarentur, ſoluit Chiavellus Abbatiſſæ aureos ducentos, ut libera omnia permitteret. Multa alia adjecit beneficia, domunculam rebus omnibus neceſſariis inſtruxit, incolis victum & veſtitum liberali manu porrexit, eiſdem ſæpiſſime conveſcens, & convivens, in oratione pernoctans, & divinas laudes etiam media nocte perſolvens. Poſt aliquot annos, creatus Imperator exercitus Veneti, obiit Venetiis VII. Idus Auguſti, anno MCCCCXII. juſſitque ultimis tabulis ad hunc locum ſuum corpus transferri, quod biennio poſt curavit domina Lixa, ſive Alicia ejus conjux fœmina lectiſſima, & Sodalitio addictiſſima. Franciſcus autem præſatus Vicario functus munere in illa Provincia annis multis, poſt Monachatus quinquageſimum, eo in loco Eremitæ magna ſanctitatis opinione deceſſit.

Tom. I. an. 1215. n. 20.

Et cooperatorē Joann. Stronconium.

IV. Socium alterum fratrem Joannem Stronconium, virum perfectum, doctum, egregium concionatorem, & ardentem regularis Obſervantiæ zelatorem deſtinavit Paulutius hoc ipſo anno ad Tuſciæ Provinciam. Auxit hic valde familiam, maxime poſt Magiſtri mortem inſtitutus ejus ſucceſſor, vitæ puritate, & ſermonis facundia omnibus gratus, omnibus venerabilis. Cœnobia multa vetuſta ad hanc vitæ normam prudenter reduxit, alia a fundamentis pacifice conſtruxit, uti ſuis quæque annis enarrabimus, ſuamque Sodalitatem viris optimis e ſeculo, vel laxiori vita, aſſidua concione vocatis, magnopere illuſtravit. Tandem virtutibus, miraculis, & ſpiritu prophe-

tiæ clarus, multis perfunctus laboribus deceſſit Luceriæ Sarracenorum, in ſancti Angeli provincia anno MCCCCXVIII. uti ſub illo tempore amplius referemus.

Fr. Angeli de Monte Leonis virtutes.

V. Huic datus eſt ſocius frater Angelus de Monte-Leonis, ſacræ Theologiæ Lector, qui e Conventualibus tranſivit ad fratris Pauli diſciplinam, allectus ſumma Viri virtute, & reſtaurandæ Religionis deſiderio. Aſſiduus in oratione, & cœleſtium contemplatione meruit in viſione Chriſtum videre, cujus ſacratiſſimæ paſſionis myſteria ingenti affectu in Miſſæ ſacrificio recolebat, ſingulis fere momentis beneficia commemorans creationis, & redemptionis, Deo gratias agebat, & genua flectebat millies intra diei noctiſque intervallum. Florentiæ magnam obtinuit cum ſocio virtutis & doctrinæ opinionem; frequenter enim magno ſpiritus fervore prædicabant, & ad meliora populum omnem excitabant. Jecerunt illi in Tuſcia prima ſemina Regularis obſervantiæ, ædificato Fæſulis devoto Cœnobio, obtentiſque mox aliis Catonii, Columbarii, & ſancti Proceſſi a Tuſciæ Miniſtro. Sub vitæ terminum præcepit ei Guardianus, ut ad Fratrum ædificationem & Dei gloriam revelaret, ſi quod peculiare donum a Deo receperit: invituſque reſpondit, ſe illo ſpeciali affectum munere, quod a triginta annis nullum protulerit verbum otioſum. Obiit pietate & virtute inſignis in Cœnobio ſancti Proceſſi, viſuſque eſt in cœlum aſcendere magna comitante ſanctorum Fratrum multitudine. Poſt obitum tres mortuos ſuſcitavit, & multa edidit miracula. Funis, quo præcingebatur, habetur in veneratione Feſulis, ejuſque tactu multa languentibus, & parturientibus Deus confert beneficia, qua de cauſa ſæpe Florentiam aſportatur.

Alii ſocii Paulutii.

VI. Præter hos, alios habuit ſocios frater Paulutius virtute præclaros, fratrem Petrum Narbonenſem, anno ſequenti, uti dicemus, martyrio clarum, fratrem Germanum Laicum, & alterum ejuſdem conditionis virum optimum, ex quibus duo poſteriores ipſi conſepulti ſunt Fulginei. Abſoluit autem ille glorioſe hoc anno vitam in Patria, cujus morti hic libet præmittere reliqua ejus geſta & virtutes, quæ in hunc locum reſervavimus. Labores multos, & tribulationes innumeras pro ſtabiliendo hoc vitæ genere perpeſſo, non defuit in anguſtiis Dominus: cum enim a conſanguineo Fulginei Domino recluderetur in quadam turre, ut perſequentium declinaret moleſtias, & ſuas Domino commendaret afflictiones, tanta repletus eſt conſolatione, & divinæ gratiæ augmento, ut vehementer clamaret: *Satis eſt Domine, ſatis eſt.* Sub finem anni precedentis in Conventu Bruliani, dum lacrymis multis aſſidue hominum peccata, & in Deum optimum benefactorem ingratitudinem defleret, oculorum lumen amiſit: ſed tulit patienter corporalis lucis detrimentum, ut facilius interno lumine cœleſtia conſpiceret: *Melius multo judicavit ſpiritu videre, quam carne, & illos oculos poſſidere, in quos peccati feſtuca non poſſit incidere, quam illos, qui ſolo viſu per concupiſcentiam poſſunt hominem in interitum mittere gehennæ.*

Oculis orbatur.

Hieron. ep. 31. vit. Patr. lib. 1. in fine.

Venit Fulgineũ moriturus.

VII. Oculis orbatum, & viribus deficientem jam octogenarium conſanguinei nobiles, & cives Fulginates inierunt conſilium de revocando in Patriam, ut ibi vitæ finem poneret, ubi accepit initium, & apud ſe pretioſum reponeretur pignus quod aliis crediderunt. Miſerunt itaque nuncios, qui partim precibus, partim arte, & ratiocinatione eum induxerunt, ut remearet, maxime cum paulo antea revelationem habuerit poſt unius anni ſpatium, mortem ſubeundam eſſe Fulginei. Pararunt illi comitatus, rhedam, & equitatum, ſed horum nihil vir Dei voluit admittere; ſolo Fratre ſocio, & baculo contentus. Multa diſceſſurus dedit Fratribus ſalutaria conſilia,

ſilia, & largas benedictiones imprecatus, cœnobioli muros, quos non videbat, palpans oſculabatur, & domunculam multis extulit encomiis, in qua reſtitutæ vitæ evangelicæ prima jacta ſunt fundamenta; Paradiſum vocabat contemplationis, ſeminarium virtutis, ſcholam religioſæ diſciplinæ, paupertatis depoſitum, & fontem regularis Obſervantiæ. Audito demum ſacro, decantato hymno: *Te Deum laudamus*, mox collacrymantibus diſcipulis, pedes abiit a ſocio manuductus Fulgineum. Ubique per omnes ſemitas occurrebant ex caſtris, & obviis vicis multi, Dei ſervum veneraturi, quos ille humillime repellebat, omnino ſe indignum judicans tanta reverentia. In urbem venit die XVII. Septembris anni præcedentis, & quantum licuit, fugit hominum occurſum ſed fruſtra, concurrente univerſo populo in templum ſancti Franciſci, ut hominem juſtum, Deo carum aſpicerent. Dilapſus in Cellulam a Patribus Conventualibus præparatam dixit: *Hæc requies mea, dum vixero*; & venienti Ugolino Trincio conſanguineo, urbiſque Rectori, noluit aperire, ſed dici voluit, ut prius conſcientiam expiaret confeſſione ſacramentali, quam videre tentaret. Durum hoc reſponſum propter boni Viri reverentiam patienter tulit generoſus Heros, domumque reverſus, præmiſſo illa nocte conſcientiæ examine, ſummo mane confeſſus, iterum regreſſus eſt. Confeſſi & expiati in occurſum irruit frater Paulutius, & ſalutaria ſubjunxit documenta circa animæ diſciplinam, & urbis gubernium. *Conventus Bruliani laudes.*

VIII. Voluit hic facere periculum an prophetico fulgeret lumine Paulutius, quod multi deprædicabant; præmiſitque ſervos, qui zelum ſalutis Ugolini præferrent, & viro Dei narrarent recidivum, in peccata de quibus eum increpaverat, relapſum, neque boni, aut integri Principis vitam præferre. Verum ille ab eo tempore, quo Paulutius eum ſecreto de multis admonuit, chriſtiane vixit, juſteque gubernavit; quod, an ille cœlitus ſciret, vel potius leviter crederet, effictis calumniis voluit explorare, & præ cæci Patris foribus ſe abſcondit auditurus quæ vir Dei ſervorum criminationibus reſponderet. Ut famuli dixerunt, ſtatim vir Dei vultum ad oſtium convertens, inquit: *O te magis cæcum, Ugoline conſanguinee, qui cæco ponis offendicula: ut quid non ingrederis, & rationem reddis malarum cogitationum, quibus Deum tentare, & ſervis ejus tendicula objicere parabas?* Quibus verbis perterritus Ugolinus crimen faſſus, Dei virtutem in ſervis ſuis magnificavit, & in culpæ ſatisfactionem donavit Paulutio, & Conſodalibus turrim, contiguumque palatium, quod extra Civitatem ad P. M. in editiori colle, & tractu Marani poſſederat, ut hujus Inſtituti viris illic ædificaretur Cœnobium, quod poſt aliquot annos factum eſt, uti ſuo tempore dicemus. *Claret ſpiritu prophetiæ.* *Ann. 1406.*

IX. Cæterum Vir Dei continuis intentus orationibus, & cœleſtium meditationi ſe, populum Fulginatem, & commiſſum ſibi gregem Deo ferventer commendabat: tempus, quod orationi ſupererat, inſtruendis ad ſe venientibus, & audiendis Fratribus, regendoque Sodalitio dedicavit. Horas antemeridianas ferme omnes inſumebat in audiendis ſacris, & ſanctiſſimi corporis dominici perceptione, cui quotidie, præmiſſa digna præparatione, devote communicabat. Sepulcrum inviſebat ſingulis diebus beatæ Angelæ concivis, & ſacrorum martyrum Jacobi & Philippi, quorum corpora illuc illata fuiſſe narravimus, orabatque ut pro ſe Dominum interpellarent, quatenus, uti in eodem convixerunt Sodalitio, ſic conregnarent in Cœlis, & qui ſub eodem Duce merebantur, in eodem loco reportarent trophæum. Sub vitæ exitum Aſſiſium duci voluit veneraturus ſui Inſtitutoris incunabula, veſtigia, & ſepulcrum, quibus multa inſigens oſcula, humiliter commenda- *Præparat ſe ad mortem.* *Ann. 1377. n. 1.* *Aſſiſii veneratur S. Franciſci ſepulcrum.*

davit ſancto Patriarchæ novellum gregem, qui vitam ab ipſo præſcriptam ſtudebat renovare. Fulgineum reverſus ſub Septembris initio languere cœpit, & febri vexari, intellexitque prope jam eſſe mortem ſibi Brulliani prædictam, quod, dum Cives & Conſodales intellexerunt, turmatim confluebant, ut ab illo benedicerentur, & monita reciperent ſalutis. Omnibus ille ſatisfaciebat, pro omnibus orabat, pro Fratribus, pro concivibus, pro Eccleſiæ ſtatu, pro univerſo ſancto populo Dei, & humiliter petita venia omnium erratorum tam in conterraneos, quam in Conſodales commiſſorum, ſancta Eccleſiæ Sacramenta recepit. Deinde animam Deo commendans, advocatoſque interpellans beatiſſimam Virginem, beatum Paulum Apoſtolum, cujus nomen præferebat, ſanctum Felicianum Fulginei protectorem, ſanctum Franciſcum ſuum inſtitutorem, alioſque ſanctos Patriarchas, humi, ad ſimilitudinem ſancti Franciſci, decumbens, paupercula contectus lacerna, manibus in crucis formam compoſitis, Jeſum & Mariam compellans, hilari vultu in ridentis modum, ſanctam animam efflavit hoc anno, ſive verius ſequenti, xv. Kalendas Octobris ſacris ſtigmatibus ſancti Franciſci ſacro, ætatis anno LXXXI. ab ingreſſu Religionis LXVII.

Sancte moritur.

X. Propalata ejus morte, concurrerunt cives, & ex vicinis caſtris univerſi populi defunctum veneraturi, & oſculaturi. Per dies aliquot manifeſte patuit omnibus abſque ullo mortis horrore, aut tetro odore; mox ut populi ſatisfactum eſt pietati, Patres Conventuales noctu, ſecreto, & abſque teſtibus ſanctum corpus ſepelierunt, timentes, ne ab ejus diſcipulis repetundarum inſimularentur, aut ſacri pignoris jacturam furto, vel dolo pati contingeret. Ea de cauſa in hunc uſque diem ignotum eſt omnibus ſepulcrum, neque exhumatum aliquando fuiſſe ullus recenſet. Quare admiror, cur Petrus Rodulphus dicat, ejus corpus quieſcere extra urbem Fulginei, & alibi agens de Cœnobio Obſervantum extra Fulgineum, ita ſcribat: *Locus ſuncti Bartholomæi apud Fulgineum, ubi jacet beatus Paulutius, pater primæ familiæ in Italia*. Cum reliqui Scriptores conſtanter aſſerant, ſepultum fuiſſe in Eccleſia ſancti Franciſci, neque ullus ſit, qui tranſlationis extra urbem meminerit. Cubicula beati Paulutii, & ſociorum multis annis poſſederunt Obſervantes in eodem Patrum Conventualium Cœnobio, eiſque utebantur pro hoſpitio, quando Fulgineum veniebant, duobuſque deſignatis locis in Eccleſia confeſſiones excipiebant ſibi addictorum, donec ſub Sixto V. utroque hoc privilegio ſunt ſpoliati. Scripſerunt Paulutii vitam Marianus Florentinus, qui in vita & poſt mortem miraculis claruiſſe, & prophetiæ ſpiritu plenum fuiſſe narrant Marcus Ulyſſipponenſis, Bartholomæus Cimarellus, & omnium copioſiſſime Ludovicus Jacobillus Fulginas. De eo multis locis agunt Franciſcus Gonzaga, Petrus Rodulphus, Jacobus Oddo Peruſinus, & alii.

Ubi ſepultus.

Rodul. fol. 154. Idem fol. 298.

Quinam ejus vitam ſcripſerunt.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. *Tom. 2. an. 1223. n. 15. Tom. 5. an. 1289. n. 34.* Fr. Sanctes Urbinas.

„ XI. Abſolveram Tomum iſtum, & ſequentem, quando ad manus „ meas pervenerunt aliquot monumenta vitæ, & geſtorum venerabilis „ Servi Dei fratris Sanctis laici, de quo obiter paucula delibavimus, quæ „ diligentius a nobis diſcuſſa, & in ordinem redacta huc duximus transferenda. In monte Fabri ditionis Urbinatis, oppidulo gentis Paviottæ, „ natus locuplete genere Brancaſino, nunc a Juliano nuncupato, adulta „ ætate ſeculum reliquit, ab alterius malo occaſione ſuſcepta, ex inſidiis „ eum adorſus quidam, alias ſuſceptoris, vulgo compatris titulo a ſuſpicione alienus, dum icire voluit, ipſe ictus in femore poſt paucos dies „ occubuit. Subiit vehemens mali cogitatio adoleſcentem, & præſtitæ „ cauſæ, quantumvis licitæ, ſtatuit in Ordine Minorum exercere pœnitentiam.

„ tiam. Ut duriorem faceret, elegit humilem ſtatum converſorum, om-
„ nibus ſubeſſe cupiens, excipiendis opportunior injuriis. Panem, quem
„ alii abſtinentiæ præfigunt terminum, longo tempore non comedit, her-
„ bas decerpens, vel fructus delibans. Ut dentem pro dente, oculum pro
„ oculo redderet, ſeu par pari referret, diebus multis oravit & exoravit, *Ejus pœnitentia.*
„ ut inflicti defuncto vulneris dolorem, eo ipſo in loco ſentiret. Ortum
„ illic apoſtema moleſtum & dirum, ad mortem uſque duravit, continuos
„ infligens dolores, cujus veſtigium etiamnum in femore conſpicitur.
„ XII. Ingenti ferebatur devotione erga ſacroſanctæ Miſſæ, & Eucha- *Videt per parietes Euchariſtiam Simile prodigiũ narravimus de Franciſco Dyrrachino Tom. 6. an. 1305. n. 6.*
„ riſtiæ Sacramentum, quæ dum non licuit audire, aut videre quodam
„ die impeditus Fratrum obſequiis, ſentiens levandæ hoſtiæ in miſſa ſo-
„ lemni campanæ ſignum, genibus flexis a longe adoravit. Intererant pa-
„ rietes quatuor, ſed fixis omnibus patuerunt ſacra myſteria, hiſque pera-
„ ctis, muri coierunt illæſi. E ſilva juſſus lignum inferre Cœnobio, ſub
„ dio in horto reliquit jumentum; ſummo mane rediturus ad opus, invenit
„ a Lupo occiſum & ſemieſum. Truculentam beſtiam fugientem aſpiciens
„ revocavit, obſequentem increpavit maleſacti, præcepitque ut illatum *Lupum cicurat, & oneri ſupponit.*
„ Fratribus damnum ſuo labore compenſaret. Injecto fune, impoſitiſque
„ clitellis, in ſilvam duxit, ligno onuſtam reduxit, & quoad vixit eo ha- *Tempore brumali cœlitus ei miniſtratur cerasa.*
„ buit in miniſterio. Ægrotans nauſeabat ad cibos quoſcumque: apetiit
„ ultro ceraſa, ſed tempore brumali, quo gelu, & nivibus univerſa rige-
„ bant. Ut impoſſibilium deſiderio abſtineret, rogavit infirmorum præfe-
„ ctus; at ille rogare, & deprecari perrexit, ut in hortum deſcenderet,
„ certo reperturus, & decerpturus quæ cupiebat. Abiit ille ſubridens,
„ ut complaceret, vidit omnia nive candentia, & arbuſculum frondibus,
„ & ceraſis onuſtum. Stupens & hærens miraculum agnovit, fructum de-
„ cerpſit, guſtavit, duxit ad ægrum. Miraculo ad poſteros tranſmittendo
„ conſervata aliqua ceraſa in ampulla; quæ noſtræ ætatis homines viderunt,
„ & ante paucos annos ipſa arbor exaruit.
„ XIII. Seminaverat in horto Cœnobii rapas; ſed cum poſtridie nihil *Biduo natæ rapæ.*
„ ſuppeteret condiendum pro Fratribus, miſit ſuum in culinæ miniſterio
„ coadjutorem, ut ferret jam enatas. Irriſit ille hominis ſimplicitatem,
„ qui crederet ante duos dies jacta ſemina potuiſſe adhuc pullulare. Roga-
„ tus tamen, ut viſum iret, abiit, vidit terram produxiſſe fructum ſuum,
„ & parum ſemen excreviſſe in rapas inſolitæ magnitudinis. Eduxit ſarculo
„ quot placuit; miniſtravit optime conditas Fratribus, & ſuperfuerunt ali-
„ quot in tanti miraculi teſtimonium ſervatæ longo tempore in Monaſterio.
„ Seceſſit quodam mane oraturus in horti angulum, regreſſus ſub prandii
„ horam in culinam vidit ollam ruptam, dilapſum juſculentum, nihilque *Juſculentũ adauctum.*
„ ſupereſſe pro Fratribus. Genuflexus oravit, ut conſodalium neceſſitati
„ Deus provideret. Intuitus in fragmento vaſculi paululum juris, quod
„ neque uni ſufficeret, cœpit per diſcos dividere guttulas, quas ita multi-
„ plicatas conſpexit, ut duode viginti incolis, aliis adventantibus hoſpiti-
„ bus abunde ſufficerent. Cœnobii æramentum in orificio ruptum adhuc
„ conſpicitur, alio genere metalli ejus opera reſarcitum, abſque ulla placi- *Nolam reſarcit.*
„ di tinnitus offenſione. Qui campanam aſpiciunt fuſoriæ artis periti impoſ-
„ ſibile reputant humana ſcientia hoc addi ſegmentum potuiſſe externa
„ colligatura, & in partes actam reuniri poſſe, niſi liquefactæ coaleſcant.
„ XIV. Obiit tamdem virtutibus & miraculis illuſtris circa annum *Sancte moritur.*
„ MCCCXC. ſub Auguſti medium; quotannis enim Dominica ſecunda dicti
„ menſis ejus feriæ celebrantur, coeuntibus populis ex pagis & oppidis vici-
nis.

„ nis. Media ætate deceſſiſſe ferunt ex illo apoſtemate, voluntarie uti di-
„ ximus, ſuſcepto, cujus dolori leniendo Fratres unguenta & medicamina
Sepultus Scotaneti. „ adhibebant diverſa. Prope ejus corpus in ſepulcro duæ ſunt ampullæ vi-
„ treæ olei, quo plaga fovebatur. Sepultus eſt in Cœnobio Scotaneti, ſive
„ Montis Barrochii, Piſaurienſis diœceſis, in communi Fratrum cœmeterio;
„ ſed gliſcentibus miraculis, & prodeunte e ſepulcro pulchro lilio, exhuma-
„ tum corpus nobiliori loco repoſitum eſt. Nunc jacet in pulchro mauſoleo
„ lapideo deaurato ad lævam ingredientis, prope altare Nativitatis beatæ
Potius in cadavere. „ Virginis Mariæ. Nobili opere conſurgit ſepulcrum pedes ferme novem,
„ his verbis in ſummitate inter duos Delphino-Harpyas inciſis. *Hic expe-*
„ *ctat Chriſto obviam rapi in aera vere ſanctus frater Sanctes*. Et ſub coro-
„ nice majori inter duos Angelos. *Hic vir deſpiciens mundum*. Corpus
„ integrum cernitur, ſpoliatur veteri, & veſtitur novo habitu, aliquando
„ in pedes erectum. In eodem ſepulcro ſervantur crux lignea, ſacris re-
„ liquiis ornata, ab ipſo fabricata; pars magna cilicii, matta, ſive ſtorea,
„ ſuper quam dormiebat, vitreæ, quas diximus ampullæ, & varia Sancto-
„ rum Lypſana. Ornatur tumulus tabellis votivis, donariis, & lampade,
„ & in ſacrario exponitur ejus effigies, manu ſiniſtra crucem, & dextera
„ ante pectus ſolis geſtans ſimulacrum. Quid hoc ſecundum portendat,
Patrata ab eo miracula. „ neſcio: a peculiari aliquo miraculo adpictum ſolem licet ſuſpicari.

„ XV. Ante annos ducentos infinitis coruſcaſſe miraculis teſtatur Bar-
„ tholomæus Piſanus: paucula ad nos devenerunt; atque iſta breviter per-
„ ſtringo. Mulierem ab equo utroque calce in facie percuſſam, in terram
„ ſemianimem eliſam, ad parentum præces repente curavit; alteram utra-
„ que manu contractam ſanavit. Hominem jam animam acturum, & fœmi-
„ nam ſimiliter laborantem ſoſpitate donavit. Quemdam capite perpetuo
„ dolentem, & oculo uno læſum, ad ſuum ſepulcrum accedentem, & ver-
Auctores qui de eo ſcribunt. „ tice attingentem utroque malo; alium dexteræ manus ſpaſmo, alterum
„ diſſenteria, quartum diuturno dolore, liberavit. De hoc ſcribunt hiſto-
„ rici Minorum, Bartholomæus Piſanus, Marcus Ulyſſipponenſis, Petrus
„ Rodulphus, Franciſcus Gonzaga; externi Joannes Baptiſta Moriconus
„ in cathalogo Sanctorum, & Leonardus Utinenſis ex familia Prædicato-
Capitulum Generale 65. Mantuæ. „ rum, ſermone de laudibus ſancti Franciſci.

XVI. Celebraſſe hoc anno Henricum Generalem Miniſtrum Ordinis Comitia Aſſiſii die 11. Auguſti, Indulgentia Portiunculæ celeberrima, ſcribunt Marianus, & Marcus, ſed Mantuæ habita fuiſſe evidenter mihi conſtat ex litteris ipſius Miniſtri Generalis ibidem datis, quarum infra mentionem agam, & hic eſt finis. *Datæ Mantuæ, tempore noſtri Generalis Capituli in Pentecoſte inibi celebrati anno* MCCCXC. *indictione* XIII. *die* XXVI. *menſis Maii*. In his decretum eſt, ut in univerſo Ordine die XVII. Martii celebraretur officium divinum de ſancto Patritio Hiberniæ Apoſtolo, ritu feſtorum novem lectionum. Alias monui, me reperiſſe in Kalendariis, & libris choralibus noſtræ ſodalitatis nomen, & memoriam hujus ſancti Confeſſoris, quod ab his Comitiis, ut reor, ſumpſit originem. Quid autem moverit Patres, ut huic ſancto Antiſtiti peculiarem cultum indicerent, omiſſis aliis multis ſanctis Confeſſoribus, variarum gentium Apoſtolis, & Provinciarum Patronis, plane neſcierim, niſi fortaſſis Hiberni Patres in Comitiis ita urgerent, ampliori honori ſuæ gentis Magiſtri hac ratione conſulturi. Ego quidem ſancti Viri prodigiis, & portentis, miraculorum gloria, & fidei Chriſtianæ longe lateque propagatæ meritis excitus, humiliter rogavi ſanctiſſimum D. Urbanum VIII. qui nunc feliciter ſedet, ut in nova recognitio-

Mariana. citat. Marc. 3. p. lib. 1. c. 18.

Feſtum ſancti Patritii celebratur in Ordine. *In notis ad Promptuar. morale a me editum.*

Digitized by Google

tione Breviarii ab ipſo præſcripta, cui me dignanter juſſit intereſſe, hìc honor Patritio accederet, ut qui pro Romana Eccleſia egregie, & cum laude decertavit, Romanis tabulis tot titulis illuſtrem juberet adſcribi. Placuit ſuæ Sanctitati ſumma in me benignitate, & in gentem Hibernicam benevolentia ita concedere, & peculiari chirographo decernere, ut in ſacris Eccleſiæ dypticis reponeretur. Id itaque debet Hibernia Sodalitio Minorum, ut præ omnibus Ordinibus Hibernorum celebrarit Apoſtolum; atqui profecto viciſſim illa peculiaria huic Inſtituto frequenter rependit amoris indicia, & ſummam benevolentiam.

XVII. Aſſumpti ſunt hoc anno ad Epiſcopatus hi, qui ſequuntur Minoritæ. Ad Agien. in inſula Cretenſi frater Catarinus Barbo Venetus, per obitum Marci, IV. Idus Octobris. Ad Aladen. in Hibernia, ſub Archiep. Tuamen. frater Thomas Horetvelle, per obitum Roberti, II. Kalendas Februarii. Ad Aſtoricen, in Hiſpania, ſub Archiep. Compoſtellano, frater Ferdinandus ab eadem urbe cognominatus, per obitum Alphonſi, etiam Minoritæ, V. Idus Novembris. Ad Cluanen. in Hibernia, ſub Archiep. Armachano, frater Milo Corii, per obitum Philippi, V. Idus Novembris. Ad Hierapetren. in Cretenſi Inſula frater Joannes Quirinus, nobilis Venetus, per obitum Franciſci, IX. Kalendas Novembris. Ad Lambergen. frater Georgius Eberardi, per obitum Conradi XVII. Kalendas Aprilis. Ad Licien. ſive Leccien. in regno Neapolitano, ſub Archiep. Hydruntino, frater Antonius Viterbienſis, per translationem Leonardi ad Eccleſiam Dragonarien. XVII. Kalendas Decembris. Ad Nimocien. ſive Minocien. in inſula Cypri, ſub Archiep. Niceſien. frater Bartholomæus Gayus, per translationem Stephani ad Eccleſiam Corinthien. XIII. Kalendas Octobris. Ad Severinen. Archiep. in Calabria frater Lucas Joannis, per obitum Gregorii, Idibus Auguſti. Ad Trapeſunden. Eccleſiam ad Mare Euxinum, ſub Patriarcha Conſtantinopolitano, frater Joannes Mundel, per translationem Alexandri ad Caffen. V. Idus Novembris. Hoc anno Epiſcopum fuiſſe Venetiarum fratrem Franciſcum Falerium, ſcribit Petrus Rodulphus, concordatque catalogus Antiſtitum Venetorum apud Leandrum Albertum in deſcriptione Italiæ, licet inſtitutum reticeat. Hoc anno die VII. Junii ad horam Tertiæ, præſentibus urbis Conſulibus, & Confalonerio, univerſiſque religioſis Ordinibus primarium poſuit lapidem in Eccleſia nova ſancti Petronii frater Bartholomæus Epiſcopus Dragonarien. Suffraganeus Archiepiſcopi Beneventani, & coadjutor Epiſcopi Bononienſis, qui paulo antea extruxit ſacrarium, chorum, & ſubſellia ædis Minorum. Obiiſſe hoc anno, vel ad aliam Eccleſiam translatum fuiſſe conſtat ex eo, quod ſub hujus anni finem Leonardus Epiſcopus Licien. translatus ſit ad hanc Eccleſiam Dragonarien. uti nunc diximus. Sepultus eſt in Eccleſia Minorum; ubi etiam ante Altare Crucifixi jacet alius frater Bartholomæus Epiſcopus, ignotæ tamen Eccleſiæ, adjecto hoc obſoleto epitaphio. *S. Reverendi D. fratris Bartholomæi de Lombardis de Lucla Epiſcopi, Ordinis Fratrum Minorum* .... M.CCCXI. *indict.* VIII. *die* XXI. *menſis Septembris, cujus anima requieſcat in pace.*

Fr. Catarin. Ep. Agien.
Fr. Thom. Aladen.
Fr. Ferdinan. Aſtoricen.
Fr. Milo Calven.
Fr. Joan. Hierapetren.
Fr. Georg. Larabergen.
Fr. Anton. Lician.
Fr. Barthol. Minocien.
Fr. Lucas Severinen.
Fr. Joan. Trapeſuden.
Fr. Franciſcus Venetus.
Fr. Bartholomæus Dragonar.
Ann. 1382. *n.* 3.
Fr. Barthol.

XVIII. Epiſcopum fuiſſe Novarienſem hoc anno fratrem Petrum Philargum, ſive Philaretum, a Candia cognominatum, de cujus patria, & genere commodiori loco diffuſius diſſeremus, ſcribit Carolus a Baſilica Petri Epiſcopus Novarienſis, in eaque aliquot annis ſediſſe ex probatiſſimis aſtruit monumentis, in quibus illud ſolemne eſt, quod a Joanne Galeatio miſſus, eidem dignitatem Ducis Mediolanenſis, & ſuæ Eccleſiæ privilegia multa ab Wenceslao Imperatore reportarit. Interfuit ſolemni apparatui, quo ille

Fr. Petrus Novarien.

inſignia Ducis a viro Principe Beneſio Cæſaris Vicario recepit in platea ſancti Ambroſii, & concionem habuit ad populum laudatiſſimam. Mire diſcrepant auctores circa numerum Eccleſiarum quas rexit. Virum undique tum a doctrina, tum a pietate, tum demum a ſuprema Pontificia dignitate celeberrimum avide ſibi plurimæ adſciſcunt. Dum hanc Novarienſem gubernaret Eccleſiam, decoratus eſt a Wenceſlao titulo Principis Imperii. Floruit circa hunc annum frater Ludovicus Gandolphus Brumacenſis. Obiit & ſepultus eſt ad Minores Pontremuli.

Fr. Ludovicus Gandolphus.

Fr. Joan. Somerius.

XIX. Claruerunt hoc tempore in Anglia frater Joannes Somerius alumnus Conventus Pontis Gualteri, vulgo. *Bridgewalter*, in comitatu Somerſetenſi ad ripam fluminis Flueli, vir in mathematicis, & philoſophicis ſcientiis apprime verſatus. Aſtronomiæ præ cæteris invigliavit, & partim ex probatiſſimis auctoribus, partim ex ingenio ſuo, ſedulaque induſtria monumenta in eo genere laudatiſſima deprompſit; quæ mandato Thomæ Heberi ſui Provincialis, & rogatu Joannæ Principis, Walliæ Regis genitricis perpolivit, in bonum ordinem redegit, & in lucem emiſit; additis aliis operibus in poſterorum utilitatem. Et frater Galfredus Lingius in Conventu Norvicenſi hiſtoriarum lectioni, & inveſtigandis patriis antiquitatibus totus addictus, perlectis melioris notæ auctoribus, qui de his rebus agunt, ſcripſit Chronica Anglicana exorſus ab ingreſſu Briti in Britanniam.

Fr. Galfred. Longius.

Tom. 8. an. 1375. n. 22.
Franc. Cardinal. Protector.
Committit Clariſſas omnes Fratrum regimini.

XX. Poſt Guillelmum Judicem Cardinalem Lemovicenſem, quem anno MCCCLXXIV. diximus alias obiiſſe, non occurrit alterius Protectoris hujus Ordinis memoria uſque ad annum iſtum, quo Franciſcus Carbonus Neapolitanus, tituli ſanctæ Suſannæ Cardinalis, Protector Ordinis Minorum, & ſanctæ Claræ, magna concepta opinione de bono Fratrum regimine, Clariſſas omnes ſive primæ, ſive Urbani IV. ſive alterius Regulæ ſibi ſubjectas, curæ & adminiſtrationi Minorum commiſit, ampliſſima per omnia eis conceſſa facultate, tranſcriptis verbatim litteris Philippi Cardinalis Protectoris, quas anno MCCCLXIX. commemoravimus. Diploma longiſſimum circa hæc miſit ad Henricum Miniſtrum Generalem Mantuæ comitia generalia celebrantem; cujus exemplar a tribus Notariis Mantuanis juridice recognitum, abſoluto Capitulo, miſit ille ad fratrem Nicolaum Romanæ Provinciæ Miniſtrum, ut curam in ſe ſuſciperet Monaſteriorum Clariſſarum infra limites prædictæ Provinciæ conſiſtentium. Integrum & illæſum habeo apud me hoc inſtrumentum, pendente adhuc, & clariſſime expreſſo Ordinis ſigillo. Ad calcem hujus Tomi curabimus, in quibus a citato Philippi diſcrepat, exſcribi.

Con. Sradbhaile. Conv. Kilithi.

XXI. Ex catalogo Conventuum provinciæ Hiberniæ, quem Piſanus anno MCCCXCIX. produxit, conſtat ſub hoc tempus extitiſſe Conventum de Mortoto, quem indigenæ nuncupant *Sradbhalle Laoiſe* in oppido rurali, diœceſis Leghlienſis, in comitatu Reginæ, de quo nihil memorabile occurrit. Totum illum tractum incolunt hæretici, & Monaſterium diruit Franciſcus Cosbii Anglus, ex cujus cœmentis domum conſtruxit. In comitatu Regis, & diœceſi Darenſi in patria D. Fallighe, Baroniæ de Geſſill extabat Conventus alius per dominum *Cnogbahbair Falligh* extructus, cujus meminit etiam Piſanus. Locus erat ſatis opportunus Religioſis, ſed ingruente bello, anno MDXCVIII. penitus deſtructus eſt.

Monaſt. Aſcul. S. Margaritæ.

XXII. Hoc anno in Civitate Aſculana, Piceni antiquiſſima, pia fœmina Vitarella Tertiariis Sororibus Monaſterium extruxit, ſub invocatione ſanctæ Margaritæ. Optime ſemper audierunt magna viventes religione & pietate, qua de cauſa & reditus, & Sororum numerus excrevit.

Con-

ANNO CHRISTI 1390.	BONIFACII IX. ANNO 1.	WENCESLAI IMP. ANNO 12. & 13.	RELIGIONIS MINORUM ANNO 183.

Confirmavit hoc anno Pontifex Indulgentias, quibus anno præcedent i diximus Urbanum cohoneſtaſſe ædem ſancti Fortunati Tudertinam: *Apoſtolicæ Sedis pietas*. 11. Idus Februarii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. CAlamitoſis Chriſtianæ Reipublicæ temporibus his Boniſacius
„ Pontifex in Regnum Neapolitanum cum ampliſſima poteſtate
„ Legatum a latere fratrem Bartholomæum Uliarium Minoritam, quem
„ paulo ante Cardinalem tituli ſanctæ Pudentianæ, ex Epiſcopo Florentino
„ creaverat, ejus prudentiæ atque dexteritati plurimum fidens amandavit,
„ ut Neapolim, aliaſque Provincias Regni Clementis Antipapæ partes ſe-
„ quutas, ad Eccleſiæ Romanæ, & Regis Ladislai, filii Caroli Dyrachii
„ in Hungaria demortui, ut ſupra dicebamus, obedientiam revocaret.
„ Hunc Ladislaum Cajetæ ab Angelo Cardinale Florentino ejuſdem Ponti-
„ ficis Legato inauguratum fuiſſe, eo fere tempore quo Ludovicus II. An-
„ degavenſis Ludovici I. filius a Clemente Avenione ejuſdem Regni coro- *Dogl. p. 4. fol. 412.*
„ nam accipiebat, Joannes Nicolaus Doglionus ſcripſit: qui quidem Ludo-
„ vicus cum claſſe Neapolim appulſus, & a populis feſtiviter exceptus, to-
„ tius Regni fere imperium (ſola Cajeta Ladislaum audiente) obtinuit:
„ unde Uliario difficilis valde provincia ſuperanda veniebat. Interea vero
„ Bonifacius Kalend. Martii, conceſſa Indulgentia pro noſtro Conventu Tu- Litteræ Boniſacii.
„ dertino: *Proviſionis noſtræ &c.* omnia privilegia alias conceſſa aliis Re-
„ ligionibus, noſtris etiam Fratribus conceſſit: *Sacræ Religionis &c.....* *Indic. ex Vatic. Monaſt. Ordinis*
„ ut in Ordinis monumentis legimus: Henricus vero Alſerius Aſtenſis, no- *fol. 73.*
„ ſtræ Religionis Primicerius, Mantuæ in feſto Pentecoſtes Comitia Gene- Capitulum Generale Mantuæ.
„ ralia celebravit, cum regularis Obſervantiæ inſtitutum mira incrementa
„ ſuſciperet, ut Annaliſta refert.
„ II. Venerabilis frater Joannes Laurentius Minorita inſignis Theolo- Fr. Joann. Laurentius doctrina inſignis.
„ gus, cum beatiſsimæ Virgini Deiparæ eſſet addictiſsimus, in ejus conſcri-
„ bendis encomiis ſollicitus piiſſiſſime laborabat; unde & plura de eadem
„ præclara teſtimonia laudum, & ſuæ devotionis coacervavit indicia. Regi-
„ nam eamdem ſæpe ſæpius ferventius orans, in hæc verba totius mentis ar-
„ dore prorumpebat: *Te o Mater Dei, per univerſum orbem Eccleſia invocan-*
„ *do concelebrat: & nos Minoritæ famuli tui Incarnationem Verbi de Spiri-*
„ *tu ſancto ex te factam, quam fideliter credimus deprædicantes, ad majorem*
„ *tuæ Maternitatis divinæ gloriam, non ex demerito culpæ, ſed ex mera*
„ *liberalitate gratiæ a Deo præordinatam aſſerimus, & cunctis fatemur:*
„ *etenim ſi nullum protoparentis Adæ peccatum extitiſſet, ſed ille juſtitiam*
„ *conſervaſſet; nihilominus ad humanæ totius naturæ glorificationem ex te*
„ *omnium Deo inferiorum prædilecta, ab omni labe remotiſſima, Chriſtus*
„ *Jeſus natus fuiſſet*. Tantæ devotionis igne ſuccenſus Joannes Lauren- Martyrium ſubit
„ tius, gratia divina, & ope beatiſſimæ Virginis ſuffultus, pro fide Chriſti
„ a Mauris Hiſpaniam tyrannice vexantibus, mortem fortiter ſubire po-
„ tuit, & miſericorditer a Deo martyrii laurea in Regno Granatæ cohone-
„ ſtari hoc anno MCCCXC. Scripſit de eo frater Bartholomæus Eoyas Pro-
„ vinciæ Aragoniæ Miniſter, & ſacræ Inquiſitionis Qualificator in ſua cœle- *Bajard. in mundi mac. Aragon.*
„ ſti, & mundiali machina totius Regni Aragoniæ.

ARGUMENTUM.

Martyrio coronantur Hieroſolymis quatuor Minoritæ. Florent viri docti. Creantur Epiſcopi. Canonizatur ſancta Birgitta. Extruuntur Cœnobia.

Quatuor Martyres Minoritæ.

Ann. 1390. n. 6.

I. PASSI ſunt hoc anno Hieroſolymis glorioſum martyrium quatuor invicti Chriſtianæ fidei pugiles, frater Nicolaus de Taulicis a Sibinico, frater Donatus de Ruticinio provinciæ Aquitaniæ, frater Petrus Narbonenſis ſocius beati Paulutii Fulginatis, uti ſuperius diximus, & frater Stephanus de Lanich Vicariæ Corſicanæ. Zelo fidei, & fervore ſpiritus agitati abierunt in Templum, ſeu Meſquitam Sarracenorum, ubi coram Cadi, & innumero populo Chriſti fidem prædicare, & Mahometis inſanias deteſtari cœperunt. Irruit in eos populus tumultuarie, & verberibus, injuriiſque affectos ſemivivos in carcere abſque cibo & potu biduo detinuerunt. Tertia die in medium producti, interrogantur, an ea quæ dixerant in Mahometem, revocare, an vero in ſententia perſeverare vellent. Intrepidis, & conſtanter reſpondentibus ea rata ſe habere, & plura in dictorum confirmationem adjicere velle, multa inflixerunt rabidi Sarraceni vulnera, & gladiis ſecuribuſque minutim corpora ceciderunt III. Idus Novembris. Eorum corpora in rogum bis projecta extinxerunt impetum ignis, & tertio impoſita ingenti pyræ, injectaque deſuper magna ſtrue lignorum, remanſerunt intacta & illæſa, quantumvis per triduum laboraverint Sarraceni in cinerem redigere. Tamdem caſſo, & irrito opere ſecreto loco ſepelierunt, ne invenirentur, & veneratione haberentur a Chriſtianis.

Fr. Marchovaldus de S. Miniate.

Fr. Antonius a S. Miniate.

Fr. Franciſcus de Regatiis.

An. 1401.

II. Florebat hoc tempore in provincia Tuſciæ frater Marcovaldus de ſancto Miniate Cuſtodiæ Lucanæ, vir celeberrimus, profundæ ſcientiæ & humilitatis, qui indignum ſe reputans Presbyterii dignitate, ad exemplum ſui Inſtitutoris in Diaconatu permanſit. Multis annis ſacram Scripturam Bononiæ interpretatus, quindecim Bononiæ rexit Provinciam. Eodem ferme tempore vixit ejus conterraneus frater Antonius, cujus meminit cum laude Piſanus, qui Pariſiis, & in Tuſcia ſacram edocuit Theologiam. In provincia Bononiæ, & Cuſtodia Parmenſi claruit frater Franciſcus de Regaciis Cremonen. ſacræ Theologiæ Magiſter, & utriuſque juris conſultus, vir omnium opinione doctiſſimus, qui ob ſuam virtutem & doctrinam aſſumptus eſt ad regimen Eccleſiæ Bergomenſis, ut ſuo tempore dicemus.

Frater Secundus Epiſc. Dolien.
Frater Nicolaus Driveſtan.
Frat. Hermingus Glandaten.
Frater Joannes Glaſguen.
Frater Nicolaus Laventin.
Fr. Henricus Ruſſionen.

Frater Antonius S. Agaten.

III. Hi, qui ſequuntur, creati ſunt hoc anno Epiſcopi: Dolen. in Sardinia, ſub Archiepiſcop. Calaritano, frater Secundus de Moris, per obitum Joannis, nonis Novembris. Driveſtan. ſub Archiep. Antibarenſi, frater Nicolaus Baziæ Pœnitentiarius Apoſtolicus, per obitum Athanaſii, XV. Kal. Martii. Glandaten. in Gallia, ſub Archiep. Ebredunen. frater Hermingus de Vicaruſtede, per obitum Joannis, XVI. Kal. Martii. Glaſguen. in Scotia tunc exemptus, frater Joannes Framiſden. per obitum Walteri, X. Kal. Martii. Laventin. in Germania, ſub Archiep. Salisburgen. frater Nicolaus de Unhoſt, per obitum Henrici III. Idus Januarii. Ruſſionen. ſub Patriarch. Conſtantin. frater Henricus Ringourt, per obitum alterius Henrici, XIV. Kal. Januarii. Sant-Agathen. in regno Neapolitano, ſub Archiepiſcopo Beneventano, in Ducatu gentis Coſciæ, frater Antonius de Sernio, per translationem Nicolai ad Eccleſiam Vencien. XIII. Kalend. Junii.

Digitized by Google

nii. Serepten. ſub Patriarcha Antiocheno, frater Jacobus de Octebrobe, per obitum Bartholomæi, XVIII. Kal. Octobris. „ Pharenni Illyrici inſula „ in mare Adriatico, ſub Archiepiſc. Spalatenſi, frater Vicboldus de Viri- „ demia, per obitum Richardi, X. Kal. Februarii. Fr. Jacobus Serepten. ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Fr. Vicbold. Epiſcopus Pharen.

IV. Ad Halicien. Archiepiſcopatum Ruſſiæ Metropolim longe lateque patentem, ut quæ Ruſſiam, Podoliam, Wolchiniam, Pocutiam, & Walachiam contineat, per obitum Bernardi aſſumptus eſt frater Jacobus Ruchem de Wladonna, V. Kal. Julii. Hunc virum nobilem de gente Sreparum progenitum, ſcribit Jacobus Scrobiſſevius Canonicus Leopolien. in ſuo opere de Archiepiſcopis Halicienſibus, & ex Joanne Dugloſſo, conſecratum in Eccleſia Tarnovienſi, per Matthiam Præmislienſem Epiſcopum anno ſequenti, die Dominica XXVIII. Octobris. Extare dicit hujus Archipræſulis etiam in hodiernam diem multa pietatis, præcipue in Monaſteriis, monumenta; atque inter cætera Indultum pium, quo ad venerationem Auguſtiſſimi Sacramenti Euchariſtiæ fideles invitat. Anno MCCCCII. ſolemnes preces inſtituit ad gloriam Omnipotentis Dei & beatæ Mariæ in Eccleſia parochiali Lemburgenſi, ad quas dato ſigno campanæ populus conveniebat. Et hæc quidem devotio per annos multos intermiſſa; demum anno MDCXIX. per Magiſtratum Leopolienſem renovata eſt. De eo Annales Leopolienſes ita habent: *Jacobus vir egregius, gravis pietate, multiſque virtutibus clarus, vitæ ſimplicis, atque exemplaris, cuſtos regni, ac probus ſenator. Is non ſolum quæ ſpiritualia erant, curabat; ſed conſiliis cum cæteris Senatoribus communicatis, hoſtium crebris incurſionibus ſe ſtrenue opponebat. Tandem ad vitæ periodum perductus, religioſe ex hoc mundo migravit, anno* MCCCCXI. Eo ipſo anno MDCXIX. quo diximus preces ab eo inſtitutas, renovatas fuiſſe die XXIX. Novembris, feria VI. ante Dominicam primam Adventus, in Templo ſanctæ Crucis Fratrum Minorum Conventus Lemburgæ, prope ſacrarium caſu inventum eſt ejus corpus integrum, incorruptis etiam veſtibus Pontificalibus & habitu religioſo; & paulo poſt ex Archivo ejuſdem ædis productum eſt ejus teſtamentum, conditum anno MCCCCI. decennio ante deceſſum; cujus executorem inſtituit fratrem Joannem Raze Ordinis Minorum, fidelem ſuum diſpenſatorem, & Capellanum. Porro Religioſi ejus loci in novam tumbam decenter impoſitum in ſacrario depoſuerunt. Huc populus, ob conceptam ſanctitatis hujus Antiſtitis famam, frequens veniebat, atque votis conceptis, multi in variis caſibus, & morbis conſolationem a Domino recipiebant; prout adhuc probant atteſtationes & connotationes ſingulorum. Interim effigie lapidea Archiepiſcopali, ſtudio Religioſorum, opere egregio ſculpta, atque varia & eleganti pictura adornata, ac ſupra novum tumulum decore locata, eumdem cum ornatu & inſignibus loculo ſtanneo incluſum, in præſentia Joannis Andreæ Prochnick Archiepiſcopi, frequenti Cleri, procerum, nobilitatis, atque magiſtratus Leopolien. aſſiſtentia, ac multitudine populi, in eo quo inventus fuerat loco, iidem religioſi honorifice depoſuerunt, die translationis ſancti Adalberti Archiepiſcopi Gneznenſis regni Poloniæ patroni, die XX. Octobris, anno MDCXXVI. addita hac inſcriptione. Frater Jacobus Archiepiſc. Halicien.

Jacobus Archiepiſcopus Halicienſis ortus Streparum nobili Poloniæ familia, ex Ordine ſancti Franciſci, ob præclaras animi dotes aſſumptus. Anno Domini MCCCXCII. *Eccleſiæ Paſtor, reipublicæ Senator, Patriæ tutor, regni cuſtos, bonus, prudens, fidelis, vigilans, multiſque heroicis virtutibus illuſtris, conſumptus laboribus, vitam mortalem in cæleſtem mutavit, anno* MCCCCXI. *in Templo ſanctæ Crucis apud ſuos Fratres tumulari voluit. Integer*

ger pelle ſua anno MDCXIX. *die* XXIX. *Novembris, ornatu & inſignibus Archiepiſcopalibus repertus hic in eodem loco die* XX. *Octobris anno* MDCXXVI. *cum devotione ab iiſdem Fratribus eſt repoſitus.*

Ejus inſignibus hæc carmina ſubjiciuntur.

Sacrorum tibi cura ingens, necnon patriæ rem
Præſenti auxilio, conſilioque juvas:
Audes quin etiam hoſtiles arcere phalanges,
Qua potis eſt, patriam mens generoſa levat.

V. Ne autem lectorem hæ voces Halicia, Leopolis, Lemburga in unius ejuſdemque Sedis, aut Archiepiſcopatus commemoratione confundant, monemus primo, cathedram Haliciæ, non ignobili tunc civitate Ruthenorum, per Caſimirum Loctici filium, cognomento Magnum, fundatam, & a Pontifice Romano inſtitutum primum Archiepiſcopum Chriſtinum nobilem Polonum; de quo ſtatim, atque inter varias difficultates, inter obſtantes infidelium & ſchiſmaticorum procellas ſedem hic perſeveraſſe uſque ad annum MCCCCXIV. quo per Wladislaum Jagellonem Regem translata eſt Leopolim; & tunc primum Eccleſia parochialis Lemburgenſis ſeu Leopolienſis facta eſt Metropolitana; & ipſa civitas aucta & ornata dignitate Metropolitica pro Lemburga, Leopolis cœpit appellari. Quod ad Chriſtinum primum Archiepiſcopum attinet, refert prædictus auctor, ſibi indicatum, eum prope Sanocum natum, religionem ſancti Franciſci profeſſum, genus duxiſſe ex illuſtri Gozdavitarum familia; & apud Minores Conventuales Leopoli hæc pauca legiſſe: *Illuſtriſſimus D. Chriſtinus Archiepiſcopus Halicienſis anno* MCCCLXVII. In Annalibus vero citatis ita haberi: *Chriſtinus primus Archiepiſcopus Halicienſis Eccleſiam Metropolitanam ſanctæ Mariæ Magdalenæ Haliciæ conſtruxit; & prout facultates ferebant, dotavit. Prælatos & Canonicos inſtituit; & quoniam nudos titulos gerebant, de ſua menſa alebat egenos, & pupillos ſuſtentabat, doctrinaque clarus, ac bonis operibus plenus obiit.*

Idē frater Chriſtinus.

VI. Canonizavit hoc anno Bonifacius magna ſolemnitate in Templo ſancti Petri ſanctam Birgittam viduam Svecam, vitæ ſanctitate, miraculorum gloria, & cœleſtium rerum revelationibus illuſtrem, de noſtro Inſtituto optime meritam, cui viciſſim vices noſtri rependerunt plurimis obſequiis. In noſtrarum Sororum Clariſſarum Monaſterio Paniſpernæ (uti alias diximus, vitam terminavit; qua de cauſa uno, & altero diplomate, ipſo eodem canonizationis die magnas Indulgentias Pontifex conceſſit inviſentibus Eccleſiam prædicti Monaſterii,) & ſepulcrum ejus in Waſtani, Lincopen. diœceſis: *Splendor paternæ gloriæ*. Nonis Octobris.

Canonizatur S. Birgitta.

Tom. 6. an. 1318. n. 42.

VII. Hoc anno, ait Gonzaga, ſed ego aliquanto ſerius, Fratribus Obſervantibus inchoatum domicilium extra muros urbis Ferrarienſis, ſub invocatione Spiritus ſancti. Sed cum Alphonſus Dux Eſtenſis timeret, expugnandæ urbi hoſtibus profuturum, demoliri juſſit, alterumque ædificari intra urbem in fundo, quem Comes Alexander Sagratus emit, & Fratribus donavit. Auguſtior & amplior eſt hæc ædes, ſuo ſtructore digna, ſed morte præventus totam pro voto non potuit abſolvere. Fratribus provinciæ Argentinæ, ſive Alemaniæ Superioris, quibus tunc præerat frater Marquardus, facultatem conceſſit Pontifex hoc anno Cœnobium unum intra limites ſuæ provinciæ admittendi; ubi vero hæc conceſſio ſuum ſortita ſit effectum, neſcimus: *Sacræ religionis*, XVII. Kal. Septembris.

Gonza. in Prov. Bonon. Conv. 4.

Conv. Ferrarien. Spiritus ſancti.

Conv. Provinciæ Argentin.

VIII. Ante hunc annum extitiſſe Conventum Vilnenſem in Lithuania, ubi multi ex noſtris ceciderunt fortes in bello, dum ibi plantaverunt Eccle-

Conv. Vilnen.

ſiam

ſiam ſanguine ſuo, uti alias diximus, mihi conſtat ex iis, quæ Cromerus refert de excurſu Vitoldi, & Cruciferorum, qui Vilnam occupare tentarunt, & congreſſu Oleſnicii præfecti Wladislai Jagellonis Regis Poloniæ: *Ad ædem*, inquit, *Virginis matris, quam Franciſcani Sodales obtinent*. Porro Vilna nunc civitas eſt numeroſa, muris & fluminibus duobus Vilna, & Vigilia circumcincta, ſedes magni Ducis Lithuaniæ, ſectariis omnis generis referta. Intra urbem Minoritarum exurgit Monaſterium amplum ſatis & ſpatioſum, mœnibus vallatum: ex una parte plateam forum verſus, ex altera portam reſpicit Trecenſem. In Eccleſia, quæ beatæ Mariæ Virginis in Arena nuncupatur, ſepulti ſunt multi ex Martyribus Franciſcanis; alii in Templo ſancti Nicolai, alii in æde ſanctæ Crucis, alii alibi. Sed cum ad cœmeterium ſanctæ Crucis fortuito quidam nobilis heros exploderet globulum, dum attigit locum, ubi Sanctorum Martyrum corpora requieſcunt, ſtatim globus ad ipſum rediit jaculatorem, nihil tamen nocuit, quaſi leviter admonens irreverentiæ in Sanctos commiſſæ. Habet Cœnobium hoc prædia, poſſeſſiones, villas ſeptem, & lacus tres, quorum reditibus numeroſa illic alitur familia. Primum fundatorem cenſent aliqui, fuiſſe Vitoldum Ducem Lithuaniæ, ſed ego præfatum puto Wladislaum; Vitoldus enim in prædicta excurſione, dum Lithuaniam Skergeloni Wladislai Regis fratri eripere tentat, jam invenit ibi fundatum Monaſterium. Paret hæc ædes Patribus Conventualibus provinciæ Poloniæ, & caput eſt Vicariatus Vilnenſis.

Tom.7. an.1324. n.28. *Tom 8. an 1370. n.12.* *Cromer. de rebus Polon. lib. 15.* *Monum. MSS. Prov. Polon.* *Vide Alex.Guaguin. de reb. Lithuan. in Skergelone.*

IX. Hoc tempore inchoatum eſſe prope Plimoutham in Anglia, intra limites parochialis Eccleſiæ de Sutton, Exonienſis Diœceſis, Minorum domicilium, probat diploma Pontificium datum hoc anno XIV. Kalendas Maii, quo refert litem exortam inter Michaelem Cergeaux prædictæ Eccleſiæ parochum opus impedientem, & Joannem Tyſſingion Miniſtrum Provincialem, Willelmum Chypton Guardianum, alioſque Fratres fabricam urgentes. Viciſſe tamdem Fratres inde colligo, quod inter reliquas ſacras ædes Anglicanas, hanc etiam referat Nicolaus Harpsfeeldius in Comitatu Devoniæ.

Conv. Plimouthæ. *Harpsfeel. in Cathal. ad finem hiſtor. Anglic.*

X. Infra fines regni Hungariæ in civitate Sibincen. habitabant religioſæ mulieres quædam ad Eccleſiam ſancti Salvatoris, nullius tamen Religionis Inſtituto ſuſcepto. Rogarunt, & obtinuerunt ineunte hoc anno, ſive potius ſub finem præcedentis, Sigiſmundus & Maria Reges, ut traderetur eis regula ſanctæ Claræ, & liceret earum domicilium in Monaſterium, ſub nuncupatione ſanctæ Catarinæ commutare: *Magnæ devotionis* XI. Kalendas Januarii. Aliud extitiſſe hoc tempore Clariſſarum Monaſterium Neyraci, diœceſis Condomienſis in Guienna, conſtat ex Pontificio diplomate, quo viro nobili Soldico de Trabe, Baroni de Arbenatio, Burdegalen. diœceſ. confirmatur ampla donatio quorumdam Baronatuum ſibi facta ab Halicia Moniali profeſſa prædicti Monaſterii; ad quam ex teſtamento ſui fratris Bernardi Baronis, & morte Inſtitutorum hæredum devenerunt. Do ipſam bullam in regeſto hujus tomi; fortaſſis ſerviet ampliori notitiæ hujus familiæ & hæreditatis.

Mon. Sibincen. Mon. Neyraci.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Beatorum Donati de Ruticinio Provinciæ Aquitaniæ, & ſociorum
„ Nicolai de Taulicis, Petri Narbonenſis, & Stephani de Lanich
„ martyrum, paſſio glorioſa hunc annum illuſtrat. Hi Religionis chriſtia-
„ næ,

Beati martyres Donatus &c.

,, næ, & animarum lucrandarum zelo compulſi, patriis ſedibus relictis, in
,, Paleſtinæ oras tranſmigravere, Hieroſolymamque ingreſſi, & in publicum
,, procedentes, Templum Salomonis, Turcarum ſuperſtitioni deſerviens,
,, adierunt, ingenti animi fortitudine & conſtantia Chriſti fidem auda-
Eorum martyrium.
,, cter prædicantes, Mahumeti ſectam exprobrantes, eam ut falſam, injù-
,, ſtam & impiam coram populo damnarunt. Quamobrem ira & furore
,, percitis a Sarracenis, Mauris, ac Turcis, qui ad ſolemnitatem convene-
,, rant, pluribus plagis crudeliter vapularunt. Subinde in tetrum carcerem
,, ſemivivi detruſi, ſine cibo & potu per triduum remanſerunt. Exinde ex-
,, tracti & rigido examine tentati, cum in confeſſione Chriſtianæ fidei &
,, deteſtatione Mahumeticæ ſectæ conſtantes experirentur & fortes, parati
,, ſanguine proprio teſtificari veritati, ſententiam mortis animo lubenti
,, exceperunt. Proinde in plateam Civitatis adducti, gladiis impiorum
,, animadverſi, in fruſta diſcerpti fuere, die XI. Novembris anno MCCCXCI.
Servātur eorum corpora illæſa ab igne.
,, Eorum corpora Mahumetani ſemel & iterum projecerunt in ignem; ſed
,, nihil læſa, ſtruem lignorum ſuper ipſis componentes, ac triduo ſemper
,, augentes, ut citius redigerentur in cineres, perperam ignem foverunt;
Marc. Ulyſſip. p. 3.
,, at mira Dei virtute integra remanſere. Agit de ipſis Marcus Ulyſſi-
,, ponenſis, eoſque vocat beatos Nicolaum de Taulicis, Donatum de
,, Ruticinio Provinciæ Aquitaniæ, Petrum Narbonenſem Provinciæ ſan-
,, cti Ludovici, ſocium ac diſcipulum beati Pauli de Trincis, & Stephanum
,, de Tunellis Provinciæ Corſicæ. Algezira idem in arbore epilogica
,, refert.

,, II. Thomas vero Boſius a Marco Ulyſſiponenſe eorumdem memo-
,, riam agens, in aliquibus diſſentit. Scribit enim, occiſos Hieroſolymis a
,, Mahumetanis anno MCCCLXXXIX. vocatque eos Nicolaum Sebenicen-
,, ſem, Donatum Aquitanum Rutenenſem, Petrum Narbonenſem, &
,, Eſtevanum in Bætica, quibus poſtremo duos alios addit, videlicet beatos
Enarratio de eorum prædicatione, & martyrio.
Wadd. ad ann. 1389. 1397. quo paſſi ſunt.
,, Joannem a Ceſina, ac Petrum Duenam, quorum memoriam habet
,, Waddingus. Sed Toſſinianus in hunc ſenſum rem expendit. Beatus Deo-
,, datus (Ulyſſiponenſi Donatus) de Ruticinio Provinciæ Aquitaniæ, &
,, frater Nicolaus a Sebenico Dalmata, commorati ſimul in Vicaria Boſnæ
,, per duodecim annos operi Apoſtolico intenti, junctis duobus ejuſdem
,, ſpiritus & zeli, Petro ſcilicet Narbonenſi, & fratri Stephano Genuenſi,
,, invicem conferentes de propria nedum, ſed & de aliena ſalute ſedulo, &
,, efficaciter, quantum erat ex propriis viribus, cum tamen auxilio gratiæ
,, cœleſtls, procuranda; habito conſilio Magiſtrorum Joannis de Noto, &
,, Joannis de Caſali, in ſanctam eivitatem Hieruſalem transfretarunt: & in
,, bono propoſito perſeverantes, die XI. menſis Novembris anno MCCCXCI.
,, Divo Martino Epiſcopo ſacra, circa horam tertiam, quod jam diu mente
,, conceperant, opere complere ſatagentes, magno meditationis ſtudio re
,, digeſta, & ordinato proceſſu, in publicum eximio ſpiritus fervore pro-
,, diere. Conſilium erat ingredi Templum Salomonis; at id tentantibus a
,, Janitoribus, ſeu loci Cuſtodibus permiſſum non fuit; quinimo repulſam
,, paſſi audierunt, *quid vobis in Meſquita, qui Muſelmani non eſtis*?. Mu-
,, ſelmanos enim Turcæ Mahumeto fideles vocant. At illi immoto vultu
,, unanimes reſpnnderunt, cum Cadi, ideſt Pontifice, ſe de animarum ſa-
,, lute, deſiderabilium ſumma, velle loqui; quibus iracunde annuentes
,, non tantum oſtenderunt, ſed eos ad Cadi adduxerunt, coram quo intre-
,, pide ſtantes, quaſdam pagellas latinis litteris & arabicis conſcriptas,
,, hanc unam ſententiam exprimentes: *Mahometi lex peſſima eſt, & Religio*
obſce-

,, *obſcena; quique eam ſequuntur in perditionem æternam properant*: ut
,, eorum mentem novit Cadi æſtu mahumetico ſervens totus excanduit, ac
,, tantiſper moderata bile, ut videretur ex religione in eos procedere, citis
,, a Conventu Montis Sion Patre Guardiano cum duobus aliis Fratribus,
,, præſatos coram ſe ſtantes his compellavit increpans verbis: *Viri nequam,*
,, *inſipientes, ac omni ſtultitia pleni, ſiccine in ſanctum Prophetam Maho-*
,, *metum blaſphemias effutire poteſtis? En vobis in pœnam temeritatis*
,, *cruenta mors, pluribus tormentorum generibus occurrit armata, ni teme-*
,, *re dicta dicto citius revocaveritis*. At illi ad hæc immutato vultu ac intre-
,, pido corde quaſi uno ore dixerunt: *O Cadi nos inſipientes ſtultoſque repu-*
,, *tas, qui lumen Evangelii Chriſti Jeſu Dei filii, æternique Dei ſequimur?*
,, *Tu es, cui cæcutienti in tenebris errorum, & reſpuenti videre lucem, cum*
,, *cruciatibus Inferni mors manet æterna. Nos in luce ambulantes ſcimus*
,, *quo tendimus, nec a veritatis tramite ex Dei miſericordia deviabimus;*
,, *quamobrem nec verbum quidem eorum quæ diximus revocare ſtatuimus,*
,, *parati etiam proprio cruore dicta firmare*. His auditis Cadi acrius infre-
,, muit, ac ferro & igni adjudicatos, tortorum licentiæ dimiſit: qui in vin-
,, cula conjectos fortiterque conſtrictos, diris verberibus flagellatos, &
,, nudos ad ſtipites ligatos per tres dies, continuis in tormentis detinuere.
,, Quibus tranſactis, a tumultuante populo, quod ſuo Prophetæ auſi fuiſſent *Artur. in martyr. Franciſc. ad diem 14. Novembris.*
,, detrahere, validis clamoribus vocabantur ad mortem. Itaquè parato in-
,, genti igne in medio foro, & rurſus quæſiti ſi vellent vivere, abjurato Chri-
,, ſti Evangelio, Alcoranum profiterentur; iſti conſtanter negantes, a tor-
,, toribus ferro trucidati, igni concremandi crudeliter dati fuere; qui ta-
,, men eorum corpora divinitus incombuſta & illæſa ſervavit. Conſilium
,, erat impiis in cineres in ventum ſpargendos redigere, ut ſacra lipſana
,, chriſtianos laterent: ſed perperam id exequi tentaverunt. Paſſi ſunt die
,, XIV. menſis Novembris, anno MCCCXCI. quo die celebratur eorum fe-
,, ſtum &c.
,, III. Interea in Angliæ provincia cum ejuſdem Miniſtro controver- *Indic. ex Vatic.* Litteræ Pontif.
,, ſiis vertentibus, requiſitus eas Pontifex dirimere voluit, expedito brevi:
,, *Exhibita nobis &c.* XIV. Kalendas Maii.

ARGUMENTUM.

Amandantur Minoritæ ad Tartaros. Habentur Comitia generalia. Regularis Obſervantiæ Inſtitutum introducitur in Luſitaniam. Beatæ Angelinæ Corbarienſis virtutes referuntur. Creantur Epiſcopi. Multiplicantur domicilia.

I. LABORARUNT aſſidue Minoritæ (uti alias ſæpe diximus) in converſione Tartarorum, & aliorum infidelium, ac ſchiſmaticorum Aquilonarium, idque tanto fœnore, ut in ſolis montibus Caſpiis, ultra decem millia ad fidem reduxerint Chriſtianam. (Tartari innumeri a Minoritis cōverſi.) Decedentibus tamen annorum diuturnitate, & laborum moleſtia Fratribus, deficiebant operarii tantæ meſſi neceſſarii. Hos petitum venerunt hoc anno Rogerus Anglicus, & Ambroſius Senenſis a Vicario Tartariæ, reliquiſque Fratribus miſſi. Conceſſi in ſubſidium viginti quatuor Fratres ex quacumque natione, aut provincia colligendi, modo ſponte velint proficiſci, & miſſioni a ſuis ſuperioribus judicentur idonei. (Alii ſubmittuntur.) Do ipſas litteras Bonifacii.

Dilectis filiis Rogero de Anglia, & Ambroſio de Senis Ordinis Fratrum Minorum profeſſoribus, ſalutem &c.

Ex lib. 4. ann. 3. fol. 121.

II. *PRobata devotionis ſinceritas, quam ad augmentum Catholicæ fidei dilecti filii Vicarius, & alii Fratres veſtri Ordinis ad imperii Tartarorum, & aliorum infidelium, & ſchiſmaticorum Aquilonarium partes, ad prædicandum eiſdem infidelibus, & ſchiſmaticis pro converſione ipſorum ad fidem Catholicam, verbum Dei, per ſedem Apoſtolicam deſtinati, ac vos eorum Collegæ in hac parte gerere comprobamini, merito nos inducunt, ut votis eorum, ac veſtris favorabiliter annuamus. Exbibita ſiquidem nobis dictorum Vicarii, & Fratrum, ac veſtra petitio continebat, quod licet ipſi Vicarius, & Fratres, ac vos prædicando verbum hujuſmodi eiſdem infidelibus & ſchiſmaticis magnum fructum converſionis prædictæ in illis partibus Dei gratia ferunt operari; tamen decedentibus quampluribus ex eiſdem Fratribus, pauci remanſerunt ibidem, qui poſſint manutenere reductos in fide prædicta, & alias continuare fructum converſionis hujuſmodi, ut fecerunt, quodque nonnulli ex converſis eiſdem, præſertim in Montibus Caſpiis partium earumdem, ubi decem millia, & ultra reductorum hujuſmodi eſſe noſcuntur, exceptis aliis dictorum imperii, & partium, in quibus etiam ſunt copioſæ multitudines reductorum ad fidem prædictam, qui propter carentiam Fratrum hujuſmodi in priores errores relaberentur, ſcilicet ſi non provideretur ſuper hoc per ſedem dictam de remedio opportuno, pro parte dictorum Vicarii, & Fratrum ac veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut vobis aſſumendi viginti quatuor Fratres dicti Ordinis ad hoc, vita & ſcientia idoneos, & alias aptos ad prædicationem & converſionem prædictas, partium quarumcumque, ad hoc voluntarios, & eos ducendi vobiſcum ad infidelium partes prædictas, ad prædicandum verbum Dei eiſdem ſchiſmaticis & infidelibus, & converſos ejuſdem verbi pabulo nutriendi licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni veſtræ, de qua gerimus in Domino fiduciam ſpecialem, viginti quatuor Fratres Ordinis prædicti, vita & moribus commendabiles, de quo dilecti filii Miniſtri Provinciales, & Cuſtodes, aut Guardiani ipſorum teſtimonium perhibeant veritati, de quibuſcumque nationibus; de quibus vobis videbitur, quique ſponte ad eaſdem partes voluerint proficiſci, abſque petita ſuorum Prælatorum licentia, vel obtenta, ſemel tantum recipiendi, eoſque ad dictas, & alias partes infidelium, de quibus etiam vobis videbitur, moraturos in eis ad Dei, & fidei præfatæ ſervitium; ita tamen, quod tam vos, quam aſſumendi & ducendi per vos alii Fratres hujuſmodi ſub obedientia Generalis Miniſtri, & aliorum Prælatorum ejuſdem Ordinis, qui nunc ſunt, & pro tempore fuerint, ſicut cæteri Fratres ejuſdem Ordinis, nihilominus perſiſtant, plenam, & liberam concedimus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium facultatem. Et inſuper, ne quis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, ordinis, vel conditionis exiſtat, vos in præmiſſis impedire præſumat, ſub excommunicationis pœna, quam contrarium facientes incurrere volumus ipſo facto, diſtrictius inhibemus: nihilominus eiſdem Fratribus concedentes, quod omnibus facultatibus, privilegiis, & gratiis Fratribus dicti Ordinis proficiſcentibus ad quaſcumque partes Hæreticorum, ſchiſmaticorum, & aliorum infidelium quorumcumque, & commorantium in eiſdem per Apoſtolicam Sedem conceſſis, quandiu in eiſdem partibus fuerint, gaudere plenarie valeant. Non obſtantibus Conſtitutioni-*

nibus, ſi ſint auctoritate Apoſtolica confirmatæ, necnon privilegiis eidem Ordini conceſſis, & aliis incontrarium editis quibuſcumque. Datum Peruſii VI. *Idus Novembris anno* III.

III. Henricum Generalem Miniſtrum convocaſſe Patres hoc anno Coloniam Agrippinam ad Comitia generalia, indicant litteræ Pontificis Bonifacii, quas ſubjungo. At Marianus, & Marcus ea habita volunt anno ſequenti, additque Marianus, in iis, ultra alia, præceptum fuiſſe, ut ex provincia Hungariæ deſumerentur Viſitatores provinciarum Auſtriæ & Boemiæ. An fortaſſis ſe obtulerit aliqua occaſio differendi Capitulum in annum ſequentem, neſcio: diploma illud hoc anno celebratum inſinuat. Capitulum generale Coloniæ 66. *Marian. citat. Marc. citat. cap.* 10.

Dilectis filiis Henrico Miniſtro Generali, ac univerſis Fratribus Ordinis Minorum, ſalutem &c.

IV. *Provenit ex veſtræ devotionis affectu, quo nos, & Romanam Eccleſiam reveremini, ut petitiones veſtras, illas præſertim, quæ animarum veſtrarum ſalutem reſpiciunt, ad exauditionis gratiam admittamus. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, in proximo Coloniæ generale Capitulum veſtri Ordinis debeat celebrari: Nos veſtris ſupplicationibus inclinati, ut confeſſor, quem quilibet veſtrum dumtaxat, qui dicto Capitulo intererit, vel intereſſe debebit, & legitime præpeditus non poterit intereſſe, & quem durante hujuſmodi Capitulo, ac tempore acceſſus ad dictum Capitulum, & regreſſus ab eodem ad locum prædicti Ordinis, in quo degerit, ab hac luce migrare contigerit, duxerit eligendum, omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contritus, & ore confeſſus fuerit, ſemel tantum in mortis articulo, plenam remiſſionem ſibi, in ſinceritate fidei, unitate ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, devotione noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium perſiſtenti, auctoritate Apoſtolica concedere valeat, devotioni veſtræ, tenore præſentium indulgemus. Sic tamen quod dum confeſſor de his, de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendenda, eam per ſe ſi ſupervixerit, vel per alios ſi tunc forte tranſierit, faciendam injungat, quam ipſe, vel illi, ut præfertur, facere teneantur. Et ne, quod abſit, propter hujuſmodi gratiam reddantur procliviores ad illicita in poſterum committenda, volumus, quod ſi ex confidentia remiſſionis hujuſmodi, aliqua forte committerent, quoad illa, prædicta nullatenus ſuffragentur. Nulli ergo &c. Noſtræ conceſſionis, & voluntatis infringere &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum* IX. *Kalendas Maii anno* III. *Ex lib. 3. an. 1. fol. 197.*

V. Qualiter ſtrictioris vitæ genus in Caſtellam, & Aragoniam introductum ſit, ſuis locis enarravimus: hic referendum quomodo tranſiverit ad Luſitanos. Inito conſilio tres viri pii provinciæ ſancti Jacobi frater Didacus Arias Aſturicenſis, doctus & facundus concionator, frater Gondiſalvus Marinus nobilis Gallecus, uti mox dicemus, ac Petrus Didaci, alias Diaz, ſtatuerunt ſolitarium ſibi locum deligere, in quo ſecundum Regulæ ſuæ præſcriptum, religioſius poſſent obſervare, quæ voverunt. Ne vero temere facere viderentur, ſed haberent quo ſe tueri poſſent adverſus contradictores & calumniatores, obtinuerunt a Bonifacio Pontifice quod trado diploma, quo perſpicue videbitur hujus reformationis fundamentum. Obſervantia regularis introducitur in Luſitaniam;

Digitized by Google

Dilectis filiis Didaco Ariæ, Gondiſalvo Marino, ac Petro Didaci Ordinis Fratrum Minorum Profeſſoribus, ſalutem &c.

Ex lib. 4. ann. 3. fol. 197.

VI. *V Eſtræ devotionis integritas promeretur, ut petitionibus veſtris in his præſertim, quæ animarum veſtrarum ſalutem, & quietem animi concernere dignoſcuntur, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus. Veſtris itaque in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis, qui, ut aſſeritis, vitam ſolitariam ducere, & locum in aliqua eremo infra Provinciam ſancti Jacobi in Compoſtella, ſecundum morem dicti Ordinis recipere, ac inibi perpetuo Domino famulari deſideratis, recipiendi locum hujuſmodi, ſi vobis pia largitione fidelium, vel alias legitime concedatur, ac in ipſo cellam, ſeu domum conſtruendi, & ædificandi cum oratorio, campanili, campana, refectorio, & aliis neceſſariis officinis in loco tamen ad id congruo & honeſto, ac habitandi ibidem, felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri probibitione, ne Fratres Mendicantium Ordinum quæcumque loca de novo recipere, aut recepta tenere præſumant, abſque Sedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali, faciente plenam, & expreſſam de probibitione hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis Apoſtolicis, ac ipſius Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis nequaquam obſtantibus, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, facultatem elargimur; jure tamen parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo. Volumus autem, quod Superioribus dicti Ordinis nihilominus ſubditi ſub conſueta obedientia exiſtatis. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum* IV. *Idus Aprilis anno* III.

Marc. cit. c. 35. Gonz. in exord. Prov. S. Anton.

Horum cooperatores.

Vide Garib. lib. 35. c. 23.

VII. His acceſſerunt alii, quos ex vetuſtis chronicis Luſitanis recenſet Marcus Ulyſſiponenſis, frater Petrus de Alemanços, frater Alphonſus Salas, & frater Garcia de Montanos laicus. Inter omnes præſtabat doctrina Aſturicenſis, auctoritate frater Gondiſalvus olim dominus de Altamira, qui in juventutis flore deſponſata ſibi filia Ariæ Gomeſii de Silva, adoleſcentula novenni, ſequutus eſt Soceri partes in Luſitania contra Joannem magnum Magiſtrum Aviſianæ militiæ, qui Regnum affectabat, & tamdem obtinuit contra Joannem Caſtellæ Regem verum hæredem, propter Beatricem conjugem Regum Luſitanorum filiam. Dedita, bonis pactis conditionibus, arce Vimaranenſi, quam pro Caſtellano viriliter defendebat Gomeſius, eoque paulo poſt in Caſtella decedente, adoleſcentulæ patruus ſponſam denegavit Gondiſalvo. Ægerrime hoc ferens, videnſque omnia ſuſque deque agi inter duos hos Reges, alias Chriſtianos & conſanguineos, & infeliciſſima clade Caſtellanum Algibarotæ a Luſitanis affectum, decrevit mundum relinquere, & vitam ab his turbis remotam tranſigere. Diſpenſatis itaque in pauperes opibus amplis, & deſtinatis in ædes Minorum fabricandas aliis facultatibus, ipſum etiam nomen Fratribus dedit, quibus religioſiſſime convixit. Hi porro Bonifacii, quem verum agnoſcebant Pontificem, auctoritate ſuffulti, non intra Caſtellæ ditiones, quæ Clementi VII. parebant, ſed in confinibus Luſitaniæ Bonifacio obſequentis, Sedem figere ſtatuerunt, vel illinc moti, quod ex Regula, quam profitebantur, vero & canonice electo Papæ obedientiam debebant. Ita factum in quodam receſſu abditiſſimo, ad vacandum Deo maxime opportuno, ad III. M. P. a Civitate Tudenſi, ubi prius erat vetuſtiſſimum Sacellum beatæ Mariæ de Moſteiro nuncupatum, quod admirabili cultu & veneratione gens finitima tam Luſita-

ſitaniæ, quam Galleciæ revereri, & frequentare ſolebat, maxime cum eo commendaretur miraculo, quod, incenſa omni ex parte circumdante ſilva, cum incendium ad Eremitorii fores pertingeret, nullo illato detrimento, ſubito extinctum eſt. Hic itaque humile erexerunt domicilium, mox alia adjecerunt, ex quibus diffuſa eſt regularis Obſervantia per univerſum Luſitaniæ regnum ſucceſſivis incrementis, ut i ſuis locis nos referemus.

VIII. Supra retulimus puellares annos, & virtutes beatæ Angelinæ Corbarienſis: hoc anno jam quindennis deſpondetur Joanni de Termis, Comiti Civitellæ urbis munitiſſimæ in Aprutio prope fluvios Salinum, & Libratam. Sed illa conſenſum conſtanter denegat; quippe quæ duodennis emiſſo voto ſuam virginitatem Christo conſecravit. Pater nolenti iraſcitur, mortem minatur, & inducias dat dierum octo, ut deliberet. In his anguſtiis conſtituta, continuis lacrymis & precibus agonem ſuum Deo commendat, rogatque, ut qui pium caſtitatis ſpiritum infudit, conſervandæ virtutem adjungat. Ita timens & contremiſcens, ne præfixum tempus abſque adjutorio dilaberetur, cœleſti admonetur oraculo, ut patris obſecundet votis, & reliqua divinæ committat providentiæ. Hac fidejuſſione in ſpem meliorem erecta patri voluntatem exploranti humiliter reſpondit, ſe in omnibus obſequuturam. Summa perfuſus genitor lætitia, ſponſum advocavit celeriter, ne pœnitendi daretur tempus, negocium abſolvit, nuptias celebravit. Inter jubilantium turmas, & tripudiantium choros Angelina mente ferebatur in Deum ſuum fidejuſſorem, ſecura de promiſſo, incerta de modo, anxia de ſucceſſu.

B. Angelina invita ſponſum admittit.

Jacobil. in vita B. Ang. & alio lib. de ſanc. Fulgin.
Marian. lib. 5. c. 14.

IX. Expletis epulis, & abſolutis choreis, ſola in cubiculum dilapſa coram Chriſto crucifixo genuflexa flens jugiter ſponſionis monet, & tempus adeſſe certaminis, rogans ne illius ſibi deſit auxilium, cujus juſſu tanto ſe credidit periculo. Has exponenti anguſtias apparuit Angelus Domini confortans eam, & certam ſpondens victoriam. Sed dum virgunculæ dignanter & amice colloquitur, ſponſus per oſtii rimulas obſervat, quid ſponſa ſola peragat in cubiculo, videtque pulcherrimum juvenem familiariter colloquentem. Nihil tunc ſuſpicatus cœleſte, corporeis abductus cogitationibus, irruit repente in habitaculum, neminemque videns præter virginem zelotypus interrogat, quo ſe abſconderit latibulo, qui furtive, remotis arbitris confabulabatur adoleſcens: Flens illa ad pedes ſponſi proſtrata, rem omnem humiliter & confidenter aperuit, ut votum emiſerit, ut in nuptiis cœlitus juſſa conſenſerit, ut mœrentem, & periculo proximam Angelus confortarit, rogavitque qua potuit prece, ut Chriſto ſacram non contaminaret. Hæc audiens nobilis & generoſus adoleſcens, in genua etiam procubuit, & quam prius amavit, reverenter adoravit, tamquam Angelorum colloquio dignam & divinis amoribus æſtuantem: *Itane*, inquit, *generoſi tui cogitatus, ut terrenis ſponſis contemptis, Deo inferiorem nolueris? ita felices ut a Deo vicisſim redameris? ita ſecuri, ut vades mittat ſponſalitii? laudo factum, veneror virtutem, ſuſpicio conſtantiam, ſecundum nomen tuum ſic & laus tua. Angelinæ non habes nomen inane, quæ Angelorum effulges puritate. Non erit cur me timeas, cujus obſequio me totum conſecro; quæ cuſtodes habes Angelos non eſt cur homines verearis, Dei notiſſimam ſponſam quis violare audeat? ad tuum exemplum quis hac virtute cælitibus gratiſſima Deo placere non ſtudeat? Tuum ſponſum, ſoror cariſſima (ſi vel hoc nomine te Domini mei ſponſam appellare liceat) ora, ut quæ ipſi, te teſte, promitto, valeam adimplere. Voveo me nullam tuo corpori illaturum injuriam, promitto ſancto amore a terrenis cupiditatibus defæcato te proſequi, ſancte polliceor quam hucuſque*

Angelus defendit ab injuriis, quas timet.

Inducit ſponſum ut caſte vivat.

Deo

Deo auctore & adjutore conſervavi virginitatem, non contaminare.

Uterque votum caſtitatis emittit.

X. Ad hæc adoleſcentis verba ingenti gaudio virgo perfuſa, Deo gratias egit, qui ſe a graviſſimo liberaverit periculo, & ſponſo ſanctas has inſpiraverit voluntates. Mox uterque in divinas laudes prorumpens totam noctem in hymnis, & ſanctis colloquiis abſumpſit; & iteratis votis coram Chriſti crucifixi ſimulacro virginitatem conſervare promiſit. Sequenti die exploratione ſecreta, dum hæc inter amicos, & cognatos ſpargerentur, omnes admirari, omnes cœleſtibus ſponſis benedicere, omnes bona quæque imprecari cœperunt. Ut vero a parentum lenociniis, & amicorum vanis converſationibus ſe ſubtraherent, poſt paucos dies ad Civitellæ urbem abierunt. Illic piis operibus, & ſubditis bene regendis intenti, abjecta omni pompa humana, ſancte convixerunt, per breve tamen tempus, anno MCCCXCIV. ſponſo pie obeunte. Angelina terrenis vinculis exoluta, liberius cœleſtia cœpit cogitare, & aſſumpto ſimul cum ſuis pediſſequis, & ancillis habitu Tertii Ordinis ſancti Franciſci, velum obduxit omni mundanæ vanitati. Sponſi animæ perpetuo parentabat: pauperibus liberaliter ſubveniebat, viduas & pupillos fovebat, infirmos inviſebat, omnibus omnia præſtabat caritatis officia, & quod potiſſimum erat, multorum ægros animos piis conſiliis & ſanctis exhortationibus, a peccatorum morbis curavit. Virtute etiam cœleſti multos mirabiliter curavit ægrotos, Deo ſuæ ſponſæ pietatem multis miraculis confirmante.

Moritur ſponſus.

Illa habitum ſuſcipit Tertii Ordinis.

Multas virgines ut caſte vivant, hortatur.

XI. Non potuit ingens ejus caritas contineri intra fines ſuæ ditionis, quare per univerſa ferme Aprutiorum oppida cum aliquot ex ſuis diſcipulis diſcurrens, multos peccatores convertit, multos in viam ſalutis direxit, plurimas virgines nobiles ubique ad virginitatis amorem pellexit, aliquas paupere veſte pœnitentum, a ſancto Franciſco inſtituta, donavit. Hinc implacabiles ſibi procreavit inimicitias, procis ægerrime ferentibus ſe contemni a puellis, quas deperibant. Struunt hi vitæ & honori inſidias, ac paſſim nomini detrahunt, quod mariti bona dilapidarit, quod ancillas in ſuas traxerit inſanias, quod innumeris puellis impoſuerit, quod nuptias damnarit, & fugiendas docuerit, quod vaga, & ſine teſte diſcurrens puellas circumduxerit. Neque his contenti, apud Ladislaum Siciliæ, ſive Neapolis Regem in multis accuſant, præſertim quod infœcundam & ſterilem Aprutinam reddiderit provinciam, ſecretis artibus & præſtigiis indito puellis odio matrimonii. Hæreticam credens Ladislaus horum delationibus, regio edicto præcepit, ut coram ſe compareret, firmiter ſecum conſtituens flammis devovere malæ doctrinæ ſeminatricem. Vocata, itineri ſe accinxit, & neſcienti quid Rex vellet, revelavit Deus calumniatorum inſidias, ſeverumque Regis propoſitum. Juſſit tamen bono ut eſſet animo, & Regem ferocientem placaret, oblatis in veſte prunis, ut fontem ſi comperiret, extemplo cremaret. Ut Neapolim, Regis ſedem pervenit, multis præmiſſis precibus & ſacra communione, divinis obtemperavit monitis, & in numeroſo Procerum conſeſſu, ſinum expandit, prunas ardentes oſtendit ſui criminis, modo conſtaret, ultrices. Rex duplici conſternatus miraculo illæſæ veſtis, & revelati, quod nulli crediderat, ſecreti, falſas culpas diluentem, & virginitatis encomia referentem benigne audivit, & cum honore dimiſit.

Perſecutionem patitur.

A Deo mirabiliter liberatur.

XII. Hæſit ea in urbe aliquot diebus gratias reddens Deo, propter abſterſas miraculoſe calumnias, & Sanctorum Templa, reliquiaſque reverenter inviſens. Accidit tunc ut filius unicus effœtæ Heroinæ piorum precibus conceptus, ſummo parentum dolore, & nobiliſſimæ familiæ interitu moreretur, neque ſpes ulla ſupereſſet, præter Sanctorum interceſſiones.

Au-

Audierunt hi Angelinæ virtutem miraculo prænarrato comprobatam, ſeduloque perquiſitam in cubiculum, ubi defunctus jacebat, duxerunt. Mater quas potuit lacrymas & preces interpoſuit, ut quas alii effuderunt orationes pro conceptu, illa offerret pro vita reſtituenda: *Neque enim impoſſibile eſt*, inquit, *apud Deum omne verbum, & ejuſdem eſt potentiæ ut corpori vitam infundat, vel refundat*, indignam ſe cauſata Angelina, quæ in re tanta exaudiretur, dilabi tentavit, ſed non potuit, oportuitque in genua provolvi, & cum diſcipulis Dei miſericordiam pro afflictis parentibus implorare. Poſt lacrymas multas, & ferventem orationem ad matrem accedens, ſpe fovit filii recuperandi, juſſitque ut inſepultum tenerent in diem ſequentem. Ut vero decentius & dignius divinum exciperet beneficium, monuit ut peccatorum præmiſſa confeſſione, & Corporis dominici communione, ſuis etiam precibus Deum pro filio interpellaret. His peractis, ſacra virgo cœleſti etiam pane refecta ad feretrum acceſſit, & magna in Deum fiducia juſſit defunctum, ut protinus ex feretro reſurgeret. Res mira! in omnium conſpectu protinus juvenculus tamquam e ſomno exſuſcitatus, exilivit ſanus & vegetus, obſtupeſcentibus omnibus ad miraculi magnitudinem, & exultantibus parentibus ad filii reſtitutionem. Inſigni hoc miraculo in populum ſparſo, ſumma in veneratione Angelina cœpit haberi, & illa laudes fugiens humanas ex urbe protinus receſſit. O Dei erga ſervos ſuos dignationem! ſublimes ei deferuntur honores ea ipſa in urbe, ad quam ſupremo ſupplicio vocatur punienda: accerſitur ad mortem, redit triumphans de morte: citatur perimenda, regreditur exaltanda. *Defunctum puerum reſuſcitat.*

XIII. Domum revertens per omnes locos ſui tranſitus peccatores ad pœnitentiam, & puellas uti prius ſolebat, ad clauſtra vocabat, & in ſua urbe Civitellæ multas congregavit diſcipulas. Efferbuit iterum procerum, & parentum puellarum odium, ſubſannaverunt ſubſannatione, frenduerunt adverſus ſacram Magiſtram, novaſque querelas deferunt Ladiſlao, dicentes eam abuti regia clementia, quotidie nobiles ſeducere puellas, atque univerſas confundere, extirpareque familias. Multitudine lamentantium, & quotidianis querelis excitus Rex, univerſo regno jubet excedere, quantumvis manifeſtis viderit miraculis a Deo commendatam. Ita fit frequenter, ut Principes plus deferant hominibus, quam Deo; & civiles magis reſpiciant cauſas, quam cœleſtia prodigia. Per hos importunos criminatores factum eſt, ut Ladiſlai in Angelinam cederet reverentia, & deſiderium tranſiret in tædium, dareturque innocens præda viris improbis: *Ejuſmodi eſt levitas & facilitas in Principibus: eſt facilis quidem ad ædificandum, quæ autem ſunt jam ædificata, eſt facillima ad deſtruendum, & ut ſemel dicam, eſt omnino valde infidelis, & ad ducendum facilis, vento campus, ut ajunt, & res optanda ſceleratis.* Juſſa eſt itaque toto regno cum ſociis infra duos menſes exulare, ex prætexto crimine, quod nobiliſſimas extingueret familias, quod poſteritati eſſet nociva, quod multiplicandis hominibus contraria. Audita Regis ſententia, gratias egit patri miſericordiarum, qui per ærumnas, & moleſtias labilis hujus ſeculi faſtidium, & æterni regni deſiderium inſerebat, exiliumque a Siculo regno volebat eſſe ſemitam ad cœleſte. *Iterum accuſata jubetur exulare.* *Metaphr. in vita S. Joann. Chryſ. cap. 58.*

XIV. In oratione a Domino confortata diſcipulas ad mala hæc ferenda animoſe exhortans, bona ſua vendidit, partem maximam pauperibus diſtribuit, reliquam itineri, & diſcipulis alendis reſervavit. Deinde ad preces regreſſa inſtanter rogavit, ut divinæ pietati placeret oſtendere, quid vellet, aut quo deberet abire. Reſponſum accepit, eundum eſſe Aſſiſium ad magnam

gnam Portiunculæ Indulgentiam, ibique quid oporteret facere, fore ſignificandum. Divinis obſecuta mandatis protinus Civitella receſſit, collacrymantibus pupillis, viduis, puellis multis, populo plurimo, bonis univerſis. Per patriam profecta patrem filiali proſecuta reverentia, vitam & peregrinationem expoſuit. Ille filiæ compaſſus, virtutem tamen admirans, & perſeverantiam commendans, ut ſecum remaneret, invitavit. At illa id ſibi non licere reſpondens, ne divina deſpiceret mandata, impetrata benedictione paterna, per vicos & caſtella peccatoribus convertendis, & puellis aggregandis ſedulam curam exhibuit. Additis novellis veteranis, quas ſecum educebat, comitante Angelica cohorte, pervenit Aſſiſium anno MCCCXCV. occurrentibus undique populis in conſpectum cœtus virginei. Salutatis ſancti Franciſci & beatæ Claræ liminibus, Kalendis Auguſti, ſub veſperam Templum ingreſſa ſanctæ Mariæ Angelorum, oravit pro peccatoribus & perſecutoribus, atque ut manifeſtaretur ei conſilium Altiſſimi, humiliter poſtulavit. In extaſim facta excepit Dei voluntatem eam eſſe, ut Fulgineum abiret, & habito Epiſcopi conſenſu, ſibi ſuiſque Monaſterium Sororum pœnitentum Tertii Ordinis ſancti Franciſci conſtrueret.

Aſſiſium proficiſcitur.

XV. Revelato diſcipulis divino conſilio, lætæ die III. Auguſti Fulgineum perrexerunt, invocatoque in ſuo Templo ſancti Feliciani, urbis protectoris, patrocinio, & aliorum Sanctorum, præſertim beatæ Angelæ Tertii Inſtituti ſancti Franciſci, quorum corpora ea in urbe requieſcunt, auxilio, Joannem Angelum Populenſem Epiſcopum Fulginatem humiliter rogarunt, ut ſibi ſuiſque in illa civitate habitare liceret, & Monaſterium conſtruere. Piis candidarum Virginum votis annuendum judicavit Epiſcopus, conſulendum tamen Pontificem Romanum, abſque cujus licentia nova Regularium habitacula condere non licebat. Interim in ſemotis ædibus decenter & religioſe aluit; & tamdem obtento Pontificis aſſenſu, ſimul cum Ugolino Trincio, urbis Domino, aſſignavit eis ſitum prope muros urbis antiquos, & hoſpitale ſanctiſſimæ Trinitatis, donavitque eis Trincius hortum ſuum contiguum, empta etiam domo vicina. Hic quam citiſſime ædificavit Angelina ex ſuis, diſcipularumque facultatibus, adjuta etiam Fulginatum eleemoſynis, commodum Monaſterium, ſub nomine ſanctæ Annæ, anno MCCCXCVII. non MCCCCV. uti habet Gonzaga, aſſumptiſque ex diſcipulis ſeptem, duabus virginibus Aſſiſiatibus, duabus Fulginatibus, & una Camerte, Monaſticam profeſſa eſt vitam in manibus Honofrii Trincii, urbis Epiſcopi, fratris Germani prædicti Ugolini. Primum hoc aſſerunt fuiſſe Monaſterium Sororum pœnitentum Tertii Ordinis ſancti Franciſci, ſub clauſura degentium. Fortaſsis ita fuit in Italia, quia ex iis quæ hucuſque recenſuimus per univerſum hoc opus, conſtat multa multis in locis præextitiſſe hujus Inſtituti Monaſteria Regularibus informata diſciplinis. Verum eſt, ex hoc loco multas prodiiſſe aliorum in Italia Fundatrices, & ab his condita ſubjecta fuiſſe regimini Abbatiſſæ Fulginatis Angelinæ, tamquam ſupremæ Miniſtræ, ut ſuo loco enarrabimus.

Inde Fulgineum.

Gonz. in Prov. S. Franc. Mon. 10.

Ann. 1428.

XVI. Multæ convolabant ad harum exemplum vitam æmulaturæ, ſed cum juſtum numerum compleſſet Angelina, lege communibus Monialium ſuffragiis comprobata, cavit, ne aliæ adjungerentur, ſed decedentibus dumtaxat ſubſtituerentur. Ut filiarum votis ſatisfacerent Cives, videntes locum hic deeſſe, anno MCCCXCIX. alterum ædificarunt Monaſterium, primo vicinum, ſub invocatione ſanctæ Agnetis, cui præfecerunt unam ex Angelinæ diſcipulis Margaritam Dominici Fulginatem. Hæc vero dum non ſolum regularibus optime inſtruit Sorores diſciplinis, verum etiam ædificium

B. Margarita Fulginas.

cium ſuis, aut parentum ſumptibus auxit, meruit ut e ſuo nomine Monaſterium nuncuparetur *Margaritolæ*. Sanctiſſime per annos multos rexit hanc ædem, obiitque Idibus Junii anno MCCCCXL. miraculis illuſtris. Ejus reliquiæ cum veneratione in hoc Monaſterio aſſervantur, & connumeratur inter beatas fœminas Fulginates. Miſſa Spoletum anno MCCCCXXXI. ædificavit hujus Inſtituti Monaſterium alterum, ſub titulo ſanctæ Catarinæ. Reliquas autem beatæ Angelinæ virtutes, & acta alias commodius proſequemur.

XVII. Hos invenio hoc anno Epiſcopos, Acconenſem in Syria, ſub Archiepiſcopo Tyrenſi, fratrem Gualterinum de Serrezana, per obitum Nicolai, VIII. Idus Novembris. Arbanen. in mari Adriatico, ſub ditione Veneta, & Archiepiſcopo Jaderen. fratrem Joannem Tergeſtinum, per liberam reſignationem Joannis in manu Pontificis Kal. Martii. Cardicen. in regno Poloniæ, ſub Archiepiſcopo Gneſnen. fratrem Bernardum Chriſtophori Romanum, per obitum Dominici, VIII. Idus Novembris. Davalienſem, ſub Archiepiſcopo Athenienſi, fratrem Nicolaum de Neritono, per obitum Antonii, VIII. Idus Novembris. Dulmenen. fratrem Georgium de Ymocha, per obitum Matthiæ, IV. Idus Octobris. Laquedonen. in Hirpinis, in regno Neapolitano, ſub Archiepiſcopo Comſano, fratrem Guillelmum de Neritono, per obitum Antonii, IX. Kal. Februarii. Nathuren. ſub Patriarcha Conſtantinopolitano, fratrem Antonium de Tremonia Monaſterienſem, per obitum Theodorici, XVIII. Kal. Februarii. Policaſtren. in Lucania, in regno Neapolitano, ſub Archiepiſcopo Salernitano, fratrem Lucam de Rocca-contrata, per privationem Nicolai ab Urbano VI. factam, nonis Aprilis. Aſſiſiatem in Umbria, ſub juriſdictione immediata Pontificia, fratrem Andream, per translationem Aldrovandi Michelotti ad ad Cluſinam.

Frat. Gualterin. Epiſc. Acconen.
Fr. Joann. Arbanen.
Fr. Bernard. Cardicen.
Fr. Nicolaus Davalien.
Fr. Georg. Dulmenen.
Fr. Guillelmus Laquedonen.
Fr. Anton. Nathuren.
Fr. Lucas Policaſtren.
Fr. Andreas Aſſiſias.

XVIII. Conceſſit hoc anno Pontifex facultatem Miniſtro, & Fratribus provinciæ Apuliæ recipiendi in oppido frequenti, & opulento Spinatiolæ, aliis *ſpinæ aureæ*, diœceſis Venuſinæ domicilium: *Sacræ veſtræ Religionis*, nonis Decembris. An vero tunc extructum, ignoro: invenio duas ibi extare ædes Franciſcanorum, unam Conventualium, Obſervantium alteram, ſed illam aſſerit Rodulphus, ædificatam fuiſſe ſub Cuſtodia Barolitana anno MDLXV. conſentiente Simone Gattuliæ Epiſcopo Venuſino: iſtam dicit Gonzaga, conſtructam anno MCCCCLXXV. ſub Sixto IV. niſi fortaſis error ſit in numeris apud Rodulphum, vel eo anno, quo ſcribit, ſit ædes refecta. Indulſit etiam Bonifacius Miniſtro, ac Fratribus provinciæ Marchiæ, ad preces Caroli Pandulphi Malateſtæ, & Galeotti de Malateſtis domicellorum Ariminenſium, ac Præpoſiti & Capituli Eccleſiæ Foroſimpronienſis, ut liceret eis admittere pro novo conſtruendo Conventu Eccleſiam ſancti Georgii in eadem urbe, cum domibus contiguis, quæ ad prædictos Præpoſitum & Capitulum pertinebant, quia primum quod poſſidebant Cœnobium extra urbis mœnia, quod nos alias indicavimus, bello ingruente, demoliti ſunt Romanæ Eccleſiæ miniſtri, ne hoſtibus urbi expugnandæ inſerviret; habitantibus interim Fratribus in Monaſterio ſancti Mauxentii in Burgo, Ordinis ſancti Benedicti: *Sacræ veſtræ Religionis*, Idibus Januarii.

Conv. Spinatiolæ.
Rodul. fol. 277.
Gonza. in Prov. S. Nicolai Conv. 25.
Conv. Ariminen.
Tom. 5. an. 1291. n. 23.

XIX. Paulo antea diximus, Cœnobium Moſteiro a primis illis reformatoribus provinciæ Luſitaniæ hoc anno conſtructum, in quo hic admonere licebit, ſemper viguiſſe religioſiſſimam diſciplinam, & viros virtute conſpicuos. Præ cæteris ibidem ſepultus eſt frater Joannes a Baſto laicus, quem ſibi patronum, & mediatorem apud Deum illius regionis incolæ, maxime ægroti, ſuſcipiunt. Infirmitatibus illud adhibent remedium, ut ad collum

Conv. Moſteiro.
Gonza. in Prov. S. Antonii Con. 1. Monum. MSS. hujus Prov.
Fr. Joannes a Baſto.

ægroti appendant pauxillum terræ ſepulturæ ſancti Viri, & mirabiles experiantur effectus. Quidam loci Præfectus, cum diuturno quartanæ morbo laboraret, & recordaretur multos hujus interceſſione a variis infirmitatibus liberatos, bene ſibi ab illo ſperare cœpit, vovitque quod ſi ab ea infirmitate liberaretur, corpus honeſtiori loco, & nobiliori conderet ſepulcro, ſtatim emiſſo voto convaleſcere cœpit, & votum perſolvit. Alter ædis præfectus frater Didacus ab Angelis, ob duo miracula in ſuum beneficium patrata anno MDLXXVIII. ſecundam fecit translationem ad lapideum monumentum quadrivialis ſtructuræ, quod in pariete lateris Evangelii præparavit. Hunc eumdem Miniſtri Provincialis munere functum a præſenti mortis diſcrimine, ob calculi dolorem Vir Dei liberavit, iſque annos tres obtinuit vitæ, cum prius promitteret, quamdam antiphonam & orationem in ejus memoriam ſe recitaturum. Jacet etiam in eodem Conventu cum veneratione frater Alphonſus Aurienſis, qui octogenarius obiit anno MCCCCLXXIX. non ſine ſanctitatis opinione, illucque intulit quamdam beatiſſimæ Virginis imaginem e Belgio anno MCCCCLVI. aſportatam, miraculis inſignem. Domum hanc vetuſtate collabentem refecit, anno MDLVII. Frater Didacus de Anſede, dum ſecundo Miniſteriatus provinciæ Portugalliæ fungeretur officio, adjutus liberalitate Joannis III. Regis, aliorumque benefactorum.

Frat. Alphonſus Aurien.

XX. Huic ædi contemporaneam facit Marcus Ulyſſipponenſis, alteram in parva Inſula maris Oceani ad oſtium fluminis Minii, e regione oppidi Caminhæ in Luſitania a ſupradicto fratre Didaco Aria, & ſociis conſtructam, ſub invocatione ſanctæ Mariæ in Inſula. Multa hic patrat beata Virgo miracula, atque illud ſane admirandum, in anguſta Inſula ſale circumdata, aquam reperiri potabilem. Cum enim quotidie ex oppoſito oppido, non ſine labore & tædio cimba illuc afferre oporteret aquam ad bibendum, & propterea haud libenter eo in loco habitare vellent Fratres, viſa eſt beata Virgo apparere prædicto Didaco, & jubere, ut quodam loco terram effoderet, certo inventurus dulcis aquæ ſcaturiginem. Sequenti die fecit juxta monentis præſcriptum, & invenit quam deſiderabat aquam, quæ numquam poſtea defecit. Poſt hæc alium eduxit ſacra Virgo fontem copioſum aquarum, horto, viridariiſque irrigandis, & veſtibus abluendis, quod ſane divinæ virtuti attribuendum eſt, in tam arcto terræ ſpatio (poſitus enim quiſque in Inſulæ meditullio in omnem partem per circuitum lapidem projicere poteſt in extremas oras) mari circumdato, tantam inveniri aquæ dulcis abundantiam: ejuſdem beatæ Virginis beneficium fuit, ut Fratribus aliquando magna penuria laborantibus, propter ſævam & diuturnam maris tempeſtatem, illius regionis incolæ, de ſalute eorum ſolliciti, ne fame abſumerentur, omnem procul fecerint timorem, & divina caritate inflammati, oſtendentes, quod aquæ multæ non potuerunt extinguere caritatem, omnem maris impetum contempſerint, & cibaria eſurientibus ſummo vitæ diſcrimine importarint. Locum hunc ſumma in veneratione habent Luſitaniæ Optimates, & Emanuel Rex audita fama ejuſdem, & Incolarum, voto emiſſo ædiculam inviſendi, Ulyſſippone ad Septuaginta leucas diſtante, magnis itineribus illuc pervenit, anno MDII. & Ludovicus Infans ejus filius an. MDXLVIII. ac Jacobus Dux Brigantinus, anno MDXX. aliique proceres, Leonora Regina Templum multa, & locuplete donavit ſupellectile, Eliſabetha prædicti Emanuelis Soror, & Ferdinandi Ducis Brigantiæ conjux, alia miſit donaria. Cœnobii patroni ſunt Marchiones Villæ Regiæ, quo titulo ſummopere gloriantur, & Fratres perpetuis proſequuntur beneficiis. Hic tirocinium poſuit Andræas Inſulanus, cognomine ab æde deſumpto, olim totius Ordinis

Marc. cit. c. 23. Gonz. cit. c. 2. Monum. citat. Conv. Inſulæ.

nis

nis Generalis Miniſter, vir tanto regimine digniſſimus. Huc ſe recipere ſolebat vir optimus Joannes a Pavoa, ſuo tempore a nobis ob pietatem & prudentiam commendandus, quoties a religionis muniis ſe expediebat; fuit enim ſeptimus Vicarius provinciæ Portugalliæ. Hic obiit venerabilis Pater Dominicus a ſancto Juliano, qui annis decem & ultra tanto ſtudio mundo valedixit, & mentis recollectioni incubuit, ut neque ſemel ad oſtium cœnobioli toto hoc tempore acceſſerit, pane tantum & aqua contentus, & unica tunica lacera, in multis locis refecta ex pelle lupi marini. Navigantes naufragantes, & peregrini multoties experti ſunt beatæ Virginis, hujus ædis titularis opem admirandam, qua de cauſa non ſolum finitimi, verum etiam totius regni, & aliarum regionum incolæ domum hanc ſumma proſequuntur veneratione. Tantum beatæ Virgini cultum ferre non valens humani generis inimicus, occultas ſtruxit inſidias, decepto quodam tirone variis ſpectris & illuſionibus, & publicas intulit moleſtias, immiſſis ſatellitibus hæreticis, qui bis, terve ſacrum locum expilarunt, & Fratres multis affecerunt injuriis. *Fr. Dominicus à S. Juliano.*

XXI. Tertiam eodem anno ædificarunt hi reformatores ædiculam, XII. M. P. a prædicta inſula, & XI. M. ab oppido Mirtili, nunc Viana ad montis radices. Hic obiit prædictus Gondiſalvus Marinus, cujus ſepulturæ in quadriviali ſtructura Eccleſiæ, quam Templi crucem vocant, monumentum ex albo lapide impoſuit Alphonſus I. Brigantiæ Dux, filius nothus Joannis I. Luſitaniæ Regis ex Agnete nobili puella, Gondiſalvo familiaris, & intimus amicus. Poſtea tranſlata ſunt ejus oſſa in capſulam ſub altari majori. Jacent hic Antonius a ſancto Vincentio, primus Provinciæ ſancti Antonii Miniſter, morum probitate, & vitæ integritate inſignis; Gualterus laicus perpetuo rerum divinarum ſtudio flagrans, & excelſa mente præditus, qui triduo ante deceſſum ſano & integro corpore, ſepulturam ſibi parari juſſit, in quam tertio quo prædixit die, illatus eſt. Frater Rubinus Gallus, miræ patientiæ, profundæ humilitatis, & aſſiduæ orationis donis ornatus, qui Vicarium egit hujus ædis, necnon duarum præmiſſarum Moſteiro & Inſulæ, ac ſancti Pelagii. Deceſſit anno MCCCCXLVII. ex peſtilentia, poſtquam ſumma caritate populo univerſo illius oppidi hac contagione laboranti, inſervivit. Frater Bartholomæus Inſulanus, vir incredibilis pœnitentiæ & abſtinentiæ, quam etiam in morbis non remittebat, erga alios mitiſſimus, erga ſe valde ſeverus. Obiit circa annum MDLVII. Hujus aliorumque piorum virorum Luſitanorum memoriam præfatus Marcus Ulyſſiponenſis collegit edendam in quarta parte ſuorum Chronicorum, quam meditabatur, ſed dum non licuit ob alia impedimenta, ſchedæ remanſerunt in hoc Conventu. Ultimo hoc ſeculo refrigeſcente caritate, Fratres paſſi hoc in loco varia incommoda, propter diſtantiam ab Oppido, ſtatuerunt anno MDCXI. aliud ædificare domicilium intra ipſum municipium, ſumptus liberaliter præbente pio quodam viro, non tamen primum derelinquere, ſed conſervare, deſignatis quatuor aut quinque religioſis viris, quibus omnia ex novo Cœnobio miniſtrentur, & qui ibi perpetuas in oratione Dei, & divina contemplatione exerceant excubias. *Conv. Vianæ. Ibidem Con. 3. Monum. citata. Fr. Gondiſalvus Marinus. Alii pii Viri.*

XXII. Ejuſdem temporis fœtum eſſe Conventum ſancti Pelagii Martyris Cordubenſis, apud Hiſpanos illuſtris, ſcribit Ulyſſiponenſis; & a prædicto Gondiſalvo extructum, in altiſſimo monte, prope Minium fluvium. Quia vero difficilis erat undequaque aſcenſus, & propter nimiam diſtantiam populorum, omnium rerum laborabant Fratres inedia, locum dereliquerunt. Occuparunt tamen Conventuales, a quibus iterum defluxit ad Ob- *Conv. S. Pelagii. Marcus citatus. Monum. MSS. Prov. Portugall.*

ſervantes anno MDLXX. ſed his iterum recedentibus, & ædificio vetuſtate collapſo reſtaurationem aggreſſus eſt quidam ex Conventualibus, propter ſalutis beneficium ſancti Martyris interceſſione impetratum. Biennium integrum domui reparandæ impenderat, cum jam tædio affectus abire pararet, inito cum ſociis conſilio, ipſo die Martyris feſtivo. Repente tamen mutavit conſilium, viſo, ipſo illo tempore, quo hæc tractabat, inſigni miraculo. Erat in Eccleſia puella Galeca Aurienſis, Marina nuncupata, toto corpore incurvata, manibus & genibus potius repens, quam ambulans, quæ magno dolore, & labore montem aſcendit, tum ut miſeriam ſuam in ſolemni ejus feſtivitate ſancto Martyri exponeret, tum ut eleemoſynam a Fratribus, eo die abundantius pranſuris, acciperet. Accidit ut poſt miſſarum ſolemnia, quo potuit affectu Divum deprecata, toto corpore ſudaret, ſtatimque multis conſpicientibus, ſana & vegeta in pedes recta conſurgeret. Hoc aliiſque quæ ſequebantur, commotus miraculis reſtaurator, in opere complendo perrexit, & deficientibus in Luſitania Conventualibus, tertio ad Obſervantes rediit, in quorum nunc remanet poteſtate. Sepultum hic ferunt unum ex illis primis reformatoribus.

Conv. Matozini. *Marcus citatus. Gonz. in Provin. Portugalliæ.*

XXIII. Tunc etiam ædificatum Cœnobium alterum in ipſo littore Maris, ad tertium lapidem ab Oppido *Matozinhos* Portuenſis diœceſis, ſancti Clementis ad rupem nuncupatum, ſed cum ex vicino mari plura incommoda Fratres paterentur, domicilium tranſtulit quidam frater Ludovicus Julia-Pacenſis ad alium locum prope præfatum pagum anno MCCCCLXXVIII. annuente Sixto IV. & ſumptus adminiſtrantibus piis, nobilibuſque conjugibus Ferdinando Continho, & Maria de Acunha; ſacellum maximum, & odæum capaciſſimum Margarita Villenica, Eccleſiæ reliquum Alphonſus V. Portugalliæ Rex abſolvit, ſub titulo Conceptionis beatæ Mariæ Virginis. Conventus eſt ſane virtuti acquirendæ opportunus; quippe a turbis, & ſeculari converſatione remotus, inter condenſas ſilvas ſumma gaudens quiete, nec non rerum omnium abundantia, advehente populo quidquid neceſſarium eſt, tum propter miraculoſi Virginei ſimulacri reverentiam, tum propter ſingularem erga Fratres affectum. Perpetuum proinde habetur hic Tironum ſeminarium, ex quo optimi Fratres prodierunt. Vivunt ſub arctiori lege Recollectorum vitam ſane ſanctiſſimam, & optime audiunt in propinquis vicis & oppidis, maxime vero in civitate Portuenſi, quæ abunde Fratribus caritatis mittit ſubſidia. Hic ego initiatus ſum anno MDCVI. XIV. Kalendas

Ubi auctor initiatus.

Octobris, utinam majori virtutis profectu, altioreſque egiſſet radices, quæ illic per ſeſquiannum tum præceptoris inſtructione, tum patrum exemplo propoſita eſt diſciplina. Intra Monaſterii ambitum ampliſſimi habentur horti, referta pomaria, amœna viridaria, virentia prata, opacæ quercus, altiſſimæ pinus, placidum flumen, atque inter hæc devoti receſſus, & pia oratoria, orationi & meditationi ſatis opportuna. Hoc in loco ſepultus eſt, & habetur in veneratione, quem ſupradiximus, vir optimus Joannes a Pavoa,

Hoc anno n.10.

cujus geſta perſtringit Marcus Ulyſſiponen. & nos ſuo loco referemus. Plura hic fiunt miracula ad invocationem beatæ Virginis, & venerationem imaginis ejuſdem in altari majori expoſitæ, ſub titulo ſanctæ Conceptionis, quamobrem mirum in modum a nautis, peregrinis, aliiſque ſua vota ſoluturis, & beneficia impetraturis frequentatur.

Conv. Caſtaneæ. *Marcus citatus. Gonz. in Provin. S. Antonii Portug. Conv. 12. Monum. MSS. ejuſd. Provin.*

XXIV. Circa hoc tempus prædictorum piorum virorum ſocius frater Petrus de Alemanços aliud ædificavit Cœnobium prope oppidum Caſtaneæ vulgo *Caſtanheira* XXIV. M. P. ab urbe Ulyſſiponenſi in exigua terræ portione, a quodam Dominico Simonis ex oppido Villa-Francha oblata. Auxit

xit poſtea ſitum Emanuel Rex, agros omnes, & poſſeſſiones adjacentes mercatus. Temporum injuriis male affectum Conventum reſtituit frater Georgius a ſancto Bernardino, laicus, adjutus eleemoſynis Joannis III. Regis ſibi addictiſſimi, aliorumque fidelium: præ omnibus opi fuit prædicti oppidi Comes Antonius de Athaide rebus Indicis tum præfectus, qui ad majorum ſuorum exemplum ſingulari quadam pietate in Fratres hujus ædis ferebatur, ædes ſibi magnificas prope Monaſterium ſtruxit, & ſacellum ad latus Evangelii affabre elaboratum, in quo voluit ſepelliri. Poſteri ſane ab optimi hujus herois veſtigiis in ſublevanda Fratrum inopia non recedunt, & proinde patronorum merito gaudent auctoritate. Præfuit huic ædi Fr. Joannes ab Outeiro vir aſſiduæ orationis & pœnitentiæ, qui mirabiliter puellam a dœmone obſeſſam a malo hoſpite fremente, & horribiliter clamante liberavit. Ibidem jacent duo pii viri Fr. Didacus Peregrinus, qui ex aula Imperatricis, & Portugalliæ Infantis Mariæ ad Religionem confugit, obiitque ſanctiſſime, & frater Franciſcus de Talavera Reginæ, de quibus ſuo tempore ſermo recurret. Fr. Joann. de Outeiro.

XXV. Ornavit maxime domum hanc Georgius de Attaide prædicti Antonii filius, Viſenſis Epiſcopus, Conſiliarius, & Sacellanus maximus Philippi II. & III. Hiſpaniæ Regum. Clauſtrum totum refecit, in meliorem formam reduxit, ſacrarium, & deſuper virorum illuſtrium hoſpitium extruxit, ſacellum maximum ædificavit, chorum adjunxit, altare illuſtravit. In eodem ſacello pulchra ex lapide jaſpide, & variegato, parentibus, Fratribus, & conſanguineis poſuit ſepulcra in ſublime erecta, in quibus hæc leguntur Epitaphia. Ex latere Evangelii: *D. O. M. Antonio de Attaide, primo Comiti de Caſtanheira, Alvari de Attaide, & Tolantæ de Tavora filio, a Joanne III. Rege prudentiſſimo ob integritatem, pietatem, prudentiam, animi moderationem, inter cæteros Regni Primates maximi habito, & in magnam curarum partem aſcito, Regni negotiis, ſupremiſque muneribus (poſt Regis obitum) ſponte abdicato, certiore conſilio prope hoc Cœnobium manenti, ut ſe totum reliquo vitæ tempore Deo dicaret; deceſſit anno ætatis ſuæ* LXIII. *Chriſti vero* CIↃ. CI. LXIII. VII. *die Octobris. Georgius Epiſcopus optimo patri* M. P. E latere Epiſtolæ: *D. O. M. Antoniæ de Tavora Comitiſſæ uxori Antonii primi Comitis de Caſtanheira, filiæ Alvari Pirez de Tavora, Principis familiæ de Tavora, & Joanne de Silva, omnium virtutum genere, maximaque caritate in pauperes præſtanti, quæ poſt conjugis mortem ad Cœnobium Monialium beatæ Mariæ de Caſtanheira ſe recepit, ubi orationi, & contemplationi perpetuo vacans, & facultates ſuas in opera pia, pauperumque uſus diſtribuens; tamdem ad æternam vitam tranſlata eſt die* XI. *Decembris anni* CIↃ. CI. XC. *ætatis ſuæ* LXXXV. *Georgius Epiſcopus optimæ Matri M. P.* In medio Parietis Chori ex parte dextra: *D. O. M. Fratri Antonio de Souſa filio Martini Alphonſi de Souſa, & Annæ Pimentel profeſſo Ordinis Prædicatorum, in quo per* XL. *annos religioſiſſ. vixit, & pro variis muneribus in eo adminiſtrandis multas Chriſtiani Orbis partes peragravit, ac tamdem ad Epiſcop. Viſen. aſſumptus, annum* LVI. *agens deceſſit* I. *Maii* CIↃ. CI. XCVII. *Georgius Epiſcopus amico, & conſanguineo M. P.* Ex ſiniſtra parte chori. *D. O. M. Præclaro mundi contemptori fratri Bernardo a Cruce, Monacho Ciſtercien. filio Antonii de Attaide, & Annæ de Tavora, primorum Comitum de Caſtanheira, ætatis ſuæ anno* XXXVIIII. *a Nativitate Chriſti* MDLXXIX. *die* IV. *menſis Septembris vita defuncto. Georgius Epiſcopus frater M. P.* Ad chori partem, ex parte interiori: *D. O. M. Joanni & Manueli, Michaeli, & alteri Joanni, Eliſabethæ, Franciſcæ in infantia ad ca-*

cælum vocatis, *Georgius Epiſcopus Fratribus deſideratiſſimis*, *M. P.* Obiit ipſe Ulyſſipone anno MDCX. die XVIII. Januarii, juſſitque ſuum corpus in hoc ſacellum efferri, & humari in ſepulcro humili, quod in pavimenti medio vivens ſibi paraverat. Annuos reditus legavit in perpetuum Abbatiſſæ, & Monialibus de Caſtanheira, pro fabrica hujus domus. Templum optima ornavit ſupellectile, ſed teſtamento cavit, ne deinceps ullus in illo ſacello maximo a ſe condito ſepeliretur.

Monaſt. Papien. XXVI. Sub hoc tempus conditum fuiſſe a Blanca genitrice nobilis viri Galeatii Comitis Virtutum, Monaſterium ſanctæ Mariæ Annunciatæ Ordinis ſanctæ Claræ in civitate Papienſi, conſtat ex diplomate Bonifacii, quo concedit nobili mulieri Catarinæ, prædicti Comitis conjugi, auctoritatem nominandi quadraginta Moniales in eo Monaſterio collocandas, quibus ſufficientes reditus erant ab ipſa aſſignandi, ſi quos ſocrus deputavit, non ſufficerent: *Regimini univerſalis &c.* IV. Idus Martii. Revocavit hoc anno Pontifex commiſſionem datam Londonien. & Lichefelden. Epiſcopis, ut deciderent controverſiam ortam inter Minores Londonienſes, & Prædicatores Herfordienſes, circa ſepulturam Joannis Haſtongt, Comitis Pembrochiæ, apud Prædicatores tumulati, quantumvis ipſe ſe juſſerit ſepeliri Londonii apud Minores: *Dudum pro parte*. XVII. Kalendas Decembris. Confirmavit etiam litteras ſuorum prædeceſſorum circa corrigendos errores eorum, qui obſequiis inſiſtebant Principum, aut Capellani dicebantur Pontificii: *Ad hoc libenter*, Kalendis Aprilis: *Tenorem cujuſdam conſtitutionis*. IV. Nonas Maii. Indulſit ut Fratres Aſſiſiates omnibus peregrinis libere nullius petita licentia, Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrarent: *Magnæ devotionis affectus*. VI. Kal. Novembris.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Turolium Civitas Epiſcopalis in Aragoniæ Regno, Hiſpanis
FF. Joannes, Sacerdos, & Petrus Laicus, martyres. „ *Teruel*, & olim Turrupia, ſive Tintana, opus Alphonſi Regis,
„ Raymundi Principis Filii, a Cæſarauguſta Metropoli & Regia XXX. M. P.
„ Hiſp. in Meridiem recedens, ab exordio fere naſcentis Ordinis Minoriti-
„ ci libenter, & reverenter exceptis ſanctis Fratribus Joanne Sacerdote,
Epi. hiſt. MSS. Prov. Aragon. „ & Petro Laico profeſſo, poſtea ſub Zeita Rege Mauro martyribus, ad
„ ſancti Bartholomæi ædiculam, pro Fratrum incolatu humile Cœnobiolum
„ conſtruxerat; quod hoc anno expenſis Illuſtriſs. D. Garciæ de Heredia
„ Archiepiſcopi Cæſarauguſtani, cum ampla valde & ſpecioſiſſima unius na-
„ vis Eccleſia reædificatum fuit; ac præfatorum Martyrum reliquiæ ſacræ ad
„ Sacellum Crucifixi in eadem Eccleſia translatæ, ubi pluribus annis obli-
„ tæ, deperditis monumentis loci depoſitionis, quieverunt. Poſt aliquod
„ tempus accidit, Valentia e Cnnventu ſancti Patris Franciſci Turolium
„ veniſſe venerabilem Patrem Magiſtrum Vegam celebrem certe virum,
„ virtute & doctrina inſignem, in Cathedrali Civitatis per Quadrageſimam
„ concionaturum. Hic ergo ut novit Sanctorum lipſana, quia laterent,
„ ſine veneratione jacere, Deum ex totis præcordiis exoravit, ut ad pio-
„ rum ſpirituale ſolatium, & ad honorem eorum Martyrum, locum ubi ja-
„ cerent, revelare dignaretur. Quadam die dum in Eccleſia præfati Con-
„ ventus Turolii ſermonem haberet ad populum, dictante ſpiritu Divino,
„ de ſuggeſto manu & voce locum indicavit, ac ibidem effoſſa terra, deſi-
„ derata Martyrum corpora, in capſa lignea, exceptis capitibus, adinven-
„ ta, paulo poſt in elegantiore & venuſtiore depoſito, cum hac epigraphe

ESTOS

„ *ESTOS SON LOS SS. MARTYRES F. JOAN. SACERDOTE, E F. PEDRO LAYCO* recondita, plurima ſolemnitate & pompa ad Altare majus translata fuere. Verumtamen poſtea duobus in buſtis ſeparata, Sacerdotis a dextris, & Laici a ſiniſtris, in ſacrario collocata venerantur. Præfatus frater Magiſter Vega una vice ſub alto ſilentio noctis, clam aperto buſto, unum ex oſſibus S. martyris Joannis ſurripuit, ſecumque Valentiam delatum in Eccleſia ſui Conventus, ubi pie colitur repoſuit: faſſus in aperitione loculi dum furaretur cœleſtem fragrantiam expertum fuiſſe, tamdem Valentiæ æger decumbens ex inſpiratione divina ad Conventum Turolii ſe transferre fecit, & ingreſſus Eccleſiam humiliter & devote cecinit reſponſorium: *Ne recorderis peccata mea Domine &c.* & paulo poſt vita functus ibidem ſepulturam accepit. *Ad an. 1625.*

„ II. Hoc eodem anno Smyrna tranſtulit Deus Aſiam mirabiliter beati Martyris Henrici Comentinæ, Patriarchæ Conſtantinopolitani corpus, ut eo Eccleſiam Minorum ibidem ditaret. Rem, quæ fidem humanam ſuperare videtur, nihilominus veram, & certi Auctoris breviter enarrabo. Erat Civitas Epiſcopalis Smyrna Joniæ totius nobiliſſima, & poſt Epheſum primaria, inter Phocæam & Colophonem; ab Epheſo in Septentrionem recto itinere ad XL. M. P. recedens; a Pergamo in auſtrum paulo remotior; a Sardibus in Occidentem Hibernum ad L. a Colophone in arctos ad XX. Phoceæ propior, intra ſinum apud Hermi fluminis oſtia in plano & colle ſita; quæ dira ſub tempeſtate armorum Bajazetis primo, ac Tamerlani poſtea, Turcarum ac Tartarorum immanium Principum, vi ſubacta, turpiter populata, & barbare prophanata & direpta ingemuit, arca, in eaque corpore præfati Martyris in mare projectis. At arca, divina protegente & dirigente aura gratiæ cœleſtis, natans, Jonii, Ægei, & Adriatici dubiis & ſpumoſis vorticibus pelagi ſuperatis, in Padum primo, tum ex eo in Tanarum invecta, poſtremo in ripam hujus e regione civtatis Aſtæ Pompejæ conſedit. Ad hoc miraculum effuſi Cives, cum ex adſcripto nomine, cujuſnam eſſet ſacrum Cadaver comperiſſent, ſolemni proceſſione in Eccleſiam ſancti Patris Franciſci recens conſtructam deferunt: deinde abſciſſum brachium & caput, debitis informationibus, facultatibuſque præmiſſis, univerſo populo veneranda exponi cœpta, die XI. Januarii inſequuti anni MCCCXCIII. *Topogr. Ferrer.* *Ughell. Ital. ſac. tom. 4. fol. 559.*

„ III. Hieroſolymam inter, & Olearum Montem, e regionæ Aureæ necnon ſtercorariæ portarum Civitatis Sanctæ, Vallis eſt unius milliaris a Joſaphat Rege in ea ſepulto, ac etiam a lacrymis nuncupata; ad quam ab Aurea in Torrentem Cedron deſcendendo, per proprium callem itur a piis, quibus primo non longe a Spelæo illo, in quo nocte præcedente ſuam paſſionem Redemptor noſter ſanguineum ſudorem edidit, locus occurrit pluribus arboribus veſtitus, in eoque ſeptem graduum ſcala petrea, ad plateam figura quadra deſcendens: hujus plateæ in ultima parte, per amplam, valde commodam, & marmoream ſcalam, ſed obſcuram, niſi quod a lampadibus ardentibus illuſtretur, qui deſcendit, ad vigeſimum gradum, a dextris & a ſiniſtris lateraliter in vivo ſaxo, priſcorum ſanctorum parentum beatiſſimæ Virginis Mariæ, Joachim & Annæ, & Joſephi ejuſdem ſponſi; hujus quidem a ſiniſtris, eorum vero a dextris, ſepulcra magno ſpiritus gaudio reperit. Proſequendo vero deſcenſum uſque ad ultimum ſcalæ gradum, menſam videt marmoream, & puteum limpidiſſimæ atque dulciſſimæ aquæ: ibi eſt Eccleſia tenebroſa plurimum, longitudinis LXX. & latitudinis XXX. pedum, quæ illuminata lychnis *Vallis Joſaphat deſcribitur.* *Eccleſia B.M.V. ibi ſubterranea.*

„ ſplen-

„ ſplendentibus, pulchra oſtentat marmora, quibus in crucis formam ex-
„ tructa fuit: in hujus medio elata teſtudo petrea exquiſita arte elaborata,
„ beatiſſimæ Virginis Deiparæ mauſoleum figura tetragona, marmoribus
„ circumveſtitum, luminibus accenſis ſplendidum, protegit; ſuper quod
„ noſtri privilegio ſpeciali ſuffulti, ſingulis diebus omni cum pietate & re-
„ verentia divina myſteria celebrant: licet in Meſquitam abierit. Hoc au-
„ tem anno MCCCXCII. Pſeudoreligioſus Turca, qui eam cuſtodiebat ava-
„ rus, a Fratribus noſtris in ſancto loco ſacra facere volentibus in annuum
„ tributum certam denariorum ſummam expetebat, quod Chriſtiani ſchi-
„ ſmatici & peregrini illuc pie adventantes, etiam ſolvebant: hanc novita-
„ tem Fratres cum per Imperatoris Turcarum authenticum diploma facul-
„ tatem liberam in eo loco ſacra faciendi obtinuiſſent, ut præjudicialem &
„ iniquam rejecere. Eum vero perſiſtentem in petitis, humanitate eloquii,
„ & munuſculis linire P. Guardianus procurabat, ſed inutiliter; etenim
„ ille pervicacior, adeo malignatus eſt, ut ab Imperatore auctoritatem exi-
„ gendi præfatum annuum tributum a quibuſvis Chriſtianis, qui locum ſan-
„ ctum viſitare vellent, exigendi obtinuit. Hi vero ne malum morem &
„ avaritiæ inſanam legem æterno duraturam ſubirent vel admitterent, a
„ loci pia frequentatione ceſſarunt. At ex alto proſpiciens beatiſſima Virgo,
„ ob illius avaritiam ſuum monumentum ſolita veneratione privari, in re-
„ gali majeſtate innumerabilibus cœlicolis comitata Pſeudoreligioſo appa-
„ rens, & divinæ juſtitiæ rigores minans, ut in poſterum ſuum ſepulcrum ab
„ omnibus Chriſtianis libere coli & frequentari permitteret, nimis impe-
„ rioſa præcepit; & ne viſionem veram inane ſomnium crederet, nervorum
„ omnium attractionis pœnam inflixit. Inutilis repente ſibi factus miſer &
„ dolens, pejora expaveſcere cœpit; itaque ſine mora accitis Fratribus,
„ viſione & pœna enarratis, licet impœnitens & blaſphemus, ſanctiſſimi lo-
„ ci, ut in poſterum ſuo more libere colerent, claves reſignavit. Superior
„ tantam gratiam deſuper obtentam cum recognoviſſet, ſperans etiam ma-
„ jorem, Fratribus ut pro Turcæ ſalute non tam corporis, quam animæ Deo
„ pias, ferventeſque funderent preces indixit. Paruere illi, ſed impius in
„ ſua perfidia & cæcitate fixus gratiam obtinere non meruit.

Mirabilis caſus per V. Mariam.

Ex opuſc. P. Angel. a Mediolano.

Indic. ex Vatic. Origin. in S. Iſidoro.

Litteræ Bonifacii PP.

„ IV. Summus interea Pontifex Bonifacius Indulgentia pro Monaſte-
„ rio ſanctæ Claræ Londini conceſſa: *Licet is &c.* Idibus Maii; etiam ſimi-
„ lem gratiam pro Cœnobio Fratrum Tyburtin. indulſit: *Glorioſus Deus &c.*
„ VI. Kalendas Octobris.

ARGUMENTUM.

Aſſumuntur aliqui ad infulas Pontificias, & conſtruuntur Cœnobia.

I. NIHIL ferme hoc anno memorandum occurrit, præter pauculos Epiſcopos, & condita Cœnobia. Creatus eſt Antiſtes Vernen. frater Antonius Petri de Malliano, per tranſlationem Bonifacii ad Eccleſiam Soldanen. III. Non. Junii. Wergen. frater Albertinus de Pergula, per obitum Joannis, III. Non. Novembr. Erat hoc tempore Archiepiſcopus Neopatren. frater Joannes Minorita, alumnus Conventus Montiſluponum, qui hoc anno, ut ſcribit Rodulphus, Eccleſiam ſancti Franciſci Montis Ulmi conſecravit. Erat etiam Coadiutor Joannis Epiſcopi Accerrarum frater Joannes de Neapoli, qui ob frugem vitæ melioris, & quietis deſiderium vo-

Fr. Anton. Ep. Vernen.
Fr. Albertin. Wergen.

Fr. Joan. Arch. Neopatr.
Rodulph. fol. 256.
Fr. Joan. Epiſc. Acerrar.

voluit ad ſuum Ordinem redire. Scripſit anno ſequenti Bonifacius Pontifex Miniſtro Terræ-laboris, ut Conventum aliquem, in quo vivere poſſet, aſſignaret: *Cupientibus vitam ducere*. Tabulæ Eccleſiæ Pactenſis in Sicilia referunt, hoc anno Epiſcopum illius urbis fuiſſe fratrem Joannem de Cauſſa Ordinis Minorum. Frater Nicolaus Vannini Aſſiſias, Pontificis Sacellanus, hoc anno inſtitutus eſt ab eodem Pœnitentiarius Baſilicæ Principis Apoſtolorum. Indulſit hoc anno Bonifacius Fratribus Conventus ſancti Franciſci Aſſiſiatis, ut in ea Eccleſia, in qua ſancti Patriarchæ corpus requieſcit, poſſent ſymbolum fidei recitare, ſive cantare in feſtivitate ejuſdem inter Miſſarum ſolemnia: *Præ fulgore dignitatis immenſæ*, III. Non. Octobris. Sub hoc tempus rarius hæc hymnologia Catholica, ſeu Euchariſtia hierarchica, uti vocat Areopagita, in Miſſa profcrebatur, & Guillelmus Durandus, qui ſub annum MCCLXXX. ſcripſit, ac illo prior Joannes Bellethus, in Sanctorum Confeſſorum feſtivitatibus non fuiſſe conſuetum recitari, inſinuant. Quoſdam vero in principali feſto Eccleſiæ ſymbolum recitaſſe ſolitos, ſed non in octavis ſcribit Durandus. Paulatim introductum eſt, ut in feſtis Patronorum, & Titularium Eccleſiarum cantetur, licet eis non competat ſecundum regulas ritus antiqui Eccleſiaſtici, ſed quia ad ſolemne feſtum concurrit frequens populus, æquum eſt, ut ſanctam fidem ſubſtantialiter in ſymbolo contentam Clerus ſolemniter proponat & decantet. Hinc factum eſt (quod accurate notavit amicus noſter Bartholomæus Gavantus) ut *Credo* in feſto ſancti Joannis Baptiſtæ in propria Eccleſia recitetur, quod in aliis non licet, necnon in Miſſis votivis, quæ ſolemniter concurrente populo pro re gravi celebrantur.

Fr. Joan. Pacten.

Quando cœpit ſymbolum cantari in feſto S. Franc.

Areop. de Eccl. hierar. c.3.
Durand. lib. 4. Ratio c.25.
Bellet. de divin. off. c.40.

Gavan. in comment. ad rubr. Miſſal. par. 1. tit. 11.

II. Circa hunc annum ad quartum a Raguſina urbe lapidem, in ipſo littore maris, ad cujuſdam montis radices, ſeptentrionem verſus, in vico Ombulæ, Fratres humile ſibi domicilium poſuerunt, contemplationi, & mentis tranquillitati opportunum. Domum alteram in Provincia ſancti Franciſci, & Cuſtodia Regni, ſub invocatione ſancti Antonii, obtinuiſſe Fratres in civitate Regali ſcribit Rodulphus, eamque hoc anno conceſſam ab Epiſcopo Licienſi, Antonio Viterbienſi fortaſſis, quem ante biennium ad hanc Eccleſiam diximus aſſumptum. Hoc anno Cœnobium ſancti Petri de Vimenario, in territorio Villæ Pernuniæ, diœceſis Patavinæ, X. M. P. ab ipſa urbe Patavii, ubi prius extiterat ſancti Petri ſacellum, extructum eſt per Henricum de Gallis civem Patavinum: *Humilibus & honeſtis*. Nonis Septembris. Spectabat prius ad Conventuales, nunc eſt ſub regimine Obſervantium, uti ſcribit Gonzaga, ſed valde errant il, quos recenſet, originem hujus loci tribuere ſancto Franciſco, & ab humili materia, ac viminea contextura, a Vimenario nuncupati.

Conv. Ombulæ.
Gonz. in Prov. Raguſ. Conv. 4.

Conv. Civ. Regalis.
Rodul. fol. 255.
An. 1390. n. 17.
Con. Vimenarii.

Gonz. in Prov. S. Anton. Con. 10.

III. In Provincia Hiberniæ, & Cuſtodia Enaghtenſi habetur apud Piſanum memoria Conventus Bleſſiviæ, alias in codice MSS. Breſiniæ, per quem intelligi putant aliqui Cœnobium Cavani; neque enim ſub illo nomine alterius occurrit memoria. Porro iſtud olim in regione Bremireilly, ſive Comitatu Cavani extructum per Dominum O Reylly, nunc totum ab hæreticis deſtructum eſt, & tota progenies Fundatorum e ſuo gradu dejecta eſt, introducta nova Colonia Anglorum & Scotorum. Ex hoc loco prodierunt viri optimi Provinciæ Rectores frater Richardus Brudæus, functus Miniſterio, ad Epiſcopatum Kelmorenſem evectus; frater Joannes Goban, frater Cnrmacus Gabhan, frater Eugenius Dubhy, qui nudis pedibus abſque ſandaliis incedebat per omnes regni provincias, ubique magno fructu Dei verbum diſſeminans. Tanta facundia, & dicendi lepore prædicabat, ut quantumvis

Conv. Cavani.
Monum. MSS. Prov. Hibern.

ultra tres horas aliquando ſermonem protraheret, nulli generaret faſtidium. Clauſis oculis ſemper concionabatur, dicens prædicatorem non debere aſpicere auditores, ut liberius poſſit reprehendere. Familiariſſimum habebat Auguſtinum, ex cujus doctrina integros contexebat ſermones. Hæreticos perpetuo voce & ſcriptis, præſertim rythmis Hibernicis aculeatis inſectatus eſt, numquam tamen carpentem tentarunt offendere, quem in perpetua habebant veneratione, ob ſummam vitæ integritatem. A Patribus Conventualibus tranſivit hic Conventus anno MDII. ad Obſervantes.

Conv. Trimi. Monum. cit. Camden. in comitatu Meden.

IV. In Cuſtodia Pontenſi meminit idem Piſanus Conventus Trimi, in Comitatu Mediæ Orientalis, non ignobilis emporioli, quod Boina flumen ſubluit. Conſtructus dicitur a Joanne Principe Henrici II. Angliæ Regis filio, ſimul cum ipſo caſtro Trinio, dum in Hibernia pro patre gubernavit. Sed caſtrum ibidem poſuiſſe non Joannem Principem, ſed Guillelmum Pepard ſcribit Camdenus. Situm eſt Cœnobium inter caſtrum & prædictum flumen, habebatque Princeps, ſive caſtri dominus, tranſitum ſecretum a ſuo cubiculo ad Eccleſiam, ubi divinis officiis commode poterat intereſſe. Tota Cœnobii moles corruit, præter unam Eccleſiæ navim, quæ conſervatur pro celebrandis Comitiis prædicti Comitatus. Municipium totum inhabitatur ab Anglis hæreticis, quapropter ab eo tempore, quo primum expulſi ſunt Fratres a ſuo habitaculo, redire non licuit.

Conv. Covilliani. Gonz. in Prov. Portug. Conv. 31.

V. Occurrit hoc anno in quodam vetuſto inſtrumento teſtamentario memoria Conventus ſancti Franciſci Covilliani, in Luſitania, quod paulo poſt ſancti Franciſci ætatem conſtructum fuiſſe aſſerit Gonzaga; alio tamen loco, non eo quo nunc eſt. Oppidanis enim ſedem mutantibus ad aerem ſalubriorem, translatum fuit ad novum oppidum Fratrum domicilium, communibus populi expenſis. Sepulti feruntur hoc in loco illuſtres regularis diſciplinæ propugnatores, quorum nomina exciderunt. Hoc anno amplas conceſſit Bonifacius Indulgentias viſitantibus Eccleſiam, ſive altare majus Cœnobii Tyburtini, in die, & per octavas Nativitatis beatæ Virginis: *Glorioſus Deus in Sanctis ſuis* VI. Kal. Octobris. Indulgentiam hanc procuraſſe Philippum Cardinalem de Alenconis commemoratur inciſis litteris marmori ſuper templi portam, uti alias commemoravimus. Confirmavit litteras Alexandri IV. quibus licentiam dedit Fratribus Aſſiſii confeſſiones excipiendi peregrinorum: *Apoſtolicæ Sedis* V. Kal. Septembris. Iiſdem indulſit ut de funeralibus ſolam dimidiam partem ceræ ſolverent Parochiis: *Dudum ad merita beati Franciſci*. Eodem die.

Tom. 4. an. 1256. n. 46.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Collegium Canonicarum Nolanum.

„ VI. Confirmavit etiam peculiari Bulla novum Inſtitutum collega-
„ rum Canonicarum a nobili viro Nicolao de Urſinis de Nola in Tuſcia,
„ Palatino, & de Soleto Comite, quod alias commemoravimus, pie exco-
„ gitatum, & fundatum prope Eccleſiam Virginum Ordinis ſanctæ Mariæ
„ Matris Chriſti, eo ſcilicet fine, ut ſicut beata Virgo enutrita, & educata
„ fuit ab infantia in templo, & ibidem poſtea deſponſata ſancto Joſepho;
„ ita hæ Virgines nutrirentur, docerentur, & deſponſarentur ſuis Sponſis,
„ quæ nubere vellent; quæ vero nollent, manerent perpetuo in prædicto
„ Collegio, ſicut Anna propheta, beatæ Virginis (uti fertur) magiſtra, in
„ templo permanſit cunctis diebus vitæ ſuæ in oratione & jejunio. Ipſe
„ Inſtitutor vivendi præſcripſit modum per capita unum & quadraginta
„ partitum, in quorum quinto Bullam citat Bonifacii Papæ Sodalitii confir-
„ matoriam. Collegas ſive Collegio perpetuo addictas, in tres dividit claſ-
„ ſes; in Choriſtas ſeu cultui divino deſignatas, in laicas profeſſas, & fa-
„ mulas ſive ſervientes. Primarum diſciplinæ committuntur puellæ, donec

vitam

,, vitam clauſtralem ſive in hoc Collegio, ſive in Monaſterio de ſancta Ma-
,, ria Jacobi Nolano ducere ſolemniter elegerint, aut ad nuptias tranſire
,, maluerint. Confeſſarium habent Minoritam ex Cœnobio propinquo ſan-
,, cti Angeli. Veſtem portant exteriorem lineam, ſive ſuperpelliceum;
,, ſubtus tunicam leucophæam ſeu griſeam, chorda ſeu cingulo præcinctam,
,, ad inſtar Fratrum Minorum, & in pedibus calepodia. Mantellum ſer-
,, vientium, & puellarum, quarum veſtem diſcriminabat, voluit etiam
,, Franciſcanum. Officium divinum recitant ſecundum ritum Minorum,
,, eorumque peculiares celebrant feſtivitates. Laicis profeſſis præſcribitur
,, Officium laicorum Ordinis Minorum ipſis verbis Regulæ Franciſcanæ.
,, Omnia hæc obſervavi & exſcripſi ex prædictarum Conſtitutionum codice,
,, dum illud ipſum Collegium ante aliquot annos viſitarem, volente Epiſco-
,, po Lancellotto, cujus regimini ſubeſt Collegium, & Monaſterium prædi- *An. 1354. n. 13.*
,, ctum Clariſſarum ſanctæ Mariæ Jacobi, de quo ſemel & iterum jam ſumus *& an. 1372. n. 45.*
,, locuti.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

,, Simul pepigere fœdus Papa & Florentini, factaque conventione *Dogl. cit. fol. 418.*
,, pro communi ſalute, ille v. & iſti vi. millia Equitum ſtipendia-
,, riorum habendi, animis Romanis intumeſcendi occaſionem dedere.
,, Pontificis in auxilium & defenſionem accurrit Ladiſlaus Rex Neapolis,
,, qui Romam veniens Bandaratenſes & populum compeſcuit, & diſſidia ſu-
,, ſtulit, eo fere tempore, quo in Provincia Boemiæ & Poloniæ frater Ja-
,, roſlaus de Beneſovia ſpiritu ambitionis agitatus, ut Romæ in Pontificem
,, populus, ſic ipſe in fratrem Petrum Grecenſem Miniſtrum Provincialem,
,, cum ſuis complicibus in manifeſtum diſſidium, & ſchiſma erupit. Con- *Caſim. Biern. cit.*
,, gregationem etenim Glatzii in feſto Aſſumptionis B. Mariæ Virginis auſus *fol. 261.*
,, facere, omnes Provinciæ Officiales pro libito inſtituit; at non impune.
,, Rem enim ut novit Miniſter Generalis Henricus, die xx. Octobris, pro-
,, nunciata in eum excommunicationis ſententia, ab officio, quod temere
,, aſſumpſerat, merito dejecit, & Grecenſem in Miniſtrum Provinciæ electum
,, confirmavit. Interea Pontifex non tantum indulſit Fratribus Conventus
,, S. P. Franciſci Aſſiſii, ut ea in Eccleſia, in qua ſancti Patriarchæ Corpus
,, requieſcit, poſſent Symbolum fidei recitare vel canere in feſtivitate ejuſ-
,, dem inter Miſſarum ſolemnia, quemadmodum notavit Waddingus; ſed
,, etiam Indulgentiam pro feſto ſacrorum Stigmatum ejuſdem ſancti Patris *Bajar. ex Ann.*
,, conceſſit: *Splendor paternæ &c.* Kal. Decembris. Maſſacii vero in Pi- *Bon. in Catal. SS.. &c.*
,, ceno Joannes a Marchia Tertii Ordinis S. P. Franciſci, eximia caritate, Joannes a Marchia ex 3. Ord.
,, humilitate, abſtinentia praclare emicans obdormivit in Domino hoc an- floret.
,, no MCCCXCIII.

ARGUMENTUM.

Moritur Clemens VII. Anti-papa. Subſtituitur Benedictus XIII. Sanctæ Inquiſitionis officium peragunt Minoritæ in Luſitania. Creantur Epiſcopi. Multiplicantur domicilia.

Moritur Clem. VII.

I. HOc anno xvi. Kalendas Octobris hora inter nonam & decimam, obiit Avenione Clemens Anti-Papa, cum prætenſam dignitatem retinuiſſet annis ſexdecim, minus diebus duobus, ſepultus in Eccleſia Cœleſtinorum ad Pontem Sorgiæ. Illius mors ſpem tulit extinguendi pernicioſiſſimi ſchiſmatis, & quidem Carolus Galliarum, Joannes Aragonum, Henricus Caſtellæ, Legioniſque Reges, necnon finitimi, atque longinqui Principes cum Cardinalibus Avenionenſibus per legatos egerunt, ne ad electionem alterius procederent, donec Bonifacii Pontificis voluntatem in concordia Eccleſiæ procuranda exploraſſent, velletque ipſe ſe Pontificatu abdicare, & Cardinales Romani eos, qui Avenione erant ad Comitia admitterent,ut communi utriuſque partis aſſenſu,unum,eumque legitimum Eccleſiæ Pontificem præficerent. At Avenionenſibus non placuit Comitia differre: id modo Principum voluntati conceſſum, ut pro ſe quiſque conceptis verbis juraret Pontificatu abiturum ſi deſignaretur, modo idem facere Bonifacius in animum induceret. Omnibus viſum eſt optimam excogitatam fuiſſe rationem totius orbis terrarum concordiæ revocandæ,ventumque eſt ad ſuffragia, præmiſſo, ex ſolemni formula, quam aliunde excipere licet, juramento.

Marian. de reb. Hiſp. lib. 19. c. 5.

Subſtituitur Benedictus XIII.

II. Omnibus ſuffragiis unius & viginti Cardinalium Petrus de Luna Aragonius, nobiliſſima familia natus, juris utriuſque cognitione excellens, multis legationibus clariſſimus electus, & Benedictus XIII. vocitatus eſt. comitate, ingenii dexteritate, rei eccleſiaſticæ, ſchiſmatiſque extinguendi zelo ſive ficto, ſive tunc vero, mox mutato, omnium ſtudia & ſuffragia conciliavit. Suſceptis infulis, ſtatim egit de transferendo in Italiam domicilio, de abdicatione nihil. Utraque re Galli perculſi, Lutetiæ in Conventu Principum de remedio cogitarunt. Ad terrendum hominem, tanta præſertim animi magnitudine, quantum reliqua vita declaravit, majeſtate opus erat. Legati itaque Duces tres, Burgundus, Aurelianenſis, Bituricenſis oraturi, flagitaturi, ut pacem terris redderet memor jurisjurandi, memor calamitatum, quas gens Chriſtiana perſenſit; ſin minus feciſſet, proteſtaturi cogendum Patrum Concilium, qui in re præſenti diſceptarent. Negat ille deſerturum ſe Dei viventis Eccleſiam, Petrique navem, quam in tantis fluctibus ſuſceperat gubernandam. Ita hæc irritarunt Gallos, ut vi agendum decreverint, cogendumque ad fidei datæ ſolutionem. Milite & regio Prætore obſeſſum cum flectere non poſſent, publico edicto cautum eſt, ne quis ab eo ſacra peteret, neque prius conſtitere commotæ ſemel voluntates, donec ab eo receſſerint omnes Cardinales, uno excepto Pompelonenſi, & ipſe diſſimulato habitu ſeſe Avenione ſubduxerit, in Catalaunoſque abierit, ubi inter ſuæ gentis homines pertinaciter imperium protraxit, fruſtra conante Gallo Hiſpanos Reges ab ejus fide ſubtrahere, qui in Clementis prædeceſſoris obſequium antea pellexit. Verum hæc aliquot poſt annos contigerunt, durante, magno orbis malo propter unius hominis dominandi libidinem, ſchiſmate graviſſimo.

Fr. Roderic. Inquiſitor in Luſitania.

III. Erat hoc anno hæreticæ pravitatis Inquiſitor in Luſitaniæ utroque regno Portugalliæ & Algarbiorum frater Rodericus de Sintria, ſacræ Theologiæ

logiæ Magiſter, cui auctoritatem impertit Pontifex, ut in quacumque domo ſui Ordinis infra hujuſmodi regna cum ſocio, quem eligere placuiſſet, commorari poſſit, iiſque uti privilegiis, quibus reliqui ſacræ Theologiæ Magiſtri potiuntur. Ipſum dabo hic diploma, ut appareat quantum circa origines Inquiſitionum, primoſque Inquiſitores aberraverit Ludovicus a Paramo, uti alias ſæpiſſime monuimus. Primum in hoc regno Inquiſitorem generalem dicit Vincentium Ulyſſipponen. Ordinis Prædicatorum, creatum ab hoc Bonifacio Pontifice anno MCCCCVIII. quod minime conſtare poteſt, cum Bonifacius quadriennio ante illud tempus obierit, & tunc eo anno poſt Innocentium VII. ſederit Gregorius XII. Paulo poſt invenio illic alium Inquiſitorem Minoritam fratrem Alphonſum Alfran, inſtitutum a Joanne XXIII. anno tertio ſui Pontificatus, uti ſub illo anno amplius dicemus.

Param. lib. 2. de S. Offic. orig. tit. 2. c. 15. n. 1.

Dilecto filio Roderico de Sintria, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, in ſacra Theologia Magiſtro, ſalutem.

IV. *Religionis zelus, litterarum ſcientia, vitæ ac morum honeſtas, aliaque laudabilia probitatis & virtutum merita, ſuper quibus apud nos fide dignorum commendaris teſtimonio, nos inducunt, ut te favoribus Apoſtolicis & gratiis proſequamur. Hinc eſt quod nos tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, tibi, qui, ut aſſeris, in Portugalliæ & Algarbii Regnis Inquiſitor hereticæ pravitatis exiſtis, ut in quacumque domorum Fratrum Ordinis Minorum infra hujuſmodi regna conſiſtentium, cum uno Fratre ipſius Ordinis, quem duxeris eligendum, ſtare, & vocem in Capitulo, necnon officia per Fratres dicti Ordinis exerceri conſueta, prout alii Fratres ejuſdem Ordinis in ſacra Theologia Magiſtri in domibus dicti Ordinis infra prædicta regna conſiſtentibus commorantes, exercere poſſunt, etſi hujuſmodi Inquiſitor non exiſteres, habere libere & licite valeas, quodque Fratres domus hujuſmodi, in qua pro tempore ſteteris, tibi ſicuti aliis Fratribus dicti Ordinis in hujuſmodi Theologia Magiſtris in præfatis domibus commorantibus neceſſaria miniſtrare teneantur, quibuſcumque ſtatutis & conſuetudinibus domorum & Ordinis prædictorum contrariis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere &c. ſi quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum II. Nonas Maii, anno V.*

Ex lib. 2. an. 5. fol. 116.

V. Creati ſunt Epiſcopi hoc anno quos hic exhibeo. Chriſtonopolitanus, ſub Patriarcha Conſtantinopolitano frater Joannes Zacous, per obitum Alberti XVI. Kal. Auguſti. Dalmatien. frater Petrus Petri Tiliconius, Papæ Pœnitentiarius, per obitum Joannis VII. Idus Septembris. Enachdunen. in Hibernia, ſub Archiepiſcopo Tuamenſi, frater Henricus Trillouve, per obitum Joannis VII. Kal. Septembris. Feltren, & Bellunen. in ditione Veneta, ſub Patriarcha Aquilejenſi, frater Albertus a ſancto Gregorio, Patavinus, ſacræ Theologiæ Magiſter, per obitum Antonii III. Idus Februarii. Alias ex errore irrepſit hunc a Bonifacio VIII. fuiſſe creatum: pro octavo ſubſtituendus eſt nonus. Electus hic fuit anno antecedenti, per compromiſſum a Canonicis, & confirmatus hoc anno a Bonifacio. Poſſeſſionem Epiſcopatus ſuſcepit die XXII. Aprilis per ſuum Procuratorem fratrem Bonifacium Gerbium Pedemontanum, & ipſe ſolemniter Urbem ingreſſus eſt die XIII. Julii. Eum valde laudat Scardeonius inter viros illuſtres Patavinos, inſignem vocat

Fr. Joannes Ep. Chriſtonopol.
Fr. Petrus Dalmatien.
Fr. Henricus Enachdunen.
Fr. Albertus Feltren.
Tom. 4. an. 1267. n. 9.
Scardeon. lib. 2. claſſ. 6. pag. 128.

Vide Pilonum in hiſtor. Bellun. lib. 5.
Portin. lib. 9. c. 9.
Fr. Paulus Galtelin.
Fr. Martinus Nicopolien.
Fr. Nicolaus Sarepten.
Fr. Chriſtianus Arch. Seleucien.
Fr. Franciſcus Severinen.
Anno 1390. n. 17.
F. Bartholomæus Cortonen.

cat Theologum, & divini verbi facundiſſimum concionatorem. Obiit anno MCCCXCIX. ſive, ut mavult Portinarius, anno nono ſui Pontificatus. Galtelinen. in Sardinia, ſub Archiepiſcopo Arboren. frater Paulus Romanus, per obitum Antonii II. Idus Octobris. Nicopolien. ſub Patriarcha Conſtantinopolitano, frater Martinus Jacobi, per obitum Leonardi eodem die. Sarepten. ſub Patriarcha Antiocheno, frater Nicolaus de Bezminz, per obitum Wenceslai, XVI. Kal. Auguſti. Seleucien. Archiepiſcopus, ſub Patriarcha Antiocheno, frater Chriſtianus Bellemares, per obitum Martini, XIV. Kal. Octobris. Severinen. in Calabria frater Franciſcus de Menenéa, per obitum fratris Lucæ etiam Minoritæ, ut ſuperius diximus. In Catalogo Epiſcoporum Cortonenſium invenio hoc anno ad eamdem Eccleſiam aſſumptum fratrem Bartholomæum Simonis de Troja, & obiiſſe anno MCCCC.

Conv. Lanviſiæ.
Camden. de Mona inſula in Comitatu Caernarvon.

VI. Invenio ſub hoc tempus in quodam memoriali antiquo, memoriam Monaſterii Lanviſiæ in Anglia, quod non aliud exiſtimem, quam illud, quod Camdenus vocat Lan-vais in Mona inſula Anglicana, ſede Druidum antiqua, quam in ſecunda editione in Comitatu Caernarvoni reponit, & in prima inter inſulas ſe imprudenter relegaſſe fatetur. Neſcio an Conventum hunc indicare voluerit Piſanus ſub nomine Leviſiæ in Cuſtodia Londonienſi, vel ſub appellatione Lamatiæ in Cuſtodia Wigorniæ. Quocumque porro nomine cenſeatur, ædem fuiſſe admodum celebrem ſcribit Camdenus, Minoritiſque incolis per benignos patronos ſe præbuiſſe Reges Angliæ, tum ob Fratrum, qui ibidem degerunt, ſanctimoniam, tum quod ibidem ſepulti fuerunt filia Regis Joannis, qui anno MCCXVI. pridie Idus Novembris occidit, ex quo loci vetuſtas aliqualiter poteſt deprehendi, & filius Regis Danorum; necnon corpora Domini Clifford, & aliorum Dominorum, Militum, & Armigerorum, qui in guerris Walliæ (ut Camdenus ex publicis regni actis loquitur) temporibus illuſtrium Regum Angliæ occiſi fuerunt. Aliud in Mona inſula Diœceſis Bangornienſis Cœnobium Belli-mariſci ſtatuit Nicolaus Harpsfeeldius in ſuo ſacrarum ædium catalogo.

Vide Vergil. rerum Anglic. lib. 25. in fine.
Conv. Bellimariſci.

Conv. Bivoniæ. *Rodul. fol. 282.*
Conv. Montis-Ulmi.
Tom. 4. an. 1265. n. 19.
Beatus Petrus de Monte-Ulmo. *Rodul. fol. 127. Monum. MSS. hujus Conv.*

VII. Hoc anno aliquale ſuſcepit initium domus Bivoniæ in Sicilia, & Cuſtodia Drepanenſi, conſtruente Rogerio equite Senenſi, & Bivonenſi incola ſacellum, ſub invocatione ſancti Michaelis, & jurepatronatus ſuæ familiæ, cujus curam commiſit cuidam Jacobo Clerico ſeculari, & hoc decedente, alteri Presbytero Antonio de Roſa, deinde Fratribus Ordinis Minorum. Poſſeſſionem accepit nomine Provinciæ frater Laurentius Vaſſallus, Cuſtos Mazaræ, ex beneficio & ſub præſidio illuſtris fœminæ Dominæ Bonæ Senenſis. Conſecrata eſt hoc anno Eccleſia Minorum Montis Ulmi in Piceno, uti hæc inſcriptio in ipſo templo manifeſta teſtatur: *Reverendiſſimus Dominus Joannes de Monte Lupone Archiep. Neopatren. Ord. Min. Conv. de mandato Reverendiſſimi Domini Antonii de Vetis Epiſcopi, & Principis Firmani, hoc templum prima Dominica Junii* MCCCXCIV. *Bonifacio IX. Pont. Max. nobis ſacravit, ſub vocabulo ſanctæ Mariæ de Caſtello, & ſancti Franciſci.* De hujus Eccleſiæ, ſive adjuncti Cœnobii vetuſtate raptim egimus alias. Floruerunt ibidem viri illuſtres præſertim hoc ultimo ſeculo Bonifacius Fauſtus, qui Bibliothecam optimis libris inſtruxit, & illuſtrium ſui temporis, & Ordinis virorum imaginibus veris decoravit; Fauſtus de Fauſtis & alii. Sepultus eſt reverenter in Eccleſia beatus Petrus Montis-Ulmenſis, cujus hæc miracula refert Rodulphus, non tamen tempus, quo obierit. Mulier Firmana renibus adeo incurvata, ut nullo modo incedere poſſet, ad ſancti Viri tumulum aſportata, incolumis ad propria remeavit. Quidam e monte Rubiano, crure uno, & tibia contractis, voce magna clamavit ad ſepulcrum:

Sancto

Sancte Franciſce excita fratris Petri animum, ut me ab iſto malo velit liberare: & paulo poſt ſanus effectus eſt.

Conv. Brigantii. *Gonz. in Prov. Portug. Conv. 16.*

VIII. Sub hoc tempus extitiſſe in civitate Brigantina in Luſitania, vulgo *Braganza*, in Diœceſi Mirandæ Duraniæ Cœnobium, conſtat ex commiſſione Pontificia hujus anni facta Guardiano, circa quamdam controverſiam componendam. Adde quod ejus meminerit Piſanus, qui hoc tempore ſcripſit in Provincia ſancti Jacobi, & Cuſtodia Conimbricenſi. Quo tempore initium acceperit, non conſtat, ſunt, qui putent a ſancto Franciſco inchoatum, quibus non facile aſſentior: magis accedo ad eos, qui dicunt ab ipſis civibus communi ære factum, & a Dionyſio Rege refectum, quod comprobare videntur regia inſignia parietibus affixa. Meminit etiam Piſanus aliorum ejuſdem regni Conventuum ſub Cuſtodia Elboren. videlicet Eſtremoſii in Diœceſi Eborenſi, cujus fundationis tempus ignoratur, ſcitur tamen tranſiviſſe a Patribus Conventualibus ad Obſervantes anno MDXLII. Incolarum virtutem ſibi probatam eſſe Deus aliquando manifeſto comprobavit miraculo; deficiente enim pane, cum diſpenſator unde acquireret, non haberet, & triſtis, mœſtuſque cederet, ecce apparuerunt menſæ panibus repletæ, quibus Fratrum neceſſitati, & multis ægrotorum infirmitatibus mirabiliter proviſum eſt. Et Conventus Portus-læti, vulgo *Portalegre*, qui eodem anno, quo Eſtremoſius translatus eſt ad Obſervantes. Fundatum ferunt a Dionyſio Rege, quod confirmant Regia inſignia, & ſequentes litteræ præ foribus inciſæ: *Dominus Dionyſius Portugalliæ Rex ædificavit hoc Monaſterium.* Necnon Cœnobii Taviren. Diœceſis Algarbien. incertæ fundationis, certæ tamen translationis ad Obſervantes anno MDXVII. per fratrem Petrum Conimbricenſem, ad arctiorem vitæ normam anhelantem, impetrata facultate a Leone X. ſe cum aliis XXIII. Fratribus hujus loci accolis reformandi.

Conv. Eſtremoſii. *Idem in Prov. Algarb. Conv. 11.*

Conv. Portus-læti. *Indid. Conv. 20.*

Conv. Taviren. *Indid. Conv. 25.*

Conv. Lamacen. *Idem in Prov. S. Anton. Conv. 6.*

IX. Quintum adhuc commemorat Piſanus ſub Cuſtodia Conimbricenſi in civitate Lamacenſi, vulgo *Lamego* conſtructum incerto anno, & fundatore. Nunc ſpectat ad Patres Provinciæ ſancti Antonii ſtrictioris Obſervantiæ, qui vaſtam, & incompoſitam primæ ſtructuræ molem, ad ſui Inſtituti regulas reduxerunt, & irriguo fonte magnis expenſis e longinquo derivato inſtruxerunt. Vetuſta quædam inſcriptio lapidis recenter inventa indicat, templum refectum a Joanne Joannis, Abbate ſancti Petri de Aquias, Cancellario Martini Comitis Portugalliæ, & mox Ferdinandi Sanctii filii Dionyſii Regis Portugalliæ, eumque illic ſepultum in habitu ſancti Franciſci, anno 1432. non 1532. ut habet Gonzaga, non enim ſic conſtat ratio temporum, quibus illi Principes vixerunt. Deceſſit hoc in loco anno MDCXI. vir pius frater Joannes a ſancto Lazaro ad exemplum ſui Inſtitutoris ſtudioſiſſimus ſacrarum rerum munditiei. Circuibat omnes Eccleſias rurales Diœceſium, in quibus habitabat, ſcopis mundabat, & miniſterialia divini cultus ſummo nitore repurgabat. Ad funus concurrit ingens populi multitudo, eumque magna proſequutus eſt veneratione Martinus Alfonſus de Melo, Epiſcopus Lamacenſis.

Fr. Joan. a S. Lazaro.

Mon. Valdunen. *Annal. Suev. lib. 5. part. 3. cap. 13.*

X. Hoc anno vel paulo ante mirabile habuit initium Monaſterium Valdunen. ſive vallis Dominarum in Germania, & Curienſi Epiſcopatu, prope Veldkirchium, ſub Joanne Epiſcopo, prius Alberti Ducis Auſtriæ Cancellario, in quo hoc anno incluſerunt Sorores. Ita ſub compendio illius loci Codex MSS. In Epiſcopatu Curienſi Sylvaſt Walduna dicta, ubi pulchri fontis ſcaturigo, cui nomen *die Guldene Mule*. Ibi etiam erat cava quercus, in qua peregrinus quidam homo hoſpitabatur, pie ſe gerens. Deſcendit ergo Angelus de cœlo ſuper lapidem: cui poſtea Cœnobium hoc ſuperædifica-

catum fuit. Modulatus eſt cantum ſuaviſſimum, ſic & avicula quædam. Conſpiciebantur & fœminarum ſpecies, nigra velamina geſtantes, & Angeli eis ſupervolitantes. Qua viſione innuebatur, Parthenonem ibi conſtruendum eſſe, indicabat ille homo ruſticis vicinorum pagorum Ranquilenſis, Runckelſenſis, Duferſenſis: ſed ea ut fabulæ, ridebantur. Ipſe tamen Monaſteriolum ex quercubus illius ſilvæ ædificatum iri dicebat. Tamdem huic negotio favebant Comes Monteforteníis, Rodulphus junior, Veldkirchii & regionis Dominus, ac mercator quidam Marquardus de Degenſee: ſed ante rem abſolutam, anno MCCCLXXXI. mortui ſunt. Tamen poſtea Cœnobiolum magna difficultate, & ſame emerſit. Hic incluſæ ſunt anno MCCCXCIV. menſe Decembri, aliquot Sorores, Ordinem habentes ſanctæ Claræ, in quo confirmatæ ſunt anno MCCCCIII. quibus multæ calamitates acciderunt. Peſtis etiam anno MCCCCXII. multas illarum peremit.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

» Annis ſexdecim, duobus minus diebus ab unione cum ſe Pontificem tenuiſſet Clemens VII. tamdem XVI. Kalendas Octobris, nonam inter & decimam horam obiit, ad pontem Sorgiæ in Eccleſia Cœleſtinorum ſepultus. Spes erat hujus mortis occaſione extinguendi Schiſmatis; Regibus & Principibus Chriſtianis in eum finem contendentibus. At aliter exigentibus mortalium culpis, divinæ miſerationis tempus protrahebatur. Bajatzete interim Turcarum Imperatore Thraciam, Theſſaliam, Macedoniam tyrannice occupante. Igitur unius & viginti Cardinalium ſuffraggiis, Petrus de Luna Aragonii Regio conſanguineus Avenione in Pſeudo Papam electus, & Benedictus XIII. vocatus eſt. Hujus Antipapæ præter annotatas a Waddingo bullas, ab anno nono uſque ad vigeſimum primum ſui Pſeudo-Pontificatus, duæ indicantur a Petro de Alva & Aſtorga, una, qua injungitur Tertii Ordinis Franciſcani profeſſoribus, ut deferant chordam pro cingulo: *Ad Apoſtolici &c.* X. Kalendas Martii; & altera Fratribus de Soria circa Sacramentales confeſſiones excipiendas: *Provenit ex veſtræ &c.* IV. Idus Novembris, anno XXI. Sed Bonifacius Pontifex fratri Marco reſignanti ſuum provincialatum, reſcripſit: *Dudum per nos &c.* hoc anno IV. Idus Novembris. Marcus vero Corona in ſuo ſpeculo Provinciæ Ruſſiæ & Lithuaniæ enumerans Vicarios Ruſſiæ, ad hunc annum MCCCXCIV. ſcribit fratrem Januſſium Vicarium Generalem.

Clem. VII. obit Aven. *Doig. cit. ſup. fol. 412.*

Petrus de Luna ſufficitur Bened. XIII. dictus.

Litt. hujus Pontific.

ARGUMENTUM.

Nativitas, & virtutes puellares Margaritæ Sulmonenſis referuntur. Florent viri docti. Extruuntur Cœnobia.

I. NASCITUR hoc anno Sulmone, urbe Pelignorum, in regno Neapolitano, beata Margarita Sulmonenſis, patre Franciſco Filiolo, matre Gemma, fœmina lectiſſima, quæ ſanctæ Claræ Inſtitutum profeſſa, ſimul cum filia ſanctiſſima evaſit. In teneris annis Deo dicata educanda traditur beatæ Alexandrinæ Clariſſæ conſanguineæ, in Monaſterio ſanctæ Claræ Sulmonenſi, ubi abſque longa præmeditatione habitum ſuſcepit. Tanta pietate, & virtute annos tranſegit puellares, ut reliquis puellis eſſet exemplo, omnibus Sororibus admirationi, præſertim in meditandis iis, quæ pro no-

Naſcitur beata Margarita Sulmonen. *Jacobil. de Sanctis Fulgin. ad diem 5. Septembris.* Ejus virtutes puellares.

Anno Christi 1395.	Bonifacii IX. anno 6.	Wenceslai Imp. anno 17. & 18.	Religionis Minorum anno 188.

nobis Chriſtus paſſus eſt. Uberes in oratione fundebat lacrymas, quæ ſuper manus cadentes rigida hyeme in frigida illa regione congelatæ, dum virguncula immobilis in oratione longo tempore perſiſteret, totidem uniones, aut gemmæ videbantur. Tredecim hic vixit annis, donec exorta magna ſeditione in urbe, exulare oportuit cum matre prædicta Alexandrina, aliiſque conſanguineis, quæ poſt aliqualem moram in urbe Aquilana, Dei monitu perrexerunt Fulgineum, ibique conſtruxerunt anno MCCCCXXV. Monaſterium ſanctæ Luciæ, a pietate & virtute inhabitantium ſane celeberrimum, quo tempore harum religioſarum mulierum opportunius acta proſequemur.

Fr. Thom. Epiſc. Chriſtinopolit.

II. Unum dumtaxat hoc anno invenio Epiſcopum ex Minoritis Inſtitutum, fratrem Thomam Buttylerum in Eccleſia Chriſtinopolitana, ſub Patriarcha Conſtantinopolitano, per obitum Joannis etiam Minoritæ, anno proxime elapſo, ad eumdem Epiſcopatum electi. Obiit hoc anno in Monaſterio Londonienſi frater Joannes Tiſſingtonus, ſacræ Theologiæ doctor Oxonienſis, & ibidem ejuſdem facultatis Profeſſor, ac tamdem Miniſter Provincialis ſui Ordinis in Anglia, uſque ad mortem. Vir fuit pius & eruditus, magnæque apud omnes auctoritatis. Unus erat ex illis primis Doctoribus, qui Oxonii anno MDCLXXXI. cum Guillelmo Bertono Academiæ Cancellario, Joannem Wicleffum hæreſis damnarunt, & iterum an. MCCCXCII. cum Rege Richardo II. Epiſcopis, & Doctoribus interfuit Concilio Stanfordienſi, in quo prædicta hæreſis, cum omnibus ſectatoribus, publice, ſolemniterque damnata eſt. Ille vir ſtrenuus palam demonſtravit, ſe tamquam alterum Davidem inimicum eſſe inimicis Dei, eoſque perfecto odio odiſſe, uti egregia ejus contra perfidas illas ſectas opera abunde teſtantur. Biennio poſt obiiſſe Claudioceſtriæ, in eodem regno alterum inſignem Wicleſiſtarum inſectatorem fratrem Guillelmum Watfordenſem, ſive Waterfordenſem, de quo nos alias locuti ſumus, & Hibernum indicavimus, ſcribit Joannes Pitſeus; ſed diu ſupervixiſſe conſtat ex ejus Opuſculo *de Religione* inſcripto Cardinali Juliano Cæſarino anno MCCCCXXXIII. Virum aſſerit pietate & doctrina celebrem, unitatis Catholicæ amantiſſimum, ſectarum, errorum, hæreſum hoſtem infenſiſſimum, quem Thomas Waldenſis commendat, & ſuum deprædicat Magiſtrum. Interfuit prædicto Concilio Londonienſi, in quo communi omnium ſuffragio electus eſt, qui Wicleffi Trialogum præcipuos ejus errores continentem ſolidis rationibus, & nervoſis argumentis confutaret. Ita feciſſe nos alias diximus, opuſque habemus MSS. necnon alias ejuſdem elucubrationes, quas vel Thomæ Arundelio Cantuarienſi Archiepiſcopo, vel Joanni Trenevanto Epiſcopo Hereſordenſi nuncupavit.

Pitſeus de ſcript. Angliæ an. 1395. & anno 1397. Willot. de ſcript. Minor.

Fr. Joan. Tiſſingtom.

Fr. Guillelm. Waterforden.

Tom. 3. an. 1240. n. 27.

Walden. lib. de Sacramen. c. 50.

III Hoc anno, ſicuti alias diximus, Conventus, ſive Oratorium ſanctæ Agathæ extra urbem Cajetanam, a Fratribus Tertii Ordinis diſſolute viventibus, quos propterea Fratricellorum nomine aliqui nuncuparunt, tranſiit ad Obſervantes, de quo Bonifacii extat diploma: *Sacræ veſtræ Religionis*, XVIII. Kal. Decembris. Aliud etiam occurrit ejuſdem Pontificis inſtrumentum, quo Fratribus provinciæ Marchiæ Anconitanæ poteſtatem facit ædificandi in urbe Camerini domicilium. At cum jam a multis annis aliud ibidem habuerint Cœnobium, uti ſuo loco docuimus, hoc illud oportet eſſe, quod incerto tempore diximus conſtructum, ſub nomine ſancti Angeli, opera, ſeu ut loquitur Rodulphus, ex pecunia & eleemoſynis fratris Griſalti, quod indicare videntur ipſæ litteræ Pontificiæ, dum narrant, ipſos Fratres velle de bonis acquiſitis Conventum conſtruere: *Sacræ Religionis veſtræ*, X. Kal. Januarii.

Tom. 7. an. 1328. n. 33.

Conv. S. Agathæ Cajetæ.

Conv. Camerini S. Angeli.

Tom. 5. an. 1289. n. 48.

Rodul. fol. 256.

Digitized by Google

Conv. Ripæ Daviæ. Gonza. in Prov. S. Jacobi Con. 22. IV. Duo ante hæc tempora extitiſſe in regno Galeciæ, & Provincia ſancti Jacobi Minorum Cœnobia Ripæ Daviæ, & Pontis-veteris conſtat ex catalogo Piſani. Utriuſque origo incerta eſt, primum initium accepit a quodam diſcipulo ſancti Dominici, ipſo ſancto Patriarcha adhuc ſuperſtite, qui tuguriolum ad M. P. ab oppido, Hiſpanis & exteris ob peroptimi vini feracitatem notiſſimo, pœnitentiæ agendæ cauſa, ſub titulo ſanctæ Marthæ ſibi conſtruxit, ibique ſancto fine quievit. Ne vero hæc ædicula fundatoris memoria veneranda peſſum iret, Minoritis tradita eſt, tempore tamen in-

Conven. Pontis-veteris. Indid. Conv. 15. certo. Secundum Pontis-veteris, vulgo *Pontevedra* intra oppidi muros ante annum MCCC. extructum creditur ex quodam vetuſto epitaphio, quo aſſeritur, nobilem virum Pajum Gomezulum anno MCCCVIII. in eo tumulatum fuiſſe. Prius domicilium fuiſſe Templariorum a quibuſdam creditur, atqui ante annum MCCCXCVI. ad Minores devolutum conſtat manifeſte ex quodam teſtamento Mariæ Dominquez, in Archivo Clariſſarum illius oppidi

Marc. Ulyſſipp. 9. part. lib. 9. c. 22. cuſtodito. Hic ſepultus eſt beatus Joannes Navarriete, cujus vitam recenſet Marcus Ulyſſipponenſis, & nos ſuo tempore ſcribemus.

Ann. 1391. n. 5. V. Conceſſerat, uti ſuperius diximus, Bonifacius amplas indulgentias viſitantibus Eccleſiam ſanctæ Mariæ majoris Tiburtinam, in die & per octavas Nativitatis ejuſdem ſacratiſſimæ Virginis; hoc anno propter populi frequentiam, ad eamdem Eccleſiam illis diebus confluentem indulſit, ut ibidem inſtituerentur quatuor Pœnitentiarii Minores Apoſtolici, qui eamdem haberent abſolvendi poteſtatem, qua Urbis Pœnitentiarii fruebantur: *Ad ea curis excitamur*. Kal. Auguſti. Controverſiam inter Fratres domus Cantabrigiæ, Elien. diœceſis, & Cœnobii Warenſis, diœceſis Londonienſis circa quæſtuum limites decidit: *Magnæ devotionis affectus*, II. Kal. Septembris. Henrico Generali Miniſtro poteſtatem facit deſtituendi provinciarum Miniſtros a Sede Apoſtolica importunis aliorum precibus, vel aliis artibus inſtitutos, quos bono Ordinis regimini non judicabat idoneos: *Injunctum nobis* VII. Kal. Julii. Martini IV. litteras de ſyndicorum inſtitutione confirmavit: *Veſtræ ſacræ Religionis*, XVIII. Kal. Decembris, necnon alias Benedicti XI. circa totius Ordinis ac Ordinariorum exemptionem: *Meritis veſtræ devotionis*, IX. Junii. Conſervatores dedit in Germania Archiepiſcopum Moguntinum, & Argentinen. & Baſilien. Epiſcopos: *Dilectorum filiorum*, IV. Kal. Martii. Repetitis litteris revocavit omnia privilegia Fratrum Capellanorum Sedis Apoſtolicæ tum in Anglia, tum in Germania, quorum numerus ita creverat, ut propter tot exemptiones & privilegia, quibus abutebantur, magno erant oneri provinciis & Cœnobiis. Demum Monaſterio

Tom. 7. an. 1325. n. 29. Clariſſarum Ribernizen. diœceſis Zuerinen, de quo ſuo loco egimus, paupertate gravato tres univit Eccleſias parochiales, vel a Rodulpho Epiſcopo unionem factam confirmavit: *Sacræ Religionis*, Nonis Junii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ Bonifacii Pontificis. „ Bonifacius Papa deſignatis executoribus pro bulla Joannis XXII. „ *Exhibita nobis &c.* VIII. Idus Aprilis: duo ejuſdem tenoris di„ plomata, primum pro Fratribus exiſtentibus in regno Angliæ: *Ad Roma„ ni Pontificis &c.* II. Kalendas Septembris; & alterum XVI. Kalendas

Indic. ex copia. „ Octobris pro Fratribus in Provincia Alemaniæ conſtitutis, expedivit. In„ terea frater Laurentius Minorita laicus profeſſus, contemplationi cœ„ leſtium deditus, ita vivebat Deo, ut etiam hominibus multum amabilis „ eſſet: quamobrem omnibus carus, cum omnibus libenter de rebus divinis

lo-

„ loquens omnium corda rapiebat: licet ſimplex & idiota, nihilominus magno ſpiritus ardore, adeo alte de Deo, & maxime de Chriſto Jeſu diſſerebat, ut eum quicumque audirent, admirarentur. Mira egit in vita, & poſt mortem, quam obit in Conventu Adrienſi Provinciæ Apuliæ anno ſalutis MCCCXCV.

Fr. Laurentius miraculis clarus.

ARGUMENTUM.

Celebrantur Comitia generalia. Creantur Epiſcopi. Multiplicantur domicilia.

I. HENRICUS Generalis Miniſter hoc anno convocavit Patres ad Ordinis Comitia in civitate Ariminenſi, quæ inchoata ſunt die XXVI. Maii. Quid vero in iis decretum ſit, Scriptores non commemorant, neque eſt qui referat, quid ſub his temporibus actum ſit in partibus Galliæ, & Hiſpaniæ, aliiſque adherentibus Clementi, & Benedicto ſucceſſori.

Capitulum Generale Arimini 67.

Marian. citat. Rodulph. fol. 241.

„ II. Polentana familia in Flaminia, ſive Romandiola potens, multiſque aucta dominiis, erga Minores ſumme benefica, etiam ſub hoc tempus multis argumentis ſuam erga idem Inſtitutum probavit propenſionem. Guido Polentanus Vicarius Pontificius Ravennæ mortis diſcrimen præventurus, corpore ſanus & mente, condito teſtamento an. MCCCLXXXIX. rebus ſuis diſponendis, deficientibus ab eo præſcriptis executoribus, præfecit ex Minoritis tres, ex Dominicanis totidem ea in Provincia optimos; quorum pietate & judicio tres Ravennates Cives ad id muneris evocarentur, idque in perpetuum. Et hoc ipſo anno defunctus Hoſtaſius Polentanus in Divi Franciſci Templo, pridie Idus Martias Minoritico habitu indutus, ſepultus eſt. In marmorea tabula oblonga, & quadrata, ubi ejus inſculpta imago, hæc circum inciſa leguntur: *Hic jacet Magnificus Dominus Hoſtaſius de Polenta, qui ante diem felix occubuit* MCCCXCVI. *die* XIV. *menſis Martii, cujus anima requieſcat in pace*. Utrimque ad caput inſignia Polentanorum gentilitia, ad pedes ſeptum habet.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Polentana familia erga Minores beneficia. *Rub. in hiſt. Raven. lib.* 17.

III. Creati ſunt autem a Bonifacio Epiſcopi, Acernenſis in regno Neapolitano, ſub Archiepiſcopo Salernitano frater Pacellus de Salerno, ſacræ Theologiæ Magiſter, per translationem Benedicti ad Eccleſiam Caſtellanacenſem XIII. Kalendas Aprilis. Laodicen. in Syria, ſub Patriarcha Antiocheno, frater Andreas Petri de Monte Laterone, per obitum Martini. VII. Idus Januarii. Nicopolen. ſub Patriarcha Conſtantinopolitano, frater Joannes Cecchi Offidanus, per obitum Martini etiam Minoritæ, uti ſuperius diximus. IV. Idus Januarii. Ortanus in Provincia Romana, immediate ſubjectus ſummo Pontifici, frater Paulus de Albertis, per obitum Joannis. II. Idus Novembris. „ Interfuit pactionibus initis inter Ladislaum Regem „ Neapolitanum, & Eccleſiam Ortanam, quam prudentiſſime rexit uſque „ ad annum MCCCCXX. quo ad Eccleſiam Adiacenſem in Corſica translatus eſt. „ Salubrien. ſub Patriar. Conſtantinop. frater Franciſcus de ſancto Patre, per obitum Joannis. V. Nonas Julii. Sarden. in Lydia Aſiæ Provincia frater Franciſcus de Domooſſole, per translationem Jacobi ad Giſarelen. Idibus Septembris. Signinus in Provincia Romana, immediate ſub ſummo Pontifice, frater Antonius, per obitum Thomæ. IX. Kalendas Januarii. Surgaten. frater Joannes de Saulo, per obitum Andreæ. III. Nonas Octobr. Tharſen. Archiep. in Cilicia, ſub Patriarcha Antiocheno, frater Ju-

Fr. Pacell. Epiſcop. Acernen.

Fr. Andr. Laodicen.

Fr. Joan. Nicopolen.

An. 1394. *n.* 5.

Fr. Paulus Ortanus.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

Fr. Paul. Epiſc. Adjacen.

Fr. Franciſcus Salubrien.

Fr. Franciſcus Sarden.

Fr. Anton. Signin.

Fr. Joannes Surgaten.

Fr. Julian. Arch. Tharſen.

Julianus Hectoris Piſanus, per obitum Joannis. XVI. Kalendas Junii. Agrigentinum in Sicilia, ſub Archiepiſcopo Panormitano, olim ſub Syracuſano invenio deſignatum hoc anno adminiſtratorem a Martino Rege ſuffulto, ut inquit ipſe, auctoritate Pontificia, fratrem Joannem de Pino ſuum Confeſſarium, quem a fide, ſufficientia, habitudine, & prudentia in litteris ſcriptis ad Capitulum & Clerum commendat. Fuit prius Epiſcopus Milevitanus, electus anno MCCCXCIII. poſtremo creatus Epiſcopus Agrigentinus a Bonifacio IX. obiit anno MCCCCXII. Catalogus MSS. Epiſcoporum Agrigentinorum, quem penes me habeo, Joannem alterum Minoritam hunc immediate præceſſiſſe commemorat. „ Is fuit Joannes Caſtrenſis Apulus, qui „ ad patriam Eccleſiam Caſtrenſem translatus eſt.

Fr. Joan. Agrigentin. & Milevitan.
Fr. Joann. Agrigentin.
ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.
Fr. Joann. Epiſc. Caſtren.

Conv. Lavalen.
Gonz. in Prov. Turon. Pictav. Conv. 2.
Monum. MSS. ejuſd. Prov.

IV. Circa hunc annum in ſuburbio ſancti Martini ad occidentalem partem urbis Lavalenſis, vulgo *de la valle* in extremis finibus Epiſcopatus Cenomanenſis, verſus Britanniam ſuperiorem, ædificatum eſt Cœnobium Minorum nobili & ampla ſtructura per Guidonem Lavalenſem, ejuſque conjugem Joannam; quorum ſepulcra ærea deaurata adhuc conſpiciuntur coram altari majori. Temporis decurſu ad tantam excrevit amplitudinem, ut pulchra & magna habeat clauſtra & habitacula, fonteſque irriguos quatuordecim, decurrente aqua commode per omnes officinas. Introducti ſunt ab ipſo ferme initio in hunc locum Fratres Regularis Obſervantiæ, auctoritate Benedicti XIII. & miniſterio Abbatum de Claromonte, & de Bellabrancha, & recenſetur in Decreto Concilii Conſtantienſis inter alia domicilia quæ tunc poſſidebant hujus Inſtituti viri in Gallia. Servantur in Archivo multa diplomata Pontificia & Regia, atque in æde capitulari requieſcit Reverendus Pater Joannes Benedicti, quondam Ordinis Secretarius, Galliarum Commiſſarius generalis, & Viſitator multarum Provinciarum in Italia, vir in omni ſcientiarum genere excultiſſimus, & Græci, & Hebraici Idiomatis peritus. Summam compoſuit moralis Theologiæ, cujus ea eſt utilitas, ut quindecies ſit novis typis evulgata. Pertinet hæc ædes ad Provinciam Turoniæ Pictavienſis.

Fr. Joannes Benedicti.

Conv. Rupellæ.
Gonz. in Prov. Turon. Conv. 31. uſque ad 36.
Monaſt. Rupellæ.
Conv. Oleronis.
Conv. Angeriæ.
Conv. Barbezilii.
Conv. Pontis.

V. Fuiſſe autem ſub hoc tempus in ea Provincia, quæ Turoniæ abſolute nuncupatur, & cuſtodia Xantonenſi aliquot Conventus, qui non extant, conſtat ex nomenclatura Piſani. Eos nos hic breviter attingemus, neque enim amplioris narrationis ſuppetit fundamentum, deperditis & exuſtis horum locorum ſcripturis. In civitate Rupellæ ad mare Oceanum ſita, quæ hæreticorum noſtra hac ætate firmiſſimum erat præſidium, ſumma gloria, & rei Catholicæ augmento a Ludovico XIII. Galliarum Rege bellicoſiſſimo, recens devicta, duo erant Cœnobia, unum Minorum quod in hæreticorum collegium converſum eſt, alterum Clariſſarum S. Margaritæ dicatum, quod Catholicorum officiis & exercitiis ſolum relictum eſt. Alterum erat Minorum domicilium in inſula Oleronis, a Rupella leucis quinque plus minuſve diſtante, diligentia nobilis viri Domini Pontenſis conſtructum, nunc autem præter ſolos parietes deſtructum ab hæreticis. Miſſi ſunt anno MDLXXXIV. qui explorarent, an illuc jam tandem reciperentur aliquot Fratres Catholicis auxiliaturi? An firmam ibi ſtatuerint ſedem neſcimus. Tertium cœnobium erat ſancti Joannis in Angeria, urbe regia ad fluvium Vulturnum ſita, ſed poſſeſſa ab hæreticis civitate, expulſiſque Fratribus, prophanis uſibus deſervit. Quartum in Barbezilio oppido ſupra fluvium Nay, a Guidone Rupeſucaldo Comite fabricatum, extra muros, ſecus viam regiam, qua itur verſus Burdigalam, ab Hugonotis deſtructus. Quintum in urbe Pontis ita a multitudine pontium dicta ad Senonam amnem ſita, a Dominis Pontenſibus

bus extra muros ædificatum, in honorem ſanctorum Franciſci, & Dominici, ab eiſdem Catholici & Romani nominis hoſtibus ſolo æquatum. In hac Cuſtodia & Conventibus vixerunt olim Fratres doctiſſimi & piiſſimi, quorum memoria cum ipſis periit domiciliis. Alia quinque hujus Provinciæ Cœnobia enumerat Piſanus, Campriaci, Caſtri Cadulfi, de Monto, de Alloſis, & Columbæ quorum veſtigia non invenio apud eos, qui de noſtris domiciliis quidquam ſcripſerunt.

VI. Conceſſit hoc anno Bonifacius Pontifex Miniſtro & Fratribus Provinciæ Tuſciæ, ut admitterent Conventum ſibi ædificandum, impenſis & cura Criſii de Silano, domicelli diœceſis Vulteranæ, prope oppidum prædictum Silani, ejuſdem diœceſis, converſa in eorumdem uſum Eccleſia ſancti Joannis, cujus Criſius erat patronus: *Humilibus & honeſtis*. VII. Idus Januarii. Neſcio an hic Conventus fuerit extructus; non enim invenio inter alios recenſitum a noſtris auctoribus. Univit etiam hoc anno Monaſterio ſanctæ Claræ Conimbricenſi, rogante Joanne Rege Portugalliæ, Eccleſiam parochialem ſanctæ Mariæ de Penatona, Conimbricen. diœceſis, quæ ad jus patronatus ipſius Regis ſpectabat: *Etſi ex debito ſollicitudinis*. Nonis Julii. Conv. Silani.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ HOc anno Reverendus Pater Hues doctorali ſacræ Theologiæ lau-
„ rea inſignis, Andegavenſe Cœnobium ſua virtute per hæc tempora *Monum. MSS. Prov. Turon.*
„ decorabat: a Regina Siciliæ in Confeſſarium electus, grave onus cum ho-
„ nore ſubiens, integritatis vitæ fama Religionem illuſtrans obiit.

ARGUMENTUM.

Illuſtre ſubeunt Granatæ Martyrium duo Minoritæ. Aſſumuntur aliquot ad infulas Pontificias. Augetur numerus Conventuum.

I. HOc anno in civitate Granatenſi illuſtre paſſi ſunt Martyrium frater Joannes de Cetina, & frater Petrus de Duennas: de quibus ita compendioſe ſcribit Joannes Mariana: *Duo Franciſcani ſodales Chriſtianæ pietatis propagandæ ſtudio incenſi, gentiſque Mauricæ ab ſtulta perſuaſione ad veram religionem revocandæ, Granatæ in magna populi frequentia conciones habere aggreſſi ſunt, moniti ut deſiſterent, adduci non potuerunt, ac ne verberibus pulſati. Mauri ſacerdotes facto agmine, Regem adeunt, injuriam patriæ religioni fieri expoſtulant, impetrantque uti læſæ majeſtatis in eos homines ageretur. Capita amputata, corpora unco in Gemonias tracta inter populi convitia; ſed poſt fata tamen a noſtris dicati templis ſunt, atque in ſanctorum Martyrum numero habiti*. Anonymus auctor ſcripſit diffuſe vitam eorumdem, quam in ſua Chronica corrivavit Marcus Ulyſſipponenſis, & nos breviori methodo hic exhibemus. Duo Minoritæ paſſi Granatæ. *Marian. de reb. Hiſpan. lib. 19. c. 8.* *Marc. 3. par. lib. 1. c. 11.*

II. Joannes patre Joanne Laurentii Cetinæ (oppidum eſt in confinibus Aragoniæ Caſtellam verſus) natus, adoleſcentiori ætate inſervivit cuidam heroi Aragonio, inutiliter tamen, neque majori fructu, quam temporis & virtutum jactura. Divino quodam igniculo reſipiſcens, hero & mundo valedixit, eremumque petiit ſancti Gineſii, non procul a civitate Carthaginenſi, ubi aliquot annis pie vixit. Ad majora virtutis incrementa aſpirans, rediit in Aragoniam, & in Cœnobio Montionis, alias Montis-Joni, habitum ſuſcepit B. Joannes a Cetina. CORRECTIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Initiatur inter Minores.

ſcepit Minorum, ubi Sacerdotio initiatus, vitam tranſegit religioſiſſimam. Hinc Barcinonem, ut ſtuderet, miſſus, adeo profecit in ſacris litteris, ut infra paucos annos inſignis evaſerit prædicator, & Mauris, Judæiſque ubicumque occurrerent, vel confeſſus haberent, ultro Evangelicam propoſuerit veritatem. Translatus ad Cœnobium Chelvenſe in regno Valentino, ſtrictiſſimam in omnibus obſervavit paupertatem, unica ſegmentitia veſte contectus, nudiſque pedibus incedens, vitam æmulari ſatagebat, eorum qui novæ reformationis in ea regione tunc auctores eſſe cœperunt. Audivit pro Christo paſſos paulo antea Hieroſolymis quatuor Minoritas Chriſti athletas, quorum mors tum pretioſa fuit in conſpectu Domini, tum glorioſa in ore Conſodalium: eorumque æmulatus agonem, decrevit in eadem ſancta Civitate, pro Chriſti nomine vitam offerre. Romam venit ſub ipſis auſpiciis Bonifacii IX. licentiam transfretandi, & benedictionem Apoſtolicam impetraturus. Pontifex explorato & probato hominis ſpiritu, liberam conceſſit facultatem, Sarracenis ubicumque prædicandi, excepit tamen ſanctam Civitatem, ne Conſodales illic habitantes in diſcrimen adduceret. Expeditiſſimam omnium viam cogitans Joannes aſſequendi Martyrii, profectionem Bæticam, & fidei prædicationem inter Mauros Granatenſes, eo confeſtim abiit, & Hiſpali a Joanne Vitale, Provinciæ Caſtellæ Miniſtro, licentiam petiit iſthæc aggrediendi. Mature hæc conſideranda dixit Miniſter, neque temere obeunda, in quibus aliqui dum ſibi ſpondent victoriam, turpiter ſuccumbunt; juſſitque ut in ſolitario & religioſo cœnobiolo a Monte nuncupato, non longe ab urbe Cordubenſi, in montibus ſito, longiori examine probaret, an ſpiritus iſte a Deo emanarit. Perſtitit hic annum integrum in continua oratione, abſtinentia, & corporis maceratione, compacto ſibi propriis manibus ex vimine & rudi materia, humili tuguriolo, prope Monaſterium in montis cacumine.

Anhelat ad Martyrium. — *Id aſſecuturus proficiſcitur in Bæticam.*

III. Hoc ſacro apparatu manifeſtari cœpit voluntas divina, tum creſcente viri virtute, tum confirmante cœleſti potentia bonam de eo conceptam opinionem. Etenim cum incendio flagraret Cœnobii culina, nec ullo modo reprimi poſſet voracitas ignis, quæ trabes & tectum jam depaſcebat, provolutus in genua Joannes, precibus impetravit, ut non ſolum flamma extingueretur, verum etiam univerſum damnum utenſilium combuſtæque officinæ, reſtitutis omnibus in priſtinum ſtatum, reſarciretur, nullo remanente incendii veſtigio. Martinum Fernandez, qui fundum Monaſterio ædificando conceſſit, gravi oppreſſum tibiæ dolore apud Fratres cubantem, mirifice ſanavit. Lapidem immenſi ponderis, quem cæmentarii, & coadjutores multi movere non poterant, appoſita manu, nullo negotio impulit quo volebant. Ita probata, & confirmata hominis virtute, conceſſa fuit, quam anxie cupiebat, & per litteras petiit licentiam, per præcipuos provinciæ Patres in Comitiis Burgenſibus congregatos, ſcripta ſcheda per fratrem Alphonſum Cuſtodem Hiſpalenſem. Deſtinatus ſocius itineris frater Petrus de Duennas Palentinæ regionis adoleſcens, tunc hoc Inſtitutum profeſſus, in aula educatus, annorum duodeviginti, quem Comitem in Martyrio fore, revelatum fuit oranti, in oratorio horti Chelvenſis Cœnobii, dum forte illac cum hero adoleſcentulus tranſiret, ea de cauſa conceſſus, aliter negandus a Patribus caventibus juvenis flexili ætati, quæ facile blanditiis & terroribus ſuperatur.

In receſſu aliquandiu ſancte vivit. — *Prodit ad Martyrium.* — *Socio Fr. Petro de Duennas. Gonz. in Prov. Valent. Conv. 5.*

IV. Ad pugnam anhelantes deſignati fidei pugiles, induti armaturam fidei, tamquam ad epulas invitati, propere feſtinant ad deſtinatum certaminis locum, urbem Granatenſem, in via ad oppidum Alcalæ regiæ occurrenti pau-

Granatam pergunt.

pauperi ſeminudo frater Joannes mantellum porrexit, quo exoneratus, magis ſe expeditum ſenſit ad prælium, novaſque ſibi additas vires, ut Chriſtum, qui in paupere latebat, coram Sarracenis prædicaret. Obviis itaque fidei hoſtibus adventus cauſam ſciſcitantibus intrepide reſpondebat, ſe idcirco veniſſe, ut Chriſtum cordibus infereret, Mahometem averruncaret. Divina factum eſt providentia, ut quantumvis multa adverſus eorum perfidiam proferret, nullus eſſet, qui iter impediret, nec injuriam irrogaret, donec ad ipſam Civitatem cum ſocio perveniret. Ut erat in conſpectu, præ foribus ſigno crucis ſe munivit uterque, & pia præmiſſa prece, rogaverunt Dominum, ut proſperum ſuum iter faceret, adulterantemque civitatem ad veræ fidei agnitionem attraheret. Ingreſſi urbem die dominica, octava Januarii hujus anni, obvium habuerunt fratrem Euſtachium Luſitanum, ſui Ordinis virum, mercatorum Chriſtianorum, maxime Catalanorum, confeſſarium & ſacellanum, explorantesque civitatem, & commodum locum, in quo poſtridie prædicarent, inquieto vulgo ſuſpicionem fraudis, & exprobandæ ſuæ legis timorem ingeſſerunt. Orto in populo tumultu, Cadi ſive ſummus illorum ſacerdos, Mahometo Aben Balva, duodecimo Mauricæ ſtirpis Rege Granatenſi Malacæ agente, Fratres accerſivit, interrogavitque adventus cauſam? Cui illi: *tuam gentiſque ſalutem, in eo conſiſtentem, ut rejectis Mahometis ſpurcitiis, Chriſtum verum Deum humani generis Redemptorem aperte fateamini, & ſecundum præſcriptam ab eo legem vitam deinceps traducatis.* *Abite*, inquit, *in malam rem, ſtulti & amentes, iſtas inſanias prædicate dementibus, veſtri erroris ſectatoribus non vero Mahometis cultoribus, qui inania veſtra dogmata plenis buccis irrident. Si veſtræ vultis vitæ conſulere, quamprimum, & occulte recedite, idque meæ referte humanitati, ne propediem occidamini.* *Non alio* (ajunt illi) *argumento opus eſſet, ut perfidiam veſtram irrationabilem eſſe probemus, quam quod omnem reſpuatis rationem, erroremque vi, non doctrina, gladio, non ſcientia, defendatis. Miracula quæ potentiam excedunt humanam, & univerſum ferme orbem errorum tenebris cæcutientem fidei fulgore clarificarunt, apud vos viluerunt, & magica dicitis ludibria. Quod ſi vero ulla poſſit eſſe in oculis veſtris fidei confirmatio, protectio divina circa recte credentem, & incrudeli in periculis deſtitutio: offero me voracibus flammis; ingrediatur item unus ex veſtris, illiuſque ſit vera fides, cui ignis pepercerit. Quod autem humanitati tuæ tribui velis meam in efferа hac gente indemnitatem, quas debeo, habeo gratias, licet beneficii potioris loco repoſuerim pro Chriſto vitam offerre.* Nihil ad hæc Cadius, ſed velut inſanos, ſuæ vitæ prodigos juſſit duci in domum Chriſtianorum, & impunes dimitti.

In judicium vocantur.

Dimittuntur impunes.

V. Illi vero tamquam inertes latitare nolentes, in publicum prodibant, & Chriſtum aperte prædicabant, qua de cauſa commoto populo pridem concitato, quod Cadius remiſſius egerit, illis audacter verba facientibus in Mahometem, oportuit iterum in judicium evocari. Intelligentes jam tempus inſtare certaminis, præmiſſa confeſſione ſacramentali, acceptaque benedictione fratris Euſtachii, alacriter perrexerunt, & denuo interroganti Cadio coram populo, quid in ea vellent Civitate? dixerunt, civium ſalutem per veram Chriſti confeſſionem. Fremente ad hæc circumſtanti caterva, juſſit eos deduci in ergaſtulum captivorum Chriſtianorum, atque hinc extractos mitti in carceres regios intra palatii ambitum extructos, donec Rex in urbem reverteretur. Ærumnas multas paſſi uſque ad diem XVII. Februarii miſſi ſunt cum aliis captivis ad vineas effodiendas, quo in labore Criſtiana effulſerunt patientia, & patiendi deſiderio. Die Sabbati incluſis turri Chriſtianis, juſſus eſt

Iterum revocantur.

Incarcerantur.

Mira operantur.

eſt die ſequenti frater Joannes Miſſæ exhibere ſacrificium, eo tamen in loco, quo celebrandum erat, ultra ſeptuaginta homines congregari non poterant. Compaſſus ille reliquæ Chriſtianorum concaptivorum multitudini, quæ rei ſacræ propter loci anguſtias adeſſe non poterat, oravit, obtinuitque ut muri cederent, tantaque eſſet loci intercapedo, quanta toti Chriſtianorum numero excipiendo ſufficeret. Hoc miraculo ſtupefacti multi ex iis qui aderant, & in fide vacillabant ad Mauricam ſectam tranſituri, in fide confirmati ſunt, alii a pueritia captivi longa diſſuetudine a Chriſtianis ritibus aberrantes, & neceſſaria ad ſalutem dogmata neſcientes, magno fervore incenſi petierunt plene in Chriſti lege doceri. Omnibus præcipua fidei myſteria Joannes explicuit, omnes docto & pio ſermone hortatus eſt ad perferendas quaſcumque pro Chriſti nomine ærumnas, Apoſtolico probans eloquio, *non eſſe condignas paſſiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.*

Rom. 8. 18.

VI. Per unum & alterum menſem interdiu laboribus, noctu carceribus mancipati a divinis laudibus, & orationibus non ceſſabant, noctes ducentes inſomnes in hymnis, & canticis ſpiritualibus, longanimitatis, & patientiæ concaptivis exhibentes exemplar. Perpetuis ærumnis abſque alterna requie victus frater Petrus, morbo correptus eſt, eoque invaleſcente, ægrotavit ad mortem hebdomadibus tribus frater Joannes, quem plus cruciabat timor perdendæ aureolæ Martyrii, quam febris illa mortalis, quæ inde ei gravior facta eſt, quod mortem inſerret communem, & atrociorem non liceret ſubire in fidei teſtimonium. Continuas proinde uterque offerebat preces Deo, ut voto ab ipſo immiſſo, inter tot calamitates & miſerias conſtanti potiri liceret, & inter ſacros ſuos Martyres dignaretur recenſere. Exaudivit Dominus preces ſervorum ſuorum, & perfectæ reſtituit utrumque ſanitati. Joannes porro non deſtitit a docenda turba Chriſtianorum, & in fide confirmanda, & quinque habuit publicas conciones, in quibus Chriſtianæ fidei veritatem, & Mauricæ falſitatem comprobavit, maxime in ea, qua Dominicæ ſecundæ poſt Paſcha Evangelium, quod incipit *Ego ſum paſtor bonus*, explicavit, monſtravitque Chriſtum verum illum eſſe paſtorem, Mahometem vero, nec mercenarium eſſe, ſed furem & latronem, qui oves diſpergit ac mactat, tantoque ardore dicendi invectus eſt in nebulonem, ut fremere, & frendere adſtantes Sarraceni, timere ac ultimum expectare exitium cœperint Chriſtiani.

Infirmantur.

Siſtuntur coram Rege.

VII. Regreſſus Rex XIX. Kalendas Maii, poſt biduum ad ſe accerſitos circa multa interrogavit; illi vero, præſertim ſenior Joannes, intrepido animo ad cuncta reſponderunt, Chriſtianam paſſim collaudantes Fidem, & Mauricam exprobantes perfidiam. Ad hæc indignatus Rex immitis, Joannem in capite baculo feraliter percuſſit. Nihil hic præter gratias reddidit, ad graviora pro Chriſto ferenda ſe paratum oſtendens: *Niſi reſipueris*, inquit, Rex, *& miſſas iſtas feceris ſtultitias, propediem experieris, quo tua te ducat inſania, & quam parum tuus tibi proderit Chriſtus. Attamen tu ille miraculorum patrator fortaſſis temet reſuſcitabis occiſum, aut ſocio caput reſtitues abſciſſum? Hem iſta tua vellem videre prodigia; hoc tecum inibo pactum: te in miraculorum exercitium ſervabo indemnem, comiti caput amputabo, ſi tu connectas, vera te locutum dixero, ſin autem, velut ſeductor morieris, aut ad noſtras acies tranſibis.* Exclamarunt protinus circumſtantes, nullum ineundum cum incantatoribus, & verſutis hominibus pactum; quippe præſtigiis aſſueti facile toti genti illuderent, & in magnum adducerent diſcrimen fidem Mahometanam. His a ſententia revocatus fratri Joanni, conſtanter Chriſti cauſam agenti, ictu baculi denuo grave vulnus inflixit, & oculum excuſſit,

Dire verberatur Fr. Joannes.

atque

atque veſte abſtracta, zelum ſuæ præferens legis addidit verbera, ut fatigato lacerto plura non valeret. Deinde adſtanti Ariæ Luſitano, Regio ſtructori, aliiſque præcepit, ut quibus ipſe non poterat, flagellis excoriarent. Atqui hi ultra mandatum progreſſi, tam dire verberarunt, ut a tergo viſcera diffluerent. In omnibus his non peccavit ille labiis ſuis, neque ſtultum aliquid protulit, ſed Deo gratias agens, orabat pro percutientibus, & calumniantibus ſe. Fratri Petro intrepide & animoſe hæc aſpicienti bene precatus eſt, perſuaſitque conſtanter & viriliter agere, & Dei gloriam legitime certantibus præparatam, erectis in cœlum oculis, oſtendit. Oſculum pacis dare volenti non eſt permiſſum, imo Regi perſuaſum, ut quamprimum e medio tolleret, ne adoleſcentem amplius dementaret, aut ſua pertinacia animos oculoſve adſtantium perſtringeret; ſpem autem ſupereſſe dicebant, ut iſto occiſo, alter tenerioris ætatis, abjecto Chriſtianiſmo, ad ſuam ſectam tranſiret. Rex judex, & carnifex effectus, tamquam ſuæ legis zelator, prolata in Joannem mortis ſententia, arrepto gladio propriis manibus caput abſcidit.

Occiditur a Rege.

VIII. Ad Petrum mox converſus: *Alieno*, inquit, *diſce periculo o Adoleſcens, quid magis expediat, an ſtulte ſine ullo lucro vitam profundere, an in delicias, ſeculique voluptates ſervare. Vita tua in manibus meis eſt, ſunt & divitiæ, ac gloria, reſipiſcenti illam condonabo, atque iſta inſuper adjungam. Divitiæ tuæ*, inquit agonotheta, *tecum ſint in perditionem, pluris facio, quæ crudeliter exhibes tormenta, quam quæ præſtare poſſis oblectamenta. Iſta jamdiu ſprevi, illa laturus in tuum regnum adveni. Te aliud agente in tuo triumphamus regno, & ſane meus ſocius jam feliciter regnat, de ſua victoria ſecurus, & de mea ſalute ſollicitus. Age ergo, me junge ſocio, non patiar ab eo divelli: ejus æmulor triumphum, ejus ſequi cupio veſtigia. Itane*, Inquit Rex, *ſanctum tuum judicas ſocium, & in cœlis regnare; ora eum ut ſeipſum reſuſcitare velit occiſum. Facillimum hoc eſſet*, ait Petrus, *divinæ virtuti, qui inanimato corpuſculo primum infudit, cur non poſſit provectiori ſpiritum refundere? an facilius erat hominem ex limo formare & vivificare, quam compactum corpus & animam conjungere? Ut vero ipſe hæc faciat occiſus, ſtulte non petam, non quod poſſe dubitem, ſed quod expedire non ſciam. Petrus Apoſtolus hoc meo ſocio ſanctior erat, multa aliis impertiit beneficia, innumeris coruſcavit miraculis, nec tamen ullum in ſuum uſum convertit*. Animadvertens Rex ſe, alioſque, qui ſeorſim vocatum flectere blanditiis tentarunt, operam perdere, fuſtibus, flagelliſque cædi imperat. Illa patientis ſola vox audiebatur *Deo gratias*, additis aliquando ſonoro ſpiritu piis quibuſdam orationibus. Male affectum iterum blanditiis, largiſſimis honorum, opum, nobilis conjugii pollicitationibus aggrediuntur, & vincere conantur, ſed fruſtra, cuncta reſpuente ſacro Chriſti Athleta, & dicente ſibi, carius eſſe mori cum ſocio, quam vivere inter homines vitæ ſpurciſſimæ. Ad hæc Rex ira excandeſcens, eodem, quo ſocium ultimo affecit ſupplicio XVII. Kalendas Maii in Sabbato. Tracta poſtea cadavera a Regia, quam *Alhambra* nuncupabant, uſque ad Civitatem, injuriis affecta, & membratim conciſa, turpiter deinde per vicos urbis deducta, demum extra portam *Bibarambram* ignominioſe ejecta, a Chriſtianis occulte collecta, majori ex parte a Catalanis in ſuam regionem aſportata, in Eccleſia Cathedrali Vicenſi honorifice collocata ſunt, ut ex ſubjecto publici ſcribæ teſtimonio extracto ex actis viſitationis Petri Jacobi Epiſcopi Vicenſis conſtabit, diſtributis tamen aliquot particulis & reliquiis in Provincia Bætica, Minoritarum Cœnobiis Cordubenſi & Hiſpalenſi.

Tentatur frater Petrus.

Occiditur.

Reliquiæ ductæ in Eccleſiam Vicen.

IX. *Deinde autem die Veneris decima tertia menſis Maii, anno prædicto milleſimo quingenteſimo octuageſimo octavo, præfatus admodum illuſtris, & Reverendiſſimus in Chriſto Pater & Dominus Dominus Petrus Jayme, Dei & Apoſtolicæ Sedis gratia Vicenſis Epiſcopus, continuando ſuam generalem viſitationem, viſitavit in dicta Eccleſia Vicenſi reliquias ſequentes, præſente Reverendo Domino Bartholomæo Comelles, Canonico dictæ Eccleſiæ, in his interveniente pro reverendis theſaurariis, & operariis dictæ Eccleſiæ, occupatis aliis arduis negotiis, & præſente & interveniente me Joanne Vinyes Notario, & S. D. Reverendiſſimæ ſcriba. Primo unam capſulam ligneam rotundam, in qua &c. Item viſitavit oſſa ſanctiſſimorum Martyrum fratris Joannis Laurentii de Calathajubo, & ſocii ejus fratris Petri Toletani de Ordine Minorum, in dicta capſula decenter inventa. Item S. D. Reverendiſſima viſitavit quamdam in ſcriptis papiri ſchedulam, qua oſſa Sanctorum prædictorum reperiuntur involuta, ſcriptam de antiqua littera, quam ſchedulam ſua Dominatio Reverendiſſima mandavit per me dictum Notarium & ſcribam in præſenti originali proceſſu dictæ generalis viſitationis tranſcribi, & accopiari de verbo ad verbum, prout per me dictum Notarium & ſcribam, de mandato S. D. Reverendiſſimæ, & in ejus præſentia, & dicti Domini Canonici Comelles, & aliorum multorum fuit de verbo ad verbum in præſenti proceſſu inſerta & accopiata, & cum ſuo originali collationata & comprobata, & ejus tenor ſequitur ſub his verbis:*

Jeſus. Maria. Franciſcus. In civitate Granatæ, anno Domini milleſimo trecenteſimo nonageſimo ſeptimo, quarto decimo Kalendas Junii, ſub Rege Mahomet paſſi ſunt ſancti Martyres frater Joannes Laurentius de Calathajubo, & ſocius ejus frater Petrus Toletanus de Ordine Minorum, qui propter fidem Domini noſtri Jeſu Chriſti in carcerem fuerunt miſſi, & in ferris ligati, deinde graviter verberati, & coram Rege capitibus truncati. Poſtea ab infidelibus per vicos civitatis turpiter deducti, ad ultimum vero per portam, quæ vocatur Bibarambra extra civitatem ejecti ſunt. Poſt tres dies venerunt Chriſticolæ captivi, & tulerunt corpora Sanctorum, & juxta arcem muri prædictæ civitatis ſepelierunt ea, & de reliquiis eorum miſerunt in civitatem Hiſpalenſem, & in urbem Cordubenſem Fratribus dicti Ordinis, & ibi a fidelibus Chriſtianis divinitus coluntur. In quorum honore & reverentia multi ab infirmitatibus curantur, & in Eccleſia ſancta Dei multis miraculis clarent. Erant tunc temporis Granatæi in fondico Cathalanorum fideles Chriſtiani, qui omnia hæc viderunt, ſcilicet frater Euſtachius de Regno Portugallenſi prædicti Ordinis Minorum, frater Michael de Mercede captivorum, mercatores Guillermus Verini, Petrus Rube, Antonius Paracona, Petrus de Borja.

La molt alta Señora Reina de Arago, que Deus do vida e ſanitat mols anys a llabory gloria del altiſſim Deu y Señor noſtre dona Maria, on lany mil quatre cens cinquanta ſeta vuyt de Octobre per ſa devocio pres deles reliquies dels dits Sants per merits dels quals Deus per ſa infinida miſericordia li do gratia, que puxa fer tals obres, que conſequeſca aquella gloria de Paradis. Amen. Item pulveres &c.

Ego Jacobus Fabrega Presbyter in Eccleſia Vicenſi beneficiatus, auctoritate Reverendiſſimi Domini Vicenſis Epiſcopi Notarius publicus, & Curiæ Vicariatus Eccleſiæ Vicen. Scriba, quia hujuſmodi reliquiarum viſitationem interpolatim, prout jacet in præſenti papyri folio, manu aliena fideliter ſcriptam a ſuo originali proceſſu viſitationis Eccleſiæ Cathedralis Vicenſis factæ per Reverendiſſimum Dominum Petrum Jayme bonæ memoriæ Epiſcopum Vicen-

Anno Christi 1397.	Bonifacii IX. anno 8.	Wenceslai Imp. anno 19. & 20.	Religionis Minorum anno 190.

tenſem, de anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo octavo, in Archivo dictæ Curiæ, una cum pluribus aliis proceſſibus, regeſtris & ſcripturis ibidem ſub fideli cuſtodia cuſtoditis, recondito & conſervato exiſten. extrahi feci, ideo ſigno & nomine meis ſubſcripſi, & ſubſignavi in teſtimonium præmiſſorum, rogatus die tertia Februarii, anno a Nativitate Domini milleſimo ſexcenteſimo ſecundo.

X. Diſcrepat in aliquibus hæc reliquiarum ſcheda a præmiſſa narratione per coævum Anonymum compacta, cognominatur etenim Joannes a Calathajubo, quod Celtiberorum in Hiſpania Tarraconenſi, ad Salonem fluvium oppidum eſt haud ignobile, & Petrus ab urbe Toletana, cum priorem Cetinæ, & poſteriorem in Diœceſi Palentina natum dixerimus. Fortaſſis vel ex longo incolatu, vel educatione, aut ſtirpis origine ita cognominati ſunt ab horum locorum incolis, qui ſuis urbibus nobilium Martyrum gloriam advehere conati ſunt. Dicuntur etiam coram Rege capitibus truncati, cum illorum acta ab ipſo Rege ultimo ſupplicio affectos enarrent. Reliqua concordant, putaverim tamen recentiorem ſchedam hanc eſſe, quam quæ actis ſtatim ab ipſo martyrio conſcriptis fidem abrogent, atque tunc reliquiis appoſitam, quando anno MCCCCLVII. conceſſæ ſunt aliquæ reliquiarum particulæ Reginæ Aragonum Mariæ, Alphonſi V. uxori. Scripſerunt de his Martyribus Anonymus ſæpe citatus, Marcus Ulyſſipponenſis, Antonius Vincentius Domenecus Ordinis Prædicatorum, Franciſcus Gonzaga multis in locis ſuæ hiſtoriæ, Joannes Mariana, Stephanus Garibajus, & alii.

Quinam horum vitas ſcripſerũt. *Marc. 3. par. l. 1. c. 11. Domen. de ſanct. Catalon. fol. 56. Gonz. in Prov. Valent. & Granaten. Mariana citat. Garyb. lib. 19. Regum Caſtellæ. c. 69. & lib. 40. c. 12.*

XI. Creati ſunt hoc anno Pontifices, Beriten. Archiepiſcopus Antocephalus in Phœnicia, ſub Patriarcha Antiocheno, frater Blaſius de Cluſiano, per obitum Jacobi. VII. Idus Julii. Fernen. Epiſcopus in Hibernia, ſub Archiepiſcopo Dublinen. frater Antonius de Terranova; non explicatur, qua ratione vacaverit Eccleſia. VIII. Kal. Junii. In catalogo Epiſcoporum Fernenſium ſcribit Waræus, hoc tempore ſediſſe Thomam Den, prius Archidiaconum illius Eccleſiæ, electum anno MCCCLXIII. & obiiſſe anno MCCCC. Quare judicaverim, aliquem hic latuiſſe dolum ſubreptionis, vel falſæ narrationis, & proinde celatum nomen prædeceſſoris, per cujus abſentiam aut obitum deberet ſedes vacare. Gravinen. ſub Archiepiſcopo Materano in regno Neapolitano, frater Franciſcus Bonacurſius, per tranſlationem Philippi ad Eccleſiam Hydruntinam. XV. Kal. Maii. Paulo poſt deputatus eſt in ſpiritualibus & temporalibus adminiſtrator Eccleſiæ Accien. in Corſica, per abſentiam Raymundi XII. Kal. Julii. „ Neque enim de vita, aut morte „ Raymundi per decennium, aut circa, veridica potuit haberi relatio. In- „ ſuper inſtitutus eſt Franciſcus Inquiſitor hæreticæ pravitatis, & Sedis „ Apoſtolicæ Nuncius cum facultatibus plurimis per univerſam inſulam „ Corſicæ. Quidam inſtitutum volunt Epiſcopum Gravinenſem, Inquiſi- „ torem & Nuncium Corſicanum, anno MCCCXCV. & VI. Pontificatus Bo- „ nifacii, hoc vero anno Adminiſtratorem Eccleſiæ Accienſis. „ Hoc anno electum a Benedicto XIII. Antipapa in Archiepiſcopum Montis regalis in Sicilia, fratrem Joannem Thauſtem Minoritam, Theologiæ Doctorem, & Confeſſarium Martini Aragonenſis, Martini Regis Siculi genitoris, & fratris ſui Joannis in regno Aragonio ſucceſſoris, ſcribunt auctores hiſtoriæ Montis regalis, & ab hac Eccleſia tranſlatum ad Oſcenſem ſub annum MCCCCIII. Martinus Carillus in catalogo Epiſcoporum Oſcenſium meminit Joannis Thauſtis, quem Normannum, & Ordinis ſanctæ Mariæ Mercedis redemptionis captivorum facit. At non concordant hi auctores in temporis menſura, primi enim electum Archiepiſcopum aſſerunt hoc ipſo anno, & tranſlatum ad Oſcen-

Fr. Blaſius Archiep. Beriten.

Fr. Anton. Epiſc. Fernen.

Fr. Franciſcus Gravinen.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Fr. Franciſc. Inquiſitor, Nuncius, Epiſc. Gravinen. Adminiſtrator Accien.

Fr. Joan. Ateh. Mont. reg. *Pyrrhus in not. Eccleſ. Mont. reg. Lelius de eadem.*

Oſcenſem anno MCCCCIII. poſtremus aſſumptum ait ad Oſcenſem anno MCCCXCIV. nulla facta mentione translationis a Monteregali. Unde vel duo fuerunt hujus nominis, vel auctores annos & Inſtitutum confundunt.
Fr. Roger. Venafri. Hoc anno Epiſcopum fuiſſe Venafri in regno Neapolitano, ſub Archiepiſcopo Capuano, fratrem Rogerium Minoritam habeo ex tabulis illius Eccleſiæ.

XII. Extructum ante hoc tempus Cœnobium ſancti Franciſci a Monte
Monum. MSS. Prov. Gran. Gonz. in eadem Provinc. Con. 4. nuncupatum, prope Cordubam ex iis, quæ de incolatu Joannis Cetinæ Martyris diximus, plane liquet. Magnis encomiis locum hunc extollunt, qui vel viderunt, vel inhabitarunt. Ex diffuſiſſimo opuſculo MSS. mihi tranſ-
Conv. Montis. miſſo, præcipua hic delibabo. Situs ſolitarius & aſperrimus eſt inter altiſſimos montes, vulgo Hiſpano *Sierra Morena*, denſis ſilvis, ſpiſſiſque dumetis prædonibus, quibus ſemper abundant, opportunos. In circuitu haud ignobilia conſpiciuntur oppida Adamuſii, Villæ-Francæ, Carpii, Montorii, Perabadii. Ad ſanctum Franciſcum primam referunt domicilii originem; quod vix credam, neque enim regionem Bæticam, inviosque illos montes penetraſſe ullum comperio veſtigium. Diſcipuli potius opus puto, & ſub ejus ætate vel paulo poſt inchoatum. Univerſa Tugurioli moles pedes quadraginta longa, lata viginti quatuor in montis latere, non tam religioſorum Monaſterium, quam ferarum caverna videbatur. Eccleſia rupes erat concava, cellulæ in petra exciſæ, deſuper lumen recipientes, potius mortuis ſepeliendis, quam vivis excipiendis, aptiores. Pauculi hic cohabitare poterant, plurimi tamen ſolitudinis amore cupiebant; quare decreverunt circa annum MCCCXCIV. commodiore loco ejuſdem montis ampliorem ædem conſtruere. Benedictus XIII. ſub Pſeudo-Pontificatus auſpiciis facultatem conceſſit, ſed conſenſum denegavit Martinus Fernandez Iliturgicus fundi Dominus, donec ipſo in monte tibiæ vehementi dolore correptus, a prædicto martyre Joanne mirabiliter ſanatus eſt. Nova itaque ædes viginti incolarum capax, & eremitoria aliquot mundanis curis expellendis, diviniſque myſteriis contemplandis aptiſſima, piorum virorum expenſis extructa, in hunc uſque diem excultiſſimos producunt Anachoretas. Inter hos fulſerunt Bartholomæus Guadalupenſis, Franciſcus Solanus Peruani Imperii Apoſtolus, Michael Triguillus, Marcus a ſancta Magdalena, Joannes a ſancto Ludovico, Joannes de Sanctorcaſio, Joannes de Carcamo, Petrus de Azpitia, tantæ in his eremitoriis abſtinentiæ & virtutis, ut per integros menſes ad victum ſolum panem, aquam & poma aliquot adhiberent, imo neque hæc aliquando deguſtarent, ſed intacta aliquando in Cœnobium reportarent poſt longas orationes, divinas extaſes, & crebras corporis macerationes. Incredibile eſt quanto ferantur affectu populi oppidorum, vicorumque in circuitu poſitorum erga hujus loci incolas, tum propter ipſorum religioſiſſimam vitam, tum propter ſanctorum hominum ſub Maurico jugo illic habitantium veſtigia. Cœnobii patroni Marchiones Carpenſes ſumme in Fratribus benevoli & benefici, extructo ſibi devoto habitaculo, aliquando Fratribus cohabitant, & ſpiritualibus animam excolunt exercitiis. Domum integram edificavit, & lapideam fecit Didacus Lupus de Haro, circa annum MDLVI. ita deprecante prædicto Guadalupenſe, & mirabiliter lapidicinam excavante. Crebra hic evenerunt miracula cibi præſtiti Fratribus modis miraculoſis, ignis voraciter ſilvas depaſcentis extincti, & artis diabolicæ frequenter eluſæ.

XIII. Ex Piſani catalogo conſtat, in Provincia Caſtellæ & Cuſtodia Toletana tria præter alias a me deſcripta habuiſſe hoc tempore Minoritas Cœnobia, quorum huc uſque non meminimus, quia origines erant omnino incertæ.

certæ. Hic tamen dabimus ſub compendio, quæ alii diffuſius enarrarunt. Primum eſt Guadalfagiaræ, in nova Caſtella Ducum Infantatus nobilis urbis, poſt extinctos Templarios Minoritis traditum anno incerto, Fratribus tamen Obſervantiæ anno MCCCCLV. ſub Calixto III. ita ſupplicante Innico Lopetio Mendozio, Marchione Santillanæ, qui in majori ſacello tumulatus eſt. Patris ſepulturam illuſtraturus, & religioſis ſuum amorem patefacturus Petrus Gonzalvus Mendozius, Toletanus Archiepiſcopus, totam Eccleſiam refecit, & auguſtiorem reddidit; ſed architecti vel fabrorum imperitia bis collapſam, tertio nobili ſtructura ædificari ejuſdem Præſulis defuncti facultatibus obtentum eſt. Qua de cauſa jus honorarium patronatus conceſſum eſt prædictæ Sanctillanæ familiæ, hujuſque ſucceſſoribus Ducibus Infantatus, qui in ſacello majori pulchro mauſolæo ſepeliuntur. Atque hinc ſumma eſt Mendoziæ proſapiæ horum Ducum erga domum iſtam benevolentia & munificentia. Res mira ipſa in urbe cuidam hujus domus alumno contigit. Regnante Joanne II. areſcente ſegete præ ſiccitate, Magiſtratus publicam ſupplicationem ad ædiculam prope forum ſancto Dominico ſacram indixit, concionemque habuit quidam ex Minoritis. Sub dicendi finem pia quadam Apoſtrophe ad Deum ſermonem convertit, & tanta fiducia, tantoque fervore ac lacrymis miſericordiam peccatoribus, & terræ pluviam imploravit, ut quotquot aderant in gemitus, ſuſpiria, lacrymas prorumperent, & ſumma pietate cordiſque compunctione Deum orarent, quatenus ſibi loquentem ſervum ſuum exaudire dignaretur. Extemplo ſupra concionatoris caput grandis, ignea & ſplendidiſſima crux apparuit, mox mugire tonitrua, multiplicari fulgura, denſari nubes cœperunt, & copioſiſſima pluvia terræ aridæ exuſtæque faciem mutavit, pallentiaque arua grato virore revixerunt. Inſigne hoc portentum ſcripſit præfatus Joannes Rex ad beatum Vincentium Ferrerium; cui ille quid agendum eſſet ad divinæ majeſtatis, populis offenſæ iram mitigandam, pie reſcripſit. Ipſum epiſtolæ autographum ſervatur Madriti.

Conv. Guadalfagiaræ.
Gonz. in Prov. Caſtel. Conv. 4. Salazar. lib. 4. de eadem Prov. cap. 1. & 2.

XIV. Jacent in hoc Conventu quatuor Provinciæ Caſtellæ Miniſtri, Antonius Cordubenſis doctis ſuis elucubrationibus ubique notiſſimus, Joannes Lilius, Dionyſius Luſitanus, Petrus Alabus; & duo præ reliquis pii viri frater Didacus Dux, ſui Inſtituti tenaciſſimus, adeo aſſiduus in pſalmodia, ut annis ſexaginta, quibus in Ordine vixit, numquam dum per corporis ægritudinem liceret, media nocte ad divinas laudes ſurgere prætererit: & frater Andræas de Loçoya laicus Cœnobii janitor annis quinquaginta, qui toto hoc tempore januam ipſam numquam egreſſus eſt. Magna ferebatur erga pauperes caritate, & in magna annonæ penuria ingentem egenorum numerum ſua alebat induſtria. Gaudet hoc Cœnobium clementi cœlo, & ſalubri aura, optima Bibliotheca, liberalitate fratris Franciſci Ximenii Archiepiſcopi Toletani, commodo valetudinario, multa pretioſaque ſupellectile Eccleſiaſtica dono Ducum Infantatus, quibus demum, videlicet Joanni & Annæ Mendoziis non ſolum templi, verum etiam totius Cœnobii adjudicatus eſt a Patribus iſtius Provinciæ Caſtellanæ patronatus, ob ſummam eorumdem in Fratres pietatem. Frater Antonius Mendozius filius Marchionum Cenetenſium ſacellum pulchrum, reliquiis multis inſigne, conſtruxit ad latus Evangelii; Alvarus Mendozius, Innici Lopetii Mendozii Ducis Infantatus filius ſacerdotia aliquot ſecularia in hac Eccleſia inſtituit, annuos reditus reliquit, multis modiis tritici diſtribuendi inter egenos menſibus Aprilis & Maii, & puellis nubilibus maritandis ex patris Guardiani conſilio. Anno MDCIV. venit in urbem Rex Philippus III. & abſque ullo Fratrum incom-

modo

modo cum Regina & cubiculariis habitavit tribus diebus in Cœnobio, & eum in hos incidiſſet feria IV. Cinerum in ſacello majori interfuit cum eadem Regina divinis officiis, tantumque voluit deferri Fratribus honorem, ut prius omnes, etiam oblati, ad Chriſtianos ritus excipiendorum cinerum, quam ipſe aut Regina acceſſiſſent.

Conv. Talabricen. *Gonz. citat. Conv. 10.* *Salaz. citat. cap. 10.*

XV. Secundum prædictæ Cuſtodiæ omiſſum Cœnobium eſt Talabricenſe, vetuſtiſſimum, ſi primum ſpectemus domicilium, exrructum, uti ferunt, a quodam ſancti Franciſci diſcipulo, prope Parochiam ſanctæ Mariæ Magdalenæ extra villæ muros ad Tagi ripam. Secundum quod nunc extat recentioris eſt ſtructuræ, quippe anno MCCCCXCIV. a Ferdinando Talabricenſi Hieronymiano, Reginæ Catholicæ Eliſabethæ Confeſſario, Epiſcopo Abulenſi, mox Archiepiſcopo Granatenſi, poſt ereptam Mauris urbem primo, affabre fabricatum in ipſa ſanctæ Leocadiæ parochia, in qua progenitores ſepulti erant, habitis prius Innocentii VIII. licentia, Petri Gonſalvi Mendozii Archiepiſcopi Toletani, & Parochi aſſenſu. Jus vero parochiale, cum omnibus templis S. Leocadiæ emolumentis, translatum eſt ad ſanctæ Eugeniæ Eccleſiam, non procul inde diſtantem. Elapſis deinde aliquot annis, Franciſcus Ximenius, ex Minorita Cardinalis Archiepiſcopus Toletanus, Inquiſitor ſupremus, & omnium religioſorum per univerſa Hiſpaniæ regna Catholicis Regibus ſubjecta reformator, Patres Conventuales ad regularem Obſervantiam reduxit, nolentes alio tranſmiſit, & vetuſtum voluit abſque habitatore domicilium, cum unum idque quadraginta & amplius religioſorum capax, ea in urbe ſufficeret, reditus vero & poſſeſſiones amplas, quibus illi gaudebant, per parochias Talabricenſes diviſit. Corruit poſtea derelictum habitaculum, ex cujus ruinis conſtructum eſt Eremitorium ſanctæ Mariæ Magdalenæ. Demum hujus recentioris Conventus Præfectus, fraterna pietate commotus, annuente Leone X. ex vetuſtæ domus cœmeterio Fratrum oſſa ſolemniter in ſuum tranſtulit, comitantibus univerſis villæ ordinibus. Anno MDXLVIII. Joannes Suarez Carvajalius, Epiſcopus Lucenſis, & ſanctæ Cruciatæ Commiſſarius, ſibi, ſuiſque ſucceſſoribus (erat enim prius uxoratus) ſacelli majoris patronatum obtinuit ab Antonio de Aranda, alias de Andrada, Provinciæ Miniſtro, in eoque tum ipſe, tum filius ejus Garcias Suarez Carvajalius, Regibus Hiſpaniæ a conſiliis, & Villarum Pennalverii & Alhondigæ Dominus, ſunt ſepulti. Sacellum ipſum magnifice extruxit Epiſcopus, ſupellectilem multam, ac locupletem divino cultui miniſtravit, filius Bibliothecam inſtructam moriens legavit. Jacet in hoc Conventu frater Joannes a Zarzuela profeſſione laicus, vita & moribus inſignis, qui ante & poſt mortem miraculis fulſiſſe perhibetur.

Conv. civitatis Regiæ. *Gonz. citat. Con. 11.* *Salaz. citat. cap. 11.*

XVI. Tertium Civitatis (olim Villæ) Regiæ ſecundo dicitur coævum, & a Regibus Caſtellæ conſtructum, quod indicare videntur frequentia Regum inſignia muris inſculpta, atque hoc titulo regiæ fundationis Fratres petierunt a Philippo III. ut collabantem Eccleſiam placeret reſtaurare, quod & fecit, poſtquam productis inſtrumentis conſtitit, a ſuis prædeceſſoribus primitus ſuiſſe conſtructam. Tranſiit ad Patres Obſervantes ſub Catholicis Regibus Ferdinando & Iſabella, inter quos ex Conventualibus manſit frater Petrus Ahumada beatæ Mariæ ultra modum addictus, & ſuæ profeſſionis zelotes, quamobrem moriens maximum ſui reliquit deſiderium, & honorifice ibidem ſepultus eſt. Quinquaginta Fratres hic commode habitant; abundat enim urbs rebus neceſſariis, floretque ibi Philoſophiæ ſtudium, & optimi quique urbis heroes in prædicta Eccleſia ſacella habent, ac ſepulturas.

XVII. Ad eamdem Provinciam & Cuſtodiam Segovienſem ſpectabant

etiam

etiam ſub hoc tempore Ulmetenſe & Collarenſe Cœnobia, nunc vero ſubſunt Provinciæ Conceptionis. Primum diſtat ab urbe Abulenſi Leucis tredecim, a Vallisſoletana ſeptem, in Diœceſi tamen Abulenſi, intra muros, oppidanorum ſumptibus creditur conſtructum. Ibidem vitæ finem poſuit anno MDCXV. frater Antonius Barroſo; multiplici virtute excultus, mira dexteritate inimicitias ſedabat, numquam manducabat niſi poſt veſperam, hora fere poſt meridiem quarta, nihilque in cibum tunc admittebat præter panem & herbas coctas, vel crudas: ſed inter multos macerandi corporis modos orandi ſtudium numquam intermittebat. Secundum Diœceſis Segobienſis, extra muros, fundatores habuiſſe dicitur Marchiones Collarenſes, qui & nunc Duces Albuquerquii, quorum munificentia in ampliſſimum crevit domicilium. In pulchro templo nobile habent mauſoleum, eorumque beneficio ſacrarium multa diteſcit ſupellectile. Aliud ſupereſt hujus temporis Cœnobium ejuſdem provinciæ & Cuſtodiæ Victoriæ, nunc autem Provinciæ Burgenſis, videlicet Mirandæ Iberinæ, Cantabrorum oppidi, de quo nihil eſt memorabile, præterquam quod ad Obſervantes translatum ſit ſub prædictis Regibus Catholicis Ferdinando, & Iſabella.

Conv. Ulmeten. *Gonz. in Prov. Cocept. Conv. 31. Mon. MSS. ejuſd. Prov.*

Conv. Collaren. *Indid. Conv. 14.*

Conv. Mirandæ Iberinæ. *Idem in Prov. Burgen. Conv. 11.*

XVIII. Erant hoc tempore extra muros Aſſiſii duo paupercula Monaſteria Clariſſarum ſancti Sebaſtiani de Cameraria, & ſancti Nicolai de Horto, quæ ne omnino interirent, communi conſenſu pauculæ relictæ Sorores petierunt a Bonifacio Pontifice, ut his unitis liceret aliud intra urbem conſtruere, quibus aſſenſit: *Ad ea quæ cultum* XI. Kalendas Aprilis. Univit etiam Monaſterio Clariſſarum Londonien. Eccleſiam Parochialem de Potron, Lincolnienſis Diœceſis, in quam jus Patronatus obtinebant, ex conceſſione Cluniacenſium Prioratus ſancti Andreæ de Northampton, dictæ Diœceſis: *Etſi ex debito ſollicitudinis*, Nonis Julii. Novi Monaſterii in urbe Januenſi a quibuſdam nobilibus viduis ædificandi, Sororibuseducandis, & in diſciplina regulari docendis quatuor magiſtras indulſit, & juſſit mitti ex Monaſterio S. Laurentii Paniſpernæ in Urbe: *Ad ea quæ Religionis*, III. Nonas Junii. Decrevit contra nonnullos Plebanos, Rectores Eccleſiarum, eorumque Capellanos, in provincia Saxoniæ, Fratres a legatis Sedis Apoſtolicæ, vel ab Ordinariis approbatos, poſſe ſine Plebanorum licentia confeſſiones excipere, inſervitque ſuis litteris diploma Clementis IV. Circa hanc ipſam controverſiam: *Exhibita ſiquidem nobis*, XV. Kalendas Decembris. Alias etiam Bonifacii VIII. circa inſtitutionem, auctoritatemque Miniſtrorum Generalium, & Ordinis regimen, ex regeſto exhibuit Apoſtolico: *Proviſionis noſtræ*, Kalendis Decembris.

Mon. Aſſiſi.

Mon. Lōdonien.

Mon. Januen.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

,, DIſſidia Chriſtianorum Occidentis, dum pennas concidiſſe viden-
,, tur; horrificus tubæ clangor Bajazetis ex oriente, eo anxie ani-
,, mum impellit (ne forte otiemur) ad incrementa frugum juſtitiæ, labori-
,, bus Fratrum noſtrorum, & largo labore ſollicitata, expendenda. Unum
,, ferme ſupra triginta ante jam annos, ex Boſna, Ludovico Hungariæ
,, piiſſimo Rege jubente, octo Minoritæ ad Triballos in Bulgaria, gentem
,, barbaris ritibus ac præſtigiis infectam tranſierunt. Eſt autem Bulgaria Eu-
,, ropæ regio Myſſiæ ſuperioris pars, inter Serviam, Valachiam, ac Thra-
,, ciam, inter Hemum celebrem montem, qui Myſiam a Macedonia ac
,, Thracia dividit, & Danubium fluvium notiſſimum contenta. Ciabro
,, amne a Servia diviſa, Danubio a Valachia. Urbes illius nobiliores,
,, So-

Wadd. ad ann. 1466.

Minores 8. proficiunt. „ Sophia Metropolis, Serrajum, Siliſtria, Chilia, & Nicopolis ad Hemum. „ Hanc regionem Minoritæ operarii excolentes præfati octo, infra dies „ quinquaginta ultra ducenta millia hominum converterunt, ut legimus ab „ ipſo Ludovico Rege, plures alios operarios a Miniſtro Generali expe- „ tente, teſtatum. At quonam tot noſtrum abiere labores? heu! horum & „ eorum impii Bajazetis furor, ferrum, & ignis omnem memoriam, tota „ regione ſubacta, ſuſtulit. Triſtem caſum ut audivit Sigiſmundus Rex „ Hungariæ, & præfati Ludovici Gener, cujus dicto Bulgari quieſcebant; „ ſub hoc tempus lecto exercitu, ac etiam cum auxiliariis copiis Franco- „ rum, ut Bajazetum abigeret, Nicopolim ad Hemum obſedit; dictaque „ die cum hoſte, conſeruit, at adeo adverſo Marte, ut vix per Danubium „ parvulæ ſcaphæ beneficio in Pontum Euxinum defluere, & ad Thomam „ Mocenicum Venetorum claſſis Novarchum ſe recipere potuerit. Quamo- „ brem Bajazetus, tanta victoria inſolens, Conſtantinopolim, cujus Subur- „ bia jam ſpoliaverat, deleturus rediit. Eo prælio Joannes Burgundiæ Dux „ occubuit, & univerſa regio deturpatam a Turcis Religionem Catholi- „ cam, quam facile admittebat, & ſancte admirabatur, ingemuit. Ita pla- „ cuit Altiſſimo, cujus judicia abyſſus multa, permittere, ut Bajazetis ſe- „ rus aper de ſilva in Bulgaria vineam Domini Sabaoth depaſceret.

Dogl. cit. fol. 412.

Pet. Bert. fol. 536.

ARGUMENTUM.

Moritur beatus Antonius Hungarus. Creantur Epiſcopi. Florent viri illuſtres. Propagatur multiplicatis domiciliis Inſtitutum.

Jacob. dell. de Sanct. Fulg. Idem de Epiſc. Fulg. Mon. MSS. Moritur B. Antonius Hungarus.

I. OBIIT hoc anno III. Idus Maii beatus Antonius Hungarus tertii Inſtituti ſancti Franciſci ſectator, ignotæ tamen urbis, & proſapiæ. Venit in ſacram Urbem peregrinationis, & magnæ indulgentiæ Jubilæi lucrandi cauſa, anno MCCCL. ubi moram aliquot annis traxit, viſendis ſanctorum liminibus, operibuſque pietatis exercendis totus intentus. Opportuniori veſte, & vitæ genere Deo famulaturus, tertii Ordinis ſancti Franciſci habitum ſuſcepit, & leges obſervavit, deinde ſui Legiſlatoris ſepulcrum veneraturus, & celebris Indulgentiæ Portiunculæ merita aſſecuturus, Aſſiſium profectus eſt. Hine reverſus Fulgineum anno MCCCLXXI. in morbum incidit, ductuſque ad Xenodochium ſancti Spiritus, multiplicem expertus eſt miniſtrorum caritatem. Recuperata valetudine, ſtatuit quæ recepit miſericordiæ opera erga alios exercere, & infirmorum, pauperumque obſequiis operam ſuam omnem, vitamque locare. Nihil illo manſuetius, nihil benignius, nihil erga proximum beneficentius; infirmos curabat, alebat, confortabat; expoſitos infantes tenerrime fovebat, pie educabat, inſtruebat, pauperes & peregrinos Chriſtianis proſequebatur officiis. Abſtinentiæ & pænitentiæ erat admirabilis, orationis aſſiduæ, & profundæ humilitatis, factus virtutum omnium exemplar, tantam obtinuit in populo opinionem, ut ad eum omnes recurrerent anguſtiati pro conſilio, afflicti pro remedio, tentati pro ſuffragio. Tamdem annis & meritis plenus, longa purgatus infirmitate, quam patientiſſime toleravit, præmiſſis Chriſtiani hominis muniis, receptiſque ſanctæ Eccleſiæ Sacramentis, pie obdormivit Fulginei. Corpus honorifice, concurrente univerſo populo, in quodam ſacello Eccleſiæ prædicti Xenodochii poſitum eſt, & perpetua populi reverentia celebratum, Deo plurimis per ejus interceſſionem benefaciente. Poſtremo anno

Ejus virtutes.

no MDCVIII. tranſlatum eſt ad aram templi majorem, ſupra quam in nobili theca integrum, & illæſum omnium exponitur venerationi.

II. Qui ſequuntur, fuerunt ad inſulas Pontificias aſſumpti. In Eccleſia Clonferten. ſub Archiep. Tuamen. in Hibernia frater David Corre, per tranſlationem Mauritii ad Tuamen. & Willelmi Arch. Tuamen. ad Clonfert. ſed cum hic debito tempore negligeret Bullas expediri, collata eſt Eccleſia Davidi. XIII. Kalend. Aprilis. In Driveſtan. ſub Archiepiſcopatu Antibar. frater Andreas de Montagnana in locum Danutii. XI. Kalend. Auguſti. In Suden. frater Gualterus de Polema, per obitum Franciſci. XII. Kalend. Septembris. In Caſſen. in partibus Tartarorum hoc tempore Epiſcopum fuiſſe fratrem Joannem Minoritam conſtat ex quodam diplomate, quo ei varia conferuntur privilegia: *Perſonam tuam*. II. Nonas Martii. Hoc anno fuiſſe etiam Epiſopum Nicopolitanum fratrem Joannem Oſtidanum Minoritam, conſtat ex conſecratione Eccleſiæ Minorum Fabrianenſis hoc anno ab ipſo facta, uti alias enarravimus. Ex tabulis Eccleſiæ Milevitanæ habeo, hoc anno duos Minoritas fuiſſe ad eamdem vario electorum ſtudio promotos, fratrem Maurum Cali Meliten. doctrina, & rerum agendarum ſolertia præclarum, & fratrem Andream de Pate Siculum Savenſem, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, Siciliæ Provinciæ Miniſtrum. Ceſſit prior poſteriori. „ Pactis quibuſdam conditionibus circa proventus Eccleſiæ, de„ mum tranſlatus eſt ad Eccleſiam Catanienſem in eodem regno Siciliæ, uti „ ſub annum MCCCCIX. referemus. Amicus noſter Rochus Pirrus in notitia „ Melitenſi ait tranſlatum ab Innocentio VII. Sed in Catanienſi aſſerit id „ factum ab Alexandro V. Andreæ rebus impenſe favit Rex Martinus, cui „ erat a ſacris miniſteriis.

Fr. David Epiſc. Clonfert.
Fr. Andreas Driveſtan.
F. Gualter. Suden.
Fr. Joan. Caſſen.
Fr. Joann. Nicopolitan.
Tom. 6. an. 1322. n. 26.
Fr. Andreas Milevitan.
ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.
Fr. Andreas Epiſcop. Catanien.

III. Quorumdam Provincialium Miniſtrorum, vel auctoritate, vel contempta dignitate illuſtrium, hoc anno mentionem invenio; fratris Petri Marini, al. Martini, Provinciæ Aragoniæ Miniſtri, quem Zurita ſacris ſtudiis ac doctrinis, & canonicis inſtitutionibus apprime vocat eruditum, miſſumque ſcribit cum aliis Oratoribus a Martino Rege Aragonum ad Benedictum Antipapam, a Gallis obſeſſum Avenione, ut rerum omnium decertationem, omnem partem exiſtimationis, ac ſpem dignitatis ſuæ, & ſuſcepta negotia concordiæ, & conjunctionis Eccleſiæ unius Philippi Burgundiæ Ducis, Caroli Francorum Regis patrui, fidei poteſtatique, ſi publicæ orbis Chriſtiani paci conſultum velit, committat. Fratris Marci Veneti Provinciæ ſancti Antonii, qui in Capitulo Generali Coloniæ habito, renunciavit officio, & Patribus reſignationem admittere nolentibus ob viri probitatem, & in regimine prudentiam, iterum laborem ſubire coactus eſt, jubente etiam Pontifice. Fratris Joannis de Monteregali provinciæ ſancti Franciſci, qui ab eodem Pontifice licentiam impetravit accelerandi celebrationem Capituli Provincialis, ut præfecturam deponeret. Fratris Guillelmi de Perleto Provinciæ Januenſis, qui ſponte miniſterium reſignavit in manibus Henrici Generalis Miniſtri, cui partim capitulari electione, partim Pontificia deſignatione Felix Januenſis ſucceſſit. Fratris Marini Martini Marchiæ Anconitanæ Vicarii Provincialis, celeberrimi Concionatoris, & hæreticæ pravitatis Inquiſitoris in eadem regione Picæni. Impar erat alterius Miniſtri Provinciæ ſancti Jacobi virtus, ſi querelis contra eum ad Pontificem delatis credendum ſit. Iis commotus Bonifacius cauſam commiſit diſcutiendam Henrico Generali Miniſtro, qui non ſolum potentiam non reſtrinxit, ſed ampliavit; vel fortaſſis, quia injuſte accuſatus, vel quia leviter cum homine agendum erat, cui ſponte ad ejus obedientiam accedenti facile erat jugum ex-

Fr. Petrus Marinus.
Zurita in Ind. rer. Arag. & in Annal. l. 10. c. 68. Marian. de reb. Hiſpan. lib. 19. c. 9.
Fr. Marcus Venetus.
Regeſt. vat. lib. 2.
Fr. Joan. a Monteregali.
Fr. Guillelmus de Perleto.
Fr. Marinus Martinus, Inquiſitor Marchiæ.

excutere, & Pſeudogenerali Avenionenſi manus dare. Hinc turbati queruli Fratres, maxime duarum Cuſtodiarum Luſitaniæ, iterum Pontificem appellant. His audiendis duos ſtatuit Fratres Provinciæ Anglicanæ, aliæ namque viciniores Hiſpaniæ & Galliæ ſub Benedicti tumultu adhuc fluctuabant: *Quamvis prout ex injuncti*. Nonis Octobris. Ex his litteris plane convincitur quod ſupra admonuimus, etiam hoc tempore Cuſtodias Luſitanas Miniſtro Provinciæ ſancti Jacobi ſubfuiſſe, & tardius in diſtinctam Provinciam fuiſſe erectas. Invenio hoc anno Sacellanum fuiſſe Sigiſmundi Regis Hungariæ Doſam Stephanum de Marchal, eique datam adminiſtrationem Monaſterii ſancti Martini de Sacro-Monte Ordinis ſancti Benedicti, diœceſis Jauenſis: *Ad Eccleſiarum*. x. Kalendas Novembris. Henrici III. Caſtellæ & Legionis Regis fuiſſe itidem Confeſſarium fratrem Joannem Henriquez, uti & genitoris Joannis fratrem Ferdinandum de Illeſcas, ſummoque affectu Henricum hunc, ac Catarinam conjugem Minorum Inſtitutum fuiſſe proſecutos, ſcribunt illius gentis hiſtorici. „ Et quidem non parum Henrici „ erga eos propenſionem hoc probabit Inſtrumentum, ante aliquot annos „ emiſſum.

An. 1378. n. 10.

Fr. Doſa Stephanus.

Fr. Joann. Henriquez Confeſſarius Henrici Regis.

Fr. Ferdinandus de Illeſcas Confeſſarius Regis Joannis.

Garibai lib. 15. c. 48.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

HENRICUS Dei gratia, Rex Caſtellæ, & Legionis, univerſis & ſingulis perſonis Majeſtati noſtræ immediate ſubjectis, ſalutem, & proſperos ad vota ſucceſſus.

Henricus Rex Caſtellæ ſub ſua protectione ſuſcipit Minoritas.

„ V*Olumus notum fieri vobis, quoniam propter devotionem, quam erga* „ *beatum Franciſcum, & ejus Ordinis Fratres ab infantia gerimus,* „ *ſpeciali volumus prædictos Fratres protectione defendere, & gratia ſubli-* „ *miori communire: quare domos omnes ſancti Franciſci, Fratres, & fami-* „ *lias, & bona, quæ juſte tenent, & poſſident in Regnis noſtris, recipimus* „ *ſub noſtra protectione ſpeciali, præſentis ſcripti auctoritate mandantes, &* „ *firmiter inhibentes ſub pœna indignationis noſtræ, quatenus nullus ſit,* „ *qui prænominatos Fratres, domos cum bonis, quæ poſſident, auſu temera-* „ *rio contra hujus noſtræ protectionis tenorem, impedire, offendere, ſeu mo-* „ *leſtare præſumat, imo prædictos Fratres cum domibus ſuis habeant pro no-* „ *ſtræ Majeſtatis reverentia favorabiliter commendatos. Ad hujus autem* „ *protectionis gratiæ memoriam, ſtabilitatem & firmitatem, præſens ſcri-* „ *ptum fieri fecimus noſtri culminis ſigillo munitum. Datum in urbe Tole-* „ *tana die* VIII. *Septembris, anno Domini* MCCCXCIV.

IV. In prædicta Provinciæ ſancti Jacobi Cuſtodia Salamantina, a Piſano recenſetur ſub hoc tempus Conventus Pacis Auguſtæ, ſub corrupto vocabulo *Paracenſis* vulgo *Badajoz*, latine Badejocii, qui nunc ſpectat ad Provinciam ſancti Michaelis in tractu Extremæ-Duræ: quo tempore, vel quo auctore conſtructus ſit, neſcitur; diploma ibi extat Joannis II. quo beneficia quædam impertit Fratribus anno MCCCCLX. & ædificatum ante multos annos aſſerit Cœnobium. Situm eſt intra muros prope portam Xereſii, vulgo nuncupatam ſanctæ Marinæ. Sacellum maximum ruinæ proximum refecerunt Tereſia Silvia relicta Joannis de Figueroa, ejuſque filius Hieronymus de Figueroa, & Soto major, pulchro ornarunt altari, & mediocri ſupellectili, additis annuis reditibus, qua de cauſa conceſſum fuit eiſdem jus patronatus anno MDLI. ſed anno MDLXVII. translato Cœnobio ad Obſervantes diſtracti fuerunt hi, & reliqui reditus, & majori ex parte applicati Clariſſis Monaſterii ſanctæ Annæ, quæ ſuffragia benefactoribus, & legatariis de-

Conv. Pacis Auguſtæ.

Gonz. in Provin. S. Michael. Con. 6.

Mon. MSS. ejuſdem Provin.

Digitized by Google

debita in eodem Fratrum Cœnobio fieri curant, & ſolvunt. Translationem hanc fieri petiit Philippus II. præcepit Pius V. executioni mandavit vir optimus, Antiſtitum decus, Joannes Ribera, Epiſcopus Pacenſis, electus Archiepiſcopus Valentinus. Pacifice & religioſe ceſſit Guardianus Patrum Conventualium frater Gaſpar de Frexenal fratri AlphonſoAltamirano Commiſſario a fratre Ludovico Zapata Miniſtro Provinciæ ſancti Michaelis. Ruinoſum & vetuſtum ædificium, acceptis multis eleemoſinis, in commodum & pulchrum hi reduxerunt, triginta & amplius Fratrum capaciſſimum, in eoque Philippus II. & III. Hiſpaniarum Reges per aliquot dies commorati ſunt, ille anno MDLXXXVI. hic anno MDCXIX. Contenderunt Parochi cum Fratribus hujus Conventus, & reliquis Ordinibus Mendicantibus circa quartam funeralem: & Eremitæ Auguſtiniani cum Minoritis circa præcedentiam in publicis ſupplicationibus, quam etſi concedebant Fratribus hujus Conventus, denegabant tamen alterius recentioris vulgariter dictis *excalceatis*, in eiſdem ſupplicationibus conſociis. In prima controverſia decrevit in favorem Mendicantium Archipresbyter Metellinen. an. MDCXIII. die XXVIII. Auguſti, & contra Auguſtinianos anno MDCXVIII. Epiſcopus Pacen. & interpoſita appellatione, anno MDCXIX. die X. Septembris Franciſcus Cennius Patriarcha Hieroſolymitanus, Nuncius Apoſtolicus. Jacet hoc in Conventu præ reliquis frater Alphonſus de Tapia, Scalabiæ, nobilibus ortus parentibus, vir notæ pietatis, & pœnitentiæ. Fr. Alphonſus de Tapia.

V. Ab eodem auctore, & ſub eadem Cuſtodia recenſetur Eremitorium ſanctæ Mariæ de Angelis. In illa ipſa Hiſpaniæ regione perquirendum puto hoc Eremitorium, neque aliud eſſe, quam quod nunc commodum eſt Cœnobium, ſub eodem titulo ſanctæ Mariæ de Angelis, in villa Cællæmeæ, vulgo *Sælamea* olim dicta *municipium Julepenſe*, uti antiqua monumenta in memoriam Trajani Imperatoris erecta, incorrupta teſtantur inſcriptione. Exordium habuiſſe ad jactum lapidis extra prædictam villam anno MDLXXVI. ſumptus & fundum miniſtrantibus villæ Rectoribus, aut militibus Alcantaræ, ad quos municipium ſpectat, fabricam curante fratre Paulo Xereſano provinciæ ſancti Joſephi alumno, ſcribit Gonzaga. Sed cum parce ſatis, ac præter votum ad operis promotionem (ſubminiſtrati enim aurei mille & quingenti dumtaxat) Fratrumque victum neceſſaria darentur, locum, reclamantibus Cellameanis, deſeruerunt. Vocati itaque Fratres provinciæ ſancti Michaelis, Cœnobiolum humile quidem admiſerunt anno MDLXXXIV. die XIX. Auguſti, impetrata prius venia Philippi II. militiæ Alcantarenſis ſummo adminiſtratore, & pactis quibuſdam conditionibus circa Eccleſiæ jura, & viſitationem prædictæ militiæ miniſtris relinquenda. Primus illuc advenit cum quatuor conſodalibus frater Didacus a ſancto Petro inſignis prædicator, & paulo poſt, dejecta priori fabrica, nobilem cœpit, perfecitque viginti quinque annorum ſpatio frater Joſephus a ſancta Maria, uti iſta inſcriptio Hiſpanico idiomate, lapidi in ambitu, ſeu clauſtro inciſa, commemorat: *Inchoavit hoc Cœnobium pater frater Joſeph a ſancta Maria*, *anno* MDXCI. *abſolvit anno* MDCXVI. *totumque opus conſummatum eſt fidelium eleemoſynis*. Præcipuum habuit in univerſa hac fabrica benefactorem Garciam de Rebles Salazarium, Alcantarenſis militiæ Theſaurarium, cui conceſſum pulchrum ſacellum ad latus Evangelii, ſibi ſuiſque poſteris tumulandis. Sacellum maximum adjudicatum eſt Catarinæ de Mon-Roy. Franciſci de Mon-Roy, ac Conſtantiæ dè Morales filiæ, relictæ Joannis Ruezii de Contretas, cujus facultatibus eleganter extrui curabat prædictum ſacellum, & ali in Conventu perpetuos profeſſores Philoſophiæ & Theologiæ, publicæ

Conven. Cellæmeæ. *Gonzag. citat.*; *Conv. 23.* *Monum. MSS. citata.*

ſtudioſorum ſecularium utilitati R. P. Bonaventura de Mon-Roy ejuſdem Heroinæ germanus frater, provinciæ ſancti Jacobi alumnus, & aliquando Rector, quem olim Salmanticæ cum reverentia ſuſpiciebam. Antequam vero ad juſtam menſuram Cœnobii hic locus reduceretur, crediderim pauculorum Fratrum ibi præextitiſſe oratorium illud, quod Piſanus commemorat, ſub nuncupatione ſanctæ Mariæ Angelorum, quod adhuc perſeverat.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ Bonifac.
Indic. ex Vatic.
Petr. Bert. cit. ſup. fol. 516.
Bajazetus a Tamerlano ſuperatur.

„ I. Bonifacius Pontifex Fratribus Conventum Montis Sion viſitantibus
„ nonnulla per ſuum breve: *Juſtis & honeſtis &c.* Kal. Aprilis
„ indulſit; quando Timircultu, quem Tamerlanem vocant, Magnus Tar-
„ tarorum Cham totam Aſiam igne & ferro depopulabatur; & adverſus
„ eum Bajazetus in Galatiæ, & Bithyniæ finibus aciem inſtruxit, ubi pugna-
„ tum eſt adverſis ſignis in multam noctem; & Bajazetus ſuperatus, captus,
„ aureiſque compedibus vinctus, in caveam per Aſiam traductus eſt. Periere
„ Turcarum ducenta millia in ea clade, quæ incidit in hunc annum
„ MCCCXCVIII. at noſtrorum Europæ lacrymas non abſterſit. Interim fra-
„ ter Guillelmus de Perletto, oppido ab Alba Pompeja XIII. milliaribus
„ circiter Italicis, & a Curte-millia III. tantum diſtante, cum provinciam
„ Januenſem regeret, ſponte in manibus Henrici Miniſtri Generalis ſuum

Fra. Guillelmus fit Confeſſarius Amadei VII. Sabaud.

„ miniſterium reſignavit; quod ab Amadeo VII. primo Sabaudiæ Duce,
„ ob ſuam doctrinam, vitæ ac morum integritatem expeteretur Confeſſa-
„ rius, & duplex hoc munus obire nequiret. Hujuſmodi renuntiationis
„ cauſa duo expedivit brevia ſummus Pontifex, quorum unum incipit:
„ *Religionis zelus &c.* & alterum: *Cogit nos &c.* amboque Idibus Auguſti,
„ quibus ſubinde tertium addidit: *Dum attente &c.* Kal. Decembris. Igi-
„ tur acceptata reſignatione Guillelmi, eidem partim Capitulari electione,
„ ait Waddingus, partim Pontificia deſignatione Felix Januenſis ſucceſſit.
„ II. Ad beati Franciſci Fabrianenſis, miraculis in vita, & poſt obitum
„ glorioſiſſimi commendationem & honorem, ejus concives Eccleſiam
„ Conventus, in qua ſacræ ejus reconduntur exuviæ, conſecrari curarunt
„ hoc anno MCCCXCVIII. ſcilicet LXXVI. poſt annos ab ejus depoſitione;
„ tempore quo Fratres totius Marchiæ ad Comitia provincialia ibidem ce-
„ lebranda conveniebant; & occaſione trium Antiſtitum, ſcilicet Joannis
„ Offidani Nicopolitani, ex Ordine Minorum aſſumpti; Benedicti ex Or-
„ dine Eremitarum ſancti Auguſtini Aſculani, & I. Epiſcopi ſanctæ Na-
„ tariæ, qui ad viſendum ſepulcrum & corpus beati Joannis Baptiſtæ, Di-
„ ſcipuli ſancti Silveſtri Auximani Abbatis, in Eccleſia ſancti Benedicti
„ conditum, miſſi fuerant. Igitur non tantum Fratribus, ſed innumera etiam
„ concurrente utriuſque ſexus hominum multitudine, die Dominica ante
„ Nativitatem beati Joannis Baptiſtæ, Templum illud ſolemniter conſecra-

Wadd. ad ann. 1322.

„ tum eſt. Amplas dedit pro hac ſolemnitate Indulgentias Mutius Epiſco-
„ pus Camerinas illius loci diœceſanus, ſtatutis diebus, quibus eas lucrari
„ deberent Fideles, additis etiam in fine his verbis: *Has indulgentias nu-*
„ *per noſtra auctoritate conceſſas, volumus in ſepulcro beati Franciſci de*
„ *Fabriano ſpecialiter a Septuageſima, uſque ad Octavam Paſchæ annis ſin-*
„ *gulis valituras.*

Aymo de Sabaudia ducit Mentiam.

„ III. Aymo de Sabaudia, Philippi filius, Dominus Combæ Viennæ,
„ Caſalis majoris, Villæ-francæ & aliorum locorum, uxorem duxerat Men-
tiam

„ tiam filiam Georgini ex Marchionibus Cevæ, patriæ Pedemontanæ, ex
„ qua nullos habuit liberos: pro Amadeo & Ludovico Nepotibus ex fratre, *Pingon. fol. 45. n. 212.*
„ gubernacula regebat: quam devotus eſſet cum ſua conjuge Mentia, ſeu
„ Mehentia S. P. Franciſci, necnon S. P. Dominici, & religioſorum utriuſ-
„ que Ordinum, ex ejus ſupremis tabulis teſtamentariis, ſub XIII. Martii *Amborum benevolentia in Ordinem.*
„ ſignatis apparet, in quibus inter alia legitur: *Item donatione cauſa mor-*
„ *tis relinquit pro anima ſua Conventui Fratrum Prædicatorum de Savil-*
„ *liano, pro adjutorio faciendi, & conſtruendi unam Capellam in Eccleſia*
„ *ſancti Dominici dicti loci Savilliani, ad honorem Dei, & ſancti Petri M.*
„ *florenos centum, rapiendos ſuper Communitate Caballarii Majoris, ſuper*
„ *uno dono facto, & debito ipſi D. Aymoni per ipſam Communitatem, oc-*
„ *caſione certæ conceſſionis gabellarum factæ ipſi Communitati. Item dona-*
„ *vit & donando reliquit de bonis ſuis mobilibus, pro emendo unam Capel-*
„ *lam in Eccleſia ſancti Franciſci de Pinerolio florenos centum, ad memoriam*
„ *animæ ipſius Domini, juxta ordinationem Illuſtriſſ. D. Mehentiæ ejus*
„ *conſortis &c. quibus peractis legitimeque publicatis, paulo poſt eodem*
„ *menſe & anno* MCCCXCVIII. *ſine liberis deceſſit: ſepultus in Templo Vil-*
„ *lafrancæ Subalpinæ.*

ARGUMENTUM.

Reſtauratur Societas Fratrum peregrinantium in Fidei obſequium. Joannis Eremicolæ mors & virtutes referuntur. Aliquot recenſentur Epiſcopi. Celebrantur Comitia generalia. Bartholomæi Piſani opus, & geſta commendantur. Prætermiſſorum Conventuum ſubditur notitia.

I. PLURIMI Minoritæ hoc tempore divino ſpiritu, atque animarum zelo ſuccenſi, ſanctum reaſſumpſerunt fœdus, & caritatis vinculis invicem colligati, ſacram conſcripſerunt militiam ad debellandas aereas poteſtates, & conterendos Chriſtianæ fidei inimicos. Pium hoc ſtudium inter Prædicatores & Minores ortum habuit ſub Innocentio IV. anno MCCLII. & ſub Joanne XXII. Gregorio XI. atque Urbano VI. Aucto Fratrum numero adeo invaluit, ut peculiari titulo vocaretur *Societas peregrinantium propter Chriſtum*. Hi enim auctoritate Apoſtolica ſuffulti, conſtituto ſibi Præſide Miniſtri Generalis Vicario, terras peragrabant Ruthenorum, Walachorum, Tartarorum, Sarracenorum, Paganorum, Cretorum, Bulgarorum, & aliarum Orientis, Aquiloniſque nationum non credentium. Habebant in Cœnobiis, & congregationibus ſuis Archiepiſcopos & Epiſcopos magnis per Sedem Apoſtolicam ornatos facultatibus, & per terras infidelium euntes mittebant ſemina ſacræ doctrinæ, & errores hæreſeſque eradicabant. Reſtiterunt tamen aliqui, præſertim in Ruſſia, & quibuſdam partibus Hungariæ, qui ſuæ gloriæ detrahi putabant, quidquid per hos inſigniter fieret, & ſuam minui judicabant auctoritatem, per privilegia a Sede Apoſtolica iſtis conceſſa. Horum temeritatem repreſſiſſe Gregorium XI. diximus alias, & datis his litteris denuo condemnavit Bonifacius.

Societ. Fratr. peregrinantiū propter Chriſtum. Vide Scrobiſſen. de Arch. Halicien. c. 9.

Tom. 8. an. 1371. n. 7. & ann. 1375. n. 18.

Di-

Dilectis filiis, Vicario dilecti filii Miniſtri Generalis, & Fratribus Ordinis Minorum Societatis peregrinantium nuncupatis, ad evangelizandum fidelibus & infidelibus, ac Schiſmaticis Catholicæ fidei ſalutaria documenta, per Sedem Apoſtolicam deſtinatis, in Lemburga partim, Ruſſiæ partim commorantibus, ſalutem &c.

Ex lib. 1. an. 10. fol. 209. II. *EXultat cor noſtrum in Domino Jeſu Chriſto, ipſique gratias agimus gratiarum omnium largitori, quoties nos ſentire contingit, quod duritiæ cordium infidelium, tamquam terræ vaſtæ & rudæ ſolitudines imbre divinæ gratiæ indigenti per ſanam doctrinam, & ſalubria documenta divina virtus imbrem compluit gratiæ baptiſmalis, qua ipſorum fidelium animæ a laqueo damnationis erutæ ſempiternis gaudiis præparantur, & ut laboris tam gratus fructus juxta cor noſtrum ad Dei gloriam invaleſcat, prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum veſtigiis inhærendo, ſemotis præpetiis, quæ zizaniæ ſator ex more ſubinfert, Miniſterium Chriſti ſervorum ad hæc operantium libenter favoribus, & gratiis Apoſtolicis communimus. Dudum ſiquidem cum felicis recordationis Urbanus Papa V. prædeceſſor noſter, nonnullos Fratres veſtri Ordinis ad terras Ruthenorum, Walachorum, Tartarorum, Sarracenorum, Paganorum, Cretorum, Bulgarorum, & aliarum non credentium nationum Orientis, Aquilonis, & quaslibet alias partes Sedis Apoſtolicæ magiſterio non intendentium, ad illuminandum mentes eorum, exterminandumque falſitates hæreſeos micantium animos confortandum luce divini ſermonis, & docta cælitus rectitudine operis deſtinaſſet, eis inter cætera proponendi ipſis nationibus Verbum Dei, ipſoſque, & converti ex eis ad unitatem fidei cupientes recipiendi ac baptizandi, & Eccleſiæ ſanctæ filiis aggregandi, confeſſiones etiam omnium fidelium in terris prædictis audiendi, eoſque a peccatis eorum, de quibus confeſſi eſſent, abſolvendi in forma Eccleſiæ conſueta, & injungendi eiſdem pœnitentias ſalutares conceſſit, auctoritate Apoſtolica, liberam poteſtatem. Et deinde cum dicti Vicarius & Fratres ad partes Ruſſiæ, in quibus ob infidelium multitudinem multa meſſis apparuit, & operarii pauci eſſent, ut partes ipſæ, quæ ſe exhibebant divinæ gratiæ aptiores, per imbrem celeſtem irrigari, redderentur aptæ colentibus, declinaſſent, eædemque partes tamdem unda ſuperioris irrigui madefactæ, permagna parte caperent verbum Dei, & in fœcundam ſegetem pullularent; pro parte ipſorum Vicarii, & Fratrum dictæ ſocietatis, qui tunc in partibus illis erant, expoſito fœlicis recordationis Gregorio Papæ XI. ipſius Urbani noſtro mediato ſucceſſori, prædeceſſori noſtro, quod licet ipſi & quilibet eorum in dictis, & nonnullis aliis partibus Schiſmaticorum & infidelium baptizandi, & prædicta, ac alia Sacramenta Eccleſiaſtica conferendi, & ligandi, & abſolvendi, & nonnulla alia ſpiritualia faciendi haberent a Sede Apoſtolica plenariam facultatem, & ab obedientia ſanctæ Romanæ Eccleſiæ matris, cujus vigore nonnullas perſonas utriuſque ſexus Ruſſiæ partium prædictarum ad Catholicam fidem, & ad obedientiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ matris & magiſtræ tantorum fidelium reductas baptizaverant, eiſque hujuſmodi alia Sacramenta contulerant, quidam tamen Joannes Presbyter, Wratislavien. diœceſis in terra Lemburgæ, Halicien. diœceſis, ſacerdotem Catholicum verbis ſe aſſerens, ſed factis negans, invidiæ ſtimulis concitatus, ſicut inimicus homo in agro Dominico zizaniam ſeminans, ponendo ſchiſmata & errores inter infideles, & filios dictæ Romanæ Eccleſiæ, & eos a dicta ſede recedere, & ad infidelitatem, ſeu damnabilem ritum Schiſmaticorum reducere te-*

temere & damnabiliter faciendo, & obviando ne alii infideles ac Sbiſmatici ad fidem & obedientiam reverterentur, eiſdem publice coram fidelibus, nec non Schiſmaticis & infidelibus prædicaverat, quod iidem Vicarius & Fratres prædictas non habuerint poteſtates, & propterea baptizati per eos rebaptizandi erant, & eis Sacramenta prædicta iterum conferenda, & abſoluti denuo abſolvendi erant, cum geſta per eos, ut falſo referebat, efficaciam non haberent, & propterea multi ex eiſdem converſis & abſolutis ad infidelitatis vomitum reverſi fuerant, & alii a converſione ſalutifera retrahebantur, alii vero de ſuo ſtatu, quem credebant dubium, non ſine multa perplexitate vacillabant in ipſius Joannis, & aliorum, quos ſecum in æternæ mortis præcipitium protrahebat, animarum periculum, & manifeſtam damnationem, & ſcandalum graviſſimum fidelium partium prædictarum; idem Gregorius prædeceſſor ex his, ut aſſeruit, merito perturbatus, per quaſdam litteras primo certis dedit Judicibus in mandatis, ut ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe vel alium ſeu alios in terra prædicta, & alibi, ubi expedire viderent, eorum populis tam fidelibus, quam infidelibus & ſchiſmaticis quibuſcumque publicarent, & facerent ſolemniter publicari, quod iidem Vicarius, & Fratres baptizandi, & cætera alia ſpiritualia exercendi, quæ conceſſa eis a dicta Sede privilegia continebant, habebant plenariam facultatem, dictumque Joannem, & alios contrarium aſſerere præſumentes, cujuſcumque præeminentiæ, dignitatis, Ordinis, ſtatus vel conditionis exiſterent, etiamſi Pontificali, vel alia qualibet dignitate fulgerent, ad deſiſtendum ab hujuſmodi falſis aſſertionibus & ſeductionibus, per cenſuram Eccleſiaſticam ac ſuſpenſionem & interdictum, a prædicationis officio, & privatione quorumlibet aliorum officiorum ſuorum, & beneficiorum, necnon per carcerationem, & alia opportuna remedia, appellatione poſtpoſitu, compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus foret, auxilio brachii ſecularis, & per alias ſuas litteras idem Gregorius prædeceſſor eidem Vicario, necnon Fratribus dicti Ordinis, quos ad hoc ducerent deputandos in dicta terra Lamburgæ, & aliis ipſius Ruſſiæ partibus miniſtrandi iiſdem fidelibus, ac etiam Neophytis Sacramenta prædicta & omnibus aliis privilegiis eis a dicta Sede conceſſis utendi, uſque ad beneplacitum dictæ Sedis, contradictione cujuslibet non obſtan. tribuit facultatem, prout in dictis litteris plenius continetur. Cum autem ſicut exhibita nobis, qui dicto Gregorio, necnon felicis recordationis Urbano Papa VI. ipſius Gregorii immediato ſucceſſore, prædeceſſore noſtro, ſicut domino placuit, ſublatis de medio, ſucceſſive divina favente clementia, fuimus ad apicem ſummi Apoſtolatus aſſumpti, pro parte veſtra petitio continebat, quod iniquitatis filius Joannes Ruten., qui ſe gerit pro Rectore parochialis Eccleſiæ terræ Lamburgæ, Halicien. diæceſis, alteri Joanni præfato ſuccedens in vitium, ac mala malis accumulans in reprobum ſenſum datus, & quidam alii ſui complices, in hac parte nomen domini in vanum recipere minime formidantes, vobis, qui eiſdem Vicario & Fratribus ad continuandum hujuſmodi miniſterii fructum legitime ſucceſſiſtis, prætextu quarumdam litterarum conſervatoriarum per nos ſibi conceſſarum, quæ incipiunt: Frequentes hactenus, *circa præmiſſa, de quibus in eis mentio non habetur, diverſa quotidie impedimenta miniſtrarunt hactenus & miniſtrant, inde ſumentes molitæ temeritatis colorem, quod ipſæ Ruſſiæ partes, & ſpecialiter dicta terra Lamburgæ, Halicien. diæceſis, licet adhuc neophytos admixtos Schiſmaticis, & Infidelibus habeant, tamen jam pro magna parte Clero & populo Chriſtiano lætantur, pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in favorem & augmentum ipſius fidei Catholicæ, ne per hæc fructum hujuſmodi deperire contingat, opportunis re-*

me-

mediis, de benignitate Apoſtolica providere dignaremur. Nos igitur ad continuandum in partibus illis ſalutis hujuſmodi fructum auctoritate dictorum prædeceſſorum tam ſalubriter incboatum, & ut ſummotis inde univerſæ perfidiæ ſentibus, puritas ibi fidei pullulans invaleſcat, felixque Ruſſiæ patria, quæ etiam Chriſti gratia Catholico Rege, & orthodoxis Baronibus gaudet, fiat Chriſtianæ gratiæ latitudo, ejuſque devotionis fama ſe per partes cæteras totius orbis extendat, caritatem veſtram in caritatis Chriſti viſceribus præſentibus excitamus, in remiſſionem vobis peccaminum injungentes, quatenus propter adverſitates hujuſmodi, quæ per hoſtem humani generis ad impediendum dictum fructum procul dubio ingeruntur, tamquam fideles miniſtri ſatoris æterni ſemen gratiæ in agro ſterili non credentium animarum ſerere nullatenus deſiſtatis, etiam Neophytorum & credentium animos confirmantes in fide, corda fidelium in luce ſermonis, & rectitudine operis confortetis, miniſteriumque eorum, quantum poſſibile redditur, ſine affectione curratis. Nos enim ut in iis eo plenius ipſum veſtrum miniſterium proſperetur, quo majori fueritis auctoritate ſuffulti, prædicta Urbani & Gregorii, & omnia & ſingula alia privilegia vobis a prædicta ſede conceſſa, dummodo alias ſpecialiter & expreſſe revocata non ſint per Sedem eamdem, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus; & nihilominus in domo veſtri Ordinis terræ Lamburgæ præfatæ pro catechumenis & Neophytis, eorumque pueris ſcholom, quam jam diutius habuiſtis, prout etiam poſſitis in dicta veſtra Eccleſia baptiſterium pro baptiſmo infidelium ad fidem & obedientiam, prædictas venientium, libere retinere; & illi ex vobis, qui præſentati fuerint venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Halicien. vel Primislien. confeſſiones omnium fidelium, ſeu Neophytorum audire tam in domibus infirmorum, quam in Eccleſia veſtra, eoſque a peccatis eorum, quibus confeſſi fuerint, niſi talia ſint, de quibus Sedes Apoſtolica ſit merito conſulenda, abſolutionem in forma Eccleſiæ conſueta, injuncta eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, eiſque in veſtra Eccleſia terræ prædictæ vel alibi, ubi & quando vobis expedire videbitur, proponere publice verbum Dei, legata ſeu relicta in teſtamentis vel voluntatibus, ac alias per aliquem Dominorum terræ Ruſſiæ prædictæ, vel minoris Walachiæ, ſeu Podoliæ, ac etiam Tartariæ partium pro Eccleſiarum conſtructione, ſeu pro ornamentis, & libris, vel paramentis earum, ſeu pro indumentis veſtris donata libere, aut alias ad vos translata legitime fuerint; etiamſi talia immobilia bona ſint, vigore præſentium, de noſtra & dictæ Sedis licentia libere recipere, & ad eum uſum, ad quem deputata fuerint, integraliter licite retinere valeatis. De funeralibus vero apud Eccleſiam, vel Conventum loci veſtri eligentium ſepeliri, canonicam portionem ſolvere teneamini: ita tamen quod ſi eligentium hujuſmodi corpora pro ultimo vale, juxta morem ad parochialem Eccleſiam, de cujus parochia aſſumuntur, deferri contingat, ipſius Eccleſiæ Rector portione funeralium, quæ tunc dimittuntur ibidem, tantummodo contentus exiſtat, nec de aliis funeralibus, quæ apud vos remanebunt, neque de oblationibus ſeu offertoriis, quæ pro tempore vobis fuerint ubilibet, aut de ſpoliis apud vos ſepultorum, nec de legatis vobis in ultimis voluntatibus per quoſvis ſepultos hujuſmodi, vel alias, canonicam portionem ſolvere teneamini, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium facultatem & licentiam elargimur; impedientes vero, ſeu contradicentes, per nos conceſſa ſuperius declarata excommunicationis ſententiam, a qua præterquam in mortis articulo, non poſſint abſolvi, niſi a Romano Pontifice, incurrere volumus ipſo

fa-

facto, & tam fœlicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. quæ incipit: Super cathedram, *& Clementis VI. quæ incipit*: Dudum a Bonifacio, *qaam etiam aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, ac ſtatutis Apoſtolicis, privilegiis, indultis, & aliis in contrarium editis nequaquam obſtantibas, ſeu Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Rectoris cujuſcumque, aliorumque Prælatorum Cathedralium, & parochialium Eccleſiarum contradictionibus, conſuetudinibus, necnon inhibitionibus quomodolibet, non obſtantibus quibuſcumque. Nos enim decernimus irritum, & inane quidquid in contrarium per quoſcumque, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo hanc paginam noſtræ confirmationis, communitionis & conceſſionis infringere &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum* VIII. *Idus Januarii anno* X.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Hungariæ, ſecundum morem dicti Ordinis, ſalutem.

III. D*Um ſancta mater Eccleſia proprium dirigit ad filios dilectionis intuitum, in eis, nec mirum, præcipua jucunditate lætatur, qui abjectis mundanis illecebris, præcipuæ devotionis gratia præditi, & ferventioris ſpiritus ardore ſuccenſi, ſe realiter exhibent, ſub Dominico Regularis Obſervantiæ jugo, alioſque verbo & exemplo conſtituunt cœleſtis beatitudinis amatores in orthodoxæ fidei fulcimentum. Talis profecto eſt veſtra ſacra Religio, qua virtutum Domino militatis, & pro qua nos ad ipſius Eccleſiæ regimen, divina diſpoſitione vocati, paterna ſollicitudine vigilantes, religionem eamdem ſæpe gratiarum dulcedine refovemus, quibus eadem Religio Deo propitio, a noxiis protegatur, ſalubria incrementa ſuſcipiat, & pacis affluat ubertate. Dudum ſiquidem accepto per felicis recordationis Joannem Papam XXII. prædeceſſorem noſtrum, quod magna multitudo Cumanorum, Philiſtæorum, Tartarorum, Patarenorum, & aliarum infidelium, & Schiſmaticarum nationum de diverſis regionibus Paganorum ebullientes, ad regnum Hungariæ deſcenderant, & quaſdam veſtras Regiones Provinciæ Hungariæ, quæ ſecundum Ordinis veſtri morem in Hungariam, & alia plurima Regna deſcenditur, occupaverant, & tunc etiam morabantur ibidem. Ipſi Cumani, Philiſtæi, Tartari, & Patareni, & aliæ nationes, civitates, & oppida, ac terras aliquas, & Epiſcopos proprios non habebant, ſeque pro eorum libito de patria ad patriam dictæ Provinciæ, cum eorum tentoriis, familiis & peculiis transferebant, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Magiſterio minime intendebant. Idem prædeceſſor Spiritu ſancto directus ad illuminandum mentes eorum, exterminandumque ab eis falſitates hæreticas, & credentium animos confortandum luce divini luminis, & docta cœlitus rectitudine operis, veſtris prædeceſſoribus Miniſtro, & Fratribus dictæ Provinciæ, qui tunc erant, inter cætera proponendi ipſis Nationibus verbum Dei, & converti ex eis ad unitatem fidei cupientes recipiendi, ac baptizandi, & Eccleſiæ filiis aggregandi, confeſſiones etiam omnium converſorum & aggregatorum hujuſmodi audiendi, eoſque a peccatis eorum, de quibus confeſſi eſſent, abſolvendi in forma Eccleſiæ conſueta, & injungendi eiſdem pro modo culpæ pœnitentias ſalutares, eoſque etiam excommunicatos abſolvendi, & cum eis diſpenſandi, & nonnulla alia ſacroſancta Eccleſiaſtica & gratiarum munera, prout contineri in Apoſtolicis privilegiis eorumdem aſſeritis, conferendi, eiſdem conceſſit auctoritate Apoſtolica poteſtatem. Et deinde ſicut accepimus, cum quidam tuus prædeceſſor, fili Miniſter, hujuſmodi auctoritate ſuſ-* Ex lib. 5. an. 10. fol. 250.

fultus, & privilegiis communitus, nonnullos Fratres Ordinis, & Provinciæ prædictorum ad vagas & tunc efferas quodammodo, & perfidas nationes hujuſmodi, ad prædicandum eis Evangelicam veritatem, ac Apoſtolica, & alia dictæ Sedis ſalutaria documenta, & alias ad proficiendum in eis, per converſationem honeſtam, & exemplaris vitæ miniſterium, cum favore inclytæ memoriæ Regis Hungariæ, qui tunc erat, deſtinaſſet, ipſique Fratres per imbrem cœleſtis irrigui nationes eaſdem redderent cultoribus aptas, multaque meſſis appareret ibidem, operarii vero pauci, cum plerique ipſarum nationum jam caperent verbum Dei, & meſſis hujuſmodi tractu temporis in fecundam ſegetem pullularet, idem & alii tui prædeceſſores Miniſtri ejuſdem Provinciæ nonnullos alios Fratres Provinciæ, & Ordinis prædictorum ad opus tam ſalutiferum ſucceſſivis temporibus deſtinarunt, & ſic paulatim proficiendo iidem veſtri prædeceſſores, ac vos adeo in dictis nationibus, prævia Chriſti gratia, profeciſtis, aliis etiam Apoſtolicis privilegiis ac gratiis, & regiis favoribus uſi, quod nationes ipſæ jam permagna ex parte ad fidem Catholicam ſunt converſæ. Verum ſicut nuper ad nos lamentabilis querela produxit, hoſtis antiquus ſalvandis invidens animabus, ac hujuſmodi agro Dominico zizaniam ſeminans, quoſdam locorum Ordinarios, & parochialium Eccleſiarum Rectores contra hujuſmodi veſtra ſalutaria opera excitavit, & quibuſvis ſuggerere prætendit, ut cum nationes prædictæ intra limites regni Hungariæ, ubi copia Prælatorum habetur, habitent, ut præfertur, vobis privilegiorum hujuſmodi indulta non competant; tranſeuntibus, & commorantibus cum eiſdem: cum tamen alias ipſos ab erroribus retrahere non poſſitis, & ad fidem exhortari præfatam, ac etiam converſos ex eis in fide Catholica conſervare, ob quam occaſionem iidem Ordinarii, atque Rectores vos, ut præmittitur, cum dictis nationibus tranſeuntes & commorantes interdum auſu ſacrilego capere, detinere, verberibus affici facere, & etiam inhumaniter verberari, aliaſque vexare, ac in hujuſmodi ſancto miniſterio multipliciter impedire præſumunt; nonnulli etiam Ordinarii, & Rectores hujuſmodi, quandoque corpora defunctorum, qui dum agerent in humanis, apud veſtra loca elegerant ſepeliri, ad Eccleſias, de quarum parochiis aſſumuntur, contra antiquam conſuetudinem procurant & faciunt ex radice cupiditatis per commotiones & ſtrepitus de facto deferri; quod ſi aliqua hujuſmodi corpora hominum apud loca præfata propriam ſepulturam habentium, judicatorum ad mortem, vel alias interemptorum fuerint, dicti Ordinarii & Rectores eadem corpora deferre ad ſepulturam hujuſmodi non permittunt, niſi prius eis aliqua ſumma pecuniæ pro conſecrato terragio parochialium Eccleſiarum hujuſmodi perſolvatur, & nihilominus Ordinarii, & Rectores præfati a vobis de calicibus, crucibus, viaticis, monſtrantiis reliquiarum, ampullis, paramentis altarium, & de Sacerdotalibus veſtimentis Eccleſiaſticis, ac aliis ad divinum cultum ſpectantibus, vel pro Eccleſiarum veſtrarum fabricis, tam per alios, quam etiam eligentes ſepulturas hujuſmodi, vel eorum intuitu donatis, relictis, vel oblatis Eccleſiis, aut locis veſtris, quæ ad decorem & cauſam ornatus ex more ad hujuſmodi funeralia deferuntur, quartam exigunt, ſeu canonicam portionem, & alia vobis impedimenta graviſſima inferunt, & inferri procurant, & faciunt contra præmiſſa privilegia, in grave ſcandalum, tam veſtrum, quam etiam populorum, & enorme fidei Catholicæ detrimentum. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut providere ſuper his de opportunis remediis, ac gratiis & favoribus, prout tanta res eget, dignaremur. Nos itaque vices ejus tenentes in terris, qui expanſis in cruce brachiis, quantum in ſe eſt omnes homines amplecti deſiderat, & neminem vult perire,

ca-

captiones, detentiones, & alias vexationes, ac alia impedimenta præfata penitus inhibentes, ac etiam abhorrentes, ut eo copioſior fructus ex veſtris operibus in horrea Salvatoris, & æterna ejus tabernacula inferatur, quo hujuſmodi miniſteria veſtra divinæ majeſtati aptiora proſpicimus, & apud nos pro condignis gratiarum rependiis gratius interpellant, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Apoſtolica vobis auctoritate concedimus, quod prædictas nationes in prædicto regno Hungariæ, quocumque tranſierint, & ubicumque moram fecerint, licite ſequi, & cum eis morari, ac in eos indulta vobis Apoſtolica libere, & abſque aliquo impedimento exercere poſſitis; libere & licite ad ſepulturam hujuſmodi deferri facere, abſque eo quod prius ad dictas parochiales Eccleſias deferantur, & abſque aliqua ſolutione prætextu terragii ſupradicti. Cæterum vos ad ſolutionem quartæ, ſeu canonicæ portionis, de calicibus, crucibus, monſtrantiis reliquiarum, uiaticis, ampullis, paramentis altarium, ſacerdotalibus indumentis Eccleſiaſticis, cæteriſque ad divinum cultum pertinentibus, ac pro fabricis Eccleſiarum veſtrarum, tam per alios, quam per eos, vel eorum intuitu, quorum funera deferuntur tunc ad dictas veſtras Eccleſias, ſeu loca, donata, relicta, vel oblata eiſdem Eccleſiis, ſive locis, quæ vobis & eiſdem locis veſtris legitime acquiſita ad decorem, vel cauſa dicti ornatus ex more tunc ad funeralia deferuntur eadem, ut præfertur, decernimus non teneri, conſtitutionibus, privilegiis, & indultis Apoſtolicis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque; & inſuper omnia et ſingula privilegia a Sede Apoſtolica vobis indulta et conceſſa, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium confirmamus, et præſentis ſcripti patrocinio communimus. Et nihilominus ut prædicta omnia et ſingula debitum ſortiantur effectum, Venerabiles Fratres noſtros Archiepiſcopos, et Epiſcopos dicti Regni Hungariæ, et eorum quemlibet inſolidum privilegiorum et indultorum veſtrorum conſervatores et executores, tenore præſentium deputamus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis, decreti, confirmationis, communicationis, & depatationis infringere &c. ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit &c. Incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XIV. Kalendas Maii anno X.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

„ IV. Henricus Caſtellæ, & Legionis Rex, ſummopere dolens Orbem Chriſtianum diuturno pernicioſoque ſchiſmate ingemiſcentem, ſtudia in contraria diſcindi, pro ſua erga Religionem Catholicam pietate, decrevit Legatos ad Romanorum, alioſque Reges, & Principes deſtinare, ut conjunctis votis, jam tamdem curarent unitatem, & pacem rebus reddere Chriſtianis. Inter hos, ſi non primus, ſaltem ſecundus deſignatus eſt frater Ferdinandus de Illeſcis, olim ſui genitoris, & nunc ſuus Confeſſarius, quod in litteris ſalvi conductus ita expreſſit.

Fr. Ferdinandus Nuncius ad Imperatorem, & Reges.

Henricus Dei gratia Rex Caſtellæ, & Legionis, univerſis, & ſingulis harum ſeriem inſpecturis, ſalutem, & fidem indubiam præſentibus adhiberi.

„ *Noveritis nos, fideles & dilectos noſtros Joannem Epiſcopum Zamorenſem, magnæ noſtræ audientiæ Auditorem, fratrem Bernardinum* de Ordine Minorum, claræ memoriæ genitoris noſtri, & noſtrum Confeſſarium atque Conſiliarium, Garciam Ferdinandi militem Camerarium noſtrum, & Alphonſum Rodericum Doctorem legum, dictæ noſtræ audientiæ Auditorem, pro ſacroſanctæ Matris Eccleſiæ unione procuranda, ſolemnes Ambaſciatores noſtros, & Nuncios ſpeciales ad Romanorum Regem, alios Re-*

* Melius *Ferdinandum*.

„ *Reges, & Principes deſtinare. Quo circa vos, & veſtrum quemlibet attenti, & affectuoſi rogamus, quod dictos Ambaſciatores noſtros, quando cum equitaturis, cæteriſque rebus ſuis per Civitates, Villas, loca, caſtra juriſdictionis veſtræ tranſitum fecerint, ſive moram, noſtri gratia velitis eos commiſſos habere, & ſpecialiter commendatos, non patientes, conſentienteſve, quod quis eiſdem, vel ſuæ comitatui in perſonis, ſeu rebus ſuis impedimentum, moleſtiam inferant, ſive damnum, ſed ipſos cum rebus, & equitaturis ſuis, ire, tranſire, morari, & redire diu nocluque libere, & pacifice permittatis, eis & eorum cuilibet de ſalvo, & ſecuro conductu quoties expedierit, & ab eis, vel eorum aliquo fueritis requiſiti, noſtri gratia veſtras litteras concedatis, certi proinde, quod vobis ad gratiarum tenebimur actionem. Datum in Villa de Brioca ultima die Septembris anno Domini* MCCCXCIX.

Moritur Joannes Eremita. *Anonym. in legen. MSS. Marian. in append. l. 2. Marc. 1. p. lib. 3. c. 10.*

V. Hoc anno, vel circiter, die XXII. Aprilis ad Maſſacium, Marchiæ Anconitanæ caſtrum, obiit Joannes Eremicola, tertii Inſtituti S. Franciſci ſectator. Hic inter ruſticos, patribus hæreticis natus, tamquam e ſpinis roſa, divina gratia præventus eſt clementer, ut a conſanguineis erudiretur in fide Catholica, & a pueritia divinos experiretur favores. Aſſidue orationem repetebat dominicam, & ad frequentes preces alios puerulos excitabat. Divinis rebus ita erat addictus, ut de his ſolis vellet fieri ſermonem. Candorem animi, & latentem ſub tenello pectore virtutem Deus manifeſtaturus, voluit ut areſcentibus arvis æſtivo calore, & deficientibus paſtoribus ac pecudibus præ aquarum inopia, Joannes puerulus obducto in terra circulo, & invocato nomine Jeſu, venam aquæ abundantiſſimam ſitientibus aperiret. Ad majorem miraculi confirmationem adhuc fons iſte emanat, & communi appellatur nomine *fons caprarum beati Joannis*. Adoleſcentior factus, cuſtodia gregum dimiſſa, cuſtodiendæ & excolendæ animæ totus incubuit. Ad ſanctiſſimi Patriarchæ Benedicti exemplum ſecreto ſpecu ſe abdidit, communicato conſilio cum ſola genitrice, per ejus preces converſa. Hæc per funem ad tintinabuli tinnitum panem, aquam, & herbas crudas miniſtrabat: ille vero totum tempus in ſacris meditationibus, rigidis pœnitentiis, & diris cum hoſte conflictationibus conſumebat. Invidebat ei dœmon tantam virtutem, nihilque non excogitavit, ut eum ab hoc vitæ genere deturbaret. Validis tentationibus animum pulſabat, ſpectra horrenda objiciebat, minis terrebat, & aliquando verbera adjiciebat, ſed inconcuſſo adoleſcentis animo. Tamdem tot certaminibus victus dœmon confuſus receſſit, & puerili quadam vindicta projecto lapide tintinabulum fregit. Ita frequenter evenit, ut dœmon majora non valens, ad minora ſe vertat, & in magnis victus, in parvulis ridiculum ſe exhibeat congreſſorem. Damnum hoc exile ſatis genitrix reparavit, empto altero tintinabulo, quod dum inimicus ſimili modo contereret, rogavit Joannes ut tertium emeret mater ex ſui laboris pretio, dicens fortaſſis propterea duo priora a dœmone confracta, quia empta fuerunt nummo male acquiſito. Non inanem fuiſſe hanc ſuſpicionem, & genitricis confeſſio, & campanula laboris mercede comparata, in hunc uſque diem integra, comprobarunt. Pendet in architriclinio Fratrum Minorum ad conſtantem hujus rei memoriam.

Miraculoſum aperit fontem.

Secreto ſpecu ſe addit.

Frequentes ei eſt hoſte conflictus.

VI. Manſit in ſpelunca iſta toto tempore, quo genitrix vixit, at illa decedente, dum non eſſet, qui panem miniſtraret, oportuit per ædes circuire. Pia converſatione quorumdam religioſorum allectus, habitum aſſumpſit tertii Ordinis ſancti Franciſci, ſub quo miros adinvenit modos pœnitentiæ. Quo-

Suſcipit habitum 3. Ordinis.

Quotidie ſacroſanctis Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ ſacramentis animam ſanctam recreabat, aſſidua oratione, & longo jejunio contra dœmonis inſidias exercebat, perpetuis lacrymis ſibi, aliiſque peccatorum veniam implorabat, donec attrito laboribus corpore, ex gravi & diuturna infirmitate, tamdem obdormivit in Domino. Placuit virtutum, quibus fulgebat, auctori ejus ſanctitatem manifeſtare, & obitum annunciare per mirabilem ſonitum campanarum Monaſterii, ſive Abbatiæ Maſſacii Monachorum Camaldulenſium, ſtupentibus omnibus ad occultum motum & ſonitum, nulla humana ope editum, quid hoc portenderet prodigium? Cœperunt interrogare; quibus caſu reſpondit quidam: fortaſſis eremitam Joannem deceſſiſſe, non enim per aliquot dies extra antrum prodivit. Abierunt, qui explorarent, inveneruntque flexis genibus, manibus ad modum orantis ante pectus conjunctis, recto corpore, facie in cœlum elevata firmiter rigentem. His in populum ſparſis, omnes in antrum convenere viſuri & veneraturi Dei ſervum; deinde in hymnis, & canticis ſanctum corpus, qua potuerunt ſolemnitate, ad Monaſterium duxerunt, ubi ex mirabili ſonitu campanarum, judicarunt eum voluiſſe locum indicare ſepulturæ. Cœpit innumeris clarere miraculis, præſenſque exhibere omnibus infirmis remedium; qua de cauſa oppidani ſuum deſignarunt apud Deum tutelarem, & feſtum ejus colunt ritu ſolemni. Poſt aliquot annos, ſupplicante beato Jacobo Piceno, Monaſterium prædictum in Minores transtulit Martinus V. & translationem confirmavit Nicolaus V. Anno MCCCCL. qua ratione factum eſt, ut beati Franciſci alumnus, in ſancti Patriarchæ ſectatorum deveniret poteſtatem. In eadem Eccleſia, ſub altari ſanctiſſimi Crucifixi jacet frater Joannes Minorita, anno MDLIX. die XI. Martii, defunctus ſignis & miraculis illuſtris.

Mirabiliter ejus mors indicatur.

Fr. Joan. Maſſacii ſepultus.

VII. Prælatos Eccleſiarum Minoritas hujus anni invenio ſequentes: fratrem Joannem Gibiletum in Eccleſia Chomoquen. inſulæ ditionis Pontificiæ, per obitum Martyros, v. Kalendas Auguſti: fratrem Benedictum Arpinatem in Potentina, in Lucania regni Neapolitani Provincia, ſub Archiep. Materano, in locum Stephani, VII. Idus Februar. fratrem Sixtum Colettam de Juvenaccio, in Rubena in Calabria, ejuſdem regni Provincia, ſub Archiep. Barenſi, per obitum Antonii, VI. Idus Januar. fratrem Dominicum de Sora in Marcenſi, vulgo ſancti Marci in citeriore Calabria, ſub Archiep. Coſentino, per obitum Thomæ, III. Kal. Auguſti: fratrem Bertholdum Huchi de Rotuila in Senaſcopulen. per obitum Gotti Epiſcopi, III. Idus Julii: fratrem Joannem Plicta in Vilnen, in Lithuania, per obitum Andreæ Vazilo Minoritæ, primi illius Eccleſiæ Epiſcopi, uti ſuperius diximus, VII. Kalendas Aprilis: fratrem Matthiam in Urbevetana, ditionis Pontificiæ, per translationem Nicolai ad Imolen. XIII. Kalendas Octobris „ De hoc Antiſti-
„ te Catalogus Urbis veteris, una cum Synodalibus Cardinalis Poli decretis
„ anno MDCXLVII. typis Romæ datus hæc recenſet verba: *Frater Matthias*
„ *de Aweduti Urbevetanus, Ordinis Minorum præclarus Theologiæ Magi-*
„ *ſter, fuit prius Balneoregii Epiſcopus, & eodem tempore anno* MCCCXCV.
„ *Curiæ Epiſcopalis Urbis veteris, Sede vacante, Vicarius, omnibus tamen*
„ *Epiſcopalibus reditibus ſibi attributis, & poſt aliquot annos ad Epiſco-*
„ *patum eumdem, relicto Balneoregienſi, eſt promotus. Anno* MCCCCIV.
„ *Diœceſanam Synodum celebravit, cujus aliqua adhuc extant fragmenta.*
„ *Caſtrum ſancti Viti permutationis titulo in Monaldum e Monaldenſibus*
„ *de Cervaria transtulit, quo deinde perventum ad Franciſcam Monaldi ex*
„ *fratre neptem, illud anno* MCCCCLXXXVI. *generoſa fœmina Urbevetana*
„ *Civitati reliquit. Eodem anno, cum Monaſterium ſancti Laurentii inter*
„ *vi-*

Fr. Joan. Epiſcop. Chomoquen.
Fr. Bened. Potentin.
Fr. Sixtus Ruben.
Fr. Dominic. Marcen.
Fr. Berthol. Senaſcopulen.
Fr. Joan. Vilnen.
Ann. 1386.
Fr. Matthias Urbevetan.
ADDITIO ALIORUM.

Digitized by Google

„ *vineas ad omnes periculorum caſus, bellis præſertim ſævientibus, eſſet „ objectum, Matthiæ opera Moniales ſunt intra Clauſtra Civitatis revocatæ, illudque poſtea anno* MCCCCXXXVI. *Monaſterio ſancti Laurentii eſt „ unitum. Anno autem* MCCCCIX. *Matthias Cæleſtem repetiit Patriam* „

Fr. Georg. . . .

Hoc anno fratrem Georgium Doglionem Bellunenſem, Minoritam, Epiſcopum . . . . . . & Suffraganeum Brixinenſis dediſſe Conventui ſancti Petri Ordiuis Minorum urbis Belluni, caput ſanctæ Aldegondæ Virginis, refert Georgius Pilonus in hiſtoria Bellunenſi. Hoc etiam anno duos floruiſſe Epiſcopos Venetos Minoritas, ſcribit Rodulphus, Joannem Lucianum Epiſcopum Burguduenſem, & Benignum Epiſcopum Cenadienſem, qui Venetiis extruxit magna ex parte turrim campanariam Eccleſiæ Cathedralis. Epiſcopum fuiſſe Caſandren. fratrem Franciſcum Angelum Viterbienſem, habeo ex monumentis Eccleſiæ ſancti Franciſci Fabriani, & Indulgentiis conceſſis capellæ ſanctæ Mariæ in Trivio.

Pilon. in hiſtor. Bellun. ad ann. 1399. Rodul. fol. 233. Fr. Joan. Burguduen. Fr. Benign. Cenadien. Fr. Franciſc. Caſandren.

Capitulum generale Aſſiſii 68.

In eo ſuum opus producit Fr. Bartholomæus Piſanus.

VIII. Celebratum eſt hoc anno Capitulum generale, non in Conventu Monachienſi Cuſtodiæ Bavariæ, uti ſcribunt Marianus & Marcus, ſed Aſſiſii in Umbria, uti cum aliis verius affirmat Rodulphus. In eo decretum eſt, ut feſtum celebraretur ſancti Joſeph ſponſi illibati Virginis intemeratæ Mariæ, ſub officio confeſſoris novem lectionum. In his etiam Comitiis produxit opus ſuum de conformitatibus frater Bartholomæus Piſanus, in quo, magno labore, multis undique collectis argumentis, voluit oſtendere, ſanctum Franciſcum per univerſum vitæ curriculum Chriſto noſtro Redemptori fuiſſe conformem. Multa ſane utilia, & quæ lucem noſtris attulere Hiſtoricis bona fide congeſſit, rudi tamen ſtylo, & confuſo rerum, ac temporum ordine; ſuo tamen inſtituto accommodo. Non omnia omnes, maxime critici, & delicatuli ingenii viri, probant; eo tamen candore & ſinceritate ille ſcripſit, ut injurius ſit, qui quidpiam ab eo commentum, aut effictum eſſe ſubmurmuret. Probarunt librum Patres in Comitiis congregati, quibus examinandum & diſcutiendum ille commiſit, uti ex ipſius epiſtola, & altera Miniſtri Generalis, reliquorumque virorum iſtius conſeſſus operi præmiſſis apparet. Illis gratum fuiſſe opus, ingenti & ſingulari in eum collato dono, teſtificati ſunt; ultra enim immenſas gratias, quas litteris & verbis reddiderunt, Miniſter Generalis ex totius Capituli aſſenſu, dedit ei habitum integrum, quo utebatur ſanctus Franciſcus: dignum quippe judicarunt, ut qui qualis fuerit Franciſcus exacte deſcripſit, Franciſci exuviis donaretur. Ita certe piis muneribus, vel religioſis honoribus, aut æquis ſubſidiis excitari oporteret varia, & nobilia Ordinis ingenia, ad honorificos ſubeundos labores quibus ſummopere illuſtrari poſſet religio; calcaria namque addit virtuti ſpes præmii, & nullus eſt quantumvis humilis, quem a labore non retrahat ingratitudo. Porro Bartholomæus reverenter & gratanter donum admiſit, quo majus ſaltem ſibi mage carum dari non poſſe judicavit, Illudque Piſas aſportavit, ubi pretioſa theca ingenti populi applauſu reconditum in hanc diem magna ſervatur veneratione. Marianus, & ex eo Marcus Ulyſſipponenſis volunt hunc librum exhibitum in Comitiis celebratis anno MCCCXC. ſed erraſſe circa iſta, & locum Capituli, ſub eo anno admonuimus, & vere non niſi hoc anno auctor hoc opus in medium produxit.

Excitanda præmiis Ordinis ingenia.

Marian. cit. c. 4. Marc. 3. p. lib. 1. c. 8.

Quando obierit Piſan.

IX. Virtutibus & miraculis illuſtris paucos poſt annos obiit Piſis, in ſenectute bona, circa annum MCCCCI. uti ſcribit Marianus; neque enim ultra hoc tempus ejus vita protrahenda videtur. Quippe qui anno MCCCXLVII. erat inſignis concionator, & ſcripſit, uti alias diximus, vitam beati Gerardi. Quare corrigendum venit illud ejuſdem epitaphium, quod dicunt inciſum mar-

Tom. 7. an. 1343. n. 33.

mar-

marmoreo ſepulcro ad cornu Evangelii,ad aram majorem, ubi obiiſſe dicitur anno MCCCCLI. die X. Decembris & ſubſtituendum anno MCCCCI. Aliter vixiſſe oportuit ultra annos centum & triginta. Filius fuit Domini Albici de Rivonico, & in adoleſcentia Minoribus nomen dedit. Virtutis & doctrinæ ſtudiis ſolerter ſe exercuit, & tantam inter ſuos Conſodales conſecutus eſt opinionem, ut ad docendos alios evocatus ſit Bononiam, Patavium, Piſas, Senas, & Florentiam, quibus in locis ſacram Theologiam ſumma cum laude profeſſus eſt. Non minorem aſſecutus eſt famam in ſacris declamationibus, quibus ab anno MCCCXLII. uſque ad vitæ terminum per annos ſexaginta potenti virtute plurimos ad Chriſti fidem, & meliorem frugem convertit. Tanta fide paupertatem voto firmatam ſervabat, ut nec in ſcribendis concionibus aliiſve opellis deperiri chartam vellet, & proinde magna ex parte ſcribebat in pugillaribus, ſeu tabella, aut membrana delebili, ut prioribus, quibus jam uſus erat, eraſis, nova poſſet inducere. Cum Piſis apud ſuos Conſodales nobile tablinum, quod vulgo vocant, clauſtrum, conſtrueretur ſumptuoſiori opere, quam quod pauperes deceat, domum implebat querelis, & vociferans dicebat: *Heu ſancta paupertas ita nos dereliquiſti! quo receſſiſti a nobis, ut te perſequar? ſtructura iſta a tuis regulis longe recedit. Qui prævaricantur abs te in ſuam moliuntur perniciem.* Hæc toties repetiit, tantumque egit apud ſuperiores, ut oportuerit opus intermitti. Unica tunica rudi, brevi & panniculoſa uſus, abſque ſandaliis incedebat, etiam in peregrinationibus, quas ſingulis annis ſuſcipiebat, Aſſiſii ſalutaturus limina ſancti Franciſci, & in monte Alvernæ locum quo Chriſti Stigmatibus fuerat inſignitus.

Ejus doctrina.

Paupertatis ſtudium.

X. Tantam aſſecutus eſt ſanctitatis opinionem, ut in oppidis, & urbibus per quæ tranſibat, Florentiæ præſertim, turmatim ad eum concurrerent, perſonam veneraturi, & veſtem oſculaturi. Multa vivens patravit miracula, quorum aliqua ipſe ſcripſit in vita beati Gerardi, de qua nos alias egimus; omnia tamen tribuens meritis ſancti Ludovici, aut reliquiis beati Gerardi, quas infirmis applicabat. Anno MCCCXLIII. in villa Vallis Arni, ad ſanctam Mariam de Trivio prope Piſas,mulierem Maſſeam nuncupatam, annum unum & menſes octo a diabolo poſſeſſam ſanavit, miſſa Piſis per maritum ſchedula cum reliquiis beati Gerardi. Earumdem contactu viginti & amplius demoniacos in ipſa civitate Piſarum curavit, atque inter hos fœminam Dianam appellatam, annis triginta obſeſſam, quæ pecudum more per agros & montes divagabatur. Puerulum quinquennem Auguſtinum, textoris filium, in platea ſancti Franciſci Piſarum utroque oculo orbatum, capiti impoſita charta, piis aliquot precibus ſignata, perfecto viſu donavit; atque his ſimilia alia multa operatus eſt miracula. Multa & varia opera ſcripſit a me in ſcriptorum catalogo numeranda; & tandem plenus dierum ferme centenarius obdormivit in Domino. Corpus, ob populi concurſum per dies aliquot ſepeliri non potuit, furtim ſublatum humatum eſt ſub lapide marmoreo prope, & ante altare beati Gerardi, quem ſummo coluit affectu.

Virtus & ſanctitas.

Tom. 7. an. 1343. n. 19.

XI. Librum conformitatum ſancti Franciſci cum Chriſto ab hoc auctore compoſitum, toto hoc noſtro opere paſſim citamus, in quo præcipua geſta priſcorum noſtrorum patrum, maxime quæ ad pietatem ſpectant, conglomeravit, atque inter reliqua recenſuit ſeriem Provinciarum, & numerum Cœnobiorum, quæ uſque ad hunc annum, quo opus abſolvit, vel Comitiorum patribus obtulit, extabant. Ex his, quæ ſuis conſtabant temporibus, aut aliunde oblata occaſione huc corrivare potuimus, nullum omiſimus: multa tamen adhuc ſuperſunt, quorum nulla incidit mentio, neque ullam potuimus arripere anſam, ut de iis tractaremus. Nunc hoc loco præfigemus cata-

catalogum ipſum Piſani, & per ſingulas Provincias diſcurrentes, brevi compendio ſub his duobus annis, omnes, quos hucuſqoe omiſimus, deſcribemus Conventus. In hoc anno præmittemus familiæ Ciſmontanæ, in ſequenti Ultramontanæ Provincias, deinde Vicariatus, ne ad lectoris faſtidium omnia ſimul congeramus. Eſt tamen adeo corrupta illa nomenclatura Conventuum, ut multis in locis divinare oporteat. Ut in denſis tenebris minus errarem, & inter ſpuria, vitiataque nomina non plane cæcutirem, opi fuerunt duo codices MSS. unus bibliothecæ Aracælitanæ, pulchro charactere in charta pergamena exaratus, anno MCCCCXVIII. paucis annis poſt mortem auctoris, opera fratris Marci Triviſani Miniſtri Provinciæ Romanæ; alter Bibliothecæ Vaticanæ inſcriptus: *Polychronicon*, in quo eadem Conventuum ſeries habetur, mutato tamen aliquantulum ordine Provinciarum, nec non Petrus Rodulphus, & Franciſcus Gonzaga in notitiis, quas exhibent Conventuum. Hic nos apponemus catalogum Piſani excuſum, quem habemus præ manibus, & utroque latere utriuſque codicis MSS. lectiones, ut ex eis veriora percipiantur nomina, ubi vero omnium communis fuerit error, vel ex Rodulpho, vel ex Gonzaga, aut aliunde, ubi conſtiterit, in margine corrigemus. Aliquorum autem Cœnobiorum, quæ apud Piſanum non habentur, notitiam miniſtravimus ex probatis monumentis; aliqua enim illius ſubterfugerunt notitiam, uti ipſe fatetur in fine catalogi. Notandum autem, non omnia domicilia eodem nomine Conventuum, aut Cœnobiorum intelligi apud Patres Conventuales, ad quos ferme omnia hæc ſpectant; quæ enim majora ſunt, & juſti numeri Fratrum capacia, vocant *Conventus*; quæ humiliora, & unum alterumve habitatorem habent, *loca* appellant, juxta antiquum, & apud Piſanum receptum modum loquendi. Nos de omnibus ſub uno *Cœnobii* nomine diſſeremus.

NOMINA OMNIUM COENOBIORUM familiæ Ciſmontanæ quæ hoc tempore extabant exſcripta ex tribus Codicibus.

PROVINCIA SANCTI FRANCISCI

Habet loca octoginta diviſa per novem Cuſtodias.

Cuſtodia Aſſiſii habet novem loca, ſcilicet.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
S. Franciſci de Aſſiſio.	De Aſſiſio.	De Aſſiſio.
Portiunculæ.	Locum ſanctæ Mariæ de Portiuncula, ſive de Angelis.	S. Mariæ de Portiuncula, ſive de Angelis.
Sanctæ Claræ.	Sanctæ Claræ.	Sanctæ Claræ.
Sancti Damiani.	Sancti Damiani.	Sancti Damiani.
Carceris in monte.	De Carceribus.	De Carceribus.
Spelli.	De Spello.	De Spello.
Bictomii.	De Vectonio.	De Bethonio.
Inſulæ.	De Inſula.	De Inſula.
Rocheciolæ.	De Rochiciola.	De Rochiciola.

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 22.	Religionis Minorum anno 192.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

Cuſtodia Peruſii habet.

Peruſium.	De Peruſio.	De Peruſio.
Montis.	De Monte in Peruſio.	De Monte in Peruſio.
	De Agello.	De Agello.
Luctolum.	De Libotello.	De Abodtolo.
Dirutum.	De Diruta.	De Deruta.
Marſiani.	De Marciana.	De Martiana.
Agellum Corciani.	De Corciano.	De Corciano.
Prægium.	De Prægio.	De Prægio.
Farnetæ.	De Ferneto.	De Farneto.
Curatellæ.	De Civitella.	De Cunctella.
Mons-Jovis.	Montis-Jovis.	Montis-Jovis.
Inſulam Laci.	De Inſula Laci.	De Inſula Laci.
	Peruſini.	Peruſini.
	Montis Lucidi.	Montis Lucidi.
	S. Mariæ de Angelis.	S. Mariæ de Angelis.

Cuſtodia Caſtelli habet.

Caſtellum.	De Caſtello.	De Caſtallo.
Burgum.	De Burgo S. Sepulcri.	De Burgo S. Sepulcri.
Fractam.	De Fracta.	De Fracta.
Montonium.	Montonæo.	De Montoneo.
Barolum.	Cerbaroli.	Acerbaroli.
Cytnam.	De Citerna.	De Ciſterna.

Cuſtodia Tudertina habet.

Tudertum.	De Tuderto.	De Tuderto.
Ameliam.	De Amelia.	De Amelia.
Aſquaſpartam.	De Aqua Sparta.	De Aqua Sparta.
Hemitam.	De Eremita.	De Heremita.
S. Illinatam.	De S. Illuminata.	De S. Illuminata.
Moncionem.	De Montajone.	De Montinone.
Pantanell.	De Pantanellis.	De Patanellis.
Lugnanum.	De Lognano.	De Longniano.
Mualles.	De Canali.	De Canali.

Cuſtodia Eugubina habet.

Eugubinum.	De Eugubio.	De Eugubio.
Gualdum.	De Gualdo.	De Gualdo.
Nicerium.	De Nuceria.	De Nucerio.
Capnonum.	De Capricornio.	De Capricornio.
Colleſtaciarium.	De Colleſtacialio.	De Colloſtaviolo.

CODEX MSS. VATICANUS.	CODEX IMPRESSUS.	CODEX MSS. ARACOELITANUS.
	Cuſtodia Narnien. habet.	
Narniam.	De Narnia.	De Narnio.
Interamnem.	De Interamnis.	De Intianne.
S. Geminum,	S. Gemini.	S. Gemini.
Pedis Lutum.	Pedis Luci.	Pedis Luci.
Strunconem Curicum.	Stranconii.	Stranconii.
	De Carbio.	De Carbio.
Aronem.	De Arrone.	De Arione.
	Cuſtodia Vallis Spoletanæ habet.	
De Fulgineo.	De Fulgineo.	De Fulgineo.
De Spoleto.	De Spoleto.	De Spoleto.
De Trevio.	De Trevio.	De Trevio.
Jani.	Jani.	Jani.
De Piſtoia.	De Piſtia.	De Piſcia.
Montis Falconis.	Montis Falconis.	Montis Falconis.
Mevanii.	Mevanii.	Menanii.
	De Monte Luco prope Spoletum.	De Monte Luco prope Spoletum.
	Cuſtodia Montanorum habet.	
Nurſiam.	De Nurſia.	De Nurſia.
Caſſiam.	Caſſiæ.	Caſſiæ.
Viſſum.	De Juſſo.	De Juſſo.
Montem S. Martini.	Montis S. Martini.	Montis S. Martini.
Ceretum.	Cerreti.	Cereti.
Vallem.	Vallis.	Vallis.
	Hoſpitalis.	Hoſpitalis.
	Occoſii.	Occuſii.
	S. Mariæ Magdalenæ.	S. Mariæ Magdalenæ.
	Cuſtodia Regni habet.	
	Montis Regalis.	Montis Regalis.
Goiſſam.	Leoniſſæ.	Leoniſſe.
Lapoſtam.	Lapoſtæ.	Lapoſte.
Montem Leonem.	Montis Leonis.	Montis Leonis.
Arquatam.	Arquati.	Arquati.
	Matricis.	Matricis.
Monticell.	De Monticellis.	De Monticellis.
Accumulum.	Accumuli.	Accumuli.
	Civitatis Regalis.	Civitatis Regalis.

PRO-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

PROVINCIA MARCHIÆ.

Habet ſeptem Cuſtodias.

Cuſtodia Eſculina habet.

De Eſculo.	De Eſculo.	De Eſculo .
	De Pignàno .	De Pigiano .
De Vena Rupta .	De Vena Rupta .	De Venarupta .
Sanctæ Victoriæ .	Sanctæ Victoriæ .	Sanctæ Victoriæ .
Polegii .	Pulegii .	Pullegii .
Montis Alti .	Montis Alti .	Montis Alti .
Caſtellionis .	Caſtilionis .	Caſtilionis .
Ripatirinſonis .	Ripe Tranſonis .	Ripe Tranſonis .
Montis Falconis .	Montis Falconis .	Montis Falconis .
De Ofida .	De Offida .	De Offida .
De Monte Florum .	De Monte Florum .	De Monte Florum .
De Aqua Viva .	De Apia Viva .	De Aqua Viva .
Furchæ .	De Furce .	De Furce .
Coſiman .	De Corſignano .	De Caſſignano .

Cuſtodia Camerini habet.

De Camarino .	De Camerino .	De Camerino .
De Tolentino .	De Tolentino .	De Tolentino .
	De ſancto Severino .	De ſancto Severino .
De Monte Sancto .	De Monte Sancto .	De Monte Sancto .
Civitatis Novæ .	Civitatis Novæ .	Civitatis Nove .
De Macerata .	De Macerata .	De Macerata .
Montis Luponis .	Montis Luponis .	Montis Luponis .
De Trabe .	De Trabe Bonantis .	De Trabe Bonantis .
De Serra .	De Serra .	De Serra .
De Mirro .	De Murro .	De Murro .
Ploraci .	Plorati .	Plorati .
Montis Milonis .	Montis Milonis .	Montis Milonis .

Cuſtodia Anconitana habet.

	De Ancona novum .	De Ancona novum .
Forani .	Forani .	Forani .
De Auximo .	De Auximo .	De Ofino .
De Rachaneto .	De Rachaneto .	De Racaneta .
De Cragulo .	De Cingulo .	De Angulo .
	Locũ ſecundũ in Forano .	Locũ ſecundũ in Forano .
De Monticulo .	De Monticulo .	De Monticulo .
De Tornoſano .	De Tornoſano .	De Torſia Sano .
Caſtri Mylii .	Caſtri Milii .	Caſtri Milii .
De Camiurta .	De Camorano .	De Camorano .
Caſtri Sicardi .	Caſtri Ficardi .	Caſtri Ficardi .
Aruli .	Siroli .	Syroli .

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impreſſus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Cuſtodia Eſina habet.	
De Eſio.	De Eſio.	De Eſio.
De Pura.	De Pira.	De Pira.
De Matelica.	De Matellica.	De Mathelica.
Serreri.	De Serra S. Quirici.	De Serra S. Quirici.
Sancti Quirici.		
De Rocha.	De Rocha.	De Rocha.
De Sera Comitum.	De Sera Comitum.	De Serra Comitum.
De Saxoferrato.	De Saxoferrato.	De Saxo Ferrato.
De Staſulo.	De Stabulo.	De Stabulo.
Montis Novi.	Montis Novi.	Montis Novi.
De Senogallia.	De Senegallia.	De Senegalia.
De Fabiano.	De Fabriano.	De Fabriano.
De Monte Bodio.	De Monte Albedinis.	De Monte Albedinum.
	Cuſtodia Firmana habet.	
De Firman.	De Firmo.	De Firmo.
De Lauro.	De Lauro.	De Lauro.
Sancti Geneſii.	Sancti Geneſii.	Sancti Geniſii.
Mollian.	Molliani.	Moliani.
De Rezabalumbi.	De Ceſſa Colimbo.	De Ceſſa Columbo.
	De Monte Cubano.	De Monte Cubano.
De Falerno.	De Fallerono.	De Falerano.
Brumforicii.	Brufortii.	Brufortii.
De Monte Ulmi.	De Monte Ulmi.	De Montulim.
Montis Granarii.	Montis Granarii.	Montis Granarii.
Montis Actionis.	Montis Actonis.	Montis Actionis.
Sancti Elpidii.	Sancti Elpidii.	Sancti Elpidii.
	Montis ſanctæ Mariæ.	Montis ſanctæ Mariæ.
Montis ſancti Petri.	Montis ſancti Petri.	Montis ſancti Petri.
De Maſſa.	De Maſſa.	De Maſſa.
De Amandula.	De Amandula.	De Amandula.
Sancti Angeli.	Sancti Angeli.	Sancti Angeli.
De Penna.	De Penna S. Joannis.	De Penna ſancti Joannis.
Sancti Joannis.		
	Cuſtodia Fanenſis habet.	
De Fano.	De Fano.	De Fano.
Montis Avium.	Montis Avium.	Montis Avium.
Foroſinphonii.	Foriſempronii.	Fori Simphonii.
Penſauri.	Piſauri.	Penſauri.
Sanctæ Victoriæ.	Sanctæ Victoriæ.	Sanctæ Victoriæ.
De Pergula.	De Pergula.	De Pergula.
De Cormalto.	De Corinalto.	De Corinalto.
De Saltaria.	De Saltaria.	De Saltaria.
De Monte Scotaneto.	De Scotoneto.	De Scotoneto.
Montis Foſimi.	Montis Forimiſini.	Montis Formoſini.

Cu-

ANNO CHRISTI 1399.	BONIFACII IX. ANNO 10.	WENCESLAI IMP. ANNO 21. & 22.	RELIGIONIS MINORUM ANNO 192.

CODEX MSS. VATICANUS.	CODEX IMPRESSUS.	CODEX MSS. ARACOELITANUS.

Cuſtodia Feretrana habet.

De Urbino.	De Urbino.	De Urbino.
Saxi Corbarii.	Saxicorbarii.	Saxi Corburii.
Sagiola.	De Frigiola.	De Fugiola.
Montis Florentini.	Montis Florentini.	Montis Florentim.
Sancti Marini.	Pennæ S. Martini.	Penne ſancti Martini.
Leonan.	Leonani.	Leoni.
Durati.	Duranti.	Duranti.
Mercatelli.	Mercatelli.	Marcatelli.
Sancti Angeli in Vado.	S. Angeli in Vado.	S. Angeli in Vado.
Sancti Leonis.	Sancti Leonis.	Sancti Leonis.
Calvi.	Calvii.	Calivi.

PROVINCIA ROMANA

Habet ſeptem Cuſtodias.

Cuſtodia Romana habet.

S. Mariæ de Capitolio.	Locum S. Mariæ de Aracœli.	S. Mariæ de Aracœli.
	S. Franciſci Tranſtiberim.	S. Franciſci Tranſtiberim.
De Sutrio.	De Sutrio.	De Sutrio.
Campagniæ.	Campagnani.	Campagnani.
Caſtellaniæ.	Civitatis Caſtellanæ.	Civitatis Caſtellanæ.
	Montis Compatrum.	Montis Compatrum.

Cuſtodia Viterbienſis habet.

De Viterbio.	De Viterbio.	De Viterbio.
Tuſcanella.	De Tuſcanella.	De Tuſcanella.
De Coneto.	De Cornero.	
Montis Alti.	Montis Alti.	De Montis Alti.
De Monte Flaſcone.	De Monte Flaſcone.	De Monte Flaſcone.
Ortan.	Civitatis Ortenſis.	Civitatis Ortenſis.

Cuſtodia Urbevetana habet.

Urbisveteris.	De Urbeveteri.	De Urbe veteri.
De Balneo Regio.	De Balneo Regio.	De Balneo Regio.
De Ulcino.	De Bolſena.	De Balſena.
De Aqua Pendente.	De Aqua Pendente.	De Aqua Pendente.
De Piceno.	De Proceno.	De Proceno.
Piciliani.	Pitiliani.	Pitiliani.

Cu-

CODEX MSS. VATICANUS.	CODEX IMPRESSUS.	CODEX MSS. ARACOELITANUS.
	Cuſtodia Reatina habet.	
Reate.	De Reate.	De Reate.
Fontis Columbæ.	Fontis Columbæ.	Montis Columbæ.
	Civitatis Ducalis.	Civitatis Ducalis.
Longone.	Longoni.	Longoni.
Vall introduc.	Vallis.	Vallis.
Arch Sinibaldi.	Arcis Sinibaldi.	Circi Symbaldi.
Græci.	De Græcio.	De Gregrio.
Podii Vaſtonis.	Podii Buſconii.	Podii Buſconii.
Taram.	Taranii.	Tarani.
Malleani.	Maliani.	Maliani.
Montis Leonis.	Montis Leonis.	
Sancti Alexandri.	Sancti Alexandri.	
S. Jacobi de Radicania.	Sancti Jacobi.	Sancti Jacobi.
	Cuſtodia Tiburtina habet.	
Tiburis.	De Tibure.	De Tibure.
Rubiam.	Ruviani.	Rimani.
	De Cœllis.	De Cellis.
	Sufflagii.	De Sufflagio.
Vicovarii.	Vicovarii.	Viconarii.
Civitatellæ ſub Laci Cellarum.	Civitellæ.	Civitelle.
	Cuſtodia Maritima habet.	
Tracenæ.	De Terracina.	De Fracina.
Pipnæ.	Piperni.	Piperni.
Beciæ.	Secciæ.	Seccie.
Ilymphæ.	Nimphæ.	Rimphe.
Albani.	Albani.	Albani.
Notom.	Netruni.	Neptrini. *
Veletren.	Velletri.	Velletri.
	Cuſtodia Campaniæ habet.	
Agnaviæ.	Anagniæ.	Anagmine.
Vallis Montonis.	Vallis Montonis.	Vallis Montonis.
Alatri.	Alatri.	Alatri.
Florentini.	De Ferentino.	De Ferentino.
Pylei.	De Pillo.	De Pilio.
	Segaroli.	Segaroli.
	Somnini.	Somni.

* Nepruni?.

PRO-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

PROVINCIA TUSCIÆ,

Habet Cuſtodias ſeptem.

Cuſtodia Piſana habet.

Deſunt hæc in Codice Vaticano.

	De Piſis.	De Piſis.
	De Vico Piſano.	De Vico Piſano.
	Sancti Martini.	Sancti Martini.
	Sarazanæ.	Sarraçane.
	Pontremuli.	Pontremoli.

Cuſtodia Lucana habet.

	De Luca.	De Luca.
	De Piſcia.	De Piſcia.
	De Ficeclo.	De Fice.
	Sancti Miniatis.	Sancti Mimatis.
	Piſtorii.	Piſtorii.

Cuſtodia Florentina habet.

Florentiam.	De Florentia.	De Florentia.
	De Carmignagno.	
Pratum Frigaum.	De Prato.	De Prato.
	Caſtri Florentini.	Caſtri Florentini.
Burgum S. Laurentii.	Burgi S. Laurentii.	Burgi S. Laurentii.
Locum Nemoris.	De Nemore.	De Nemore.
	De Fichino.	De Fighino.
Barbarinum.	De Barberino.	De Barberino.

Cuſtodia Senenſis habet.

Senas.	De Senis.	De Senis.
Sanctum Geminianum.	De S. Geminiano.	De S. Germano.
Collem Podium.	De Colle.	De Colle.
	De Wlterris.	De Wlterris.
Bonici.	De Podio Bonici.	De Podio.
Aſcian.	De Aſciano.	De Aſciano.

Cuſtodia Aretina habet.

Aretium.	De Aretio.	De Aretio.
	Sacri Montis Alvernæ.	Sacri Montis Alverne.
Pucoii.	De Puppio.	De Puppio.
Gaggareti.	De Gangareto.	De Guarגueretro.
	De Monte Varchi.	De Monte Varchi.
Liſtignan.	De Lucignano.	De Lucignano.
Caſtillionem.	De Caſtillione.	De Caſtillione.
Cortonam.	De Cortonio.	De Cortonio.

Cu-

Cuſtodia Cluſina habet.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impreſſus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
Eluſium montem.	De Cluſio.	De Cluſio.
Caſtrum Plebis.	De Caſtro Plebis.	De Caſtro Plebis.
Scetonæ.	De Scetona.	De Scetona.
Sartianum.	De Sartiano.	De Sartiano.
Radicofano.	De Radicofano.	De Radicofano.
Plantu :	De Plano.	De Plano.
Sancti Proceſſi.	De ſancto Proceſſo.	De ſancto Proceſſo.
Columbarii.	De Columbaria.	De Columbaria.
Montis Alcui.	Montis Ilcini.	Montis Ylenii.
	De Monte Policiano.	

Cuſtodia Maritima habet.

Maſſan.	De Maſſa.	De Maſſa.
Plumbin.	De Plumbino.	De Plumbino.
Greſetum.	De Groſſeto.	De Groſſeto.
Caſtillionis.	De Caſtellione.	De Caſtillione.
Suveretum.	De Suvereto.	De Sonereto.
	De Monteno.	De Monteleone.

PROVINCIA BONONIÆ

Habet quinque Cuſtodias.

Cuſtodia Bononiæ habet.

	Bononiæ.	De Bononia.
Sancti Franciſci prope Bononiam.	Sancti Franciſci cum Monaſterio.	Sancti Franciſci cum Monaſterio.
Domini Pacis.	Domini Pacis.	Domini Pacis.
	Sancti Pauli in Monte.	
Vernavæ.	Uragnanæ.	Uragnane.
Plavorii.	Planorii.	Plonorii.
Sancti Joannis.	Sancti Joannis.	Sancti Joannis.
Confortini.	Confortini.	Confortini.
Criſpellani.	Greſpolani.	Creſpolani.
Argelatæ.	Argelatæ.	Argellate.
Ricardinæ.	Ricardinæ.	Ricardine.
Caldarariæ.	Calderariæ.	Calderarie.
	S. Mariæ in Monte.	

Cuſtodia Ferrariæ habet.

Ferrariæ.	De Ferraria.	De Ferraria.
Mutinæ.	De Mutina.	De Mutina.
	De Fanano.	De Favono.
Carpi.	De Carpo.	De Carpo.
	Mirandulæ.	De Admirandole.
Regii.	De Regio.	De Regio.
Montis Falconis.	Montis Falconis.	Montis Falconis.

Cu-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

Cuſtodia Parmæ habet.

Parmam.	De Parma.	De Parma.
Cremonæ.	De Cremona.	De Cremona.
Burgum S. Domini.	Burgii S. Domini.	Burgi S. Domini.
Placentiæ.	De Placentia.	De Placentia.
Bobii.	De Bobio.	De Bobio.
	Caſalis Majoris.	Caſalis Majoris.

Cuſtodia Ravennæ Ferrati.

Ravennæ.	Ravennæ.	Ravennæ.
Ymolæ.	De Imola.	De Ymola.
Paventiæ.	De Faventia.	De Faventia.
	Cerviæ.	Cervie.
Montis Regis.	Montis Regis.	Montis Regis.
Gauſignani.	Toſſignani.	Torignani.
Luci.	De Lugo.	De Lugo.
Banacavalli.	De Bagnacavallo.	De Bagnaccivallo.

Cuſtodia Forlivii habet.

Forlivium.	De Forolivio:	De Forluvo.
Arimini.	Arimini.	Arimini.
Cæſenæ.	Ceſenæ.	Ceſene.
Sancti Angeli.	Sancti Archangeli.	Sancti Archangeli.
Umaldulæ.	Medulæ.	Medulle.
Lomani.	Longiani.	Longiani.
Sanctam Agatham.	Sanctæ Agathæ:	Sanctæ Agathæ.
Verucli.	Duo in Veruculo.	Duo in Vernechio.
Fractæ.	Fractæ.	Fracte.
Bertenonii.	Bartinorii.	Bertonarii.
Caſtrocarum.	Caſtrocarii.	Caſtrocari.

PROVINCIA S. ANTONII

Habet Cuſtodias quatuor.

Cuſtodia Paduana habet.

Padua.	De Padua.	De Padua.
Vincentia.	De Vincentia.	De Vincentia.
Montemcilicem.	Montis Silicis.	Montis Cilicis.
Eſtenſem.	Eſtenſem.	Extenſem.
Lendenarjam.	Lendenariæ.	Lendenarie.
Rodigium.	Rodigii.	Rodigii.
Plebem Sacci.	Plebis Sacci.	Plebis ſacri.
Baſſian.	Baſciani.	Baſciani.
Corcarodulum.	Quartaroli.	Quartaroli.
Brivolentam.	Begulentæ.	Begulente.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Montignanæ.	Montignani.
	Sancti Petri de Viminaro.	Sancti Petri de Vimirano.
	Sanctæ Urſulæ.	Sanctæ Urſulæ.
	Galzignani.	Galcignani.

Cuſtodia Venetiarum habet.

Venetiarum ſanct. Duo ſanctus Franciſcus in Vinea & in Inſula.	De Venetiis.	De Venetiis.
	Sancti Nicolai.	Sancti Nicolai.
	S. Franciſc. de Vinea.	
	S. Franc. de Contrata.	S. Franc. de Contrata.
Treviſum.	De Triviſio.	De Triviſio.
Coneglan.	De Coneglano.	De Corneclavo.
Cluſiam.	De Clagia.	De Clugia.
Civitatem Bellum.	Civitatis Belluni.	Civitatis Bellinii.
	De Feltro.	De Feltro.
	Seravallis.	Seravallis.
Aſſillum.	Aſſilii.	Aſſilii.

Cuſtodia Forijulii habet.

Utinum.	De Utino.	De Utino.
Portum Gruarii.	Portus Gruarii.	Portus Guarii.
Civitatem Auſtæ.	Civitatis Auſtriæ.	Civitatis Auſtriæ.
Cremonam.	De Glemona.	De Glemona.
Caſtellum.	Caſtelli.	Caſtelli.
	Villæ Altæ.	Villæ Alte.
Fleancum.	Fulcinicii.	Falcuntii.
Curiciam.	Goritiæ.	Goricie.

Cuſtodia Veronenſis habet.

Veronam.	Veronæ.	De Verona.
Mantuam.	Mantuæ.	Mantuæ.
Trident,	Tridenti.	Tridenti,
Ripam.	De Ripa.	De Ripa.
Coloniam.	Coloniæ.	Colonie.

PROVINCIA MEDIOLANI

Habet Cuſtodias quinque.

Cuſtodia Mediolani habet.

Mediolanum.	De Mediolano.	De Mediolano.
Laudæ.	De Laude.	De Laude,
Pocolum.	De Puteolo.	De Poccolo.
Galaratæ.	Galaratæ.	Gallerate.
Saran.	Sorani.	Sorani.

Cu-

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 22.	Religionis Minorum anno 192.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Cuſtodia Modoetiæ habet.	
Modorciam:	De Modoetia.	De Modoctia.
Opprenum.	Oppreni.	Oppreni.
Viconicatum.	Vicomercati.	Vicemercati.
Caturium.	De Cantuario.	De Cantu.
Decium.	Deſii.	Decii.
Marman.	Margliani.	Morgliani.
	Cuſtodia Brixienſis habet.	
Brixiam.	Brixiæ.	De Brixia.
Pergamum.	De Pergamo.	De Pergamo.
	De Iſeo.	Ce Yſco.
Gragan.	De Gregnano.	De Gregano.
Vallentamonicam.	Vallis Camonicæ.	Vallis Canomice.
	De Crema.	De Crema.
	Cuſtodia Cumana habet.	
Cumas.	De Cumis.	De Cumis.
Variſium.	Variſii.	Variſii.
Lugan.	Lugani.	Lugnani.
Locuran.	Lucarni.	Lucororani.
	Cuſtodia Vercellen. habet.	
Vercellas.	De Vercellis.	De Vercellis.
Novariam.	Novariæ.	Navariæ.
Yporegiam.	Iporegæ.	Yporegie.
Moollam.	Meelæ.	Moelle.
	Auguſtæ.	Auſtæ.
	Domus oſſulæ.	

PROVINCIA JANUÆ.

Habet Cuſtodias ſex.

	Cuſtodia Januæ habet.	
Januam.	De Janua.	De Janua.
Sagonam.	De Savona.	De Savona.
Clavarum.	De Clavaro.	De Clavoro.
Albarium.	De Albario.	De Albario.
Clapellam.	De Capella.	De Capella.
Sextum.	Sexti.	Sexti.
Carium.	De Cairo.	De Cario.
	Cuſtodia Aſten. habet.	
Aſt.	Aſten.	De Aſten,
Albam.	Albæ.	Albæ.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus	Codex MSS. Aracoelitanus.
	De Aquis.	De Aquis.
Montem Calvum	Montis Calvi.	Montis Calvi.
Curtimilium.	Cortimilii.	Cortimilu.
	Cuſtodia Albingauni habet.	
Albiganum.	Albingauni.	Albignane.
Naulum.	De Nobo.	De Noldo.
Vigintimilium.	De Vigintimilio.	De Vignitanilio.
Cevam Montem.	De Ceva.	De Cena.
Vici.	Montis Vici.	Montis Vici.
Foſanum.	Foſſani.	Foſſani.
Cuneri.	De Cunio.	De Cuneo.
	Cuſtodia Pedemontis habet:	
Penarolium.	Pinaroli.	Pinaroli.
Kerium.	Cherii.	Cherii.
Montem Kalerium.	Montis Calerii.	Montis Challerii.
Tauram.	Taurini.	Taurini.
Secuſiam.	Secuſiæ.	Secutie.
Ripalolium.	De Riperolo.	De Riparolo.
Clavaſium.	Clavaſii.	Clavarii.
	Cuſtodia Montis Ferrati.	
Alexandriam.	De Alexandria.	De Alexandria.
Caſale.	De Caſali.	De Caſali.
Valentiam.	De Valentia.	Valentie.
Caſſinas.	Caſſinæ.	Caſſine.
	Cuſtodia Papiæ habet.	
Papiam.	Papiæ.	Papie.
Cardonam.	Terdonæ.	Terdona.
Vigueriam.	Vigueriæ.	Vigherie.
Caſtrum novum.	Caſtri novi.	Caſtri novi.

PROVINCIA DALMATIÆ.

Habet Cuſtodias quatuor.

	Cuſtodia Raguſina habet.	
Raguſinum.	Raguſii,	Raguſii.
Duracium.	Duratii.	Duratii.
Ulcinum.	Dulcinii.	Dulcunii.
Catara.	Cataræ.	Cathare.
Scutarz.	Scutari.	Scrutari.
Antibarz.	Lutivari.	Antibari.
Daxa.	Daxæ.	Daxe.
	Corculæ.	Corcule.

Cu-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	*Cuſtodia Ladrenſis * habet.*	
Jadriam.	Jadræ.	Jadre.
	Extra Iſadram ſuper Inſulam.	
Pagum.	Pagi.	Pagi.
	De Pagman.	De Paçinan.
	Podnovi.	
Sebenicum.	Sebenici.	Sibemchi.
Berberium.	Berberii.	Breberii.
Scandelam.	Scardonæ.	Scardone.
Traguium.	Tragurii.	Tradeurii.
Spaletum.	Spaleti.	Spalati.
	Cuſtodia Arben. habet.	
Arbum.	Arbi.	Arbi.
Seneam.	Seniæ.	Senie.
	Modruſiæ.	Medruſſie.
Veglam.	Veglæ.	Negle.
Kerſum.	Cherſii.	Cherſi.
	Cuſtodia Iſtriæ habet.	
	Polæ.	Pole.
Parentum.	Parentii.	Parentii.
Piranum.	Pirani.	Pirani.
Juſtinopoli.	Juſtinopol.	Juſtinopolis.
	Muglæ.	Mugliæ.
Trigeſtum.	Trigeſti.	Tergeſti.
	Vallis.	Vallis.

* Jadrenſis.

PROVINCIA TERRÆ LABORIS.

Habet quinque Caſtodias.

Cuſtodia Neapolitana habet.

Deſunt in Codice Vaticano.	Sancti Laurentii.	S. Laurentii.
	S. Claræ, ſive Corporis Chriſti.	S. Claræ, ſive Corporis Chriſti.
	Sanctæ Mariæ Novæ.	Sanctæ Marie nove.
	Sanctæ Crucis.	Sanctæ Crucis.
	Sanctæ Mariæ Dominæ Reginæ.	Sancte MarieRegine Domine.
	S. Mariæ Magdalenæ.	Mariæ Magdalene.
	S. Mariæ Ægyptiacæ.	S.Marie Egyptiace.
Capuæ.	Capuæ.	Capue.
Averſæ.	Averſæ.	Averſæ.
Teanum.	Tyani.	Tyrani.
		Sueſſæ.

Digitized by Google

ANNO CHRISTI 1399.	BONIFACII IX. ANNO 10.	WENCESLAI IMP. ANNO 21. & 22.	RELIGIONIS MINORUM ANNO 192.

CODEX MSS. VATICANUS.	CODEX IMPRESSUS.	CODEX MSS. ARACOELITANUS.
Sueſſæ.	Sueſſæ.	Sueſſe.
	Nugiaoi.	Mignani.
Mataloni.	Mataloni.	Matalora.
Nolæ.	Nolæ.	Nole.
Calera Miniavi.	Caleni.	Caleni.
	Cuſtodia Salernitana habet.	
Salernum.	Salerni.	Salerni.
Tarenti:	Gurreti.	Garreti.
Caſtrum maris.	Caſtri maris.	Caſtri maris.
Amalfiæ.	Malſi.	De Malfi.
		S. Severini.
Ravelli.	Ravelli.	Ranelli.
Giffoni.	Giffonis.	Giffonis.
Sam.	Saroi.	Sarani.
Nuceriæ.	Nuceriæ.	Nucerie.
	Cuſtodia Principatus habet.	
Marti.	Marſici.	Marſici.
Oleti.	De Oleta.	De Oleta.
Nur.	De Muro.	De Muro.
Diam.	Diani.	Dyannii.
Saponariæ.	De Saponaria.	De Saponaria.
Edoli.	De Ebolo.	De Ebolo.
Cucul.	Cuculli.	Luculi.
Montemlarum.	Montelaris.	Montis Laris.
Agloboli.	Agloboli.	Agloboli.
S. Maria.	S. Mariæ.	S. Mariæ.
	Cuſtodia Beneventana habet.	
Beneventi.	De Beoevento.	De Benevento.
Avelini.	Avellini.	Avellini.
S. Agatæ.	S. Agathæ.	S. Agathe.
Cereti.	Cerreti.	Cerreti.
Ariani.	Ariani.	Ariani.
Aquæ putridæ.	Aquæ Putridæ.	Aquæ putride.
Montis Sarculi.	Montis Sarculi.	Montis Sarculi.
Montis Fuſcoli.	Montis Foſtuli.	Montis Foſcoli.
	Olivæ.	Olive.
	Cuſtodia ſancti Benedicti habet.	
Gagetæ.	Gajetæ.	Gajettæ.
Tgeti.	Trajecti.	Trajecti.
	De Fundis.	De Fundis.
Locus Tyri.	Itri.	Ytri.
Albeti.	Vici Albi.	Vici Albi.

S.Ger-

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 22.	Religionis Minorum anno 193.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
S.Germanum.	S. Germani.	S. Germani.
	Soræ.	Sore.
Arpini.	Arpini.	Arpini.
	Temperani.	Cepani.
	Oliveti.	Oliveti.
	Aquini.	Aquini.
Vicarbo.	Maronulæ.	Maronule.

PROVINCIA PENNENSIS

Sex habet Cuſtodias.

Cuſtodia Aquilæ habet.

Aquilam.	De Aquila.	De Aquila.
Sfonticlas.	Fonticularum.	Fonticularum.
Ofenum.	Offeni.	Offeni.
Caſtrum vetus.	Caſtri Veteris.	Caſtri Veteris.
Sulmonam.	De Sulmona.	De Sulmona.
Paper.	Poperi.	Poperi.

Cuſtodia Pennenſis habet.

Civitatem Pennenſem.	De Penna.	De Penna.
Caternanam.	Cataviari.	Cathamani.
	Adali.	Aladi.
Pontariam.	Pontariæ.	Pontarie.
Lauretum.	Laureti.	Laureti.
	Celani.	Celani.
Manupellum.	De Manupello.	De Manupello.
Tectum.	Tocti.	Tocti.

Cuſtodia Theatina habet.

Teatinam.	Theatinum.	Theatinum.
Laſanum.	Laſſani.	Laſani.
Tonam.	De Ortona.	De Ortena.
	Piſcariæ.	Piſcarie.
Palenam.	Palenæ.	Palene.
Guardiam.	Guardiæ.	Guardie.
	Francavillæ.	Frachaville.
Buelanam.	Ludani.	Lucani.

Cuſtodia Arien. habet.

Adriani.	De Arida.	De Adria.
Pellim.	Poleni.	Pleni.
Vallem citatem.	Vallifii.	Vallis.
Sancti Angeli.	Civitatis S. Angeli.	Civitatis S. Angeli.
Silurùm.	Siluſci.	Silmei.
Montem Silvanum.	Montis Silvani.	Montis Silvani.

Cu-

Cuſtodia Aprutina habet.

CODEX MSS. VATICANUS.	CODEX IMPRESSUS.	CODEX MSS. ARACOELITANUS.
S. Juſtam.	S. Juſtæ.	S. Juſtæ.
	S. Omeri.	S. Homeri.
Teramnum.	Terani.	Terrani.
Caplum.	De Camplo.	De Camplo.
Citatellam.	Civitelæ.	Civitelle.
Mirrum.	Murri.	Murri.
Gueram S. Civium.	Contraguerræ.	Contraguarre.

Cuſtodia Marſicana habet.

Civitatem Marſicanam.	Marſicanum.	Marſicanum.
Sellan.	Selani.	Selani.
S. Petrum.	S. Petri.	S. Petri.
Avezan.	Avezani.	Anecani.
Corbarium.	Corbarii.	Corbarii.
Callocoſium.	Taglia Cozzi.	Tagliatorii.
Balſoranum.	Balſorani.	Balſonami.

PROVINCIA SANCTI ANGELI

Habet quatuor Cuſtodias.

Cuſtodia Comitatus habet.

Yſernie.	Iſerniæ.	Yſnie.
Venaſri.	Venaſri.	Venaterri.
Boran.	Bojani.	Boyani.
Campobaſſi.	Campibaſſi.	Campibaſſi.
Anglon.	Angloni.	Angloni.
Limoſan.	Limoſani.	Lunoſani.
Planicii.	Planicii.	Planicii.

Cuſtodia Civitatis habet.

Gulion.	Guillioniſii.	Guilionenſi.
	Allareni.	Alreni.
Civitatem Præcinæ.	Civitatis.	Civitatis.
	Præcinæ.	Precine.
Emonarum.	Termularum.	Termularum.
Vaſti.	Vaſti.	Vaſti.
Montis Odorici.	Montis Odorici.	Montis Odorici.

Cuſtodia Montis ſancti Angeli habet.

S. Angeli.	Sancti Angeli.	S. Angeli.
Manfredoniæ.	Manfredoniæ.	Manfredonie.
S. Joannis Rotundi.	S. Joannis Rotundi.	S. Joannis Rotandi.
Veſtarum.	Veſtarum.	Veſtarum.

Pe-

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 22.	Religionis Minorum anno 192.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
Peſquicii.	Paſquitii.	Paſquicitii.
Rodi.	Rodi.	Rodi.
Kamam.	Camani.	Camani.
Nricell.	Iſchitellarum.	Iſchitellarum.

Cuſtodia Captivate habet.

Lugenæ.	Lucernium.	Lucernium.
S. Severi.	S. Severini.	S. Severini.
Fogiæ.	Fogiæ.	Fogiæ.
Caſali novo.	Caſalis novi.	Caſalis novi.
Trojæ.	Trojæ.*	Troye.
Eſculi.	Eſtulli.	Eſculi.
Corneti.	Corneti.	Corneti.

PROVINCIA APULIÆ

Habet quinque Cuſtodias.

Cuſtodia Barolitana habet.

Barum.	Barolum.	Barolum.
Andriam.	Andriæ.	Andriæ.
Melfiam.	De Melfia.	De Melfia.
Canuſiam.	Canuſii.	Canuſii.
Venuſium.	Venuſii.	Venuſii.

Cuſtodia Baren. habet.

Barum.	De Baro.	De Baro.
Barontum.	Bitonti.	Botonti.
	Melficanum.	Mellicanum.
Vigilienſem.	Vigilienſem.	Vigilienſem.
Tnenſem.	Trani.	Travii.
Cavirit.	Caurati.	Caurati.
Juvenacium.	Juvenacii.	Juvenacii.

Cuſtodia Tarenti habet.

Tarentum.	Tarenti.	Tarenti.
Oreaz.	De Oſea.	De Orea.
Hoſtumum.	Hoſtimii.	Octavii.
Joam.	Joæ.	
Monopolum.	Monopolis.	Monopolini.

*Cuſtodia Brunduſii * habet.*

* *Brunduſii.*

Brunduſium.	Brunduſii.	Bronduſii.
Neritonam.	Neritoni.	Veritoni.
Licium.	Litii.	Litii.
Ydrontum.	Hydrunti.	Ydroncii.
Alexannum.	Alexini.	Alexmi.

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 22.	Religionis Minorum anno 192.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

Cuſtodia Materanæ habet.

Materam.	De Matera	De Macera.
Gnina.	De Gravina.	De Garanna.
Montem Piloſum.	Monti Piloſi.	Montis Pilloſi.
Cearicum.	Tricarici.	Tricarici.

PROVINCIA CALABRIÆ

Habet quatuor Cuſtodias.

Cuſtodia Regii habet.

Regium.	De Regio.	De Regiao.
Geraſium.	Geraſii.	Geraſii.
Tropeam.	De Torpia.	De Torpia.
Montis Leonis.	Montis Leonis.	Montis Leonis.
Semahajana.	Seminariæ.	Seminariæ.

Cuſtodia Cutronæ habet.

Cotronum.	De Cutrona.	De Cotrono.
Catauzarium.	Cantazarii.	Cantacarii.
Squillacium.	Squilazii.	Squalacii.
Sucaſtrum.	Novi Caſtri.	Novicaſtri.

Cuſtodia Vallis habet.

Amanteam.	De Amachea.	De Amanchea.
Biſimanum.	Biſviani.	Biſunani.
Cuſentiam.	Conſentiæ.	Conſentiæ.
Martoranum.	Mocoronii.	Matoracii.

Cuſtodia Caſtri Villarii habet.

Caſtrovillarum.	Caſtrivilarum.	Caſtri Vilerii.
S. Marcum.	Mara.	Marci.
Curilianum.	Curiliani.	Curiliani.
Scaveam.	Scaleæ.	Scalee.

PROVINCIA SICILIÆ

Habet quinque Cuſtodias.

Cuſtodia Meſſanæ habet.

	De Meſſana.	Meſſana.
Catanea.	De Cathania.	De Cathina.
Randacium.	Randacii.	Randacii.
Taromeraum.	Tauromenii.	Teuromerii.
Pactis.	De Pactis.	Paccis.

Cuſto-

Digitized by Google

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Cuſtodia Agrigentina habet.	
Agrigentum.	De Agrigento.	De Agrigento.
Placeam.	De Placea.	De Platea.
Caſtrum Joannis.	S. Joannis.	Caſtri Joannis.
	Narii.	Varii.
Licatam.	Terræ novæ.	Terræ novæ.
Eraciam.	Caſtri novi.	Caſtri novi.
	Cuſtodia Panormitana habet.	
Panormum.	Panormi.	Panormi.
Policium.	Policii.	Pollicii.
Termis.	De Termis.	De Termis.
Cephaludum.	De Ceſaludi.	Ceſaludi.
Caſtrum bonum.	Caſtri Boni.	Caſtri boni.
Curilionem.		
	Cuſtodia Trapani habet.	
Cpam.	De Trapano.	De Trapano.
Marſariam.	Mazatiæ.	Maccarie.
Maſſaliam.	Marſaliæ.	Marſalie.
	Montis S. Juliani.	Montis S. Juliani.
	Aleanii.	Alcami.
Sanctam.	Salem.	Salem.
	Cuſtodia Siracuſana habet.	
Syracuſam.	De Siracuſa.	De Syracuſa.
Lemtram.	Leontini.	Leontini.
Notum.	Nothi.	Nothi.
Ratguſiam.	Raguſiæ.	Raguſie.
Calatagiron.	Calatagironi.	Galatagironi.

PROVINCIA ROMANIÆ

Habet tres Cuſtodias.

	Cuſtodia Nigropontis habet.	
Nigropontis.	De Nigroponte.	De Nigroponte.
Candiæ.	De Candia.	De Candida.
Caneæ.	Chaneæ.	Canee.
	Cuſtodia Thebana habet.	
Thebas.	De Thebis.	De Thebis.
Athenas.	Atthenarum.	Athenarum.
Corintum.	Corinthi.	Corinthi.

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 23.	Religionis Minorum anno 192.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Cuſtodia Clarentiæ habet.	
Clarenciam.	De Clarentia.	Clarentia.
Cora.	De Corono.	De Corono.
Patras.	De Patras.	De Patras.
Andrevillæ.	Andrevillæ.	Andrenile.
Jacrati.	Jacinti.	Lacinti.
	De Saxaro.	Saxaro.
Zeſaloniæ.	Conſaloniæ.	Ceſelonie.

PROVINCIA TERRÆ SANCTÆ

Habet duas Cuſtodias.

* Nicoſia.

*Cuſtodia Nicoliæ * in Cipro habet.*

Nicoſia	Nicoſiæ.	Nicoſie.
Famaguſta.	Famagoſtæ.	Famogoſte.
Paſum.	De Papho.	De Papho.
Nimocium.	Namotii.	Viviotii.
Siſſium.	De Fimiſo.	Satuſo.
	Cuſtodia Syriæ habet.	
Montis Syon.	Montis Syon.	Montis Syon.
	Sepulchri Domini.	Sepulchrum Domini.
	De Bethleem.	De Bethleem.
	De Baruto.	De Barutho.

XII. Hucuſque exſcripſimus Conventus familiæ Ciſmontanæ, nunc ex his omnibus deſcribemus, quos hactenus omiſimus, dum nulla ſe offerebat occaſio de eiſdem ſcribendi. In Provincia ſancti Franciſci, & Cuſtodia Aſſiſii, duo ſunt Cœnobiola, unum quod vocant de Inſula, ſive de Baſtia; Rodulpho ſanctæ Crucis de Baſtia prope Aſſiſium, de quo ſolum commemoratur ibi jacere beatum Conradum Offidanum, uti alias diximus. Alterum Rochiciolæ extra oppidi mœnia, ubi multi Viri ſancti dicuntur floruiſſe. In Cuſtodia Peruſina Cœnobiolum Corciani, de quo nihil eſt memorabile. In Cuſtodia Caſtelli Tifernenſe, quod ſatis egregium eſſe refert Rodulphus, illudque plurimum exornaſſe beatum Jacobum laicum Tifernatem inſignem ſculptorem, cujus opus eſt Eccleſiæ ſuggeſtum affabre elaboratum. Conditus eſt ſub altari majori, & viſitur caput ejus cum oculorum palpebris adeo recentibus, ac ſi modo defunctus eſſet. Multis miraculis claruiſſe alias narravimus. Fractenſe, cui annexum eſt anno MDXXX. Sacerdotium, ſeu quod vocant beneficium eccleſiaſticum. Cerbarolii ubi ſanctus Franciſcus aliquandiu commoratus eſt. In Cuſtodia Tudertina Cœnobium Montajonæ, de quo nihil agit Rodulphus, fortaſſis quia deſtructum, vel dimiſſum a Fratribus, niſi illud forte ſit, quod vocat Montis-Corvi. Aliud de Pontanellis, tertium de Canali, de quibus nihil præter nuda nomina habetur memorabile. In Cuſtodia Narnienſi Cœnobium Pedis-Lucis, quod ab Oppidanorum univerſitate conſtructum fuiſſe anno MCCCCXVII. ait Rodulphus; ſed ante illud tempus extitiſſe conſtat ex catalogo Piſani, fortaſſis quod nunc extat

Conv. Baſtiæ. Rodulph. fol. 253. Tom. 6. an. 1306. n. 7.

Conv. Tifernen.

Tom. 6. an. 1306. n. 21.

Conv. Pedis-Lucis.

extat domicilium, fuit tunc conſtructum, vel refectum. In Cuſtodia Mon-
tanorum Cœnobia Juſſi, ſancti Martini, Hoſpitalis Occoſii, & ſanctæ Mariæ
Magdalenæ, ex nomine dumtaxat nota; duorum poſteriorum non meminit
Rodulphus.

XIII. In Provincia Marchiæ, & Cuſtodia Aſculana Cœnobia venæ
Ruptæ, & Pulegii, de quibus præter nomen nihil eſt reliquum; Montis alti, [Conv. Montis-Alti.]
quod ſanctum Franciſcum prius extruxiſſe fertur in nemore ultra flumen
Auſum, & ad Religioſorum preces mirabili indicio tranſtuliſſe ad locum,
in quo nunc conſpicitur. Campana fuſa eſt anno MCCLXIII. & librum ritua-
lem, ſeu Antiphonarium in primo folio exciſo prætuliſſe ferunt annum
MCCXXXII. quod ſi ita eſt, probabilior redditur opinio de prima origine
ſub ſancto Franciſco. Domum hanc plurimum illuſtravit Felix Perettus,
prius Vicarius Generalis ſui Ordinis, mox Epiſcopus ſanctæ Agathæ, deinde
Cardinalis, demum Summus Pontifex Sixtus V. ejuſque patruus frater Sal-
vator de Monte-Alto, qui eodem in loco prædicto Felici Religionis habi-
tum conceſſit, & Magiſter Flaminius Benedictus ex eadem urbe, præfectus
Cœnobii Bononienſis, & Orator Provinciæ Marchiæ ad eumdem Sixtum V.
ut congratularetur ei ad Pontificatum aſſumpto. Cœnobium Caſtillionis
in agro Aſculano, uno diſtans milliari ab Appiani oppido, vulgo dicitur
San Franceſco del Gallo. Cœnobium Offidanum ante annum MCCXLIII. in- [Conv. Offidanus.]
choatum, adeoque anguſtum, ut Innocentius IV. binas dederit litteras ad
Rectores Offidanos, quibus hortabatur vendi in augmentum prædictæ do-
mus poſſeſſiones aliquas vicinas, quæ ſpectabant ad Monaſterium Benedicti-
norum Farſenſe. Conſecrata fuit Eccleſia anno MCCCLIX. Dominica prima
menſis Maii, per fratrem Nicolaum Argoli Epiſcopum .... Floruit hic bea- [Fr. Nicolaus Epiſc....]
tus Conradus Offidanus, cujus corpus diximus coli in Conventu Inſulæ pro-
pe Aſſiſium. Obtinuerunt tamen Offidani brachium integrum, quod cum
veneratione aſſervatur in Oratorio Confratrum ſanctiſſimi Sacramenti. Cœ-
nobium Coſigniani ante creatum Alexandrum IV. ædificatum extra oppi- [Conv. Coſigniani.]
dum, dedit enim hic Pontifex Indulgentias viſitantibus Eccleſiam in qui-
buſdam feſtivitatibus. Circa annum MCCCCXLVIII. ſe receperunt Fratres
intra ipſum oppidum ad oratorium ſancti Pauli, ſibi conceſſum ab Abbate
Farſenſi, declinaturi improborum injurias, nec tamen omnino primum lo-
cum dereliquerunt, dum ante paucos annos Eccleſiam refecerunt.

XIV. In eadem Provincia & Cuſtodia Camerini, Cœnobium Tolen- [Conv. Tolentin.]
tini circa tempus Innocentii IV. extructum; quippe ſuis litteris hortatur
fideles, ut ad fabricam Eccleſiæ manus porrigant adjutrices. Hinc prodie-
runt beatus Thomas Martyr, de quo alias ſcripſimus, & cujus craneum aſ- [Tom.6. an.1321. n.1.]
ſervatur ibidem cum magna veneratione, coliturque ejus dies feſtus, in
quo publicas aperiunt nundinas Tolentinates: Magiſter Jacobus Ordinis
Procurator Generalis, ſub Guillelmo Caſalenſi Miniſtro Generali, & Eu-
genio IV. Summo Pontifice, Inquiſitor hæreticæ pravitatis Venetiis, & in
Marchia Tarviſina: Magiſter Bartholomæus Tolentinas, ſub eodem Eugenio
Inquiſitor Urbini, Maſſæ Trebariæ, & inter Feretranos: Magiſter Hiero-
nymus Jacobilla Tolentinas; per annos octodecim rexit Provincias Boemiæ,
Auſtriæ, Sileſiæ, & totius Germaniæ, fuitque a ſacris Confeſſionibus Cæſari
Rodulpho II. Pragæ ſepultus ad ædem ſancti Jacobi: Magiſter Antonius
Tolentinas Inquiſitor in Iſtria: & Magiſter Petrus Inquiſitor ſub Miniſtro
Generali Antonio de Ruſconibus. Habet hoc Cœnobium adnexam quam-
dam ædiculam ſancti Joannis intra mœnia ejuſdem civitatis. Domus Mon- [Conv. Montis-Sancti.]
tis-Sancti fundata in declivio Montis ſancti Nicolai, qui ſpectat ad juspatro-
natus

natus Eccleſiæ Cathedralis Firmanæ, diſtatque a mari Adriatico v. m. p. Fundum conceſſit intra oppidi mœnia Gerardus Epiſcopus, uti conſtat ex Bulla Alexandri IV. data II. Idus Martii Pontificatus anno IV. quæ nunc ad manus noſtras pervenit, refertque conceſſionem Gerardi, & totius Capituli Fratribus factam. Innocentius IV. aliis litteris hortatus eſt Chriſtifideles, ut fabricandæ domui ſubſidium ferrent, vixitque hoc in loco beatus Gerardus de Monte Sancto, & frater Archangelus ab eodem oppido vir pius, & in Theologia morali eruditus, Pœnitentiarius Lauretanus. Sub annum MDX. celebrata ſunt hoc in loco duo Comitia Provincialia, prima anno MCCCCXLIII. ſecunda anno MDXCIV. In his electus eſt Provincialis Magiſter Horatius Civallus Maceratenſis vir eruditus, qui multa ſcripſit de naturalium, politicarumque rerum varietate, & egregium inſtruxit Muſæum in ſua patria.

Conv. Civitatis novæ.

Domus Civitatis novæ, diœceſis Firmanæ ſita in quodam colle facilis aſcenſus III. M. P. a mari Adriatico conſtructa, uti aliqui volunt, ante vel ſub Pontificatum Gregorii IX. quia ſuis litteris anno III. Pontificatus indicat Monaſterium ſancti Jacobi de Monte Panico, Ordinis ſanctæ Claræ ſubjectum fuiſſe Minoribus, & ſupradictus Gerardus Epiſcopus Firmanus anno MCCLXXII. concedit Indulgentias inviſentibus prædictum Monaſterium curæ Minorum commendatum. Conditam prius fuiſſe ſub invocatione ſanctæ Mariæ Magdalenæ, conſtat ex Bulla Nicolai IV. ibi conſervata, & anno MCCCXCIX. Joannes Auximanus Canonicus Auximi, & Vicarius Generalis Firmanus in litteris ſcriptis anno MCCCXCIX. ad Angelum Camertem Guardianum, vocat ædem ſanctæ Mariæ, nunc vero communiter audit ſub nomine ſancti Franciſci.

Beatus Jacobus a Monte-Sancto.

Floruit in hoc loco beatus Jacobus a Monte-Sancto laicus, cœleſtium rerum contemplatione & miraculis clarus, ſepultus in æde parochiali, & ſub annum MDX. frater Joannes Paulus Nicolai Bevilaquæ, qui ex diſpenſatione Apoſtolica fuit Rector Eccleſiæ ſancti Thomæ extra oppidum, quæ poſtea unita eſt huic Cœnobio, & Plebanus templi ſancti Pauli, in illo oppido Primarii, cujus turrim campanariam accrevit & porticum. Conſtruxit etiam nobili opere ultra dimidiam partem hujus Cœnobii. Celebrata ſunt hic tria Capitula Provincialia, primum anno MDXXIII. ſecundum anno MDXXX. in quo electus eſt Miniſter Magiſter Joannes Camers, & tertium anno MDLXXXIX. in quo Magiſter Gregorius a ſancto Geneſio.

Conv. Ploraci.

Cœnobium Ploraci intra præruptos montes in loco aſpero primitus exſtructum eſt paulo poſt ſancti Franciſci deceſſum, uti ferunt, extra oppidum ad D. P. & translatum creditur ad locum, in quo nunc eſt circa annum MCCCXXVII. ex facultatibus piæ fœminæ Margaritæ Salimbenis. Ædem magna ex parte reſtituerunt & ornarunt Magiſter Petrus Antonius Provincialis Marchiæ, & Magiſter Comes Raynerius nobilis Camers.

XV. In Cuſtodia Anconitana Cœnobium Forani primum, & ſecundum (duo enim in illo erant oppido) de quibus illud ſolum comperimus, utrumque translatum eſſe ad Obſervantes. De eo, quod extra oppidum

Tom. 5. an. 1279. n. 29.

extructum eſt ad ſeſquimilliare ab Appiniano, alias diſſeruimus.

Conv. Cinguli.

Cœnobium Cinguli intra muros oppidi in regione, ſeu quarterio, quod vocant ſancti Stephani, ædificatum ante annos MCCXLIV. uti conſtat ex quodam inſtrumento pergameno concordiæ initæ inter duos populos Cinguli & Civitellæ, ſubſcripto & ſtabilito in prædicto Cœnobio anno prænotato die XVI. Octobris. Eo in loco floruit beatus Angelus Clarenus ſive de Cingulo, de cujus

Tom. 5. an. 1289. n. 14.

peritia in litteris Græcis alias diſſeruimus, & Magiſtrum diximus Simonis Caſſiani.

Conv. Apiri.

XVI. In Cuſtodia Æſina Cœnobium Apiri in centro oppidi conſtru-

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 22.	Religionis Minorum anno 192.

ſtructum incertæ eſt originis;ſub quadam tamen icone pone altare maximum
hæc habetur inſcriptio: *Hoc opus fieri fecit frater Offredutius Gualterutius.*
ſub anno Domini MCCCXXXVI. Conſecrata eſt Eccleſia ſub titulo Aſſum-
ptionis beatæ Mariæ Virginis,per Ludovicum Epiſcopum Calturienſem, an-
no Domini MCCCLXXXI. Indict. IV. in die ejuſdem feſtivitatis, licet nunc
communiter audiat ſub nomine ſancti Franciſci. Floruit hic ſub annum
MDXXX. Magiſter Matthias de Salvarinis Apiranus, inſignis concionator,
qui Recineti Montem Pietatis erexit. Cœnobium Serræ ſancti Quirici in Conv. Serræ
meditullio oppidi, ubi aſſervatur vetuſta ſcriptura, quæ indicat ante annum S.Quirici.
MCCLXIII. extructum, & alia quæ refert anno MCCXCII. venditam domum
intra dictum oppidum fratri Bernardutio de Saxoferrato, Guardiano Con-
ventus ſanctæ Mariæ Novæ Ordinis Minorum oppidi Serræ ſancti Quirici.
Claruit ibidem Magiſter Cæſareus in prædicto oppido natus, & in rebus
agendis expertus: rexit Provinciam Marchiæ ſub annum MDXXXI. necnon
Nicolinus Cæſareus Ordinis Scriba, & Provincialis Mediolani, mox Mar-
chiæ. Cœnobium Serræ-Comitum, de quo bis alias egimus, primo propter Conv. Serræ-Comitum.
Indulgentias a Nicolao IV. in obſcuris humilis ædiculæ initiis conceſſas: *Tom.5. an.1292. n.13.& an.1314.*
ſecundo propter conſtructam ſolidius ædem, & translatam curam animarum *n.17.*
ab Eccleſia ſancti Stephani, qua Fratres potiebantur ad ſanctæ Luciæ. Con-
ſecratum eſt templum die XXVII.Julii,anno MDXI. per Georgium Benignum
Epiſcopum Callien. Floruit ibidem Magiſter Franciſcus Armillinus circa Fr. Franciſcus
annum MCCCCXV. in doctrina Theologica, & rebus agendis inſignis, Com- Armillinus.
miſſarius generalis Provinciæ Orientis, & Provinciæ Marchiæ Vicelegatus,
ſub Thoma Cardinali Armillino Legato, poſtea deſignatus ejuſdem Provin-
ciæ Theſaurarius, & Præfectus annonæ.

XVII. In Cuſtodia Firmana Cœnobium Cæſæ-Columbæ, de quo
nihil invenio, niſi quod ſub Leone X. tranſierit ad Obſervantes; neque vero
inter horum domicilia hujus reperio notitiam. Rodulphus in recenſu ſuo-
rum iſtud omiſit. Cœnobium Brunfortii, Piſano Brufurtii in Agro Sarnani, Conv. Brufortii.
in loco nuncupato Valcajanus, ab ipſo ſancto Franciſco inchoatum, ubi cin-
guli extremitate quibuſdam litteris Seraphini effigiem, tamquam ſigilli ope-
ra exaratam, impreſſit. Ab eo tempore Sarnani oppidum Seraphino pro
ſtemmate utitur, eademque inſignia præferebat Conſtantius Cardinalis Sar-
nanus hac ipſa de cauſa. Cum vero plurima in agro paterentur Fratres in-
commoda, anno Domini MCCCXXVIII. domicilium tranſtulerunt intra op-
pidi mœnia, uti alias diximus,& monuimus ſub nomine Sarnani nullam hujus *Tom.7. an.1328.*
Cœnobii fieri mentionem apud Piſanum, aut Rodulphum. Huc translatæ *n.11.*
ſunt multorum piorum virorum reliquiæ ex Conventu Suſiani. Floruerunt
hic præter prædictum Cardinalem, cujus etiam corpus illic conditum eſt,
Benignus Arredus Sarnanus egregius concionator, evectus, ut fertur, ad
Eccleſiam Bellunen. & Nicolaus de Sarnano Inquiſitor in Marchia Anco-
nitana, ſub Innocentio VII. & in Romandiola ſub Gregorio XII. Cœno-
bium ſancti Elpidii in Religionis primordiis extructum extra oppidum, Conv. S.Elpidii.
poſtea translatum ad oppidi meditullium. Hinc prodiit Monaldus de ſancto
Elpidio vir doctus anno MCCLXIII. Fabriani electus Marchiæ Provincialis.
Cœnobium Montis ſancti Petri Angelorum, de quo licet alias locuti ſimus, Conv. Montis S. Petri.
eſt quod hic moneamus, Fratribus tunc habitantibus extra oppidum conceſ- *Tom.4. an.1265.*
ſam fuiſſe anno MCCLXX. Eccleſiam ſancti Petri de Marano intra oppidi mœ- *n.19.*
nia, cum paramentis & utenſilibus neceſſariis, per Monachos Monaſterii
ſancti Petri de Florentio, diœceſis Spoletanæ, de quo ſervatur ibidem
tranſactionis & donationis inſtrumentum, ſcriptum Spoleti in Eccleſia ſan-
cti

Digitized by Google

cti Simonis. Actor erat & Procurator nomine Monachorum Dominus Ventura Spoletanus: & admiſſa eſt hæc donatio nomine Joannis Cardinalis Caetanis Protectoris Ordinis Minorum. Erecta fuit ab initio Eccleſia ſub invocatione ſanctorum Petri & Pauli Apoſtolorum, licet nunc communiter audiat ſub nŏmine ſolius ſancti Petri. Habet fontem Baptiſmalem, & curam animarum adnexam, exercendam tamen per Presbyterum ſecularem deputandum per Capitulum Eccleſiæ Lateranenſis. Conſecrata eſt anno MDLXXVI. die VII. Julii per fratrem Felicem Perettum, Epiſcopum tunc Firmanum, & Cardinalem, mox Summum Pontificem. Floruit ibi Crucittus ab hoc oppido denominatus, Epiſcopus Inſulenſis ſub Eugenio IV. Cœnobium Amandulæ, de cujus origine nihil certum habetur: vetuſtatem tamen indicat ſtructura & Bulla Alexandri IV. circa auctoritatem Inquiſitorum ibidem aſſervata. Ruinam minante prima Eccleſia, meliori forma & ſitu erecta eſt altera ſub invocatione ſanctæ Mariæ ſtirpariæ, nunc tamen vocatur ſancti Franciſci. Conſecrata eſt anno MCCCLII. & anniverſarium celebratur ſingulis annis poſt diem octavam Pentecoſtes. Jacent hoc in loco beatus Gabriel, quem dicunt Æſinum, ſub altari majori, & beatus Servus-Dei ſub altari ſancti Antonii, miraculis illuſtres.

Conv. Amandulæ.

Conv. Fani. Ann. 1215. n. 31.

XVIII. In Cuſtodia Fanenſi in ipſa urbe Fani, ad littus Adriaticum notiſſima, aliud eſt Cœnobium præter illud, quod memoravimus Obſervantum, cui humile initium dediſſe ſanctum Franciſcum traditio eſt, & primis incolis pro Templo deſerviſſe ædiculam ſancti Juliani, quæ nunc in atrio Cœnobii conſpicitur, & Confratres poſſident immaculatæ Conceptionis. Litteræ illic extant Alexandri IV. commendantes Fratres, & Fabricam fidelium caritati, & ſepulcralis lapis hac inciſa epigraphe: *Anno Domini* MCCLXXXVI. *Hoc opus factum fuit tempore nobiliſſimi Domini Thebaldi de Bracciatis de Brixia, quod fecit fieri Magiſter Simon Medicus olim de Luca, vetuſtiſſimum Taureliorum familiæ ſepulcrum*. Conſecrata eſt Eccleſia anno MCCCXXXVI. conſtructamque a nobili familia Malateſta indicant pulchra ſepulcra marmorea, unum in Eccleſiæ fronte, adjuncta hac inſcriptione. *Sigiſmundus Pandulphus Mal. D. & Clementiſſ. Principi Pandulpho Malateſtæ Patri ſuo ſacrum dedit* MCCCCLX. alterum in odæo Fratrum, ſubſcriptis his carminibus.

Clara pudicitiæ Dux Paula Bianca potentis.
A genitrice trahens Urſini ſanguinis ortum.
Cui patrium Malateſta genus, celſumque maritum.
Pandulphum Aula dedit, formæ ſplendoribus omnes
Vincens, atque viros ſummis virtutibus æquans:
Hic cineres liquit, celeremque petivit olympum.
Obiit autem anno MCCCXCVIII. *in feſto ſancti Antonii.*

Eſt etiam ibidem illuſtris familiæ Caſtracani ſepulcrum, cum hoc epitaphio. *Caſtruſio Caſtracani* XI. *Jacobi Caſtrileonis Comitis F. cum generis, tum ſuarum virtutum luce claro, charoque omnibus, Bolionia gentilis uxor, & filii V. Annos* LXXX. *obiit Idibus Januarii* MDLVII. Peculiaris ritus ſervatur in hoc Cœnobio invitandi populum ad recitandam Angelicam ſalutationem ſub auroram: quod enim in reliquis Italiæ partibus fit trino pulſu, hoc in loco obſervatur uno ſimplici tractu, ad perpetuam memoriam proditæ urbis, & ſub auroram ad ſignum unius campanæ pulſus, diripiendæ, niſi ſanctus Bonaventura, qui forte in illa tunc erat civitate, proditionem ſubodoraſſet, & detexiſſet ſub Alexandro IV. qui de traditoribus ſumpſit ſupplicium. Floruerunt hoc in loco frater Bartolutius Fanenſis, ſub hoc tempore Marchiæ In-

Inquiſitor, Bonaventura Martinellus Marchiæ Provincialis, ſub annum MDLI. ob ſummam prudentiam adlectus in conſilia publica & ſecreta civitatis, quo privilegii honore functus eſt uſque ad mortem. Franciſcus Ruſticutius Guardianus Bononien. electus Epiſcopus Venuſinus. Cæſar Nardus a ſecretis Felici Peretto, in Pontificatu Sixto V. dum eſſet Vicarius Generalis, evectus ad Epiſcopatum Cariatenſem, Joannes Franciſcus Nardus & Auguſtinus Nardus prædicti Epiſcopi nepotes viri docti.

XIX. Cœnobium Piſaurien. de quo pauca diximus alias, neſcirique certum tempus fundationis. Eccleſia prius denominabatur a ſancto Petro Apoſtolo, cujus effigies pario lapide ſculpta cernitur in Templi fronte ſupra oſtium. Illic conſpiciuntur beatæ Michaelinæ, cujus vitam exaravimus, nobile ſepulcrum, & Mauſolæa Illuſtrium virorum, præſertim Paulæ Urſinæ Principis Malateſtæ uxoris, appoſito hoc epitaphio. Neſcio an hic vel Fani corpus requieſcat; utrobique conſpicitur ſepulcrum. Tom. 5. an. 1292. n. 11. Conv. Piſaurien. Tom. 8. an. 1356. n. 13.

Urſi de natis illuſtribus edita Patre,
Matre Columnenſi, Pandulphi de Malateſtis
Magnifici conjux clariſſima, Paula ſepulcro
Hoc, carnem terris, ſed mentem reddidit aſtris.
Roma dedit naſci, Penſauri ſede relicta,
Mille tercentum Chriſti labentibus annis,
Uno cum ſeptem decies ſexta quoque Febru.
Luce ſimul quarta cum ſeptima ut & hora.

Et viri illuſtris Joannis Jacobi Leonardi coram altari majore: cujus hæc inſcriptio: *Joanni Jacobo Leonardo Montis Abbatis Comiti, Jureconſulto & Oratori clariſſimo, viro ad bene merendum de hominibus nato, qui cum poſt multos magiſtratus honorifice geſtos Franciſci Mariæ, ac Guidobaldi Urbini Ducum, quibus ob egregiam fidem, admirabile in maximis rebus conſilium & ſingularia merita chariſſimus fuit, ad Venetos Legatus, in ea luce Italiæ, gravitatis, prudentiæ, atque integritatis ſuæ ad memoriam illius legationis ſempiternam, fixa veſtigia reliquiſſet, in patriam reverſus, non ſine Principum & civium ſuorum mœrore deceſſit. Eliſabetha uxor mœſta poſuit. Vixit ann.* LXIII. *menſ.* II. *obiit* IV. *Non. Januarii* MDLXII. In medio columnæ ſecundi arcus porticus ſuperadditæ. *D. O. M. Iſabellæ Vitelliæ Jacobi fratris, generis nobilitate, inſigni religione, morum integritate, corporis forma, muliebrium virtutum præſtantia, incomparabili. Hippolytus Ruverius Marchio tanta conjuge orbatus, ſibi mœſtiſſimum hoc ſolatium, illi Innocentiſſ. vitæ tranſactæ æternum ſtatuit monumentum. Vixit ann.* XXXI. *menſ.* IV. *dies* VIII. *in conjugatu ann.* XIII. *menſ.* V. *dies* XII. *obiit ann.* MDXCVIII. *Idib. Julii*. Floruerunt hoc in loco frater Antonius Piſaurienſis circa ann. Dom. MCCCXC. Marchiæ Provincialis, & Magiſtri Franciſcus Pratellus, ac Hieronymus germani fratres ex oppido Montis-florum adſcripti hujus Cœnobii patres, quorum prior poſt rectas optimas ſui Ordinis academias, fuit Inquiſitor hæreticæ pravitatis in civitatibus Piſarum & Senarum, & mox Marchiæ provinciæ Miniſter; poſterior profectus ad Capucinos, fuit eorum ſummus præfectus, pieque obiit in Civitate-nova ad ſuos Conſodales. Uterque vero ædificavit in patria ſui Inſtituti Cœnobium, Franciſcus Conventualium, Hieronymus Capucinorum adeo brevi intervallo diſſita, ut in conſpectu ſint mutuo, & ſagitta poſſit utrinque pertingi. Demum illic vixit circa annum MDLXXXII. Magiſter Petrus Georgius Commiſſarius generalis provinciæ Dalmatiæ.

XX. De Cœnobio Collis Pergolæ alias breviter actum eſt, hic adjun- Conv. Pergolæ.

adjungimus inchoatam fuiſſe novam ampliorem Eccleſiam anno MCCLXXVII. & conſecratam fuiſſe anno MCCCXXV. pridie Kal. Junii. Servantur ibi duo ingentia volumina ſacrorum Bibliorum egregio charactere exarata, & pulchro minio, variiſque coloribus ad ſingula ferme folia, nobilius quam explicari poſſit, exornata, quæ Magiſter Andreas, Pergulenſis Piſis tranſmiſit in patriam: nobile ſane donum, & ingentis pretii compenſatione dignum, ſed quod alio transferatur in publicum Muſæum, vel inſignem aliquam Bibliothecam. Floruerunt hoc in loco eruditione & regimine frater Zenobius Pergulen. circa annum MCCCCXL. Frater Honofrius Theologiæ publicus profeſſor, qui obiit anno MCCCCLXXXII. Frater Ludovicus ſacræ Theologiæ Magiſter, qui obiit anno MCCCCXCIV. Frater Simplicianus Doctor Theologus, & Umbriæ Provincialis anno MDXXIV. Magiſter Bartholomæus Golfus inſignis concionator, Marchiæ Provincialis, qui circa annum MDXXXVII. interfuit ſacro Concilio Tridentino. Magiſter Thomas Marunus, etiam hujus Provinciæ Miniſter, anno MDLVII. Magiſter Timotheus Leonus circa annum Dom. MDXC. Commiſſarius Generalis multarum Provinciarum. Magiſter Andreas Battacinus vir eruditus, Commiſſarius provinciæ Sardiniæ, in qua obiit. Magiſter Cæſar Antonellus Miniſter Provinciæ ſancti Angeli.

Conv. Corinalti.

Cœnobium Corinalti, quod diximus ſub Pio V. translatum ad Obſervantes, ſed poſtea reſcivimus ſub Sixto V. deprecante Cardinale Sarnano, & urgente Magiſtro Bartholomæo Vetulo Conventualibus reſtitutum fuiſſe. Floruerunt hic Magiſter Sanctes Panta Provincialis Marchiæ, ejuſque nepos Ludovicus Panta Provincialis Auſtriæ & Boemiæ, qui Recineti clauſtrum abſolvit, & Eccleſiam organis & pulchro icone altaris majoris ornavit.

Conv. Montis Formoſini.

Cœnobium Montis-Formoſini extra oppidum Mondaini, diœceſis Ariminen. prius parum diſtabat ab oppido, cujus Eccleſia conſecrata fuit ab Epiſcopo Ariminen. anno MCCLVI. Domin. II. Maii: deinde ad alium locum amœniorem per M. P. diſtantem translatum eſt, cujus Eccleſia conſecrata eſt ab Epiſcopo etiam Ariminenſi anno MCCCX. pridie Kal. Junii. Fundum conceſſit dominus Menadellus de Biſurca, ædificatumque eſt Templum, & Conventus anno MCCLXXX. Guardiano fratre Joanne de Monte ſanctæ Mariæ. Turris campanaria alta nimis fabricata eſt anno MCCCXXVII. Multa contulit huic Cœnobio magiſter Lucas Antonins Venerucius Mondaini natus, qui poſt rectas multas ſui Ordinis academias, creatus eſt Provincialis Boemiæ, obiitque Pragæ anno MDXCIX. die IX. Decembris. Floruit hic Joannes Baptiſta Lucarellus, qui in Indiam Occidentalem profectus multos Chriſto lucriſecit, & in Italiam reverſus magno fervore per plateas prædicabat, obiitque Neapoli inter Reformatos Conventuales Monaſterii ſanctæ Luciæ magna pietatis opinione.

Tom. 5. an. 1286.
Conv. Urbini.

XXI. In Cuſtodia ultima Feretrana caput eſt nobile Cœnobium Urbini, quod alias breviter diximus ad annum MCCLXXXVI. fabricatum: eo enim tempore Fratres & ſyndicus Conventus emerunt Eccleſiam ſancti Angeli, cum domibus adjacentibus, ab Ægidio Epiſcopo Urbinate pretio CCC. librarum Ravennatum, reſervato tamen annuo canone unius libræ ceræ, & unius floreni auri pro renovatione inveſtituræ. Titulus ſancti Angeli abiit in oblivionem, & nunc vocatur Eccleſia ſancti Franciſci. Hic jacet ſub altare ſancti Laurentii beatus Pilingottus, cujus vitam alias enarravimus.

Tom. 6. an. 1504. n. 4.

Reliquias veneraturus ſupplex venit, ſolemni inſtituta proceſſione, ſingulis annis ultima dominica Maii poſt veſperas populus & Magiſtratus Urbinas. Floruerunt hoc in loco multi viri docti poſt annum MD. Antonius Cimbellerius, Joannes Franciſcus Cinus, qui obiit Venetiis an. MDXXXVI.

Fran-

Franciſcus Riccius, & alii. Hujus Cœnobii membrum eſt ædicula Montis Buſſeti, quæ prius erat Abbatia Ordinis ſancti Benedicti. Cœnobium Frigiolæ invenio in monumentis Conventualium tranſiiſſe ad Obſervantes, ſed apud hos iſtius loci veſtigium non invenio; fortaſſis derelictus eſt ob aliqua incommoda. De translatione Cœnobii ſancti Marini intra ipſum oppidum alias egimus, poſtea incidimus in monumenta aliqua prioris ædificii. Structum erat in nemore extra oppidum, idque paulo poſt ſancti Franciſci deceſſum; conſtat enim Eccleſiam conſecratam fuiſſe anno MCCLIV. Novi domicilii Templum conſtructum eſt anno MCCCLXI. per quemdam Vannem Flordiligiæ, & translatio Fratrum facta eſt anno ſequente, id poſtea comprobantibus Gregorio XI. ſummo Pontifice, & Claro Epiſcopo Feretrano, datis litteris anno MCCCLXXIII. Cœnobium ſancti Angeli in Vado extructum eſt extra oppidi portam pulchra in planitie ante annum MCCLXXIII. uti conſtat ex libris ritualibus, aliiſque veſtigiis ejuſdem domicilii. Conſecrata eſt Eccleſia anno MCCCX. ultima Dominica Septembris, conceſſis indulgentiis ſeptem annorum a Septem Epiſcopis. In ſacrario conſervatur reverenter corpus Caſtoræ de Gabrielis, nobiliſſimæ & piiſſimæ Matronæ Eugubinæ, quæ communiter Beatæ audit appellatione. Vixit hoc in loco Magiſter Ludovicus Silveſtrius Vadenſis, qui opera edidit Richardi a Media Villa, & domum ipſam multis beneficiis devinxit.

Conv. Frigiolæ.

Conv. S. Marini. Tom. 5. an. 1292. n. 28.

Conv. S. Angeli in Vado.

XXII. Hæc habuimus addenda vel notanda de provinciæ Marchiæ Patrum Conventualium Cœnobiis, ex quibuſdam monumentis nobis tranſmiſſis, ex quibus etiam damus hic ſeriem Capitulorum provincialium, & Miniſtrorum, ſi non integram, ſaltem uberiorem, quam noſtrorum incuria ſolet exhibere.

PROVINCIÆ MARCHIÆ.

COMITIA.	MINISTRI.
Anno 1234. Anconæ.	Frater Petrus Vercellenſis.
1263. Fabriani.	Monaldus a S. Elpidio.
1306.	Pax Callienſis.
1319. Fabriani.	
1338. Montis-Luponum.	
1339. Anconæ.	Petrus Sentinas.
1344. Maceratæ &c.	
1355. Recineti.	
1359. Offidæ.	Peruginus.
1364. Fabriani.	
1367......	Perutinus.
1368. Fani.	Martinus Januen.
1369. Firmi.	
1372......	Mag. Martinus Doctor. Theol.
1373. Æſii.	
1379.	Ugolinus de Serra Petronum.
1389.	Antonius Piſaurenſis.
1398. Fabriani.	Marinus Martini.

Sub Innoc. VII. fuit Provincialis Marchiæ Fr. Joan. de Saravalle ſacr. Theol. Doct.

1438. Recineti.	Auguſtinus de monte Baroccio.

	Comitia.	Ministri.
1439.	Cinguli.	
1440	Firmi.	
1441.	Auximi.	
1442.	Monticuli.	
1443.	In monte Sancto.	
1450.	Cinguli.	
1452.	Fabriani.	
1462.	Maceratæ.	Mag. Ubaldus de Monte novo.
1473.	Joannes Bigottinus de Ancona Theol. habetur in tranſumpto Sixti IV. quod aſſervatur in Conventu M. Luponi.	
1485.		Martinus de Caſtignano.
1486.	Caſtrifidardi.	Franciſcus de Fortio.
1487.		Paulus de Mercatello.
1490.	In Monte Bodio.	
1500.	Mercatelli.	
1501.	Cinguli.	
1503.	Mondavii.	
1504.	Amandulæ.	
1506.	Urbini.	Antonius de Saxo Ferrato.
1507.	Maceratæ.	
1509.	In Saxo Ferrato.	
1510.	In Caſtro Fidardo.	
1512.	Auximi.	
1514.	Amandulæ.	
1515.	Calii.	Guido de S. Leone.
1516.	In S. Severino.	
1518.	In Monte novo.	Tiberius de eodem.
1519.	Maceratæ.	Petrus Angelus de Monte Ulmi.
1520.	In Monte Bodio.	
1521.	In Monte Milonum.	
1522.	Maceratæ.	Anaſtaſius de S. Severino.
1523.	In Civitate nova.	
1524.	Urbini.	Franciſcus de Urbino.
1525.	Sarnani.	
1526.	Fabriani.	
1527.	Corinaldi.	Ludovicus de S. Leone Præſiden. Magiſtro Auguſt. Righino Ferrarien.
1528.	In Rocha Contratæ.	
1529.	Ob penuriam confirmati fuerunt Officiales per Magiſtrum Guidonem de Penna Commiſſarium.	
1530.	In Civitate nova.	Joannes de Camerino.
1532.	Æſii.	
1533.	In Monte Bodio.	Cæſarius de Serra ſancti Quirici.
1534.	Ob penuriam Officialium Capitulum nullum judicatum eſt.	
1535.	Senogalliæ.	
1536.	Laceri.	
1537.	Fani.	Bartholomæus de Pergula.
1539.	Æſii tres Cuſtodiæ, & in Monte Milonum quatuor inferiores convenerunt.	
1540.		Antonius Franciſcus de Auximo, Præſidente Generali Spata.

1541. In

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 22.	Religionis Minorum anno 192.

Comitia .	Ministri .
1541. In Monte Luponum .	Sanctus Pata de Corinaldo .
1543. Anconæ .	Capitulum Generale & Provinciale , Generalis Conſtacciarius .
1544. Recineti .	
1545. In Saxo Ferrato .	Antonius de Mondaino .
1546. In Rocha Contrada .	
1547. Lauri .	
1548. Firmi .	Bartholomæus de Macerata .
1549. Æſii .	
1550. Maceratæ .	
1551. Fani .	P. M. Ventura Fanen. Præſiden. Generali Monte .
1152. In Monte Ulmi .	
1553. In Monte Bodio .	
1554. Æſii .	Joan. Pucus Camers .
1555. Camerini .	
1556. In Monte Luponum .	
1557. Cinguli .	Thomas Marc. Pergulen. Præſid. Magiſtro Pocio .
1558. Fabriani .	
1559. In Foro Sempronio .	
1560. In Monte Phelotrano .	Nicol. Titus de Mondaino . Præſid. Gener. Delphino .
1561. In S. Angelo in Vado .	
1562. In Caſtro Durante .	
1563. Anconæ .	Berardinus Stracha Ancon. Præſid. Magiſtro Thoma de Variſio .
1564. In Caſtro Fidardo .	Thomas Cicchinus Lupponen. Præſ. Magiſtro de Luco .
1565. In Monte Sancto .	
1566. In Monte Granario .	
1567. In Sancto Elpidio .	Cæſar Nardus Fanen.
1568. In Monte Alto .	
1569. In Aquaviva .	
1570. Recineti .	Petrus Tauſignanus, Præſidenti Generali Pico de Camerino .
1571. Camerini .	
1572. In Monte Bodio .	
1573. In Serra S. Quirici .	Eleuterius de Crema, Præſidente Generale Pieo .
1574. Maceratæ .	Nicolaus de Serra ſancti Quirici .
1575. Caſtiniani .	
1576. Lauri .	
1577. Recineti .	Franciſcus Pratella de Monte Florum, Præſ. Generali . Mag. Petro Antonio de Nocera .
1578. Piſauri .	
1579. In Penna S. Joannis .	
1580. Maceratæ .	Petrus Anton. Mancianus de Ploraco.
1581. In Monte Ulmo .	

1582. Au-

COMITIA.	MINISTRI.
1582. Auximi.	
1583. Molliani.	Julianus Cauſius.
1584. Firmi.	
1585. In Monte Georgio.	
1586. In Monte Granario.	Mag. Franc. Maurus.
1587. Aſculi Cap. Provinciale & Generale.	Evang. Pelleus de Forſio, qui & Præſidens.
1588. Cinguli.	
1589. In Civitate nova.	Gregorius de ſancto Gineſio.
1590.	Franciſcus Pontius a ſancto Angelo.
1591. Firmi.	Franciſcus Pontius a ſancto Angelo.
1592. ſancti Severini.	
1593.	
1594. In Monte Sancto.	Horatius Ciccallus de Macerata.
1595.	
1596. Monticuli.	Præſide Generali Gueſualdo.
1597. Fabriani.	Seraphinus Bentivenga de Macerata.
1598. Falleroni.	
1599. Ripæ Tranſonum.	
1600. Corinaldi.	Vinc. Philotheus a Mondaino.
1601. Congregatio in Caſtro Fidardo & Auximi.	
1602. Æſii.	Reliqua deſunt.

XXIII. In Provincia Romana, & Cuſtodia Reatina Cœnobia Longonii, Vallis, Arcis Sinibaldi; licet hæc duo poſteriora unum faciat Rodulphus. Teranii, Rodulpho Tarani, ſancti Alexandri, & ſancti Jacobi. In Cuſtodia Tiburtina Cœnobia Ruviani, de cœlis, ſuffragii. In Cuſtodia Maritimæ Cœnobia Albani, & Neptuni. In Cuſtodia Campaniæ Cœnobia Alatri, & Firentini, de quibus præter nuda nomina nihil aliud comperimus.

Conv. Piſarum. Tom.1. an.1212. n. 25.

XXIV. In provincia Tuſciæ, & Cuſtodia Piſana caput eſt Cœnobium Piſarum, de cujus prima & humili origine breviter egimus: hic adjungenda aliquot ejus incrementa. Prima ædicula erat ſanctiſſimæ Trinitati ſacra, quam a Piſano Antiſtite recepit ſanctus Franciſcus, cui adjunctum, cura beatorum Agnelli & Alberti Piſanorum diſcipulorum humile domicilium. Temporis decurſu, & Piſanorum pietate crevit in immenſam molem, & ædicula, quæ adhuc extat, commutata eſt in Templum capaciſſimum. In eo ſibi Sacella extruxerunt, & ſepulcra poſuerunt nobiliſſimæ Urbis familiæ Comites de Donoratico, de quibus non alias, Gambacurtæ, Agliatæ, Maſtiani, Lanfranci de Piſaſſis, Mayrolini, Sanchaſciani, Zacchetti, Neretti & aliæ plurimæ. Aulam capitularem, ſibi ſuiſque hæredibus in ſepulturam accepit Laurentius Ciampolinus, anno MCCCXC. Magna pars parietum Templi conſtructa eſt ex politis marmoribus liberaliter miniſtratis per Dominos Walandos, de quibus in Templi fronte hæc extat memoria: *Anno Domini* MCCC. *Nobiles de domo Walandorum conceſſerunt liberaliter Fratribus ſancti Franciſci, ut pracidi faciant marmora de monte ipſorum pro remedio animarum ſuarum, parentumque ſuorum, pro conſtruenda Eccleſia Fratrum*. Nuperrime reliquam partem abſolvit, feneſtras aperuit, ornamenta addidit Sereniſſimus Dux Etruriæ, de quo ſuper Eccleſiæ portam ita legitur: *Ferdinandus Medices Mag. Dux Etruriæ III. anno* MDCIII. Floruerunt hoc in loco prædicti Agnellus, & Albertus, Antonius Tigrimius, & Bartho-

Tom.7. an.1330. n. 1.

tholomæus Piſanus, virtute & pietate illuſtres, de quibus nos ſuis locis diſſeruimus. Jacent hic in pavimento crucis Eccleſiæ frater Bartholomæus Malacinæ Piſanus, Epiſcopus Emporienſis, cujus epitaphium tritum & deletum eſt, & aſſumptionem ad Epiſcopatum nos dedimus alias, ac frater
Tom. 6. an. 1301. n. 4.
Franciſcus Tudertinus, cujus ſepulcro ita inſcriptum: *Hic jacet ſepultus Venerabilis P. frater Franciſcus Viennæ de Tuderto, Miniſter Provinciarum ſancti Franciſci & Romanæ, & Procurator totius Ordinis Minorum, qui obiit anno Domini* MCCCXXIII. *die* VIII. *Octobris*. Habet in hoc Cœnobio hæreticæ pravitatis Inquiſitor proprias ædes, & deſtinatam manſionem cum reliquis neceſſariis ad ſuum munus exequendum. In eadem Cuſtodia Cœnobia ſancti Martini, Sarazanæ, & Pontremuli, de quibus nihil ferme eſt memorabile, niſi quod in ultimo conſpiciatur ſepulcrum fratris Ludovici Gandolphi Epiſcopi Brumacen. & in penultimo effigies ſancti Franciſci ad vivum expreſſa a Margherito Aretino pictore ſui ævi celeberrimo.

Conv. Piſciæ.
XXV. In Cuſtodia Lucana de Cœnobii Piſciæ receptione per ſanctum Franciſcum egimus alias, addimus hic, tunc Eccleſiunculam fabricatam a
Tom. 1. an. 1211. n. 25.
Dominis Orlandis. Alterius capacioris Eccleſiæ Sacellum majus conſtruxerunt Domini Obozi; in ea Sacellum alterum Domini Mainardi anno MCCXXXV. frontem Templi alii MCCXCVIII. aliique refecerunt anno MDV. Cœnobii reliquam partem addiderunt Domini Orlandi. Cœnobium Ficecli, quod anno MCCXCIX. die XXIII. Octobris libere donarunt Minoritis Abbatiſſa, & Sorores Monaſterii Clariſſarum urbis Lucanæ, additis privilegiis, & auctoritate deſignandi eo in oppidulo plebanum.

XXVI. In Cuſtodia Florentina Cœnobium Carminiani a beato Bernardo Quinta Vallio acquiſitum, ubi floruerunt beatus Joannes Parens, primus poſt ſanctum Franciſcum Inſtituti Rector, hoc oppido oriundus; beatus Humilis Peruſinus inſignis Concionator, & beatus Joannes Alvernicola.
Conv. Praten.
Cœnobium Pratenſe, ubi floruit frater Arlottus vir doctus, & Miniſter
Tom. 5. an. 1285. n. 4.
Generalis, de quo alias egimus. Eccleſia conſecrata eſt anno MCCVII. die XV. menſis Januarii, per Joannem Pratenſem Epiſcopum Aquilanum, ex auctoritate Nicolai de Pandolphinis Epiſcopi Piſtorienſis. Jacent hic viri præclari Ordinis Minorum, quorum ſuis temporibus mentionem agimus. Præcipuos habuit benefactores hoc Cœnobium ex familiis de Melioratis, de Spighis, de Beneamatis, de Ceſſinis, & Marcum Datinum Pratenſem civem, & Mercatorem Florentinum, & Nicolaum de Torellis Medicum. Uterque jacet in hoc Templo. Obiit hic anno MCCCLXXXVIII. ille MCCCCX. ex horum facultatibus relictis communi Pratenſium ærario ſubvenitur Fra-
Conv. Caſtri Florentini.
trum neceſſitatibus. Cœnobii Caſtri Florentini completa fuit ſtructura anno MCCCXLI. die XXVI. Julii per nobiles familiæ de Becciis de Certaldo, uti apparet ex lapide marmoreo ſupra portam Eccleſiæ, qua patet ingreſſus ad clauſtrum. Jacet hic beatus Donatus Ferrarien. ſpiritu prophetico conſpicuus. Floruit ibidem frater Jacobus de Triſſanto egregius verbi divini
Conv. Burgi S. Laurentii.
declamator. Cœnobium Burgi ſancti Laurentii donatum ajunt Chronica Ubaldinorum ab illuſtriſſ. hac familia anno MCCXII. ubi diximus extare ſancti
Tom. 5. an. 1291. n. 48.
Franciſci veſtigia. Domum vetuſtate collapſam reſtaurarunt Magiſtri Ale-
Conv. Fichini.
xander Ferrinus, & Franciſcus Tibaldus Florentini. Cœnobium Fichini, vulgo de *Figline* ante annum MCCLXXX. conſtructum, uti conſtat ex quodam epitaphio ſepulcrali in Eccleſia, & quadam conceſſione Nicolai Papæ III. Auctores creduntur Domini Serriſtoriæ familiæ, olim hujus caſtri Dominatores, quod eorum ſtemmata multis locis affixa indicant. Floruerunt hic Magiſter Michael Zaſſus Tuſciæ Miniſter circa annum MCCCLXXX.

Mag.

Mag. Franciſcus Facondi, qui longo tempore Ferrariæ prædicavit, & Principum Eſtenſium confeſſiones excipiebat, Mag. Petrus Mazzantus Miniſter electus Groſſeti ſub Generali Franciſco Samſone, per cujus mortem inſtitutus eſt Vicarius Generalis. Ex bonis paternis multa contulit huic ædi beneficia. Poſt hos alii Antonius Seriſtorius, Bernardinus Piallaccius, Petrus Mollius viri docti domum illuſtrarunt. Cœnobium de Barberino circa annum MCCC. conſtructum a Republica Florentina.

XXVII. In Cuſtodia Senenſi Cœnobium Volaterrarum, in quo floruit Mag. Gabriel Volaterranus Inquiſitor Senarum, & Mag. Joannes, ab eadem urbe cognominatus, electus Volaterris Miniſter Tuſciæ an. MDXXVI. Quo autem anno hæc domus extructa ſit, ignoratur. Cœnobium Aſſiani a
Conv. Aſſiani. ſancto Franciſco ferunt inchoatum. Vir nobilis Antonius Columnenſis magna ex parte auxit an. MCCCXLV. Clauſtrum interius reſtauravit Mag. Jacobus Mazzonius, aliaque addidit beneficia. Sacellum ſibi extruxit familia Bandinellorum anno MCCCLXI. Floruit hic, præter jam relatum Jacobum, Mag. Franc. Filigellus, qui Etruſco carmine vaſtum & incomptum Bartholomæi Piſani opus de conformitatibus tranſtulit.

XXVIII. In Cuſtodia Aretina, diximus alias, Cœnobium Montis-Varchii
Tom. 7. an. 1327. n. 17. extructum ab Oppidanis, impetrante facultatem Carolo Duce Calabriæ,
Conv. Montis-Varchii. Regis Roberti Siculi primogenito. Dicatum eſt Templum ejus patruo ſancto Ludovico Tholoſati Epiſcopo. Domum vetuſtate collabentem refecit ſub anno MCCCCXXX. Mag. Antonius Fortis, eo oriundus oppido, vir doctus & inſignis concionator. Floruerunt hic Antonius Pettonus in Theologicis eruditus, & in rebus agendis prudens, Tuſciæ Miniſter. Franciſcus Ghinuccius in Theologia Magiſter, ejuſdem Provinciæ Miniſter, vir intrepidus, & propterea amandatus a quatuordecim Miniſtris ad Sedem Apoſtolicam acturus de abrogando Miniſtro Generali Amerino, & frater Aurelius Petri inſignis per univerſam Italiam verbi divini declamator. Cœnobium Caſtilionis Aretini, quod vitæ ſanctitate & miraculis exornavit beatus Manſuetus, ſancto Ludovico Francorum Regi familiaris, a quo dono accepit partem ſacratiſſimæ ſpineæ coronæ noſtri Redemptoris.

Conv. Cluſii. XXIX. In Cuſtodia Cluſina ipſam domum Cluſii, a ſancto Franciſco, ſive ejus ſocio, ad hoc miſſo, inchoatam volunt aliqui, dum Sarthiano, uti
Tom. 1. an. 1212. n. 5. diximus alias, Cetonam ibat; atque hic aſſervatum fuiſſe annulum, quo beata Virgo deſponſata eſt puriſſimo viro Joſepho, nunc in Eccleſia Cathedrali Peruſina reverenter cuſtoditum, de quo peculiarem ſcripſit libellum Joannes Baptiſta Laurus vir eruditus, ſanctiſs. D. Urbani VIII. intimus cubicularius,
Conv. S. Proceſſi. meus amicus, ante biennium vita functus. Cœnobium ſancti Proceſſi ad radices Montis Senarum, in medio quatuor oppidorum Montis Lateronis, Arcidoſſi, Caſtri-plani, & Montis-Jovis, conſtructum fertur an. MCCCXXXIV.
Conv. Montis-Ilcini. a Coccho Buonſignorio, ſive Bono-Domino cive Senenſi, de quo nihil
Tom. 5. an. 1285. n. 16. aliud occurit notabile. Cœnobium Montis-Ilcini, de cujus origine alias locuti ſumus, ornant corpus beati Philippini laici, de quo jam dictum eſt,
Tom. 5. an. 1290. n. 12. & multi viri præclari hæreticæ pravitatis Inquiſitores, & in ſacra Theologia Magiſtri, alias ſuis annis commendandi. Multa huic domui præſtitit beneficia Mag. Hieronymus Tinellus Ilcinenſis.

XXX. In Cuſtodia Maritimæ Cœnobium Plumbini incerti temporis,
Conv. Plumbini. & obſcuræ notitiæ. Ante annos ſexaginta deſtructo primo domicilio, extra oppidum conſtructo, propter belli metum, humilem emerunt Fratres domum intra caſtrum, ubi floruerunt Mag. Guerinus Capellettus inſignis Eccleſiaſtes, & Mag. Franciſcus Lucianus, ac Jacobus Leonis Regentes optimo-

morum ſui Inſtituti ſtudiorum, & Tuſciæ Miniſtri. Cœnobium Groſſeti, Conv. Groſſeti;
alias Druſeti, ſub ſancti Franciſci ætate Fratribus conceſſum a Monachis Be-
nedictinis, & ab ipſis derelictum propter aeris intemperiem. Ex hujus &
alterius Monaſterii Monialium ejuſdem Inſtituti fundata ſunt octo Sacerdo-
tia ſeu Canonicatus in Eccleſia Groſſetana. Primus loci Guardianus voca-
batur frater Ronconius, & Eccleſia Titularem habebat ſanctum Fortunatum
martyrem, cujus feſtum celebratur die xv. Octobris. In Cœnobio Monte- Conv. Monterii.
rii, de quo alias actum eſt, vixerunt frater Petrus Jacobi de Monterio, vir Tom.7. an.1324.
pius, & muſicæ peritus, qui hujus artis aliquot reliquit monumenta. In n. 10. & an.1345
Cœnobio Montis Politiani habetur pulchrum ejuſdem Antiphonarium, & n.12.
inter reliqua officium ſanctiſſimæ Trinitatis, cujus modos ille compoſuit, &
ita ſubſcripſit: *Præmiſſus cantus in prælibato beatiſſimæ Trinitatis officio fa-
ctus, & compoſitus fuit a fratre Petro Jacobi de Monterio Ordinis Fratrum
Minorum, & provinciæ Tuſciæ. Hujus officii verba compoſuit frater Joan-
nes de Beccano, egregius Doctor in ſacra Theologia, & Archiep. Cantuarien-
ſis ejuſdem Ordinis de Provincia Angliæ.* Frater Laurentius, & frater Pe-
trus Monteriani piiſſimæ vitæ, & beato Jacobo Piceno familiares; frater
Paulus Mazzarocchius, qui tranſlati Cœnobii Eccleſiam ſimul cum fratre
Franciſco ſuo nepote ædificavit; frater Paulus Lombardus vir doctus, &
Tuſciæ Miniſter.

XXXI. In Provincia & Cuſtodia Bononiæ Cœnobium Varignani, & Conv. Varignani.
ſancti Benedicti Oppidi Planorii. Hoc poſtremum fuit tranſlatum ad alios, Conv. Planorii.
ſed ſub Julio reſtitutum Patribus Conventualibus. Habet adnexum hoſpita-
le Monzoni a Sixto IV. anno vi. ſui Pontificatus Fratribus conceſſum.
Cœnobium ſancti Joannis in Perſiceſo, unde oriundum diximus fratrem
Bonagratiam Miniſtrum Generalem. Confortini & Caldérariæ, quæ an-
no MCCCCLXII. adnexa ſunt Conventui magno Bononienſi. Cœnobium
ſanctæ Mariæ in monte, quod in ſuo catalogo Rodulphus omiſit.

XXXII. In Cuſtodia Ferrariæ, Cœnobia Fanani, Carpi, Mirandulæ, Alia Cœnobia.
& Montis-Falconis. In Cuſtodia Parmenſi, Cœnobia Parmæ, ubi florue-
runt vir optimus Joannes Parmenſis Miniſter Generalis, Joannes Quaja vir
doctus, & Melchior Frizoleus; & Caſalis majoris. In Cuſtodia Ravennæ
Cœnobium Faventinum, ubi floruerunt beatus Matthæus Bononiæ ſepultus. Conv. Faventin.
Mag. Antonius Caſſianus vir integerrimæ vitæ, & ſingularis doctrinæ, Bo-
noniæ Miniſter; Joannes Antonius Vandius, clariſſimus Scoti Interpres;
Joannes Antonius Vaſecletius in omni artium genere præſtantiſſimus; Phi-
lippus Braſchius in Peripatetica diſciplina non mediocriter eruditus, in Fer-
rarienſi Academia publicus Profeſſor; Antonius Braſchius inſignis per
optimas Italiæ Urbes concionator, vita functus Terdonæ. Cœnobia Cer-
viæ, quod Mag. Joannes Antonius prius Ordinis Procurator, mox Genera-
lis plurimum exornavit. Montis Regis, Lugen., quod alias inchoatum di-
ximus anno MCCXXXIII. Occurrerunt poſtea aliquot monumenta, quæ do- Tom.2. an.1231. n. 43.
ceant altare majus conſtructum eſſe anno MCCXXXVIII. & Eccleſiam conſe-
cratam anno MCCLIV. die XXIV. menſis Martii, per Thomam Epiſcopum Conv. Lugen.
Imolenſem. Poſtquam autem oppidum Lugi datum fuit in Feudum Nicolao
Marchioni Eſtenſi, per Eugenium IV. anno MCCCCXXXVII. melius cœpit
habere hoc Fratrum receptaculum, & anno MCCCCLXIV. die x. Maii, per
fratrem Franciſcum de Ruvere Miniſtrum Generalem, poſtea Sixtum IV.
fuit erectum in commodi Cœnobii dignitatem. Jacet hoc in loco ſub altare
ſancti Antonii Patavini beatus Bonavita Lugen. cujus vitam alias ſub com- Tom.8. an.1375. n. 42.
pendio exhibuimus.

XXXIII. In Cuſtodia Forolivii Cœnobia ſancti Archangeli, Meldulæ, & Longiani, quod a ſancto Franciſco ferunt inchoatum, de quo ego dubitaverim. Domum vetuſtate collabentem reſtituit Sigiſmundus Octavianus de Longiano, cui hoc monumentum Fratres poſuerunt: *D. O. M. Dom. Sigiſmundo Octaviano Longianen. quia vetuſtiſſimam Eccleſiam & domum anguſtam, rudem, deformem, clauſtri, turriſque ſtructura reſtituit, adauxit, decoravit cum fornicibus undequaque. Superior & Fratres munificentiam ejus perpetuo hic memorandam fecerunt; anno Domini* MDCXIX. Octavianus de Octavianis ſtabilivit perpetuos reditus pro alendo annuo concionatore. Celebrata ſunt hic duo Comitia Provincialia anno MCCCCXCIII. & anno MDXLII. nec non & anno MDCXVIII. congregatio Provincialis, in qua numerati ſunt Fratres ferme trecenti. Floruerunt hic aliqui Viri docti, inter quos frater Bernardinus Inquiſitor hæreticæ pravitatis in tractu Ariminenſi. Cœnobium Fractæ in territorio oppidi Roverſani, non longe ab urbe Ceſenæ ab Univerſitate, uti ferunt, conſtructum. Cœnobium Caſtricarii, de quo nihil extat memoria dignum, deſtructis omnibus, & direptis ſcripturis in bellis Florentinorum.

Conv. Longiani.

XXXIV. In provincia ſancti Antonii, & Cuſtodia Patavina Cœnobium Vincentiæ, in quo floruerunt Mag. Lazarus præceptor Jacobini de Bargio, & Albertus Epiſcopus Tarviſii, de quo alias locuti ſumus. Cœnobia Montis-Silicis, Eſtenſis ſive de Atteſtis, Lendenariæ, Plebis-ſacci, unde originem traxiſſe ferunt beatum Jacobum martyrem a Padua cognominatum, ſanctæ Mariæ de Baſciano, cui annexus fuit Prioratus ſanctæ Mariæ a Paulo III. Quartaroli, ſive Quartaroduli, prope Paduam Begulentæ, & ſanctæ Urſulæ.

Tom. 3. an. 1155. n. 17.

XXXV. In Cuſtodia Veneta Cœnobia ſancti Nicolai. Clugiæ, Feltrii, ubi floruit Mag. Aloyſius hæreticæ pravitatis Inquiſitor, Aſilii ſive Aſoli. In Cuſtodia Foro-Julienſi Cœnobia Caſtelli, Villæ-altæ, Fulcinicii ſive Pulcenici, Goritiæ, ubi eſt in veneratione oratorium ſancti Antonii. In Cuſtodia Veronenſi Cœnobia Ripæ & Coloniæ.

XXXVI. In Provincia, & Cuſtodia Mediolanenſi, Cœnobium Sorani, alias Saroni, ubi floruit Petrus Fuſus inſignis concionator, & Mag. Ludovicus publicus Profeſſor Ticinenſis. In Cuſtodia Modoetiæ Cœnobium a quodam Imperatore conſtructum, & aliud Opprevi a ſancto Franciſco fundatum, in quo beatus Amadeus primam Miſſam cantavit, & rexit annis ſex, uti patet in ipſo Eccleſiæ veſtibulo: tertium Vicomercati: quartum Margliani, alias Mariani. In Cuſtodia Brixienſi Cœnobia Iſei prope lacum, a quo nomen accepit, ubi beatus Amadeus aliquanto tempore commoratus eſt, & Vallis Camonicæ. In Cuſtodia Comana Cœnobia Lugani, in quo prius erat Sacellum ſancti Nicolai, & alterum Lucarni, de quo nihil Rodulphus. In Cuſtodia Vercellenſi Cœnobia Meellæ, Auguſtæ Prætoriæ, in quo floruit Mag. Antonius a Sapientibus, Generalis, qui Concilio Tridentino interfuit, vitæ probitate & doctrina ſpectabilis; & domus Oſculæ, de quo nihil occurrit memorabile.

XXXVII. In Provincia & Cuſtodia Januenſi Cœnobium Cluvarii. In Cuſtodia Aſtenſi Cœnobia Albæ Pompejæ, Montis-calvi, & Corſimilii. In Cuſtodia Albinganenſi Cœnobia Nobenſe, Cevæ, Montis-Vici, & Foſſani. In Cuſtodia Pedemontis Cœnobia Pinaroli, quod plurimum exornarunt Mag. Antonius inſignis concionator, & in Scholaſticis diſciplinis eruditus, Mag. Bartholomæus Provincialis, & Mag. Ludovicus Lector Taurini. Et Cœnobium Riparoli. In Cuſtodia Montis-ferrati Cœnobium Caſalis ſancti Evaſii, quæ Civitatis titulo decorata eſt a Sixto IV. ad preces Guillelmi Pa-

Plura recenſentur Cœnobia.

Anno Christi 1399.	Bonifacii IX. anno 10.	Wenceslai Imp. anno 21. & 22.	Religionis Minorum anno 192.

Palæologi Marchionis Montis-ferrati. Floruit ibidem Mag. Joannes de Caſali, qui plures quæſtiones edidit in Philoſophiam & Theologiam, & Mag. Guillelmus Generalis. In Cuſtodia Papiæ Cœnobium Viguerii, alias Viglevani, cujus originem ſe minime inveniſſe fatetur Simon Puteus, qui prædicti oppidi res & principium deſcripſit.

XXXVIII. In Provincia Dalmatiæ & Cuſtodia Raguſii Cœnobium Dyrrachii, ubi floruit beatus Antonius Dyrrachinus Antiſtes Dirrachienſis, miraculis clarus, qui multis annis Sarracenis fidem Chriſti prædicavit. Cœnobia Dulcini ſeu Olcinii, Cathari, in quo floruit beatus Adam prædicti beati Antonii in prædicatione ſocius; & ſub Gregorio XIII. Franciſcus Epiſcopus Catharenſis, qui populo gratus & civibus, dum jura ſuæ Eccleſiæ defendere, & ablata repetere tentat, veneno extinctus eſt. Scutari, Antibari, Daxæ, & Corzulæ, ſub titulo ſanctæ Mariæ Gratiarum, II. M. P. extra civitatem in cujuſdam ſcopuli jugulo communi urbis ære fabricatum. Sæviſſimo exorto inter Turcas & Corzulanos bello, Fratrum domicilium ab hoſtibus exuſtum, ſed commodius a civibus refectum eſt. Sunt hic devotiſſimæ Chriſti, & Virginis Mariæ imagines, quarum virtute & patrocinio, mulieres Corzulanæ, fugientibus maritis, inſignem reportarunt de Turcis victoriam, & urbe potitos animo pluſquam virili repulerunt. Conv. Dyrrachii. Conv. Corzulæ.

XXXIX. In Cuſtodia Jaderenſi Cœnobium Pagi, & alterum Pagmani, alias Paſmanii ab illuſtri familia Clococichia ac Banovina, in honorem beati Dumni M. P. ab oppido in cujuſdam ſcopuli clivo conſtructum, in quo frequenter Comitia Provincialia celebrata ſunt. Cœnobia Podnovi, ſive Podueni, Berberii, ubi jacet quidam beatus Andreas; Scardonæ, & Spalleſi. In Cuſtodia Arbenſi ipſum Arbi Cœnobium, aliud Sæviæ, tertium Morduſiæ, quartum Cherſii, in quo jacet frater Michael ſanctitate & prodigiis inſignis. In Cuſtodia Iſtriæ Cœnobium Polæ, in quo beatus Otto multis effulſit miraculis, & fabricam auxit frater Antonius Epiſcopus Polæ in Abſaro; Cœnobia Parentii, alterum Serrani, ubi floruit Magiſter Valengus Provincialis. Juſtinopolitanum ubi floruit beatus Monaldus, de quo alias dictum eſt. Muglenſe, & Vallis, in quo jacet frater Julianus, ejuſque feſtum ibidem celebratur. Tom. 6. an. 1314. n. 9.

XL. In Provincia Terræ Laboris, & Cuſtodia Neapolitana, Cœnobia Theani, Sueſſæ, a Sueſſanis ſub titulo ſancti Joannis conceſſum; & Nolæ conſtructum ab Illuſtriſſimo Domino Nicolao Urſino, ejuſque familia, in loco ubi prius extiterat ſacellum ſanctæ Margaritæ juriſpatronatus prædictæ familiæ Urſinæ. In Cuſtodia Salernitana Cœnobia Surrenti, Caſtrimaris, Ravelli, Giffonis, ubi floruit Magiſter Leonardus de Rubeis, Ordinis Primicerius, & Cardinalis, de quo alias actum eſt: necnon Lucas Gauricus Aſtrologus inſignis, Paulo III. apprime carus; & Valentinus Camarotus, prius Medicus Patavii famoſus; & Sarni Cœnobium a Sarno amne nuncupatum, prope quem fons emanat tantæ frigiditatis, ut ſi rubra vina aliquanto tempore in phialis immittantur, albeſcant. In Cuſtodia Principatus Cœnobia Marſici, Oletæ, Mari, Diani, Saponariæ, Cuculli, Montelaris, & ſanctæ Mariæ. In Cuſtodia Beneventana, Cœnobia Ariani ſub Pio II. anno MCCCCLXIII. procurantibus Illuſtriſſimo Comite Ennico*, & Cobella ejus uxore ad Obſervantes translatum; Montis Sarculi, ubi floruit vir doctus Joannes Antonius. Montis Fuſculi non longe a Benevento, ubi vixit Magiſter Hieronymus Denshuvis Provinciæ Miniſter, ceſſitque Provincialatu ſub regimine Laurentii Spathæ Generalis. In Cuſtodia ſancti Benedicti Cœnobium Fundarum ad C. P. extra civitatem, paulo ante hoc tempus ab

* In veteri editione perperam Henricus legitur.

ab Honorato Gaetano Comite extructum: & anno MCCCCLXXVII. ab Honorato altero hujus nominis ſecundo, ad Obſervantes translatum, & magna ex parte reſtitutum. Dum illac in Regnum Neapolitanum anno MDCXXIX. tranſirem, has exſcripſi memorias. Super portam templi in marmore: *Honoratus Gajetanus ſecundus de Aragonia F. F.* Super iconem magnam in templi capite habentem imaginem beatæ Virginis in ulnis filium geſtantis, ſanctorum Franciſci a dextris, & Antonii a ſiniſtris, & ſubtus ipſius Honorati ad pedes beatæ Virginis genuflexi cum inſignibus Gajetanorum ex utroque latere: *Illuſtriſſ. Honoratus Gajetanus II. de Aragonia, Fundorum Comes VI. Regni Sigill. Logotheta & Prothonotarius an.Dom.*MCCCCLXXXIII. I. *Decembris. Chriſtophorus de Verona pinxit.* In choro ad latus Evangelii conſpicitur ejus ſepulcrum in muro paululum a terra erectum, & in marmore inciſum iſtud epitaphium: *In hoc Mauſolæo repoſitum eſt corpus Illuſtriſſimi Honorati, II. Gajetani de Aragonia, Fundorum Comitis, qui in vita ſua dilexit Deum, & multas Eccleſias reparavit. Obiit anno MCCCC. LXXXXI. die* XXV. *Aprilis* IX. *Indictione.* Cœnobia Soræ, Arpini, Temperani, Oliveti, & Aquini.

XLI. In Provincia Pennenſi Cœnobia Fonticularum, Offeni, Caſtri veteris, ubi conſervatur ampulla ſanguinis ſancti Franciſci, qui in die ſacrorum Stigmatum effervet. Sulmone, in quo vixit frater Petrus de Conſano ſacræ Theologiæ Magiſter, & Ordinis Primicerius, de quo ſuo loco actum

An.1383. n.1. eſt. Cœnobium Poperi, ſive Populi. In Cuſtodia Pennenſi, Cœnobia Cataviari, Adali, Pontariæ, Laureti, Celani, ubi floruit frater Thomas de Ce-

Tom.2. an.1250. n.7. lano, quem alias diximus ſancti Franciſci vitam ſcripſiſſe, & proſam illam defunctorum: *Dies iræ dies illa*, ex aliquorum ſententia, edidiſſe: ubi etiam ſanctus Franciſcus cuidam militi, qui eum hoſpitio excepit, mortem prædixit. Cœnobia Manupelli & Torti. In Cuſtodia Theatina ipſum Theatis Cœnobium, & quæ ſequuntur, Lanciani, ubi anno MDLXXXIV. accidit, quod quædam mulier, Boma nomine, ſub habitu S. Franciſci ſuam tegens pietatem & religionem (ſicut & alias feciſſe dicemus inferius) inter fratres religioſe conſervata, detecta eſt, & dimiſſa, ut recluderetur in Monaſterio Monialium. Ortonæ, Piſcariæ, Palenæ, Guardiæ, ubi reperitur venerabile caput beati Nicolai de Majello ad altare ſacelli Urſinorum. Francavillæ & Ludani, ubi reperitur miraculoſa hoſtia converſa in carnem, & ſervantur reliquiæ ſanguinis miraculoſi. In Cuſtodia Aridenſi, ſive Adrienſi, ipſum Aridæ Cœ-

Tom.5. an.1241. n.13. nobium, in quo floruiſſe diximus beatum Andream de Andria; Cœnobium Peleni, Valliſi, Civitatis ſancti Angeli, Silvici, Montis-Silvani. In Cuſtodia Aprutina, & Marſicana nihil occurrit præter ſola nuda nomina Cœnobiorum, niſi quod Avezanum, & Taliacozzi fundaverit familia Urſina.

XLII. In Provincia ſancti Angeli & Cuſtodia Comitatus Moliſæ, Cœnobia Venafri, Boajani, Campi-Baſſi, Angloni, & Planitii. In Cuſtodia Civitatis Cœnobia Guillioniſii, Alareni, Civitatis, Procinæ Termularum, Vaſti, & Montis Oderici. In Cuſtodia ſancti Angeli Cœnobia Manfredoniæ, ſancti Joannis Rotundi, Veſtarum, Paſquitii, Rodi, Camani, Iſchitellarum. In Cuſtodia Capitiniatæ nihil eſt memorabile, præter ea quæ alias diximus.

XLIII. In Provincia ſancti Nicolai ſive Apuliæ, & Cuſtodia Barolitana Cœnobia Baroli, iu quo beatus Adam Rufus, Andriæ, in quo frater Landus Tarantinus Miniſter Apuliæ, ſanctitate & miraculis inſignes; Amalphitanum, in cujus termino, in Monaſterio ſancti Stephani ſanctus vir frater Giſmundus in veneratione habetur, Canuſii, & Venuſiæ beatæ Virgini de Pace dicatum extra oppidum, Horatii poetæ ortu celeberrimum, paulo ante hoc tem-

pu-

Digitized by Google

pus ab illuſtriſſima Heroina, Maria Donata Urſina fabricatum. In Cuſtodia Barenſi Cœnobia Malfitanum, alias Malfeti, Vigilienſe, Trani, Juvenacii, ubi floruit Magiſter Joannes Vallonus, qui formalitates Scoti illuſtravit. In Cuſtodia Tarentina ipſum Tarenti Cœnobium, ubi floruit Magiſter Pyrrhus vir doctus, quem Tarentinorum Princeps Legatum miſit ad Pium II. in Conventu Mantuano commorantem; & Cœnobium Monopolitanum, unde oriundus frater Anſelmus Marzatus Cardinalis Monopolitanus Capucinus. In Cuſtodia Brunduſii ipſum Cœnobium Brunduſinum, & Hydruntinum. In Cuſtodia Materana, urbis Materæ Cœnobium, alterum Gravinæ, tertium Tricarici.

XLIV. In Provincia Calabriæ & Cuſtodia Rhegina Cœnobium Jeracienſe vetuſtum, in quo floruerunt frater Bernardinus Barbatanus, hujus Provinciæ Miniſter, & frater Leonardus Ventura inſignis Concionator. Jacet in Chori dextera parte in ſepulcro marmoreo Nicolaus Rubeus Comes Jeracien. & Baro Brozzani ac Bovalini. Cœnobium Seminariæ ignoti temporis & auctoris, origine tamen tertium hujus Provinciæ. Extructum eſt ad ipſum urbis ingreſſum in publica platea, qua de cauſa ad frequentem populi concurſum annui & quadrageſimales ibi habentur ſermones. Inſervit Tironibus educandis, ibique floruerunt tres viri docti, & in regimine experti, ejuſdem, uniuſque familiæ Fantinæ, frater Thomas ter Miniſter hujus Provinciæ, Dominicus, & Leonardus, qui eamdem etiam rexerunt. Magiſter Guillelmus egregius Concionator præclarum ſydus ubique appellatus, Anibal Caballicenſis & alii. In Cuſtodia Cutronis, ipſum Cutronis Cœnobium extructum, uti ferunt a beato Pierio ſancti Franciſci ſocio, cujus corpus honorifice aſſervatur in ſepulcro marmoreo, effundebatque pretioſum liquorem ab incolis manna dictum, morbis vulneribuſque medicandis efficaciſſimum, donec quidam ex familia Luciferana effingens uxorem ægrotaſſe, accepit a Guardiano vitriolum hujus medicaminis, ille autem applicuit moloſſi, quem in pretio habebat, cicatricibus, a quo tempore prædictus liquor emanare ceſſavit. Multa referebantur hujus pii Viri miracula, ſed periit Codex MSS. in quo ſimul cum vita recenſita erant, pereuntibus etiam reliquis ſcripturis, flagrante Cœnobio Catanzarii, quo fuerunt tranſmiſſæ, quando iſtud Cutronenſe, quod extra urbem deſtructum fuit, ne irruentibus Turcis deſerviret in præſidium. Intra urbem prope mœnia, & Epiſcopatum conſtrui cœpit aliud ſub annum MDXL. ſed dum Clerus ſimul cum Epiſcopo ſe oppoſuit, Coſmus Cirus Provincialis obtinuit a Paulo III. commiſſionem ad Decanum & Cantorem Squillacien. ut contradictores compeſcerent, quod & illi fecerunt, & opus Fratrum induſtria continuum accepit incrementum, licet ſitus anguſtia impediat, ne Cœnobium perfectum accipiat complementum ad menſuram & proportionem pulchræ, quam Fratres ædificarunt, Eccleſiæ. Cœnobium Squilacii in urbis ferme meditullio, incerto tempore extructum in ædibus Comitis Martorani, nobiliſſimæ familiæ Marzanorum. In Choro ſepultus eſt Anonymus Epiſcopus Minorita, Coadjutor Epiſcopi Squillacienſis, qui longo tempore aberat a ſua Sede in Hiſpania. Floruerunt ibidem Lactantius Arturus vir doctus, qui varia ſcripſit, hanc Provinciam rexit, & Ordinis deputatus eſt Procurator Generalis; Joannes Antonius Rhodius nobili genere ortus, hujus Provinciæ moderator, & in arte metrica inſignis; & Magiſter Paulus egregius Scotiſta. Cœnobium Novicaſtri vulgo Neocaſtri, antiquius ſane quam reputat Rodulphus, qui ſub Nicolao Summo Pontifice fundatum ſcribit anno MCCCCLXXII. aſſentiente Antonio illius urbis Antiſtite. Etenim præterquam quod in catalogo Piſani hoc tempore exhibito recen-

Conv. Cuttonis.
B. Pierius.
Conv. Squillacii.
Conv. Novicaſtri.

recenſeatur, non conſentiunt annus & Pontificatus, quos præſcribit. Illo anno MCCCCLXXII. Sixtus IV. non Nicolaus quiſpiam ſedebat: quare omnino error irrepſit in numeros, neque aliunde melius corrigi poterit, quam ex catalogo Antiſtitum Neocaſtrenſium, & tempore quo ſedit prædictus Antonius. Titulum habet ſanctæ Mariæ de Gratia, & ſitum in media urbe in loco dicto Cutura. Floruit ibidem Magiſter Thomas Porta, dictus Neocaſtrenſis vir doctus, & in declamando inſignis eloquentiæ.

Conv. Conſentin.

Conv. in Prov. Calabr. Conv. 7. FF. Antonius, Angelus, & Zacchæus Conſentini.

Fr. Joannes a Caſtrovillari.

XLV. In Cuſtodia Vallis Cœnobium Amacheæ ſive Amantheæ, urbis maritimæ, diœceſis Tropejæ, conſtructum, uti ferunt, a beato Pierio ſupradicto ſancti Franciſci ſocio intra civitatem prope arcem. Cœnobium Conſentinum ex communi urbis ærario paulo poſt religionis exordium fabricatum, & anno MCCCCXXXIV. translatum ad Patres Obſervantes. Jacent in Eccleſia tres Fratres profeſſione laici, ſed virtute conſpicui, Antonius Citrarius, Angelus, & Zacchæus Conſentini. Mirum illud ſane quod cum frater Zacchæus inſerretur ſepulcro fratris Angeli, ante aliquot annos defuncti, cunctis qui aderant ſpectantibus, digneque admirantibus, hic integro adhuc cadavere, loco ceſſerit meliori fratri Zacchæo, ſibi olim amiciſſimo, uti ceſſiſſe dicitur ſanctus Laurentius corpori Protomartyris Stephani in ſuum ſepulcrum illato. In Sacrario ſumma in veneratione habetur corpus fratris Joannis a Caſtrovillari Diaconi, ſanctitatis opinione apud Conſentinos celeberrimi. Aſſervatur ibidem inter alia diplomata unum Clementis IV. quo primo anno ſui Pontificatus concedit Indulgentias inviſentibus altare majus in die dedicationis templi, aliiſque feſtivitatibus, unde confirmatur hujus Conventus vetuſtas. Cœnobium Mocoronii, cujus veſtigium aliunde, neque ex Rodulpho, neque ex MSS. monumentis illius Provinciæ ad me miſſis poſſum comperire, niſi fortaſſis illud ſit, quod Martorani appellant, & a ſupradicto Pierio volunt inchoatum extra civitatem in ſaltu amœno, in quo tamen frequenter audiuntur: *Ore truces ululare lupi ſub nocte ſilenti*. Ipſa civitas ædificata eſt in colle, undique præruptis rupibus defenſa, unoque tantum itinere pervia. Caſulas habent agricolæ ex materia vili, atque in his compreſſi velut apes in alvearibus, habitant. In Campana prima Conventus inſculptus eſt annus MCCCXIV. Indictio II. Floruerunt hic docti Magiſtri ſacræ Theologiæ Petrus Strange, Franciſcus Flaſclneus, hujus Provinciæ Miniſtri, & Marcus Antonius Paſſarus, qui bis eamdem gubernavit.

Conv. Martorani.

Conv. Caſtrovillarum.

Tom. 6. an. 1320. n. 8.

Conv. Caroliani.

XLVI. In Cuſtodia Caſtrovillarum, ipſum ita appellatum Cœnobium, extructum a beato Petro de ſancto Andrea Fanen. beati Franciſci diſcipulo (mortuo uti in additionibus ad tomum quartum referimus, anno MCCLXIV.) in centro oppidi diœceſis Caſſanen. Floruerunt hic Viri præſtantiſſimi in Theologia Scholaſtica, & ſacris concionibus, Victorius Capellus bis hujus Provinciæ Miniſter, Petrus Piſtorienſis, Antonellus Marcheſius, Martialis Pelegrinus, qui interfuit Concilio Tridentino, & duodecim annis rexit cathedram Metaphyſicæ in Academia Patavii, obiitque anno MDLXXVI. Kalendis Januarii. Antonius Macrinus, Jacobus Muſſitanus, Philippus Geſualdus Ordinis Generalis, & poſtea Epiſcopus Cariaten. de quo diffuſius ſuo loco diſſeremus. Hieronymus Muſſitanus, bis illius Provinciæ Miniſter, qui multiplici beneficio & ornamento ſibi hanc domum devinxit. Cœnobium Maræ, de quo nullum apud alios reperio veſtigium; vel periit, vel fortaſſis illud eſt, quod Marcenſe, vel ſancti Marci alii appellant, & nos ſuo loco deſcripſimus. Cœnobium Caroliani a prædicto beato Petro, uti ferunt, conſtructum longiuſcule ab oppido in loco, quem Curiæ Viridarium appellant, ubi rudera, & Eccleſiæ norma adhuc apparent. Translatum eſt ad alium

alium locum, oppido viciniorem per Comitem Rogerium, uti communis fert traditio, cui adſtipulatur ejus ſepulcrum lapideum, & ſtemmata in Eccleſia. Floruerunt hic Franciſcus Pulieſius hujus Provinciæ Miniſter, vir doctus, Petrus Corina, qui fuit Commiſſarius in Provincia ſancti Angeli, Andreas Provincialis Terræ Sanctæ, & alii. Cœnobium Scaleæ oppidi maritimi, diœceſis Caſſanen. a beato Pierio ſupradicto extra oppidum prope littus fundatum. Eſt ibi malus medica ab eodem Pierio plantata, cujus fructus & folia variis morbis curandis frequenter probantur efficacia.

XLVII. In Provincia Siciliæ & Cuſtodia Agrigentina Cœnobium ſancti Joannis, ſive Caſtri-Joannis conſtructum in prætorio Comitis prædicti Caſtri, qui a Regibus Siciliæ defecit. Conflagratis ejus ædibus, arca conceſſa eſt Fratribus cum adjuncto ſacello ſancti Andreæ, ubi erecta erat confraternitas ſancti Spiritus, qua de cauſa & Spiritui ſancto, & beato Andreæ a prima Cœnobii conſtructione, & aræ, & peculiares indictæ ſunt ſolemnitates. In Cuſtodia Drepani Cœnobium Montis ſancti Juliani fundatum ab Illuſtri Comite Franciſco Vintimillio, ſub invocatione ſancti Franciſci. In Cuſtodia Siracuſana, Cœnobia Raguſiæ, ſive potius Raccudiæ, de quo nihil memorabile occurrit, & Calatajeronis extructum, ſub invocatione ſancti Michaelis, ſed nunc appellatur ſancti Franciſci. Ibi jacet quidam beatus Richardus, qui multorum morbos ſanavit, & plurima patravit miracula, quæ in peculiarem congeſta ſunt libellum, in hoc Conventu diligenter aſſervatum. Conven. Caſtri-Joannis.

XLVIII. De provinciis Romaniæ & Terræ ſanctæ (quas tunc ſub Vicariarum nomine recenſuit Piſanus, & propterea nos poſt omnes provincias etiam Ultramontanas exſcripſimus) nihil eſt relictum memorabile, deſtructis omnibus per Sarracenos, præter loca ſancta Hieroſolymorum, Bethlehemitanum, & Conſtantinopolitanum, ſive Peyræ, de quibus ſuis locis actum eſt, & de aliis, quæ vel ex Vaticanis monumentis, vel aliunde occurrebant. In provincia Romaniæ, & Cuſtodia ac Cœnobio Nigropontis floruerunt & ſepulti ſunt frater Matthæus vir ſanctiſſimus miraculis illuſtris, & frater Petrus vir optimæ vitæ, multa paſſus a virtutum omnium adverſario. Sæpiſſime conatus eſt eum ab oratione deturbare; dolebat enim ad hujus ferventes preces frequentem tribui peccatoribus remiſſionem. Semel id ipſum magno tentavit conatu, nec potuit, donque in his occuparetur inſidiis, vocatus a quodam incantatore, moram in tentationibus protraxit. Demum vocanti obſecutus, interrogatuſque cur tandiu venire diſtulerit? reſpondit ſe totum huic uni addictum, ut quemdam fraterculum Minoritam Petrum ab oratione retraheret, & poſtremo oleum, operamque omnem perdidiſſe. His auditis incantator reſipuit, videns quam infirmæ ſint dœmonis vires contra eos, qui Chriſtianam ſectantur juſtitiam, præſertim eos qui jugiter ſanctis precibus Deum interpellant auxiliatorem. De provinciæ Terræ ſanctæ martyribus partim ſub compendio, partim diffuſius locuti ſumus, de aliis ſuis temporibus locuturi. *Tom. 7. an. 1342. n. 26. & an. 1326. n. 12.* Frat. Petrus Nigropontis.

XLIX. Poſt abſolutum catalogum Cœnobiorum familiæ Ciſmontanæ, a Piſano Comitiis Generalibus traditum, hic exhibeo unum, aut alterum Cœnobium, hoc ipſo anno extructum, & ab illo minime recenſitum. Primum urbis Feſularum, in territorio tamen Florentino, a ſancta Maria Floris, ſive Annunciata, nunc a ſancto Franciſco nuncupatum, admiſit frater Joannes Stronconius ſtrictioris Obſervantiæ, beati Paulutii Fulginatis diſcipulus, ſibi oblatum a Guidone Thomæ Palagio, quem Gonzaga Thomam de Palatio nuncupat, viro nobili, cive Florentino, atque ædis patrono. Situm erat Conven. Feſularum. *Marian. cit. Gonzag. in Prov. Tuſciæ Con. 1. Marc. cit. c. 7.*

erat ad III. M. P. a civitate Florentiæ, in cacumine Montis prope Feſulas, ubi olim erat fortalitium, & tunc habitabant Moniales Ordinis ſancti Auguſtini, laxatæ tamen diſciplinæ. Nolebat pius pater, ut propter ſe ſuoſve conſodales loco pellerentur, urgente tamen ſocio beato Angelo a Monte-Leone, ut pietati acquieſceret utriuſque civitatis Florentinæ, & Feſulanæ, quæ hujus Inſtituti viros habere cupiebant, & legitimas dicente cauſas ſubeſſe, ut Moniales alio transferrentur, atque amplius prædicente prodituros ex hoc loco, tamquam ex fœcundo Sanctuario inſignes pietate viros, qui novello Inſtituto adjutorium, & univerſæ religioni magnum adveherent ornamentum, admiſit, quæ ſibi offerebantur. Habito conſenſu Miniſtri provincialis Tuſciæ, & Pontificia auctoritate translatis Monialibus ad commodum Monaſterium de Lapi nuncupatum, prope Florentiam, derelictas ædes in oportuniorem formam Guido benefactor reduxit. Porro hoc anno (non MCCCXC. uti habet Gonzaga) hæc facta fuiſſe evidenter probant litteræ Pontificiæ: *Sacræ religionis*, VI. Idus Februarii. Primus hic fuit Obſervantiæ Conventus in provincia Tuſciæ, & vigeſimus tertius totius familiæ, cujus primi Incolæ tam inſigni floruerunt pietate & virtute, ut longe lateque bonum nomen illorum diffunderetur. Paupertatis ultra quam dici poſſit, ſtudioſi, anguſtos ſtatuerunt vitæ tranſigendæ limites: habitum rudem ſegmentitium, panem arctum, & aquam brevem. Soli ſenes vinum delibabant, jubente Guardiano, ſufficiebatque univerſis per dies quindecim phiala una, dum pauciſſimi vellent guſtare, nullus bibere. Rariſſime prodibant in populum, eaque modeſtia, ut lectiſſimæ fœminæ evocatas in conſpectum filias ab his juberent diſcere greſſus compoſitos, & oculos modeſtos. Hac vitæ diſciplina univerſum hominum genus ad ſe trahebant, multos, qui imitabantur, plurimos, qui ſuſpiciebant, omnes qui mirabantur. Inter eos, qui ſua nomina dederunt, floruerunt pietate & miraculis, frater Thomas de Scarlino laicus, cujus geſta alias referemus, & corpus habetur in veneratione apud Reatinos; frater Clemens Capponius nobilis Florentinus; frater Franciſcus Concivis, frater Nicolaus Antonii de Uzano vir ditiſſimus, & nobilis, qui facultates multas ante ingreſſum pauperibus diſtribuit, Monaſterium Monialium Ordinis Prædicatorum in civitate Florentiæ ædificavit; Feſulis Xenodochium, quod Cippus dicitur, Fratribus infirmis hujus Conventus curandis, & forenſibus recipiendis extruxit, & magnum legavit palatium Academiæ inſtituendæ in urbe Florentia. Functus eſt munere Vicarii regularis Obſervantiæ in hac Tuſciæ provincia, & fuit ſocius ſancti Bernardini; frater Joannes Riccius Florentinus, qui Commiſſarius & Vicarius fuit ſuper Cœnobiola provinciarum ſancti Franciſci, Romanæ, & Etruſcæ antequam dividerentur, & poſt hæc Vicarius in provincia Tuſciæ; frater Antonius del Fornajo vir venerabilis & religioſiſſimus; alter hujus nominis Florentinus, & alii plerique, quorum nomina excidunt.

Ann. 1418. & 1420.

Marian. cit. Chron. antiqua.

L. Hoc exemplo multi hoc ſubierunt Inſtitutum, & qui non poterant, uxorum, conſanguineorum, aliiſque vinculis obſtricti, cohabitabant, frequenter pſallebant in choro, media nocte ſurgebant, communicabant pœnitentiis. Dum hæc domi referrent, & religioſiſſimam vitam deſcriberent, excitabantur etiam fœminæ, filiæ, & ancillæ deſiderio ſimilis vitæ tranſigendæ, fuitque adoleſcentula, quæ ficto habitu & ſexu, importunis precibus variis modis, uti tunc ſolebant, probata, recepta eſt ad tirocinium, expletura & permanſura, niſi paulo poſt ab hero cognita domum invita revocaretur. Sub id tempus admiſſa fuit altera in Conventu Carceris

Feſulis puella mentito ſexu fit Minorita.

Aſ-

Aſſiſii, quæ prius vixit in clauſtro Monialium ſancti Cerbonii prope Lucam, ex quo ejecta cum aliis propter exortas ſeditiones, ſexum mentita virilem, Aſſiſium venit, & in prædicto Conventu ferme annum explevit tirocinii. Ægrotans per ſex menſes, morti propinqua petiit ſe admitti ad ſolemnem profeſſionem, qua emiſſa, Guardiano vitæ viciſſitudines propalavit, & paulo poſt moriens ſepulta eſt in Fratrum cœmeterio. Alia Sanctimonialis e ſuo dilapſa Monaſterio, recepta eſt, ſub habitu & nomine virili, in Monaſterio Capriolæ prope Senas, perſeveravitque aliquanto tempore, emiſſa ſolemni profeſſione, donec tandem agnita, reducta eſt ad priſtinam clauſuram. Rarum hoc & ſingulare poſtremis his ſeculis, ſed non inauditum aut incredibile, maxime iis, qui Sanctorum legerint vitas; atque inter has illuſtrium fœminarum Eugeniæ, Euphraſiæ, Marinæ, Euphroſinæ, & aliarum cum ſanctiſſimis Monachis, & Patribus effecti ſexus diuturnum convictum, & contubernium. Prædicti Conventus Feſulani ampliata Eccleſia conſecrata eſt anno MDXVI. die XIX. menſis Octobris ab Antonio de Bardis, Samacenſi Epiſcopo, qui mox exuta dignitate Epiſcopali, annuente Leone X. Fratribus nomen dedit, & coram Criſtophoro Forlivienſi, Vicario Generali Ciſmontanæ familiæ, regularis Obſervantiæ ſolemne votum religionis emiſit. *Alia Aſſiſii.* *Tertia Senis.*

LI. Alterum Cœnobium eſt ſancti Hieronymi, a *Slano* lingua Illyrica nuncupatum, propter ſitum in quo fundatum eſt in littore maris Raguſæi. Hinc non longe diſtant Chriſtiani quidam Popovani appellati, tyrannico Turcarum Imperio ſubjecti, quibus duo hujus Cœnobii prædicatores ex Pontificum Romanorum indultis Sacramenta miniſtrant, verbum Dei exponunt, & quæ ad animarum curam ſpectant diligenter impertiunt. *Gonza. in Prov. Raguſii Conv. 5. Conv. Slani.*

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. NOn tantum Bonifacius peregrinantium Fratrum in obſequium „ fidei ſocietatem, data bulla: *Exultat cor noſtrum &c.* VIII. Idus „ Januarii, quam refert Annaliſta, reſtaurare; ſed etiam ſub eodem tem„ pore altera expedita in favorem eorumdem inter Infideles prædicantium, „ augere & conſtabilire procurat: *Et ſi ex debito &c.* VIII. Idus Januarii. „ Subindeque datis quibuſdam aliis pro Bachalaureis commorantibus in „ Conventu Bononienſi: *Deſiderantes &c.* XIII. Kal. Martii, & pro fratre „ Stephano Pœnitentiario Lateranenſi: *Religionis zelus &c.* VI. Kal. Mar„ tii, ad alia non minoris momenti ſe convertit. Cum enim præpotentia „ Bandaratenſium, quam Romæ exercebant, nimis fieret ſibi moleſta, Caje„ tam ivit: appropinquabat vero Magni Jubilæi annus, unde Romani Pa„ pam Romæ ſedentem deſiderantes, ad eum ob id Legatos expedivere: „ at hic Urbem repetere negabat, niſi Senatorem, quem ipſis dediſſet „ extraneum admitterent, Bandaratenſeſque exauthorarent; qui tandem „ aſſentientes, Senatorem Malateſtam, filium Pandulphi Ariminenſem, „ quem dedit admiſerunt, ac ita compoſitis rebus, Romam rediit Pontifex; „ cum interea Capitulum Generale Aſſiſii in Umbria celebrabatur, & „ Ruſſia Vicarium Generalem habebat fratrem Henricum, ut ex Marco „ Corona Caſimirus Biernaski refert. *Litteræ Bonifacii Pontificis.* *Indic. ex Vatic.* *Dogl. cit. f. 413.*

„ II. Beatus frater Petrus Calaber natione, Chriſti ſervus, vir pius „ ac modeſtiſſimus, Provincialatus Calabriæ munere ſunctus, ſanctitate „ præclarus, apud ſuos Calabros ſarcina carnis ſolutus, hoc anno florebat, „ ut habet Gonzaga: Jacobus vero Umber, oratione, humilitate, con- *Fr. Petrus Calaber ſanctit. claret.* *Fr. Jacobus Umber item.*

Catal. SS. & BB. Ordin.

„ templatione, ac miraculis inſignis, in civitate Caſtellana debitum naturæ
„ ſolvit etiam hoc anno, juxta catalogum SS. & BB. Ordinis Innocentio X.
„ ſummo Pontifici dedicatum. Antonius Piſcina cognomine, qui potens
„ opere & ſermone multis extitit cauſa ſalutis, Antignati Inſubriæ oppidi,
„ & Conventus ſanctæ Mariæ de Gratiis XVIII. Provinciæ Mediolanenſis
„ illic extructi accola nonnumquam, famoſiſſimus ſui temporis Eccleſiaſtes,
„ atque virtutibus omnino inſignis extitit: ſed Florentiæ huic ſeculo ne-
„ quam vale dixit hoc anno XVIII. Kal. Decembris, teſte Arturo Monaſte-
„ rienſe in ſuo martyrologio Franciſcano ſecundæ editionis.

P. Brit. lib. 3. de Viris Illuſt. &c.

ARGUMENTUM.

Indicitur magna Jubilæi Indulgentia. Deponitur ab Imperio Wenceslaus, & eligitur Rupertus Dux Bavariæ. Placentiæ urbem magnis æſtuantem diſſidiis pacificat Silveſter Senenſis. Creantur Epiſcopi. Recenſentur omiſſi Conventus familiæ Ultramontanæ.

Annus Jubilæi.

I. ANNUM hunc celebrem reddiderunt plenaria illa Indulgentia peccatorum, quam Jubilæum appellant, cujus lucrandæ gratia magna ex omni parte hominum multitudo in Urbem confluxit, etſi peſtis & bella variis in locis Italiæ graſſantia, itinera reddiderint difficiliora; & Wenceslai Imperatoris, ob ſocordiam, turpem vitam, & regnandi imperitiam exautoratio per Fridericum Colonienſem, Wernerum Trevirenſem, Joannem Moguntinenſem Archiepiſcopos, & Rupertum Comitem Palatinum Rheni, Bavariæ Ducem. His acceſſit voluntas & conſilium Bonifacii IX. qui non niſi depoſito Wenceslao, & ſubſtituto altero, tantæ Majeſtati magis idoneo, ſciſſæ Eccleſiæ, & turbatæ Italiæ ſubveniri poſſe judicabat. Acta ſunt hæc in Leinſteu ſuperiori, die XX. Septembris, vel ut aliis placet XX. Auguſti, quantumvis reliqui tres Electores vocati venire detrectaverint. Paulo poſt Wenceslao ſubſtitutus eſt prædictus Rupertus, cujus electionem ratam habuit Pontifex Bonifacius, & anno ſequenti ipſo Epiphaniæ die Coloniæ, quia Aquiſgranum eum Regem nollet, coronatus eſt ab Archiepiſcopo Electore. Ab hoc itaque tempore, licet non ſtatim ubique obtinuerit Rupertus, ejus Imperium auſpicabimur, & Wenceslaum patri & avo optimis Principibus per omnia diſſimilem, in ſua inertia torpentem, ventri, venerique indulgentem, ac in utramque aurem deſidioſe ſtertentem deinceps miſſum faciemus.

Exuitur Imperio Wenceslaus.

Subſtituitur Rupertus Comes Palatini.

II. Placentiæ perpetuo odio, & certo urbis interitu, inter ſe diſſidentibus duabus illis factionibus Guelpha & Gibellina, in Italiæ perniciem a malorum omnium ſatore, & pacis inimico excogitatis, magnam, ſane difficilem, aſſumpſit Provinciam frater Silveſter Senenſis Minorita, vir ſtabilis virtutis, minimeque vulgaris doctrinæ, eaſdem pacificandi; tamdem id aſſecutus eſt ineunte hoc anno, die XVII. Januarii, delectis ſeptem viris pacis ſequeſtris, & præſcriptis quibuſdam legibus, in quarum obſervationem octo millia hominum juraverunt, confectoque per Joannem de Roncoveteri inter Guelphos & Gibellinos de pace retinenda publico inſtrumento, ſubſecuta eſt ſolemnis civium ſupplicatio. Eodem tempore Bergomi floruit alter doctrina, & pietate ſpectabilis beatus Damianus Cararienſis, qui concionibus, lectionibus, & ſanctis operibus populum ad magnam frugem reduxit. Obiit Cremonæ, anno MCCCCI. & inter viros ſanctos propter crebra miracula connumeratur.

Frater Silveſter Seneſi pacificat Placentinos.

Locatus in hiſtor. Placent. ad hunc annum.

Miech. Carrar. lib. 15. Annal. Ital.

Peregrin. in vinea Bergomen. p. 2. cap. 68.

B. Damian. Cararien.

„ III. Hic

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

B. Luciæ Calatagironen. patria, & parentes.

Vide Anton. Beatil in vita S. Nicol. lib. 7. c. 10.

Pia ejus infantia.

,, III. Hic ſub hunc annum memorare l bet breviter vitam, & acta
,, Luciæ virginis Siculæ, dum fruſtra ubique certum vitæ mortiſque tem-
,, pus, etſi diligentiſſime, perquiſierim. Nata Calatagironi, nobilibus
,, piiſque parentibus, ab iis didicit Deum timere, aſſidue orare, pauperi-
,, bus miſereri. Anno ætatis VI. ad prædium paternum ducta, & infantili
,, libertate a ſociis dilapſa, arborem aſcendit, ficus decerptura. Orta ta-
,, men repentina tempeſtate, tonitruis exterrita, & fulgure arborem
,, exſcindente, in terram dejecta perſtitit immobilis. Obſtupeſcenti vene-
,, randus adſtitit ſenex, qui in pedes erectam blanditiis confortavit, & hu-
,, maniter domum reduxit. Ad oſtii limen valedicentem interrogavit
,, puella, quiſnam eſſet, qui tantam erga ſe præſtiterat humanitatem?
,, *Ego*, inquit, *ſum Nicolaus Dei famulus, Miræ Epiſcopus, quem tui pa-*
,, *rentes impenſe colunt; hoc eis in tui tutela volui rependere beneficium.* Viri
,, ſancti reverentia perculsa, rem omnem parentibus narravit, divinoque
,, excitata munere diligenter ſtuduit ſe Deo ſervatori gratam exhibere.
,, Creſcens ætate crevit & virtute, ad opera pietatis promptiſſima, in tem-
,, plo prima, in menſa poſtrema. Mirabantur omnes in tenella virguncula
,, tantum virtutis robur, mirabilem in oratione fervorem, conſtantiſſimum
,, tuendæ virginitatis propoſitum, inſatiabilem erga pauperes beneficen-
,, tiam.

Adhæret Franciſcanæ Salernitanæ.

,, IV. Ex Salerno in eam urbem venerat ſoror quædam Franciſcana vi-
,, ſum conſanguineos, cui per dies aliquot illic hærenti, & religioſiſſimam
,, vitam agenti, Lucia conſtanter adhæſit, neque ab ejus conſortio blandi-
,, tiis, aut injuriis potuit avelli. Subiit demum cogitatio; firmum ſibi
,, ſtatum præfigendi, quo poſſet Deo ſecurius famulari, rogavitque Saler-
,, nitanam Magiſtram, ut viam aperiret. Reſpondit illa, Deo inſpiratio,
,, nis auctori firmiter adherendum, & proinde exeundum e domo paterna,
,, ab univerſa cognatione, & a terra nativitatis; ita enim fore, ut paucio-
,, res, & debiliores in via Dei pateretur adverſarios. Admiſſo libenter
,, conſilio cum redeunte clam noctu profugit Salernum, ibique in domo pa-
,, rentum religioſæ mulieris occulta permanſit, donec illa viam univerſæ
,, carnis ingreſſa regulare domicilium ſubire decrevit. Præter vetuſta duo
,, Clariſſarum Monaſteria, de quibus alias locuti ſumus, erat alterum Fran-
,, ciſcanum ſub invocatione ſanctæ Mariæ Magdalenæ, in quod non diffi-
,, culter admiſſa, votiſque nuncupatis, cœpit conſociis prælucere omnimo-
,, dæ virtutis exemplo.

Tom. 5. an. 1296. n. 19.
Tom. 5. an. 1297. n. 55.
Ann. 1446. n. 23.

,, V. Firmum ſibi ſtatuit religioſi ædificii fundamentum, profundiſſi-
,, mam humilitatem, nullum abhorrens Monaſterii vile obſequium, nullam
,, admittens ſui commendationem. Monaſterii Præfectæ promptiſſime obe-
,, diebat; non expectabat ut repeteretur præceptum, dicto citius obſecuta,
,, nullam aliquando juſſionis cauſam requirens. Seniores omnes conſoda-
,, les, tamquam Superiores venerabatur; æquales & juniores ſe digniores
,, reputabat, ut omnibus ſubeſſet, in omnibus peculiares meditabatur ex-
,, cellentias. Orationi, & contemplationi aſſidue intenta, etiam dum ma-
,, nibus operabatur, preces non omittebat, ſemper, & ubique cum Deo
,, protrahens colloquium. Affligendi corpus non erat modus, crebra illi
,, verbera, panis arctus, aqua brevis; lectus humus, ſubucula cilicium.
,, Duas tanti cruciatus excogitabat cauſas, ut ſcilicet Dei offenſas vindica-
,, ret, & Chriſto paſſo compateretur. Adeo intenſo dolore acerbas illius
,, pœnas mente revolvebat, ut exanimis frequenter appareret. Singulis
,, ſextis feriis totius diei ſibi indicebat ſilentium: ab ortu ad ſolis occaſum

,, Chriſtum Crucifixum manu geſtabat, & oculis contemplabatur, ſub no-
,, ctem ſolius panis, & aquæ admittens refrigerium. Ut his liberius inten-
,, deret exercitiis ſolitaria quærebat loca, mœroribus opportuna, omnium
,, Sororum fugiens conſpectum.

Sanctiſſime audit.

,, VI. Diſperſa per univerſam Provinciam Virginis fama, concurre-
,, bant plurimi, tamquam ad ſacrum oraculum, inter homines conſilium,
,, apud Deum patrocinium poſtulantes. Omnes ſanctam, omnes veræ reli-
,, gionis idæam, & virtutis exemplar proclamabant. Tamdem curſu felici-
,, ter conſummato, diuturnis multiſque corporis afflictationibus ſuccumbens,

Et moritur.

,, in morbum incidit, diuque multipliciter vexata dolore, in nihilo tamen
,, vitæ anteactæ, regularisque Obſervantiæ remiſſo rigore, felicem animu-
,, lam ſuo reddidit Creatori. Nunc ejus corpus honorifice quieſcit in Eccle-

Qua de cauſa corpus ejus in Monaſterio aſſervatur Benedittino.

,, ſia Monaſterii ſanctæ Mariæ Magdalenæ, Sororum Ordinis ſancti Benedi-
,, cti. Quomodo, vel quo tempore illuc delatum ſit, varium eſt hominum judi-
,, cium. Quidam aſſerunt, illo priori ſanctæ Mariæ Magdalenæ Monaſterio,
,, in qua vitam ſubiit regularem, & corporis exuvias depoſuit, propter re-
,, rum inopiam, & Sororum paucitatem extincto, reliquas cum regulis
,, ſuis translatas fuiſſe ad hoc Benedictinum, tranſportato etiam corpore
,, beatæ Luciæ. Ferunt etiam illud tunc miraculum accidiſſe, digito ſcilicet
,, dexteræ manus Abbatiſſæ, ut primum advectum corpus reverita eſt, im-
,, miſum vehementem dolorem, nullis medicamentis leniri potuiſſe, donec
,, effuſis ad ſacram Virginem precibus, interne monita eſt aliquid corpori
,, defuiſſe, eamque juſſiſſe ut diligenter inveſtigaretur, an pars aliqua re-
,, manſerit in ſepulcro; inventoque illo digito, quem dolebat Abbatiſſa,
,, & corpori reddito, dolorem receſſiſſe.

,, VII. Alii putant, Dei famulam adhuc viventem cum pauculis Fran-
,, ciſcanis ad hoc Monaſterium translatam fuiſſe, & ſub regula, habituque
,, priori illic deceſſiſſe. Provectæ quidem ætatis, & integræ fidei homines
,, aſſerunt ſe vidiſſe ſimul illic congregatas utriuſque Inſtituti Sorores, &
,, tamquam in diſtinctis collegiis ſuæ profeſſionis normam obſervaſſe. Non
,, id quidem adeo mirum, aut inſolitum, quin alia hujuſmodi præceſſerint

Vide ann. 1308. ann. 1447. ann. 1448.

Tom. 2. an. 1233. ann. 1493. ann. 1496.

,, exempla. Tertio contendunt alii, hoc ipſum, quod extat Sororum Col-
,, legium, prius fuiſſe Franciſcanum, in eoque primum receptam Luciam,
,, & collectis illic inconditorum Monaſteriorum, bellorum injuriis laxato-
,, rum, Sororibus Benedictinis, ad illud Inſtitutum, ſuperante hac parte,
,, domum tamdem deflexiſſe. Ita etiam factum in aliis Monaſteriis, in Bar-
,, cinonenſi ſancti Antonii, & oppidi Mocluheni ſuis locis narravimus.

,, VIII. In tanta opinionum varietate, quid certo affirmem, non ha-
,, beo: nulla enim ſuppetunt monumenta, aut integra hujus Virginis acta,
,, quæ facem præferant, aut ad perfectam rei notitiam manuducant. Sola
,, extat apud illius Parthenonis Sorores legenda antiqua, ſed incompleta,

Cum aperte cõſtet fuiſſe Franciſcanam.

,, ſimplici ſtylo, & vetuſto charactere membranis exarata, & officium,
,, quod recitant in illius natalitio, ab aliquo Minorita compactum, ad ſimili-
,, tudinem officii ſanctæ Claræ, inde multis verbis, & ſemi-antyphonis, ac
,, reſponſoriis excerptis. Lectiones porro ex ipſa miſcebant legenda, uti
,, Benedictinis erat in uſu. Atqui in ea hæc habentur verba: *Tamdem ſicut*
,, *Deo placuit, adjuncta eſt Sororibus de Ordine Minorum, in loco ſan-*
,, *ctæ Mariæ Magdalenæ morantibus, quæ admirantes pulchritudinem, ac*
,, *ſanctitatem illius &c.* & infra: *Beati namque Franciſci Regulam cum*
,, *omni obedientia ſervare promiſit, a quo promiſſo nullatenus deviavit &c.*
,, & in officio paſſim inculcatur, ſub ſancti Franciſci Regula militaſſe. Anty-

,, pho-

,, phona tertia in primis Veſperis ita habet: *Hæc Virgo ſpernens gloriam,*
,, *de mundo fert victoriam in Ordine Minorum, dumque Franciſci ſtudium*
,, *ſectatur &c.* Antyphona ſecunda nocturni ſecundi: *Franciſci tenens for-*
,, *mulam hæc Virgo Deo grata &c.* Reſponſorium primum ejuſdem no-
,, cturni: *Franciſci ſequens Regulam cum ſancta paupertate &c.* & in
,, hemicyclo inuri ſuper monumento conſpicitur illius immago, habitu
,, Franciſcano, ab Andrea Salernitano, vetuſto pictore delineata.

,, IX. Ex his duo habemus comperta, primum Franciſcanis nomen de-
,, diſſe in Monaſterio ſanctæ Mariæ Magdalenæ, ſive illud hoc ipſum, quod
,, nunc eſt, ſive aliud fuerit diſtinctum. Secundum, ſub Franciſcana Regu-
,, la ſemper vixiſſe. Unde manifeſte refelluntur, qui eam Ordini Benedi-
,, ctino adſcripſerunt. Octavius Cajetanus Syracuſanus, in idæa operis de *Caetan. fol. 135.*
,, vitis Siculorum Sanctorum (etſi in ejus codicibus manuſcriptis conſtet
,, errorem depoſuiſſe, & Franciſcanam dixiſſe) Philippus Ferrarius in novo *Ferrar. ad 26. Septembris.*
,, cathalogo Sanctorum, & Rochus Pyrrhus in notitia Eccleſiæ Syracuſa- *Pyrrhus fol. 211.*
,, næ, qui amplius addit, in Monaſterio Calatagironenſi Benedictino pro-
,, feſſionem emiſiſſe, & inde anno MCCCC. translatam fuiſſe ad ſundandum
,, Monaſterium Salerni. Tertii autem fuiſſe Inſtituti, non ſecundi Clariſ- Sed Tertii Ordinis.
,, ſarum, inde conjicio, quod Soror illa, quæ Calatagirone Salernum illam
,, conduxit, Tertiaria fuerit; ita enim ſuadent libertas ad alias terras emi-
,, grandi, & in domo paterna converſandi, quæ Clariſſis eſt interdicta, &
,, imago ad ſepulcrum depicta, quæ candidum tantum capitis præfert vela-
,, mentum, Clariſſæ autem nigrum adjiciunt.

,, X. Magno illic colitur honore corpus ſericis involutum, quod conſerva-
,, tur in monumento marmoreo prope altaræ præcipuum ad latus Epiſtolæ, a
,, terra ultra palmos ſeptem erecto, quod in ipſo muro, arcuato fornice ſu-
,, periori parte terminatur. Sub fornicem eſt ſupradicta effigies, habitu
,, Franciſcano contecta, capite radiis, & diademate circumamicta, manu
,, dextera crucem, & lilium ſupra ſiniſtram declinantis. E regione pendet
,, lampas accenſa, & circa tumulum multa donaria, tabulæ votivæ, & oculi
,, argentei, propter beneficium reſtitutæ lucis affixi. Caput theca clauditur
,, argentea, quod populo exponitur adorandum in ejus feſtivitate, & in
,, baſe legitur, opus eſſe Dorotheæ Theſonæ ejuſdem Monaſterii Sanctimo-
,, nialis, anno MDLXXXVI. celatum. Dens molaris in capſula ſervatur, ca-
,, tenula ligatus argentea, qui aquæ immerſus a dentium dolore multos,
,, aqua epota liberavit. Feſtivitas ejus celebratur, & Officium recitatur
,, die XXVI. Septembris ex conceſſione Leonis X. pridie Kal. Julii, Ponti-
,, ficatus anno II. Reverendiſſimus Pater Innocentius Calatagironius Mi-
,, niſter Generalis Minorum Capuccinorum, vir gravis & doctus, multis
,, titulis commendabilis, ſuæ concivis veneratione inſtinctus, favore & pa-
,, trocinio Julii Cardinalis Sabellii, qui nuper Archiepiſcopatus Salernitani
,, curam tranſtulerat in Fabritium Sabellum ſuum ex ſratre nepotem, obti-
,, nuit inſignem corporis partem, brachii ſcilicet os, quod ab humero ad
,, cubitum extenditur. Ex tumulo præſentibus honorabilibus teſtibus ex-
,, traxit die II. Januarii MDCXLIV. Julius Pepulus Archidiaconus, & Vica-
,, rius Generalis Salernitanus, & cum publico traditionis documento eidem
,, conſignavit in patriam ferendum, ut cultus Virginis illuc propagaretur,
,, ubi ipſa feliciter propagata eſt.

XI. Qui ſequuntur, hoc anno creati ſunt Epiſcopi. Acconen. vulgo *Acre*, alio nomine Ptolemais in Syria, ſub Archiep. Tyren. frater Joannes Richardus Blunt de Helde, per obitum Nicolai, III. Idus Junii. Caurien. vulgo

Fr. Joann. Epiſc. Acconen.

Fr. Stephanus Caurien. Fr. Benedictus Laodicen. Fr. Nardellus Marſican. Fr. Stephanus Nathuanen. Fr. Paulus Arch. Nazaren. Fr. Bertrandus Epiſc. Samaritan. Fr. Antonius Scopien. Fr. Franciſcus Bergomen. *Peregrin. citat. par. 1. cap. 50.*

vulgo *Coria*, in Extremadura, Hiſpaniæ regione, ſub Archiep. Compoſtellano, frater Stephanus de Crivellis, per obitum Joannis, II. Non. Februarii. Laodicen. in Syria, ſub Patriarcha Antiocheno, frater Benedictus Nicolai, per obitum Martini, IV. Kal. Maii. Marſican. in regno Neapolitano, & Provincia Lucania, ſub Archiep. Beneventano, frater Nardellus de Gajeta, per obitum Petri III. Idus Junii. Nathuanen. frater Stephanus Petri, per translationem Joannis ad Eccleſiam Soltavien. XIII. Kal. Novembris. Nazarenus Archiepiſcopus in regno Neapolitano, frater Paulus, per translationem Joannis ad Eccleſiam Eguinen. V. Idus Februarii. Samaritan. frater Bertrandus de Pogiis Parmen. per obitum Matthæi XVII. Kal. Junii. Scopien. ſub Archiep. Præſtamen. frater Antonius de Terano, per obitum Hermanni III. Non. Julii. Erat etiam hoc tempore Epiſcopus Bergomen. frater Franciſcus de Piſis Lauden. translatus ab Eccleſia Cremonen. ad quam iterum regreſſus, obiit anno MCCCCII.

XII. Supereſt ut juxta ſuperius promiſſa, exhibeamus hic Ultramontana Cœnobia a Piſano recenſita, a nobis huc uſque prætermiſſa, quia incognita fundationis tempora. Clarior tamen in iſtis, quam in Ciſmontanis notitia fecit, ut pauciora nos præterierint, quia dum in Gallia, & Hiſpania, omnia Minorum vetuſta domicilia, & in aliis Provinciis plurima in Obſervantum tranſierunt poteſtatem, atque de omnibus, qua potuit induſtria, ſcripſit ſigillatim illuſtriſſimæ, piæque memoriæ vir Franciſcus Gonzaga, minori opera, & majori operis compendio, licuit horum origines invenire: quapropter in aliquibus Provinciis, quas Piſanus recenſet, forte nihil occurret huc transferendum. Damus prius catalogum ipſius Piſani, deinde quos omiſimus Conventus.

NOMINA OMNIUM COENOBIORUM
familiæ Ultramontanæ quæ hoc tempore extabant ex tribus Codicibus exſcripta.

Codex MSS. Vaticanus. Codex Impressus. Codex MSS. Aracoelitanus.

PROVINCIA SANCTI JACOBI
Habet octo Cuſtodias.

Cuſtodia ſancti Jacobi habet.

	S. Jacobum.	S. Jacobi, ſcilicet Compoſtella.	S. Jacobi, ſcilicet Compoſtellæ.
* Cornnia.	Cruaam.	Corvienſem. *	Cornenſem.
* Betanzos.	Betanos. *	Biſacenſem.	Biſacenſem.
	Pontem veterem.	Pontis veteris.	Pontis veteris.

Cuſtodia Aurienſis habet.

	Auriam.	Aurienſem.	Aurienſem.
	Lucum.	Lucenſem.	Lucenſem.
* Viverienſem.	Umarium.	Vivarienſem. *	Marienſem.
* Ripadavienſem.	Ripam evii.	Ripavienſem. *	Ripamenſem.
	Villam Francam.	Villæ Franchæ.	Ville Franche.
	Montem Regium.	Regii.	Montis Regii.

Cuſto-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.	
	Cuſtodia Legionenſis habet .		
Legionum .	Legionum .	Legionum .	
Aſtarien.	Aſtoricæ .	Aſtoricæ .	
Onatum .	Ovetenſem .	Onetenſem .	
Abeleſium .	Abilifienſem ,	Abilifienſem .	
Traeſium .	Cinegienſem . *	Cinegienſem .	* Tincienſem .
	Cuſtodia Samotenſis * *habet* .		* *Samorren.*
Samoram .	Samotenſem .	Samorrenſem .	
Taurum .	De Thauro .	De Tauro .	
Bunentum .	Benaventenſem .	Benaventen.	
Villam Ripadarz .	Villarigodenſem . *	Villa Ripadenſem .	* Villapanden.
Majoricam .	Majoricenſem .	Majoricenſem .	
	Cuſtodia Salamantina habet .		
Salamanticam .	Salamantinæ .	Salamantice .	
Civitatem Roderici .	Civitatis .	Civitatis .	
Placenciam .	Placentinum .	Placentinum .	
Plancam .	Bejarenſem .	Bajatenſem .	
Bezerii .	Paracenſem . *	Peracenſem .	* Pacen. ſive Badeizoii .
	Eremitorii S. Mariæ de Angelis .	Heremitorii S. Mariæ de Angelis .	
	Cuſtodia Colimbrienſis habet .		
Colimbriam .	De Colimbria .	De Colunbria .	
Portum .	De Portu .	De Portu .	
Urajonis .	Vimarii .	Jumarii .	
Breganciam .	Bregantium .	Bregantium .	
Guardiam .	Gardienſem .	Gardienſem .	
Covillianam .	Covalinienſem .	Conalimenſem .	
Sametum .	Lamacenſem .	Lamacenſem .	
	Cuſtodia Ulixbonæ habet .		
In Cod. Vat. nihil habetur hujus Cuſtodiæ , neque ſequentis .	De Ulixbona .	De Ulixbona .	
	Santarenienſem .	Sanctaremenſem .	
	Covilanienſem ,	Coralamenſem .	
	Lancarienſem .	Laucarienſem .	
	Cuſtodia Elborenſis habet .		
	Elborenſem .	Elborenſem .	
	Bojenſem .	Boyenſem .	
	Extrimocenſem .	Extrunecenſem .	
	Tamenſem .	Taimenſem .	
	Portolatrenſem .	Portolatrenſem .	

PRO-

Digitized by Google

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

Codex MSS. Vaticanus. Codex Impreſſus. Codex MSS. Aracoelitanus.

PROVINCIA CASTELLÆ

Habet octo Cuſtodias.

Cuſtodia Hyſpalenſis habet.

	Yſpalim.	De Hyſpali.	De Hiſpali.
	Cordubam.	Cordubæ.	Cordube.
* Xerezium.	Cericium. *	Gircenſem.	Giricenſem.
		Inſulæ viridis, ſive de Algizara.	Inſulæ viridis, ſive de Algicaria.
* Giennium.	Gehenium. *	Gihenenſem.	Ghienenſem.
	Beatiam.	Beatienſem.	Beatienſem.
	Obetum.	Ubetenſem.	Ubetenſem.

Cuſtodia Toletana habet.

	Toletum.	Tolleti.	Tolleti.
	Gualdaſajaram.	Gadalſajariæ.	Galdalſajarie.
	Talauconam.	Talaveræ.	Talanere.
	Villam Regalem.	Villæ Regalis.	Villæ Regalis.
* Madritum.	Majoricum. *	Marcienſem.	Marcejenſem.

Cuſtodia Murtienſis habet,

	Murciam.	Murtiæ.	Murtie.
* Conchæ.	Concam.	Conchiæ. *	Conchie.
* Huetæ.		Liveti. *	Liveti.
	Aptam.	Optæ.	Opte.

* Segovien.

*Cuſtodia Sagavienſis * habet.*

	Segobiam.	Segaviæ.	Segame.
	Abulam.	Abulæ.	Abule.
* Collaris.	Coleram.	Ajellaris. *	Ayellaris.
* Arevali.		Arenoli. *	Arenoli.
	Ulmetum.	Oliveti.	Oliveti.
	Metinam.	Metinæ de Campis.	Metine de Campis.

Cuſtodia Palentina habet.

	Palentiam.	Palentiæ.	Palentine.
	Vallem Oleti.	Vallis Oleti.	Vallis Oleti.
	Cajonem.	Carrionis.	Carrionis.
	S. Facundi.	S. Facundi.	S. Facundi.
	Penam fidelem.	Pennæ fidelis.	Penne fidelis.

* Burgenſis.

*Cuſtodia Burgienſis * habet.*

	Burgis.	Burgi.	Burgi.
* Logronii.	Lutrovium.	Latroni. *	Lacronii.

Ca-

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.	
Caſtrum Zencii.	Caſtri Cæſaris.	Caſtri Cæſaris.	
Benaforatum.	Beneforati.*	Beneforati.	* For. Veloradi.
Palentiolam.	Palentiolæ.	Palentio.	

*Cuſtodia Bictorienſis * habet.* — * Victorienſis.

Victoriam.	Bictoriæ.	Brictorie.	
S. Andericum.	S. Anderiæ.	S. Anderie.	
Metmiam de Pomerio.	Metinæ de Pomatio.*	Metine de Pomatio.	* Metymnæ de Pomatio.
Frigeum.	Frigiæ.	Frigie.	
Caſtrum,	Bermei.	Bermer.	
Murandam.	Mirandæ.	Mirande.	

Cuſtodia Sorienſis habet.

	Sorianum.	Soriæ.	Sorie.	
	Almazanum.	Almaſani.		
	S. Stephanum.	S.Dominici de Silvis.*	S. Dominici de Sillis.	* Silos.
	Atenciam.			
Allonii.	Axillones.*	Atrencæ.*	Attrence.	* Atienſæ.

PROVINCIA ARAGONIÆ

Habet Cuſtodias ſeptem.

Cuſtodia Barchinonæ habet.

Barcinona.	De Barchinona.	De Barchinona.
Gerunden.	Gerundæ.	Gerunde.
Vici.	Vici.	Vici.
Caſtillionis.	Caſtillionis.	Caſtillionis.
Villæ Francæ.	Villæ Franchæ.	Ville Franche.
	Bergæ.	Berge.

Cuſtodia Hilerdæ habet.

Ylerdam.	De Hilerda.	De Hilerda.	
Terraconam.	Tatraconenſem.	Traconenſem.	
Dertuſen.	Derthuſiæ.	Dertuſie.	
Servariam.	Zervaſiæ.*	Cervaſie.	* Cervariæ.
Morellam.	Morellæ.	Morelle.	
Montem-Album.	Montis Albi.	Montis Albi.	
Montem-ſonum.	Montis Soni.	Montis Soni.	
Taragam.	Terragem.	Terrage.	

Cuſtodia Cæſarauguſtæ habet.

Cæſarauguſtam.	Cæſarauguſtæ.	Ceſarauguſte.	
Foſcam.	Oſſæ.*	Oſſe.	* Oſcam.
Tiraſonam.	Ciraſchiæ.	Traſchie.	
Iaca.	Iaccæ.	Iacce.	

	CODEX MSS. VATICANUS.	CODEX IMPRESSUS.	CODEX MSS. ARACOELITANUS.
* Exeæ.	Execara.	Oxoæ. *	Oxoe.
	Barbaſtrum.	Barbaſtri.	Barbaſtri.
* Bergia.	Burgiam.	Burgi. *	Burgi.
* Sarinienæ.	Sarayenam.	Certegenæ. *	Cerregene.
		Cuſtodia Majoricarum habet.	
	Majoricarum.	Majoricarum.	Majoricarum.
	Minoricarum.	Civitadellæ.	Civitadelle.
* Iviſæ.		Iuſſæ. *	Iuſſe.
		Cuſtodia Valentina habet.	
	Valenciam.	Valentiæ.	Valentiæ.
* Xativæ.	Xatraam.	Zacinæ. *	Cacine.
	Muri Vetera.	Muris Veteris.	Muris veteris.
		Cuſtodia Navarræ habet.	
	Pampilionem.	De Pamphilone.	De Pampilone.
	Tutellam.	Tutellæ.	Tutelle.
* Sangueſam.	Sangoſam.	Sanguoſæ. *	Sanguoſe.
	Oletum.	Oleti.	Oleti.
	Stellam.	Stellæ.	Stelle.
* *Saraviæ.*		*Cuſtodia Saraniæ * habet.*	
* Calatajubium.	Calatavibrum.	Calatavilii. *	Calataruli.
	Turolium.	Turolli.	Turoli.
* Durocam.	Dorocam.	Deroſſæ. *	De Roſſe.
	Molraam.	Molinæ.	Demoline.

PROVINCIA AQUITANIÆ

Habet decem Cuſtodias.

	Cuſtodia Toloſana habet.	
Toloſan.	De Toloſa.	De Toloſa.
Samatai.	De Sarano.	
Rivus.	Rivorum.	Rivorum.
Caſtrum novum.	Caſtri novi.	Caſtri novi.
Murellum.	Murelli.	Murelli.
Apanam.	Appamiarum.	Appanarum.
Inſulam.	De Inſula.	De Urſula.
Mirapitis.	De Miraſpice.	De Mira Piſce.
Vaurum.	Vauri.	Nauri.
	Cuſtodia Albienſis habet.	
Albium.	Albium.	Albium.
Rapiſtanum.	De Ripaſtagno.	De Ripaſtagno.

Lau-

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.
Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.	
Lautricium.	Lauſtricii.	Lanſtricii.	
Caſtas.	De Caſtris.	De Caſtris.	
	Cuſtodia Auxitana.		
Sauxm.	De Auxo.	De Auxo.	
Tarbiam.	De Tarbia.	De Turbia.	
Vallem Caproriam.	Vallis Caprariæ.	Vallis Caprariæ.	
Nugarolin.	De Nugarolio.	De Nugarolio.	
Mirandam.	Mitandæ.	Mitande.	
	Cuſtodia Agenen. habet.		
Agenti.	De Ageno.	De Ageno.	
Manſum.	De Maſo.	De Maſo.	
Conominum.	Candonii. *	Candonii.	* Candomii.
Marimandas.	Marmadæ. *	Marmade.	* Marmandæ.
Neriacum.	Neriaci.	Neriaci.	
Caſtrum geloſium.	Caſtrigeloſii.	Caſtri geloſii.	
Pennam.	De Penna.	De Penna.	
	Cuſtodia Ruthenſis habet.		
Rutenam.	Ruthenæ.	Ruthenne.	
Figiacum.	De Figiaco.	De Figiaco.	
Aureliacum.	Aureliaci.	Aureliaci.	
S. Africanum.	S. Affricani.	S. Affricani.	
Villam Francam.	Villæ Franchæ.	Ville Franche.	
Ameliatum.	Amoliaci. *	Ameliati.	* Millaci.
	*Cuſtodia Caturchi * habet.*		* *Caturci.*
	De Caturcho.	De Raturcho,	
Gondium.	De Gordonio.	De Gordonio.	
Marcellum.	Marcelli. *	Marcelli.	* Martelli.
Montem Albanum.	Montis Albani.	Montis Albani.	
S. Antonium.	S. Antonii.	S. Antonii.	
Montem Cuſſi.	Montis Caſi. *	Montis Caſſi.	* Montiſcutii.
	Cuſtodia Petragoricenſis habet.		
Petragoras.	Petragorarum.	Petragorarum.	
Secundam Fidem.	De Sancta Fide.	De Sancta Fide.	
Montranacum.	Montiniaci.	Montinati.	
Brageciatum.	Brageniaci. *	Bragemati.	* Brageraci.
Albam transMadolium.	De Alba Terra.	De Alba Terra.	
Valatum.	Salati. *	Salati.	* Sarlati.
	Oxidolii. *	Oxidoli.	* Ixidolii.

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

	Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Cuſtodia Lemovicenſis habet.		
	Leraonicas.	Lemovicarum.	Lemonicarum.
	S. Iuraanum.	S. Iuniani.	S. Iumani.
	Nuntrodunum.	Nuntronii.	Nitronii.
* Donſenachii.	Docuraac.	Donzimaci.*	De Concimati.
	Buiam.	Briviæ.	Brume.
	Cuſtodia Baionæ habet.		
	Baionam.	De Baiona.	De Bayona.
	Marcianin.	Montis Martiani.	Montis Marciani.
	Aquis.	De Aquis.	De Aquis.
* Morlanis.	Morlauis.	De Morlauiis.*	De Norlauiis.
	Olorum.	Oleri.	Cedi.
	Cuſtodia Burdegalen. habet.		
	Burdegalam.	Burdegalæ.	Burdegalæ.
* Reolæ.	Reulam.	Regulæ.*	Regale.
		Sancti Macharii.	Sancti Macharii.
	Itaſacii.	Aſſarii.	Aſſarii.
	Sanctum Emilianum.	Sancti Emiliani.	Sancti Emiliani.
	Liburnam.	Linorii.	Linorii.

PROVINCIA PROVINCIÆ

Habet ſeptem Cuſtodias.

	Cuſtodia Marſiliæ habet.		
	Maſſil.	De Marſilia.	De Marſilia.
	Buoniam.	Brincolæ.	Briguole.
	Degman.	Righignani.	Richignani.
	Aquis.	De Aquis.	De Aquis.
	Graſſam.	De Graſſa.	De Graſſa.
	Arearum.	Arearum.	Arearum.
* Nicia.	Niceiam.	De Nizia.*	Niccia.
	Cuſtodia Arelatenſis habet.		
	Arelatæ.	De Arelatæ.	De Arelate.
	Bariſcon.	Terraſconis.	
* Selli.	Vellonis.	Sollonis.*	Sollonis.
* Manuaſca.	Mauraſtæ.	Maiuaſſæ.*	Mamaſſe.
	Relaviæ.	Relauiæ.	Relanie.
	Cuſtodia Avenionis habet.		
	Aumonium.	De Avinione.	De Avimone.
	Auraicum.	Auraicæ.	Aurayce.

Val-

CODEX MSS. VATICANUS.	CODEX IMPRESSUS.	CODEX MSS. ARACOELITANUS.
Valxiacum.	Valriaci.	Valriaci.
Montiliorum.	Montiliorum.	Montiliorum.
Inſulæ.	Inſulæ.	Inſule.
Aptæ.	Aptæ.	Apte.
	Cuſtodia Aleſti habet.	
Aleſtum.	De Aleſto.	De Aleſco.
Marologii.	Marologii.	Marogolii.
Minatis.	Minatis.	Ninatis.
Sancti Ægidii.	Sancti Egidii.	Sancti Egidii.
Argentariæ.	Argentarii.	Argentarii.
Albenarii.	Albenarii.	Albenarii.
Ulſeciæ.	Uſeciæ.	Uſetie.
Balneolis.	Balneolis.	Balneolis.
Anduſiæ.	Anduſiæ.	Anduſie.
	Cuſtodia Montis Peſulani habet.	
Montiſpeſulanum.	De Monte Peſulano.	De Monte Peſulano.
	De Aquis Mortuis.	De Aquis Mortuiſ.
	Neumaſi.	Neumanſi.
	Lunelli.	Lunelli.
Agatæ.	Agræ.	Agare.
Gymati.	Givaci.	Germati.
Florenciacum.	Fiorenziaci.	Florentiaci.
Londonæ.	Landonæ.	Lendone.
Agarici.	Agantici.	Agantici.
	Cuſtodia Ciſtarici habet.	
Ciſtaricum.	Ciſtarici.	Caſtaria.
	Carpetras.	Carpetras.
Dignam.	Dignæ.	Digne.
Folquiliaquiri.	Folqualquerii.	Folqualquerii.
Vapinci.	Vapinqui.	
Ebredunum.	Ebrundunii.	
Regium.	Regii.	Regii.
	Cuſtodia Narbonenſis habet.	
Narbonam.	De Narbona.	De Narbona.
Bitis.	De Bitterris.	De Viterris.
Villam Francam.	Villæ Franchæ.	Ville Franche.
Perpinianum.	De Pirpignano.	De Pergignano.
Aſilam.	Auxiliani.	Auxiliani.
Carcaſſonam.	Carcaſonæ.	Carcuſtone.
Limoſi.	Limoſi.	Lunoſi.
Podium.	Podii.	Podii.
Sardam.	Fordani.	Fordiani.

PRO-

Codex MSS. Vaticanvs. Codex Impressvs. Codex MSS. Aracoelitanvs.

PROVINCIA BVRGVNDIÆ

Habet ſex Cuſtodias.

Cuſtodia Lugdunenſis habet.

Lugdunum.	De Lugduno.	De Lugoluno.
Matiſconam.	Maciſonis.	Maciſconis.
Karillocum.	Cariloci.	Cari Loci.
Montem Briſonem.	Montis Briſonis.	Montis Bruſonis.
Vllam Francam.	Villæ Franehæ.	Ville Franchæ.
	Burgi.	Burgi.

Cuſtodia Divionis habet.

Diulnionem.	Divionis.	
Belnam.	Belnæ.	Belve.
Caſtillionem.	Caſtillionis.	Caſtilionis.
Barum.	Bari.	Bari.
Caſtrum Vilani.	Caſtri Viliarii.	Caſtri Villarii.

Cuſtodia Biſuntina habet.

Biſuntinum.	Biſuntinum.	Biſuntinum.
Salinum.	Salinenſem.	Salivenſem.
Ledoen.	Ledonenſem.	Ledonenſem.
Grejacum.	Grajaci.	Grayaci.
	Golenſem.	Dolenſem.

Cuſtodia Lauſana habet.

Loſanam.	Lauſanæ.	Lauſane.
Gebenas.	Gebenenſem.	Gebenenſem.
Grationopolim.	Granipolis.	Grationopolis.
Camberiacum.	Gamberiaei.	Camberiaci.
Nividunum.	Nividuni.	Nundini.
Grandiſonum.	Grandiſoni.	Grandiſoni.
Morentum.	Mojerenci.	Moyrenci.
	Cameræ.	Camere.

Cuſtodia Viennæ habet.

Vienna.	Viennæ.	Vienne.
Podium.	De Podio.	De Podio.
Anoviacum.	Annomaci.	
Valenciam.	Valentiæ.	Valentie.
Romanis.	De Romanis.	De Romanis.
Dyam.	Dienſem.	Dienſem.
Criſtam.	Criſtæ.	Criſte.
Montilium.	Montilii.	Motilii.

Cu-

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Cuſtodia Alvernæ habet.	
Carum Montem.	De Claramonte.	De Claromonte.
Buatam.	Urivatenſem.	Brinacenſem.
S. Portianum.	S. Portiani.	S. Porciani.
Novum Montem.	Xioni.	Xiovi.
Ferradæ.	Montis Ferradi.	Montis Ferrandi.
	Silviniaci.	Silvimaci.
	PROVINCIA TURONIÆ	
	Habet quinque Cuſtodias.	
	Cuſtodia Santonenſis habet.	
Vantonas.	De Santonis.	Santonis.
Oleris Rupellam.	De Rupella olerum.	De Ripella olerum.
Inſulam.	De Inſula.	De Inſula.
S. Joannem.	S. Joannis.	S. Joannis.
Bribezillum.	Berbetilli.	Berbetili.
Pontes.	De Pontibus.	De Pontibus.
Compuacum.	Compriaci.	Campriaci.
Engoliſmam.		
	Cuſtodia Bituricenſis habet.	
Bituris.	De Biturica.	De Biturica.
Turonis.	Turonis.	Turonis.
Niveris.	Niveris.	Vineris.
Eſoldumum.	Eſolduni.	Eſolduni.
Andegavis.	Andegavis.	Andeganis.
Lochas.	Lothas.	Locas.
Caſtrum Rodulphi.	Caſtri Cadulfi.	Caſtri Radoſf.
Salmurum.	Falmuri.	Salmuri.
	Cuſtodia Britaniæ habet.	
Burgum novum.	Burgi novi.	Burginovi.
Novetis.	Navetis.	Navetis.
Redonis.	Rodonis.	Radonis.
Conzopiton.	Guincampi.	Gnycampi.
Ginnnicampum.	Corrizopici.	Corricopoti.
Venetum.	Venetum.	Venetum.
Dimiramum.		
	Cuſtodia Pictavienſis habet.	
Pictavis.	De Pictavis.	De Pictanis.
Niortum.	De Morto.	De Morto.
S. Martinum.	S. Maxentii.	S. Maxentii.

Mi-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impreſsus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
Mirabellum.	De Mirabello.	De Mirabello.
Loſdinum.	Joſduni.	Loſduni.
Pontimacum.	Columbæ.	Columbe.
Caſtrum craudi.	Caſtri.	Caſtri.

Cuſtodia Aurelianenſis habet.

Aurelianum.	Aureliani.	Aureliani.
Caſtri Dunum.	Caſtri Duni.	Caſtri Duni.
Cenoniam.	De Cenomanis.	De Cenomannis.
Vendocinum.	Vendecini.	Vendeani.
Bleſis.	De Alloſis.	De Alleſis.

PROVINCIA FRANCIÆ

Habet novem Cuſtodias.

Cuſtodia Pariſienſis habet.

Pariſien.	De Pariſiis.	De Pariſieis.
Meduntam.	Medanti.	Medanti.
Carnotum.	Carnoti.	Carnoti.
Pontiſaram.	Pontiferæ.	Pontiſare.
Meldis.	De Meldis.	De Meldis.
Silvanetum.	Salvaneti.	Vanecti.
Stampis.	Deſtanipis.	De Stampis.

Cuſtodia Campaniæ habet.

Senonis.	De Senonis.	De Senonis.
Trecas.	De Trechis.	De Trechis.
Altiſiodor.	Antiſiodori.	Antiſiodori.
Privin.	Privini.	Pruinni.
Viſiliacum.	Verſiliaci.	Verſiliaci.
Senzame.	Senzaniæ. *	Sencanice.

* Sezanii.

Cuſtodia Attrebatenſis habet.

Atrebaten.	De Attrebato.	De Attrebato.
Tornacum.	Tornaci.	Tornaci.
Valencenas.	De Valencenas.	Ve Valentenis.
Inſulas.	De Inſulis.	De Inſulis.
Montes.	De Montibus.	De Montibus.
Cameracum.	Cameraci.	Comeraci.
Lenduibetinum.	Bettunii.	Betunii.
Duacum.	Duraci.	

Cuſtodia Viromandiæ habet.

Royum.	De Rojo.	De Rayo.
Hurdinum.	Irduni.	Yrdum.

Ab-

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

Codex MSS. Vaticanvs.	Codex Impressvs.	Codex MSS. Aracoelitanvs.
Abbatis Villam.	Abbatis Vallis.	Abbatis Vallis.
S. Quintinum.	S. Quini.	S. Quintini.
Belvacum.	Pelvaci.	Belvati.
Arbianis.	De Ambianis.	De Ambranis.
Noviomum.	Noveani.	Neneomi.
Perovam.	Peroni.	Peroni.
	Cuſtodia Lotharingiæ habet.	
Novum Caſtrum.	Novi Caſtri.	Novicaſtri.
Vidunum.	Viduni.	Ulduni.
Tullum.	Tulli.	Talli.
Metis.	De Methis.	
	Cuſtodia Landriæ habet.*	
Burgen.	De Brugis.	De Burgis.
S. Odomarum.	S. Donati.	S. Odomari.
Gandavum.	De Gandavo.	De Gandavo.
Ipram.	De Ipra.	De Ypra.
Aldenardum.	Aldendi.	Aldendi.
	Cuſtodia Normandiæ habet.	
Faletium.	De Falegio.	De Falegio.
Veronam.	Vernonacentenſem.	Vernonacenſis.
Rotomagum.	Rothomagi.	Rothomagi.
Bojocis.	De Bojocis.	Bayoen.
Hebroicis.	De Eboracis.	Eboracos.
Catoniæ.	Cadoniæ.	Cadonie.
Fagin.	Falſii.	Faſii.
Brinao.	De Bernajo.	De Bernajo.
Vernolim & Getemm.		
	Cuſtodia Leodienſis habet.	
Leodium.	Leodii.	Leodii.
Nivellum.	Nivelli.	Nyvelli.
Hovum.	Hoji.	Boji.
Dinantum.	Dinacii.	Dinacii.
Namurcum.	Narmaci.	Narmaci.
	Cuſtodia Remenſis habet.	
Remis.	De Remis.	De Reis.
Laudunum.	Lauduni.	Lauduni.
Catalanum.	Cathalani.	Cathalani.
Compendium.	Compendii.	Compendii.
Suetionem.	Sueſſionis.	Sueſſionis.

* *Flandriæ.*

Anno Chriſti 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceſlai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

PROVINCIA ANGLIÆ

Habet ſeptem Cuſtodias.

Cuſtodia Londonienſis habet.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impreſſus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
Londoniam.	Londoniarum.	Londomarum.
Cantuariam.	Cantuariæ.	Cantuarie.
Vinchiſexam.	Uberrinchelſiæ.	Veronichelſeje.
Sonthartonam.	Sub Cantone.	Sub Canthone.
	Vuare.	Verbare.
Lemiſiam.	Leviſiæ.	Leviſiæ.
Chicheſtram.	Micheſten.	Micheſem.
Salisbriam.	Saliſceræ.	Saliſcem.
Virtonam.	Vintonie.	Mutonie.

*Cuſtodia Choracenſis * habet.*

* Eboracenſis.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impreſſus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
Eboracum.	De Eboraco.	De Eboraco.
Ducaſtriam.	Duncaſtriæ.	Divicaſtrie.
Lincolniam.	Linconiæ.	Linconie.
S. Botulſum.	S. Botulſi.	S. Botulſi.
Benerlacum.	Beverlaci.	Bevelaſci.
	Scandebrigiæ.	Scardebrigie.
Grumſoriam.	Germiſcentiæ.	Germiſcerie.

Cuſtodia Cantabrigiæ habet.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impreſſus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
Girimbigran.	Cantabrigiæ.	Cantabrigiæ.
Storvicum.	Norvici.	Novici.
Coleſtriam.	Colceſtiæ.	Colaſtie.
S. Edmundi.	S. Egmundi.	S. Ogmundi.
Diminicum.	Dumuſci.	Dimnuci.
	Balfingin.	Balfingni.
Gramenuram.	Gernermicæ.	Gervernuce.
Ceprinium.	Gepnici.	Gepinci.
Leminam.	Lenniæ.	Lemne.

Cuſtodia Briſtolenſis habet.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impreſſus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
Briſtolium.	Briſtoli.	Briſtoli.
Glonceſtriam.	Glonceſtriæ.	Glonceſtrie.
Brugewalterum.	Burgevaletri.	Burgenalteri.
Herfordiam.	Erphordiæ.	Erphordie.
Euxomam.	Exoviæ.	Euxome.
Carmerdunam.	Cannerdiæ.	Carmerdune.
	Oceſtæ.	De Orteſte.
Kerdiniam.	Verdiniæ.	Berdune.
Bodiuvinnam.	Hodminiæ.	Bodumne.

Cu-

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Cuſtodia Oxonienſis habet.	
Oxoniam.	Exoniæ.	Oxome.
Radrigiam.	Radigiæ.	Radigie.
Betfordiam.	Bethfordio.	Bethfordie.
Stanfordiam.	Scanfordiæ.	Stanfordie.
Notragannam:	Notigamiæ.	Montingamie.
Northantonam.	Natatone.	Nartatone.
Lexceſtriam.	Leiceſtriæ.	Leyceſtrie.
Grahannam.	Graannæ.	Gramaje.
	Cuſtodia Novi Caſtri habet.	
Novum Caſtrum.	Novi Caſtri.	Novi Caſtri.
Divide.	Dundæ.	Dunde.
Duo Fratres.	Diunfres.	Dunfres.
Hadinconiam.	Adintoniæ.	Advitonie.
Carliolum.	Carlioli.	Carioli.
Herchpeliam.	Herripeliæ.	Herripellie.
Bervincum.	Beruci.	Herjuci.
Rochisburgiam.	Othisburgiæ.	Loctisburgie.
Richemundiam.	Richemundiæ.	Richemundie.
	*Cuſtodia Virgoniæ * habet.*	
Umgormam.	De Virgonia. *	De Virgonia.
Preſtonum.	Preſcenæ.	Preſcene.
Briguorth.	Bigurtæ.	Burgutte.
Salopiam.	Salopiæ.	Salopie.
Conintrejam.	Conjunctoriæ.	Convictorie.
Ceſtriam.	Ceſtriæ.	Ceſtrie.
Lichfeldiam.	Hebfoldiæ.	Elfoldie.
Lamaſiam.	Lamaſiæ.	Amaſie.
Stafordiam.	Strafordiæ.	Stafordie.

* Al. *Vigornia*.

* *Al.* Vigornia.

PROVINCIA HYBERNIÆ

Habet quinque Cuſtodias.

	*Cuſtodia Dalbinenſis * habet.*	
Dubliniam.	Dubinæ.	Dulbini.
Baldariam.	Kildariæ.	Haldariæ.
Clane.	Clanæ. *	Olanæ.
Moytuto.	De Mortoto.	Mortoto.
Deſertum.	Deſerti.	Deſerti.
Vichilo.	Bachilo.	Bachilo.
Veiſefordiam.	Vejeſercfordiæ. *	Veyeſefordie.

* *Dublinenſis*.

* Claræ.

* Wexfordia.

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

	Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus
		Cuſtodia Caſelenſis habet.	
	Caſellum.	De Caſello.	De Caſello.
	Kilkenniam.	Bullieniæ.	Bullienie.
	Jochil.	Jochil.	Jochil.
	Roſſæ.	Koſſæ.	Roſſe.
	Vaterfordiam.	Vacripordiæ.	Vacrifordie.
	Clonmel.	Clanmel.	Davinel.
* *Coreagine.*		*Cuſtodia Cortigen.* * *habet.*	
	Corkagiam.	Cortigiæ.	Cortigie.
	Ardarth.	De Ardach.	De Ardach.
	Botoniam.	Bachoniæ.	De Bachonie.
	Limericum.	Luaſiæ.	Luaſie.
	Tagmolagi.	Tagmolagi.	Hogmolai.
* *Enachdune.*		*Cuſtodia Venatenſis* * *habet.*	
	Ilenath.	De Venath.	De Veuach.
	Atlon.	Clararoi.	Claratoy.
	Kalleyth.	Ghilleich.	Rillerth.
	Galvi.	Galvi.	Galvi.
* Clon-ramada.	Cloramada.	Elonramada. *	Doramada.
	Breſunan.	Bleſſiviæ.	Bleſine.
* Almadiæ.	Arthmaciam.	Aramatiæ. *	Aramaſie.
		Cuſtodia Pontenſis habet.	
	Pontem.	De Ponte.	De Ponte.
* Trin.	Tra.	Trun. *	Teon.
	Dundalcæ.	Dundavæ.	Dundanæ.
* Multifeatnan.	Molitifaznan.	Maliſarnan. *	Maliſarnan.
* Duni.	Daum.	Durni. *	Durni.
* Cnogfergi.	Gragferg.	Occagfregis. *	Canfregis.

PROVINCIA DATIÆ.

Habet octo Cuſtodias.

* *Norvegia.*		*Cuſtodia Novergiæ* * *habet.*	
	Maſtrant.	Meſtracis.	Meſtracis.
		Orugellæ.	Orugelle.
		Tuſterim.	Thuſterim.
		Aſiojæ.	Alloye.
		De Bergis.	De Bergis.

Cuſto-

Cuſtodia Octonienſis habet.

Othomaz.	Octonis.	Octonie.
Nuſtath.	Miſtach.	Miſtach.
Sumelburch.	Amerbuch.	Sunerburch.

Cuſtodia Lindenſis habet.

Lundis.	De Lindis.	De Lyndis.
Treburch.	Tralburch.	Treſburch.
Uſtach.	Uſtach.	Uſtach.

Cuſtodia Lancopenſis habet.

Uncopiam.	Imicopiæ.	Vincopie.
Scatis.	De Scaris.	Deſcatis.
Visbi.	Vueriſſu.	Verbislu.
Lincopiam.	Limcopiæ.	Lyncopie.
Sarmcopiam.	Senircopiæ.	Servircopie.

Cuſtodia Ripenſis habet.

Ripis.	De Ripis.	De Ripis.
Seleſnith.	Scleriſch.	Scherich.
Flensburch.	Flensburch.	Flensburch.
Calding.	Caldis.	Caldich.
Tundir.	Tanduæ.	Canduc.

Cuſtodia Verbengenſis habet.

Viberich.	Urbing.	De Urbingis.
Raudrus.	Randet.	Raudei.
Horſius.	Orſuis.	Orſius.
Alaburg.	Alarbuch.	Alarburch.

Cuſtodia Scotolenſis habet.

Scotoline.	De Scotoene.	De Scotoſne.
Arbu.	Crebii.	Trobi.
Obſaliaz.	Pſallam.	Pſalm.
Enecopiam.	Nincopiæ.	Copie.
Ilicopias.		

Cuſtodia Riſchildenſis habet.

Rochildis.	De Riſchildis.	De Riſchildis.
Calſiburch.	Caludburch.	Caludburch.
Ilefveſth.	Neſtueth.	Neſtuerch.
Haums.		

PRO-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

PROVINCIA COLONIÆ.

Habet ſeptem Cuſtodias.

Cuſtodia Colonienſis habet.

Coloniam.	Coloniæ.	Coloniæ.
Nuſſiam.	De Miſſia.	De Miſſia.
Dusburgh.	Dulbrich.	Dulburch.
Ruremundam.	Roremundæ.	Rorenmunde.
Bunam.	Bumiæ.	Brunne.
Vallem Felicem.	Vallis Felicis.	Vallis Felicis.
Clivum.	Divi.	Clivi.
Aquiſgrani.	De Aquis Grani.	Aquis Grani.

Cuſtodia Treverenſis habet.

Treverim.	De Treveris.	De Treveris.
Luxemburgh.	Lucilburch.	Lutisburch.
Merlam.	Merliæ.	Merlie.
Confluentiam.	Confluentiæ.	Confluentie.
Veſaliam.	Viſaliæ.	Niſale.
Limborch.	Leporth.	Leburch.
Andernacum.	Ardenati.	Andernati.
Veſtflariam.	De Veſteparma.	De Veſceparma.

Cuſtodia Boſſaliæ habet.

Tremoraam.	Tremoniæ.	Cremonie.
Fuſacum.	Fuſſari.	Suſſari.
Paderbornæ.	Paderburiæ.	Paderburnie.
Hecuordiam.	Heruordiæ.	Heruordie.
Huxariam.	Uxarie.	Uxarie.
	Hoſnæ.	Hoſue.
Onabruge.	Brugge.	Brugge.
Monaſterium.	Monaſterio.	Monaſterio.

Cuſtodia Ollandiæ habet.

Trajectum inferius.	Trajecti inferioris.	Ttajecti inferioris.
Dordracum.	Doſdaci.	Doſdati.
Cirxæ.	Zirxæ.	Cirixe.
Buſcoducis.	Buſcridis.	Buſcredis.
Middelburgum.	Midilburch.	Middelburch.

* Barbantia.

*Cuſtodia Barbatiæ * habet.*

Thenis.	Theniæ.	Thenis.
Machliniam.	Machilnæ.	Machilune.
Bruxellam.	Bruſellæ.	Bruxelle.

Be-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
Beriſtæ.	Derſte.	Deiſte.
S. Trudo.	Tridonis.	S. Trudonis.
Trajectum ſuper Mozam.	Trajecti ſuper Moxam.	Trajecti ſuper Moſam.
Lovanium.	Lovanuræ.	Lovanni.

*Cuſtodia Baventiæ * habet.* — * *Daventriæ.*

Fuldam.	De Folda.	De Folda.
Frirdariam.	Firclariæ.	Fredarie.
Campis.	Griſmariæ.	Griſmarie.
Bodelſtuerdæ.		
Falernæ.		

*Cuſtodia Aſſæ * habet.* — * [illegible]ſcia.

Groninghæ.	De Quærohing.	De Guerohing.
Groveberg.	De Grovemberg.	De Gravemburch.
Herfeliam.	De Erfellia.	De Erfelia.
Marpurch.	Marpurch.	Merburch.
Guetlitig.	Fiſclariæ.	Siſclarie.
	Subdæ.	Subde.
Viſmariam.	Gerſmariæ.	Gerſinarie.

PROVINCIA ARGENTINA,

ſive Alemaniæ Superioris.

Habet ſex Cuſtodias.

*Cuſtodia Alphatiæ * habet.* — * *Halſatiæ.*

Argentinam.	Argentinæ.	Argentine.
Rubiacum.	Rubiaci.	Rubiaci.
	Præſaci.	Priſaci.
Sarburch.	Sarburch.	Sarburch.
Columbariam.	Columbariæ.	Columbarie.
Offimburch.	Effimburch.	Offendburch.
Agnoniam.	Angnoniæ.	Agnonie.
Milinburgh.	Miſinburch.	

Cuſtodia Baſilienſis habet.

Baſileam.	Baſileæ.
Novum Caſtrum.	Tannis.
Friburgum Inferius.	Friburgi Inferioris.
Arcis Enshuſim.	Mishuſin.
Solodorum.	Solodri.
Bernium.	Berni.
Friburgum Superius.	Friburgi Superioris.
Burghthoft.	Burthorf.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.
	Cuſtodia Laſci habet.	
Conſtantiam.	Conſtantiæ.	Conſtantie.
Schafuſaniæ.	Triſuſaniæ.	Scafaſanie.
Imdaviam.	Lindaviæ.	Linbanie.
Turetum.	Tareti.	Tareti.
Vorlinguenæ.	Borlingenæ.	Borlingene.
Filingueriæ.	Filinguenæ.	Filiguene.
Luceria.	Luceriæ.	Lucerie.
Caput Regis.	Campiregis.	Campi Regis.
	Cuſtodia Bavariæ habet.	
Panpenberch.	Pambemberech.	Pampenburch.
Nicolſtadt.	Nigoldath.	Vigoldach.
Ratisbona.	Ratiſponæ.	Ratiſpone.
Lanſocam.	Lani Socæ.	Laſinoce.
Nerlingam.	Merdlingam.	Mordlingam.
Monacum.	Monaci.	Monaci.
Nerimberch.	Verinberch.	Verinberch.
Auguſtam.	Auguſtæ.	Auguſte.
	Cuſtodia Sueviæ habet.	
	Oblingam.	Oblingam.
Herbipolim.	Horbipolis.	Herbipolis.
	Forſinæ.	Forſine.
Rotimburch.	Rothinbeburch.	Rothenburch.
	Runigenſis.	Taygeſis.
	De Hallis.	De Hallis.
	Pamundæ.	Ramunde.
Siſtramundiam.	Cilithpii.	Cilichpii.
Hubna.	Ulmere.	Ulme.
Rutlinguenæ.	Rutrilongnenæ.	Ruſilinguene.
	Cuſtodia Rhenenſis habet.	
Tepurch.	Tepurg.	Tepurch.
Spiram.	De Spira.	De Spira.
Francifordæ.	Francinuordæ.	Francfordie.
Lutrum.	Lutri.	Lucri.
Frideberchæ.	Frideburch.	Frideburch.
Kelrauſin.	Keilinhirſin.	Relinhuſſem.
Opinhemæ.	Opinheue.	Oppenheme.
Heydelberghæ.	Heydelberch.	Heydelberch.
Magunciam.	Magunciæ.	Maguntie.

PRO-

PROVINCIA SAXONIÆ

Habet Cuſtodias duodecim.

Cuſtodia Bremenſis habet.

	De Brema.	De Brema.
Hamburgh.	Hamburch.	Hamburch.
Luneburgh.	Vermeburch.	Vermeburch.
Stadium.	De Stadio.	De Studio.
Killonem.	Kilivem.	Deylmen.

Cuſtodia Halberſtatenſis habet,

Aberſtadii.	De Allonſtath.	De Halberſtad.
Hildeſemen.	Heldenſem.	Heldenſem..
Honover.	Honever.	Honover.
Brvvnſvvich.	De Brunſruch.	De Bruſuilr.
Quedelinburgh.	Quedelinburgio.	Quodelingburch.

Cuſtodia Magdeburgenſis habet.

Magdenburgh.	Mainduburch.	Magdaburch.
Vilimburch.	De Oſter Werlinburch.	Oſter Werliburch.
Seruiſt.	Seruiſt.	Seruiſt.
Barebi.	De Barebi.	De Bareby.
	Halus.	Hallis.
Hallaſcaria.	De Aſcaria.	De Aſcaria.
Borith.		

Cuſtodia Lubicenſis habet.

Lubechæ.	De Lumbech.	Lubech.
Riga.	De Riga.	De Riga.
Griperſuald.	Gerpoſualdæ.	Gripoſualdę.
Verinæ.	Verenæ.	Verene.
Fundis.	De Fundis.	De Fundis.
Roſtoch.	Roſtach.	Roſtach..
Parchæ.	Parchem.	Palhem.
Viſmar.	Viſmæ.	Viſine.

Cuſtodia Stentinenſis habet.

Stetim.	De Stentin.	De Stetin.
Piræ.	De Piris.	De Piris.
Vrau Kenuorde.	Aruſtualdere.	Ariſcualde.
Nova Brandenbogh.	Novabrendeburch.	Novabrengendenbrurg.
Pſimiſclavæ.	Primiſclave.	Prundarie.
Bertin.	Griſonberch.	Griffonberch.
Anguermundæ.	Anguermudæ.	Anguermunde.
Sterndal.	Travenburch.	Travenburch.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Araçoelitanus.
	Cuſtodia Lipſenſis habet.	
Lypskæ.	De Lipſcæ.	De Lipſec.
Egra.	De Egra.	De Egra.
Ceite.	Cejec.	Deyec.
Scrucavia.	Fuinaniæ.	Syncame.
Curia.	Cutiæ.	Tucie.
Vida.	Uneroida.	Weiroida.
Aldenburch.	Aldembrich.	Aldenburch.
Viſenuelke.	Viſenulke.	Viſſenudke.
	Cuſtodia Miſnenſis habet.	
Miſna.	De Miſna.	De Miſna.
Codeburch.	Codeber.	Codeber.
Urisburgh.	Utisburch.	Utisburch.
Dreſenden.	Preſcanden.	Weſcanden.
Oſſes.	Oſſem.	Oſſem.
Fuſel.	De Suſelis.	De Siſelis.
Corecto.		
	Cuſtodia Aurei Montis habet.	
Geldberch.	De Geldeberith.	De Geldebert.
Levenberit.	Leveberith.	Lenebrich.
Legenis.	Legenis.	Legnis.
Gorlis.	De Gorlis.	De Gorlis.
Lubanum.	Lubani.	Lubani.
Agami.	Agavi.	Agam.
Budeſin.	Budeſin.	Budiſſin.
Traſne.	Traſne.	Traſve.
Ycavia.	Itaviæ.	Ytanie.
Sarovia.	Fatoviæ.	Saronie.
	Cuſtodia Pruſciæ habet.	
Brusberich.	De Brunsberich.	Brumsberch.
Novem.	Novæ.	Nove.
Eubnen.	De Culmen.	Culmen.
Egor.	Etorii.	Ethorii.
	Cuſtodia Uratislavenſis habet.	
Uratislavia.	De Uratislavia.	De Viriſtravia.
Suidenes.	Silvenes.	Smenes.
Stralim.	De Stralim.	De Stralim.
Novum forum.	Novifori.	Novifori.
Niſza.	Niſzæ.	Viſce.
Nanſclavia.	Nauſclaviæ.	Nanſdavie.

Mun-

Anno Christi 1400.	Bonifacii IX. anno 11.	Wenceslai Imp. anno 22. & 23.	Religionis Minorum anno 193.

Codex MSS. Vaticanvs.	Codex Impressvs.	Codex MSS. Aracoelitanvs.
Munſtibei.	Muntisben.	De Muſtiben.
Brega.	De Brega.	De Brega.

Cuſtodia Brandeburgenſis habet.

S. Elizabeth.	Sanctæ Heliſabeth.	Sancte Heliçabeth.
Granſoi.		De Gronſon.
Bobavia.	Lobaviæ.	Lobanie.
Saltueldil.	Salmodil.	Salmodum.
Antiqua Brandeburgh.	Antiquæ Brandeburch.	Antiqui Brandeburch.
	De Berlez.	De Berlin.
Sterndal.	De Scenidal.	Stendal.
	Werrauleevordæ.	Francofort.
Kiris.	De Karis.	De Triris.

Cuſtodia Thuringiæ habet.

Meyneghæ.	De Meinegæ.	De Meinegen.
Helfordiam.	Erfordiæ.	Erfordie.
Aruſtudæ.	De Aruſtedæ.	Aruſtede.
Couburch.	Couburch.	Conburch.
Yſenath.	Iſenach.	Iſmach.
Northuſin.	Molhuſin.	Mulhuſen.
Aluel.	Aluel.	Eneld.

PROVINCIA AUSTRIÆ

Habet ſex Cuſtodias.

Cuſtodia Werienenſis habet.

Viennam.	Werienna.	Wennæ.
Novam Civitatem.	Novæ Civitatis.	Novæ Civitatis.
Haynburgum.	Aiibrurgæ.	Aybuige.
Velſperch.	Velſperch.	Velſpech.
	Ciſtenſterch.	Siſtentorff.

Cuſtodia Stiriæ habet.

Gepæ.	De Grezæ.	De Grece.
Perondeburgam.	Indeburge.	Yndeburge.
Volſspech.	Volſperium.	Wolſpur.
Prucam.	De Pruca.	De Bruca.

Cuſtodia Anaſtenſis habet.

	De Pamia.	De Panna.
Lyrioam.	De Lurizan.	De Laricen.
Anaſium.	Anaſi.	Anaſi.
Belſam.	Belſæ.	Veſſa.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impreſſus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

Cuſtodia Felicenſis habet.

	Briſneæ.	Briſve.
Filacum.	Fillaci.	Sillaci.
Bozarium.	Bozarii.	Bocarii.

Cuſtodia Danubii habet.

Stayn.	Stain.	Stayn.
Cullam.	De Tulla.	De Tulla.
La.	De La.	Dela.
	Nereuſtan.	Verenſtan.
	De Gerico.	Gerico.

Cuſtodia Marchiæ habet.

Petroviam.	Peroniæ.	Peconie.
Marpurgam.	Marisburge.	Maris Burge.
Ciliam.	De Cilia.	De Cilia.
Laibacum.	Laibaci.	Laybati.

PROVINCIA BOEMIÆ

Habet ſeptem Cuſtodias.

Cuſtodia Opolienſis habet.

Uladislaviam.	Bladis Lajuci.	Bladiſiamci.
Glogaviam.	Glohoviæ.	Glogome.
Boon.	De Boton.	De Bothon.
Epol.		

Cuſtodia Pragenſis habet.

	De Praga.	De Praga.
S. Jacobum.	S. Jacobi.	S. Jacobi.
S. Franciſcum.	S. Franciſci.	S. Franciſci.
Novam domum.	Novæ domus.	Nove domus.
Becchuez.	Bechinam.	Bethchina.
Boleſclaviam.	Boſelaviæ.	Boſolame.
Bnſau.	Beneſſau.	De Naſſan.

Cuſtodia Moraviæ habet.

Olomue.	Olonivæ.	De Olonne.
Brunam.	De Bruna.	De Brunna.
Yglaviam.	Iglaviæ.	Yglanie.
Oparnam.	Opaviæ.	Opanie.
Novam Civitatem.	Novæ Civitatis.	Novæ Civitatis.
Zounam.	De Ceinoma.	De Cenoyma.
Cenoviam.	De Cernojæ.	De Cernoyye.

Cuſto-

Cuſtodia Geſtinenſis habet.

Gueſnam.	Gneſnam.	Geſnam.
Kalir.	Calis.	Halis.
Glegainam.	Ologoviæ.	Ologonie.
Obornalde.	Bernake.	Obernake.
Cruaviam.	Croaviæ.	Cronnie.
Radieyon.	Redivon.	Radienon.
Secretum.	Sereni.	Serem.
Piſdram.	Piſdræ.	Piſdre.

Cuſtodia Gremenſis habet.

Mutam.	De Muta.	De Muta.
Grec.	De Grem.	De Gros.
Bidzoviam.	Bidzoniæ.	Bidſonie.
Slaviam.	Diaslaviæ.	Craslaviæ.
Glac.	Glazi.	Glaci.

Cuſtodia Cracovien. habet.

Lehornas.	Lenoniæ.	Lenonie.
Cracoviam.	Cracoviæ.	Cracoviæ.
Zanicoſt.	Zanicoſt.	Comcoſt.
Radomiſce.	Radomis.	Radonis.
Corſin.	Saudech.	Sandoc.
Vandeſe.		

Cuſtodia Lutomericenſis habet.

Lutomoris.	Lutomenis.	Lutomeris.
Piliſnam.	Piliſvam.	Piliſnam.
Pontez.	De Ponte.	De Ponte.
Cadanum.	Cadavi.	Cadam.
Zatheſe.	Zarem.	Cates.
Tines.	Tinex.	Tmey.
Miſſam.	De Miſſa.	De Maſſa.

PROVINCIA HUNGARIÆ

Habet octo Cuſtodias.

Cuſtodia Laverienſis habet.

Supronium.	Suproni.	Supronii.
Poſonium.	Poſomi.	Poſonii.
Leucam.	De Leuca.	De Leuca.

Cuſto-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

Cuſtodia Zagrabienſis habet.

Agrabiam.	Zagrabiæ.	Cagabrie.
Vereucam.	Viroviticæ.	Mronitice.
Nerthem.	Neſicæ.	Veſice.
	De Poſega.	Poſega.
	Conſtannicæ.	Conſtannice.
Gurbonich.	Gurbonich.	Gurbonich.

Cuſtodia Grimimenſis habet.

Brachinum.	Bachini.	Bachini.
Vyrlath.	Voilach.	Willach.
Ad Sanctum Demethum.	Ad Sanctum Demetrium.	Ad Sanctum Admetrium.
	De Tadua.	De Taduci.
Francam Villam.	Franchæ Villæ.	Franche Ville.
Ad Sanctum Yrenæum.	Ad Sanctum Iren.	Ad Sanctum Yreneum.
Zemlimum.	Zemlini.	Cemlini.
Monaſterium.	Monaſterii.	Monaſterii.
Banum.	Banni in metis Greciæ.	Boni in methis grecie.
Ench.	Eudi.	Endi.

Cuſtodia Strigonienſis habet.

Strigonium.	Strigonii.	Strigonii.
Nitiram.	Nitriæ.	Nitrie.
Ticianam.	Ternaviæ.	Ternanie.
Stircæ.	Seznæ.	Cecue.
Lypſam.	Lipſæ.	Lipſe.
Trinchinium.	Tinchinii.	Trinchinii.

Cuſtodia quinque Eccleſiarum habet.

Varaſdinum.	Variſdini.	Nariſdini.
Quinque Eccleſien.	Quinque Eccleſiarum.	Quinque Eccleſiarum.
Capruncaz.	Capucæ.	Caprunce.
	Lubrigi.	Lubrigi.
	Falcás.	Falcas.
Stememas.	Semeniæ.	Semine.
Cecuſdmum.	Segeſdini.	Segeſdini.

Cuſtodia Agrienſis habet.

Agiam.	De Agria.	De Agria.
Ceps Superius & Inferius.	Ceps ſuperius.	
	Ceps Inferius,	Ceps Inferius.
Zathmar.	Zathmar.	Cathanar.
Potacam.	Potoci.	Potoci.
Varidinum.	Varadini.	Varadani.

Cuſto-

Codex MSS. Vaticanvs.	Codex Impressvs.	Codex MSS. Aracoelitanvs.

Cuſtodia Tranſilvana habet.

Beſterceam.	De Biſtriza.	De Brinſtiçça.
Cememum.	Tementi.	Tementi.
Varaſinum.	Voraſini.	Voracum.
Clicum forum in metis Tartariæ.	Clicunfori in metis Tartariæ.	Dicunfori in Methis Tartarie.

Cuſtodia Albienſis habet.

In Buda tres.	In Civitate Budæ 4. loca Fratrum.	In Civitate Budæ 4. loca Fratrum.
Albam Regalem.	Albæ Regalis.	Albe Regalis.
Cegdmum.	Sigeth.	Sigget.

In Codice Vaticano non habetur Vicaria Boſnæ.

VICARIA BOSNÆ

Habet ſeptem Cuſtodias.

Cuſtodia Dulmnæ habet.

Stagni.	Stagni.
Novi Caſtri.	Novi Caſtri.
Jemotæ.	Ymote.
Cetinæ.	Cetine.
De Glamozh.	De Glamoth.

Cuſtodia de Greben. habet.

Corbaviæ.	Carbavie.
Crupæ.	Crupe.
De Greben.	Greben.
De Glas.	De Glas.
De Otoch.	De Otoch.
Sanctæ Catherinæ Podnovi.	Sancte Catharine Podvoni.

Cuſtodia Boſnæ habet.

Curiæ Bani.	Curiæ Bavi.
Sancti Nicolai.	Sancti Nicolai.
Laſciovæ.	Laſcione.
Plumbi.	Plumbe.

Cuſtodia Uſſoræ habet.

De Diaco.	De Diaco.
S. Elye.	S. Helye.
Verbicæ.	Verbice.
Schachovæ.	Scathone.

In-

Codex MSS. Vaticanvs.	Codex Impressvs.	Codex MSS. Aracoelitanvs.
	Indnæ.	Lindue.
	Buchovicæ.	Miconice.

Cuſtodia Mazue habet.

De Alſan.	De Alſan.
De Biblina.	De Bilina.
De Lab.	De Lab.
Mazuæ.	Maçue.
S. Mariæ de Campo.	S. Marie de Campo.
Coſcich.	Toſach.
Verhocrup.	Verhocrup.
De Freberniza.	De Screberinga.

Cuſtodia Bulgariæ habet.

De Severino.	De Severino.
Orſcianæ circa portam ferream.	Orſiane circa portam ferream.
Sebes.	Sebes.
Srim.	Srim.
Cheveſdi.	Geneſdi.

Cuſtodia Covini habet.

Armenes.	Armenes.
Covini.	Chomin.
De Chrani.	Tranni.

In Codice Vaticano non habetur Vicaria Ruſſiæ.

VICARIA RVSSIÆ

Habet hæc loca.

Lemburgæ.	Lemburge.
De Grodech.	De Grodec.
De Colomia.	De Colonia.
De Galciſſ.	Galciſſ.
De Noſtim.	De Noſin.
Neſtin.	De Neſcun.
Cuſminem.	Cuſamnem.
Cerech.	Ceret.
Modalviæ.	Modaline.
Caminix.	Caminre.
Senetorix.	Scotorix.
Cotcham.	Totkam.
Licoſtoni.	Licoſtomi.
Albi Caſtri.	Albi Caſtri.

Vi-

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

Vicariatus Tartariæ Orientalis habet 14. loca.

VICARIA ORIENTIS

Habet Cuſtodias tres.

Cuſtodia Conſtantinopolitana habet.

Theſſalonicam.	De Conſtantinopoli.	De Conſtantinopoli..
Peram.	De Pera.	De Pera.
Symeſſo.		
Arzelonam.	Theſſalonicæ.	Theſalonice.
Caleficium.	De Fogia nova.	De Fogia nova.
Carpi.	In Metalino.	De Metalino.
Piſavith.		

Cuſtodia Trapeſundarum habet.

In Tarviſio duo loca.	De Trapeſunda.	De Trape Sunda.
Cangorlavum.	De Fimiſo.	De Sumſo.
Salamaſtr.	De Sinopi.	De Sinopi.

Cuſtodia Chaurienſis habet.

Caraclefia.	De Chauritio.	De Cauricio.
Exceptis locis Indiæ & Cathay quorum nomina Vicarius ignoravit.	Alzaromi.	Alcaroni.
	Trifuſii.	Triflixi.
	Anchalceke.	Acalcelie.

Vicariatus Tartariæ Aquilonaris habet loca 17.

VICARIA AQVILONIS

Habet duas Cuſtodias.

Cuſtodia Gazariæ habet.

Cafa ubi ſunt duo loca.	S. Franciſci de Capha.	S. Franciſci de Capha.
Majeria ubi alia duo loca.	S. Mariæ de Capha.	S. Mariæ de Capha.
	De Soldaja.	De Soldaya.
Sodaya.	De Cymbalo..	De Cybalo.

Cuſtodia Sarajæ habet.

Slcata.	De Thana.	De Tana.
Baraſou.	Agitarcan.	Agitarcan.
Maurum.	De Sarai.	Saray.
Caſtrum.	De Comuch.	De Comuch.
Vicena.	De Tharchis.	De Tarchis.
Cimbulum.	Mamuvi.	Manviti.
Tana.	De Mager.	De Mager.
Saray.	De Ugueth.	De Ugnech.
Ugelz.	De Aeſarai.	De Aſchathan.
	De Organæ.	De Orgune.

Codex MSS. Vaticanus.	Codex Impressus.	Codex MSS. Aracoelitanus.

PROVINCIA TARTARIÆ

Habet in Cepton duo loca.

Beler. S. Joannes. Item in Regno Vieriæ duo loca. Summa locorum 1453.	In Chanbalech in palatio magni Cani habent Fratres locum. In Magna Tartaria juxta Contratam Mille ſcorſcæ Fratres habebant plura loca. In Armalech in medio ſcilicet Imperio Tartarorum. In regno enim Iveriæ erant duo loca Fratrum immobilia & 5. mobilia. In Thauricio erant 2. loca Fratrum. In Maxeria erant alia duo loca & plura alia.	In Cambalech in palatio magni Cani habent Fratres locum. In Magna Tartaria juxta ContratamMille Scorte Fratres habebant plura loca. In Armalech in medio ſcilicet Imperio Tartarorum. In regno enim Inerniæ erant duo loca Fratrum immobilia & 5. mobilia. In Cauricio erant duo loca Fratrum. In Majeria erant alia duo loca & plura alia.

Vicaria Sardiniæ habet.

Algerium.	De Algerio.	De Alguelrcio.
Areſtarium.	Areſtani.	Areſtani.
Xaſſarz.	Saſſarii.	Saſſari.
Villam Eccleſiarum.	Villæ Eccleſiarum.	Ville Eccleſiarum.
Caſtrum Caſti.	Caſtri Callaris.	Caſtri Callaris.

In Codice Vaticano non habetur Vicaria Corſicæ.	*Vicaria Corſicæ habet.*	
	Bonifacii.	Bonifacii.
	Calvii.	Calvi.
	Nunciæ.	Mnitiæ.
	Biguliæ.	Viguliæ.
	Avenzolaſche.	Ariiencolaſche.
	Aliſani.	Aliſam.
	Ornani.	Orvam.
	In Sardinia Montis.	In Sardinea Montis.
	Rati.	Rati.

XIII. Brevem hic adminiſtramus notitiam omnium hujus familiæ Ultramontanæ Cœnobiorum, quæ noſtram ſubterfugerunt indaginem, & quorum fundationis tempus invenire non potuimus. In provincia ſancti Jacobi, & Cuſtodia Zamoren. ſolum occurrit Cœnobium Villarigodenſe, cujus

jus nulla eſt apud Gonzagam memoria; vel quia omnino periit, vel in aliam formam mutatum eſt, aut valde corruptum eſt nomen. Fratres Conventus Legionenſis, huic Cuſtodiæ contermini, habent quamdam auctoritatem, & Guardianus ſuperioritatem in Hoſpitale Villarinum aliquot Leucis inde diſtans; ea fortaſſis de cauſa quod præexiſtens illic Cœnobium in Xenodochium, & peregrinorum illac in magna multitudine Compoſtellam tranſeuntium receptaculum converſum ſit, & reditus diſtracti in egenorum horum alimentum. Alia ſimiliter ſunt duo loca in provincia Caſtellæ, nobis prorſus incognita; primum Optæ in Cuſtodia Murcien. ſecundum Beneforati * in Cuſtodia Burgenſi. * *For.* Veloradi *de quo agemus anno 1441.*

XIV. In Provincia Aragoniæ & Cuſtodia Barcinonen. Cœnobium Gerundæ urbis vetuſtiſſimæ, a Gerione Chyſauri Hiſpaniæ Regis filio, conſtructæ. Quis auctor fuerit, quove tempore conſtructa ſit ædes, ignoratur; tranſlatum eſt ad Obſervantes anno MDLXVII. deprecante Philippo II. & jubente Pio V. Eccleſiam habet ampliſſimam ex polito quadratove lapide conſtructam, pulcherrimis ſacellis exornatam. Cœnobium Vici, Hiſpaniæ Citerioris urbis; quod tamen recens nimis facit Gonzaga, dum ſub Pio V. anno MDLXIII. ſupplicante Jacobo Caſſadorio Vicenſi, Epiſcopo Barcinonen. ſuppreſſa Præpoſitura prius Canonicorum Regularium ſancti Auguſtini, mox Sacerdotum ſecularium, ædificatum ait Minorum domicilium in loco, quo prius extiterat ſancti Thomæ Eccleſia, ſeſquimilliario a civitate. Verum vel hoc Cœnobium vetuſtius eſſe, vel aliud præfuiſſe valde apparet ex hoc Piſani Catalogo. Adde, quod hic in annorum, vel Pontificum numero erratur; non enim prænominato anno Pius V. ſed IV. ſedebat: Fortaſſis ad Præpoſituræ locum tranſlatum eſt tunc Cœnobium. Ex reditibus datis publico Urbis Xenodochio, lege cautum eſt, ut Fratrum neceſſitatibus occurreretur: ſed ut omnem a ſe proprietatis ſcrupulum removerent, juri omni & actioni, ſi quam forte ad hujuſmodi reditus haberent, per publicum inſtrumentum renunciarunt.

Conv. Gerunden.

Gonz. in Provin. Catalon. Con. 7.

Conv. Vici. *Indid. Con. 16.*

XV. In Cuſtodia Ilerden. ipſum Ilerdæ Cœnobium, ad quod alias tranſlatum diximus Alphonſi IV. Regis corpus, ipſamque ædem primo ad Minoritas, mox ad Clariſſas tranſiiſſe. Cœnobium Terragen. (arbitror voluiſſe dicere Turiaſonen. neque enim illius nominis in hoc tractu eſt ullum Fratrum domicilium) antiquum eſt, & in ipſo Religionis exordio, uti aliqui volunt, erectum. Vetuſta eſt in clauſtro pictura anno MCCCXCIX. facta; & paruit Patribus Conventualibus, uſque ad primam Ordinis reformationem in Hiſpania factam. In Cuſtodia Valentina Cœnobium Muri-veteris, cujus alibi non reperitur notitia. In Cuſtodia Navarræ Cœnobium Stellæ, urbis Vaſconiæ incertæ originis, ſed certæ tranſlationis ad Obſervantes anno MDLXVII. Objerunt hic duo Fratres laici, multa pietate & virtute ſuo tempore commendabiles, frater Petrus Romerus, & frater Joannes Lazeanus. In Cuſtodia Saraviæ Cœnobium Molinæ, Aragoniæ oppidi; quod tamen recentioris ſtructuræ facit Gonzaga ſub Leone X. anno MDXX. fundatrice Blanca, filia Infantis Ferdinandi, Molinæ Domini, & Molſaltæ, Maurique, conjuge vero Alphonſi Infantis, Alphonſi Sapientis Hiſpaniæ Regis filii. Fortaſſis deſtructo primo, illud conſtruxit, vel primum refecit. Sepulta eſt enim Molſalta filia in ſacello majori; ibique jacet inſignis pietatis vir frater N. Torruvia, cujus erga fidelium animas, in Purgatorio patientes, incredibilis fuit affectus, & commiſeratio.

Conv. Ilerden. *Tom. 7. an. 1316. n. 2.*

Conv. Turiaſonen.

Conv. Stellæ.

Conv. Molinæ.

Gonz. in Provin. Carth. Con. 19.

XVI. In provincia Aquitaniæ, & Cuſtodia Tholoſana Cœnobium Sarani, in quo floruiſſe ait Piſanus, venerabilem Magiſtrum Arnaldum de Sa-

Conv. Sarani.

Sarano, longo tempore Aquitaniæ Miniſtrum, hominem vitæ laudabilis, & doctrinæ, qui omnia quæ potuit ſancti Franciſci geſta collegit. Cœnobium

Conv. Rivorum. Gonz. in Provin. Aquitan. antiq. Con. 24.

Rivorum urbis Aquitanicæ, incerto anno a ſamilia Leviſiana conſtructum; quia vero Dominus oppidi ſancti Pauli, fundatoris filiam ſibi matrimonio copulavit, jus Patronatus Cœnobii dotis nomine obtinuit. Ceſſit Patribus Obſervantibus, anno MDXXXIV. habetque beati Ferreoli corpus, ad cujus

Conv. Murelli. Indid. Con. 27.

ſepulcrum multa recipiunt fideles beneficia ſanitatum. Cœnobium Murelli, Aquitaniæ etiam oppidi, prius incerto tempore fundatum a quodam Comeniarum Comite, deinde reparatum a quodam Domino de Pins; atque demum auctoritate Pauli III. ipſis Pontificatus auſpiciis, ad Obſervantes translatum.

Conv. Tarbien. Idem in Provin. Aquit. antiqu. Con. 23.

XVII. In Cuſtodia Auxitana Cœnobium Tarbienſe, a Lavadanenſium Vicecomitibus conſtructum, ſub annum MDXXVIII. Franciſco I. Galliarum Rege, Clementis VII. auctoritate tranſivit ad Obſervantes: ſed anno MDLXIX. multa mala ab hærêticis paſſum, publicis, & privatis civium ſumptibus ex parte reædificatum eſt. Similiter accidit Cœnobio Lectorenſi.

Conv. Lectoren. Indid. Con. 14.

Fuit ab Armaniaci Comitibus extructum, ad Obſervantes anno MDXVII. translatum, quod Hugnoſtici anno MDLX. rebus ſanctis conculcatis, deſtruxerunt; recuperata tamen civitate per Monlucium Franciæ Mareſcallum, & Torquatorum Equitum præfectum, avocatis Fratribus Tholoſa, quo a facie venturæ iræ ſe receperunt, cœpit reædificari. Sed iterum deſtructum eſt, Henrico IV. Bearnenſium Principe tunc hæreticis favente; Fratribus tamen dimiſſis illæſis. Anno MDXCVIII. iterum piorum eleemoſynis cœpit reſarciri, & nunc a Fratribus inhabitatur.

Conv. Villæfrancæ. Indid. Con. 25.

XVIII. In Cuſtodia Ruthenenſi Cœnobium Villæ-francæ, urbis Aquitanicæ, a Savigniaca ſamilia affabre intra mœnia fabricatum; ad Obſervantes translatum anno MDXLI. & ab hæreticis expilatum, & deformatum, Fratribus in carceres conjectis; poſtea reædificatum eſt, & ſtudiis Philoſophicis deſtinatum, ex decreto Capituli Provincialis anno MDCXIX. celebrati; conſtituto Lectore qui adventantibus etiam ſecularibus legat ex conceſſione Reverendiſſimi Patris Benigni Genuenſis Generalis Miniſtri. Religioſiſſimus Pater Joannes Guilotus a ſacra concione e vicino pago regrediens, incidit in hæreticos, qui poſt plurima ludibria & opprobria, patienter omnia ferentem, & pro illis orantem, globulo tormentario trajecerunt.

Idem in Provin. Aquit. recent. Con. 26.

Cœnobium Amoliaci, alias Miliaci (Gallice *Miliau*) ab oppidanis olim erectum; ab hæreticis anno MDLXVIII. dejectum.

Conven. Montis-Albani. Idem in Provin. Aquit.anc.Con. 8.

XIX. In Cuſtodia Cadurcenſi Cœnobium Montis-Albani, munitiſſimæ olim Aquitaniæ urbis, maxima ex parte a Montis-clari Vicecomitibus extructum. Majus ſacellum, & adjunctum ſacrarium ædificavit Dominus de Salit, in eodem ſacello ſepultus. Ad Obſervantes circa annum MDLX. domus deflexit; & ab hæreticis in primis Franciæ tumultibus in ſynagogam ſuæ impiæ ſectæ converſum eſt.

Conven. Montiſcaſſi. Idem in Provin. Aquitan. recent. Conv. 29.

Cœnobium Montiſcaſſi, alias Montiſculi, Cadurcorum oppidi, a Montiſconelii domino ædificatum, ab hæreticis exuſtum, partim reædificatum eſt Catholicorum eleemoſynis. Eccleſia antequam deſtrueretur, conſecrata fuit anno MDXXIII.

Indid. Conv. 32. 35. & 41.

XX. In Cuſtodia Petragoricen. Cœnobia ſancti Fidis, & Montiniaci ab hæreticis funditus everſa. In hujus poſterioris oppidi captione vir optimus Eſmalius Vinacrius Sacerdos a truculentiſſimis Fidei hoſtibus diro mucrone, & plumbeis ſphærulis occubuit. Cœnobium Albæ-terræ ab oppidi Domino fabricatum circa annum MDLXXII. per eoſdem ſacrilegos deperiit. Similiter accidit Cœnobio Sarlatenſi; quod tamen denuo reædificatum eſt; & Ixido-

lienſi

lienſi a quodam Albetrenſium Domino conſtructum; in quo periit venerabilis pater Petrus Blancartus, iteratis gladiorum ictibus interemptus.

XXI. In Cuſtodia Lemovicenſi Cœnobium Nontronii Aquitaniæ oppidi, hi ſanguinarii prædones Eccleſiæ rebelles, univerſa ſuppellectile, & monumentis ſpoliarunt, ac venerandos Patres Matthæum Monſajoninm Guardianum, Cuſtodiæ Lemovicenſis Cuſtodem, inſignem eccleſiaſten. & Fratres Joannem Berſerianum, ac Joannem Broſierium dicteriis, opprobriis, flagriſque ſupra modum divexantes, ob Catholicæ fidei, & Pontificiæ auctoritatis confeſſionem atrociter trucidarunt. *Conv. Nontronii. Indid. Conv. 42.*

XXII. In Cuſtodia Baionæ ſimiliter evenit Cœnobiis Morlanico, & Oleronico, ſive Loronico, communibus oppidanorum ſumptibus extructis; in publica & fera hac hæreſis procella funditus everſis. *Indid. Conv. 20. & 21.*

XXIII. In Cuſtodia Burdigalæ Cœnobia Aſſarii & Linorii, quorum alibi non reperio memoriam.

XXIV. In provincia Provinciæ, ſivæ Galliæ Narbonenſis, multa remanſerunt penes Patres Conventuales Cœnobia, quorum notitiam quantumvis a nobis petitam, obtinere non potuimus. Ea de quibus agunt Auctores, deſcribemus; in reliquis ſi ſterilior fuerit narratio, condonandum nobis eſt: damus quæ habemus; nulli gloriam invidemus, neque ullius laudem ſupprimimus, qui ſincere in omnium laboramus obſequium. Ubi dicendi materia defecerit, vel ipſa dabimus nuda Cœnobiorum nomina, ut ſciat lector, quæ deſcripta ſunt, vel prætermiſſa. Sane vel ipſe Petrus Rodulphus Conventualis ſola nomina miniſtravit, dum ampliora invenire non potuit monumenta.

XXV. In Cuſtodia Maſſilienſi Cœnobium oppidi Brincolæ, in quo Piſanus perperam ait, ſanctum Ludovicum natum, & denatum: verius ſecundum, quam primum; alibi enim diximus ortum in regno Neapolitano. Porro Cœnobii Minoritarum hic extructi, apud alios Auctores non invenio veſtigium. Cœnobium Righignani, ſive potius Draguigniani regii oppidi, quod an diſtinctum ſit ab illo, quod nunc inhabitant Obſervantes, prorſus neſcierim. Si ratio temporum ſuis numeris conſtat, plane diverſum eſt; etenim hoc ſundatum ait Gonzaga, ſi non ſit error Typographicus anno MD. die XXVI. Januarii, deprecantibus, & cooperantibus Petro Fabro medicinæ Doctore, Jacobo Fabro Priore Montisſaronis, & Raymundo Petro Fabro mercatore, regnante Ludovico XII. quod nos ſub illud tempus accuratius examinabimus. Cœnobia Aquenſe, Graſſenſe, Arearum, & Niſiæ. *Conv. Draguigniani. Gonza. in Provi. S. Lud. Con. 14.*

XXVI. In Cuſtodia Arelatenſi, ipſum Arelatis Cœnobium, in quo diximus, prædicante ſancto Antonio, beatum Monaldum vidiſſe ſanctum Franciſcum ad oſtium in crucis formam extenſis manibus apparentem. Fundatum erat ultra Rhodanum; tamdemque temporum iniquitati, & bellorum ceſſit calamitati. In eo jacebant prædictus Monaldus, beatus Bertrandus Bononienſis, & ſocius quidam ſancti Franciſci, cujus corpus translatum eſt ad Archiepiſcopalem Eccleſiam, quando Cœnobium deſtructum eſt. Huic ſucceſſit domus altera Minorum regular. Obſervant. de qua ſuo loco agemus. Cœnobia Tarraſconis & Sollonis. In Cuſtodia Avenionenſi Cœnobium Auraicæ. *Conv. Arelaten. Tom. 2. an. 1224. n. 18. An. 1517.*

XXVII. In Cuſtodia Aleſti Cœnobia Marologii, ſancti Ægidii, Argentarii, Uſeciæ, Balneolis, Anduſiæ.

XXVIII. In Cuſtodia Montiſpeſſulani, Cœnobia de Aquis-mortuis, Agatæ, Guiaci, Florenciaci, urbis maritimæ in Gallia Gothica, diœceſis Agathen. pulchre extructum a Ducibus de Cruſſolis, Uticenſis proſapiæ de Levis.

Cœnobia Landonæ & Agantici. In Cuſtodia Ciſtaricenſi domus Carpentoratenſis, Forcalquerii, & Regii. In Cuſtodia Narbonenſi Cœnobia Podii, & Fordani.

Idem in Provin. S. Bonavent. Con. 3.

XXIX. In provincia Burgundiæ Cœnobium Matiſconis, vulgo *Maſcon* a quadam nobili Domina Montpenſeria, & generoſis DD. de Feurre, vel d'Eſtours, piiſque incolis circa annum MCCLV. ut creditur, extructum; & a Calviniſtis poſtremo hoc ſeculo combuſtum: a quibus paſſus eſt crudele martyrium die 11. Octobris anno MDLXVII. Venerabilis pater Joannes Gibboſus, Cœnobii præfectus, & Conventus Belnenſis alumnus, amputatis naſo, auribus, & manuum extremitatibus; deinde projectus ex ponte in Saonæ (olim Araris) profluentem, toto populo inſpectante & collacrymante. Ceſſante perſecutionis furore, cœpit domus reſtitui piorum eleemoſynis. Eamdem ſubiit ſortem anno MDLXII. die XVI. Junii Conventus Burgi ſancti Andeoli urbis, Vivarien. diœceſis, ad Rhodani ripam, a nobili Heroe de Bayard Gallicarum copiarum Duce, ſimul cum aliis duobus conſtructum, propter alia tria, quæ in bello Italico deſtruxit. Initium dederunt alii, collata materia & fundo Aymarus a Pictavia, Raymundus Nicolai, Leonardus Faye, aliique pii oppidani, circa annum MCCCCLXXIII. In hoc Cœnobio bene nunc inſtaurato, ſunt Fratres ſtrictioris Obſervantiæ, non abſque Catholicorum profectu. Capto oppido, concremarunt hæretici fratrem Martinum laicum in valetudinario decumbentem.

Picquet. in Prov. S. Bonav.

Conv. S. Andeoli.
Indid. Con. 41.

Conv. Divionis.
Indid. Conv. 8.

XXX. In Cuſtodia Divionenſi, Divionis, Gallice *Dyon*. Lingonen. diœceſis oppidi. Cœnobium ante annum MCCXLV. conſtructum, aut ſaltem inchoatum, ut plane conſtat ex quodam diplomate Innocentii IV. eo anno conceſſo. Gonzaga putat, a Templariis ad noſtros incerto anno translatum. Pulchrum & nobile eſt domicilium. Eccleſiam conſecravit anno MCCCXXI. Guido Epiſcopus ſancti Joannis, Suffraganeus Biſuntinen. Minorita. In eadem jacet frater Joannes Bucchius, olim Miniſter Generalis, mortuus tamen in Conventu Belnenſi anno MCCCLVIII. Requieſcunt ibidem viri præclari Nazarius Joquini, & Bernardinus Baronville. Copioſus hic Fratrum numerus, Collegiumque adoleſcentum, munificentia regii provinciæ Burgundiæ Senatus Divione erecti, ſuſtentatur.

Conv. Ledonen.
Indid. Conv. 31.

* *Al.* Arauſia.

XXXI. In Cuſtodia Biſuntina Cœnobium Ledonen. ſive Ledoniſalnerii, Superioris Burgundiæ oppidi, beatæ Virginis Annuntiationi dicatum, ab inclytis Viennæ Dominis primo conſtructum, ac poſtmodum per generoſos Chalonenſium Heroes, * Auraniæ Principes, adauctum, & tamdem igne, anno MDXXXVI. die XVII. Julii, magna ex parte conſumptum: unde factum eſt, ut primæ originis tempus nos lateat. Floruit hic Reverendiſſimus & optime de Religione Franciſcana meritus frater Joannes Henrici, Damaſcenorum Epiſcopus, Suffraganeus Lugdunenſis, ſepultus in Eccleſia ſancti Bonaventuræ Lugduni anno MDLXXIV. Fratrum induſtria, & diligentia cœpit iteſum domus reſtitui. Præ reliquis ſolerter laboravit pater Valentinus Saurreau Doctor Theologus. Ibidem aſſervatur caput D. Cornelii martyris.

XXXII. In Cuſtodia Lauſanen. Cœnobium Gebennen. Gratianopolis, Camberiaci, Nividuni, Grandiſoni, & Mojerenci.

Conven. Romonen.
Indid. Conv. 39.

XXXIII. In Cuſtodia Viennenſi Cœnobium Podii, in quo jacet quidam beatus Antonius miraculis clarus. Cœnobium Annoniaci, in quo jacet beatus Guillelmus, qui inter cetera miracula naviculam abſque velis, aut remis ad littus attraxit. Cœnobium Romonenſe ſub annum MCCLVIII. inchoatum, & aliquorum piorum virorum, ſed præcipue inclytorum virorum

Odoar-

Odoardi & Guillelmi de Pictaviis uterinorum Fratrum, & nobilis familiæ ab Hoſtodmo expenſis extructum, multiſque muneribus locupletatum. Inde pulſis Fratribus anno MDLXII. poſtea MDLXVII. inſano hæreticorum furore domicilium deſtructum eſt: ſed refici cœpit a Joanne Pictavienſi, ſuamque operam addunt Fratres, ut perficiatur. Præ aliis ſolerter manus admoverunt RR. PP. Claudius Picquet, qui de provincia ſancti Bonaventuræ ſcripſit: & Bonaventura de la Cloſtre, nunc Conventus ſancti Bonaventuræ Lugdunen. digniſſimus Guardianus. Cœnobia Dienſe, & Criſtæ.

XXXIV. In Cuſtodia Arverniæ, Cœnobium Brivatenſe, diœceſis ſancti Flori oppidi, in Annuntiationis Virgineæ honorem erectum a nobiliſſima familia Borbonica, cujus inſignia conſpiciuntur per univerſam domum, & in ſepulcro e regione maximi altaris erecto. Temporis decurſu nobilis quidam Dominus D'Achonio hujus loci Eccleſiam anno MCCCCXXVII. inchoatam ampliavit, & pulchro ſibi erecto mauſoleo adornavit, eamque alii poſtea variis muneribus cumularunt. Cœnobium ſancti Portiani oppidi, Clarimonten. diœceſis eoſdem cum præcedenti ferunt habuiſſe fundatores, & munificam benefactricem Agnetem Borboniam. Multas incurrit temporum viciſſitudine jacturas, & ruinas. Nihil aliud memorabile comperitur. Cœnobium Riomenſe, urbis ejuſdem diœceſis, aliquantulum ab urbe ad portam Lajaceam, prope tamen Eccleſiam ſanctæ Radegundis, quondam Francorum Reginæ, conſtructum, ingruentibus bellorum turbinibus, ne forte Anglis hoſtibus præſidio eſſet, & civitati negotium faceſſeret, a Riomenſibus anno MCCCLIII. deſtructum eſt. Innocentius VI. indulſit anno ſui Pontificatus VII. ut in urbem transferretur. Civis locupletiſſimus Michael Bourdonius, cujus ingens erat in Ordinem propenſio, quaſdam domos, ampliſſimumque fundum, ut domus altera ædificaretur, conceſſit; & fabricam, favore & munificentia Principis Caroli Delphini, & fratris ejus Joannis Biturigum Ducis, tum ex propriis, tum ex illuſtrium Dominorum Geachii, Rupis, Caſtrinovi, & Caſſeronii facultatibus conſtrui curavit: Abbate interim, & Monachis Monaſterii ſancti Amabilis ſumme, licet fruſtra, reclamantibus. Magno tamen terræ motu domus tota, & magna pars Eccleſiæ corruit; cui calamitati vir pius Joannes Serierius, refectis damnis occurrit; pulchram turrim campanariam, & refectorium magnum anno MCCCCLXXXV. adjunxit. Jacet hic Joannes Magotius vir venerandus, ſacræ Theologiæ Doctor, quondam hujus provinciæ Miniſter. Tranſivit domus anno MDII. a Patribus Conventualibus ad Obſervantes.

Conven. Brivaten.
Indid. Conv. 22.
Picquet in deſcript. hujus Conventus.
Conv. S. Portiani.
Indid. Conv. 23.
Conv. Riomenſis.
Indid. Conv. 21.
Picquet de hoc Conventu.

XXXV. In provincia Franciæ, & Cuſtodia Leodienſi, Cœnobium ipſum Leodii, quod hodie Patres Conventuales poſſident, aliud ab illo Obſervantum, de quo Franciſcus Gonzaga in provincia Flandriæ. Cœnobia Hoii, & Dinancii, de quibus quidquid memorabile occurrit, ſuis locis adnotavimus.

XXXVI. In provincia Angliæ nihil eſt reliquum, unde hauriri poſſit plenior rerum Anglicarum notitia, præter paucula hinc inde ſparſa apud Auctores, & quæ nos diverſis annis ex Vaticano penu miniſtravimus. Nicolaus Harpsfeeldius in catalogo ſacrarum ædium Minoritanas recenſet, non tamen omnes, neque fundationis tempus, niſi in perpaucis, deſignat. Quas ille habet, præter eas de quibus ſpeciatim ſuis locis dictum eſt, huc tranſcribo; ut omnia præ oculis lector aſpiciat. Reticentur aliqua Cœnobia catalogi Piſani; & alia refert hic Auctor præter ea, quæ Piſanus enumerat, illo tempore poſteriora. Omnia diſtinguuntur per regni Comitatus, aut dioe-

Provinc. Angliæ Conventus.

diœceſes, eo modo, quo hic exhibemus. In Comitatu Bedfordiæ, ipſum hujus appellationis Cœnobium a D. Margarita de Patteshal fundatum. In Comitatu Buckingamiæ Cœnobium Ailesburiæ, fundatrix Editha filia Frewaldi. In Comitatu Cantiæ Cœnobium Greenwichiæ Fratrum Obſervantum, fundator Henricus VII. Aliud ibidem Conventualium, fundator Eduardus III. anno regni LV. & Joannes Norburii. In Comitatu Ceſtriæ, in ipſa civitate Ceſtriæ Cœnobium, fundator Joannes Rex. In Comitatu Cornubiæ Cœnobium Bodmini, fundatores varii. Erat primum Monaſterium nigrorum Canonicorum, ſancto Petro ſacrum, fundatum ab Atheſtano Rege, deinde a Guillelmo Warwaſt, Exceſtriæ Epiſcopo, & confirmatum a Joanne Rege. In Comitatu Devoniæ Cœnobium Exoniæ, ſub titulo ſancti Joannis. In Comitatu Dorſettiæ, ipſius Dorſettiæ Cœnobium, fundatum a majoribus Joannis Chedio Equitis. In Comitatu Eboraci Cœnobium Beverleyæ, fundator Joannes de Higtmed. In Comitatu Hamptoniæ, Cœnobium Hameliæ, tituli ſancti Andreæ. In Comitatu & civitate Herefordiæ Cœnobium, tituli ſancti Guthlaci, fundator Henricus Penbrigge. In Comitatu & civitate Lincolniæ, fundator Joannes Pickering de Strampoike. In Comitatu Norfolchiæ Cœnobium Norwiciæ, fundator Joannes Heſtynford. Ibidem Cœnobium Yarmonthæ, fundator Guillelmus de Gerbrigge. In Comitatu & civitate Northamptoniæ Cœnobium incerto auctore, ubi duplici nomine Minoritarum & Griſeorum Fratrum, Franciſcanos appellat. In Comitatu Northumbriæ, Cœnobium Nerocaſtelli, incerto etiam auctore. In Comitatu Nottimghamiæ Cœnobium hujus nominis. In Comitatu Salopiæ Cœnobium Bridgenorthæ, fundator Radulphus Strange: & deinde Joannes Comes Salopiæ, cognatus & hæres Radulphi. Ibidem Cœnobium Salopiæ, fundator Gaufridus Dominus de Porois. In Comitatu Somercetenſi, Cœnobium Aquæponte vulgo *Bridgewater*, incerto auctore. In Comitatu Staffordiæ, hujus appellationis Cœnobium, ſub titulo ſanctæ Mariæ. In Comitatu Suffolciæ Cœnobium Ipſwici, fundator Robertus Tilbot. In Comitatu & loco Wirgorniæ Cœnobium incerti auctoris. In Comitatu Wiltonien. Cœnobium Saliſburiæ. In diœceſi ſancti Davidis Cœnobium Camardeniæ in agro Maridunenſi: & in diœceſi Landaffen. Cœnobium Cardiffæ.

Ejuſdem provinciæ Miniſtros hic exhibeo ex MSS. Cod. Bibliothecæ Dom. Roberti Cotton Angli, quos exſcripſit D. Jacobus Waræus Hiberniæ Antiquarius.

Agnellus Piſanus jacet Oxoniæ.
Albertus Piſanus, poſtea Miniſter Generalis.
Haymo Anglicus, poſtea Miniſter Generalis.
Willelmus de Nothingham, jacet Marſiliæ.
Petrus de Tenkesbury, jacet Bedfordiæ.
Joan. de Stamford, jacet Limuæ.
Petrus Swynerfled, jacet Leyceſtriæ.
Joann. de Bungey, Magiſter Oxonien. jacet Northamptæ.
Joann. Peecham Magiſter Pariſien. Cantuarien. Archiepiſcopus.
Hugo de Bampton.
Robertus de Cruce Magiſt. Oxonien. jacet apud Bridgewater.
Willielmus de Geinesburgo Sacræ Theol. Doctor, Epiſcopus Wigornien.
Rogerius de Merſcheton S. Theolog. Doctor.
Hugo de Hertpole S. Theol. Doctor jacet Aſſiſii.
Adam de Lincolne S. Theol. Doct.
Ri-

Richardus de Compton S. Theol. Doct.
Willielmus de Nothingam S.Theo. Doct.
Rogerius Donewed. S. Theolog. Doct. jacet Cantabrigiæ.
Joan. de Rodington S. Theo. Doct. Oxonien.
Joan. de Brenth S. Theol. Doct. Oxonien. de Cuſtodia Briſtolien. jacet Herfordiæ.
Willielmus Tichmach.
Rogerius Conway, ſepultus Londini.
Simon Dunſted.
Robertus Willſteede, jacet Londini.
Joan. Mardiſton. jacet Eboraci.
Thomas Burbury.
Joannes Tiſſington.
Nicolaus Fakenham.
Joann. Zonch, poſtea Epiſcopus Landavenſis.
Willelmus Bottiler.
Vincentius Bois.
Petrus Ruſshell.
Robertus Kellis S. Theol. Doct.
Joan. David S. Theol. Doct. Cuſtodiæ Briſtolien.
Rogerus Days S. Theol. Doct.
Richardus Lecke. S. Theol. Doct.
Thomas Radney S. Theol. Doct. Cuſtodiæ Briſtol. de Conventu Herefordien.
Petrus Secundus Lector aſſumptus ad Epiſcopatum in Scotia.
Roger. de Weſeam Epiſc. Coventren.
Thomas Wallenſis, poſtea Epiſcopus Menevenſis.
Reliqui deſunt.

XXXVII. In provincia Daciæ nullus eſt, qui facem præferat Cœnobiis deſcribendis, aut per ſuos annos recenſendis; denſæ ſunt ubique tenebræ, in perpaucis rebus lux aliqua refulſit ex ſidere Vaticano, cujus ductu aliquot Cœnobia ſuis locis diſtribuimus. In reliquis provinciis & Vicariis omnia ferme Cœnobia vel deſtructa ſunt ab hæreticis, Schiſmaticis, aut Sarracenis, vel penes Patres Conventuales remanſerunt, quæ majori ex parte monumentis, ex bellorum tumultibus, & varia illarum partium viciſſitudine deperditis, ſterilem præbent noſtræ narrationi materiam: alia multa ex erutis & conquiſitis monumentis, nos reddimus clariora. Sparſim & extra ſeriem catalogi Piſani hic dabimus notitiam aliquorum Cœnobiorum, quæ vel hoc ipſo anno, aut circa hoc tempus credimus conſtructa.

XXXVIII. Ante hunc annum extructum fuiſſe Conventum Gallipolis, munitiſſimæ in Apulia civitatis; & hoc ipſo anno ad Obſervantes translatum, & Vicariæ Boſnen. adjectum, ita deprecante Raymundo Baucio Urſino Tarentinorum Principe, ſcribit Gonzaga: necnon eodem anno Petiliæ, vulgo *Altamura*: magnæ Græciæ urbis, non procul a Licinio promontorio a Philoctete Pæantis filio, Herculiſque comite, ut ferunt, conditæ, intra muros civium ſumptibus aliud extructum Cœnobium; & Minerbini alterum ſancto Franciſco ſacrum, expenſis prædicti Principis Raymundi. *Gonza. in Provi. S. Nicol. Conv. 1. 3. & 6.*

XXXIX. Hoc anno initium accepit Conventus ſancti Antonii a Capraria in provincia Caſtellæ, inter aſperos, niveoſque montes X. M. P. ab oppido Buitrago, mille dumtaxat ab oppido Caprariæ, vulgo *Cabrera*, ubi prius extiterat ædicula ſancto Juliano ſacra; qua de cauſa modo ſub ſancti Juliani nomine; modo ſub ſancti Antonii, cui novum domicilium a ſe constructum Fratres dicatum voluerunt, ſolet audire. Olim humanioribus litteris imbuebantur hic adoleſcentes, e quorum numero ſe fuiſſe commemorat Illuſtriſs. Gonzaga; ſed ſub anno MDLXX. ita deprecante Inico Lopetio a Mendoza, Infantatus Duce, alio translato exercitio litterario, pietati, & mentis recollectioni omnino applicatum eſt. Vivunt hic ſanctiſſime, admirabili omnium exemplo, viginti circiter Fratres, quorum virtus & religioſiſſima vi-

Conv. S. Antonii de Capraria.
Idem in Provin. Caſtella Conv. 7. Salazar. lib. 4. cap. 7.

vita, multos accivit benefactores, præſertim Franciſcum Cardinalem Ximenium, ejuſdem Inſtituti virum, qui Fratribus curandis valetudinarium extruxit, in villa Turris Lacunæ, prope ædiculam ſancti Bartholomæi, quod poſtea translatum eſt ad Cœnobium Matris Dei Minoritarum ab eodem conſtructum; prædictum Infantatus Ducem, qui locuplete ſupellectile eccleſiaſtica, donis multis, & adjectis ædificiis domum cohoneſtavit, Reges demum Caſtellæ Henricum III. qui per quindecim milliarium ſpatium in terminis Segobienſis civitatis, atque oppidorum Uzeda & Buitrago, venandi, piſcandi, & ligna cædendi poteſtatem conceſſit, & Joannem II. Ferdinandum & conjugem Eliſabetham, Joannam filiam, & Carolum V. nepotem, qui ultra alia beneficia, Henrici diploma voluerunt confirmatum: Philippum III. Hiſpaniarum Regem, qui domum ipſam inviſit, & præſens ſuis oculis omnia luſtravit, & vitæ religioſiſſimam hanc normam voluit edoceri. Sepultus eſt in ſacello majori Alphonſus Ximenius de Ciſneros prædicti Cardinalis Ximenii genitor, & quidam Epiſcopus Minorita. Hic primum Capitulum Fratrum Obſervantum celebratum eſt anno MCCCCXLVII. in quo electus eſt Vicarius frater Alphonſus Boroxius.

Conv. Angræ. Idem in Provin. Algarb. Con. 26.

XL. In maris Oceani Inſula Angra, una ex iis, quæ Tertiæ, ſive Aſturum, vulgo *Terceras*, ſive *de Acores* vocantur ab Henrico Joannis primi Portugalliæ Regis filio Luſitaniæ Imperio adjecta; circa hunc annum ex civium eleemoſynis intra urbis Angranæ muros ædificatum eſt domicilium Minorum, ſub nuncupatione beatæ Mariæ Ductricis, vulgò *de Guya*. Jacet in ſacello majori vir nobilis Joannes Vaz Corte-Real, primus Præfectus ſive Capitaneus Generalis prædictarum inſularum, Gubernator hæreditarius urbis Angranæ. Subeſt hoc Cœnobium cum reliqnis harum Inſularum regimini provinciæ Algarbiorum; & patrocinio Marchionnm Caſtri Roderici, qui a prædicto Heroe per lineam maternam deſcenderunt. Nunc in Urbe eſt Philippi IV. apud Pontificem Urbanum VIII. Orator Emanuel de Moura, prædictæ proſapiæ Princeps, Chriſtianæ integritatis vir optimus, hujus noſtri Collegii eximius benefactor, cui ex debito, ex animo tomum hunc * volui conſecratum.

** Intellige de quarto Tomo primæ editionis.*

Conv. Lerenæ. Idem in Prov. S. Michael. Conv. 9. Monum. MSS. hujus Provin.

XLI. Etiam ſub hunc annum Fratres humile obtinuerunt domicilium ſub Eremitorii nomine M. D. P. ab oppido Lerenæ, Pacenſis diœceſis in Hiſpania, in loco ſatis amœno, arboribus conſito, & aquis irriguo. Ædificandi facultatem obtinuerunt a Benedicto XIII. Antipapa, cui regio illa tunc obediebat; eamdemque confirmaſſe Innocentium VII. ſcribit Gonzaga; quod omnino incertum, & minus probabile puto. Cum enim a Martino V. licentia peteretur a Fratribus, ut Eremitorium in Conventum erigeretur, non alterius quam Benedicti conceſſione primam fundationem factam refert in ſuo diplomate, quod nos ſuo tempore integrum tranſcribemus. Porro præter illam Martini conceſſionem, qua Fratrum numerus crevit, ædiſque qualitas mutata eſt, aliam impetrarunt Regum Catholicorum Fernandi & Iſabellæ, penes quos ſupremum erat Magiſterium, ſive præfectura militiæ ſancti Jacobi de Spatha, ad quam hoc oppidum ſpectat, die XVII. Junii anno MDII. ut ſe transferre poſſent ad ædiculam & Hoſpitale ſancti Lazari, oppido viciniorem. Sed cum Clerus ſecularis & Parochi ſummo ſtudio contradicerent huic translationi, quibuſdam initis conditionibus, poſt multorum annorum contentionem; tamdem anno MDXXVIII. ex Decreto Caroli V. facta eſt facultas Guardiano fratri Guttierro de Trejo, qui doctiſſime ſcripſit in Epiſtolas Pauli. Hic ſubſtiterunt circa annos duodecim, donec domicilium, quod nunc habent prope, ſed extra muros Vil-

læ,

læ, non longe ab ædibus ſanctæ Inquiſitionis extruxerunt. Eccleſiam ſuis ſumptibus ædificavit Sancius a Pace, Regius Caroli V. Quæſtor, patria Lerenenſis: qua de cauſa jurepatronatus per fratrem Antonium Guſmanium, provinciæ ſancti Jacobi Miniſtrum donatus eſt. Tranſlata ſunt huc ſolemniter, concurrente populo, oſſa omnium Fratrum, qui ad ſanctæ Helenæ deceſſerunt; quibus in unum tumulum congeſtis, hæc appoſita eſt epigraphe. *Anno* MDLXXII. *Julii die* XI. *tranſlata ſunt oſſa Fratrum* XXXII. *huc ex æde ſanctæ Helenæ poſt* XLII. *annos. Cum Chriſto ſint; & orent pro nobis*. Circa impediendas ſepulturas ſecularium in hac Eccleſia, & contribuenda a Fratribus aliqua emolumenta miſſarum ipſis legatarum, laboraverunt Parochi; ſed re in judicium deducta, injuſta poſtulaſſe declaratum eſt. Guardiani hujus loci coadminiſtratores ſunt quorumdam legatorum annuorum pro dotandis puellis, & redimendis captivis. Viget ibi ſtudium Theologicum, & Lectores adhibentur Conſiliarii in negotiis ſanctæ Inquiſitionis; cujus illic erectum eſt tribunal. Legit hic aliquando frater Thomas de Spinoſa, olim Illuſtriſs. D. Gonzagæ Secretarius; quem in libro de origine Seraphicæ Religionis conſcribendo ſibi ſolerter, & cum laude, quantum moleſta negotiorum occupatio & rerum obſcuritas, confuſaque ac indigeſta, quæ ſubminiſtrabantur monumenta, patiebantur, cooperatum fuiſſe, iſthic recenſet.

XLII. Ex monumentis Vaticanis Bonifacii Pontificis comperio, Cœnobia aliqua ſub hoc anno fuiſſe conſtructa; largitur enim facultatem fratri Bartholomæo de Alverna Vicario Boſnæ, & Fratribus ibidem commorantibus, quatuor Cœnobia acquirendi; unum in Vetila, alias Velita, in Dalmatiæ, in territorio Raguſinorum; aliud in villa Billich in Hungariæ, provinciis; tertium in Inſula, ſeu territorio Corſulæ; & quartum, eo in loco, quem magis judicarent opportunum: *Sacræ veſtræ Religionis*, IV..... Novembris. Primum puto, non aliud eſſe quam illud, quod ſancti Chriſtophori prope Velicam, milliari quarto a Poſſegenſi Illiricorum civitate conſtructum aſſerit Gonzaga; paucorum tamen Fratrum domicilium. Secundum fortaſſis illud eſt, quod Chichienſe idem auctor appellat in provincia Hungariæ S. Salvatoris, Tranſilvaniæ vicinum; ob graſſantia bella a Fratribus ſæpe relictum, totieſque reaſſumptum. Tertium probabiliter illud eſt, quod Inſulæ mediæ vocatur prope Corſolas ſanctæ Mariæ ſacrum; cujus idem auctor meminit in provincia Raguſii. Conceſſit etiam Bonifacius ad preces civitatis Tudertinæ, & patronorum laicorum Eccleſiæ Parochialis ſanctæ Mariæ de Plano Portus, Tudertinæ diœceſis, ut prope illud templum Minoritis extrueretur habitaculum: & contradicente Antonio Epiſcopo, conceſſionem adhuc ratam voluit Bonifacius: *Sacræ Religionis* v. Idus Februarii. Nicolaus Ruffus de Calabria Comes, ſive Marchio Catanzari intra muros urbis Cotronii ædificavit Minoritis domicilium, ſub appellatione ſanctarum Margaritæ & Birgittæ; voluitque ſubjectum Fratribus Vicariæ Boſnæ; quorum tanta erat fama virtutis & Obſervantiæ regularis, ut qui in partibus Apuliæ, aut Calabriæ ſub hoc tempore domicilia ædificabant, his cuperent Fratribus repleri. Indulſit quod petiit Bonifacius, ſcripſitque prædicto Boſnæ Vicario, ut ſecundum fundatoris votum Fratres miniſtraret: *Pia mater fidelium*, Kal. Novembr. Licentiam impertiit Miniſtro & Fratribus provinciæ Romanæ admittendi Eccleſiam ſancti Laurentii, extra muros Caſtri Capranici, Sutrinæ Diœceſis, alias Collegiatam, ſed propter bella derelictam, quam offerebant Franciſcus & Nicolaus Comites Anguillariæ Eccleſiæ patroni, & Caſtri Domini, ut prope eam Fratrum conſtrueretur

Gonzag. in Prov. Boſnæ Arg. Conv. 14.
Indid. Conv. 4.
Indid. Conv. 8.
Conv. Tudertin.
Conv. Cotronii.
Conv. Capranicæ.

tur domicilium. Ita factum ſub nomine ſanctæ Luciæ ſcribit Rodulphus: Bulla incipit: *Piis & honeſtis ſupplicum votis*, x. Kalendas Novembris.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Omnibus bonis & piis fidelibus celeber & famoſus multiplici de„ cauſa hic annus evaſit; in primis vero plenaria illa Indulgentiæ „ peccatorum, Jubileum nuncupata, cujus lucrandæ gratia undique Ca„ tholici confluebant in Urbem, ſpirituale gaudium cunctis attulit. Wen„ ceslai Imperatoris ob inertiam depoſitio, & Ruperti Bavariæ Ducis in „ ejus locum electio, unionis Eccleſiæ ſpem ingeſſit. Tamerlanique mors „ terrorem abſtulit. Et quidem licet in variis Italiæ locis peſtis & bella graſ„ ſarentur, itineraque redderent difficiliora, nihilominus omnes ſanctifi„ cari cupientes, quaſcumque difficultates ſuperabant, ut locum ſanctifica„ tionis attingere poſſent; & gratias reddere Deo Eccleſiæ ſuæ propitiato„ ri, qui pro Wenceslao omnino diſſimili Patri, & Avo optimis Principibus, „ populo chriſtiano Rupertum dederat; ac Tamerlanum a facie Orbis ter„ rarum deleverat, qui a Tanai uſque ad Ægyptum nihil intactum relin„ quens, omnem Aſiam minorem, cum quatuor centum millibus equitum, „ & ſexcentis millibus peditum, devicta Smyrna, Antiochia, Sebaſte, „ Tripoli, Damaſco, pluribus aliis Civitatibus, cum Sultano Ægypti, & „ Bajazete, ſuo ſubjugaverat Imperio, ac univerſo Orbi terrorem incuſſe„ rat; tamdem & ipſe hoc anno occubuit. Hic aliquando interrogatus a „ quodam, cur adeo crudelis & inhumanus eſſet? *Erras, & falleris* re„ ſpondit *ſi me hominem credis; ſum enim ira Dei & exitium Orbis*. Gra„ tias ergo Deo, qui ſuam iram compeſcere, illius morte dignatus, Socie„ tatis peregrinantium Fratribus in obſequium fidei, viam ſternit; quando „ etiam Bonifacius de faſtigio Apoſtolicæ Sedis in eumdem finem colli„ mat, qui etiam hoc anno Tertiariis noſtri Ordinis ſummorum Pontificum „ litteras benigne confirmat: *Cum a nobis &c.* VIII. Idus Januarii. Et fra„ tri Laurentio Lucæ quodam beneficium confert: *Religionis zelus &c.* XII. „ Kalendas Julii. Ac interea frater Petrus Sonarii Chamberiacenſis Theo„ logus Minorita inſignis, electus Epiſcopus Auguſtæ Prætoriæ, hoc anno „ die converſionis ſancti Pauli Apoſtoli, a Jacobo Wercellenſi, & Bonifa„ cio Eporedienſi Epiſcopis conſecratur, proviſione facta a Benedicto XIII. „ Minorum hic Præſul Cœnobia Chamberiacenſe & Auguſtenſe mirum in „ modum auxit. Suæ Cathedrali Eccleſiæ paſtoralem baculum argenteum „ donavit. Synodum celebravit; in qua ne quis intra XL. paſſus circa Ec„ cleſias ſuæ Diœceſis ludos exerceret, indixit. Solemnitatem ſancti Grati „ inſtituit hoc edicto: *Nos frater Petrus Epiſcopus Auguſtenſis, inter cete„ ra ordinamus, quia meritis beati Grati confeſſoris, patroni hujus Eccle„ ſiæ Cathedralis, cujus corpus in ipſa Eccleſia exiſtit canonice, opinione „ communi fulgura repelluntur a territorio totius noſtræ Diœceſis Augu„ ſtenſis, ordinamus quod feſtum ipſius Sancti in qualibet Eccleſia noſtræ Diœ„ ceſis ſolemniter celebretur die* VII. *Septembris quolibet anno, & ab omni „ opere ſimiliter ceſſetur anno* MCCCCVII. *die* X. *Maii*. Undecim annis „ Pontificatui præfuit, obiitque anno MCCCCX.

Wenceslaus Imperator deponitur.

Tamerlanus ira Dei. *Dogl. cit. fol. 413.*

Fr. Petrus Sonarii fit Epiſcopus Auguſtæ Prætoriæ.

Solemnitatem S. Grati inſtituit. *Ughell. Ital. Sac. tom. 4. fol. 1538.*

„ II. Sed hoc anno in Civitate Caſtellana venerab. vir Chriſti ſervus „ frater Leonardus Umber oratione, humilitate, ſanctitate ac miraculis ce„ leber migravit ad Dominum, ejuſque honorifica mentio fit in catalogo „ Sanctorum & Beatorum Ordinis S. P. Franciſci, Innocentio X. Pontifici „ de-

Leonardus Umber Böret.

„ dedicato. Cujuſdam etiam Anonymi Fratris Itali, viri vere ſpiritualis & „ myſticæ doctrinæ memoria occurrit, qui duos pios tractatus lingua Vernacula ſcripſit, & eorum primum prænotavit *Regulam caritatis*, alterum vero *Inquiſitionem veritatis*. Sermo impollitus eſt, ſapitque modum loquendi vetuſtum ac craſſum ſeculi quartidecimi. Quo autem tempore „ vixerit, incompertum eſt.

„ III. Ceterum Illuſtriſſimus, ac præpotens D. Henricus de Britannia, Caroli Principis Bleſenſis, olimque Britanniæ Ducis, & fratris D. Mariæ Siciliæ Reginæ filius, Fratrum Minorum amantiſſimus, ex devotione, qua in ſanctum Patrem Franciſcum ferebatur, cum habitu ſuæ Religionis, ut mortem obiſſet, in Eccleſia noſtri Conventus Andegavenſis ſepeliri mandavit. Circa pariter hunc annum Illuſtriſſimus D. Comes Ludovicus Harcurianus, Vice-Comes Caſtriheraldi, & Archiepiſcopus Rothomagenſis, fatis functus, in Eccleſia noſtri Conventus Caſtriheralденſis ſepulturam nactus, ædium antiquitatem, licet a longe, demonſtrat; Principes vero Harcurianos, & Duces Nemoſienſes, tunc Vice-Comites Caſtriheraldi, Fratribus noſtris Conventum fundaſſe, ac ſub titulo ſanctæ Catarinæ Virginis & Martyris extruxiſſe, conſtans traditio docet; quamquam ſubſequuta hæreticorum in Catholicos perſecutio, quæ diro incendio ædes ſacras abſumpſit, cum illis etiam antiquitatum omnia fere monumenta voraverit; qua de cauſa Waddingus hujus Conventus præter nomen nil habet.

Mon. MSS. Provin. Turon.

„ IV. Fuldam Civitatem Germaniæ Magnæ ad ſui nominis amnem, Moguntinæ diœceſis, in finibus Haſſiæ, & Franconiæ, cujus Abbas Princeps eſt Imperii, a ſancto Bonifacio Epiſcopo Moguntino ædificari cœptam, Buchoniæ caput, inter Moguntiam & Erfordiam Thuringiæ primariam, interque Trajectum Svevorum Franconiæ urbem, & Caſellam Haſſiæ ad VIII. M. P. ſitam; etiam ante hunc annum Conventum Fratrum Minorum habuiſſe, ex catalogo Piſani conſtat, cum in eo ſextæ Cuſtodiæ Daventriæ, Provinciæ Colonienſis, legatur adſcriptus; quamobrem hoc anno ſaltem commemoramus, ne totaliter ejus memoria pereat, qui tamen aliquando glorioſius reviviſcet.

Conv. Fuldæ. *Topogr. Perrer.*

ARGUMENTUM.

Coronatur Rupertus Imperator. Frater Antonius Salpenſis præficitur claſſi mittendæ in Tartariam. Creantur Epiſcopi. Sopitur controverſia Boemica. Conſtruuntur Cœnobia.

I. Diximus ſuperius, inertem & effœminatum Romanorum Regem Wenceſlaum Boemum exauctoratum fuiſſe, & per potiorem Electorum partem ſubſtitutum Rupertum, Comitem Palatinum, Rheni, & Bavariæ Ducem. Hoc ipſo anno in feſtivitate Epiphaniæ Domini, in maximo Procerum, ac populi cœtu, ſolemni ritu coronatus eſt in Baſilica Colonienſi ab ejuſdem Urbis Antiſtite. Imperio digniſſimum omnes proclamant, quod vir fuerit chriſtianiſſimus, juſtitiæ cultor, in pace prudens, in bello ſtrenuus, Cleri amator, Sedi Apoſtolicæ addictiſſimus, pauperum defenſor integerrimus. Wenceſlai depoſitionem, & Ruperti electionem ratam habuit Bonifacius Pontifex, non improbabiliter ratus translationem Imperii a ſocordi & turpi viro, in pium & prudentem Principem plurimum præſti-

Ann. 1400. n. 1. Dubrav. in hiſtor. Boem. lib. 23. Trithem. in Chronic. Spabeimen. Coronatur Rupertus Imperator.

tu-

turam ſchiſmati Pontificio extinguendo. Benedictus XIII. Antipapa in dignitate retinenda quotidie durior effectus, hoc jam quarto anno Caroli VI. Gallorum Regis moleſtias & preſſuras in arctiſſima Cuſtodia palatii Avenionenſis nimia pertinacia ſuſtinuit. Ab illius obedientia receſſerunt Gallus, & Caſtellanus Reges, obſequebantur Aragonius, Scotus, & Cyprius, Allobroges, & Duces Andegavenſis, atque Aurelianenſis. Dum hi partes ejus acriter tuentur, vir elati animi induci non potuit, ut quam avide ſuſcepit ſupremæ dignitatis æmulam majeſtatem, facile deponeret, & a tanti honoris faſtigio ad priſtinam rediret fortunam. Huic ſummo rerum malo, aliiſque Sedis Apoſtolicæ jacturis, ut mederetur Rupertus, & Romam veniret ad Imperii ſolemnia capeſſenda, eum per Nuncios invitavit Bonifacius. Iter aggreſſus impeditus eſt, ne ad Urbem accederet, per Joannis Galeatii Reguli Mediolanenſis, Bonifacio inviſi, & Wenceslao, ſuæ dignitatis Ducalis auctori, addictiſſimi, potentiam. „ Porro Gallus, & Hiſpanus, qui

Vult venire Romam, ſed impeditur.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

„ a Benedicti obedientia receſſerant, quaſi pœnitentia ducti, volebant ad „ eamdem redire, etſi Gallus ſub arcta Cuſtodia in palatio Avenionenſi „ eum coercebat. Et quidem Hiſpanus, Henricus Rex Caſtellæ, miſit „ Avenionem Legatos duos Alphonſum Ruiz de Salamanca, & fratrem „ Alphonſum de Arguello Minoritam, qui poſtea creatus eſt Archiepiſco„ pus Cæſaraugustanus, ut cui antea parere detrectarat Rex, deinceps „ obſequuturum ſignificarent. Varia, & inſtabilia erant erga eumdem Be„ nedictum Gallorum ſtudia, pars obediebat, pars reſpuebat, multique „ proceres, ut coleretur urgebant, ita ſuadente pro roſtris fratre Guillel„ mo Palmerio Minorita, ex regione provinciæ viro erudito, in dicendo „ acerrimo, qui dominica Septuageſimæ in Eccleſia ſancti Ginefii Avenio„ ne prædicaverat, omnes ab ejus obedientia recedentes diris devotos „ graviter deliquiſſe.

Zurita lib. 10. c. 73.
Fr. Alphonſus Arguello Nuncius Henrici Regis.

II. In montibus Caſpiis, & per multas Tartariæ partes profeciſſe verbum Dei, converſis ad fidem Catholicam opera Fratrum Minorum multis infidelibus, alias enarravimus. Sub hoc vero tempus irruentes Sarraceni, & Tartari infideles in urbes, & caſtra eorum, qui Chriſtiano cenſebantur nomine, magnam ſtragem intulerunt. Occurrit, deducta claſſe in mare Bacha, Antonius Reccana Januenſis, & quamvis feliciter primo pugnaverit, ſtatim lucro, & mercibus evehendis totus intentus, orta etiam inter ſocios (ut in his fieri conſueſcit) non modica diſſenſione, receſſit, relictis fidelibus abſque ullo præſidio. Deinde contra hos movere, cogitante Thamurlano Aſiæ occupatore, conſilium inierunt aliquot pii viri claſſem inſtituere, & hujus furori ſemet opponere. Conductorem & directorem hujuſmodi ſocietatis inſtituit Pontifex fratrem Antonium Salpen. Minoritam in prædictis montibus Caſpiis ortum, eaſdemque Indulgentias proficiſcentibus conceſſit, quas alii Pontifices ſolebant largiri euntibus in Terræ ſanctæ ſubſidium. Omnia conſtabunt ex ipſius Pontificis diplomate.

Tom. 6. an. 1305. n. 10.
Tom. 7. an. 1326. n. 1.
Tartari Chriſtiani opprimuntur.
Succurrunt Itali.
Fr. Anton. Salpen. claſſis conductor.

Dilecto filio Antonio Salpen. de Montibus Caſpiis, Ordinis Fratrum Minorum, Viſitatori a latere dilecti filii Miniſtri Generalis dicti Ordinis per Vicariam Ruſſiæ, & Cuſtodiam Catayen. ſecundum morem dicti Ordinis, ſalutem.

Ex lib. 7. regiſt. Bonif. an. 12. fol. 76.

III. *Animarum ſalutem & defenſionem Catholicæ fidei, & ejus profeſſorum intenſis deſideriis affectantes, ad ea libenter intendimus, per quæ hoſtium ejuſdem fidei, qui ad ovile Dominicum venire non curant, pro-*

proterva conteratur , & exterminium procuretur , & Chriſtifideles indulgentiis videlicet , & aliis ſpiritualibus præmiis ad hoc ſalubriter invitemus . Sane deſideranter nuper audivimus , quod retroactis temporibus ad partes Orientales quamplurimi devoti viri Ordinis Fratrum Minorum , de ſocietate peregrinantium nuncupati , Tartariam , & mare Batha pertranſeuntes , evangelizando apud præfatas partes in Kagdaken patria , civitates ſcilicet Chomech , Thuma , Tarebu , Daweeb , Michaba , una cum caſtris & villis , ac multitudine non pauca ad fidem Chriſtianam converterunt , & ibidem in tantum ipſa fides Catholica prævaluit , ut nullus infidelis Crucem Chriſti , uti prius conſueverant , blaſphemare præſumebat . Diebus autem non longe præteritis ſupervenient perfidorum Sarracenorum & Tartarorum copia, civitates nonnullas cum Eccleſiis , ac parte ejuſdem patriæ ignis incendio devaſtavit , multoſque interemit , ac fideles in miſerabilem ſervitutem redegit , ita quod potentes , & locupletes mendici plurimum ſunt effecti , nec non Evangelica doctrina impedita per ora prædicantium in eiſdem partibus poſſit minime procedere . De præſenti vero , prout a fide dignis aſſeritur , filius perditionis Thamurlanus , vocatus Themirachſach , Tyrannus , Aſiæ occupator , cum ſuis ſequacibus prædictis Tartaris , & Sarracenis totaliter Chriſti nomen invocantes perſequitur , quod niſi exiſtentibus ibidem remedium & ſubſidium præbeatur , procul dubio fides , quæ in iiſdem partibus per labores & prædicationes fidem zelantium lucebat , gladio impiorum penitus extinguetur , quod in magnum fidei , & Sedis Apoſtolicæ cederet vituperium & contemptum .

Præterea , ſicut ad noſtrum fide digna relatione pervenit auditum , licet quondam Antonius Reccana civis Januen. hujuſmodi fidelium perſecutioni obviare cupiens , cum quadam ſocietate manu armata contra præfatos perfidos mare prænotatum , abſque tamen licentia Sedis Apoſtolicæ , intraſſet , eique aliquandiu proſpere ſucceſſiſſet , nihilominus tamen divino cultu , & augmento fidei poſtpoſitis , res lucrativas ſibi propoſuit , ac conſilio non ſano , ac diſſenſionibus , Antonius , & ſocietas prælibati diſperſi fuerunt , nullumque effectum operis hujuſmodi reportarunt . Nunc autem , prout accepimus , nonnulli Chriſtifideles pro eadem cauſa mare præfatum intrare conantur cum certis galeis , & gentibus ad augmentum , & tuitionem fidelium ibidem exiſtentium , & offenſionem , ac exterminium infidelium , mari ſupradicto circumjacentium : ſed quia inceptore & directore indigent , nos pium propoſitum plurimum in Domino commendantes , & cupientes etiam , quod ad nos ſingulariter pertinet , ipſum propoſitum effectuoſe confovere & adjuvare , ac dignum cenſentes & congruum , ut te , utpote fidei prælibatæ fervidum zelatorem , qui propriam domum ibidem habes , & quantum tibi poſſibile fuerit , pro ſalute fidelium teipſum periculis contingentibus ſubmittere ſollicite deſideras ; quique in conditionibus , & idiomatibus patriæ ejuſdem bene expertus exiſtis , oneri & honori hujuſmodi præponamus , te in hujuſmodi ſocietatis congregatorem , conductorem , & directorem , auctoritate Apoſtolica , præficimus per præſentes , cum poteſtate , ſi neceſſitas adfuerit , contra ipſos Crucis inimicos arma offenſibilia , abſque conſcientiæ ſtimulo tecum aſſumendi . Et nihilominus , ut tu , & hujuſmodi Chriſtifideles in proſecutione tam pii operis diligentius excitemini , & tandem cauſam eo ferventius proſequi valeatis , quo exinde majoris retributionis merita recipere vos ſperatis ; de Omnipotentis Dei miſericordia , & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi , omnibus vere pœnitentibus & confeſſis , tam de eiſdem partibus , videlicet Chomech , Thuma , Tarchu , Daweeb , Michacha , ac caſtris , & villis , quæ de fidelium partibus ſunt , Clericis , & Laicis , præſentibus pariter & futuris

qui

qui in defenſionem fidelium hujuſmodi, offenſionemque infidelium præfatum mare intrantibus dumtaxat in perſonis propriis eundo, ſtando, vel præliando contra infideles ipſos deceſſerint, illam concedimus indulgentiam & veniam peccatorum, quæ concedi per Sedem Apoſtolicam in Terræ ſanctæ ſubſidium conſuevit: & ſi qui divinitus inſpirati, de ſectis Græcorum, Armenorum, Neſtorianorum, & aliorum infidelium ibidem exiſtentium, ad lumen Catholicæ fidei reverſi, eidem ſocietati adhæſerint, eamdem Indulgentiam aſſequantur. Volumus autem, ut ſocietati hujuſmodi, & Chriſtifidelibus, quoties fuerit opportunum, prædictam Indulgentiam per te, vel alium, ſeu alios intimare, & notificare procures. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis & voluntatis infringere &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum VII. *Idus Januarii, anno* XII.

Fr. Ludovicus Epiſc. Accien.

IV. Epiſcopos creavit Minoritas hoc anno Bonifacius, Accienſem in Corſica, ſub Archiepiſcopo Januenſi, fratrem Ludovicum Narnienſem, per obitum Raymundi. Licet enim ſuperius dixerimus inſtitutum fratrem Franciſcum Bonaccurſium Epiſcopum Gravinenſem, hujus Eccleſiæ in ſpiritualibus & temporalibus Adminiſtratorem, neglexit ille, ſive noluit infra tempus conſtitutum litteras in Curia expedire, & propterea defuncto ſub hoc tempus Raymundo, ſubſtitutus eſt Ludovicus. XVII. *Kalendas Aprilis*. Decedente autem iſto ante ſuſceptam poſſeſſionem, ſubrogatus eſt frater Matthæus Bononienſis. VIII. *Kalendas Auguſti*. Accienſem etiam in Hiſpania vulgo *Guadix*, tunc ſub Archiepiſcopo Toletano, fratrem Nicolaum, per obitum Petri. V. *Idus Julii*. Archilienſem in Africa, vel forte Archialen. in Thracia, fratrem Andream Vannis, per obitum Roberti. V. *Kalendas Martii*. Darenſem in Hibernia, ſub Archiep. Dublinen. fratrem Henricum Weſenberch, per obitum Georgii. IV. *Idus Decembris*. Eugubinum in Umbria, nunc ſub Archiep. Urbinate, fratrem Matthæum Fabrianenſem, per tranſlationem Bertrandi, ſeu Bertrumini ad Eccleſiam Amalfitanam. VII. *Kalendas Februarii*. Guardenſem in Luſitania ſub Archiep. Braccaren. fratrem Bertholdum, per obitum Alvari. V. *Kalendas Martii*. Petragoricen. in Gallia, ſub Archiep. Burdigalen. fratrem Guillelmum Fabri, per obitum Petri. III. *Nonas Januarii*. Hujus non meminit Claudius Roberti in ſua Gallia Chriſtiana. Fortaſſis non adeo facile obtinuit, proviſus a Bonifacio, ſedente in Gallia Benedicto; & ſi Galli modis omnibus urgerent, ut Pontificatum deponeret. Difficultatem ipſe prævidit, obtinuitque. VIII. *Kalendas Februarii* a Bonifacio litteras ad Guardianum, & Fratres Burdigalenſes, ut in ſolita camera, quam antea inhabitabat, reſidere permitterent cum ſocio, quem ipſe vellet eligere, donec poſſeſſionem Epiſcopatus aſſequeretur. Sanctæ Juſtæ in Sardinia, ſub Archiep. Arborenſi, fratrem Dominicum, per obitum Geminiani. XII. *Kalendas Junii*. Soltamen. in Media Archiep. fratrem Joannem Grenlav, per obitum Bonifacii. XII. *Kalendas Octobris*.

Et frater Matthæus. Fr. Nicol. Accien. Fr. Andreas Archilien. Fr. Henricus Daren. Fr. Math. Eugubin. Fr. Berthol. Guarden. Fr. Guillelmus Petragoricen. Fr. Dominicus D. Juſtæ. Fr. Joan. Arch. Soltamen.

Occurritur moleſtiæ Boemorum

V. In Boemia Plebani, & Rectores Eccleſiarum magnum faceſſebant negotium Minoritis circa Confeſſiones excipiendas, quantumvis eſſent a ſuis Superioribus electi, & ab Epiſcopis admiſſi. Scripſit Bonifacius Archiepiſcopo Pragen. & Epiſcopis Tracomen. & Olomucen. ut injurias averterent: *Exhibita ſiquidem nobis*. IX. Kalendas Martii. Fratrem Michaelem Bonaccurſium de Fighino, ſacræ Theologiæ Magiſtrum creavit in Tuſcia Inquiſitorem: *Licet ubilibet*. VII. Idus Aprilis, & Miniſtrum provinciæ ſancti Franciſci fratrem Nicolaum Ricolum Peruſinum: *Tradita tibi a Domino*. Nonis Decembris.

Fr. Michael Inquiſitor. Fr. Nicol. Rinlus Miniſter Provin. S. Franciſ.

VI. An-

Anno Christi 1401.	Bonifacii IX. anno 12.	Ruperti Imp. anno 1.	Religionis Minorum anno 194.

VI. Ante hoc tempus conſtructum fuiſſe Conventum ſanctæ Mariæ de Gratiis oppidi ſancti Georgii in Provincia Mediolanenſi, auctoribus Comitibus illius loci, ſcribit Gonzaga. Sed ex probatis monumentis probant Oppidani, hoc opus ſibi, ſuiſque facultatibus deberi. Quidquid ſit, Comites magno erga Fratres feruntur affectu, & inter eos curant ſepeliri. In Eccleſia, a Guillelmo Gattinara Ordinis ſancti Auguſtini Epiſcopo an. MDXXXI. conſecrata, jacent beatus Candidus Rancejus Vercellenſis, in ſacello ſancti Bernardini, addita hac inſcriptione: *Frater Candidus Rancejus Vercellenſis, qui Majoratus dignitate Eccleſiæ Vercellarum contempta, Seraphicam Minorum Religionem intravit, & hic tumulatus multis fulget miraculis*. In Fratrum cœmeterio requieſcit beatus Joſeph ab Hipporedia, prope quamdam columnam, in qua illius imago depicta eſt: in vita, & morte multis claruit miraculis.

Conv. S. Mariæ de S. Georgio. *Gonz. Prov. Mediolanen. Con. 25. Mon. MSS. hujus Provin.*

B. Candidus Rancejus.

VII. Alium hoc anno conſtructum Conventum *a Deſerto* nuncupatum, in Provincia ſancti Antonii, & Cuſtodia Venetiarum, a Frangola Juſtiniana nobili matrona, ante fores Eccleſiæ condita, refert Petrus Rodulphus.

Conv. Deſerti. *Rodul. fol. 271.*

VIII. In Civitate, & diœceſi Trajectenſi Fratres, & Sorores Tertii Ordinis ſancti Franciſci religioſas ſibi domos ſtatuerunt, & in communi ſocietate vivebant; impetraruntque a Bonifacio Pontifice, ut Superiores eligere, Capitulum Generale celebrare, & ſolemne votum perpetuæ continentiæ emittere ſibi liceret: per quæ amplius confirmatur, quod ſuperius dixi, non accepiſſe Fulginei exordium Regularis modi vivendi horum Fratrum, aut Sororum Pœnitentium, inſtitutrice Angelina Corbarienſi: *His quæ divini cultus augmentum*. Kalendis Februarii.

Tertiarii Trajectenſes. *An. 1192.*

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. EXauctorato Wenceslao Boemo, a majori Electorum parte in ejus „ locum ſubſtitutus Rupertus Comes Palatinus Rheni & Bavariæ „ Dux, hoc anno in feſto Epiphaniæ Domini, qui in maximo Procerum, „ & Populi cœtu, in Colonienſi Baſilica ab ejuſdem urbis Antiſtite ſolemni „ ritu coronatus eſt. Wenceslai vero depoſitionem, & Ruperti electionem „ ratam habuit Bonifacius. Benedicto XIII. Antipapa in dignitate retinenda „ pertinaciori, jam anno hoc IV. Caroli VI. Franciæ Regis moleſtias „ & præſſuras in arctiſſima cuſtodia Palatii Avenionenſis nimia pertinacia „ ſuſtinente, ut ſcripſit Waddingus: ab ejus obedientia receſſerunt „ Carolus VI. Franciæ & Caſtellanus Reges; ſed ei obſequebantur Aragonius, „ Scotus, & Cyprius, Allnbroges, & Duces Andegavenſis, & Aurelianenſis; „ quorum patrocinio fretus ſui honoris faſtigium acriter tuebatur, „ cui malo & aliis Bonifacius ut mederetur per Nuncios Romam Rupertum „ invitavit. Pontificis menti viſi ſunt favere Florentini, qui Joannis Galeatii „ Ducis Mediolanenſis potentiam nimiam ſupprimere ſatagentes, eumdem „ Rupertum, ducentorum millia florenorum facta oblatione, in eum „ concitabant. Per anguſtias Tridentinas tamdem auro perſuaſus Rupertus „ in Italiam erumpens, in campo Brixiano adverſo marte cum Galeatio pugnans, „ devincitur, & ut fugitivus Tridentum revertitur; ibique conſedit „ dubius: ſed tamdem Franciſci Carrarienſis, & aliorum Procerum, quos „ ſecum habebat, perſuaſionibus acquieſcens, Patavium petiit, inde Venetias, „ ſed novis difficultatibus exortis, ut didicit nec Pontificem, nec Venetos „ ſecum, nec etiam cum Florentinis coire poſſe, mutato conſilio, infecta „ re, in Germaniam reverſus eſt.

Rupertus coronatur Imperator. *Dogl. cit. fol. 214.*

Anno Christi 1401.	Bonifacii IX. anno 12.	Ruperti Imp. anno 1.	Religionis Minorum anno 194.

Indic. ex Vatic.

II. Interea Bonifacius fratri Michaeli indulta Confeſſarii electione: *His, per quæ &c.* x. Kal. Januarii, Monialibus ſanctæ Claræ apud Monachium Bojariorum Principum ſedem, quaſdam indulgentias conceſſit, expeditis litteris Apoſtolicis, quas legitime recognitas, & rite publicatas exhibemus.

Ex authent. in archiv. Prov. Bavariæ.

WERNERUS PACHMEIR Ratisbonenſis Eccleſiæ Canonicus, ac Reverendiſſimi in Chriſto Patris & Domini D. Bertholdi Epiſcopi Friſingenſis Vicarius in ſpiritualibus Generalis.

Univerſis & ſingulis Eccleſiarum Parochialium Plebanis, & Vice-Plebanis per Civitatem & Diœceſim Friſingenſem ubilibet conſtitutis, ſalutem & ſinceram in Domino caritatem.

Litteras ſanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Domini Bonifacii digna Dei providentia Papæ IX. cum filis ſericis, vera balla plumbea ipſias Domini Papæ bullatas, ſanas & integras, non cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus ſuſpicione carentes, nobis per circumſpectum virum Gabrielem Ridler oppidanum de Monaco, Friſingenſis Diœceſis præſentatas, nos cum ea, qua decet, reverentia recepiſſe noveritis, infraſcriptum tenorem per omnia continentes.

BONIFACIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Univerſis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis, ſalutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Licet is de cujus munere venit, ut ſibi a ſuis fidelibus digne & laudabiliter ſerviatur, de abundantia ſuæ pietatis, quæ merita ſupplicum excedit & vota, bene ſervientibus ſibi multo majora retribuat, quam valeant promereri: nihilominus tamen deſiderantes Domino reddere populum acceptabilem, & bonorum operum ſectatorem, fideles ipſos ad complacendum ei, quaſi quibuſdam allectivis muneribus, Indulgentiis videlicet & remiſſionibus invitamus, ut exinde reddantur Divinæ gratiæ aptiores. Cupientes igitur, ut Eccleſia Monaſterii ſancti Jacobi oppidi Monacenſis, Ordinis ſanctæ Claræ Sanctimonialium, Friſingenſis Diœceſis congruis honoribus frequentetur, & etiam conſervetur; & ut Chriſtifideles eo libentius cauſa devotionis confluant ad eamdem Eccleſiam, & ad conſervationem ipſias manus porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem dono cœleſtis gratiæ uberius conſpexerint ſe refectos: de omnipotentis Dei miſericordia, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui in feſtivitate ſancti Petri ad Vincula, a primis Veſperis uſque ad ſecundas Veſperas ejuſdem feſtivitatis, & per tres dies dictam feſtivitatem immediate ſequentes devote viſitaverint annuatim, & ad hujuſmodi conſervationem manus adjutrices porrexerint; ut præfertur, illas Indulgentias & peccatorum remiſſiones auctoritate Apoſtolica concedimus, quas viſitantes Eccleſiam beatæ Mariæ in Portiuncula, alias dictam de Angelis, extra muros Aſſiſinates, primo & ſecundo diebus menſis Auguſti annuatim quomodolibet conſequuntur. Et nihilominus, ut Chriſtifideles eo libentius cauſa devotionis, ad Eccleſiam dicti Monaſterii confluentes, Indulgentiam hujuſmodi uberius conſequi poſ-

poſſint, decem Sacerdotibus, tam Religioſis, quam Sæcularibus, per Abbatiſſam dicti Monaſterii pro tempore exiſtentem deputandis, & ad placitum ejuſdem Abbatiſſæ removendis, quod confeſſionem omnium & ſingulorum Chriſtifidelium, in eiſdem Veſperis & feſtivitate, ac tribus diebus prædictis, ut præfertur, immediate ſequentibus, ad dictam Eccleſiam confluentium cauſa hujuſmodi Indulgentiæ conſequendæ, eadem auctoritate audire, & ipſorum confeſſionibus diligenter auditis, pro commiſſis, eis debitam abſolutionem impendere, & injungere pœnitentiam ſalutarem valeant; niſi forte talia fuerint, propter quæ Sedes Apoſtolica ſit merito conſulenda, auctoritate prædicta, de uberioris dono gratiæ, tenore præſentium indulgemus. Præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Datum Romæ apud ſanctum Petrum V. *Idus Martii. Pontificatus noſtri anno* XII. MCCCCI.

III. *Poſt quarum quidem litterarum Apoſtolicarum præſentationem & receptionem, extitit nobis per dictum Gabrielem humiliter & devote ſupplicatum, qualiter ipſas litteras debitæ executioni demandare dignaremur, ac ob devotionem Chriſtifidelium, & bonorum operum exercitia Indulgentias eaſdem faceremus publicari. Nos vero ipſius precibus inclinati, attendentes, quod pia Mater Eccleſia de animarum ſalute ſollicita devotorum fidelium, per quædam munera ſpiritualia, remiſſionem videlicet & Indulgentiam invitare aſſuefuerit ad debitum famulatus honorem Deo, Sanctiſque ejus, & ſacris ædibus impendendum, ut quanto crebrius & devotius inibi confluat populus Chriſtianus, aſſiduis Salvatoris clementiam precibus implorando, tanto delictorum ſuorum veniam, & gloriam regni cœleſtis conſequi mereatur æternam. Cupientes igitur, ut Eccleſia Monaſterii prædicti in Veſperis, feſtivitate, & tribus diebus præfatis, congruis honoribus frequentetur, & a Chriſtifidelibus jugiter honoretur. Idcirco vos omnes & ſingulos præſcriptos monemus, requirimus & hortamur, ac in remiſſionem veſtrorum injungimus peccatorum, quatenus Indulgentias memoratas coram fideli populo, & in Eccleſiis veſtris publice in ambone exponere & publicare curetis, quando & quoties ſuper eo fueritis requiſiti, ſinceritati noſtræ in eo ſingulariter placituri. Dat. Friſingæ, ſub ſigillo noſtro præſentibus appenſo, die* VI. *menſis Junii, anno Domini* MCCCCI. *Indict.* VIII. Hanc magnam Indulgentiam præfato Monialium ſanctæ Claræ Monaſterio ſollicite procuraſſe Dominum Gabrielem Rideler Monacenſem, in Archivo Provinciæ Bavariæ expreſſe notatur.

IV. Eximii viri Gottardi de Pollaſtrellis, nobiliſſimi civis Placentini pia memoria occurrit. Hic urbem vel quia peſte infectam, vel recreationis cauſa, vel utraque ratione pulſus, relinquens, ruri morabatur, & venationi operam dabat, quando Rochus mirificus peſtis profligator, in Noſocomio Placentino cum alios Crucis ſigno ſanitati reſtitueret, ipſe in ſiniſtram coxam eodem morbo peſtifero, cum ardentiſſima febre correptus, patientiæ exemplum in eo ferendo ſe præbens, nondum perfectæ ſanitati reſtitutus, ad Gottardi Villam ſe contulit eleemoſynam petiturus; quam nihilominus cum haud impetraſſet, in proximam ſilvam ſeceſſit divinam clementiam præſtolaturus & gratiam, ibique humi decumbebat in tuguriolo. Interea obſervatum eſt Gottardi venaticos canes fruſta panis decumbenti Rocho ſolitos adferre, quibus veſcebatur: rem novit Gottardus, & vehementer commotus & dolens, quod feræ ſe humaniores eſſent; ad Rochi tuguriolum properavit, & eo coram propriam culpam confeſſus, veniamque expoſtulans, Rochi eloquio pene cœleſti in alterum virum

S. Rocho eleemoſyna denegata, panem ferunt canes.

,, gratia divina operante, mutatus;omnibus relictis,ejus diſcipulum ſe præ-
,, buit, cui fruſtulum panis denegaverat; & ſub viri pauperis diſciplina
,, apicem Chriſtianæ perfectionis attigiſſe viſus eſt. Florebat autem hoc
,, anno MCCCCI.
,, V. Alexandriæ Statiellorum Liguriæ ad Tanarum fluvium, ſacrarum
,, Monialium ſanctæ Claræ Monaſterium a D. Corradino de Puteo Cive
,, Alexandrino hoc anno, ſub titulo ſanctæ Mariæ Angelorum conſtructum
,, fuit. Hic non minus opibus, quam pietate abundans, propriam habita-
,, tionem in regularem domum proprio ære convertens, ſacris Virginibus
,, de ſanctæ Claræ Aſſiſiatis caſtrorum ſpiritualium choro dedicavit. Flo-
,, ruerunt ibi virtutibus Chriſtianis, vitæque religioſæ præſtantia claræ So-
,, rores Agneſina Rappa, & Florina de Lennibus, ambæ ejuſdem urbis.

Duæ Virg. florent.

ARGUMENTUM.

Sanctus Bernardinus, ſuſcepto Minorum Inſtituto, mire proficit, & egregia promit ſanctitatis exordia. Celebrantur Comitia generalia. Florent Viri illuſtres: alii ad inſulas aſſumuntur Pontificias. Multiplicantur Cœnobia.

An. 1380. Capiſtranus, & Anonym. in vita S. Bernard. Marian. l. 4. c. 5. Proceſs. canonizat.

S. Bernardinus vitam meditatur monaſticam.

I. DESCRIPSIMUS ſuperius egregia pietatis & virtutis præludia, quæ in Bernardini Senenſis pueritia & adoleſcentia non obſcure emicabant, dum adhuc verſaretur in ſeculo. Hoc anno ad ſanctiorem vivendi rationem adſpirans, cum necdum deliberaſſet, quod genus Monaſticæ religionis potiſſimum deligeret, decrevit habitare ſecum: ut ita privatim commodius, & certius experiretur ea, quæ oporteret non ignorari ab eo, qui Monaſticam, Deoque magis gratam vitam eſſet amplexurus. Elegit autem domum quamdam in hortis, juxta portam de Tuſis, & in loco occulto ſacellum exiguum ſibi conſtituit & altare, cum imagine Chriſti e Cruce pendentis. Ibi precibus, vigiliis, jejuniis, flagellis, cilicio, aliiſque pietatis exercitiis ſeſe afficiens, idque crebrius & ſeverius quam antea conſueviſſet, accuratiſſime vires exploravit ſuas, etiam uſque ad herbarum victum, & aquæ potum ſui faciens periculum. Lectiones ejus in ſacris libris, aliiſque devotione plenis conſummabantur: illis lætabatur, & ſacra monita jam toto pectore complectebatur. Piorum hominum, quorum eſſet ſpiritualis converſatio, plus ſolito conſuetudine delectabatur; illorum imprimis, in quibus virtutum exempla relucebant.

Suas vires prius explorat.

II. Interim ſæpe animo pertractans, ad quod vitæ genus ſe potiſſimum conferre deberet; non raro toto corpore proſtratus crucifixum Dominum rogavit, ut ipſi largiretur gratiam, viam, & vitam potiorem deligendi, quam ejus benigno fretus favore ſectaretur. Puto autem, planeque mihi perſuadeo, ita ei reſpondiſſe Crucifixum: *Fili Bernardine; en tu ipſe cernis hic me nudum a cruce ſuſpenſum: ſi ergo amas me, & me imitari vis, affigaris & ipſe nudus cruci, meque ſequaris, & proculdubio invenies.* Atque hoc ille intelligens, & ſæpius expendens, cum adverteret Chriſti crucifixi hoc longe optimum eſſe conſilium, quo nullum aliud melius, nullum ſalubrius poſſit reperiri: illud toto pectore ſtuduit in opus conferre. Cum autem Seraphicum illum Patrem Franciſcum, Chriſti nuditatem, paupertatem, & crucem excellentiſſime ſectatum non ignoraret, ſub eodem beatiſſimo Patre Chriſto militare conſtituit.

D. Franciſco ſe ſtatuit addicere.

III. Sub hac autem mentis deliberatione adhuc poſito, cum necdum certo

certo perſpiceret quam vitam ingredi deberet, piiſſimus Salvator, qui confugientes ad ſe non deſerit, ſed ad ſalutarem deducit viam; poſt ſolitas preces ſerotinas obdormienti hanc viſionem objecit. Videbatur ſibi Bernardinus apud * Fontem Falonicum extra urbis muros non longe a Patrum Franciſcanorum Cœnobio diſtantem, videre palatium quoddam elegans & amplum, feneſtris luculentum, in ipſoque intus ignem accenſum, qui omnia fere palatii viſcera inflammaret; perque feneſtras omnes flammas erumpentes, una dumtaxat dempta feneſtra, quæ ſola cum uno dumtaxat cubiculo ſervata videbatur. Tum præterea per feneſtram illam videre ſibi viſus eſt intus virum quemdam, ſancti Franciſci habitu indutum, eumque ut ignis præſens periculum devitaret, ad feneſtram accedentem, & ex illa præcipitare ſe volentem; porro ob ingens præcipitii diſcrimen clamantem magna voce, *Franciſce*; ſicque ſecundo & tertio intro revertentem, rurſuſque ad feneſtram venientem, & præcipitio dare ſe volentem, ſed præ timore minime auſum, clamantem, *Franciſce*. Ad extremum vidit totum illud palatium ignibus abſumptum præter cubiculum, & feneſtram illam, ad quam vir ille Franciſcum inclamitans ſalvus manſit. Hanc viſionem ſecum penſitans Bernardinus, ſic eam interpretatus eſt; quod Dominus ea id ſignificare voluerit, poſſe ipſum beatiſſimi Patris Franciſci ope ſubnixum carnis, mundi, & dæmonis flammas evadere.

Viſo admirando ad hoc magis excitatur.

* *potius* Montem.

Ab igne viſus eſt Franciſcanus præſervari.

IV. Per id tempus commorabatur Senis religioſiſſimus vir frater Joannes Riſtorius, eadem urbe oriundus, regreſſus e peregrinatione Hieroſolymitana, & Provincia Boſnæ, in qua per annos triginta contra hæreticos, præſertim Manichæos, ſtrenue decertavit, plurimoſque ad fidei veritatem reduxit. Senio, & auſteris pœnitentiis confectus, in magna veneratione, & ſanctitatis opinione habebatur in civitate, ejuſque conſiliis ſe facile duci omnes permittebant; ea pollebat rerum experientia, & ſapientia. Ad hunc propere acceſſit Bernardinus, & deſiderium melioris vitæ exponens, rogavit ut optima quæque conſuleret. Non temere, & Deo inconſulto in his agendum reputans grandævus Pater, conſilium diſtulit, & repetitis colloquiis voluit experiri an levitate juvenili, vel potius ſolido virtutis duceretur amore. Poſt multos congreſſus, votum de ſubeundo Inſtituto Franciſcano probavit vir pius, lætabaturque valde; quippe qui optimos exploraſſet mores, cerneretque adoleſcentem corpore robuſtum, facie formoſum, non mediocriter omni litteratura inſtructum, fide integrum, ſpiritu ferventem. Regebat tunc Provinciam Etruriæ frater Marcovaldus a ſancto Miniate, & pro eo commiſſionem obibat in tractu & urbe Senenſi frater Galganus de Maſſa. Cuſtodis Senenſis ſungebatur munere frater Bartholomæus Franciſci, & Guardiani Senarum frater Evangeliſta Auguſtini. Hos rogavit Riſtorius, ut adoleſcentem undequaque commendabilem ad ſodalitium admitterent, facileque obtinuit, tum propter ſuam reverentiam, tum propter juvenis probitatem omnibus compertam. Ea tamen lege ejus petitioni ſubſcriptum, ut ipſe curam ſuſciperet tironis educandi. Talem ac tantum diſcipulum repellere piaculum ducens, obſervatis Evangelicis conſiliis, & Ordinis Inſtitutis, diſtractis ſcilicet amplis facultatibus, & latifundiis in uſus egenorum & puellarum dotes, ad habitum & Inſtituti rationem admitti curavit, die VIII. Septembris Mariæ Virginis Natalitiis ſacro, in ſacello templi præcipuo. Hoc anno id factum concordant noſtri Scriptores, & ætatis Bernardini ſupputatio; quippe anno vigeſimo ſecundo ſuæ ætatis omnes conſpirant initiatum fuiſſe; nos natum oſtendimus anno MCCCLXXX. computandus ergo venit hic annus primus monachatus. Atque ita præ ceteris ſcribit Joannes

Fr. Joannes Riſtorius vir laudabilis.

Bernardinum dirigit.

Facit initiari.

Hoc ipſo anno.

Capiſtranus, optimus Viri ſancti diſcipulus. Neſcio proinde unde motus auctor legendæ apud Surium, ut hæc referat in annum MCCCCIV. Cum vero habitu indueretur, grandævus ille Pater Riſtorius divinitus edoctus, coram omnibus clara voce ita prophetavit: *Adjunctus eſt nobis hodie ſtrenuus & gnarus miles, qui multas comportabit fruges in horrea Domini, eritque noſtri Ordinis decus, & ornamentum; a multis annis alterum non admiſit, a quo majus perceperit incrementum.*

Prædicit ejus virtutem.

V. Poſt duos menſes ſentiens Bernardinus, ſe non poſſe in illo Cœnobio adeo tranquille tirocinium peragere; neque tanta mentis recollectione diſciplinam apprehendere regularem, propter adventantium ſecularium frequentiam, & conſanguineorum importunos acceſſus, ex conſilio memorati Patris exceſſit e patria, & ſeceſſit in humile oratorium Columbarii, ſitum in aſperrimo loco agri Senenſis, ſancti Franciſci incolatu, & pietate eorum, qui tunc inhabitabant ſub nova congregatione purioris Obſervantiæ commendatiſſimum. In hoc devoto loco ſummo ſtudio carnem ſuam crucifixit cum vitiis & concupiſcentiis, virgiſque ac flagellis aſperis caſtigavit. Summopere connitebatur perfecte in ſe exprimere vitam Evangelicam, & propter Chriſtum alienæ ſe ſubmiſit voluntati. Primo anno probationis nihil prorſus habere voluit præter cucullum, ſubligaculum, & cingulum nodoſum; adeoque magnos habuit in virtutibus progreſſus, ut quamvis omnium poſtremus eſſet, lucernam ardentem, & totius ſanctitatis ſpeculum Fratribus ſeſe exhiberet. Erat Monaſtici canonis obſervantiſſimus, moribus optimis, & modeſtiſſimis, non mediocriter eo nomine carus Fratribus univerſis. Mirabantur omnes pœnitentiam & aſperitatem vitæ, ſingularem manſuetudinem, & erga omnes caritatem. Nullum tam moleſtum, aut vile, & contemptibile fuit opus, quod Bernardinus ſuis manibus non libenter exequeretur. Inſerviebat ægrotis Fratribus, ferebat ſuis humeris emendicatas panis & vini eleemoſynas; nudis interim incedens pedibus, etiam longiſſimo itinere. In ædibus ſacris inſtar Angeli ſeſe gerebat, laudans, cantans, & obſecrans Deum ſine tepore ullo, nocte, ac die.

Bernardinus ad Columbarii tranſit cœnobiolum.

Paupertatis amantiſſimus.

Et humilitatis.

VI. Non ſolum ea ſervabat jejunia quæ præſcribit Regula, ſed quaſdam iis addebat quadrageſimas, interdum ſolo pane & aqua contentus, corpus ſuum vigiliis & flagellis in ſpiritus redigens ſervitutem. Propter Dominum Jeſum vir humilis cuilibet ſe morigerum & obſequentem præbebat; ſeipſum peccatorum omnium, qui in terris eſſent viliſſimum, atque teterrimum exiſtimabat. Atque ea de cauſa cum infinitis ſuſpiriis & gemitibus precabatur veniam coram imagine Crucifixi Salvatoris, magnas illi gratias agens, quod ad hoc vitæ inſtitutum ipſum vocaſſet, in quo poſſet ei tranquilla conſcientia, firmaque ſpe, & fiducia ſervire. Chriſti paſſionem tam acerbe deplorabat, ut præ dolore moriturus videretur. Cum multa condolentia commemorabat ejus vitam, peregrinationem, famem, ſitim, æſtus, frigora, vincula, flagella, contemptum, cruciatus. Valde mirabatur illum præ immenſo amore pro nobis ferentem crucem, nudum a cruce manibus, pedibuſque confixum, miſere pendentem, miſerandum in modum vulneribus ſaucium, & in tantis cruciamentis noſtra cauſa morientem. Doloris gladio conficiebatur, cum ſecum reputaret triſtiſſimam illius matrem exanime corpus ejus excepiſſe in ſinum ſuum. Ejuſmodi piis & ſalutaribus cogitationibus, & meditationibus inflammabatur animus ejus ad ardua & corpori moleſta ac dura exercitia, & opera amplectenda.

Item pœnitentiæ.

Chriſto paſſo ſe ſtuduit conformare.

VII. Adeo vero ſtudioſe in ea incumbebat opera, quæ mundo humilia & deſpicabilia videntur, ſeipſum plane contemnens, & generis ſui nobilitatem

Sui contemptum contemnit.

1. Cor. 3. 18.

tem pro nihilo ducens, ut homines plebeii, qui ante eum noverant, non alio quam inſani & ſtulti loco eum haberent; quo ille impenſius lætabatur, ſciens dictum ab Apoſtolo: *Si quis videtur inter vos ſapiens eſſe in hoc ſeculo, ſtultus fiat, ut ſit ſapiens: ſapientia enim hujus mundi ſtultitia eſt apud Deum*. Cum adhuc Novitius aliquando cum ſocio Fratre inviſeret Tobiam cognatam, & ſpiritualem matrem ſuam, quemdam illic offendit conſanguineum ſuum, moleſtiſſime ferentem, quod factus eſſet Franciſcanus, multaque ipſi convitia & probra inferentem, & inter cetera ſic dicentem: *Sperabamus nos te honeſte in ſeculo victurum, & fœcundam uxorem quandoque ducturum, proleſque ex ea elegantes procreaturum, noſtramque familiam opibus, & honoribus aucturum. Ecquid vero aliud eſt cucullatus Monachus, quam porcus ſaginarius, & qui ſine cura ulla, otio, & deſidiæ deditus, alienis laboribus ſe ſaginet?* Audiebat hæc ſedatiſſimo animo Vir ſanctus, tamdemque ei reſpondit comiter, & modeſte de ſeipſo vaticinans: *Equidem fallacem hunc contemno mundum, cum omni faſtu & pompis ejus: at nihilominus tantum ex me honoris accedet generi noſtro, ut in hac urbe nulla unquam familia extiterit, quæ cum noſtra poſſit honore, ſublimitate, & famæ celebritate comparari*. Inde vale dicens cognatæ ſuæ, ad Cœnobium rediit, magis expetens propter Deum ignominia affici, quam populi prædicatione efferri.

Ejus patientiæ exemplum.

VIII. Eunti illi quandoque cum fratre per plateas urbis Senenſis, petulantes pueri a tergo illudebant, & in ejus nudos calcaneos lapillos jactabant: nudis enim ingrediebatur pedibus, & tunica non attingebat tibias, ut plus ex frigore moleſtiæ caperet. At ille ne ſemel quidem reſpiciens, nec quidquam omnino commotus, pergebat itinere ſuo, perinde ac ſi ſurdus, ac inſenſibilis eſſet. Socius vero id indigne ferens: *Non advertis*, inquit, *quid iſti inſolentes pueri faciant?* Reſpondit Vir ſanctus: *Faciant illi quidquid libitum erit eis; materiam nobis exhibent, unde ſempiternæ gloriæ coronas nobis texamus. Dum enim affligunt nos, exercendæ patientiæ nobis occaſionem ſuppeditant; qua patientia poſſidemus animas noſtras, & cælorum regna promeremur*.

Die Natali beatæ Mariæ profitetur regulam.

Fit ſui cœnobii præfectus.

Sitit animarum ſalutem.

IX. Anno probationis exacto, ipſa Nativitatis beatiſſimæ Virginis Mariæ ſolemnitate vitæ monaſticæ perpetuo ſectandæ votum emiſit, & biennio poſt, urgentibus Superioribus, ſuſceptis ſacris Ordinibus, primum celebravit ſacrum in eiſdem Nativitatis ſolemniis, & paulo poſt inſtitutus eſt ſupradicti Columbarii cœnobioli præfectus. Divino deinceps amore magis magiſque æſtuans, ſitiebat mortalium omnium ſalutem, & accurate ſecum penſitabat, nullum ſe Deo poſſe gratius obſequium præſtare, quam ſi lucrandis animabus totus invigilaret. Frequenter ſecum commemorabat, quanta hominum cauſa feciſſet Chriſtus, quantopere in eam incubuiſſet curam, ut homines a peccatis retraheret per ſeipſum, per Apoſtolos, Martyres, Confeſſores, alioſque miniſtros, quibus exemplis, & inſtitutionibus laboratum eſt, ut ad pœnitentiam, & vitæ emendationem incitarentur. In his meditationibus totus immerſus, magno ſpiritu gravi in humeros cruce ſuſcepta, cum aliquot Fratribus ad vicinum caſtrum Saggiani nudus perrexit, tantoque fervore prædicavit, ut qui fatuum prius eum judicabant, ſui amantem, & animarum lucrandarum cupidiſſimum deinceps venerarentur omnes, qui intererant. Etſi vero ita avide hominibus convertendis inhiaſſet, præ eximia animi humilitate auſus non eſt abſque Superioris licentia concionandi munus publice obire, nec etiam ut ipſi hoc permitteretur expetere. Ultro Provinciam hanc commendavit frater Antonius Angelus Piretus Miniſter Generalis poſt paucos annos, uti ſuo loco dicemus.

Inſigni exemplo ad tollendã crucem invitat.

Anno 1405.

X. Hoc

Capitulum generale 69. Aſſiſii.

X. Hoc anno Henricus Alferus Generalis Miniſter indixit comitia generalia Aſſiſii, quorum acta perierunt, neque ipſa comitia in catalogo Capitulorum generalium recenſuit Petrus Rodulphus, adeo turbati hujus ſeculi res notitiam ſcriptorum ſubterfugerunt.

Miſſioni Boſnenſi favet Pontifex.

XI. Frater Bartholomæus Vicarius Boſnæ ſignificavit Pontifici, excreviſſe nimis meſſem, diminutis operariis in illa Provincia, atque ultra quinquaginta millia hominum ad fidem orthodoxam a Fratribus reducta, aliquos vero hujus converſionis miniſtros, vel tædio affectos, vel labore fractos aliquando ab opere ceſſare, & ad ſuas patrias ipſo inconſulto redire. Juſſit itaque Pontifex ut nullus ipſo inſalutato, minus diſſentiente, illinc abiret; aliaque ſtatuit, quæ ad illius gentis converſionem videbantur expedire: *Ex injuncto nobis*, Nonis Martii. In Provincia & Ducatu Aquitaniæ cœpit ſub hoc tempus pullulare novæ reformationis deſiderium, & frater Petrus de Villa-nova petiit a Pontifice, ut ſibi, aliiſque hujus ſtudii Fratribus liceret unam, vel alteram domum ex licentia Generalis Miniſtri conſtruere, aut ab eodem Miniſtro recipere, in qua ſecundum veram regulæ obſervantiam poſſent Altiſſimo famulari. Libenter piis votis annuit Pontifex, datis ad hæc amplis facultatibus: *Sacræ religionis ſub qua*, XIII. Kal. Maii. Moleſtam controverſiam circa confeſſiones excipiendas, & exercitium privilegiorum a Sede Apoſtolica Religioni conceſſorum, ſimilem ei, quam ſupra diximus excitatam a Rectoribus Eccleſiarum in Boemia, ſopitam voluit, dato diplomate, in quo confirmavit, quæ alii Pontifices indulſerunt: *Ad fructus uberes*, Kal. Julii. Deſignatum hoc anno hæreticæ pravitatis Inquiſitorem in Marchia Anconitana ab ipſo Pontifice fratrem Bartholutium Fanenſem, virtutibus, litteris, & diſciplina regulari inſignem, referunt monumenta Conventus illius urbis ad me tranſmiſſa. Alium ſub hoc tempus fuiſſe in Urbe fratrem Jacobum Sei de Florentia Inquiſitorem, habeo ex diplomate Bonifacii, quo varia ei indulget privilegia, & ex aliis ejuſdem Pontificis litteris, hoc anno datis, Miniſtrum fuiſſe Aquitaniæ fratrem Joannem Bigerii, cui facultatem conceſſit Bonifacius, ut in aliqua univerſitate Benedicto Antipapæ non adhærenti, gradum ſuſcipiat magiſterii: & depoſitum ab officio fuiſſe hoc anno fratrem Nicolaum Jaderenſem, Miniſtrum Provinciæ Dalmatiæ, eique ſubſtitutum ab ipſo Pontifice fratrem Petrum de Pago, virum eruditum & prudentem.

In Aquitania & Provincia ſtudium reformationis.

Confirmantur Ordinis privilegia.

Fr. Bartholutius Inquiſitor in Marchia Anconitana.

Fr. Jacob Inquiſitor Urbis.

Beat. Sabinus de Capello.

XII. Obiit hoc anno beatus Sabinus de Capello Minorita, Comitatus Spoletani, ſignis, & virtutibus admirandus, ſepultuſque eſt ad ſanctum Damianum Aſſiſii. Alius ejuſdem Inſtituti, & urbis Spoletanæ frater Pacificus nuncupatus, ſub hunc annum ſacrum ſubiit martyrium inter Sarracenos, loco tamen incerto. Ejus memoria conſervatur in prædicta urbe, præſertim in Conventu ſancti Pauli extra muros.

Fr. Pacific. martyr.

Fr. Franciſc. Epiſcop. Gallipolitan.

XIII. Creati ſunt Epiſcopi Gallipolitanus, vulgo *Gallipoli*, neſcio an in Thracia, ſub Archiep. Heraekenſi, an vero in regno Nrapolitano, ſub Archiep. Hydruntino, frater Franciſcus de Vuſſen, per obitum Marchionis, VII. Kal. Octobris. Enachdunenſis, in Hibernia, ſub Archiep. Tuamen. frater Joannes Britte, per obitum fratris Henrici Tuillowe, quem ſuperius diximus ad hanc ſedem evectum, VIII. Kalend. Februarii. Samaſtenus in partibus infidelium, frater Willelmus de Wildenholtoz, per translationem Thomæ ad Eccleſiam. N. VIII. Idus Novembris. Scutarenus in littore Aſiatico, ſub Patriarcha Hieroſolymitano, frater Vigliarinus Manfredi de Fontana, per translationem Chriſtophori ad Eccleſiam Polignonen. XIX. Kal. Januarii. Termulanus in regno Neapolitano, & Ducatu gentis Capuæ,

Fr. Joann. Enachdunen. *Ann.* 1394.

Fr. Willelm. Samaſten.

Fr. Vigliarin. Scutaren.

Fr. Steph. Termulan.

ſub

ſub Archiepiſcopo Beneventano, frater Stephanus de civitate Caſtellana, per obitum Antonii, VI. Idus Auguſti. Hiſtoria etiam Pontificalis urbis Mediolanenſis a Franciſco Beſozzo conſcripta, & Catalogus Archiepiſcoporum Mediolanenſium apud Claudium Robertum, hoc anno illius urbis Archiepiſcopum creatum, referunt Petrum Philargum Minoritam, poſtea ad Cardinalatum, & ſummum Pontificatum evectum. Fr. Petrus Arch. Mediolanen.

XIV. Hoc anno Pontifex facultatem conceſſit Miniſtro, & Fratribus Provinciæ ſancti Franciſci recipiendi ab illuſtri, & pio viro Chriſtiano de Guelfutiis domicello Tifernate, ſilvam Bonæ quietis, vulgo *del buon riposo* juxta villam ſancti Martini de Eugniano II. M. P. a civitate Caſtellana, ac duas domunculas, hortum, & oratorium dirutum, ut ſibi Cœnobium ædificarent. Habitaculum ſuum Fratres conſtruxerunt, Eccleſiam Chriſtianus, ſub titulo ſanctæ Crucis. Totum Cœnobium Fratrum incolatui, & contemplationi ſatis opportunum eſt, in eoque multi pii, & virtute commendatiſsimi patres floruerunt. Jacet ibidem frater Paulus Aſiſias laicus, vir ſimplex & timens Deum, ſui ſtatus zelantiſſimus, de quo alias ſermonem inſtituemus: *Sacræ religionis, ſub qua* VI. Kal. Martii. Similiter indulſit Miniſtro, & Fratribus provinciæ Calabriæ, ut admitterent domum ſibi ædificandam in urbe Militenſi, a nobili muliere Gnilla de Marolis Comitiſſa, eo in loco, ubi antea præparavit peregrinis receptaculum, ſub titulo ſanctæ Mariæ de Miſericordia: *Sacræ religionis*: Kal. Januarii. Ad tertium lapidem ab antiquiſsima, & bellis memorabili urbe Saguntina, in valle Jeſu ædificavit circa hunc annum Maria a Luna, Martini Aragonum Regis conjux, Conventum, ſub titulo ſancti Spiritus, quem etſi a populo ſemotum, vicina oppida magna proſequuntur beneficentia. Conv. S. Martini de Eugniano. Ann. 1499. Conv. Militen. Gonza. in Prov. Valen. Conv. 7. Conv. Saguntin.

XV. Invenio hoc anno mentionem Monaſterii ſanctæ Mariæ Clariſſarum urbis Nonen. in Iſtria, in uno atque altero Pontificis diplomate, quibus concedit facultatem ædificandi Minoritis, a quibus ſacramænta percipere poſſent, domum conventualem: *Sacræ religionis*, V. Idus Decembris: *Etſi forſan*, Idibus Decembris. Aliud in Inſula Cretenſi, in burgo Caneæ, ædificare permiſit nobilibus domicellis, Caſtellanæ diœceſis Conſtantiæ relictæ quondam Petri Zaneii, & Mariæ ejus filiæ, de quo litteras dedit ad Andræam Epiſcopum Agien. *Sinceræ devotionis*, III. Kal. Septembris. Monaſterio Clariſſarum de Deneya, Elien. diœceſis in Anglia, univit tres Eccleſias parochiales: *Sacræ religionis, ſub qua* VI. Idus Novembris. Epiſcopis Segnino, & Corbaurien. ſcripſit ne Fratres Conventuum Segnini, & de Moduſtria impedirent, quin libere pro more mendicarent: *Dignum eſt, ut qui*, XVI. Kal. Januarii. Monaſt. Nonen. Monaſt. Caneæ.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ SUmmus Pontifex Bonifacius, præter alia ab Annaliſta recenſita, pro
„ magiſterio fratris Joannis Viguerii litteras expedivit: *Viri Sacræ &c.*
„ XVII. Kal. Julii. Regreſſo in Germaniam Ruperto, Galeatius Vice-Co-
„ mes Mediolani, devicto & occiſo Joanne Bentivoglio Bononiam recupe-
„ ravit; at dum in Florentinos præperabat arma, divinum ad judicium ci-
„ tatus, facto teſtamento, Joanni Mariæ ſuo Primogenito, præter Ducatum
„ Mediolanenſem, Bononiam, Senas, Perufium, & Aſſiſium reliquit;
„ Philippo vero Mariæ ſuo ſecundogenito Papiam, Veronam, atque Vin-
„ centiam: & dum Eccleſia ſchiſmate in partes dividitur, & pene Italia
„ univerſa armis laborat, ſocietas peregrinantium Fratrum in obſequium
„ fidei in terra Lamburgæ & Ruſſiæ partibus mire fructificat.

ARGUMENTUM.

Referuntur aliquot Pontificis indulta. In regno Daciæ inſtituitur Minorita Inquiſitor. Florent viri docti. Promoventur alii ad Epiſcopatus. Clariſſis, & Tertii Ordinis Profeſſoribus conceduntur privilegia.

Vide ann. 1399. n. 1.

I. SOCIETATEM peregrinantium Fratrum propter Chriſtum, de qua non ſemel locuti ſumus, mire fructificantem in terra Lamburgæ, & partibus Ruſſiæ, digne hoc anno Pontifex commendavit, & minime comprehenſam declaravit in ſuis litteris pridem emanatis, quibus revocavit prima privilegia Regularibus conceſſa: *Decens reputamus*, VIII. Idus Februarii. Fratrem Joannem Stronconium, beati Paulutii Fulginatis diſcipulum, & in Vicariatu ſuper cœnobiola paupercula & humilia inchoatæ novæ congregationis de Obſervantia ſucceſſorem, primum a Nicolao Pagorino Miniſtro provinciæ ſancti Franciſci, deinde ab Henrico Generali Miniſtro deputatum, gratiis affecit, & facultate donavít, duo, vel plura loca ſuæ familiæ aggregandi: *Sacræ veſtræ religionis*, X. Kal. Aprilis. Indulſit ut

Solemnitas feſti S. Antonii.

feſtum ſancti Antonii cum octava eadem celebritate, & ritu in univerſo Ordine tam per Fratres, quam per Sanctimoniales coleretur, quo ſolemnitas Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis cum ſeptem diebus ſequentibus in ſancta Dei Eccleſia celebratur: *Pium & honeſtum eſſe cenſemus*. Idibus Decembris. Paulatim crevit hæc feſtivitas Aſſumptionis ad tantam excellentiam, quæ ſub illud tempus celebrabatur, ſub ritu duplicis majoris; cre-

Vide Gavant. in rubric. Breviar. ſect. 7. cap. 10. & Durand. lib. 7. cap. 24.

ſcente autem ad majorem ritus dignitatem, religioſe & reverenter judicarunt Ordinis Patres non æmulari tantam Virginis majeſtatem, ſed ſervum debere cedere Dominæ honori. Pœnitentiarium Baſilicæ ſancti Petri fratrem Joannem Juliani Bononienſem; & Inquiſitorem inſtituit hæreticæ pravitatis in regno Daciæ fratrem Clementem Ranwaldum Minoritam; ante quem alium non comperio ibidem deſignatum Inquiſitorem. Inſtitutionis bullam hic exhibeo.

Dilecto filio Clementi Ranwaldi Ordinis Fratrum Minorum profeſſori in provincia Daciæ, ſecundum morem dictorum Fratrum, Inquiſitori hæreticæ pravitatis.

Ex lib. 1. an. 14. reg. Bonif. f. 45.

II. *Licet ubilibet Apoſtolicæ Sedis diligentia circumſpecta contra hæreticæ pravitatis labe reſperſos, quorum nequitia ſerpit ut cancer, ne in aliorum perniciem ſua venena diffundat, remedium libenter adhibeat opportunum; tamen in provincia Daciæ, ſecundum morem Ordinis Fratrum Minorum, ad quam, & utriuſque ſexus homines in eadem provincia commorantes, affectum gerimus ſpecialem, præcipue cupimus, ut negotia fidei jugi profectu, eliſis omnino, & eradicatis exinde erroribus, proſperentur; fideſque Catholica fortius invaleſcat in eadem. Affectantes itaque ad promovendum*

Fr. Clemens Ranwaldus Inquiſitor Daciæ.

hujuſmodi negotium fidei in eadem provincia, in qua nonnulli errores hæreticales, & ſuſpecti pullulare dicuntur, aliquem probum & diſcretum virum, Deum timentem, & in lege Domini eruditum, ac alias ad hoc idoneum deputare, cujus honeſta converſatio exemplar tribuat ſalutare: de tua perſona, quam religionis, & fidei ſinceritate, & maturitate morum, necnon litterarum ſcientia, multarumque aliarum virtutum donis earum largitor Dominus inſignivit, plurimum confidentes in Domino, & ad eum dirigentes intuitum

Digitized by Google

Anno Christi 1403.	Bonifacii IX. anno 14.	Ruperti Imp. anno 3.	Religionis Minorum anno 196.

tum noſtræ mentis, te ad hujuſmodi exercendum officium ſufficientem, & idoneum reputantes, in eadem provincia Inquiſitorem pravitatis ejuſdem, auctoritate Apoſtolica, uſque ad beneplacitum noſtrum, tenore præſentium, conſtituimus, & etiam deputamus. Quocirca &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum Idibus Maii anno XIV.

III. Claruit hoc tempore in Anglia in Cœnobio Conventrienſi frater Guillelmus Nortonus, ſive Mortonus, vir in ſcientiis tum Philoſophicis, tum Theologicis eruditus. In Hiſpania frater Didacus de Majorica, quem propter ſingulare ingenii acumen Benedictus XIII. in cathedra Veſperaria univerſitatis Salamanticenſis hoc anno Kalend. Septembris ſubſtituit Alphonſo electo Epiſcopo Legionenſi. Et in regno Valentino frater Franciſcus Eximinus, alias Ximenez, cui ſimul cum Joanne Epiſcopo Dolienſi idem Benedictus commiſit, ut promoveret expeditionem in Turcas, prædictum regnum infeſtantes; & poſt aliquot annos contulit Patriarchatum Hieroſolymitanum, uti ſuo loco dicemus. Fra. Guillelmus Nortonus. Fra. Didacus de Majorica. Frat. Franciſcus Ximenez.

IV. Archiepiſcopum Meſſanen. per obitum fratris Philippi Criſpi, elegerunt capitulares fratrem Thomam Chryſafium, genere nobilem, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, & provinciæ Siculæ Miniſtrum, ſuæque electionis litteras has ad Pontificem miſerunt. Fr. Thomas Archiep. Meſſanen.

Beatiſſimo Patri Domino Bonifacio IX. Decanus, & Capitulum Meſſanenſis Eccleſiæ. Cum pater noſter Philippus Criſpus Archiepiſcopus dictæ Eccleſiæ anno MCCCCII. I. *die Decembris Indictione* II. *obierit, & ejus corpus ſequenti die Eccleſiaſticæ ſepulturæ traditum ſit, ad electionem novi Præſulis convenientes.* XXII. *die præſentis menſis Januarii in loco conſueto, Spiritus Sancti gratia ſpirante, Rever. P. Fr. Thomam Chryſafi Ordinis Minorum, in regno Siciliæ Miniſtrum, elegimus anno* MCCCCIII. XII. *Januarii* ✠ *Ego Angelus de Amodæo Decanus & Can.* ✠ *Ego Matthæus Abrognal Cantor & Canon.* ✠ *Ego Simon. Chryſafi Archidiac. & Can.* &c

V. Sed licet Martinus Rex dato diplomate Catanæ, ſtatim poſt electionem decreverit, ut Eccleſiæ proventus illi ſubminiſtrarentur, electionis tamen confirmationem non obtinuit, niſi poſt aliquot annos, a Gregorio XII. cujus partes ſequebantur Martinus Rex, & Blanca Regina; qui pro Thoma exorarunt. Interim ab eodem Rege cohoneſtatus erat nobili Archimandritatu Meſſanenſi; alioſque obtinuit favores in gratiam ſui genitoris Nicoloſii Chryſafi, qui Martinum juvit contra Claromontanos, ut Meſſana potiretur. Deinde anno MCCCCXI. ab eodem Gregorio inſtitutus eſt Cameræ Apoſtolicæ collector in regno Siciliæ. Anno ſequenti Joannes XXIII. facultatem dedit teſtamentum condendi. Anno MCCCCXVI. ab Infante Joanne, Siciliæ Prorege Majoris Capellanatus honore decoratus eſt. Anno MCCCCXVIII. tenues ſui Capituli reditus novis proventibus auxit. Anno MCCCCXXI. aliquot calumnias paſſus defenſorem habuit Alphonſum Regem. Anno MCCCCXXV. Vicarius Generalis, & reformator inſtitutus eſt Ordinis Ciſtercienſis in Sicilia. Vicarium habuit præ aliis fratrem Bartholomæum Pactenſem, ſui Inſtituti virum prudentem, & in Concilio Conſtantienſi procuratorem Baſilium Luſinum, uti legitur in ſeſſione vigeſima. Demum anno MCCCCXXVI. menſe Julio in bona ſenectute deceſſit, ſepultuſque eſt in delubro, ubi Chriſti e cruce pendentis imago eſt, & ejus ſtemmata viſuntur.

VI. Archiepiſcopus Cymbalienſis in Tartaria inſtitutus eſt a Pontifice frater Dominicus, per obitum Joſephi, V. Idus Auguſti. Spalatenſis in Fr. Dom. Archiep. Cymbalien.

Fr. Peregrin. Spalaten. — Frater Bonifacius Episcop. Aquen. — Fr. Alphonſus Chalcedon. — Fr. Leonar. Rapolan. — Fr. Franc. Bergomen. — Ann. 1400. n.3.

Dalmatia ad mare Adriaticum frater Peregrinus de Aragonia, per translationem Andreæ ad Eccleſiam Samaritanam, XIV. Kalendas Maii. Epiſcopus Aquenſis, ſeu Aquarum ſtatiellarum, ſub Archiepiſcopo Mediolanenſi, frater Bonifacius de Corguato, per translationem Henrici ad Bellunen. & Feltren. Eccleſias, III. Nonas Martii. Chalcedonenſis in littore Aſiatico, ſub Patriarcha Hieroſolymitano, frater Alphonſus a ſancta Cruce, per translationem Pauli ad Eccleſiam Arboren. in Sardinia, VII. Idus Aprilis. Rapolanus in regno Neapolitano, ſub Archiep. Manfredoniæ, frater Leonardus Roberti Anconitanus, per obitum Franciſci XVIII. Kalendas Januarii. Bergomenſis, ſub ditione Veneta, & Archiepiſcop. Mediolanen. frater Franciſcus de Aregaciis civis Cremonenſis, ſacræ Theologiæ Magiſter, U. J. Doctor, provinciæ Bononiæ, & Cuſtodiæ Parmenſis, vir prudentiſſimus, per reditum fratris Franciſci de Piſis, etiam Minoritæ ad Eccleſiam Cremonenſem, de quo ſuperius locuti ſumus. Anno MCCCCVII. univit Monaſterio ſui Ordinis Eccleſiam parochialem ſanctæ Euſemiæ. Anno MCCCCXVII. dedicavit ædiculam in Monte-aureo in honorem beatæ Mariæ Virginis, quæ eodem anno die IV. Januarii mirabiliter apparuit vernantibus roſis circumdata, ubi etiam ſacrarum Virginum erectum eſt Monaſterium. Anno MCCCCXXV. poſtulante S. Bernardino Senenſi, Eccleſiam Minorum de Obſervantia titulo nuncupavit *ſanctæ Mariæ gratiarum*, & anno MCCCCXXVII. conſecravit ritu ſolemni. Inſigni doctrina, & exemplo Eccleſiam rexit Bergomenſem annis XXIV. menſibus V. diebus XXVII. obiitque anno ſalutis MCCCCXXVII. X. Auguſti, tumulatus ad ædem ſancti Franciſci.

Monaſt. Montis Turris. — Mon. Saonen. — Mon. Januen.

VII. Invenio hoc anno mentionem Monaſterii Clariſſarum in Anglia, prope Montem-Turris, Londonienſis diœceſis, in quodam Pontificis diplomate, circa præcludendum aditum aliis per oſtium, quod Thomas olim Comes Blanteſeriæ aperuit, per quem e ſua domo ad Eccleſiam introibat: *Juſtis, & honeſtis ſupplicum votis* XV. Kalendas Decembris. Propter quaſdam querelas & turbas inter Fratres provinciæ Januen. & Moniales ſanctæ Claræ Saonenſis exortas, Monaſterium exemit Bonifacius ante aliquot annos a poteſtate & juriſdictione Fratrum. Cum vero ei poſtea conſtitiſſet de variis incommodis inde ſecutis, revocavit priores litteras, iterumque Ordinis ſubjecit regimini: *Licet Apoſtolicæ Sedis*. Idibus Decembris. Aliqua indulſit Sororibus Monaſterii ſancti Pauli Januen. circa Novitiarum receptionem, & numerum Sanctimonialium: *Exigit honeſtas ſacræ Religionis*. Idibus Decembris.

Varia privilegia Fratrum Tertii Ordinis in Hiſpania. — Domus Aſtoricen. S. Mariæ de Valle. — Domus S. Mariæ del Soto. — S. Juliani de Monte. — S. Spiritus Aſtoricen. — S. Catarinæ de Monte Faro.

VIII. Benedictus Antipapa multa conceſſit hoc anno privilegia Fratribus Tertii Ordinis: incolas domorum ſanctæ Catarinæ de Monte Faro, & ſanctæ Mariæ de Canthero, Compoſtellanæ diœceſis, a decimis, collectis, aliiſque exactionibus abſoluit, XVII. Kalendas Octobris. Donaverat Epiſcopus Aſtoricen. Fratribus ejuſdem Inſtituti Eccleſiam ſanctæ Mariæ de Valle, & poſſeſſiones aliquas in villa de Lazaro, & alias nuncupatas *ſanctæ Mariæ Magdalenæ*, quæ ſpectabant ad menſam Epiſcopalem. Id ratum, & firmum voluit Benedictus, VI. Idus Septembris. Eodem die indulſit, ut omnes illius Inſtituti profeſſores legerent horas Canonicas more Romanæ Eccleſiæ. Ruralem Eccleſiam ſanctæ Mariæ del Soto, Zamoren diœc. eiſdem a patrono collatam confirmavit. Fabricam Eccleſiæ domus ſancti Juliani de Monte, Legionen. diœc. fidelium caritati commendavit, eamdemque domum cum prædiis, & vineis donatam a Capitulo Legionenſi enarrat. Donationem alteram Eccleſiæ ſancti Spiritus factam ab Epiſcopo Aſtoricen. voluit irrevocabilem. Conceſſit ne ſolverent Fratres ſanctæ Catarinæ de

Mon-

Monte Faro Compoſtellanæ diœceſis, decimas ex fructibus Eccleſiæ ſanctæ Mariæ de Minio dictæ domui annexæ, xvii. Kal. Octobr. In his monumentis aliquando fit mentio Generalis Fratrum Tertii Ordinis de Pœnitentia.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. DUm humili Familiæ Fratrum de Obſervantia favet Pontifex,
„ etiam Abbatiſſæ de Mariete Civitatis Saonenſis benigne proſpi-
„ cit expeditis litteris: *Religionis zelus &c.* Idibus Decembris. Sed in-
„ terea beatus Angelus primus Guardianus Vilnæ in Lithuania, cum pluri- Fr. Angelus martyr. cum ſociis in Lithuania.
„ bus ſociis ſui Ordinis, ob ſanctæ fidei prædicationem, poſt graviſſima tor-
„ menta gladio jugulatus cum iiſdem ibidem ſepultus eſt, ut ex pluribus
„ noviſſime refert Caſimirus Biernaski. Etiam hoc anno alius Minorita *Caſimirus Biern. in ſpecul. min. ar. 22. n. 11.*
„ beatus Franciſcus cum ſociis Petro, Paulo, & Leonardo in perſecutione
„ infidelium, Duce Kiovienſi Daniele, ob fidem martyrium ſubierunt; Plures alii martyres.
„ Vilnæque in æde beatæ Mariæ Virginis apud ſuos Fratres, non ſine mi-
„ raculis die vii. Auguſti, tumulati fuere, ut aliorum teſtimonio præcita-
„ tus habet. Hi ſunt ergo qui teſtimonium perhibentes verbo Dei, ſan-
„ guinem ſuum fuderunt pro Domino, cujus Eccleſiam ampliare ſtude-
„ bant. Prope Fulgineum in Umbria, & Cœnobio ſancti Bartholomæi,
„ veluti lilium in Paradiſo Domini frater Dominicus Surianus, religione &
„ pietate inſignis mirifice floruit; & ibidem, anno mccccIII. viii. Kal.
„ Auguſti obdormivit in Domino. Quo etiam tempore in Gallia Illuſtriſſi-
„ mus Princeps Joannes Britanniæ, Penthueriæ Comes, digniſſimus filius
„ major natu Comitis Caroli Bleſenſis, de Religione Seraphica optime *Mon. MSS. Prov. Turon. min.*
„ meritus, ſupremum diem clauſit, ac in Eccleſia noſtri Conventus Guim-
„ gampenſis honorifice tumulatus fuit.

ARGUMENTUM.

Benedictus agit cum Bonifacio de abdicando utrinque Pontificatu, miſſo cum aliis Miniſtro Minorum Aquitano. Moritur Bonifacius. Succedit Innocentius VII. Creantur Epiſcopi. Florent Viri docti. Moritur beatus Jacobus Oldus Laudenſis, cujus vita ſub compendium refertur. Propagatur Inſtitutum.

I. HOc anno menſe Julio Benedictus XIII. tot Principum, & Prælatorum precibus agitatus, & minis adactus, cogitavit de abrogando Pontificatu, quem præferebat, modo id etiam feciſſet Bonifacius. Miſit itaque ex ſententia ſuorum Cardinalium fratrem Bertrandum Rudolphum Ordinis Minorum, in provincia Aquitaniæ Miniſtrum, ſimul cum Petro Epiſcopo ſancti Pontii, & Franciſco Electo Ilerdenſi, Abbate ſancti Facundi, qui varias rationes extirpandi ſchiſmatis, & uniendæ Eccleſiæ proponerent. Florentiæ hærentes, una cum Senatu Urbis ſecuros venire juſſit; ſed dum ſemel ac iterum in pleno Cardinalium conſiſtorio, quæ in mandatis haberent, renuntiarent Benedictum cupere congreſſum Bonifacii in loco aliquo neutrius ditionis, in quo convenientes ambo de Republica Chriſtiana deliberarent; & providerent ne quid amplius detrimenti Eccleſia pateretur: Bonifacius id ſolum reſpondit, ſe verum Pontificem eſſe, Petrum vero de Lu-

Benedict. agit de abrogando Pontificatu.

Sed fruſtra.

Luna intruſum, neque eſſe ex dignitate ſua, & Sedis Apoſtolicæ, vel in dubium vocare legitimam ſui aſſumptionem, vel extra Urbem vagari, aut in diſcrimen ſeſe conjicere. Si Petrus Eccleſiaſticam unitatem amaret, non Pontificatum ſine legitimis ſuffragiis uſurpatum ſibi amplius arrogaret; quin potius ad gremium ſacroſanctæ Sedis recurreret, ſchiſma, & hæreſim ejuraret. Acrius cum aliquid Nuntii Bonifacio dixiſſent, in eos invectus, Urbe excedere juſſit: ſed dum paulo poſt morbis variis afflictatur Bonifacius, illi ſuo malo ſubſiſtunt, exitum viſuri. Etenim paulo poſt defuncto Bonifacio, inhumane, & contra jus gentium Præfectus molis Adrianæ vi captos in arcem detruſit, neque prius dimiſit, quam v. M. nummum aureorum numeraſſent.

Bonifacius moritur.

II. Porro Kalendis Octobris Bonifacius graviſſimis morbis, tuſſi, vocis raucedine, cholica, & calculo vexatus, deceſſit, ſepultuſque eſt in Vaticano; poſtquam prudentiſſime Eccleſiam rexit annis ferme quindecim. Adoleſcentiori quam ſoleat, aut expediat ætate ad Pontificatum evectus, nihil non ſene dignum, nihil non maturo probatum conſilio; nihil voluptuoſius, aut leviuſcule peregit. Primus ſummum Urbis Imperium obtinuit; primus Pontificum auctoritatem eo uſque nutantem confirmavit, & Eccleſiaſticam ditionem inter multos Regulos diſciſſam recuperavit, ſtabilivit; munita Adrianæ molis arce, communitis pontibus, in ſuam poteſtatem redactis Capitolio, & Vaticano, creatiſque ſuo arbitrio Magiſtratibus, populi Romani vim, & licentiam repreſſit. In florida ætate, tantaque illius ævi peccandi licentia, tantæ fuit continentiæ, ut nihil minus honeſtum, aut indecorum ei potuerit impingi, imo virtutem hanc ipſi vitæ voluerit præferre. Cum enim ſub mortem, calculi, renumque dolorem non alio remedio, quam fœmineo coitu mitigatum iri, nec mortem aliter evadi poſſe, minus Chriſtiane medici ſuggererent, indignabundus reſpondit, ſe velle potius mori, quam fœdari, & perire corpus, quam animam maculari. Plurimum ei debet noſtrum Inſtitutum, ob plurima collata beneficia, & ſingularem affectum, quem maniſeſtis oſtendit indiciis erga ſanctum Inſtitutorem.

Succedit Innocent. VII.

III. Succeſſit in Pontificatu Coſmatus Melioratus Sulmone, Pelignorum oppido, Publii Ovidii poetæ natalitiis inſigni, honeſtis parentibus ortus. Per varios gradus, & officia pervenit ad Cardinalatum: ſub Bonifacio S. R. E. Camerarius, & Sedis Apoſtolicæ deſignatus Legatus, ut Venetos, & Joannem Galeatium Inſubrum Ducem, bello certantes, ad pacem reduceret. Decimo quinto vacantis Sedis die, XVI. Kalendas Novembris Pontifex Maximus communibus omnium, qui aderant, Cardinalium, ſuffragiis, renuntiatur, ſub nomine Innocentii VII. Jurejurando tamen prius quam e conclavi recederet, adactus eſt, ut pro abolendo ſchiſmate, & reducenda Eccleſiæ unitate quotieſcumque oporteret, Pontificatum deponeret. Coronatus eſt ſolemni ritu, IV. Nonas Novembris in Baſilica Vaticana.

Fr. Andr. Epiſc. Nucerin.
Fr. Franc. Drivaſten.
Fr. Benedict. Potentin.
Fr. Joann. Patriarc. Graden.
Doneſm. lib. 5. hiſtor. Mantuanæ.

IV. Inſtitutus eſt hoc anno a Bonifacio Epiſcopus Nucerinus in Umbria ſub Pontifice Romano, frater Andreas de Monte Falco, per obitum Senſii, II. Nonas Januarii. Innocentius vero ſub auſpiciis Pontificatus creavit Franciſcum de Scutaro Epiſcopum Drivaſten. ſub Archiep. Antibaren. in Dalmatia, propter amotionem Bartholomæi, II. Nonas Novembris. Potentin. in regno Neapolitano, & provincia Lucaniæ, ſub Archiepiſc. Materano, Benedictum per translationem Andreæ ad Eccleſiam Cajacen. XVII. Kalendas Decembris. Hoc tempore in urbe Mantuana, ſua patria, commoratum fratrem Joannem Theologum Minoritam, Patriarcham Gradenſem, Dalmatiæ Primatem, ſcribit Hippolytus Doneſmundus, eumque præcla-

claris muneribus in Sedis Apoſtolicæ obſequium perfunctum. Ab utro illorum duorum, qui de ſummo Pontificatu contendebant, ad hanc dignitatem evectus ſit, & an obtinuerit? non comperio.

V. Illuſtriſſima Heroina Catarina Mediolanenſis Princeps, Bernabovis Vicecomitis filia, Joannis Galeatii primi Mediolanenſium Ducis conjux, & Joannis Mariæ ſecundi Ducis genitrix, turbarum, & ſeditionum in filium adoleſcentulum, fidoſque conſiliarios, & malorum ac cædium, quæ quotidie in urbe graſſabantur, pertæſa, locumque ceſſura, ſui, ſuorumque potentibus, & moleſtis inimicis, urbe exceſſit, & in Monzæ, aliis Modoetiæ, caſtrum ſe recepit. Supervenere hoſtes, & ejecto Pandulpho Malateſta, qui caſtrum occupaverat, deprædati ſunt Principis domum & familiam. Deinde conjectam in vincula noctu ſudario ſuffocarunt, ſeu veneno extinxerunt hoc anno menſe Octobris. Hanc a ſumma pietate, a prudentia, & fortitudine animi laudat Marianus noſter, & Tertio adſcribit Ordini a ſancto Franciſco inſtituto, quippe quæ ſummo in ſanctum Patriarcham ferebatur affectu, & ejus habitum publice præferebat.

Catarina Princeps Mediolanen. perit.
Vide Corium 4. par. hiſtor. Mediolan.
Chron. Boſſiana hoc anno.
Ripamen. lib. 11.
Marian. lib. 4. cap. 6.

VI. Obiit hoc anno, & ſepultus eſt in Conventu Pontis-Walteri in Anglia, frater Guillelmus Angerus, in Oxonienſi Academia longo tempore verſatus, ubi multum in ſtudiis, plus in pietate profecit. Inſtitutus præſes ſupradicti Cœnobii, docta ſcripſit, & poſteris reliquit ſui ingenii monumenta. Biennio poſt Herefordiæ obiit frater Joannes Edæus ex genere Britannico, in Walia natus, vir eruditione & religione illuſtris, qui Oxoniæ in ætatis flore magna ex parte Ariſtotelis opera commentariis illuſtravit, & ſimiles deinde progreſſus in Theologia pari cum felicitate fecit, doctiſſimis ſcriptis operibus. His adjungo Joannem Lathberium Cœnobii Readingenſis ſacræ Theologiæ Doctorem Oxonienſem, multiplici clarum ſcientia, tum ſacra, tum prophana, qui hoc tempore in eadem Anglicana florebat provincia.

Moritur Fr. Guillelmus Angerus.
Et Fr. Joan. Edæus.
Floret Joan. Lathbertus.

VII. Hoc anno menſe Aprili obiit magna pietatis & virtutis opinione, beatus Jacobus Oldus Laudenſis, Presbyter Tertii Ordinis ſancti Franciſci, Marchiſio patre, & Flordimina matre progenitus, traducta vanis mundi illecebris adoleſcentia, uxorem duxit, genitiſque tribus liberis, cogitare cœpit quam vana & caduca ſint omnia terrena. In urbe veteris Laudæ in quodam templo ſuper amici ſepulturam jacens, emenſus eſt, quam arcta condamur humo, quorum ſuperbiæ ampliſſima terrarum ſpatia non ſufficiunt, & deinceps tædere cœpit vitæ anteactæ, melioremque cogitare. Jactis humilitatis, optimis probæ vitæ fundamentis, Tertium ſancti Franciſci Inſtitutum pœnitentiæ obeundæ delegit, allectis genitrice, & conjuge, ut idem vitæ genus ſubirent. Deinde Sacerdotio initiatus, accuratius animam virtutibus, præſertim pietatis erga proximos, orationis, abſtinentiæ, & corporis edomandi ſtatuit excolere. Perpetuum geſtabat cilicium, vel ferreum, vel aſperis ſetis nodoſiſque nexibus intextum. A carnibus & vino abſtinuit, & ne vel ipſa aqua nimis placeret, myrrha, vel abſinthio admiſcebat. Aſſuetis Eccleſiæ jejuniis alias addebat Quadrageſimas, in quibus per octiduum nihil manducabat. Socius Franciſchinus, & genitrix extenuato viribuſque deſtituto perſuadebant, ut aliquid ſumeret vitæ retinendæ, vix tamen quidpiam admittebat, idque myrrha, vel cinere permixtum, donec Epiſcopus Laudenſis præcepit ut ſaltem ter in hebdomada reficeretur. Lectus nuda humus, cervical lapis, veſtis deſpecta.

B. Jacobi Oldi adoleſcentia.
Ejus converſio.
Pœnitentia.

VIII. Continuis ſermonibus populum ad meliora provocabat chariſmata, & oppida ruralia percurrens, egentibus univerſa exhibebat pietatis ob-

Proximorum amor.

obſequia. Ejus hortatu multi ad frugem vitam converſi mundo valedixerunt, præſertim nobilis Domicella Mirandulana, quæ cum ancillis & pediſſequis in Monaſterio ſanctæ Urſulæ Mediolanenſi ſanctæ Claræ habitum ſuſceperunt. Futuros eventus, & imminentia bella prophetavit, præmonuitque, ut qui rus colebant, in urbem ſe reciperent; negligentes ab hoſtibus capti, & in carceres ducti feram adhibuerunt fidem ſalutaria monenti. Ut captivis opitularetur, ad urbes tranſiit inimicorum, cunctiſque ubi licuit, caritatis miniſtrabat officiis. Tamdem infirmis per Xenodochia ſerviens, prædixit ſocio, utrumque brevi e vita diſceſſurum. Ille quatriduo languens pie obiit, ſepultus in clauſtro Minorum; hic levi & breviſſimo morbo correptus, hilaris, & jucundus illa ſæpe repetens verba: *Dirupiſti Domine vincula mea*, multis adſtantibus, & collacrymantibus, devote exſpiravit. Cadaver habitu obtectum Franciſcano, univerſa plebe comitante, delatum eſt in aulam civicam, ubi omnes conſpexerunt faciem decoram, membra mollia, odorem ſpirantia ſuaviſſimum. Hinc in Eccleſiam ſancti Juliani, a ſe in propriis ædibus conſtructam, & duplici Sacerdotio, aliiſque reditibus condecoratam, longo funere deportatum, ſepultum eſt prope altare. Poſt annos ſeptem exhumatum, viſum eſt integrum, pelle oſſibus coherente, optimum ſpirans odorem; & honeſto conditum eſt monumento, a genitrice ad dextrum prædicti altaris erecto.

Pie moritur.

Ejus funus.

Miracula.

IX. Quæ ſequuntur, patravit miracula. Jacens in feretro piam fœminam Antoniolam a gravi ſtomachi dolore, quo per annos duodecim torquebatur, liberavit. Quemdam biennio laborantem moleſto totius corporis dolore, in Eccleſia prædicta ſancti Juliani orantem, & ſacrificia Miſſæ pro ſua ſalute offerentem, domum remiſit incolumem. Sebaſtianum de Gorgonzola civem Laudenſem, commorantem in Burgo portæ Cremonenſis, lethaliter decumbentem, amiſſis viribus & loquela, a medicis derelictum, jam animam prope agentem in viſione confortavit. Invocaverat ille prius Dei Servum, emiſſoque voto de cavendis peccatis mortalibus, & viſitanda Eccleſia ſancti Juliani, ubi Vir Dei jacebat, rogaverat, ut priſtinæ reſtitueret valetudini. Monuit ille, ut redderet quæ promiſit, & tales addidit vires, ut poſt triduum ad Eccleſiam die feſtivo perrexerit, atque ſub Miſſæ ſacrificium apparitionem ſibi factam recitarit, & miraculum. Mariam Aloyſiam, nobilis viri Aloyſii de vinea Laudenſis uxorem, annis multis ſterilem, & prolem deprecantem, voti compotem effecit. Danieli juvenculo Joannæ Paderni filio, graviter ægrotanti apparens, monuit ut genitrici diceret eum liberatum iri, ſi ad ſepulcrum ejus ceream appenderet imaguncùlam. Ita factum, convaluit.

X. Joanna fratris Ottonis Laudenſis, Ordinis Prædicatorum, ſacræ Theologiæ Magiſtri ſoror, magnis tenebatur febribus, nec per multos dies poterat dormire. Accedenti ſemel Fratri dixit, tunc a ſe receſſiſſe beatum Jacobum, & monuiſſe, ſi liberari vellet ab ægritudine, habitum aſſumeret Tertii Ordinis ſancti Franciſci, eaque apparitionis exhibuit monumenta, ut vir religioſus conſilium probaret; & paulo poſt integram obtinuit ſanitatem. Bartholomæum adoleſcentulum a periculoſo peſtilentiæ tumore, matre rogante: & Faxinam, Joannis Galli conjugem, a fœdis ulceribus incurabilibus: Bartholinam Somarippam monſtruoſo capitis tumore, & obſtricta veſica vehementer dolentem, poſt promiſſas aliquot facultates pro cultu Eccleſiæ ſancti Juliani; anno MCCCCXXXVIII. Martinum Gallum annis XVIII. infirmum, annis decem nihil præter bellariola manducantem, emiſſo voto de ferendo ad ejus ſepulcrum cereo capite; Thomaſiam Bocchini ſuam affinem,

nem, mente captam, anno MCCCCXLIX. Dariam nobilis viri Jacobi de Fixiraga uxorem, a cancro dextram mamillam depaſcente, Aloyſium de Populo, nobilem Magiſtrum, & civem Laudenſem ſpecie cancri intra fauces, & genas exorta mirabiliter liberavit.

XI. Alia pleraque operatum prodigia referunt Laudenſes, & magna habent in veneratione, *Beatum* proclamant, & radiis coronatum caput cernitur in picturis antiquis. In catalogo Sanctorum, & beatorum Laudenſium compacto in tertia Synodo, ſub Reverendiſſimo Domino Michaele Seghiſio, inter reliquos connumeratur his verbis: *Beatus Jacobus Oldus, Tertii Ordinis ſancti Franciſci*. Et in viſitatione Eccleſiarum Laudenſium, quam habuit idem Epiſcopus anno MDCXXI. juſſit in Eccleſia ſancti Juliani corpus beati Jacobi decentius reponi, concepto his verbis decreto. *Ejus apud Laudam veneratio.*

Oſſa Jacobi de Oldo, Fundatoris Eccleſiæ ſancti Juliani, quem publicis documentis, & antiquis imaginibus capite radiatis, Beati *nomine hactenus inſignitum fuiſſe compertum eſt, leventur e depreſſo pavimenti ſitu, quo ex antiqua æde translata leguntur, & decentiori loco ſecus altare conſtituantur intra ſex menſes, ſumptibus obtinentium titulares hujus Eccleſiæ portiones, ſervato ritu Provincialium Conciliorum, circa reliquiarum ſacrarum compoſitionem præſcripto.*

Omnia hæc publicis inſtrumentis authentica Lauda recepi, & vitam ab ejus Confeſſario Sebaſtiano Dardadone Minorita, anno MCCCCXXIII. deſcriptam, ex qua ſupra dicta ſub compendio deſumpſi. *Quis ejus vitam ſcripſit.*

XII. Non longe a civitate Tudertina, in jugulo cujuſdam montis Tyberi fluvio imminentis, extructum eſt hoc anno a Nicolao de Uffreduciis, cive Tudertino, Cœnobium Divo Jacobo Apoſtolo ſacrum. Circumvicini populi locum hunc in magna habent veneratione, tum propter probos & pios viros, qui ibidem ſemper vixerunt; tum propter imaginem glorioſæ Virginis Mariæ multis miraculis celebrem, quæ in ſummo colitur altari, & plurimis tabellis circumcirca appenſis, gratias acceptas teſtantibus, commendatur. *Conv. Tudertinus. Gonz. in Provin. S. Franc. Con. 17.*

XIII. Alius item ædificatus eſt Conventus in oppido Bercorii, in Epiſcopatu Maleacenſi in Pictavia, a quodam pio viro Cicho nuncupato, & ab ejuſdem ſorore Coleta Tertium Ordinem ſancti Franciſci profeſſa, habita prius facultate a Benedicto XIII. cui plurimi adhuc obſequebatur in Gallia. Poſtea vir illuſtris Joannes de Bello-monte, ac Mathurina conjux, ejuſdem oppidi Domini, domum amœno quodam viridario decorarunt. Bis tota ferme periit incendio, qua de cauſa pauca rerum in ea geſtarum ſupereſt notitia. *Conv. Bercorii. Idem in Provin. Turon. Pictav. Con. 3.*

XIV. Sub hunc annum beati viri, Petrus Villacretius, ac alter Sanctojanus inſignem & devotum ſub titulo Domus Dei extruxerunt Conventum in Hiſpania, prope pagum Aquilariam, vulgo *Aquilera*, diœceſis Oxomenſis, ad ſextum lapidem ab oppido Arandæ Durianæ. Domum inhabitant Fratres ſtrictioris Obſervantiæ, provinciæ Conceptionis, quos Recollectos nuncupant, eo ipſo virtutis fervore, & diſciplinæ regularis integritate, qua optimi Magiſtri primos inſtruxerunt diſcipulos. Unde fit, ut per univerſam Hiſpaniam domus iſta valde commendetur. Jacet hic pulchro alabaſtri ſepulcro Petrus a Regalada, de quo inter Sanctos connumerando agebatur in Urbe, ita deprecantibus Rege Catholico, & Hiſpaniæ Dynaſtis. Ejus vitam nos alias dabimus opportunius. Sacellum elegantiſſimo opere ad Templi latus dextrum anno MDCX. conſtruxit Comes Mirandæ, Ducis etiam Pennarandæ titulo nunc inſignitus, & pretioſis, multiſque reliquiis, *Conv. Aquileræ. Idem in Provin. Concep. Con. 17. Mon. MSS. ejuſdem Provin. Anno 1448. & 1456.*

nobilibus thecis aureis & argenteis incluſis, pulcherrimo ordine diſpoſitis inſtruxit. Multis gradibus ab imo pavimento uſque ad ſummum fornicem ab ingreſſu ſacrarii, uſque ad parietem oppoſitum, & a dextro uſque ad ſiniſtrum parietem mira varietate ita lipſana diſpoſuit, ut omnes ſimul uno intuitu videri poſſint. Cortinis tribus nobilis texturæ ſacra hæc pignora operiuntur, & non niſi raro, magnoque pietatis apparatu, & digna veneratione oſtenduntur. Humili loco in eodem ſacello ſepulcrum ſibi poſuit pius Princeps, ut eiſdem Sanctis, quibus honorarium extruxit, tamquam patronis *apud Dominum ſe protegendum commendaret*, *ſiquidem credidit animam ſuam tot Sanctorum meritis adjuvari*; & prope ſacellum nobiles ædes conſtruxit, in quibus pietati & mentis recollectioni viri Principes, & conſanguinei poſſent vacare. Multam, & locupletem adjunxit ſacelli ſupellectilem, & ornamenta Sacerdotalia ingentis valoris. In aula Capitulari ſepulturam ſibi poſuerunt Comes Caſtrenſis, & Dux Lermenſis, ibique horum majores venerabili loco requieſcunt. In clauſtro jacere multa piorum virorum corpora incorrupta, referunt monumenta illinc transmiſſa.

Aug. lib. de cura pro mort. agenda c. 4. & 5.

Conv. Cuman. XV. Hoc anno conſecratam fuiſſe a Luchino Epiſcopo Eccleſiam Minorum Obſervantum, a ſancto Bernardino Senenſi in civitate Cumana ædificatam, ſcribit Franciſcus Bellarinus ejuſdem urbis hiſtoricus. Sed vel hoc anno non potuit conſecrari, vel a ſancto Bernardino non fuit ædificata, qui non niſi ante biennium initiatus eſt: neque adhuc hoc anno Tuſciæ fines tranſilivit.

Bellarin. in Epiſcop. Luchino.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Indic. ex Vatic.

„ I. SUpremo hoc anno ſui Pontificatus Bonifacius, præter ea, quæ ab „ Annaliſta referuntur, Fratribus noſtri Conventus Narnienſis quaſ„ dam litteras Apoſtolicas: *Sacræ Religionis &c.* XI. Kalendas Decem„ bris expedivit.

Carolus Feltrinus Tertii Ordinis floret.

Bajard. ex tabula SS. Tertiar.

„ II. Interea vero Carolus Feltrinus Tertii Ordinis ſancti Patris Fran„ ciſci alumnus in Marchia Tarviſina, omnibus Chriſtianæ Religionis vir„ tutibus, præſertim humilitate, caritate, oratione, & contemplatione „ mirifice ſplendens hoc anno properavit ad Dominum, die XIX. Januarii, „ ut in Sanctorum Tertiariorum tabula deſcribitur. Etiam hoc anno vivere „ deſiit mundo Sereniſſima D. Maria Siciliæ Regina, & ſoror Illuſtriſſimi „ Principis Caroli Bleſenſis, olim Britanniæ Ducis, quæ pietatem & devo„ tionem tanti Fratris æmulata, ſanctum Patrem Franciſcum ſingulari de„ votione proſequebatur: apud Fratres Minores electa ſepultura in noſtra „ Eccleſia Conventus Andegavenſis tumulata quieſcit. Monaſterii vero „ noſtrarum Clariſſarum in Anger Monachii in Bavaria Eccleſia antiquiſſi„ ma D. Jacobo nuncupata, hoc anno in Octava ſancti Patris Franciſci, ho„ ra ſecunda poſt meridiem, maximo fragore tota ſimul corruit; ad inex„ pectatum caſum concuſſæ obriguere Sorores, quæ nihilominus reaſſum„ ptis viribus, novam ſtatim reædificare facientes, quadrienni labore, „ duodecies mille ſignatæ pecuniæ expenſis libris, e ruderibus excitatam, „ & conſummatam, ut nunc videtur, habuere.

Chron. Provin. Bavariæ.

AR-

ARGUMENTUM.

Moritur Henricus Alſerus Miniſter, & in Comitiis generalibus ſubſtituitur Antonius Angelus a Pireto. Bernardinus Senenſis, admiſſo concionandi munere, miro animarum profectu per Italiam diſcurrit. Petrus Philargus ad Cardinalatum aſſumitur, cujas fuerit, ſerio tractatur. Jordano Urſino Cardinali commendatur Ordinis protectio. Ad Epiſcopatum aliquot promoventur. Tertii Ordinis profeſſores Religionem inſtituunt Eremitarum ſancti Hieronymi. Multiplicantur domicilia.

I. HENRICUS Alſerus Aſtenſis Miniſter Generalis, hoc anno, poſtquam Sodalitium annis ferme octodecim rexiſſet, Ravennæ pie deceſſit; & in templo ſancti Franciſci pulchro marmoreo ſepulcro in Eccleſiæ pavimento conditus eſt, inſculptis lapidi his carminibus. *Moritur Henricus Generalis Miniſter.*

Qui ſequeris Sancti pedibus veſtigia nudis
Franciſci, ſi pulchra juvant exempla tuorum,
Hunc quoque qui jacet hic, ſupplex venerare parentem:
Quem tulit Aſtenſi proles inſignis in urbe
Alſera, vir ſancta gravitate colendus, & omni
Eximia virtute nitens, cenſorque ſeverus,
Propter honeſtatis, & Religionis amorem:
Sic tamen ut pietas in cordis pectore ſemper
Firma foret, fideique pugil, contemptor honorum,
Ambitioſa quibus mortalia corda tumeſcunt,
Jam bis novenos Generalis rexerat annos,
Vixerat & noviesdenos Henricus in orbe,
Clarus in aſtriferi cum ſede receptus Olympi
Liquit humi longa confectum ætate cadaver.

II. Indictis Comitiis Argentinæ, uti placet Mariano & Marco, ſive Monacii in Bavaria, quod alii ſcribunt, electus eſt Henrici ſucceſſor frater Antonius Angelus a Pireto, ſeu de Perrecto, item de Birretis, quem Græcum & provinciæ Romaniæ facit Rodulphus, Latinum vero, & provinciæ Romanæ Marianus, & ſacræ Theologiæ Magiſtrum vocat doctiſſimum. Hic non minori proſecutus eſt affectu novellam Congregationem regularis Obſervantiæ, quam prædeceſſor fecerat Henricus. „ Natale ſolum fratris „ Antonii Angeli Marianus quidem narrando eſt aſſequutus: ſed ejus ori„ ginem quia præteriit, eam nobis hoc loco viſum eſt commemorare, ut „ obſequii videlicet noſtri argumentum demus illuſtribus viris, hodieque „ viventibus ex eadem familia, unde idem Antonius Angelus ortum duxit. „ Itaque illum & Marſum fuiſſe, & in oppido Pireto natum, parenteſque „ habuiſſe Angelum de Vinnitto clarum juriſconſultum, ac Juliam de Ma„ caphano, liquido apparet ex monumento ſepulcrali, quod eo in oppido „ inter rudera Eccleſiæ ſancti Petri antiquitus dirutæ inventum eſt. Fa„ milia de Vinnitto, quæ etiam Vendetta appellatur, cum in Marſis eſt „ pervetuſta, tum multos protulit omni ætate præſtantes viros, non modo „ ſcientia bonarum artium, ſed etiam bellica virtute, & gloria. Eumdem „ vero fratrem Antonium Angelum gentilem ſuum agnoſcit, ab ejuſque „ parentibus, recto curſu ad hunc annum MDCCXXXIV. perductam ſan„ guinis communionem ſeſe hauſiſſe gloriatur. Id quod legitimis docu„ mentis luculenter oſtendit. Quocirca prædicti ſepulcralis monumenti,

Capitulum Generale 70. Argentinæ. Antonius Angelus de Pireto Miniſter Generalis. Fovet Obſervantiæ.

ADDITIO ALIORUM.

Extat hujus rei monumentum in familia de Vendetta.

„ quod in Eccleſia ſancti Georgii Pireti conſpicitur prope ſacellum ſancti Cajetani, exemplum deſcribam, non iis quidem rudibus characteribus, quibus illa ætas utebatur, ſed noſtris elegantioribus:
„ *Hic ſunt Angeli de Vinnitto clari jureconſulti*
„ *Et Juliæ de Macaphano Conjugis oſſa ſita.*
„ *Frater Antonius Angelus Ordinis ſancti Franciſci.*
„ *Sacræ Theologiæ Doctor, & Hercules Heres,*
„ *Filii Monumentum PP.*
„ *Anno* MCCCLXXXIX.
„ Pertinet autem ſacellum illud ſancti Cajetani ad eamdem Familiam de „ Vendetta, quæ in ipſum jus obtinet ejus generis, quod Patronatus ap„ pellant. „ Fratrem Joannem de Stronconio hujus tenellæ familiæ Commiſſarium in officio confirmavit, & ſuum nuncupavit Vicarium. Paulo poſt multiplicatis domiciliis, præfecit eis, quæ accreverant in provincia ſancti Angeli, fratrem Nicolaum Auximanum: & in provincia Tuſciæ, fratrem Nicolaum de Uzano.

Surius, Capiſtr. & Anonym. in vita S. Bernard.
S. Bernardin. incipit concionari.

III. Hic cognita fratris Bernardini Senenſis virtute, excellenti ſanctitate, inſigni devotione, præclara in divinis litteris eruditione, concionandi provinciam demandavit: quam ille humiliter ſuſcepit, non ignorans Deo pergratum eſſe ſalutiferis ſermonibus ad eum miſeros mortales reducere, quos hoſtis Tartareus ad omne genus flagitiorum, mundique voluptates abſtraxerat. Primam concionem, ſeu concionandi præludium, habuit in ipſis feriis Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, ſub primo ſuo ſacrificio, ſed primum ſolemnem ſermonem dixit ex ſuggeſto eodem die anni ſequentis.

1. Cor. 9. 27.
Corpus ſuum domat.

IV. Cum vero experientia didiciſſet, execrabilem Satanam multos ſibi tendere laqueos, quibus in ſagenam ſuam adduceret, niſi multa uteretur vigilantia & circumſpectione; egregie adverſus ejus inſidias ſeſe communivit cum Apoſtolo *caſtigans corpus ſuum*; nec aliquid de vitæ ſuæ aſperitate remittens, ne aliis prædicans ipſe reprobus efficeretur. Non deerant tum qui a ſuſcepto hoc concionandi ſalutari ſtudio & opere illum revocare niterentur, propter corporis teneritudinem, quæ non ſineret ad loca diverſa proficiſci, item vocis raucedinem, quæ procul audiri non poſſet. Et ille quidem propemodum iis aſſenſurus videbatur, niſi conſcientia reclamaſſet, cui obluctari non debuit. Valde enim abſurdum, & ab omni ratione alienum fuiſſet, ſi pereunti mundo Dei verbum ſubtrahere voluiſſet. Interim animi dubius quid potiſſimum ſequeretur, ad Deum confugit, ſublatiſque in cœlum oculis, obnixe rogavit, ſi quidem gratum ſibi foret, ut in concionandi functione permaneret, ut propter ſanctiſſimæ Matris ſuæ merita ſanaret vitium gutturis, quod voci magnum afferebat impedimentum. Facile autem a Deo obtineri poteſt; quod ab illo præordinatum eſt, & divina providentia ſic conſtituit, ut *electi Dei amici precibus impetrent, quod ille ab initio dare eis decrevit*. Deus ob interceſſionem Matris ſuæ inſigni miraculo e gutture ejus depulit vitium illud, immiſſo ignito globulo, quo linguæ raucedo excocta, & curata fuit. Inde vero tanto animi ſtudio novum ille concionandi munus executus eſt, ut nulla ratione ſatis id explicari queat.

D. Virginis interventu vox ejus concionibus adaptatur.

Gregor. 1. Dialog. cap. 8.

Tentatur a muliere.

V. Amabat ille ſummopere corporis caſtimoniam & integritatem, id quod ſine inſano livore ſerpens tortuoſus ferre non potuit. Erant tum Senis duo honeſti conjuges, qui illum mire diligebant; ſenſit hoc Tartareus impoſtor, & fœminæ amorem corrupit, ut ſanctum Virum libidinoſe adamaret. Rarum eſt quempiam in hac vita reperiri, etiamſi eximia ſit ſanctitate præ-

præditus, cui non impuræ quædam cogitationes incidant: ſed illud in virtute, vel vitio eſt prompte reſpuere, vel moroſe aſſentiri. Cum ergo Bernardinus quandoque panis emendicandi cauſa exiiſſet, hæc fœmina illum ad ſe accerſivit, eoque ingreſſo, fores clauſit. Deinde: *niſi*, inquit, *te accommodes voluntati meæ, equidem inſigni te ignominia afficiam, dicamque te mihi vim afferre voluiſſe*. Tum Bernardinus in eas ſe anguſtias conjectum cernens, tota animi devotione intra ſe rogabat Dominum, ut in tam præſenti periculo ipſi non deeſſet; facinus enim illud valde execrabatur. Non neglexit Deus preces ſervi ſui, ſuggeſſit mox conſilium, ut diceret mulieri; ſi vellet ita fieri, ut ſe veſtibus nudaret. Dixit hoc ille, nec mulier diſtulit. Interim profert ille flagellum, quod apud ſe habebat, apprehenſamque fortiter fœminam egregie cedere cœpit, nec deſtitit, donec ardor libidinis in ea extinctus eſt. Ea cauſa impenſius deinceps mulier amavit ſanctum Virum, itemque maritus ejus, ubi is comperit rem ab eo geſtam. Tentantem flagellat.

VI. Suſceptum autem concionandi munus proſecutus, tanto animi fervore, & ſtudio conciones habuit, ut nomen ejus non ſolum in Italia, ſed toto etiam orbe celebraretur, tam ille efficacibus, & gravibus utebatur verbis, ut facile poſſet animadverti Spiritum Dei loqui per os ejus. Conciones ſuas ſolebat in tres, aut quatuor diſtribuere partes. Peroptabant autem ſinguli eas habere, vel ut eis daretur copia illas deſcribendi. Libelli ejus per regiones omnes ſpargebantur; per Hiſpaniam, Galliam, Angliam, Hiberniam, Scotiam, Germaniam, Hungariam, Cyprum, Aſiam, Græciam, per Orientem quoque, & exteros populos; qui acumen ingenii, intellectus perſpicacitatem, ſenſus ſublimes, & vitæ ejus ſanctitatem non mediocriter admirabantur. Ubivis locorum ejus fiebat mentio, & quæ ſe longe, lateque diffuderat fama, quam Dominus præclaris miraculis confirmabat. Fervidus in concionibus. Quæ a cunctis deſiderabantur.

VII. Ita ille ſancti Spiritus perfuſus rore, ferventiſſimus Dei præco factus eſt, in Italia, & Gallia Ciſalpina, in novæ lucis evectus montem. Cernens autem multam eſſe meſſem, ſed proh dolor! operarios paucos, urbes, caſtella, & pagos omnes peragravit, annuntians pigris, & deſidioſis mortalibus ſanctiſſimum nomen Jeſu: quod vas electionis Paulus *Portavit coram gentibus, & Regibus, & filiis Iſrael*, ut per hoc ſalutiferum nomen a Deo gratiam impetrarent, & miſericordiam, quo per veram pœnitentiam malam corrigerent vitam. Ea tempeſtate tota Italia jam plane jacebat obruta vitiis & flagitiis, oblita piarum exhortationum, quas olim acceperat. Omnes in id ſolum incumbebant, ut poſſent multas ſibi coacervare opes. Nulla cernebatur devotio in Religioſis & Eccleſiaſticis, nulla fides in plebejis, nulla miſericordia, modeſtia nulla, diſciplina morum nulla. Jactabant alii in alios maledicta, obſtinatis animis odio, & livore ſe invicem proſequebantur in duas factiones diſtracti. Interclusa erant itinera a latronibus; mare infeſtabant piratæ: Guelphorum, & Gibellinorum immodica inſolentia paſſim adeo ſæviebat & graſſabatur, ut fraterno ſanguine plateæ maderent. Ecquid vero poſſit atrocius commemorari? Parentes ſuas jugulabant proles, lætabanturque ſe illos, qui diverſæ eſſent factionis, laqueo præfocaſſe. Tanta exiſtebat infidelitas, & impietas, ut inſtar Ethnicorum plus deferrent tempori, quo eſſent ſtructuri domos, quam Dei præceptis obſervandis. Mundus plenus erat veneficiis & incantationibus, damnataque curioſitate futura cognoſcendi, & ſanandi morbos. Quæ ſi quis reprehendere voluiſſet, miſere conſpuebatur, & irridebatur. Raro feſtis diebus ibatur in Templum, ut Miſſa audiretur. Nemo verebatur leges, quibus alearum ludus interdicitur, properabant omnes ad loca illa ludorum. Inter- Matth. 9. 37. Act. 9. 15. Italia quibus malis tunc ſubjecta.

ternoſci non poterant dies profeſti, vel operarii, a feſtis: feſtis enim diebus ferme omnes ibant per plateas oſcitabundi & vagabundi. Omnibus his malis magnam anſam, multaque fomenta præbebat ſchiſma, quod tum in Eccleſia ultra annos quadraginta duraverat.

Ubique concionatur Bernardinus.

VIII. Hæc conſpiciens Bernardinus valde miſerabatur pereuntis mundi pericula. Itaque fiducia in Deo collocata, ibat per regiones & civitates, annuntiabat hominibus virtutes & vitia, gloriam & pœnas ſempiternas. Tanta autem divinæ gratiæ largitate perfundebatur, ut diligeretur ab omnibus & honoraretur, & cum multa reverentia exciperetur & auſcultaretur, haud ſecus atque quidam Chriſti Apoſtolus. Tantus hominum cœtus ad eum audiendum confluere ſolebat, ut ſummo mane ad concionis locum properarent, quo commodum ſibi poſſent locum vendicare: quodque majus eſt, nonnumquam adventabant complures a triginta milliaribus, incredibili deſiderio incenſi audiendi conciones ejus. Quotidie vero ante concionem cum multa devotione Miſſam celebrabat, animo in Deum ſublevato. Properabant omnes, & ſacris initiati & laici, ex pagis & oppidis, ut eum audirent concionantem, ſperabantque Sancti Spiritus gratiam in ipſos deſcenſuram, ut olim in Apoſtolos & credentes. Neque id ſane mirum, quando ille preco Dei admirabilis Sancti Spiritus unctus gratia adhortabatur ſuſpirabundos auditores ingenti voce, ut agerent pœnitentiam, Deumque iratum jejuniis & lacrymis ſibi conciliarent. Verba ejus & ſuavia erant, & efficacia, inſtar radiorum igneorum penetrabilia, corda omnium ipſum audientium emollientia, omnemque animorum duritiem conterentia. Vox ejus admodum ſonora & clara fuit, ita ut & prope & procul poſſet diſtincte percipi. Sermones illius haud quaquam inanes erant, aut mundani, vel mendaces & ridiculi; ſed divina pleni fœcunditate, quibus lapidea quævis pectora colliqueſcerent, atque emollirentur cum acerba animi contritione ad veram pœnitentiam: pii vero omnes divino amore inflammarentur. Penetrabat enim ſpiritus ejus mortalium omnium intimos pectorum receſſus.

Frequétiſſimi ad ejus cóciones accurrunt.

Act. 2. 3.

Ejus ſermo ſuavis & flexanimis.

Multi vere pœnitent.

IX. Hinc fiebat, ut ſua peccata cum multa contritione confiterentur, digneque & reverenter perciperent ſacroſanctam Euchariſtiam, qui multo tempore numquam ad ſacram communionem acceſſerant. Nemo facile conſequi poſſet, qui fructus ex beati Viri concionibus enati ſunt apud homines Chriſtianos: nec ſcripto comprehendi poteſt quot urbes, reſpublicas, & homines, livore & odio prorſus obduratos ad pacem, tranquillitatem & concordiam reduxerit; quot petulantes adoleſcentes, & laſcivas fœminas e fœdiſſimis carnis voluptatibus, quibus computruerant, ad honeſtam & caſtam vivendi rationem revocarit. Jubebat ut feſtos dies, quibus ſolebant vacare manuum laboribus, ad Canonum præſcriptionem obſervarent. Docebat populum ut ſacras ædes, & Sacerdotes in his miniſtrantes venerarentur. Multas honeſtas, ſed inopes puellas curavit matrimonio tradendas; apud locupletes a ſe converſos id efficiens, ut bona dote afficerentur. Videre licebat inveteratas inimicitias ad mutuam conſenſionem & benevolentiam redigi, quod alioquin incredibile videbatur, præſertim Vincentiæ, Bononiæ, Mediolani, Romæ, Peruſii, ubi pecudum more præ nimia feritate odii corpora cæſorum dilaniabant, & publice appenſa vendebant. Senis mortalibus odiis diffidebant, præcipuæ familiæ Thomas de Regazani, cum domo Thomaſina, Joannes Guidonis cum familiis Benincaſæ & Picolominea, homines de Monte Urſali cum Brachinis, neque per annos multos potuerunt alterna cæde ſatiari: omnes tamen Bernardinus ad ſummam unitatem reduxit.

Præparantur ad pacem.

Et meliorê frugem.

X. Cer-

X. Cernere erat fœminas pias, & Deo devotas, mundi pompis, & vanitatibus hactenus deditas, ponere torques & catenas aureas, abiicere ſpecula & unguenta, negligere capillorum compoſitionem, reſpuere ornamenta, quibus antea, ceu laſcivæ & impudicæ mulieres, perniciosiſſime in ſui damnationem abuſæ fuerant. Inſtrumenta omnium ludorum vetitorum, tabulas luſorias, taxillos, larvas, & id genus alias vanitates maximo numero ad ſanctum Virum adducebant, ut faceret pro ſuo arbitratu. Ille vero in foro igne extructo, omnia combuſſit. Fœminas in lupanaribus flagitioſe viventes ad pœnitentiam ſuis ſermonibus permovit, quibus ad contrahenda matrimonia e communi ærario dotes liberaliter tribuebantur. Uſurarii, piratæ & latrones ad meliorem frugem ſe recipientes, agebant pœnitentiam, reſtituebantque male parta, quorum ſumma nonnunquam mille aureos ducatos excedebat. Adeo tum princeps mundi hujus extrudebatur e regno ſuo, & Chriſtiana religio exaltabatur. Condebantur Xenodochia, defendebantur viduæ & pupilli; res omnes præter jus, faſque conquiſitæ reſtituebantur. Multi viri & fœminæ, contempto mundo & fallaciis ejus, abjectiſque non parvis facultatibus, crucem pœnitentiæ complectebantur, in paupertate & diverſis Monaſticis Inſtitutis Domino ſervientes.

Mulieres ad pudicitiam.

Mundi vana ludicra publice côburit.

Multi monaſticã vitã amplexantur.

XI. Multa quoque nova extruebantur Monaſteria, & collapſa inſtaurabantur. Quis vero certum poſſit inire numerum, partim nobilium, & præclarorum adoleſcentum, partim matura ætate & provectorum virorum, qui ſe in Cœnobia receperunt, vitam ſectaturi religioſam, ut Deo fideliorem poſſent exhibere famulatum? Franciſcanorum ſane ab ipſis fundamentis non pauca, eaque elegantia condebantur Cœnobia, in quibus Regula ſancti Franciſci, ſub ejus regimine obſervaretur. Quæ quidem Obſervantia ex ejus odorifera ſanctitate, uſque adeo magna, illo vivente, accepit incrementa, nt viginti parva Monaſteria, in quibus per totam Italiam plus minus centum viginti Fratres morabantur; cum hæc Obſervantia ſub Bernardini primis monaſticæ vitæ initiis inſtaurata eſt, ſub finem vitæ ejus in tantum aucta fuerint, ut trecenta numerarentur Cœnobia, & in iis Fratres amplius quinquies mille, præter eos, qui illo ſuperſtite, deceſſerant e vita, quorum non erat minor numerus. Quod ſi vero ea quoque connumerarentur Monaſteria, quæ Reges, Principes, & alii potentes viri toto orbe pro Fratribus Obſervantibus exædificanda curarunt, in quibus erat copioſiſſimus Fratrum numerus, in immenſum numerum abirent. Habitant enim Obſervantes Fratres non ſolum inter Chriſtianos, ſed etiam inter barbaros & infideles, orbem nniverſum lucidis exemplis ſuis illuſtrantes. Atque hinc perſpicuum fit completum eſſe vaticinium Reverendi Patris illius, qui Bernardinum monaſtico habitu induit, quando ait, * ingentes eum fructus Eccleſiæ ſanctæ allaturum. Surrexit enim tamquam alter Elias, *quaſi ignis, & verbum ipſius quaſi facula ardebat*, torpentia corda divino inflammans amore, ut peccatorum omnium remiſſionem conſequerentur, & Chriſti vitam. & doctrinam imitarentur. Elegit eum Dominus, populoque exemplum propoſuit, & ſignum conſpicuum, in quod intenderent, cuique ſe imitando conformarent.

Cœnobia multa Minnrum ædificata.

* *Vid. an.* 1401. n. 4.

Eccl. 48. 1.

XII. Hoc anno pridie Idus Junii Innocentius Pontifex creavit Cardinales duodecim, atque inter hos fratrem Petrum Philargum Minoritam Archiepiſcopum Mediolanenſem. Hic juxta datam ſuperius fidem, libet hujus Viri patriam, res geſtas, & infulas, quibus inſignitus eſt ante Cardinalatum, enarrare, & pro auctorum diſcordia veritatem ſerio examinare. Græcum fuiſſe, in inſula Cretenſi natum, ſcribunt Franciſcus Beſozzus in hi-

Petrus Philargus fit Cardinalis.

Ann. 1186. & 1190.

Cujas erat.

hiſtoria Pontificali Mediolanenſi, Marianus Florentinus, Marcus Ulyſſipponenſis, Petrus Rodulphus, Franciſcus Gonzaga, Panvinus, Ciaconus, & alii quamplurimi auctores. Novarienſem volunt alii, præſertim Carolus a Baſilica Petri Novarienſis Epiſcopus, & catalogus ſucceſſorum ſancti Barnabæ in Eccleſia Mediolanenſi, qui Cardinali Syrleto immerito attribuitur. In Churſinallo vico, in montibus ſito, ſub plebe Eumeniæ, Novarien. diœceſis natum contendunt quædamque carmina rudia ante ducentos annos, ut credunt, in ſacrario Eccleſiæ ſancti Juliani, inſulæ non longe a Churſinallo inciſa. Carolus ita tranſcripſit.

Quintus Alexander de religione Minorum,
Ex Churſinalli Dominis fuit iſte Monarcha
Sacræ ſcripturæ vir in artibus, atque ſupremus:
Sicut teſtantur libri, quos ſcripſit in iſtis.
Integer ut vivens virgo fuit, integer eſt nunc
Corpore Bononiæ, qui languida corpora ſanat.

Inferius hæc leguntur.

Epitaphium fratris Petri Novarienſis Epiſcopi, Alexandri Papæ V. poſtea nominati.

Vide Sigon. lib. 9. de Epiſc. Bononien.

XIII. Et ne negotium faceſſeret cognomen *Cretenſis*, dicit Carolus propterea ita nuncupatum, quia longo tempore ea hæſit in Inſula, & religioſum ſubiit Inſtitutum. Conſuetum autem eſſe monet in illa gente montana, ut in longinquas abeat regiones, quia domi res eſt anguſta. Bononienſes eum ſibi vendicant, allegantes teſtimonium cujuſdam Canonici ſancti Joannis, qui eas res, quibus ipſe interfuit, in Chronicis a ſe compactis enarrat, atque inter hæc iſta tamquam a ſe audita recenſet: *Alexander*, inquit, *tempore mortis ſuæ publicavit quod erat civis Bononienſis, licet de vili progenie, & in Saragaſſa natus, & quod in ſua juventute dilectus a quodam Magiſtro de Ordine Minorum Veneto, conduxit eum Venetias, deinde Pariſios, ubi fuerat magiſtratus, & deinde in Candia, ubi diu ſtetit, & ideo de Candia dicebatur.*

XIV. Ego vero, ſi in hac re liceat judicium proferre, dixerim vere ortu Cretenſem fuiſſe, tum quod potior auctorum pars in hanc abeant ſententiam, tum quod *Cretenſis* perpetuo cognomine, cujas fuerit, pro Franciſcanorum more ſignificare voluerit; neque id aliquando in uſu fuerit, ut a loco incolatus, aut ſuſcepti Monachatus nomen ſibi Fratres adſciverint; tum denique quod in vetuſtis Chronicis MSS. & apud Franciſcum Gonzagam ultra Candiæ inſulæ nomen, etiam oppidi, in quo natus ſit, nomen adhibeatur: *Non procul*, inquiunt, *ab urbe Cyteo*, *vulgo* Candia, *in territorio Chareſſarum*, *prope oppidum Sumetum*, *pago Platipochio*, *ortus eſt Petrus Philargus de Candia*. Et in Commentariis, quos in Magiſtrum edidit Sententiarium, aliiſque ejuſdem operibus, Petri de Candia nomen præfigatur. Unde Chronicon magnum Belgicum natione Græcum affirmat. Ut vero in alias terras trahatur, recens & violentus videtur conatus, quantumvis vetuſti obtrudantur verſus & chronica.

Chron. Belg. an. 1409.

XV. Genere ignobilem fuiſſe omnes conſpirant, & ea ætate paternis laribus valedixiſſe, qua neque parentes, neque conſanguineos ullos potuit cognoviſſe. Mendicantem ajunt a quodam Minorita ſuſceptum, & optima explorata indole, religioſa veſte donatum in primario Cretarum Monaſterio. Græcis & Latinis optime inſtructum in Italiam duxit, Oxonium miſit, Pa-

Ejus exordia, & profectus.

Digitized by Google

Pariſios revocavit, neque juvare deſtitit, donec artes liberales, & ſacras litteras perfecte apprehendit, & Doctoratus inſignia ſuſcepit: Mediolanum miſſus, ut quas didicit ſacras litteras, alios doceret, brevi tempore celebris evaſit Theologiæ profeſſor, & divini verbi declamator. Per id tempus Joannes Galeatius Vicecomes inter Inſubres Regulum agebat, idque præcipuum ornamentum, & fulcimentum ſui poſuit ſtatus, ut ſelectos viros prudentia & doctrina ſpectabiles conſiliarios adhiberet. Inter hos primum locum Petro detulit, & rerum ſummam penes eumdem repoſuit. Ut vero bene merenti dignum prœmium, & juſtus honor non deeſſet, infula Pontificia non in una, aut infima Eccleſia, ſed in pluribus, eiſque nobilibus condecorari curavit.

XVI. Tot rexiſſe Epiſcopatus ſcribunt auctores, ut difficile valde ſit regiminis ordinem obſervare, aut tempus præfecturæ metiri. *Novarienſis* Eccleſiæ Antiſtitem fuiſſe ſcribunt Carolus a Baſilica Petri; Umbertus Locatus: *Vincentinæ*, Ciaconus, Ripamontius, catalogus Syrleti, Claudius Roberti: *Brixienſis* idem Carolus: *Placentinæ* Locatus: *Patriarchatus Gradenſis*, Beſozzus, Syrletus, Ciaconus, Bartholomæus Piſanus, Franciſcus Gonzaga: *Mediolanenſis*, omnes quotquot de hac Eccleſia ſcribunt. Ego ſane de Brixienſi & Gradenſi Eccleſiis valde ſubdubito, de reliquis probatiſſima ſuppetunt monumenta, atque eo ordine omnes fuiſſe adeptum, ut a Placentina ad Vincentinam, ad Novarienſem, ad Mediolanenſem aſcenderit. Quot rexerit Eccleſias.

XVII. Quid pro his honoribus Galeatio Vicecomiti rependerit, & quæ præſtiterit obſequia, ſuperius monuimus, dum in Boemiam miſſum diximus ad Cæſarem Wenceslaum, pro adipiſcendo titulo Ducatus Mediolanenſis, apud quem omnia ex ſui Principis voto dextere peregit. Talis ac tantus erat in Galeatii oculis, ut vivens primum regni adminiſtrum voluerit, & moriens filiorum ſcripſerit tutorem. Dum huic curæ incumbit, & Ducatum, ac Archiepiſcopatum Mediolanenſem inter ſeditioſorum turbas, & fluctuantis populi viciſſitudines magna regit prudentia, ab Innocentio Pontifice, qui viri virtutem, ſcientiam, ac prudentiam olfecerat, Romam evocatur, & memorabili hac creatione, ex qua tres Pontifices Romani, Gregorius XII. Alexander V. & Martinus V. prodierunt, Presbyter Cardinalis tituli ſanctorum duodecim Apoſtolorum renuntiatur. Anno ſequenti xv. Kalend. Junii Legatus a latere in Patriarchatus Aquilejenſem, & Gradenſem, atque ad Inſubres & Liguriam mittitur, pro ſalute (ut in ſuo diplomate Pontifex ſcribit) Principum, nobilium, civitatum, & provinciarum. Deinde ad civiles motus, ſeditiones, & diſſentiones Mediolanenſium ſedandas Viterbio ab Innocentio amandatus, legationem hanc etiam ſub Gregorio XII. Innocentii ſucceſſore ſuſtinuit. Annis ſex Eccleſiam Mediolanenſem gubernaſſe ſcribit Beſozzus: ſed anno MCCCCII. deſtinatum hujus Eccleſiæ Antiſtitem ex ipſo Beſozzo, & catalogo Præſulum Mediolanen. apud Claudium Robertum ſupra aſſeruimus, & non niſi anno MCCCCIX. datum ſucceſſorem in eadem Eccleſia Joannem Vicecomitem, præter hos auctores referunt Chronica Boſſiana. Probabile valde eſt, eum Eccleſiam retinuiſſe uſque ad aſſumptionem ad ſummum Pontificatum. Ejus intuitu Galeatius Dux multa prædia eidem Eccleſiæ aſſignavit, ipſique Petro Wenceslaus Cæſar Principis titulum & dignitatem conceſſit. Reliqua ejus geſta ſub ſummo Pontificatu referemus. Ann. 1390. Bis legationem obit Apoſtolicam.

XVIII. Alium etiam creavit Cardinalem Jordanum Urſinum Romanum, Archiepiſcopum Neapolitanum, quem Ordinis noſtri voluit Protectorem, Jord. Urſinus Ordinis Protector.

Ann.1390.
Fr.Nicol. Epiſc. Aſſiſii.
Fr. Alexius Bobien.
Fr. Didac. Marrochitan.

mortuo etiam hoc anno Franciſco Cardinale Carbono, quem Protectoris munus ſuperius diximus obiiſſe. Aſſumpſit ad infulas Pontificias hoc anno Innocentius, qui ſequuntur, Minoritas; fratrem Nicolaum Vannium Papæ Pœnitentiarium, ad Eccleſiam Aſſiſiatem in Umbria, Pontifici immediate ſubjectam, in locum Jacobi, II. Nonas Februar. Fratrem Alexium de Segnio ad Bobienſem in Lombardia, & Ducatu Mediolanenſi, per obitum Uberti de Torrano Placentini, VI. Kalendas Octobris. Fratrem Didacum de Xericio ad Marrochitanam in Africa, per translationem Angeli ad Aurienſem IX. Kalendas Auguſti.

Fr. Nicolaus Inquiſitor.

XIX. Hoc tempore Magiſter Joannes de Saravalle Provincialis Marchiæ, Miniſtri Generalis auctoritate deputavit Inquiſitorem in Piceno, ab Urbini civitate, uſque ad Aſculanam, fratrem Nicolaum de Sarnano Theologum inſignem, & rerum agendarum peritum. Eumdem ſub Gregorio XII. in Romandiolam tranſtulit Magiſter Angelus Senenſis Vicarius Apoſtolicus Ordinis a Gregorio in ſchiſmate conſtitutus.

Ordinis S. Hieronymi fundatores Tertii Ord. S. Franciſci.
Sabell. ænead. 7. lib. 9.
Marian. lib. 4. c. 6.
Morig. de orig. relig. lib. 1. cap. 42.
Vergil. de inventor. rerum lib. 7. c. 3.
Ann. 1377. n. 4.

XX. Hoc tempore initium habuit Ordo eremiticus ſancti Hieronymi in Feſulanis montibus II. M. P. ab urbe Florentina. Auctor fuit Carolus Montis Granelli prope Montem Alvernæ Comes, & cooperarius Gualterus Marſus Tertium Ordinem ſancti Franciſci profeſſi. Tertium addunt alii quemdam Redonem, etiam Montis Granelli Comitem: ſed non immerito ſuſpicatur Polydorus Vergilius, unum atque eumdem Carolum, & Redonem fuiſſe, quando utrique æque dignitatis titulus competit, & *Redonis* vocabulum cognomenti loco poſſit haberi. Ædiculam in montibus ſitam, beatæ Mariæ de ſancto Sepulcro ſacram ab Antiſtite Feſulano impetrarunt, & refectam ea pietatis fama ſub tertio ſancti Franciſci Inſtituto coluerunt, ut multi adhæſerint diſcipuli, atque hi ſub diſciplina beati Thomaſucii enutriti, ex quibus unum patria Luſitanum in Hiſpaniam religionem hanc antea invexiſſe ſuperius præmonuimus. Circa fundationis Hiſpaniæ tempus, & Inſtituti approbationem Pontificiam vide Joſephum Siguntinum illius Ordinis Hiſtoricum. Poſt paucos annos Inſtitutum approbavit Gregorius XII. deinde, aſſumpta regula ſancti Auguſtini, confirmavit Eugenius IV. & multis munivit privilegiis. Profeſſores nativo leucophæi coloris vellere, in memoriam prioris habitus, inquit Marianus, amiciuntur, pallio rugato a ſummo ad imum ſciſſo, ſcortea zona tunicam cingunt, & calepodiis pedes Franciſcano more ad noſtram uſque ætatem muniebant. Congregationem hanc Feſulanam ab Hiſpana diverſam facit Siguntinus. Obiit Carolus fundator Venetiis, anno MCCCCXIX. caput in domum Feſulanam, ubi Ordo ſumpſit initium, translatum eſt. Claruit etiam hoc tempore ſub eodem Inſtituto Pœnitentium ſancti Franciſci frater Stupa Fulginas, ſocius beati Thomaſucii, de quo ſatis egimus alias. Spiritu prophetiæ illuſtris multa protulit, & ſcripſit vaticinia.

Siguntin. tom. 2. lib. 1. c. 2. & 7. & lib. 3. c. 7.
Fr. Stupa Fulginas.
Tom. 7. an. 1331. n. 21.
Ann. 1377. n. 4.

Conv. in Prov. Tuſciæ Conv. 4.
Ann. 1216. n. 20. & in addition. ad tom. 1. n. 7.
Conv. Capriolæ.

XXI. Sub annum hunc ſanctus Bernardinus Senenſis habita una atque altera concione in urbe nativa, prope arborem a ſancto Franciſco plantatam, de qua ſuperius diximus, obtinuit a Joanne de Jandarone Rectore Xenodochii Senarum, Eremitorium D. Onofrio de Capriola ſacrum, M. P. ab urbe ſemotum; ea tamen lege, ut quotannis Fratres in beneficii recognitionem libram unam ceræ penderent in feſto Virginis Annuntiatæ. Nullo negotio Hoſpitalarios in ſuam ſententiam traxit, recenti adhuc memoria eorum, quæ ſæviente magna peſtis contagione, in Xenodochii præſtitit obſequium. Domunculam rudi materia adjunxit pius adoleſcens, & Fratres induxit, quibus ipſe præfectus in laboribus, oratione, jejuniis, & vigiliis exemplo prælu-

luxit. Pauperculam hanc ædem Petrus Paulus Senenſis, provinciæ Tuſciæ Miniſter, reluctantibus Conſodalibus dejecit, & aliam longe nobiliorem ipſi primo ſtructori Bernardino ſacram, anno MCCCCLXXIII. ſuperextruxit: ſed & hanc poſt temporum intervalla cives demoliti, aliam pulchriorem, & ampliorem erexerunt. In templo & Sacello divi Antonii quieſcunt multorum piorum Patrum corpora, quorum nomina & virtutes dabimus annis, quibus obierunt. Servantur in loci ſacrario aliquot ipſius Sancti fundatoris exuviæ, veſtes, libri, ſigillum, plurimæ ſchedæ ejus manu ſcriptæ, & libellus membraneus miraculorum viginti, quæ poſt mortem patravit.

XXII. Paulo poſt domum alteram, ſancti Joanni ſacram, ſuis Conſodalibus Bernardinus acquiſivit in loco Sergiani II. M. P. a civitate Aretina in Etruria. Cum enim multa bona opera in urbe patraſſet, & populum ab erroribus & peccatis ignito eloquio retraxiſſet, rogarunt ut apud ſe maneret, vel ex ſociis aliquem traderet. Ingens inter cetera præſtiterat eis Vir ſanctus beneficium. Extra urbis mœnia fons antiquus erat in quodam nemore, ab idololatris olim Apollini conſecratus; & adhuc ſub illud tempus quodam ſuperſtitionis retinaculo civibus myſterioſus. Solebant eo Aretini, & alii circumquaque vicini, tamquam ad oraculum confluere, reſponſa petentes ad occultas quæſtiones, & remedia morbis, præſertim puerorum, curandis. Adverſus occultum hunc Dœmonum cultum, & ignari populi ſuperſtitionem, agendum viriliter duxit Bernardinus, & primo quidem concione in foro univerſæ urbis multitudini habita, omnium animos confirmavit, ut hanc ſuam ignorantiam, & Dœmonum fallacias procul facerent, ſecumque irent ad impuriſſimorum ſpirituum habitationem prorſus abolendam. Aſſumpta cruce, ipſe prævit, univerſus Clerus ſequebatur, ac populus erecto vexillo cathedralis Eccleſiæ. Sed cum ad nemus acceſſiſſent, tanta orta eſt ventorum, & pluviæ tempeſtas, ut terra ipſa videretur e ſuis ſedibus dimoveri, arbores radicitus evelli, & Crucis vexillum in partes diſcindi. At intrepidus Bernardinus populi animos erexit, & dœmonum artes propalavit, mox arrepta ſecuri, arbores fontem obumbrantes dejicere, & malleo fanum dœmonis ipſe cœpit contundere, aramque evertit, fontem lapidibus obturavit, populo & Clero certante ad obſequium. Super lapideum acervum, crucem, quam tulerat, repoſuit, & paulo poſt lapidem magnum erexit in titulum, adpicta beatæ Virginis effigie. Atque hæc ita cœpit miraculis clareſcere, ut turmatim populi confluerent; & ubi prius tot ſuperſtitiones exercebant, vota perſolverent, & oblationes exhiberent. Unde factum eſt, ut plebs inſignem condiderit ædem in ſanctiſſimæ Virginis honorem, quam ob crebra ſubſecuta miracula appellavit *ſanctæ Mariæ gratiarum*. Demum, rogante Bernardino, Eugenius IV. quotannis in nativitate ejuſdem Virginis Templum hoc multis, iiſque magnis Indulgentiis commendavit. Habitant illic Patres Jeſuati * & crucem a Bernardino lapidum acervo impoſitam, reverenter cuſtodiunt in ſacello ejuſdem nomini conſecrato.

Indid. Conv. 5. Conv. Sergiani.

Surius in vita S. Bernard. c. 11. Marian. cit. c. 5. legenda MSS. Fontem Dœmonibus dicatum, aram & lucum S. Bernardinus deſtruxit.

* *Nota Jeſuatorum Congregationem jamfuiſſe ſuppreſſam.*

XXIII. In Conventu autem Sergiani, quem ſuis Conſodalibus propter hæc acquiſiviſſe diximus Bernardinum, multi floruerunt Viri pietate inſignes, & diem illic obierunt Angelus de Civitella, & Joannes Riccius, qui in humili ſtatu Laicorum, ſeu Converſorum, tantam prætulerunt prudentiam, & vitæ ſanctimoniam, ut Vicarii provinciæ Tuſciæ inſtituti ſint; & poſterior miſſus ſit diſciplinæ Monaſticæ reformator ad Monachos ſancti Salvii prope Florentiam, & Vallis Umbroſæ, necnon ad Fratres Ordinis Servorum beatæ Mariæ Montis Aſinarii, ſive Sanarii, uti ſcribit Archangelus Gia-

Gianius, Servitarum hiſtoricus, qui de prædicto Riccio, quem Franciſcum appellat, ita ſcribit : *Graſſante eo tempore* (circa annum MCCCCLXXX.) *peſtilentia, Novitii Annuntiatæ de Florentia, ne eo morbo conficerentur, in Sanario quamplures menſes diverſari coguntur, quem locum tunc ſæpe viſitabat, & quodammodo regebat (ſi vera ſint, quæ ex hiſtoria Franciſcanorum* * *circumferuntur) frater Franciſcus Riccius Florentinus Feſulanæ Obſervantiæ Minorum Laicus, vir alioquin admirandi exempli, ſummæ prudentiæ, & incredibilis humilitatis. Quare autem id acciderit, ut qui paulo ante jugum a regulari congregatione Servorum excuſſerant, nunc alieno Paſtori ſeſe mancipaſſent, non eſt ita facile diſcernere; niſi quis arbitretur peſſimum illud morbi contagium hujuſcemodi novitati occaſionem præbuiſſe, ut a venerabili & ſimplici illo religioſo ſpirituales conſolationes, & totam ſui adminiſtrationem recipere PP. noſtri, quam penitus deſtitui, maluiſſent.* Jacet etiam in eodem Conventu Antonius Nerus Aretinus, qui poſtquam inter Patres Conventuales Magiſtrum Sententiarum Pariſiis expoſuerat, & multas ediderat elucubrationes, tranſivit ad Obſervantes.

Gian. in Annal. Serv. centur. 3. lib. 3. c. 9.

* *Citat Gonzagam ubi agit de hoc Conventu.*

Conv. Majoris. Gonz. in Prov. Princ. Conv. 6.

XXIV. In regno Neapolitano, & Diœceſi Amalfitana ad oppidum *Majoris*, vulgo *Terra di Majori*, in ipſo littore maris Tyrrheni, circa hunc annum conſtructum creditur Cœnobium Minoritarum, addito templo ſatis anguſto & magnifico, convicinis populis commendatiſſimo ſub ſancti Franciſci invocatione. Irruentibus in has oras Turcis Africanis, domus tota periit incendio, & monumenta abierunt in cineres, quorum jactura non potuit reparari, reſtauratis ædibus per oppidanos.

Chiavellus de Chiavellis.

XXV. Hoc anno die XXIII. Decembris Chiavellus de Chiavellis nobilis miles Fabrianenſis, qui cum laude meruit ſub Philippo Maria Vicecomite Duce Mediolanenſi, & Republica Veneta, publico deſuper confecto inſtrumento, quod aſſervatur penes Moniales ſancti Romualdi, emit ab Abbatiſſa, & Sororibus Monaſterii ſanctæ Mariæ Vallis-Saxeæ (ita cognominati a primo incolatu, ſed tunc ſiti intra oppidum in platea, ſeu diſtrictu ſancti Joannis, quod poſtea unitum eſt prædicto Monaſterio ſancti Romualdi) eremitorium Vallis-Saxeæ, ob Fratrum receſſum ad ipſas, propter priſtinam poſſeſſionem devolutum, ſoluto pretio centum ſexaginta duorum aureorum; & tradidit Fratribus Regularis Obſervantiæ. Ita erga novæ Congregationis profeſſores afficiebatur, ut omnia neceſſaria ſubminiſtraret, & quotieſcumque liceret, cohabitaret, diviniſque intereſſet officiis. Venetiis decedens ultimis tabulis curavit in templum iſtud corpus transferri, & contumulari præclaræ fœminæ Luciæ conſorti. De Cœnobio & viro hoc alias egimus diffuſius, & perpetuum diximus habitaculum fuiſſe Virorum illuſtrium, quorum aliquos indicavimus, aliorum dabimus opportunius ampliorem notitiam.

Tom. 1. an. 1215. n. 21.

Conv. Athyæ.

XXVI. Innocentius Pontifex conceſſit hoc anno facultatem Vicario, & Fratribus provinciæ Boſnæ, ut admittant domum ſibi ædificandam in oppido Athya, quinque Ecleſien. diœceſis, a nobili viro Joanne de Maroth Bano Machovienſi : *Sacræ Religionis*, X. Kalendas Novembris. An ædificaverit, ignoro; non enim invenio recenſitum, inter alios Conventum iſtum a noſtris auctoribus. Hoc anno dedit etiam facultatem, quam alias diximus, transferendi Monaſterium Portuenſe Clariſſarum, ad preces Philippæ Reginæ Portugalliæ : *Sacræ Religionis*, IV. Idus Martii : quam denuo confirmavit Martinus V. anno ſecundo ſui Pontificatus, cujus diploma dabimus in Regeſto. Deinde alteram Monialibus ſancti Laurentii Panis-pernæ vendendi quaſdam poſſeſſiones pro ſolutione debitorum : *Perſonas, quæ mundi*, Kalendis Septembris.

Tom. 4. an. 1258. n. 25.

SUP-

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. ELectionem, Coronationem, & Juſiurandum, cui ſe obſtrinxerat novus Pontifex Innocentius VII. breviter ſupra expendimus. Expectabant optimi quique ſub iſto Pontifice, maxime quod Benedictus ſciretur non diſſentire, ſublato ſchiſmate, unionem Eccleſiæ videre. Et quis aliter ſuſpicari poterat, ſi Innocentius antequam promoveretur palam ſuos prædeceſſores, quod vel non curaſſent, vel neglexiſſent pacem, & Eccleſiæ unitatem, damnabat; & promotus coram Cardinalibus juraverat ſe renuntiaturum ſemper fore Papatui, ſi tollendi ſchiſmatis occaſio fieret? Attamen ut ſe Petri pallio indutum, ac Pontificia Thiara redimitum conſpexit, ſui ipſius oblitus, nihil magis abhorrebat, quam de ſchiſmate tollendo loquentes, quos ad mortem perſequebatur. Et quidem ob eam cauſam Romanorum plures per Ludovicum ſuum ex fratre nepotem inſontes periere; quam rem ut novit populus, cucurrit ad arma, & Pontifex aufugiens cum Ludovico, prope Viterbium tenuit; unde paulo poſt miſſo Paulo Urſino cum militibus, armis populum fregit, & plurimis damnis illatis, tamdem ab eodem populo in Urbem revocatus fuit; quo perventus pridie Idus Junii duodecim Cardinales creavit, inter quos fratrem Petrum Philargum Minoritam Archiepiſcopum Mediolanenſem. Firmi etiam in Piceno Principem præfatum ſuum nepotem fecit, ac illius totius Marchiæ Gubernatorem.

Dogl. cit. fol. 410.

„ II. Interea Leonardus Giffo, qui ex Miniſtro Generali, a Clemente VII. creatus Cardinalis, & Neapoli captus a Gentile Cardinale Legato Urbani VI. tamdem liber dimiſſus fuerat, ut ſupra dicebamus, tamdem a Benedicto XIII. Antipapa Epiſcopus Oſtienſis, & Velitranus renuntiatus, Avenione obiit hoc anno, ſepultus apud Minores. Henricus pariter Alferus Aſtenſis Miniſter Generalis, cum annis fere XVIII. Ordinem rexiſſet, Ravennæ pie deceſſit, & in Templo ſancti Franciſci pulchro marmoreo ſepulcro in Eccleſiæ pavimento conditus eſt. Cui in Comitiis indictis Argentinæ, ſive ut aliis placet Monachii, frater Antonius Angelus a Pireto ſuffectus eſt. Ruſſiæ Vicariatum inter hæc tenente fratre Georgio de Sanok.

ARGUMENTUM.

Decedenti Innocentio Pontifici ſuccedit Gregorius XII. Beata Coleta virgo Dei monitu reformationem aggreditur Ordinis ſanctæ Claræ, quam ſumma conſtantia, & miraculorum gloria proſequitur. Conſtruuntur aliquot Cænobia.

I. PAUCA hoc anno occurrunt Pontificia monumenta, ob turbas Romanorum, a Ladislao Rege Neapolitano Imperium Urbis, & ſtatus Eccleſiaſtici ambiente, in Pontificem concitatorum. Vicit ſua prudentia & æquanimitate Innocentius adverſariorum ſtudia, & Ladislaum diris devotum tamdem edomuit; atque Viterbio, quo populi furorem declinaturus, receſſerat; in Urbem regreſſus, Capitolium, quod cum Senatu ab ipſo defecerat, die XXIII. menſis Auguſti in ſuam poteſtatem recepit. Rebus compoſitis, dum majora molitur, hoc anno VIII. Idus Novembris granda-

dævus deceſſit Romæ, anno II. & die XXI. ſui Pontificatus, ſepultuſque eſt in Vaticano in ſacello ſancti Thomæ, quod Pœnitentiariorum uſibus præcipue deſerviebat.

Moritur Innocentius.

II. Vacavit Sedes Apoſtolica dies XXIII. Etenim poſt novemdiales exequias Innocentii, & frequentia colloquia Cardinalium, Principumque officia, ut diuturno obviaretur ſchiſmati, Angelus Corarius nobilis Venetus, ex Epiſcopo Caſtellano Patriarcha Conſtantinopolitanus, Piceni Præfectus, & Cardinalis ſancti Marci, *pridie Kalendas Decembris* ad ſummum Pontificatum octogenario major evehitur, eo potiſſimum conſilio, ut brevi deponeret, quod diu retinere per ætatem non liceret. Juraverat enim Benedictus pſeudo-Pontifex ſe quem prætendebat Pontificatum relicturum, modo id etiam faceret qui Romæ ſedebat, atque ita conſuleretur unitati, & paci Eccleſiaſticæ, alterius aſſumptione: qua de cauſa venit Genuam uſque, ſed graſſante ubique peſte, rediit hoc anno Niceam. Promiſit Angelus ſe primo quoque tempore loco ceſſurum, ut dignitatis æmulum ad abdicandum induceret, quod electores movit ut Pontificem renuntiarent, ita ut magis procurator ad alternam depoſitionem, quam Pontifex factus exiſtimaretur. Sed vel tunc ſuæ majeſtatis auctores fefellit, vel poſt dominandi libido, & ſupremæ dignitatis amor ita hominem poſſedit, ut etiam nolentem opus fuerit ſemel atque iterum e ſolio deturbare. Nomen ſuſcepit Gregorii XII. & & coronationis inſignia Nonis Novembris in Baſilica Vaticana per manus Ludovici de Fliſco ſancti Adriani Diaconi Cardinalis, S.R.E. Archidiaconi.

Succedit Gregorius XII.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Card. de Salva Minoribus addictiſſimus. Apud eos ſepelitur.

,, Mortuus eſt itidem hoc anno IX. Kalendas Septembris, ad Monaci arcem in finibus Liguriæ, Michael de Salva Navarrus Hiſpanus Civis, & electus Epiſcopus Pampilonenſis, Diaconus Cardinalis ſancti Georgii in in Velabro, Martini Cardinalis Pampilonenſis fratris filius, Inſtituto Minorum addictiſſimus. Sepultus eſt in Templo eorumdem urbis Niceæ, haud procul a Monaco ad mare conſtitutæ. Ciacconus XVII. Kalend. Septembris, deceſſiſſe, & Avenione in Eccleſia Carthuſianorum ſanctæ Mariæ de Bono-paſſu aſſerit fuiſſe ſepultum; ſed contradicunt Joannes Mariana, & Hieronymus Zurita, ille in ſuis de rebus Hiſpaniæ Commentariis, hic in hiſtoria Aragonenſi, & in Indicibus rerum ab Aragoniæ Regibus geſtarum. Quid ſi fortaſſe Nicea translatus ſit Avenionem, ut in eodem ſacello cum Cardinale patruo conderetur? Ita indicare videtur epitaphium quod Cardinalium Nomenclator exſcripſit.

Mariana lib. 19. c. 13. Zurita lib. 10. c. 81. & in Indic. lib. 3. anno 1406.

III. Porro Innocentius etiam in mediis tumultibus aliquot conceſſit Minoribus privilegia; & Pœnitentiarios inſtituit in Baſilica ſancti Petri fratrem Laurentium de Sabina Romanum, qui prius officium hoc exercuit in Eccleſia Lateranenſi, & fratrem Onofrium Angeluccium Tudertinum, computari voluit in numero ſenario Pœnitentiariorum ejuſdem Baſilicæ. Diplomata hujus inſtitutionis dabo in Regeſto; plura enim continent, quæ conducant ad notitiam hujus officii, & perſonarum in eiſdem expreſſarum. Fratrem Joannem Zouth Angliæ Miniſtrum per Commiſſarios, auctoritate Franciſci Cardinalis Sabinen. Ordinis Protectoris injuſte traductum, & ab officio depoſitum, reſtitui curavit: *Regis pacifici*. VIII. Idus Martii. Conceſſit etiam Indulgentiam pro ſacro Monte Alvernæ: *Splendor paternæ gloriæ*. VIII. Idus Februarii. Occurrit hoc anno in hiſtoria Mantuana memoria fratris Nicolai Tinti Minoritæ, Epiſcopi Solani, uti nuncupat Doneſmundus, & conſecraſſe refert Eccleſiam Cœnobii ſanctæ Mariæ Gratiarum.

Pœnitentiarii Vaticani.

Fr. Nicol. Epiſc. Solanus. *Doneſm. lib. 5. hiſt. Mantuana.*

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

,, Hoc anno Innocentius tranſtulit ab Eccleſia Termularum ad Tifernatem in ditione Pontificia, fratrem Stephanum ejuſdem urbis virum doctum.

No-

„ Nonis Julii teſtamentum condidit die XVII. Aprilis anno MCCCCXIV. „ quo deceſſit.

Frater Stephanus Epiſc. Termulanus, & Tifernas.

IV. Hoc anno beata Coleta virgo Tertii Inſtituti ſancti Franciſci deſtinata a Deo reformatrix Clariſſarum, & Ordinis ſancti Franciſci, ſicuti ſuperius ſcripſimus, decrevit ſimul cum venerabili viro Henrico de Balma ſuo Confeſſario, conferre ſe ad illarum partium ſummum Pontificem, ut ei rem omnem exponeret. Quædam autem illuſtris matrona, vidua olim conjux Domini de Foriſco, & filia Domini de Rocca quarta, divinitus permota venit ad Coletam Corbejæ in ſuo recluſorio degentem; ejuſque ſermonibus adeo incenſa & animata eſt, ut promptiſſimam offerret operam ſuam ad impetranda ea, quæ Coleta petebat. Itaque brevi id effecit, ut liceret ei ex incluſorio egredi, quod tam multis modis diabolus conatus erat impedire. Deinde obtulit ſe ad deducendam eam ad Benedictum, atque inde reducendam. Quam ejus inſignem liberalitatem, & benevolentiam Coleta gratiſſimam habuit, mirifice lætante illa nobili matrona, quod ſperaret ſe proinde ſingularem a Domino gratiam conſecuturam.

Sur. ad 6. Mart. Steph. a Juliano in ejus legenda. Man. 1. p. 1. l. 1. c. 7. Ann. 1180. n. 12. & ſeqq.

Coleta Virgo iter intentat ad Benedictum XIII.

V. Duxit ergo eam ad Pontificem, non ſine multis eximiæ humanitatis officiis. Qui autem ex familia illius Comites ſe itineri adjunxerant, multum delectabantur præſentia Coletæ Virginis, ſentiebantque, ſe divinitus & vires & conſolationes accipere. Erat enim inter illos Coleta tamquam totius ſanctitatis exemplar; ſacris inſtitutionibus animos inflammabat, incitabatque ad ferventer amandum & pie timendum Deum, ut illi humiliter ſervirent, ut peccata vitarent, & obſervarent divina præcepta. Verbis magnam vim addebant geſtus honeſtiſſimi, & converſatio cœleſtis, qua fiebat ut non tam hominis, quam Angeli ſpeciem referre videretur. Cogebant illam interdum Comites, miſerati ejus teneram juventutem, equo inſidere; ſed illa ſimul atque inſidebat jumento, adeo ſe dabat ſanctis meditationibus, ut mentis & extaſim pateretur, nec quidquam adverteret ex his, quæ vel dicerentur, vel fierent ab aliis. Nec tamen corpore vacillabat, ſed ita ſedebat erecta & immota, ac ſi ab Angelis, quod probabile eſt, ſuſtentaretur. Porro nonnumquam pedibus iter agens, ſi via eſſet aſpera, videbatur aliis non attingere terram, ſed tamquam in aere volitans, brevi magna tranſmittere ſpatia, ut facile alii, etiam fortiter gradientes, eam aſſequi non valerent.

Abit cum honeſto comitatu.

Qualis in itinere

VI. Voluit autem egregiam quamdam fœminam ſeſe antecedere diebus aliquot, & Pontifici indicare adventum ſuum. Ibi tum videre licuit crudeliſſimorum Dæmonum inſanum furorem atque livorem: adeo enim illam infeſtarunt fœminam, ut mente capta, prorſus nuda incederet, tamque inhoneſte, & ferociter ſe gereret, ut nemo auſus eſſet ad eam propius accedere. Poſtquam autem Niceam venit, ubi tum Pontifex morabatur, celeriter ejus adventus Pontifici innotuit: ille vero juſſit eam bene veſtitam ad ſe introduci. Venit igitur ad Pontificem, & ecce repente ſibi reſtituitur, datumque ſibi negotium tam prudenter, & diſſerte exequitur, ut Pontifex ad omnia annueret; adverteretque, Coletæ Inſtitutum divinitus agi, quando ea fœmina a tanta inſania, tam cito ad ſanam revertiſſet mentem. Ita tum eluſa eſt maligni Dæmonis machinatio.

Dæmonis adverſæ artes.

Eliduntur.

VII. Non multo poſt venit eo etiam Coleta; quam ut vidit Pontifex, clementer intuitus, acceſſit propius, & crumenulam ab ejus zona pendentem ſua manu abſtulit, in qua erat chartula, cui inſcripſerat Pontifici proponenda. Eam ille legit, cognovitque totum ejus negotium. At nihilominus illa quoque verbo expoſuit cauſam ſui itineris, & quid expeteret. Duo po-

Benigne exauditur a Pontifice Coleta.

Digitized by Google

potiſſimum petebat, ut liceret ſanctæ Claræ amplecti Inſtitutum, & ut reformaretur Ordo ſancti Franciſci. Viſa ſunt ea Pontifici rationi conſentanea, ſed quod non deeſſent qui contradicerent, diſtulit aſſenſum in aliud tempus. Et ecce peſtis ſæviſſima invadit eam urbem, & brevi moriuntur inter alios quidam ex iis, qui vel maxime illud negotium differendum cenſuerant. Fuerunt qui exiſtimarent id accidiſſe propter injectas ancillæ Dei moras, ejuſque preces in longum tempus rejectas. Et Pontifex ſane iis, quæ quotidie fiebant, permotus, noluit eam protrahere diutius; ſed ad ſe accitam coram multis, & Eccleſiaſticis, & laicis, cum prius prolixe commendaſſet vitam Evangelicam, quam illa profiteri volebat, eam recepit ad profeſſionem Inſtituti ſanctæ Claræ, ejuſque capiti ſuis manibus velum impoſuit, eam fune cingens & conſecrans, Abbatiſſamque conſtituens earum omnium Sanctimonialium, quas ipſa reformatura eſſet, vel quæ ſub ea ſe darent vitæ Monaſticæ, quam Clariſſarum vocant. Ad extremum hortatus eſt, ut prudenter ageret, vota Deo nuncupata fideliter præſtaret, atque ſemper ſe ipſa melior fieri conaretur. Obtulit deinde liberaliter ad omnia opem ſuam, & Confeſſario eam commendans, juſſit ne unquam illam deſereret; demum ſuam ei, & omnibus itineris ſociis benedictionem impertiit. Major deinceps a pleriſque ei reverentia præſtita eſt maxime quod a multis *mater* appellaretur. Illa vero ſcire volens quid hoc ſibi vellet; ut audivit Pontificem eam Abbatiſſam creaſſe, mire doluit, & humiliter inſtanterque petiit a Pontifice, ut ab illo officio abſolveret; ille vero propoſiti conſtans factum eſſe reſpondit.

Clariſſam inſtituit, & Abbatiſſam.

Dignitatem recipit invita.

VIII. Poſtquam autem a Pontifice receſſit, cœpit diligenter in eam curam & cogitationem incumbere, ut quæ juſſa erant executioni mandaret. Sed teterrimus Dæmon tam præclaros conatus ferre non ſuſtinens, unde colligebat copioſiſſimos animarum prodituros fructus, moleſtiſſimas, & prope intolerabiles tum per ſe, tum per adminiſtros perſecutiones intulit, ita ut omnis generis mortales, etiam illi, qui prius ei favebant, eam totis viribus oppugnarent, vocarentque veneficam, & Dæmonum cultricem. Eo res teterrimis obtrectationibus devenit, ut nemo eam auderet hoſpitio ſuſcipere, & cogeretur, relicto natali ſolo, alio commigrare. Sed non deerat ancillæ ſuæ Chriſtus: humaniſſime enim excepta eſt a Blancha Comitiſſa Gebennenſi, quæ ut ejus adventu impenſe lætabatur, ita exhortationibus illius multum profecit in cognitione Dei, & propriæ conſcientiæ expurgatione, nec facile deinceps ab ea voluit ſeparari. Ut ſibi conjunctiorem poſſet habere, permiſit ei & comitibus dimidiam partem caſtri ſui Balmenſis, in quo ipſa morabatur. Ibi humilis ancilla Chriſti primum cœpit exercere munus ſuum, diligenter obſervans, & ab aliis curans obſervandum ſanctæ Claræ Inſtitutum. Manſit illic donec Monaſterium Biſuntinum collatum eſt ei a Pontifice. Illuc honorifice eam deduxit Blancha cum nepte ſua, quæ poſtea nupſit Comiti Palatino, & Bavariæ Duci. Erat tum ibi vir quidam nobilis, timens & amans Deum, qui conſtanter affirmabat, ſe circa Coletam vidiſſe mirificum quemdam ſplendorem, quoties eam conſpiciebat. Porro Comitiſſa etſi corpore tum receſſit a Coleta, ut tamen oſtenderet ſuum erga eam ſtudium & amorem, voluit ut poſtquam e vivis exceſſiſſet, in aliquo Coletano Monaſterio corpus ſuum humaretur, quod etiam factum eſt: condita enim eſt in ſacello a fundamentis extructo ab ejus ſupra dicta nepte, Bavariæ Duciſſa, in Monaſterio ſanctæ Claræ Poliniacenſi.

Dæmon infeſte adverſatur.

Propitiam habet Comitiſſam Gebenſem.

Monaſterium recipit Biſuntinum.

IX. Coleta vero ſtrenue perrexit in Evangelica obſervanda regula, uti jam inchoaverat. Erant tum paucæ Sorores cum ea, ſed Deo agente, brevi

Et diſcipulas.

brevi permultæ nobiles, perfectæ, & Deo devotæ fœminæ undique ad eam confluebant, ſanctæ Religionis habitum petentes: quas illa examinans, admiſit idoneas. Ita parvo temporis ſpatio coacta eſt propter ingentem multitudinem, tam virorum, quam fœminarum ſancti Franciſci canonem ſectari cupientium, augere Cœnobia, tum Fratrum, tum Sororum. Ut enim in memorata ſuperius viſione terribili oſtenſum ei erat, ex omni fere hominum genere, a quibus graviſſime offenſus erat Deus, ad ſancti Franciſci Ordines tres, ſe multi contulerunt, acturi pœnitentiam, & Deum ſibi conciliaturi. Quod utique fiebat opera Coletæ Virginis, quemadmodum ſatis teſtantur Monaſteria in diverſis regionibus, Germaniæ, Franciæ, Burgundiæ, Sabaudiæ, & aliis, ea agente, extructa vel reformata, non modo fœminarum, ſed etiam virorum. Si qui vero eſſent, qui juſtis rationibus impediti, tale vivendi genus ſuſcipere non poſſent, animo tamen valde conjuncti fuere Coletæ, atque ejus reformationi non ſolum egregium favorem, ſed etiam non mediocre ſtudium & opem attulerunt, hodieque afferunt, quales ſunt non pauci Reges, Reginæ, Duces, Comites, Barones, nobiles, cives, mercatores, aliique plurimi ſexus utriuſque, e quibus nonnulli e fundamentis excitarunt Monaſteria, ſive ex parte, ſive ex toto, in quibus quædam inſignia fuere: alii multis modis Coletam ad hujuſmodi perficienda adjuverunt, ut Deum ſibi redderent propitium. Complures ſpectata nobilitate fœminæ, divitiis, honoribus, & ſtemmatibus contemptis, ſanctæ Claræ Inſtitutum ultro amplexæ ſunt. Et quod his majus eſt, multi ſexus utriuſque ex omnibus Monaſticis Ordinibus, puta Benedictini, Ciſtercienſes, Carthuſiani, Cœleſtini, Canonici regulares, permiſſu Superiorum ſuorum ad Coletana Monaſteria, ſub perfectioris vitæ prætextu ſe tranſtulerunt.

An. 1380.

Multa extruit, vel reformat Monaſteria.

X. Quam vero grata fuerit Deo Coletana reformatio, quamque ejus ſectatoribus ſalutaris, quodam ille ſigno oſtendit ancillæ ſuæ. Cum enim aliquando conferret cum quodam e Confeſſariis ſuis de iis rebus, quæ huic reformationi accommodæ, opportunæ, & neceſſariæ videbantur, cernente Patre illo, cœlitus in ejus brachia delapſus eſt funiculus quidam, miro confectus artificio, inſtar nivis candidus. Quem illa reverenter excipiens explicavit, nihil tamen neque verbo, neque ſigno cuiquam indicans. Poteſt autem per illum funiculum accipi ſtatus ille reformatorum, funiculis ſe cingentium; per candorem munditia corporis & animæ, atque conſcientiæ, qua debent eſſe præditi: per id quod cœlitus lapſum eſt, gratum eſſe Deo hunc ſtatum, ejuſque profeſſores, in primis vero ipſius reformatricem. Eſtque ſane notatu dignum, eos omnes qui in illo ſtatu ex hac vita migrarunt, quoad vixit Coleta, ſive in propinquis, ſive in longinquis degerent regionibus, illi in obitu ſuo appáruiſſe, non pauca, nec mediocria ab ea ſi indigerent, ſalutis ſubſidia accipientes. Neque minus memorabile eſt, ſi in conſtruendis Monaſteriis neceſſarii ſumptus deeſſent, qui ab hominibus ſperari vix poſſent, divinitus eam fuiſſe non ſemel adjutam; ita ut crebro ad quingentos aureos ex auro puriſſimo, ſingulari pondere, magnitudine & elegantia, ei ſuus mitteret ſponſus Chriſtus Jeſus, quibus plus efficiebat, quam ſi duplo plures ab hominibus aurei ei oblati fuiſſent. Et ii quidem aurei quamdiu manſere ab aliis ſeparati, ſervabant elegantiam & præſtantiam ſuam; ſi autem eſſent admixti aliis, illis plane ſimiles viſebantur.

Deo placere Inſtitutum cœlitus indicatur.

Apparebant ei Fratres & Sorores morientes.

Subſidia cœlitus emiſſa.

XI. Sanctæ paupertatis virtus, quam cara fuerit filio Dei propter nos incarnato, ex Evangelio poteſt animadverti. Eam etiam ſui Inſtituti fundamentum eſſe voluit beatiſſimus Pater Franciſcus, Chriſti & Apoſtolorum ſectator ardentiſſimus. Coleta quoque virgo prudentiſſima ab initio uſque

Ardens paupertatis ſectatrix. ad finem eam impenſe amavit, ejus ſtudio facultates omnes elargita eſt, tantoque zelo hanc ſemper coluit, ut ab eo tempore quo ad Evangelica conſilia ſectanda vocata fuit, numquam deinceps, quamtumvis magnum urgeret gelu, alias habere veſtes voluerit, præter habitum vilem, eumque ſimplicem, & pallium: atque hoc habitu uti voluit non prorſus novo, ſed vel parum, vel ex toto e panno veteri conſuto, & crebro ab aliis uſurpato, partim conſumpto, vel lacero. Accidit quandoque ut propter frigoris nimiam acerbitatem, Sorores, præ commiſeratione, tunicæ ejus manicas, ipſa ignorante, duplicarent. Id ſentiens abhorrüit, nec ea tunica prorſus uti voluit, donec eſſet ablatum id quo fuſſulta erat. Calceis neque ſana, neque ægra, neque vel domi, vel foris nnquam uſa eſt, ſemper & ubique nudis ingrediens pedibus; imo nec igni eos admovit unquam, quantumvis ſæviret hiemis aſperitas, nec ignem ferre potuit, vel aſpicere. Vela, & capitis tegumenta erant humilia, ſimplicia, & abjecta, pluſque delectabatur his quæ eſſent pluribus locis reſarta. Modico ſtramine pro lecto utebatur ſimplici operimento, ad caput poſito ſacculo paleis pleno. Et tamen in his ipſis aut parum, aut nihil qnieſcere videbatur. Quantumvis autem vel neceſſitas, vel adverſa valetudo urgeret, numquam in lecto cubare potuit, vel uti pulvinari: imo vero cum in extrema decumbenti ægritudine, qua Domino ſpiritum reddidit, pro aliquo laboris intolerabilis levamento, appoſitum fuiſſet ad caput pulvinar exiguum, & illa id ſenſiſſet, innuit, ut amoverent.

Habitu vili. Nudis incedit pedibus. Lectus ſtramineus.

XII. Oratoria, quibus uti ſolebat Miſſas auditura, & Euchariſtiam ſumptura, volebat eſſe anguſta, humilia, & exigua, atque in iis illa libentius morabatur, & majoribus fruebatur conſolationibus. Structuræ grandes & amplæ multum ei diſplicebant; parvæ & exiles uſque adeo non fuere moleſtæ, ut potius exiſtimaret nimium eſſe inſignes. Hortabatur autem Sorores, ut inſtar Domini Jeſu, qui non habuit ubi caput reclinaret, ſimplicibus eſſent contentæ habitationibus, quæ neceſſitati ſufficerent, curioſitatem nullam præ ſe ferrent. Et ipſa quoque libentius manebat in parvis Monaſteriis, & in pagis, quam in amplis Cœnobiis & urbibus. In itinere moleſtum erat ei recipi in cubiculo ſublimi & lato; imo præ terrore vix auſa erat ſuſtollere oculos. Ad novum veniens Monaſterium, ſi quid vidiſſet paupertati contrarium, ferre non potuit, donec deſtrueretur.

Odit ſtructuras ſumptuoſas.

XIII. Ab ipſa infantia miſericors, & benigna fuit erga pauperes, & ea crevit cum illa, donec abiret e vita. In pueritia ſcholas viſitans, jentaculum a parentibus ipſi datum ceteris parvulis diſtribuebat. In paterna domo ſi qua eſculenta clam reperiſſet, quoad licuit, pauperibus erogabat. Poſtquam patrimonium amplum & dotem diſtribuit, nihil unquam inde ſibi uſurpare voluit, niſi quantum plane neceſſarium eſſet, vel tegendo ſimpliter corpori, vel divino officio devote perſolvendo. Si vidiſſet Fratres aut Sorores re neceſſaria indigere, ex iis, quæ ei donata erant, libentiſſime eis impertiebat, puta, veſtes, libros, & id genus alia; ita ut crebro etiam manicas a ſuis veſtimentis reſectas aliis daret; reponens illarum loco alias alterius coloris.

Erga pauperes miſericors.

XIV. Adeo autem ſolis neceſſariis volebat contentos eſſe & Fratres & Sorores, ut quoad fieri poſſet, ipſa intereſſe vellet, cum ſcinderentur panni, e quibus veſtes illorum conficiendæ erant, ne vel longitudine, vel latitudine a paupertate diſcreparent. Et exiguas etiam panni particulas quæ ſupererant, diligenter colligebat, & ab aliis colligi volebat, ut ubi neceſſitas poſceret, adhiberi poſſent. Videre ſane licuit in ejus veſtibus interdum vel centum hujuſmodi particulas inſutas. Et ſi autem vel maxime cuperet ha-

Arctum rerum uſum docet ſuos

habere libros cultui divino neceſſarios, eoſque etiam ex diverſis regionibus conquireret, ut divina officia perfectius perſolverentur: attamen cum ei crebro a potentibus, & opulentis hominibus pro ipſius uſu dati eſſent, quamvis neceſſarii ei eſſent, libenter eos & liberaliter aliis impertiebat, atque etiam donabat; ita ut ipſa cogeretur ab aliis libros accommodato accipere, unde preces Canonicas perſolveret. Compertum eſt id in extremo vitæ ejus tempore.

XV. Permulti ſpectabiles homines diverſorum ordinum, vel ſtatuum, cum viderent quam ardua illa moliretur pro Dei honore & ſalute animarum, ad extruenda Monaſteria ei largiebantur multa, quiſque pro facultatibus ſuis, e quibus illa in ſuos uſus nihil penitus retinebat: & certe mortem oppetiiſſet potius, quam eleemoſynas ultro oblatas a deſtinato uſu convertere. Si quæ vero propter eam ſpeciatim præſtitæ eſſent eleemoſynæ, eas ut perfecta ſanctiſſimæ paupertatis amatrix, in communes conferebat uſus, ideſt ad ornatum & inſtaurationem Eccleſiæ, nihil ſibi retinens. Hujus enim pretioſiſſimæ Margaritæ, nempe ſanctæ paupertatis, longe illa fuit appetentior, quam quivis avarus opum terrenarum: quod etiam de beatiſſimo Franciſco legitur. Cum autem expendiſſet omnia, præpotens Deus ejus miſertus mittebat ei ſubſidia, interdum quingentos, ut diximus, ducatos, quos juxta ſe reperire ſolebat, revertens ab oratione, eoſque diligentiſſime ſervabat, ut non niſi ſancte & juſte expenderentur. Nihil autem prorſus ex iis, vel aliis ſibi vendicabat; nec quidquam inde in ſuos uſus convertebat, ſed tamquam nihil habens hoc ipſum nihil habere pro magno putabat dominio, nihil ſibi tribuens, præter fatigationem, diſpenſationem, ſollicitudinem, pœnam conſervandi, vel adminiſtrandi pro ſancti Spiritus inſtinctu, ac voluntate. Nec vero unquam vel extrema paupertate potuit adigi, ut vel tantillum divinæ benignitati diffideret. Nihil enim hæſitabat illam abunde tum ſibi, tum ſuis res neceſſarias ſuperaddituram, ſi fideliter ſtarent promiſſis Monaſticis; id quod etiam mira ſæpe experientia probatum eſt. Accidit quandoque ut quibuſdam locis ingens hominum armatorum copia ſic omnia terrore compleret, ut nullus e caſtris, vel ex urbibus, vel e pagis, aut poſſet, aut auderet egredi. Itaque Fratres, qui curam gerebant pauperum Clariſſarum in iis locis degentium, tametſi ſumme indigebant rebus neceſſariis, non tamen propter illos milites auſi erant egredi ad petendas eleemoſynas. At nihilominus confidebant tum Fratres, tum Sorores, quemadmodum Coleta docebat, non defutura neceſſaria iis, qui pro viribus ſolverent vota ſua. Et ecce adeſt confeſtim vir albis indutus, ignotus omnibus, afferens ſaccum panibus candidiſſimis & optimis refertum, quorum erat ſapor gratiſſimus, quique toti ſufficerent Monaſterio, donec aliter Dominus providit. Vir autem, qui eos attulit, mox ab eorum oculis evanuit.

Fidelis oblationum diſpenſatrix.

Divinæ benignitati plurimum fidebat.

Non eſt inopia timentibus Deum

XVI. Fuit aliquando Coleta in Territorio Murinenſi, ubi tum magna erat annonæ penuria: habebat autem ſecum Moniales, quæ duobus Monaſteriis incolendis ſufficerent. Itaque propter nimiam intus & extra Monaſterium illud manentium multitudinem, ad tantam inopiam redactæ ſunt, ut e furfure ſibi panes conficere cogerentur. Et ſi autem ejuſmodi cibum prorſus reſpuat humana natura, at fuit illis dulcis & gratus, ſenſeruntque ſe melius illo, quam pane triticeo refectas. Porro quædam ex eis colligebat ſub arcis grana frumenti ſparſa illic jam pridem, cum mundarentur legumina, aut alia quavis occaſione: ex eis vero aqua miſtis, & ſale exiguo coquebant ſibi panes, quarum tanta erat ſuavitas, ut ſe putarent numquam tam delicate comediſſe, etiam lautiſſimis appoſitis epulis: imo quædam ex eis in ſeculo val-

Hilaris pauperũ egeſtas.

de delicate enutritæ pro certo affirmabant, ſe numquam tam lautos ſumpſiſſe cibos.

Miraculoſe dolium vino repletur.

XVII. Contigit quandoque, diſpenſatricem Monaſterii ſororem Joannam Rebardellam, quibuſdam indigentibus vinum haurire. Interim vocatur ſigno tintinnabuli a Coleta matre, currit celeriter, non clauſo epiſtomio: interim vinum omne e vaſe effluit. Illa ſentiens ſe non clauſiſſe epiſtomium, poſtquam locuta eſt Coletæ, redit propere ad dolium, illudque plane vacuum comperit. Magno igitur mœrore affecta, cum nihil jam ſupereſſet vini, adit Coletam, edicitque culpam ſuam. Coleta cernens eam ſumme afflictam; *Vade*, inquit, *filia, & nihil hæſitans hauri mihi vinum*: illa dicente nihil relictum vini in vaſe, rurſus ait: *Abi in nomine Jeſu Chriſti, abi fidenter*. Paret illa, & ecce vas reperit vini præſtantiſſimi ſaporis redundans.

Arctus panis creſcit.

XVIII. Jubere aliquando Coleta voluit pro Fratre quodam ſatis indigo ſcindi pannum, unde ei veſtis pararetur; ſed cum ea cauſa accerſiſſet fratrem Andream, bonum ſartorem, oſtendiſſetque illi pannum, reſpondit ille pannum non poſſe ſufficere veſti conficiendæ, etiamſi ei integra ulna addatur: at illa ſubridens, fidenter ait; *Abi Frater, & ora Deum: inde redibis ad me, & utrinque extrahemus pannum, ſi forte poſſit fieri longior*. Orat Frater, redit ad Coletam, ea præſente ſcinditur pannus, & nedum ſatis multus eſt, ſed & in tantum excedit, ut oportuerit de veſte inde confecta aliquid auferre, quod & longior & latior eſſet, quam ferret ſancta paupertas.

Studioſe ſervat caſtitatem.

XIX. Caſtitas virtus gratiſſima, eſt mire animum exhilarans, eumque Deo proximum efficiens. Ea non mediocriter ornata fuit Chriſti ancilla Coleta toto vitæ ſuæ tempore. Nam etſi valde oderat omne vitiorum genus, ſpeciatim tamen abominabatur peccata carnalia, utque ea facilius vitaret, arctiſſime ſervabat ſenſus corporis, tamquam januas vel feneſtras, per quas facile irrepit mors; nec unquam tota vita ſua, vel vanæ delectationi, vel carnali concupiſcentiæ aſſenſum præbuit, ſed ab ipſa infantia cor ſuum omnino caſtitatis ſtudio addixit & dedicavit, adeo ut numquam quiſquam in ea percipere potuerit ſignum aliquod impuræ cogitationis; nec unquam verbum aliquod leve, aut inhoneſtum protulit ore ſuo, ſed ſemper verba plane honeſta & ſancta, quæ cœleſtem ejus declararent converſationem, & proximis ſalubrem afferrent ædificationem. Poteſt ſane illa numerari inter puriſſimas Virgines: nam & corpus ejus tam erat formoſum, & omnis maculæ expers, quoad ſupervixit, ut integerrima virginitas cum puerili innocentia & ſimplicitate ex illo mirifice reluceret. Etſi enim in iis, quæ ad Dei honorem, & animarum ſalutem pertinebant, eſſet prudentiſſima, attamen in carnalibus, & mundanis rebus, inſtar parvuli ſimplex & innocens fuit. Quo fiebat, ut libenter adeſſet parvulis, eiſque ſe blandam & affabilem exhiberet: e contra abhorrebat plurimum a conſpectu immundorum animantium, ut ſunt muſcæ, limaces, formicæ &c. quæ ſine terrore, & multa abominatione videre non potuit. Delectabatur autem mirum in modum agnellis, turturibus, & id genus aliis caſtis animalibus. Solebant etiam crebro ad eam advolare caſtæ aviculæ, ſuaviter cantilare, coram illa comedere & bibere abſque ulla formidine. Mittebantur illæ aviculæ a Domino pro illius conſolatione, erant enim ei gratiſſimæ propter caſtitatem & puritatem, qua ipſa præclare pollebat. Oblatus ei quandoque ex devotione fuit agnellus, quem illa tam ob munditiam, quam ob agnum illum ſine macula libenter accepit. Erat vero is illi multis modis non parvo ſolatio, ma-

Delectatur caſtis animalibus.

Agnus Euchariſtiam adorat.

maxime quod ſoleret a nullo prorſus vel edoctus, vel compulſus cum Chriſti corpus in Miſſa elevabatur ſe ſubmittere in genua, nec ſurgere, donec elevatio illa peracta eſſet.

XX. Alio tempore venit ad eam beſtiola quædam, miri candoris & elegantiæ; incertum erat unde veniſſet, nec erat aliis ſimilis, nec unquam ab ullo conſpecta fuit, nec ſemper ei aderat ut agnellus, ſed per vices modo apparebat ei conſpicua, modo evaneſcebat. Erat aſpectu gratiſſima, & valde delectabilis. Itaque multæ Sorores eam ſummopere cupiebant apprehenſam manu contrectare, ſed fruſtra nitebantur, illa vel diſparente, vel alicubi latitante. Coleta ipſa quandoque cum filiabus ſuis eam curſu inſectabatur; ſed præcedens una cum beſtiola ab aliarum oculis evanuit, neſcientibus illis quo tranſlatæ eſſent. Nulli vero dubium eſſe debet, beſtiolam illam ſignificaſſe arcani quiddam, ejuſque & internam, & externam repræſentaſſe puritatem eximiam. Quam ſane etiam illud egregie declarabat, quod ab ejus corpore fundebatur odor longe ſuaviſſimus, cibuſque ab ea ſumptus non raro abſque malo odore egerebatur: & (quod ſummam habet admirationem) ab illa naturali infirmitate fœminis omnibus communi ſemper omnino libera fuit, atque a multis immunditiis prorſus aliena. Quamvis autem aliorum fœtores & immunditiæ ei eſſent moleſtiſſimæ, attamen comiter ferebat eas propter illum, qui libenter tulit fœtores ſcelerum noſtrorum.

Ejus puritatis ſymbolum.

Ab ejus corpore ſuaviſſimus odor emanat.

XXI. Duo vero ſpecialia Dei dona, quibus ejus puritas aſtruebatur, in ea extitere. Primum eſt, quod numquam ullus fœtor ab ejus corpore ſentiri potuit; ſed nec ex loco, in quo erat: ſentiebatur vero jugiter odor gratiſſimus confortans omnes, qui ſe illi adjunxiſſent. Lavit aliquando manus ſuas, miniſtrante illi ſorore Margareta Bolhonenſi; aquam, qua ſe laverat, ſervavit illa Soror annis ſeptem in vaſculo quodam, manſitque puriſſima, atque etiam crebro illam bibens eadem Soror, multa inde remedia accepit adverſus corporis & animæ infirmitates. Quædam Novitia Monialis miſere e ſtomacho laborans, cum timeret ſe ea cauſa a profeſſione optata impeditum iri, bibit clam ex aqua, qua ſuas manus ipſa miniſtrante, Coleta abluerat, perfecteque curata eſt. Alterum donum eſt, quod, ut fertur, licet a permultis viſitaretur bonis & malis, eſſetque formoſa valde, ſicut ipſa nullum inhoneſte concupivit, ita nec ſciri potuit quemquam illam inhoneſte concupiviſſe, imo ſi qui libidine inflammati ad eam acceſſiſſent, illa conſpecta caſtos abiiſſe.

Aqua, qua ſe lavat, ſalutaris.

Caſtus ejus aſpectus.

XXII. Sentiebat autem illa virginitatem, & ea tempora, quibus illa culta eſſet, ſpeciali reverentia proſequenda, eoſque, qui virginitatem voverent & conſervarent, non vulgari amore complectendos, honoreque afficiendos. Itaque tempora novi Teſtamenti hoc nomine prætulit illis, quæ ſub veteri fuere, quod in iis viguiſſet caſtitatis ſtudium, eamque Chriſtus ipſe, & ejus ſanctiſſima Mater, permultique præcipui amici ejus complexi eſſent, & extuliſſent: in quibus beatiſſimum Joannem Evangeliſtam impenſius amabat præ multis, eumque ſibi ſingularem adhibuit interceſſorem apud Deum, ut poſſet tutius pretioſum virginitatis conſervare theſaurum. Cujus etiam ſervandi cauſa, cum adhuc juvencula eſſet, ſtatuit vitam degere apud virgines puras & innocentes, ut ſolatia omnia nedum turpia & inhoneſta, ſed etiam quæ a matrimonio offeruntur, evitaret. Obtinuit vero etiam a Pontifice diploma plumbeum, quo prohibitum fuit, ne qua fœmina, quæ virgo non eſſet, admitteretur in Cœnobia ab ipſa Coleta reformanda. Et id ſane etiam executioni mandatum eſt, rejectis omnibus viduis, aut ſiniſtra

Non admiſit niſi Virgines in ſua Monaſteria.

fama laborantibus. Etſi vero diſpenſatum fuit cum quibuſdam nobilibus, & virtutum ſtudioſis viduis, ut poſſent admitti, numquam tamen illas Coleta tam familiares habere voluit, atque virgines: nec tam propenſo eas ad profeſſionem Monaſticam recipiebat animo ut virgines.

Annulus ei cœlitus miſſus.

XXIII. Et ut Deus puriſſimæ virginitati ejus ſingulare perhiberet teſtimonium, miſit beatum Joannem Evangeliſtam, qui ei annulum aureum attulit nomine ſummi Regis, quo digito illius infixo, eam ſibi deſpondit ſponſam cariſſimam. Quem annulum cum multo timore & humilitate illa accepit, accurateque cuſtodivit, & venerata eſt; utque eum melius conſervaret, voluit eum auro alio, vel argento veſtiri; ſed nullus aurifex id efficere potuit. Multi ſane Patres, & Fratres Confeſſarii, aliique plurimi hunc annulum viderunt, manibuſque ſuis contrectaverunt, non mediocri inde conſolatione affecti. Cum autem Fratres illos ad expedienda celeriter negotia procul ablegare voluit, ut itinerum vitarent pericula, fidenter, clam tamen, dabat illis ſecum ferendum hunc annulum, ſicque citra periculum totum illud conficiebant iter. Porro novi Teſtamenti Sanctos illos cariores habebat, qui virgines permanſiſſent: in matrimonio juncti illi magis placebant, qui unico conjugio contenti fuiſſent. Ipſi quoque matri ſuæ, quæ ad ſecundas nuptias acceſſerat, quandoque ſic fertur dixiſſe: *Mallem te ſemel tantum, mea mater, nupſiſſe*; illa blanditer reſpondente: *Si ego ad alteras me nuptias non tranſtuliſſem, tu hodie in mundo non eſſes*; iſthæc ſubjunxiſſe: *Tum vero Deus ex aliquo a propinquis noſtris me feciſſet naſci*.

Apparet ei ſancta Anna.

XXIV. In reformationis ſupradictæ exordio ſæpe invocabat Sanctos, cum ardua negotia inciderent: eos autem præcipue implorabat, qui virgines fuiſſent. Ad ſanctiſſimam matrem Annam eo nomine vix unquam confugiebat, quod tres ſubinde habuiſſe maritos legatur, Sed ea ſanctiſſima matrona ei quandoque ferventer oranti apparuit, inſigni ornatu prædita, ducens ſecum honorifice totam ſobolem ſuam, puta tres eximias filias ſuas, & earum filios cum primis generoſos: e quibus prima fuit beatiſſima Chriſti parens Regina cœlorum, & Domina Angelorum, creaturarumque omnium, manu-tenens dulciſſimum filium ſuum mundi Redemptorem Chriſtum Jeſum; Altera fuit Maria Jacobi, ſecum ducens quatuor illos filios, Jacobum minorem, Simonem, Judam, & Joſeph juſtum: Tertia Maria Salome habens apud ſe duos clariſſimos filios Jacobum majorem, & Joannem Evangeliſtam: Ait autem ad Coletam beatiſſima Anna: *Etſi ego tribus nupſi viris * attamen & triumphans, & militans Eccleſia ex mea progenie maximis eſt aucta ornamentis*. Poſt hanc apparitionem Coleta ſingularem concepit animi devotionem erga ſanctam Annam, rogabatque eam, ut pro excellenti gratia ſua pro ipſa intercederet cum Sanctis omnibus, adeſſetque ipſi in inchoata reformatione, quo ad optatum poſſet eam exitum perducere. Atque ut huic ejus apparitioni gratam ſe declararet, in quibuſdam Monaſteriis ſuis ex ingenti devotione Templa in ejus honorem extruxit; maxime vero in Cœnobio Biſuntinenſi, quod ei Pontifex contulerat, præclarum ſacellum ei condidit, in quo multi tumulati ſunt ſpeciales amici ejus,

** Alii contendunt fuiſſe univiram. in appar. ad Annal. Eccleſ.*

Præcipua ejus ſtudia & exercitia.

Zelus erga Dei cultum.

XXV. Præcipua ejus occupatio per omnem vitam maxime verſabatur in ferventer laudando, honorando, & obſecrando Deo. Semper enim ubicumque eſſet, aut mente, aut opere precabatur, animum ſuum ad Deum erigens, aut certe quidpiam boni operis efficiens. Inter alia Dei chariſmata etiam illud animo ejus impreſſum fuit, ut ferventi deſiderio cuperet accurate perſolvi ea, quæ ad Dei cultum pertinent, divinaque officia puro corde, & cum tremore & reverentia peragi. Nec ſinebat ullam Sanctimonialem a divi-

divinis abeſſe officiis; imo etiam priuſquam illa inchoarentur, adeſſe volebat omnes, ut ſuas præpararent animas, quo poſſent Deo gratum exhibere miniſterium. Quod ſi aliqua ex illis animo in aliam infenſo, aut commoto eſſet, volebat eam prius illi reconciliari, humiliter petendo veniam. Quamvis autem ipſa ſupra modum gravata eſſet doloribus perpetuis, qui eam facile excuſarent, ſi nollet divinis intereſſe laudibus, at nihilominus voluit die ac nocte ſemper, & prima adeſſe, & poſtrema recedere, donec coacta eſt divinitus aliter ſe comparare, propter dolores pene intolerabiles, qui tamen ſi remiſſiores fierent, rurſus hilariter, & alacriter properabat ad communem Dei cultum, ac ſi nunquam eos ſenſiſſet cruciatus. Viſus eſt crebro a Sororibus agnellus quidam elegans expectare eam ad nocturnas preces ituram in ſede illa, in qua ipſa reſidere ſolebat. In ipſis autem divinis officiis ſtudebat corde, corpore, totiſque viribus gratum Deo offerre ſervitium, vocem cum cordis jubilo exaltans, ita ut præ aliis ſuaviter & mirabiliter concinens audiretur.

Monetur divinitus officium cantare.

XXVI. In reformationis initio non parum perplexa fuit, quemadmodum perſolvendum eſſet officium: continebat enim regula, a Sororibus non cantando, ſed legendo id perſolvi debere. Conſuluit igitur ea de re Confeſſarium ſuum Henricum de Balma, & cum multum inter ſe contuliſſent, ambo ſtatuerunt ad preces recurrere. Illis igitur orantibus, ſubito audita eſt in medio illorum vox quædam valde grata, modulata & muſica, & quaſi prorſus Angelica. Ex ea igitur modulatione, quæ ſuaviter & tractim fiebat, conſtituerunt modum, quo Sorores Dei cultum peragerent. Accidit quandoque, manente illa in quodam Monaſterio, graſſari illic peſtem, & multas auferre Sorores, pleraſque diu manere male affecta valetudine. Cum autem etiam ipſa non mediocriter laboraret ex morbo, non tamen a divinis ſe voluit laudibus ſubducere, nec propter Sororum paucitatem aliquid de illis diminui, ſed cum duabus, aut tribus Sororibus preces omnes Canonicas ipſa perſolvebat integre, ſolemniter & devote. Ubi ſane veriſimilis non deerat conjectura Angelicos ſpiritus ei veniſſe ſubſidio, ut audientium devotio & admiratio augeretur. Numquam illa, quod ſane admirabile eſt, in divinis perſolvendis officiis ullum vel tædium, vel laborem ſenſit, imo quanto ea prolixiora eſſent, tanto gratiora quoque erant. Quod ſi aliquando aliquam ſentiret deſolationem, mox inchoato officio confortabatur, & tranquillabatur, pſallens ſuaviter in fervore ſpiritus, perinde ac ſi faciem ſummi Regis coram intueretur. Viſa eſt tum plerumque facies ejus luculenta & ſplendida, ita ut non raro Sororum oculi ſic perſtringerentur eo ſplendore, ut in eam intendere non poſſent. Cum autem immodicis doloribus adeo occuparetur, ut divinis non poſſet adeſſe miniſteriis, ſuſpirans ſuaviter exclamabat: *O beatas illas, quæ poſſunt jugiter divinis intereſſe laudibus!* pluſque dolebat quod ab illis cogeretur abeſſe, quam quod graviſſimos ſentiret dolores.

Infirmæ reſtituit in choro vires, & vocem.

XXVII. Cum aliquando viſitaret Monaſterium quoddam, offendit illic Sanctimonialem, quæ propter gravem morbum annis octo a divinis officiis abſuerat, non abſque multo animi dolore: ei ad ſe accitæ comiter ait: *Quid eſt dulciſſima filia, quod tam longo tempore abes a laudibus Dei?* Reſpondit illa, *nihil, mea mater, illic vel dicere, vel facere poſſum, morbo impedita.* Tum Coleta, *abi*, inquit, *hac nocte in Chriſti nomine ad preces nocturnas, & fac ibi pro viribus.* Fecit ea ſic, & ecce vocem ſenſit ſibi reſtitutam longe meliorem, quam unquam habuiſſet antea, cecinitque non minus bene, vel etiam melius, quam aliæ incolumes. Porro præter preces Canonicas

quo-

Preces ejus quotidianæ. quotidie legebat omnes orationes Dominicas, quibus laicæ Sorores divinum perſolvunt officium, tum quoque preces horarias ſanctæ Crucis, & duplices defunctorum, ut vocant vigilias, ut plurimum novem lectionum, interdum trium. Signa illa Dominicæ orationis habebat cariſſima, eaque nocte ac die circumferens, abſque numero preces ad illa recitabat. Inter eas autem preces, quæ tum ore, tum mente funduntur, ſingulariter eam afficiebant Pſalterium, & ſeptem Pſalmi cum Litaniis, quæ a juventute uſque in ſenectam numquam ob quaſcumque etiam occupationes, dicere prætermiſit. Abſoluto autem Pſalterio, flexis genibus, humiliter & reverenter munus illud exiguum Deo offerebat, orans inſtanter, ut gratum illud haberet.

Ei ſatan perturbat. XXVIII. Valde autem infeſtus erat ei Dæmon dicenti Pſalterium: nam ſæpe noctibus extinguebat candelam, effundebat oleum. Accidit quodam tempore ut identidem Dæmon extingueret lampadem, & illa rurſus eam accenderet: tamdem igitur ut eam perturbaret importuniſſimus Satan, effudit oleum in codicem unde legebat Pſalterium, quæ res non parum eam afflixit, tum quod codex eſſet perditus, tum quod necdum compleſſet preces. Altera luce tradidit codicem Confeſſario ſuo, conqueſta ei quid accidiſſet, ſciſcitanſque num qua ratione poſſet reparari. At Confeſſarius acceptum librum comperit ex Dei munere penitus illæſum: quæ res maximam Coletæ conſolationem attulit. Alio tempore cum abſolutum Pſalterium vellet ſuo more offerre Deo, duo teterrimi & immaniſſimi dæmones horrenda ſpecie apparuerunt ei, ſuis terriculamentis impedire volentes, ne offerret munus ſuum Domino. Illa vero fidenter ſe communiens Crucis ſigno, obtulit Deo pſalterium; & viliſſimi dæmones confeſtim evanuerunt.

Litanias recitat frequenter. XXIX. In omnibus rebus duris & adverſis, in negotiis arduis, ſemper confugiendum cenſebat ad preces humiles, dicebatque tum per ſeipſam, tum per Sorores Litanias, quibus fidebat plurimum, & ſingulari devotione afficiebatur. Ea enim tempeſtate, qua in Franciæ regno tot ſæviebant bellorum tumultus, ut vix quiſquam auderet extra loca munita progredi, tametſi illa pro conditione ſexus multum meticuloſa fuit; attamen conſtituit pro Dei amore,& animarum ſalute per longinquas proficiſci regiones; utque id tutius poſset, quotidie audire Miſsam & Litanias recitare ſolebat. Itaque ſimul atque ingreſsa eſt iter, Litanias dicere cœpit, & Dei benignitate, Sanctorumque, qui illic invocantur meritis, evaſit pericula omnia, in quibus multa fuerunt ſane horrenda. Proficiſcens enim aliquando cum multis Sororibus per regionem, cujus idioma ignorabat, ubi pervenit ad nemus quoddam latrociniis infeſtiſſimum, obviam venerunt homines truculenti, arcubus, & ſagittis inſtructi, rebuſque omnibus ſpoliare volebant. Curribus enim propter itineris prolixitatem, & viarum aſperitatem vehebantur; quæ res quidem non vulgarem apparatum præ ſe ferre videbatur. Illi ergo viri crudeles in verba prorſus barbara & inhoneſta cœpere prorumpere, ad mala omnia parati. Coleta tum compleverat Litanias, & ex Dei gratia intellexit quid dicerent (poterat enim cum Apoſtolis quævis capere idiomata) reſponditque placide ac prudenter. Illi mox ejus audita voce mutati mirabiliter, non ſolum ei, & comitibus pepercerunt, ſed etiam promptos ſe obtulerunt ad ſecure deducendas quocumque vellent iter intendere. Coleta gratias egit, & illi ſine ullo maleficio receſserunt.

Nec ſine lucro.

Paratum evadit periculum. XXX. Alio tempore cum duceret Moniales aliquot ad novum Monaſterium, & ad locum quemdam periculoſum veniſset, ſentiens in ſpiritu ſe in diſcrimine verſari, monuit Sorores, ut Litanias promerent. Quidam vero

vero nobilis, ſævus, & immanis, ſancta Coletæ opera, & conatus magnis viribus impedire cupiens, per miniſtros ſuos iter diu explorari juſſit. Illi vero Coletam & comites curaverunt illic detinendas, donec nobilis ille cum ſuis adveniret. Is ubi venit, evomuit confeſtim e cœnoſo pectore lutulenta & turpia verba. Ei autem humiliter & religioſe Coleta reſpondit: & ecce equi malignorum hominum manſerunt immoti, nec ad currum propius accedere potuerunt, quamvis poſſent facile retrocedere.

XXXI. Alias revertens illa a quibuſdam Monaſteriis novis, in quæ Moniales introduxerat, cum ſe putaret tutiori itinere ingredi, in longe crudeliores & deteriores incidit, qui jam ita prope aderant, ut currum ejus facile poſſent inſpicere: ex iis ſceleratiores quidam alios præceſſerunt, ut eam rebus omnibus ſpoliarent. Illa ſpiritu id cognoſcens, ſubito ad Litanias ſe confert: mox ſceleſti illi incredibili acti timore, propere ad ſuos ſe recipiunt, haudquaquam ad eam redituri. Viſitatura quandoque Monaſteria ſua per eas regiones proficiſci cogebatur, in quibus tunc ingens erat armatorum militum ſtrepitus. Sentiens ſe non ſine multo diſcrimine id facturam, jubet dici Litanias: paulo poſt occurrunt procaciſſimi milites, qui petulantiſſime minabantur, ſe quoſdam ex comitibus ejus jugulaturos, aliis aures præciſuros, ab aliis equos, & ceteras res ablaturos. At Coleta plane confidens Deo & Sanctis, quos invocabat, juſſit comites ſuos præcedere; manſit ſola cum Sororibus, libenter oppetitura mortem, ut alii evaderent. Et ecce tantam ei Dominus contulit animi fortitudinem & conſtantiam, tantamque oris facundiam, ut non ſolum nihil mali ei, vel Sororibus illi nequam homines inferrent, ſed etiam veniam ab ea peterent, ablatoſque equos, & alia integre reſtituerent. Attamen Deus juſtus judex, qui non ſinit impune abire, ſi quis vexet fideles amicos, ita in eos animadvertit, ut intra octo dies, ob quædam perpetrata maleficia, in patibulo ſuſpenderentur, palam confitentes, ſe vel maxime angi animis, præcipueque dolere, quod moleſtiam illam ancillæ Chriſti attuliſſent, ſeque exiſtimare illa cauſa ſe ſic divinitus puniri.

Item aliud. *Et tertium.*

XXXII. Manſit quandoque in quodam Monaſterio ſuo, quod erat ſitum in pago quodam regni Franciæ. Illum pagum crebro viri militares multa vi, & forti manu clam capere moliebantur. Coleta ſpiritu id cognoſcens, ad Litanias ſe conferebat: quibus inchoatis, videbatur illis militibus alios ipſis fortiſſime occurrere pro tuendo pago. Itaque fuga ſibi conſulentes, meritis Coletæ repulſi, nihil pago nocere potuerunt. Et eſt ſane hodieque illo in loco fama celebris, incolumitatem & conſervationem pagi illius a Coletæ meritis proficiſci.

Pagum a militũ injuria defendit.

XXXIII. Solebat autem illa poſt oris preces, etiam ad eas quæ mente fiunt ſe conferre; atque ita ex precibus magnam capiebat conſolationem: ajebatque, ſine precibus neminem poſſe proficere; atque ea cauſa hortabatur Sorores ad perpetuæ orationis ſtudium. Porro in mentalibus orationibus, quibus crebro utebatur, curas omnes ſupervacaneas abigebat, omneſque ſenſus & vires corporis ac naturæ colligebat, ut perfecte cogitaret de Deo, & affectu ardentiſſimo preces illi offerret, ita ut tota raperetur in illum, nihil corpore ſentiens, perinde ut mortua, nec percipiens quidquam eorum, quæ tum extrinſecus circa illam gerebantur: & ſic nonnumquam permanſit ſex horis, interdum decem vel duodecim. Tamdem ad ſe reverſa brevi ſpatio ſic ſe fuiſſe putabat, tametſi interdum tota die perdurarit, ſæpiſſime etiam majori noctis parte. Somnus autem ejus incredibilis parcitatis fuit; ſic ut aliquoties octo diebus vix una dormierit hora. Poſtquam enim Pſal-

Mentalis ei frequens oratio. *Crebra & longa extaſis.* *Mira ſomni parcitas.*

ter ium, & preces Canonicas abſolverat, reliquum tempus in preces mentales conferebat. In itinere ad hoſpitia veniens, ceteris corpora quieti dantibus, vigilabat plorans & gemens, Deumque ferventer orans, ſomno contempto.

Ardens oratio.

XXXIV. Quantæ autem efficaciæ fuerint preces ejus, Deus quibuſdam Sororibus evidentibus ſignis declaravit. Videre enim illæ ſibi videbantur facem igneam ex ejus procedentem ore, plane luculentam, adeoque ſurſum tendentem, ut cœlos contingere videretur. Nonnumquam illa ferventiſſime orante, videbatur eis oratorium illius ceu flammis incenſum ardere. Si quis autem propius acceſſiſſet ignem illum extincturus, repente diſparebat; quandoque ſemel repertum eſt velum ejus exuſtum, licet nullus ibi fuiſſet ignis. Quædam ex illis Soror aliquando imprudens intravit in ejus dormitorium, illa Dominum ardenter orante, viditque tanta eam nitere pulchritudine & ſplendore, ut velut exanimis ſtatim humi collaberetur. Eam videns Coleta in eo verſari diſcrimine, acceſſit & cum objurgaſſet quod auſa fuiſſet eo ingredi, mox conſolatione refovit & recreavit, ita ut vires recuperaret ſuas. Soror Coleta de Plano Cubito, ſic vocabatur, quandoque ferventer orans, vidit magnum Solem totum illuſtrantem oratorium, ab ejus ore prodeuntem. Sæpe etiam in precibus ferventiſſimis ſpiritu in Deum ſublevato, viſa eſt a Sororibus etiam corpore tam ſublimiter evecta in aera, ut penitus videre eam non poſſent. Sed & ipſa certas ob cauſas compulſa a Deo, fatebatur, ſe non raro ſub precibus in tantum fuiſſe corpore ſublatam, ut ſibi videretur cœlum poſſe tangere, ſi manus extendere voluiſſet.

Sæpe in altum elata.

Orat pro peccatoribus.

XXXV. Præcipue vero Deum deprecari ſolebat pro miſeris peccatoribus, ut illos ad ſe converteret. Porro inter multas revelationes, quas divinitus habuit Pater celeberrimus, profeſſione Dominicanus, Magiſter Vincentius, * etiam illa fuit, qua Coletam vidit in ſpiritu genua flectentem humiliter, & ferventer rogantem Deum pro peccatis miſerrimæ plebis ſuæ. Cui ille ſic reſpondere videbatur: *Quid me vis facere filia? Ego quotidianis illorum injuriis & contumeliis afficior: quotidie illi me lacerant & diſcerpunt, contemnentes præcepta mea, meque blaſphemantes & abnegantes.* Propter hanc viſionem idem egregius Doctor ex Hiſpaniis venit in Gallias, ut Coletam inviſeret: cumque inter ſe colloquerentur, multis ſunt affecti divinis conſolationibus. Alio tempore orante ferventer Coleta beatiſſimam Dei Genitricem, ut apud filium ſuum pro miſerrimo populo Chriſtiano intercederet, oblatus ei fuit diſcus quidam plenus particulis carnis, tamquam infantis in fruſta conciſi, dictumque eſt illi: *Quo pacto ego deprecabor filium meum pro his, qui quotidie peccatis & horrendis ſceleribus ſuis, quantum quidem in eis eſt, etiam in minores eum diſcindunt & dilanians particulas, quam hæ ſint, quas cernis.*

** B. Vincentius Ferrer.*

Non ſine fructu.

XXXVI. Quantum vero preces ejus permultis profuerint, ex iis quæ dicturi ſumus, licebit intelligi. In pago quodam Avernenſi, vir cum uxore fuit vitæ execrabilis; uterque igitur ob flagitia ſua ſuſpendi juſſum eſt, etſi vero omnes fere dicerent dignos eſſe, qui ſic perirent; at nihilominus multi illorum dolebant vicem, maxime quod viderentur recta proficiſci in Tartarum; quod ſatis oſtenderent, ſe neque Deum, neque peccata ſua agnoſcere, nec ullis adhortationibus eo poſſe adduci, ut agnoſcerent. Vomebant enim ex impiis pectoribus verba deteſtanda, prorſuſque ſatanica, quæ nihil aliud, quam æternas gehennæ flammas mererentur. Vidit hoc horrendum ſpectaculum quidam ſanctus Eremita, qui ex devotione Coletam in-

inviſerat, hominumque miſerrimorum ex animo miſertus, flexis genibus rogavit carnifices, ut differrent ſuſpendium, donec ipſe rediret. Annuerunt illi, abiit ille ad Coletam, commendavit ei deploratos & perditos homines; mox ea, ſublatis in cœlum manibus, cum lacrymis, dicere cœpit pſalmum *Miſerere mei Deus*; necdum finierat, & ecce concipiunt illi cœci mirabilem Dei notitiam, agnoſcunt immania maleficia ſua; valde ſe peccaſſe dolent, fatentur illo ſe ſupplicio dignos, patientiſſimeque morte ſe affici ſuſtinent, ita ut illi qui aderant, plurimum inde ædificationis, magnamque ſalutis ſuæ ſpem conciperent.

Perfectam impetrat confeſſionē peccata celanti.

XXXVII. Fœmina quædam religioſa bonæ vitæ, & ſanctæ converſationis, enormia quædam peccata commiſerat, quæ ſummopere quidem cupiebat dicere in confeſſione; ſed cum ventum eſſet ad Sacerdotem, impuriſſimus Satan tantam ei ingerebat verecundiam, ut dicere ea non auderet: duravit hoc annos ſex; & interim illa vivebat in ſummo animi dolore & afflictione. Tamdem ferventer petiit ſe commendari precibus Coletæ virginis; quod cum feciſſet, mox abiit ad Confeſſarium, calcatoque rubore, integre confeſſa eſt peccata ſua, multumque inde percepit conſcientiæ ſuæ levamen & conſolationem.

Benefactores malis liberat.

XXXVIII. Cum in reformationis exordio Coleta in Caſtro Balmenſi maneret, in pago illo domus cujuſdam nobilis erat, cujus habitatores liberaliter & ſe, & res ſuas impertiebant Coletæ, & ejus profeſſionis hominibus, ita ut non immerito illa quoque in ſuis precibus ſpecialiter haberet commendatos. Sed maligni & teterrimi Dæmones mutuam illam caritatem moleſtiſſime ferentes, multas illi domui perſecutiones excitaruut, damnaque graviſſima intulerunt. Sed meritis & precibus Coletæ ſervati ſunt amici illi, & eorum ædes atque facultates, ne quid incommodi eis accideret. Viſi enim ſunt Angeli e cœlis deſcendere, ut eos a periculis tuerentur & reſiſterent hoſtibus ſæviſſima malignitate nocere nitentibus. Vidit Coleta circa noctis medium domum illam cingi luce clariſſima, & in ea luce clariſſima permultos Angelos habitatores ejus adverſus omnes ſatanicas infeſtationes ſervantes, atque defendentes. Vidit porro etiam ſcalam auream, ab illa domo uſque in cœlum ſe porrigentem, Angelos per eam deſcendentes & aſcendentes. Deoque preces Coletæ offerentes, tum quoque egregias eleemoſynas, aliaque caritatis officia & beneficia hominum illorum, pro quibus ipſa orabat, quæ ab illis quotidie in Coletam, & Sorores conferebantur. Vocavit autem Coleta unam ex Sororibus, eique indicavit viſionem & claritatem illam; ſed ea videre non potuit, donec pro illa Coleta rogaret.

Aquam ſuo Monaſterio impetrat.

XXXIX. In Monaſterio Poliniacenſi, initio quidem Sanctimoniales magna premebantur aquæ penuria, cogebanturque eam aliunde inferre, quod nullus eſſet in Monaſterio locus fodiendo puteo opportunus. Itaque ſexta feria poſt Dominicam *Lætare*, qua recitatur Evangelium de muliere Samaritana, a qua Chriſtus apud puteum ſedens aquam petiit, Coleta, poſt fuſas ad Dominum preces, juſſit humum certo quodam loco fodi. Id cum factum eſset, prodiit mox aqua optima, qua non erat alia melior in tota illa regione.

Inſanę mentem.

XL. In quodam Albigenſi pago juvencula juncta viro, vita erat honeſta ſatis & integra, pepereratque marito filium. At permittente Deo, adeo fuit mente capta, ut neque Deum, neque creaturas ullas, neque proprium filiolum agnoſceret; citraque ullam verecundiam nuda incederet, & non niſi ſatanica verba proferret. Eam Sacerdos quidam venerabilis, commiſera-

tione permotus, commendavit precibus Coletæ, ac deinde reverſus ab ea, denuo hanc miſeram ſtudio humanitatis inviſit, ejuſque caput quodam Coletæ velo tetigit. Tum illa loqui cœpit verba rationi conſentanea, ante omnia petens, ſibi copiam fieri confitendi peccata ſua, celerrimeque plene reſtituta eſt.

Mercatorem liberat a præcipitio.

XLI. Mercator quidam celebris iter ſuſcepturus valde periculoſum, obnixe commendavit ſe Coletæ precibus; deinde dans ſe itineri per denſiſſimas nives, aquaſque agros operientes iugrediebatur, penitus ignorans ubinam eſſet. Nocte autem incidit in locum, ubi ſi paululum proceſſiſſet, haud dubie in præſentiſſimum mortis diſcrimen ſe conjeciſſet. Ibi recordatus piiſſimæ matris Coletæ, iterum ſe commendavit precibus ejus; erat enim illic abyſſus profundiſſima. Et ecce ſtatim videt Coletam adeſſe, manuque indicare, ut retrocedat; quod cum feciſſet, cognovit ſe Coletæ meritis & precibus mortem evaſiſſe.

Puellam ſuo Monaſterio facit reſtitui.

XLII. Vir quidam magni nominis, Coletæ familiariter notus, filiam habuit unice caram, quam volebat Monaſticæ vitæ tradere, Deo illic ſervituram. Obtulit ergo eam Coletæ, quæ libenter eam accepit, utpote bene conſtitutam & aptam ad eam vitam conſectandam. Sed paulo poſt dolens vir ille, ſe filiam ſuam Coletæ tradidiſſe, eamque perditam exiſtimans, acriter & ſevere repetiit. Doluit non mediocriter Coleta ſic auferri ſibi puellam; ſed ad preces confugiens, Deo gemitus & lacrymas obtulit. Jam vero pater puellæ, ut ab ejus animo omnem Monaſticæ vitæ memoriam aboleret, in longinquam ducebat regionem, ſed cum jam forte medium abſolviſſet iter, ter equus corruit cui inſidebat puella; & in ipſo tertio caſu utroque orbatus eſt oculo. Id cernens puellæ pater, ad ſe rediit, agnoſcenſque culpam ſuam, venit ad Coletam matrem, veniam petiit, puellam ut ad ſe reciperet obſecravit. Id vero libenter præſtitit.

Succurrit heroinæ ut fieret Monialis.

XLIII. Comitiſſa Valentinenſis præpotens domina, diu multumque deſideravit Monaſticam ſanctæ Claræ vitam, ſive regulam profiteri. Ut autem vires exploraret ſuas, poſſent ne illi Inſtituto pares eſſe, aliquoto tempore dure & aſpere vixit. Tamdem humiliter petiit a Coleta, ut ipſam admitteret inter ſuas. Aſſentit Coleta, præfigit certum diem, ad quem ejus deſiderio velit ſatisfacere. Sentiens interim draco peſtifer, omnis boni hoſtis Diabolus, eum appropinquare diem, evidens objecit impedimentum. Adeo enim equi omnes ſubito debilitati ſunt, ut nullo pacto a terra ſurgere poſſe viderentur. Id vero dolorem non mediocrem attulit Comitiſſæ illi; quippe cui non occurreret remedium ullum, quod poſſet huic malo adhiberi. Statuit autem & ſe, & rem totam commendare Coletæ precibus: quod ubi fecit, mox adfuit mira conſolatio: equi enim omnes ad iter valde expediti reperti ſunt. Tum illa mirifice exhilarata profecta eſt, & propoſitum ſuum perduxit ad effectum. Coleta autem recepit eam in ſuam Sodalitatem propenſiſſima animi devotione, & illa ſane perſeveravit in ſuſcepto illo vitæ Inſtituto ad mortem uſque, Deo cum multa perfectione ſerviens.

Chriſti paſſioni contemplandæ intenta.

XLIV. Dicturi jam ſumus quam ferventi devotione & amore Chriſti paſſionem Coleta proſecuta ſit. Cœpit id ætate adhuc tenera, a matre ſua ſic inſtituta, quæ profecto & timebat & amabat Deum, quotidieque cum lacrymis & gemitibus dicebat precem de Salvatoris paſſione, multum condolens injuriis & pœnis, quas ille pro humani generis redemptione libentiſſime toleravit. Eam autem precem Coleta puella diligenter attendens, adeo totam memoriæ commendavit, ut deinceps numquam ejus potuerit obliviſci. Itaque quotidie hora meridiana, qua Chriſtus cruci affixus eſt, an-

angores cordis ſentiebat vehementiſſimos cum Chriſto acerbiſſime patiente, utque eos ſecretius & devotius perferret, libenter ea hora ab aliis ſe ſubducebat hominibus, atque ita ſola manens, omnes animi vires intendebat ad cogitandas injurias, perſecutiones, convicia, opprobria, horrendam & ignominioſam mortem, quæ Chriſtus deſiderio ſalutis noſtræ patienter & cupide perpeſſus eſt. Porro in ejuſmodi meditationibus ſæpiſſime extra ſe rapiebatur, & in Deum transformabatur ardentiſſimo deſiderio & amore, præcipue tamen ſextis feriis, ab hora ſexta matutina uſque ad horam ſextam veſpertinam, prius mane audita Miſſa, nihil interim manducans aut bibens. Tam erat ferventer & efficaciter Dominicæ commemorandæ paſſioni intenta, ut ſæpenumero præ doloris vehementia, in manibus, pedibus & latere ſuo ſibi revera videretur clavis & lancea confixa.

XLV. Ecquis vero pro dignitate poſſit explicare imbres lacrymarum, anxios gemitus, quibus occupabatur illa tota hebdomada, quam ſanctam vocamus? Quis ſatis commemoret dolores acerbiſſimos ac vehementiſſimos, quos tunc illa perferebat? In ipſa enim ejus virtutum ſtudioſa juventute ſpecialis quædam ei collata erat gratia circa Domini paſſionem. Cum enim aliquando ferventer & profunde eam meditata fuiſſet, Chriſtus ei apparuit, indicavitque familiariter modum quo paſſus eſſet, & ut in ſingulis membris ſuis ſingulares pertulerit cruciatus, humanæ ſalutis amore. Inde vero Coleta vehementiſſimum quemdam concepit cordis dolorem & anguſtiam, ac nihilominus ardore quodam amoris & devotionis erga Chriſti paſſionem in tantum incenſa fuit, ut ſæpe reminiſcens hujus viſionis & crudelium pœnarum, quibus affectum viderat corpus innocentiſſimi Salvatoris, plane deſtitueretur viribus, nihilque prorſus exterius ſentiret in ſtatum alium transformata. Atque ita in ſancta hebdomada multa ei divinitus præſtabantur ſane memorabilia. Cum enim recitabantur paſſiones Chriſti in Miſſis coram ipſa, ut fieri ſolet, dolores quos paſſus eſt Dominus in corpore ſuo, adeo renovabantur in corde & corpore illius, ut numquam ſic viſa fuerit mulier laborare parturiendo, quantum ipſa videbatur condolendo. Cujus rei id evidens documentum fuit, quod horis illis incredibili animi angore lamentabatur, fundebatque lacrymas & gemitus ineffabiles, ut nemo, quamvis ferreo pectore, ſi id vidiſſet, pietate & commiſeratione potuerit non permoveri & emolliri. Fuit autem non brevi tempore jugiter ſic caritatis inflammata ardore, & intimo confecta animi dolore erga paſſionem Chriſti, ſive legendo, ſive quovis alio modo ea illi reducta eſſet in memoriam, ut toto intellectu, & cunctis viribus illa in contemplanda occupatis, interdum ſex, aut eo amplius horis nihil neque cogitaret aliud, neque exterius ſentiret.

Chriſtus ei revelat ſuos cruciatus.

XLVI. Manens aliquando in Monaſterio Biſuntienſi in ſancta hebdomada, tam ſe totam applicuit ad commemorandam Chriſti Paſſionem, ut toto triduo, nocte ac die in extaſi permanſerit, nihil interim neque loquens, neque comedens, neque bibens. Alio tempore in ſacra Paraſceve, ab hora illa noctis, qua cantantur Matutinæ, ut vocant, ad eam uſque, qua Sorores e domo Capitulari revertebantur, tam attente verſata eſt in meditandis Chriſti cruciamentis, ut graviſſimis affecta pœnis, etiam in corpore, Sororibus ei obviam venientibus ſtuporem afferret. Adeo enim facies ejus videbatur fuſtibus cœſa, ut nihil in ea niſi pellis, & oſſa fracta & comminuta, naſuſque complicatus cerneretur. Attamen iis ipſis inſpectantibus, panlatim priſtina ei forma reſtituebatur. Verita autem illa ne quid fortaſſis in ipſa Sorores animadvertiſſent, ocyus ad Oratorium redit, moxque rapta in

Eos in ſe experitur.

ſpi-

ſpiritu, ſic ad noctem uſque permanſit. Dominica Palmarum aliquando cum multa humilitate & devotione, in proceſſione quæ tum fit cum ramis, incedens, ac ſtudioſiſſime cogitans Chriſti illum in Hieruſalem adventum, quem illa proceſſio repræſentat, adeo ſibi videbatur Chriſto etiam corpore propinqua, ut tangeret illum, itemque aſinum cui inſidebat, qui ramum illum ex ejus manibus morſu abſtulit, nec unquam poſtea ramus ille viſus, aut repertus eſt.

Afficitur erga loca ſancta, & reliquias.

XLVII. Loca ſancta, quæ Chriſtus ſua præſentia, olim in terris degens, mirifice ſacravit & ornavit, cum multa reverentia & devotione habebat impreſſa cordi ſuo: ſpeciatim vero locum & urbem, in qua paſſus eſt. Et quamvis corpore debilis & tenera eſſet, multaque in mari occurrerent pericula, attamen ſummo ardebat deſiderio arripiendi iter illud, locaque illa devote viſitandi: atque illic moriendi propter Deum: & certe eo profecta fuiſſet, ſi id ei permiſſum eſſet. Inter alias autem reliquias, quæ ſancta Eccleſia ita, ut par eſt, veneratur, ſingulari reverentia proſequebatur lignum ſanctæ Crucis, ad quam Chriſtus affigi voluit: cupiebatque vehementiſſime particulam aliquam ejus Crucis ſibi præberi. Itaque ne ſuo fraudaretur deſiderio, cœlitus ei miſſa fuit crux aurea, ſed parva, cui incluſa fuit portio quædam veræ Crucis Chriſti, quam illa devote & reverenter ſervavit, multique eam viderunt, & manibus tenuerunt. Aſſerebat autem Coleta pro certo Crucem illam auream humano opere minime confectam. Sicut autem veram Chriſti Crucem piiſſime venerabatur & colebat, ita etiam erga ejus ſignum peculiari animi devotione afficiebatur: cujus etiam virtute ſigni, meritis ejus plurima Dominus patravit miracula, e quibus nonnulla hic ſubjiciemus. In exordio enim ejus, quam ſæpe diximus, reformationis, permulti parvuli ei oblati fuere, diverſis afflicti morbis; conabanturque parentes, vel amici eorum obſcuris quibuſdam & Coletæ ignotis modis eam permovere, ut manibus illos tangeret, & ſignum Crucis in eos exprimeret, quod cum illa feciſſet, curabantur.

Accipit cœlitus particulam ſanctæ Crucis.

Signo Crucis multa patrat miracula.

Curat dolorem capitis.

XLVIII. In Monaſterio quodam Coletano quædam Soror tanto vexabatur capitis dolore, ut ſe putaret morituram. Adiit ergo Coletam matrem, explicavit ei moleſtiam ſuam, petiit ſuo capiti imprimi ſignum Crucis. Illa valde dolens vicem ejus, fecit ut petiit Soror; & ecce fugit morbus, & Soror fit omnino ſana & incolumis. Abiit quandoque Coleta ad expedienda quædam negotia Religionis ſuæ: venit cum paucis comitibus ad ripam cujuſdam profundi fluminis, ubi cum nulla eſſet navis, nautæ nulli, confidens illa divinæ bonitati, ſignum Crucis edidit, Confeſſarium ſuum rogans, ut idem faceret: deinde ſecure tentavit periculoſum iter ingredi, idque cum omnibus ſuis partim peditibus, partim equitibus, ſine periculo confecit. Paulo poſt multi equites robuſtis freti equis eodem loco flumen tranſmeare volentes, petulanter dicebant: *Si Begardi, & hypocritæ illi tranſivere ſecuri, quid nos tranſire dubitamus?* Ingreſſi igitur flumen confidenter, miſere ſubmerſi perierunt.

Profundũ trajicit flumẽ abſque cymba.

Rem caram in foveam lapſam mirabiliter extrahit.

XLIX. Aliquando proficiſcente Coleta a quodam Monaſterio ad aliud, currus ejus prolapſus eſt in profundam foveam, aquis plenam. Habuit tunc Soror quædam ex comitibus ejus partem quamdam unicornis Coletæ caram; ea quoque lapſa fuit in foveam illam: non parum autem ea re perturbata Soror, commiſit ſe animo precibus Coletæ, editoque ſidenter ſigno Crucis, in foveam illam abſque ullo adminiculo, dempto ramuſculo quodam, qui inſtar palmitis tener erat, ſubmiſit ſe in foveam, quæſivit particulam unicornis, reperit natantem in mediis aquis, extraxit & reportavit, ni-

nihil penitus madefacta , niſi modice admodum in ipſa planta pedis.

L. Erat in quodam Monaſterio Soror quædam vita honeſta, fama laudabili, quæ, Deo permittente , quinquennio laboravit morbo comitiali , quotidie ut minimum ſemel humi corruens , multamque ab ore ſpumam inſtar apri venatione exagitati egerens ; deinde inſtar dœmoniacæ, rabie quadam inſaniens . Ligabant illam quidem, & fortiter detinebant homines fortes, at illa invitis iis, exiliebat turpiter uſque ad trabes, ab ore vomens calorem teterrimum fornacis inſtar, itemque ventum validum tamquam fulguris, ſicque diu permanebat, non abſque multa aliarum Sororum moleſtia , ignorantium quid remedii adhiberent . Tandem recordatæ virtutum Coletæ matris, ejus precibus obnixe illam commendarunt. Illa miſit ad eam quemdam Confeſſarium ſuum, qui fidens Coletæ meritis, ſigno Crucis munivit eam , eaque repente omnino convaluit . *Liberat Sororem morbo comitiali .*

LI. Soror Joanna de Laſarre diros patiebatur in manu dolores, neſciens vero quid ageret, tandem conſtituit ſe ad Coletam matrem conferre, eamque rogare ut tam male affectæ manui ſignum Crucis imprimeret . Venit igitur ad eam: Coleta id fert indigne, dolens, & mœrens tale quippiam a ſe exigi, repellit manum ægrotam, eam extrinſecus tantum ſua tangens manu . Et tamen tali contactu quaſi ab indignante exhibito , ægra illa incolumis ſubito evaſit . Alia quædam Soror triduo nihil fere neque cibi, neque potus ſumpſit , graviter laborans morbo quodam . Ejus recordata Coleta, rogabat Sorores, num valeret? Reſpondentibus illis miſere eam vexari, & exiſtimari propediem morituram ; Coleta ſumpto pane rudi , ſigno Crucis eum communiit, mittenſque ægrotæ , juſſit ut eum quamprimum ederet: fecit illa ſic , & poſtridie ſana exiit e valetudinario . *Aliam a dolore manus.* *Moribundam ſanat.*

LII. Morabatur Coleta in Monaſterio quodam, quod erat in regione vini & frumenti inopia laborante : cumque non niſi parum in Monaſterio eſſet vini , ejuſque valde mali, ita ut nauſeam afferret guſtantibus , juſſit Coleta parum ejus vini in vaſculo ſibi apportari : & cum ſignum Crucis deſuper feciſſet , fœtor omnis & corruptio abiit , non ſolum e vaſe ipſi oblato , ſed etiam ex dolio unde illud impletum fuerat ; ita ut quotieſcumque vinum inde promeretur ad Sorores reficiendas, ante illam benedictionem male oleret & inſipidum eſſet, poſt eam vero vi ſigni ſanctæ Crucis, & gratum odorem & ſuavem guſtantibus guſtum præberet . Data aliquando fuit Coletæ elegans quædam, ſed parva tabula eburnea, quam ipſa valde diligebat, propter pias imagines paſſi Salvatoris in illa expreſſas . Accidit autem ut maligni Dœmonis opera frangeretur; id cum illa conquereretur ſuo Confeſſario, conſolaturus reſpondit ſe curaturum ut redintegraretur : atque ut id fieret abiit cum tabula ad artificem quemdam ejus rei peritum : in ipſa autem via curioſe volens intueri, cum prius ſignum Crucis feciſſet, aperuit eam , & vidit prorſus integram & illæſam . *Corruptum vinum bonum efficit.* *Fractam a Dœmone tabellam redintegrat.*

LIII. Mira ſane devotione, & ingenti reverentia afficiebatur erga præſtantiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, neque id mirum: inde enim hauritur omnis contemplatio, in illo reperitur ſpiritualis conſolatio, ibi ſuaviter ſapit fervens meditatio, per illud donatur æterna beatitudo . Ita ubicumque eſſet , quotidie Miſſam ſanctiſſimam, in qua Chriſti corpus conſecratur, cum multis lacrymis devotiſſime audiebat ; & ut eam majori animi devotione audiret, ſæpenumero conſcientiam ſuam humili confeſſione expurgabat . Cum autem ob res neceſſarias conficiendas extra Monaſterium degeret, cum ceteris quidem publice eam audiebat , alias privatim & ſecrete neminem tum admittens præter ſacrificantem, & miniſtrum qui ſacrificio intereſſet, *Devota valde erga ſacram Euchariſtiam.*

ſet, ne divinitus ei collata dona ſpecialia aliis forte innoteſcerent. Etſi autem publice cum multa pietate intereſſet ſacrificio, majori tamen affecta videbatur, cum privatim adeſſet. Cum autem ventum fuit ad ſacræ hoſtiæ elevationem, profundiſſima humilitate, ingentique tremore adorabat eam, ſeipſam deprimens & vilipendens, plorans & gemens, adeo ut prorſus in lacrymas reſoluta videretur: in ejuſmodi quoque clamores erumpens ab intimis cordis angoribus expreſſos, ut omnes mirabili commiſeratione ſimul & admiratione afficeret. De ipſius autem Sacramenti excellentia, virtute, ſublimitate, magnitudine, de Chriſti in eo præſentia, & de myſteriis ejus tam perſpicuam habuit notionem, ut qui aderant certo exiſtimarent Chriſtum ei revera apparere forma aliqua ipſi ſoli nota. Poſt hanc autem adorationem Euchariſtiæ ſæpiſſime permanſit divini amoris accenſa flammis, ſublata ſublimis in ſpiritu, Deoque perfecte conjuncta, ita ut ſibi videretur tota transformata in Deum, & ſupra naturam rapta, ſenſibus corporeis plane ceſſantibus ab officiis ſuis.

Noſcebat ſtatum ſacrificantis.

LIV. Non raro autem ſub hac Euchariſtiæ elevatione perſpicue cernebat conſcientiam ejus, qui faciebat ſacrificium, & quo in ſtatu ille eſſet. Attamen ne producerentur aliis dona Dei ipſi ſpecialiter collata, clam & prudenter indicabat ſacrificanti vitia ejus, ut ea corrigeret, prorſus reticens modum, quo ea ipſi innotuerant. Habuit autem hoc ex ſpeciali Dei gratia, ut quantumvis brevi ſpatio Euchariſtia ei oſtenderetur, numquam hæſitare potuerit, quin illic verum eſſet Corpus Chriſti, planeque cognoſceret ejus magnitudinem, præſtantiam, & veram præſentiam; ſtatimque illud cum multis lacrymis & gemitibus adoraret. Fuit aliquando in Monaſterio ſito in ea regione, qua ſolent uſitatius album quam rubrum vinum ſacrificio adhibere: ibi tum ſacrificanti Sacerdoti obtulit miniſter aquam, putans eſſe vinum. Quando autem ventum eſt ad elevationem, corpus quidem Chriſti adoravit Coleta, ea qua ſolebat, humilitate, reverentia, lacrymarum & ſuſpiriorum copia. Cum autem calix elevaretur, noluit adorare, ſentiens in ſpiritu non eſſe ibi verum Chriſti ſanguinem.

Et Chriſti præſentiam ſub ſpeciebus.

Cupiebat ſola ſacrum audire.

LV. Porro complures tum Religioſi, tum ſeculares ſummopere conati ſunt, aut ſaltem expetierunt, eſſe juxta, vel intra oratorium, ubi Miſſam illa audiebat, ut reipſa comperirent ferventem ejus, & humillimam Euchariſtiæ adorationem, audirentque ſuſpiria & clamores, quos Chriſto illic præſente edebat. Sed illa id permittere haudquaquam voluit, niſi vel admodum religioſi eſſent, vel ſibi valde familiares. Quod ſi aliqui clam latitaſſent in locis occultis, oratorio propinquis, non latebat ſpiritum ejus, Chriſto id ei revelante. Itaque de talibus mœrenti animo conquerebatur Patribus & Fratribus ſuis, quod non permitteretur pro ſui conſolatione adorare Dominum Deum ſuum, propter homines inſidioſe ipſius arcana ſcrutari volentes. Interrogata vero cur tam alta ederet ſuſpiria & ejulatus ſub elevatione? blanditer reſpondebat, ſe plerumque aliter facere non poſſe, etiamſi totus adeſſet mundus: ſentiebat enim immenſam majeſtatem, & potentiam Regis regum, cujus comparatione nihil eſt mundus univerſus. Attamen ſi intereſſet ſacrificio publico domi, vel foris, licet eodem modo affecta eſſet, Deo mirabiliter in hoc diſpenſante, non eam foris oſtendebat devotionem, quam ſolebat in privatis ſacrificiis.

Qualiter Euchariſtiam ſumebat.

LVI. Qua autem animi devotione Euchariſtiam ſumpſerit, neminem arbitror vel ſatis admirari poſſe; ſed & illi, qui ei miniſtrare ſolebant, pro dignitate id explicare vix poſſent. Nam tametſi multa ei inerat conſcientiæ puritas, gratiæ exuberans copia, & virtutes plurimæ; at nihilominus coram hoc

hoc ſanctiſſimo Sacramento alta voce clamans, ſeipſam, ſupra quam dici queat, dejiciebat: vilem, immundam, abominabilem, indignam quæ cum aliis, quantumvis etiam impiis, verſaretur, dictitans, idque propter culpas innumeras, quas ſe in Dei bonitatem & majeſtatem perpetraſſe fatebatur. Unde tanto cruciabatur dolore, adeoque ſibi diſplicebat & lugebat, ut cor ejus ſcindi videretur, oculique inſtar fontium eſſent, non guttas, ſed rivulos lacrymarum jugiter fundentes, quibus tota ipſa madefacta cernebatur, gemens & dolens, & anxia valde, perinde ut mulier dum parit, aut aliquis morti adjudicatus. Quæ res magnum ſæpe ſtuporem & terrorem ingerebat iis qui aderant. Poſtquam autem Euchariſtiam ſumpſit, mox rapiebatur in Deum, manebatque immota & mortuæ non abſimilis ad horas duodecim, nonnumquam decem, ut minimum ſex, nihil interea ſentiens intrinſecus. Ad ſe autem reverſa, vultu erat prorſus Angelico, luculento, pulchro, amabili, cœleſti, & a terrenis omnibus abhorrente. Sermones vero erant ſuaves, profundi, cœleſtes, perfectiſſimum Dei commendantes amorem, auditores ad Dei perfectam cognitionem invitantes, ad fervens bonorum ſpiritualium, & æternorum deſiderium, ad mundi, & inconſtantis, ac labilis vitæ hujus, omniumque vanitatum, & noxiarum cupiditatum contemptum incitantes. Porro quoties ardua, difficilia, & obſcura negotia (id quoque ſæpe accidit) occurrerent, ad hoc ſanctiſſimum Sacramentum tota confugiebat, interdum quadraginta, nonnumquam triginta diebus continuis illud eo, quo diximus, modo percipiens; nec tamen omittens ea, quæ ſunt ſupra memorata.

LVII. Si quid arduum & inſigne Dominus per eam conficere vellet, & ipſa præ multa animi humilitate non auderet aſſentiri, tamen ne præclare propterea de ea homines ſentirent, putarentque in ea aliquid latere virtutis & gratiæ, Dominus per hoc præſtantiſſimum Sacramentnm compellebat eam facere, vel invitam. Neque enim prius deglutire potuit ſacram hoſtiam, quam divinæ inſpirationi pareret. Ea res nonnumquam eo adegit illam, ut cum aſſentire formidaret, nec tamen ſacram hoſtiam deglutire poſſet, conſilii capiendi cauſa ſuum adiret Confeſſarium: illo vero conſulente ut Domino ſuam permitteret voluntatem, & illa id faciente, confeſtim hoſtia ſe deglutiendam permiſit. Voluit quandoque ſolemni quodam die ſacroſanctam Euchariſtiam cum magna devotione percipere. Itaque dixit Confeſſario, ut pro ipſa hoſtiam conſecraret: at ille vel non intelligens, vel non ſatis advertens quid diceret, non fecit ſic. Etſi autem dubitaret de ejus voluntate, non tamen fuit auſus accedere, ne forte ejus ſanctas preces interturbaret. Cum igitur ventum eſt ad horam ſumendæ Euchariſtiæ, ſenſit Confeſſarius eam more ſuo in fletus, & gemitns erumpere, ut ſolebat communicatura. Quamobrem non parum admirans cum ſe ſciret non conſecraſſe pro ea hoſtiam, ſentiebat magno id myſterio non vacare. Poſtea abſolutis precibus, percunctatus eſt ex ea, quid ſibi vellent lacrymæ & ſuſpiria, quæ ipſe audiſſet? Reſpondit illa humiliter, Dominum Jeſum ſuis manibus ipſi pretioſiſſimum corpus ſuum obtuliſſe.

Miri in ea Euchariſtiæ effectus.

Chriſtus ei præbet corpus ſuum.

LVIII. Quandoquidem vitæ aſperitas, & carnis mortificatio corpus purum & caſtum conſervat, Coleta ab ipſa prima juventute, uſque ad ſupremum vitæ tempus corpus ſuum cum Apoſtolo ſtuduit *in ſervitutem ſpiritus redigere*, illudque valde duriter & aſpere habuit, continuis illud jejuniis macerans, a pueritia ipſa ſemper abſtinens a carnibus; nec ob quamlibet adverſam valetudinem jejunium ſolvens, aut largius alimentum ſibi impertiens. In tenera ætate ſcholas adiens, aut numquam, aut raro ante veſpe-

Vitæ aſperitas & jejunia. 1. Cor. 9. 27.

ram domum rediit, ne cogeretur ſuum frangere jejunium. Si quis in oppido, quo orta eſt, de ejus parco victu perquirere velit, Angelicam plane vitam eam duxiſſe comperiet. Stupeo ego ipſe ad id, quod dicturus ſum. Conſtat, eam exemplo Salvatoris quadraginta diebus & noctibus continuis jejunam permanſiſſe. Crebro ſanctam Quadrageſimam ſolo pane & aqua exegit, licet id corpus ejus valde debilitaret. Quando, Deo diſponente, gravis aliquis cruciatus perferendus ei erat, id quod frequens fuit, eo durante, nihil prorſus eſculentum, vel poculentum ſumebat, nulla enim res creata ejus tum palatum afficiebat. Quod ſi pro natura ſuſtentanda aliquid ſumere cogeretur, aviculæ potius, quam hominis alimoniam dixiſſes. Aliquoties nihil ipſa edens nec bibens, ea re ſuſtentabatur, quod alios coram ſe edere cerneret. Liberata autem ab hujuſmodi cruciatu, non niſi fruſtum panis petebat, qui eſſet colore medio inter album & atrum, quo tam ſuaviter veſcebatur prandens, ut delectationem afferret intuentibus, perſpicuumque fiebat, numquam tam bene ſapuiſſe filiis Iſrael manna, ut illi panem hunc, quem diximus, ſolebatque tunc comiter & facete dicere, reſpuendas eſſe carnes, & piſces grandes, aliaque id genus eſculenta, quippe qui pani puritate comparari non poſſent: attamen piſciculorum aſpectu delectabatur.

Jejunat 40. dies perpetuos.

LIX. Cum aliquando a Palmarum die uſque ad Cœnam Domini ab omni cibo abſtinuiſſet, itemque a Cœna illa uſque ad Paſcha, ipſo die Paſchæ venit ad eam gallina, divinitus, ut pie creditur, miſſa, poſuitque juxta eam ovum exiguum, unde ea tam opipare, & abunde refecta fuit, ut triduo toto poſtea nihil comederit. Quamvis autem in ſeipſam tam eſſet rigida & parca, attamen erga alios fuit perhumana & liberalis, ex animo cupiens & volens, ut Sorores & Fratres illis inſervientes haberent victum, qui ſufficeret, excluſa tamen omni ſuperfluitate, ne ſanctæ paupertati injuria fieret; nec unquam de divina benignitate ſibi diffidendum putavit, quin res neceſſarias illis ſuppeditaret, modo fideliter ſolverent vota ſua. In multis urbibus, & inſignioribus pagis, ubi erant Monaſteria ejus, quidam propter Deum, & contemplatione reverendæ præſentiæ ejus, mittebant illi ſpeciatim panem & vinum, & alias delicatiores eſcas; ſed ex iis nihil unquam guſtare voluit, mittens ea ſtatim ægrotis aut indigenis, aut certe in commune omnibus diſtribuens. Quod ſi nimium mala valetudo cogeret aliquid inde ſumere, eſſetque id tam exiguum, ut aliis impertire non poſſet, id mœrens & lacrymabunda pleneque invita ſumebat.

Erga ſe rigoroſa, erga alios benigna.

LX. Ut plurimum eſculenta omnia ipſi oblata tam largiter & copioſe Fratribus & Sororibus diſtribuebat, ut evidenter in ejus manibus augeri viderentur, paucaque ab aliis ei data, & ab ipſa rurſus diſtributa, multis abunde ſufficerent. Fratribus Monaſteriis inſervientibus, ſi vel ex devotione ipſam inviſerent, vel a petendis eleemoſynis, aut aliunde redirent, atque etiam aliis ad ipſam divertentibus, qui vel alimentis, vel conſolatione indigere viderentur, humaniſſime cibum & potum afferebat. Si vero comperiſſet quempiam indigum & egenum, nec haberet unde ei opitularetur, dolebat vehementer, optabatque ſibi præberi facultatem illum juvandi. Id cernens prrpotens Deus non raro permovebat alicujus pii hominis animum, ut Coletæ eleemoſynam præſtaret; inde vero ipſa dabat indigenti. Erat quandoque in Monaſterio ea in regione ſito, ubi annonæ magna fuit penuria, vixque ea obtineri poterat. Affligebatur ea re populus miſerandum in modum, & Coleta quoque tam pro ſuis, quam pro aliis non mediocriter angebatur. Ecce ab inexpectato oblatus eſt ei ſaccus elegans puriſſimo fru-

Augebatur in ejus manibus cibus.

men-

mento plenus . Id ergo ſecreto in pauperes erogandum curavit , ita ut multorum inopiam relevaret . Duravit autem frumentum diutius , quam quiſquam ſperaret .

Dat affluenter ſine diminutione .

LXI. Ex illis rebus, quæ ſic divinitus ei tranſmittebantur, nihil penitus ſibi retinebat , ſed pauperibus & egenis eas elargiens , ſi quid ſupereſſet , in uſus inopum ſervabat ; ſæpiuſque reipſa compertum eſt , etiamſi in pauperes collatæ eſſent , tamen ſine diminutione diu eas perduraſſe . Data ei aliquando fuit propter Deum ovorum certa portio , idque ea in regione , ubi eorum rara erat copia . Libenter accipiens in arca condidit , impertiitque libens omnibus petentibus , tum ſanis , tum ægrotis ; nec tamen numerus eorum imminuebatur . Et illa quidem id perſenſit , ſed apud ſe tacitum habuit. Vinum quoque ei plerumque datum diu aſſervabat pauperibus diſtribuendum , ſed etiam longo tempore diſtributum nihil neque de quantitate , nepue de guſtu & bonitate amiſiſſe videbatur .

LXII. Duobus Fratribus ob negotia Religionis conficienda proficiſcentibus , tempore incommodo , & periculoſo itinere , aliquid vini dedit , quo in via uterentur . Ibant illi & redibant , & cum eſſet opportunum bibebant in itinere ex vino ſane bono , nec quidquam diminutum fuit . Ipſa quidem , ſi in locis eſſet vini copia abundantibus , nihilo plus inde ſumebat in uſus ſuos , & id quod ſumebat uſque adeo diluebat aqua , ut in eam mutatum videri poſſet . Si autem ibi verſaretur , ubi vini eſſet penuria , nihil prorſus vini bibere voluit , niſi cogeret morbus : maxime autem aquæ potu refrigerabatur : & quemadmodum potatores dant operam internoſcendis vinis , ita ipſa aquarum diſcernendarum erat bene perita , quamquam & ab illis pro deſiderio guſtandis ſæpe ſeſe refrænabat . Si eſſet in locis ubi craſſiores erant aquæ , minuſque puræ , in vitreis vaſculis eas ſanitatis cauſa ad ignem apponebat , ut ebullirent . At impurus Cacodæmon vitæ ejus aſperitatem & fructum , quem afferebat ferre non ſuſtinens , cum illa quandoque acerrima cruciaretur ſiti , & aqua ejus ad ignem bulliret in vitro , arrepto baculo percuſſit vaſculum , & in centum atque eo amplius fruſta comminuit , Id vero illa tulit patientiſſime , laudans Deum . Evenit autem inde res admiratione digna , collegit illa fragmenta, & ſublatis in cœlum oculis, Deum orans mox vidit ſanum & integrum vitrum uti ante fuerat : bis quidem ita fractum fuit a Satana vitrum, & bis Coletæ precibus redintegratum .

Vitrum fractum bis reparat .

Codicem madefactum repente exſiccat .

LXIII. Quædam ex ejus Sanctimonialibus cum aliquando iviſſet allatum in ejus uſus aquam , ſecum detulit codicem , quo Coleta uti ſolebat . Is vero lapſus in aquam , uſque adeo corruptus & madefactus eſt , ut prorſus inutilis putaretur . Doluit igitur non mediocriter Soror illa , & quid ageret prorſus animi dubia erat . Tamdem abjicit ſe ad pedes matris Coletæ , dicit quid acciderit , oſtendit codicem madefactum . At illa videns eam tam miſere dolentem , pio affectu conſolatur : *noli* , inquiens , *timere filia* , *non enim perditus eſt codex* ; moxque eum accepit in manus ſuas prorſus inutilem ; ſed ſimul atque tetigit eum , totus ſiccus , pulcher , & illæſus apparuit , a latere dumtaxat quodam remanente veſtigio , in tanti miraculi memoriam . Quidam etiam Frater neceſſariam Coletæ aliquando aquam attulit , ſed feneſtra , per quam vas aquarium fictile intromitti oportuit , brevior erat , quam ut poſſet illud recipere . Mira res ! poſtquam admotum fuit vas feneſtræ , ad eam quantitatem ſubito redactum eſt , ut haud difficulter per feneſtram inferretur .

Feneſtra mirabiliter dilatatur .

Afflictionum utilitas .

LXIV. Nihil quidem in hac vita Deo gratius eſſe poteſt , & homini conducibilius , quam pro ejus amore libenter pati dolores & cruciatus . Ea

enim revera ejus amicis, vel maxime ſit conformis, & conſimilis. Certe ipſe Dominus Jeſus Chriſtus tota vita ſua graves labores & dolores noſtri amore perpeti voluit. Itaque & Coleta virgo ad ejus ſimilitudinem pro ſuo modulo hac in parte accedere diligenter ſtuduit; nam quoad vixit perpetuis affecta fuit doloribus & cruciamentis, aliis poſt alia ſuccedentibus, & ſæpenumero duplicatis, quæ omnia tulit patientiſſime. Inter alia magnam ei moleſtiam afferebat inflatio quædam continua, ſine intermiſſione modo creſcens, modo ſe remittens, quam tamen ſuaviter tolerabat. Præter hanc multis aliis affligebatur modis, interdum in ſolo corpore, nonnumquam in anima, plerumque in utroque, idque ſane graviſſime. Morbos ex naturali aliqua cauſa exiſtentes placide ferebat; qui vero præter naturæ ordinem divinitus ei infligebantur, eos neceſſario perpeti oportebat, nec potuit illis pro ſuo arbitrio abſolvi. Ad inflationem illam, quam diximus, aliæ pene continuæ vexationes & infirmitates ſe adjungebant, quibus interdum tam miſere diſcruciabatur, ut octo dierum ſpatio vix una hora integra reſpirare poſſet: quodque commiſeratione dignum eſt, cum ſoleant alii, tum ſani, tum ægroti in lectulis ſuis captare requiem & levamentum, illa potius, & deterius vexabatur. Nam etſi ob labores diurnos cuperet nonnumquam dare ſe nocturnæ quieti, & corpuſculum in lectulo reponere; at numquam tamen requie illic potiri potuit; imo vero mox ut eo ſe recipiebat, novis & laboribus & angoribus cruciabatur, idque nocte tota, & interdum uſque ad meridiem.

Perpetuas patitur Coleta.

In lectulo nulla requies.

LXV. Neque ejuſmodi anguſtiis premebatur ſemel atque iterum per hebdomadam, ſed cunctis noctibus. Porro diebus Dominicis & feſtis, & in magnis ſolemnitatibus, quibus alii omnes ceſſant a laboribus, longe acrioribus illa torquebatur pœnis, quam diebus aliis: quantoque erant celebriores dies, tanto cruciatus erant acerbiores. Inchoabantur autem utplurimum a primis Veſperis, uſque poſt Completorium, ut vocant, ſequentis diei. In præcipuis autem ſolemnitatibus a meridie diei præcedentis ſumebant initium, & durabant uſque ad illarum finem. Cum autem viſum fuit Domino bis etiam alias addere moleſtias longe infeſtiores iis, quæ neceſſario illi ferendæ erant, ſi quis ſuperveniret, cui non poſſet ſuam negare præſentiam, mox ut volebat ei loqui, ceſſabant dolores illi, nec ſentiebat quidquam, quantiſper illic hærebat; ſed ſimul atque recedebat, mirabiliter dolores ejus intendebantur, & augebantur pro ratione temporis, quo ceſſarant illo præſente. Tum vero uſque adeo cruciabatur, ut ſæpiſſime ex ore ſanguinem vomeret. Signum autem evidens eſt, pœnas has & moleſtias non naturales fuiſſe, ſed divinitus ei irrogatas, quod & ſubito acciderent, & repente deſinerent, nullo prorſus earum veſtigio remanente, ac ſi nihil omnino paſſa eſſet. Itaque aliquando dicebat: *Neſcio me quidquam ſenſiſſe mali*; cum paulo ante præ doloris vehementia omnino incurvata fuiſſet, & lingua penitus perforata.

Majores erant cruciatus in diebus feſtivis.

LXVI. Caput ejus durantibus his pœnis, ſimile ollæ ferventi videbatur, illis abeuntibus, confeſtim redibat in priſtinum ſtatum cum lingua, & membris ceteris. Id erat admirabile, ſi calore cruciaretur, nulla re frigida eum potuiſſe extingui; ſi frigore, nullis mundi hujus caloribus potuiſſe depelli, & ut multa paucis complectar, poteſt id de illa affirmari, ſalva omnium pace, ſi quis in hac vita tolerandis pœnis horribilibus, immanibuſque cruciamentis verus Chriſti imitator fuit, eique conformis, eam talem fuiſſe. Ut enim cognovi e viris fide dignis, & ejuſmodi rerum peritis, potiſſima ſanctorum Martyrum tormenta, ſane horrenda, ipſa in ſe experta eſt, vel

Mira ejus tormenta.

Martyrum patitur cruciatus.

ſimul

ſimul, vel ſucceſſive, quorum acerbitatem augebat temporis diuturnitas. Alii enim Martyres vix ultra decem, vel viginti, aut triginta & quadraginta dies cruciati fuere; Coleta vero annis quinquaginta tam dire perpeſſa eſt: nec ulla labebatur hebdomada, qua non unum, vel duo Martyrum ſupplicia revera experiretur: interdum enim urebatur igne cum beato Laurentio; non quod ibi ulla adeſſet ignis ſubſtantia, ſed Deo mirabiliter agente, ignis & efficacia, atque id genus cruciamenti plerumque tota nocte durabat. Interdum torquebatur, inſtar ſancti Vincentii, nonnumquam cruci affigebatur, & excoriabatur; aliquoties minutatim conterebatur, aliquando in bullienti aqua cruciabatur. Plerumque videbatur ei cor ejus aperiri, & ſale conſperſum occludi. Interdum reipſa ſentiebat ſub corpore ſuo titionem ardentem, totum corpus inflammantem; alias oculorum radicibus admotum carbonem ignitum, illos penitus conſumentem; alias per membra omnia ferra acutiſſima adigi, eiſque totam ſe configi.

LXVII. Hæc autem & id genus alia dira, & immania non ei extrinſecus a perſecutore conſerebantur, ſed Deo intus diſpenſante, quibus nonnumquam atrocius affligebatur, quam ſancti Martyres, quod nullum ſentiret levamen, aut refrigerium, quo illi vel a Deo, vel ab Angelis afficiebantur; eo tamen dempto, quod cum Sorores, quæ ei familiariter adeſſe ſolebant, noctu captandæ quietis cauſa, pœnis ceſſantibus ab ea recederent, Angeli ſancti blanditer eam inviſebant, officioſiſſime illi inſervientes, tamquam ſummi Regis ancillæ vel ſponſæ. Præter hæc vero etiam in ſingulis membris peculiares ſentiebat afflictiones, maxime in oculis, quibus præcipue ſolebat remedia opportuna adhibere, ut poſſet videre pretioſiſſimum Chriſti corpus in Euchariſtia, & ex libris divina officia devotius perſolvere. Nec tamen deerant oculis ejus moleſtiæ & vexationes perpetuæ. Aliquando viſitante ea quoddam Monaſterium ſuum, adeo lingua in guttur medium depreſſa fuit, ut nec loqui, nec orare vocaliter, imo vix reſpirare poſſet. Occurrit tum ei quædam juvencula ſpecioſiſſima & humaniſſima, hilariter eam ſalutans, & tamdem amplexibus ſtringens & deoſculans: inde lingua rediit in locum ſuum, & mox virgo illa evanuit. Teſtabatur autem Coletæ Confeſſarius Henricus de Balma, fuiſſe illam beatiſſimam Chriſti matrem Mariam.

Angeli dolentem inviſebant.

Apparet ei Virgo Maria.

LXVIII. Fuit Coleta rerum mundanarum parum perita, ſed ſagax valde, & admodum prudens, & gnara cœleſtium ac divinarum. Prope nulla ei inerat doctrina humanitus acquiſita, ſed abundabat ſcientia divinitus infuſa, quæ eſt præcellens Dei gratia, qua freta clariſſime cognoſcebat & præterita & præſentia, licet occulta, itemque futura. Quod ut certius eluceat, exemplis declarabimus. Fuit quidam inſignis ſacræ Theologiæ Doctor Pariſienſis, profeſſione Franciſcanus: is ab exordio reformationis, cujus ſæpe meminimus, multum Coletæ deditus fuit. Accidit autem, ut in lethalem incideret morbum. Viſitabat tum quædam Monaſteria ſua Coleta, & cum in ſpiritu didiciſſet, Doctorem hunc non ſolum corpore, ſed etiam animo periculoſiſſime laborare, ut in tanto diſcrimine ei ſuccurreret, acceſſit ad Monaſterium, in quo ille decubuit, invenitque illum jam animam agentem, & ut ipſe poſtea retulit, recta euntem in Tartarum. Itaque proprio eum compellans nomine, ſigno Crucis humiliter & reverenter edito, ait: *Eſto bono animo, & firmiter ſpera in Dei infinita bonitate*, adjunctiſque brevibus quibuſdam exhortationibus, ſtatim receſſit. Æger autem ille attente percepit quid diceret, eamque probe cognovit, & multum confirmatus brevi ſurrexit ſanus & incolumis corpore. Deinde contulit ſe ad Co-

Videt occulta.

Doctorem corpore & animo languentem ſanat.

Coletam, obtulitque ſe ſerviturum ei toto vitæ ſpatio, quam per illam fatebatur ſe retinuiſſe. Libenter illa annuit, non quod ullum ejus expeteret ſervitium, ſed ut ejus animæ conſuleret, cujus ſalutem ardenter deſiderabat, quaque ille non mediocriter indigebat. Comiter igitur hortabatur eum, ut omnia peccata ſua integre confiteretur, nec celaret quidquam, idoneumque ei Confeſſarium deſignavit. Cui ille utcumque confitens vel oblivione, vel verecundia peccata quædam graviora reticuit. Tamdem revertens ad Coletam ait, ſe plene confeſſum, illa vero id pernegans, multa & grandia ei commemoravit peccata, ab illo perpetrata quidem, ſed non dicta in confeſſione. Stupebat ille, ſentiens non niſi vera ab illa dici, quæ tamen mortalium nullus ſciret. Redit ad Confeſſarium, denuo confitetur, facta confeſſione rurſus ſe ad Coletam confert, aſſerens ſe jam omnia edixiſſe. Illa negat, iterumque quædam enormia facinora ei enumerat, quæ necdum eſſet confeſſus: atque ſic tertio ab illa remiſſus eſt ad Confeſſarium, donec integre omnia explicaret. Quamobrem palam deinceps teſtabatur, ſe per eam & corporis & animæ vita potitum, multumque ejus erga illam amor auctus eſt, adeoque eam verebatur, ut nihil neque cogitaret, neque diceret, neque faceret, quin illam ſemper omnia coram intueri exiſtimaret.

Videt cordis cogitationem.

LXIX. Venerunt quandoque ad Coletam duo præpotentes Principes, pia erga illam animi affectione ducti, quibus illa poſt multas ſalutares inſtitutiones, a Confeſſario ſuo quaſdam ſcripturas memorabiles curavit prælegendas. Sed alter eorum non attendens, volvebat animo turpes cogitationes, nihil interim foris quovis modo indicans, unde id poſſet animadverti, cumque jam etiam iis pernicioſiſſime delectari inciperet, Coleta id ſentiens ſpiritu, vertit ſe ad eum, clamorem edens vehementiſſimum, & vocem admirandam contra illum. Iſque clamor adeo penetravit cor illius, ut & tum videretur, & etiamnum videatur ei, perſpicue noſſe & intueri Coletam cordis ſui cogitationes turpes; quas etiam illico a ſe rejecit, & animum advertit ad ſacra verba, quæ illic recitabantur.

Epiſcopum ſapienter admonet.

LXX. Quidam Epiſcopus, vir prudens & ſpectabilis, in urbe ſua inviſit Coletam, ibi tum manentem, cum illa conferens de multis rebus bonis ad Dei honorem, & animarum ſalutem pertinentibus. At illa de duobus eum admonuit; primo caveret ſibi ne propter dignitates terrenas, æterna ſe dignitate & honore privaret. Cognoverat enim, Domino eam docente, Epiſcopum illum non contentum honore ſuo, ad majorem adſpiraſſe. Secundo, ut cogitaret vitæ hujus brevitatem, ſtuderetque eſſe paratus, quandocumque Domino viſum eſſet eum ex hac vita evocare. His Epiſcopus auditis, valde mirabatur; clam enim dabat operam, ut poſſet effici Cardinalis, nemine id ſciente. Attamen paulo poſt Romam profectus eſt, ut poſſet voto potiri ſuo: brevi autem ut Coleta præviderat, e vita deceſſit.

Sacerdotem monet impendentis periculi.

LXXI. Marchio Princeps nobiliſſimus ſingulari ſtudio & amore proſequens Coletam, miſit quandoque ad inviſendum eam Sacerdotem ſuum Joannem de Molis. Is tamdem receſſurus, præmonitus eſt ab ea, ut pure & fideliter confiteretur peccata ſua, propter pericula paulo poſt ipſi eventura. Fecit ille ſic; & cum poſt dies paucos ad urbem Antiſiodorenſem fere perveniſſet, obvios habuit ſceleſtos quoſdam & crudeles viros, qui ejus latus lancea confoderunt, caput ſauciarunt, multaſque ei plagas impoſuerunt. Perductus inde eſt in eam urbem, ſed nullus ex chirurgis auſus fuit manum admovere curandis ejus vulneribus, quod omnes putarent fieri non poſſe, ut unquam ſanaretur. Tum ille adeo ſe deſtitutum videns, preci-

bus

bus Coletæ virginis humiliter ſe commendavit: deinde conſtanter & ſecure dixit chirurgis, ut abſque ulla hæſitatione apponerent manus ſuas. Quod cum illi feciſſent, intra quadraginta dies, meritis Coletæ integre curatus eſt.

LXXII. Veſontii civis nobilis fuit Joannes a Colonia, mercator celebris, Deum ferventer amans. Putabat is ſe valentem viribus, in magna victurum proſperitate. Accerſitus autem a Coleta, audivit vitæ finem ſibi propediem impendere: itaque debere ſe componere res ſuas, & Domino venienti conſcientiam mundam exhibere. Aſſenſit ille prompto animo, nec quidquam omnino procraſtinans, fecit ut erat admonitus, moxque correptus morbo, morte ſua docuit vera prædixiſse Coletam. *Et mercatorem mortis imminentis.*

LXXIII. Alius quidam in Burgundia fuit vir nobilis, potens & eruditus, juſtitia quoque conſpicuus; ei & cognatis ejus notæ erant res geſtæ Coletæ, eamque non mediocriter amabat cum ſuis, & permultum fidebat ei in rebus & negotiis ſuis, multiſque eam beneficiis afficiebat. Exiſtimante autem illo quoque ſe firma eſſe valetudine, & ſimul tamen de animæ ſuæ ſalute cogitante, Coleta tum in longinquis agens regionibus, Domino revelante, didicit, eum non diu ſupervicturum, & in ejus conſcientia latere quædam animæ illius periculoſa impedimenta allatura. Miſit igitur ad illum quoſdam Inſtituti ſui Fratres, qui ſecreto hæc impedimenta indicarent. Quibus ille fidem adhibens, ea diligenter amovit, ſanoque munitus Coletæ conſilio, diem clauſit extremum. Civis quædam Cabilonenſis, haud vulgaris, Coletæ nota familiariter, præ devotione ſe contulit ad eam inviſendam in Monaſterio Poliniacenſi. Illa vero ſciens propinquum eſſe vitæ ejus terminum, admonuit eam, ut ſua peccata integre confiteretur. Fecit ſic, & inde ab ea recedens commendavit ſe obnixe precibus ejus tam vivam, quam vita functam. Reverſa Cabilonem incidit in morbum, & Chriſto ſpiritum reddidit. *Item nobilem Burgundum.* *Et civem Cabilonenſem.*

LXXIV. Facile autem novit Coleta ea, quæ abſente ipſa fiebant, perinde ut quæ ipſa præſente, maxime ſi ea ſcire cuperet. Quidam ex Fratribus ejus Franciſcanis, ob quædam expedienda negotia Romam profectus fuit, ubi clam egit nonnulla, quæ non niſi Deo, & ſibi nota exiſtimabat: interim tamen putans ſe bene facere. At ubi rediit in conſpectum Coletæ, ait ad illum: *Quamobrem iſthuc ea ratione feciſti?* Ille rubore ſuffuſus, certiſſime didicit, nihil eam poſſe celari. Si quid autem de adminiſtratione Monaſteriorum ſuorum voluiſset habere comperti, tam facile noverat quæ agerentur in iis, quæ eſsent procul ſita, quam in quibus ipſa coram aderat. Significabat autem illis ſecreto admiſsas culpas, ut remedium adhiberetur. Itaque quod admirabile eſt, nihil unquam in iis Monaſteriis indecens accidere potuiſset, quin ipſa aliquid præſciret, tametſi non ſpeciatim ſemper noſſet quid, vel ubi accideret. Inde vero magnus ejus animo accedebat dolor: poſtquam autem jam factum erat, dolor ille leniebatur. Multi ad eam crebro adventarunt tam ſublimis, quam abjectæ conditionis & ſtatus; tum pro devotione, tum ob reportanda ſalutaria conſilia, vel ob adhortationes egregias ſuſcipiendas; de quibus omnibus, maxime qui profectus ſui cauſa veniebant, ut plurimum ea præſciebat, antequam ipſius intrarent Oratorium, quinam eſſent, quid vellent, quid reſponſi dandum illis foret. Quamobrem Confeſſarii ejus & Fratres plane compertum habentes quanta eſſet divinitus ei collata rerum occultarum cognitio, uſque adeo eum verebantur, ubicumque eſſent, etiam in locis remotiſſimis, ac ſi coram ei aſſiſterent: ſi quid enim admitterent reprehenſione dignum, poſtquam ad eam revertiſſent, comiter & placide id eis objiciebat. *Fratri indicat quid abſens fecerit.* *Multi eam inviſunt ſalutis ſuæ cauſa.*

LXXV.

LXXV. Sorores occnlto quodam animi moerore, vel afflictione laborantes crebro ad ſe vocabat, blanditer exponebat canſam mœroris vel afflictionis, earumque animos erigebat. Non potuit igitur ambiguum eſſe apud illas Coletam matrem certo noſſe arcanas ipſarum cogitationes. Novitia quædam aliquando tentata fuit a teterrimo Satana, ut exiret e Monaſterio, nec id tamen cuiqnam aperire auſa erat. Eam Coleta accivit ad ſe, & dixit ei quid cogitaſſet, illa vero mox agnovit culpam ſuam, magnaqne animi concepta devotione, ſtatuit plane profeſſionem facere. Alia Soror cum Coletæ in eodem degens Monaſterio, adeo premebatur quodam conſcientiæ pondere, ut in deſperationem ruitura videretnr. Senſit id Coleta in ſpiritu, vocatamque ad ſe tam ſuaviter & amanter allocuta eſt, tamque aperte & perſpicue ei demonſtravit periculum tentationis ſuæ, adeoque ejus animam adverſus eam tentationem confirmavit, ut numquam deinceps eam perpeſſa ſit.

Novitiam corrigit, quæ abire tentabat.

Diſcipulã a tentatione liberat.

LXXVI. Excitavit quandoque malus Dæmon inter duas Sanctimoniales diſcordiam quamdam, quam tamen neutra prodebat ſoris. Eas ſingulatim Coleta ad ſe venire juſſit, & tam egregie exhortata eſt, ut omni poſita ſimultate, integre ſibi conciliarentur, & reipſa perciperent, Coletam non ignoraſſe quid animo verſaſſent. Inde vero non parum perterritæ, eam deinceps valde timuerunt. Soror quædam, Coleta cum aliis in Templo divinum officium peragente, vagis occupabatur cogitationibus. Advertens hoc in ſpiritu Coleta, mandavit ei per aliam qnamdam, ut ceſſaret, donec eſſent preces abſolutæ. Illa ad ſe rediens ſtatuit nullo pacto ejuſmodi cogitationibus aſſentiri. Alia quædam Soror itidem ſub divino officio, manu librum tenens, res vanas & pernicioſas animo volvebat. Id clare intelligens Coleta, ſæpe innuebat ei ut eas a ſe repelleret; ſed cum non adverteret, abſtulit ei librum cum aſperitate quadam, ſentiens illa Coletæ patere cogitationes ſuas, tranſtulit ſe ad cogitanda divina: mox Coleta humaniter ad eam ſe convertens, ſubridenſque librum ei reſtituit.

Occultum prodit & abigit odium.

Vagas item cogitationes.

LXXVII. Interdum quidam e Clero, Doctoreſque Theologi, & alii hujus mundi ſapientes, difficiles ei de rebus ſubtilibus proponebant quæſtiones. Et ſi autem ſtudio humilitatis invita admodum reſponderet, quando tamen in ſpiritu ſentiebat, abſque curioſitatis vitio id fieri, tam profunde reſpondebat, tamque dilucide explanabat, ut omnes admirarentur, multumqne inde ædificati, dicerent ſecreta ei divinitus revelari. Ea tempeſtate, qua in Galliis cruentiſſimum inter duas partes imminebat prælium, Coleta prævidit non ſolum humanum ſanguinem crudeliter ſuſum iri, ſed etiam multas animas miſere perituras: mnlto igitur animi concepto dolore, cum profuſis lacrymis contulit ſe ad deprecandum Dominum, ſcripſitque litteras ad utriuſque factionis capita, hortabaturque ne prælinm committerent. Miſit etiam ad eos quoſdam e Fratribus ſuis, per eos ſignificans corporum & animarum certam perniciem ex eo conflictu ſecuturam, effecitque ut utrimque decederetur ab armis. Cognovit etiam quandoque futurum quoddam pernicioſum incendium in pago quodam, in quo erat Clariſſarum Monaſterium. Itaque mandavit illis, ut diligentem adhiberent operam rebus ſnis ab igne ſervandis. Mox erupit exitioſum illud incendium, adeoque prope ad Monaſterium illud acceſſit, ut Sorores valde ſibi metuerent, quæ tamen Coletæ meritis ſervatæ ſunt.

Res divinas docte explicat.

Prædicit, & ſopire curat cruentum prælium.

Item pernicioſũ incendium.

LXXVIII. Præpotens quidam dominus pie afficiebatur erga Coletam, cupiebatque ei condere Monaſterium in ditione ſua. Ea cauſa miſit ad eam quemdam ex Clero, qui indicaret votum ipſius, & ejus aſſenſum expeteret.

Et pagi deſtructionem.

Aſ-

Aſſenſit illa, ſed poſtridie prævidit magnam illi pago, in quo conſtruendum erat Monaſterium, cladem imminere. Rogavit ergo Dominum illum per nuntios ut aliquandiu illam Monaſterii ſtructuram differret. Non diu poſt tota illa regio hominibus armatis plena fuit, a quibus innumera fuere mala perpetrata, atque etiam pagus, in quo Monaſterium Dominus ille extruere voluit, penitus deſtructus.

LXXIX. Cum primum conditum fuit Monaſterium Poliniacenſe, Novitia quædam illic lethaliter decumbebat. Juſſit Coleta ut quædam ex Sororibus ſedula ei adeſſet, ne ſola moraretur, ipſamque accerſiret, cum cerneret morituram; volebat enim omnino adeſſe migranti e vita. Accidit autem ut Soror illa, vel feſſa labore, vel ex quadam negligentia, ſomno opprimeretur, atque interim Novitia efflaret animam, quæ res vehementer afflixit Coletam, quod non adſuiſſet decedenti. Objurgavit igitur Sororem illam, quod id ei non indicaſſet, aitque: *quandoquidem auſa es negligere præceptum meum, noveris te brevi nulla præſente morituram*. Vix parum interceſſit temporis, cum illa in graviſſimum morbum incidens ſex horis loqui non potuit, nec ſpes erat deinceps locuturam, cum tamen non eſſet Eccleſiaſticis munita Sacramentis. Eam autem more ſuo inviſit Coleta, vicemque ejus dolens, obnixe rogabat Dominum, ut reſtitueret ei loquendi facultatem, quo poſſet Sacramenta percipere. Poſtquam illa ſuas abſolvit preces, Soror muta illico loqui cœpit, & diligenter confeſſa peccata ſua, omnibus eſt munita Sacramentis, ſed obiit ſola, nulla præſente Sorore.

Pronunciat Moniali mortem ſolitariam.

LXXX. Cum eſſet aliquando in Monaſterio Viviacenſi, revelatus fuit ei obitus propediem adfuturus cujuſdam nobilis & piæ matronæ in pago Poliniacenſi commorantis. Dicebatur ea Joanna de Vannato, eratque bene ſoſpes, & multa fruens proſperitate. Nunciavit ergo ei Coleta, ſe quidem ejus viſendæ deſiderio teneri, ſed tamen non viſuram ſe ipſam, nec ei locuturam in hac vita. Poſt paululum illa cœpit vexari mala valetudine, & vita functa eſt. Quidam Religioſus Presbyter Franciſcanus, ob Monaſtica curanda negotia peregre profectus cogebatur ire per loca peſte non mediocriter infecta. Correptus igitur peſte, prius obrutus fuit morte, quam poſſet congrue ſacroſanctam Euchariſtiam ſumere. Id Coletam, licet procul agentem, non latuit, ſtatuitque in tanta neceſſitate Fratri illi ſuccurrere. Ante igitur quam ille exhalaret ſpiritum, ipſa accito Confeſſario, peccata ſua confeſſa eſt, & pro illo decedente percepit ſanctiſſimum Altaris Sacramentum, ne abſque ejus munimine tam arctum ingrederetur iter, in quo illi periculoſas inſidias tetri Dæmones tendebant: quod gratia Dei, & meritis ancillæ ejus, morienti non parum contuliſſe videtur.

Item nobili fœminæ deceſſum.

Percipit non inutiliter pro moriente Euchariſtiam.

LXXXI. Quidam alius Sacerdos Franciſcanus, qui cum primum profeſſus eſſet vitam Monaſticam, utilem ſane operam Coletæ Monaſteriis peramanter impenderat; tamdem hortante Dracone Tartareo, non impetrata copia diſceſſit, & in longinquam abiens regionem aliis Religioſis ſe adjunxit. Sed parum illic proficiens mortifera ægritudine cœpit laborare. Divinitus id cognoſcens Coleta, licet ab eo longe ſemota, totis viribus oravit Dominum, ut illius miſerrimæ animæ ferret opem. Mox ille concepit tantam cordis contritionem & dolorem ob admiſſa peccata ſua, maxime quod a Monaſteriorum Coletæ ſervitio ſe temere ſubduxiſſet, ut ſpes ſit illum reductum in viam ſalutis æternæ. Apparuit enim defunctus Coletæ matri, ſicut ſolebant, qui ex ejus erant familia.

Pro alio procul moriẽte fructuoſe precatur.

LXXXII. Nobilis quædam & potens Domina, multum in ea erat cura, & cogitatione, ut neptem ſuam homini locupleti, & honorato colloca-

ret. Videbatur autem ei quod nimium animæ ſuæ ſalutem negligeret. Itaque dixit ei Coleta: *Multa quidem ſollicitudine in id incumbis Domina, ut generoſa neptis tua jungatur viro; ſed præſtaret hanc ſollicitudinem adhibere te ſaluti tuæ; non enim videbis unquam eam marito copulatam.* Et id res ipſa comprobavit; mortua eſt enim ante nuptias neptis ſuæ. Sæpius quoque perſpectum habuit Coleta quo in ſtatu e vita plerique tum Religioſi, tum ſeculares abituri eſſent. Aderat quandoque cuidam Religioſæ morienti, ſed mortis cruciatus valde extimeſcenti. Dixit autem ad eam; abi fidenter ad Dominum, nec quidquam timeas, & anima confeſtim exiit e corpore. Ait autem ad adſtantes Coleta: Multa quidem patietur, ſed tamdem non privabitur vita æterna.

Prædicit nobilis matronæ obitū.

Morientis ſalvationem.

LXXXIII. Puella quædam cum primis formoſa, & optime morata extrinſecus, petiit a Coleta recipi in Monaſterium: ſed quod ſecreto noſſet quædam in illa, noluit aſſentire. Rogante autem pro illa inſtantiſſime patre puellæ, itemque Coletæ Confeſſario & aliis, illa reſpondit: *Vos quidem cogitis me admittere illam, ſed tamen noveritis numquam eam ad profeſſionem perventuram.* Fuit hoc veriſſimum, primo enim exacto anno, ob divini ignorationem officii, nec potuit, nec debuit admitti. Altero anno tot ei occurrerunt tentationes, præſertim de deſerendo Monaſtico Inſtituto, ut quadam laborans amentia, diceret ſe nulla ratione id poſſe profiteri. Ejecta igitur e Monaſterio, ad profeſſionem admiſſa non eſt. Alia quædam Novitia ſub Miſſæ ſacrificio dicebat preces ſuas prope Coletam, ut illa cogitaret piam, & religioſam illam eſſe. Sacrificio peracto, Coleta accivit Novitiæ illius magiſtram, aitque ei: *Equidem putavi Novitiam hanc piam, & Deo devotam eſſe, ſed nihil in ea devotionis comperio.* Audiens id novitia multum erubuit, ſentiens non latere Coletam cogitationes ſuas. Alia Soror magno tenebatur deſiderio petendi imaginem quamdam a Coleta. Itaque acceſſit ad eam, ſed non fuit auſa indicare ei votum ſuum. At Coleta non ignorans quid vellet, ſubridens ait illi: *Vade, vade.* Illa abeunte, ſtatim miſit ei Coleta pulcherrimam imaginem, mandans ut eam mitteret matri ſuæ, quod illa ſummopere deſiderabat. Eadem Soror magna aliquando animi deſolatione afflicta, ita ut ſe putaret Deo prorſus inviſam, nec ullo pacto poſſe ſalvam fieri, ſtatuit adire Coletam, & ſi illa placidum ipſi exhiberet vultum exiſtimare ſe non eſſe alienam a gratia Dei. Cumque hæc animo cogitaret, Coleta mater vocavit eam ad ſe, eamque blande & peramanter appellans, ait, ſe non minus eam amare, quam ullam ceterarum, quæ ſint ejus Inſtituti. Denique commendavit eam Monaſterii Abbatiſſæ, præſente illa aſſerens eam eſſe filiam ſuam in primis caram: unde illa magnam accepit conſolationem, certoque perſuaſit ſibi, Coletam perſpicue noſſe arcanas pectorum cogitationes.

Novitiæ regreſſum ad ſeculum.

Cognoſcit precantis vanitatē.

Alterius Sororis occultum deſiderium.

Item afflictionem.

LXXXIV. Impuriſſimorum Dæmonum ea eſt malignitas, ut quanto magis ſentiunt quemdam appropinquare Deo, tanto eum acrius infeſtent, & multis affligant modis; qui enim eis obſecundant, illis non magnam moleſtiam exhibent. Cernens igitur invidus Dæmon, Coletam perfectiſſima caritate Deo conjunctiſſimam, modis omnibus conabatur impedire illam & divexare, atque perſequi toto ejus vitæ ſpatio. Cum enim in ipſa juventute ſtatuiſſet Deum medullitus amare, eique ſtudioſe ſervire, multis annis ſingulis noctibus, cum inchoaret preces ſuas, quidam malignus Satan ei ſe adjungebat, & miras quaſdam voces, & quaſi pias querimonias edens, conabatur ejus interturbare preces. At licet illa annis eſſet juvenis, animo tamen jam perfecta erat, & fide provecta; adeo enim confidebat Domino, ut nihil exter-

Invidet ei Satan, & torquet.

externum reformidaret. Itaque Dæmoni illi, nec ſigno, nec verbo quidquam reſpondit, unde miſer victus tædio ſe ſubduxit. Porro ubi ad mediocrem pervenit ætatem, & jam Monaſticam ſectabatur vitam, ſæpe in eam incurrerunt Dæmones, fuſtibus tam diu, & atrociter cædentes, ut membra ejus tenerrima, & imbecilla prorſus fracta viderentur, & atri livores in ejus corpore remanerent non brevi tempore. Verberarunt eam aliquando tam immaniter, ut tibiæ ejus inflatæ medio corpori craſſitudine æquarentur. Sæpe etiam cæditur.

LXXXV. Voluit quandoque Domino ſpeciales quaſdam preces ferventi ſpiritu offerre; & ecce adſunt frequentes Dæmones vulpina ſpecie eam impedire, & crudeliter verberare conantes. Sed Dominus illi contulit vires, ita ut certaret, & confligeret cum eis, victoſque cum dedecore in fugam compelleret. Poſt eam pugnam, Sorores invenerunt eam valde delaſſatam; cum enim experirentur Dæmones, ejus orationes multum prodeſſe hominibus, Deoque gratiſſimas eſſe, inter ſe permulti conſpiraſſe videbantur, ut multis modis, fraudolentiſque machinis quoad poſſent, ejus ſanctos & pios conatus retardarent ac impedirent. Nitebantur etiam ea cauſa metum & terrorem ei incutere; tametſi inanes eorum fuere machinationes, quandoquidem ubicumque illa, ſive ſola, ſive cum aliis eſſet, ſemper fortis & magno animo fuit, illos plane floccipendens. Induebant illi varias formas, eaſque terribiles, interdum hominum prorſus rubentium, nonnumquam ſtatuæ immanis & turpiſſimæ, cœlum prope attingentis. Apparuit ei quandoque Satan in ſpecie draconis horrendi, qui deinde recedens, in Cœnobii muro gradiebatur. Moleſtus admodum Coletæ erat aſpectus ſerpentum, buſonum, aranearum, & id genus venenatorum animantium; quod non ignorantes Dæmones, eorum ſibi figuras ſumebant, eique apparebant. Frequentes illa contemnit ejus inanes conatus.

LXXXVI. Initio reformationis, cujus ſæpe mentio habita eſt, quæ in Veſontienſi Monaſterio ſuſcepta fuit, non raro illa orante, locus in quo erat, videbatur plenus turpiſſimis buſonibus: ſed illa facile deprehendens figmentum Satanæ, ad Dominum confugiebat, & repente cuncta illa ludibria evaneſcebant. Sæpe impuri Dæmones in ejus oratorium inferebant cadavera hominum in patibulis ſuſpenſorum: ſed cogebantur, licet inviti, jubente illa, reportare ea ad locum, unde abſtulerant. Loquebatur aliquando Coleta cuidam e Sororibus, ultra quam dici queat, ejuſmodi Dæmonum ludibria reformidanti, aitque ad eam: *Si videres Dæmones, valdene metueres tibi?* Illa reſpondente ſe non poſſe aſpicere eos, quin animam efflaret. Coleta ſubjunxit: *& ego ſi vel univerſos Tartari Dæmones conſpicerem, prorſus nihil timerem, certa nihil eos poſſe in ullam creaturam, niſi permittat Deus*: quibus verbis Soror illa mirabiliter confirmata fuit. Et vana ſpectra.

LXXXVII. In eodem Veſontienſi Monaſterio multifarie eam in extrema ætate perſecuti ſunt illi ſpiritus. De beato Patre noſtro Franciſco legimus, non libenter eum vidiſſe formicas, quod vivant de congeſta ſibi annona. Eamdem ob cauſam earum aſpectus Coletæ parum gratus erat: itaque immundi Dæmones in eas ſe transformantes, ſæpe eam infeſtabant; ita ut crebro vel in libros, vel in oratorium ejus, res videlicet ei in primis caras, tanta copia confluerent, ut amplius centum millia adeſſe viderentur; quibus viſis, illa mirum in modum affligebatur, ſed ſtatim diſparebant. Ut autem ejuſmodi exercitationes ejus alios laterent, cauſam in loca, in quibus tum degebat, conferens, juſſit ea mundari, auferrique omnia, quæ poſſent ejuſmodi animantia invitare: ſed nihil proficiebat; mox enim una apparente, pluſquam centum millia adeſſe videbantur, ſimulque omnes evaneſcebant. Formicæ ſancto Franciſco, & Coletæ parum gratæ. Innumeris eam perturbat Satan.

Et muſcis. LXXXVIII. In quibuſdam locis perſequebantur eam Dæmones in muſcarum forma, quæ innumeræ involabant in oratorium ejus, & incredibili eam afficiebant moleſtia, tum pungendo eam, tum volitando celerrime in libros & manus ejus, & miris eam impediendo modis. Erat autem hoc ei permoleſtum, quod cum curaſſet eas foras expellere, illico reverterentur. Fuit quandoque una inter eas ceteris infeſtior & craſſior, ingens ei tædium afferens oranti, adeoque eam perturbans, ut per ſe non auderet præcipere ei ut abſcederet; ſed tamen virtute ſanctæ obedientiæ juſſit eam avolare, & illa quidem fecit ſic; ſed contulit ſe ad vexandum Confeſſarium ejus. Is vero quamprimum venit ad eam, quæ jam noverat quid ſibi accidiſſet. In *Item limacibus.* Picardia apparebant ei Dæmones, vel limaces ad ejus oratorium, & ſuper cubiculum irrepentes; quantoque illa plus eos repellebat, tanto augebantur magis. Cum autem vellet flectere genua, quinque, vel ſex, vel plures etiam illic viſebantur; tantoque crebrius illi ſe viſendos ingerebant, quanto ei moleſtior erat illorum aſpectus.

LXXXIX. Vix quiſquam e Sanctis reperiri poſſit, quantum quidem illorum hiſtoriæ produnt, qui tam moleſtas Dæmonum infeſtationes pertulerit, atque ancilla Chriſti Coleta. Unde colligi poteſt excellentiſſima vitæ ejus ſanctitas, & ſumma perfectio, maxime ſi attendas perſecutiones omnes a tetris ſpiritibus illatas veris amicis Dei, Deo permittente fieri, qui electos ſuos, quo ſunt perfectiores, eo plerumque finit & crebrius, & acrius tentari, atque probari. In iis autem, quas diximus, Coletæ perſecutionibus, illa fuit immaniſſima, quam ſeptennio ante obitum ſuum pertulit. Cum enim vellet, ſive ore, ſive mente Deo preces fundere, mox aderat frequens *Fœdiſſimis etiã ſpectris.* Dæmonum turba, varias præ ſe formas ferentium, puta luporum, leopardorum, leonum, colubrorum, ſerpentium, buſonum, volitabantque inſtar muſcarum in aere: nec deerant etiam virorum, & fœminarum figuræ, quæ ceteris turpius, & atrocius ſe gerebant. Erant inter eas parvæ quædam effigies utriuſque ſexus, ſic ſatis formoſæ, capillo prolixo, beneque compoſito. Porro eæ tam diverſæ animantium formæ pariter ſe illi viſendas ingerebant, nec vel parum potuit attollere oculos, quin eas cerneret.

XC. Ex earum autem aſpectu tantus ejus animum invaſit dolor & angor, ut majorem ferre non poſſet: adeoque iis viſis cruciabatur & deſolabatur, ut intra decem aut duodecim horas intra ſe redire nequiret. Atque *Quæ aliis plerumque videbant.* id ſane admiratione dignum eſt, quod ſi, Deo diſpenſante, ab aliis eædem formæ viſæ eſſent, nullum cuiquam afferebant dolorem vel terrorem, præterquam Coletæ ſoli: nec videbantur tamen ab omnibus, quando eas videbat Coleta, niſi quibus id a Domino præſtabatur. Interim tamen certo id ſibi perſuadebant, ſi abſente Coleta eas viderent, ſe præ terrore & horrore, mentis inopes, planeque rabioſos fore. Et complures quidem ſui Inſtituti homines illas viderunt, ſed ſpeciatim Soror quædam Coletæ familiaris, & a ſecretis, cui res ejus notiſſimæ erant, non raro conſpexit, certiſſimeque cognovit intolerabilem animi dolorem, quo illis viſis torquebatur Coleta. Ita- *Sed non terrebant illa præſente.* que ſolebat ſe inter Coletam & illas ponere, interdum etiam ramuſculo eas abigere, ne moleſtiam Coletæ exhiberent, ſed id illa haudquaquam auſa fuiſſet, niſi adfuiſſet Coleta. Solebat interdum Coleta eas horridas ſpecies quibuſdam e ſuis Confeſſariis oſtendere; ſed illi neque timore, neque dolore inde afficiebantur, efficiente id procul dubio Coletæ præſentia: nam aliqui ſi ea abſente illas vidiſſent, exiſtimabant ſe inſaniæ periculum fucturos. Eæ autem terribiles formæ in ſolis parietibus oratorii, vel cubiculi Coletæ apparebant: deinde ad ima loca ſe ſubmittebant; ad extremum etiam ad

ad veſtes, ad librum, ad manus, & ad alias corporis ejus partes accedebant, ita ut etiam oculum, qui ei cariſſimus erat, propter vocales preces, & ſacroſanctæ Euchariſtiæ conſpectum, dire lacerarent, ut illa putaret ſe illo orbatum iri.

XCI. Multas alias oranti moleſtias, & vexationes attulerunt nequiſſimi Dæmones, quas enarrare nimis longum ſit. Excitabant in ejus oratoriis, ipſa attentiſſime Dominum deprecante, magnos ſtrepitus & tempeſtates, & craſſis fuſtibus cædebant eam: nonnunquam etiam in aera ſuſtollebant eam: ſed illa nequaquam patiebatur, ſe ejuſmodi terroribus avocari a precibus ſuis, tametſi paucæ Sorores auſæ erant manere tum apud illam, præter eam, cujus paulo ante meminimus; quæ ejus meritis & precibus fidens, crebro ſolebat eo accedere, uſura quid illic gereretur: ſed nihil reperiebat præter fuſtes, Dæmonibus ſe ſubducentibus, & eos ibi relinquentibus. *Multis modis Satan infeſtat.*

XCII. Omni quidem tempore miſit Omnipotens Deus quoſdam, qui miſeros peccatores ad ipſum reducerent: ſed hiſce noſtris diebus fœminam hanc miſit, ſibi præcipue caram, quæ illuminaret, & perfecte dirigeret ambulantes in vitiorum tenebris, & umbra mortis, revocaretque illos in viam mandatorum ſuorum, atque omnibus cujuſcumque illi vel ſtatus, vel conditionis ſint, lumen & exemplum de ſe præberet, & totius perfectionis, ſanctitatis, devotionis, mortificationis, & virtutum omnium. Et ut id præſtaret efficacius, ornavit eam eximiis gratiæ ſuæ donis, & vitæ excellenti ſanctimonia, quibus olim ſpeciales amicos, & Sanctos ſuos illuſtrarat. Vixit enim ſolitaria, & in multa abſtinentia cum priſcis illis Eremitis; claram autem cognitionem cum Prophetis; paupertatem voluntariam, aliaſque eximias virtutes ſectata eſt cum Apoſtolis: non ei defuit Martyrum tolerantia; non fervens Confeſſorum caritas; non Virginum nitida puritas. Quod ad ſolitariam vitam attinet, in ea colenda vix pauci antiqui Patres ei poſſunt comparari: totis enim quinquaginta annis pene ſemper vixit incluſa. In ſingulis enim Monaſteriis ſuis ſingulas habuit cellulas valde arctas, quæ carceres potius, vel ſepulcra dicerentur, cum ſe vix poſſet intra illas erigere, aut alio vertere: quemadmodum in multis licet videre Cœnobiis, maxime Viviacenſi, ubi cellam habuit ſex pedes longam, quatuor latam. Et illi quidem veteres Eremitæ poterant exſpatiari per ſolitudines, & relaxare animum poſt preces, labores & dolores; idque eos feciſſe conſtat. At Coleta numquam de ſuo prodiit oratorio animi remittendi cauſa, quantumcumque horrendis eſſet affecta pœnis & doloribus: idque adeo, ut etiam ſi nonniſi unus paſſus intereſſet inter oratorium & propinquum hortum vel ſilvam, eo ſe conferre recuſaret. Quando autem cogebatur exire ad viſitanda Monaſteria, aut alias ob cauſas, poſtquam ad hoſpitia perveniebat, in anguſtum ſe recipiebat angulum, pannis appenſis concluſum, nec inde prodibat, donec eſſet recedendum. *Sanctorum variæ virtutes in ea elucent. — Vita ſolitaria.*

XCIII. Magna quoque legimus Sanctorum Patrum jejunia, prolixas vigilias, diuturnas preces: ſed Coleta cum Chriſto jejunavit perpetuis quadraginta diebus & noctibus, nihil prorſus cibi, aut potus accipiens, quod tamen humanæ infirmitati eſſet impoſſibile, niſi quod apud Deum nihil eſt impoſſibile. De vigiliis ejus conſtat, eam toto anno, ex ſingulari Dei gratia, omni prorſus ſomno abſtinuiſſe. De Joſue legimus, ad ejus juſſum ſtetiſſe Solem ſpatio unius diei; ſed fortaſſis non minus admirandum eſt, ad preces Coletæ Solem quandoque præcipitaſſe curſum ſuum, & ante tempus ortum eſſe. Sæpe illa vitam ſuam in mortis diſcrimen conjecir, & exiſtimationem ignominiæ *Jejunia. — Vigiliæ. — Joſue 10. 13. — Zelus Dei & animarum.*

miniæ objecit pro honore Dei, & animarum ſalute. Cum enim ſæviſſima bella in Galliis ſerverent, de quibus dictum eſt ſupra, ita ut nemo ex oppidis, aut caſtris egredi auderet, illa intrepida per utriuſque partis regiones proficiſcebatur viſitatum Monaſteria ſua, cum interim, malo inſtigante Dæmone, ab utraque parte ſuſpicarentur eam ſtare ab hoſtibus ſuis; tametſi illa pro utriſque multas lacrymas, & innumeras Deo preces offerret, & in ſuis Monaſteriis offerendas curaret. Accidit autem ut in pagum quemdam veniret ab alterius partis exercitu occupatum, & bene munitum, in quo erat Monaſterium Virginum ſuarum: illico ortum murmur ibi fuit, eam favere adverſariis. Eam ſuſpicionem perículoſiſſime auxit caſus improviſus; Cuſtos enim Monaſterii per errorem pulſavit campanam nocte inter nonam & decimam, cum deberet media nocte pulſare. Id audientes excubitores autumabant eo intempeſtivo ſigno hoſtibus prodi pagum. Itaque inter ſe conſpirant de trucidandis Sororibus Monaſterii illius; jamque armati eo properant: ſed ecce, ob Coletæ matris merita, res evenit ſane ſtupenda: non ſolum enim ipſum horologium Monaſterii primam horam clariſſime, & gnomone & ſono indicavit & expreſſit; cum tamen deberet decimam, ſed etiam noctis ſpatia contracta ſunt, & Sol ante tempus oriri viſus eſt. Audientes autem milites primæ horæ ſignum, accurrunt ad Monaſterium, fatentur facinus animo conceptum, reprehendunt ſeſe, ajunt ſe temere malum ſuſpicatos de Sororibus Deo humiliter ſervientibus, earumque precibus ſe munitiores eſſe, quam ſuis vigiliis, & armis.

Ab imminenti periculo liberat ſuum Monaſterium.

XCIV. Quam autem multa prophetice cognoverit Coleta, jam ſuperius copioſe dictum eſt. Obitum Martini ejus nominis V. Pontificis Maximi, prædixit exacte, etiam mortis horam exprimens: ſchiſma quoque in Eccleſia futurum, ſinemque Concilii Baſileenſis longe ante prænuntiavit. Supra diximus, eam multum amaſſe parvulos, propter puritatem & innocentiam, qua ipſa nitebat. Oblatus ei quandoque fuit parvulus, ex nobilibus parentibus ortus. Illa autem præſentiens ſi diu viveret, eum condemnatum iri, rogavit Dominum, ut brevi eum tolleret de medio. Reportatus puer domum, non diu poſt mala affectus valetudine, deſiit eſſe in humanis. Ea res ſummo dolore affecit parentes ejus, qui etiam ad Monaſterium venere, perquirentes quid de puero accidiſſet: ut autem cognoverunt quid dixiſſet Coleta, ſuam voluntatem libenter divinæ conformarunt. Vidua quædam nobilis & potens, parvulos habens filios, aliquot Coletæ Monaſteria fundarat; ejus vero patrimonium totum vaſtabant prædones & raptores; neque illam formidantes, quod eſſet mulier, neque filios, quod eſſent parvuli: petita autem a quodam in conjugem ſtatuit conſentire; ſed voluit prius conſulere Coletam. Ea vero ſic fertur ei reſpondiſſe: *Fac quod tibi viſum eſt, ſed noveris te ex novo marito nullam habituram prolem*. Nupſit illa, ſed mors brevi conſecuta, vetuit ne prolem relinqueret.

Prædicit Martini Papę obitum, & ſchiſma.

Parvulum ſi vixiſſet, condemnandum rogat tolli è vita.

Prophetat nubentis obitum.

XCV. Quædam ex Sororibus ejus angebatur, ob confeſſionem peccatorum integre faciendam. Eam Coleta juſſit venire ad ſe, dixitque peramanter: *Debes filia ſecure confiteri, nec dubitare quidquam; Deus enim miſericors, & benignus eſt: dices autem hunc in modum peccata tua*. Illa hoc audiens erubuit, ſentiens Coletam matrem noſſe cogitationes ejus, & peccata. Sedit aliquando ad menſam Coleta cum multis aliis Sororibus Inſtituti ſui. Adeo autem cœleſti quadam meditatione ſurſum rapiebatur, ut cogeretur a menſa ſurgere. Abiit autem ad oratorium ſuum, eam illic meditationem proſecutura. Interim dixit Sorori cum ipſa eunti: *Quid tu diceres, ſi videres ad unam menſam novem Abbatiſſas?* Revelatum enim erat ei

Confirmat Sororem peccata confiteri timentem.

Prædicit novem unius conſortii fore Abbatiſſas.

ei,novem ex illis,quæ cum ipſa fuerant in menſa, Abbatiſſas poſtea creatum iri: quod etiam factum eſt.

XCVI. Apoſtolis quoque ut in multis ſimilis fuerit, ſatis perſpicuum eſt; fuerunt illi a Deo electi & miſſi, ut mundum converterent. Fuit & ipſa electa & miſsa, ut miſeros peccatores reduceret ad Deum. Ejus miſſionis poteſt hoc non obſcurum videri argumentum, quod concepta fuit a matre, quæ jam exceſserat tempus ut plurimum aptum proli concipiendæ. Apoſtoli quoque in diverſas diſperſi regiones Chriſti fidem propagarunt: & Coleta annis quadraginta longe, lateque non ſine magnis periculis diſcurrendo conſtruenda curavit Monaſteria Ordinis ſui, ut Dei nomen celebraretur, animarum augeretur ſalus, peccatores e Dæmonum poteſtate eriperentur, & Salvatori ſuo reſtituerentur. In paupertate Apoſtolos quam ſit imitata, poteſt ex eo liquere ſermone, quem ipſa quandoque habuit ad Sorores ſuas in multo fervore ſpiritus, loquens de ſumma humilitate, & paupertate Domini Jeſu, & ſanctiſſimæ Matris ejus Mariæ, & Apoſtolorum; ubi tum manifeſte apparuere duodecim Apoſtoli, humi reſidentes prope Coletam, multa in eis relucente humilitate, ſimplicitate, paupertate; omnes induti veſtibus albis, & illic permanentes, donec illa ceſsaret loqui. Sermone finito, multis viſi ſunt aſcendere in cœlum, & una cum illis Coleta in altitudinem tantam ſublevari viſa eſt, ut amplius conſpici non poſset.

Perquam ſimilis Apoſtolis.

Illa ſermocinante apparent omnes.

XCVII. Habuit & alia Apoſtolorum chariſmata: ſanabant illi dæmoniacos; eurabat & Coleta, atque etiam rabdoſos, virtute nominis Chriſti. Monialis quædam furioſa, dæmoniaca, & morbo caduco laborans, intolerabili moleſtia afficiebat Sorores alias nocte dieque, licet multæ eſsent; ſæpius enim oportebat eam a ſex, & eo amplius Sororibus, interdum ab omnibus teneri, alioqui & ſibi & aliis graviſſime nocituram. Eum furorem toto anno patiebatur, maxime eo tempore, quo divina officia, & Miſsæ ſacrificium fiebant, quod fuit aliis moleſtiſſimum. Si enim fortaſſis a Completorio uſque ad nocturnas preces quieviſſet, adeo tum ſe diſcerpebat, ut multæ ejus comprimendæ gratia cogerentur a divinis laudibus abeſse: quod itidem fieri oportebat a primo ſigno Primæ, uſque ad ſacrificii finem, & ad omnes preces Canonicas. Aliquoties vero biduo, triduoque permanſit tacita, jacens in lecto plane rigida membris omnibus, ore horrendum in modum hianti, oculis fœde apertis & grandibus: atque ita viſa fuit abſque ſermone & cognitione, nihil neque manducans, neque bibens, neque ullum edens ſignum, præter planctum lugubrem & funeſtum, in quo gemina videbatur uti voce. Interdum autem adeo illa vexabatur inſania, ut nullo pacto neque teneri, neque vinciri poſset; ederet, & biberet obvia quæque, puta, ova integra, magna lignorum & lapidum fragmenta, cortices cum nucleis prunorum, ceraſorum, & id genus aliorum grandi numero: ferrum complicaret perinde ut arborum ramuſculos; alta clamaret voce, quæ tamen non videretur eſse humana; nec poſset vel ſigni Crucis impreſſione, vel aquæ ſacratæ aſperſione, nec ullis precibus compeſci, ut taceret. Nonnumquam ita excreſcebat furor, ut præter hæc, tamquam beſtia ex oculis, ex genis, ex auribus, ex capitis cranio, & ex membris omnibus ſanguinem emitteret, quod ſine horrore aſpici non potuit. Tandem Moniales illæ recordatæ procul tunc abſentis Coletæ, ſcripto indicarunt ei calamitatem Sororis ſuæ, orantes ut ſuis precibus ei opitularetur. Et ecce ſimul, ac litteræ miſsæ fuerunt, cœpit miſera habere aliquanto mitius, magiſque diminuta eſt tam dira vexatio, cum litteræ venere in manus Coletæ. Poſtquam autem illa Dominum rogare cœpit, non diu dilata eſt integra ejus curatio.

Sanat ſuis precibus dæmoniacam miſerrimã.

XCVIII. Lo-

Variis loquitur linguis.

XCVIII. Loquebantur Apoſtoli variis linguis, & idiomata omnia callebant; nec hæc gratia Coletæ defuit. Apoſtolis non nocebant hauſta venena; & Coleta bis ſumpſit potionem mortiferam, diro infectam toxico, nec quidquam læſa fuit; imo etiam libenter ignovit illis, qui ei illam obtulerant.

Martyrum præfert cruciatus.

XCIX. At vero ſi de Martyrum velimus agere tolerantia, ea quoque Coletam non caruiſſe videbimus: nam ſi vel centies illa immiſſa fuiſſet in dolium ferventis aquæ vel olei, aut toties ignibus inflammata eſſet, aut toſta, aut excoriata, vel capite punita, non poſſent eæ pœnæ comparari cum illis, quas illa plerumque annis quinquaginta toleravit. Et certe libenter illa corpuſculum ſuum pro amore Domini Jeſu morti obtuliſſet, atque dici poſſet reipſa martyr, quando pro honore Dei promovendo non parum fudit ſanguinis, fracto brachio, non ſine magno dolore, ita ut illo tota vita ſua uti non poſſet: capite etiam adeo contrito & quaſſato, ut cum ſe verteret, ſentiret oſſium colliſionem.

Ad Jeſu nomen valde afficiebatur.

C. Solebant Chriſti Confeſſores fide ſincera, perſpicua cognitione, & ferventi caritate ferri in Deum, prorſus ſubducentes ſeſe ab hoc mundo, atque a rebus mundanis, totoſque ſe occupantes in iis, quæ ad Dei perfectiſſimum amorem pertinent. Et Coleta quoque ardentiſſima Dei caritate uſque adeo accenſa fuit, ut per aliquod tempus quoties ejus divinum, mellitiſſimumque audiviſset nomen, mox tota a ſe deficeret, & raperetur in Deum. Itaque ſi qui ei loqui vellent, ſummopere cavere debebant, ne quid dicerent ex iis, quæ ad Dei ſummam dilectionem pertinerent; mox enim ſic auditis illis extra ſe diſcedebat, ut longo temporis intervallo nemo poſſet ei loqui. Mire etiam diligebat proximos, adeoque promovere cupiebat cujuslibet bona ſpiritualia, ut quiete potiri non poſset in ſpiritu, niſi ei pro ſua vocatione & facultate ſubveniret. Et libenter illa etiam ſeipſam obligaſſet, ut poſset opitulari proximis, ſicut & re ipſa fecit. Cum enim nobilis quidam in eam ignominiam incidiſset, ut ſine magno diſcrimine non poſset ſatisfacere creditoribus ſuis, illa caritate ferventi effecit, per bona quædam ipſi commendata, ut abſque detrimento evaderet. Etſi vero ingens ejus erat caritas erga viventes, attamen ſine ulla comparatione magis cupiebat pia benignitate ſuccurrere vita functis. Miro quippe tenebatur deſiderio allevandi cruciatus graviſſimos animarum in locis purgatoriis degentium, quibus adeo condolebat, ut diceret, ſe libenter illarum loco pœnas illas perpeti velle: itaque volebat ut demptis tribus ante Paſcha diebus, Sorores quotidie dicerent officium defunctorum.

Ejus caritas ergà proximos.

Et erga defunctos.

Impetrat imminui pœnas cuidã deſtinatas.

CI. Fuit Religioſus quidam, ſive Monachus, genere nobilis, dignitate haud vulgari, ſed conſcientia ſatis diſſoluta, & exigua animi devotione. Is tantum fidebat Coletæ precibus, ut nullus magis, ſpemque ſalutis ſuæ in iis plurimum collocaret. Cum autem Coleta in longinqua verſaretur regione, ſpiritu præſenſit, illum Monachum non diu ſupervicturum: cognovit etiam horrendas pœnas, & dira tormenta, quæ ob peccata ſua eſſet perpeſſurus, ita tamen ut tamdem fieret ſalvus. Multum igitur diuque rogavit Dominum pro illo, ut pœnas illas minueret, nec orare deſtitit, donec certo didicit ejus futuram beatitudinem. Si quis Frater, aut Soror in Monaſteriis, in quibus ipſa degebat, morti propinquaret, Sororem quidem inviſebat in valetudinario, Fratrem autem jubebat ad certum Templi locum perferri, ubi poſſet ipſa præſens eſſe morienti, totiſque viribus pro hujuſmodi Dominum deprecabatur, ipſoſque hortabatur ad fidei conſtantiam, & ſpem veram concipiendam adverſus illuſiones omnes, & fraudes Dæmonum,

quæ

quæ illis poſſent occurrere, atque etiam malignos Dæmones abigebat ab illis.

CII. De puritate Virginum in Coleta præclare relucente, hoc dicere poſſumus, eam tam excellentem fuiſſe in Coleta, ut numquam verbum ullum leve, aut inhoneſtum vel dicere, vel audire potuerit quovis modo, abſque animi dolore & afflictione. Quamobrem etiam Chriſtus Dei filius eam ſibi ſponſam & amicam cariſſimam elegit. Accidit autem aliquando cum adhuc ſecularis eſſet Coleta, ut vir quidam laſcivus & impurus, eam in quodam Monaſterio cerneret precibus vacantem, fœdiſque & ſpurcis ſermonibus eam appellaret. Cui illa dolenter reſpondit: *utinam tibi præſtet Deus notitiam eorum, quæ dicis*. Mox ille cœpit videre ſcelus ſuum; cumque vellet e Monaſterio egredi per portam, quæ omnibus patebat, nullo modo potuit, ſed quoties conabatur exire, toties ſe retro repelli ſentiebat. Non immerito igitur terrefactus, neſciebat quid ageret, multumque formidabat ſe mente eaptum iri. Tamdem recolens quid dixiſſet Coletæ puriſſimæ virgini, & exiſtimans ea cauſa ſe tam miſere affligi, ocyus ad eam acceſſit, culpam coram illa edixit ſuam, veniam petiit humiliter & devote. Tum Coleta: *Deus*, inquit, *per ſanctam miſericordiam ſuam ignoſcat tibi*, & quamprimum ille ſine difficultate foras egreſſus eſt.

Ejus præcellens virginitas.

Pœna hominis laſcivi.

CIII. Tanta erat Coletæ puritas, ut multi eam inviſentes antea leves, & ad turpia valde propenſi, ex ejus præſentia prorſus liberarentur, animiſque corroborarentur ad conſtanter ſectandam corporis caſtitatem. In iis quidam Religioſi familiariter indicarunt quaſdam tentationes ſuas valde periculoſas, moxque ſe ſenſerunt plane impotentes ad eas exequendas; atque ita & facultate & voluntate peccandi liberabantur. In Francia Princeps quidam præpotens, priuſquam vidiſſet Coletam, mundo huic deditus, faſtuoſus, delicatus & lubricus fuit. At poſtea Coleta intercedente, ex mundano factus eſt religioſus, ex faſtuoſo humilis, ex lubrico ſpiritualis, ex delicato erga ſe rigidus & ſeverus. Teſtabatur ille crebro coram multis non vulgaribus hominibus, idque ſumpta ſacroſancta Euchariſtia, ſe poſtquam vidiſſet Coletæ faciem, numquam carnis tentationem ſenſiſſe. In eodem regno fuit quædam nobiliſſima matrona, vita laudabili, fama celebri, multa pietate & miſericordia, utriuſque ſexus liberis abundans. Unus autem ex filiis ejus, qui fere ſemper hærebat domi, incitante Dæmone, cœpit amare fœminam quamdam, & tamdem poſt multos laſcivos ſermones, aſpectus & tactus, ventum eſt ad mutuum conſenſum operis perpetrandi. Sola deerat temporis & loci opportunitas. Illis vero in hoc deteſtando propoſito permanentibus, quidam Religioſus, quem illa matrona miſerat ad inviſendam Coletam, erga quam ſingulari erat animi devotione & amore, attulit ad eam a Coleta miſſam zonam vel funem, quo ſolebat illa ſtringere habitum ſuum, eumque obtulit matronæ, præſente filio tam turpi tentatione vexato. Hic cum funem vidiſſet, repente totus mutatus eſt, adeo ut ſemper fugeret loca, in quibus erat illa puella, quam tam perdite amaverat; quod ſi non poſſet ſubterfugere, quin videret, propterea quod eſſet cum matre ſua, non ſine dolore & abominatione id faciebat. Tamdem meritis Coletæ utroque ab ea tentatione liberato, puella juncta matrimonio eſt, corpore integra, & familia nobilis fœdam ignominiæ notam evaſit.

Multos liberat a carnis deſideriis.

CIV. De patientia Coletæ multa jam ante dicta ſunt, quas illa, & quantas ægritudines corporis, quos cruciatus, & angores internos & externos, non ſolum patienter, ſed & hilariter pro Dei nomine perpeſſa ſit, commemorari vix poſſent. A principio devotionis ſuæ afflictiones ſi deeſſent, ap-

Mira ejus patientia.

Digitized by Google

petebat; ſi adeſſent, amanter ſuſtinebat. Quæ res eam Chriſto ſponſo effecit ſimilem, qui in hac valle miſeriæ numquam pœnarum & afflictionum expers fuit. Si quis interdum miſeratus ejus dolores internos & externos, diceret ei: *Heu mater, quam dire paſſa es!* Illa reſpondebat: *ego facile ſoleo etiam de parvis conqueri.* Omnibus ei perſecutionem, damnum, afflictionem inferentibus libenter volebat bona reddere, ita ut nonnumquam diceret, ſe proviſuram illis de rebus neceſſariis, quoad eſſent in vita. Ab ipſis quoque familiaribus amicis non parum vexata fuit, quos ut ab ingratitudine revocaret, eos ad ſe accitos, in ſuis collocavit Monaſteriis, & tum corporalia, tum ſpiritualia eis adhibuit ſolatia, tantamque ſalutis eorum curam geſſit, ut multi ejus precibus ab animæ & corporis periculis extracti ſint. Illi autem plus dolebat Dei injuria, & perditio animarum, ipſam perſequentium, quam mala omnia, quæ ei undecumque accidere potuiſſent. Ad extremum tamen tales redibant ad ſanitatem, & dolebant, ſe tam malignos in eam fuiſſe.

Quidam ejus amicus in ſummũ mutatur hoſtem.

CV. Inter alios quidam ei familiaris fuit, qui Diabolo inſtigante, eam aliquandiu graviſſime perſecutus eſt, ab amico in tam crudelem mutatus hoſtem, ut nec audire quidquam de illa boni, nec prope ad eam accedere vellet, diceretque in ea non eſſe Spiritus ſancti gratiam, ſed quæ illa faceret, per aliam ex Sororibus fieri, quam putabat magni eſſe meriti apud Deum; cum tamen plane rudis & imperita foret: tum præterea etiam inhumaniter eam cædi jubebat, interdum uſque ad effuſionem ſanguinis, & crudeles ei perſecutiones inferri: quod etſi valde eam excruciaret, propter eos, qui talium auctores erant, attamen ferebat ſuaviter & patientiſſime, ita ut ne minima quidem impatientiæ vox ab ea exprimeretur. Sicut autem Salvator orans pro hoſtibus ſuis exauditus eſt pro ſua reverentia, ita & ipſa humiliter & efficaciter deprecans pro ſuis perſecutoribus Dominum, non eſt voto fraudata ſuo: agnoverunt enim illi tentatione diabolica ſe inſtigatos feciſſe, quæ fecerunt, totoque vitæ ſuæ tempore multum ea cauſa doluerunt.

Vir celebris ei infeſtiſſimus.

CVI. Multa etiam tulit ab extraneis non paucis, præſertim a quodam magni nominis viro, cujus facta cum nomine non conſentiebant, qui & clam & palam obtrectabat ei, mirabiliter eam impediens, multiſque vexans modis, & plane affirmans ſe & illam, & omnes conatus, & opera ejus prorſus everſurum. Illa vero ſic ei reſpondit: *Spero fidenter in bonitate Dei eum conſervaturum, quæ per eum facta ſunt.* Duo e Clero præcipui ejus perſecutores fuere in ea urbe, in qua permulti non mediocriter eam infeſtarunt, & impediverunt. Illi multos confinxerunt articulos, incredibili malitia aſſerentes, eam Huſſitarum hæreſi infectam, & multa alia ſane abominanda ab illis ſcelerate conficta, quæ tamen non dubitabant palam omnibus proponere & evulgare, ut efficacius ſancta ejus opera retardarent. Sed illa his omnibus & quibuſcumque aliis injuriis opponebat ſilentium, ferens omnia ſedato & tranquillo animo. Quamvis autem ſancti homines ſileant, dum feruntur perſecutiones, non minus tamen formidanda ſunt judicia Dei. Ecce enim alter horum, ut ſe vidit fruſtratum conatu ſuo, elato animo alio commigravit, ſed paulo poſt extinctus eſt: alter manſit quidem, ſed gravi correptus morbo valde cruciabatur, crebro appellans Coletam, tamquam indicaturus ea cauſa ſe ſic torqueri, quod injuſte eam eſſet perſecutus; atque in iis doloribus clauſit diem extremum.

Iterum duo e Clero.

Deus illius ulciſcitur injurias.

CVII. Quidam etiam laici opulenti ſanctitatem ejus, & vim ſanctæ paupertatis ignorantes, non parum ejus detraxere exiſtimationi & famæ, dicentes

tes

tes eam eſſe fœminam cum primis opulentam, quæ mutuas daret pecunias propter uſuras, & quæ cambia, vel collybos Pariſiis, Brugis, & Gandavi manuteneret. Sed hæc illi ineptiſſime, quando cor ejus adeo ſervebat ſanctæ paupertatis amore, ut libentius multo paſſura fuerit ſe vivam excoriari, quam quidquam ejuſmodi admitteret. Multi etiam nobiles & potentes intolerabili quadam vexatione illam appetere conati ſunt, propter ædes quaſdam, quas ipſi volebant ad alios, quam oporteret, uſus applicari: ſed Dominus Jeſus præcipuos ejus vexationis auctores brevi abſtulit e vita. Illa vero & has, & alias prope innumeras perſecutiones, inſtar agni, ſuaviter & patienter tulit, amore illius agni innocentis, qui uno die plus noſtra cauſa perpeſſus eſt, quam nos pro illo ferre poſſemus cunctis diebus vitæ noſtræ. Reliqua ejus geſta in annum quo obiit, differemus. Hæc ex actis exſcripſimus.

CVIII. Conceſſit hoc anno Innocentius facultatem ædificandi domum pro Fratribus Minoribus provinciæ Dalmatiæ in oppido *Policii*, Spalatenſis *Ann. 1447.* diœceſis, ut erudirent populum ſilveſtrem & rudem in locis petroſis habitantem: *Piis votis fidelium*, VIII. Idus Martii. An vero conſtructa ſit hæc domus, mihi incompertum; neque enim in recenſu Conventuum Obſervantum, aut Conventualium, invenio.

CIX. Benedictus XIII. Pſeudo-Pontifex etiam indulſit nobili mulieri Mariæ de Montalays, ut in oppido ſuo Cholleti, diœceſis Maleacenſis, & regionis Pictavienſis, Conventum Minoritarum conſtrueret. Anno *Gonz. in Provin. Tor. Pictav. Con. 6.* Conv. Colleti. ſequenti Dominica prima Adventus cum ſolemni ſupplicatione, præſentibus fundatrice, filiis Joanne, & Reginaldo, poſtea Dominis Montis-Joannis, & Officiali diœceſano, introducti ſunt Fratres in habitaculum. Anno vero MDLXII. in turbis illis, & ſeditionibus Gallicanis, hæretici domum deſtruxerunt, & duos Fratres crudeliſſime trucidarunt. Reſtaurarunt ædes incolæ piorum fidelium eleemoſynis adjuti.

CX. Circa hunc annum vir illuſtris Didacus Sanctius a Benavides oppidi ſancti Stephani de Portu in Hiſpania, diœceſis Giemenſis, Dominus, Conv. S. Steph. de Portu. curavit ædificari ibidem domum Minoritarum, ſub ſancti Franciſci invocatione, & in majori ſacello ſemet in habitu Franciſcano ſepeliri. *Idem in Provin. Chartag. Conv. 5.* Iu territorio Mareni P. M. a civitate Fulginatenſi, hoc anno habitabilem reddidit frater Joannes Stronconius domum inchoatam a beato Paulo Trincio, quam donaverat ejus conſanguineus Ugolinus Fulginei Dynaſta, conſtructa Eccleſia ſub invocatione ſancti Bartholomæi. Perfecit ædificium nobilis vir Conv. S. Bartholomæi prope Fulgineum. Nicolaus Trincius Ugolini filius anno MCCCCXV. uti ſcribit Ludovicus Jacobillus Fulginas, tum in vita beati Paulutii, tum in catalogo Epiſcoporum Fulginatum, & monumenta teſtantur provinciæ ſancti Franciſci. Nimis ergo tarde id factum fert Gonzaga anno MCCCCL. ſortaſſis error irrepſit in numeros. Illic jacent viri pietate inſignes Franciſcus Brixienſis, Joannes Nurſinus, Dominicus Surianus Fulginas, & Pacificus Clemerius, de quibus *Idem in Provin. S. Franc. Con. 9.* ſuis locis agemus diffuſius. Primam hanc domum ædificarunt Fratres ipſi Regularis Obſervantiæ in Italia; quas antea incolebant, receperunt jam factas a Patribus Conventualibus. „ Hoc anno die XV. Novembris Capitu- ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.
„ lum, & Canonici Eccleſiæ Lateranen. dederunt facultatem Petro An-
„ tonio Jacobini de Luceria Sarracenorum, Nicolao Joannis de Catania,
„ & Franciſco Mutio Tranenſi, Fratribus Tertii Ordinis ædificandi Eccle-
„ ſiam, ſeu Eremitorium ſub titulo ſancti Hieronymi, in fundo Lateranenſi,
„ ad Caſtrum Talachii exemptum, in diœceſi Urbinate, quod poſt aliquot Domus Talachii Fratrum Tertii Ordinis.
„ annos tranſivit ad Eremitas beati Petri de Piſis, ſive de Gambacorta, uti
„ dicemus ſub annum MCCCCXXXII.

Monaſt. Brigatii. Idem in Provin. S. Jacobi Mon. 10.

CXI. Sub hoc tempus ædificatum eſt, incerto auctore, Monaſterium Clariſſarum in urbe Brigatii (vulgo *Ovjedo*) Principatus Aſturicenſis in Hiſpania Metropoli. Incendio perierunt ſcripturæ, nec quidquam certo liquet circa annum aut cauſam conſtructionis. Poſteriori ſeculo floruerunt hic aliquot pietate inſignes Sorores, quas eo tempore, quo defecerunt, commemorabimus.

An. 1393. n. 5.

CXII. Dum aliqui dubitarent, an Bonifacii IX. diploma, quo conceſſiſſe diximus, ut remiſſius ageretur cum Fratribus Minoribus Conventus Aſſiſiatis circa menſuram quartæ funeralis, revocatum eſſet per generalem revocationem multorum privilegiorum poſterius ab eodem factam, Innocentius declaravit non comprehendi ſub hac conſtitutione: *Honeſtis ſupplicum votis.* III. Kalendas Martii. Similiter decrevit circa aliam Bullam ejuſdem Bonifacii, qua unitam, & incorporatam voluit Monaſterio Clariſſarum ſanctæ Mariæ inter angulos Spoletanos, Eccleſiam ſancti Gregorii Minoris, ut ad eamdem ſe transferrent: *Sacræ devotionis ſinceritas*. XIII. Kalendas Februarii. Sed cum ex hac incorporatione oriretur controverſia inter Epiſcopum & Moniales, & poſt multas altercationes ipſe Innocentius donationem revocaret, non conceſſis tamen ſuper hæc litteris Apoſtolicis, caſſam & irritam voluit Gregorius unionem: *Rationi congruit*. XIV. Kalendas Januarii. Sed eam poſtea probavit Eugenius IV. anno MCCCCXXXII. inſertis primis litteris Innocentii ſuo diplomati. Juſſit demum Innocentius, ut Fratrum & Sororum prælaturæ non protraherentur ultra triennium: *Romanus Pontifex.* X. Kalendas Decembris.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Bajar. ex Joleſſao de Viris Illuſtribus.

,, JOannes Ædeus natione Britannus, utpote in Walia natus, vir erudi-
,, tione & religione illuſtris, qui Oxoniæ in Anglia, florida in ætate ma-
,, gna ex parte Ariſtotelis opera commentariis nobilibus colluſtraverat, &
,, doctiſſimo labore ſimiles ſubinde progreſſus in ſacra Theologia cum laude
,, & honore fecerat: relicta tamdem Academia, tantam auctoritatem, una
,, cum ſingulari doctrina & eximia virtute, apud omnes habuit, ut ſingu-
,, lari honore a ſuis proſeqneretur, & Cœnobii Præſes inſtitueretur. Na-
,, ctus ſuo ſpiritui quietem non ob id otiabatur, cum imo deinceps ſacra-
,, rum Scripturarum meditationi, & concionibus ad populum habendis,
,, quibus in laboribus non mediocrem fructum faciebat, omnem ſedulo im-
,, penderit operam. Plura ſcripſit, inter quæ ſunt, Lectura in Apocaly-
,, pſim liber unus; Concionum variarum liber unus; Faſciculus virtutum,
,, & vitiorum liber unus: Tamdem Herephordiæ in ſua patria dum Guar-
,, dianum ageret hoc anno MCCCCVI. deceſſit. De ejus vita, fama, erudi-
,, tione, ac religione ſcripſit Joleſſæus in ſuo opere de Viris Illuſtribus.

AR-

ARGUMENTUM.

Deficiunt monumenta Vaticana, colludentibus circa Pontificatum Gregorio, & Benedicto. Moriuntur Henricus Caſtellæ Rex, & Sibilia Fortiana Aragoniæ Regina, Ordini addictiſſimi. Multiplicantur domicilia.

I. Paucissima his annis ſe offerunt monumenta ſacra Vaticana, diſtractis, & occupatis Pontificibus circa ſchiſma abolendum, & meliorem faciem ſuperinducendam rei Chriſtianæ. Condixerant Gregorius, & Benedictus de abdicanda dignitate, & de mutuo ineundo colloquio in loco aliquo ſecuro, a ſuſpicione injuriæ inferendæ libero. Benedictus venit in Italiam, Gregorius Roma obviam proceſſit, ſed dum utrinque timent, vel uterque illudit, tempus magnis expenſis, Cardinalium incommodo & indignatione, magno orbis Chriſtiani detrimento, inaniter elabitur, donec tamdem, quod mox dicemus, Cardinales conſpirarunt de utroque deponendo. Nihil ergo mirum, ſi his annis turbulentis, & irrequietæ Curiæ Pontificiæ non ſuppetant rerum noſtrarum monumenta.

An. ſeq. n. 1.

II. Sub exitum præcedentis anni VIII. *Kalendas Januarias*, ipſa natalis Dominicæ feſtivitate (licet Marianus noſter dicat IV. *Nonas Octobris*) obiit Toleti, non ſine ſuſpicione veneni, a medico Hebræo propinati, Henricus III. Caſtellæ Rex, annos natus viginti ſeptem, poſtquam regnavit ſexdecim, menſibus duobus, diebus uno & viginti. Omnibus ſacris, & ex ritu Chriſtiano procuratis, teſtamentum condiderat, & executores ſcripſerat Comitem Stabuli Caſtellæ, Epiſcopum Carthaginenſem, magnum Cancellarium Principis Joannis, & Minoritas duos, fratrem Joannem Henriquez, provinciæ Caſtellæ Miniſtrum, ſibi a Confeſſionibus (quem in eodem munere præceſſit frater Alphonſus de Aquilari) & fratrem Ferdinandum de Yleſcas, ſui Patris Joannis Regis Confeſſarium. Regni hæredem decrevit filium Joannem Infantulum, intra clauſtra Conventus Minorum urbis Taurinæ, natum menſes duos & viginti. Suſcepto ſancti Franciſci habitu, Rex in eodem voluit ſepeliri, juſſitque ædificari Cœnobium ejuſdem Inſtituti, cui addictiſſimum fuiſſe ſcribit Stephanus Garibajus, ejuſque conſortem Catarinam Alencaſtriam: idque ipſum teſtatur Chronicon magnum Belgicum his verbis: *Rex iſte fuit devotiſſimus ſancto Franciſco, adeo ut arma Regia chordis Fratrum Minorum circumdaret.* Summo omnium dolore, & veriſſimis lacrymis, luctuque, immatura morte præreptum, eximia indole, ingenio facili, miti, atque liberali, vultu decorum, vernacula facundia, & optimis dotibus inſtructum Principem lamentantium, in Templi maximi ſacello regio tumulatus eſt. „ In teſtamento ſupradicto juſſit ſummam „ quamdam pecuniæ miniſtrari duabus amitis ſuis Agneti, & Iſabellæ Sororibus Monaſterii ſanctæ Claræ Toletani, & ſatisfieri quibuſcumque ſuis „ creditoribus, ac ſcripti teſtamenti dubia quæcumque explicari per ſupranominatos executores; ſtatuit Confeſſarium ſuum fratrem Alphonſum de „ Alcocer Ordinis Minorum debere in eodem ſacro munere inſervire Joanni filio, in Regno ſucceſſori, narratque ſe Romam miſiſſe prædictum fratrem Joannem Henriquez ſibi etiam a ſacris Confeſſionibus, & ab intimis „ Conſiliis (uti ibidem recenſet) ut de proviſione quarumdam Eccleſiarum cum Pontifice pertractaret. Plures ſibi ſubſtituiſſe Confeſſarios Minoritas, ex his tabulis, aliiſque monumentis palam conſtat, „ nec quidquam prætermiſiſſe, quo propenſiſſimum erga Minores animum

Moritur Henricus Caſtellæ Rex Ordini addictiſſimus.

Garibay lib. 13. c. 57.
Mariana lib. 19. c. 14.

Fr. Joann. & Fr. Alphonſ. Regis Caſtellæ Confeſſarii.
Item Fr. Ferdinandus.

Marian. cit. c. 12.
Garib. cit. c. 49.
Chron. Belg. ſub hunc annum.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINUI.
Agnes, & Iſabella Regiæ Virgines, Clariſſæ.
Fr. Alphonſ. de Alcocer Confeſſarius Henr. Regis, & Joannis Regis.
Fr. Joan. Henriquez Regis Henrici Nuncius ad Pontificem.

,, mum poſſet explicare. Hoc ejus Epitaphium, ex hiſpano idiomate tra-
,, ductum.

,, *Hic jacet plurimum verendus, & juſtus Rex Dom. Henricus dul-*
,, *cis memoriæ, cui Deus ſanctum largiatur Paradiſum, filius Ca-*
,, *tholici Regis Dom. Joannis nepos nobilis equitis Regis Henrici.*
,, *Annis ſexdecim, quibus regnavit verebantur omnes, & revere-*
,, *bantur Regnum Caſtellæ. Natus eſt Burgis in die ſancti Franci-*
,, *ſci. Obiit die Nativitatis Dominicæ Toleti, dum proficiſceretur*
,, *ad bellum contra Mauros cum Optimatibus ſui Regni, anno Do-*
,, *mini* MCCCCVII.

Sibilia Regina Aragoniæ deceſſit. *Indic. Arag. ad hunc annum. Marinaus de reb. Siculis.*

III. Paulo antea, VIII. Kalendas Decembris deceſſit Barcinone Sibilia Fortiana, Regina Aragoniæ, quam Petrus Rex hujus nominis IV. jam ſenio confectus, ejus pulchritudine deperditus, mortua Leonora, filia Regis Siculorum, uxorem duxit, licet alterius viri relictam. Sepulta eſt in eadem veſte Franciſcana, regio tumulo, in templo ſancti Franciſci.

IV. Hoc die IX. Septembris frater Joannes Stronconius, quem diximus a Miniſtro Generali inſtitutum Vicarium & Commiſſarium ſuper Cœnobiola & loca paupercula Regularis Obſervantiæ, obtinuit a Gregorio Pontifice facultatem ædificandi nova, ſeu admittendi vetera habitacula quinque, intra fines Italiæ. In regno Siciliæ hoc eodem anno Joannes de Procita Archiepiſcopus Panormitanus, conceſſit Jaimo de Prates, magno Aragoniæ,

Conv. Cacami. *Rodulph. fol. 181.*

& Siciliæ Amirato, & Cacami domino, necnon fratri Joanni de Termino Miniſtro Minorum in Sicilia, Eccleſiam ſanctæ Margaritæ, ut in prædicto oppido Cacami Cœnobium ædificarent. Domus eſt ſatis amœna; cujus poſſeſſionem confirmavit Fratribus Nicolaus V. Spectat ad provinciam Siciliæ, & Cuſtodiam Agrigentinam PP. Conventualium.

Conv. S. Mariæ gratiarum. *Doneſm. lib. 5. hiſtor. Mantuan. Ann. 1189.*

V. Mantuæ Princeps Joannes Franciſcus circa hunc annum curavit dari Fratribus Regularis Obſervantiæ Conventum ſanctæ Mariæ Gratiarum extra mœnia Mantuana, de quo alias diffuſius diſſeruimus. Erant in urbe, qui ſe huic translationi opponerent, & Fratres impedirent, ne mendicarent oſtiatim. Princeps obſtacula removit, & omnia abunde Fratribus miniſtravit.

Mon: Fabriani. *Gonz. in prov. Marchiæ Mon. 11.*

VI. Neſcio an ad hoc tempus reducam conſtructionem Monaſterii Clariſſarum Fabriani, villæ in Piceno notiſſimæ, D. Honofrio ſacri, dum Gonzaga ante ducentos annos a tempore, quo ipſe ſcripſit, fabricatum affirmet. Originem habuit a pauculis, & pauperibus Tertiariis, quas *pauperes dominas* appellabant; unde & in hodiernum diem, licet Inſtitutum mutaverint, & in Clariſſas tranſierint, nomen adhæſit. Prius habuerunt anguſtum oratorium D. Hieronymo ſacrum; deinde anno MCCCCLXXVIII. mutato inſtituto, ſabricata eſt ampla Eccleſia, ſub titulo ſancti Honofrii, qua de cauſa utriuſque Sancti tutelaris dies habent feſtivos.

Mon. Matellicæ. *Indid. Mon. 10.* B. Matthia virgo.

VII. Ejuſdem ferme temporis judicatur Monaſterium Matellicæ in eadem Piceni regione, urbis frequenti populo, & vetuſtate commendabilis, a beata Matthia virgine nuncupatum, propter ſacrum, quod retinet pignus corporis ejuſdem. Filia erat Gentilis Nazaræi, & Sibillæ, conjugum nobilium, ea in urbe orta, & ingenuo adoleſcenti invita deſponſata. Dum nuptiarum tempus appropinquaret, clam aufugit ad Monaſterium Clariſſarum, & denegante Abbatiſſa conſanguinea ingreſſum, præ foribus tonſo crine, & obducta lacera Clariſſarum veſte, adeo oravit, ut exorarit admitti. Patrem dira duraque minitantem miro modo flexit, ut factum probaret, & deinceps amplius diligeret. Tanta effulſit pietate & prudentia, ut decedentden-

dente, quam diximus, Abbatiſſa, in ejus locum ſufficeretur, etſi juvencula. Virtutes, & ſanctiſſimos mores Deus multis comprobavit miraculis. Maſchionem Beneventum juvenem Matellicanum ſemimortuum, adhuc vivens, perfectæ reſtituit ſanitati, & poſt mortem claudos, mutos, ſurdos, & cœcos mirabiliter voti compotes effecit.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Condixerant per mutuos Nuntios invicem miſſos Benedictus, & „ Gregorius tamdem abolere ſchiſma, ut emendatis ſciſſuris „ ſubmoverentur ſcandala, ac integritatis, & unitatis deſideratiſſimus Ec- „ cleſiæ ſplendor reſtitueretur. Nec ullo pacto in tanto negotio diſſoni ap- „ parere poterant, cum etiam de loco congreſſus ineundi, ab omni ſuſpi- „ cione libero conveniſſent, elegiſſentque Saonam. Igitur Benedictus cum „ ſuis in Italiam venit, & Gregorius item cum ſuis illi Roma obviam pro- „ cedebat. Et quidem ambo cum magna pompa, & majoribus expenſis me- „ tiebantur iter; ſed utrique exquiſitiſſima diſſimulatione, ut viſum eſt, „ piorum faciles animos inani commento ludebant, ut mox dicemus. In- „ terea vero Gregorius rem gratam & æquam facturus, conſtitutionem „ Benedicti XI. qua eximuntur Fratres ab omni juriſdictione Prælatorum „ Eccleſiaſticorum innovavit: *Devotionis veſtræ &c.* 11. Kal. Junii.

Gregorius & Benedictus PP. in itinere conveniendi gratia.

„ II. Illuſtriſs. & Reverendiſs. Petrus Morelle Trecorenſis Epiſco- „ pus, noſtræ Religionis addictiſſimus, hoc anno finem vivendi præſen- „ tiens, apud Fratres noſtros, quorum orationibus totis præcordiis ſe com- „ mendabat, poſt ſuum deceſſum tumulari mandavit. Igitur cum ſpiritum „ Deo pie dediſſet, in executionem ſuæ ſupremæ voluntatis, apud eoſdem „ ſepulturam honorificam nactus, in ſpe & fiducia chriſtiana reſurrectionem „ juſtorum expectat ab hoc anno MCCCCVII.

Indic. ex Archiv. SS. Apoſt. Romæ.

ARGUMENTUM.

Dum fruſtra teritur tempus pro tollendo ſchiſmate, utriuſque factionis, Cardinales Concilium cogunt Piſis, cui aliud opponit Benedictus Perpiniani. Referuntur aliquot Epiſcopi. Convocantur Comitia generalia. Moritur Bonaventura laicus virtutibus inſignis. Propagatur Inſtitutum.

I. INGEMISCANTE orbe Chriſtiano ſub diuturno & pernicioſo ſchiſmate Pontificio, urgentibus Principibus, cohortantibus utriuſque factionis Cardinalibus, & deprecantibus Eccleſiarum Prælatis, tamdem miſſis hinc inde Legatis, convenerunt Gregorius Pontifex, & Benedictus dignitatis æmulus, de abdicando Pontificatu in urbe Saonæ ad oram Liguriæ notiſſima, quam ſui colloquii, & mutui conſpectus metam poſuerunt. Stetit pactis Benedictus, ad ſtatutum locum acceſſit, atque illuc non ſemel Gregorium provocavit. Ille a fide data receſſit, Benedictum doloſe egiſſe contendit, neque ſibi tutum eſſe adverſarium convenire in urbe hoſti addictæ, ſibi inviſa. Mutatæ tamdem ſtationes, & alibi deſignata colloquia, nullo tamen majori fructu, quam temporis impendio, orbis ſcandalo, Eccleſiæ calamitati. Sive culpa fuerit Benedicti, fraude Gregorium circumvenientis, ut in locis ſibi obſequentibus opprimeret; ſive refundenda ſit in Gregorium, nimium, vel fictum timorem obtendentem, ſive in utrumque, falſum unionis

Gregor. & Benedictus ficto praetendunt unionis deſiderium.

Utriuſque factionis Cardinales cogunt Piſis Concilium.

nis deſiderium populo Chriſtiano venundantem, circa quod diſcrepant auctores. Pertæſi tantæ, & tam diuturnæ calamitatis utriuſque ſequelæ Cardinales, bono conſilio, & conſtanti decreto receſſerunt a ſuis Principibus, & Piſis collecti, egerunt de ultimo, quod ſupererat, poſt tot rerum experimenta remedio, de cogendo orbis Concilio, & utroque Pontifice de ambitioſo culmine, cui retinendo adeo ignominiose inhiabant, omnino deponendo.

Benedictus cogit aliud Perpiniani.

II. Benedictus videns unionis ſtudium fruſtraneum, ſive ſuas fraudes eluſas, redire feſtinavit ad Aragonios, potiſſimos tutelares. Atque ut Concilio Piſano alterum objiceret, quos potuit, Perpinianum convocavit Prælatos. Convenerunt ex Caſtella, Aragonia, atque una, vel altera provincia Franciæ, & Sabaudiæ, centum viginti; Cardinales pauci, & recenter electi. Majori ſolemnitate, & frequentioti cœtu inchoatum, quam terminatum eſt Concilium, & recedentibus Prælatis, abiit in humilem Conventiculum, cum res per paucos, eoſque mediocris auctoritatis transfigerentur. In florentibus rerum auſpiciis, ut majorem conciliaret cœtui dignitatem. II. *Idus Decembris*, Præfectum ſanctioris ærarii Magalonenſis, Eccleſiæ Aſtenſis Adminiſtratorem, Patriarcham Antiochenum, & Franciſcum Ximenium Ordinis Minorum, virum, inquit Zurita, inſigni ſanctitate, & magna, ac multiplici doctrina, diffuſaque ſcriptorum copia clariſſimum, Hieroſolymitanum procreavit, & conſecrari voluit ab Auxitano Epiſcopo Cardinale. XVIII. *Kalendas Decembris*, Ximenium hunc ante Patriarchatum Epiſcopum ſuiſſe Elnenſem ſcribit Gonzaga, & virum vocat eruditiſſimum; quippe qui tredecim variorum argumentorum volumina compoſuerit. Erroris taxat Gaſpar Eſcolanus in hiſtoria Valentina Zuritam, alioſque auctores, quod Valentinum nuncupaverint, Gerundæ ortum, ut ipſe ſæpe teſtatur in ſuis operibus. Sed in Cœnobio Valentino initiatio huic errori fundamentum aliquod præbuiſſe potuerat. Circa Patriarchatum ipſe erravit Eſcolanus, dum Alexandrinum pro Hieroſolymitano ſuppoſuit. Sepultus eſt, non ſine veneratione, in Eccleſia Minorum Perpinianenſi.

Zurita in Indic. Aragon.

Fr. Franciſc. Ximen. Patriarcha Hieroſol.

Gonz. in Provin. Catal. Conv. 3. Eſcolan. in hiſt. Valent. 1. part. lib. 5. cap. 7.

Fr. Joann. Epiſc. Landaven.

III. Sub hoc tempus aſſumptus eſt ad Eccleſiam Landaven. in Anglia, ſub Archiepiſcopo Cantuarienſi frater Joannes la Zouth, ſacræ Theologiæ Doctor, per translationem Thomæ ad Eccleſiam Worceſtenſem. Ædificavit ædes Epiſcopales ad Mathernum prope Chepſtonum. Præceſſerat in ea ſede alius Minorita, ſub Pontificatu Innocentii IV. qui noſtram, dum de illo ſcriberemus Pontifice, notitiam ſubterfugerat, Rogerus Cradot nuncupatus. Circa hunc annum Gregorius fratrem Dominicum Joannis, Ladiſlai Regis Neapolitani Confeſſarium, ad ſe legatum promovit ad Eccleſiam Cajetanam, Martino Epiſcopo ad aliam tranſlato. „ Martinus Siciliæ Rex
„ commendavit ſeu contulit hoc anno (auctoritate, uti contendebat, ſuf-
„ fultus Apoſtolica) Eccleſiam Melitenſem fratri Michaeli de Cettras,
„ Martini Catalani nobilis viri, qui in Siciliam cum Martino transfretavit,
„ filio, in jure Canonico Baccalaureo. Sed conceſſionem Eccleſiæ prius
„ quidem habuit Michael a Pontifice, quam a Rege, ut ipſe fatetur in ſuo
„ Regio diplomate. Privilegium fortaſſis quod a Sede Apoſtolica Rex ac-
„ cepit, fuit circa admittendos proviſos ad poſſeſſionem, propter diſcor-
„ diam Pontificum in ſchiſmate pro ſuo arbitrio & commodo Eccleſias
„ conferentium.

Item frater Rogerius.

Fr. Dominicus Joannis Caetan. Epiſc.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

Fr. Michael Epiſc. Meliten.

Pirrus in notit. Meliten. n. 10.

IV. Declinaturus turbas, & Pontificum contentiones longe receſſit noſter Primicerius frater Antonius Piretus, abiitque in Aprutios, in tanta rerum incertitudine conſulturus quid agendum. Eccleſiæ namque Cardines,

&res

& res Chriſtianæ Conſules neutri obediendum ex Senatuſconſulto, & Concilii decreto præceperant. Convocavit interim Patres ad Generalia Ordinis Comitia, in urbe Aquila habenda. Male hoc habuit Gregorium, & anno ſequenti alium oppoſuit Antonio Generalem Miniſtrum fratrem Guillelmum de Jannettis, & confirmatum voluit quinto poſt anno, ſui Pontificatus octavo. Paucæ, aut nullæ huic obſecutæ ſunt Provinciæ; atque inter eos anguſtos limites ſuam qualemcumqne exercebat auctoritatem, in quibus Gregorio præſtabatur obedientia, & dominabantur Malateſtæ, Reguli Ariminenſes, ſub quorum protectione deliteſcebat. Sepultus eſt in Conventu de Subureto provinciæ Florentinæ, & Cuſtodiæ Maritimæ, adhibita ad tumulum nota, Ordinis fuiſſe Miniſtrum Generalem. Acta ſupradicti Capituli perierunt; id ſolum conſtat conſtitutum fuiſſe, ut per univerſum Ordinem ſancti Benedicti Monachorum Occidentis nobiliſſimi legislatoris feſtum coleretur ſub ritu duplicis minoris.

Capitulum Generale 71. Aquilæ.

Greg. Pontifex creat alium Miniſtrum Generalem.

V. Deceſſit hoc anno in Conventu ſanctæ Crucis oppidi Baſtiæ, ſeu Inſulæ, diœceſis Aſſiſien. frater Bonaventura laicus, paupertatis, & humilitatis perfectiſſimus ſectator, a Deo miraculorum gloria in vita, & poſt mortem frequenter illuſtratus. Habitavit diu in Conventu Cervariæ Cuſtodiæ Regni, & ſtructuram auxit. Primam originem hujus ædis non potuimus attingere, Gregorius Pontifex hoc ipſo anno duas illi univit Eccleſias, licet parvi valoris, unam ſanctæ Mariæ, alteram ſancti Blaſii.

Moritur Bonaventura Laicus.

Conv. Cervariæ.

VI. Hoc anno frater Didacus Arias Aſturicenſis, quem cum aliis diximus paupertatis, & ſtrictioris Obſervantiæ cupidum, ædiculas ſibi conſtruxiſſe in Galecia & Luſitania, Joannem Regem hujus nominis primum, ſibi addictiſſimum, induxit, ut II. M. P. ab Alanquerio, inter præruptas rupes, & denſas ſilvas, eam terræ portionem emeret, quæ Cœnobiolo humili ædificando ſufficeret. Solutum a Rege pretium Monialibus, ad quas nemus ſpectabat, conditumque devotiſſimum Oratorium *S. Catarinæ a Carnota* nuncupatum; quod variis incrementis ad commodi Conventus pervenit menſuram. Joannes Rex paulo poſt, devicta Septa Africana, in ipſis freti Gaditani faucibus, munitiſſimo tunc, & frequentiſſimo Maurorum, nunc firmiſſimo Chriſtianorum propugnaculo, in hunc locum duodecim pulchras columnas aſportavit, & aucto Templo, in periſtylio erexit frater Alphonſus a Sacco prædicti Didaci Ariæ ſocius, valetudinarium, aliaque habitacula adjunxit. Antonius Correa Baire, fratris Vaſci Correa, olim provinciæ Luſitaniæ Miniſtri, germanus frater, ejuſque poſteri multa illic præſtiterunt, propter quæ familia hæc patronorum titulo, & dominio potiuntur ſacelli majoris. Nihil hoc in loco, aquarum irriguis, opacis arboribus, inſtructis viridariis, & pulchris ad artem fabrefactis ſtatuis, ſeu depictis Sanctorum imaginibus per multa ſacella, & petrarum nativas ſciſſuras diſtributis, amœniſſimo, apparet, quod ad pietatem non accendat, uti ipſe probavi, dum in vicino Conventu Alanquerii privatis quibuſdam ſtudiis incumbebam. Mira victus, & vitæ auſteritate primi incolæ diſcipulos exercebant, nullus ad Sacerdotium aſpirabat: in hujuſmodi oratoriis omnes ferme erant laici, e Cœnobio Alanquerii frequenter mittebantur ad hanc, & aliam *a Caſtaneo* dictam ædiculam, qui ſacra celebrarent. In ſumma ſimplicitate, & generoſo rerum humanarum contemptu, vitam tranſigebant ſanctiſſimam, incredibili ſe macerantes pœnitentia, ſolis herbis contenti, iiſque ter in hebdomada crudis, omnia procul facientes obſonia; ita ut neque ignem diebus Mercurii, & Veneris accendi permitterent. Hinc prodierunt Viri religioſiſsimi, qui provincias Portugalliæ, & ſancti Antonii laudibiliter rexerunt

Rodul. fol. 55. An. 1392. n. Gonz. in Provin. S. Ant. Luſit. Con. 31. Monum. MSS. ejuſd. Provinciæ Marc. 3. p. lib. 2. c. 24.

Conv. Carnotæ.

runt, populiſque fuerunt venerationi. Jacent hic ſepulti ipſe fundator Didacus Arias, vir doctiſsimus & pius, præfatus frater Alphonſus a Sacco, & frater Antonius a ſancta Maria; de quibus iterum ſermonem inſtituemus. Vixit ibidem annis multis frater Marcus Ulyſsiponenſis, auctor Chronicorum, quæ circumferuntur Ordinis Minorum, aſſumptus poſtea ad Epiſcopatum Portugallenſem.

Ann. 1437.

VII. Exorta controverſia in oppido Lemburgæ, Halicien. diœceſis in Ruſsia, inter Rectorem parochialis Eccleſiæ ſanctæ Mariæ, & Fratres Minores ac Prædicatores, circa portionem Canonicam, fontem baptiſmalem, & confeſsiones audiendas; Matthias Epiſcopus Præmislien. electus arbiter æquo judicio litem diremit. Erat tunc Vicarius Fratrum Minorum in Ruſſia, & præfectus Cœnobii ſanctæ Crucis frater Leonardus; Fratrum Prædicatorum in Conventu Corporis Chriſti frater Maternus.

Scribiſſ. de Arch. Halicien. c. 1.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Benedictus, II. Idus Novembris duos ad Patriarchatus honorem „ evexit, Præfectum ſanctioris ærarii Magalonenſis, Eccleſiæ „ Aſtenſis Adminiſtratorem, Antiocheni; & Franciſcum Ximenium Ordi„ nis Minorum, Hieroſolymitani; quem conſecratum voluit ab Auxitano „ Epiſcopo Cardinale XVIII. Kalendas Decembris; in qua dignitate pa„ rum duravit; obiit ſiquidem Perpiniani, ibidem in Eccleſia Minorum ſe„ pultus.

„ II. De præfato Franciſco Ximenio lego natum fuiſſe Gerundæ in Ca„ taloniæ Comitatu, Valentiæ vero in Hiſpania Seraphico D. Patri Franciſ„ co nomen dediſſe, plurimumque in Religione profeciſſe; & quidem illi „ ſimul cum Joanne Epiſcopo Dolienſe anno MCCCCIII. Benedictus XIII. „ commiſerat, ut expeditionem in Turcas Regnum Valentinum infeſtan„ tes, promoveret; ſubindeque ad Epiſcopatum Elnenſem promotum ſcri„ bit Gonzaga, qui eum vocat virum eruditiſsimum, quippe qui tredecim „ variorum argumentorum volumina compoſuiſſet: & Zurita dicit virum in„ ſigni ſanctitate, & magna ac multiplici doctrina, diffuſaque Scriptorum „ copia clariſsimum. Demum, ut ſupra dictum eſt, ad Patriarchatum Hiero„ ſolymitanum promotus, Perpiniani ſupremum diem clauſit, non ſine ve„ neratione ibidem apud Minores ſepultus. Zurita illum nuncupavit Va„ lentinum, ſed illum reprehendit Gaſpar Eſcolanus, & merito, quod „ Gerundæ natus ſit, ut ſæpe in ſuis operibus ipſe teſtatur: ſed circa Pa„ triarcharum ipſe Eſculanus erravit, dum Alexandrinum pro Hieroſolymi„ tano ſuppoſuit. Eſt etiam qui ſcripſit, hunc Ximenium ad Epiſcopatum, „ & Patriarchatum promotum fuiſſe a Gregorio XII. ſed perperam, partes „ enim Benedicti cum ſequeretur, ad hujus Conſilium Perpiniani profe„ ctus eſt.

Gonz. in Provin. Catal. Conv. 3.

„ III. Monachii in Bavaria Pater frater Vincentius Ridler, Patricius „ Monacenſis, cum ſe ſancto Patri Franciſco in Ordine conſecraſſet, co„ pioſumque ſuum patrimonium in Cœnobii Monacenſis reſtaurationem, „ ſeu potius reædificationem protuliſſet, in præſtantiſsimum Theologum „ evaſit: tempore Capituli Generalis Monachii celebrati anno MCCCCV. „ ſolertiſsimus Procurator, ac ſubinde Bavariæ Cuſtos religioſiſsimus, „ eximiis meritis clariſsimus, ibidem hoc anno MCCCCVIII. die VII. Janua„ rii pie obiit, ſub ſuperioris Chori veſtibulo ſepultus: quo etiam anno fra„ ter Michaal Cuſtodiæ Gneſnenſis in XXVI. Provincialem Boemiæ, & Po-

Chron. Provin. Bavar.

Fr. Vincentius meritis clarus obiit.

lo-

„ loniæ in Gratz Reginæ, profeſto ſancti Joannis Baptiſtæ electus eſt. Verumtamen ante ejus electionem per majorem Vocalium partem electus fuerat in Miniſtrum frater Petrus Cracovienſis, qui illico a tali magiſtratu ſe abdicavit, Michaele deinceps electo.

ARGUMENTUM.

Depoſitis Gregorio & Benedicto, Cardinales in Concilio Piſano Pontificem renunciant Alexandr. V. ex Ordine Minorum. Id legitime factum ſerio probatur. Benedictus e ſuo conventiculo Perpinianenſi legatos mittit ad Piſanos, e quibus unus Minorita. Alexander res magnas, ſe dignas aggreditur. In aliquot Galliæ provinciis Inquiſitorem inſtituit Franciſcanum. Ordinis medetur ſciſſuris. Ex eodem multos aſſumit ad infulas Pontificias. Petrus de Fuxo ad Epiſcopatum & Cardinalatum evehitur. Multiplicantur Cœnobia.

Præcipui promotores Concilii Piſani.

I. Indicto Generali Concilio per Cardinales utriuſque factionis in civitate Piſarum, uti anno diximus præcedenti, negotium promoverunt, & reliquis animos addiderunt Balthaſſar Coſſa, Legatus Bononienſis, & Petrus Philargus Minorita, Archiepiſcopus Mediolanenſis, Cardinales magnæ auctoritatis, qui per hos dies Piſas convolarunt, & ex conſilio Theologorum, Juriſperitorum, & Principum Oratorum, decreverunt, non tantum poſſe, ſed etiam debere eo caſu, quo dubitatio eſt notoria de uno legitimo, & agitur de alio citra conditionem eligendo Romano Pontifice, Concilium a Collegio Cardinalium convocari. Invitatis itaque Ruperto Imperatore, & Regibus ac Principibus Chriſtianis ad Concilium, præſentibus Oratoribus Regum Poloniæ, Angliæ, Galliarum, Hungariæ, & Siciliæ, Populi Romani, Venetorum, Florentinorum, Senenſium, Bononienſium, & Januenſium, tamdem inchoatum eſt die XXV. menſis Martii, & habitis Seſſionibus quatuordecim in cauſis Gregorii, & Benedicti, de Pontificatu tanto orbis ſcandalo contendentium, & utrimque colludentium, nec in Concilio per ſe, vel ſuos procuratores comparere volentium, decreverunt Patres die V. Junii habendos pro notoriis ſchiſmaticis & hæreticis, atque enormibus criminibus perjurii & violationis voti irretitis; & proinde honore, ac dignitate Pontificia indignos, ipſoque facto abje[illegible]s eſſe & privatos, atque ab Eccleſia præſciſos.

Deponuntur Gregorius & Benedictus.

II. Mox habitis aliis Seſſionibus circa verum & legitimum Pontificem creandum, qui rata haberet acta Concilii, neque cœtum diſſolveret, donec ſtabiliretur Eccleſiaſtica reformatio, & tantarum ſciſſionum redintegratio, poſt Seſſionem die Mercurii menſis Junii XXVI. omnium ſuffragiis, nullo reclamante, electus eſt in ſummum Pontificem Petrus de Candia, tituli Baſilicæ duodecim Apoſtolorum Presbyter Cardinalis, Archiepiſcopus Mediolanenſis, Ordinis Minorum, *Alexander V.* nuncupatus. Demum habitis aliis quatuor Seſſionibus pro bono regimine Eccleſiæ, & prudenti rerum directione, abſolutum eſt Concilium die VII. Auguſti, non tamen diſſolutum, cum ad negotia Eccleſiæ conſtituenda illud maxime neceſſarium Alexander arbitraretur; quare ob graviſſimas cauſas in tempus magis opportunum illud reſervavit.

Creatur Alexander V.

III. Circa auctoritatem & pondus hujus Concilii, ſunt qui diſputent. Gregorius & Benedictus, quorum intererat, & Joannes Dominicus Cardina-

An fuerit legitimum Concilium Piſanum.

Anton. tit. 22. c. 5. §. 2. Binius in notis ad Concil. Blond. lib. 10. dec. 2. Gerſon. lib. An Papa poſſit exauthorari.

nalis, qui Gregorio ſemper adhæſit, illegitimum eſſe pronunciarunt. Hos ſecutus eſt Antoninus, ejuſque commentator Petrus Maturus. Legitimum & œcumenicum appellant Severinus Binius, Blondus, & quotquot Alexandrum in recta ſerie Pontificum annumerant. Joannes Gerſon, qui Concilio interfuit, Dei nutu, & Spiritus ſancti inſpiratione ductos ait, qui Piſanæ Synodo celebrandæ operam dederunt; & in ſermone habito coram Alexandro Pontifice in die Aſcenſionis: *Cujus*, inquit ad ipſum, *eſt iſta tua ſubſtitutio, beatiſſime Pater, niſi Chriſti? Unde convocatio Concilii tam mira? Unde prius diſcordantium inaudita conſenſio? Unde tot Præſulum, ac præſapientum tam celer concurſus? Non cauſa certe diſſenſionis, ſed pacis.* Et ſtatim obiicit quod alii obtendunt. Non vocavit Papa, fuit conventiculum, quod juxta ea quæ dicentur, optime diſſolvere videtur in præſenti cauſa. Ægidius Cardinalis Viterbienſis de conſenſu & conſeſſu utriuſque partis Cardinalium loquens ait: *Deo Duce, illi Avenione, hi Romæ ſolvunt, utrique tamdem religioni conſulturi, pandunt vela ventis, utrique Piſas, eodem, non vento, ſed numine potius afflante, perveniuntur. Patres rem mirati, ac divinam providentiam animadvertentes attoniti tanto eventu primum, deinde incredibili affecti lætitia, alteri ad abolendum ſchiſma alteros adhortantur.* Laurentius Rodulphius, vir doctus ſub hoc tempore Florentiæ triduo diſputavit, & tamdem concluſit, Concilium fuiſſe legitimum. Demum ipſe Alexander undecimo poſt menſe, cum graviter ægrotaſſet, & mortem ſibi imminere cognoviſſet, Cardinales ad ſe venientes ad concordiam & pacem, & ad tuendam Eccleſiæ dignitatem adhortatus, dixit, per eam mortem, quam ſe continuo ſubiturum putabat, ſe exiſtimare & credere, quæ in Concilio Piſano, facta fuerant, recte & integre ſine dolo, aut fraude facta fuiſſe.

Ægid. in hiſtor. MSS. ſecul. 10.

IV. Alii media incedentes via, neque probant, neque condemnant factum, eaque incertitudine hic laborandum putant, qua dubitatum eſt, uter contendentium verus eſſet Pontifex cenſendus? præſertim cum unaquæque pars ab ipſo ſchiſmatis initio, creatis Urbano, & Clemente, doctiſſimos habuerint patronos. In his ſunt duo doctiſſimi Cardinales, Turrecremata, qui licet verum Pontificem fuiſſe Joannem, Alexandri ſucceſſorem, non neget; attamen indubitata certitudine pro tali habendum eſſe non putat. Bellarminus non facile judicari potuiſſe ait, qui in illo tricipiti ſchiſmate, verus eſſet Chriſti Vicarius, & alibi ait, Concilium hoc nec manifeſte fuiſſe probatum, nec manifeſte reprobatum, in eamque magis inclinat partem ut legitimum cenſeatur.

Turrecr. in reſponſ. ad Baſil. orat. Bellarm. l. 4. de Rom. Pont. c. 14. Idem lib. 1. de Conc. c. 8.

V. Totum illud infirmandi Concilii fundamentum eſt, quod coactum ſit abſque ſufficienti auctoritate, nullo indicente Pontifice, contra Eccleſiæ conſuetudinem, & Canones præſcribentes; nullum abſque ſententia Romani Pontificis celebrandum eſſe Concilium. At illud omnino verum, eaque lex firmiter obſervanda, dum unus, & indubitatus fuerit Pontifex, qui celebrare præcipiat. Eo tamen tempore, quo plures dubii, & incerti de Pontificatu contendunt, neque omnino certum ſit cui adhærere oporteat, perinde eſt ac ſi nullus omnino eſſet, remanetque poteſtas penes Eccleſiam in ſimili diſcrimine remedium adhibendi. Sede vacante jure ſuo conveniunt Cardinales, ut novum eligant Pontificem. Non abſimilis hic caſus diſtracta in partes Eccleſia, neque certo ullo, aut indubitato Pontifice admiſſo, qui univerſam gubernet. Si in diuturno Interpontificio cauſa gravis urgeret, vel ad pacificandos Principes, vel ad præcavenda mala orbi Chriſtiano imminentia; vel ut tamdem ad Pontificis electionem deveniatur, & remorotia

tia obſtacula tollantur, nonne liceret cogere Concilium? Tot annis fluctantibus populis, longo ſchiſmate creſcentibus ſcandalis, obfirmatis duabus, iiſque adverſis claſſibus Pontificum; dira ſibi invicem imprecantium, nullus tantorum erit finis malorum? nulla erit in Eccleſia medela? Nihil intentatum, nihil non diſputatum, nihil non ægrum & infirmum compertum eſt, per quod inveteratum malum poſſet ſuperari. Reges, & Principes abierunt in partes, Cardinales ſuas efformarunt acies oppoſitas, nt univerſale & unicum in terris daretur caput Eccleſiæ univerſali, & unanimi id agendum erat conſenſu, & œcumenico præſtandum Concilio. Uter ex his litigantibus convocabit? uter Pontifex judicet? Si imperaverit uni parti, adverſa contemnet? Unica illa, & optima excogitata eſt ratio tantæ occurrendæ calamitati, ut utroque cedente, tertius iſque unicus crearetur. At pertinaci diſſidio duobus nolentibus, nihil agendum, ſed permittendum ut diuturnum ſchiſma fiat perpetuum? Ut quidpiam decernatur divina fide credendum, Pontificis munus eſt Concilium indicere; & ſine ipſo nihil eſt ſtabile, aut firmum; ad quem ſolum ſpectat fidei articulos condere, & quæ credenda ſunt, approbare. Ut vero præſentibus occurratur malis, & quæ ſacta neceſſaria concernunt, id etiam nullo ſedente Pontifice licere Cardinalibus, ſeu Eccleſiæ Concilio, ratio ipſa perſuadet, & priſca docent exempla.

VI. Adeo hæc rationabilia ſunt, ut convincant, & communiori opinione approbentur hujus geſta Concilii: etenim omnium ſerme ſententia reputatur pro vero Pontifice Alexander, & qui ei ſucceſſit, Joannes XXIII. atque in ſerie verorum Pontificum enumerantur: neque aliter Alexander VI. ſe ſextum, ſed quintum appellaret. Profecto ex tribus, qui ſe Pontifices dicebant Alexander, & Joannes ſucceſſor maxime, tamquam veri Pontifices colebantur, & Concilium Conſtantienſe tam Piſanum approbavit, quam Alexandrum verum Pontificem dixit. Præterea, ſtatim poſt creationem Alexander recepit legatos omnium fere Europæ Principum, publice gratulantium Eccleſiæ tranquillitati & paci, pauciſſimis inhærentibus Gregorio & Benedicto ad anguſtos limites redactis. Concilio etiam interfuerunt undique collectæ omnes ferme nationes, & graviſſimi Eccleſiæ Prælati, utrumque collegium Benedictinum, & Gregorianum in unum coaleſcens ex viginti quatuor Cardinalibus; Patriarchæ tres, Archiepiſcopi, & Epiſcopi CLXXX. Monaſteriorum Patres CCC. Theologi CCLXXX. Principum Oratores, aliique viri præclari.

VII. Interim dum hæc Piſis peraguntur, Benedictus ſuum conventiculum Perpiniani proſequitur, ſed major pars Prælatorum ab eo receſſit, eoque deventum eſt, ut per duodeviginti res tranſigerentur. Quare ad XVII. *Kalendas Aprilis* habita Seſſ. XIV. decrevit Legatos ſeptem Piſas mittere, ut perſcrutarentur quibus conditionibus res ad concordiæ pactionem deduci poſſent. Ad ſpem obtinendæ rei delecti fuere viri graviſſimi, Petrus Zagarriga Archiepiſcopus Tarraconenſis, Siguntinus, Mimacenſis, & Senenſis Epiſcopi, Bonifacius Ferrarius Domnus Carthnſienſis, Prior Cæſarauguſtanus, & Miniſter Ordinis Minorum Provinciæ Galeciæ, ſeu D. Jacobi: ſed Tarraconenſi, ut Benedicti nomine ad Francum Regem legationem obiret, in Catalonia remanente, reliquos oratores Nemauſi, cum illis iter longum conficiendum inſtaret, Francorum Regis Miniſtri detinent, ac demorantur, & mandata, quæ Benedictus Legatis dederat, intercipiuntur: quæ res ſpem omnem adipiſcendæ concordiæ, & Benedictum ad abrogationem deducendi contudit, atque confregit.

Indic. Arag. l. 3. Benedictus mittit legatos paciſcendæ unionis.

VIII. Alexander jam in ſolio conſtitutus, prout erat ingentis animi,

Alexand. epiſtola encyclica narrat ortũ & progreſſum ſchiſmatis, ſuamque electionem. Habetur in reg. Alex. fol. 54.

magna quæque molitur, ut Eccleſiæ unionem conſolidaret, & corruptos hominum mores, ortoſque ex nimia temporis licentia abuſus extirparet. Incipiendum erat ab Ordinum Primoribus: quare longiſſimam ſcripſit encyclicam ad omnes Reges, & proceres, ad Prælatos, ad Clerum, ad populum univerſum, in qua ortum ſchiſmatis diuturni ab ipſo, ut ajunt, ovo, ſcilicet ab electione Urbani VI. & intruſione Roberti Gebennenſis, ac progreſſum narrat, colluſionem Petri Lunæ, ac Angeli Corarii, diſceſſionem utriuſque a tractatu unionis; Concilii Piſani neceſſitatem & actiones, ſententiam in colluſores latam, acta illorum reſciſſa, electionis ſuæ modum: Collegii utriuſque conjunctionem, ſchiſma ſublatum, unionem Eccleſiæ ſub uno indubitato Paſtore explicat, & ad extremum hortatur, ne colluſoribus faverent, ne gratias, aut beneficia ab eis poſtularent, ne ſancitis eorum parerent, ne minas, aut cenſuras eorum metuerent; demum ne eos Pontificum loco haberent; quin potius illorum fidem ejurarent, & ex concepta formula ſchiſma deteſtarentur, & ad ſchiſmatis reliquias tollendas totis conatibus collaborarent.

Diris devovet, & regno privat Ladiſlaum Regem.

IX. Deinde Ladiſlaum Siculum, ſive Neapolitanum Regem, copioſo exercitu ſub ſpecie protegendi Gregorium, Florentinos, & Senenſes Alexandro adhærentes vexantem, Peruſinos agros devaſtantem, ditioni Pontificiæ inhiantem, & Bononiam accedentem, ut Pontificem Alexandrum, ac Legatum Bononienſem Balthaſſarem Coſſam Cardinalem circumquaque concluderet & comprehenderet, indicto Patrum cœtu, ex Concilii ſententia diris devovit, Neapolitano regno privavit, diadema ad Ludovicum Andegavenſem tranſtulit, ſimulque eumdem ad ſpem delati regni evocavit. Venit propere Ludovicus, menſe Julio Genuam, complurium navium claſſe advectus, ſubſequente terreſtri itinere numeroſo equitatu, & Piſis ſplendido ac regio apparatu exceptus, ab Alexandro regnorum Siciliæ & Hieroſolymorum jura & confirmationem accepit. Præſtito deinde fidelitatis, ac homagii juramento, præſcriptoque cenſu Romanæ Eccleſiæ ſolvendo, & ſuſcepto ex Pontificis manu vexillo, inſtitutus eſt Eccleſiæ vexillarius, adjunctis ex fœdere, ut Ladiſlaum armis ſubigeret, Rege Galliarum, Florentinis, Senenſibus, Bononienſibus, aliiſque Italiæ proceribus. Ad hanc regni translationem alluſit Janus Vitalis, cum ita de Alexandro cecinit:

Quintus Alexander ne degeneraret ab illo,
Qui Macedum forti præfuit imperio,
Ejecit Reges ſolio, ditavit egenos,
In quo certarunt officia, & pietas.

Suppetias fert Regi Hungariæ, & Rhodianis. Boſius de rebus Rhod. lib. 4.

X. Ut Sigiſmundo Hungarorum Regi a Turcis ad Columbacium, Servianorum oppidum prope Samendriam victo, opemque imploranti, & Rhodianis militibus ad Terræ ſanctæ recuperationem aſpirantibus, ſuppetias mitteret, miſſis nunciis & litteris, omnes Reges & Principes Europæos ad ſacram militiam excitavit. Hæreſim Wicleffianam per malas artes, & ſubdolas prædicationes Joannis Huſs, per Boemiam ſerpentem compreſſurus, ipſum ſatorem Huſs Romam citavit, emiſſo interim diplomate ad Sbinconem Archiepiſcopum Pragenſem, virum optimum, ut auctoritate Apoſtolica prohiberet, ne per aliquos (etiamſi eſſent ſuper hoc Apoſtolico, ſeu quovis alio indulto muniti) prædicationes, aut ſermones ad populum fierent, niſi in Cathedralibus, Collegiatis, Parochialibus, aut Monaſteriorum Eccleſiis, ſeu earum cœmeteriis: & non permitteret articulos ab ullo homine cujuſcumque ſtatus, conditionis, aut gradus exiſteret, publice, vel occulte aſtrui, aſſeri, aut dogmatizari. Mandavit inſuper ut aſſumptis ad hoc quatuor

Occurrit hæreſi Huſſitarum.

Cochl. lib. 1. Huſſitar.

tuor in ſacra Theologia Magiſtris, & duobus Doctoribus Decretorum, de ipſorum conſilio ſuper his procederet, ac prohiberet ne quis in Eccleſiis, ſive in Scholis, aut quibuſvis locis aliis, prædictos articulos doceret, defenderet, aut approbaret. Ita ut ſi quis contrarium faceret, velut hæreticus cenſeretur. Et niſi revocaverit dictos articulos ſolemniter & publice, ac perpetuo abjuraverit, libroſque, in quibus tales articuli continentur, exhibuerit, ut a fidelium oculis amoveri valeant, captivus teneretur, appellatione remota: invocato ad hoc, ſi opus foret, auxilio brachii ſecularis.

XI. Alias multas fidei injurias in Gallia vindicaturus, præſertim in Comitatu Avenionenſi, & Provinclis Arelaten. Aquen. & Gebennen. variiſque Eccleſiarum diſtrictibus, Inquiſitorem pravitatis hæreticæ fratrem Poncium Feugeyronis, Ordinis Minorum, diligenter monuit, ut errores omnes procul faceret, malos magiſtros, & fautores ſevere puniret, & qui ſchiſma fovebant, ad Eccleſiæ unionem alliceret. Ut facilius faceret, ſumptus, & auxilium præſtari voluit a Petro tit. ſanctæ Suſannæ Presbytero Cardinale, Apoſtolicæ Sedis in iis partibus legato. Dedit ad utrumque litteras ſequentes. Fr. Pontius Inquiſitor in aliquot Galliæ Provinciis.

Dilecto filio Poncio Feugeyronis, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, in ſacra Theologia Magiſtro, Inquiſitori hæreticæ pravitatis Avenionen. nominato, in Provinciis Arelaten. Aquen. & Gebenn. & etiam in omnibus terris, & locis infra prædictarum Provinciarum terminos conſtitutis; necnon in Lugdunen. Viennen. Bellicen. Grationopolit. Maurianen. Dien. Valentinen. Vivarien. Tarantaſien. & Auguſten. civitatibus, & diœceſibus, ac in Delphinatu, Comitatibuſque Provinciæ Folcalqueril, & Venayſſini, ac in Principatu Auraicen. necnon civitate & diœc. Avenionen. ceteriſque aliis terris & locis, auctoritate Apoſtolica deputato, ſalutem &c.

XII. *AB exordio naſcentis Eccleſiæ paſtores vigilare cœperunt contra pſeudo-Chriſticolas, qui vineam Domini Sabaoth, Catholicam videlicet Eccleſiam diffuſam per orbem, quaſi vulpeculæ demoliri conantur: quorum Paſtorum exemplo laudabili, prædeceſſores noſtri Romani Pontifices, qui fuerunt pro tempore, ſe murum defenſionis pro domo Domini opponentes, ardore Chriſtianæ fidei & religionis accenſi, circumſpecta vigilantia ſtuduerunt ordinare per diverſa mundi climata Inquiſitores contra maculatos hæretica pravitate, eorumque fautores, & defenſores diverſarum ſectarum, ad inſtar vulpium caudas habentium colligatas, eiſdem Inquiſitoribus auctoritate conceſſa procedendi contra eos juxta Canonicas ſanctiones, & privilegia, ac ſtylum hujuſmodi Inquiſitionis officii hactenus obſervatum. Sane nuper dolenter audivimus, quod infra terminos, in quibus Inquiſitor hæreticæ pravitatis es, auctoritate Apoſtolica deputatus, videlicet in Arelaten. Aquen. & Ebredun. Provinciis: necnon Lugdun. Viennen. Bellicen. Grationopolit. Maurian. Dien. Valentinen. Vivarien. Tarantaſien. & Auguſten. civitatibus, & diœceſibus, & in omnibus terris, & locis infra dictarum Provinciarum, & diœceſ. terminos conſtitutis, & in Delphinatu, Comitatibuſque Provinciæ Folcalquerii, & Venayſſini, ac in Principatu Auraicen. necnon in civitate & diœc. Avenionen. & nonnullis aliis terris, & locis illarum partium, plerique neſcientes in ſemitis juſtitiæ dirigere greſſus ſuos, ſed diverſa Catholicæ fidei, ac etiam ſacris Canonibus adverſa, ſeu contraria, per quæ ſeipſos, & multos ſimplices ſecum trahunt damnabiliter in gebennam, conantur dogmatizare, & etiam ſalutares determinationes generalis Concilii nuper in civitate Piſana, in qua cum noſtra Curia reſidemus, celebrati, ſuper reintegra-*

Ex lib. 1, regiſt. Alex. fol. 179.

Cant. 2.

Judic. 15.

tegratione, ac unione univerſalis Eccleſiæ ſalubriter factas, & potiſſime ac ſpecialiter condemnationem de Angelo Corairo, qui olim in ſua obedientia Gregorius XII. & Petro de Luna, qui olim in ſua obedientia Benedictus XIII. nominabantur, inveterati ſchiſmatis, quod tunc in prædicta vigebat Eccleſia, pertinacibus nutritoribus & fautoribus, necnon invicem de Papatu contendentibus, imo verius colludentibus, etiam in eodem Concilio ſententialiter factam, verbo & facto temere ſatagunt impugnare, in fomentum ſchiſmatis, ac favorem Angeli, & Petri prædictorum, eiſque adhærentium & faventium in hac parte. Quodque nonnulli Chriſtiani, & perfidi Judæi infra eoſdem terminos conſtituti, novas ſectas, & prohibitos ritus eidem fidei repugnantes inveniunt, quos ſaltem in occulto dogmatizant, docent, prædicant, & affirmant; ſuntque etiam infra eoſdem terminos multi Chriſtiani & Judæi ſortilegi, divini, Dæmonum invocatores, carminatores, conjuratores, ſuperſtitioſi, augures, atentes artibus nefariis & prohibitis, quibus Chriſtianum populum, ſeu pleroſque ſimplices illarum partium maculant & pervertunt. Præterea, quidam prædictorum Judæorum nonnullos neophytos, ſed ad eamdem fidem noviter de Judaica cæcitate converſos, ad rejudaizandum, ſeu ad ritus Judaicos execrabiles reſumendum directe, vel indirecte, mediate, vel immediate inducere ſatagunt; necnon ipſorum rudibus librum, quem Talmud appellant, elioſque libros ſuos quamplures, tam ſcriptos, quam etiam alios damnatos publice offerunt, quibus utique corda ſimplicium plerumque maculant & confundunt, machinantes contra fidem Catholicam, & doctrinam veritatis, atque etiam in ſua lege Moſaica multifarie deficientes. Demum etiam quidam Chriſtiani, & Judæi earumdem partium non verentur aſſerere quod uſura non ſit peccatum, aut recipere decem pro centum mutuo datis, ſeu quidquam aliud ultra ſortem; in his ſimilibus atque in nonnullis aliis ſpiritualibus, & gravibus peccatis multipliciter excedunt, & pleroſque deludunt. Nos igitur, qui prædeceſſorum dictorum veſtigia ferventibus imitamur affectibus, & deſideramus ejuſdem fidei & religionis ampliari cultum, & extirpare hujuſmodi errores, ac etiam pravitates, diſcretioni tuæ, de cujus fidelitate & induſtria ac circumſpectione fiduciam gerimus in Domino præcipuam, tenore præſentium ſpecialiter committimus, quatenus ad extirpationem omnium hujuſmodi pravitatum & errorum ab eiſdem omnibus & ſingulis terminis & partibus, cooperante Domino, vigilanter inſiſtas contra ipſos Chriſtianos & Judæos, qui hujuſmodi errores fovere, ſeu aſtruere, defendere, aut alias ſequi præſumunt, atque eorum fautores, receptatores, & defenſores, & ſequaces. Nos enim tibi inquirendi, eoſque citandi, examinandi, & contra ipſos uſque ad definitivam ſententiam incluſive, una cum Diœceſanis locorum Ordinariis, & alias prout de jure fieri conſuevit in talibus, procedendi, prout juris fuerit & rationis, ſummarie, & de plano, necnon abſque judiciorum, & advocatorum ſtrepitu, & forma judicii, illos quoque, quos per inquiſitionem hujuſmodi dictos errores committere, aut fovere, ſeu alias in aliquo præmiſſorum culpabiles, aut etiam pravitates exercere repereris, juxta eorumdem delinquentium exceſſus & demerita, puniendi, ſeu per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia tam juris, quam conſuetudinis opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis; & omnia alia & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna exequendi, ſtatuendi, & ordinandi, juxta prudentiam a Domino tibi datam, plenam & liberam, tenore præſentium, concedimus facultatem. Mandantes etiam univerſis & ſingulis Chriſtifidelibus, ſub examine diſtricti judicii, quatenus in omnibus & ſin-

gulis

gulis, quæ ad hujuſmodi commiſſionem ſpectant, tibi obediant efficaciter & intendat, ac prout expedierit, & eos requiſieris, præſtent auxilia, conſilia, & favores. Non obſtantibus, ſi aliquibus eorum communiter, vel diviſim &c. Ceteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Piſis, III. Kal. Septembris anno I.

Dilecto filio Petro tit. ſanctæ Suſannæ Presbytero Cardinali, Apoſtolicæ Sedis Legato, ſalutem.

XIII. *Pridem per alias litteras noſtras ex certis cauſis dilectum filium Pontium Feugeyronis Ordinis Fratram Minorum profeſſorem, in ſacra Theologia Magiſtrum, Inquiſitorem hæreticæ pravitatis, in Provinciis Arelaten. Aquen. & Ebredunen. ac omnibus terris, & locis infra dictarum Provinciarum terminos conſtitutis, necnon in Lugdunen. Viennen. Bellicen. Grationopolitan. Maurianen. Dien. Valentinen. Vivarien. Tarantaſien. & Auguſten. civitatibus & diœceſibus, ac in Delphinatu, Comitatibuſque Provinciæ Folcalquerii, & Venayſſini, necnon in Principatu Auraicen. ac in civitate & diœceſi Avenionen. & nonnullis aliis terris, & locis, auctoritate Apoſtolica, duximus deputandum, ac ſibi inquirendi contra quoſcumque hæreticos, eorumque defenſores & receptatores, ac fautores, & pleroſque alios in fide Catholica devios, ſeu contra eam facientes, eadem auctoritate, conceſſimus facultatem, prout in dictis litteris plenius continetur. Cum itaque congruum ſit, quod Inquiſitor ipſe pro ſe & ſocio, ac notario & famulo, quibus in exercendo congrue dictum officium indiget, in neceſſariis ſumptibus relevetur: & ne alias, quod abſit, forſan propter eorumdem ſumptuum carentiam, officium Inquiſitionis hujuſmodi, per nos ſibi commiſſum, negligatur, circumſpectioni tuæ deputandi eidem Inquiſitori trecentos florenos auri de Camera, boni & juſti ponderis, ſuper Judæis noſtrarum civitatum Avenionen. & Comitatus Venayſſini, aut alias ei, prout melius fieri poterit, & tibi expedire videbitur, auctoritate noſtra, providendi, vel ſaltem ſtatuendi & ordinandi, quod ſingulariter Epiſcopi, in quorum civitatibus, & diœceſibus Inquiſitor per nos deputatus exiſtit, quando viſitabit civitates eorum, & diœceſes hujuſmodi, in eis prædicando, & inquirendo, interim quod in eis manebit, ſibi cum eiſdem ſocio, notario, & famulo de expenſis provideant: ſeu quod quilibet ipſorum Epiſcoporum eiſdem annis ſingulis, de cauſis piis, & legatis incertis per procuratorem animarum teneatur, & debeat de ſumma decem florenorum auri de Camera, dicto Inquiſitori providere: ac omnia alia & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet opportuna faciendi & diſponendi, ſuper quibus tuam conſcientiam oneramus; Contradictores quoque per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendi, plenam & liberam concedimus, tenore præſentium, facultatem. Sic igitur mandatum noſtrum hujuſmodi reverenter & efficaciter adimplere procures, quod de zelo Catholicæ fidei, & probata obedientia poſſis non immerito commendari. Datum Piſis IV. Kal. Octobris anno I.*

Ibid. fol. 281. Ut ſumptibus ſubveniat Inquiſitori.

XIV. Multa per occaſionem ſchiſmatis, in Religiones diverſas irrepſerant, cum earum Patres in diverſas quoque partes abiiſſent, & fere unaquæque duos ſupremos Magiſtros, ſeu Præfectos habuiſſet. Itaque in unum coaleſcente Eccleſia; dum eædem religioſæ Sodalitates ad unitatem priſtinam ſub unius Præſidis faſtigium reverterentur, opus fuit medela rebus per diviſionem utcumque olim afflictis. Non diſtulit Alexander, & ſummis ea-

Boſius citatus. Religionum ſciſſuris & malis medetur.

rum Prælatis poteſtatem fecit Capitula generalia convocandi, & extra ordinem in eis ſanciendi, quæ bono publico neceſſaria viderentur; ut omnibus conſtaret illum ad Pontificium munus parem animum attuliſſe. Joannem Gregorium Provincialem Bononienſem Ordinis Minorum per Gregorium XII. a ſua dignitate dejectum, propterea quod Cardinalibus adlaboraverit ſchiſmati abolendo, & cum eiſdem Piſis aliquot menſibus hæſerit, priſtino ſtatui, & auctoritati reſtituit: *Juſtit* &c. Nonis Julii. Obiiſſe monet Rodulphus anno MCCCCXXI. Omnes Ordinis ſciſſuras tolli imperat, & univerſos Fratres ſub unius Generalis obedientiam reducit, quantumvis Principum inſiſtant obſequiis: *Ordinem Fratrum Minorum*, VIII. Kal. Octobris. In hoc vero diplomate meminit cujuſdam Anti-Miniſtri generalis ſub obedientia Benedicti XIII. quem Joannem Bardolim appellat. Hic probabiliter alteri Pſeudo-Miniſtro Angelo, de quo ſuperius locuti ſumus, ſucceſſit. Deinde quoſdam qui inveteratos, & ſæpe condemnatos errores Joannis de Poliaco renovabant, alioſque invehentes contra Mendicantium Ordines reprobavit, & dignis cenſuris affecit: *Regnans in excelſis*, IV. Idus Octobris.

Rodul. fol. 190.

Joannes Bardol. Pſeudo-Generalis.

Anno 1379. n. 3.

XV. In libris conſiſtorialibus Pontificatus Alexandri hos invenio Minoritas infulis Pontificiis inſignitos. Archiepiſcopali Raguſina, fratrem Antonium Reatinum, ſacræ paginæ profeſſorem: *per profanationem* (inquit codex) *ad Cardinalatum fratris Joannis Dominici*, *vacante die* XXIX. *Julii*. Is eſt ſenſus prædictæ profanationis, ut videlicet illegitime prædictus frater Joannes, etſi alias vir ſanctiſſimus, Ordinis Prædicatorum, ad Cardinalatum aſſumptus ſit a Gregorio XII. anno proxime elapſo. Etenim contra fidem ſacramenti in electione ſua, de non creandis Cardinalibus præſtiti, quatuor tunc creavit Cardinales, qui minime pro talibus habiti ſunt, donec in Concilio Conſtantienſi ipſe Gregorius ſponte Pontificatum depoſuit; tunc enim pro bono pacis, tam ipſe, quam illi ex totius Synodi ſententia, in Cardinalium numerum ſunt recepti. Epiſcopali Cumana in ſtatu Mediolan. ſub Patriarcha Aquilejenſi, fratrem Antonium de Turconibus, virum nobilem, de quo inferius agemus, per mortem Luchini: etſi Gregorius XII. Guillelmum Puſterlenſem ad prædictam ſedem promoverit *die* II. *Auguſti*. Tergeſtina Carnorum maritima, ſub eodem Patriarcha, fratrem Nicolaum de Caturis, Tergeſtinum nobilem, ſacræ Theologiæ profeſſorem, & ſuorum Conſodalium præfectum, per translationem Joannis ad Eccleſiam Tripolitanam, *die* IX. *Auguſti*. Catalogus MSS. quem habeo Epiſcoporum Tergeſtinorum, laudat hunc a prudentia in regimine, & ſolerti cura rei familiaris. Ferentina Hernicorum in Latio, in provincia Romana, ſub ditione Pontificia, fratrem Sixtum Ferentin. per privationem Nicolai *eodem die*. Vapincenſi in Gallia, ſub Archiepiſcopo Aquenſi, fratrem Alexium de Seregnio Epiſcopum Bobienſem, uti ſuperius diximus, per translationem Joannis ad Meld. *die* XX. *Auguſti*. Confirmavit huic Pontifex quod alias conceſſerat Antonius Perettus Generalis Miniſter, ut apud ſe retinere poſſet quatuor Fratres ejuſdem Inſtituti: *Sinceræ devotionis*, XV. *Kal. Octobris*. Deeſt hic in catalogo Epiſcoporum Vapincenſium apud Claudium Roberti. Bobienſi in Ducatu Mediolanenſi, ſed ſub Archiepiſcopo Genuenſi, fratrem Lancellottum Fontanam Placentinum, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, per translationem prædictam *eodem die*. Petrenſi, ſub Patriarcha Hieroſolymitano, fratrem Paulum de Naſſeis, per mortem Henrici *die* XXII. *Auguſti*. Famaguſtano in Cypro, ſub Archiepiſcopo Nicoſienſi, fratrem Petrum Epiſcopum Vigintimilien. per obitum Luciani, *die* IV. *Septembris*. Æmonienſi in Iſtria, ſub Patriarcha Aquilejenſi, fratrem Jacobum

Fr. Anton. Archiep. Raguſin.

Fr. Anton. Epiſc. Cum.

Ann. 1416.

Fr. Nicol. Tergeſtin.

Fr. Sixtus Ferentin.

Fr. Alex. Vapicen.

Ann. 1405. n. 18.

Fr. Lancelot. Bobien.

Fr. Paulus Petren.

Fr. Petrus Famaguſtan.

Fr. Jacob. Æmonien.

bum de Montina, per lapſum commendæ factæ Patriarchæ Alexandrino, notorie adhærenti Gregorio XII. a Concilio Piſano depoſito, *die* IX. *Septembris*. Tolonenſi in Gallia, ſub Archiepiſcopo Arelatenſi, fratrem Vitalem Valentinum, in ſacra Theologia Magiſtrum, per obitum N. *die* XXIII. *Octobris*. Interfuit Concilio Conſtantienſi. Trapeſundarum in Lazica urbis Archiepiſcop. fratrem Michaelem, Sedis Apoſtolicæ Pœnitentiarium, per obitum N. *eodem die*. Trapezuſarum (urbs eſt mediterranea Ponti Cappadociæ) fratrem Nicolaum de Gummidia, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, per obitum N. *die* 11. *Decembris*. Julianum Epiſcopum Marſicanum a multis annis, propter ſchiſma ſua Eccleſia ſpoliatum, providit de Prioratu Collis Martii, Ordinis ſancti Auguſtini, Senen. diœceſis, 11. *Non. Septembris*. Catanenſi in Sicilia, ſub Archiepiſc. Montis-regalis, fratrem Maurum de Cali, prius, uti diximus, Epiſcopum Milevitanum. Quas paſſus eſt turbas, & quomodo creatus eſt refert vir doctus Rochus Pyrrus in ſua Notitia Catanenſi. Sed vel circa annum, vel circa Pontificem labitur: non enim eo quo ſignat anno MCCCCVIII. XVI. Auguſti erat ſummus Pontifex Alexander V. quippe creatus non niſi XXVI. Junii anni ſequentis.

Fr. Vital. Tolonen. Fr. Michael. Archiep. Trap. Fr Nicol Epiſc. Trapezuſar. Fr. Julianus Marſican. Fr. Maurus Catanenſis.

XVI. Ultra hos Epiſcopum creavit Laſcarenſem, uti habetur in diplomate Pontificio, ſeu Leſcar. uti volunt alii, in Gallia, ſub Archiepiſcopo Auſcenſi, fratrem Petrum de Fuxo adoleſcentulum viginti unius annorum, adhibita prius circa defectum ætatis diſpenſatione: *Divina ſupereminens* X. *Kal. Novembris*. Cognominatur *de Morlanis* in diplomate, quia in hujus loci Cœnobio a Gaſtone de Moncada anno MCCLXV. fundato, uti ſcribit Claudius Roberti, profeſſus eſt Minorum Inſtitutum. Denſæ hic mihi offunduntur tenebræ; prædictus auctor Claudius Roberti hujus Eccleſiæ Epiſcopum facit anno MCCCCV. & Cardinalem creatum hoc anno a Benedicto Antipapa, idque factum in quatuor temporibus menſis Septembris, narrant Panvinus & Ciaconus. At qua ratione hæc conſtare poſſunt, ut ante quatuor annos dicatur Epiſcopus Laſcarenſis, qui non niſi ſub hujus anni finem ab Alexandro promovetur ad eamdem Eccleſiam, uno natus anno ultra viginti? Deinde quomodo dicetur creatus a Benedicto Cardinalis in menſe Septembri, qui ab Alexandro in menſe Octobri ad Epiſcopatum evehitur, nulla facta mentione præcedentis Cardinalatus? aut probabile videbitur, ut Alexander infulas conferat Pontificias, ab æmulo Pſeudo-Pontifice purpuram admittenti? Ita hæc mihi diſcernenda videntur, ut vere hoc primum anno aſſumptus ſit ad Pontificatum ab Alexandro, inſtantibus nobiliſſimis parentibus Bearniæ Principibus, quos dum in ſuas partes trahere, aut in ſua obedientia continere ſatagebat Benedictus, majorem filio contulit Cardinalatus dignitatem; quam ut ab eo recepiſſet, adlaboravit Aragoniæ Rex, potiſſimus Benedicti protector. At creationem hanc, vel in annum ſequentem, vel in quatuor tempora Decembris incidiſſe neceſſe eſt, vel aſſerere ad Alexandrum nondum in menſe Octobri, quando Petrum creavit Epiſcopum, perveniſſe notitiam collati galeri in menſe Septembri.

Fr. Petrus Leſcaren. Petrus hic de Fuxo qualis & quitus fuerit.

XVII. Non immerito cupiebat uterque Pontificum adoleſcentem hunc in ſuam partem attrahere, quem & generis amplitudo, & propria indoles ad res magnas facta reddebant illuſtrem. Ortus eſt Iſabella Caſtelbona, quæ in principatu ſucceſſit anno MCCCC. Matthæo fratri Comiti Fuxenſi, & nupſit Archambaldo de Graily Capitaneo, ſeu Capitali Bojorum, vel Bojarum (vulgo Gallico, *Cap. de Buch*) in Aquitania. His quinque liberi, primus Joannes Comes Fuxi, ſecundus Gaſto Capitalis Bojorum, tertius Archambaldus, quartus Matthæus Comes Convenarum, quintus Petrus hic

Fuit filius Comitis Fuxenſis.

hic, ab utero matris beato Franciſco dicatus. Habitum induit in Conventu Morlanico in Bearnia, a ſuis majoribus conſtructo, & Theologiæ curſum feliciter peregit. In ipſa adoleſcentia ad Eccleſiam Laſcarenſem, & Cardinalatus dignitatem ab æmulis Pontificibus aſſumptus, mox ad Epiſcopatum transfertur Convenarum in Gallia, ſub Archiepiſcopo Auſcenſi: iterumque perpetua ei confertur adminiſtratio Eccleſiæ Laſcarenſis, quam anno MCCCCXXXIII. retinebat. Archiepiſcopum etiam Aquenſem Claudius Roberti,& Tholoſanum nuncupat Ciaconus,ſed Arelatenſem pro Tholoſano oportebat dicere; in hac enim ſede ſucceſſit, jubente Nicolao V. anno Pontificatus IV. Ludovico Alamanno, ſanctæ Cæciliæ Presbytero Cardinali. Ex titulo etiam Cardinalitio ſancti Stephani in Cœlio monte a Benedicto XIII. collato, & a Martino V. confirmato, translatus eſt ab Eugenio IV. ad Epiſcopatum Albanenſem. Benedicto derelicto, interfuit Concilio Conſtantienſi: & in Seſſione XXV. legitur Procurator Joannis Comitis Fuxi (germani fratris) & trium ſtatuum Vicecomitatus Bearnenſis. Electo Martino V. Sardiniæ & Siciliæ Legationibus fungitur: dein ad Hiſpanos miſſus, ſchiſma diuturnum, & idolum Peniſcollæ penitus delevit. Clementem VIII. Benedicti XIII. ſucceſſorem Pſeudo-Pontificatu abdicare coegit; pœnitentes abſolvit, contumaces & obſtinatos carcere concluſit; pacem inter Martinnm Papam, & Alphonſum Regem Aragonum, mox inter hunc, & Joannem Caſtellæ Regem componit. Honore auctus, & opimis ſpoliis Eccleſiaſticæ ſuppellectilis in Hiſpaniam abductæ, & præſertim tiara ſancti Silveſtri onuſtus, in urbem glorioſus regreditur, & honorifice a Martino V. excipitur. Defuncto Alphonſo Carrillio Cardinale ſancti Euſtachii, Legato Avenionenſi, ab Eugenio IV. anno MCCCCXXXIV. ſubſtituitur Petrus, cum ampliſſima poteſtate, adjuncta ei vicinarum provinciarum Aquenſis, Ebredunenſis, Arelatenſis, Auxitanæ, Tholoſanæ, Narbonenſis, & aliarum cum regionum, tum urbium adminiſtratione. Id munus ſub Nicolao V. Calixto III. Pio II. & Paulo II. invitus obtinuit. Sæpe enim ob crebras ægrotationes, & ſeneſcentem ætatem miſſionem petitam non impetravit: adeo Romanæ Eccleſiæ intererat tantum virum a regimine non vacare. Aliam addit legationem Stephanus Garibayus, eumque miſſum ait a Martino V. Conſtantinopolim pro unione Græcorum. Sed decipitur; non enim Petrus iſte, ſed Petrus Fonſeca Hiſpanus Cardinalis ſancti Angeli ad Græcos ablegatus. Orto ſchiſmate Felicis Sabaudi, Eugenii partem inter potiſſimos hoſtes conſtantiſſime defendit, quod ſuo dicemus loco. Avenione, & alibi ſacras ædes magnifice extruxit, præſertim domum Cœleſtinorum Avenionenſem, & Collegium SS. Hieronymi & Franciſci in civitate Tholoſana, anno MCCCCLVI. die XXVI. Novembris inchoatum. In eo viginti quinque ſcholaſticos Juri Canonico, vel Civili operam dantes nutriri voluit, e quorum numero unus præſit Rector, quotannis ipſorum collegarum ſuffragiis electus, & præeant quatuor Presbyteri capellæ (quam & SS. reliquiis & eccleſiaſticis ornamentis decoravit) miniſterio adhibiti, ſingulis diebus Miſſas celebrantes. Hos omnes e terris, quibus domus Fuxi tunc imperabat, elegit; Vicecomitatu ſcilicet Bearniæ, Comitatu Fuxi, Vicecomitatu Nebouſani, Montis Marſani, Villæmuri, Hautreci, Narbonæ, Vallis Andorræ, Comitatu Bigerronum, ſex exceptis, quos undecumque terrarum venerint, modo ſint juxta ſuorum ſtatutorum tenorem idonei, recipi voluit. Hoc collegium ampliſſime dotavit, & copioſa MSS. librorum bibliotheca decoravit, quam ex Aragonica Benedicti libraria, & aliunde ſibi comparaverat; ex qua multa ἀνέκδοτα brevi depromptum iri ſperare debent

Cardinalis.

Epiſc. Conv.

Arch. Arel.

Epiſc. Albanen.

Legatur Sardiniæ & Siciliæ. Schiſma abolevit.

Legatus Aven.

Garib. lib. 27. c. 47.

Ann. 1439. Sacras ædes extruxit.

bent viri docti. Et ex venia Romanæ Sedis hæredem inſtituit prædictum Collegium teſtamento ſcripto *anno* MCCCCLXIV. *Indictione* XIII. *menſis Auguſti*. Hic ſubjungimus aliquot fragmenta.

XVIII. *In nomine ſanctæ* &c. *Notum ſit omnibus* &c. *quod anno a Nativitute Domini* MCCCCLXIV. *Nos Petrus miſerutione divina* &c. *Iu primis igitur commendamus animam noſtram, dum eam, Altiſſimo diſponente, u nexibus corporis diſſolvi contigerit, Domino noſtro Jeſu Chriſto, qui voluit pro redemptione noſtra, & totius humani generis incarnari, pati, & mori, necnon ſuſcipere miſerias humanas, ut mediante ſua maxima gratia, miſericordia & caritate, non habendo aſpectum ad offenſas noſtras infinitas, dignetur animam noſtram ponere in viam redeundi ad patriam, & non privemur fructu redemptionis ſuæ. Ipſam animam noſtram etiam humillime commendantes glorioſiſſimæ Virgini Mariæ, ejus matri, in qua poſt ipſum Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum ſemper fuit, eſt, & erit ſpes noſtra, eidem humiliter ſupplicando per illam gratiam, per quam voluit eam effici matrem ſuam, ut velit in hora mortis noſtræ orare filium ſuum pro nobis, oſtendendo eidem pectus, & ubera, quæ ſuxit, ut ipſe oſtendere dignetur latus, & vulnera, quæ pro redemptione noſtra, & dicti totius humani generis ſuſcepit, ut effectus tanti meriti in nos non fruſtretur: beatiſque Michaeli Archangelo, Joanni Baptiſtæ, SS. Apoſtolis Petro & Paulo, atque Andreæ, Joanni Evangeliſtæ, beato Franciſco, cujus habitum indigne portamus, ſupplicando ne velit reſpicere ad iniquitates noſtras, ſed ad fidem, & devotionem eorum, qui antequam ex utero matris noſtræ egrederemur, ſuo ſervitio nos dedicaverunt; ſancto Hieronymo patrono noſtro, & ſicut Deus conceſſit ei leonem obſequioſum, velit liberare animam noſtram a leone rugiente; beato Lazaro, Sororibus beatiſſimis, Mariæ Magdalenæ, ſanctæ Marthæ, ſanctæ Catharinæ, ſanctæ Margaritæ, & omnibus Sanctis Dei, ut interceſſione eorum, & per merita totius Eccleſiæ tam militantis, quam triumphantis, detur nobis venia peccatorum noſtrorum: Angelo, qui nobis deputatus eſt ad cuſtodiam, cui noluimus credere, ſed ſæpiſſime noſtra fragilitate contempſimus perſuaſiones ſuas bonas, ſupplicando ut in hora mortis noſtræ nos non velit derelinquere. Deinde eligimus corpori noſtro ſepulturam in Eccleſia Conventus Fratrum Minorum præſentis civitatis Avenionenſis, & in medio chori ipſius Eccleſiæ, volentes, & ordinantes fieri unum lapidem fortem ponendum ſuper ſepultura noſtra, in quo ſculpatur imago noſtra cum armis, & habitu noſtris: ita quod dictus lapis non ſit elevatus a terra, ſed ſtet in plano. Præterea volumus & ordinamus, quod in die ſepulturæ noſtræ ſint centum intortitia ceræ, quodlibet ponderis quatuor librarum, & quutuor cerea, quodlibet ponderis viginti quinque librarum, quæ portari volumus per centum quatuor pauperes indutos panno albo cum cupuciis ejuſdem panni: ordinantes ceram hujuſmodi intortitiorum, & cereorum, quæ ſupererit poſt cantagium novenæ, Eccleſiæ remanere. Volumus etiam ſepeliri in terra cum habitu noſtro beati Franciſci, & indumentis Pontificalibus, & paramentis. Item, volumus illo die ſepulturæ noſtræ celebrari centum Miſſas, & pariter triginta diebus ſequentibus qualibet die totidem. Item, volumus primo anno omnia ſatisfieri creditoribus noſtris* &c. Deinde multis Eccleſiis multa legat, Conventui Minorum Avenione pro una Miſſa qualibet die in perpetuum: ita multis aliis Eccleſiis tum Capitalibus Collegiatis, tum Cathedralibus. Et ſub finem: *Legamus Conventui Fratrum Minorum de Morlanis, Laſcarienſis diœceſis, in quo Conventu habitum noſtrum ſancti Franciſci ſuſcepimus, calicem noſtrum auri, cum canetis* &c. Infra: *Conventui Fratrum Prædicatorum*

Or-

Orthesii, & de Morlanis quinquaginta ſcuta pro uno obitu perpetuo &c. *Item legamus Conventui Fratrum Cæleſtinorum Avenionen. pro augmento capellæ ſancti Hieronymi, quam ædificari fecimus, ducenta ſcuta auri ſemel tantum* &c. In ſumma, fere omnibus Eccleſiis Cathedralibus, & aliis quæ intra ſuæ legationis terminos erant, legat ad Miſſas quotannis, & ſæpe ſingulis diebus faciendas &c Hæredem inſtituit Collegium Tholoſæ fundatum.

XIX. Non multo poſt vir optimus undique illuſtris, & a Paulo II. electo, nondum conſecrato ſalutatus, III. Idus Septembris, aſſumptionis anno LVI. & Chriſti MCCCCLXIV. Deo animam reddidit, die ſanctæ Luciæ, ut legitur in Calendario Collegii Fuxenſis, hora prima in ortu Solis. Ejus epitaphium in Eccleſia Fratrum Minorum Avenion. ita habet.

Sub hoc humili jacet loco frater P. de Fuxo, creatus Cardinalis anno ætatis ſuæ XXI. *qui in Concilio Conſtantienſi cum RR. Cardinalibus, & in Hiſpania Legatus ſchiſma delevit, & duos Hiſpaniæ Reges confæderavit: tiaram ſancti Sylveſtri Lateranenſi Eccleſiæ reſtituit: Avenionenſem, ac diverſas Provincias, ut Patriæ pater, annis* XXXIV. *rexit; Jacobi & Salome Marias in alto locavit. Tamdem anno* M. CCCC. LXIV. *menſe Decembri, animam cælo reddidit, quam ſancta ſuſcepit de terris Lucia. Pauli Pontificis Maximi anno* I.

Claudius Roberti in tabulis Eccleſiæ Laſcarenſis, & Ciacon. in Eugenio IV. obiiſſe aſſerunt, anno MCCCCXLVI. die XIII. Septembris, ſed aliter judicandum eſt ex præcitato epitaphio. Frequens occurrit hujus viri memoria per annos ſubſequentes.

XX. Hoc item anno Alexander Pontifex Archiepiſcopatum Mediolanenſem, a ſe per aſſumptionem ad ſummum Pontificatum dimiſſum, contulit fratri Franciſco de Creppa Provinciali Mediolanenſi Ordinis Minorum, qui Concilio (uti ſcribit Rodulphus) interfuit Piſano. Ita refert ipſe in Diplomate dato ſub initium anni ſequentis, quo Franciſcum de Crivellis creat Miniſtrum: *Quia*, inquit, *Mediolanenſis provincia per aſſumptionem venerabilis Fratris noſtri Franciſci, tunc ejuſdem provinciæ Miniſtri ad Eccleſiam Mediolanenſem opportuno Miniſtri regimine præſentialiter remanet deſtituta*. Miror, nullam hujus Franciſci inveniri mentionem apud eos, qui catalogos ſcripſerunt Archiepiſcoporum Mediolanenſium. Eam vero ſuſpicor cauſam, quod Franciſcus hic non potuerit ſuſcipere pacificam poſſeſſionem Eccleſiæ, Joanne Vicecomite, per Gregorium XII. intruſo per vim, & potentiam Caroli Malateſtæ Reguli Ariminen. Imperatoris exercitus Mediolanenſis, qui neptem dedit uxorem Joanni Mariæ Vicecomiti, Duci Mediolanenſi, & intruſi conſanguineo; qua de cauſa poſtea privatus, ſeu abrogatus fuit in Concilio Conſtantienſi. Fuiſſe vero verum, & legitimum Eccleſiæ Mediolanenſis Antiſtitem conſtat, tum ex depoſitione Joannis, tum ex proviſione Bartholomæi de Capra per Joannem XXIII. in cujus Regiſtro, & libris conſiſtorialibus habetur anno MCCCCXIV. VII. Idus Februarii Bartholomæum fuiſſe ad hanc Eccleſiam promotum, per mortem Franciſci.

Fr. Franciſc. Archiep. Mediolanen.
Rodul. fol. 190.

XXI. Fluctuante provincia Januenſi inter turbas diſſenſionum, & ſchiſmatis (adhæſerat enim hucuſque Benedicto, quo ſpreto, tamdem Alexandro obtemperavit) amoto Provinciali Lunanæ factionis, alium inſtituit hoc anno Alexander fratrem Guillelmum Ticinenſem, ſeu de Papia, in ſacra pagina Magiſtrum, qui Cuſtodias aliquas prædictæ Provinciæ prudenter gubernavit: *Traditæ tibi virtutes*. Kalend. Auguſti. Pœnitentiarium ſancti

Pe-

Petri voluit fratrem Jacobutium de Caſſia: *Religionis zelus*. II. Nonas Septembris. Et Sedis Apoſtolicæ Sacellanum fratrem Tedaldum *della caſa*, virum timoratum & pium, qui in miniſteriis Ordinis conſenuerat: *Cum in memoriam*. IV. Nonas Octobris.

XXII. In diœceſi Palentina, quatuor ab urbe leucis, in loco deſerto, *Villaſillos* nuncupato, vir nobilis Rodericus Garſia ſub hunc annum fundum conceſſit beato Petro a Sanctojo, ut Cœnobium ſub invocatione *ſanctæ Mariæ de Gratia* conſtrueret. Ruinæ proximum inſtauravit Reverendiſſimus Antonius de Rojas, & Eccleſiam ornavit honorifica ſepultura ſuorum nepotum, Antonii etiam de Rojas, & Joannis Aucuna. Egregiam habet ſupellectilem Eccleſiaſticam, plurimas reliquias, & religioſiſſimos incolas ſtrictioris Obſervantiæ. Anno MDLXXXI. ſub præfectura viri virtute illuſtris, Joannis de Bonilla, non habentes, quod manducarent, panem optimum cœlitus acceperunt. Jacent hic viri piiſſimi Petrus Conimbricenſis laicus anno MDLXXV. defunctus, Virgini Deiparæ gratiſſimus, uti plurimis indicavit collatis beneficiis. Franciſcus Oblatus, univerſis populis circumvicinis, & Reginæ Margaritæ Auſtriacæ ſumme carus; qui ſex, aut ſeptem horis immobilis in oratione, & divina contemplatione perſeverabat. Clara Martinez, tertii Inſtituti, fœmina notiſsima per Hiſpaniam, de qua alio in loco ſermonem inſtituemus.

Conv. Villaſilos.
Gonz. in Provin. Concep. Conv. 17. Mon. MSS. ejuſdem Provin.

XXIII. Hoc anno conceſſit Alexander facultatem Miniſtro, & Fratribus Provinciæ Turoniæ, ut Conventum ædificandum in caſtro *de Amboyſa*, diœceſis Turonen. ſuper Ligerim fluvium, a nobili viro Petro de Thouars, prædicti caſtri domino, in ſuum uſum admitterent: *Sacræ Religionis*. V. Idus Septembris. Ædificatum hoc Cœnobium anno MCCCCXII. ſcribit Gonzaga, idque ex facultate Benedicti XIII. fortaſsis hic etiam Diploma conceſsit. Ambaſiæ civitatem vocat Gonzaga, vulgo ſancti Dionyſii ſuburbium, maximeque laudat ab optima aeris temperie; domui decenter fundatæ, & firmiter extructæ, voluit demum fundator ſuum corpus commendari.

Conv. Amboyſæ.
Gonz. in Provin. Turonen. Pictav. Conv. 8.

XXIV. Conventibus Camberiaci, Grationopolitanæ diœceſis, & Gebennæ conceſſit, ut legata, & eleemoſynas eiſdem relicta accipere, ac in uſus, ad quos deſtinata ſunt, convertere liceret: *Sacræ Religionis*. II. Kalendas Januarii. Monaſterium ſancti Martini Clariſſarum urbis Piſarum amplioribus auxit reditibus, ab Ordinarii juriſdictione, & exactionibus declaravit exemptum: *Sacræ Religionis*. VIII. Kalendas Octobris. Monaſterio ſancti Franciſci Clariſſarum urbis Florentinæ, paupertate gravato, univit Eccleſiam parochialem ſancti Laurentii de Cruce prope Scarpariam Mugelli: *Sacræ Religionis*. XII. Kalendas Januarii. Clariſſas Monaſterii ſancti Joannis Piſtorienſis liberas voluit ab omnibus exactionibus per Epiſcopum, Clerum, aut Miniſtros Eccleſiaſticos imponendis: *Religionis zelus*. XIV. Kalendas Januarii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. AD Concilium Piſanum invitatis Ruperto Imperatore, & Regi-
„ bus, ac Principibus Chriſtianis, præſentibus Oratoribus Re-
„ gum Poloniæ, Angliæ, Galliarum, Hungariæ, & Siciliæ, nec non Po-
„ puli Romani, Venetorum, Florentinorum, Senenſium, Bononienſium,
„ & Januenſium, tamdem menſis Martii die XXV. hujus anni MCCCCIX.
„ inchoatum eſt; & habitis 14. ſeſſionibus in cauſis Gregorii, & Benedicti
„ de Pontificatu contendentium, & colludentium in deceptionem Populi
Chri-

„ Chriſtiani, & in Concilio per ſe, vel ſuos Procuratores comparere de-„ trectantium, die v. Junii pronunciarunt Patres Benedictum, & Grego-„ rium pro notoriis ſchiſmaticis, & hæreticis, necnon enormibus crimini-„ bus perjurii, & violationis voti irretitis; ac proinde honore ac dignitate „ Pontificia indignos, ipſoque facto abjectos eſſe, & privatos, nec non ab „ Eccleſia præciſos. Mox habitis aliis ſeſſionibus circa verum, & legitimum „ Pontificem creandum, qui rata haberet acta Concilii; neque cœtum diſ-„ ſolveret, donec ſtabiliretur Eccleſiaſtica reformatio, ac tantarum ſciſſio-„ num redintegratio, tamdem Mercurii die xxvi. Junii, poſt ſeſſionem, „ omnium ſuffragiis, nullo reclamante, electus eſt in ſummum Pontificem „ Petrus de Candia, tituli Baſilicæ xii. Apoſtolorum Presbyter Cardina-„ lis, Archiepiſcopus Mediolanenſis, Ordinis Minorum, Alexander V. „ nuncupatus: demum habitis aliis 4. ſeſſionibus de bono regimine Eccle-„ ſiæ, & prudenti rerum directione, abſolutum eſt Concilium die vii. Au-„ guſti, non tamen diſſolutum, cum ad negotia Eccleſiæ maxime neceſſa-„ rium Alexander arbitraretur; quamobrem temporis opportunitati majori „ illud reſervavit. Cor interea Benedicti Concilium Perpiniani comprimit, „ quod abeat in conventiculum: at qui plura noſcere cupit, legat Wad-„ dingum.

Petrus de Candia fit Pontifex, & Alexander V. ſalutatur; ejuſque zelus & vigilantia.

„ II. Ad apicem ſummi Pontificatus evectus Alexander V. ſedulo Pa-„ ſtoris optimi officio fungens, inſomnis ſuper Dominicum gregem vigila-„ bat; quamobrem Eccleſiis paſtorali ſollicitudine deſtitutis providebat, „ præterque alia in Annalibus regiſtrata, lego quemdam fratrem Antonium „ Minoritam Apoſtolicum Pœnitentiarium inſtituiſſe: *Religionis zelus &c.* „ ii. Kalendas Februarii.

„ III. Joanna a Lutzemburgo, quæ Comitiſſa Ligny, & ſancti Pauli, „ Soror etiam ſancti Petri de Lutzemburgo Epiſcopi Cardinalis, ex devo-„ tione habitum Tertii Ordinis ſancti Patris Franciſci in Monaſterio Mon-„ celli ſancti Joannis Baptiſtæ prope ſanctum Maxentium, provinciæ Fran-„ ciæ undecimo, induit: ibique tribus Religionis emiſsis votis, vitam vir-„ tutibus plenam duxit: illuc pro ſua pietate cor ſancti fratris Petri recens „ demortui ſecum attulerat: Sane ut exinde ſæpius in ſe vis exardeſceret „ divini amoris. Obiit ſanctiſsime pridiæ Idus Novembris, anno Chri-„ ſti mccccix. ſuæ ætatis liii. ejus corpus jacet ibidem, prope Pontem ſan-„ ſancti Maxentii in territorio Beluacenſi, & ejus vitam ſcripſit Nicolaus „ Vignerus.

AR-

ARGUMENTUM.

Alexander Pontifex dum iter parat in Urbem, & res magnas molitur, bonorum luctu decedit. Defenditur contra obtrectatores. Succedit Joannes XXIII. Moritur Rupertus Imperator: Subſtituitur Jodocus Barbatus Marchio Brandeburgenſis. Recenſentur Epiſcopi. Joannes Polonus laudabiliter operatur converſionem Lithuanorum, Ruthenorum, & Tartarorum. Florent viri docti. Deteguntur calumniæ ſparſæ in fratrem Joannem Parvum, & Dominicum Joannis. Conſtruuntur domicilia.

I. Piſas invadente ſub finem anni præteriti lue contagioſa, receſſit Alexander Pontifex Pratum, hinc Piſtorium, demum Bononiam, inde tranſiturus in Urbem. Sed dum cunctatur, & Sedis Apoſtolicæ copiæ Urbis regiones in ſuam deducunt poteſtatem, locis publicis præſidiarios milites imponunt, & ſecurum aperiunt Pontifici acceſſum. Magiſtratus recens creatus a Pontificiis, & populus Romanus ſuos Oratores, Clerus autem unum ex Minoritis Aracœlitanis, virum inſigni facundia, & auctoritate deſignant. Omnes una voce fauſta omnia precari, orare Romam quantocyus veniret, & Urbem a Ladislai Regis partiariis fœde laceratam, ſua præſentia recrearet. Optavit ille quidem, at non potuit votis Romanorum ſatisfacere, graviſſimis Reipublicæ Chriſtianæ negotiis, & Ladislai impiis tentamentis impeditus, mox fatis ereptus. Et quidem ab omnibus fere Europæis Principibus legationes maximam ejus brevis Pontificatus partem rebus publicis diſponendis ſurripuere: Ladislaus vero ſub prætextu tutelæ Gregorii, ingentem illi metum incuſſit tanto apparatu bellico, quem adverſus Ludovicum Andegavenſem, Siciliæ Regem, terra, marique inſtruxerat. Itaque & curis diſtentus, & timore juſto perterritus, Bononiæ mortem expectavit.

Orant Romani, ut Alexander veniat in Urbem.

Impeditur.

II. Duo præcipue cogitabat Alexander, & Ladislai tyrannide Eccleſiaſticum liberare patrimonium, & Sedis Apoſtolicæ dignitatem perfecta unione, & morum reformatione reſtituere. Urbis Avenionenſis, & Comitatus recuperandi gratia miſerat legatum Conradum Caracciolum Cardinalem, S. R. E. Camerarium, eumque alia Galliæ Ciſalpinæ legatione, ut aliquot urbes nutantes in Eccleſiæ Romanæ fide confirmaret, cohoneſtavit. Græcos Eccleſiæ Latinæ adjungere, beneficia Eccleſiaſtica dignis conferre, ſimoniam procul facere, Canonum obſervantiæ invigilare, ſchiſmatis fibras evellere, pacem terris reſtituere, vitia tollere, virtutes reducere ſummo ſtudio ſatagebat, cum inopinata mors vel a dignitatis, vel a virtutis hoſtibus veneno advecta, generoſa conſilia brevi temporis momento diſſipavit. Cum autem ex morbi qualitate noſſet mortem prope inſtare, Cardinales ad pacem & unitatem hortatus, commendatis, uti dixi, Concilii Piſani decretis, dixit ſe a divino judicio bene ſperare, conſcientia bene actæ vitæ fretum, & lacrymantibus omnibus, qui aderant, oculis & mente in cœlum erectis, Cardinalibus benedixit, illud Salvatoris ægre proferens: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis*: Et addidit: *Ex me, quam fallax ſit hæc vita, cognoſcite, cum vivitis, facite quæ agenda ſunt, ne differatis*. Dein ſacris Eccleſiæ ritibus, & myſteriis peractis, placide obdormivit in Domino, die Sabbati v. Nonas Maii, noctis ſequentis hora quinta, Pontificatus menſe decimo, die octavo, anno ætatis LXXI. Sepultus eſt ad ſuos conſodales, adſcriptis his tribus carminibus prioribus, quartum habet Petrus

Res magnas molitur.

Moritur.

Digitized by Google

trus Rodulphus: cui etiam diffuſius, epitaphium poſuit Joannes Baptiſta Paganus; erravit tamen in numero menſium, quo ſedit Alexander.

Epitaphium.

Summus Alexander Paſtorum quintas, & omnis
Scripturæ lumen, ſanctiſſimus Ordo Minorum
Quem dedit, & proprio Cretenſis nomine Petrus,
Migravit Superum ad lumen, ſedeſque beatas.

ANNO M. CCCC. X.

Petro Philargo Cretenſi, viro inſigni, oratori gentium, concionatori facundiſſimo, Conſiliario Ducum, diſputatori acerrimo, Pariſiis publice Theologiam profitenti, in quatuor Sententiarum libros ſcriptori luculentiſſimo, qui ex Ordine Minorum ad Epiſcopatum Vincentiæ, Novariæ, Archiepiſcopatum Mediolanenſem, Cardinalatum, & tamdem ad ſummi Pontificatus apicem evectus, & Alexander V. appellatus, Bononiæ moritur anno ſalutis M. CCCC. X. *Pontificatus ſui menſe octavo.* *Joannes Baptiſta Paganus de Zanctinis, bono pietatis impulſus, dum plura in hoc Templo divino cultui pararet, eidem divo cultori hoc mauſoleum reparavit anno* M. D. LXXXVIII. *die* XX. *Septembris.*

* al. Undecimo.

III. Neque huic tanto viro, & laude digniſsimo defuerunt qui obloquerentur. Primus Theodorus Niem, auctor proſcriptus, omnium illius temporis Pontificum maledicus convitiator, Alexandrum in multis accuſat, quod *omnia ex ſententia Balthaſſaris Coſſæ Cardinalis gerebat, quia ad Pontificatum ejus opera evectus*; quod *nimia morum facilitate nemini quidquam petenti denegarit*; quod *inter competitores nequidquam diſcerneret, neque merita alicujus expenderet*; quod *Miniſtris nihil deferret, ſed omnia pro arbitrio diſtribueret*; quod *ſui Inſtituti Fratribus Cathedrales Eccleſias citra merita conferret*; *ejuſque creatione adeo illos lætatos, ut catervatim ubique curſitarint, tamquam amentes, per vias, & vicos civitatis*; quod demum *quatuor Ordinibus Mendicantium decimas conceſſerit Eccleſiarum parochialium, propterea quod illi docendis populis ſerio incumberent*: additque *magnas turbas rem hanc Pariſiis excitaſſe, opponente ſe Pariſienſi ſchola conceſſioni, dolo, & fraude impetratæ*. Jacobus Meyerus ex his aliqua, Bzovius omnia ſerio in ſuos Annales corrivavit.

Calumnia in Alexandrum.

IV. Miræ impoſturæ, & graves hæ ſunt calumniæ, quibus hominem, omnium calculis, & unanimi conſenſu cunctorum Cardinalium, Pontificatu digniſſimum, tamquam immerentem, & omnino incapacem depingunt. Qui ſui regiminis, & prudentiæ adeo diuturnam fecit experientiam, qui virtutis, & juſtitiæ ſpecimen exhibuit in tot regendis Eccleſiis, & diſtribuendis beneficiis, ad Pontificatum evectus adeo repente mutatus eſt in virum alterum, ut omnino deſipuerit? Hic ille eſt, quem adverſarum factionum Cardinales, relictis veteranis Pontificibus, unum delegerunt orbi pacificando, Clero reformando, Eccleſiæ gubernandæ? Hic ille eſt, quem Inſubrum Dux primum voluit, & optimum probavit Conſiliarium? Quem filii infantuli ſcripſit curatorem, & Principatus primum dictatorem?

Deterguntur.

V. Quod autem *conſodales, ejus creatione exultaverint*, nihil id mirum, neque vituperabile; hoc enim omnibus Sodalitatibus commune eſt & licitum, gaudii ſigna exhibere, dum ex illorum conſortio quiſpiam evehitur ad excelſiores dignitates: quid ſi ad ſupremam extollatur? Quod item *curſitarint tamquam mente capti publice per vicos, & plateas*; hoc commentum

Ejus creationi ut gratulati Minores.

tum eſt, & livoris additio. Theodori Niemi notiſſima eſt erga Pontifices malevolentia, confarcinata ejus de ſchiſmate hiſtoria perpetuis conviciis: Bzovii erga Franciſcanos ubique per omnes Annalium Tomos ſe prodit affectus; Meyerus nihilo melior erga univerſos Regulares.

VI. Produco adverſam benigniorum auctorum aciem, qui diverſum de Alexandro, ejuſque prudentia & aptitudine ad regendum ferunt judicium. Platina *virum* vocat *in omni vita, & ætate præſtantem. Pontificium*, inquit paulo inferius, *dignitatem adeptus, merito Alexandri nomen conſecutus eſt, cum & liberalitate, & magnitudine animi cum quovis optimo Principe conferri poſſet. Adeo enim munificus erat in pauperes, & viros ſua benignitate dignos, ut brevi ſibi nihil reliquerit. Unde per jocum dicere interdum ſolebat, ſe divitem Epiſcopum fuiſſe, pauperem Cardinalem, mendicum Pontificem. In eo enim defuit illa habendi cupiditas, quæ una cum re & ætate accreſcit ſimul. Sed hoc vitium cadere in viros bonos, & rerum humanarum contemptores, non poteſt, qui quo magis conſeneſcunt, eo minus viatici indigere ſe cognoſcunt, & ob hanc rem cupiditates ſedant, refrænant avaritiam, ac ceteras animi labes expellunt*. His ſubſcribit Ciaconus, qui omnia verbatim tranſcripſit. Ægidius Cardinalis Viterbienſis: *Alexandro divina lux, & ſacrarum rerum intelligentiam, & incredibilem dederat ſanctitatem. Univerſam Eccleſiam in ſpem ſanandi vulneris erexit, & cœpit omnia agere, quæ & Chriſtiana reſpublica, & tantæ tempeſtatis ratio poſtulare videbatur. Fuit is magno erectoque animo, ſumma prudentia, incredibili liberalitate, in pauperes præcipue, quibus levandis ita ſtuduit, ut nihil omnino ſibi reſervaret; nec ſibi ſapere videri eos, ajebat, qui cum ſummam gloriam eroganda pecunia comparare poſſint, ſummam aut colligenda infamiam, aut aſſervanda invidiam conſtant. Nam cum triplex ſit ea in re errandi ratio, eorum qui unde fas non eſt, aurum comparant; qui ubi comparant, nemini dant; qui dant quidem, ſed non quibus dare maxime oporteret; primos raptores, alteros lucifugos, poſtremos dilapidatores appellabat: feliciter eos ſummum locum adipiſci, qui faciliorem inde ſibi ſternunt ad cælum viam.*

Platinæ de Alexandro judiciũ.

Alphon. Ciacon. Ægidii Viterbienſis. Ægid. cit. ſecun. loco.

VII. Papirius Maſſonius, *inſtructiſſimum, & natura magnanimum* appellat: *eique*, inquit, *data a Cardinalibus plena licentia ad diſciplinæ Eccleſiaſticæ, quem pro ſapientia ac luce dignitatis ſuæ in poſterum regeret* &c. *Erat vir digniſſimus altiſſimo, qui eum ſecutus eſt, honore; natura quippe illum eſſe juſſerat benignum & liberalem*. Et poſtquam ejus liberalitatem in pauperes, & virtute præditos retulerat, ſubjunxit. O *felicem virum! qui virtute, fortunaque inter mortales tam ſublimem honorem nactus, eo bene uti, quod per raro contingit, ſciviſti. Cum amicos atque bonam famam opibus utiliores, honeſtioreſque, atque minus animi laboribus obnoxios, quam aurum, in quo omnia in contrarium inveniuntur, eſſe duxiſti*.

Papir. Maſſonii:

VIII. Hæc ipſa habet Joannes Baptiſta Fulgoſius lib. 4. memorabilium. Hiſtoria Concilii Conſtantienſis his verbis Petri aſſumptionem ad Pontificatum enarrat: *Statim a Cardinalibus Petrus Philargus Cretenſis, vir optimus, atque doctiſſimus renunciatur, qui* Alexander V. *vocatus, ſumma bonorum omnium gratulatione in ſancti Petri ſede collocatur. Cum Cardinales & Synodus ſe jam Eccleſiæ dignitati optime conſuluiſſe, ipſique Eccleſiæ ſanitatem omnino attuliſſe exiſtimarent*. Joannes Gerſon Cancellarius Pariſienſis, in ſermone habito coram eodem Alexandro, in die Aſcenſionis. *Quoniam ergo te certum, ac indubitatum Pontificem nobis exhibuit Deus, ut reliqua mala per te tollat, & regnum Iſrael nimis inſtrictum iterum ampliet,*

Fulgoſii. Hiſtoriæ Concil. Conſtantien.

Gerſonis.

ad te jam convertitur, & clamitat Eccleſia, quærens; Domine ſi in tempore hoc &c. *Non ab longis inquit, retro diebus quiſquam me ſummus Pontifex in tantam ſpem erexit recuperandæ meæ dignitatis antiquæ, ſicuti tu, quem video contraire diſpoſitum illis, qui me dimiſerunt.* Et infra: *Denique cum a puero te cæleſtis religio ſuſceptum adeo ſpiritualiter vivere docuerit, ut id tibi in naturam converſum ſit, advocabis ſpirituales viros ad beneficia; ab his carnales arcebis* &c.

Joannis Baptiſtæ Egnatii.

IX. Joannes Baptiſta Egnatius, illuſtre hoc de eo protulit teſtimonium: *Alexander V.* inquit, *in Creta inſula natus, Minoritanæque familiæ a puero addictus, ingenii felicitate, & litteris maxime excelluit, qua ex re Joanni Galeatio Mediolanenſium Principi cognitus, qui eloquentiæ vim in eo admiratus, quam concionabundus referebat, naturæque bonitatem illius obſervans, ac liberalitatem, eam operam dedit, ut primum Vincentinus declararetur Epiſcopus, tum relicta Vincentia, Novarienſi præficeretur civitati: mox Mediolanum evocatus, Archiepiſcopali dignitate donatus eſt. Quin etiam poſtea Piſani Concilii auctoritatem ſecutus, quam Cardinalis ipſe maxime probabat, ea cauſa, ut ſchiſma tolleretur duorum Pontificum, omnium judicio Cardinalium Pontifex Maximus creatus eſt, qui morum elegantiam, ejuſque excellentem doctrinam, ingentemque ejus liberalitatem perſpexerant. Utinam vero diu ille ſummæ rei præfuiſſet, nam Chriſtianæ rei fortaſſis melius conſultum eſſet: ſæpe interim cum familiaribus agens, dicere ſolitus erat, divitem ſe olim Epiſcopum, pauperem vero Cardinalem, mendicum, ex nimia liberalitate, Pontificem eſſe, in qua dignitate octavo poſt menſe obiit.*

Panvini. Harpſfeel. ſeculo 15. cap. 8.

X. Onuphrius Panvinus ait, humanitate, doctrina, liberalitate, animi magnitudine clariſſimum fuiſſe. Nicolaus Harpsfeeldius in hiſtoria Eccleſiaſtica Anglicana, poſtquam dixerat Alexandrum maximis Concilii ſuffragationibus delectum, addidit: *Abſolutæ cujuſdam in Alexandro pietatis, atque doctrinæ magnitudo, valde hominum animos erexit in ſummam ſpem, qua confidebant, ſolidam per eum pacem, & vetera ſua Eccleſiæ valde deformatæ ornamenta reſtituenda, ſed ut optima quæque præcipiti curſu e medio fere avolant, ita hanc omnem ſpem præmatura mors eluſit, & eliſit.*

An conceſſerit decimas Mendicantibus.

XI. Illud porro inſigne eſt mendacium, quod *Alexander conceſſerit quatuor Ordinibus Mendicantium decimas Eccleſiarum parochialium, propterea, quia docendis populis ſerio incumbebant; & huic conceſſioni malis artibus obtentæ ſe oppoſuerint Pariſienſes.* Indulſit certe Alexander, ſeu innovavit, quod ſui prædeceſſores ſtatuerunt circa liberam prædicationem, externorum ſepulturam, & Confeſſionem excipiendam, quoſdamque articulos circa hæc noviter adinventos, & Pariſiis a multis admiſſos, gravi præmiſſo Theologorum & Juriſtarum conſilio, condemnavit. Hæc male habuere Pariſienſes, & ſæpe pugnam hanc inſtaurarunt; etſi ſæpe a Pontificibus Romanis repulſi. Fuit aliquis ſciolus, aut malevolus, qui ut majorem concitaret erga Mendicantes invidiam, ſparſit in vulgus conceſſas decimas parochiarum his Ordinibus; eo fortaſſis ſenſu aut fundamento, quod dum liceret eis prædicare, Confeſſiones excipere, & liberas habere ſepulturas, decima pars emolumenti parochorum cæderet Mendicantibus. Ipſum diploma nos damus in Regeſto, ex quo facile percipiet lector, quam vere hæc objiciantur Religioſis, quam avide excipiantur, noviſque incrementis ſe diffundant.

Succedit Alexandro Joan. XXIII.

XII. Tanto Pontifici (quem vel ipſe Bzovius laudat, exſcripta ejus vita ex Platina, immemor eorum, quæ præcedenti folio ex Niemo maledico de-

deſumpſit) ſuffectus eſt Bononiæ, xvi. *Kalend. Junii* ſexdecim Cardinalium ſuffragiis Balthaſſar Coſſa Neapolitanus, Cardinalis Diaconus ſancti Euſtachii, Bononienſis Legatus, vir nobilis, & ultra quam deceret ferocis, militariſque animi. Suſcepto Joannis XXII. ſive XXIII. nomine: conſecratus eſt Presbyter, & Epiſcopus a Joanne Cardinale Oſtienſi, & coronatus præ foribus Eccleſiæ Cathedralis, per Rainaldum Brancatium S.R.E. Archidiaconum. „ Benedictus Anti-Papa hoc anno abiit Cæſarauguſtam, pacificaturus ordines utroſque, Principes illius regni, & Principatus Cataloniæ, in fera bella erupturos circa deligendum regni ſucceſſorem. Obierat enim abſque liberis Rex Martinus, multique contendebant ſe in regni jura præferendos. Compoſita tamdem pacifice controverſia, ne ſcilicet armorum ſtrepitu ſed juſtitiæ tabulis res ageretur, habito gravi conſeſſu heroum in Monaſterio ſanctæ Claræ prædictæ urbis, cui Abbatiſſæ titulo præerat Conteſina Soror germana Benedicti.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

Zurita lib. 11. *cap.*15.

XIII. Hoc anno, ſub Maii finem, Rupertus Rex Romanorum, Bavariæ Dux, ac Palatinus Rheni Comes, obiit in Oppenheim. Succeſſit xii. *Kal. Octobris* Jodocus Barbatus, Marchio Brandeburgenſis, patruelis Sigiſmundi Regis Hungariæ, vir nullarum virtutum, inutilis imperio, fallax & facilis ad promittendum, quæ neque præſtare volebat; grandia intempeſtive loquens, fidem promiſſam minime ſervans. Sexto ab electione menſe xiii. *Kal. Aprilis* deceſſit, Brunæ ſepultus; Galbæ ſeni comparandus, qui ſeptuageſimo tertio ætatis anno imperium adeptus, ſeptem menſibus imperavit.

Moritur Rupertus Imperator. Succedit Jodocus.

Hic etiam decedit.

XIV. Obiit hoc anno frater Joannes Amicus, ex Miniſtro Provinciæ Turonenſis, Epiſcopus Betlehemitanus, mox Sarlatenſis in Gallia, ſub Archiep. Burdegalenſi; ſepultus in Conventu Burginovi, cujus fuerat aliquando Guardianus. Epitaphium dedimus, dum de illo ageremus Cœnobio. Alexander Pontifex creavit Epiſcopum Cluſinum in Etruria, ſub Archiep. Senenſi, fratrem Eliam ſacræ paginæ profeſſorem, *die* xiv. *Martii*. Archiepiſcopum Thebanum fratrem Nicolaum Triviſanum Venetum, ſacræ Theologiæ etiam profeſſorem, *die* iv. *Aprilis*. Joannes vero ſucceſſor v. *Kalend. Auguſti* inſtituit Epiſcopum Arienſem, ſub Archiep. Creten. fratrem Franchionum Secretum Cretenſem, per obitum Rolandi. Tranſtulit ad ſedem Scardonenſem in Liburnia, ſub Archiep. Spalatenſi, fratrem Petrum Acienſem Epiſcopum, per obitum Franciſci, *die* xxx. *Julii*.

Fr. Joan. Epiſc. Betlehemitanus mox Sarlaten.

*Tom.*7. *an.*1332. *n.*11.

Fr. Elias Cluſin.

Fr. Nicol. Arch. Theban.

Fr. Franchionus Epiſc. Arien.

Fr. Petrus Acien. mox Scardonen.

XV. Frater Joannes a Polonia cognomento Parvus, qui in converſione Ruthenorum, Lithuanorum, & Tartarorum, cum laude, & animarum lucro diu iuſudavit, venit in Italiam a Pontifice plures operarios, & privilegia neceſſaria petiturus. Acceſſit, neſcio quo conſilio, potius ad Gregorium exauthoratum Pontificem, Cajetæ ſub Ladislai Regis protectione hærentem, quam ad Alexandrum Bononiæ adhuc ſuperſtitem, & ſequens reportavit diploma. Alius hic eſt ab illo Joanne Parvo, qui Pariſiis ſuſcepit defenſionem Ducis Burgundionis, quando Ducem Aurelianenſem Regis Galliæ fratrem curavit occidi. Hic enim Polonus, ille, uti monet Meyerus, & alii, Normannus: hic deceſſit in Lithuania, iſte in Galliis, uti mox oſtendam.

Fr. Joannes Polonus prædicat Lithuanis, Ruthenis &c.

Dilecto filio Joanni de Polonia, dicto Parvo, Ordinis Minorum profeſſori, ſalutem &c.

XVI. D*Ecens, imo debitum, arbitramur, ut in his, quæ animarum ſalutem & fidei Catholicæ incrementa reſpiciunt, ſimus favorabiles,*

Ex lib. 2. *Greg. fol.*182.

Digitized by Google

les, & benigni. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, dudum in partibus Ruthenorum, & Lithuanorum, ac Tartarorum, videlicet viginti quinque millia hominum, Chriſti virtute, ad fidem Catholicam converſi fuerunt; & pro eo quod Sacerdotes, qui illos inſtruebant in fide, propter peſtilentias, quæ ibi viguerunt, deceſſerunt, aliqui ex ejuſmodi converſis errant in fide, & fidem Græcorum innitantur; ac tu in partibus Lithuanorum, & Ruthenorum fidem Catholicam prædicaveris, & multos ad eamdem fidem tuis ſalutaribus monitis converſos baptizaveris, & idioma, quod ipſi loquuntur, perfecte loquaris & intelligas, ac ſis paratus cum aliis Fratribus, quos habere poteris, & duxeris eligendos ob præmiſſa exequenda, quibuſcumque periculis te exponere; pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis ſalubriter providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos hujuſmodi pium propoſitum plurimum in Domino commendantes, ac volentes, prout ex debito Paſtoralis officii obligamur, in his, quantum nobis ex alto permittitur, ſalubriter providere: hujuſmodi ſupplicationibus incliuati, tibi, qui Presbyter es, & de cujus prudentia plenam in Domino fiduciam obtinemus, ut tu, & Fratres prædicti quaſcumque ex perſonis hujuſmodi, earumdem partium dumtaxat, utriuſque ſexus a reatibus laicalium homicidiorum, necnon a peccatis ſuis omnibus, quæ tibi & ipſis Fratribus confitebuntur, niſi talia fuerint, propter quæ neceſſario ſit Sedes Apoſtolica adeunda, abſolvere valeatis. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & aliis contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ſpecialem licentiam elargimur, præſentibus poſt ſex annos minime valituris. Nulli &c. Datum Cajetæ VIII. *Aprilis anno* IV.

XVII. Jordanus Urſinus Cardinalis, uti ex litteris Joannis XXIII. anno v. Pontificatus ejuſdem, in regeſto producendis, ex commiſſione Alexandri V. hoc anno, vel præcedenti examinavit cauſam fratris Arnulfi de Fonte Provincialis Burgundiæ, a Benedicto Antipapa exauthorati, quia ſpreta ejus auctoritate, adhæſit Patribus Concilii Piſani, electoque ab eiſdem Pontifici. Eum Protectorem Ordinis nuncupat Pontifex; & in Concilio Conſtantienſi hac auctoritate deſignatur. Pœnitentiarios Apoſtolicos hoc anno inſtitutos invenio duos, unum ab Alexandro, cui nomen Antonius de Tricarico, alterum a Joanne vocatum Nicolaum de Novo-caſtro alias *Generi*, ſacræ Theologiæ Magiſtrum.

Conc. Conſtant. ſeſſ. 19.

Trithemius de Scriptor.

Florent. viri docti.

Fr. Joannes de Werdena.

XVIII. Florebant hoc tempore, quos ſubjicio Doctores. Theutones, Joannes de Werdena in Scripturis ſacris eruditus, ingenio excellens, in naturali Philoſophia, ac veterum Doctorum lectione egregie verſatus, concionator ſuo tempore celeberrimus. Joannes de Duren in Scholaſtica & Morali Theologia nobiliter exercitatus, in declamandis ſermonibus ad populum magnæ & præclaræ opinionis. Tilmannus de Hachenberg ex diœceſi Trevirenſi, in divinis Scripturis ſtudioſus, & longa exercitatione doctus, magnus & clariſſimus divini verbi prædicator. Italus, Franciſcus de Platea, in utroque Jure, & ſacris litteris eruditus. Petrus Philargus Cretenſis, quem per omnes dignitatum gradus feliciter aſcendiſſe diximus ad Pontificatum, publicus in gymnaſio Pariſienſi profeſſor. Angli, Nicolaus Fachinhamus Norfolcenſis, ſacræ Theologiæ Doctor, & profeſſor Oxonienſis, Provinciæ Anglicanæ Miniſter, Richardo II. Regi carus, cujus hortatu multa docte ſcripſit pro ſchiſmate extinguendo. Obiit Colceſtriæ apud ſuos ſepultus. Guillelmus Butlerus profeſſor etiam Oxonienſis, & Provincialis. Valde impugnavit verbo & ſcriptis translationem Anglicam bibliorum ſuo tempore

Fr. Joannes de Duren.

F. Tilmannus de Hachenberg.

Fr. Franciſcus de Platea.

Fr. Petrus Philargus.

Fr. Nicolaus Fachinhamus.

Pitſ. de Scriptor. Angl.

Fr. Guillelmus Butlerus.

fa-

factam, obtinuitque cum aliis ſui zeli conſortibus, ut codices comburerentur, propter intolerabiles abuſus, & incommoda ex obvia ruſticorum, artificum, & mulierculärum, ſacrorum librorum lectione. Probavit hos ejus conatus, & ſcripta Alexander V. Mortuus & ſepultus eſt inter ſuos Rheadingæ. Reginaldus Longhamus initiatus in Conventu Norwicenſi, ſacræ Theologiæ Doctor Cantabrigienſis. Multas habuit cum doctis viris controverſias, de quibus varios ſcripſit tractatus. Petrus Ruſcellus Regularis Obſervantiæ profeſſor, Oxonienſis Academiæ alumnus, & ſacræ Theologiæ Doctor. Virtute & litteris factus eſt ſui Ordinis per Angliam Miniſter Provincialis. Thomas Otterbornus, vir pius & doctus, qui ultra Philoſophiæ & Theologiæ peritiam, in re hiſtorica eminenter emicuit.

Fr. Reginaldus Longhamus.

Fr. Petrus Ruſcellus.

Fr. Thomas Otterborn.

XIX. Inter Gallos floruit Joannes Parvus, Normandus, Doctor Pariſienſis, quem Bzovius inſequitur, quod Joannis Burgundionis cauſam ſuſceperit defendendam, patrata cæde Ludovici Ducis Aurelianenſis, fratris Caroli VII. Galliarum Regis. Inviſam narrationem ex Meyero tranſcripſit, ex quo etiam ego defenſionem adhibeo: *Joannes Theologus* (inquit hic auctor) *poſtquam retulit multa crimina Aureliani coram Rege, & in pleno Principum conſeſſu, intulit juſte occiſum, & Burgundionem potius præmio, quam ſupplicio dignum, qui unius hominis cæde tot mala a florentiſſimo regno, & innocente Rege, quot Aurelianus parabat, avertit. Multa inter dicendum congeſſit ſuo ſtabiliendo argumento, quorum aliqua contendebant Aureliani ſectatores & filii impie dicta, & a rectæ fidei regulis aberrare. Cum ſchola Pariſienſi ſolerter agant, ut condemnentur; ſed dum graviori examine abitur in longum, Joannes Theologus moritur, & apud ſuos conſodales tumulatur Hiſdini, Idibus Julii, die Mercurii. Tamdem importuna prece Aurelianenſium, Doctores Pariſienſes, ut judicium ferant coacti, dixerunt hæreticas non eſſe propoſitiones a Theologo Parvo prolatas; aliquas tamen aliis cenſuris affecerunt, & combuſſerunt, quas Meyerus enumerat. Demum ipſe refert author, quod anno* MCCCCXVI. *menſe Januario, in Synodo Conſtantienſi rurſus probati fuerunt articuli Joannis, qui fuerant Lutetiæ cremati, & damnata ſententia ſcholæ Pariſianæ, in illos lata; ita curante præcipue Martino Atrebatenſi Epiſcopo Theologo, auxiliantibus Jordano Epiſcopo Albanenſi, Antonio Cardinale Aquilegienſi, & Franciſco Cardinali Florentiæ.* Hæc etiam confirmat Jacobus Ceretanus, in actis Concilii Conſtantienſis MSS. quæ aſſervantur in bibliotheca Vaticana; ejuſque defenſionem ſuſcepiſſe Sigiſmundum Imperatorem teſtatur. Paulus Æmilius factum enarrans, nihil objicit Joanni Burgundionis tutelari, ſed ſimpliciter abſque ulla injuria, aut cenſura factum recenſet: *Joannes*, inquit, *cognomine Parvus, profeſſione Minor, in cætu Procerum, præſide Rege, cauſam Burgundionis egit. Exitus fuit, ut non cauſa probaretur, ſed venia nobiliſſimo Duci daretur, gratiaque delicti fieret.*

Fr. Joannes Parvus.

Bzov. an. 1407. n. 11.

Accuſatur.

Meyer. ad ann. 1407. 1411. 1411. 1415.

Defenditur.

Æmil. in Carolo VI.

XX. Gravius multo invehitur Bzovius in alium Franciſcanum Ladislai Regis Neapolitani Confeſſarium, & Legatum ad Gregorium Pontificem, mox Epiſcopum Caetanum. Erat vir nobilis, ante paucos annos converſus a ſeculo, cui nomen Dominicus Joannis. Contra hunc multa probra conjicit Theodorus a Niem in peſtilenti, & maledico ſuo illo libro de ſchiſmate, qui merito proſcriptus eſt, atque hæc omnia verbatim in ſuos Annales corrivat Bzovius. Caput & ſumma malorum eſt, quod perſuaſerit Gregorio ne juſte, & rite collatum ſibi Pontificatum deponeret. Sed hoc etiam ſuaſerunt alii multi ex variis Ordinibus, teſte eodem bono hiſtorico Theodoro, & præ aliis ſummopere laborarunt, tum publice prædicando, tum libros ſcribendo,

Calumnia in Dominicum Joannis.

Detergitur.

duo

duo viri docti, & præclari ex Ordine Prædicatorum, quorum unus alteri ſucceſſit in Archiepiſcopatu Raguſienſi. Primus vocatus Nicolaus, obiit Senis, dum totus huic rei, & fovendo Gregorio in retentione Pontificatus incumberet: alter Joannes Dominici, qui ab eodem Gregorio Archiepiſcopus Raguſienſis, & Cardinalis tituli ſancti Sixti creatus eſt, & ab ejus latere aliis ferme omnibus recedentibus non receſſit, donec in Concilio Conſtantienſi ejus Legatum ſimul cum Carolo Malateſta agens, Gregorii depoſitionem expoſuit, & admiſſus eſt in cœtum Cardinalium. Quæ convicia, quæ probra, quas inſignes calumnias, & enormia crimina etiam huic clariſſimo viro idem Theodorus non objecit? Ea tamen non lubet Bzovio, neque mihi placet referre. Quæcumque in Franciſcanum dicuntur, aut falſo effinguntur, ſtatim tranſcribit Bzovius, quæ in Dominicanos ejuſdem criminis incuſatos, aut facti participes, altum ſilentur. Non uno tamen loco ea refert Theodorus, metrica, & proſa oratione pluries repetit, epiſtolas a Diabolo eidem Archiepiſcopo ſcriptas fingit, & refert; quarum etiam meminit Chronicon magnum Belgicum, in iiſque licentioſiſſime, & impudentiſſime debacchatur in hominem ſanctiſſimum. Quæ non etiam dicit in Nicolaum, Joannis Dominici in Archiepiſcopatu, uti diximus, prædeceſſorem? Quid non de ejus vita & morte comminiſcitur, eumque ſolum voluiſſe unionem impedire? Videre ſi cui placeat, aut lubeat candidum hunc Bzovii hiſtoricum lib. 3. cap. 23. 31. & 50. & tractatu ſexto nemoris unionis cap. 19. 29. & 41. videbit quam candide nobiſcum agat Bzovius. Vapulabit ſevere Dominicus Joannis, Franciſcanus, ſi Gregorio ſuadeat ne renunciet; impune faciet Joannes Dominici, Dominicanus, ſi idipſum ſuadeat, atque pro commendanda Gregorii tenacitate tractatus & libros conſcribat. Hoc ſupereſt lenimen, æque male omnes apud Theodorum audiiſſe, & nulli, ſive Pontifici, ſive Cardinali, ſive inſonti, peperciſſe.

Conv. Cliſſi. *Conv. in Prov. Turon. Pictav. Conv. 7.*

XXI. In ſuburbiis oppidi Cliſii, diœceſis Nanneten. in Britannia minore, verſus occidentem, conſtructus eſt hoc anno Minorum Conventus, a clariſſimo viro Oliverio de Cliſſio, auctoritate Benedicti XIII. Conflagravit magno incendio domus, & monumenta omnia perierunt. Reſtaurata eſt pietate Comitis a Virtute, primi Baronis Britanniæ, ac Cliſſienſium temporalis domini, adjuvantibus etiam oppidanis.

Conv. Setobrigæ. *Idem in Prov. Algarb. Conv. 7.*

XXII. In regno Luſitano citra Tagum, nobiliſſimum flumen, pia fœmina Marianez Scholaris, filia Joannis quondam Scholaris, qui ſub Ferdinando Rege fiſco præfectus erat, prope oppidum frequens & celebre Setobrigam, vulgo *Setuval*, fundum conceſſit Cœnobio Minorum ædificando. Ita illi curarunt, collectis eleemoſynis, & conſtructo templo, prædicta benefatrix ſibi, ſuiſque poſteris erexit ſpecioſum ſacellum; qua de cauſa aliquando ſibi patronorum honorificum titulum uſurparunt.

Anno 1392. n. 7. & 24. Conv. Viſontii. *Idem in Provin. S. Anton. in Luſit. Conv. 5.*

XXIII. Frater Petrus de Alemancos, quem ſuperis extruxiſſe humiles Regularis Obſervantiæ ædes enarravimus, hoc anno empto piorum eleemoſynis ſitu, pro alio conſtruendo cœnobiolo prope civitatem Viſontii in Luſitania, vulgo *Viſeu*, & impetrata a Canonicorum Capitulo ædicula ſancto Dominico ſacra, domum ſuis Conſodalibus poſuit, ſub titulo ſancti Franciſci *de Orgens* ex loco ita nuncupatam. Anno MCCCCLXX. reſtauravit frater Franciſcus Lamacenſis, Guardianus, adjutus piorum eleemoſynis; ſed majori ſubſidio Alphonſi V. Regis Luſitani. Secundo refecit Guardianus alter Antonius de Buarcos anno MDXXXII. & templi periſtylium a fundamentis ædificavit. Sacelli majoris ſe patronum dicebat Rodericus Gomez a Silva, Princeps Ebolen-

lenſis, propter majorum ſuorum, quod illic conſpicitur ſepulcrum: ſed & aliorum Heroum illic tumuli conſpiciuntur. Jacet ibidem venerabilis Pater frater Petrus a Sanctis, nonus Provinciæ ſancti Antonii Miniſter, cujus facta narrabimus eo anno, quo ex hac vita deceſſit. In hoc Cœnobio primam habui ad populum concionem anno MDCXIII. & in æde Cathedrali tunc ſuſcepi ſacros presbyteratus Ordines a Reverendiſſimo Domino Joanne Emanuele illius urbis Antiſtite. *Anno 1605.*

XXIV. In oppido Zalardi, Varadien. diœceſis, hoc anno Conventum Minorum fuiſſe conſtat ex diplomate Pontificio Joannis XXIII. quo conceditur Guardiano Zalardi, ut abſolvat a variis cenſuris Nicolaum, & Gregorium Stephani de Czaalo, milites Varadienſes, propter damna Eccleſiis & Monaſteriis illata tempore bellorum. Conv. Zalardi.

XXV. Urraca Guſmania nobilis heroina, cui parebat oppidum Villæfrechioſi, diœceſis Legionen. in Hiſpania, obtinuit anno MCCCCVIII. a Benedicto XIII. diploma datum in urbe Niciæ, XVI. *Septembris*, ut in prædicto oppido Monaſterium erigeret Clariſſarum. Hoc anno inchoavit, & multis ſumptibus abſolvit ſub titulo ſanctæ Claræ, & tot prædiis, reditibuſque dotavit, ut ſexaginta alere poſſit Moniales. Ipſa deinde ſpretis mundi deliciis, virginum cœtui ſe adjunxit & præfuit, dum vixit. Paulo poſt emiſſam profeſſionem, quidam Heroes conſanguinei volebant uſurpare aliquot prædia, quæ illa huic ædi mancipaverat, quibus reſtitit Benedictus prædictus, conſtitutis conſervatoribus Legionenſi, Palentino, & Zamorenſi Epiſcopis. Addiderunt alios proventus Joannes II. Henricus IV. Ferdinandus, & Joanna Reges Caſtellæ. Litigatum eſt cum Capitulo Legionenſi, Commendatario Cerecini Ordinis Hieroſolymitani, & Clero Caſtri-viridis circa decimas prædiorum, & poſſeſſionum hujus Monaſterii: & ſententiam tulit anno MDLXXXIII. Andreas Fernandez de Corduba, Proviſor Salmanticenſis, Judex conſervator, ſolvendas eſſe huic Monaſterio dumtaxat. Floruerunt hic multæ piæ virgines, quarum nomina & geſta dabimus annis, quibus obierunt. Referunt, harum religioſarum Sororum orationibus liberatum oppidum a ſeviſſima tempeſtate, & horribili grandinis imbre, quibus Dæmones terram omnem in circuitu deſolare, & fructus deſtruere cogitabant, & poſtea apertiſſime conqueſtos, ne id facerent, impeditos fuiſſe per merita hujus cœtus religioſiſſimi.

Monaſt. Villæ-Frechioſi. *Gonz. in Prov. S. Jacobi Mon. 11. Monum. MSS. ejuſd. Prov.*

Vide Franc. Herreram in itinere ſui quadrageſimal.

XXVI. Duo invenio ſub hoc tempus Monaſteria Clariſſarum in urbe Ticinenſi, ſive Papienſi; unum *ſanctæ Agathæ*, aliud *ſanctæ Mariæ Annuntiatæ* nuncupatum. Primum antiquius laborabat inedia, & ſecundum a nobili vidua Blanca, relicta Galeatii de Vicecomitibus militis Papien. conſtructum, & generoſe dotatum, abundabat reditibus, ita ut ex iis, quæ ſupererant neceſſitatibus Sororum, diſtribuerentur in pauperes floreni quadringenti. Dimidiam partem horum dari voluit Alexander V. dum Legatum ageret in partibus Lombardiæ ſub Innocentio VII. Monaſterio ſanctæ Claræ, ratumque habuit in Pontificatu, quod in legatione conſtituit; quod & amplius confirmavit hoc anno Joannes ejus ſucceſſor: *Rationi congruit*, VIII. Kalendas Junii. Ad preces Clariſſarum Veteris-Budæ, Veſprimien. diœceſis in Hungaria, confirmavit varias litteras prædeceſſorum ſuorum Pontificum, præſertim Bonifacii VIII. & Joannis XXII. *Sinceræ devotionis*, VII. Kalendas Junii. *Mentes veſtræ*, II. Kalendas Aprilis. Similiter rogantibus Vicario, & Fratribus Lulbaniæ * confirmavit privilegia Ordini conceſſa per Clementem IV. & Benedictum XI. *Sacra veſtra religio*, III. Nonas Julii. Lites exortas inter Fratres regnorum Daciæ, Sueciæ, & Norwegiæ

Monaſt. duo Ticini.

* al. Lithuaniæ.

vegiæ circa alternos eligendos Provinciales commiſit decidendas Epiſcopo Lincopen. *Dudum ſiquidem*, VIII. Kalendas Junii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. JOannes ad Pontificatum aſſumptus Commiſſorialem ad fratrem Mi-
„ chaelem de Pontico: *Rationi congruit &c.* VIII. Kal. Junii; &
„ Executorialem ad Guardianum de Zalart in Hungaria: *Et ſi antiquus &c.*
„ XVI. Kal. Septembris expedivit; ac poſtremo IV. Idus Septembris fratrem
„ Nicolaum Pœnitentiarium Apoſtolicum inſtituit: *Religionis zelus &c.*
„ Cum interea plures Sanctimoniales in Monaſterio Divæ Claræ Villæ-
„ Frechioſi, quod eſt XI. Provinciæ ſancti Jacobi, æmulatrices invicem
„ bonorum operum, Evangelicæ perfectioni ſtudentes mirifice florerent.
„ Setobrigæ autem Oppidi celebris in Luſitania citra Tagum ad màre, Cœ-
„ nobium divo Franciſco nuncupatum, cujus meminit ad hunc annum
„ Waddingus, ab uno ex ſucceſſoribus Marianez ſcholaris fundatricis, qui
„ in Conventu ſancti Bernardini Provinciæ Algarbiorum, cum habitu Reli-
„ gionis ante profeſſionem occubuit, ampliatum fuiſſe, recenſent monu-
„ menta illius Provinciæ, ſicut & pluribus exornatum privilegiis a Regibus
„ Luſitanis, virtute quorum binis in Parochiis, ſcilicet ſanctiſſimæ Annun-
„ ciationis, & ſancti Sebaſtiani, ad habendas populo conciones ſoli Fratres
„ illius domus jus habent. In ſoribus & Lanienis in iis, quæ ad victum ſpe-
„ ctant, omnibus præferuntur: ab oppidi vero ſenioribus quamdam carnis
„ ad æſum quotidianum eleemoſynam, & ceræ pro hebdomadæ majoris Ec-
„ cleſiaſticis uſibus certam quantitatem habent. Ceterum neſcius quibus
„ temporibus conſignem, proſequar hic referre, quæ de eodem Conventu
„ monumenta præfata commemoranda docent.

„ II. Deficiente dictæ fundatricis linea, tutelarem ſibi delegerunt Fra-
„ tres Ferdinandum de Miranda Henriquez, per illuſtrem Equitem, qui ob
„ id ſibi, ſuiſque poſteris Sacelli majoris honorificum jus acquiſivit. Quie-
„ ſcit autem ibi ſervus Chriſti frater Giondicallus ex Ulyſſipone, vir
„ pius, humilis, devotus, paupertatis amator integerrimus, & ſui Inſtituti
„ zelantiſſimus obſervator: alter etiam nomine frater Joannes a Viſitatione
„ dictus, ex recollectis, dignitate Sacerdos, qui humilitati maxime ſtudens,
„ numquam aliis præeſſe voluit. Magiſtrum Novitiorum agens ex obedien-
„ tia in eo Conventu, properavit ad præmia: decurſu temporis tumulo
„ aperto, ejus manus cum unguibus & pilis, veluti viventis fuiſſent, inven-
„ tæ ſunt. Antonius quoque Taveira Concionator, ac Tertiariorum Ma-
„ giſter adeo bona ſanctitatis fama pollebat, ut ſui tranſitus hora percepta,
„ innumerabilis populus ad eum viſendum & venerandum cucurrerit.
„ Emanuel etiam laicus profeſſione, a ſancto Benedicto nuncupatus, maxi-
„ mæ exemplaritatis extitit: in ejus funere, cera, quæ inter parentandum
„ ardebat, inconſumpta, priſtinum pondus, non ſine admiratione, conſer-
„ vavit.

„ III. Libet autem poſt hæc magnalia Dei enarrare. Eſt oppidum Al-
„ caſavas nomine in Luſitaniæ regno, in quo pia fœmina Domina Maria de
„ Mello ſuas ædes habebat, quæ ex devotione, qua in ſanctum Patrem
„ Franciſcum ferebatur, quotieſcumque contingebat Fratres itineris cauſa
„ per eum locum, in quo Cœnobium non habebant, tranſire, in propriam
„ domum hilari vultu & ſincero corde excipiens, neceſſaria ad victum ex
„ caritate miniſtrabat. Vice quadam ingruente nocte, laborioſo itinere feſſi
duo

„ duo Fratres gratiam hoſpitii humiliter, & ob amorem Dei ab ea petentes, „ introducti fuere. Cum autem eos reficere vellet, filiæ, quam habebat, „ grandiuſculæ, juſſit ex arca ſumere, & panem apponere; porro ſciebat ſe „ domi nihil ad manducandum habere; confidens nihilominus divinæ pro- „ videntiæ, ſperabat, Deum in gratiam ſervorum ſuorum, quos ut Angelos „ domi admiſſos venerabatur, benedictionis ſuæ manum aperiturum fore. „ Domeſticarum rerum non ignara juvencula, ad ſuæ genitricis mandatum „ ſubriſit; attamen obediens feſtina properavit ad arcam, & ecce, duos „ panes albos & recentes adinveniens, ſtupore & gaudio repleta matri de- „ tulit dicens: *En mea mater, vidiſtine unquam his ſimiles, albos, odoroſos, „ & recentes?* Re patefacta Religioſis viris,& admirata, Deum ſimul omnes „ laudaverunt, qui non deſerit ſperantes in ſe, & ſpirituali gaudio perfuſi „ de cœlico illo pane comederunt, benedicentes Domino.

„ IV. Hoc anno ſub finem Maii Rupertus Romanorum Imperator, Ba- „ variæ Dux, ac Palatinus Rheni Comes obiit in Oppeneim; ſucceſſit XII. „ Kal. Octobris Jodocus Barbatus, Marchio Brandeburgenſis, patruelis „ Sigiſmundi Regis Hungariæ,vir illaudatus, qui ſexto ab Indictione men- „ ſe XIII. Kal. Aprilis, & ipſe deceſſit, Brunæ ſepultus.

ARGUMENTUM.

Confertur Imperium Sigiſmundo Regi Hungariæ, viro digniſſimo. Celebrantur Comitia generalia. Inſtituuntur Inquiſitor Tuſciæ, Pœnitentiarii, & Epiſcopi. Florent in Conventu Ovetenſi viri pii & docti.

I. MORTUO, ut dixi, hoc anno Jodoco Barbato Imperatore, convenerunt Electores Francofurti, & ſubſtituerunt Sigiſmundum Hungariæ Regem, Caroli IV. Imperatoris filium, & Wenceslai Cæſaris fratrem, virum ſtrenuum, & viribus potentem, qui labenti Imperio, & nutanti Eccleſiæ poſſit ſuccurrere. Referunt quod Archiepiſcopo Moguntino Comitia Electoribus indicente, cum ad ea Sigiſmundus hic, quem diximus, Rex Hungariæ, tamquam Marchio Brandeburgenſis, qui unus Electorum habetur, veniſſet, dignitatiſque regiæ gratia primus ſententiam eſſet rogatus de Cæſare nominando, ſeipſum nominaverit: *Me*,inquiens, *ego novi, alios non itidem, an æque mecum Imperio orbis digni ſint, præſertim in tanto rerum motu, quo Italia quoque ſchiſmate ibi durante plurimum laborat*. Mirati hanc tam liberam & apertam Sigiſmundi vocem ceteri Electores, communique aſſenſu illam approbantes, ipſum Sigiſmundum Regem Romanorum conſalutarunt. Imperio digniſſimum omnes affirmant: nam & majeſtate regia, quam in procero oſtentabat corpore, & liberalitate, ac magnificentia, quam multarum linguarum peritia inſigniorem reddidit, omnes facile ſuæ ætatis Reges antecellebat. Virum Chriſtianiſſimum, pium, urbanum, talemque depingunt plerique hiſtorici, ut cœlitibus adnumerandum exiſtiment. Plurimum ei debet Eccleſia; quippe ejus operæ & induſtriæ ſuam pacem & unionem acceptam refert, ſublato per Conſtantienſe Concilium a Sigiſmundo procuratum ſchiſmate ſcandaloſo & diuturno.

Dubrav. lib. 23. hiſtor. Bohem.

Sigiſmund. Rex Hungariæ evehitur ad Imperium.

II. Hoc anno indicta etiam a noſtris Conſodalibus Comitia ſcribunt Marianus, & Marcus, ubi tamen, quo menſe, quidve in eis actum non commemorant. Suſpicio potuiſſet ex his irrepere erroris, præſertim cum ex monumentis Vaticanis mihi conſtet, Miniſtrum Generalem Antonium Pire-

Marian. cit. c.6. Marc. 3.p. lib.1. c.19.

Capitulum generale 71.

tum hoc anno in Anglia degiſſe, Nuntii Apoſtolici auctoritate fungentem (ubi antea præceſſit pſeudo-Miniſter Joannes Bordelinus, de quo ſuperius diximus, quem Harpsfeld *Botelium* cognominat, & in Synodo Cantuarienſi anno MCCCCVIII. ſcite peroraſſe pro extinguendo ſchiſmate commemorat) eique commiſſum *ſub* IV. *Idus Novembris*, ut diſpenſaret cum Thoma, Regis Henrici IV. filio, & Margarita de Holand, Joannis de Beaufort Comitis Somerſetani filia, ut, non obſtantibus conſanguinitatis gradibus, matrimonium poſſent inire. Diploma dabo in Regeſto. An vero Capitulum hoc celebraverit antequam transfretaverit, vel quo certo tempore in Angliam abierit, incertum. *Sub* IV. *Idus Junii*, invenio conceſſam facultatem fratri Antonio Tiburtino, ut Provinciæ Romanæ Miniſtro carentis, Comitia celebrare poſſit, Provincialem eligere, & ea facere, quæ Miniſtri Generalis ſolius auctoritate & præſentia præſtari ſolebant: *Paſtoralis officii cura*, IV. Idus Junii.

Anno 1409. n. 14. Harpsfel. ſeculo 15. cap. 9.

III. Confirmavit hoc anno Pontifex electionem factam a Canonicis Panormitanis de perſona fratris Joannis de Termine, Miniſtri Provinciæ Siciliæ Fratrum Minorum, in Archiepiſcopum Panormitanum. Sed obſiſtente Regina Candida, ſive Blanca, & regio Senatu, qui petebant eligi Ubertinum de Marinis, nobilem Panormitanum, ſuo juri ceſſit, adjudicatis ei proventibus, qui dum ſedes vacaverat, obvenerant. Ex libris conſiſtorialibus, hos qui ſequuntur exſcripſi Minoritas, ad Eccleſiarum regimen aſſumptos. *Die* II. *Januarii* fratrem Fridericum Mons ad Archiepiſcopatum Epheſinum, Pauli magiſterio notiſſimum, per obitum fratris Dominici. *Die* XIV. *Octobris*, fratrem Cornelium ad Archiepiſcopatum Tuamenſem in Hibernia, per obitum Mauritii *. Anno MCCCCIX. *die* II. *Septembris* fuit ad eamdem aſſumptus frater Joannes Baberla * Ord. Prædicatorum per Alexandrum V. ſed quia regimini ſe intruſit abſque ulteriori auctoritate, & litteras ſuæ promotionis procurare contempſit, eum a prædicta ſede Joannes amovit. *Die* XI. *Martii*, ad Turritanum in Sardinia fratrem Nicolaum de Roma, per mortem Joannis.

Fr. Joann. Arch. Panormitan.

Fr. Fridericus Epheſin.

Fr. Cornelius Tuamen.

* *al.* Moriertaci.

* *for.* Batarley. *al. Cod.* Balbinghe.

Fr. Nicolaus Turritan.

IV. Ad Epiſcopatus promovit plurimos. *Die* II. *Januarii* ad Sarlaten. in Gallia, ſub Archiepiſcop. Burdigalenſi, fratrem Joannem Arnoldi, in ſacra Theologia Magiſtrum, per obitum alterius Minoritæ Joannis Amici. *Die* XII. *Januarii*, ad Dulcinenſem in Illyrico, ſub Archiepiſcopo Antibarenſi, fratrem Joannem de Brixia, per obitum N. *Die* IX. *Martii*, ad Terracinenſem in Provincia Romana, ſubjectum immediate ſummo Pontifici, fratrem Antonium de Zagarolo, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, Joannis de Columna Domicelli Romani familiarem, per privationem alterius Antonii, Gregorio XII. adhærentis. *Die* XXVII. *Martii*, ad Bolien. in Sardinia, ſub Archiep. Calaritano, fratrem Gaufredum Sigarlam, per obitum N. *Eadem die*, ad Gardien. in Regno Neapolitano, ſub Archiepiſc. Beneventano, fratrem Jacobum Petri Treppe, per obitum Eſquili. *Die* XXVIII. *Martii* ad Gabulenſem Archiepiſcopatum, ſub Patriarcha Antiocheno, fratrem Emanuelem Baccalaureum in Theologia, per obitum Martini. *Die* XVI. *Julii*, ad Clugien. in Provincia Gradenſi, fratrem Petrum Schenam, per translationem Chriſtophori ad Juſtinopolitanum. *Eodem die* ad Bethlehemitanum fratrem Michaelem Decani, per obitum Gerardi. *Die* VI. *Decembris* ad Placentinum in Italia, ſub Archiep. Bononienſi, fratrem Alexium de Siregno Mediolanenſem, a Vapincenſi translatum, per reſignationem Brandæ ad Cardinalatum evecti. Sedit annis multis, obiitque MCCCCXLVII. Cremonæ, inde translatus ad ſuam Eccleſiam Cathedralem. Umbertus Locatus in hiſtoria Pla-

Fr. Joann. Episc. Sarlaten.

Fr. Joann. Dulcinen.

Fr. Antonius Terracinen.

Fr. Gaufredus Bolien.

Fr. Jacobus Gardien.

Fr. Emanuel Arch. Gabul.

Fr. Petrus Episc. Clugien.

Fr. Michael Bethlehem.

Fr. Alexius Placentin.

Placentina errat circa cognomen, circa Epiſcopatum, a quo translatns eſt, & circa tempus translationis. *Eodem die* ad Eccleſiam Ebronen. in Syria aſſumpſit fratrem Amandum Jumbertum, per obitum fratris Guillelmi Carabon. Ordinis Minorum. *Die* XIV. *Octobris* ad Terralben. in Sardinia, ſub Archiepiſc. Arboren. fratrem Franciſcum Romanum, per mortem N. *Die* XVIII. *Octobris* ad Gravinenſem in regno Neapolitano, ſub Archiepiſc. Materano, fratrem Henricum Daſmani. *Die* VII. *Novembris*, ad Merſeburgenſem in Germania, ſub Archiepiſc. Magdeburgenſi, fratrem Nicolaum Lubick, per obitum Walteri. *Die* XXVIII. *Novembris* ad Caprulen. ſub Patriarcha Gradenſi, fratrem Franciſcum Hungarum, per obitum fratris Antonii. *Eodem die* providetur Conrado de Eccleſia Abien. ſub Patriarcha Conſtantinopolitano, per obitum fratris Vitalis Franciſcani, quem comperio ad hanc Eccleſiam translatum fuiſſe ex Milen. anno MCCCXCIX.

Fr. Amandus Ebronen.
Fr. Franciſcus Terralben.
Fr. Henricus Gravinen.
Fr. Nicolaus Merſeburg.
Fr. Franciſcus Caprulen.
Fr. Vitalis Abien.

V. Inquiſitorem hæreticæ pravitatis in Etruria deputavit hoc anno frater Joannes Joannis Miniſter Provinciæ Tuſciæ fratrem Franciſcum de Curtio, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, virum doctum & peritum. In civitate Æſina apud Picenos, inventum eſt corpus ſancti Floriani, urbis patroni, Martyris invictiſſimi, & apud Minores in Eccleſia ejus nomini dicata, conditum ſub ara majori; uti hæc teſtatur inſcriptio, lapidi prope ipſam depoſiti pignoris arcam inciſa: *Tempore Malateſtæ de Malateſtis, domini Æſii, & domini Jacobi de Buon-Ripoſis de Peruſio, Epiſcopi, & domini Ardengi de Papia Poteſtatis, penes ripam fluminis Æſii inventum eſt corpus beati Floriani, & hic reconditum menſe Decembris* MCCCCXI. *qui præcipitatur de ponte in flumen prædictum, Martyrio coronatur tempore M. & Diocletiani Imperatorum: & procurante Magiſtro Matthæo hoc opus decoratum, tibi Æſio dedicatum anno* MCCCCXI. Pœnitentiarios creavit Baſilicæ ſancti Petri fratrem Theobaldum Perrini, in ſacra Theologia Baccalaureum, & Alvarum Gundiſalvi Hiſpanum, familiarem Petri Fernandi de Frias, tit. ſanctæ Praxedis Cardinalis.

Fr. Franciſcus Inquiſitor Tuſciæ.
Corpus S. Floriani conditum apud Minores.
Fr. Theobaldus Pœnitent. Item Alvarus.

VI. Floruerunt hoc tempore in Conventu Ovetenſi frater Martinus de Siero, & frater Alphonſus Barredo, maximæ opinionis in populo, & inter Fratres, de quibus Benedictus XIII. in diplomate, hoc anno dato, illuſtre perhibet teſtimonium, his verbis: *De quorum vita vulgares populi cum Fratribus, quaſi de ſanctiſſimis perſonis prædicabant.* Et præter hos alii decem recenſentur in Bulla, viri doctiſſimi, ſacræ Theologiæ profeſſores, qui vel in Academia Salmanticenſi, vel in Cathedralibus Eccleſiis publice legerunt, petieruntque, datis nominibus, privilegium a Benedicto, cui tunc Hiſpania parebat, ne cogerentur ad Doctoratus honores ſuſcipiendos. Eodemque tempore Guillenius, ejuſdem urbis Antiſtes, propter horum ſplendorem, aliorumque virtutem data epiſtola encyclica commendat, ut his Religioſis ſubveniatur, & præ omnibus caritatis ſubſidiis illud reputetur potiſſimum, quod huic erogatur Cœnobio tantorum virorum fœcundo parenti.

Mon. MSS. prov. S. Jacobi.
Viri illuſtres in Conventu Ovetenſi.

VII. Circa hunc annum devotus quidam Eremita Henricus Milhauſer in latere montis Fremerii deorſum, inter Baden Marchionum, & Stainbach, quoddam ſacellum ligneum in honorem ſanctiſſimæ Trinitatis, Virginis Mariæ, & beatæ Urſulæ conſtruxit; & biennio poſt conſecrari curavit. Admiſſis deinde ſociis ſuæ vitæ æmulatoribus, Eccleſiam ampliavit, & fecit lapideam. Decedente vero Henrico, & diſſipatis diſcipulis, Jacobus Marchio Badenſis Minoribus Obſervantibus, quos jam introduxerat in Pforſenheim, addictiſſimus, circa annum MCCCCL. tradidit Eccleſiam cum adjuncta domun-

Conv. Fremerii. *Gonzag. in Prov. Argent. Conv. 5. Mon. MSS. hujus Prov.*

muncula venerando P. Nicolao Caroli, dictorum Fratrum Vicario Provinciali. Triennio poſt vita functus Marchio, commendavit ſuis poſteris curam & protectionem hujus Cœnobii. Fratribus Conventus Ortani ſancti Angeli confirmat auctoritatem ab aliis conceſſam, regendi Hoſpitale pauperum ſanctæ Crucis: *Laudibus & honore*, XVIII. Kalendas Octobris.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. JOannes Pontifex ut novit Imperium vacare, per Nuntios ſuos electoribus indixit, ut Sigiſmundum Hungariæ Regem & Boemiæ, filium Caroli IV. & fratrem Wenceslai Imperatoris, eligerent. Convenerunt ergo electores Francofurti, & concordes lubenti animo Sigiſmundum virum ſtrenuum, & viribus potentem ad imperiale faſtigium evexerunt, qui etiam tamquam Marchio Brandeburgenſis unus electorum erat. Hic novus Imperator, ut nutanti Eccleſiæ, & Imperio proſpiceret, nil moratus Romam venit, ac exercitum ſub regimine Pauli Urſini, & Sfortiæ, cum interventu Ludovici Andegavenſis, qui e Francia redierat ut Regno Neapolitano potiretur, in Ladislaum expedivit. In confinibus Regni inita pugna, plurimis cæſis de ſuis Ladislaus diem perdidit; at victores ob inertiam Regnum perdiderunt; etenim ille reaſſumptis viribus, & diligenter reſtitutis aciebus, & diſperſis hoſtibus, Ludovicum abegit in Gallias.

„ II. Interea vero Pontifex fratrem Jacobum Girandum Pœnitentiarium Apoſtolicum elegit: *His qui &c.* Nonis Februarii. Et contra fratrem Joannem de Termis litteras expedivit: *Religionis zelus &c.* III. Idus præfati menſis. Pro fratre vero Guillelmo de Perleto Confeſſario Ducis Sabaudiæ, de quo ſupra egimus, quodam breve: *Religionis zelus &c.* IX. Kalendas Aprilis; ſicut & pro Joanna Moniali ſancti Laurentii in Panis-perna conſimilis tenoris, XVII. Kalendas Julii aliud dedit. Duos pariter alios Fratres, ſcilicet Theodorum, XVI. Kalendas Octobris, & Alvarum, IV. Kalendas Decembris, Pœnitentiarios creavit per litteras: *Religionis zelus &c.* Ceterum hoc eodem anno indicta fuiſſe Comitia generalia Ordinis ex aliis notavit Waddingus.

Indic. ex Vatic.

ARGUMENTUM.

Legatione in Anglia fungente Generali Miniſtro, alii peragunt Ordinis negotia. Creantur Epiſcopi. Moritur Margarita Regina Neapoli, Ordini Minorum addictiſſima. Dilatatur Inſtitutum.

Perſiſtit in legatione Anglica Generalis Miniſter.

I. ETIAM hoc anno Apoſtolica fungebatur legatione in Anglia Antonius Piretus, Generalis Miniſter; invenio enim in aliquibus litteris Apoſtolicis propterea commiſſam facultatem quibuſdam Miniſtris, ut in ſuis provinciis Capitula celebrent, & reliqua peragant, quæ ex conſuetudine ad Generales ſpectant Miniſtros: *Quia* (inquit Pontifex) *dilectus filius Antonius de Pireto, ipſius Ordinis Generalis Miniſter, pro nonnullis noſtris, & Romanæ Eccleſiæ arduis negotiis, agit præſentialiter in partibus remotis.* Ita ſubſtitutus eſt fratri Joanni de Terminis, Miniſtro Siciliæ, Gregorio XII. adhærenti, quem diximus anno præcedenti ad Archiepiſcopatum Panormitanum electum, frater Aloyſius Milicanus. Fratri Laurentio Pa-

Patavino, ſacræ Theologiæ Magiſtro, injunctum eſt onus convocandi ad Comitia provinciæ ſancti Antonii, Præfecto deſtitutæ, per mortem fratris Franciſci Bellunenſis: *Amabiles fructus*, Idibus Martii. Frater Antonius de Maſſa ſacræ Theologiæ Magiſter, mox Ordinis Generalis Miniſter, & ſuæ patriæ Epiſcopus, inſtitutus eſt provinciæ Tuſcanæ Viſitator, & Corrector, & præſes Capituli: *Circa ſtatus Religioſorum locorum*, II. Kalendas Octobris.

II. Occurrunt hoc anno Pœnitentiarii Apoſtolici frater Jacobus Girardi, Ludovico Regi Hieruſalem, & Siciliæ familiaris, & frater Petrus Petri de Petruezolis Romanus: Sacellani, frater Joannes Fernandi Luſitanus, Eliſabethæ, Joannis Regis Portugalliæ filiæ, domeſticus, & frater Bernardus Maurus, quem Pontifex variis beneficiis affecit. Aſſumpti ſunt ad Eccleſias regendas hi, qui ſequuntur. Ad Gallipolen. in regno Neapolitano ad mare Adriaticum, ſub Archiep. Hydruntino, frater Guillelmus de Fonte, VI. *Kalendas Februarii*. Ad Cephaluden. in Sicilia, olim ſub Archiep. Syracuſano, modo ſub Meſſanen. frater Joannes de Paludibus dictæ diœceſis, per obitum Juliani, IV. *Idus Februarii*. Pergetenen. in Lycaonia, ſub Archiep. Iconii, frater Joannes de Strans, *die* XVIII. *Aprilis*. Ad Atteraden. per obitum Luciani, frater Daniel de Caſtagnolo hoc anno, VII. *Kalendas Junii*. Auſaren. in Liburnia, ſub ditione Veneta, ſub Archiep. Jaderen. per obitum Iſidori, frater Vitus de Cherſo, XIX. *Kalendas Novembris*. Ad Caſtren. in Sardinia, ſub Archiep. Turritano, per obitum Antonii, frater Leonardus de Saſſari, VII. *Kalendas Septembris*. Ad Cæſarienſem in Bithynia, ſub Archiep. Nicomedien. per obitum Ulrici, frater Thomas, XVI. *Kalendas Aprilis*. Ad Famaguſtan. in Cypro, ſub Archiep. Nicoſienſi, per obitum Luciani, frater Joannes de Monte nigro, VII. *Kalendas Junii*. Etſi ſuperius diximus, illuc translatum fratrem Petrum Epiſcopum Vigintimilienſem. Fortaſſis vel obiit, vel alio translatus eſt ante adeptam poſſeſſionem. Ad Nicopolen. ſub Patriarch. Conſtantinopolitano, per obitum Franciſci, frater Ivo Nerotius Senenſis, II. *Kalendas Septembris*. Sebaſten. in Armenia ſub eodem Patriarcha, frater Eberardus, per obitum Joannis, XVI. *Kalendas Aprilis*. Ad Smyrnenſem Archiepiſcopalem in Aſia, per obitum Pauli, frater Franciſcus de Monte Granelli, II. *Nonas Junii*. Melitenſem invenio hoc anno fratrem Joannem Ximenium, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, Confeſſarium Jacobi Comitis Urgellenſis, quo multum is Princeps, & familiariter utebatur, quem etiam voluit Procuratorem ſui juris dicendi circa regni Aragoniæ ſucceſſionem, quam acriter prætendebat, mortuo Martino Rege; quo tempore aliquot annis diſceptatum eſt inter regni competitores. Circa hoc tempus aſſumptus eſt ad Eccleſiam Vaſaten. in Gallia, ſub Archiep. Auſcenſi, frater Petrus Salpini, vir doctiſſimus & piiſſimus. Legit annis multis Tholoſæ, ubi item ſepultus eſt ad ſuos Conſodales, prope majus altare.

Pœnitentiarii.
Sacellani Apoſtolici.
Fr. Guillel. Gallipolen. Epiſcop.
Fr. Joannes Cephaluden.
Fr. Joannes Pergetenen.
Fr. Daniel Atteraden.
Fr. Vitus Auſaren.
Fr. Leonardus Caſtren.
Fr. Thomas Cæſarien.
Fr. Joannes Famaguſtan.
Ann. 1409. n. 15.
Fr. Ivo Nicopolen.
Fr. Eberardus Sebaſten.
Frater Franciſcus Archiep. Smyrnen.
Fr. Joan. Epiſc. Meliten.
Zurita 2. par. l. 11. c. 72.
Mariana lib. 20. cap. 2.
Fr. Petrus Vaſaten.

III. Hoc anno, *die* VI. *Auguſti* Regina Margarita, Ladislai Neapolitani Regis mater, peſtem, quæ plurima regni loca depopulabatur, fugiens, ad aquas Melanas, vicum San-Severinæ ditionis, aeris ſaluberrimi, inter filii brachia deceſſit, & regio funere delata Salernum, in Cœnobio Minorum magnifico marmoreo ſepulcro conditur, ſculptore Antonio Barboſo Privernate, illius temporis celeberrimo, inciſis his carminibus.

I Margarita, cælos ubi fulgida vita,
Scandito ſecura, conducunt te tua thura.
Nam tibi ſacratum, terris, Regina, beatum

Margarita Regina Neapol. moritur.
Summont. lib. 4.
Diariũ Petri Ant.

In

Digitized by Google

Inclyta dimittis nomen, quod ſecula victis.
Poſtera ſervabunt, livoribus, & peramabunt.
Quadringentenus it dum Domini duodenus,
Annus millenus, ſed non hac morte ſerenus;
Auguſti ſexto, ſed nonis lumine mæſto.
Cum Salvatoris celebrantur feſta, decoris.
Infert hanc regnis Indictio quinta ſupernis.

IV. Sodalitium noſtrum ſummo proſequuta eſt amore, & beneficiis. Auxit & illuſtravit prædictam domum Salernitanam, & alteram ſancti Laurentii Neapoli, conſtructo magnifico ſacello, quod proprerea *Reginæ* cognominatur, aſſignatis perpetuis reditibus, ut quotidiana celebrentur ſacra, in quo primogenitam filiam ſuam Mariam voluit tumulari. Xenodochio Annunciationis Neapolitano, per orbem celeberrimo, civitatem Leſinarum in Capitanatæ Provincia non ignobilem, dono dedit, Eccleſiam ſanctæ Marthæ decennio ante mortem extruxit, dotavit, & confraternitate procerum Neapolitanorum illuſtravit.

Conv. Virvieſcæ. *Gonz. in Prov. Burgen. Conv. 4.*

V. Hoc anno, ait Gonzaga, Conventum beatæ Mariæ a Virvieſca in Hiſpania, a venerabili Patre Lopetio a Salinis ex diverſis fidelium eleemoſynis ædificatum; ex quo Cuſtodia *ſanctæ Mariæ* dicta eſt Hiſpanica illa, quæ primum in Capitulo Bononienſi, ſub Miniſtro Generali Jacobo a Mozanica erecta eſt, præfecto eodem Patre Lopetio primo Cuſtode. Ego aliquanto tardius ædificatum puto; ſupervixit enim Lopetius diu poſt illa Comitia celebrata, anno MCCCCLIV. neque ante annos quadraginta duos, qui ab hoc uſque ad prædictum Capitulum effluxerunt, tanti erat adhuc nominis, aut auctoritatis, ut Reformationi & Conventibus initium dediſſe videatur. Ex Bulla Eugenii IV. data anno MCCCCXXXII. quam dabo in Regeſto, aperte habetur, domum hanc ædificatam fuiſſe paulo ante illum annum, a nobili viro Petro Fernandez de Velaſco Comite de Haro, ſub titulo *ſanctæ Mariæ de Portu ſalutis*, eamdemque acceptaſſe fratrem Joannem de ſancta Anna, Miniſtrum provinciæ Caſtellæ, quem ex Vaticanis monumentis mihi conſtat præfuiſſe, anno MCCCCXXVIII. Capitulo provinciali, in Methymna Campenſi. Circa illud ergo tempus puto extructam hanc domum, & traditam Minoribus Couventualibus, ab eiſque acceptam, abſque licentia tamen Sedis Apoſtolicæ: cujus errati veniam Eugenius in prædicta Bulla concedit. Ab iis poſtea tranſivit ad Obſervantes, curante prædicto fratre Lopetio. Vir fuit ille ſanctiſſimus, & tam rigidæ diſciplinæ, ut cœnobiola, quæ conſtruxit plurima, in mira fundaverit paupertate & pœnitentia. Favit impenſe ejus piis conatibus prænominatus Comes, ejuſque præclariſſima conjux Beatrix Manrique, cujus Confeſſiones Lopetius excipiebat. Hi pii conjuges ab ipſis reformatæ diſciplinæ exordiis auxilium omne & conſilium Fratribus præſtiterunt, loca domibus ædificandis, & largiſſimas eleemoſynas conceſſerunt; Clariſſarum Monaſteria conſtruxerunt, & reditibus ſtabilierunt; filios a Sanctis Ordinis denominari voluerunt, nihilque non fecerunt in reſtitutæ diſciplinæ augmentum: quare non immerito provincia illa Burgenſis, in qua Conventus hic Virvieſcæ recenſetur, hos Principes, & poſteros tamquam ſumme beneficos perpetuo coluerat honore.

Fr. Lopetius a Salinis.

Comites de Haro Ordini addictiſſimi.

Idem in Provin. Valentin. Con. 8. Conv. Segobr.

VI. Segobricæ in regno Valentino, vulgo *Segorb*, hoc anno a civibus extructa domus Minoritarum, ſub titulo *ſanctæ Mariæ de Angelis*, in loco, quo præextiterat ædicula D. Blaſio ſacra; unde fit ut etiam ab hujus Sancti nomine nuncupetur. Alphonſus Aragonius, Segobricenſium Dux, Conventum hunc ſummo proſequebatur affectu, ob perpetratum a ſancto Franci-

ciſco miraculum, qui Michaelem Piretium a medicis deſperatum media nocte inviſit; & præter omnium ſpem integræ reſtituit ſanitati. Scripſit hoc anno Pontifex, III. *Kal. Aprilis* ad Epiſcopum Peruſinum, ut permitteret in loco *de Majeſtate ſancti Ægidii*, infra ſuam diœceſim, fundari domum Minoritarum. An ita factum, neſcio, dum nullum occurrit inter noſtros auctores veſtigium.

Monaſt. Piſauri.

Idem in Provin. March. Monaſt. 13.

VII. Sub hoc tempus extabat in Piſauri urbe Monaſterium inſigne Clariſſarum, incerto auctore, ſub ſanctæ Claræ invocatione. Sed collapſa valde diſciplina circa annum Domini MCCCCXL. aliud prope & ferme contiguum erectum eſt Cœnobium, pro ejuſdem Inſtituti, ſed arctioris vitæ virginibus, ſub titulo *Corporis Dominici*. Cum vero utriuſque ædis mores maxime diſſentirent, poſſentque omnes Sorores ſimul junctæ felicius coaleſcere, a Senatu optio præſcripta eſt, ut omnes ſanctiorem illam vivendi normam in Monaſterio Fratribus Obſervantibus ſubjecto, ſectarentur, vel illæ quæ ad ſanctæ Claræ ædem minus religioſe vivebant, loco cederent, aut paulatim extinguerentur. Quibuſdam ad ſtrictiorem vitam accedentibus, quibuſdam nolentibus, ædes derelicta cum omnibus poſſeſſionibus tranſivit in poteſtatem alterius Monaſterii. Crevit itaque reditibus, & numero Sororum, domuſque evaſit multis nominibus illuſtris. Præter nobiliſſimas, & piiſſimas Sorores, quæ hic floruerunt, duæ habentur in honore, beata Felix Mediolanenſis, & Seraphina Columna, quarum corpora ex ſacrario ad utrumque chori latus Guidobaldus, & Victoria Farneſia, viri Principes, Urbini Duces, tranſtulerunt, pulchriſque condiderunt marmoreis mauſoleis. Utriuſque vitam ſuis locis deſcribemus. „ Hoc etiam anno litteras „ obtentas fuiſſe a Pontifice, ſub die XXV. Septembris pro conſtruendo „ Monaſterio Clariſſarum Auxoniani in Burgundia, diœceſis Biſuntinæ, „ monet Foderus. A Guillelmo de Vienna locorum ſancti Georgii, & „ ſanctæ Crucis Domino, Præfecto cubiculi Joannis Ducis Burgundiæ, „ fundatum eſt, rogante beata Coleta, & ſitum deligente. Ut conſtru„ ctioni aſſentiret prædictus Dux Joannes, exoravit Margarita Bavara ejus „ conjux, miſſis ad eum litteris in caſtra, dum contra Carolum VI. Regem „ Gallorum dimicaret, per Henricum de Balmis Coletæ Confeſſarium. „ Litteris etiam Pontificiis, ut dicebamus, impetratis, paulo poſt reducta „ in habitaculi formam magna ædificii parte, Coleta cum quibuſdam So„ roribus clauſuram ſubierunt. Fabricæ menſuram & qualitatem, juxta „ Coletæ votum, & zelum paupertatis, Angelus mirabiliter præſcripſit, „ opuſque magnopere promovit Blancha, ſeu Candida Sabauda, Comitiſſa „ Genevenſis, titulo *Ave Maria* die XXVIII. Octobris. Magna virtutis & „ ſanctitatis opinione vixerunt hic religioſæ Sorores, quarum fama dicunt „ allectam Reginam quamdam Portugalliæ viſum veniſſe, atque illic de„ ceſſiſſe, & in Eccleſia hujus Monaſterii ſepultam. Quid autem in hac re „ ſentiamus alias explicabimus.

ADDITIO, ET CORRECTIO ALIORUM.

Ex Monitis P. Lucæ Waddingi in Lugdunenſi edit. ad an. 1499. num. 45.

Foder. in Prov. S. Bonav. pag. 18. Monaſt. Auxonian.

VIII. Monaſterio ſanctæ Claræ urbis Taurinenſis unit hoc anno Pontifex Eccleſiam ſancti Chriſtophori Ordinis Humiliatorum ab ipſis derelictam. Et Clariſſis Tudertinis indulget, ne teneantur ad ſolvenda ſubſidia, vel exactiones Sedi Apoſtolicæ, ſive Nuntiis & Legatis ejuſdem.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ Sfortia, quem ſupra diximus contra Ladiſlaum militaſſe, 14. millia „ Ducatorum creditor, a Joanne Pontifice in ſatisfactionem, Cotinio„ lam ſuam patriam, ſub titulo Comitatus obtinuit; quando Papiæ Guel-

„ phi, & Gibellini diſſidentes novis motibus cauſam dabant: o triſtem „ rerum ſaciem? Mundi fluctibus agitata navicula Petri in ſupremis ſere „ periculis verſatur; licet enim portum poſſit habere tutum; nihilominus „ a contrariis pulſa ventis, mediis in procellis hucuſque laborat. Sed Pon- „ tiſex ad clavum ſedens ſollicitis remigibus intentus animos addit, præ- „ miiſque ad ſudores invitat: & quidem præter ea, quæ Annaliſta refert, „ lego Pœnitentiarium ex noſtris inſtituiſſe fratrem Petrum Petri: *Reli-* „ *gionis zelus &c.* II. Kal. Martii: beneficia contuliſſe Fratribus Antonio „ de Zagarolo: *Religionis zelus &c.* X. Kal. Maii, & Joanni Ferdinando: „ *Grata devotionis &c.* III. nonas Junii. Scripſiſſe pariter Epiſcopo Sabi- „ nenſi pro exemptionibus Fratrum: *Humilibus &c.* XI. Kal. Novembris; „ ac tamdem Fratribus Tertiariis noſtris, circa exemptionem factam a Ni- „ colao IV. *Sacræ obedientiæ &c.* II. Idus Novembris: quando in Comitiis „ Boemiæ in XXVII. Miniſter electus eſt frater Suvatomirus Moravus, „ qui ſequenti anno in Vicarium totius Provinciæ ſratrem Petrsko ſubſti- „ tuit.

Litteræ Pontificiæ in favorem Fratrum.

Caſim. Biern. n. 13.

ARGUMENTUM.

Pontifex Minoritas decem mittit in Boſnam, Ruſſiam, alioſque locos, fidem diſſeminaturos. In Portugallia & Algarbiis Inquiſitorem inſtituit. Deligit plures Epiſcopos. Multiplicantur privilegia.

Miſſio in Boſnā & Ruſſiam.

I. JOANNES Armandi, & Petrucius de Peruſio Minoritæ Terram ſanctam perluſtrarunt, & in reditu inſulas Cypri & Rhodi, Principatus Boſnæ & Ruſſiæ, aliaſque partes; & explorarunt quo fructu diſſeminari poſſit verbum Dei. Rerum ſtatum, pioſque ſuos conatus Pontifici expoſuerunt, quibus ille annuit, ut aſſumptis octo Fratribus, plurima auctoritate Sedis Apoſtolicæ ſuffulti, ad illas terras redirent, gentium ſtuderent converſioni, Chriſtianorumque profectui. Conſtant omnia ex hoc monumento.

Dilectis filiis Joanni Armandi, & Petrucio de Peruſio Ordinis Fratrum Minorum profeſſoribus, ſalutem.

Ex lib. 5. reg. Joann. ann. 3. fol. 281.

II. *DEſideriis veſtris in his affectu benevolo libenter annuimus, per quæ propagatio Catholicæ fidei, & cultus divini nominis valeant adaugeri. Hinc eſt quod nos veſtris ſupplicationibus inclinati, vobis & cuilibet veſtrum, ac dilectis filiis Paulo de Hungaria in Theologia Baccalaureo, & Franciſco de Alexandria, & ſex aliis Fratribus veſtri Ordinis profeſſoribus, quos vos filii Joannes & Petruci, & quilibet veſtrum duxeritis eligendos, remeandi & accedendi ad terram ſanctam, & ad omnes partes Orientales infidelium, & ibidem verbum Dei fidelibus & infidelibus, & apoſtatis illarum partium ad fidem Catholicam revertentibus prædicandi, & hujuſmodi fideles, & ad fidem venientes in omnibus caſibus, in quibus Minores Pœnitentiarii noſtri in Romana Curia reſidentes abſolvere poſſunt, abſolvendi, injunctaque fidelibus revertentibus pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, eiſque Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrandi, necnon a ſingulis Chriſtifidelibus pia ſuffragia, & caritatis ſubſidia pro redemptione captivorum Chriſtianorum, qui in terris infidelium, videlicet in Cypri & Rhodi inſulis, & diverſis aliis partibus detinentur ut ſervi, pe-*

petendi, & pro bujuſmodi redemptione fideliter convertendi, invocandi quoque & requirendi ſingulos Eccleſiarum, & Monaſteriorum Prælatos & Clericos, ac perſonas Eccleſiaſticas, ut vobis in ſingulis præmiſſis pro noſtra, & Apoſtolicæ Sedis reverentia, faveant & aſſiſtant, & populos ſibi ſubditos inducant ad bujuſmodi ſuffragia vobis impendendum, & inſuper vobis reparandi loca veſtri Ordinis in Boſna, Ruſſia, & aliis partibus illis adjacentibus, quæ reparatione indigere noſcuntur, & alia de novo in prædictis, & aliis partibus, & in inſula Chio, prout vobis, & aliis Chriſtifidelibus pro divini cultus augmento, & veſtri Ordinis propagatione melius viſum fuerit, ædificandi & conſtruendi, ſeu ædificari, & conſtrui faciendi, quibuſcumque etiam idoneis perſonis cupientibus ſub babitu veſtri Tertii Ordinis ſancti Franciſci, & ſanctæ Claræ, virtutum Domino famulari, babitum bujuſmodi exbibendi, & a ſingulis perſonis eiſdem profeſſionem regularem, ſi eam ſponte emittere voluerint, recipiendi, & admittendi: dum tamen hi, ad quos exhibitio habituum bujuſmodi pertinet, abſentes exiſtant. Et inſuper quinquaginta perſonis, quas vos filii Joannes & Petruti, & quilibet veſtrum duxeritis eligendas, & quæ ex devotionis fervore, ſepulcrum Dominicum, & alia oratoria ejuſdem Terræ ſanctæ perſonaliter & peregre deſiderant viſitare, & ſepulcrum ac oratoria ſupradicta, quibuſcumque &c. & proceſſibus Apoſtolicis in contrarium editis, pœnas, & ſententias ſpirituales, & temporales continentibus, nequaquam obſtantibus, ex cauſa prædicta valeant viſitare; illaque nibilominus per hujuſmodi viſitationem deferre, & etiam exhibere, ſine quibus peregrinationem ipſam commode adimplere non poſſent, dummodo ad partes illas nulla alia deferant, vel deferri faciant, quæ in profectum boſtium fidei Chriſtianæ valeant redundare, ac ex perſonis prædictis, qui Religioſi fuerint, ſuper hoc Superiorum ſuorum licentiam etiam obtinuerint, auctoritate Apoſtolica, hac vice dumtaxat, indulgendi licentiam, tenore præſentium, concedimus, & etiam facultatem. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, II. Idus Aprilis anno III.

III. In regnis Portugalliæ, & Algarbiorum ſerpebant hoc tempore aliquot errores. Judicavit Pontifex ſui muneris eſſe illos eliminare, fidemque Chriſtianam conſervare indemnem. Inſtituit itaque, ut ſuperius dixi, in prædictis regnis Inquiſitorem hæreticæ pravitatis fratrem Alphonſum de Alfran, Minoritam, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, edito iſto diplomate. *Inquiſitor Portugalliæ.* *Ann. 1394.*

Dilecto filio Alphonſo de Alfran, Ordinis Minorum profeſſori, ac ſacræ Theologiæ Magiſtro.

IV. *Licet ubilibet Apoſtolicæ Sedis diligentia circumſpecta circa hæreticæ pravitatis labe reſperſos, quorum nequitia ſerpit ut cancer, ne in aliorum perniciem ſua venena diffundant, remedium libenter adbibet opportunum. In regnis tamen Portugalliæ, & Algarbii, & partibus ejus finitimis, ad quæ & eorum incolas affectum gerimus ſpecialem, præcipue cupimus ut negotia fidei jugi profectu, eliſis omnino, eradicatiſque erroribus, proſperetur, fideſque Catbolica fortius invaleſcat. Intelleximus equidem, non ſine amaritudine mentis noſtræ, in regnis & partibus ipſis nonnullos infectos labe bujuſmodi bæreticæ pravitatis, gregem fidelium coinquinare conniti, nec non dogmatizare contra neceſſitatem Catbolicæ fidei, pernicioſa dogmata, & errores in æternæ ſalutis diſpendium plurimorum. Et propterea exoptantes ad bujuſmodi negotium fidei ibi efficaciter promovendum, talem deputare* *Ex lib. 2. an. 3. fol. 220.*

perſonam, cujus boneſta converſatio exempla tribuat pietatis, cujuſque labiæ erudita doctrinam fundant ſapientiæ ſalutaris, ut ipſius miniſterio omne fermentum exinde labis hujuſmodi expurgetur. Tamdem ad perſonam tuam, quam litterarum ſcientia, & fidei ſinceritate, ac maturitate morum, multarumque aliarum virtutum donis ejus largitor Dominus inſignivit, dirigentes intuitum noſtræ mentis, te, quem ad hujuſmodi officium ſufficientem, & idoneum reputamus, ad exercendum officium ipſum in dictis Regnis, ac partibus finitimis, auctoritate Apoſtolica, uſque ad Apoſtolicæ Sedis beneplacitum, cum officio, poteſtate, juriſdictione, honoribus, & oneribus conſuetis, conſtituimus, ac etiam deputamus. Quocirca diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, in remiſſionem tibi peccaminum injungentes, quatenus in caritate Dei, omni timore poſtpoſito, & virtutem ſancti Spiritus induendo, prædictum Inquiſitionis officium in dictis Regnis, & partibus, prout tanti negotii utilitas ſuadebit, ſub ſpe mercedis æternæ, ſic efficaciter proſequi, ac exequi ſtudeas diligenter, ut per ſollicitudinis tuæ providentiam radix pravitatis ejuſdem exinde penitus evellatur, & vinea Domini Sabaoth, exterminatis inde vulpeculis, fructus uberes afferat Catholicæ puritatis; in hujuſmodi negotio proceſſurus, tam ſecundum indulgentias, & privilegia Inquiſitoribus pravitatis ejuſdem, præfata auctoritate Apoſtolica, deputatis, ſeu officio Inquiſitionis hujuſmodi, ab eadem Sede conceſſa, quam ſecundum Canonicas ſanctiones. Per hujuſmodi autem deputationem de perſona tua in præfato Inquiſitionis officio per nos factam, locorum Ordinariis, quominus ipſi Inquiſitionis officium ſuper labe prædicta, prout volunt dictæ Canonicæ ſanctiones, exercere valeant, & prædictis, & quibuſcumque aliis privilegiis tuo Ordini, vel Inquiſitoribus, ſeu officio memoratis, ſi qua ſint, eis a dicta Sede conceſſa, nullum volumus præjudicium generari. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum Kalendis Junii anno III.

Fr. Matthæus Georgii.

Fr. Nicolaus Aſſiſias.

V. Provincialem Angliæ Guillelmum Butlerum, qui ſponte ceſſerat officio, reſtituit, & Vincentium Bors eidem muneri obeundo delectum, deſtituit: *Sinceræ devotionis*. VIII. Kalendas Junii. Fratrem Matthæum Georgii, Marchionis de Carreto filium, variis cohoneſtavit privilegiis. Florebat hic virtute & doctrina Aſſiſii, & Peruſii in Conventu Montis. Frater Nicolaus Aſſiſias laicus, valetudinarii præfectus, qui hoc ipſo anno deceſſit, miraculis clarus. Solo tactu infirmos curabat, & a quibuſcumque liberabat ægritudinibus.

Fr. Anton. Epiſ. Boſan.
Fr. Petrus Pennen.
Fr. Anton. Cephaluden.
Fr. Rodul. Ebronen.
Fr. Aydomar. Marrochienſis.
Fr. Gerlatus Milevien.
Fr. Mich. Nicopolitan.
Fr. Antonius Oſtumen.
Fr. Franc. Salpen.

VI. Creati hoc anno Epiſcopi, Boſanen. in Sardinia, ſub Archiepiſcopo Turritano, per obitum Antonii frater Antonius Stamingus. X. *Kalend. Februarii.* Pennen. Veſtinorum in Aprutio, frater Petrus de Caſtro-veteri. VIII. *Idus Februarii.* Cephaluden. in Sicilia, tunc ſub Archiep. Syracuſano, per obitum Juliani, frater Antonius de Florentia. V. *Idus Martii*. Fortaſſis Joannes de Paludibus, qui anno ſuperiori creatus eſt, obiit ante adeptam poſſeſſionem. Ebronen. in Syria, ſub Patriarcha Hieroſolymitano, per obitum Joannis, frater Rodulphus Trumbertus. XV. *Kalendas Maii*. Marrochienſis in Africa, per obitum Didaci, frater Aydomarus de Aureliano. VI. *Idus Maii*. Milevien. ſive Milevitanus, etiam in Africa, Concilio Milevitano celebris, frater Gerlatus de Loen, per obitum Joannis. II. *Kalend. Decembris*. Nicopolitan. ſub Patriarcha Conſtantinopolitano, per obitum Petri, frater Michael Jacobi. VIII. *Kalend. Septembris*. Oſtumen ſive Aſtunen. in regno Neapolitano, ſub Archiep. Brunduſino, per obitum Joannis, frater Antonius Palutius de Thiano: *Idibus Februariis*. Salpen. in Apulia

Peu-

Peucetia, ſub Archiep. Barenſi, per obitum Melilli, frater Franciſcus de Nigris. IV. *Nonas Januarii.*

Mon. Deyzichii. Genz. in Provin. Franciæ Pariſien. Monaſt. 8.

VII. In pago Deyzichio, Metenſis diœceſis in Lotharingia, hoc anno extructum Monaſterium Sororum Tertii Ordinis, ex munificentia Renati Principis. Inſerviunt hæ religioſæ mulieres infirmis, magnæ caritatis, & virtutis exemplo, Epiſcopo, & populis propterea gratiſſimæ. Varia conceſſit hoc anno privilegia Joannes Pontifex Monaſteriis Clariſſarum. Tudertino ſanctæ Mariæ Montis-ſancti indulſit, ne decimas, aut ſubſidia caritativa, ſive collectas ſolverent exactoribus Sedis Apoſtolicæ: *Caritas indiſſolubilis.* VIII. Kalendas Februarii. Montis-Albani unit Prioratum Eccleſiæ ſecularis, & Collegiatæ de Coſſio, Caturcen. diœceſis: *Merita veſtræ Religionis.* VIII. Kalendas Septembris. Eidem, ut Eccleſiam novi Monaſterii intra muros Urbis conſtructi, conſecrare poſſet quicumque Catholicus Antiſtes, & cœmeterium benedicere: *Fructus præcipuæ honeſtatis.* II. Nonas Septembris. Sanctæ Mariæ Montis-Domini prope Florentiam unit Eccleſiam parochialem ſancti Juſti de Monte-Albano, Piſtorien. diœceſis: *Inter opera pietatis.* Idibus Octobris. Sancti Nicolai Senenſis, ut lites, & controverſias omnes contra bona, aut poſſeſſiones domus excitatas, per compromiſſarios, & arbitros ſuaviter componere poſſit; & terminare: *Sacræ Religionis.* XV. Kalend. Junii. Sancti Pauli Januen. circa Viſitatorem eligendum, & Presbyterum, qui ſacrum faceret, aliqua indulſit.

VIII. Fratribus & Sororibus Tertii Ordinis conceſſit Pontifex, ut poſſent habere in oppido ſancti Audomari, Morinen. diœceſis in Belgio, domos diſtinctas, & oratoria cum campanis, & requiſitis, ut ſacra fierent: *Sacræ Religionis*, III. Nonas Julii. Eiſdem per varias Belgii domos, & urbes diſperſis indulſit, ut condita a ſemetipſis ſtatuta obſervarent, roburque adjecit Apoſtolicæ confirmationis: *Perſonas vacantes* VII. Kalendas Novembris. Bullam hanc confirmavit Martinus V. anno XIII. ſui Pontificatus. Pro majori harum rerum ſtabilitate demum dedit conſervatores Epiſcopum Pariſienſem, & Tornacenſem, & Decanum Eccleſiæ ſancti Donatiani Brugenſis: *Nuper dilectis filiis*. V. Kalendas Septembris.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Reaſſumitur promotio unionis Eccleſiæ.

,, I. SChiſmatis Eccleſiæ finem peroptans Sigiſmundus Imperator,
,, Joanni Pontifici pluries ea de cauſa ſcripſerat; & hic haud detre-
,, ctans rem adeo deſiderabilem non negligebat, qui in eumdem finem Ro-
,, mam, Prælatos Eccleſiæ, & alios, qui Concilio intereſſe debebant, con-
,, vocatoriis litteris Paſtoralibus civerat; quibus tamen plene ad votum
,, non reſpondentibus, in proximum Novembrem conventum prorogavit,
,, locum vero infra certum tempus declarandum, ut maturius conſuleret,
,, prudenter reliquit. Interim autem per litteras a Sigiſmundo quæſitus,
,, ne properaret in hujuſmodi loci declaratione, Antonium tituli ſanctæ Cæci-
,, liæ Presbyterum, & Franciſcum tituli ſanctorum Coſmæ, & Damiani
,, Diaconum Cardinales, cum plenitudine poteſtatis ſuper hujuſcemodi
,, deputatione loci, ac temporis præfinitione ad Cæſarem Nuntios miſit,
,, qui una ſecum elegerunt Conſtantiam urbem in provincia Moguntina,
,, tempuſque dixerunt diem primam menſis Novembris proxime futuri.
,, Diſplicebat Joanni Conſtantia, quod eſſet Cæſareæ ditionis; ſed mœro-
,, rem auxit Ladiſlaus, qui Roma potitus, plures urbes & loca ſubigebat,
,, univerſamque Umbriam armis vexabat. Ad Martios rumores Ladiſlai
exci-

Conveniũnt Mantuæ Papa, & Imperator.

„ excitus Imperator in Italiam deſcendit, & Laudæ cum Papa Eccleſiam
„ primo a tot anguſtiis liberare decrevit; quamobrem venientibus ambobus
„ Mantuam, Imperator armorum Imperii Ducem, & illius Urbis Mar-
„ chionem Franciſcum Gouzagam creavit, ac inde in Germaniam perrexit;
„ Pontifex vero Bononiam, ubi fama Ladislai mortem, & Romæ liberta-
„ tatem divulgabat; quamobrem Senatorem Bononienſem Urbi præfecit,
„ & Conſtantiam properavit, quo etiam præſto fuit Sigiſmundus cum tri-
„ ginta & amplius millia Equitum.
„ II At hæc inter, ut abuſibus quorumdam noſtrorum Pontifex obvia-
„ ret, edixit neminem Legatum Apoſtolicum niſi de latere, ſecum poſſe
„ habere Fratres, edita bulla requiſitus: *Petitionibus veſtris &c.* XIV. Ka-
„ lendas Aprilis: quos nihilominus Epiſcopo Milopotamenſi conceſſit:
„ *Perſonam tuam &c.* IV. Nonas Aprilis: & quamdam controverſiam Fra-
„ trum in Dacia opportune diremit: *His quæ pro &c.* VII. Kalendas Se-
„ ptembris.

Indic. ex Archiv. SS. Apoſt. Romæ.

ARGUMENTUM.

Initiatur beatus Joannes Capiſtranus, cujus virtutum primordia referuntur. Celebrantur Comitia generalia. Joanna Regina Neapolis legat Miniſtrum Minoritam ad Ferdinandum Aragoniæ Regem. Inſtituuntur Epiſcopi. Inchoatur magna ſolemnitate Concilium Conſtantienſe. Ædificantur Cœnobia.

B. Joann. Capiſtranus fit Minorita.
Vita a ſociis conſcripta.
Petr. Rodul. f. III
Sedul. in hiſtor. Seraph.
An. 1385. n. 9.
Prius captus a Peruſinis, & bis incarceratus.

I. ILLUSTRISSIMUS ſplendor hoc anno noſtro acceſſit Sodalitio, admiſſo in contubernium præclariſſimo Joanne Capiſtranenſi, cujus doctrina, & mores per univerſam Europam ſummis laudibus celebrantur. Ladislai Regis Siculi partes ſecutus, Peruſinos, apud quos ſtuduiſſe, & jus dixiſſe diximus, habuit inviſos. Voluerunt illi injuſtum Regis jugum excutere, & ad Pontificis Romani obedientiam redire, atque hinc nati bellorum tumultus, quos ut compeſceret, dum ſtrenue laborat Joannes, a Peruſinis extra urbem capitur, & Bruſam (oppidum eſt quarto ab urbe lapide) ductus, duro carceri mancipatur. Ibi diu jacuerat inglorius, qui imperioſe gloriari ſolebat. Sperabat ille ſe vel pretio redimendum, vel prece liberandum a Ladiſlao Rege, ſed fruſtra; multis enim menſibus in carceris ſqualore oportuit mereri. Fuga tamdem elapſus, dum compedes non poterat excutere, a quodam agricola valido clamore patefactus, iterum capitur, ſtrictioribus vinculis librarum quadraginta duarum cohibetur, & pane arcto, atque aqua brevi ſuſtentatur. Vexatio, ut ſolet dare intellectum, excitavit prudentis viri mentem ad contemplationem cœleſtium, & prudens judicium rerum humanarum. Probavit *bonum eſſe ſperare in Domino, quam ſperare in Principibus*, mundana omnia, quæ habentur, & quæ ſperantur caduca eſſe, & fallacia, labore acquiri, timore poſſideri, & dolore deperdi. A Regibus tamdiu ſperandum, quamdiu poſſis mereri, quod ſi in morbum decidas, aut in obſequio deficies, ſpem omnem eſſe deponendam. Dum hæc mœſtus expendit, nihil non ſanctum, & optimum proponit; aliquando tamen per aſſuetas cogitationes mente divagante incautus, & inconſtans ad priſtina redibat gloriæ deſideria, & Regis ſibi affuturum fingebat auxilium.

Pſalm. 117.

Divinitus monetur, ut Minorum ſubeat inſtitutũ.

II. Inter has cogitationum procellas fluctuabundus videt turrim, in qua jacebat, magna luce circumfundi & Minoritam, quemdam ita increpantem:

Quid

Quid ſtas? quid moraris? quid præſtolaris ſuperbe? Dei monitis obſequere, & internis vocibus acquieſce. Cui Joannes tremens: *Quid vult Dominus, ut faciam? ut*, inquit ille, *mundum, quem fallaciſſimum probaſti, relinquas, & ſub hac veſte vitam ſanctè traducas. Durus*, ait Joannes, *eſt hic ſermo, in clauſtro vivere, & libertatem perpetuo abdicare: ego de his numquam cogitavi; attamen Deo præcipienti obſequendum erit*. Diſparenti viſioni ſucceſſit altera, caliginoſi orbis, & luminis a ſe procedentis, quæ tenebras diſcuſſit, idque portendiſſe videtur eum doctrina, & vitæ ſanctitate maximam Europæ partem illuminaturum, & veluti Paulum alterum potentiſſima vocatione converſum, Dei nomen & verbum ad longinquas gentes laturum. Nocte ſequenti detonſum ei caput more religioſo, quod dum ſub auroram perſenſit: *Durum eſt*, inquit, *contra ſtimulum calcitrare: Dominus ipſe eſt Deus, omnia quæcumque voluit fecit. Mirabilis facta eſt ſcientia ejus ex me, confortata eſt, & non potero ad eam. Nihil hic amplius ſperandum*; & mittens ad Fratres ſtrictioris Obſervantiæ, in Cœnobio Montis extra Peruſium degentes, rogavit, ut quamprimum pauperem habitum tranſmitterent. Ferunt duo Fratres, ſed dare renuunt homini in carcere conſtituto. Ex quodam veteri pallio ipſe ſibi Religioſam veſtem effinxit, & tamdem numerata pecunia libertate donatur. Felix profecto captivitas, quæ mentem potius, quam corpus, vinculis exolvit.

Tonſum mirabiliter caput. *Act. 9. 5. Pſalm. 113. 3. Pſal. 138. 6.*

III. In patriam reverſus, venditis, quæ poſſidebat, relicta virgine nobili ſibi deſponſata, & in pauperes facultatibus diſtributis, rediit Peruſium, Fratreſque prædicti Cœnobii rogavit, ut Sodalem admitterent. Marcus Bergomenſis ædis præfectus probe hominem noſcens, tentandum judicavit, ne forte levitate animi, aut paſſione duceretur, præcepitque ut vectus aſello, ſordida veſte, redimitus tempora mitra chartacea, peccatis rubricata, urbem circuiret. Obedivit, circuivit, cives admiratione replevit, dum vident opprobriis, & ignominiæ ſtudentem, quem prius noverant factis illuſtrem. Tamdem admiſſus anno ætatis trigeſimo, & diſciplinæ traditus fratris Onofrii de Seggiano, laici pii, auſteri, ſed prudentiſſimi, multis probatus eſt experimentis. Bis tamquam inſanus, & emotæ mentis dimiſſus, aliquoties innocenter flagellatus, frequenter abſque noxa reprehenſus, ebullienti aqua in faciem aſperſus, ſumma patientia omnia tolerabat, coram plectente obmuteſcebat, & contumeliis laceſſitus nullum impatientiæ prætulit ſignum. In humilibus Religionis obſequiis aderat primus, in officio divino ſollicitus, in curandis infirmis promptus, in oratione ſedulus, in vigiliis conſtans, in verbo humilis, in inceſſu gravis, in cibo & potu parciſſimus. Tam ſolida virtutum fundamenta concutere volens inimicus, nocte oranti, & ſe flagellanti terribiliter apparuit: cui nobilis tiro: *Tuas*, inquit, *non timeo inſidias, neque enim quidquam in me poteris, niſi deſuper tibi permittatur: quod ſi quidpiam ex Dei voluntate inferas, feram patienter*; & proſecutus eſt verbera, donec integros Pſalmos pœnitentiales abſolvit. His confuſus, & victus Dœmon, ejulans receſsit.

Petit ad Ordinē recipi.

Tentatur miræ pœnitentiæ exēplo.

Recipitur, ſed bis expellitur.

Qualis in tyrocinio.

IV. Profeſſione ſolemni emiſſa, poſt menſes paucos ad ſacros Ordines promovetur, & ſuſcepto Diaconatu, miniſterium injungitur prædicandi. Ne vero aliis prædicando, ipſe reprobus efficeretur, ubi, liberioris vitæ ſuberat poteſtas, crebris diſciplinis, & jejuniis corpus in ſervitutem ſpiritus redigebat, humiliter in omnibus miniſteriis inſerviebat, humi cubabat, ſemel in die parciſsime comedebat, nudis pedibus ſeptem annis inceſsit, calepodiis deinde uſus uſque ad ultimam ſenectutem; pedes ſemper abiit, donec ad ingraveſcentem pervenit ætatem. Habitabat anguſte, craſsiore, ar-

Incipit prædicare. *1. Cor. 9.*

Virtutes ejus a profeſſione.

arctioreque veſte induebatur. Pecuniam tota vita procul habuit, rigidiſſimam ſectatus paupertatem; honores & dignitates æquo ſtudio fugiebat, nihil tam deſiderans quam contemni. Summa inerat erga Prælatos Eccleſiaſticos reverentia, ſuavis erga omnes humilitas, ingens erga pauperes miſericordia: ſi quid de menſa ſupererat, iis volebat impendi, ſæpe dicens: *Si paucis pauca, ſi multis damus, multa habebimus bona*. In oratione aſsiduus, dum per conciones, alioſque labores licebat, ultra officium divinum devotiſsime ſolutum, preces horarias beatæ Virginis, pro defunctis, Pſalmos pœnitentiales, aliaſque peculiares orationes recitabat quotidie: quæ ſi aliquando ob aliqua impedimenta omittebat, aliis diebus, ubi per otium licebat, toties omiſſa repetebat. Brevem delibabat ſomnum, duarum, vel trium horarum, & noctes integras ducebat inſomnes, ſacrarum litterarum ſtudiis totus intentus. Vitam omnem lectione, aut concione, aut oratione abſolvit. Mirabili facilitate, & flexili dexteritate ad ſingula rerum, & officiorum genera promptus, dicebatur otium in negotio, & negotium in otio ſemper habuiſſe. Tot virtutibus imbutum, dum aliquando Miniſter Generalis Antonius a Pireto conſideraſſet, *Ordinis decus, & virtutum normam* fore, conſtanter haud inani vaticinio prædixit. Hæc de religioſæ vitæ primordiis dixiſſe nunc ſufficiat, reliqua geſta ſuis annis referemus.

Capitulum generale 73. Lauſanæ.

V. Hoc anno die XVI. menſis Octobris, in urbe Lauſanæ provinciæ Burgundiæ, Antonius a Pireto Ordinis Primicerius, regreſſus e ſua legatione Anglicana, celebravit Comitia generalia. Conceſſerat Pontifex, ut loco illorum Provincialium & Cuſtodum, qui in Hiſpania, aut alibi, adhuc inhærebant Benedicto XIII., aut in Italia Gregorio XII. (ſed hi erant pauciſsimi) & ad Capitulum accedere nollent, eum conſilio virorum prudentium alios ſubſtitueret, quorum ſuffragiis res Ordinis maturius diſponerentur: *Amabiles fructus*. V. Kalend. Auguſti. Alia inſuper indulſit, quæ ex tribus litteris ejuſdem in Regeſto exſcribendis, amplius conſtabunt. Acta hujus Capituli perierunt: ſuperſunt dumtaxat, quæ circa regimen ſanctorum locorum Palæſtinæ ſunt præſcripta. Ex ſancta civitate Hieroſolymorum accepta hic ſubjicio.

In Chriſto ſibi cariſſimis Fratribus, tam Prælatis, quam ſubditis, in ſacris locis Terræ ſanctæ habitantibus, præſentibus, & futuris, frater Antonius de Pireto Ordinis Minorum Generalis Miniſter & ſervus, ſalutem & pacem in Domino ſempiternam.

Epiſtola ad Minoritas incolas Terræ ſanctæ.

VI. *Licet ex injuncto mihi officio, diligentia vigilanti debeam ſinceritatem ſpiritus, & devotionem quoad Deum, morum, ſeu vitæ honeſtatem quoad proximum, ut animetur ad ſimile, procurare, promovere, nec non & conſervare ſecundum gratiam a Domino datam, in Fratribus ſubditis mibi, per orbem univerſum divina providentia late diffuſis: tamen quodam ſingulari magis amplo cordis affectu ſuper Fratres in locis prænominatis commorantes, teneor mentis oculos ponere, quia ipſi ſunt, qui pro defenſione fidei Catholicæ conſtanter, ac intrepide inter infideles aſſiſtunt, continue prima infidelium jacula propter fidem nominis Chriſtiani ſuſcepturi, ſi neceſſe fuerit, & divinæ placuerit voluntati. Ipſi ſunt, in quorum perſonis Ordini noſtro ob nimiam confidentiam, & affectionem præcipuam, commiſſa eſt devota & ſollicita cuſtodia ſanctorum locorum, in quibus Dominus noſter Jeſus Chriſtus humanæ redemptionis peregit myſteria. Ipſi ſunt, qui toti mundo dare*

dare debent in vita meritoria normam ſanctitatis, & perfectionis exemplum: ex quo præ oculis quaſi continue habent redemptionis noſtræ, quæ eſt totius vitæ ſpiritualis exemplar, præſentiam, præfata loca inhabitando; quæ loca Chriſtifideles abſentes venerantur mente, & corpore nequeunt, quamvis præoptent. Eapropter ut de medio tollatur omnis mali occaſio, præcipue diſcordiæ, invidiæ ac avaritiæ, quæ funditus Religionis deſtruunt fundamentum, ſitque prompta libertas ad omnem boni debiti executionem, infraſcripta, quæ partim ſunt ordinationes quædam, & commiſſiones, & partim confirmationes nonnullorum, juſte ac provide ordinatorum, per tenorem præſentium duxi vobis tranſmittenda, poſtquam ad vos de præſenti accedere non poſſum, in multis & arduis negotiis Ordinis citra mare detentus & occupatus, & hæc de aſſenſu & concordi beneplacito noſtri Capituli generalis Lauſanæ celebrati anno Domini MCCCCXIV. XVII. menſis Octobris. In primis igitur ordino, quod ſi Guardianum ſacri Conventus Montis Sion mori contingat, vel ſponte renuntiare, aut ultimate recedere, cum propoſito non revertendi, dum tantum de hoc conſtet propoſito, ad vitandum locorum ipſorum damnum, & Fratrum deſolationem, Fratres ſinguli, tam Clerici quam laici, dummodo profeſſi fuerint, qui pro tunc erunt in partibus illis commorantes, nec per ſtatuta noſtri Ordinis ab electione repellantur activa, in cœnaculo montis Sion ſe debeant congregare, quam citius poterunt bono modo; in qua congregatione unum ex eis ibidem exiſtentibus, aut de quavis parte Ordinis, Guardianum, idoneum, vita, & ſcientia præclarum, Conventus ſacri Montis-Sion eligere teneantur; mandans omnibus Fratribus ſic pro eligendo congregatis, in virtute Spiritus ſancti, ne ſecundum affectionem inordinatam, ſed ſecundum Deum, & bonam conſcientiam ad electionem fiendam procedant, ſervantes in omnibus noſtri Ordinis ſtatuta ſuper forma hujuſmodi electionis edita, ſicque concorditer per omnes, vel majorum ipſorum partem electum nunc pro tunc, & tunc pro nunc confirmo, & confirmatum denuntio per præſentes: mandans ſibi ad meritum obedientiæ ſalutaris, quod ſi præſens fuerit, dictum officium infra duos dies, niſi legitime fuerit excuſatus, accipiat, & ipſum exercere incipiat ſecundum gratiam a Deo ſibi datam. Si autem electus in Guardianum præſens non fuerit, poſt notificationem ſufficienter ſibi factam, quam citius poterit bono modo illuc ſe transferat, Guardiani officio functurus, omni poſtpoſita negligentia. Volo tamen quod ſi Miniſter hujus provinciæ præſens fuerit, Guardianum taliter electum, auctoritate Generalis Miniſtri confirmatum denuntiet, & in ſcriptis ſub ſigillo ſui officii, ut moris eſt in Ordine, hujuſmodi denunciationem ponendo, & prædicti Guardiani ſic electi, & confirmati, quam etiam electionis jam confirmatæ denunciationem citius, quo poterit, ipſi Generali Miniſtro notificet. Quod ſi Miniſter propter ejus abſentiam hoc facere non poſſet, præfati Fratres, qui elegerunt, hujuſmodi electionem commodius, quo poterunt, & citius ad ipſum Generalem in forma debita tranſmittant. Rationale namque videtur, ut ipſe ſciat quis in tam devotis locis præſideat, & qualiter intravit, propter multa. Similiter per eamdem obedientiam præcipio omnibus Fratribus in illis locis commorantibus, ac cunctis in poſterum venientibus, præſentibus pariter & futuris, quod in omnibus, quæ ad ſuum ſpectant officium, obediant ſine aliqua rebellione Guardiano ſic electo & confirmato, ipſumque nullus inferior Generali Miniſtro, ſive ſit Miniſter, ſive Vicarius a latere etiam, quovis modo poſſit abſolvere ab officio, ſine licentia ſpeciali a Generali Miniſtro obtenta: & de tali abſolutione expreſſam faciente mentionem, niſi in caſu inferius exprimendo. Item ordino, quod ſi idem Guardianus taliter infirmaretur, quod ſuum offi-

De electione Guardiani Hieroſolymitani.

Digitized by Google

cium exercere non poſſet, vel contingeret ipſum propter aliqua occurrentia a dictis ſacris locis ad tempus abſentari, ipſe una cum aliquibus diſcretis Fratribus providere poſſit de uno Vicario, qui valeat officium loco ſui exercere, tam intus, quam extra, quouſque ſanus fuerit, vel redierit, ubi ordinarius Vicarius Conventus ad hoc non ſufficeret, ipſum tamen Vicarium ordinarium ab officio ſuo non amovendo, niſi cauſa ſufficiens requireret. Item ſi caſus accideret, quod abſit, quod dictus Guardianus eſſet nimis negligens, ſive notatus aliquo crimine notabili notorio, ordino quod Fratres omnes in locis præfatis commorantes de concordi conſilio, vel ſaltem major pars, & ſanior notificent Provinciali Miniſtro, ſi fuerit in provincia ſine mora. Quod ſi contingat ipſum Miniſtrum propter alias occupationes, vel impedimenta, non poſſe vacare circa prædicta, mittat unum Vicarium ad hoc idoneum & diſcretum: nam in ipſo caſu plenam auctoritatem officii mei committo tam ſupradicto Miniſtro, ſi per ſe vacare poteſt, quam Vicario per ipſum miſſo, ſi non poteſt. Mandans utrique per obedientiam, ut diligenter vota ipſorum Fratrum, & ſigillatim diſcutiat & examinet, juxta formam Statutorum Ordinis ſuper ipſius Guardiani vita, converſatione pariter & regimine. Et reperto quod idem Guardianus eſſet notabiliter defectuoſus, poſſit Miniſter, vel ejus Vicarius, ipſum abſolvere, de conſenſu omnium Fratrum, vel majoris partis eorumdem, ſervatis in omnibus noſtri Ordinis Inſtitutis, & unum Vicarium loco ſui inſtituere, quouſque fiat electio novi Guardiani: & hoc ubi Vicarius Conventus ad hoc non ſufficeret. Si autem Miniſter non eſſet in provincia, ſcribatur Generali Miniſtro, qui mittat Viſitatorem ſuper occurrentia, ab ipſo plenariam poteſtatem habentem. Item ordino, quod ſicut hactenus conſuetum præfatus Guardianus habebat curam principalem in locis ſancti Sepulcri, ſanctæ Mariæ de Bethlehem, ſanctæ Mariæ Vallis Joſaphat, ceteriſque locis Terræ ſanctæ, in quibus Fratres noſtri commorantur, ac in eiſdem Guardianos, ſive Vicarios inſtituere, & deſtituere, dum tamen idoneos, quoadhoc toties quoties videbitur ſibi expediens & opportunum: cum conſilio tamen diſcretorum antiquorum. Item, cum multis Fratribus noſtri Ordinis minus dignis ad inſtantias importunas dominorum tam Eccleſiaſticorum, quam terrenorum, per dictos Fratres procuratas, interdum concedantur licentiæ accedendi ad ſanctam civitatem Hieruſalem, ibique manendi, quod cedit multoties ad magnum detrimentum dictorum ſacrorum locorum, ſcandalum religionis Chriſtianæ, ac Ordinis noſtri vituperium, ordino quod omnes hujuſmodi gratiæ, & litteræ ſint in poteſtate Guardiani præfati, ac ſuper ipſis cum conſilio Fratrum providorum valeat arbitrari, niſi frater tam notabilis eſſet, quod merito ſibi eſſet omnis reverentia & caritas exhibenda. Item ordino, quod Fratres qui per tempora longa in illis partibus ſteterunt, onera die noctuque portantes, tam intus, quam extra, & bene, ac pacifice & ſub obedientia ſemper vixerunt, fideliterque in commiſſis laboraverunt, ſint eidem Guardiano carius in Domino commendati, maxime tempore neceſſitatis, nec ipſos expellere debeat de Conventu, ſi finem temporalis vitæ ibidem voluerint expectare in merito Chriſti ad æternam aſpirando. Item committo eidem Guardiano, quod de conſilio Fratrum poſſit ad noſtrum Ordinem recipere tam laicos, quam Clericos, necnon ad profeſſionem, in omnibus ſalvis noſtri Ordinis Inſtitutis. Item, quod poſſit licentiare Fratres de familia ſua, quos viderit idoneos, niſi legitimum interveniat impedimentum ad ſuſcipiendos quoſcumque ſanctæ Eccleſiæ Ordines, ubicumque contigerit celebrari, juxta morem Eccleſiaſticum, per quemcumque Catholicum Epiſcopum, cui competit ex officio & dignitate. Item concedo, quod poſſit mittere Fratres ad præſen-

De Guardiano indigno deponendo.

De auctoritate Guardiani circa alia loca ſancta.

Et circa Fratres euntes Hieroſolymam.

De bonis non expellendis.

De recipiendis novitiis.

De admittendis ad ſacros Ordines.

Digitized by Google

ſentiam Generalis Miniſtri ubicumque fuerit, & ad omnes partes mundi tam fidelium, quam infidelium, ſecundum quod ſibi videbitur expedire cum conſilio diſcretorum. Similiter quod poſſit de quacumque parte mundi noſtri Ordinis vocare Fratres, ac retinere, ſi eis placuerit, ad conſolationem peregrinorum, & ibidem de familia collocare: caveat tamen quantum poterit, quod ſint tales, quales decet eſſe ſervos Dei, maxime in illis partibus. Si vero, quod abſit, reperiat aliquos Fratres de ſua familia notabiliter, & notorie inſolentes, zizaniam diſcordiæ ſeminantes, ſibi & aliis Prælatis inobedientes, ac rebelles, committo ſibi, quod poſſit eos expellere, ac teneatur, & ad provincias proprias ſine dilatione remittere, etiamſi fautores, vel defenſores haberent, cujuſcumque gradus & conditionis eſſent. Item concedo omnibus Fratribus præſentibus, & futuris, in illis partibus, ſub obedientia Guardiani manentibus, quod quater in anno poſſint eligere Ordinis noſtri Confeſſorem idoneum, qui valeat ipſos abſolvere ab omnibus, ad quæ auctoritas mei officii ſe extendit. Item omnia ſtatuta per venerabilem fratrem Bartholomæum de Alverna, olim Vicarium Boſnæ, auctoritate generalis Capituli Aquilæ celebrati, anno Domini MCCCLXXVI. *die* XII. *Junii, ſuper honeſta converſatione, & regimine Fratrum ſacri Conventus Montis-Sion confecta, de novo confirmo, & confirmata denuntio per præſentes. Diſpenſo tamen in ordinatione facta per ipſum, ſuper numero Fratrum taxato, quoad Conventum prædictum, & Dominarum, quæ manere debent in hoſpitalibus Montis-Sion, ita quod ipſe Guardianus, quando ſibi videbitur expediens, & rationi conſonum, poſſit ultra numerum taxatum tam Fratres, quam dominas recipere, & de ſua familia facere: dum tamen ad tot victualia neceſſaria ſufficiant; mandans per obedientiam ſalutarem, tam præſentibus, quam futuris, in dictis locis habitantibus, & ſub pœna excommunicationis latæ, quatenus dicti Fratris ſtatuta, necnon per me tenore præſentium vobis tranſmiſſa, inviolabiliter perpetuis temporibus obſerventur, niſi aliud per Sedem Apoſtolicam, vel Capitulum generale fuerit innovatum, ſeu ordinatum: nec etiam aliquis, Generali Miniſtro inferior, poſſit, ſeu audeat quoquo modo gratiis & commiſſionibus ſuperius inſertis contraire, directe, vel indirecte, aperte, vel occulte ipſas impediendo. Valete in Chriſto Jeſu, & orate pro me. Datum Lauſanæ tempore noſtri Capituli generalis, anno & die, quibus ſupra.*

De mittẽdis quo velit, ſuuditis. De vocandis aliis. De expellendis inquietis. Confirmãtur priſtina ſtatuta horum locorum. *Vide hæc ann.* 1376. *n.*13.

VII. Tres inſtituit ipſe Pontifex hoc anno provinciarum Miniſtros, in Tuſcia fratrem Antonium Maſſanum, quem diximus in eadem conſtitutum Viſitatorem. Joannes Florentinus Miniſteriatui renuntiaverat in manibus Commiſſariorum provinciæ: ſubſtituit Pontifex Antonium: *Admonet nos*, Kalendis Octobris. In Burgundia Arnulfum de Fonte a Benedicto XIII. deſtitutum, quia adhæſit Patribus Concilii Piſani, & electo ab eiſdem Pontifici, ſubſtitueratque Joannem de Cintibus, priſtinæ dignitati, ab eo novem annis alias exercitæ, Joannes Pontifex reſtituit: *Illa quæ pro perſonis*, VII. Idus Novembris. In Romania, Miniſtro carente, Marcum de Candia Slavum ad quinquennium deputavit: *Religionis zelus*, IV. Nonas Aprilis. Ejuſdem provinciæ Miniſter electus, & Fratres ſignificaverunt Pontifici ad Conventum Domus-candidæ in die feſto ſancti Franciſci multos confluere Græcos, ob magnam devotionem, quam gerebant erga eumdem ſanctum Inſtitutorem, atque Eccleſiaſticos regulares & ſeculares ejuſdem gentis cupere Miſſas, & divina officia eo die in templo Minorum ſecundum ritum, & conſuetudinem ſuam celebrare. Indulſit Pontifex, ut a primis Veſperis

Pontifex aliquos inſtituit Miniſtros *Ann.*1413. *n.*1.

uſque ad ſecundas ita facerent: *Juſtis & honeſtis*, IV. Nonas Aprilis. His ſimiles caſus multi quotidie tranſmittuntur a partibus Ultramarinis ad ſacram Congregationem de fide propaganda, quibus elucidandis diploma hoc non parum inſerviet. Alium denium invenio Miniſtrum, provinciæ, ut reor, Terræ-laboris, ſeu Neapolitanæ, Antonium a Taſſia, miſſum a Regina Joanna ad Ferdinandum Regem Aragoniæ, ut virum ſibi daret Joannem filium. Miniſtrum Generalem totius Ordinis hunc vocat Zurita, ſed errat; tunc enim præerat Antonius a Pireto.

Miniſter Neapolis legatus ad Regem Aragoniæ.

Zurita to.3. lib. 12. c.46.

VIII. Sacellanos ſuos plurimos inſtituit hoc anno Minoritas Joannes; ex quibus undecim connumeravi, quorum nomina, ne tædium pariam, prætermitto „ Suos etiam Capellanos inſtituit FF. Philippum Antonii: *Virtutibus clarens*, x. Kalendas Auguſti: Franciſcum Ducai: *Virtutibus clarens*, VIII. Kalendas Auguſti: Nicolaum Lemoel: *Virtutibus clarens*, „ Nonis Decembris: Albertum Bonſan: *Viriutibus clarens*, III. Idus Decembris: Nicolaum Dunielis: *Virtutibus clarens*, III. Kalendas Januarii: & Ulricum Redrojoz: *Virtutibus clarens*, III. Kalendas Januarii „ Epiſcopos creavit Albicaſtren. fratrem Willelmum Bodeke, per obitum Conradi, II. *Kalendas Aprilis*. Arien. in Candia, ſub Archiep. Cretenſi, fratrem Bertraminum de Seraphinis, virum nobilem, per tranſlationem Franchioni etiam Minoritæ, uti diximus, ad Milopotamen, III. *Kalendas Auguſti*. Franchiono huic, ante aliquot menſes tranſlato, invenio privilegia aliqua a Pontifice conceſſa *ſub quartum Nonas Aprilis*. Et Bertramino alia, *ſub annum* MCCCCXVIII. a Martino V. indulta, ut in aliquo Conventu ſui Ordinis provinciæ Januenſis commorari poſſet, dum in ſuo Epiſcopatu ab infidelibus occupato reſidere non liceret. Deinde anno MCCCCXXXVII. comperio in Cœnobio Caſtri-novi, Terdonenſis diœceſis vixiſſe, atque illud gubernaſſe, & beneficiis multis affeciſſe, de quo dabo in Regeſto, ſub illum annum Diploma. Sed corrupto nomine vocatur Bartholomæus. Franchionus autem obiit anno MCCCCXXXVII. Civitatis Caſtellanæ in provincia patrimonii ſancti Petri, Pontifici Romano immediate ſubjectæ, fratrem Joannem Georgium, per obitum Stephani, XIII. *Kalendas Octobris*. Julienen. ſive Jumen. fratrem Joannem Morin, per obitum Marci, IV. *Kalendas Julii*. Raplonen. ſive Rapoten. in Hibernia, ſub Archiep. Armacano, fratrem Robertum Mubire, per obitum Antonii, IV. *Kalendas Junii*, Tranquillien. fratrem Severinum, per obitum Joannis, XVII. *Kalendas Septembris*. Trapeſunden. Archiepiſcopum ad mare Euxinum, ſub Patriarcha Conſtantinopolitano fratrem Paulum Marklini, per obitum Nicolai de Gammidia, etiam Minoritæ, II. *Kalendas Februarii*. Miſſenen. in Germania ad Albim Fluvium, ſub Archiep. Magdeburgen. fratrem Joannem de Biſtreſtorp, per obitum fratris Nicolai, *die* x. *Julii*. Tripolitanum in Syria fratrem Simonem, per obitum Petri, V. *Kalendas Februarii*.

ADDITIO ALIORUM.

Fr. Willelmus Epiſcop. Albicaſtren.

Fr. Bertraminus Arien.

Ann. 1410. n. 14.

Fr. Joann. civit. Caſtellanæ.

Fr. Joan. Julien.

Fr. Rober. Rapoten.

Fr. Severin. Tranquillien.

Fr. Pauſ. Arch. Trapeſunden.

Fr. Joann. Epiſc. Miſſenen.

Fr. Simon. Tripolitan.

IX. Inchoatum hoc anno Concilium Conſtantienſe pro extinguendo ſchiſmate Pontificum, & comprimenda hæreſi Wicleffi Angli, & Joannis Huſs, ac Hieronymi Pragenſis, Boemorum, quæ longe lateque tamquam cancer ſerpebat, & multas excitabat turbas in Germania. In Bulla convocationis Concilii, per Joannem Pontificem data Laudæ, V. *Idus Decembris anni præteriti*, declarat ipſe, non tam novum hoc eſſe Concilium, quam continuationem Concilii Piſani, vel executionem decreti ab Alexandro V. in eodem editi, de generali Concilio iterum ſolemniter convocando, & propterea adveniente termino triennii, quo dictum Concilium continuandum ſtatuit, & prorogavit Alexander, ordinationem prædictam adimplere vo-

Inchoatur Concil. Conſtantien.

volens Joannes , Romæ Concilium indixit , ubi Wicleffi dogmata , & libri condemnati ſunt . Cum vero univerſi Principes cuperent ſchiſma extingui , & fluctuanti Eccleſiæ providere , egerunt inſtanter apud eumdem Pontificem , ut delecto loco tuto & commodo , communi orbis conſilio , tot malis & ſcandalis ultimum adhiberetur remedium . Ultra omnes circa hæc laboravit Sigiſmundus Romanorum , & Hungariæ Rex piiſſimus , cujus diligentia , & auctoritate factum eſt , ut in urbe Conſtantiæ, provinciæ Moguntinæ , & ad finem hujus anni Concilium a ſe prorogatum ſtatneret Joannes celebrandum . Hæc breviter ita indicavit hiſtoria Concilio præfixa : *Succeſſit*, inquit , *In locum Alexandri Joannes XXIII. qui de transferendo Concilio Piſano in commodiorem locum , ad quem tutus omnibus pateret acceſſus , ac de reſtituenda Eccleſia in priſtinum ſtatum , ſerio cœpit cogitare*. Habita tamdem fuit prima ſeſſio die Veneris , XVI. *menſis Novembris* , in qua lecta fuit Bulla prædicta , & deputati miniſtri , & officiales Concilii . Reliqua acta anno ſequenti proſequemur .

X. Adfuerunt hujus Concilii initiis in primis ipſe Joannes Pontifex , cum quindecim Cardinalibus , & Prælatis multis ; tum demum acceſſit in ipſa Nativitatis Dominicæ nocte Sigiſmundus Rex , & Barbara Regina , cum Regina Boſnenſi , Paulo poſt ſecuti illuſtriores omnes Germaniæ Principes , & aliorum Regum Oratores . Jacobus Caetanus in actis Concilii , & notis ſuis diariis , refert , quod detento ſub cuſtodia Joanne Huſs (licet ſalvum conductum accedendi haberet , ſalva tamen juſtitia) quia doctrinam Wicleffi in hoſpitio diſſeminaret , nec monitus deſiſtere vellet , die Sabbati prima menſis Decembris , de mandato Joannis Pontificis , & aſſenſu ſacri Collegii, ad examinandum hominem pertinaciſſimum, deputati fuerunt ex Cardinalibus quatnor , videlicet Petrus de Aliaco , & Guillelmus Philaſterii , Galli, Rainaldus de Brancatiis Neapolitanus , & Franciſcus Florentinus : ex Generalibus Ordinum frater Leonardus de Florentia Ordinis Prædicatorum Magiſter , & Antonius de Pireto Ordinis Minorum Miniſter ; quibus adjuncti ſunt alii ſex viri doctiſſimi . Quo tamen fructu , quidve actum circa viri perverſiſſimi dogmata , & perſonam , dicemus anno ſequenti .

Examinatores Joannis Huſs.

Inter hos Miniſter Generalis Ord. Minor.

XI. Hoc anno , *die* XVIII. *Martii* , prædicante de auguſtiſſimo Euchariſtiæ Sacramento quodam Minorita , in publica ſupplicatione Villæ Guadalfagiaræ, regni Caſtellæ , apparuit in cœlo ſupra caput ejus crux nivea fulgentiſſima , conſpicientibus univerſis , tam Chriſtianis , quam Hebræis , ex quibus plurimi intererant , & quatuor , vel quinque elapſis diebus , centum viginti duo , rejecta cæcitate Judaica , ad fidem Catholicam ſunt converſi . Per univerſam Hiſpaniam longe lateque mirabilis hujus apparitionis notitia diffuſa eſt , & Joannes Caſtellæ , ac Ferdinandus Aragoniæ Reges, miſſa forma Crucis per litteras conſuluerunt beatum Vincentium Ferrerium Ordinis Prædicatorum , virum ſanctiſſimum , ubique celeberrimum , qui , dato reſponſo , explicavit myſterioſam formam Crucis , & laudavit doctrinam prædicantis . Qui epiſtolas legere voluerit , conſulat Diagum in ſua hiſtoria Ordinis Prædicatorum Provinciæ Aragoniæ .

Prædicanti Minoritæ apparuit crux fulgentiſſima .

Diag.lib.2. c.64.

XII. Franciſcus Franciſci Tertii Ordinis , vulgo *Peccator* paſſim nuncupatus , obtento fundo , & dono a viro nobili Nicolao Roberti Davanzatis (de Rubio cognominat Gonzaga) Domicello Florentino prope fontem *della doccia* dictum, diœceſis Feſulanæ in Tuſcia, ædiculam ſancto Michaeli ſacram, & habitaculum ſibi, aliiſque ſociis conſtruxit ; uti ex Bulla, quam dabimus in Regeſto anno MCCCCXLI. aperte conſtabit . Illis decedentibus ſucceſſerunt Patres Conventuales , quibus cum minus arrideret , præfati Nicolai ſucceſ-

Gonz. in Prov. Tuſcia Con. 34. Conv. S. Michaelis prope Feſulas .

ſo-

ſores, ad quos juspatronatus ſpectabat, dederunt Obſervantibus. Hi edito decreto in plenis Comitiis *anno* MCCCCLXXXIII. *die* XVIII. *Aprilis*, Vicario Provinciæ fratri Franciſco Aretino, domum acceptarunt, ſed aliquando dimiſerunt, iterumque reaſſumpſerunt. Obiit hoc in loco frater Petrus de Scarparia plenus dierum, & meritorum, ſanctæ opinionis in populo. Celebratur VI. *Martii*, feſtum conſecrationis Eccleſiæ, a quo tamen facta ſit, ignoratur.

Conv. Mazyri. Rodul. fol. 281. & 282.

Conv. Zeretan.

XIII. In Provincia Siciliæ, & Cuſtodia Agrigentina Patrum Conventualium refert Rodulphus hoc anno conceſſum Fratribus Conventum ſancti Mazyri in loco aſperrimo, & montium cacumine. Similiter in Cuſtodia Drepani ait inchoatum Conventum Zeretanæ, de quibus nihil aliud memorabile occurrit.

Gonz. in Prov. Franciæ Pariſ. Conv. 2.

Conv. Varennarum.

XIV. Ludovicus a Barro (apud Gonzagam corrupte a Baroduce) Cardinalis Portuenſis, Caroli Francorum Regis conſanguineus, hoc anno inchoavit Fratribus Regularis Obſervantiæ Conventum ad Occidentalem plagam extra muros oppidi Varennarum, diœceſis Remenſis. Sequenti anno hoc factum ait Gonzaga, conceſſamque facultatem tunc a Joanne XXIII. dato diplomate Bononiæ II. *Idus Septembris*. Sed Joannes ante menſem Septembrem anni ſequentis Pontificatu abrogatus eſt, & carcere detentus, non potuit amplius dare diplomata. Hoc anno *Kalendis Octobris*. Bononia Conſtantiam deceſſit, proinde dicendum eſt, hoc anno facultatem conceſſiſſe. Adde quod in decreto Synodi Conſtantienſis dato IX. *Kalendas Octobris* anni ſequentis in ſavorem Fratrum Obſervantum, hujus Conventus inter alios mentio habetur: oportuit ergo hoc anno fuiſſe fabricatum. Brevi tamen tempore eo loco duravit, nam anno MCCCCXVII. translatus eſt ab eodem Cardinale ad ejuſdem oppidi partem Orientalem, translationem confirmante Martino V. Conſtantiæ. III. *Nonas Januarii*, anno, inquit Gonzaga, ſui Pontificatus quinto. Sed adhuc ſub illo tempore Martinus non erat Papa, qui non niſi in menſe Novembri, die ſancti Martini illius anni, aſſumptus eſt ad Pontificatum. Diploma datum eſt anno ſequenti, videlicet MCCCCXVIII. ſub quo nos illud in Regeſto ponemus. Error ergo in numeros irrepſit. Eccleſiam conſecravit ipſe Cardinalis fundator, ſub nomine *ſancti Joannis Baptiſtæ*, Dominica quarta poſt Paſcha.

Conc. Conſtant. ſeſſ. 19.

Conv. Fontiniaci.

Idem in Prov. Turoniæ Pictav. Conv. 5.

Monum. MSS. ejuſd. Prov.

XV. In eodem decreto Synodi Conſtantienſis numeratur inter Conventus Fratrum Obſervantum alius, *Fontiniaci Comitis* dictus, diœceſis Maleacenſis in Pictavia, conſtructus per nobiles dominos *des Ardennes*, incerto tamen tempore, quia deperditis omnibus monumentis, & Conventu quinquies deſtructo per hæreticos, nihil potuit certo conſtare. Ante hanc calamitatem inſignis erat Conventus, & doctiſſimorum virorum ferax. Conſiderans autem Dominus Baro *de Vignolles* nimiam vicinitatem Conventus ad muros Civitatis, cauſam fuiſſe ut toties deſtrueretur, maxime tempore bellorum, ſitum remotiorem ab urbe Fratribus conceſſit, in quo pulcherrimam ædificarunt domum, liberalitate nobilium, & oppidanorum, rem promovente, indefeſſo ſtudio fratre Franciſco Michonio.

Conv. Cerbon.

XVI. In Vicaria Boſnæ extructus hoc anno Conventus juxta Eccleſiam beatæ Mariæ de Novigrado, Cerbonienſis diœceſis, per nobilem virum Nicolaum Vegle, Seniæ Comitem, conceſſa facultate per Joannem Pontificem Bononiæ *Idibus Junii*. Scripta epiſtola ad Epiſcopum Segnienſem. Neſcio an hic ille Conventus, quem ſub nomine *Novi-Caſtri* numerat Rodulphus in Dulemnæ Cuſtodia.

XVII. Conceſſit etiam Joannes Pontiſex, antequam Bononia decederet,

ret, Miniſtro, & Fratribus Provinciæ Hiberniæ, ut tres domos, quæ eis ex pia largitione fidelium offerebantur, erigere, & admittere poſſent, unam videlicet in diœceſi Fernen. apud *Thacineling*, ſecundam in diœceſi Clonfertenſi apud *Clochin Cantualaig* in parochia de *Kyllconnaynne*, & tertiam in eadem diœceſis in *Myleſinna*: *Sacræ Religionis*. IV. *Nonas Julii*. Duas poſteriores ædes reipſa conſtructas invenio, de quibus nunc agam, primam inter monumenta Hibernica ad me tranſmiſſa non comperio. „ Item conceſſit fratri Antonio Elzogeler poſſe ab Ordine noſtro ad Benedictinum „ tranſire: *Religionis zelus* II. Kal. Maii. ADDITIO ALIORUM.

XVIII. Kyllconnaynnenſis Conventus conſtructus eſt in Comitatu Galviæ, loco rurali in via, qua itur Athlonia Galviam, per nobilem dominum Guillelmum magnum O Really, quem liber Capitularis ipſius ædis obiiſſe refert anno MCCCCXX. die XXIX. Octobris: *fuitque*, inquit, *vir magni nominis apud Hibernos, & principalis fundator Conventus*. Domum prius poſſederunt Patres Conventuales, a quibus tranſivit ad Obſervantes procurante domino Malachia OReały, qui obiit anno MCCCCLXIV. *die XIX. Aprilis*. Structura Conventus firma eſt & ſolida, perſeveratque adhuc bene compactum ædificium, licet obvium ſit, & ſubjectum valde Anglorum & hæreticorum incurſionibus, ſtationibuſque militum, Deo patentibus ſignis animadvertente in ædis violatores. Vixerunt hic piiſſimi Viri, inter quos commendantur frater Ferallus mac Egan, a doctrina, a prudentia, ab aſſidua oratione, & veneratione in populo; & frater Philippus Cluan, ab humilitate, pietate, & ſingulari diſcretione.

Conv. Kylconnaynen. Monum. MSS. Prov. Hibern.

Ferallus mac Egan. Philippus Cluan.

XIX. Conventus Myleſinnenſis in provincia Connaciæ, ſed in confinibus Momoniæ, & Lageniæ, prope flumen magnum Synnæ, frequenti navigio, & piſcium abundantia celebre; conſtructus per illuſtrem Dom. O Maddin; nunc autem oppidum & Conventus ſunt in poteſtate Comitis de Clan-Ricard. Diruto majori ex parte ædificio, a longo tempore Fratres illic non habitabant, etſi opportuniſſimus ſit locus, ut inde commercium frequens, & facile habeatur cum reliquis Provinciæ Conventibus, quare reddita Eccleſiæ pace, ſtudium numeroſum poſſet illic inſtitui.

Conv. Myleſinnen. Ex iiſdem monumen.

XX. Monaſteriis aliquot Clariſſarum hoc anno privilegia conceſſit Joannes. Pragenſi, ne amplius poſſent nobiles mulieres ſeculares, aliæve perſonæ ſepta ingredi Monaſterii, per quas paulatim relaxabatur diſciplina: *Diſpoſitione divina*. Idibus Junii. Bruſſordii, Norvicen. diœceſis in Anglia confirmavit unionem parochialis Eccleſiæ de Suton, alias factam ex auctoritate Bonifacii IX. *Paſtoralis officii*. IV. Kalend. Octobris. Florentino ſanctæ Mariæ Montis-Domini, amplioribus clauſulis ratam habuit unionem a ſe conceſſam Eccleſiæ parochialis ſanctæ Juſtæ de Monte-Albano, Piſtorien. diœceſis: *Sacræ Religionis zelus*. X. Kalendas Auguſti. Januen. ſancti Pauli, ne Moniales transferri poſſent ad alia quæcumque Monaſteria, ſub quovis prætextu, niſi in Ordinis ſanctæ Claræ, vel in novorum Monaſteriorum ejuſdem Ordinis cederet augmentum: *Diſpoſitione divina*. VII. Idus Maii. Eidem ut poſſit eligere in Viſitatorem, quem vellet ex Ordine Minorum, tenereturque Miniſter Generalis eumdem concedere: *Etſi ex ſuſceptæ ſervitutis officio*. VII. Idus Maii. Similiter, ut Presbyterum, qui Miſſas legat, & divina celebret officia, pro Sororum arbitrio poſſit aſſumere: *Digna reddimur attentione*. VII. Idus Maii.

XXI. Rogante Antonio Pireto Generali Miniſtro, confirmavit litteras Alexandri V. quibus omnem ſciſſuram, varietatem habitus, & conſtructionem novorum Conventuum, qui non ſubeſſent integre Miniſtris Provin-

cia-

cialibus, aliaque hujus generis prohibebat: *His quæ pro ſtatu pacifico*. v. Kalend. Auguſti. Hæ ſunt illæ Alexandri litteræ, quas Concilium Conſtantienſe revocavit, in favorem novæ reformationis Gallicanæ, uti anno ſequenti dicemus. In regno Svetiæ judices conſtituit, qui controverſias circa Confeſsiones excipiendas, conciones habendas ad populum, & ſepulturas, pacifice componerent: *Frequentes hactenus*. v. Kalend. Septembris. Fratribus Terræ ſanctæ omnia confirmavit privilegia, vel a Pontificibus, vel a Principibus conceſſa: *Cum a nobis petitur*. iv. Kalend. Julii. „ In-

ADDITIO ALIORUM. „ dulgentias etiam largitus eſt Viſitantibus Eccleſias Conventus Minorum „ Caſtri Kuſmartonalis Iſuſtach, Janrien. diœceſis: *Dilectos filios*. iv. Kalend. Martii; & Monaſterii Monialium Montis Marſani, Aduren. diœ- „ ceſis: *Licet is*. x. Kalend. Octobris.

XXII. Sororibus Tertii Ordinis oppidi Delfenſis, diœceſis Trajectenſis, confirmavit oratorium, a piis viris pro ipſis conſtructum, & a Friderico Epiſcopo Trajectenſi conſecratum, aliaque privilegia adjecit: *Speciosus forma*. ii. Kalend. Aprilis. Declaravit votum caſtitatis a Fratribus & Sororibus Tertii Ordinis conventualiter viventium ſolemne, & perſonas ipſas reputandas Eccleſiaſticas: *Paſtoralis officii cura*. ii. Kalendas Aprilis. Declaravit ſpectare ad Fratres Minores viſitationem Fratrum, & Sororum Tertii Ordinis ſancti Franciſci, ex ordinatione Innocentii IV. & conſilio Nicolai IV. *Cum de privilegiis*. xvi. Kalend. Junii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ Pontificiæ. „ A Joanne Pontifice nonnullas emanaſſe litteras comperio, ut de eli- „ gendis Confeſſoribus a noſtris: *Provenientes ex veſtræ &c.* Idibus

Indic. ex copia. „ Januarii: pro fratre Martino de Mutina circa ejus tranſitum ad Benedicti- „ nos: *Humilis &c.* iv. Nonas Julii. Fratri etiam Matthæo de Ulmo, „ ſicut etiam fratri Joanni Parenti, ſub eodem die vi. Junii datis brevi- „ bus: *Religionis zelus &c.* ſimilem tranſitum ad Benedictinos indulſit; „ & paulo poſt, ſcilicet vii. Idus Julii fratri Dionyſio de Modena. Fra- „ tribus vero Martino de Mutina prædicto, & Franciſco Ducio duas bene- „ ficiales litteras incipien. *Religionis zelus &c.* direxit, primam iv. Nonas „ Julii; & alteram viii. Kal. Auguſti. Scripſit denique ad fratrem Richar- „ dum Mulio pro exemptionibus: *His qui relictis &c.* vi. Idus Septembris.

ARGUMENTUM.

In Concilio Conſtantienſi abrogatur Pontificatus Joannes, deinde cedit Gregorius, Benedicto in ſuo gradu pertinaciter ſiſtente. Joannes Huſs condemnatur & comburitur. Favet Concilium novæ reformationi Ordinis Minorum. Henricus Daniæ Princeps moritur. Floret Urbini beatus Petrus Hiſpanus: Recenſentur Epiſcopi. Beatus Albertus Sartianus tranſit ad familiam Obſervantum. Hoc genus Inſtituti maiores capit vires, & multiplicantur domicilia.

I. Reassumptis conſeſſibus, Patres Concilii Conſtantienſis habuerunt hoc anno ſecundam ſeſſionem, die Martis iii. Martii, & continuatis actis, aliis octodecim ſeſſionibus, eiſque ad xxi. Novembris, quo celebrata eſt vigeſima, ſolerter tractatum eſt de Eccleſiæ unione, per abdicatio-

tionem Joannis Pontificis, & competitorum; necnon de fidei integritate contra errores Joannis Huſs, & ſequacium. Joannes Pontifex ſibi timens, quod in itinere illi prædictum fuit, ne cum Pontifex Conſtantiam accederet, privatus recederet, die xx. Martii hora nocturna, depoſito habitu Pontificio, clam diſceſſit, & fautore Duce Auſtrio Friderico, abiit in oppidum *Schaffuſen*, inde in *Loſenberg*, demum *Friburgum*. Inde revocatus eſt, & retractus per eumdem Fridericum ad Cellam Rodulphi. Tamdem curante Joannes abrogatur Pontificatu. Concilio, captus, & in cuſtodia detentus eſt prope Conſtantiam. Deinde variis ſeſſionibus diſcuſſa ejus cauſa, objectiſque variis criminibus, communi Concilii ſententia e ſuo gradu dejectus eſt die xxix. Maii, ipſo approbante, & admittente ſententiam, ſibi a commiſſariis die ſequenti lectam, & exhibitam. Poſt hæc ductus eſt die Lunæ iii. Junii ad palatium Epiſcopi Conſtantienſis dimidia leuca diſtans a civitate, die quinto ejuſdem menſis, familiares omnes ablegati ſunt, & ipſe ductus Heydelbergam, traditus eſt Cuſtodiæ Ducis Bavariæ. Inde poſt triennium, pecuniis Martini V. ſucceſſoris redemptus, Florentiam venit, ſeque ad Martini pedes ſupplex abjecit, a quo benigne exceptus, & in Cardinalium Collegium cooptatus, paulo poſt in eadem urbe morbo conſumptus eſt, xi. *Kalend. Januari anno* mccccxix. & magna funeris pompa in ſancti Joannis Templo ſepultus. Magnum certe erat fortunæ ludibrium, & ingens rerum viciſſitudo videre in fugitivi hominis forma, lacrymabundum, genuflexum, & ad ſui olim ſubditi pedes procumbentem, eum cui Principes, Reges, Imperatorque ipſe non modo paruerant, verumetiam cujus pedes venerabundi conſueverant deoſculari, quique multos ad Cardinalatus honorem evexerat, etiam eorum qui tunc Martino aſſidebant.

II. Gregorius XII. paucis diebus poſt Joannis abdicationem, ut erat vir Gregorius per Internuncios deponit Pontificatum. bonus, & naturæ mitioris, cum miſerum Eccleſiæ ſtatum videret, Religione obſtrictus Joannem Dominicum, Cardinalem Raguſinum, Ordinis Prædicatorum, qui ei perpetuo adhæſerat, & Carolum Malateſtam, virum clariſſimum Conſtantiam miſit, nec ſolum auctoritatem ſuam interpoſuit, ac per Legatos Synodum, ſuo nomine comprobavit; verum etiam per eumdem Carolum, cui hanc rem totam commiſit, magna omnium approbatione. iv. *Nonas Julii* Pontificatum depoſuit. Accepit ex ea re Concilium eximiam voluptatem, cum videret duas jam partes inter ſe conjunctas, & Gregorium Cardinalium Decanum, Epiſcopum Oſtienſem, atque agri Piceni Legatum perpetuum inſtituit, & Cardinales ſex ei adherentes in ceterorum collegium aſcripſit, cunctis ejus actibus confirmatis. Obiit poſt biennium anno mccccxvii. ante creatum Martinum V. ſepultuſque eſt Recineti in Eccleſia Cathedrali.

III. Tertium ſupererat hujus monſtri caput, omnium pernicioſiſſimum, Petrus de Luna, ſive Benedictus XIII. Patres dum longa experientia honoris avidum, & ultra modum elati animi cognoſcerent, neque facile ceſſurum ſuſpicarentur, omnes nervos in eo contenderunt, ut pertinacem animum expugnarent. Quare cum ſumma eſſet eo tempore Sigiſmundi Imperatoris Agitur cum Benedicto ut velit cedere. auctoritas, Synodus magnopere rogavit, ut Eccleſiæ ſuſciperet patrocinium, atque ipſemet cum Legatis Concili Benedictum adiret, & ad officium cohortaretur; quod ſi obtinere non poſſet, Ferdinandum ſaltem Aragoniæ Regem, qui præter ceteros Benedicto favebat, & alios, qui tamquam verum Pontificem venerabantur, ab illo avertere, atque ad delendam illam inſignem maculam, & ad Eccleſiam uno omnium conſenſu in antiquum ſtatum reſtituendam conaretur impellere. Fecit, abiit, magno ſuo incommodo

Digitized by Google

Sed fruſtra.

Perpinianum pervenit. Apud Minores hoſpitio exceptus, multis initis colloquiis, & oblatis conditionibus Benedicto, cum nihil præter tergiverſationes & verba extorquere poſſet, & Benedictus clam ſe ſubduxiſſet in arcem Peniſcollæ munitiſſimam, ſaltem hoc egit, ut ab omnibus ſibi ſubditis derelinqueretur; reque communicata cum aliis Regibus & Principibus, qui Benedicti partes ſequebantur, prope omnes in ſuam ſententiam duxit, omniumque nomine miſſi ſunt legati Narbonam, ubi Sigiſmundus rei exitum ſperabat, deinde ad ipſum Concilium.

IV. Nihil intentatum reliquit Ferdinandus Rex, qui jam ſuperiori anno hominis probavit duritiam, quam nullo modo flectere, aut frangere potuit, apud Morellæ oppidum, quo convenerunt, admiſſo etiam ſanctiore conſeſſu hominum ſelectiſſimorum, inter quos frater Ferdinandus Illeſcas, Joanni olim Caſtellæ Regi, Ferdinandi genitori, a ſacris Confeſſionibus, de quo nos egimus ſuperius. Cum vero nihil impetraret, nihilque amplius Benedictus de abdicatione, aut de Synodo audire voluiſſet, Legatique Alphonſi Regis, qui in locum patris Ferdinandi, nuper demortui, ſucceſſerat, ac deinceps aliorum Regum, Conſtantiam veniſſent, communi omnium conſenſu, cum videretur ſchiſma magna ex parte ſublatum, cœptum eſt de cauſa Benedicti cognoſci. In jus vocatus contempſit tum Synodum, tum ejus edictum, neque unquam adduci potuit, ut adeſſet, aut quidpiam reſponderet. Quare Synodus hominis inſolentiam graviter ferens, ſervata omni ex parte judiciorum forma, in eum animadvertit, ſententiaque lata de variis criminibus damnatum, atque anathemate mulctatum, omnino de Pontificatu dejecit, anno MCCCCXVII. ad VII. Kal. Auguſti. Ille nihilominus uſque ad ultimum vitæ ſpiritum in ſua obſtinatione permanens, duobus dumtaxat adhærentibus Cardinalibus, obiit menſe Septembri anno MCCCCXXIV. Anti-Pontificatus trigeſimo; ſepultus in eadem Peninſulæ, ſive Peniſcollæ arce: deinde translatus Iglueccam Aragoniæ oppidum, ubi profano loco intra arcem ejus corpus, adhuc inregrum, conſpicitur.

Anno 1398. n. 3.

V. Aliud Patrum ſtudium hoc anno eo tendebat, ut comprimerent Huſſitarum hæreſim, quæ ultra XX. M. hominum infecerat in Boemia. Modis omnibus tentatum eſt ipſum hæreſiarcham ad ſaniorem mentem reducere: ſed cum nihil proficeretur, & ille hoc anno Dominica tertia Quadrageſimæ, in curru ruſticano ſtraminibus undique tectus clam Conſtantia diſcederet, in fuga deprehenſus eſt. In urbem reductus, atque inter populi commotionem elapſus, dum ſecundo fugam tentaret, in Epiſcopium ad Palatium Apoſtolicum ductus, ibi diebus octo aſſervatus, ac diligenter cuſtoditus, tamdem in Monaſterio Minorum munitiori cuſtodiæ mancipatur. Conveniebant ad eum, in loco honeſto clementer detentum, Concilii Commiſſarii, Cardinales etiam, & Epiſcopi, ut potiora ſuaderent; inter omnes vero frequentius frater Didacus Minorita gente Caſtellanus: *magnus*, inquit Zurita, *Doctor, & ſolemnis Magiſter in Theologia, cui commiſſum erat, ut rationum, & ſacræ doctrinæ pondere, errantem in viam reduceret veritatis.* Tanti fuit ut in multis convinceret, & in aliis vel nolentem cogeret fateri veritatem, præſertim circa auguſtiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum. Tamdem examinatis Joannis Wicleffi erroribus, quos Huſs defendebat, iiſque cum auctoris memoria condemnatis, ad defenſorem converſum eſt, quos cum tueri potius, quam veram Eccleſiæ doctrinam ſequi mallet, licet in principio ſe aſſentiri Synodo velle dixiſſet, atque in ſuis erroribus pertinaciter hæreret, perorante die VIII. Junii contra ipſum ex ma-

Proceditur contra Joann. Huſs. *Cochl. de Huſſitis lib. 2.*

Fr. Didacus Caſtellanus. *Zurita cit. c. 47. Ulric. de Concil. Conſtant. hiſtor. Teuton.*

magno, quo ferebatur in fidei puritatem affectu, ipſo Imperatore Sigiſmundo, in refectorio Fratrum Minorum Conſtantiæ, quo Patres Concilii convenerant, tamquam hæreſiarcha condemnatus eſt, & mox vivus exuſtus VI. menſis Julii, in octava SS. Petri & Pauli Apoſtolorum. Ejus ſocii Hieronymi Pragenſis judicium ſimile referemus anno ſequenti. *Vivus combuſtur.*

VI. Sub hoc tempus erant contentiones, & ſchiſmata inter Fratres in Gallia, ægre ferentibus Miniſtris Provincialibus, ut per novam illam reformationem ſubtraherentur eorum juriſdictioni aliquot Conventus in provinciis Franciæ, Burgundiæ, & Turoniæ, quibus Benedictus XIII. dum auctoritate fungebatur in Gallia, & frater Angelus, deinde Joannes Bardolinus Pſeudo-Miniſtri Generales exemptionem conceſſerunt, ut ſecundum ſua peculiaria ſtatuta viverent, ſub obedientia fratris Thomæ de Curte * Vicarii Provincialis, a ſe inſtituti, uti ſuperius diximus. Ut morem gereret Miniſtris, Antonius a Pireto Ordinis Primicerius, & majori præcaveret ſchiſmati in Religione, etſi alias huic reformationi faveret, egit cum Alexandro V. ut revocarentur indulta Benedicti & Bardolini, & ſubmitterentur in omnibus hi Fratres ſtrictioris Obſervantiæ Miniſtris Provincialibus, neque ullum ad ſuum ſodalitium abſque eorum licentia admitterent, & omne veſtis diſcrimen ablegarent. Conceſſit hæc, uti retulimus, Alexander, quippe ſub laxiori diſciplina educatus, & diploma partim confirmavit Joannes ſucceſſor. Hinc turbæ, & ſcandala, Miniſtris diſſipantibus novellum hoc vitæ genus, inceptoribus, & ſectatoribus conſervare cupientibus. Re delata ad Joannem XXIII. ex conſilio Jordani Protectoris, & partium conſenſu dedit Fratribus Obſervantibus ſecundum Vicarium N. de Britannia. Sed Provinciales Miniſtri variis artibus demum obtinuerunt etiam hunc revocari, & fratres Obſervantes a prædicatione ſuſpendi. Tamdem deductis tumultibus ad Patres Concilii Conſtantienſis, & propoſitis multis querelis, quæ habentur in monumentis Ordinis, commiſſa fuit cauſa prædicto Jordano Cardinali Protectori, Epiſcopo Albanenſi, & Petro Aliaco Cardinali Cameracenſi, aliiſque doctis, & probis viris, qui valde propenderunt in partem ſtrictioris vitæ profeſsorum: tamdemque ex decreto Concilii *Seſſ.* 19. edita eſt hæc conſtitutio.

Diſſenſio in Gallia inter Convent. & Obſervantes.
** Al. de Curia.*
Ann. 1388. n. 5.
Ann. 1409. n. 14.
Firmam. 3. ordin. par. 1. fol. 151.

Dilectis Eccleſiæ filiis, Generali, & Provincialibus Miniſtris, Cuſtodibus, ceteriſque Ordinis Minorum profeſſoribus, ſalutem & omnipotentis Dei benedictionem.

VII. *Supplicationibus perſonarum, quæ voto religionis ſunt adſtrictæ, illis præſertim libenter annuimus, quas ad finem tendere conſpicimus, per quem perſonæ ipſæ, ſub placida tranquillitate, juxta ſuam profeſſionem quieſcant, ac ſedulum & tranquillum in humilitatis ſpiritu Domino reddere valeant famulatum. Nuper ſiquidem ſupplicatio pro parte religioſorum virorum, Guardianorum, & Fratrum veſtri Ordinis, Conventuum videlicet Sagienſis, de ſancto Audomaro, Morinenſis diæceſis, de Varennis, Remenſis, de Dola, Binſuntin. de la Valle, Cenomanenſis, de Elicio, Nannetenſis, de Ambaſia, Turonenſis, de ſancto Joanne Angeliacenſi, Xantonenſis, de Bercorio, de Toleto, & de Fontiniaco communitatis, Maleacenſis diæceſis, infra provincias Franciæ, Burgundiæ, & Turonenſem, juxta modum dicti Ordinis exiſtentium, nobis humiliter præſentata continebat, quod, divina cooperante clementia, temporibus his noviſſimis Regularis Obſervantia veſtri jam dicti Ordinis in præfatis Conventibus inceperat vigere,* *Decretum Concilii in favorem Obſervantum.*

ſed variis obſtantibus impedimentis per Miniſtros, & Cuſtodes illarum provinciarum eis præſtitis, in ipſa ſtricta Obſervantia non mediocriter impediebantur, quorum impedimentorum occaſione multa ſcandala pullulabant: humiliter & devote ſupplicantes, quatenus eis de remedio opportuno providere dignaremur. Nos igitur eorum ſupplicationibus, tamquam juſtis, benigne annuentes, cupienteſque multa ſcandala veſtri Ordinis tollere, atque unitate in eo conſervata, Fratres in pacis dulcedine conſervare, ſtatuimus & decernimus eiſdem ſupplicationibus fore providendum, & de facto tenore præſentium eis providemus, juxta formam per Reverendiſſimos Patres Dominos, videlicet Jordanum Epiſcopum Albanenſem de Urſinis, ipſius Ordinis protectorem, & Petrum tituli ſancti Chryſogoni Presbyterum Cardinalem Cameracenſem, vulgariter nuncupatos, S. R. E. Cardinales, & alios ex parte hujus ſacri Concilii ſuper hoc deputatos, ſpecialiter aviſatam, ordinatam, & traditam, atque per religioſum virum fratrem Joannem Rota in ſacra pagina profeſſorem, & Vicarium Miniſtri Generalis antedicti, una cum aliis pluribus Magiſtris, & diſcretis Patribus ipſius Ordinis ex una parte, & Fratres prænominatos Conventus repræſentantes ex alia concordatam, videlicet quod Fratres Conventuum prædictorum de cetero, & quouſque aliud ſuper hoc per ſacrum Concilium generale fuerit Ordinatum, poſſint & valeant quilibet in ſua provincia eligere de ſua ſtricta Obſervantia unum Fratrem idoneum, quem in ſcriptis Miniſtro illius provinciæ præſentatum, ipſum dictus Miniſter infra triduum poſt hujuſmodi præſentationem ſuum Vicarium conſtituere debeat ad ipſos regendum in ſolidum, loco & vice ejus, & eis providendum in omnibus quibuſcumque, & ipſis modis, quibus ipſe Miniſter Provincialis etiam providere poteſt; ita quod de ipſorum Fratrum regimine in nullo poſſint ſe intromittere dicti Provinciales vel Cuſtodes, ſed ad ipſos Vicarios cura & correctio eorum omnino pertineat, excepto quod ad ſuæ ſuperioritatis cognitionem Miniſter Provincialis ipſos poſſit, ſi voluerit, viſitare in propria perſona, & tunc punire de conſenſu majorum, & diſcretorum Conventus, in quo fiet hæc viſitatio, quidquid punitione dignum repererit; quem ſi conſtituere renuerit modo prædicto, ex tunc conſtitutio ejuſdem præſentati ad Vicarium Miniſtri Generalis inferius annotatum devolvatur, & pertineat abſolute. Qui quidem Vicarii hujuſmodi trium Provincialium poſſint & debeant una cum Fratribus diſcretis ſibi ſubditis, forma ſolita in electionibus Ordinis ſervata, inſimul eligere inter ſe unum alium Fratrem ad hoc ſufficientem & idoneum, pro eorumdem Vicariorum correctione, & totius hujus ſtrictæ Obſervantiæ in prædictis Provinciis meliori regimine, quem per eos in ſcriptis Miniſtro Generali Ordinis, qui erit pro tempore, humiliter præſentatum, ipſum Miniſter ſuper illos ſuum Vicarium conſtituere infra triduum poſt illam præſentationem benigne debeat, & caritative: alioquin ipſo triduo tranſacto, ſit, & habeatur Vicarius ipſius Generalis, auctoritate ipſius ſacri Concilii conſtitutus. Qui quidem Vicarius Generalis in ſua congregatione, vel alias ſolus debeat, & poſſit Vicarios prætactos (quoties opus erit) punire, & ipſis, ac Fratribus aliis ſibi ſubditis providere in omnibus quibuſcumque caſibus, quibus Miniſter Generalis eis potuiſſet providere, ne ipſos, ut ſæpius contingit, quoties Generali Miniſtro indigent, longius oporteat evagari. Et pro hac vice primaria conſtituimus in præfatum Generalis Miniſtri Vicarium fratrem Nicolaum Radulphi, apud nos de hac Obſervantia laudabili, ac diligentia ſolerti multipliciter commendatum, quem volumus poſſe deponi, quoties Vicariis, & aliis Fratribus diſcretis ſæpe dictis videbitur expedire. Poſſit tamen Generalis Miniſter, qui eſt, & qui erit pro tem-

tempore, ipſos Fratres, & Conventus in ſua perſona, quoties voluerit, viſitare, prælibato Vicario non obſtante, & punire, ſi quid in dicta viſitatione puniendum repererit, ſicut moris eſt in Ordine, & alias facere conſuevit. Verumtamen non intendimus quod prædicti Vicarii, propter mortem, depoſitionem, ſeu mutationem illorum, quorum vice funguntur, poſſint a ſuis officiis removeri, vel in eis impediri, niſi ſuper hoc aſſenſus majorum, & diſcretorum ſibi ſubditorum, prias intervenerit, ad quos ſemper eot deponere, & alios eligere, antedictis Generali, Provincialibuſque Miniſtris præſentare modo, & forma præmiſſis (quoties fuerit opportunum) volumus & decernimas pertinere. Inſuper poſſit, & debeat ipſe Generalis Vicarius & ſui ſacceſſores, Conventus ſibi pro tempore ſubditos ad ſtatum dictæ ſtrictæ Obſervantiæ conſonum, juxta declarationes, & ſtatuta Sedis Apoſtolicæ, & Ordinis reducere, tollendo quaſcumque ſuperfluitates, ſive ſint in rebus mobilibus, ſive immobilibus, quantum fieri poterit bono modo, habito ſemper conſilio majorum, & diſcretorum ſibi obedientium, eligendo (ſi opus fuerit) aliquos fideles, qai ipſat ſuperfluitates auctoritate hujus ſacri Concilii vendant, commutent, aut alias in piis operibus convertant. Inſuper ſtataimus, quod omnes & ſinguli Conventus prædictarum Provinciarum, quoties majori, vel ſaniori parti Fratrum in eis exiſtentium placuerit, ad hanc ſtrictam Obſervantiam ſe reducere, & Vicariis antedictis ſe ſubdere, hoc libere facere poſſint, & etiam ſinguli Fratres cujuslibet Conventas dicti Ordinis, contradictione cujuſcumque non obſtante, a quoram Vicariorum obedientia, & ſubjectione nallus exire poſſit ſine ſpeciali licentia Vicarii Generalis antedicti. Non tamen per hoc intendimus, quin Fratres, & Conventus, qui voluerint, poſſint ſecandum h'uc ſtrictam Obſervantiam vivere, manendo etiam immediate ſub cura Miniſtrorum Provincialium, exceptis tantum prænominatis Conventibus, & Conventu de Mirabello, Pictavienſis diæceſis, quem velumas expreſſe, & ordinamus curæ, & regimini prædictorum Vicariorum ſubeſſe; & ex cauſa, ut ſicut in eo hæc ſtricta Obſervantia regularis in partibus illis ſumpſit exordium, ita in illo, tamquam in aliorum ſpeculo, ſemper eluceſcat. Ceterum cum juxta ſententiam Sapientis, Volatilia ad ſibi ſimilia libenter conveniant, ſtatuimus qaod Eccl. 27. 10. *quando Fratres hujaſmodi Obſervantiæ peregrinationis ſtudio, vel alias per mundum proficiſcuntur, ad loca Conventus communitatis Ordinis declinent, ſi voluerint; ad alia vero loca Fratrum in Obſervantia ſibi ſimilium, ſemper declinare teneantur, juxta quod in ſtatutis Ordinis continetur. Inſuper quilibet Provincialis Miniſter Provinciarum præmiſſaram Vicario Generali ſæpedicto pro præſenti duos Conventus in ſaa provincia fideliter aſſignet, aptos ad manendum, munitos libris, & aliis rebus pro cultu divino, qaoties ab eodem Vicario per litteras, aut alias in ſuo provinciali Capitulo fuerit requiſitus, eligendos per ipſum Provincialem; ita quod propter hanc aſſignationem mobilia quæcumque dictis Conventibus pertinentia, quomodocumque ſint, non debeant abigi, ſeu ſegregari, ſecundum diſpoſitionem Cardinalis Protectoris veſtri Ordinis. Et ſi contigerit quod Miniſtri Provinciales, & Cuſtodes, vel alii expulerint, vel ejecerint Fratres hujuſmodi Obſervantiæ ab aliquo, ſeu aliquibus Conventaum prænominatorum a qaindecim menſibus citra violenter, & alios loco eorum ibidem collocaverint, vel mobilia ad ipſos Conventus, vel aliquem ipſorum ſpectantia deportaverint: volumus & mandamus diſtricte, prædictos Fratres indilate recedere, & exire a dicto Conventu, mandantes tenore præſentium prælibato Vicario Generali, quatenus, auctoritate noſtra omnibus modis, quibus fieri poterit honeſte, & licite,*

ipſos

ipſos exire, & prædicta bona reſtituere compellat per cenſuras Eccleſiaſticas, & alios Fratres, & ſubditos ſuos ibidem de novo collocando, omnibus quibuſcumque diſtricte prohibendo, ne quis eum ſuper hoc impedire præſumat ſub excommunicationis pœna, ſed magis ei præbeat unuſquiſque ſuper hoc requiſitus per ipſum potius auxilium, & juvamen. Statuentes ulterius, ne deinceps Fratres hujuſmodi ſtrictæ Obſervantiæ fiant Capellani honoris, vel maneant continuo in domibus ſecularium, cauſa confeſſionis, vel alia, citra tamen aliorum Fratrum veſtri Ordinis præjudicium, ne forſan fræno obedientiæ laxato, vel profana converſatione, fervor devotionis eorum tepeſcat. Præcipimus inſuper, & mandamus diſtricte, in virtute ſanctæ obedientiæ, omnibus & ſingulis Fratribus Conventuum prædictorum, & aliis in futurum ſub cura, & regimine prætactorum Vicariorum conſtitutis, quatenus ipſis firmiter obediant, & pareant cum effectu in omnibus, in quibus Fratres illius Ordinis ſuis Generalibus, & Provincialibus Miniſtris obedire debent, aut tenentur. Ceterum cum prædicta ſint de voluntate partium (ſicut præfertur) per nos ſtatuta & ordinata, diſtrictius inhibemus omnibus & ſingulis Miniſtris, & Cuſtodibus, qui ſunt, & erunt in futurum, & aliis Fratribus veſtri Ordinis, ne occaſione controverſiæ prius ſuper his motæ, aut proſecutionis in præſenti Concilio factæ, aut alia quavis cauſa, Fratres de hac Obſervantia præſentes, vel futuros inquietent, moleſtent, vel affligant, ſeu eorum Vicarios, vel de ſecta nova, vel reprobata quomodolibet vocent. Nec etiam Fratres dictæ Obſervantiæ, alios Fratres veſtri Ordinis infament, aut eleemoſynas, aut oblationes ſibi dandas impedire præſumant. Quod ſi de cetero alii aliis facto circa præmiſſa, aut eorum aliquid, hinc inde injuriati fuerint, manus violentas in eis ponendo, eos incarcerando, arreſtando, libris ſpoliando, aut alias maculam hæreſis falſo imponendo, ſententiam excommunicationis ipſo facto incurrant injuriatores, a qua non poſſint, articulo mortis excepto, abſolvi, niſi per eumdem Cardinalem, qui pro tempore hujus Ordinis erit Protector. De ceteris vero levioribus injuriis verbalibus, omnes quicumque fuerint in hoc culpabiles deprehenſi, per eorum Prælatos puniantur circa præmiſſa, ſententiarum fulminationibus, aut appellationibus interpoſitis, & litteris felicis recordationis Alexandri Papæ Quinti, & earum confirmatione non obſtante, quas tenore præſentium revocamus, caſſamus, & annullamus, ac nullius roboris, vel momenti declaramus, & aliis quibuſcumque ſtatutis Apoſtolicis, vel hujuſmodi Ordinis in contrarium editis non obſtantibus. Nulli ergo &c. Datum Conſtantiæ, IX. *Kalendas Octobris, anno a Nativitate Domini* MCCCCXV. *Apoſtolica Sede vacante.*

Quædam obſervatur circa prædictum decretū.

VIII. Aliqua occurrunt hic notanda; primum nomina Conventuum in codice Conciliorum editionis Biniæ, qua utor, & in libris noſtris Monumentorum, & Firmamenti, valde corrupta legi, quæ ſic reſtituo, omiſſis diœceſibus: *Sagienſis, de ſancto Audomaro, de Varennis, de Dola, de la Valle, de Cliſſio, de Ambaſia, de ſancto Joanne Angeriæ, de Bercorio, de Choletto, de Fontiniaco Comitis, & de Mirabello.*

IX. Secundum, errare noſtros codices in anno, qui communiter ſubſcribunt annum MCCCCXIV. Apoſtolica Sede vacante, cum neque ſub illo tempore fuerit depoſitus Joannes XXIII. neque etiam adhuc inceptum fuerit Concilium.

X. Tertium, in eo errare Marianum, quod aſſerat Joannem de Roccha, ſive de Rota, in decreto nominatum, Vicarium fuiſſe Fratrum Obſervantium, & pro eis pugnaſſe, cum nihil minus feciſſet, ſed contra egiſſet,

ſet, tamquam Vicarius Miniſtri Generalis, inſtitutus pro toto corpore Religionis, & ibi Conſtantiæ relictus; dum ipſe Miniſter alio ad negotia Religionis obeunda recederet.

XI. Quartum, errare eos, qui ante hoc tempus Vicarium Generalem habuiſſe Fratres Obſervantes in Gallia contendunt; cum ipſum Concilium aſſerat fratrem Nicolaum Rodulphi a ſe nominatum, primum fuiſſe. Fuerunt quidem alii duo Vicarii frater Thomas de Curte, & N. de Britannia, ſed non *Vicariorum Generalium nomine* cenſebantur.

XII. Quintum, non minus hallucinari eos, qui conſtitutionem hanc ad univerſum Ordinem extendunt, & pro omnibus Provinciis editam affirmant, cum pro tribus dumtaxat ſupra nominatis fuerit promulgata. Ultimum demum, ab hoc decreto initium, & fundamentum habuiſſe nomen: *Regularis Obſervantiæ*.

XIII. Hoc anno tertio Idus Martias Peruſiæ obiiſſe Henricum, ſive Ericum Principem, filium Haquini Regis & Margaritæ, Tertii Ordinis ſancti Franciſci profeſſorem, ſcribunt Marianus Florentinus, & Marcus Ulyſſipponenſis in hunc modum.

> Moritur beatus Henricus Danus. *Marian. citat.* c.8. *Marc.lib.*1.c.31.

XIV. A pueritia rebus divinis addictus, neque a matre Margarita, neque a Proceribus regni adduci potuit, ut a morte patris ſui, & Fratris Olavi (uti addit Marianus) ſceptrum regium capeſſeret, aut procreando ſucceſſori uxorem acciperet, quin potius, ut moleſtas ea de re interpellationes effugeret, in quamdam abditam ſolitudinem auſugit, & Tertium ſancti Franciſci Ordinem amplexus, complures annos in extrema rerum inopia vixit, exercitiis ſpiritualibus, orationi, & meditationi rerum cœleſtium intentus. Tamdem a ſuis diligentiſſime conquiſitus, repertus, & in regnum reductus, miraculo inſigni ſanctitatem vitæ illuſtravit. Proceres volebant illum Reipublicæ adminiſtrandæ admovere: mater ſive quod nollet adminiſtratione regni cedere, ſive quod illum filium ſuum eſſe minime crederet (adeo vultum illius aſpera pœnitentia immutaverat) captum, in ignem maxime accenſum conjici imperavit. In eo ſtetit aliquanto tempore illæſus, ſpectante, & ſuſpiciente prodigium populo univerſo. Iſtud divinæ potentiæ argumentum contra matrem pro ſucceſſione urgere non curavit, ſed regno iterum egreſſus, auſteritatemque vitæ proſecutus, longa peregrinatione ſuſcepta in Italiam, ad viſenda Apoſtolorum limina, & ſancti Franciſci ſepulcrum venerandum venit; cumque apud Peruſiam eſſet, febri correptus, ubi, quis eſſet, manifeſtaſſet, animam Deo reddidit. In ejus obitu campanæ Eccleſiæ vicinioris ſancti Andreæ juxta portam, quæ ſanctæ Suſannæ nuncupatur, nullo trahente ſonuerunt. Epiſcopus re perſpecta, una cum Clero univerſo accurrit, inque prædicto ſancti Andreæ templo proximiore, ubi etiam ſanctitatis ſignum pulſu campanarum editum eſt, corpus honorifice condidit, miraculis illuſtre. Sigiſmundus Imperator poſt aliquot annos Romam veniens, dum Peruſia tranſiret, atque hæc audiret, templum ſubiit, ſepulcrum oſculatus, reliquias adoravit, ſeque ſancti Viri meritorum rogavit fieri participem. Adhuc corpus integrum perſeverat.

> Quorumdam objectio contra ejus hiſtoriam. *Krantz. lib.* 7. *Daniæ, c.* 41. & *lib.* 6. *Norveg.* c.8. *Erpold. in hiſtoria Daniæ.*

XV. Hæc candida auctorum iſtorum narratio, cui Abrahamus Bzovius objicit ex Alberto Krantzio & Erpoldo Lindenbruchio, Haquinum unum ſolum genuiſſe ex Margarita unica conjuge Olavum filium, & hunc morte præmatura defunctum. Mortuo etiam Haquino, regni adminiſtrationem ad Margaritam recidiſſe hi auctores affirmarunt, quæ cum & Daniæ, & Norwegiæ, & Sveciæ regna prudenti conſilio moderaretur, inventus eſt tamen juvenis corpore, & habitu ſimillimus (ait Krantzius) filio ejus Olavo, qui

ſe

ſe Olavum mentiretur, effingens fabulam, quomodo pro ſe alius tumulatus ſit regio funere, & ipſe fuga elapſus. Multa Reginæ ſecreta noverat, multa puerilium actorum recordabatur, inſtructus a nutrice dicti Olavi. At ſagaciſſimam Reginam, quæ certa fuit de funere ſui filii, fallere non potuit. Unde factum eſt, ut detecta falſitate, & omni techna patefacta, publico condemnatus judicio, in Falſterbode concremaretur.

XVI. Dubius & anceps hærebit hic lector. Hinc candidi viri, a fallacia alieni, quorum primus Henrico ferme coævus, qui ſæpe luſtravit Umbriæ regionem, & Peruſii commoratus, beati Viri ſepulcrum conſpexit & adoravit; illinc ſcriptores præcipui rerum Danicarum, quibus comperta magis erat, vel eſſe debuit Regum ſeries, & genealogia. His adhibenda videtur fides circa res Franciſcanas, illis non videtur deneganda in hiſtoriis ſuarum gentium, quas ſerio ſcribunt. At quis erit conciliandi modus, dum noſtri Henricum Haquino filium tribuunt, illi negant; noſtri ex ſolitudine ductum dicunt, ut regnet, illi ſponte acceſſiſſe ut fallat; noſtri oblatum, & obtruſum reſpuiſſe regnum, illi doloſe ambiiſſe; noſtri tamdem inter incendii flammas exultaſſe, illi periiſſe conſcribunt?

Diluitur.

XVII. In re adeo perplexa, quæ extra controverſiam ſunt, & omnium oculis patent, primo præmittam, deinde circa controverſa quid ſentiam, exponam. In Peruſii urbe, inter Italos celeberrima, & apud exteros notiſſima, in prædicta Eccleſia ſancti Andreæ corpus beati Henrici reverenter haberi tam manifeſtum eſt, ut nihil magis. Non enim ſub terra conditum, aut in latebris occultum, vel ſubterraneo ſpecu ab hominum conſpectu remotum, ſed in Templi capite, loco conſpicuo, ſolemni depoſito, omnium patet venerationi. Henrici autem Dani Principis corpus eſſe, & vera dixiſſe noſtros auctores in ſupradicta narratione comprobabunt quæ hic ſubjungo ex illins Eccleſiæ tabulis, Peruſinis monumentis conſtantique populi traditione. Ad dextram altaris præcipui, concamerato pariete, in lignea capſa ad artem dolata, conſpicitur integrum corpus, habitu, & pallio Tertii Ordinis abſque capitio amictum, roſarium collo appenſum, baculum ad latus appoſitum, concha marina, uti peregrinis aſſuetum, pallio adſuta. Capillamentum habet oblongum, intonſum, barbam promiſſam & canam, in capite regiæ dignitatis ſymbolum, ferream inauratam coronam. Loculo obducta eſt ad armarii modum exterior cuſtodia, cui a parte ſuperiori adpicta eſt imago corporis incluſi, circumductis capiti radiis, ſanctitatis indiciis, unico hoc carmine ſubſcripto.

Qualis B. Henrici ſepultura & veneratio Peruſii.

Henrici hic corpus: ſpiritus ante Deum.

XVIII. Ut corpus videatur aperto primo oſtio demittitur tabula anterior arcæ, in qua ſervatur, atque in hac tabula ex parte interiori, ſcilicet dum ſuis nexibus reliquæ capſæ cohæret, ſed exteriori dum demittitur, inſcripti ſunt aureo charactere hi verſus impoliti:

Qui potuit cœlum precibus contingere ſacris,
Qui potuit Daciæ regna tenere tria.
Qui jam paupertatis amator, cultor & urbis
Iſtius, veniens huc peregrinus obit.
Quique iter ad cœlum demonſtrat, quique ſalutis;
Hic nunc ætherea det regione frui.

XIX. Sanctitati adſtipulantur affixa, & circumpenſa donaria, & votivæ tabellæ, tum antiquæ, tum modernæ, perpetua populi veneratio, vetuſtus in illa Eccleſia cultus. Olim ſupra ipſum altare majus, ſeu templi præcipuum, colebatur corpus, donec circa annum MDLXX. jubente Epiſcopo

po Callienſi Viſitatore Apoſtolico, inde amotum eſt, & poſtea ex conſtitutione Vincentii Herculani Epiſcopi Peruſini, ex Ordine Prædicatorum aſſumpti, collocatum eſt reverenter in eo loco, quem diximus. Omnia hæc conſtant ex libro Viſitationum Neapoleonis Comitoli, prædictæ urbis Epiſcopi, qui anno MDXCIV. prædictam viſitavit Eccleſiam. In veteri Miſſali ejuſdem Eccleſiæ, impreſſo anno MCCCCXCIX. ad diem XIII. Martii, adnotatur charactere impreſſo, feſtum ſanctæ Eufraſiæ Virginis, & ſtatim adnectuntur charactere vetuſto MSS. hæc verba: *Et beati Henrici, cujus corpus eſt in hac Eccleſia*. In feſto ſancti Andreæ Apoſtoli, illius Eccleſiæ patroni, ſive Titularis, exponitur populo venerandum beati Viri caput a buſto diſſectum, quod reliqua anni parte in eadem capſa ſuo ſitu reponitur corpori conjunctum. Anno MDIV. die XVI. Junii, Rector, & Parochiani prædictæ Eccleſiæ ſanctæ Suſannæ rogaverunt Magiſtratum, Priores, & Camerarios urbis Peruſinæ, ut pro decentiori depoſito, ſeu prout illi in libello ſupplici loquuntur, *pro fiendo uno tabernaculo, & in eo reponendo corpus beati Erigi* * neceſſariam pecuniæ ſummam conferrent. Priores autem, & Camerarii facile aſſenſerunt, *conſiderantes*, inquiunt in decreto, *quod pro conſervatione tanti doni, & boni, quod in hac noſtra civitate habemus, &c.* & ter in eodem conſtituto repetitur nomen *beati Erigi* abſque aliqua mentione, aut inſinuatione patriæ. Unde mirum eſt. Pompejum Pellinum in ſua hiſtoria Peruſina decretum iſtud referentem, dixiſſe ibi indicari, Henricum hunc fuiſſe nobilem Anglum, cum ne verbulum quidem de hac re legatur, nec aliqua tunc fuerit de patria quidquam obtrudendi occaſio. Demum in codice veteri MSS. Conventus Minorum Montis-Morcini * breviter adnotantur Henrici in Peruſiam adventus, infirmitas, mors, ſcripturæ, quas deferebat, ex quibus agnitum nomen, & qualitas, referturque miraculorum ab eo patratorum multitudo, quam ex ſcripturis authenticis ait manifeſte conſtare. Poſtremo noſtris auctoribus adſtipulantur Maurus Abbas Montis-Olivetani, in ſuo Prato Florido, Philippus Ferrarius in ſuo catalogo novo Sanctorum, Pellinus citatus. Hieronymus Combonus de Viris ſanctitate conſpicuis tertii Ordinis ſancti Franciſci, Antonius de Sillis, & Brulius totiuſque populi Peruſini perpetua firmaque traditio.

Fol. 198. & 199.

Habetur in Cancellaria Peruſ. in lib. conſil. ann. 1504. fol. 124.
** Italico Latine.*

Pellin. l. 2. par. 3. ad ann. 1504.

** Fortaſſe Auctor Montem ſancti Franciſci cum Monte Morcino confundit.*
Maur. par. 2. l. 6. c. 4.
Ferrar. ad 13. Mart.
Combon. cap. 105.
Sillis in c. 1. reg. 3. Ord.
Brul. de Antiq. Peruſ. pag. 515.

XX. Hæc extra controverſiam ſunt, & omnibus manifeſta. Corpus, hoc anno illic honorifice conditum, in veneratione haberi, miraculis coruſcaſſe, Henrici Dani Principis æſtimari. Reliqua etiam abſque controverſia forent, ſi quæ apud ſe moriens habebat ſuæ fidei argumenta, & ſcripturas, in urbis archivum tranſlata, non periiſſent poſt quinquennium, anno videlicet MCCCCXX. totius tabularii, ſeu archivi incendio. Huic itaque hiſtoriæ, bonorum auctorum conſenſu, totque adminiculis ſumme probabili, quid ſolidum ex adverſo poſſit opponi, haud ſane aſpicio. Scilicet Albertus Krantzius, Iſacius Pontanus, Henrici ſecundo geniti Margaritæ, haud meminerunt, & Erpoldus Lindembruchius eam unicum filium Olavum genuiſſe affirmat: & quod de adoleſcente in ignem immiſſo refertur, id Krantzius, & Pontanus de impoſtore recenſent. De horum auctorum fide & auctoritate nunc mihi agendum eſt.

XXI. Krantzius iſtorum primus, poſt annum MD. ſcripſit, annis ferme centum poſt Henrici mortem, quippe hiſtoriam Danicam, ut ipſe in fine ejuſdem animadvertit, non niſi, anno MDIV. abſolvit. Erpoldus, & Pontanus ſunt noſtræ ætatis ſcriptores; duo poſteriores hæretici, primus Pontificiis, & Religioſis, præſertim Mendicantibus, paſſim infenſus, & proinde in Indice expurgandorum librorum ſæpe ſtylo expunctus. Facile itaque re-

Examinatur auctoritas ex adverſo.

centes hiſtoricos ſubterfugere potuit notitia adoleſcentis, ſummo ſtudio ſe occultantis, ab aula in juventute ad latibula ſecreta fugientis, nec quidquam præclarum, aut ambitioſum facinus, hiſtoria dignum, ante receſſum perpetrantis. Adde matrem negantem, & filium repulſum, hoſque auctores in mulieris laudem diffuſos. Holſatici, & Sveci eam multis criminibus incuſant, palam condemnant, &, vel Erpoldo teſte, crudeliſſimam, & Inferno dignam proclamant. Dani e contra mirifice commendant, & ad cœlos uſque extollunt. Facile itaque hi affectui cedere potuerunt, & quem mater, ſive dominandi libidine, ſive ex difformi, vel transformata effigie, filium negavit, a regia ſtirpe proſcribere, quemque illa comburi juſſit, combuſtum aſſeverare, & figmento idoneos adaptare colores. Adde, auctores rei Romanæ, & Monaſticæ non adeo propitios, imo poſteriores duos omnino adverſos, ex compoſito occolturos quæ rem utramque poſſent commendare, vel pœnitentiæ, Eremicolatus, peregrinationis, aliave opera pietatis contra Novatores ſtabilire.

XXII. Quod ſi hæc non plene ſatisfaciant, ſed adhuc urgeat ſcrupulus circa unicam Margaritæ prolem, amplius adhuc expendo horum ſcriptorum fidem, & auctoritatem infringo, Circa hunc ipſum Olavum, unicum quem dicunt filium, mira inter ſe diſcrepant narrationis inconſtantia. Natum ait
Erpol. cit. n. 98. Erpoldus anno MCCCXLI. Ingenti quidem, & prorſus inaudito miraculo, inverſoque rerum ordine, ut filius naſceretur antequam ipſa genitrix lucem
Pont. lib. 7. pag. 487. aſpiceret. Margaritam enim anno MCCCLIX. ſcribit Pontanus Haquino deſponſatam, annos tum circiter ſeptem natam, & nonniſi anno MCCCLXIII.
Ibid. pag. 492. Dominica in Albis Haffniæ celebrata nuptiarum ſolemnia. Probabilius na-
Lib. 8. pag. 503. tum Olavum aſſerit ipſe Pontanus anno MCCCLXV. Eum regnaſſe in Dania
Pag. 510. annis circiter undecim, electumque a Regni Ordinibus anno MCCCLXXVI.
Pag. 501. habet Pontanus, ſed obiiſſe nondum accepto Regno affirmat Erpoldus, cui
Krantz. in Dania lib. 7. c. 40. Krantzius accedere videtur. Ignota morte periiſſe anno MCCCLXXXIV. Erpoldus, defunctum apud Falſterboenſes anno MCCCLXXXVII. narrat Pontanus, eumdemque annum præſcribit Krantzius. Chriſtophorus Helvicus in ſua Chronologia, mortis annum præfigit MCCCCXXV. Addo, Pontanum non ſolum ab aliis, verum etiam a ſeipſo diſcrepare, circa Olavi ad regna Daniæ, & Norvegiæ aſſumptionem. Mortuo Waldemaro, avo materno,
Lib. 7. pag. 502. Daniæ Rege anno MCCCLXXV. ait anno ſequenti ab Electoribus Olavum hunc ex Margarita nepotem ad Regnum adſcitum, & anno MCCCLXXX. e vita migrantem Haquinum Regem Norvegiæ reliquiſſe Olavo filio hæreditariam Regni poſſeſſionem. At in Epicedio, quod exſcripſit, & in Sarano Cœnobio ad Olavi tumulum appoſitum recenſet, ita legitur: *Olavus illuſtriſſimæ trium Borealium Reginæ Margaritæ filius, ex Haquino Norvagorum Rege genitus, qui primum Norvagiæ regnum jure hæreditario ex morte Patris obtinuit, regnante Matre: cum vero defuncto avo materno Waldemaro, & mater in Daniam ob heroicas animi dotes revocata eſſet ad imperium. præſtantiſſimæ Dominæ beneficio, Danorum Rex in adoleſcentia, accepto a proceribus Regni juramento, deſignatur & declaratur &c.* Ab epitaphio
Kranz. lib. 6. c. 1. etiam Krantzius in ſua Norvegia non diſſentit. Mirabilis ſane circa omnia Olavi geſta iſtorum hiſtoricorum varietas. Nihil conſtans aut firmum circa nativitatem, circa regnum, aut regnorum ordinem, circa mortem. Omnia fluctuant, omnia nutant. Quid ergo ſolidum, aut irrefragabile in horum ſcriptione? Si ſibi non conſtant de rebus Olavi præcipuis, ſi circa ortum, & interitum ejus diſſentiunt, quam merebuntur fidem circa Henrici funus, & natalitia? ſi quid dicant neſciunt circa perſonam notiſſimam, quamque ſolam admit-

mittunt, quid expectandum circa adoleſcentulum minus celebrem, ſtudioſe latentem, a matre repulſum? Æqui & candidi lectoris hic expoſco judicium.

XXIII. Amplius aliquid addiderim, ipſam horum fluctuantem narrationem, incertamque Olavi mortem fundamentum præbere, ut probabili conjectura ſuſpicari quis poſſit omnem noſtram Henrici hiſtoriam Olavo poſſe convenienter adaptari. Incerta morte in adoleſcentia periiſſe Olavum non ſolum aſſerit Erpoldus, ſed neque tunc periiſſe, ſed ab aulæ conſpectu evanuiſſe, & alio dilapſum indicat Krantzii toties repetita narratio de juvene, habitu, & corpore Olavo per omnia ſimillimo, qui Olavum ſe eſſe, neque prorſus Olavum, uti dicebatur, obiiſſe contendebat, atque hunc a Margarita rejectum, ignique adjudicatum. Ita refert primo in hiſtoria Danica, ſecundo in Norvegica, tertio in Vandalica. Hanc effictì, ſive veri Olavi apparitionem, annis quindecim poſt prætenſum Olavi obitum, anno ſcilicet MCCCCII. contigiſſe refert Pontanus, atque in Epitaphio ſecundo, carmine conſcripto ad tumulum appenſo, quod etiam Pontanus in ſuam hiſtoriam tranſcripſit, idipſum narratur. Unde non immerito ipſe Pontanus hanc ſubjungit animadverſionem: *Eos verſus non niſi adulto jam Margaritæ imperio conſcriptos inde colligere eſt, quod de exceſſu Olavi variatum per id tempus, nec defuiſſe, qui vivere eum fingerent, crederentque, undecimus prioris epigrammatis verſus injiciat: nam in annum Margaritæ decimumquintum, id eſt a nato Chriſto* MCCCCII. *id incurriſſe, ſuo referemus loco*. Quomodo ergo ſi vere vita functus erat Olavus, & regio tumulo in Sorano Cœnobio ſepultus, poſt annos quindecim potuit dubitari, aut variari circa ejus mortem? aut quomodo non defuerunt, qui fingerent, vel crederent eum adhuc ſupereſſe?

Alia via verificandi hiſtoriam.

Lib. 8. c. 41.
Lib. 6. c. 8.
Lib. 10. c. 7.
Lib. 9. pag. 534.
Lib. 8. pag. 511.

XXIV. Alii fortaſſis probabilius & veroſimilius dicent, regnandi ſpreta majeſtate Olavum clam ſe ſubduxiſſe, in eremum vitæ tranquillioris, & ſanctioris cupidine abiiſſe, atque inde poſt aliquot annos non tam rediiſſe, quam a Proceribus, Margaritæ pertæſis, & varias ob cauſas, quas vel ipſe Pontanus paſsim enarrat, eidem infenſis, ad ſceptrum revocatum, a genitrice repulſum, & tamquam impoſtorem ad ignem damnatum, ſed ab incendio; vel Procerum induſtria, vel cœleſti ope liberatum, & inde ad priſtinu m vitæ genus regreſſum, ſub Pœnitentum, ſeu Tertii Ordinis habitu, & mutuato, nt ſecurius lateret, Henrici nomine in Italiam veniſſe, ac Peruſii feliciter obiiſſe.

XXV. Uno itaque ex his duobus modis recte perſiſtere poterit noſtrorum auctorum narratio, præferendo ſcilicet piorum hominum fidem & concordiam nobiliſsimæ urbis, in qua ipſum conſpicitur corpus, conſtanti traditioni per omnia conformem, ſuſpectorum, & corruptæ fidei ſcriptorum inconſtantiſsimæ varietati: vel aſſerendo Olavum hac pia metamorphoſi in Henricum converſum, atque ita Olavum vere Haquini & Margaritæ filium, qui Daniæ potuit (uti eſt in Epitaphio Peruſino) regna tenere tria, videlicet Danicum, Norvegum, & Svecum, quod poſtremum illi debitum uſurpavit Albertus Dux Magopolenſis, & poſtea Margarita genitrix armis viriliter recuperavit, in pia illa peregrinatione ſancte ſub Henrici nomine Peruſii obiiſſe.

XVVI. Hoc eodem tempore prædicti noſtri auctores floruiſſe ſcribunt alterum Tertii Ordinis profeſſorem, beatum Petrum Hiſpanum in Umbria, non longe ab Urbino, in quadam ædicula ab urbe P. M. remota, tanta ſanctitatis opinione, ut cives & accolæ circumviciniores maximam ei

Floret Beatus Petrus Hiſpanus. *Marian. citat. Marc. cit. c. 12.*

venerationem detulerint, vel præcipue propter iſtud mirandum. Aliquando tam ingens nix deciderat, ut omnes aditus ad tuguriolum & urbem præcluſerit. Non erat quod Petrus famelicus manducaret; nemo erat, qui cibum per id impedimentum adferret. Adfuit per miraculum cerva ex urbe cicur, quæ moribundum præ fame geſtibus, & inſolitis motibus ad exeundum, ſeque ſequendum invitavit, ac ferme invitum ad urbem tuto itinere adduxit, ubi ſtipe emendicata vitæ proſpexit. Urbinates eo prodigio permoti, intra mœnia conceſſerunt eidem Eccleſiunculam Societatis, ſive Confraternitatis ſancti Joannis Baptiſtæ, in qua rudibus, & puerulis inſtruendis ſe totum addixit. Orationem Dominicam, ſalutationem Angelicam, & reliqua rudimenta Chriſtianæ doctrinæ callentes munuſculis afficiebat, neſcientes docebat tanto ſtudio, & pietatis affectu, ut inter infantulos aliquando meruerit Chriſtum videre. Tamdem plenus dierum & meritorum fatis conceſſit, nemine preſente. Altero ab ejus obitu die repertum eſt cadaver erectum in genua, cunjunctas, elevataſque manus in cœlum, quemadmodum orare conſueverat, protendens. Signum hoc certiſſimum reputarunt omnes, qui ad ſpectaculum convenerant, illum in contemplatione deceſſiſſe, ſepelieruntque cum honore ſubtus altare, ubi in hunc diem integro corpore, capillamento, & barba hærentibus conſpicitur.

XXVII. Duo, vel tres dumtaxat hoc anno mihi occurrunt Epiſcopi Minoritæ, primus frater Joannes a Calatagirono, ſacræ Theologiæ Magiſter, celeberrimus concionator, Joanni XXIII. familiaris & carus, a quo aſſumptus eſt ad Eccleſiam Mazarienſem in Sicilia, ſub Archiepiſc. Panormitano. Ejus inſignia videntur adhuc ſuper portam præcipuam Templi Cathedralis. Longo tempore ſediſſe fertur, & anno MCCCCXLVIII. Romæ deceſſiſſe.

Fr. Joan. Epiſc. Mazarien.

Secundus, frater Hermannus Burburonde Epiſcopus Actonenſis, ſub Archiepiſc. Naupactenſi, per obitum Theodorici, alias G. Fabri. *II. Nonas Martii*: „ Hunc Hermannum electum fuiſſe Actonenſem Epiſcopum non „ II. Nonas, ſed II. Idus Martii, Pontificatus Joannis anno V. ex ejuſdem „ Brevi: *Sinceræ devotionis*, quod nos ex Archivo Vaticano tranſcriptum „ Regeſto addidimus, compertum ſit. Eadem etiam die Pontifex ei facul„ tatem facit, ut a quolibet Catholico Antiſtite poſſit conſecrari: *Cum nos* „ *pridem &c.* „ Tertius, frater Stephanus Chaillet, Epiſcopus Sterillacenſis, per obitum fratris Guillelmi de Nojeto. *Kalendis Februarii*.

Fr. Herman. Actonen.

ADDITIO ALIORUM.

Fr. Stephanus Sterillacen.

XXVIII. Hoc anno frater Albertus a Sartiano, Cluſinæ diœceſis in Tuſcia oppido, Pii III. patria, ad Obſervantes a Patribus Conventualibus tranſivit, annos natus triginta. Latine egregie doctus, Guerrino viro inſigni præceptore, & Græce ſub Emanuele Chryſolora; utraque lingua erudite ſcripſit, & utriuſque gentis ſtuduit converſioni. Novellum hoc Inſtitutum multifariam adjuvit ſuis doctiſſimis ſcriptis, quæ apud me ſunt, ab impugnatoribus liberavit, vocatis e ſeculo adoleſcentulis auxit, multiplicatis ædibus, & optimis præſcriptis legibus, firmavit. Ipſe in ſummo vitæ rigore, & diſciplinæ ſeveritate pauperem vitam tranſigens, omnes cupiebat Chriſto lucrifacere, vel aſſidua oratione, vel efficaciſſima prædicatione. Erat verbum Domini in ore ejus tamquam gladius acutus, vitia reſecans, carnales affectus abſcindens. Faciem nullius reſpiciebat, neque divitum potentiam timebat, quin minus Dei verbum libere proponeret, & quod abſonum erat, redargueret. Id tamen tanta fecit dexteritate & eloquentia, ut prædicatorum ſui temporis *Rex* diceretur. Sæpiſſime de hoc viro ſanctiſſimo & doctiſſimo nobis offeretur occaſio loquendi; multa enim præſtitit egregie in ſui Ordinis, & fidei Catholicæ incrementum.

B. Albertus Sartianus tranſit ad Obſervantes. Marian. citat. Vita Alb. MSS.

XXIX. Re-

ANNO CHRISTI 1415.	SEDIS VACANTIS. ANNO 1.	SIGISMUNDI IMP. ANNO 5.	RELIGIONIS MINORUM ANNO 208.

XXIX. Regularis Obſervantia in Italia hoc anno majores vires ſuſcepit, firmioremque ſpem conceperunt Patres ſtabiliendi Inſtituti ex decreto Conſtantienſi ſupra relato, pro domibus Gallicanis conceſſo. Triginta quatuor erant humiles ædiculæ in Italia, quibus hoc anno acceſſit totius Ordinis primæva, a ſancto Franciſco commendatiſſima, domus ſanctæ Mariæ Angelorum in agro Aſſiſiate, *Portiuncula* nuncupata. Conceſſit hanc Miniſter Generalis, annuentibus Patribus provinciæ ſancti Franciſci, maxime iis, qui habitabant ad ſacrum Conventum Aſſiſii, ubi ſancti Patriarchæ corpus honorifice colitur, reſervatis tamen ſibi quotidianis & amplis oblationibus, & pecuniariis eleemoſynis, quæ in ædicula multis miraculis, glorioſæ Virginis apparitionibus, & diuturno ſancti Franciſci incolatu celeberrima, a numeroſo concurrente populo fiebant.

Domus Portiunculæ ad eoſdem transfertur.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

Gabr. Faber. in panegyr. Aſſiſien. Eccleſ. c.2. & 3. Ann.1210. n. 2.

,, XXX. Etſi vero nullus prudenter inficiari poſſit, ædem hanc Or-
,, dinis fuiſſe primævam, fuit tamen qui ægerrime tulerit, & indignabunde
,, conqueſtus ſit, quod ego alias ſcripſi, ſcilicet Gregorium IX. gravi re-
,, ſcripto voluiſſe, ut ampliſſima & magnifica domus intra urbem Aſſiſii con-
,, ſtructa, & in qua ſancti Franciſci corpus mirifice requieſcit, totius Or-
,, dinis caput haberetur, & mater, adjecta tamen hac mea obſervatione,
,, quod vere antiquitate caput eſt Conventus ſanctæ Mariæ Angelorum,
,, & mater ex inſtituta primitus ibi religione; nobiliſſimum tamen illud
,, Cœnobium Pontificio privilegio, utrumque (ſcilicet capitis, & matris
,, titulum) habere dignitate, auctoritate, & ex condito theſauro præcel-
,, lere: hoc inquit ille, eſt primitatem quærendo novæ congregationis,
,, paucioribus ab hinc annis erectæ, blandiri: hoc inquit, eſt ſub antiqui-
,, tatis nomine primitatem dividere, & veritatem adumbrare, dum ger-
,, manæ matri hæreditarium limitantes titulum alteri Eccleſiæ proprio nutu,
,, & ſinuoſo motu diſpartiuntur: atque hinc non levem confuſionem in or-
,, dinem invehi affirmat, dum ſubditæ Eccleſiæ maternum nomen, & vicem
,, attribuentes, membrum cum capite promiſcue, & ſine lege confundunt,
,, totumque Ordinem quaſi monſtruoſum afficiunt, ubi multa hujuſmodi
,, acriori calamo compingit, addens eos, qui ita ſcribunt, videri non eſſe
,, Ordinis Franciſcani, & quod ædes aut congregationes Franciſcanæ, quæ
,, huic capiti non ſubſunt & copulantur, quaſi acephalæ jacent, ſine vigore
,, vitæ, ſine gratia venuſtatis, & quaſi ſine decore truncus, aut ſine capite
,, corpus.

Quæ ſit prima Ordinis Eccleſia.

,, XXXI. Deus bone, quantus hominis ardor? quanta bile vehemen-
,, ter efferbuit? & quouſque in dicendo proceſſit? mihi integrum eſſet ad
,, menſuram reſpondere, & calamum acuere, ſed religioſius duxi lenire,
,, paucisque verbis meliorum auctorum rem totam abſolvere: & ii quidem
,, ſunt ipſe Ordinis inſtitutor Franciſcus, & reſtaurator Bonaventura. Hic
,, in vita ſancti Præceptoris cap. 2. de Cœnobio Portiunculæ loquens ait:
,, *hunc locum Vir ſanctus amavit præ ceteris mundi locis. Hic etenim hu-*
,, *militer cœpit, hic virtuoſe profecit, hic feliciter conſummavit, hunc in morte*
,, *Fratribus, tamquam Virgini cariſſimum, commendavit.* Infra. *Hic eſt lo-*
,, *cus, in quo Fratrum Minorum Ordo a ſancto Franciſco per divinæ revelatio-*
,, *nis inſtinctum inchoatus eſt*, & cap.4. *Poſt hæc*, inquit, *puſilli gregis pa-*
,, *ſtor Franciſcus ad ſanctam Mariam de Portiuncula duodenarium illum*
,, *Fratrum numerum, ſuperna gratia præeunte deduxit, ut ubi meritis Ma-*
,, *tris Dei Minorum ſumpſerat Ordo initium, ipſius illic ſuſciperet auxiliis*
,, *incrementum.*

,, XXXII. An non etiam hac conditione domum iſtam a Patribus Be- *Vide Annal. ann. 1210. n. 7.*
ne-

,, nedictinis accepit Vir ſanctiſſimus, ut ſi aliquando illius ſodalitium am-
,, plius & copioſius excreſceret, huic loco tamquam primo, & capiti id
,, nominis tribueret? An non ratum & firmum Vir ſanctus habuit hoc pa-
,, ctum? lætuſque rediit ad ſuos, quod primam ſui Ordinis pauperculam
Vide collect. 28. S. Franciſci. ,, ædem ipſa obtinuerit mendicitate. Nonne ſummis elogiis Vir ſanctus
,, iſtam extulit domum? nonne tenerrime ſub mortem Fratribus commen-
,, davit? *Hic*, inquit, *cum pauci eſſemus augmentavit nos Dominus Al-*
,, *tiſſimus. Hic luce ſapientiæ ſuæ illuminavit animas pauperum ſuorum.*
,, *Hic igne ſui amoris noſtras voluntates accendit.*) Unde antiquus liber,
Specul. cap. 87. ,, cui titulus *Speculum vitæ ſancti Franciſci*, in pio metrico, quod de hac
,, domo habet, elogio inter alia, hæc ejus profert encomia.

,, *Hoc intra Templum genitus fuit Ordo Minorum,*
,, *Divi Patris exemplum ſectatur turba virorum.*
,, *Clara Dei ſponſa fuit hic primaria tonſa,*
,, *Pompis exuta mundi, Chriſtumque ſecuta;*
,, *Sic partum clarum Fratrum ſimul, & Dominarum,*
,, *Sacra parens fudit, Chriſtum, quibus orbe refudit.*

,, XXXIII. Ad ſingula hæc quid bonus iſte vir reſpondebit? an hoc
,, eſt blandiri novæ congregationi, ante paucos annos exortæ, an vero
,, rem ipſam ob oculos ponere? Certe qui huic capiti ſubſunt, non ſunt
,, acephali, nec ſine capite corpus, etſi magno & ſacro Aſſiſiati Cœnobio
,, Conventualium non ſe ſubmittant. Hoc illud caput Franciſcus præſcri-
,, pſit, poſt Franciſci obitum, illud aliud caput emerſit. Atqui hoc gemi-
,, num caput iſthoc anno ad Obſervantes tranſivit, quorum origo per ali-
,, quot annos præceſſit. Non ergo adeo pauci elapſi ſunt anni poſtquam iſta
,, congregatio accepit exordium, ut non jam effluxerunt anni pluſquam
,, ducenti quadraginta. Redeo autem ad felices progreſſus hujus Inſtituti,
,, rectorumque in gubernandis Cœnobiolis prudentiam.

XXXIV. Ex his prædictis Cœnobiolis tria erant in valle Reatina, &
Tenue adhuc Obſervantiæ initium. provincia Romana, videlicet Fontis Columbæ, Grætii, & Podii Buſconis, reliqua in Umbria & Tuſcia. Numerus Fratrum per omnia diſperſorum erat exiguus, neque ſufficiebat miniſterio domeſtico. Inter ducentos circiter pauciſſimi erant Sacerdotes, ita ut in ædiculis Reatinis, alternis vicibus unus ſacra perageret, & in nocte Nativitatis Dominicæ primam Miſſam Grætii, ſecundam ad Fontem Columbæ, tertiam in Podio celebraret. Pauci etiam erant docti ante adventum quatuor cœleſtium præconum Bernardini Senenſis, Joannis Capiſtranenſis, Alberti a Sartiano, & Jacobi Piceni. Hi cultum, regiminis normam, & litterarum ſtudium invexerunt. Primi ſatores Inſtituti, viri abjecti, humiles, rerum agendarum, & ſcientiæ expertes, in ſolitudinibus, in cavernis, & eremitoriis a mundo ſemoti, non tam alienas, quam ſuas curabant animas, rerum cœleſtium contemplationi, & pietati inceſſanter addicti. Horum virtutem & qualitates Nicolaus Fa-
Faven. in vita B. Capiſtrani. renſis beati Joannis Capiſtrani ſocius ita deſcribit: *Patres noſtri pauci erant numero, humiles, & abjecti in conſpectu hominum, ſed magni, & accepti in conſpectu Dei, religione inſignes, fide præcipui, paupertate divites, ſub humilibus, & paupereulis habitaculis degentes, caritate ferventes, caſtitate nitidi, orationi ſupra modum inſtantes, crebro jejunantes, vilia comedentes, æmula humilitate ſe invicem ſuperantes, facie ſquallidi, pedibus nudi, pannoſi, demiſſi, pavidi, trementes, exangues, egentes, multos autem locupletantes, tamquam nihil habentes, & omnia poſſidentes, ſola paupertate locupletes.*

XXXV.

XXXV. Horum eremicolarum Vicarius, quem ſupra diximus, Joannes a Stronconio prudenter agebat, provinciarum trium, ſancti Franciſci, Tuſciæ, & Romanæ, in quarum diſtrictu domos regebat, Miniſtros plurimo obſequio, & placido regimine habebat propitios. Ita turbas & ſcandala evitabat, diſſidia & lites procul faciebat, & placido, licet lento incremento, ſuam familiam dilatabat. Præſtat ſane ita facere, quam civilibus diſcordiis, inteſtinis odiis, publiciſque tumultibus novas reſpublicas feſtina eruptione, & odioſa ſciſſura meditari. Si religioſe, ſi modeſte, ſi debito modo Dei opus proponatur, ipſe ſtabiliet. Prælati, etſi laxioris vitæ, etſi durioris notæ & conditionis, ſincero virtutis exercitio vincuntur, & religioſa humilitate manſueſcunt, præſtantioremque pietatem, aut ſanctioris vitæ genus, non niſi aliunde quæſito colore audebunt condemnare. Illinc contra facile & animoſe impugnabunt, ſi ſibi inſultari viderint, ſi inobedienter refragari, ſi aperta ſchiſmata intentari, ſi peregrinas novitates induci. Diu duratura lente creſcunt, & occulto ſtabiliuntur incremento. Id ſua manſuetudine, & humilitate obtinuerant Paulutius Fulginas, & Joannes iſte ſucceſſor, ut Miniſtri Generales & Provinciales quidquid opus erat huic augendæ Congregationi, ſponte conceſſerint, ut congregationes, ſeu Comitia particularia celebrarent, Vicarium ſibi eligerent, privatis legibus regerentur, domos erigerent, Fratres quo vellent, deſtinarent, vel a ſeculo, vel a communitate Ordinis admitterent. Poterant Miniſtri per ſe Cœnobiola viſitare, ſed faciebant eo ſuæ poteſtatis temperamento, ut majora pietatis incrementa non vetare, ſed promovere viderentur, quis enim virtutem, etſi occulte odiat, publice condemnet? nullum ad ſe revocarent, omnes pacifice arctiori committerent regulæ Obſervantiæ.

Ann. 1390. n. 4.

Placidum incrementum Obſervantiæ.

XXXVI. Stronconius Inſtitutum propagaturus, relicto, qui ſuas vices ſubiret, Nicolao Uzano, per Umbriæ fines tranſivit ad provinciam ſancti Angeli inter Aprutinos, & hoſpitio receptus in urbe Aquila a Paulo Pauli, cive locuplete de Colle Brimano, tantam ipſe cum ſociis aſſecutus eſt opinionem, ut ſe, ſuaque illis juvandis, & Sodalitio promovendo ultro offerret. Actum eſt ſtatim de conſtruendo prope urbem habitaculo, dumque ſitum luſtrarent prope ſanctum Angelum de Ocria, neque hic arrideret propter nimiam diſtantiam ab urbe, deinde apud ſanctum Laurentium viderent e cœlo dilabi in vallem adverſam, parvumque nemus globum igneum, qui ædis conſtruendæ locum deſignaſſe videbatur D. P. ab urbe diſtantem: *Illic*, inquit Joannes adſtantibus, *Deo placet ut habitemus*, admotiſque operi manibus, brevi domum, ſub ſancti Juliani invocatione conſtruxit, expenſis pii viri Nuntii a Fonte, ædiſque præfectum conſtituit fratrem Dominicum Genuenſem. Domus eſt religioſiſſima, ornaturque tribus beatorum Patrum corporibus, Apollonii, Maſchii, & Vincentii Aquilanorum, de quibus alias ſermo redibit.

Gonza. in Prov. S. Bernard. Con. 2.

Conv. S. Juliani prope Aquilam.

XXXVII. Ejuſdem ferme temporis, ejuſdemque viri partus eſt Conventus ſancti Onofrii, prope Calenam in Apulia, ad ingreſſum cujuſdam refertiſſimæ ſilvæ, & radices montis conſtructus, ex vicinorum populorum eleemoſynis. Locus eſt amœnus, ſolitarius, abſque ſtrepitu ſeculari, in quo tirones informantur opportune. Jacent hic beatus Joannes Aragonius, Friderici Aragonii Siculorum Regis nepos, & Juſtus Calenus, viri miraculis clari, quod ſuis temporibus amplius oſtendemus, & præter hos alii a pietate & virtute commendatiſſimi.

Conv. S. Onofrii prope Calenam. *Idem in Provin. S. Angeli Con. 1.*

XXXVIII. Conventus item ſancti Nazarii, ad Moroni oppidum in eadem regione a Dominis de Caraffa, quibus oppidum ſubeſt, conſtructus. La-

Conv. Moroni. *Ibid. Conv. 2.*

Laboravit in ſtructura, & præfuit operi quidam frater Conſtantinus laicus, vir pius, qui ibidem cum aliis religioſiſſimæ notæ ſodalibus, Modeſto de civitate, Bonaventura de Colle-obtorto, aliiſque requieſcit. Sed præ omnibus in veneratione habetur ſepulcrum beati Guillelmi a Caſtillione, laici multis miraculis illuſtris.

Conv. Tribuli. Idem in Provin. Concept. Con. 16. Monum. MSS. ejuſdem Provinc.

XXXIX. In Hiſpania M. VI. P. a Valliſoleti urbe, beatus Petrus a Villacretio devotiſſimam, & religioſiſſimam domum conſtruxit ex fidelium eleemoſynis in horto Tribuli, vulgo *Abroio*, a pio viro Alvaro Diaz Villacretio ſibi liberaliſſime conceſſo, ad Durii fluminis ripam, prope nemus, domumque recreationis Regum Hiſpaniæ. In magna veneratione habetur hæc ædes apud omnes Principes & Heroes, propter tot, tantoſque viros ſcientia illuſtres, moribus graves, religione, & pietate inſignes, quos continuo producit. Hinc Philippus II. Rex prudentiſſimus frequenter evocabat, quos regiæ proli educandæ præficeret. Floruerunt hic in tanta copia Viri optimi, ut difficile fuerit eos enumerare. Recentiores aliquot enarrabo: Joannem Zumarragam Cantabrum, primum Mexicanum Archiepiſcopum, Bernardinum Arevalenſem, Joannem Calagurritanum, Joannem Henriquez, de quibus ſuis temporibus agetur diffuſius. Clauſtrum ornavit nobili ſacello beatæ Mariæ Virginis immaculate conceptæ Henricus Henriquez, ex Eremita Auguſtiniano Epiſcopus Placentinus, abſolvitque egregio opere, anno MDCXX. in quo cum ſuo genitore requieſcit.

Conv. Pozæ. Idem in Provin. Burgen. Conv. 5.

XL. Paulo poſt hoc tempus Marchiones de Poza, non longe ab oppido Pozæ domum conſtruxerunt ſtrictioris vitæ ſectatoribus, ita procurante beato Lopetio de Salinis. Remota eſt a ſeculi turbis, & propterea Recollectis Patribus deſervit. Prius ſpectabat ad provinciam Burgenſem, modo vero ad Cantabricam. Mentionem invenio in quibuſdam Bullis Indulgentiarum hoc anno conceſſarum incolis Conventuum Friburgi, Conſtantienſis diœceſis, Kuſmartani alias Suſtach, diœceſis Jaurienſis in Hungaria, & Norwicenſis in Anglia, in quo collocari præ aliis Fratres nativos, ſeu Norwico oriundos, Pontifex præcepit Provinciali, qui per alios Conventus Cuſtodiæ Cantabrigæ eos paſſim diſpergebat, non ſine civium querelis.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Euphraſia Vidua Tertii Ordinis floret.

Chronic. Provin. Bavar.

„ I. Euphraſia Vidua, Fabriani clariſsimi oppidi ad Æſim fluvium in „ Umbria Domina, & Neptis Baptiſtæ Varanæ, ibidem in Mona„ ſterio ſancti Lucæ, inſigni ſanctitate florebat, ut ſcripſit Jacobillus in „ libro de Epiſcopis, & Sanctis Fulginatibus. Moniales autem Pitrichianæ „ Monachii Tertii Ordinis ſancti Patris Franciſci, ſub invocatione ſancti „ Chriſtophori Martyris Eccleſiam hoc anno conſecratam habuere: nomen„ claturam nihilominus, quam a ſuis primis Fundatoribus de Pitrich aſſum„ pſerant ab initio, perennant, cum virtutum odore.

„ II. Septam, Exiliſſam prius, nunc Ceutam nuncupatam, Urbem „ Epiſcopalem in Mauritania Tingitana, ad mare apud Abylam Montem, „ Herculis columnam, contra Calpem alteram columnam in Hiſpania, an„ guſto intercurrente Herculeo, Joannes I. filius naturalis Petri Regis „ Portugalliæ, qui ſuo Patri in Regno ſucceſsit, valida claſſe transfretatus, „ hoc anno die XIV. Auguſti ſuo ſubjugavit Imperio, & firmiſsimum „ Chriſtianorum propugnaculum conſtituit. Aderat Regi frater Joannes „ Xira ex noſtris ejuſdem Confeſſarius, qui Maurorum meſquitam in Tem„ plum Chriſtianorum commutavit: indeque poſtea aſportatas duodecim

per-

„ perpulchras marmoreas columnas, in Oratorio ſanctæ Catarinæ a Carno- *Wadd. ad ann. 1408. n. 6.*
„ ta ab Alenquerio duobus M. P. inter præruptas rupes, & denſas ſilvas,
„ pro noſtris paupertatem & ſolitudinem affectantibus, ad preces fratris
„ Didaci Arias Aſturicenſis, erecto, pro gratiarum actione aucto Templo *Bernar. Juſtin. l. 1. fol. 227.*
„ Rex collocavit. Hic piiſſimus æquæ ac fortiſſimus Heros noſtræ Religio-
„ nis amantiſſimus, juſſit ut deinceps, ad imitationem Caſtellæ, relicta
„ æra Cæſaris, in Luſitaniæ Regno annorum computus a Nativitate Chriſti
„ fieret: fuitque Regum primus, cui mos eſſet ſolemnioribus diebus an-
„ ni in publico edere. At hoc eodem anno alter Joannes Britanniæ Dux
„ Religioſis noſtris pariter addictiſſimus, viam univerſæ carnis ingreſſus,
„ apud Minoritas Guingampenſes tumulatus fuit.

ARGUMENTUM.

In Concilio Conſtantienſi agitur de cauſa Hieronymi Pragenſis, & condemnatur. Beatus Jacobus Picenus recipitur ad Ordinem, in quo multis floret virtutibus. Referuntur Epiſcopi. Floret Guillelmus Holmus. Ædificantur Cœnobia.

I. Fidei cauſam proſecutura Synodus Conſtantienſis, auditis & mature diſcuſſis omnibus, quæ Hieronymo Pragenſi, Joannis Huſs damnati hæreſiarchæ ſectatori & defenſori, a promotore fidei objiciebantur, & qualiter poſt abjuratas hæreſes, & emiſſam integre fidei profeſſionem, ille iterum ad priſtinos errores reverſus, publice in Patrum conſpectu auſus ſit Wicleffi, & Huſſi doctrinam defendere, tulit in eum dignam ſua pertinacia ſententiam, ut eodem quo ſuus magiſter Huſs, ignis afficeretur ſupplicio. Acta ſunt hæc in ſeſſ. 21. die penultima menſis Maii, univerſo approbante Concilio. Seſſionem hanc præceſſit congregatio generalis, in qua lectæ fuerunt conditiones, quæ proponebantur a Ferdinando Rege Aragonum, ut ille adhæreret Concilio, & ſe ſuoſque retraheret ab obedientia Benedicti XIII. Admiſſæ ferme ſunt omnes, & ſubſcriptæ ab univerſis Patribus Concilii, inter quos numerantur frater Antonius a Pireto, noſtri Ordinis Miniſter Generalis, & frater Joannes de Corello conventus Pariſienſis Regens, & Procurator fratris Joannis Evingonelli provinciæ Franciæ Miniſtri, qui doctiſſimam habuit orationem ad Patres Concilii, in die Nativitatis beatæ Virginis Mariæ. Aliæ quinque ſeſſiones habitæ circa modum recipiendi ad unionem Concilii reſiduos Reges & Principes, & qualiter agendum eſſet contra Benedictum, ſive Petrum de Luna, in ſua ſcandaloſa ambitione pertinaciſſimum. *Condemnatur Hieronim. Pragenſis.*

II. Magnum hoc anno acceſſit Inſtituto Regularis Obſervantiæ ornamentum & incrementum, per admiſſionem Jacobi Piceni nunc per orbem celeberrimi. In oppido Montis-Prandoni, Aſculanæ diœceſis natus menſe Septembri MCCCXCI. (uti narrat ejus individuus comes Venantius Fabrianenſis, licet alii annum enumerent MCCCXCIII.) Patrem habuit Antonium Gangalam Rubeum, matrem Antoniam, corrupte Tonam, humilis fortunæ, ſed Chriſtianæ pietatis conſortes. In ipſo ortu futuræ ſanctitatis apparuit indicium, exorto in auroræ crepuſculo, quo naſcebatur, ingenti & mirabili fulgore, qui domum univerſam irradiavit. Dominicus in Baptiſmo vocatus, & ſeptennis patre orbatus, a Fratribus, quorum copioſum numerum habebat, deducendis ovibus addictus, feri lupi aſpectu quotidie terre- *Ortus B. Jacobi Piceni. Marian. cit. c. 5. Mar. cit. l. 6. Vita MSS. a ſocio Venantio. Pueritia.*

batur (quem a Deo immiſſum, ut ab illo vitæ genere fugaretur, ipſe poſtea ſæpiſſime ſociis perſuaſit) neque periculum potuit declinare mutato agro, lupo ſemper (abſque ulla tamen ovium rapina) inſequente. Diſcrimine, in quo verſabatur fratribus patefacto, fugit Offidam, & benevolum invenit receptorem, Presbyterum quemdam conſanguineum, qui pueruli indolem ſuſcipiens, litteris imbuendum judicavit. Puerilibus rudimentis inſtructum Aſculum miſit, ubi Latinæ linguæ, deinde Peruſiam, ubi utriuſque juris peritiæ ſolerter incubuit. Hinc Florentiam abductus a nobili cive Peruſino, cujus filios inſtruebat, officio donatur vindicis gravaminum.

III. Poſt aliquot menſes mundi vanitates exoſus, decrevit univerſas procul facere, & Religionis fidæ ſtationi ſe committere. Carthuſianis expoſito deſiderio, neque ſtatim approbato, ſtatuit in patriam reverti, rebuſque cum Fratribus compoſitis, Deo, quo vellet vocanti obtemperare. Aſſiſio tranſiturus acceſſit ad templum ſanctæ Mariæ Angelorum, paulo antea Fratribus Regularis Obſervantiæ conceſſum, multiſque precibus obtinuit a fratre Nicolao Uzano, vices gerente, uti diximus, Joannis Stronconii, ut ad Sodalitium reciperetur. Die ſancti Jacobi Zebedæi habitu religioſo ſuſcepto, ſancti Apoſtoli patrocinium & nomen ſuſcepit; tirocinium religioſiſſime explevit in Cœnobiolo Carceris, in monte Subaſio. Revocatus ad ædem, in qua religioſam veſtem induit, ſolemnem emiſit profeſſionem. Statim tamquam lucerna ſuper candelabrum cœpit omnibus prælucere, virtutum factus exemplar. Nullus eo promptior ad obediendum, nullus humilior, nullus continentior, omnibus omnia factus, omnium ſibi conciliavit voluntates. In Etruriam miſſus ſacros ſuſcepit Ordines, primamque habuit concionem ad populum in die ſancti Antonii Patavini, quarto anno ab ingreſſu in Religionem.

Initiatio inter Obſervantes.

Ann.1415. n.36.

IV. Munus hoc prædicandi tanto fervore ex Superiorum præcepto ſubivit, tantaque ſollicitudine proſecutus eſt, ut quadraginta ſeptem annis quotidie ferme ſermonem habuerit ad populum. Ne tamen, juxta Apoſtoli cautionem, cum aliis prædicaret, ipſe reprobus efficeretur, perpetuis vigiliis, oratione, & jejuniis carne mortificata, ſpiritum promptum exhibebat divinis obſequiis. Tres, vel quatuor horas dumtaxat dormiebat, reliquas inſumebat in divinis laudibus, donec Fratres ad matutinas preces exurgerent, quibus perſolutis, remanebat in choro uſque ad auroram in pedes erectus, divinam clementiam erga genus humanum, aliaque myſteria cœleſtia humiliter expendens. Prorumpebat poſtea in lacrymas, noſtram erga Deum ingratitudinem incuſans, deinde aſperis flagellis a ſe, tamquam ſi ſolus peccaſſet, vindictam repetebat. Annis duodeviginti ſuper nudam carnem loricam geſtavit ferream, quam poſtea ex Confeſſarii conſilio, aſpero commutavit cilicio. Triginta annis carnem, aut ova non manducavit, donec laxato ſtomacho, ingraveſcente ætate, & aucto prædicationis, variarumque functionum labore, ex ſancti Bernardini præcepto aliquando, ſed raro, cibos iſtos, alioſve admittebat. Quando rus proficiſcendum erat, ut per vicos & caſtella prædicaret (omnes enim circumvicinas regiones perluſtrabat, & die uno frequenter in tribus, vel quatuor caſtris prædicabat) nocte præcedenti duras fabas aquæ immittebat, diluculo deinde panem, & cepe in perula coacervabat, habitoque ſermone, iſta duntaxat edebat, & aquam frigidam bibebat. Septem quadrageſimis, quibus ſanctus Franciſcus perpetuo ferme jejunio totius anni tempora diſtinxit, rigide jejunabat, ita ut univerſa vitæ periodus perpetua videretur abſtinentia. Ultra meditationes nocturnas, officium, & coronam beatæ Virginis recitabat; quotidie celebrabat, totque ora-

Prædicatio.

1. Cor. 9. 27.

Vitæ aſperitas.

orationes adjiciebat, ut rebus aliis nullum ſupereſſe tempus videretur.

V. Caſtitatem tanto ſtudio colebat, ut mulieri nulli, niſi maxima urgente neceſſitate, demiſſis etiam oculis, loqueretur, paucisque verbis colloquium abſolveret. Nullam dicebat ſe in faciem reſpexiſſe, neque ex vultu cognoviſſe, tantoque timore maculandæ puritatis contremiſcebat, ut neque aliorum manus, aut propriam carnem auderet attingere. Nihilominus perpetuo exercitio, & meritorum profectui, datus eſt ei ad inſtar Apoſtoli Pauli, ſtimulus carnis, angelus Satanæ, qui eum aſſidue colaphizaret, duravitque hæc moleſta colluctatio, neque expedire ſe potuit ab importuno & domeſtico hoſte, donec ad aram beatæ Virginis Lauretanam, inter ſacri myſterii ſolemnia enixius oravit, ut jam tamdem liberaretur ab occulto hoc inſidiatore. Cui piiſſima Virgo apparens benigniſſime promiſit protinus ab iſta moleſtia liberandum, quod ipſo probavit effectu; neque enim ullam deinceps ſenſit tentationem. *Caſtitas.* *Tētatio aſſidua. 2. Cor. 12. 7.*

VI. Paupertatis Evangelicæ ſtudioſiſſimus, nihil ſuperfluum, nihil molle in veſtibus, nihil curioſum in libris, aliiſve rebus neceſſariis admittebat, non luxui, ſed meræ indulgens inopiæ. Humilitate & obedientia perquam mirabili omnibus præfulſit; non citius apud ipſum facto dictum, neque opus erat examine, ut obediret, cœco paratus obſequio, quod præcipiebatur, non præcepti qualitatem, ſed præcipientis auctoritatem humiliter expendens. Semper etiam in ultima ſenectute jam apud ſuos, & apud exteros maximoſque Principes & Reges in veneratione habitus, hanc reverentiam detulit Superioribus, quantumvis vel officio, vel qualitate humilibus. Nihil non præclarum & excelſum in hoc viro ſanctiſſimo; cujus virtutes breviter hic delibavimus, comprobationem earumdem, & præclara quæque facta in ſua tempora reſervantes. Laborandum certe nobis erit in ſingulis recenſendis, tot enim tantaque ſunt illuſtria ejus opera, & adeo frequentia miracula, ut multis proceſſibus, quos apud me habeo, comprehendi non potuerint, neque vitæ bene deſcribendæ multi ſuffecerint Scriptores. Ex omnibus ſeligam potiora & veriora, reliquis præferam abſque cujuſquam injuria hiſtoriam a ſociis conſcriptam, & quæ ex commiſſione Apoſtolica per teſtes ſolemniter in actis inveniuntur comprobata. *Paupertas.* *Humilitas & obedientia.*

VII. Quatuor prudentiſſimis viris Bernardino Senenſi, Joanne Capiſtrano, Alberto Sartianenſi, & Jacobo iſto Piceno in conſortium admiſſis, jam videbatur regularis Obſervantia tamquam quatuor columnis, & totidem petris angularibus ſecure fulciri, tamquam quatuor propugnaculis firmiter muniri, & totidem veluti aurigis per ſecuras ſemitas deduci. Omnes enim eamdem ſuo modo rexerunt, omnes ab adverſariis defenderunt, omnes vitæ ſanctitate, atque apud Principes & Pontifices auctoritate fulcierunt. Licebat prius viros pauperculos & inermes impetere, licebat abjectos deſpicere, & fluctuantis Inſtituti leges revocare: at poſtquam tales obtinuit propugnatores, & ex ea pendebant hujuſmodi clypei, omniſque armatura fortium, non adeo facile, aut integrum erat ulteriores moleſtias inferre. Tanta erat uniuſcujuſque horum apud omnes opinio, tanta inter Principes reverentia, ut Pontifices præclariſſima per univerſam Italiam, & in remotiſſimis regionibus illis munia commiſerint, univerſique ferme Principes peculiares miſerint Oratores, ut ſuas ditiones vel doctrina, vel ſaltem præſentia bearent. Adeo magna & multa ſuperſunt de præclariſſimis his Viris enarranda, ut ingentem perhorream laborem, & rem operoſiſſimam eſſe apprehendam ſingula per ſuos annos diſtribuere, vel præcipua ſaltem delibare capita rerum ab ipſis geſtarum, quæ integra volumina complerent. *Bernardino Senenſi & ſociis munita regular. Obſervantia.*

Capitulum Generale Obſer. in Gallia.

VIII. Nicolaus Rodulphi a Patribus Concilii Conſtantienſis inſtitutus Vicarius Generalis ſuper Conventus regularis Obſervantiæ provinciarum Franciæ, hoc anno convocavit ad Comitia Superiores, & præcipuos Patres prædictorum Cœnobiorum, iiſque congregatis in Conventu Bercorii provinciæ Turoniæ, multa conſtituit huic novæ reformationi ſtabiliendæ neceſſaria, quæ nos ſuis locis in opere de Capitulis & Statutis generalibus, Deo favente, aliquando componendo, dabimus opportunius. Expletis Comitiis, acta tranſmiſit ad ſingulos Conventus, præmiſſa hac inſcriptione: *Dilectiſſimis in Chriſto Patribus, & Fratribus Rectoribus, ceteriſque Conventuum Fratrum Minorum de ſancto Audomaro, de Sagio, de Varennis provinciæ Franciæ, de la Valle Guidonis, de Mirabello, de Cliſſio, de Choleto, de Fontiniaco Comitis, de Barchorio, de Ambaſia provinciæ Turoniæ, de Dola, de Ciriaco provinciæ Burgundiæ, frater Nicolaus Rodulphi ſuper eoſdem Conventus, & quoſdam alios in præfatis provinciis, Reverendiſſimi Patris Miniſtri, Ordinis Minorum, Generalis Vicarius, ſalutem & pacem in Domino ſempiternam.*

Hiſt. Comen. pag. 2.
Fr. Anton. Epiſc. Comen.

IX. Invenio hoc anno Epiſcopum fuiſſe Comenſem in Lombardia fratrem Antonium Minoritam nobili familia Turcona oriundum, ante aliquot annos a Capitularibus electum ſub Gregorio XII. a quo tamen non potuit obtinere confirmationem, quia ipſe Epiſcopum alterum delegerat Guillelmum Puſterlam Mediolanenſem. Hunc ab urbis ingreſſu, & omni Pontificia functione prohibuit Franchinus Ruſca, urbis Princeps, atque Antonium a Capitulo electum, voluit reditibus gaudere. In Concilio Piſano depoſito Gregorio, confirmavit electionem Alexander V. ſed anno hoc MCCCCXVI. Luthero Ruſca Franchini filio qui urbi dominabatur, eamdem tradente in poteſtatem Philippi Mariæ Vicecomitis Ducis Mediolanenſis, mortuoque Puſterla, Dux ægre ferens Puſterlam olim rejectum, contendebat haud legitimum fuiſſe Epiſcopum Antonium, curavitque alium Minoritam Franciſcum Crivellum, Miniſtrum, uti ſuperius diximus, Mediolanenſis Provinciæ, electorum ſuffragiis eidem opponi. Deducta lite ad Patres Concilii Conſtantienſis, commiſſaque cauſa Placenſi, Piſtorienſi, & Vaurenſi Epiſcopis, tamdem deciſa eſt in favorem Antonii; non potuit tamen ad Epiſcopatum redire, Duce prohibente. Obiiſſe Venetiis anno IX. a ſua electione, & Chriſti MCCCCXVII. ſcribit Auctor hiſtoriæ Comenſis. Sed anno MCCCCXXII. adhuc vixiſſe, & renuntiato ſuo Epiſcopatu, ad ſuam religionem rediiſſe oſtendam eo anno ex Diplomate Pontificio. Alium exhibet Petrus Rodulphus Epiſcopum Venetiarum Marcum Landum, quem etiam ſub hoc anno recenſet Leander Albertus in catalogo Venetorum Epiſcoporum, licet Inſtitutum reticeat.

An. 1409. n. 20.

Vide ſeſſ. 19. in fine.

Rodul. fol. 271.

Fr. Guillelmus Holmus.
Piſ. de Scriptor. Angl.

X. Floruit in Anglia hoc tempore Guillelmus Holmus ex familia Regularis Obſervantiæ, a virtutis, pietatis, & bonarum litterarum ſtudiis, ſed in primis Chriſtianæ pietatis nomine quamplurimum commendatus. Ut non ſolum ægris hominum animabus, ſed etiam infirmis corporibus mederi ſalubriter poſſet, exemplo ſanctorum Coſmæ & Damiani, nec non & ſancti Lucæ Evangeliſtæ privato ſtudio rei medicæ operam dedit, exitu perquam felici. Hauſit enim medicinæ peritiam ſingularem ex naturalium rerum cognitione, quam in Philoſophia optime apprehendit. Sed quod rei caput eſt, uti ex effectis colligere licet, acceperat a Deo donum curationis. Erat igitur in omni praxi mire felix, morbos, qui videbantur aliis incurabiles, curavit ſæpiſſime; nullius vel viliſſimi hominis refugit tenuitatem, divites & pauperes, ſummos & infimos, quæ erat ejus caritas, indifferenter admiſit,

ſit, pari ſollicitudine pro cujuſque infirmitate, quemque tractavit, & omnes quos potuit, gratis curavit. His nominibus erat non ſolum populo, ſed etiam Proceribus, ipſiſque regni primis Principibus mire gratus & acceptus. Et ne poſteros ſua ſcientia fraudaret, ſed potius & mortuus alios mortis periculis eriperet, uſque vitam prorogaret, egregium opus elaboravit; & ſub hoc titulo in lucem emiſit, *De ſimplicibus medicamentis*.

XI. Inter Avenionem & Aquas Sextias, In monte amœniſſimo, irriguo, atque arboribus conſito, Epiſcopus Aquenſis, & Capitulares Cathedralis Eccleſiæ per hoc tempus conceſſerunt Fratribus Obſervantiæ Prioratum quemdam derelictum, quem in religioſum, meditationi, atque orationi opportunum habitaculum converterunt. Eccleſia titulum habet ſancti Petri de Canone, & ſepulcra multorum nobilium Rupis-Martinæ. Conv. S. Petri de Canone. *Gonz. in Prov. S. Ludov. Conv. 26.*

XII. Hoc anno vir pius Ferdinandus a Rota, ad ſtadium XVI. ab urbe Cordubenſi, eiſdem Fratribus Conventum ſub invocatione ſancti Franciſci de Arizafa conſtruxit, aſſentiente Benedicto XIII. cujus partes etiam hoc anno ſequebantur adhuc proceres Caſtellani. Cum vero eo derelicto, ubique obtineret Martinus V. ab hoc itidem confirmari voluit erectionem. Demum ipſe Fratribus nomen dedit, & ſub eodem tecto a ſe conſtructo religioſiſſime vitam tranſegit. Hic initiatus eſt beatus Didacus a ſancto Nicolao, a Sixto V. in Sanctorum numerum magna ſolemnitate relatus. Conv. Arizafa. *Idem in Prov. Granaten. Con. 5.*

XIII. Ad mille paſſus a civitate Dertoſana in Catalonia, Guillelmus a ſancto Miniato Archidiaconus ædiculam ſancti Barnabæ ſacram, ſub annum MCCCXLVI. in quadam ſua poſſeſſione pro Canonicorum ſodalium recreatione ædificari curavit, quam poſt aliquot annos Petrus a Garreto U. J. Doctor, & ſacelli Rector, tradidit religioſis Patribus Matthæo Thamos, & Raymundo Manreſæ, conſentientibus Vicario Othonis Dertoſanorum Epiſcopi, atque Eduardo Monticatino Canonico infirmario, nomine ſui Capituli. Dertoſani cives omnem præſtiterunt operam prædictis Fratribus, ut eo in loco religioſum conſtruerent domicilium, & ex communi ærario præſtitis impenſis, opitulantibus Sereniſſimis Regibus Alphonſo V. & Maria conjuge, qui ſub hunc annum regnare cœperunt. Brevi abſolutum eſt ædificium. Cum vero poſt annos multos quidam ex Capitularibus donationem infirmare, & poſſeſſionem turbare intentarent, Eugenius IV. ſuis litteris ad Epiſcopum Ilerdenſem datis anno IX. ſui Pontificatus, quas dabimus in Regeſto, factum confirmavit. Poſt annorum centuriam adjudicatus eſt hic Conventus Fratribus Recollectis, quorum tanta eſt in populo virtutis & pietatis opinio, ut liberaliſſime Dertoſani cives omnia neceſſaria ſubminiſtrent. Vixerunt hic viri religioſiſſimi, qui magnum vitæ ſancte tranſactæ ſpecimen præbuere. Conv. Dertoſ. *Idem in Prov. Catalon. Con. 6.*

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ IN Annalibus Tholoſanis Bertrandi memorabilem caſum in Eccleſia noſtri Cœnobii anno MCCCCXVI. accidiſſe legimus, ut ſequitur. Cum in Eccleſia Fratrum Minorum unus Religioſus Miſſam celebraret, poſt ſacri Corporis & Sanguinis elevationem, & ad momentum, quo genuflectebat, ſtupefactus, rigidus, ac detentus factus fuit, nec cecidit, ſed in ipſa flectione genu, elatis & apertis oculis immotus permanſit; cumque per longum temporis ſpatium in eodem ſtatu & figura fuiſſet, miniſter eum voluit movere, ac a tam longa meditatione revocare, ſed cum ter aut quater excitatus, vel pulſatus non reſponderet, magnus rumor in Eccle- Mirabilis caſus.

ſia

„ ſia ſactus eſt, & adſtantes crediderunt quod in extaſim raptus eſſet, & inclamaverunt, *miraculum miraculum*. Fama velox hujus rei ſparſa eſt per totam Tholoſæ Civitatem, unde magni populi concurſus, ac tota Eccleſia brevi temporis repleta eſt populo. Dominus Bartholomæus Natalis inſignis Medicus, Catalepſi morbo occupatum dixit. Catalepſis autem Medicis eſt affectus cerebri, & potiſſimum poſterioris ejus partis, procedens ab humoribus frigidis, cerebri ventres, præcipue poſteriores occupantibus, reſpiratione tamen integra manente, oculiſque ut in vigilia, apertis. Cum ergo omnia hæc ſigna concurrerent in patiente, facile Natalis illud judicium protulit. Sed contrarius Medico eventus fuit, nam cum Medici juſſu inde aſportatus eſſet ille Religioſus, & alter ipſi ſuffectus ad abſolvendam Miſſam, Oratione Dominicali dicta, obriguit ut alter, & pariter immobilis factus eſt, qua de cauſa firmius creditum eſt miraculum, nam hi duo Religioſi probi erant. Tertius tandem oblatus & admiſſus, feliciter Miſſam perſolvit. Iſtud monumentum vetus exaratum eſt manu Domini de Bardin in ſuprema Curia Tholoſana Senatoris.

Chron. Prov. Aquit.

ARGUMENTUM.

Patres Concilii Conſtantienſis, toto orbis conſenſu & exultatione, Papam renuntiarunt Martinum V. In eodem Concilio fit honorifica mentio aliquorum Fratrum Minorum, virorum clariſſimorum. Memorantur Epiſcopi, & nova domicilia.

I. PATRES Concilii Conſtantienſis, multis habitis hoc anno Seſſionibus circa varias cauſas quorumdam Epiſcoporum, circa audiendos & admittendos ad unionem Oratores Joannis Regis Caſtellæ, Catarinæ Reginæ ejuſdem Regis genitricis, Henrici Infantis Aragoniæ, ac Ordinis ſacræ militiæ ſancti Jacobi de Spata Generalis Magiſtri, Caroli Regis Navarræ, & Fuxi, atque Armeniaci Comitum, eouſque Petro de Luna adhærentium, circa præſcribendas leges conclavis, electioniſque futuræ Pontificis, circa reformationem eccleſiaſticam a Pontifice curandam, aliaque hujus generis graviſſima, maxime vero circa depoſitionem Benedicti XIII. tandem deputatis electoribus, additiſque cœtui Cardinalium, ipſis conſentientibus, ex quatuor nationibus aliis triginta, ut omnium gentium ſuffragiis univerſo orbi unus jam tandem Pontifex daretur. III. *Idus Novembris*, die ſancti Martini, Ottonem Columnam in Pontificem Romanum aſſumpſerunt. Maxima fuit omnium gratulatio, quaſi poſt denſas diſſidiorum tenebras, unitatis, ac pacis ſplendore ſuccedente, eoque ſincerior lætitia, quod omnia ſuffragia in unum conſpirarunt, linguis, inſtitutis, moribus, ſtudiis diſcrepantium. Ob reverentiam & affectum in ſanctum Martinum Turonenſem, in cujus feſto die ad tantam dignitatem evectus eſt, Martinus voluit appellari. Hujus nominis quintum communiter recenſent, cum revera tertius fuerit computandus; nam ex quatuor quos *Martini* nomine nuncupant, duo erant Marini, non Martini. Hic porro die Sabbati x. *Kalendas Septembris*, per Joannem Cardinalem Oſtienſem in Presbyterum ordinatus eſt, & ſequenti die Dominico ab eodem Cardinale in Epiſcopum conſecratus. Coronationis inſignia ſuſcepit ante fores Eccleſiæ Cathedralis Conſtantienſis, per manus Raynaldi Brancatii S. R. E. Archidiaconi, toto ferme aſtante Concilio, & ex omni natione viris primariis. Demum ſolemni equi-

Eligitur Martinus V.

equitatu per urbem perrexit, equi Pontificis frænum ex utroque latere tenentibus Sigiſmundo Imperatore, & Friderico Marchione Brandemburgenſi, ſacri Romani Imperii Archicamerario, & electore.

II. In Seſſione XXXV. & XXXVIII. occurrit mentio fratris Joannis de ſancto Jacobo, ſacræ paginæ profeſſoris Ordinis Minorum, qui fuit Procurator, & Orator miſſus ad Concilium cum aliis viris clariſſimis ab Henrico Infante Aragoniæ & Siciliæ, Ordinis ſancti Jacobi de Spata Magiſtro. Antequam Conſtantia decederent, ſub finem hujus anni III. *Kalend. Januarii*, invenio conceſſum ei diploma a Martino Pontifice, ut auctoritate Provincialis, qua fungebatur Provinciæ Caſtellæ, Fratres ſibi ſubditos ab omnibus cenſuris, quibus fortaſſis ratione ſchiſmatis innodabantur, abſolvi faceret a Confeſſariis pro arbitrio deligendis. Succeſſit in miniſteriatu Martino a Valliſoleto. In Seſſione XXXVI. honorifice commemoratur frater Ferdinandus de Illeſcis, appellaturque Joannis Caſtellæ & Legionis Regis Conſiliarius & Orator, de quo nos alias ſæpe locuti ſumus. Occurrit etiam in Hiſtoriis Luſitanorum mentio fratris Joannis Xiræ, Joannis I. Regis Confeſſarii, qui eidem aſtitit in expugnatione Septæ urbis Mauritaniæ, & Maurorum Meſquitam in templum Chriſtianorum commutavit.

Fr. Joannes de S. Jacobo.

Fr. Ferdinandus de Illeſcis. *Vide Zurit. to. 3. lib. 12. c. 66.*

Fr. Joannes Xiræ.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. *Rub. in hiſt. Raven. lib. 7. ſub anno 1417. & 1418.*

Fr. Nicol. Ariminen. nuncius ad Martinum Pontificem. Obizo Polentan. Ordini addictiſſimus.

„ III. Obizo Polentanus vir potens, & Vicarius Pontificius apud Ravennates, cum accepiſſet Martinum Pontificem Conſtantiæ electum, ſuæ partis eſſe judicavit ad eum deſtinare, qui ſuo, & urbis nomine aſſumptioni gratularetur. Miſit autem fratrem Nicolaum Ariminenſem, domus Ravennatis Præfectum, eruditum Theologum, pro quo anno ſequenti diſceptandum fuit cum Miniſtro Provinciæ Bononienſis Bartholomæo, qui Nicolaum ſecundo præfecturæ anno, magna auctoritate functum, e gradu removit. Cum vero nullis precibus Obizo impetrare poſſet, ut reſtitueretur, ſcripſit ea de re ad Antonium Perrectum Generalem Miniſtrum, affirmans majores omnes ſuos in divi Franciſci æde, illius indutos Ordinis habitu, ad ſepulturam dari conſueviſſe, ſe totum eſſe divi Franciſci filium, maxime in illius Ordinem, ac Socios propenſum, ſtuduiſſe, aſſidueque ſtudere, ne quid in victu, in libris, in ipſa domo deeſſet, ſcribereque ſe ad provincialia eorum Comitia ſingulis annis, ut Fratres moribus, ac doctrina inſignes darent. Ipſum Nicolaum magna religione ac cura divinum in eo Cœnobio cultum auxiſſe, ac ceteras partes optimi Præfecti præſtitiſſe: eſſe illum Patrem ſuum, & conſolationem pene omnem ſuam: itaque tanto ſtudio petere, ut majore non poſſet, ne abdicare illum priſtina auctoritate vellet, ac potius reſtitueret, & in Magiſtratu confirmaret: quia anno proximo: *Ex devotione*, inquit, *quam ad Ordinem gero, & ad laudem Dei, & S. P. noſtri Franciſci, & ad expoſcendam veniam & ſalutem mei, meorumque, & requiem Defunctorum, Parentum, & Fratrum, omniumque de domo mea, quam precibus Fratrum Minorum obtinere ſpero, hic provinciale Capitulum tenere unum intendo; cujus præparationem & curam, ſeu onus dicto Magiſtro Nicolao dimiſi.*

IV. Epiſcopi occurrerunt Minoritæ, Tergeſtinus dictus Jacobus de Balardis Laudenſis, qui huic interfuit Concilio. Ex catalogis duobus, quos habeo MSS. Epiſcoporum Tergeſtinæ Eccleſiæ, unus Franciſcani, alter Dominicani facit Inſtituti, & Magiſtrum ſacri Palatii. Sed inter auctores, qui de Epiſcopis Ordinis Prædicatorum, aut de Magiſtris ſacri Palatii egerunt, nullus eſt, qui hunc inter alterutros reponat. Aſſiſias alter frater Benedictus Nurſinus hoc anno a Capitularibus electus, & a Martino V. anno ſequenti confirmatus. Ita catalogi duo hujus Eccleſiæ. Sed in Concilio Con-

Fr. Jacob. Epiſc. Tergeſtinus.

Fr. Benedictus Aſſiſias.

Digitized by Google

Conſtantienſi invenio hoc anno, & ſequenti inter reliquos nominatum, & publicas functiones obeuntem Nicolaum Epiſcopum Aſſiſinatenſem. Quid ſi hic curæ renunciaverit, aut Eccleſiam in aliam tranſtulerit, retento ſibi etiam titulo Aſſiſinatis? quod frequenter fit, & quotidie exempla habemus, ut renuncians, & qui poſſidet, ejuſdem Eccleſiæ ſe ſubſcribant Epiſcopos.

Fr. Nicolaus Fulgin. Tertius Fulginas, frater Nicolaus Nardi de Fieragatto, Bettonio, Umbriæ oppido natus, ſacræ Theologiæ Magiſter, a Capitularibus poſtulatus, & a Pontifice, per Friderici obitum creatus: *Apoſtolatus officium*, XIII. *Kalend. Januarii*. Anno MCCCCXIX. die III. Aprilis poſſeſſionem accepiſſe populo applaudente, & piè prudenterque rexiſſe, ſcribit Jacobillus, ſed Inſtitutum ignoravit, & in creationis anno erravit, non hunc, ſed ſequentem aſſignans.

Fr. Joan. Lucen. Quartum ſub hoc tempus mortuum comperio fratrem Joannem Epiſcopum Lucenſem in Hiſpania, ſub Archiep. Compoſtellano. Confirmat enim Pontifex legatum, quod in ſuo teſtamento reliquit Monaſterio Clariſſarum Toletano, aſſeritque Ordinis fuiſſe Minorum.

Conv. Pedis-Luci. Rodul. fol. 254. Conv. Dienſis. V. Hoc anno in Provinciæ Spoletana, & Cuſtodia Narniæ, in oppido Pedis-Luci conſtructum ab oppidanorum univerſitate Minoritis Cœnobium, ſcribit Rodulphus. Fratres Conventus Dienſis in Provincia Burgundiæ, & Cuſtodia Viennenſi, ut liberarentur a variis incurſibus hoſtium & prædonum, quibus extra urbis muros ſiti ſubjiciebantur, decreverunt domicilium in urbem invehere. Obtinuerunt facultatem a Benedicto XIII. ita faciendi; ſed dum faciunt impediuntur a Capitulo & Canonicis urbis. Recurrunt ad Martinum, ut obſtacula removeat, ejuſque impetrant litteras ad Officialem Gratianopolitanum, ut controverſiam expendat: *Exhibita nobis* XIII. Kalendas Januarii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Cum Fratricellorum profana hæreſis, ſemper damnata, nondum „ eſſet extincta, imo pluribus in locis, præſertim Italiæ, ſchiſma- „ tis & bellorum occaſione ſuccreviſſet, & noſtris plurimum infeſta eſſet, „ contra hujuſmodi Fratricellos ad Eccleſiarum Prælatos litteras Pontifex

Litteræ Pontif. „ expedivit: *Ad ineffabilis &c.* XVIII. Kal. Decembris: & alias ad Archie- „ piſcopum Narbonenſem pro fratre Poncio Minorita hæreticæ pravitatis „ Inquiſitore: *Accedens ad præſentiam &c.* Nonis Decembris. Grego-

Gregorius XII. obit. „ rius XII. interea ante creatum Martinum V. obiit, ſepultus Recineti in „ Eccleſia Cathedrali.

„ II. Monaſterii Ridleriani Sororum Tertii Ordinis S. P. Franciſci, „ Monachii in Bavaria, Annales manuſcripti prodigioſam ſub hoc anno rem „ enarrant his verbis. Devota quædam Virgo nomine Maria, patre Andrea „ Wrenharet, profeſſione Sculptore, & matre Barbara, Monachii orta, quo- „ tidianæ Sanctimonialium Monaſterii Ridlerienſis conſuetudine adeo de- „ lectabatur, ut firmum propoſitum præfatarum Ordinem ingredi mente „ conceptum, in votum emiſerit: verum a parentibus contra ſuam volunta- „ tem juveni pictori deſponſata, plurimas cordis anguſtias patiebatur. Jam

Memorabilis caſus. „ vero deſponſationis & nuptiarum dies imminebat, ac tum ipſa majori æſtu „ ſuccenſa, ardentiſſimis precibus Deum exorabat, ut citius ſeſe mori per- „ mitteret, quam virginitatis theſauro vel corona privari. Annuit votis „ clementiſſimus Deus, qui liliis illibatæ caſtitatis plurimum delectatur, & „ exauditis precibus, deſideranti abire caſta, tempora vitæ abbreviavit: pri- „ die nuptiarum infirmatur deſponſa, & nocte ſequenti circa præcordia tri-

pilci

,, plici apoſtemate peſtifero (nulla tunc in urbe vel circum erat hujuſmodi
,, morborum ſuſpicio, ſed cuncta bene valebant) invaditur: accerſitis Patre
,, & Sponſo (nam Mater paulo ante obierat) vale dicto utrique ait: *Jam*
,, *miſericors & Altiſſimus meis votis annuens, his, quæ inſpicitis, virginita-*
,, *tem meam, quam illi deſpondi, tutatur. Igitur, Sponſe, Deo in ſtatu reli-*
,, *gioſo deſervire contende, vanum carnis amorem fortiori Chriſti dilectione*
,, *devince: me quam deperibas ſine fructu, morti proximam intueris: Deum*
,, *ſuper omnia cole, a quo tantum æternæ gloriæ fructus expetere potes; vana*
,, *ſunt quæ mundus dat, ac tranſitoria nimis, quæ inter ſeculi illecebras im-*
,, *modica cura demetuntur. In Religione metes longe facilius, quæ cum uſura*
,, *in horreum æternitatis reportes*. His & ſimilibus Sponſo dictis non ſurdo,
,, Patrem jam ætate grandævum adorſa, precibus induxit, ut omnia bona
,, ſua in pauperes, atque præfatum Monaſterium erogaret, velletque ſe pro-
,, xime morituram habitu Sanctimonialium Tertii Ordinis S. P. Franciſci
,, dignari, & defunctam ad præfatas Moniales Ridlerianas, quas toto corde
,, peramabat, ſepelire. Monitis uterque paruit: Juvenis ſuæ Sponſæ opti-
,, mo exemplo devictus, in Auſtria Ordinem ſancti Dominici profeſſus eſt.
,, Pater vero voluntatem filiæ, quam unice diligebat, edoctus, quæ ipſa vi-
,, vens deſideraverat, poſt ejus mortem dolens opere complevit.
,, III. Supervixit piiſſima Virgo tribus diebus, in quo temporis ſpatio
,, plures, & crebras revelationes ſupernarum rerum, quibus dignabatur, ad-
,, ſtantibus enarrabat: inter alia, ſe plures ſibi notos in Paradiſo vidiſſe af-
,, firmabat, & brevi ſe illis aſſociandum fore: nec opus eſſe, ſive dum adhuc
,, viveret, ſive poſt mortem quemquam ſuum morbum exhorreſcere, aut
,, ſibi ex eo pertimeſcere malum, quod nulli quidquam ſiniſtri eventurum
,, foret, ac ita rei probavit eventus. Tamdem tridui appropinquante hora
,, ſuprema, ſanctis Eccleſiæ Sacramentis munita, obdormivit in Domino, & *Mors ſervæ Dei.*
,, ut petierat, Tertii Ordinis habitu induta, apud præfatas Moniales decen-
,, tem ſepulturam nacta eſt XII. Novembris anno MCCCCXVII.
,, IV. Poſt ejus obitum Pater, quam ei perpulchram Crucifixi imagi-
,, nem effinxerat, ejuſdemque virgineis crinibus ornaverat, dono Monaſt.
,, dedit, quæ in magno ſemper honore habita eſt, quod diverſis & pluribus
,, neceſſitatem patientibus adjutorio fuerit. Tradiderunt quoque de hac ima-
,, gine antiquiores Monaſterii Sorores, quod capitis Chriſti Crucifixi crines,
,, ſæpius abſciſſi creverint. Id vero diu ſilentio occultatum, piæque devo-
,, tioni earum, quæ eos creviſſe viderant, attributum. At pluribus tamdem
,, poſt annis, anno ſcilicet MDCI. Domicellæ quædam Nobiles, familia &
,, nomine plurimum in urbe notæ eam Crucifixi imaginem contemplatæ,
,, rei, quæ dicebatur, certitudinem exploraturæ, dextri lateris totum cri-
,, nem ad caput uſque deraſere, quem poſtea a præfatis Domicellis Eliſabe- *Chron. Prov. Bav. de ea Monaſt.*
,, tha Bavariæ Duciſſa habitum, inter pietatis & devotionis gazas repoſuit,
,, & ſub vitro perlucido eamdem imaginem diligenter cuſtoditam voluit, ac
,, attente obſervata imagine detonſa, ad inſtar viventis, viſi crines excre-
,, viſſe, majorem in omnibus devotionem excitarunt, pluraque beneficia
,, exinde piis emanarunt. In Choro vero hæc miraculoſa Imago ſervatur,
,, quam devote volentibus venerari Moniales exhibent.

REGESTUM
PONTIFICIUM.

Digitized by Google

REGESTUM PONTIFICIUM.

GREGORII XI.

Anno Christi 1377. Pontificatus anno 7.

BULLA I.

Indulgentia pro Eccleſia Stronconii. Regeſt. Vatic. fol. 210.

Univerſis Chriſtifidelibus.

LIcet is &c. Cupientes igitur, ut Eccleſia beatæ Mariæ loci Fratrum Minorum Stronconii, Narnien. diœceſis, congruis honoribus &c. de omnipotentis Dei &c. omnibus &c. qui in Nativitatis, Circumciſionis, Epiphaniæ, Reſurrectionis, Aſcenſionis, & Corporis Domini noſtri Jeſu Chriſti, necnon in Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, & Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis, & in Nativitate Joannis Baptiſtæ, & Apoſtolorum Petri, & Pauli feſtivitatibus, ac in celebritate omnium Sanctorum, & per prædictarum feſtivitatum octavas, Eccleſiam prædictam devote viſitaverint annuatim centum, & per octavas quinquaginta dies de injunctis eis pœnitentiis, miſericorditer relaxamus; præſentibus poſt decennium minime valituris. *Vide Conſtit. 78. Innoc. VI.*

Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem. xv. Kalend. Junii, anno VII.

II.

Indulgentia pro ſacello Eccleſiæ Lucan. Ibid. fol. 208.

Univerſis Chriſtifidelibus.

LIcet is de cujus munere &c. Cupientes igitur, ut Capella beatæ Luciæ, per quondam Franciſcum de Omniliis civem Lucan. in Eccleſia domus Fratrum Ordinis Minorum Lucan. fundata, congruis &c. & ut Chriſti fideles eo libentius &c. de Omnipotentis Dei &c. qui in Nativitatis &c. necnon in Nativitatis &c. beatæ Mariæ Virginis &c. ac beatæ Luciæ, in cujus honorem dicta Capella eſt conſtructa &c. devote viſitaverint annuatim, ſingulis videlicet feſtivitatum & celebritatum, centum, octavarum vero &c. quinquaginta dies de injunctis eis &c. relaxamus, præſentibus poſt decennium minime valituris. Volumus autem quod ſi alias &c. aliqua indulgentia &c. hujuſmodi præſentes &c. *Vide ut ſupra.*

Datum Romæ apud ſanctum Petrum VII. Kalend. Decembris, anno VII.

III. *Con-*

Digitized by Google

III.

Confirmat loca & privilegia conceſſa Fratribus Hungariæ. Regeſt. Vatic. fol. 229.

Dilectis filiis Generali, & aliis Miniſtris, ac Fratribus Ordinis Fratrum Minorum, per Hungariam conſtitutis.

§. I. Solet annuere Sedes Apoſtolica piis votis, & honeſtis petentium precibus favorem benevolum impertiri.

§. II. Exhibita ſiquidem &c. continebat, quod licet vos quinquaginta loca dumtaxat veſtri Ordinis cum Eccleſiis &c. & aliis neceſſariis &c. quæ dudum in provincia Hungariæ, ſecundum morem dicti Ordinis, tam ex piis largitionibus fidelium, de aliquibus eorum vobis factis, quam ex juſtis aliis titulis acquiſitis, obtineatis & poſſideatis pacifice & quiete: tamen quia litteræ & inſtrumenta, ſcripturæ, & alia monumenta ſuper acquiſitionibus locorum ipſorum confecta, quædam illorum videlicet combuſta, quædam vero vetuſtate corroſa, & quædam etiam ſunt amiſſa, de acquiſitionibus hujuſmodi docere, vel alias fidem facere non poteſtis. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ne propterea ſuper locis eiſdem poſſitis in poſterum moleſtari, providere vobis ſuper hoc, de benignitate &c.

§. III. Nos igitur ſinceræ devotionis affectum, quem ad nos, & Romanam geritis Eccleſiam, honeſtatem quoque mentis, qua in humilitatis ſpiritu gratum Deo exhibetis obſequium, attendentes, & volentes propterea vos ac Ordinem ipſum favore proſequi gratioſo ſpeciali; hujuſmodi &c. inclinati, acquiſitiones, & loca præfata, necnon libertates omnes, & immunitates a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris per privilegia, vel alias indulgentias, vobis & eiſdem locis conceſſas, necnon libertates & exemptiones ſecularium exactionum a Regibus, & Principibus, ac aliis Chriſtifidelibus rationabiliter vobis indultas, ſicut eas juſte ac pacifice poſſidetis, vobis, & per vos, auctoritate Apoſtolica, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum XIV. Kalendas Februarii, anno VIII.

IV.

Ut poſſint recipere Conventum in oppido Madropſi. Ibid. fol. 226.

Eisdem.

Vide Conſt. 115. Clementis VI.

Sacræ veſtræ Religionis &c. annuamus. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte veſtra &c. quod in oppido de Madropſo, Corban. diœceſis, quod prope ſchiſmaticos & infideles ſitum eſt, & quod per unam dietam nullus locus Fratrum ipſius veſtri Ordinis exiſtit; & quod propterea dilectus filius nobilis vir Stephanus Comes Serviæ, de propria ſalute cogitans, & cupiens terrena &c. commutare, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, & pro ſua & progenitorum ſuorum animarum remedio & ſalute, quemdam locum cum Eccleſia &c. & aliis neceſſariis &c. in dicto ſuo oppido ad opus veſtrum, in honorem, & ſub vocabulo ſancti Franciſci fundavit, pariter & inſtruxit, illumque cum omnibus juribus & pertinentiis vobis intendit pia liberalitate donare. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut vobis excipiendi locum ipſum, inibique morandi licentiam con-

concedere dignaremur. Nos igitur qui vos, & Ordinem ipſum gerimus &c. volentes vos, conſideratione cariſſimæ in Chriſto filiæ noſtræ Eliſabethæ Reginæ Hungariæ illuſtris, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis, favore &c. inclinati, vobis recipiendi locum ipſum, cum Eccleſia &c. & aliis officinis prædictis, dummodo duodecim Fratres &c. congrue ſuſtentari, auctoritate &c. plenam elargimur: non obſtan. fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. Nulli ergo&c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum. XIV. Kalendas Februarii, anno VIII.

V.

Confirmat privilegium Benedicti XII. de non ſolvendis decimis, aut exactionibus. Ibidem.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Mariæ de Veteribuda, Ordinis ſanctæ Claræ, Veſprimien. diœceſis.

§. I. VEſtræ devotionis ſinceritas &c. gratiam admittamus. Tenorem igitur cujuſdam privilegii felicis recordationis Benedicti Papæ XII. prædeceſſoris noſtri Dilectis in Chriſto filiabus univerſis Abbatiſſis & Sororibus Monaſteriorum Ordinis ſanctæ Claræ, ſecundum Regulam ipſius Ordinis, a felic. record. Urbano IV. prædeceſſore noſtro inſtitutam, viventibus, conceſſi, quod incipit: *Sacra veſtra*. Quem quidem tenorem in regiſtro ipſius Benedicti prædeceſſoris repertum, piæ memoriæ Innocentius Papa VI. prædeceſſor noſter, in quibuſdam ſuis litteris, quas inſpici & examinari fecimus diligenter, & quæ veræ repertæ ſunt, inſeri fecit, quod eo, ſicut aſſeritis, privilegium ipſum, ex eo forſan quod perditum, vel vetuſtate conſumptum eſt, alibi reperire nequitis, ac vos, & Monaſterium ipſum concernit, & eo indigetis, de verbo ad verbum, ad veſtræ ſupplicationis inſtantiam, præſentibus annotari fecimus qui talis eſt. *Vide Conſtit. 79. Innoc. VI.*

§. II. *Benedictus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis in Chriſto filiabus univerſis Abbatiſſis & Sororibus Monaſteriorum Ordinis ſanctæ Claræ, ſecundum regulam ipſius Ordinis, ab Urbano Papa IV. prædeceſſore noſtro inſtitutam viventibus, tam præſentibus, quam futuris, regularem vitam profeſſis in perpetuum. Sacra veſtra religio, ſub qua devotum Creatori veſtro famulatum impenditis, promeretur, ut Apoſtolica Sedes favorabilem ſe vobis exhibeat, & in veſtris opportunitatibus gratioſam. Hinc eſt quod nos congruum, & pium reputantes, ut vos illa proſequamur gratia, quæ veſtris neceſſitatibus fore conſpicitur opportuna, vobis, auctoritate præſentium, indulgemus, ut ad præſtationem decimarum de quibuſcumque poſſeſſionibus, & aliis omnibus bonis veſtris, quæ in præſentiarum habetis, & juſtis modis præſtante Domino acquiſiveritis in futurum, vel ad exhibendum annuum redditum, ſeu cenſum veſtris diœceſanis Epiſcopis, ſeu pedagia, telonia, & alias exactiones quibuſvis regibus, ſeu perſonis aliis ſecularibus, vel etiam ad dandum procurationes aliquas Legatis, vel Nuntiis Apoſtolicæ Sedis, ſive ad decimam, vel aliam perſonam, aut ſubventionem aliquam de veſtris proventibus cuiquam exhibendam, vel ad contribuendum in exactionibus, vel collectis, ſeu ſubſidiis aliquibus minime teneamini, nec ad id per litteras Sedis ejuſdem, vel Legatorum ejus, aut quorumcumque aliorum, etiamſi in eiſdem dictæ Sedis litteris contineatur expreſſe, quod ad quævis exempta, vel non exempta loca, & Monaſteria ſe extendant, & aliqua eis, cujuſcumque tenoris exiſtat, ipſius Sedis indulgentia non obſiſtat; niſi forſan dictæ litteræ*

Se-

Sedis ejuſdem de indulto hujuſmodi, & Monaſteriis ipſis, plenam & expreſſam fecerint mentionem. At nihilominus a juriſdictione & poteſtate Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, diœceſanorum veſtrorum, & quorumcumque aliorum eximimus vos, & loca & Monaſteria veſtra, de gratia ſpeciali; nos enim ex nunc irritas &c. interdicti, ſuſpenſionis &c. ſententias, ſi quas in vos, vel aliquas veſtrum, aut loca & Monaſteria veſtra, ſeu quoſcumque alios, occaſione veſtri, præmiſſorum prætextu, contra hujuſmodi conceſſionis, & exemptionis noſtræ tenorem per quemcumque de cetero contigerit promulgari. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis, exemptionis, & conſtitutionis &c. Datum Peruſii VI. *Idus Junii anno* I.

§. III. Nos itaque veſtris ſupplicationibus inclinati, hujuſmodi privilegium, auctoritate Apoſtolica, innovamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus vobis, vel dictæ Abbatiſſæ, & Sororibus de novo acquiri volumus, ſed antiquum, quod vigore ipſius prilegii, vobis & dictis Abbatiſſis, & Sororibus competit, tantummodo confirmari. Nulli ergo &c. noſtræ annotationis & conſtitutionis &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum XIV. Kalendas Februarii, anno VIII.

VI.

Ut recipere poſſint locum in oppido de Aracha. Ibidem.

Dilectis filiis Miniſtro Generali, & aliis Fratribus Ordinis Minorum.

Vide Conſtitut. 115. Clem. VI.

§. I. SAcræ veſtræ Religionis &c. favorabiliter annuamus. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, quod cariſſima in Chriſto filia noſtra Eliſabetha Regina Hungariæ illuſtris, quæ Eccleſiam ſancti Nicolai de Aracha, Cenad. diœc. quæ diruta, & deſtructa longo tempore extiterat, prout erat, & quæ tanto tempore vacaverat, quod de contrario memoria hominum non exiſtebat, nec ſciebatur ad quem ſpectabat jus patronatus illius, reparari, & reædificari fecit opere ſumptuoſo; cuique propterea venerabilis frater noſter Epiſcopus Cœnadien. jus patronatus ejuſdem Eccleſiæ præfatæ Reginæ conceſſit, hujuſmodi jus patronatus præfatus Epiſcopus, ad ipſius Reginæ requiſitionem, & Eccleſiam ipſam vobis donare proponunt. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut vobis recipiendi Eccleſiam, & jus patronatus hujuſmodi licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui vos, & Ordinem veſtrum gerimus in viſceribus caritatis, volentes vos, conſideratione dictæ Reginæ ſuper hoc humiliter ſupplicantis, favore proſequi gratioſo, hujuſmodi &c. inclinati, vobis recipiendi Eccleſiam, & jus patronatus hujuſmodi, cum campanili &c. & aliis neceſſariis officinis: dummodo duodecim Fratres ipſius Ordinis inibi moram continue ducere valeant, & congrue ſuſtentari, auctoritate &c. plenam &c. elargimur: non obſtan. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. prohibente ne Religioſi &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum XIV. Kalend. Februarii, anno VIII.

UR-

URBANUS VI.

Succeſſit Gregorio XI. electus IV. *Idus Aprilis anno* MCCCLXXVIII. *ſed deperdito ejus Regiſtro, fere nulla occurrerunt monumenta.*

Urbano in ſchiſmate oppoſitus eſt Clemens VII. electus XIII. Kal. Octobris ejuſdem anni, cujus Regiſtri aliquot tomi ſuperſunt. Ex his Bullas aliquas miniſtrabimus ad rerum geſtarum memoriam, ſecluſa perſonæ auctoritate.

Anno Christi 1379.	Urbani VI. anno 1. & 2.	Clementis VII. Antip. anno 1. & 2.

I.

Fit Patriarcha Conſtantinopolitan. Reg. Vat. lib. 1. fol. 110.

CLEMENS VII.

Venerabili fratri Guillelmo olim Epiſcopo Urbinat. in Patriarcham Conſtantinopolitan. electo.

§. I. Ex paternæ caritatis officio, Eccleſiarum, eccleſiaſticarumque perſonarum, præſertim pontificali dignitate præditarum, libenter ſubvenimus, eiſque incumbentia, quantum cum Deo poſſumus, onera ſublevamus.

§. II. Nuper ſiquidem Eccleſia Conſtantinopolitana, ex eo Paſtoris ſolatio deſtituta, quod nos dilectum filium noſtrum Jacobum S. R. E. Presbyterum Cardinalem, tunc Patriarcham Conſtantinopolitanum licet abſentem, a vinculo quo ipſi Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum noſtrorum conſilio & Apoſtolicæ &c. abſolventes ipſum ad Cardinalatus Ordinem duximus aſſumendum; Nos conſiderantes, quod tu qui regimini Eccleſiæ Urbinaten. hactenus laudabiliter præfuiſti, præfatæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ eſſe poteris quamplurimum fructuoſus, ac Eccleſiam ipſam Conſtantinopolitanam ſcies & poteris, auctore Domino, ſalubriter gubernare, te a vinculo quo dictæ Eccleſiæ Urbinaten. tenebaris, de ipſorum Fratrum &c. & Apoſtolicæ &c. abſolventes, te ad præfatam Eccleſiam Conſtantinopolitanam tranſtulimus, teque illi præfecimus in Patriarcham, & paſtorem; curam &c. committendo.

§. III. Cum igitur, prout hujuſmodi Patriarchatus tui ſtatus exigit, ex proventibus ipſius Conſtantinopolitanæ, necnon Ydruntin. quam etiam nuper tibi, ex certis rationabilibus cauſis, conceſſimus in commendam, Eccleſiarum ſufficientem, & condecentem proventuum non habeas facultatem, & propterea congruum æſtimantes fore tuis opportunitatibus providen. omnes fructus, reditus, & proventus, obventiones, jura, & bona, ac debita quæcumque a te ratione olim menſæ tuæ Epiſcopalis Urbinaten. tuo nomine percepta, ſeu recollecta uſque ad diem, quo ad Eccleſiam Conſtantinopolitanam præfatam aſſumptus fuiſti; nec non arreragia, ſeu alia quæcumque jura & bona, quæ tibi, ratione menſæ Epiſcopalis Urbinaten. prædictæ, uſque ad præfatum diem a quibuslibet debebantur, tibi, auctoritate Apoſtolica, concedimus, & donamus: illis bonis dumtaxat exceptis, quæ Eccleſiæ Urbinaten. prædictæ, divinis & aliis uſibus opportunis dedicata fuerint, vel etiam deputata. Volentes, & tibi, tenore præſentium concedentes,

quod ad recuperationem dictorum arreragiorum, & quorumlibet jurium, & bonorum, quæ tibi uſque ad diem hujuſmodi aſſumptionis tuæ ad Eccleſiam Conſtantinopolitanam præfatam a quibuslibet debebantur, per te, & procuratores tuos, non obſtan. quod Ordinis Minorum profeſſor exiſtis, & conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque, libere agere valeas, tibique ſuper eis ſoli, & in ſolidum competant actiones, ſicut cum dictæ Eccleſiæ Urbinat. regimini præſidebas: & eo amplius, ut in recuperationibus, & actionibus hujuſmodi inchoandis, exercendis, & ad finem debitum de jure, aut conſuetudine deducendis, dilectorum filiorum Capituli ejuſdem Eccleſiæ Urbinat. tibi neceſſarius minime ſit conſenſus; conceſſionem & donationem hujuſmodi de illis bonis ſolum intelligi volumus, quæ iis, quæ fuerint neceſſaria pro ſuſtentatione futuri Epiſcopi Urbinat. uſque ad novos fructus, ac cuſtodia fortalitiorum dictæ Eccleſiæ, ſi qua ſint, congrue reſervatis, ex ipſis reperta fuerint ſupereſſe.

Datum Fundis, x. Kal. Februarii, anno 1.

II.

Ut transferant domum ſuam intra muros civitatis. Ibid. fol. 89.

CLEMENS VII.

Dilectis filiis Guardiano & Fratribus Ordinis Fratrum Minorum Vaſaten.

§. I. Quia noſtra potiſſime verſatur intentio circa cultum divini nominis ampliandum, in quo Ordinis Fratrum Minorum devota ſinceritas, & ſincera devotio jugiter delectantur, hujuſmodique dicti Ordinis pium propoſitum favorabiliter proſequentes, illa vobis libenter concedimus, per quæ animarum conſiderato profectu, ad Dei laudem & gloriam, in locis præſertim inſignibus, in quibus ex eis fructus uberior expectatur, animarum lucrum, quo nihil Deo eſt acceptius, per bona Fratrum Ordinis ipſius fructuoſa ſtudia & exempla laudabilia, valeat, annuente divina gratia, provenire.

§. II. Oblata ſiquidem nobis veſtræ petitionis ſeries continebat, quod propter diſcrimina guerrarum, quæ dudum in Ducatu Aquitaniæ viguerunt, dictæ diœceſis Vaſaten. pars non modica, infra cujus limites dictorum Fratrum locus erat ſituatus, deſtructa fuit, & incendio combuſta, dictuſque locus ex hujuſmodi diſcrimine divinis ornamentis ſpoliatus, pari fuit devaſtatione collapſus; quodque ejuſdem loci reædificatio in loco priſtino ſi fieret, diſcriminoſo conſimili periculo ſubjaceret. Quare nobis humiliter ſupplicaſtis, ut locum ipſum infra dictæ Civitatis fortalitium, & clauſuram de novo recipiendi, complantandi, & ædificandi, cum nullus alius dictorum Fratrum locus habeatur ibidem, de ſpeciali gratia, concedere dignaremur.

§. III. Nos cupientes, quod tam pia, & ſancta religio in eadem Civitate ſalubriter propagetur, veſtris ſupplicationibus inclinati, accipiendi locum aptum & Religioni convenientem in Civitate præfata, & infra ejus fortalitium, & clauſuram; jure tamen Diœceſani, & parochialium Eccleſiarum, & qnorumcumque aliorum in omnibus ſemper ſalvo. Conſtitutione fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. non obſtan. liberam vobis licentiam, auctoritate præſentium, impertimur. Nulli ergo &c.

Datum Fundis, xii. Kal. Februarii, anno 1.

III. *Ut*

III.

Ut faciat Minoribus Vaſaten. reſtitui ablata. Ibid. fol. 111.

CLEMENS VII.

Dilecto filio Officiali Burdegallen.

§. I. EXhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardiani & Fratrum Ordinis Minorum Vaſaten. petitio continebat, quod nonnulli iniquitatis filii, quos prorſus ignorant, Apoſtolicas & alias litteras authenticas, & inſtrumenta publica, necnon libros tam eccleſiaſticos, quam alios, cruces, calices, Sanctorum reliquias, ac ſacerdotalia, & alia indumenta, & ornamenta Eccleſiaſtica, & nonnulla alia bona eidem Guardiano, & Fratribus in eleemoſynam erogata, temere & malitioſe occultare, & occulte detinere præſumunt, non curantes ea præfatis Guardiano & Fratribus exhibere, in animarum ſuarum periculum, & dictorum Guardiani, & Fratrum non modicum detrimentum. Quare pro parte dictorum Guardiani, & Fratrum nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut providere eis ſuper hoc, de benignitate &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur hujuſmodi &c. diſcretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus omnes & ſingulos hujuſmodi occultos detentores litterarum, inſtrumentorum, & bonorum prædictorum, ex parte noſtra, publice in Eccleſiis, coram populo moneas, ut infra competentem terminum, quem eis præfixeris, ea præfatis Guardiano & Fratribus a ſe debita reſtituant, & revelent, & de ipſis plenam, & debitam ſatisfactionem impendant; & ſi id non adimpleverint, infra alium competentem terminum, quem ad hoc eis duxeris præfigendum, ex tunc in eos generalem excommunicationis ſententiam proferas, & eam facias ubi, & quando expedire videris, uſque ad ſatisfactionem condignam ſolemniter publicari.

Datum Fundis, XI. Kal. Martii, anno I.

IV.

Ut poſſint ſuam domum transferre. Ibidem fol. 190.

CLEMENS VII.

Dilectis filiis Guardiano & Fratribus domus Ordinis Minorum prope Ebredunum.

§. I. INter Eccleſiaſticos Ordines &c. Sane nuper accepimus, quod propter pericula guerrarum, de quibus in illis partibus ſæpius dubitatur, pro majori tuitione civitatis Ebredunen. locus veſter prope ipſam Civitatem exiſtens, deſtructus fuit, adeoque in eo non poteſtis ulterius habitare. Quare nobis humiliter ſupplicaſtis, ut providere vobis ſuper hoc de opportuno &c. dignaremur. *Habes integram formulam in Conſtit. 18. Urb. V.*

§. II. Nos igitur gerentes vos, & Ordinem veſtrum in viſceribus caritatis, hujuſmodi veſtris &c. inclinati, recipiendi infra dictam civitatem Ebredunen. Diœceſani loci, ac dilectorum filiorum Cleri dictæ Civitatis, & alterius cujuſcumque licentia minime requiſita, alium locum pro uſu & habitatione veſtris, videlicet infra Parochiam ſancti Marcellini Ebredunen. in do-

domo & juxta domum quondam Arnulphi Salvati Baſterii, tamquam in loco ad hoc congruo & honeſto, ſi vobis pia largitione fidelium concedatur, aut alias per vos legitime acquiſitus ſit, ſeu etiam acquiratur; ac etiam ibidem ædificandi, conſtruendi Eccleſiam, aut Capellam &c. & aliis neceſſariis officinis, loco loci præfati veſtri antiqui, necnon vendendi, & alienandi præfatum locum antiquum, ac pretium, & quidquid inde perceperitis in conſtructionem hujuſmodi convertendi: fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. jure tamen parochialis &c. & cujuslibet &c. ſemper ſalvo, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, licentiam elargimur. Proviſo quod Eccleſia, ſeu oratorium, ac cœmeterium dicti veſtri antiqui loci ad prophanos uſus velut hæreditas minime transferatur: & quod in ipſa Eccleſia, ſeu oratorio, per aliquem Presbyterum idoneum deſerviatur perpetuo laudabiliter in divinis, & nihilominus, præſentium tenore, vobis concedimus, quod vos in præfato loco novo gaudeatis indulgentiis, privilegiis &c.

Datum Avenione, VIII. Idus Octobris, anno I.

Anno Christi 1380.	Urbani VI. anno 2. & 3.	Clemantis VII. Antip. anno 2. & 3.

V.

Fit Vicarius Eccleſiæ Capuanæ. Ex lib. 3. Reg. Urbani, *fol. 59.*

URBANUS VI.

Dilecto filio Gregorio Miniſtro Provinciali Provinciæ Aprutin. Ordinis Fratrum Minorum ſecundum morem dicti Ordinis Vicario in ſpiritualibus, & temporalibus, in Archiepiſcopatu Capuano per Sedem Apoſtolicam deputato.

CUm Eccleſia Capuana, per obitum bonæ memoriæ Stephani Archiepiſcopi Capuan. vacare noſcatur, ad menſam Archiepiſcopalem Capuan. ſpectantia, donec eidem Eccleſiæ per nos fuerit de Paſtore proviſum, nomine Cameræ Apoſtolicæ ſalubriter gubernetur, ac de tuæ probitatis induſtria ſpecialem in Domino fiduciam obtinentes, te in Archiepiſcopatu Capuano nomine dictæ Cameræ, in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarium, & collectorem fructuum, redituum, & proventuum ad menſam prædictam ſpectantium, nomine ejuſdem Cameræ, quouſque per nos de dicta Eccleſia fuerit aliter ordinatum, facimus, conſtituimus, & etiam deputamus, dantes, & concedentes tibi regendi, & gubernandi, tam in ſpiritualibus, quam etiam in temporalibus eamdem Eccleſiam, nomine dictæ Cameræ, & pro ejus bonis & juribus agendi & defendendi, ac experiendi in judicio & extra judicium, ac etiam pro ejus fructibus & reditibus & proventibus, prout expediens fuerit, & illos a quibuſcumque perſonis levandi, petendi, & exigendi, ac de illis dumtaxat, quos receperis, perſonas illas ſolventes quietandi, abſolvendi, & liberandi, plenam & liberam poteſtatem: contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, VII. Kal. Auguſti, anno III.

VI. Ut

VI.

Ut concedat Conventui ſancti Amabilis Ordinis ſancti Auguſtini, fundum vetuſti domicilii Ordinis Minorum. Reg. Clem. fol.211.

CLEMENS VII.

Dilecto filio Abbati Monaſterii Mareſiaci, Claromonten. diœceſis.

§. I. Votis fidelium &c. exhibita &c. pro parte dilectorum filiorum Abbatis & Conventus Monaſterii ſancti Amabilis de Riamo Ordinis ſancti Auguſtini, Claromonten. diœc. petitio continebat, quod, cum dudum dilecti filii Guardianus & Fratres domus Fratrum Ordinis Minorum villæ de Riamo, dictæ diœc. de quodam loco, quem prope muros dictæ villæ tunc habebant, ad alium locum infra muros ipſos & limites Parochiæ Eccleſiæ dicti Monaſterii exiſten. de licentia Sedis Apoſtolicæ ſe vellent transferre; & propterea inter Abbatem & Conventum ex una parte, ac Guardianum & Fratres præfatos ex altera, orta fuiſſet materia quæſtionis, tamdem inter eos extitit concordatum, quod dictus locus extra muros ipſos, quoad partem, in qua Eccleſia & cœmeterium exiſtebant, deinceps ad Abbatem & Conventum ſupradictos, ſi ad id dictæ Sedis accederet aſſenſus, perpetuo pertineret. Quare pro parte Abbatis & Conventus prædictorum, nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut cum ipſi in eodem loco, in quo ſicut aſſerunt, cadavera animalium, & multæ aliæ immunditiæ projiciuntur, pluraque inhoneſta & turpia perpetrantur, ſi per nos eis concedatur, unam Capellam, & unum Hoſpitale fundare & ædificare, ipſamque Capellam de bonis ſibi a Deo collatis ſufficienter dotare proponunt, eis locum dare, ac inibi fundandi & conſtruendi Capellam & hoſpitale prædictum, licentiam concedere, de benignitate &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur eorum pium & laudabile propoſitum plurimum commendantes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ &c. committimus &c. quatenus, ſi eſt ita, dictique Abbas & Conventus dotem pro dicta Capellania ſufficientem aſſignent, eis locum præfatum contra muros prædictos, quoad partem hujuſmodi, auctoritate Apoſtolica, perpetuo dones & concedas. Et nihilominus fundandi & ædificandi Capellaniam & Hoſpitale præfatum, eadem auctoritate, licentiam largiaris, jure tamen dictæ Eccleſiæ ſemper ſalvo.

Datum Avenione, VI. Idus Auguſti, anno II.

VII.

Unit Monaſterio Clariſſarum de Amiliano, Prioratum ſancti Amantii. Ibid. *fol*. 185.

CLEMENS VII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Prudentes virgines, quæ mundanis &c. ſuffragio dignoſcuntur. Sane petitio pro parte dilectarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii de Amiliano Ordinis ſanctæ Claræ, Ruthenen. diœc. quibus licet habere proprium in communi, ex privilegio Sedis Apoſtolicæ ſpeciali, nobis nuper exhibita, continebat, quod Monaſterium ipſum, quod progenitores dile-

dilecti filii nobilis viri Joannis Comitis Armaniaci, ut aſſeritur, fundaverant, eſt adeo in ſuis proventibus diminutum, quod ipſæ ex eis non poſſunt congrue ſuſtentari. Quare pro ipſarum parte nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Prioratum ſine cura ſecularis, & ruralis, necnon Collegiatæ Eccleſiæ ſancti Amantii de Troſſico prope Amilianum, prædictæ dioec. eiſdem Abbatiſſæ & Conventui, ac Monaſterio incorporare, annectere, & unire in perpetuum, de benignitate &c. dignaremur.

§. II. Nos itaque præfatum Prioratum, qui Dignitas, vel Perſonatus non exiſtit, & ad quem quis per electionem non conſuevit aſſumi, etiamſi generaliter, vel ſpecialiter diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatus exiſtat, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis præfatis Abbatiſſæ & Conventui, ac Monaſterio in perpetuum, auctoritate &c. incorporamus, annectimus & unimus; ita quod cedente, vel decedente Priore dictæ Eccleſiæ, qui nunc eſt, vel Prioratum ipſum alias quomodolibet dimittente, liceat eiſdem Abbatiſſæ & Conventui dicti Prioratus, juriumque, ac pertinent. ipſius corporalem poſſeſſionem, auctoritate propria, per ſe, vel alium, ſeu alios earum nomine apprehendere, & etiam retinere, omneſque fructus, reditus, & proventus ipſius Prioratus in ſuos, & dicti Monaſterii uſus convertere, Dioeceſani loci, vel alterius cujuſcumque licentia minime requiſita: non obſtan. ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de hujuſmodi Prioratibus, aut aliis beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus ſpeciales, vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetrarint: etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas litteras, & proceſſus, earumdem auctoritate habitos, ad dictum Prioratum volumus non extendi: ſed nullum per hoc eis ad aſſecutionem Prioratuum, ac beneficiorum &c. & quibuslibet privilegiis. Proviſo quod dictus Prioratus debitis obſequiis non fraudetur. Nos enim ex tunc irritum &c. Nulli ergo &c. noſtræ incorporationis, annexionis &c. infringere &c.

Datum Avenione, VI. Kal. Septembris, anno II.

VIII.

Fit Epiſcopus Aquen. non obſtante defectu ætatis. Ibidem fol. 188.

CLEMENS VII.

Dilecto filio Conrado Malaſpina Ordinis Fratrum Minorum profeſſori.

§. I. Divina ſupereminens largitas nonnumquam ſic in multis ſuæ gratiæ dona diffundit, quod etiam in annis minoribus conſtituti, per ſuarum virtutum merita defectum ſupplentes ætatis, ad dignitatum merentur culmina promoveri.

§. II. Cum itaque Eccleſiæ Aquen. Paſtoris regimine ad præſens ſolatio deſtitutæ, de perſona tua propter grandia dona virtutum, quibus perſonam ipſam, prout teſtimoniis fide dignis accepimus, Altiſſimus inſignivit, intendamus hodie providere, tuque patiaris in ætate defectum, cum in vigeſimo ſeptimo tuæ ætatis anno conſtitutus exiſtas. Nos ſperantes, quod tu per hujuſmodi tua merita, quibus circumſultus exiſtis, & alia tibi affutura ſuffragia, eris eidem Eccleſiæ, auctore Domino, multipliciter fructuoſus, tecum ut defectu prædicto, ac Lateranen. Concilii, & quibuſcumque aliis conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis & conſuetudinibus ipſius Eccleſiæ contrariis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia robo-

roboratis, nequaquam obſtan. curam, regimen, & adminiſtrationem ejuſdem Eccleſiæ recipere libere, illamque in ſpiritualibus & temporalibus gerere, & exercere licite valeas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium diſpenſamus. Nulli ergo &c. noſtræ diſpenſationis infringere &c.

Datum Avenione, III. Idus Septembris, anno II.

IX.

Præſcribitur numerus recipiendarum Monialium. Ibid. fol. 33.

CLEMENS VII.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii ſanctæ Claræ Avenionen. Ordinis ejuſdem Sanctæ.

EXigit veſtræ devotionis ſinceritas &c. Exhibita &c. continebat, quod licet reditus & proventus Monaſterii veſtri, in quo viginti Moniales, ſeu Sorores exiſtunt de præſenti, adeo ſint tenues & exiles, quod vos, quibus ex privilegio Sedis Apoſtolicæ, licet habere proprium in communi, non poteſtis exinde commode ſuſtentari, & onera vobis incumbentia ſupportare, cum nonnullæ puellæ litteratæ, auctoritate diverſarum litterarum Apoſtolicarum, eis ſuper hoc ab Apoſtolica Sede conceſſarum, petant ſe recipi in Moniales, ſeu Sorores Monaſterii antedicti, voſque propterea multipliciter inquietare, & moleſtare nituntur, in magnum veſtrum & ipſius Monaſterii præjudicium & gravamen. Quare pro parte veſtra nobis &c. ſupplicatum, ut providere vobis ſuper hoc &c. Nos igitur hujuſmodi &c. inclinati, vobis, quod donec ad viginti Monialium, ſeu Sororum numerum redactæ fueritis, aliquam in Monialem, ſeu Sororem ejuſdem Monaſterii, auctoritate quarumcumque litterarum Apoſtolicarum impetratarum, ſeu impetrandarum in poſterum, quorumcumque tenorum exiſtant &c. ad receptionem, vel proviſionem alicujus minime teneamini, nec ad id compelli &c. poſſitis invitæ, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, indulgemus; diſtrictius inhibentes &c. Nulli ergo &c.

Vide Conſtit. 10. Innoc. VI.

Datum Avenione, IV. Idus Novembris, anno II.

ANNO CHRISTI 1381.	URBANI VI. ANNO 3. & 4.	CLEMENTIS VII. ANTIP. ANNO 3. & 4.

X.

Ut componat controverſiam inter Archipresbyterum, & Fratres oppidi Bermei. Reg. Vat. fol. 157.

CLEMENS VII.

Dilecto filio ſanctæ Mariæ in Coſmedin. Diacono Cardinali, Apoſtolicæ Sedis Legato.

§. I. SAcrum Ordinem Fratrum Minorum, divinitus inſtitutum, gerentes in viſceribus caritatis, & attendentes fructus uberes, quos in Eccleſia ſancta Dei produxit hactenus, & producit; ad illa libenter intendimus, per quæ profeſſores ipſius a moleſtiis releventur; & ut eo devotius, quo quietius Domino famulari valeant, ac in ſalutem populorum ſe utilius exercere.

Ordinis Encomia.

§. II. Sa-

§. II. Sane cum dudum inter dilectos filios, Archipresbyterum, & Clericos Parochialis Eccleſiæ loci de Bermeo, Calaguritan. diœceſis ex una parte, & Fratres prædicti Ordinis, loci prædicti ex altera, Archipresbytero, & Clericis, locum, quem iidem Fratres pro Conventu ibidem conſtruendo receperant, eis non licere recipere. Fratribus vero prædictis præmiſſa vera non eſſe aſſerentibus, excitata quaſtio verteretur, fel. rec. Gregorius XI. prædeceſſor noſter partium compatiens laboribus & expenſis, ad dirimendam materiam quæſtionis hujuſmodi, ordinavit & voluit, quod locus prædictus receptus ab ipſis Fratribus cum Eccleſia & cœmeterio, domibus & officinis competentibus eis remaneret, ipſaque inhabitarent, & Conventum facerent in eiſdem, ſecundum morem, & Instituta Ordinis ſupradicti: quodque in eodem Conventu ſexdecim Fratres exiſterent Conventuales Ordinis prælibati, & ex eis, qui ad hoc idonei forent, prædicare, & quatuor ex eiſdem Fratribus confeſſiones audire poſſent & deberent; & non ſolum in loco de Bermeo præfato, verum etiam in vicina patria prædicarent verbum Dei, procurantes ſalutem animarum, ſicut eis Deus gratiam miniſtraret; & quod infra Eccleſiam dicti loci ipſi Fratres oblationes non reciperent, niſi cum funere apud eos ſepeliendo, vel ſeptenaria, novena, ſeu tricenaria, aut anniverſaria agenda pro mortuis offerrentur: de iis tamen & quibuſcumque aliis, de quibus juxta conſtitutionem ſel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: *Super cathedram*. Fratres ipſi quartam dare tenebantur, Archipresbytero, & Clericis ſupradictis, medietatem dare & ſolvere tenerentur, quod ſi quis Frater contra faceret, Guardianus, qui erat, & eſſet pro tempore contra facientem, juxta qualitateun delicti puniret infra menſem, poſtquam ſibi conſtaret, in quo ſi Guardianus negligens foret, incurreret ſententiam excommunicationis ipſo facto, & ſi hujuſmodi excommunicationis ſententiam per menſem ſuſtineret, locus Fratrum ſuppoſitus eſſet Eccleſiaſtico interdicto, & quod Fratres Forenſes per locum tranſeuntes eumdem, ultra dies quatuor non morarentur in ipſo, niſi neceſſitas incumberet diutius morandi, & quod in dicto Conventu, ſeu loco Fratrum Capitulum generale, ſeu provinciale ipſius Provinciæ minime celebraretur, prout in ipſis prædeceſſoris ſuper hoc confectis litteris plenius continetur.

Greg. XI. in favorem FF. decernit.

Cõditiones præſcriptæ.

§. III. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum Fratrum petitio continebat, ordinationes & alia ſupradicta, in non modicum dictorum Fratrum detrimentum redundent, & ex eis plura diſſenſiones & ſcandala, inter Archipresbyterum & Clericos ex una parte, ac Fratres præfatos quotidie oriantur, & oriri præſumantur veriſimiliter in futurum; ac circa locum de Bermeo præfatum, uſque ad unam diætam aliquis locus Fratrum Ordinum Mendicantium non exiſtat, pro parte dictorum Fratrum Ordinis Minorum, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ordinationes, & alia ſupradicta moderari, & ordinationes in conſtitutione præfata, quæ incipit: *Super cathedram*, comprehenſas, in quantum jus parochialis Eccleſiæ prædictæ concernunt, & ſuper exercendo prædicationis officio, ac confeſſionibus audiendis per Fratres prædictos obſervari; eiſdemque Fratribus, quod in dicto loco Fratrum ipſorum, Fratres dicti Ordinis Minorum quot inibi congrue ſuſtentari poterunt, commorari, ac Fratres tranſeuntes per locum eumdem quamdiu opportunum fuerit, ſtare; necnon generale & provinciale provinciæ Caſtellæ, ſecundum morem dicti Ordinis, Capitula ibidem celebrari valeant, concedere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Fratres petunt ab oneribus abſolvi.

§. IV. Nos itaque de præmiſſis certam notitiam non habentes, ac volen-

Moderatio Cardinali commiſſa.

lentes eorumdem Fratrum quieti ſalubriter providere, hujuſmodi &c. inclinati, circumſpectioni tuæ per &c. committimus &c. quatenus per te, vel alium, ſeu alios eiſdem Fratribus, auctoritate Apoſtolica, concedens, quod locus ipſorum prædictus eis remaneat, & quod inibi poſſint perpetuo morari, circa alia præmiſſa, eadem auctoritate, modereris, & alias ſtatuas & ordines, prout ſalubri ſtatui Fratrum ipſorum tibi videbitur expedire. Et ſi forſan moderationem hujuſmodi, juxta ordinationes prædictas in præfata conſtitutione contentas, fieri per te contingat, & ex ea nimium ſæpe dicta parochialis gravetur Eccleſia, aliqualem recompenſationem aliam, de qua tibi videbitur, facias per Fratres eoſdem, eiſdem Archipresbytero & Clericis exhiberi: contradictores &c. non obſtan. ſi eiſdem Archipresbytero &c.

Datum Avenione IV. Idus Septembris, anno III.

Anno Christi 1382.	Urbani VI. anno 4. & 5.	Clementis VII. Antip. anno 4. & 5.

XI.

Ut ædificare poſſit Conventum Sezenſiaci. Reg. Vat. ann. 5. fol. 76.

CLEMENS VII.

Dilecto filio nobili viro Joanni de Armanaco Comiti Convennarum.

§. I. Tuæ nobilitatis & devotionis merita, quibus in ſinceritate mentis & fidei, æterno Regi placere deſideras, non immerito promerentur, ut tuis deſideriis, illis præſertim quæ divini cultus augmentum, & tuæ ſalutem animæ reſpicere dignoſcuntur, opportunis favoribus annuamus.

§. II. Ex tenore ſiquidem petitionis tuæ nobis nuper oblatæ percepimus, quod tu piæ devotionis & ſinceritatis fervore accenſus, ac de ſalute propria cogitans, cupienſque terrena in &c. commutare, ob præcipuæ devotionis fervorem, & ſinceræ dilectionis affectum, quem ad Ordinem Fratrum Minorum, quem continuum ſuſcipere deſideras incrementum, & ad perſonas ejuſdem Ordinis geſſiſti hactenus, & etiam adhuc gerere comprobaris, unum Conventum Fratrum dicti Ordinis Minorum, in loco nuncupato de Vico Sezenſiaci, Auxitan. diœceſis, in loco ad hoc congruo & honeſto, cum Eccleſia &c. & aliis neceſſariis officinis, de bonis tuis propriis, fundare & conſtrui facere, ac ædificare proponis. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut faciendi præmiſſa tibi licentiam &c. dignaremur.

§. III. Nos itaque tuum laudabile propoſitum &c. fundandi, ædificandi & conſtruendi præfatum Conventum, cum Eccleſia &c. & aliis neceſſariis &c. in loco præfato, ut præfertur, ad hoc tamen congruo & honeſto; jure parochialis &c. dum tamen dilectorum filiorum Archipresbyteri & Capituli dicti loci de Vico intervenerit conſenſus, pariter & aſſenſus, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. devotioni tuæ, tenore præſentium, licentiam elargimur &c.

Datum Avenione, IV. Kal. Januarii, anno V.

XII.

Ut poſſit commorari cum Monialibus Monaſterii de Laguiche. Ibid. fol. 32.

CLEMENS VII.

Dilectæ in Chriſto filiæ nobili mulieri Iſabellæ, relictæ quondam Ludovici Vicecomitis Thovaren. viduæ, Mimaten. diœceſis.

§. I. Magnæ tuæ devotionis ſinceritas, qua nos & Romanam Eccleſiam revereris, promeretur, ut quæ a nobis ſuppliciter poſtulas, affectu tibi benevolo concedamus.

§. II. Cum itaque, ſicut accepimus, tu ad Ordinem ſanctæ Claræ geras ſpecialis devotionis affectum, cupiaſque in Monaſterio Monialium incluſarum de Laguiche Ordinis ejuſdem Sanctæ, Cimoten. alias Mimaten. diœceſis, in habitu, ſeu ſtatu ſeculari, quamdiu vitam duxeris in humanis, infra clauſuram dicti Monaſterii, cum eiſdem Monialibus commorari, ac inibi virtutum Domino perpetuo famulari.

§. III. Nos cupientes te, pro qua etiam dilecta in Chriſto filia nobilis mulier Maria Duciſſa Calabriæ & Andegaven. nobis ſuper hoc humiliter ſupplicavit, in hujuſmodi tuo laudabili propoſito confovere, hujuſmodi ipſius Duciſſæ, ac tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut tu etiam cum quinque mulieribus honeſtis, dictum Monaſterium, quibuſcumque conſtitutionibus nequaquam obſtantibus, ingredi, & inibi, quamdiu in ſtatu vixeris viduali, commorari, & honeſte etiam in habitu ſeculari, cum eiſdem Monialibus converſari; & demum quoties tibi placuerit, Monaſterium ipſum exire, & ad illud reverti, ac inibi remanere libere & licite valeas, devotioni tuæ, tenore præſentium indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Avenione, XVII. Kal. Februarii, anno V.

Anno Christi 1384.	Urbani VI. anno 6. & 7.	Clementis VII. Antip. anno 6. & 7.

XIII.

Conceditur ei cubiculum in domo Pariſien. Reg. Vat. fol. 114.

CLEMENS VII.

Venerabili fratri Adæ, Epiſcopo Eugubin.

§. I. Sinceræ devotionis affectus &c. Sane petitio pro te nobis nuper exhibita continebat, quod bon. memor. Guillelmus Archiepiſcopus Cambaliacen. tunc Ordinis Fratrum Minorum profeſſor, & germanus tuus, dum viveret, bonis ſibi a Chriſtifidelibus elargitis, in domo Fratrum Minorum Pariſien. quamdam cameram, quam per certum tempus inhabitaſti, conſtrui & ædificari fecit. Quare nobis humiliter ſupplicaſti, ut tibi morandi in dicta camera, ſicut ante proviſionem tuam ad Eccleſiam Eugubin. tunc vacantem, morari poteras, licentiam &c. dignaremur.

§. II. Nos itaque tuis ſupplicationibus inclinati, ut dictam cameram totam habitare, & in ea morari, ac eam tenere, & habere ſicut ante proviſionem hujuſmodi poteras, quamdiu tibi placuerit, & viſum fuerit expedire, abſque eo quod ab ea valeas per quemcumque amoveri, aut expelli ab ea, qui-

Anno Christi	Urbani VI.	Clementis VII. Antip.
1384.	anno 6. & 7.	anno 6. & 7.

quibuſcumque ſtatutis &c. nequaquam obſtan. tibi tenore præſentium, auctoritate Apoſtolica, indulgemus &c.

Datum apud villam novam, Avenionen. diœceſis II. Kalend. Auguſti, anno VI.

Anno Christi	Urbani VI.	Clementis VII. Antip.
1385.	anno 7. & 8.	anno 7. & 8.

XIV.

Ut ad miniſteria hoſpitalis Hieroſolymitani aliquas deſtinet perſonas. Ex Bulla originaria.

URBANUS VI.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus domus Fratrum Ordinis Minorum de Monte Sion Hieroſolymitanis &c.

§. I. Ad ea, quæ piorum locorum & pauperum Chriſti commoditatem reſpiciunt, libenter intendimus, & eis, quantum cum Deo poſſumus, favorem Apoſtolicum impertimur.

§. II. Cum itaque, ſicut accepimus, vos & pauperes & infirmi, qui continue confluunt ad hoſpitale de Monte Sion, prope domum veſtram conſiſtens, opportunorum copia ſervitiorum carere noſcantur; Nos cupientes ſuper hæc de opportuno remedio providere, vobis dandi licentiam decem perſonis Deum timentibus, & compaſſionem ad ipſos pauperes & infirmos habentibus, quæ ad illas partes de licentia Apoſtolicæ Sedis acceſſerint, & quarum quælibet quadragenarium annum ætatis ſuæ exceſſerit, hac vice dumtaxat in eodem hoſpitali & domibus contiguis, ſeu vicinis eiſdem pro ſervitiis veſtris, ac dictorum infirmorum pauperum omni fraude ceſſante, ad tempus de quo vobis expedire videbitur, remanendi; prohibitionibus & conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque non obſtantibus, plenam & liberam concedimus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium facultatem.

Datum Neapoli, apud majorem Eccleſiam Neapolitan. III. Idus Junii, anno VII.

XV.

Ut conſtruere poſſit Monaſterium Clariſſarum. Reg. Vatic. an. 7. fol. 144.

CLEMENS VII.

Dilecto filio nobili viro Honorato Comiti Fundarum.

§. I. Devotionis tuæ, quam ad nos &c. favorabiliter annuamus. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte tua &c. tu pro tuæ, *Vide Conſt. 118. Clem. VI.*
& parentum tuorum animarum ſalute, in Eccleſia Archipresbyterali beatæ Mariæ Fundarum, cujus fructus, reditus, & proventus, certis ex cauſis, Eccleſiæ Fundan. hodie duximus in perpetuum uniendos, unum Monaſterium Monialium conſtruere & fundare proponas, pro parte tua nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut tibi Monaſterium ipſum fundandi, & conſtruendi licentiam concedere, ac ſtatuere, & ordinare, quod Moniales ipſæ ſimilem habitum deferant, ſicut faciunt Moniales Monaſterii ſanctæ Crucis Nea-

Neapolitan. & de eleemoſynis vivere debeant, ac ſub cura Fratrum Ordinis Minorum non exiſtant, ſed dumtaxat dicti Fratres annuatim bis ſingulis menſibus poſſint pro confeſſionibus ipſarum audiendis ad præfatum Monaſterium ſe conferre, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. II. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, tibi Monaſterium ipſum in eadem Eccleſia fundandi & conſtruendi, cum domibus & aliis &c. præſentium &c. elargimur: ac volumus, ſtatuimuſque, ac etiam ordinamus, quod Moniales ipſius Monaſterii illum gerant habitum, qui in dicto Monaſterio ſanctæ Crucis geritur & habetur, ac de eleemoſynis vivere debeant, & ſub cura hujuſmodi dictorum Fratrum non exiſtant, ſed dumtaxat iidem Fratres annis ſingulis, bis ſingulis menſibus ad præfatum Monaſterium ſe conferant, pro confeſſionibus dictarum Monialium audiendis, & hujuſmodi confeſſionibus diligenter auditis, eis pro commiſſis injungere valeant pœnitentiam ſalutarem. Nulli ergo &c.

Datum Avenione Idibus Junii, anno VII.

XVI.

Confirmat compoſitionem initam in controverſia terminorum. Ibid. fol. 81.

CLEMENS VII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Vide Conſtit. 49. Urb. V. §. I. Is quæ pro pace, & tranquillitate perſonarum quarumlibet, illarum præſertim, quæ mundanis abjectis &c. muniminis firmitatem. Exhibita &c. pro parte dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum domus de Secuſia, Taurinen. diœc. petitio continebat, quod, cum dudum inter eos ex una parte, & dilectos filios Fratres domus dicti Ordinis de Camera, Maurianen. diœc. ſuper nonnullis terminis, in quibus ipſi Fratres quæſtas facere prætendebant, excitata, fuiſſet in diverſis Capitulis generalibus Fratrum dicti Ordinis quæſtio ventilata: tamdem per nonnullos Fratres ipſius Ordinis Auditores cauſarum, quæ inter dicti Ordinis Fratres motæ fuerunt, de conſenſu Fratrum ipſius Ordinis, tunc in civitate Gebennen. Capitulum generale celebrantium, diſcuſſum, & irrevocabiliter determinatum extitit, quod dicti termini ab antiquo pertinebant, ac ex tunc, & ſemper de jure pertinent ad dictos Fratres domus de Secuſia ſupradictos, prout in quibuſdam patentibus litteris inde confectis, ipſius Ordinis ſigillo munitis, quarum tenorem de verbo ad verbum &c. Quare pro parte dictorum Fratrum ipſius domus de Secuſia, nobis extitit &c. ut diſcuſſioni, & determinationi præfatis robur confirmationis adjicere, de benignitate &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur diſcuſſionem & determinationem ſupradictas, ac omnia & ſingula in eiſdem litteris contenta, rata habentes & grata, illa, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus; mandantes omnibus & ſingulis Presbyteris, Curatis &c. quod præfatos Fratres domus de Secuſia, ad verbum Domini prædicandum, & ad quæſtas hujuſmodi faciendas gratioſe recipiant & admittant, ac eis diſtrictius inhibentes ne prædictos ipſius domus de Camera, & alios quoſvis Fratres ipſius Ordinis, provinciæ Burgundiæ ad illa recipere, & admittere quoquo modo præſumant. Tenor vero dictarum litterarum talis eſt.

§. III.

ANNO CHRISTI	URBANI VI.	CLEMENTIS VII. A.
1385.	ANNO 7. 8.	ANNO 7. & 8.

§. III. *Dilectis in Chriſto univerſis Fratribus Minorum provinciæ Burgundiæ, frater Angelus Ordinis Fratrum Minorum Generalis Miniſter & ſervus, ſalutem & pacem in Domino ſempiternam. Cum dudum inter Fratres loci Secuſiæ, provinciæ Januæ, & Fratres loci Cameræ, provinciæ Burgundiæ, de certis terminis quæſtarum exiſten. in Pedemontis Ceniſii uſque ad Aurelam incluſive, in variis Capitulis generalibus quæſtio fuerit ventilata; & nuper in Capitulo generali Gebennenſi ultimate celebrato, per Auditores cauſarum; videlicet per Fratres Nicolaum de Betonia Miniſtrum provinciæ ſancti Franciſci, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, Petrum Miniſtrum Hiſpaniæ ſacræ Theologiæ Magiſtrum, Joannem de Sarcuto Miniſtrum Franciæ ſacræ Theologiæ Magiſtrum, Leonardum Miniſtrum Alemaniæ ſuperioris, ſacræ Theologiæ Magiſtrum, ſufficienter præfata quæſtio fuit ventilata, & diſcuſſa, auditis rationibus & allegationibus utriuſque partis, & teſtibus fide dignis examinatis, & in publicum coram generali Capitulo recitatis, & allegatis: & tamdem de conſenſu præfati Capituli diſcuſſum & irrevocabiliter determinatum, quod præfati termini ab antiquo pertinere debeant, & ex nunc pro ſemper de jure pertineant ad locum præfatum Secuſiæ; taliter quod Fratres præfati loci poſſint in dictis terminis evangelizare, & ibidem velut Chriſti pauperes humiliter mendicare, ut videlicet a monte Ceniſii uſque ad ſanctum Andream incluſive: hinc eſt quod vobis & ſingulis Fratribus provinciæ Burgundiæ, tenore præſentium, mando ad meritum obedientiæ, ac etiam ſub pœna carceris, & excommunicationis, a qua nonniſi per Generalem Miniſtrum poſſitis abſolvi, quatenus nullus veſtrum provinciæ Burgundiæ præfatos terminos pro quæſta facienda, minime intrare præſumat: & ſi (quod abſit) aliquis veſtrum contrarium fecerit, ipſo facto ſententiam excommunicationis ex nunc pro tunc noverit ſe incurriſſe, a qua per nullum inferiorem poſſit minime abſolvi. Mandans inſuper Fratribus univerſis provinciæ Januæ per obedientiam ſalutarem, ſub pœna carceris & excommunicationis, ut ſupra; quatenus ultra ſanctum Andream ſuperius nominatum, pro quæſta facienda, minime intrare præſumant, & ſi (quod abſit) aliquis eorum contrarium attentare præſumpſerit, ex nunc, prout ex tunc eamdem ſententiam incurriſſe. In cujus rei teſtimonium &c. Datum Gebennis tempore noſtri Capituli generalis ibidem celebrati, anno Domini* MCCCLXXXV. *Nulli ergo &c.*

Datum Avenione, Idibus Junii, anno VII.

ANNO CHRISTI	URBANI VI.	CLEMENTIS VII. ANTIP.
1386.	ANNO 8. & 9.	ANNO 8. & 9.

XVII.

Indulgentia pro viſitantibus Capellam ſancti Sepulcri Tholoſan. Reg. Vat. ann. 8. fol. 30.

CLEMENS VII.

Univerſis Chriſtifidelibus.

Splendor paternæ gloriæ &c. Cupientes igitur ut Capella in honorem ſepulcri Dominici, in Capitulo dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum, Tholoſan. civitatis fundata de novo, congruis &c. de Omnipotentis &c. omnibus &c. qui in Nativitatis, Circumciſionis &c. necnon in Nativitatis &c. beatæ Mariæ Virginis &c. ſanctorum Franciſci, Antonii Paduani, *Habes Formulam in Conſtit. 239. Clem. VI.*

Digitized by Google

ni, Ludovici Epiſcopi & Confeſſoris, ac ſanctarum Catarinæ, & Claræ virginum, ac ipſius Capellæ dedicationis feſtivitatibus, ac in celebritate omnium Sanctorum, & quinta die poſt dictam feſtivitatem Reſurrectionis Dominicæ, necnon per ipſarum Nativitatis &c. octavas &c. dictam Capellam devote &c. annuatim tres annos, & tres quadragenas de injunctis &c.

Datum Avenione, IV. Idus Februarii, anno VIII.

XVIII.

Confert ſubſidium ædificando Conventui ſanctæ Columbæ. Ibid. fol. 132.

CLEMENS VII.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus loci ſanctæ Columbæ Viennen. Ordinis Fratrum Minorum.

Vide Conſtitut. Innoc. VI.

Religionis veſtræ ſub qua &c. conſpicimus fore opportuna. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro &c. continebat, quod vos clauſtrum veſtri loci de ſancta Columba Viennen. quod dudum incœpiſtis opere plurimum ſumptuoſo, pro eo quod eſtis tanta paupertate gravati, perficere non poteſtis, niſi vobis abunde ſuccuratur; & quod quondam Antonius de Magnie, tum ipſius loci habitator, in ſua ultima voluntate condens teſtamentum, inter cetera voluit, & etiam ordinavit, quod ſi dilectum filium Joannem Regis, nepotem ſuum, quem in ſuis bonis univerſalem hæredem inſtituerat, abſque liberis de ſuo corpore proprio, & de legitimo matrimonio procreatis, mori contingeret, quædam domus ipſius Antonii, ſita in loco de ſancta Columba prædicto, ab una cum hortis domus veſtræ, & ab anteriori cum platea ſanctæ Columbæ, & ab alia cum domo liberorum quondam Petri Aymari de ſancta Columba, & ab alia partibus cum carreria publica, tendente de dicta platea verſus Eccleſiam ſanctæ Claræ Viennen. confrontata venderetur, & quod quarta pars pretii quod ex ipſa haberi poſſet, Chriſti pauperibus erogaretur. Quare pro parte veſtra &c. ſupplicatum, ut pro hujuſmodi incœpti operis perfectione, dictam quartam partem hujuſmodi pretii concedere, & alias vobis ſuper hoc &c. dignaremur. Nos igitur cupientes ut hujuſmodi opus, dante Domino, celeriter compleatur, ac volentes vobis ad hoc de alicujus ſubventionis auxilio providere, hujuſmodi &c. inclinati, diſcretioni veſtræ petendi, exigendi, & recipiendi, auctoritate noſtra, ab executotibus dicti teſtamenti, aut aliis ad quos pertinuerit, quartam partem pretii hujuſmodi, quod ex dicta domo habebitur, ſi eam, ut præfertur, vendi contingat; necnon a Chriſtifidelibus utriuſque ſexus de rebus & bonis, perſonis incertis civitatis & diœceſis Viennen. legatis ad pias cauſas, ſummam CC. Florenorum auri, ſemel dumtaxat, in hujuſmodi operis perfectione, & aliis ædificiis, dicti loci veſtri teparationibus, & non in uſus alios convertendos, plenam & liberam, auctoritate &c. concedimus, tenore præſentium, facultatem.

Datum Avenione, VII. Idus Julii, anno VIII.

XIX.

XIX.

Confirmatur in officio Provincialatus Mediolanen. Regeſt. Vatic. anno 9. fol. 180.

CLEMENS VII.

Dilecto filio Bartholomeo de Iporegia, Ordinis Fratrum Minorum, Miniſtro eorumdem Fratrum, Provinciæ Mediolanen.

Religionis zelus &c. Sane exhibita nobis pro parte tua petitio continebat, quod olim officio Miniſteriatus Fratrum Minorum, Provinciæ Mediolanen. ſecundum morem ejuſdem Ordinis, per obitum quondam Joannis de Liſtate, dictæ Provinciæ Miniſtri vacan. Dilectus filius Angelus dicti Ordinis Generalis Miniſter, de te plenam in Domino gerens fiduciam, de multorum Magiſtrorum diſcretorum & proborum Fratrum dicti Ordinis conſilio & aſſenſu, te in Miniſtrum Fratrum dicti Ordinis, Provinciæ prædictæ inſtituit, prout in ipſius Miniſtri Generalis litteris inde confectis, ſuo ſigillo ſigillatis, quarum tenorem præſentibus, de verbo &c. continetur. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut inſtitutioni hujuſmodi robur confirmationis adjicere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, inſtitutionem prædictam, auctoritate Apoſtolica, & ex certa ſcientia, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. *Vide Conſtit. 31. Innoc. VI.*

Datum Avenione, Idibus Januarii, anno IX.

XX.

Fit Pœnitentiarius Pontificius. Regeſt. Vatic. anno 9. fol. 51.

CLEMENS VII.

Dilecto filio Mattheutio de Civitate regali, Ordinis Fratrum Minorum Profeſſori, Pœnitentiario noſtro.

Religionis zelus &c. Hinc eſt quod nos de perſona tua &c. te in Pœnitentiarium noſtrum in Urbe conſtituimus, & etiam aſſignamus, tenore præſentium committentes, ut hujuſmodi officium Pœnitentiariæ in dicta Urbe, ſicut alii noſtri in dicta Urbe Pœnitentiarii, ibidem gerere, & exercere conſueverunt, diligenter &c. exequaris. Volumus autem quod tu, priuſquam officium ipſum incipias exercere &c. præſtes corporaliter juramentum &c. *Vide ut ſupra.*

Datum Avenione XV. Kalendas Julii, anno IX.

XXI.

Ut ædificare poſſint domicilium circa villam Branzani. Ibidem anno 10. fol. 104.

CLEMENS VII.

Dilectis filiis Miniſtro, & Fratribus Ordinis Minorum, provinciæ Provinciæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

Vide Conſtit. 18. Urbani V.

§. I. INter Eccleſiaſticos Ordines in domo Domini militantes &c. Sane dudum pro parte veſtra fel. record. Gregorio Papæ XI. prædeceſſori noſtro expoſito, quod in valle quadam, Ebredunen. diœceſis, quæ *Valliſputa* vocabatur, hæreticorum habitabat non modica multitudo. Idem prædeceſſor vobis recipiendi in eadem valle, vel prope ipſam unum locum, quem dilectus filius noſter Petrus tituli ſancti Marci Præsbyter Cardinalis, tunc Archiepiſcopus Ebredunen. ad hoc duceret eligendum; & in eo oratorium, cum campanili &c. & officinis neceſſariis pro Conventu ſaltem duodecim Fratrum dicti Ordinis, fundandi & ædificandi, per ſuas litteras facultatem conceſſit.

§. II. Cum autem &c. pro parte veſtra &c. continebat, nullum vigore litterarum ipſarum, propter aſſumptionem dicti Archiepiſcopi ad Cardinalatus honorem, locum receperitis, ac duæ domus infra muros villæ Branzani, ſubtus rupem dictæ diœceſis conſiſtentis, vobis ad conſtruendum locum, ibidem donatæ exiſtant: nos, qui lucrifieri Chriſto animas cupimus, ac libenter loca veſtra in diverſis orbis partibus propagamus, ſperantes in illo, cui per decantationem laudum devotum impenditis famulatum, quod quanto latius loca ipſa diffundimus, tanto abundantius ſpiritualis odoris aromata, veſtris bonis operibus, ſentiemus, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis recipiendi dictas domos ad veſtrum, & Fratrum dicti veſtri Ordinis opus & uſum, & inibi Eccleſiam, ſeu oratorium, cum campanili, & aliis neceſſariis &c. conſtruendi & ædificandi: jure parochialis &c. cujuslibet &c. ſalvo, fel. record. Bonifacii &c. auctoritate Apoſtolica, plenam licentiam, tenore præſentium, elargimur. Nulli ergo &c.

Datum Avenione IV. Nonas Februarii, anno X.

Finis Bullarum Clementis VII. Antipapæ.

Anno Christi 1389. Urbani VI. anno 11. & 12.

XXII.

Indulgentia pro viſitantibus Eccleſiam Minorum Tudertin. Ex Regeſt. Bonifacii IX. fol. 19. anno 1.

Univerſis Chriſtifidelibus.

Vid. Conſtit. 139. Clemen. VI.

SPlendor paternæ gloriæ &c. Cupientes igitur ut Eccleſia domus Fratrum Ordinis Minorum Tudertin. quæ ſub vocabulo ſancti Fortunati fundata, & ædificata exiſtit, & ad quam, ſicut accepimus, gentes illarum partium ab antiquo habuerunt, prout habent magnam devotionem, & devotionis hujuſmodi cauſa, magna ibidem confluit populi multitudo, in qua

etiam

etiam Eccleſia ejuſdem ſancti Fortunati, ac beatorum Callixti, & Caſſiani Martyrum, olim Epiſcoporum Tudertin. necnon beatarum Dignæ, & Romanæ Virginum corpora requieſcunt, congruis honoribus &c. quo ex hoc ibidem dono cœleſtis &c. de omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui a ſecundis veſperis feſtivitatis Pentecoſtes, uſque ad veſperas feriæ ſecundæ ſubſequentis, Eccleſiam ipſam devote viſitaverint annuatim, illas indulgentias & remiſſionem peccatorum etiam elargimur, quas fel. record. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri fidelibus ipſis Eccleſiam Urbevetan. in Corporis Domini noſtri Jeſu Chriſti, & ſancti Brixii feſtivitatibus, viſitantibus conceſſerunt. Volumus autem, quod ſi alias viſitantibus &c. ſancti Fortunati, vel ad ejus &c. ſeu alias aliqua alia indulgentia &c. præſentes &c. nullius ſint roboris, vel momenti.

Datum Peruſii III. Kalend. Maii, anno XI.

BONIFACIUS IX.

Electus eſt IV. *Nonas Novembris*, *anno* MCCCLXXXIX.

Anno Christi 1390. Bonifacii IX. anno I.

I.

Conceditur indulgentia viſitantibus Eccleſiam ſancti Fortunati Tudertin. & auctoritas abſolvendi a caſibus. Regeſt. Vatic. anno I. fol. 136.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Apoſtolicæ Sedis pietas, & circumſpecta benignitas, ſalutem animarum deſiderans, illa libenter concedere conſuevit, per quæ ſalus prædicta valeat provenire.

§. II. Dudum ſiquidem fel. record. Urbanus Papa VI. prædeceſſor noſter, cupiens ut Eccleſia domus Fratrum Ordinis Minorum Tudertin. quæ ſub vocabulo ſancti Fortunati Confeſſoris fundata & conſtructa exiſtit, & ad quam populorum illarum partium ab antiquo, magna ex devotione, multitudo confluebat, & in qua ejuſdem ſancti Fortunati, & beatorum Callixti, & Caſſiani Martyrum olim Epiſcoporum Tudertin. necnon beatarum Virginum Dignæ, & Romanæ corpora, ut aſſeritur, venerabiliter requieſcunt, congruis honoribus &c. confluerent ad eamdem &c. de Omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui a ſecundis Veſperis feſtivitatis Pentecoſtes &c. Et deinde expoſito eidem Urbano prædeceſſori, quod ab eiſdem ſecundis Veſperis, uſque in dictas ſequentes Veſperas ad eamdem Eccleſiam ſancti Fortunati cauſa devotionis, magna multitudo populi confluebat, ob reverentiam dicti Sancti, idem Urbanus prædeceſſor, ut Chriſtifideles ad eamdem Eccleſiam dicto tempore confluentes conſcientiæ pacem, & animarum ſalutem, Deo propitio, conſequerentur, & indulgentiæ hujuſmodi melius participes eſſe poſſent, benignius agere volens, dilectis filiis Guardiano dictæ domus, & Rectori parochialis Eccleſiæ ſancti Stephani Tudertin. qui tunc erant, & cuilibet eorum, abſolvendi, ea vice tantum, auctoritate prædeceſſoris ejuſdem, illas ex perſonis, quæ dictam Eccleſiam ſancti Fortunati a dictis ſecundis Veſperis dictæ feſtivitatis Pentecoſtes proxime tunc futuræ, uſque ad veſperas ejuſdem ſecundæ feriæ, tunc immediate ſequentis incluſive, devote viſitarent, & vellent alterutri dictorum Guar-

diani, & Rectoris alterutra confiteri peccata, confeſſionibus earum diligenter auditis, pro commiſſis, eiſdem perſonis abſolutionem debitam impendendi, ac injungendi eis pro modo culpæ, pœnitentiam ſalutarem, niſi talia forent, propter quæ Sedes Apoſtolica neceſſario eſſet conſulenda, plenam, & liberam conceſſit, auctoritate Apoſtolica, poteſtatem, prout in diverſis ejuſdem Urbani prædeceſſoris litteris plenius continetur.

§. III. Nos itaque, qui, eodem prædeceſſore, ſicut Domino placuit, ſublato de medio, divina favente &c. Apoſtolatus aſſumpti, ipſius Urbani prædeceſſoris in hac parte veſtigiis inhærentes, ut Guardianus ejuſdem domus pro tempore exiſtens, vel deputandi per eum dilecti filii Fratres, etiam per dilectos filios Capitulum provincialæ Provinciæ ſancti Franciſci, ſecundum ipſius Ordinis morem, de qua quidem Provincia Eccleſia, & domus prædictæ exiſtunt, ad audiendum confeſſiones, juxta formam conſtitutionis fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri in Viennen. Concilio innovatæ, quæ incipit: *Super Cathedram*, in ipſa domo pro tempore deputandi; necnon Rector prædictæ parochialis Eccleſiæ pro tempore exiſtens, omnium Chriſtifidelium viſitantium eamdem Eccleſiam ſancti Fortunati, per duos dies ante dictam feſtivitatem Pentecoſtes, ac in die ejuſdem feſtivitatis, eiſdem Guardiano, vel Fratribus, ut præmittitur, deputandis, & Rectori præfato volentium confiteri, confeſſiones audire, eiſque abſolutionem debitam, auctoritate Apoſtolica, impendere, ac injungere ipſis pro modo culpæ &c. niſi talia forent propter quæ ſit &c. conſulenda, libere & licite valeant, plenam &c. licentiam elargimur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum 11. Idus Februarii, anno 1.

II.

Ut in civitate Sibinicen. fiat Monaſterium Clariſſarum. Ibidem ex lib. 7. anno 2. fol. 64.

Cariſſimo in Chriſto filio Sigiſmundo Regi, & cariſſimæ in Chriſto filiæ Mariæ, ejus uxori Reginæ Hungariæ illuſtribus.

§. I. Magnæ devotionis & ſinceritatis affectus, quem ad nos, & Romanam Eccleſiam, non ſine magno laudis præconio, gerere comprobamus, non indigne meretur, ut votis veſtris, illis præſertim, quæ ex fervore devotionis prodire conſpicimus, & per quæ divinus cultus adaugeri valeat, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis pro parte veſtra petitio continebat, quod cum in civitate Sibinicen. infra fines Regni veſtri, quædam Eccleſia ſub vocabulo S. Salvatoris ſit conſtructa, apud quam nonnullæ mulieres, non tamen alicujus Regulæ approbatæ profeſſæ, reſident; voſque zelo devotionis accenſi, ac etiam cupientes terrena &c. commutare, de bonis vobis a Deo collatis dictam Eccleſiam in Monaſterium, ſub vocabulo beatæ Catarinæ Ordinis ſanctæ Claræ, cum campanili &c. & aliis neceſſariis officinis erigere, ipſumque Monaſterium per viginti Moniales, cum Abbatiſſa dicti Ordinis, quæ Domino poſſint perpetuo famulari, ſufficienter dotare proponatis, & etiam intendatis, pro parte veſtra nobis &c. ſupplicatum, ut vobis præmiſſa faciendi licentiam &c. dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. inclinati, vobis, ut dictam Eccleſiam in hujuſmodi Monaſterium, ut præfertur, erigi, ædificari, & conſtrui facere, cum campanili &c. & officinis hujuſmodi; necnon Monaſterium ipſum dotare pro hujuſmodi viginti Monialibus & Abbatiſſa, ac earum Miniſtris, ac dictum Mo-

Monaſterium cum juribus & pertinentiis ſuis dicto Ordini ſanctæ Claræ, donare libere & licite valeatis, Diœceſani loci, & cujuſcumque &c. minime requiſita, auctoritate &c. indulgemus: jure tamen parochialis &c. ſalvo: ſic tamen quod mulieres prædictæ, ſi in dicto Monaſterio, Ordinem ipſum profitendo, voluerint perpetuo Domino reddere famulatum, & ad id fuerint idoneæ, in Moniales & Sorores ejuſdem Monaſterii recipiantur, & etiam admittantur. Si vero hujuſmodi mulieres, ſive earum aliqua, vel aliquæ nolunt, aut volunt dictum Ordinem profiteri; nihilominus de fructibus, reditibus, & proventibus ipſius Eccleſiæ, ſi qui ſint, neceſſaria dum vixerint, miniſtrentur eiſdem. Et inſuper cum prædictum Monaſterium erectum, & ſufficienter per vos dotatum fuerit, ut præfertur, volumus quod Abbatiſſa,& Moniales ipſius Monaſterii pro tempore exiſtentes omnibus &c. Monialibus, & earum prælatis dicti Ordinis in aliis Monaſteriis, atque locis ejuſdem Ordinis degentibus, ab Apoſtolica Sede conceſſis, fundatis ſub vocabulo ſanctæ Claræ, & Ordinis prædicti, gaudeant & utantur, conſtitutionibus &c. non obſtan. quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum II. Kalendas Januarii, anno II.

ANNO CHRISTI 1391. BONIFACII IX. ANNO 2.

III.

Confirmat geſta per Haliciam nobilem Clariſſam. Ex lib. 3. anno 2. fol. 114.

Venerabili fratri Archiepiſcopo Burdegallen. & dilectis filiis Decano Eccleſiæ Burdegallen. ac officiali Burdegallen.

§. I. Cum a nobis petitur, quod juſtum eſt & honeſtum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per ſollicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Præfatio.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Soldici de Trabe, Baronis de Arbenatio, Burdegallen. diœceſis petitio continebat, quod olim quondam Bernardus de Andengia, ac de Canali, & de Comptali, necnon de Camparriano, & de Ornone Baroniarum, dictæ diœceſis Baro, condens de ſuis bonis in ſua ultima voluntate teſtamentum, quondam Bernardum ejus natum domicellum, ſibi univerſalem hæredem in prædictis Baroniis, & earum pertinentiis, ac aliis bonis ſuis, ſub hac conditione in eodem teſtamento inſtituit, ut ſi dictus Bernardus Domicellus abſque filiis, quondam Maria nata dicti teſtatoris domicella, & ſi forte ipſam Mariam ſimiliter abſque prole legitimis ex eorum corporibus deſcendentibus, per eumdem domicellum mori contingeret, dilecta in Chriſto filia Halicia Monialis Monaſterii de Neyraco Ordinis ſanctæ Claræ, Condomien. diœceſis, ſoror dicti Bernardi teſtatoris, tunc domicella agens in ſeculo, in prædictis Baroniis & bonis; & ſi etiam prædicta Halicia ſine prole legitima decederet, præfatus Soldicus in de Aldengia, necnon & in de Canali ſpecialiter, & etiam, ut a nonnullis aſſeritur, in aliis Baroniis & bonis eiſdem ſuccederet, & quod ſubſequenter idem Bernardus domicellus, poſtquam hæreditatem dicti genitoris ſui tunc defuncti adivit, & omnes Baronias, & etiam bona hujuſmodi aliquamdiu poſſedit, ſimiliter ad mortem veniens in ejus voluntate ultima, ad inſtar dicti patris ſui ordinavit & voluit, quod dicta Maria domicella in omnibus Baroniis, & bonis ſuis ſimiliter ſuccedere deberet: quodque ſi forte ipſa Maria domicella abſque prole legitima ex ſuo corpore, ut præmittitur, deſcendente, decederet, ille hæres eſſet, qui ſe- Petitionis tenor. Et teſtamenti conditiones.

ſecundum jus & conſuetudinem patriæ alias deberet ſuccedere in omnibus Baroniis & bonis hujuſmodi, per eumdem Bernardum domicellum tunc relictis; quodque etiam prædicta Maria cum omnibus Baroniis, & bonis hujuſmodi, tam ex teſtamento genitoris ſui, & ordinatione præfatis domicelli prædictorum, per eumdem Bernardum domicellum, ut præmittitur, relictis, quam quidem domicellus, nullo per eum filio ex ſuo corpore deſcendente relicto legitimo, deceſſit, ſucceſſiſſet, ac Baronias, & bona hujuſmodi aliquandiu tenuiſſet, ſimiliter veniens ad mortem, in ejus ultima voluntate diſpoſuit, & mandavit etiam ad inſtar hujuſmodi Bernardi domicelli præfati, ſcilicet, quod ille hæres eſſet, qui ſecundum jus, & juxta conſuetudinem prædicta, ſuccedere deberet in bonis & hæreditate præfatis, ipſaque Maria poſtea prole aliqua ex ſuo corpore deſcendente non relicta, vita functa, præfata Halicia, quæ dictum Monaſterium fuit ingreſſa, & in eo profeſſionem per Moniales dicti Monaſterii emitti conſuetam emiſerat; & quæ poſtea ad Monaſterium ejuſdem Sanctæ Burdegallen. Ordinis prædicti, ex certis cauſis legitimis, tranſivit, & in quo ex tunc converſata fuit & converſatur, ſimiliter de omnibus Baroniis, & bonis hujuſmodi ſe intromittens, omnes Baronias, & bona hujuſmodi, paucis tamen ex eiſdem bonis ſibi retentis, ac omne jus ſibi in eis, ſeu ad ea ſibi quomodolibet competens, præfato Soldico libere donavit & conceſſit, ac pure & irrevocabiliter, quantum fuit in ipſa, tranſtulit in eumdem.

Baroniæ ſuperius recenſitæ ſunt feuda.

§. III. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, omnes Baroniæ præfatæ ſint feuda nobilia, ſeu militaria, ac Regi Angliæ, ſeu Duci Aquitaniæ pro tempore exiſtentibus, a quibus, ſeu quorum altero tenentur in capite illi, qui dictas Baronias pro tempore tenent in feudum, præſtare homagium, ac exercitibus, & bellis pro defenſione patriæ, quibus ceteri Barones, & nobiles ejuſdem patriæ interſunt, aut intereſſe contingit, ſeu oportet, etiam intereſſe teneantur: & quod ipſe Soldicus tam ex eodem teſtamento, poſt obitum prædictæ Haliciæ, ſaltem in de Andengia, & in de Canali præfatis, quam juxta jus, & conſuetudinem prædicta, etiam in aliis Baroniis, & bonis hujuſmodi deberet, ſucceſſiſſe credatur & aſſeratur: ipſe tamen Soldicus ſuper Baroniis & bonis eiſdem, ſeu eorum aliquibus, pro eo quod dicta Halicia dictum Ordinem ante donationem, conceſſionem, & translationem præfatas, profeſſa fuit, ut præfertur, timet ſe per Abbatiſſam pro tempore exiſtentem, & Conventum dicti Monaſterii de Neyraco, in quo degentes tempore tranſitus adhæſerunt, & adhuc adhærent iniquitatis alumno Roberto, olim Baſilicæ duodecim Apoſtolorum Presbytero Cardinali, tunc & nunc Antipapæ, qui ſe Clementem VII. auſu ſacrilego nominat, vel per alias perſonas ejuſdem Ordinis, occaſione profeſſionis prædictæ, per eamdem Haliciam in eodem Monaſterio de Neyraco, ut præmittitur, emiſſæ, ac occaſione donationis, conceſſionis, & tranſlationis prædictarum, poſſe in poſterum moleſtari, pro parte dicti Soldici, aſſerentis etiam quod prædictæ Baroniæ, ſeu earum aliquæ certis partibus & terris, quas quidem potentes ſchiſmatici, & rebelles dicto Regi, ſeu Duci occupant, vindice, ac Rectore indigent fideli & potente, qui viriliter ſchiſmaticis, ac rebellibus ipſis reſiſteret, & Baronias ipſas teneret, & conſervaret manu forti, prout ipſe facere eſt paratus, fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut donationi, conceſſioni, tranſlationi præfatis, robur Apoſtolicæ firmitatis adjicere de benignitate &c. dignaremur.

Halicia ante donationem Ordinem Clariſſ. profeſſa.

Opus eſt fideli Rectore, qui recenſita bona defendat.

Pontifex donationé confirmat, & defectus ſupplet.

§. IV. Nos hujuſmodi &c. inclinati, donationem &c. prædictas, ac omnia inde ſecuta rata habentes & grata, ipſa auctoritate &c. ex certa ſcientia, confirmavimus, & aliarum noſtrarum litterarum patrocinio communivimus, ſup-

ſupplentes omnem defectum, ſi quis forſan interveniſſet in eiſdem, dicto Conventui de Neyraco, & quibuſcumque aliis ejuſdem Ordinis profeſſoribus, ſuper Baroniis, & bonis hujuſmodi perpetuum ſilentium, per alias noſtras litteras duximus imponendum, auctoritate præfata, decernentes irritum & inane, ſi ſecus ſuper his &c. attentari.

§. V. Quocirca diſcretioni veſtræ per &c. mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, eumdem Soldicum, vel procuratorem ſuum ejus nomine, in corporalem poſſeſſionem Baroniarum, & bonorum hujuſmodi, juriumque & pertinentiarum ſuarum univerſarum inducatis, auctoritate noſtra, & defendatis inductum, quibuslibet detentoribus amotis, ab eiſdem facientes eidem Soldico de ipſorum Baroniarum, & bonorum fructibus, reditibus, proventibus, juribus, & obventionibus univerſis integre reſponderi: ac hujuſmodi per nos conceſſa prædictas Abbatiſſam & Conventum, & quaſvis alias perſonas obſervare: non obſtantibus tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quibus cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem &c. ſeu ne ſi judices &c. quam aliis conſtitutionibus, privilegiis &c. contrariis quibuſcumque. Aut ſi præfatis Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii de Neyraco, vel quibuſvis aliis &c. quod interdici &c. vel extra certa loca ad judicium evocari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes &c. hujuſmodi mentionem, contradictores &c. *Archiepiſcopo, & aliis defenſio commiſſa.*

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Idibus Julii, anno II.

IV.

Ut poſſint admittere domum intra Provinciam Argentinam. Ex lib. 6. fol. 152.

Dilectis filiis Marquardo Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Argentinæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

Sacræ Religionis ſub qua &c. favorabiliter annuamus. Veſtris igitur in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis recipiendi unum locum pro uſu, & habitatione veſtris, infra Provinciam Argentin. ſecundum morem Fratrum Ordinis veſtri, Diœceſani loci, vel alicujus alterius licentia ſuper hoc minime requiſita, ſi locus ipſe vobis alias canonice concedatur, vel locum ipſum alias juſto titulo poteritis adipiſci, & ● eodem loco, dummodo ad hoc ſit congruus & honeſtus, & ibidem alia domus dicti Ordinis non exiſtat, de novo fundandi, ædificandi, & conſtruendi Eccleſiam, cum cœmeterio &c. & aliis neceſſariis officinis, ac locum ipſum perpetuo habendi, & retinendi: fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. ne Fratres &c. domos, vel loca quæcumque &c. de inhibitione hujuſmodi mentionem, & qualibet alia conſtitutione contraria non obſtante: jure tamen parochialis &c. plenam &c. elargimur. Nulli ergo &c. *Vide Conſt. 215. Clem. VI.*

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XVII. Kal. Septembris, anno II.

V.

Indulgentia pro Eccleſia Clariſſarum ſancti Laurentii in Panis-perna, intuitu ſanctæ Birgittæ ibidem defunctæ. Ex lib. 4. fol. 6.

Univerſis Chriſtifidelibus.

Splendor paternæ gloriæ &c. Cupientes igitur, ut Eccleſia Monialium ſancti Laurentii in Panis-perna de Urbe Ordinis ſanctæ Claræ, in quo beata Birgitta aliquibus diebus, dum vitam ageret in humanis, devote perman- *Vide Conſt. 239. Clem. VI.*

manſit, ac debitum naturæ perſolvit, & ejus corpus ſepultum extitit, & in quo poſtmodum plurimis miraculis claruit, & multæ ex ejus reliquiis devotiſſime venerantur, a Chriſtifidelibus congruis honoribus &c. devotionis cauſa confluant &c. de omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui dictam Eccleſiam in feſtivitate ſanctæ Birgittæ, videlicet x. Kalendas Auguſti, & in die canonizationis de ea per nos in præſenti die factæ, & per octo dies feſtivitatem, ac diem canonizationis hujuſmodi immediate ſequen. viſitaverint, annuatim, pro ſingulis feſtivitatis, ac canonizationis, ac octo dierum prædictorum diebus, quibus dictam Eccleſiam viſitaverint, annuatim, ut præfertur, ſeptem annos, & ſeptem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis &c. relaxamus.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Non. Octobris, anno II.

VI.

Alia ſimilis Indulgentia. Ex lib. 5. fol. 227.

Univerſis Chriſtifidelibus.

Vide ut ſupra. SPlendor paternæ gloriæ &c. Cupientes igitur ut Eccleſia Monaſterii Monialium ſancti Laurentii in Panis-perna de Urbe Ordinis ſanctæ Claræ, in qua corpus beatæ Birgittæ humatum extitit, & nonnullæ ipſius reliquiæ venerabiliter requieſcunt, a Chriſtifidelibus congruis &c. de omnipotentis Dei &c. omnibus vere &c. qui dictam Eccleſiam in feſtivitate ſanctæ Birgittæ, videlicet x. Kalendas Auguſti, & in die canonizationis ejuſdem, de ea per nos in præſenti die factæ, devote viſitaverint, annuatim, illam indulgentiam, videlicet ſeptem annos, & totidem quadragenas ſingulis feſtivitatis, & canonizationis prædictorum diebus concedimus, quam ſepulcrum ejuſdem ſanctæ Birgittæ apud Monaſterium Monialium in Vaſcena Ordinis ſancti Auguſtini, Lincopen. diœc. ad quod ipſum corpus a dicta Eccleſia ipſius Monaſterii ſancti Laurentii translatum extitit, in dicta feſtivitate, & in die ipſius translationis, videlicet v. Kal. Junii viſitantibus, hodie duximus concedendam.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Non. Octobris, anno II.

VII.

Ut domicilium poſſint mutare in urbe Foroſimpronien. Ex lib. 6. an. 3. fol. 126.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Marchiæ Anconitan. ſecundum morem dicti Ordinis.

Vide ut ſupra Conſt. 4. §. I. SAcræ veſtræ Religionis, ſub qua &c. favorabiliter annuamus. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum nobilium virorum Caroli Pandulphi Malateſtæ, & Galleotti de Malateſtis domicellorum Ariminen. ac Præpoſiti & Capituli Eccleſiæ Foroſimpronien. nobis nuper &c. continebat, quod dudum certis neceſſitatibus incumbentibus, locus, quem tunc habebant in civitate veſtra Foroſimpronien. per quoſdam Romanæ Eccleſiæ Officiales ob tutelam ipſius Civitatis extitit demolitus, & quod poſt demolitionem hujuſmodi Fratres Ordinis, & loci veſtri prædicti, ſe ad Monaſterium S. Mauxentii in Burgo Foroſimpronien. Ordinis S. Benedicti tranſtulerunt, ac inibi aliquandiu habitaverunt, & reſederunt, licet de facto. Quare pro parte Caroli &c. prædictorum fuit nobis &c. ut Eccleſiam ſancti Georgii Foroſimpronien.

nien. cui cura animarum actu non imminet de præſenti, & ad dictos Præpoſitum & Capitulum dicitur pertinere, cum ejus domibus, & contiguis, quæ ſatis apta, & accommodata pro uno loco veſtri Ordinis ædificando exiſtit, & in qua commodæ & honeſtæ habitationes poſſent vobis, pro uſu & habitatione veſtra &c. pro recompenſatione dicti loci veſtri, ut præfertur, demoliti, de benignitate &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur qui divini cultus &c. inclinati, vobis hujuſmodi Eccleſiam ſancti Georgii cum ejus domibus, & contiguis pro uſu, & habitatione veſtris, auctoritate &c. concedimus & donamus. Et inſuper vobis ædificandi & conſtruendi apud eamdem Eccleſiam locum, pro hujuſmodi uſu & habitatione veſtris cum clauſtro, campanili &c. & aliis neceſſariis officinis, & ibi perpetuo habitandi: jure tamen Capituli prædictorum, & parochialis &c. ſemper ſalvo, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. non obſtan. plenam &c. elargimur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Idibus Januarii, anno III.

VIII.

Ut præſcribatur numerus quadraginta Monialium in Monaſterio Papien. Ex lib. I. an. 3. fol. 23.

Venerabili fratri Epiſcopo Papien.

§. I. Regimini univerſalis &c. attendamus, ut perſonarum in eis Altiſſimo famulantium ſufficiens numerus exiſtat, ne propter earum paucitatem dignum Deo ſervitium ſubtrahatur. *Ut in Conſt. 116. Clem. VI.*

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectæ in Chriſto filiæ nobilis mulieris Catarinæ Comitiſſæ Virtutum, petitio continebat, quod fructus, reditus, & proventus Monaſterii ſanctæ Mariæ de Annuntiata Papien. Ordinis ſanctæ Claræ, olim per quondam Blancham, dilecti filii nobilis viri Galeaz Comitis Virtutum genitricem, de licentia Sedis Apoſtolicæ, fundati, & pro una Abbatiſſa & triginta Monialibus inibi Domino ſervientibus, de bonis ſibi a Deo collatis ſufficienter dotati, gratia divina ſuffragante, adeo abundantes exiſtunt, quod ex eis hujuſmodi Abbatiſſa & quadraginta Moniales poſſint congrue ſuſtentari. *Bona Monaſterii ſufficiũt pro 40. Monialibus.*

§. III. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, ipſa Comitiſſa gerat ad Monaſterium præfatum ſingularem devotionis affectum, cupiatque, ut in eodem Monaſterio hujuſmodi quadraginta Monialium numerus exiſtat; & ſi pro ſuſtentatione congrua hujuſmodi Abbatiſſæ, & quadraginta Monialium, fructus, reditus, & proventus prædicti non ſufficiant, illos de bonis ſibi a Deo collatis, velit ſufficienter augmentare. Quare pro parte ipſius Comitiſſæ nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut hujuſmodi quadraginta Monialium numerum in dicto Monaſterio ſtatuere, & numerum ipſum de perſonis idoneis ad nominationem ipſius Comitiſſæ hac vice dumtaxat, ſimul, vel ſucceſſive recipiendis, etiamſi hujuſmodi nominandæ perſonæ, vel earum aliqua invicem, vel cum aliquibus de jam receptis in dicto Monaſterio Sorores carnales, aut alias conſanguineæ, vel affines exiſterent, compleri, mandare de benignitate &c. dignaremur. *Præfatus numerus poſtulatur.*

§. IV. Nos igitur hujuſmodi &c. inclinati, fraternitati tuæ, de qua in his ſpecialem in Domino &c. committimus &c. quatenus ſi vocatis dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſa & Conventu dicti Monaſterii, & aliis qui fuerint evocandi, tibi conſtiterit, quod facultates ejuſdem Monaſterii ad congruam ſuſtentationem Abbatiſſæ, & quadraginta Monialium hujuſmodi ſup- *Et conceditur.*

pe-

Digitized by Google

petant, dictaque Comitiſſa de propriis bonis hujuſmodi facultates ſufficienter ſuppleat, hujuſmodi quadraginta Monialium numerum in dicto Monaſterio perpetuis futuris temporibus obſervandum, auctoritate noſtra, ſtatuere, & ordinare procures.

Recipiantur idoneæ etiam conſanguineæ.

§. V. Et nihilominus ſi per te hujuſmodi numerum inibi ſtatui, & ordinari contingat, ut præfertur, tot perſonas, alias tamen idoneas, quas ipſa Comitiſſa ſimul, vel ſucceſſive duxerit nominandas, etiamſi hujuſmodi nominandæ, vel earum aliquæ invicem, vel cum aliquibus de jam receptis in præfato Monaſterio ſorores carnales, aut alias conſanguineæ, vel affines fuerint, ut præfertur, donec ad quadragenarium numerum hujuſmodi Monialium cum receptis deveniatur, cupientes in dicto Monaſterio una cum prædictis Abbatiſſa, & Conventu ſub regulari habitu virtutum Domino famulari, dummodo aliud canonicum non obſiſtat, in eodem Monaſterio, auctoritate prædicta, hac vice dumtaxat, recipi facias in Moniales & Sorores; eiſque, juxta ipſius Monaſterii conſuetudinem, regularem habitum exhiberi; ac hujuſmodi recipiendarum ſingulis de ipſius Monaſterii proventibus, ſicut uni ex aliis ejuſdem Monialibus integre provideri, ipſaſque ibidem ſincera in Domino caritate tractari. Contradictores &c. non obſtantibus quibuſcumque &c. Monaſterii, & Ordinis prædictorum contrariis, juramento &c. vel quacumque firmitate alia roboratis. Aut ſi pro aliis in dicto Monaſterio ſcripta Apoſtolica forſan ſint directa; ſeu ſi Abbatiſſæ, & Conventui prædictis, vel quibuſvis aliis communiter &c. quod ad receptionem, vel proviſionem alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici &c. de indulto hujuſmodi mentionem: & qualibet alia &c. per quam præſentibus non expreſſam &c. effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, iv. Idus Martii, anno iii.

IX.

Confirmantur litteræ Apoſtolicæ Innocentii IV. & Bonifacii VIII. Ex lib. 6. ann. 3. fol. 173.

Dilectis filiis Miniſtro Generali, & univerſis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum.

§. I. Ad hoc libenter intendimus, ut Eccleſiaſticarum perſonarum præſertim ſub Religionis habitu Domino famulantium, quieti, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter conſulamus, & eo vigilantius illarum procuramus augmentum, quanto nobis præſtantior facultas extitit cœlitus attributa.

§. II. Dudum ſiquidem fel. rec. Innocentius IV. quaſdam, & ſucceſſive Bonifacius VIII. Romani Pontifices prædeceſſores noſtri quaſdam alias litteras vobis, & Ordini veſtro, auctoritate Apoſtolica, conceſſerunt, quarum tenores de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, & ſunt tales: *Innocentius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilecto filio Miniſtro Generali Ordinis Minorum ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cum ſicut te accepimus intimante &c. ut in bulla* xxxvi. *Innocentii IV. in Regeſto Tomi ſecundi. Bonifacius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Provincialibus Miniſtris, ac univerſis Fratribus Ordinis Minorum, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Ad augmentum continuum Religionum &c. ut in Bulla* iv. *Bonifacii VIII. in Regeſto tom. 5. pag. 561.*

§. III. Nos

§. III. Nos igitur cupientes, ut vos a quibuslibet gravaminibus relevemini, & Ordo ipſe reformationem recipiat ſalutarem, ac Profeſſores prædicti Ordinis, per quos Dei Eccleſia non mediocriter illuſtratur, quietius conſervetur, & in humilitatis ſpiritu devotius Domino famulentur, conceſſiones ipſorum prædeceſſorum, & alia in prædictis litteris contenta, rata habentes, & grata, illa, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Kal. Aprilis, anno III.

X.

Confirmat litteras Gregorii XI. Ibid. fol. 192.

Ad futuram rei memoriam.

TEnorem cujuſdam conſtitutionis fel. rec. Gregorii Papæ XI. prædeceſſoris noſtri, in Regiſtro ipſius prædeceſſoris repertum, ad inſtantiam dilectorum filiorum Miniſtri Generalis, & Fratrum Ordinis Minorum, aſſerentium ſe eadem conſtitutione indigere, de Regiſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, & præſentibus annotari fecimus, quæ talis eſt: *Gregorius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ad Romani Pontificis providentiam circumſpectam &c. ut in Tomo* VIII. *Annal.* 1373. *num.* 28. Ceterum ut ejuſdem conſtitutionis, ſeu facti, certitudinem faciat, Apoſtolica auctoritate decernimus, ut illud idem robur, eamdemque vim, eumdemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent originales litteræ dicti prædeceſſoris, ſi apparerent ſuper eadem conſtitutione confectæ, & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur quandocumque, & ubicumque, ſive in judicio, ſive alibi, ubi fuerit exhibitus, vel oſtenſus, & eidem ſtetur firmiter in omnibus, ſicut iiſdem originalibus litteris ſtaretur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, IV. Nonas Maii, Pontificatus noſtri, anno III.

XI.

Suſpendit judicium in cauſa ſepulturæ Comitis de Pembrock. Ex lib. I. fol. 226.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. DUdum pro parte dilectorum filiorum Guardiani & Fratrum domus Ordinis Minorum Londonien. nobis expoſito, quod licet quondam Joannes Haſtyngt Comes de Pembrock, dum ageret in humanis, voluiſſet & ordinaſſet corpus ſuum poſt ejus obitum, in Eccleſia dictæ domus ſepeliri debere, ibique propriam elegiſſet ſepulturam, tamen poſtmodum dicto Comite, voluntate & ordinatione hujuſmodi minime revocatis, ab hac luce ſubtracto, dilecti filii Prior & Fratres domus Fratrum Ordinis Prædicatorum Hereſorden. contra voluntatem & ordinationem eaſdem, corpus præfati Comitis in ipſorum Eccleſia ſepeliri fecerant, ſeu ſepulturam dicti corporis in eadem Eccleſia ſua factam, ratam & gratam habuerant, & habebant tunc, in animarum ſuarum periculum, ac prædictorum Guardiani & Fratrum Minorum, & eorum Eccleſiæ prædictæ non modicum præjudicium & gravamen; ac pro parte dictorum Guardiani & Fratrum Minorum no-

nobis humiliter ſupplicato, ut providere ipſis ſuper præmiſſis de opportuno remedio dignaremur.

§. II. Nos venerabilibus Fratribus noſtris Londonien. & Lichefelden. Epiſcopis noſtris dedimus litteris in mandatis, ut ipſi, vel alter eorum, vocatis dictis Priore & Fratribus Ordinis Prædicatorum, & aliis, qui forent evocandi, & auditis hinc inde propoſitis, quod juſtum foret, ſummarie, de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, appellatione remota, decernerent, facientes quod decreviſſent per cenſuram &c. firmiter obſervari, prout in dictis &c. continetur.

§. III. Nos igitur ſtatum hujuſmodi, ac omnium aliarum cauſarum, quæ ſuper præmiſſis, & earum occaſione coram Epiſcopis prædictis, ſeu altero eorum, aut forſan coram quibuſcumque aliis judicibus ordinariis, vel delegatis communiter vel diviſim, Apoſtolica, vel quavis alia auctoritate pendent indeciſæ, necnon tenores litterarum quarumcumque Apoſtolicarum ſuper præmiſſis forſan a Sede Apoſtolica emanatarum, habentes pro expreſſis, ipſaſque cauſas, ex certis cauſis ad id animum noſtrum moventibus, ad nos advocantes, Epiſcopis, & judicibus prædictis, & quibuſcumque aliis, tenore præſentium, diſtrictius inhibemus, ne de cetero in cauſis hujuſmodi procedant, ſeu quidquam contra inhibitionem noſtram hujuſmodi attentare præſumant: decernentes irritum &c. contigerit attentari: non obſtantibus quibuſcumque indulgentiis, privilegiis &c. quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa &c. impediri valeat quomodolibet, vel differri; & de quibus quorumque totis &c. mentio ſpecialis. Nulli ergo &c. advocationis, inhibitionis, & conſtitutionis infringere &c. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, xvii. Kal. Decembris anno iii.

XII.

Ut Fratres Aſſiſiates peregrinis libere Euchariſtiæ miniſtrent Sacramentum. Ex ipſo Autographo.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Magnæ devotionis affectus, quem dilecti filii Cuſtos, & Fratres domus Ordinis Minorum ſancti Franciſci Aſſiſinatis, ad nos, & Romanam Eccleſiam gerere comprobantur, merito promeretur, ut votis eorum, illis præſertim per quæ ſaluti animarum Chriſtifidelium conſulatur, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Cum itaque ſicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum Cuſtodis, & Fratrum petitio continebat, in prima die menſis Auguſti, ſingulis annis, ad Eccleſiam prædictæ domus, in qua corpus dicti ſancti Franciſci requieſcit, de diverſis mundi partibus magna confluat populi multitudo, & ſæpe contingat quod perſonæ peregre ad eamdem Eccleſiam, ut præmittitur, confluentes, eadem die ex devotione vellent ibidem ab eiſdem Fratribus recipere Euchariſtiæ Sacramentum; pro parte ipſorum Cuſtodis & Fratrum fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut eis miniſtrandi hujuſmodi Sacramentum perſonis peregrinis prædictis illud petentibus, licentiam concedere dignaremur, de benignitate Apoſtolica.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Cuſtodi & Fratribus domus prædictæ, qui ſunt & erunt pro tempore, miniſtrandi libere hujuſmodi Sacramentum Euchariſtiæ peregrinis perſonis prædictis illud petentibus, etiam cujuſcumque licentia ſuper hoc minime requiſita, ple-

plenam & liberam, tenore præſentium, licentiam elargimur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Peruſii, VI. Kal. Novembris, Pontificatus noſtri anno III.

XIII.

Ut recipiant domicilium in terra Spinatiolæ. Ex lib. I. ann. 3. fol. 129.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Minorum provinciæ Apuliæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. Sacræ veſtræ Religionis ſub qua &c. favorabiliter annuamus. Sane petitio pro parte veſtra nobis nuper &c. continebat, quod Ordo veſter in terra Spinatiolæ, Venuſin. diœceſis, quæ quidem terra ſatis populoſa, & alias ad hoc ſufficiens exiſtit, nullum locum dicti Ordinis habere dignoſcitur, & quod dilecti filii Univerſitas, & incolæ terræ prædictæ pie deſiderant, quod in eadem terra ad laudem divini nominis, ac reverentiam & honorem beati Franciſci Confeſſoris, ex eorum & aliorum Chriſtifidelium piis ſuffragiis, unus locus pro uſu &c. Fratrum dicti Ordinis fundetur, & etiam conſtruatur. Quare pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut vobis recipiendi, ac fundandi & conſtruendi in dicta terra locum hujuſmodi, cum etiam cœmeterio &c. aliiſque neceſſariis officinis, præſertim cum ad id, ut aſſeritur, diœceſani loci accedat aſſenſus, licentiam &c. dignaremur. *Habes formulam in Conſtitut. 235. Clem. VII.*

§. II. Nos itaque &c. inclinati, vobis recipiendi, fundandi, & conſtruendi locum ipſum, in loco tamen ad hoc &c. terræ præfatæ, qui vobis pia fidelium largitione traditur, aut illum alias juſtis titulis poteſtis adipiſci pro uſu & habitatione præfatis, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. qua inhibetur ne Fratres &c. loca ad habitandum &c. jure tamen parochialis &c. licentiam elargimur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Non. Decembris, anno III.

XIV.

Concedit facultatem Fratribus Aſſiſii, ut peregrinorum Confeſſiones excipiant. Ex ipſo Autographo.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Apoſtolicæ Sedis circumſpecta ſolertia ad id libenter intendit, ut Sedis ejuſdem privilegia, rationabilibus ex cauſis conceſſa, ſi forſan vetuſtate, aut negligentia conſumantur, cum illud debite requiritur, innovatione reſtauret, & auctoritate fulciat innovata.

§. II. Sane dudum fel. rec. Alexander Papæ IV. prædeceſſor noſter, Cuſtodi Fratrum Ordinis Minorum, in domo Fratrum dicti Ordinis ſancti Franciſci Aſſiſinatis pro tempore exiſtenti, per ſuas litteras conceſſit, ut eorum omnium, qui de remotis partibus ad Eccleſiam dictæ domus, cauſa devotionis accederent, & ſuorum nequirent habere copiam Sacerdotum; cum dictus Cuſtos ab ipſis requiſitus foret, ipſe, & Fratres prædicti Ordinis, tam in ipſo loco morantes, quam etiam venientes undecumque, quibus id du-

duceret committendum, confeſſiones audire valerent, & eis pro commiſſis injungere pœnitentiam ſalutarem; niſi forte talia commiſiſſent, propter quæ Sedes prædicta eſſet merito conſulenda, prout in eiſdem litteris plenius continetur. Quare pro parte dilectorum filiorum Cuſtodis & Fratrum domus ejuſdem, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut, cum hujuſmodi litteræ incipiant vetuſtate conſumi, eas innovare de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædictas litteras, quas in noſtra Cancellaria diligenter conſpici, & quarum tenorem de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, innovamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum cuiquam de novo jus acquiri volumus, ſed antiquum tantummodo conſervari. Tenor vero dictarum litterarum talis eſt: *Alexander Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilecto filio Cuſtodi Fratrum de Ordine Minorum Eccleſiæ ſancti Franciſci Aſſiſinatis, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Pro reverentia beati Franciſci Confeſſoris, ad quem devotionis affectum gerimus ſpecialem, tuis votis libenter ſuper his annuimus, quæ pietati conformia, & animarum profectui eſſe percipimus opportuna. Hinc eſt quod nos tuis, & dilectorum filiorum Fratrum Eccleſiæ ipſius Sancti de Aſſiſio ſupplicationibus annuentes, præſentium tibi auctoritate concedimus, ut eorum omnium, qui de remotis partibus ad Eccleſiam ipſam cauſa devotionis acceſſerint, & ſuorum nequiverint habere copiam ſacerdotum, cum ab ipſis requiſiti fueritis, tu, & Fratres Presbyteri tui Ordinis, tam in ipſo loco morantes, quam etiam venientes undecumque ad ſolemnitatem prædictam, quibus id duxeris committendum, eorum omnium confeſſiones audire valeatis, & ſibi pro commiſſis injungere pœnitentiam ſalutarem, niſi talia commiſerint, propter quæ Sedes Apoſtolica ſit merito conſulenda. Datum Viterbii,* VI. *Kal. Octobris, Pontificatus noſtri, anno* IV. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam innovationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Aſſiſii, V. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri, anno IV.

XV.

Modum præſcribit in ſolvendis funeralibus. Ex ipſo Autographo.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Dum ad merita beati Franciſci, cujus Ordo ſacer, videlicet Fratrum Minorum, in pomerio militantis Eccleſiæ, divinæ providentiæ diſpoſitione plantatus, ab ipſo primordio uberes, & commendabiles fructus produxit ſemper, & producet, dante Domino, in futurum, dum etiam ad eximiam devotionem ſuam fidelis populus Chriſtianus ad Eccleſiam ejuſdem Sancti, in qua ... ipſam, necnon domum Fratrum dicti Ordinis prope ſitam ..... ſpecialibus prærogativis & favoribus proſequamur, rigorem juris manſuetudine temperantes, ut dilecti filii ..... Cuſtos & Fratres dictæ domus præſentes, & poſteri a contentionum turbinibus, & litigiorum anfractibus ſegregati, quietius Deo ſervire, & habilius onera valeant incumbentia ſupportare.

§. II. Hinc eſt, quod nos dictorum Cuſtodis, & Fratrum in hac parte ſupplicationibus inclinati, eiſdem Cuſtodi & Fratribus, de ſpeciali gratia, au-

auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium indulgemus; ut de cetero dicti Cuſtodes, & Fratres præſentes, & poſteri ratione obvenientium omnium, tam funeralium, quam quorumcumque, & quomodocumque relictorum, diſtincte, vel indiſtincte, ad quoſcumque certos determinatos uſus, necnon datorum, vel qualitercumque donatorum in morte, ſeu in mortis articulo, in infirmitate donantis, vel dantis, de qua deceſſerit, quomodocumque directe, vel indirecte præfatis Cuſtodi & Fratribus, vel aliis pro eiſdem per eos, ſeu ratione funerum eorum, quos ad eamdem Eccleſiam ſeu domum, ſepulturam eligere, vel apud illos contigerit ſepeliri, non prædictorum, quartam partem juxta conſtitutionem ſel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris ſuper hoc editam, quæ incipit: *Super Cathedram*, & quam piæ recordationis Clemens Papa V. prædeceſſor noſter in Viennæ Concilio innovavit, ſed prout iidem Cuſtos, & Fratres in ſimilibus caſibus cum Epiſcopo pro tempore exiſtente, & dilectis filiis Capitulo Aſſiſinat. necnon Rectoribus parochialium Eccleſiarum Civitatis ejuſdem, ſe facere hactenus aſſerunt conſueviſſe, quam tamen conſuetudinem minime approbamus, medietatem dumtaxat ceræ, quæ in funeribus eorum, qui apud ipſam Eccleſiam, ſeu domum ſepulturam elegerint, & apud illas ſepulti fuerint, ut præfertur, obvenerit loco quartæ, ſeu canonicæ portionis humandi parochialibus Sacerdotibus, & Eccleſiarum Rectoribus, ſeu Curatis, de quorum parochiis eligentes, & ſepulti hujuſmodi fuerint, integre ſolvere teneantur, & hujuſmodi medietate dictæ ceræ eoſdem parochiales ſacerdotes, Eccleſiarum Rectores, & Curatores loco dictæ quartæ, ſeu canonicæ portionis, volumus eſſe contentos, prædicta, & aliis conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis non obſtantibus quibuſcumque; quoslibet proceſſus & ſententias contra præſentem noſtram conſtitutionem, & conceſſionem, & voluntatem, quavis auctoritate forſitan habendas & ferendas, ex nunc decernimus irritas & inanes. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, voluntatis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Aſſiſii, v. Kalendas Septembris, Pontificatus noſtri, anno IV.

XVI.

Concedit Indulgentiam pro Eccleſia Minorum Tyburtin. Ex ipſo Autographo.

Univerſis Chriſtifidelibus.

§. I. Glorioſus Deus in Sanctis ſuis, & in ipſorum glorificatione congaudens, in veneratione beatæ Mariæ ſemper Virginis eo jucundius delectatur, quo ipſa, utpote mater ejus effecta, meruit altius ſanctis ceteris in cœleſtibus collocari.

§. II. Cupientes igitur, ut altare majus Eccleſiæ Conventus beatæ Mariæ Majoris Tyburtin. Ordinis Fratrum Minorum congruis honoribus frequentetur, & ut ipſi fideles eo libentius, cauſa devotionis, ad ipſam confluant, quo ibidem ex hoc dono cœleſtis gratiæ uberius conſpexerint ſe refectos, de omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui in feſtivitate Nativitatis ipſius beatæ Mariæ, & per ejuſdem feſtivitatis octavam, altare prædictum devote viſitaverint annuatim, pro ſingulis feſtivitatis, & octa-

octavarum prædictarum diebus, quibus ipſum altare viſitaverint, ut præfertur, illam indulgentiam & remiſſionem peccatorum concedimus, quam Eccleſiam beatæ Mariæ de Angelis de Aſſiſio, prima die Auguſti viſitantes, quomodolibet conſequuntur. Volumus autem, quod ſi alias aliqua alia indulgentia viſitantibus prædictum altare, perpetuo, vel ad certum tempus nondum elapſum duratura, per nos conceſſa fuerit, præſentes litteræ nullius exiſtant roboris, vel momenti.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, vi. Kalendas Octobris, Pontificatus noſtri anno iii.

XVII.

Ut admittant domum in diœceſi Patavina. Ex lib. 1. ann. 4. fol. 228.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali & Fratribus Ordinis Minorum, provinciæ ſancti Antonii, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. HUmilibus & honeſtis ſupplicum votis, illis præſertim, per quæ divinus cultus augeri, & veſtra Religio propagari valeat, favorabiliter annuimus, & ad proſecutionem eorum, quantum nobis ex alto permittitur, libenter apponimus diligentiæ noſtræ partes. Sane petitio dilecti filii Henrici de Gallis, civis Paduani nobis nuper exhibita continebat, quod ipſe olim pie conſiderans quod Capella ſancti Petri Apoſtoli de Viminario, Paduan. diœc. quæ in pertinentiis villæ Peuminiæ, dictæ diœceſis, & in loco ſatis ſolitario conſiſtit, diu ante vacaverat, & in qua etiam divina officia a longis retro temporibus celebrata non erant, præcipue ob reverentiam beatæ Virginis Mariæ, & prædicti Apoſtoli, ſumptibus ſuis reparari & reædificari fecit, & etiam ibidem unam domum, cum campanili &c. & aliis neceſſariis officinis, canonice de novo conſtrui facere, ipſamque domum libris, vaſis, & paramentis ad cultum ipſum neceſſariis, necnon lectiſterniis, & aliis rebus, quæ ad hoc requiruntur, pro uſu & habitatione unius Guardiani, & aliquorum aliorum Fratrum Ordinis veſtri, qui ibidem reſideant, ac Domino in divinis hujuſmodi deſerviant, decenter ornare, ſeu fulcire proponit, abſque tamen præjudicio Rectoris moderni prædictæ Capellæ, ſi quis exiſtat: ita tamen quod cedente, vel decedente ipſo Rectore, vel prædictam Capellam alias quomodolibet dimittente, poſſeſſiones, & bona prædictæ Capellæ, eo ipſo transferantur, & libere cedant parochiali Eccleſiæ prædictæ villæ, tamquam ipſi Capellæ magis vicinæ, ac propinquæ, quodque ex tunc ipſa Capella beneficium Eccleſiaſticum de cetero eſſe deſiſtat, & uſibus veſtris perpetuo etiam libere debeat remanere pro hujuſmodi cultu per Guardianum & Fratres prædictos, quos ibidem reſidere contigerit, ut præfertur, inibi peragendo: & quæ quidem domus de provincia veſtra ſancti Antonii, ſecundum morem dicti Ordinis, eſſe debeat, ipſique Guardianus & Fratres, quos in eadem domo pro tempore reſidere contigerit, Miniſtro Provinciali dictæ provinciæ qui erit pro tempore, immediate ſubeſſe debeant in omnibus & per omnia, ad inſtar aliarum domorum dictorum Fratrum conſiſtentium infra provinciam antedictam, & degentium pro tempore in eiſdem, ſi ad hoc Sedis Apoſtolicæ accedat aſſenſus. Quare prædictus civis nobis humiliter ſupplicavit, ut ei perficiendi præmiſſa, & ea, prout per ipſum provide concepta ſunt, ut promittit, effectum ſortiri debere decernere, & alias circa ipſa ſalubriter diſponere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

Capella S. Petri de Viminario vacat.

Henricus de Gallis eam reſtaurat.

Et Minoritis aſſignat.

Facultatem a Sede Apoſtolica poſtulat.

§. II. Nos itaque hujuſmodi &c. inclinati, eidem civi conſtruendi domum

mum ipſam cum campanili &c. & officinis eiſdem juxta prædictam Capellam, in loco tamen ad hoc congruo & honeſto, necnon illam libris, vaſis, paramentis ad eumdem cultum, ac etiam lectiſterniis, & aliis rebus eiſdem pro uſu & habitatione hujuſmodi, & aliis ad hoc neceſſariis, ſeu accommodis, ut præfertur, fulciendi & ornandi, vobiſque dictam domum cum hujuſmodi campanili &c. & officinis, poſtquam conſtructa fuerit, ut præfertur, recipiendi, & in uſus veſtros pro habitatione unius Guardiani, & aliorum Fratrum prædictorum, ut præfertur, ibidem commorando, perpetuo retinendi, & habendi: fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente, ne Fratres Ordinis Mendicantium in aliqua &c. ad habitandum domos, vel loca &c. abſque Sedis ejuſdem licentia ſpeciali, ſaciente plenam, & expreſſam de prohibitione hujuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis conſtitutione contraria non obſtante: jure tamen parochialis &c. ſemper ſalvo, plenam &c. elargimur. Volentes & auctoritate &c. ſtatuentes, quod cedente, vel decedente dicto Rectore, ſi quis nunc ſit, ut præfertur, vel alias dictam Capellam quomodolibet dimittente, hujuſmodi poſſeſſiones, & bona immobilia, ſi quæ ſint ejuſdem Capellæ, eo ipſo plenarie cedant eidem Eccleſiæ parochiali villæ prædictæ, & debeant eſſe, ac de proprietate illius cum omnibus juribus, & pertinentiis eorumdem perpetuo cenſeantur, ac domui ædificandæ præfatæ, ac Guardiano, & Fratribus ipſis, qui inibi pro tempore reſidebunt, remaneat etiam libere Capella prædicta, quæ deinceps in beneficium Eccleſiaſticum alicui conferri nequeat quoquo modo: & quod etiam ipſa domus, poſtquam conſtructa fuerit, & ipſi Guardianus & Fratres pro tempore, qui in eadem domo conſtructa moram traxerint, eidem Miniſtro Provinciali ſubeſſe pro tempore debeant, ut præfertur, & quod etiam prædicti Guardianus & Fratres, qui in ipſa domo conſtruenda, ut præmittitur, reſidebunt pro tempore, gaudeant omnibus privilegiis &c. quibus vos gaudetis, & etiam reliqui Fratres ejuſdem Ordinis ex conceſſionibus Apoſtolicis gaudent, ſeu etiam quomodolibet potiuntur. Nulli ergo &c.

Concreditur.

Cedente Rectore, bona Eccleſiæ Parochiali aſſignantur.

Datum Fulginei, Non. Septembris, anno IV.

Anno Christi 1394. Bonifacii IX. anno 5.

XVIII.

Ut fratrem Nicolaum Neapolitan. benigne habeat. Ex lib. 2. an. 5. fol. 87.

Dilecto filio Miniſtro Provinciali Ordinis Fratrum Minorum provinciæ Terræ-laboris.

Cupientibus vitam ducere regularem &c. Cum itaque, ſicut accepimus, dilectus filius Nicolaus de Neapoli Ordinis Fratrum Minorum profeſſor, officio Coadiutoriæ venerabilis fratris noſtri Joannis Epiſcopi Accerrarum per Sedem Apoſtolicam ſibi commiſſo, ex certis rationabilibus cauſis ad id ſuum &c. & ob frugem vitæ melioris dimiſſo, deſideret in ipſo Ordine, ut prius, virtutum Domino famulari. Nos volentes ipſum Nicolaum in hujuſmodi ſuo laudabili propoſito confovere, ac loco, honoribus, prærogativis ipſius Ordinis, quibus ante commiſſionem hujuſmodi gaudebat, gaudere; diſcretioni tuæ per Apoſtolica &c. mandamus, quatenus ipſi Nicolao aliquem Conventum ipſius Ordinis, quem ipſe in provincia Terræ-laboris duxerit eligendum, aſſignes, ipſumque inibi recipi facias, & ſincera &c. tractari, & ſicut unum ex aliis &c. provideri: ipſumque nihilominus loco, ac omnibus & ſingulis honoribus, privilegiis, & prærogativis hujuſmodi, ſicut præ-

præſens faciebat, libere gaudere facias & procures, conſtitutionibus &c. & conſuetudinibus Ordinis &c. prædictorum, & aliis contrariis non obſtan. &c. Contradictores &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum XII. Kalendas Octobris, anno V.

Anno Christi 1395. Bonifacii IX. anno 6.

XIX.

Confirmat litteras Martini IV. de inſtitutione Syndicorum. Ex lib. 5. an.6 fol.129.

Dilectis filiis Generali, ac Provincialibus Miniſtris & Cuſtodibus univerſis Ordinis Fratrum Minorum.

§. I. Veſtræ ſacræ Religionis, & devotionis meritis inducimur, ut petitionibus veſtris, quæ veſtrorum, & Ordinis veſtri jurium conſervationem reſpiciunt, favorabiliter annuamus.

§. II. Sane nuper pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut litteras ſuper conceſſione, ſeu conſtitutione per fel. rec. Martinum Papam IV. prædeceſſorem noſtrum, in veſtrum, & Ordinis veſtri favorem vobis conceſſas, quæ incipiunt vetuſtate conſumi, quarum tenorem de verbo ad verbum annotari fecimus, innovare, de benignitate Apoſtolica, dignaremur; quarum quidem tenor talis eſt: *Martinus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Provincialibus Miniſtris, ac Cuſtodibus univerſis Ordinis Fratrum Minorum ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Exultantes in Domino quod ſacri veſtri Ordinis profeſſores in Dei beneplacito confirmati promptitudine devotionis, & operis &c. vide in Regeſto tom.5. fol.485. Bulla 7. Martini IV.* Nos igitur veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, prædictas litteras, quas in Cancellaria noſtra inſpici fecimus diligenter, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, innovamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus vobis volumus de novo acquiri, ſed antiquum tantummodo conſervari. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XIV. Kalendas Martii, anno VI.

XX.

Deputat Conſervatores Minorum in Germania. Ibid. fol.131.

Venerabilibus Fratribus Archiepiſcop. Moguntino, ac Argentinen. & Baſilien. Epiſcopis.

§. I. Dilectorum filiorum Generalis, & Provincialium Miniſtrorum, & Cuſtodum univerſorum Ordinis Fratrum Minorum religionis & devotionis meritis inducimur, ut petitionibus eorum, quæ ipſorum, & Ordinis ſui jurium conſervationem reſpiciunt, favorabiliter annuamus.

§. II. Sane nuper pro parte eorumdem Fratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut litteras ſuper conceſſione &c. Quocirca Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum per vos, vel alium, ſeu alios eiſdem Miniſtris & Cuſtodibus in præmiſſis efficacis & opportunæ defenſionis auxilio, auctoritate Apoſtolica, aſſiſtentes, hujuſmodi conceſſionem faciatis eiſdem Miniſtris & Cuſtodibus ab omnibus firmiter obſervari, non permittentes eos contra hujuſmodi conceſſionis tenorem, per aliquos vexari de cetero, ſeu quomodolibet moleſtari. Moleſtatores ipſos, & contradictores quoslibet & rebelles per cenſu-

ſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Non obſtantibus, ſi aliquibus communiter, aut diviſim a Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quod interdici, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Datum ut ſupra.

XXI.

Confirmat litteras Benedicti XI. circa exemptionem Minorum. Ex lib. 5. fol. 143.

Dilectis filiis Generali, & Provincialibus Miniſtris, ac univerſis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum.

MEritis veſtræ devotionis inducimur, ut petitionibus veſtris, quæ veſtrorum, ac Ordinis veſtri jurium conſervationem reſpiciunt, favorabiliter annuamus. Nuper ſiquidem pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut litteras per fel. record. Benedictum Papam XI. prædeceſſorem noſtrum vobis conceſſas, quæ incipiunt vetuſtate conſumi, quorumque tenorem de verbo ad verbum fecimus annotari, innovare de benignitate Apoſtolica dignaremur, quarum litterarum tenor talis eſt: *Benedictus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Provincialibus Miniſtris, & univerſis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Inter ceteros Ordines, quos cæleſtis agricolæ ſumma benignitas in horto plantavit Eccleſiæ, ſacrum veſtrum Ordinem jam per Orbis Provincias, ſuperna gratia propagante, diffuſum &c. vide in Regeſto Tom. VI. fol. 445. ſub Benedicto XI.* Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, dictas litteras, quas in Cancellaria noſtra inſpici fecimus diligenter, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium innovamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus vobis de novo acquiri volumus, ſed antiquum tantummodo conſervari. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Nonis Junii, anno VI.

XXII.

Confirmat unionem quarumdam Eccleſiarum ab Epiſcopo Zwerinen. factam in gratiam Clariſtarum Zuerinen. Ex lib. 5. fol. 164.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. SAcræ Religionis, ſub qua dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa, & Conventus Monaſterii in Ribenize, Ordinis ſanctæ Claræ, Zwerinen. diœceſis ſedulum & devotum exhibent Domino famulatum, promeretur honeſtas, ut votis earum, illis præſertim, quæ ipſarum & dicti Monaſterii utilitatem concernunt, libenter & favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte ipſarum Abbatiſſæ, & Conventus petitio continebat, quod dudum venerabilis frater noſter Rodulphus Epiſcopus Zwerinen. ad hoc dilectorum filiorum Decani, & Capituli Eccleſiæ Zwerinen. accedente conſenſu, ex certis rationabilibus cauſis tunc expreſſis Zwam & Rabenitze, ac Marlaw. parochiales Eccleſias, Zwerinen. diœceſis, quarum viginti prædicto Monaſterio, cujus quinquaginta Marcharum argenti fructus, reditus, & proventus ſecundum communem exiſtimationem, valorem annuum non excedunt, quæ de jure patronatus

dicti Monaſterii tunc exiſtebant, prout exiſtunt, auctoritate ordinaria, incorporavit, annexuit, & univit perpetuo, prout in litteris authenticis inde confectis, Epiſcopi, ac Decani & Capituli prædictorum ſigillis munitis, quarum tenorem de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte Epiſcopi, ac Abbatiſſæ, & Conventus prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut hujuſmodi incorporationem, annexionem, & unionem . . . . prædictas ratas habentes & gratas, illas auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes, auctoritate prædicta, omnes defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem. Tenor vero dictarum litterarum talis eſt.

§. III. *Rodulphus Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Zwerin. & Dux Magnopolen. Dilectis in Chriſto religioſis filiabus Sanctimonialibus, & Conventui Monaſterii Ordinis ſanctæ Claræ incluſarum in Ribeintze, noſtræ Zwerin diœceſis, ad perpetuam rei memoriam, ſalutem in Domino ſempiternam. Suſcepto paſtoralis officii baculo, nos quotidiana cura ſollicitat, & noſtris inſiſtit præcordiis præcipue pulſans, ut ſaluti animarum noſtro commiſſarum regimini, ac divinorum officiorum augmento, noſtrorum ſubditorum, & Eccleſiarum, ſeu ſacrorum locorum neceſſitatibus, & utilitatibus, juxta earum qualitates, quantum cum Deo poſſumus, pervigili & ſollicito ſtudio curemus ſalubriter providere. Nuper ſiquidem, pro parte veſtra nobis fuit ſufficienter exhibitum, licet alias notorium nobis conſtitit, & conſtet veritate clariori, quod propter guerrarum, & peſtilentiarum ſtrages, & turbines, quæ terram partium hujuſmodi dudum multipliciter adeo, proh dolor! agitando concuſſerunt, ut Monaſterium veſtrum, Eccleſia, in qua obſequia divina Deo vigilanter reddi deberent, careat condecenti, ceteriſque habitationibus congruis, & neceſſitati in ruinam urgente, paupertate nimia depreſſis, & deſtructis, quare per vos commode, vel tute inhabitari, & divina inibi celebrari non poſſunt, in maximam divini cultus, quæ dolenter referimus, diminutionem. Quodque ex felici conſecrationis puritate agnum, quocumque ierit, immaculatum ſubſequentes caſtitatis in thorum ipſum habitaculi veſtri terrenum paradiſum replendo ſuavitatis odore, Regna mundi contemnitis, Deo pſallentes perpetuo incluſæ, abſque ſpe exeundi mendicatis, vel pro neceſſitatis victu, & veſtitu decentibus ad externa terreſtria, quæ propter Dei amorem, quæ contemplando gaudetis, dereliquiſtis, redire ad ſeculum, quærere panem non poſſitis, neque debeatis; Nobis humiliter, & devote ſupplicaſtis, quatenus vobis de remedio opportuno, pietate paterna, providere, ac parochiales Eccleſias in Ribemzi, Syvvam, & Marlevvo oppidorum dictæ noſtræ diœceſis, quarum juspatronatus, ſeu præſentandi ad vos dumtaxat legitime pertinet, & ſpectat, ſeu quælibet earum cum omnibus juribus, pertinentiis, fructibus, reditibus, & proventibus earumdem, vobis Abbatiſſæ, Sanctimonialibus, & Conventui, ſeu menſæ veſtræ exili, & tenui incorporare, unire, & annectere in perpetuum dignaremur. Nos igitur tanto vigilantius in divini cultus augmentum animum noſtrum dirigimus, quanto ad ideas utiliores, graviores, & neceſſarias conſpicimus, viſceribus commoti pietatis, veſtris ſupplicationibus rationabilibus non immerito inclinati, de expreſſis conſenſu & aſſenſu venerabilium virorum nobis dilectorum Joannis Decani, Bernardi Theſaurarii, Canonicorum, & Capituli Eccleſiæ noſtræ Zwerin. Capitulariter congregatorum, ſervatis ſervandis, præmiſſis tractatu, & deliberatione maturis & ſolemniter, ac ceteris cognitionibus, & informationibus inde per, & ſuper omnibus & ſingulis præmiſſis præhabitis, ad relevandum vos de notoria paupertatis inopia, & ad cultum divinum, & of-*

& officii ſacrum augendum, ſuadente utilitate, & exigente neceſſitate, omnibus melioribus via, jure, modo, cauſa, & forma quibus poſſumus & debemus, confiſi, de omnipotentis Dei miſericordia, & gratia Sedis Apoſtolicæ, noſtræque Pontificalis auctoritate Ordinaria, in Dei nomine in his ſcriptis, præfatas Eccleſias parochiales in Ribenitze, Sywan, & Marlewo oppidorum noſtræ diœceſis cum omnibus juribus, pertinentiis, fructibus, proventibus, juribus, & obventionibus earum, ſingulis vobis Abbatiſſæ, Sanctimonialibus, & Conventui Monaſterii in Ribenitze, dictæ noſtræ diœceſ. ac menſæ veſtræ, & vobis ſucceden. in perpetuum, annectimus, unimus, & incorporamus; ita quod cedentibus, vel decedentibus, ſeu reſignantibus ipſarum, & cujuslibet earum Rectoribus exiſten. de præſenti, aut aliter quovis modo vacantium, vel proximo vacaturarum, vobis liceat, & veſtris ſuccedentibus corporalem, & realem poſſeſſionem, vel quando ipſarum, & cujuslibet earum Eccleſiarum parochialium prædictarum unitarum, annexarum, & incorporatarum, ſeu fructuum, redituum, proventuum, obventionum, cenſuum, officiorum, pertinentiarum, & attinentiarum earumdem, auctoritate & poteſtate propria per vos, vel veſtros procuratores ad hoc conſtitutos, apprehendere, ingredi, & in perpetuum retinere, & eas titulo hujuſmodi poſſidere, in contrarium non obſtantibus quibuſcumque, & ſi ſecus factum fuerit, illud ex nunc prout ex tunc irritum decernimus, & inane, decreto interpoſito ſub excommunicationis ſententiæ pœna in his ſcriptis latæ, contradictorum firmiter inhibemus juribus noſtris, diœceſis, & aliorum ordinati immediate, necnon congrua portione pro Vicariis inſtituendis, & divinis miniſtrandis Sacramentis, per ſeculares idoneos Presbyteros, quibus eorum curæ committitur, necnon omnibus aliis, & ſingulis oneribus ipſarum Eccleſiarum, & cujuslibet ſupportandis ſemper ſalvis, reſervatis, quas, quos, & quæ præſentibus reſervamus. In quorum omnium evidens teſtimonium, præſentes has noſtras litteras per diſcretum virum Joannem Moller Notarium, & Scribam infraſcriptum conſcribi, & in publicam formam redigi, ipſiuſque ſolito, & conſueto ſigno ſignari mandamus, & ſigilli majoris, una cum ſigilli majoris Capituli noſtri præfati Zwerin. appenſione, fecimus communiri. Data, acta, & decreta ſunt hæc in Caſtro noſtro Butzoowun. in majori Camera, pro Capitulo ſervando conſtituta, anno Domini MCCCXCII: Indictione XV. menſis Januarii die IX. hora IX. vel quaſi, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, ac Domini noſtri Domini Bonifacii divina clementia Papæ IX. anno III. Præſentibus honorabilibus, & diſcretis viris, Dominis Reymare de Plawe perpetuo Vicario in Eccleſia Collegiata Caſtrow. Petro Porc, Rectore Eccleſiæ parochialis in Mudritze, Varco Rettelenghe Presbyteris, Cameyzwer. & Oſnaburgen. diœceſis, ac pluribus aliis fide dignis teſtibus, ad præmiſſa vocatis, & rogatis; & nos Joannes Decanus, Bernardus Theſaurarius, Canonici, & Capitulum Eccleſiæ Zwernien. prædictæ, quia præmiſſis omnibus, & ſingulis expoſitioni, propoſitioni, productioni, examinationi, tractatui, deliberutioni, decreto, conſilio, interfuimus, ac unionem, annexionem, & incorporationem præfatarum Eccleſiarum parochialium, & cujuslibet earum per Reverendum Patrem Dominum noſtrum Rodulphum Epiſcopum Zwernien. menſæ præfatæ Abbatiſſæ, Sanctimonialium, & Conventus Monaſterii in Rebenitze, prædictæ diœceſis, & ſuccedentibus ipſis, perpetuo ex notorum juſtitia, & utilibus cauſis, factis, & conſummatis, auctoritate, & decreto, & certa ſcientia capitulariter conſenſimus, & expreſſe præſentibus conſentimus; ideoque ad perpetuam rei memoriam prædictorum, ac notitiam, firmitatem, & fidem pleniorem, majus ſigillum noſtri Capituli Zwer &c. una cum ſigillo dicti Domini noſtri D. Rodulphi Epiſcopi, præſentibus litteris eſt appen-

ſum, loco, anno, Indictione, menſe, die, hora, Pontificatu, & teſtibus quibus ſupra, præſentibus in evidens teſtimonium omnium, & ſingulorum præmiſſorum.

Nulli ergo &c. noſtræ confirmationis, communitionis, & ſuppletionis infringere &c. Si quis &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Nonis Junii anno VI.

XXIII.

Ut poſſit inſtituere, & deſtituere Provinciales. Ibid. ex lib. 1. fol. 213.

Dilecto filio Henrico, Ordinis Fratrum Minorum, Generali Miniſtro.

§. I. INjunctum nobis licet immeritis, Apoſtolatus officium nos crebro ſollicitat & inducit, ut obſervantia Regularis noſtris temporibus augeatur, quodque illis, qui conceſſa licentia abutuntur, ſic opportunis remediis obvietur, ne quibus præeſſendo, ſalutis commoda afferre tenentur, modeſtiæ fræno laxato, diſpendia, & gravamina procurent, aut poſſint inferre.

§. II. Sane nuper ad noſtrum, non ſine diſplicentia, pervenit auditum, quod nonnulli Miniſtri Provinciales Ordinis tui, per Sedem Apoſtolicam deputati, aliquorum in hac parte ſuorum complicum ſuffulti potentia, non juxta Regularem Obſervantiam, ac Inſtituta Ordinis prædicti, ſed tyrannice, ac malitioſe Provincialatus officia per Sedem Apoſtolicam eis decreta, exercere non verentur, unde vigor regularis non mediocriter lenteſcit hujuſmodi, & in eodem Ordine ſcandala ſuſcitantur plurimum, ac etiam animarum diſpendia procurantur. Nos fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri veſtigiis inhærentes, volentes huic morbo, ut tenemur, congruo ſubvenire antidoto, ac tranſgredientium auſus hujuſmodi refrænare, tibi hujuſmodi, & quoſcumque alios Miniſtros Provinciales dicti Ordinis, etiamſi fuerint per eamdem Sedem deputati, ac deputandi, qui officia prædicta, juxta Obſervantiam & Inſtituta prædicta, & alias debite non exercuerint, aut circa illa negligentes extiterint, ſeu remiſſi, prævia ratione quotieſcumque tibi videbitur, & opportunum extiterit, auctoritate noſtra, deponendi, & deſtituendi, & alios ejuſdem Ordinis profeſſores, ſcientia, & vita approbatos, in Regulari obſervantia hujuſmodi, & lege Domini eruditos loco depoſitorum, ſeu deponendorum, per te prædictorum in prædictis Provinciis, in Provinciales Miniſtros, ſecundum morem Ordinis prædicti, conſtituendi, & deputandi, ſuper quibus etiam tuam conſcientiam oneramus, qui quidem deputandi omnia & ſingula gerere, exercere, proſequi, & facere poſſint, quæ ad Provincialatus hujuſmodi Provinciæ, ſeu Provinciarum ſpectant officium, & quæ Provinciales Miniſtri earumdem Provinciarum, qui fuerunt pro tempore, gerere, exercere, & proſequi, ac facere licite potuerunt ſeu etiam debuerunt, ac mandandi univerſis, & ſingulis quorum intereſt, intererit, aut intereſſe poteſt, ut eiſdem Mininiſtris Provincialibus quos deputaveris, in iis, quæ ad hujuſmodi Provincialatus ſpectant officium, plene pareant & intendant. Contradictores quoque, & rebelles cenſura Eccleſiaſtica & aliis, juxta Inſtituta prædicta compeſcendi, auctoritate prædicta, uſque ad noſtrum beneplacitum, plenam & liberam, tenore præſentium, concedimus facultatem. Nos enim pœnas & ſententias, quas rite tuleris in rebelles, faciemus, auctore Domino, uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum VII. Kalendas Julii anno VI.

XXIV.

XXIV.

Deputat in Eccleſia Tyburtina Apoſtolicos Pœnitentiarios. Ibid. fol. 262.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD ea curis excitamur continuis, & libenter dirigimus ſtudia mentis noſtræ, per quæ animarum ſalus per noſtrum miniſterium procuretur. Cum autem nos dudum de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum &c. confiſi, omnibus vere &c. qui in feſtivitate Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, & per ejuſdem feſtivitatis Octavas, altare majus Eccleſiæ domus, ſeu Conventus beatæ Mariæ Majoris Tyburtin. Ordinis Fratrum Minorum devote viſitaverint annuatim, illam indulgentiam, & remiſſionem peccatorum conceſſerimus, quam Eccleſiam beatæ Mariæ de Angelis Aſſiſinaten. prima die Auguſti annuatim viſitantes, quomodolibet conſequuntur, prout in noſtris inde confectis litteris plenius continetur. Et ſicut accepimus, ad ipſam Eccleſiam in dicta feſtivitate, & per ejus feſtivitatis Octavas, cauſa devotionis, hominum utriuſque ſexus confluat multitudo. Nos cunctorum Chriſtifidelium, prout ex debito paſtoralis officii tenemur, ſalutem intenſis deſideriis appetentes, ac deſiderantes, ut ipſi Chriſtifideles ad ipſam Eccleſiam in dicta feſtivitate, & per dictas ejus octavas confluentes, & ipſam Eccleſiam devote viſitantes, conſcientiæ pacem, & animarum ſalutem, ac hujuſmodi Indulgentiam, Deo propitio, & cum effectu conſequantur, volumus, & auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ordinamus & concedimus, quod dilecti filii Cuſtos, Guardianus, & Conventus dictæ domus ipſius Ordinis, Provinciæ Romanæ ad hoc idoneos, & major Pœnitentiarius noſter pro tempore exiſtens, alios quatuor ex minoribus Pœnitentiariis in Urbe, aut in Romana Curia reſidentibus, annuatim valeant deputare, qui quidem ſic deputati a primis Veſperis prædictæ feſtivitatis, uſque ad octavas ipſius feſtivitatis incluſive, confeſſiones quorumcumque fidelium ad præfatam Eccleſiam in dicta feſtivitate, & per ejus octavas annuatim confluentium audire, & ipſis diligenter auditis, pro commiſſis eiſdem fidelibus debitam abſolutionem, prout minores Pœnitentiarii in dicta Urbe, vel Romana Curia reſidentes poſſunt, impendere, & injungere valeant pœnitentiam ſalutarem. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri, anno v¿.

XXV.

Jubet ne Fratres Conventus Waren. prætergrediantur limites ſibi ſtatutos in quæſtibus. Ex lib. 5. fol. 4.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. MAgnæ devotionis affectus, quem dilecti filii Cuſtos, Guardianus, & Fratres domus Ordinis Fratrum Cantabrigiæ, Elien. diœceſ. ad nos, & Romanam gerunt Eccleſiam, promeretur, ut votis eorum, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte ipſorum Cuſtodis, Guardiani, & Fratrum petitio continebat, quod olim ipſi propter ſtudium generale, quod in loco Cantabrigiæ, dictæ diœceſ. viguit, prout viget, ſolebant, prout ſolent, diverſarum regionum & Provinciarum, juxta morem præfati Or-

Ordinis, maximam multitudinem Fratrum ejuſdem Ordinis in dicta domo recipere, eiſque victus, & cetera alia neceſſaria, ſignanter ex eleemoſynarum procurationibus, de limitibus dictæ domus, juxta hujuſmodi morem ipſius Ordinis, miniſtrare, quodque prope limites hujuſmodi in villa de Ware, Londonien. dioec. ſeu prope villam ipſam, quædam parva domus dicti Ordinis fundata exiſtit, cujus Fratres, cum eorum fautoribus, limites ſuarum procurationum verſus prædictum locum Cantabrigiæ, & alias partes ad tantam diſtantiam extendere, & ampliare præſumunt, quod exinde hujuſmodi multitudo dictorum Fratrum, & ſtudentium in præfata domo Cantabrigiæ maxima damna incurrunt, & in futurum nimium gravabuntur, niſi eis celeriter ſuccurratur de remedio opportuno. Quare pro parte dictorum Cuſtodis, Guardiani, & Fratrum domus Cantabrigiæ nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut providere eis ſuper hoc de hujuſmodi opportuno remedio, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, diſtrictius inhibemus, ne Fratres dictæ domus de Ware, qui pro tempore fuerint pro eleemoſynarum procurationibus, vel prædicationibus faciendis, poſſint, vel debeant verſus aliquas partes, quæ olim ante hujuſmodi fundationem dictæ domus de Ware, de dictis limitibus domus Cantabrigiæ eſſe ſolebant, ultra quinque milliaria, juxta computum illius regni, directe, vel indirecte, præter quam ad villam de Pakerich, dictæ Londonien. dioeceſ. ſuos limites extendere, aut hujuſmodi eleemoſynarum petendarum, vel procurationum, ſeu prædicationum faciendarum, aut aliud jus dicti Ordinis ſibi quomodolibet vindicare præſumant. Nulli ergo &c. noſtræ inhibitionis infringere. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, II. Kal. Septembris, anno VI.

Simili modo: *Venerabilibus Fratribus Eboracen. & Londonien. ac Amonitan. Epiſcopis, ſalutem.*

MAgnæ devotionis affectus, quem dilecti filii Cuſtos, Guardianus, & Fratres domus Minorum Cantabrigiæ, Elien. dioeceſ. &c. Quocirca Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum per vos, vel alium, ſeu alios, non permittatis hujuſmodi Fratres dictæ domus de Ware, pro tempore exiſtentes, contra hujuſmodi noſtram inhibitionem, pro eleemoſynarum procurationibus, aut prædicationibus faciendis, ſeu aliis juribus dicti Ordinis quomodolibet vendicandis, verſus aliquas partes, quæ, ut præfertur, olim ante dictam fundationem præfatæ domus de Ware, de dictis limitibus ipſius domus Cantabrigiæ erant, ultra hujuſmodi quinque milliaria ſuos limites extendere, præterquam ad villam de Pakerich ſupradictam. Contradictores per cenſuram eccleſiaſticam &c. Non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dicti Ordinis contrariis quibuſcumque, ſeu ſi hujuſmodi Fratribus dictæ domus de Ware, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim, a Sede Apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Datum ut ſupra.

XXVI.

XXVI.

Ut domum admittant in urbe Cajetana. Ibid. fol. 44.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Terræ-laboris, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. Sacræ veſtræ Religionis, ſub qua devotum, & ſedulum exhibetis Domino famulatum, promeretur honeſtas, ut votis veſtris, in his præſertim, quæ divini cultus augmentum conſpiciunt, favorabiliter annuamus.

§. II. Sane veſtra, & dilectorum filiorum Communis Civitatis Cajetan. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipſi commune de ſalute propria cogitantes, & cupientes terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna felici commercio commutare, de bonis eis a Deo collatis prope oratorium ſanctæ Agathæ, Cajetan. diœceſ. omni prorſus dote carens, in qua nonnulli Fratricelli prætendentes ſe in Eremitagio vivere, & vitam ducentes admodum diſſolutam, actu morantur, unam domum cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis pro uno Guardiano, & aliquibus Fratribus veſtri Ordinis ibidem pro tempore moraturis conſtruere, & ædificare proponunt. Quare pro parte veſtra, & communis prædictorum, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eiſdem communi faciendi præmiſſa, & vobis domum hujuſmodi recipiendi licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque cariſſimæ in Chriſto filiæ Margaritæ Reginæ Siciliæ Illuſtris, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis, ac veſtris, & communis prædictorum hujuſmodi in hac parte ſupplicationibus inclinati, eiſdem Communi apud oratorium prædictum, domum hujuſmodi cum cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis pro hujuſmodi Guardiano, & aliquibus Fratribus ibidem, ut præfertur, Altiſſimo ſervituris, conſtruendi, & ædificandi, vobiſque domum hujuſmodi recipiendi, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente, ne Fratres Ordinum Mendicantium &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XVIII. Kal. Decembris, anno VI.

XXVII.

Ut poſſint ædificare domum in urbe Camerte. Ibid. fol. 46.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Marchiæ Anconitan. ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. Sacræ Religionis veſtræ, ſub qua devotum, & ſedulum exhibetis Domino famulatum, promeretur honeſtas, ut votis veſtris, in iis præſertim, quæ divini cultus augmentum conſpiciunt, favorabiliter annuamus. Sane petitio veſtra nobis nuper exhibita continebat, quod vos de bonis vobis pia largitione fidelium acquiſitis, ac etiam acquirendis, in civitate noſtra Camerinen. ſeu ejus territorio, unam domum cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis pro uno Guardiano, & aliquibus Fratribus veſtri Ordinis, ibidem pro tempore moraturis, conſtruere & ædificare propoſitis. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis faciendi præmiſſa, & domum

mum hujuſmodi recipiendi pro uſu & habitatione prædictis, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. II. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis in civitate, vel territorio prædictis, loco tamen ad id congruo & honeſto, domum hujuſmodi cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis, pro Guardiano, & aliquibus Fratribus prædictis, ibidem, ut præfertur, Altiſſimo ſervituris, conſtruendi & ædificandi, vobiſque domum hujuſmodi pro uſu & habitatione prædictis recipiendi, ſel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente &c. Fratres dicti Ordinis potiuntur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, x. Kal. Januarii, anno vi.

XXVIII.

Ut Minoritæ caſtri Silam domum transferant. Ex lib. 2. ann. 7. fol. 225.

Dilecto filio Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Tuſciæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. HUmilibus & honeſtis ſupplicum votis, illis præſertim, quæ ad Religionis propagationem, & divini cultus augmentum cedere valeant, libenter ſavorem benevolum impertimur.

§. II. Hodie ſiquidem pro parte dilectorum filiorum habitatorum caſtri Silam, Vulteran. diœceſis nobis expoſito, quod olim ipſi conſiderantes, quod ad parochialem Eccleſiam ſancti Joannis, *Plebem* nuncupatam, prope dictum caſtrum, infra cujus limites ipſum caſtrum conſiſtit, & quæ in nemoribus ſituata, & pro majori parte diruta erat, prout eſt, & in futurum, ut præſumebatur, totaliter ruitura extiterat, propter guerrarum diſcrimina, & alia diverſa impedimenta, pro Eccleſiaſticis ſacramentis recipiendis commode accedere non poterant, quamdam Eccleſiam in honorem, & ſub vocabulo ſancti Bartholomæi, infra dictum caſtrum, loci Ordinarii, ac Rectoris ipſius Eccleſiæ ſancti Joannis, qui tunc erat, ad hoc accedente aſſenſu, pro uno rectore, qui ipſis habitatoribus, & ceteris parochianis dictæ Eccleſiæ ſancti Joannis pro tempore prædicta miniſtraret Sacramenta, prout miniſtrabat, & alias animarum ipſarum curam gereret, prout gerebat, & in qua quidem Eccleſia ſancti Bartholomæi corpora mortuorum dictorum parochianorum ſepelirentur, prout, ut plurimum ſepeliebantur, canonice fundaverint, & fundari fecerint, prædictam Eccleſiam ſancti Joannis habendo quodammodo pro derelicta, quodque dilectus filius nobilis vir Griſius de Silano, domicellus dictæ diœceſis, verus patronus dictæ Eccleſiæ ſancti Joannis, & hujuſmodi Rector ejuſdem Eccleſiæ ſancti Joannis, qui tunc erat, ad hoc ſuum libenter præſtiterat aſſenſum, quod dicta Eccleſia ſancti Joannis omnibus inſigniis parochialibus, poſſeſſionibus, juribus, privilegiis, & immunitatibus ſuis deſtitueretur, & prædicta Eccleſia ſancti Bartholomæi de cetero *Plebs* nuncuparetur; nos venerabili fratri noſtro Epiſcopo Vulteran. per noſtras litteras commiſimus & mandavimus, ut de præmiſſis omnibus, & eorum circumſtantiis univerſis, auctoritate noſtra, ſe diligenter informaret, & ſi per informationem hujuſmodi reperiret ita eſſe, dictique Griſius, & Rector ſuum ad hoc præſtarent aſſenſum, eamdem Eccleſiam ſancti Joannis omnibus inſigniis parochialibus, poſſeſſionibus, juribus, privilegiis, & immunitatibus ſuis antedictis, auctoritate noſtra, deſtitueret, ipſamque Eccleſiam ſancti Bartholomæi, in parochialem erigeret, & ſibi

Eccleſia S. Joannis diruta,

Alia Eccleſia S. Bartholomæo dicata conſtruitur.

Et parochialibus juribus inſignitur.

Epiſcopo Vulterano pro executione facta commiſſio.

& ſibi pro parochia præfatos limites cum inſigniis parochialibus, poſſeſſionibus, juribus, privilegiis, & immunitatibus ſupradictis, eadem auctoritate, concedere & aſſignare curaret, ac ſtatueret & ordinaret, quod eadem Eccleſia ſancti Bartholomæi ex tunc perpetuis temporibus *Plebs* nuncuparetur, jure patronatus, & præſentandi Rectorem ad dictam Eccleſiam ſancti Bartholomæi, quoties vacaret, præfato Griſio, & hæredibus ejus in perpetuum reſervato, ac proviſo quod dicta Eccleſia ſancti Joannis, ad profanos uſus, velut hæreditas, minime redigeretur, prout in ipſis litteris plenius continetur. Antiqua Eccleſia non debet redigi ad profanos uſus

§. III. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, præfatus Griſius cupiat pro ſuæ, & ſuorum parentum animarum ſalute, quod ipſa Eccleſia ſancti Joannis, cujus ipſe verus patronus, ut præfertur, exiſtit, vobis aſſignetur, & ad hoc jus patronatus prædictus ſponte, & libere donare, & alias pro reparatione ipſius Eccleſiæ ſancti Joannis, & ædificatione loci habitationis eorumdem Fratrum prope ipſam Eccleſiam ſancti Joannis, cum campana, campanili, hortalitiis, & aliis neceſſariis officinis, de bonis ſuis ſibi a Deo collatis, ultra trecentos florenos auri contribuere, & quod etiam ultra hoc conjunctim alii contribuant, ordinare propoſuerunt: pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis dictam Eccleſiam ſancti Joannis, & locum prope eam, pro hujuſmodi habitatione, recipiendi & retinendi concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. Minoritis conceditur.

§. IV. Nos igitur, qui Religionem propagari, & hujuſmodi cultum augeri noſtris temporibus, ferventibus deſideriis affectamus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis præfatam Eccleſiam ſancti Joannis, poſtquam hujuſmodi inſigniis parochialibus deſtituta, ejuſque poſſeſſiones, bona, jura, & privilegia hujuſmodi ad dictam Eccleſiam ſancti Bartholomæi translata fuerint, ut prædicitur, cum loco pro veſtra habitatione hujuſmodi prope eam, recipiendi & retinendi, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente, ne Fratres Ordinum Mendicantium in aliqua civitate, ſeu caſtro, villa, vel loco alio quocumque domos, vel loca quæcumque ad habitandum de novo recipere, ſeu recepta hactenus mutare præſumant, abſque Apoſtolicæ Sedis licentia ſpeciali, faciente plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de prohibitione hujuſmodi mentionem, & qualibet alia conſtitutione Apoſtolica nequaquam obſtantibus, plenam & liberam, tenore præſentium licentiam elargimur.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, VII. Idus Januarii anno VII.

XXIX.

Unit eorum Monaſterio Eccleſiam parochialem. Ex lib. I. fol. 282.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii S. Claræ Colimbrien. Ordinis ejuſdem &c.

§. I. Etſi ex debito ſollicitudinis paſtoralis, quibuslibet perſonis divinis laudibus deditis, nos eſſe deceat favorabiles & benignos, mulieribus tamen, quæ ſub ſacra Religione virtutum Domino famulantur, tanto propenſiori nos convenit auxilio ſubvenire, quanto pro fragilitate ſexus fœminei, majoribus dignoſcuntur auxiliis indigere.

§. II. Hinc eſt quod nos veſtris, & cariſſimi in Chriſto filii noſtri Joannis Portugalliæ & Algarbii Regis illuſtris, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis, in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut incumbentia vobis, &

Monaſterio veſtro onera commodius ſupportare valeatis, de alicujus ſubventionis auxilio vobis providere volentes, parochialem Eccleſiam beatæ Mariæ de Penatona, Conimbrien. diœceſis, quæ de jure patronatus ipſius Regis, ut aſſeritur, fuerat, & nunc ipſius Monaſterii exiſtit, cujuſque ducentorum prædicto veſtro Monaſterio, cujus mille librarum Turonen. parvorum fructus, reditus, & proventus, ſecundum communem extimationem, valorem annuum, ut aſſeritur, non excedunt, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, incorporamus, annectimus perpetuo, & unimus, ipſumque jus patronatus de ipſius Regis conſenſu in vos, & dictum Monaſterium transferimus, ita quod cedente, vel decedente Rectore dictæ Eccleſiæ ad præſens exiſtente, vel eam alias quomodolibet dimittente, liceat vobis, per vos, vel alium, ſeu alios, corporalem poſſeſſionem ipſius Eccleſiæ, propria auctoritate, apprehendere, & in uſus veſtros, & dicti Monaſterii veſtri perpetuo retinere, ac ipſius fructus, reditus, & proventus hujuſmodi in ſupportationem prædictorum onerum, & alias in veſtram, & dicti Monaſterii utilitatem integraliter committere, & etiam deputare, diœceſani loci, & alterius cujuſcumque licentia, ſeu conſenſu ſuper hoc, minime requiſitis, reſervata tamen de ipſis fructibus, reditibus & proventibus ipſius Eccleſiæ pro perpetuo Vicario, per vos ad eam, quoties vacaverit, loci Ordinario præſentando, per eumdem Ordinarium in ea perpetuo inſtituendo, congrua portione, de qua ipſe Vicarius commode ſuſtentari, Epiſcopalia jura ſolvere, & alia ſibi incumbentia onera valeat ſupportare; non obſtantibus quibuſcumque Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis ſtatutis & conſuetudinibus Monaſterii, & Ordinis prædictorum contrariis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, ſeu ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de hujuſmodi, vel aliis beneficiis in illis partibus, ſpeciales, vel generales Apoſtolicæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetrarint, etiam ſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem litteras, & proceſſus habitos per eoſdem ad Eccleſiam hujuſmodi volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis, quoad aſſecutionem bonorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet litteris, Indulgentiis, & privilegiis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum haberi debeat in noſtris litteris mentio ſpecialis. Nos enim ex nunc irritum &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Nonis Julii, anno VII.

ANNO CHRISTI 1397. BONIFACII IX. ANNO 8:

XXX.

Ut uniantur duo Monaſteria Monialium Aſſiſii. Ex lib. 1. ann. 8. fol. 31.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. AD ea, quæ cultum divini nominis, & religioſarum perſonarum, etiam in ſexu fragili virtutum Domino, ſub religionis habitu devote famulantium, commoditatem & quietem reſpiciunt, libenter intendimus, illiſque favorem benevolum impertimur.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ, & Conventus ſancti Sebaſtiani de Cameraria, Aſſiſinaten.

ten. diœceſis, & Marinellæ de Aſſiſio Monialis ſancti Nicolai de horto extra muros Aſſiſinaten. quod ad præſens Abbatiſſa caret, Monaſteriorum Ordinis ſanctæ Claræ petitio continebat, quod olim dicta Monaſteria aliquandiu inſimul unita fuerunt, ſed poſtmodum quidam Miniſter provincialis Fratrum Ordinis Minorum, provinciæ ſancti Franciſci, ſecundum morem ejuſdem Ordinis, Monaſteria prædicta ab invicem ſeparavit, & quod ſancti Sebaſtiani Monaſterium in Eccleſia muris, & parietibus eſt totaliter dirutum, ac ſancti Nicolai Monaſterium, quod etiam tendit ad ruinam, adeo deſolatum exiſtit, quod in eo prædicta Monialis ſola remanſit, & remanet de præſenti, & de ipſorum Monaſteriorum reparatione, cum ſint extra loca tuta ſituata, ſpes veriſimilis non habetur, quodque dicta Abbatiſſa, & Conventus, ac Monialis infra mœnia veſtræ civitatis Aſſiſinaten. unum locum ad id congruum & honeſtum, qui eis tradatur pia largitione fidelium, aut quem alias juſto titulo poterunt adipiſci, recipere, & in eo unum Monaſterium dicti Ordinis, ad quod ſe transferre, & in quo ſimul habitare valeant, cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, & aliis neceſſariis officinis de novo fundare, & conſtruere proponunt. Quare pro parte dictarum Abbatiſſæ, & Conventus, ac Monialis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut, ne ipſæ in religionis vilipendium & contemptum mendicare, & per mundum vagari cogantur, Monaſteria prædicta inſimul in perpetuum unire, annectere, & incorporare, ipſiſque alia præmiſſa faciendi, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur, qui divinum cultum noſtris temporibus augeri, & animarum ſaluti, ac religionis honeſtati conſulere intentis deſideriis affectamus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſancti Sebaſtiani, & ſancti Nicolai Monaſteria præfata, quorum fructus, reditus, & proventus octoginta florenorum auri, ſecundum communem extimationem, valorem annuum, ut aſſeritur, non excedunt, cum omnibus juribus & pertinentiis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, inſimul in perpetuum unimus, annectimus, & incorporamus. Ita, quod liceat præfatis Abbatiſſæ, & Conventui, ac Moniali, auctoritate propria, & alicujus ſuper hoc licentia minime requiſita, poſſeſſionem dictorum Monaſteriorum, juriumque, & pertinentiarum earumdem apprehendere, & perpetuo retinere, & nihilominus eiſdem Abbatiſſæ, & Conventui, ac Moniali hujuſmodi locum recipiendi, & in eo unum Monaſterium cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, & aliis officinis hujuſmodi, fundandi, & conſtruendi, ac pro eorum uſu, & habitatione perpetuo retinendi, ſeque ad illud, poſtqūam fundatum & conſtructum fuerit, totaliter transferendi, & in eo perpetuis futuris temporibus remanendi, jure tamen parochialis Eccleſiæ, & alterius cujuslibet ſemper ſalvo, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, de ſpeciali gratia, per præſentes licentiam elargimur; proviſo quod Eccleſiæ, & cœmeteria hujuſmodi antiquorum Monaſteriorum ad profanos uſus, velut hæreditas minime transferantur, conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus Monaſteriorum, & Ordinis prædictorum, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c. noſtræ unionis, conceſſionis, & conſtitutionis infringere &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, xi. Kal. Aprilis, anno viii.

XXXI.

Ut quatuor Moniales tranſeant Januam ad aliarum inſtructionem. Ex lib. 1. fol. 189.

Dilectis in Chriſto filiabus Joannæ Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii ſancti Laurentii Panis-pernæ de Urbe, Ordinis ſanctæ Claræ.

§. I. AD ea, quæ Religionis obſervantiæ propagationem reſpiciunt, libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur opportunis. Dudum ſiquidem pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Catarinæ, quondam Zachariæ de Nigrono, Theodoræ, quondam Joannis de Gentilibus, Blanchinæ, quondam Comadi Grilli, Blanchinæ, quondam Petri de Aurea, & Homellinæ, quondam Baptiſtæ de Lercariis laicorum relictarum viduarum Januen. Nobis expoſito, quod ipſæ, ac etiam nonnullæ aliæ nobiles mulieres Januen. zelo devotionis accenſæ, de propria ſalute recogitantes, & cupientes terrena in cœleſtia, ac tranſitoria in æterna, felici commercio commutare, de bonis eis a Deo collatis, pro ipſarum animarum ſalute, unum Monaſterium Ordinis ſanctæ Claræ, ac ſub regula, & obſervantia Sororum Minoriſſarum, ad honorem Dei, pro uſu & habitatione, uſque ad numerum quinquaginta Monialium ejuſdem Ordinis, quæ ſub perpetua clauſura vivere deberent, in civitate Januen. vel prope illam, fundare & conſtrui facere, ac ſufficienter dotare proponant. Nos venerabili fratri noſtro Epiſcopo Vigintimillien. ejus proprio nomine non expreſſo, noſtris dedimus litteris in mandatis, ut eiſdem viduis & mulieribus fundandi Monaſterium hujuſmodi, & conſtrui faciendi cum Eccleſia, ſeu oratorio, campanili, campana, & dormitorio, refectorio, & cœmeterio, clauſtro, hortis, hortalitiis, domibus, & aliis neceſſariis officinis pro uſu & habitatione prædictis, licentiam, auctoritate noſtra, concederet, prout in eiſdem litteris plenius continetur.

§. II. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dictarum viduarum petitio continebat, ipſæ Monaſterium præfatum, quod pro parte fundatum eſt, ingredi, & inibi regularem profeſſionem emittere proponant, ac vehementer affectent, ut aliquæ Moniales dicti Ordinis, quæ eas, & alias perſonas, quæ Monaſterium ipſum pro tempore ingredientur, in regulari obſervantia inſtruant, ad hujuſmodi Monaſterium transferre ſe poſſint: &, ſicut accepimus, nonnullæ ex Monialibus veſtri Monaſterii, ex prædicta cauſa, ad hujuſmodi novum Monaſterium deſiderent ſe transferre; Nos cupientes ut hujuſmodi viduæ, & mulieres, & perſonæ aliæ, quæ in dicto Monaſterio pro tempore morabuntur, in hujuſmodi obſervantia & diſciplina, aliiſque moribus dicti Ordinis debite inſtruantur, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, quatenus quatuor ex Monialibus dicti veſtri Monaſterii ad id aptis & voluntariis, de dicto veſtro Monaſterio ad hujuſmodi novum Monaſterium tranſeundi, & illuc ſe transferendi, & regularem profeſſionem emittendi, ac perpetuo remanendi, plenam & liberam ſtudeatis, auctoritate noſtra, licentiam elargiri. Conſtitutionibus Apoſtolicis, & ſtatutis, & conſuetudinibus Ordinis, & veſtri Monaſterii prædictorum, ac aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, III. Nonas Junii anno VIII.

XXXII.

XXXII.

Unit earum Monaſterio Eccleſiam parochialem. Ibid. fol. 165.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii Sororum Minoriſſarum, Ordinis ſanctæ Claræ, extra Algate Londonien. &c.

§. I. Etſi ex debito ſollicitudinis paſtoralis, quibuslibet perſonis divinis laudibus deditis, nos eſſe deceat favorabiles & benignos, mulieribus tamen, quæ ſub ſacra Religione virtutum Domino famulantur, tanto propenſiori nos convenit auxilio ſubvenire, quanto pro fragilitate ſexus fœminei majoribus dignoſcuntur auxiliis indigere. Paſtoralis erga Moniales ſollicitudo Pôtificia.

§. II. Hinc eſt, quod veſtris, & cariſſimi in Chriſto filii noſtri Richardi Regis Angliæ illuſtris, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis, in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut incumbentia vobis onera ſupportare commodius valeatis, de alicujus ſubventionis auxilio vobis providere volentes, parochialem Eccleſiam de Potton. Linconien. diœceſis, in qua jus patronatus, (ex conceſſione dilectorum filiorum Prioris, & Conventus domus, ſeu Prioratus ſancti Andreæ de Northampton. Cluniacenſis Ordinis, dictæ diœceſis, ad quos ipſum jus patronatus ipſius Eccleſiæ tunc, ut aſſeritur, pertinebat, vobis, ut aſſeritis, facta, quam ratam & gratam habemus, & eam, ac quæcumque inde ſequuta, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia confirmamus, ſupplentes omnes defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem) obtinetis, cujuſque ſeptuaginta prædicto veſtro Monaſterio cujus centum & triginta Marcharum Sterlingorum fructus, reditus, & proventus ſecundum communem exiſtimationem, valorem annuum, ut aſſeritis, non excedunt, cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, eadem auctoritate, tenore præſentium, incorporamus, annectimus, & perpetuo unimus, ita quod cedente, vel decedente Rectore dictæ Eccleſiæ ad præſens exiſtente, vel eam alias quomodolibet dimittente, liceat vobis, per vos, vel alium, ſeu alios corporalem poſſeſſionem ipſius Eccleſiæ, propria auctoritate apprehendere, & in uſus veſtros, & dicti Monaſterii perpetuo retinere, ac ipſius fructus, reditus, & proventus hujuſmodi in ſupportationem onerum prædictorum, & alias in veſtram, & dicti Monaſterii utilitatem, integraliter convertere, ac etiam deputare, diœceſani loci, & cujuſcumque alterius licentia, ſeu conſenſu ſuper hoc minime requiſitis, reſervata tamen de ipſis fructibus, reditibus, & proventibus ipſius Eccleſiæ pro perpetuo Vicario in ea perpetuo inſtituendo, congrua portione, de qua ipſe Vicarius commode ſuſtentari; Epiſcopalia jura ſolvere, & alia ſibi incumbentia onera valeat ſupportare. Annuit Monialium, & Regis Angliæ ſupplicationibus. Unio Eccleſiarũ cum quibuſdam clauſulis.

§. III. Non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, ſtatutis, & conſuetudinibus Monaſterii, Prioratus, & Ordinum prædictorum contrariis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, ſeu ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de hujuſmodi, vel aliis beneficiis eccleſiaſticis in illis partibus ſpeciales, vel generales Apoſtolicæ Sedis vel Legatorum ejus litteras impetrarint, etiam ſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem litteras, & proceſſus habitos per eaſdem, ad parochialem Eccleſiam hujuſmodi volumus non extendi: ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet litteris, Indulgentiis, & privi- Alia in contrarium edita non obſtare declaratur.

vilegiis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus, ac de verbo ad verbum haberi debeat in noſtris litteris mentio ſpecialis. Nos enim ex tunc irritum decernimus & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Non. Julii anno VIII.

XXXIII.

Ut liberent Fratres a variis moleſtiis. Ibid. fol. 2.

Venerabilibus Fratribus Caminen. & Zwernien. ac Razeburgen. Epiſcopis.

Rectorum ſecularium quidā in Fratres falſā doctrinam prædicant.

§. I. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Miniſtri, & Cuſtodum, Guardianorum, Terminariorum Fratrum Ordinis Minorum provinciæ Saxoniæ, ſecundum morem dicti Ordinis, petitio continebat, quod nonnulli plebani, Rectores Eccleſiarum, eorumque Capellani dictæ provinciæ, quandoque palam prædicant, & etiam ad partem in privatis colloquiis ſuggerunt, quod dicti Fratres quandocumque per Superiores ſunt electi, & Ordinariis locorum poſt electionem præſentati, non poſſunt infra limina, ſeu extra, in vita, & mortis articulo ſine parochialium ſacerdotum licentia, libere & licite audire confeſſiones, abſolvere pœnitentes, & iiſdem pœnitentias injungere ſalutares.

Aliaque eis gravamina inferunt.

§. II. Nonnulli etiam dictos Fratres dudum præſentatos, & ſemel admiſſos gravant laboribus & expenſis, quoties voluerint, amovent eos, & ad Diœceſanos mittunt pro litteris afferendis ad officium antedictum. Nonnulli etiam ex eiſdem plebanis, Rectoribus, ac eorum Capellanis publice prohibent Fratres terminarios, ne in vita, & mortis articulo audiant confeſſiones ſibi confiteri volentium, dicentes ſe adjutorio non indigere eorumdem, ſed per ſe ſufficere ad dictum officium exercendum, & ſi parochiani ipſorum dictis Fratribus confeſſi fuerint, & per eos abſoluti exiſtant, juxta formam Eccleſiæ conſuetam, eos excommunicant, & anathematizant, ac eis infirmis in extremis, & mortis articulo poſitis, denegant Euchariſtiæ Sacramentum. Inſuper ſi contingat eos quandoque Sacramenta confeſſis Fratribus miniſtrare, irreverenter non ſolemnizando exhibent, & ut eo amplius infirmi deſperent, ſymboli propoſitionem cum articulis fidei, ipſis negare non verentur. Quare pro parte dictorum Fratrum fuit humiliter ſupplicatum, ut providere ipſis ſuper hoc de opportuno remedio dignaremur.

Gravati recurrunt ad Apoſtolicam Sedem.

Remedium opportunum præſcribitur.

§. III. Nos igitur attendentes prædicta fore contra conſtitutionem dudum per fel. rec. Clementem IV. prædeceſſorem noſtrum ſuper hoc editam, & cupientes cunctos orthodoxos fidei profeſſores, & viros præſertim Eccleſiaſticos, ſic ad invicem etiam quoad alios converſari, quod ex eorum verbis, ſeu geſtis, nullius offendatur juſtitia, nullumque animarum detrimentum proveniat, nec etiam cuiquam ſcandali materia præparetur, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum per vos, vel alium, ſeu alios, dicti Ordinis Provinciæ Saxoniæ ſupradictis Fratribus confeſſis, ut præmittitur, eiſdem efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, & facientes conſtitutionem eamdem, quoad omnia ejus capitula, plenarie, prout jacet, firmiter, & inviolabiliter obſervari, non permittatis con-

contra tenorem ipſius memoratos Fratres, & confeſſos eiſdem infra limina, ſeu extra, a prædictis plebanis, Rectoribus, & clero, ſive aliis moleſtari; & Sacramenta eiſdem confeſſis in vita, & mortis articulo, quoquomodo denegari, vel eis gravamina per diſcurſus inutiles, & periculoſos ad Diœceſanos, aut alias injurias quomodolibet irrogari; ſed infirmis confeſſis Fratribus, uti decet, cum conſueta ſolemnitate reverenter Sacramenta exhiberi, facturi prædictis, & cuilibet prædictorum de illatis, & inferendis vexationibus, moleſtationibus, & injuriis, ac gravaminibus, contra tenorem eumdem, in illis videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii; in aliis vero prout qualitas ipſorum exegerit, juſtitiæ complementum, Ita quod officium, poteſtas, & juriſdictio veſtra ex nunc perpetua cenſeatur: moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores & rebelles, quandocumque, & quotieſcumque expedierit, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, non obſtantibus tam de duabus diætis in Concilio Generali, quam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quarum prima cavetur, ne quis niſi in certis exceptis caſibus extra ſuam civitatem & diœceſim; ſecunda vero ne reus alterius diœceſis ultra unam diætam a finibus ejuſdem diœceſis ad judicium evocetur, & aliis quibuſcumque conſtitutionibus, a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, tam de judicibus delegatis, & Conſervatoribus, quam aliis editis, quæ veſtræ poſſent in hac parte juriſdictioni, & poteſtati ejuſdemque libero exercitio quomodolibet obviare, ſeu ſi aliquibus communniter, aut diviſim a Sede Apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis indulgentiis, privilegiis, & litteris Apoſtolicis quibuſcumque, & in quacumque verborum forma conceſſis, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, veſtræ juriſdictionis, ſive poteſtatis explicatio poſſet quomodolibet impediri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum oporteat fieri mentionem, ac decernentes irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Tenor vero dictæ conſtitutionis talis eſt. *Aliis Conſtitutionibus non obſtantibus.*

§. IV. *Clemens Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei. Dilectis filiis Generali Miniſtro, & Fratribus univerſis, Ordinis Fratrum Minorum, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Quidam temere ſentientes &c.* Vide in Regeſto tom.4. Bullam 5. Clementis IV. *Clementis IV. Conſtitutio.*

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XV. Kalendas Decembris, Pontificatus noſtri, anno VIII.

XXXIV.

Confirmat, & ampliat Ordinis privilegia: Ibid. fol.121.

Dilectis filiis Generali, & Provincialibus Miniſtris, ac univerſis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum.

§. I. Proviſionis noſtræ debet provenire præſidium, ut jus ſuum cuilibet conſervetur. Sane pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut privilegium dudum per fel. rec. Bonifacium Papam VIII. prædeceſſorem noſtrum, vobis conceſſum, quod incipit: *Virtute conſpicuos &c.* & incipit vetuſtate conſumi, innovare de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, privilegium ipſum, quod

quod in Cancellaria noſtra diligenter inſpici, & cujus tenorem de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, auctoritate Apoſtolica innovamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus vobis de novo acquiri volumus, ſed antiquum, ſi quod habetis, tantummodo conſervari. Tenor vero dicti privilegii talis eſt.

§. II. *Bonifacius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Provincialibus Miniſtris, ac univerſis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Virtute conſpicuos ſacri veſtri Ordinis profeſſores &c.* ut in Bulla 98. Alexandri IV. uſque ad, *quoad præmiſſa omnimoda libera facultate. In electionibus quoque Generalis, & Provincialium Miniſtrorum ipſius Ordinis, Fratribus, qui debent electionem hujuſmodi celebrare, cum eos frequenter de remotis partibus oporteat convenire, tempus ſuper hoc a jure ſtatutum non currat, nec ipſi in hac parte ullis hujuſmodi regulis coarctentur. Cuſtodes vero, & Guardiani, qui ſecundum ſtatuta ejuſdem* Ordinis *aliter, quam per electionem inſtituuntur, poſt inſtitutionem ipſam, ſeu proviſionem de ipſis factam, curam animarum Fratrum ſibi ſubditorum ipſius* Ordinis *habeant, ipſoſque ligare, & ſolvere poſſint, juxta ipſius Ordinis inſtituta. Fratres autem de Ordine veſtro, quos ſecundum conſtitutiones ipſius* Ordinis *Conventibus veſtris deputandos duxeritis in Lectores, ſine cujuſdam alterius licentia libere in domibus prædicti Ordinis legere, & docere valeant in Theologica facultate, illis locis exceptis, in quibus viget ſtudium generale, ac etiam quilibet in facultate ipſa docturus, ut Magiſter ſolemniter incipere conſuevit. Et quia prohibente regula veſtra, nulli Fratrum veſtrorum eſt licitum prædicare, niſi a Generali Miniſtro veſtri Ordinis examinatus, & approbatus fuerit, ſibique prædicationis officium ab ipſo conceſſum: nos, ut prædictorum Fratrum laboribus, & periculoſis evitandis diſcurſibus, animarum ſalus poſſit inde facilius provenire, ſuper prohibitione hujuſmodi opportunæ proviſionis remedium apponentes, ut ſinguli Provinciales Miniſtri in ſuis provinciis cum Diffinitoribus in Provincialibus Capitulis congregatis, Fratres in ſacra pagina eruditos examinare, ac approbare, & eis officium prædicationis, Deum habendo præ oculis, committere valeant, ſicut ex forma Regulæ Miniſter poterat generalis, plenam, auctoritate præſentium, concedimus facultatem. Et quia ejuſdem Ordinis Fratres de locis ad loca ipſius* Ordinis *ſæpius tranſmittuntur, propter quod ſtabilem, & perpetuam in certis, & determinatis ejuſdem Ordinis domibus non faciunt manſionem, quia etiam bonos, & idoneos, & approbatos a vobis Fratres facitis ad Ordines promoveri, liceat vobis ordinandos Fratres ejuſdem Ordinis, quibuſcumque malueritis Catbolicis Pontificibus, communionem, & gratiam Apoſtolicæ Sedis habentibus, præſentare, ipſiſque Pontificibus præſentatos a vobis Fratres, ſine qualibet examinatione per eoſdem Pontifices facienda, & abſque omni permiſſione, vel obligatione ipſorum ordinandorum Fratrum, ad Ordines promovere. In locis quoque, in quibus degitis, liceat vobis habere oratoria, in quibus cum altari portatili poſſitis Miſſarum ſolemnia, & alia divina officia celebrare, ac etiam Eccleſiaſtica recipere Sacramenta. Et quia vos patientes extremam pro Chriſti nomine paupertatem, exhortationis piæ ſtudio, bonos ad potiora dirigitis, & errantes in rectitudinis ſemitam laudabiliter revocatis, concedimus, ut in excommunicatorum terris libere commorari, & ab eis tunc, & etiam quando per ipſos vos tranſire contigerit, neceſſaria vitæ depoſcere, ac recipere valeatis, niſi & id fuerit vobis interdictum. Generalis quoque, & ſinguli Provinciales Miniſtri, & eorum Vicarii, ac etiam Cuſtodes in provinciis, & Cuſtodiis ſibi commiſſis, prædictis Fratribus conſtitutis ibidem, necnon, & Fratribus aliis ejuſdem* Or-

Ordinis, interdum ad eos declinantibus undecumque, abſolutione & diſpenſatione indigentibus, ſive priuſquam intraverint Ordinem, ſive poſt in caſibus exceſſerunt, pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut ſuſpenſionis incurrant ſententias, a jure, vel a judice generaliter promulgatas, & hujuſmodi ſententiis innodati, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto divina officia celebrantes, vel ſuſcipientes Ordines ſic ligati, notam irregularitatis incurrant, abſolutionis, & diſpenſationis beneficium valeant impertiri, niſi adeo gravis, & enormis exceſſus fuerit, quod ſint ad eamdem Sedem merito deſtinandi. Fratres etiam veſtri, quos pro tempore vos, Generalis, & Provinciales Miniſtri, necnon & vices veſtras gerentes, ac etiam Cuſtodes in proprios habueritis confeſſores, abſolutionis, & diſpenſationis beneficium vobis, cum expedit, ut valeant impertiri, juxta formam conceſſionis ſuper abſolutione, & diſpenſatione Fratrum ejuſdem Ordinis ſuperius vobis factæ. Ad hæc volentibus veſtro aggregari conſortio, qui ſuſpenſionis, aut interdicti, vel excommunicationis ſententiis a jure, vel ab homine promulgatis generaliter ſunt ligati, abſolutionis beneficium, obſervata forma canonica, impertiri, ipſoſque in Fratres recipere, ac eos qui poſt aſſumptum habitum, vel profeſſionem emiſſam recoluerint ſe talibus in ſeculo fuiſſe ſententiis innodatos, ſecundum formam ipſam vos Generalis, & Provinciales Miniſtri, ac præfati Cuſtodes, ac vices veſtras gerentes, valeatis abſolvere, & cum irregularibus diſpenſare, ſi forſan talibus innodati ſententiis, vel in locis interdicto ſuppoſitis divina præſumpſerint officia celebrare, vel ordines receperint. Ita tamen, quod ſi aliqui ex hujuſmodi eiſdem ſententiis propter debitum ſunt aſtricti, ſatisfaciant, ut tenentur. Volumus autem, quod nihil omnino ..... quod hujuſmodi volentes veſtro aggregari conſortio, niſi mox poſtquam fuerint abſoluti, ordinem veſtrum intraverint, etiam ſi ſuper hoc eis indulgentiæ a Prælatis ejuſdem Ordinis concedantur, eo ipſo in priſtinas ſententias, a quibus eos totaliter abſolvi contigerit, relabantur. Ceterum veſtra diſcretio caute prævideat, ut Apoſtolicæ Sedis Legatorum, & Ordinariorum locorum in abſolutionibus hujuſmodi ſcandalum evitetur. Porro quieti veſtræ providere volentes, quod per litteras Apoſtolicæ Sedis, aut Legatorum, ſeu Delegatorum ipſius conveniri a quoquam minime valeatis, & quod ad pecuniam colligendam cogi non poſſitis inviti per litteras ipſius Sedis de cetero impetrandas, quodque nullus veſtrum correctionis, ſeu viſitationis, vel inquiſitionis officium, Monaſteriis, vel Eccleſiis, ſeu quibuſcumque perſonis impendere, vel ad cognitiones cauſarum, citationes partium, & denunciationes ſententiarum interdicti, vel excommunicationum procedere, aut recipere curam Monialium, ſeu Religioſarum quarumlibet perſonarum, illis dumtaxat exceptis, quæ in veſtris regula, vel conſtitutionibus continentur, aut quæ fuerint de mandato Apoſtolicæ Sedis exceptæ, teneantur per litteras Apoſtolicas impetratas, vel impetrandas in poſterum, niſi hujuſmodi Apoſtolicæ litteræ de hoc indulto, & ordine veſtro expreſſam fecerint mentionem, auctoritate Apoſtolica, vobis indulgemus. Concedimus etiam, ut ad viſitanda aliqua Monaſteria Monialium cujuſcumque Ordinis, illis exceptis, quæ, ſicut præmittitur, in veſtris regula, vel conſtitutionibus continentur, aut quæ fuerint de mandato Apoſtolicæ Sedis exceptæ, vel ad audiendum confeſſiones earum, compelli aliquatenus non poſſitis, aut ad recipiendum commiſſiones cauſarum, ſeu ſententiarum executiones, vel alia contingentia cauſas ipſas, per litteras præfatæ Sedis: in quibus facta vero fuerit de indulgentia hujuſmodi mentio ſpecialis, ſive per Legatos, vel Delegatos ipſius .... Nullus inſuper Archiepiſcopus &c. ut in Bulla 98. Alexandri IV. uſque ad *nullus autem legatus, niſi de latere noſtro miſſus, auctoritate litterarum Sedis*

Apoſtolicæ, ſpecialem de hoc indulto, & ordine veſtro non facientium mentionem. Nulluſque Prælatus etiam Cardinalis Romanæ Eccleſiæ, nec aliqua perſona religioſa vel ſecularis, de Fratribus ejuſdem Ordinis, ad ſua, ſeu Eccleſiarum negotia procuranda, vel ſecum manendum aliquos aſſumere valeat, niſi quos Generalis, vel Provincialis Miniſter ipſorum, tamquam idoneos, & diſcretos ſibi duxerit aſſignandos, quos etiam ſubjacere volumus Ordinis diſciplinæ. Illos autem ipſius Ordinis Fratres, qui ad prædicandam Crucem, vel inquirendum contra pravitatem hæreticam, ſeu ad alia hujuſmodi negotia ſunt, vel fuerint ubicumque a Sede Apoſtolica deputati, tu fili Generalis Miniſter, tuique ſucceſſores removere, ſeu revocare pænitus, transferre, ipſiſque quod ſuperſedeant injungere, alioſque ſubſtituere, cum expedire videritis, libere, & licite valeatis, & in eos, ſi contravenerint, cenſuram Eccleſiaſticam exercere, ac quilibet Miniſter Provincialis, vel ejus Vicarius ejuſdem Ordinis id ipſum in ſua præſentia, circa Fratres ipſius Ordinis, quibus ab eadem Sede ſimilia contigerit in illa committi, facere poſſit. Non obſtantibus aliquibus litteris, vel indulgentiis Apoſtolicis impetratis, vel etiam in poſterum impetrandis, quæ de hoc indulto non fecerint mentionem. Inhibemus quoque, ne quis poſt profeſſionem in Ordine veſtro factam, ſine Generalis, vel ſui Provincialis licentia, diſcedat ab ipſo, diſcedentem vero abſque cautione litterarum alterius ipſorum, prætextu privilegii alicujus Apoſtolicæ Sedis, nullus audeat retinere: quodſi forte retinere præſumpſerit, vobis Generalis, & Provinciales Miniſtri dumtaxat, & veſtris, ſeu Provinciarum Vicariis licitum ſit in ipſos diſcedentes Fratres excommunicationis ſententiam promulgare; detinentes vero eoſdem ſecum, vel in Monaſteriis, aut Eccleſiis ſuis, niſi eos rejecerint, poſtquam eis denunciatum fuerit, excommunicationis ſententiæ volumus ſubjacere. Non obſtant. quod excommunicari, ſuſpendi, vel interdici non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Si vero aliqui de Fratribus veſtri Ordinis poſt obtentam licentiam a Sede prædicta, aut a vobis ad Religionem aliam tranſeundi, infra duos, vel tres menſes ad illam Religionem ſuæ ſaluti congruam ſe non contulerint, & ipſius Religionis habitum regularem non ſuſceperint, licitum ſit vobis, Generalis, & Provinciales Miniſtri, ac vices veſtras gerentibus, contra ipſos tamquam contra alios Ordinis veſtri Apoſtatas procedere, ſecundum quod honeſtati ipſius Ordinis videritis expedire. Illud idem intelligi volumus de illis, qui poſt ſuſceptum habitum alterius Religionis infra tempus probationis, nulla profeſſione facta, inde præſumpſerint reſilire, aut etiam ſi poſt profeſſionem hujuſmodi ad Religionem laxiorem, ſeu minorem Ordinem tranſiverint, vel, quod abſit, ad ſeculum revertantur, volumus vos contra ipſos rigorem veſtri Ordinis exercere. Apoſtatas quoque veſtri Ordinis excommunicare, capere, ligare, incarcerare, & alias ſubdere diſciplinæ rigori poſſitis per vos, ac etiam alios, in quocumque habitu eos contigerit inveniri, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis. Inhibemus etiam, ne Fratres, quos ab Ordine veſtro pro ſuis culpis per Generalem, ſeu Provinciales Miniſtros, aut Cuſtodes expelli contigerit, vel qui egreſſi fuerint proprio ſuo motu, prædicare, confeſſiones audire, ſeu docere præſumant, niſi ad alium Ordinem, in quo licite hujuſmodi officia exerceantur, tranſierint, de veſtra, vel dictorum Miniſtrorum licentia ſpeciali. Quod ſi forte ipſi contra hujuſmodi inhibitionem noſtram, aliquid ſuper præmiſſis attentare præſumpſerint, Miniſtri, & Cuſtodes, ac eorum Vicarii in illos, quos infra fines ſuarum Provinciarum, & Cuſtodiarum, juxta conſuetudinem Ordinis veſtri, diſtinctos invenerint talia præſumentes, monitione præmiſſa, auctoritate noſtra, ex-

excommunicationis ſententiam valeant promulgare. Ejectos autem de Ordine veſtro, vel egreſſos, qui receptione in eodem Ordine, ſuis culpis exigentibus, reddiderint ſe indignos, & alios Fratres ejuſdem Ordinis ex rationabili cauſa ad quoſcumque Ordines approbatos, præter quam ad beati Auguſtini, Templariorum, Hoſpitalariorum, & aliorum Religioſorum arma portantium, ad vitandam occaſionem evagandi, Generalis, vel Provinciales Miniſtri cum ſuis teſtimonialibus litteris, auctoritate noſtra, licentiandi, liberam habeant facultatem. Nos enim diſtrictius inhibemus, ne tales ad alium Ordinem aliter tranſire, vel aliqui eos recipere, ſeu retinere præſumant, abſque licentia ſpeciali Sedis Apoſtolicæ faciente de hoc plenariam mentionem. Inhibemus etiam, ut nulli, ſive ſit in Religionis Ordine, ſive extra Ordinem conſtitutus, habitum veſtrum, aut ita conſimilem, quod propter eum Frater Minor credi poſſit, deferre liceat abſque mandato Sedis Apoſtolicæ ſpeciali. Et ut dicta inhibitio majorem conſequatur effectum, ſtatuimus, ut hi, qui habitum veſtrum, vel ſibi prædicto modo conſimilem deferre præſumpſerint, ad deponendum ipſum per Diœceſanos locorum, cum a vobis requiſiti fuerint, monitione præmiſſa, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compellantur. Ceterum cum humilitas veſtra ſibi de latitudine orbis terræ, nihil præter domos, & hortos cum virgultis ad ſimplicem tantummodo facti uſum, præmiorum obtentu cœleſtium, duxerit reſervandum. Nos pie volentes, quod illorum fructus integre veſtræ paupertatis uſibus applicetur, ut de dictis hortis, & virgultis nulli decimam teneamini exhibere, vobis auctoritate præſentium, indulgemus, diſtrictius inhibentes, ne quis a vobis de præmiſſis aliquid exigere, vel extorquere præſumat. Quia vero nonnulli veſtræ Religionis habitum aſſumentes, diverſis perſonis, quæ ſciri, & inveniri non poſſunt, aliqua bona interdum reſtituere tenentur, vobis Miniſtris & Cuſtodibus, ac Vicariis prædictis concedimus, ut ſinguli veſtrum in locis ſibi commiſſis bona ipſa in pios uſus convertere valeant, prout ſecundum Deum viderint expedire. Sepulturam quoque in locis, cœmeteriis, & Eccleſiis veſtris concedimus, & eam liberam eſſe cenſemus, ut eorum devotioni, & extremæ voluntati illis, qui ſe illic ſepeliri deliberaverint, niſi excommunicati, vel interdicti, aut etiam publice uſurarii fuerint, nullus obſiſtat, ſalva tamen juſtitia illarum Eccleſiarum, a quibus mortuorum corpora aſſumentur, diſtrictius inhibentes, ut nulli Religioſi, vel ſæculares vobis invitis aliquorum corpora defunctorum in veſtris cœmeteriis ſepelire, aut in Eccleſiis veſtris Miſſarum ſolemnia, vel pro animabus eorum, qui ad loca veſtra tumulandi feruntur, ibidem exequias celebrare, ſine veſtro aſſenſu, & voluntate præſumant. Inhibemus inſuper univerſis Fratribus veſtri Ordinis, ne aliquis eorum, niſi neceſſitatis urgente articulo, aliis, quam Prælatis ſuis peccata ſua confiteri præſumat, vel aliis ejuſdem Ordinis Sacerdotibus, ſecundum Regulam, & ipſius Ordinis Inſtituta. Univerſis autem Eccleſiarum Prælatis, & aliis inhibemus, ne confeſſiones veſtras vobis invitis audire, vel compellere vos ad Synodos, ſeu convocationes ſuas accedere, vel cum eis extra Civitates, vel intra proceſſionaliter exire, aut ſuis conſtitutionibus ſubjacere, vel Capitula, & inquiſitiones in locis veſtris, vel alibi de vobis facere, aut fidelitatem juramento firmatam, & manualem obedientiam a Miniſtris & Cuſtodibus, vel Guardianis veſtris exigere, aut de ipſorum inſtitutione & deſtitutione, ſive de ſtatutis veſtri Ordinis, ſe aliquatenus intromittere, ſeu prohibere, ne ud Civitates, vel villas ubi religioſe, & honeſte commorari poſſitis, a populo evocati audeatis accedere, ibique pro veſtris uſibus conſtruere ædificia, Eccleſias, ſeu oratoria, aut in accedentes Fratres, ſeu conſtituentes hujuſmodi, vel receptatores ipſorum, excommunicationis ſententias perferre præſumant. Concedimus quoque

vobis, ut de iis, quæ in ornamentis, vel pro his, aut libris, fabrica, aut luminaribus, anniverſario, ſeptimo, vigeſimo, trigeſimo, ſive aliis ad perpetuum cultum divinum, ſeu pro pitantiis, aut victu ad ſuſtentationem veſtram, vel indumentis, necnon pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ domus veſtri Ordinis obligatæ noſcuntur, vel de domibus, prædiis, & hortis, aliiſque locis vobis ſecundum inſtituta veſtri Ordinis opportunis, ac de his quæ pro hujuſmodi domibus, prædiis, hortis, & locis emendis, vobis legantur, dummodo præmiſſa non convertantur in uſus alios, ſed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiam, qui in hac conceſſione, vel indulgentia contineantur, nulli canonicam portionem aliquam teneamini exhibere. Et ne quis a vobis, & ultimarum executoribus voluntatum, ſeu decedentium hæredibus, de præmiſſis, aut de his, quæ vobis in ultimis voluntatibus abſolute legantur, vel alias pro veſtris neceſſitatibus conferuntur, aliquid exigere, vel extorquere præſumat, diſtrictius inhibemus. Ad hæc, liceat Fratribus veſtri Ordinis, cum de prioribus locis ſuis ad alia loca ſe transferrunt, tam ædificia, ſeu omnem ædificiorum materiam locorum, quæ dimittunt, dedicatis Eccleſiis dumtaxat exceptis, libros, & calices, & paramenta ſecum ad alia loca transferre, ac ædificia ipſa eum ſolo, & aliis ad eadem loca pertinentibus, præter Eccleſias, per perſonas ad hoc a Sede Apoſtolica deputatas, vendere, ipſorumque prætium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres ſe tranſferunt, ædificationem, ſeu alias in eorum utilitatem commutare, ſecundum quod eis melius videbitur expedire, cum ipſa priora, & alia loca Fratrum ad nos, & Apoſtolicam Sedem ſpecialiter, & immediate pertinere noſcantur. Et ne aliqui Archiepiſcopi, vel Epiſcopi, vel alii Eccleſiarum Prælati, ſeu quævis alia perſona Eccleſiaſtica, ſeu ſecularis prædicta loca, ſeu bona occupare, vel uſurpare, aut quoquomodo ſibi vendicare præſumant, abſque dictæ Sedis licentia ſpeciali, diſtrictius inhibemus. Indulgemus vobis, ne ad præſtationem procurationum Legatorum prædictæ Sedis, vel Nunciorum ipſius, ſeu Diœceſanorum locorum, aut exactionum, & collectarum, ſeu ſubſidiorum, vel proviſionum quorumcumque minime teneamini, nec ad ea ſolvenda per litteras dictæ Sedis, aut Legatorum, vel Nunciorum, ſeu ejuſdem Rectorum terrarum Eccleſiæ Romanæ impetratas, ſeu etiam in poſterum impetrandas, cujuſcumque tenoris fuerint, in perpetuum compelli poſſitis, niſi dictæ Sedis litteræ impetrandæ plenam, & expreſſam de hujuſmodi indulto, & dicto Ordine fecerint mentionem. Ceterum cum fel. record. Innocentius Papa IV. prædeceſſor noſter olim duxerit ſtatuendum, ut exempti quantacumque gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, ſeu contractus authentici, de quo contra ipſos agitur, rite poſſint coram locorum Ordinariis conveniri, & illi quoad hoc, ſuam in ipſos juriſdictionem, prout jus exigit, exercere. Nos vobis, ut occaſione conſtitutionis hujuſmodi nullum libertatibus, & immunitatibus vobis, & Ordini veſtro per privilegia, & indulgentias ab Apoſtolica Sede conceſſis, & in poſterum concedendis, præjudicium generetur, auctoritate præſentium, indulgemus; decernentes vos, ſeu perſonas veſtri Ordinis in prædictis caſibus Ordinariis ipſis minime ſubjacere. Decernimus ergo irritum, & inane quidquid contra tenorem conceſſionum, conſtitutionum, & inhibitionum hujuſmodi per quoſcumque fuerit attentatum, & interdicti, ſuſpenſionis, & excommunicationis ſententias, ſi quas contra conceſſiones, conſtitutiones, & inhibitiones eaſdem, in vos, vel veſtrum aliquos, aut loca veſtra, ſeu benefactores veſtros, vel executores, aut hæredes prædictos in poſterum promulgari contigerit, penitus non tenere. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis, conſtitutionis, & inhibitionis infringere &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum III. Idus Novembris, anno I.

Nul-

Nulli ergo &c. noſtræ innovationis, communitionis, & voluntatis infringere. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Kalendis Decembris anno VIII.

ANNO CHRISTI 1398. BONIFACII IX. ANNO 9.

XXXV.

Ut Fratrum privilegiis uti poſſit, etiam in ſtatu Pontificio. Ex lib. 2. an. 9. fol. 241.

Venerabili fratri Joanni Epiſcopo Caffen.

§. I. PErſonam tuam nobis, & Apoſtolicæ Sedi devotam, paterna benevolentia proſequentes, illa tibi libenter concedimus, per quæ inter Chriſtifideles ſalutis fructus creſcat, ac etiam, quæ tuæ commoditati fore conſpicimus opportuna.

§. II. Tuis igitur ſupplicationibus inclinati, tibi, qui Ordinis Fratrum Minorum profeſſor exiſtis, ut in civitate Caffen. in partibus Tartarorum, verbum Dei coram populo, ac confeſſiones Chriſtifidelium tibi confiteri volentium audire, & eis pro ſuis peccatis, quæ tibi confitebuntur, ſalutarem pœnitentiam injungere valeas, ut Fratres dicti Ordinis poſſunt, & in illis partibus injungere conſueverunt, quodque etiam tu quibuſcumque privilegiis, quibus Fratres hujuſmodi Ordinis illarum partium utuntur, & gaudent, uti, & gaudere poſſis, ac ſi Pontificali dignitate minime præditus exiſteres, conſtitutionibus Apoſtolicis, & aliis quibuſcumque contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere &c. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum II. Nonas Martii, Pontificatus noſtri anno IX.

XXXVI.

Præficitur Eccleſiæ Clonferten. Ex lib. I. anni 9. fol. 285.

Dilecto filio David Corre Electo Clonferten. ſalutem &c.

» APoſtolatus officium quamquam inſufficientibus meritis nobis ex alto commiſſum, quo Eccleſiarum omnium regimini præſidemus, utiliter exequi, coadjuvante Domino, cupientes, ſolliciti reddimur, & ſolertes, ut cum de ipſarum regiminibus agitur committendis, tales eis in Paſtores præficere ſtudeamus, qui commiſſum ſibi gregem Dominicum ſciant non ſolum doctrina verbi, ſed etiam exemplo boni operis informare, commiſſaſque ſibi Eccleſias in ſtatu pacifico & tranquillo velint, & valeant, Duce Domino, ſalubriter regere, & feliciter gubernare. Dudum ſiquidem Nos venerabilem fratrem Willelmum olim Archiepiſcopum Tuanen. a vinculo, quo Eccleſiæ Tuanen. cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum noſtrorum conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine abſolventes, ipſum ad Eccleſiam Clonferten. tunc vacantem duximus, auctoritate Apoſtolica transferendum, præficiendo ipſum eidem Clonferten. Eccleſiæ in Epiſcopum, & Paſtorem. Cum autem poſtmodum idem Willelmus Epiſcopus ſuper hujuſmodi translatione, & præfatione, ut præfertur, de ipſo per nos factas litteras Apoſtolicas intra tempus debitum, juxta quamdam ordinationem per nos factam, facere confici non cu- ADDITIO ALIORUM.

„ curavit; & propterea ſecundum eamdem ordinationem ipſa Eccleſia
„ Clonſerten. adhuc vacare noſcatur, nos ad proviſionem ejuſdem Eccle-
„ ſiæ Clonſerten. celerem, & felicem, de qua nullus præter nos hac vice
„ ſe intromittere potuit, neque poteſt, pro eo quod diu ante vacationem
„ hujuſmodi dictæ Clonſerten. Eccleſiæ, proviſiones omnium Eccleſiarum
„ Cathedralium tunc vacantium, & in poſterum vacaturarum per transla-
„ tiones per nos in poſterum faciendas de Prælatis earum ubilibet conſtitu-
„ tis ad Eccleſias tunc vacantes, & antea vacaturas, ordinationi, & diſpo-
„ ſitioni noſtræ duximus reſervandas, decernentes ex tunc irritum, & ina-
„ ne, ſi ſecus ſuper his per quoſcumque, quavis auctoritate ſcienter, vel
„ ignoranter contingeret attentari: & ad proviſionem ipſius Clonſerten.
„ Eccleſiæ celerem & felicem, ne longæ vacationis exponeretur incommo-
„ modis, paternis & ſollicitis ſtudiis intendentes, poſt deliberationem,
„ quam de præficiendo eidem Clonſerten. Eccleſiæ perſonam utilem, &
„ etiam fructuoſam cum dictis Fratribus habuimus diligentem, demum ad
„ te Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorem, in Sacerdotio conſtitutum,
„ de cujus Religionis zelo, litterarum ſcientia, vitæ munditia, honeſtate mo-
„ rum, ſpirіualium providentia, & temporalium circumſpectione, ac aliis
„ multiplicium virtutum donis apud nos fide digna teſtimonia perhibentur,
„ convertimus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione
„ penſatis, de perſona tua nobis, & eiſdem Fratribus, ob dictorum tuo-
„ rum exigentiam meritorum accepta, eidem Clonſerten Eccleſiæ de dicto-
„ rum Fratrum noſtrorum conſilio, auctoritate Apoſtolica providemus, te-
„ que illi præficimus in Epiſcopum, & Paſtorem, curam & adminiſtratio-
„ nem ipſius Clonſerten. Eccleſiæ tibi in ſpiritualibus, & temporalibus ple-
„ narie committendo, in illo qui dat gratias, & largitur præmia confidentes,
„ quod eadem Clonſerten. Eccleſia per tuæ circumſpectionis induſtriam,
„ & providentiam circumſpectam, ſub tuo felici regimine, dextera Domini
„ tibi aſſiſtente propitia, ſalubriter dirigetur, ac grata in eiſdem ſpirituali-
„ bus, & temporalibus ſuſcipiet incrementa. Quocirca diſcretioni tuæ per
„ Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus impoſitum tibi a Domino onus
„ regiminis dictæ Clonſerten. Eccleſiæ ſuſcipias reverenter, ſicque te in
„ ejus cura ſalubriter exercenda diligentem exhibeas, & etiam fructuoſum
„ quod Eccleſia ipſa gubernatori provido, & fructuoſo adminiſtratori gau-
„ deat ſe commiſſam, tuque proinde, præter æternæ retributionis præ-
„ mium, noſtram & dictæ Sedis benedictionem & gratiam exinde ube-
„ rius conſequi merearis.
„ Datum Romæ apud ſanctum Petrum XIII. Kalendas Aprilis, Pontifi-
„ catus noſtri anno IX.

XXXVII.

Ut mittat reformatores in Provinciam ſancti Jacobi. Ex lib. I. fol. 35.

Dilecto filio Miniſtro Provinciali Provinciæ Angliæ, Ordinis Fratrum Minorum, ſecundum morem ejuſdem Ordinis.

Procemium: §. I. Quamvis, prout ex injuncti nobis paſtoralis officii debito tenemur, ſalutem cunctorum fidelium affectantes, pro ipſorum fidelium ſtatu pacifico & tranquillo conſervando, diligenti cura vigilemus; circa illos tamen, qui alios non ſolum doctrina verbi, ſed etiam exemplo boni operis informare tenentur, reddimur eo amplius ſolliciti, quo ex ipſorum ſtudio piæ vitæ fidelibus ipſis majores fructus dignoſcimus provenire.

§. II.

§. II. Sane nuper ad noſtrum pervenit auditum, quod in Provincia ſancti Jacobi, Ordinis Fratrum Minorum, ſecundum morem ejuſdem Ordinis, propter nonnullas diſcordias & controverſias inter dilectos filios Miniſtrum Provincialem, & Fratres dictæ Provinciæ dudum exortas, ſolita fidelium illarum partium, quam ad dictum Ordinem, ejuſque perſonas geſſerunt, tepeſcit devotio, periculoſi errores pullulant, & gravia ſcandala hactenus ſunt exorta, & in futurum veriſimiliter exoriri formidantur, in grave animarum periculum, regularis diſciplinæ enervationem, ac Ordinis & Provinciæ prædictorum enormem læſionem, & jacturam. Et licet nos dudum poſtquam præmiſſa nobis innotuerunt, dilecto filio Henrico Miniſtro Generali dicti Ordinis noſtris dederimus litteris in mandatis, ut dictam controverſiam audiret, eamque judicio, vel concordia terminaret; idem tamen Miniſter Generalis, quamvis hujuſmodi litteræ ad ejus indubitatam notitiam pervenerint, id hactenus efficere non curavit, neque curat; immo nonnullas poſtmodum libertates, & privilegia Fratribus ipſis præjudicialia prædicto Miniſtro Provinciali duxit concedenda, propter quæ dilecti filii nonnulli Fratres dictæ Provinciæ, & præſertim duarum Cuſtodiarum, videlicet Colimbricen. & Uliſbonen. Ordinis, & Provinciæ prædictorum, Magiſtri videlicet, ac Baccalauri, & Lectores in ſacra pagina, ſentientes ab eodem Generali indebite ſe gravari, tam ab ipſius juriſdictione, quam etiam a nonnullis aliis gravaminibus, ipſis per eoſdem Generalem, & Provincialem Miniſtros illatis, dicuntur ad Sedem Apoſtolicam appellaſſe.

Scandala in Provincia S. Jacobi exorta.

Quibus Miniſter Generalis obviare non curat.

Duo FF. ad Sedem Apoſtolicã appellant.

§. III. Nos igitur nolentes, prout nec velle debemus, præmiſſa ſub diſſimulatione pertranſire, diſcretioni tuæ, de qua in his, & aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apoſtolica ſcripta committimus, & mandamus, quatenus duobus Fratribus dicti Ordinis ad id ſufficientibus, & idoneis, ac vitæ, & moribus approbatis, quos de tua Provincia duxeris eligendos, ut habentes præ oculis ſolum Deum, tam in capite, quam in membris, omnia, & ſingula loca ejuſdem Ordinis in dicta Provincia ſancti Jacobi conſiſtentia, tam Fratrum, quam Monialium Ordinis ſanctæ Claræ, ſub cura, & ſecundum inſtituta Fratrum eorumdem Minorum, eorumque perſonas viſitare, reformare, corrigere, & pacificare, ac in eis quandoque correctionis, & reformationis miniſterio cognoverint indigere, necnon contra delinquentes inquirere, ipſoſque juxta ipſorum demerita punire, citra tamen privationem, ſeu revocationem dicti Miniſtri Provincialis, & nihilominus ea, quæ per eoſdem duos Fratres facta, ordinata, diffinita, & ſententiata fuerint, quomodolibet, vel peracta, executioni debitæ demandare, eadem auctoritate valeant, atque poſſint, auctoritate noſtra, concedas plenam, & omimodam poteſtatem.

Ut Reformatores deſignet facultas conceditur.

§. IV. Contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam &c. non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus Ordinum, & locorum hujuſmodi contrariis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque firmitate alia roboratis. Aut ſi eiſdem Ordinibus a dicta ſit Sede indultum, quod perſonæ ipſorum Ordinum ad judicium trahi, aut ſuſpendi, ſeu excommunicari, ſeu ipſi, aut dictorum Ordinum loca interdici, aut viſitari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, tuæ, & dictorum tuorum Fratrum juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, quæ quoad hoc, ipſis nolumus aliqualiter ſuffragari.

Pœnæ in contradicentes.

Datum Romæ apud S. Petrum, Nonis Octobris, Pontific. noſtri anno IX.

XXXVIII.

XXXVIII.

Commendatur ei Monaſterium pingue Benedictinum. Ibid. fol. 278.

Dilecto filio Roſe Stephani de Marchal, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, Monaſterii ſancti Martini de Sacro-monte, Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjecti, Ordinis ſancti Benedicti, Januen. diœceſ. in ſpiritualibus, & temporalibus Adminiſtratori, per Sedem Apoſtolicam deputato.

§. I. AD Eccleſiarum, & Monaſteriorum omnium, præſertim Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjectorum, proſperum & felicem ſtatum utiliter dirigendum, paterna ſollicitudine vigilantes, eorum profectibus libenter intendimus, & quantum cum Deo poſſumus, eorum incommodis obviamus.

§. II. Nuper ſiquidem quondam Stephano Abbate Monaſterii ſancti Martini de Sacro-monte eidem Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjecti, Ordinis ſancti Benedicti regimini ipſius Monaſterii præſidente. Nos cupientes eidem Monaſterio, cum illud vacare contingeret, utilem & idoneam per Apoſtolicæ Sedis providentiam, præſidere perſonam, proviſionem ipſius Monaſterii ordinationi, & diſpoſitioni noſtræ reſervantes, decrevimus ex tunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his per quoſcumque, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§. III. Cum itaque poſtmodum præfatum Monaſterium per obitum ipſius Stephani Abbatis, qui extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, vacaverit, & vacet ad præſens; Nos volentes dicto Monaſterio de gubernatore ſecundum cor noſtrum utili & idoneo, per quem Monaſterium ipſum utiliter regi, & ſalubriter gubernari valeat, providere, ac ſperantes quod tu, qui Capellanus cariſſimi in Chriſto filii noſtri Sigiſmundi Regis Hungariæ exiſtis, & prout idem Rex etiam nobis ſignificare curavit, eidem Monaſterio eſſe poteris admodum utilis, & etiam multipliciter fructuoſus, te adminiſtratorem ejuſdem Monaſterii ſic vacantis, ac omnium jurium, & pertinentiarum ipſius, uſquæ ad Apoſtolicæ Sedis beneplacitum, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, de Fratrum noſtrorum conſilio, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, conſtituimus, ac etiam deputamus, curam, regimen, gubernationem, & adminiſtrationem plenam, & liberam ipſius Monaſterii tibi in ſpiritualibus & temporalibus plenarie committentes, alienatione tamen bonorum immobilium, & prætioſorum mobilium ipſius Monaſterii tibi penitus interdicta; non obſtan. quod Ordinis Fratrum Minorum Profeſſor exiſtis, ac conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus Monaſterii, & Ordinis prædictorum contrariis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque firmitate alia roboratis.

§. IV. Volumus autem, quod cultus divinus, & ſolitus Monachorum, & miniſtrorum numerus in eodem Monaſterio ſervetur; quodque debitis, & conſuetis ipſius Monaſterii, & ejus Conventus oneribus ſupportatis, de reſiduis fructibus & proventibus dicti Monaſterii, hujuſmodi beneplacito durante, libere & licite diſponere, & ordinare valeas, ſicut veri Abbates ipſius Monaſterii, qui pro tempore fuerunt, de illis diſponere & ordinare potuerunt, ſeu etiam debuerunt. Quocirca diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus curam, regimen, gubernationem & adminiſtrationem prædicta, hujuſmodi beneplacito durante, ſic geras ſollicite, fideliter, & prudenter, quod Monaſterium ipſum utili gubernatori gaudeat ſe commiſſum,

ſum, tuque præter æternæ retributionis præmium, noſtram, & dictæ Sedis benedictionem, & gratiam exinde uberius conſequi merearis.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, x. Kalendas Novembris, Pontificatus noſtri anno IX.

Anno Christi 1399. Bonifacii IX. anno 10.

XXXIX.

Ut prope Feſulas domum poſſint accipere. Ex lib. 3. an. 10. fol. 153.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum, Provinciæ Tuſciæ.

§. I. Sacræ Religionis, ſub qua devotum, & ſedulum exhibetis Domino famulatum, promeretur honeſtas, ut votis veſtris, in his præſertim, per quæ divinus cultus augeri, veſterque Ordo in Domino feliciter propagari valeat, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Sane petitio pro veſtra, & dilecti filii Guidi Thomæ civis Florentin. parte nobis exhibita continebat, quod ipſe Guidus de propria ſalute recogitans, & cupiens terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna, felici commercio commutare, ob Dei reverentiam, & ad honorem beatæ Mariæ Virginis, & ſancti Franciſci, de bonis ſibi a Deo collatis, Eccleſiam ſanctæ Mariæ Delfiore, Feſulan. diœceſis, tamen ſitam infra territorium Florentin. quæ multipliciter eſt collapſa, & ad hoc locus congruus, & honeſtus exiſtit, decenter reparare, & prope ipſam Eccleſiam unam domum cum campanili, campana, cœmeterio, & aliis neceſſariis officinis de novo conſtruere, ipſamque domum libris, paramentis, ſacris vaſis, lectiſterniis, & aliis requiſitis decenter fulcire proponit pro uſu, & habitatione perpetuis unius Guardiani, & nonnullorum Fratrum veſtri Ordinis, & hoc ſine præjudicio Rectoris dictæ Eccleſiæ, ſi quis eſt; ita tamen, quod Rectore hujuſmodi cedente, vel decedente, vel Eccleſiam ipſam alias quomodolibet dimittente, ipſa Eccleſia ex integro cedat dictæ domui, & de cetero in beneficium Eccleſiaſticum nequeat aſſignari, & etiam ejus poſſeſſiones ſtabiles, ſi quæ ſunt, eidem Eccleſiæ non contiguæ, parochiali, quæ hujuſmodi alteri Eccleſiæ magis propinqua fuerit, in perpetuum applicentur. Quare pro veſtra, dictique Guidi parte, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſibi faciendi præmiſſa, & vobis domum hujuſmodi, poſtquam conſtructa, ædificata, & fulta fuerit, dictaque Eccleſia reparata, recipiendi, & pro uſu, & habitatione veſtris perpetuo retinendi licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. Nos igitur, qui divinum cultum noſtris temporibus augeri, dictumque Ordinem propagari intenſis deſideriis affectamus, prædictum laudabile propoſitum ejuſdem Guidi plurimum in Domino commendantes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præfato Guido dictam Eccleſiam reparandi, necnon hujuſmodi domum de novo fundandi, & conſtruendi, & hujuſmodi requiſitis fulciendi, illamque cum campanili, campana, cœmeterio, & aliis officinis ſupradictis vobis donandi, vobiſque domum ipſam cum dictis officinis pro veſtris uſu,& habitatione perpetuis retinendi, fel.rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente &c. Ceterum Guardiano, & Fratribus ejuſdem Ordinis, qui in eadem domo pro tempore morabuntur, prædicta auctoritate, concedimus, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & indulgentiis uti, & gaudere poſſint, quibus alii Fratres dicti

dicti Ordinis in aliis eorum domibus commorantes, gaudere &c. quomodolibet potiuntur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, vt. Idus Februarii, Pontificatus noſtri anno x.

Anno Christi 1400. Bonifacii IX. anno 11.

XL.

Ut admittere poſſint domum in diœceſ. Tudertina. Ex lib. 4. fol. 65.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ ſancti Franciſci, ſecundum morem dicti Ordinis.

Præfatio.

§. I. SAcræ Religionis, in qua ſub jugo voluntariæ paupertatis devotum exhibetis Domino famulatum, promeretur honeſtas, ut votis veſtris, in his præſertim, per quæ cultus divini nominis augeatur, & Ordo veſter proſperis ſucceſſibus gratuletur, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

Commune Tuderti vult Minoritis aſſignare Eccleſiam.

§. II. Dudum ſiquidem pro parte veſtra & dilectorum filiorum Communis Civitatis noſtræ Tudertin. & univerſorum patronorum laicorum Eccleſiæ ſanctæ Mariæ de Plano portus, Tudertin. diœceſis, ut aſſerebatur, ſine cura, nobis expoſito, quod Commune, & patroni prædicti pro augmento divini cultus, & ex ſpeciali devotione, quam ad dictam Eccleſiam gerebant, ac pro animarum ſuarum ſalute, cupiebant quod apud Eccleſiam ipſam, quæ omnino tendebat ad ruinam, ejuſque fructus, reditus, & proventus duodecim florenorum auri, ſecundum communem exiſtimationem, valorem annuum, ut aſſerebatur, non excedebant, unus locus ejuſdem Ordinis, cum Eccleſia hujuſmodi, campanili, campana, cœmeterio, & aliis neceſſariis officinis fundaretur, & conſtrueretur, quodque ex poſſeſſionibus ejuſdem Eccleſiæ quoddam beneficium Eccleſiaſticum, ſine cura ſeculari, clerico ſeculari conferendum, & ad præſentationem hujuſmodi patronorum pertinens inſtitueretur, in quo quidem beneficio Epiſcopus Tudertin. pro tempore exiſtens, haberet jus inſtituendi clericum ſecularem, ei pro tempore præſentandum, prout habebat in Eccleſia ſupradicta, quodque Guardianus, & Fratres dicti Ordinis in loco hujuſmodi pro tempore moraturi, ratione ſitus ejuſdem loci, ut præmittitur, conſtruendi, unam libram ceræ ſingulis annis in ſignum recognitionis, & perpetuum cenſum menſæ Epiſcopali Tudertin. ſolvere, & aſſignare proponebant, ac pro parte dilectorum filiorum Miniſtri, & Fratrum, necnon Communis, & patronorum nobis humiliter ſupplicato, ut eis faciendi præmiſſa licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

Petitio fit apud Apoſtolicam Sedem.

Priori S. Nicolai demandatur cõmiſſio.

§. III. Nos dilecto filio Priori ſancti Nicolai Tudertin. ejus proprio nomine non expreſſo, noſtris dedimus litteris in mandatis, quatenus eiſdem Miniſtro, & Fratribus dictæ Provinciæ, ſi ad id diœceſani Epiſcopi voluntas accederet, fundandi, & conſtruendi locum hujuſmodi apud dictam Eccleſiam ad opus, & uſum perpetuum hujuſmodi Fratrum dicti Ordinis, cum Eccleſia prædicta, campanili, campana, cœmeterio, domibus, & aliis neceſſariis officinis, alterius cujuſcumque licentia ſuper hoc minime requiſita, jure tamen parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, licentiam largiretur, prout in eiſdem litteris plenius continetur.

§. IV. Poſtmodum vero, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio

titio continebat, idem Prior vobis, auctoritate litterarum ipſarum, de conſenſu & voluntate bonæ memoriæ Stephani tituli ſancti Marcelli Presbyteri Cardinalis, tunc Adminiſtratoris in ſpiritualibus & temporalibus Eccleſiæ Tudertin. per Sedem Apoſtolicam deputati, locum hujuſmodi fundandi & conſtruendi licentiam conceſſit, voſque locum, vigore licentiæ, & conceſſionis hujuſmodi alias juxta tenorem dictarum litterarum, cum nonnullorum Chriſtifidelium ſuffragiis fundaſtis, & etiam conſtruxiſtis, ibidemque ex tunc per ſeptem annos, vel circa, Guardianus, & Fratres nonnulli dicti Ordinis moram traxerunt, prout trahunt de præſenti. Conſtruendi Cœnobium licentia conceditur.

§. V. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, eidem Eccleſiæ ſanctæ Mariæ cura immineat animarum, licet ultra ſex parochianos non habeat, qui a viginti annis elapſis dictam parochiam reliquerunt, nec in illa habitarunt; voſque, propterea quod venerabilis frater noſter Antonius Epiſcopus Tudertin. aſſerens litteras ipſas ſubreptitias fore, ſuper fundatione & extructione hujuſmodi moleſtat, ſeu etiam inquietat, pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis ſuper hoc providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Epiſcopus ſe opponit.

§. VI. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, volumus, & Apoſtolica vobis auctoritate concedimus, quod prædictæ litteræ, ac omnia, quæ circa præmiſſa, earum vigore, geſta ſunt, perinde valeant, ac ſi in eis, quod eidem Eccleſiæ ſanctæ Mariæ hujuſmodi cura immineret animarum, fuiſſet expreſſum, necnon fundationem, & conſtitutionem hujuſmodi, auctoritate prædicta, ratificamus, & etiam approbamus, & nihilominus, ut vos in dicto loco moram pacifice, & quiete trahere, ipſamque Eccleſiam poſſidere, & iidem parochiani ſibi vicinam, vel aliam, quam maluerint, parochiam eligere, cujus parochiani eſſe perpetuo cenſeantur, libere & licite valeatis & valeant, vobis, & eiſdem parochianis, auctoritate præfata, licentiam elargimur. Et inſuper Epiſcopo præfato, omnibuſque aliis, & ſingulis, cujuſcumque ſtatus, gradus, conditionis exiſtant, ne vos, præmiſſorum occaſione, de cetero moleſtare præſumant, in virtute ſanctæ obedientiæ, diſtrictius inhibemus. Necnon quoſcumque proceſſus & ſententias, quos & quas contra vos ſuper præmiſſis haberi contigerit, ſeu etiam promulgari, irritos decernimus & inanes. Nulli ergo &c. noſtræ voluntatis, conceſſionis, ratificationis, approbationis, inhibitionis, & conſtitutionis infringere &c. Si quis autem &c. Pontifex facultatem plenariam largitur.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, v. Idus Februarii, anno XI.

XLI.

Ut accipiant domum in caſtro Capranicæ. Ibid. fol. 159.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Romanæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. Piis & honeſtis ſupplicum votis, illis præſertim, quæ ad divini cultus augmentum, & ſacræ Religionis, ſub qua devotum, & ſedulum exhibetis Domino famulatum, propagationem cedere dignoſcuntur, libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur opportunis.

§. II. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum nobilium virorum Franciſci, & Nicolai Comitum Anguillariæ, nobis nuper expoſita continebat, quod licet Eccleſia ſancti Laurentii extra muros caſtri Capranicæ, Sutrin. diœceſis, quod quidem caſtrum ipſorum Comitum dominio temporali ſubjectum fore dignoſcitur, Collegiata exiſtat, & in ea certus Canonicorum nu- Comitum Anguillariæ petitio.

numerus, & præbendarum diſtinctio habeatur, tamen Archipresbyter, & Canonici ipſius Eccleſiæ, a longis retroactis temporibus, propter guerrarum turbines, & alias calamitates, quæ in partibus illis, præteritorum temporum cauſante malitia, diutius viguerunt, in eadem Eccleſia reſidentiam non fecerunt, prout nec faciunt de præſenti, ſed in Eccleſia ſancti Joannis infra dictum caſtrum ſita, & ab eadem Eccleſia ſancti Laurentii dependente per ipſos Archipresbyterum, & Canonicos divina officia peraguntur.

Eccleſiam ſancti Laurentii cupiût Minoritis aſſignare.

§. III. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, præfati Comites de propria ſalute recogitantes, ac cupientes terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna, felici commercio commutare, ob ſingularem devotionis affectum, quem gerunt ad beatum Franciſcum Confeſſorem, deſiderent Eccleſiam ſancti Laurentii prædictam, quæ de jurepatronatus ipſorum Comitum exiſtit, vobis aſſignare, ac pro uſu & habitatione unius Guardiani, & Fratrum veſtri Ordinis deputare, ejuſque habitationes, & ædificia, quæ pro magna parte diruta exiſtunt, propriis ſumptibus, ac etiam hominum dicti caſtri piis eleemoſynis, reſtaurare proponant, pro parte ipſorum Comitum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ipſis faciendi præmiſſa, vobiſque condendi Eccleſiam ſancti Laurentii cum campanili, campana, cœmeterio, clauſtro, hortalitiis, habitationibus, domibus, & aliis officinis neceſſariis factis, & fiendis, ac cum territorio ſito in ipſius Eccleſiæ ſancti Laurentii circuitu, a porta ſancti Antonii, uſque ad pontem juxta rocham dicti caſtri exiſtentem, & quibuſdam hortalitiis, ſementis unius ſalmæ, vel circa ſeminis, juxta eamdem Eccleſiam ſituatis, recipiendi, & retinendi licentiam concedere, dictamque Eccleſiam ſancti Joannis in Collegiatam erigere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

Eccleſia S. Joannis in Collegiatam erigitur, & illa S. Laurentii Minoritis conceditur.

§. IV. Nos igitur Comitum eorumdem devotionem, & opera plurimum in Domino commendantes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præfatam Eccleſiam ſancti Joannis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, in Collegiatam erigimus, ac prædictis Comitibus præmiſſa faciendi, & adimplendi, vobiſque eamdem Eccleſiam ſancti Laurentii, cum campanili, campana, cœmeterio, clauſtro, hortalitiis, domibus, habitationibus, & officinis hujuſmodi conſtructis & conſtruendis, necnon cum territorio ſupradicto recipiendi, ac pro veſtro uſu & habitatione perpetuo habendi & retinendi, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri &c. nequaquam obſtant. plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam elargimur, jure tamen parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo. Volumus inſuper, & vobis, de uberioris dono gratiæ, eadem auctoritate, concedimus, quod Guardianus, & Fratres hujuſmodi, qui in dictis domibus pro tempore morabuntur, omnibus privilegiis &c. gaudent, ſeu quomodolibet potiuntur. Per hoc autem Archipresbytero, & Canonicis hujuſmodi, qui nunc ſunt, & erunt pro tempore, nullum volumus præjudicium generari, quin fructus, reditus, proventus, jura, obven. & emolumenta Archipresbyteratus, ac Canonicatuum, & Præben. hujuſmodi libere & integre, ſicut prius, perpetuis temporibus, percipere valeant & habere. Nulli &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, x. Kal. Novembris, anno xi.

XLII.

XLII.

Ut quatuor admittant loca in finibus Hungariæ. Ex lib. 2. fol. 262.

Dilectis filiis Bartholomæo de Alverna Vicario, & Fratribus Ordinis Minorum profeſſoribus, in Vicaria Boſnæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. SAcræ veſtræ Religionis, ſub qua mundanis abjectis illecebris, cum adjectione voluntariæ paupertatis, etiam inter infidelium barbaras nationes verbum Dei, ac Evangelicæ veritatis myſteria, veſtris eloquiis, ac prædicationibus, ad lucrifaciendas viventi Deo animas, ut fidei pervigiles, jugiter vigilantes, devotum & ſedulum, cum humilitatis ſpiritu, exhibetis Domino famulatum, promeretur honeſtas, ut votis veſtris, iis præſertim, quæ divini cultus augmentum, & veſtræ Religionis propagationem reſpiciunt, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, quod, cum propter terribiles impetus, quos illis partibus & aliis effera gens Turcarum, Chriſtiani nominis inimica, præteritis temporibus intulit, & inferre non deſinit; vaſtando loca in divini laudem nominis dedicata, Vicariæ in regionibus illis ſint ut plurimum deſolatæ, vos deſideretis unum in Uttila Dalmatiæ, in territorio Raguſinorum, aliud in villa Billich in Hungariæ Provinciis, aliud in Inſula, ſeu territorio Curſulæ, & unum aliud in illa parte, de qua vobis videbitur pro Fratrum dicti Ordinis refugio, & tutela, loca pro uſu, & habitatione veſtris habere. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis, quod in Provinciis, villis, territoriis, inſula, & partibus prædictis hujuſmodi quatuor loca in partibus idoneis, & vobis accommodis, pro uſu & habitatione veſtra, ſi vobis pia largitione fidelium concedantur, recipere poſſitis, licentiam concedere dignaremur, de benignitate Apoſtolica.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis dicta quatuor loca in locis ad hoc idoneis, in Provinciis, & territoriis, inſula, & partibus ſupradictis, ſi vobis, ut ſupra præfertur, pia largitione fidelium concedantur, vel aliis juſtis modis poteritis adipiſci, pro uſu & habitatione veſtris, libere recipiendi, & licite retinendi, ac in ipſis locis Eccleſias, ſeu oratoria cum campanilibus, campanis, cœmeteriis, domibus, hortalitiis, & aliis neceſſariis officinis, juxta morem dicti Ordinis ædificandi, & conſtruendi, ac in eis perpetuo commoradi, jure tamen parochialium Eccleſiarum, & quorumcumque aliorum in omnibus ſemper ſalvis; fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri inhibente &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, IV. Kalen. Novembris anno XI.

XLIII.

Ut accipiant domum in urbe Cotroni. Ex lib. 5. an. 11. fol. 179.

Dilecto filio Ordinis Fratrum Minorum profeſſori in Provincia Boſnæ, ſecundum morem dicti Ordinis, Vicario.

§. I. PIa mater fidelium &c. præſertim concernentia Religionis divinique cultus augmentum, ad exauditionis gratiam libenter admittimus, illaque favoribus proſequimur opportunis.

§. II. Sane dilecti filii nobilis viri Nicolai Ruffi de Calabria, Comitis Ca-

Catanzari, petitio nobis nuper exhibita continebat, quod ipſe ad laudem, & honorem beatarum Margaritæ, & Birgittæ, pro animæ ſuæ ſalute, in pertinentiis Civitatis Cotron. intra muros, de Apoſtolicæ Sedis licentia, quemdam locum cum Eccleſia, & allis neceſſariis officinis adjacentibus, ſub vocabulo earumdem Beatarum, ut ibidem habitare, & commorari poſſint Fratres Ordinis tui, conſtrui facere proponit, prout ſibi Dominus miniſtrabit, in quo devotos, & idoneos Fratres ejuſdem Ordinis, per te, vel ſucceſſores tuos Vicarios in Provincia Boſnæ, ſecundum morem dicti Ordinis pro tempore exiſtentes, deſiderat pro ejus regimine, & gubernatione deputari, & quod hujuſmodi Fratres atque locus, poſt dilectum filium Generalem Miniſtrum ejuſdem Ordinis, etiam pro tempore exiſtentem, ſub tui, & hujuſmodi Sociorum tuorum cura regantur. Quare pro dicti Marchionis parte nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut tibi, & ſucceſſoribus prædictis, aliquos Fratres dicti Ordinis, prædictæ tuæ Vicariæ in conſtruendo loco hujuſmodi, pro ejus gubernatione, & regimine deputandi, & loco illorum alios Fratres, de quibuſcumque Conventibus ipſius Ordinis, quos tu, & ſucceſſores tui hujuſmodi; aut a ſe, ſeu dictis ſucceſſoribus ad hoc deputandi, duxeritis eligendos, qui tecum, & cum dictis ſucceſſoribus tuis ad hoc deputandis, ad prædictum hujuſmodi Vicariatum tranſire voluerint, in dicto Vicariatu, abſque ſuorum Superiorum licentia petita, vel obtenta, libere recipiendi licentiam largiri, & alias ſuper præmiſſis de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi pium propoſitum prædicti Marchionis plurimum in Domino commendantes, ac volentes illud favoribus Apoſtolicis confovere, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, tibi, & eiſdem ſucceſſoribus præmiſſa faciendi, quibuſcumque privilegiis, indulgentiis prædicto Ordini, ſeu ejus Fratribus a Sede prædicta conceſſis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus ejuſdem Ordinis nequaquam obſtantibus, jure tamen dicti Miniſtri in omnibus ſemper ſalvo, plenam, & liberam concedimus, tenore præſentium, facultatem, tibi & eiſdem ſucceſſoribus, de uberioris dono gratiæ, concedentes, quod hujuſmodi locus, & Fratres per te, & ſucceſſores tuos hujuſmodi ipſi loco deputandi, ut præfertur, poſt dictum Generalem Miniſtrum dicti Ordinis pro tempore exiſtentem, ſub tui, & ſucceſſorum tuorum cura regantur, & etiam conſerventur. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere &c. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Kalend. Novembris anno xi.

XLIV.

Multa ſtatuit circa Tertiarios, diœceſis Trajectenſ. Reg. Vatic. lib.5. an. 12. fol. 107.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. His, quæ divini cultus augmentum, & ſacræ Religionis propagationem conſpiciunt, libenter intendimus, illaque favoribus proſequimur opportunis.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum in Chriſto filiorum Fratrum, & dilectarum in Chriſto filiarum Sororum Ordinis ſancti Franciſci *de Pœnitentia* nuncupati, in civitate & diœceſi Trajecten. in communi vita degentium, petitio continebat, quod propter morum, perſo-

ſonarumque ejuſdem Ordinis deformitatem, diverſa diverſis temporibus pericula, & ſcandala ſunt exorta.

§. III. Cupientes igitur eiſdem ſcandalis & periculis obviare, noſtrum duxerunt ſuper hoc conſilium, & patrocinium humiliter implorare.

§. IV. Nos vero conſiderantes, quod morum uniformitas pacem & concordiam foveat, & etiam repræſentet, devotis ipſorum in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut Miniſtri Fratrum & Sororum hujuſmodi pro tempore aliquem ex ſupraſcriptis ad certum tempus in ſuum poſſint eligere Superiorem, qui cum perſonis, quas ſingulæ domus ad hoc deputaverint, ſingulis annis Capitulum celebret generale, cum plenaria poteſtate ſtatuendi, corrigendi & reformandi, quæ ſecundum Deum, pro conſervatione Religionis hujuſmodi viderit expedire, nullum tamen ex ipſis Miniſtris, Fratribus & Superioribus, ſi contra ordinationem dicti Capituli egerunt, ad culpam obligari volumus, ſed ad pœnam, & ut qualibet perſona dicti Ordinis ad manus ſui Miniſtri, cum aliis obſervantiis Ordinis etiam ſolemne votum perpetuæ continentiæ, ſi velit, emittere valeat, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, indulgemus.

§. V. Verum cum Regula dicti Ordinis abdicationem proprietatis non contineat, quod quilibet Clericus hujus Ordinis, dictæ diœceſis beneficium Eccleſiaſticum, ſine cura etiam conſuetum ab olim Clericis ſecularibus aſſignari, cujus fructus quatuor marcharum argenti, ſecundum &c. non excedunt, obtinere & aſſequi, ac eidem deſervire valeat, dummodo ejus Prælato, vel Superiori loci, ubi hujuſmodi beneficium conſiſtit, obediat, præſentibus indulgemus.

§. VI. Ceterum cum perſonis dicti Ordinis alias meminimus, auctoritate Apoſtolica conceſſiſſe, quod unum alicujus approbatæ Religionis profeſſorem, in eorum Viſitatorem, & informatorem eligere valeant, prout in aliis noſtris litteris ſuperinde confectis plenius continetur, illud etiam ad Sacerdotes unius Religionis profeſſores, alias tamen ad hoc ſufficientes & idoneos, auctoritate Apoſtolica, extendi volumus, & extendimus per præſentes: conſtitutionibus & ordinationibus &c. Quocirca venerabili Fratri noſtro Epiſcopo Trajecten. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſos Fratres & Sorores de dicto Ordine, pro conſequendo effectu, ſolerti cura confovere ſtudeat, nec ipſos in præmiſſis quomodolibet moleſtari permittat: moleſtatores per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, xv. Kal. Februarii, anno xii.

XLV.

Ut permittant cohabitare ſecum Guillelmum, Epiſcopum Petragoritenſem.
Ibidem lib. 4. anni 12. fol. 132.

Dilectis filiis Guardiano & Fratribus domus Ordinis Fratrum Minorum Burdegalen.

Licet nos nuper de perſona dilecti filii Guillelmi Fabri Electi Petragoricen. veſtri Ordinis & Conventualis veſtræ domus, Magiſtri in Theologia, nobis & Fratribus noſtris, ob ſuorum exigentiam meritorum accepta, Eccleſiæ Petragoricen. tunc vacanti, de ipſorum Fratrum conſilio, duxerimus, auctoritate Apoſtolica, providendum, præficiendo ipſum eidem Eccleſiæ in Epiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ ſibi in ſpiritualibus & temporalibus plenarie committendo, prout in noſtris in-

inde confectis litteris plenius continetur: tamen volumus, & dicto Guillelmo Electo concedimus, præſentium tenore, quod, donec poſſeſſionem adminiſtrationis bonorum, aut majoris partis dictæ Eccleſiæ fuerit aſſecutus, pacifice poſſit una vobiſcum, in dicta domo commorari, in camera ejus ſolita, vel alia, ſecundum temporalis dignitatis decentiam, & cum uno Fratre dicti Ordinis, quem ad hoc duxerit eligendum &c. non obſtantibus quibuſcumque &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, VIII. Kal. Februarii, anno XII.

XLVI.

Conſtituit Conſervatores, & Protectores Minorum in regno Boemiæ. Ibidem lib.2. fol.69.

Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopo Pragen. & Tracomen. & Olomucen. Epiſcopis.

Eccleſiarum Rectores falſa contra Fratres prædicant.

§. I. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum Filiorum Miniſtri, Cuſtodum, & Guardianorum, locorum & terminariorum Fratrum Ordinis Minorum, provinciæ Boemiæ & Poloniæ, ſecundum morem dicti Ordinis, petitio continebat, quod nonnulli Plebani, Rectores Eccleſiarum parochialium, eorumque Capellani dictæ provinciæ quandoque palam prædicant, & etiam in privatis colloquiis ad partem ſuggerunt, quod dicti Fratres, quantumcumque per Superiores ſuos ſint electi, & Ordinariis locorum poſt electionem eorum præſentati, non poſſint infra limina, ſeu extra, in vita, & mortis articulo, ſine parochialium Sacerdotum licentia, libere & licite audire confeſſiones, abſolvere pœnitentes, & eiſdem pœnitentias injungere ſalutares.

Eoſque laboribus gravant, aliiſque moleſtiis.

§. II. Nonnulli etiam dictos Fratres dudum præſentatos, & ſemel admiſſos gravant laboribus, & expenſis, quoties voluerint, amovent eos, & ad Diœceſanos mittunt pro litteris afferendis ad effectum antedictum. Nonnulli etiam ex eiſdem Plebanis, Rectoribus, ac eorum Capellanis publice prohibent Fratres, Miniſtrum, Cuſtodes, Guardianos, Lectores, necnon terminarios prædictos, ne in vita & mortis articulo audiant confeſſiones ſibi confiteri volentium, dicentes ſe adiutorio non indigere eorumdem, ſed per ſe ſufficere ad dictum officium exercendum. Et ſi parochiani eorum dictis Fratribus confeſſi fuerint, & per eos abſoluti exiſtant, juxta formam Eccleſiæ conſuetam, eos excommunicant, & anathematizant, ac eis infirmis, & in extremis, & mortis articulo poſitis denegant Euchariſtiæ Sacramenta: aliquando vero confeſſis Fratribus irreverenter non ſolemnizando exhibent: ac ut eo amplius infirmi deſperent, ſymboli propoſitionem cum articulis fidei ipſis negare non verentur. Quare pro parte dictorum Fratrum fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut providere ipſis ſuper hoc de opportuno remedio dignaremur.

§. III. Nos igitur attendentes præmiſſa fore contra conſtitutionem dudum per fel. rec. Clementem Papam IV. prædeceſſorem noſtrum ſuper hoc editam, & cupientes cunctos orthodoxæ fidei profeſſores, viros præſertim Eccleſiaſticos, ſic ad invicem, etiam quoad alios converſari, quod ex eorum verbis, ſive geſtis, nullius offendatur juſtitia, nullumque animarum detrimentum proveniat, nec etiam cuiquam ſcandali materia præparetur, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, dicti Ordinis provinciæ Boemiæ, ſupra-

Conſervatores eliguntur & de remedio providetur.

prædictis Fratribus confeſſis, ut præmittitur, eiſdem efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, ac facientes Conſtitutionem eamdem, quoad omnia ejus capitula plenarie, prout jacet, firmiter & inviolabiliter obſervari, non permittatis contra tenorem ipſius, memoratos Fratres & confeſſos eiſdem infra limina, ſeu extra, a prædictis Plebanis, Rectoribus Eccleſiarum, & Clero, ſive aliis moleſtari, & Sacramenta eiſdem confeſſis in vita, & mortis articulo quoquo modo denegari, vel eis gravamina per diſcurſus inutiles & periculoſos ad Diœceſanos pro hujuſmodi litteris, aut alias injurias quomodolibet irrogari; ſed infirmis confeſſis Fratribus, uti decet, cum ſolemnitate conſueta reverenter Sacramenta exhiberi, facturi prædictis, & cuilibet prædictorum de illatis, & inferendis vexationibus, moleſtationibus, & injuriis, ac gravaminibus contra tenorem eumdem, in illis, videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, in aliis vero, prout qualitas eorum exegerit, juſtitiæ complementum: ita quod officium præſens, & juriſdictio veſtra ex nunc perpetuata cenſeantur: moleſtatores & injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores & rebelles, quandocumque, & quotieſcumque expedierit, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

§. IV. Non obſtantibus conſtitutionibus tam de duabus dietis in Concilio generali, quam piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, quarum prima cavetur, ne quis, niſi in certis exceptis caſibus, extra ſuam civitatem & diœceſim; ſecunda vero, ne reus alterius diœceſis ultra unam dietam a fine diœceſis ejuſdem ad judicium evocetur, & aliis quibuſcumque conſtitutionibus a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, tam de Judicibus delegatis, & Conſervatoribus, quam aliis editis, quæ jure poſſent in hac parte juriſdictioni, & poteſtati, ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare &c. Tenor vero dictæ Conſtitutionis talis eſt: *Clemens Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis filiis Generali Miniſtro, & Fratribus univerſis Ordinis Fratrum Minorum &c. Quidam temere ſentientes &c. ut in Regeſto Clementis IV. Bull. 5. Datum Peruſii, XII. Kalendas Julii, Pontificatus noſtri anno 1.*

Aliis Conſtitutionibus non obſtantibus.

Vide Regeſt. tom. 4. fol. 523.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, IX. Kalendas Martii anno XII.

XLVII.

Inſtituitur Inquiſitor per triennium in Tuſcia. Ibidem fol. 112.

Dilecto filio Michaeli Bonacurſii de Fighino, Ordinis Fratrum Minorum Profeſſori, in ſacra Theologia Magiſtro, ac in provincia Tuſciæ hæreticæ pravitatis Inquiſitori.

§. I. Licet ubilibet Apoſtolicæ Sedis diligentia circumſpecta adverſus hæreticæ pravitatis labe reſperſos, quorum nequitia ſerpit ut cancer, ne in aliorum perniciem ſua venena diffundant, remedium libenter adhibeat opportunum; in provincia tamen Tuſciæ, ad quam, & incolas ejus affectum gerimus ſpecialem, præcipue cupimus, ut negotia fidei jugi profectu, eliſis omnino & eradicatis erroribus, proſperentur, fideſque Catholica fortius invaleſcat.

§. II. Affectantes itaque ad hujuſmodi negotium fidei ibidem efficaciter promovendum, talem deputare perſonam, cujus honeſta converſatio exemplar tribuat puritatis, ejuſque labia eructent doctrinam ſapientiæ ſalutaris, ut ejus miniſterio omnino fermentum exinde labis expurgetur hujuſmodi. Tamdem ad perſonam tuam, quam religionis zelo, ſinceritate fidei,

fidei, maturitate morum, litterarum ſcientia, & multarum aliarum virtutum donis earum largitor Dominus inſignivit, dirigentes intuitum noſtræ mentis, te, qui hujuſmodi officio hactenus pro certo tempore præfuiſti, prout præes etiam de præſenti, & in ipſo tam fideliter, quam laudabiliter exercuiſti totius diligentiæ tuæ curas, ſicut fide dignorum teſtimonio clare cognovimus, & propterea ad hujuſmodi officium ſufficientem & idoneum non immerito reputantes, uſque ad triennium a die, qua ipſum officium juxta ordinationem electionis &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, VII. Idus Aprilis, anno XII.

XLVIII.

Inſtituitur Provinciæ ſancti Franciſci Miniſter. Ibid. ſol.33.

Dilecto filio Nicolao Ricoli de Peruſio, Ordinis Fratrum Minorum Profeſſori, in ſacra pagina Magiſtro, Provinciæ ſancti Franciſci, ſecundum morem ipſius Ordinis, Provinciali Miniſtro.

§.I. Traditæ tibi a Domino virtutes, ex quibus laudabilium fructus operum producuntur, nobis præbent fiduciam, quod ea, quæ tuæ ſollicitudini duxerimus committenda, diſcrete tractentur, agantur utiliter, & fideliter proſperentur.

§.II. Hinc eſt, quod nos ex certis cauſis animum noſtrum moventibus, & ex certa ſcientia, quemcumque alium Provincialem Miniſtrum Ordinis, & provinciæ prædictorum, per nos, ſeu auctoritate noſtra, ſeu alia quacumque, hactenus quomodolibet factum, conſtitutum, ſeu deputatum, a regimine, adminiſtratione, & cura dicti officii, & ab ipſo, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, protinus & realiter amoventes, ſibique ſuper regimine & exercitio dicti officii ſilentium imponentes, te provinciæ ſancti Franciſci, ſecundum morem Ordinis Fratrum Minorum, cujus profeſſor exiſtis, Provincialem Miniſtrum, uſque ad noſtrum beneplacitum, auctoritate prædicta, tenore præſentium, facimus, conſtituimus, & etiam deputamus, tibi omnia & ſingula gerendi, exercendi, proſequendi, exequendi, & faciendi, quæ ad Provincialatus dictæ provinciæ ſpectant officium, & quæ Provinciales Miniſtri ejuſdem provinciæ, qui fuerunt pro tempore, facere potuerunt, ſeu etiam debuerunt, auctoritate prædicta, facultatem plenam & liberam concedentes, ac mandantes univerſis & ſingulis, quorum intereſt, ut tibi in his, quæ ad hujuſmodi Provincialatus ſpectant officium, plene pareant & intendant: alioquin ſententias, ſive pœnas, quas rite tuleris in rebelles, ratas habebimus, atque gratas, ac faciemus, auctore Domino, inviolabiliter obſervari.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum II. Nonas Decembris, anno XII.

XLIX.

XLIX.

Ut poſſint ædificare Conventum Fratrum Minorum . Ibid. lib. 1. ann. 13. fol. 5.

Dilectis in Chriſto filiabus Claræ Abbatiſſæ, & Conventui Monaſteri ſanctæ Mariæ Nonen. Ordinis ſanctæ Claræ.

§. I. SAcræ Religionis, ſub qua &c. in his præſertim, quæ divini cultus augmentum reſpiciunt, favorabiliter annuamus. Sane petitio veſtra nobis nuper exhibita continebat, quod vos, dum confiteri peccata veſtra cupitis, careatis multoties idoneo Confeſſore, & ideo de bonis a vobis pia largitione fidelium acquiſitis, & etiam acquirendis intra mœnia civitatis Nonen. unam domum, cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis pro uno Guardiano, & aliquibus Fratribus Ordinis Minorum ibidem pro tempore moraturis conſtruere, & ædificare proponitis, ut dictis Fratribus, cum vobis expediet, poſſitis peccata veſtra habilius, & magis congrue confiteri. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis faciendi præmiſſa, & domum hujuſmodi recipiendi pro uſu & habitatione prædictis licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. *Vide in Regeſto Tomi 8. Conſtit. 49. Innoc. VI.*

§. II. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis in civitate prædicta, in loco tamen ad id congruo & honeſto, domum hujuſmodi cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, dormitorio, refectorio, & aliis hujuſmodi officinis, pro Guardiano, & aliquibus Fratribus prædictis, ibidem, ut præfertur, Altiſſimo ſervituris, conſtruendi, & ædificandi, & pro uſu & habitatione hujuſmodi recipi faciendi: fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam elargimur; jure tamen parochialis Eccleſiæ, & cujuſlibet alterius ſemper ſalvo. Et inſuper Guardiano, & Fratribus ibidem moraturis, de uberioris dono gratiæ concedimus, quod omnibus privilegiis, libertatibus, immunitatibus, & exemptionibus gaudeant & fruantur, quibus alii Fratres dicti Ordinis in aliis domibus ejuſdem Ordinis commorantes gaudent, ſeu quomodolibet potiuntur. Volumus autem, quod Monaſterium & domus hujuſmodi, ac Fratres ibidem commorantes ſubſint, & in omnibus penitus obedire teneantur Vicario Boſnen. dicti Ordinis ſecundum inſtitutionem Ordinis antedicti. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum v. Idus Decembris, anno xiii.

L.

Ut permittant Minoribus mendicare. Ibidem fol. 36.

Venerabilibus Fratribus Signin. & Corbaren. Epiſcopis.

§. I. DIgnum eſt, ut qui non ſolum ſua, verum etiam ſemetipſos ſalubriter abnegantes, carnem ſuam pugnando cum meris jejuniis & abſtinentiis crucifigunt, in clauſtris ſe claudendo, ut eorum victum a Chriſtifidelibus mendicando procurent, gratis attollantur favoribus, & congruis præſidiis muniantur, ut eo devotius, quo quietius virtutum Domino famulentur.

§. II. Sane nuper pro parte dilectorum filiorum Guardianorum, & Conventuum domorum ſancti Franciſci Signin. & de Moduſtria Corbaren.

ren. diœceſum Ordinis Minorum petitio nobis exhibita continebat, quod, licet eis tam per indulta Apoſtolica, quam per ipſorum Ordinis inſtituta diutius pacifice obſervata, permiſſum fuerit, & quietiſſime obſervatum, quod dicti Ordinis Fratres, & Converſi libere, & licite poſſint, & valeant ubilibet a Chriſtifidelibus eleemoſynas, & pia ſuffragia pro eorum ſuſtentatione & victu quærere mendicando: tamen vos Fratribus dictarum domorum contradicitis, opponitis, inhibetis, & etiam repugnatis, quatenus in civitatibus, & diœceſibus veſtris a Chriſtifidelibus commorantibus in eiſdem, hujuſmodi eleemoſynas, & ſuffragia querant, ex quibus ſe valeant ſuſtentare, & pacis famulari Auctori. Quare pro parte dictorum Guardianorum, & Conventuum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eiſdem ſuper hoc providere ſalubriter, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos autem hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, conſiderantes, quod necare videntur, qui denegant alimenta; cum Fratres dicti Ordinis non habeant proprium, nec aliquid, ex quo vitam ipſorum ducere valeant, & Altiſſimo deſervire, niſi eleemoſynaliter ſibi querant, Fraternitati veſtræ in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna ſuſpenſionis ab Eccleſiarum ingreſſu, quibus ipſo facto, ſi contrafeceritis, volumus ſubjacere, præcipiendo mandamus, quatenus Fratres, & Converſos dictarum domorum per civitates & diœceſes veſtras mendicare, & eleemoſynas, ac pia ſuffragia ad ipſorum victum quærere, & a Chriſtifidelibus & orthodoxis recipere, libere & abſque impedimento, vel contradictione aliqua permittatis, nec vos per vos aut alios eiſdem in hoc quomodolibet repugnetis.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum XVI. Kalend. Januarii anno XIII.

Anno Christi 1402. Bonifacii IX. anno 13.

LI.

Ut poſſint admittere domum in civitate Militen. Ibidem fol. 66.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Calabriæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

Vide Conſtit. ſequent.

§. I. Sacræ Religionis, ſub qua devotum, *&c.* favorabiliter annuamus. Sane petitio pro veſtra, & dilectæ in Chriſto filiæ Guillæ de Marolis Comitiſſæ Militen. parte, nobis nuper exhibita continebat, quod olim ipſa Comitiſſa de propria ſalute recogitans, & cupiens terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna felici commercio commutare, de bonis ſibi a Deo collatis, pro ſuæ, ſuorumque animæ ſalute, in civitate Militen. in loco ad id congruo & honeſto, quamdam Capellam ſub vocabulo *beatæ Mariæ de Miſericordia*, & unum hoſpitale, juxta eamdem Capellam pro ſuſceptione, recreatione, & ſuſtentatione, & uſu peregrinorum, ac pauperum & infirmorum, Diœceſani loci accedente conſenſu, fundavit & conſtruxit, ſeu conſtrui, & fundari fecit, ac utrumque ſufficienter dotavit, dictumque hoſpitale lectis, & aliis rebus neceſſariis communivit, ac voluit & ordinavit, quod in dicta Capella eſſet certus numerus Fratrum Ordinis veſtri, qui quidem Fratres per Miniſtrum Provincialem provinciæ Calabriæ, ſecundum morem dicti Ordinis pro tempore exiſtentem deputandi victum & veſtitum a Priore dicti hoſpitalis, qui pro tempore erit, reciperent & haberent. Quare pro parte veſtra, & ejuſdem Comitiſſæ nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis Capellam recipiendi, & perpetuo retinendi, ac ibidem domum cum cœmeterio, campanili, campana, & aliis officinis neceſſariis pro quam-

quampluribus Fratribus Altiſſimo perpetuo famulantibus conſtruendi & ædificandi, ſeu conſtrui & ædificari faciendi licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui divini cultus augmentum, & dicti Ordinis propagationem intenſis deſideriis affectamus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis Capellam ipſam recipiendi, & perpetuo retinendi, ac alia omnia ſupradicta, ut præmittitur, faciendi: fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente, ne Fratres Ordinis Mendicantium in aliqua civitate, villa, caſtro, alia loca de novo recipere præſumant, abſque Apoſtolicæ Sedis licentia ſpeciali, faciente plenam &c. Jure tamen parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius ſemper ſalvo, auctoritate Apoſtolica, de ſpeciali gratia, tenore præſentium, licentiam elargimur: vobis nihilominus de uberioris dono gratiæ concedentes, quod Fratres dicti Ordinis, qui in hujuſmodi domo pro tempore morabuntur, omnibus privilegiis, gratiis, immunitatibus, & indulgentiis aliis Fratribus dicti Ordinis in aliis domibus dicti Ordinis commorantibus, a prædicta Sede, vel alias qualitercumque conceſſis libere & licite gaudeant, & utantur. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Kalendis Januarii, anno XIII.

LII.

Conceditur, ut poſſint admittere domum ſancti Martini de Lugniano. Ibid. fol. 17.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum, Provinciæ ſancti Franciſci.

§. I. SAcræ Religionis, ſub qua devotum & ſedulum exhibetis Domino famulatum, promeretur honeſtas, ut votis veſtris, in his præſertim, per quæ divinus cultus augeri, veſterque Ordo in Domino ſalubriter propagari valeat, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Sane petitio pro parte veſtra nobis nuper exhibita continebat, quod dilectus filius nobilis vir Chriſtianus de Chelſutiis Domicellus Civitatis Caſtelli, de propria ſalute recogitans, & cupiens terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna felici commercio commutare, ob Dei reverentiam, & ad honorem ſancti Franciſci, ſilvam *de Buonorepoſo* vulgariter nuncupatam, juxta villam ſancti Martini de Lugniano, Civitatis Caſtelli diœceſis, ſituatam, ac duas domunculas cum horto, & unum ædificium tecto, ſeu coopertura carens in formam Capellæ, ſeu oratorii erectum, in ſilva eadem contigue ſituata, ad prædictum Chriſtianum pertinentia, pro uſu & habitatione perpetuis nonnullorum Fratrum veſtri Ordinis, ſi ad id Apoſtolicæ Sedis accedat aſſenſus, vobis libere donare, & aſſignare proponit. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis ſilvam, ac domunculas, cum horto ipſo, & ædificio hujuſmodi recipiendi, ac domunculas & ædificium hujuſmodi pro uſu & habitatione veſtris accipiendi, & perpetuo retinendi, & alia circa hoc, juxta morem veſtri Ordinis faciendi, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui divinum cultum noſtris temporibus augeri intenſis deſideriis affectamus, prædictum laudabile propoſitum ejuſdem Chriſtiani plurimum in Domino commendantes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis ſilvam & domunculas, cum horto & ædificio hujuſmodi, poſtquam prædictus Chriſtianus ea vobis donaverit, & aſſignaverit, ut præfertur, recipiendi, ac domunculas ipſas cum horto, juxta

xta morem veſtri Ordinis aptandi, & ædificandi, ac de ædificio prædicto, vel alias prope dictas domunculas Eccleſiam, ac locum ibidem cum campanili, campana, cœmeterio, & aliis officinis neceſſariis, juxta morem eumdem faciendi, & conſtruendi, ac ſilvam, domunculas, & hortum, ac ædificium hujuſmodi cum campanili, campana, cœmeterio, & aliis ſupradictis pro veſtris uſu & habitatione perpetuis retinendi, ſel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. non obſtantibus quibuſcumque, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam elargimur. Ceterum Fratribus dicti Ordinis, qui in eiſdem domunculis pro tempore morabuntur, præfata auctoritate concedimus, quod omnibus & ſingulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & indulgentiis uti & gaudere poſſint, quibus alii Fratres dicti Ordinis in aliis eorum domibus, Conventibus, ac locis commorantes gaudent, & quomodolibet potiuntur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum vt. Kalendas Martii anno xttt.

LIII.

Ut Fratres Vicariæ Boſnæ nequeant ab illis partibus recedere ſine licentia Vicarii, & valeant ad hoſpitia Prælatorum & perſonarum ſecularium divertere. Regeſt. Vatic. ex lib. 2. anni 13. fol. 98.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

§. I. Ex injuncto nobis circa gregem Dominicum Apoſtolicæ ſervitutis officio, ad ea, per quæ fidelium, præſertim religioſarum perſonarum in fide Catholica continuo fervore militantium, diſpendiis & incommodis ſuccurratur, ipſaque fides incrementa ſuſcipiat, libenter intendimus, & ne ab inceptis divinæ laudis operibus detrahantur, nos convenit de opportunis remediis providere.

Quidam Fratres nolunt in ſuo primo remanere propoſito.

§. II. Sane pro parte dilecti filii Bartholomæi Vicarii Boſnæ Ordinis Fratrum Minorum, juxta morem dicti Ordinis, quæ inter infideles a fide Catholica deviantes conſiſtit, per ſollicitas & continuas Fratrum dicti Ordinis in eadem Vicaria exiſtentium, prædicationes & inductiones quinquaginta millia perſonarum infidelium, vel circiter, Evangelium veritatis amplectentes, ad orthodoxæ fidei ſinceritatem unanimiter, eis gratia affluente divina, converſa fore noſcuntur. Quorum quidem ſic converſorum curæ & perſeverationis in fide Catholica onus Vicario pro tempore exiſtenti, & Fratribus dictæ Vicariæ dumtaxat incumbit. Et cum, ſicut eadem petitio ſubjungebat, inter eoſdem Fratres ipſius Vicariæ nonnulli inſtabiles repeniantur, qui poſtquam pro fidei prædictæ augmentatione inſudarunt, ſeu in dicta Vicaria ſunt Altiſſimo aliqualiter famulati, ab inceptis tantæ bonitatis operibus deviantes, litteris, vel licentiis importune vel alio modo hactenus a Superioribus procuratis, receſſerunt, & adhuc aliqui recedere conantur, ipſius Vicarii Boſnæ licentia minime requiſita, vel obtenta, in non modicum ipſius fidei detrimentum, & deſolationem & ſuppreſſionem fidelium: Et quod plerumque contingat Fratres ipſius Vicariæ per alias Provincias ipſius Ordinis pro eleemoſynis petendis, vel aliis neceſſitatibus imminentibus per ipſum Vicarium, vel ejus Locumtenentem deſtinari; ipſique Fratres ſic deſtinati ſæpius ad hoſpitia Prælatorum, & ſecularium perſonarum divertere compelluntur. Quare pro parte dicti Bartholomæi Vicarii nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper his de opportunis remediis providere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque, prout noſtri intereſt, ex debito paſtoralis officii ſuper

per his, quantum cum Deo poſſumus, ſalubriter providere volentes, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, perpetuo & irrefragabiliter ſtatuimus, volumus, & ordinamus, quod nullus Fratrum dicti Ordinis pro eadem Vicaria debite receptus, & in poſterum recipiendus, cujuſcumque conditionis, vel dignitatis fuerit, abſque ſpeciali Vicarii dictæ Vicariæ pro tempore exiſtentis, vel ejus locumtenentis, in ſcriptis obtenta licentia, ſub apoſtaſiæ ac excommunicationis pœnis, quas contrafacientes incurrere volumus ipſo facto, & a quibus, præterquam in mortis articulo, a nullo quam a Romano Pontifice, vel dicto Vicario pro tempore exiſtente, poſt Generalem Miniſtrum ipſius Ordinis, abſolvi valeat, quacumque occaſione, vel cauſa, vel quovis quæſito colore, etiam vigore cujuſcumque licentiæ impetrandæ a quocumque Superiore, ab eadem Vicaria & partibus illis recedere, vel abſentare ſe, quoquo modo præſumat: & nihilominus eidem Vicario, ſuiſque ſucceſſoribus & Fratribus dictæ Vicariæ, quotieſcumque ipſos, ſeu aliquem ex eis ad alienas partes pro eleemoſynis petendis, ſeu aliis rationabilibus de cauſis deſtinari contigerit, ut ipſi, & quilibet eorum hoſpitia Prælatorum, & ſecularium perſonarum, alias tamen honeſta intrare, ibique pernoctare poſſint, & permanere ſemel & pluries, prout fuerit opportunum, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, licentiam elargimur: conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis & conſuetudinibus dicti Ordinis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nec volumus, ut hoc privilegium, ſeu alia quæcumque privilegia ipſi Vicariæ per nos, & prædeceſſores noſtros conceſſa, poſſint in aliquo revocari, niſi de præſentibus ipſorum toto tenore, ac de verbo ad verbum in eiſdem litteris foret mentio ſpecialis. Nulli ergo &c.

Nullus Frater poteſt a Boſnæ Vicaria recedere ſine illius Vicarii facultate.

Concluſio.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Nonis Martii anno XIII.

LIV.

Ut Fratres Minores Ducatus Aquitaniæ recipiant duas domos in eodem. Ibid. fol. 60.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. SAcræ religionis, ſub qua dilecti filii Petrus de Villanova, & nonnulli alii Fratres Ducatus Aquitaniæ, Ordinis Fratrum Minorum profeſſores, devotum & ſedulum exhibent Altiſſimo famulatum, promeretur honeſtas, ut votis ipſorum, illis præſertim, quæ divini cultus augmentum, & prædicti Ordinis propagationem concernunt, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Sane petitio pro parte Petri & Fratrum prædictorum nobis nuper exhibita continebat, quod ipſi attendentes profeſſionem & votum, quibus ſe Domino voluntarie obligarunt, de obſervanda ſpiritualiter Regula beati Franciſci Confeſſoris eximii, quæ in pleriſque partibus non ſervatur, ut expedit, deſiderant ex intimis deſideriis cordis, ſub obedientia, & voto jam præmiſſis, in aliquibus locis aptis & convenientibus, & præcipue in dicto Ducatu unam vel duas domos ejuſdem Ordinis conſtructas recipere, vel de novo conſtruere & ædificare, ut in illa, ſeu illis, tam ipſi, quam alii, qui a Domino fuerint inſpirati, Regulam ipſam, prout a præfato Confeſſore ordinata cenſetur, & per nonnullos Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros approbata & declarata exiſtit, obſervare valeant, & ſecundum ipſam vivere, & Altiſſimo perpetuo famulari. Quare pro parte dictorum Petri & Fratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ipſis unam, vel duas domos con-

conſtructas, in dicto Ducatu conſiſtentes, dilecti filii Miniſtri Generalis dicti Ordinis accedente conſenſu, recipiendi, alioquin unam vel duas domos eis aptas, & convenientes in locis ad id congruis & honeſtis, cum Eccleſiis, cœmeteriis, campanilibus, campanis, domibus, & aliis neceſſariis officinis, pro uſu & habitatione Fratrum prædictorum conſtruendi, & perpetuo retinendi, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur, qui divini cultus augmentum, & dicti Ordinis propagationem intenſis deſideriis affectamus, ac ipſorum Petri, & Fratrum pium propoſitum plurimum in Domino commendamus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædictis Petro, & Fratribus, ut duas domos dicti Ordinis conſtructas in Ducatu prædicto conſiſtentes, ſi eis per præfatum Miniſtrum concedantur: alioquin eis unum, vel duo loca in eodem Ducatu, in locis tamen congruis & honeſtis, ubicumque recipere, & in eis unam, vel duas domos, cum Eccleſiis, cœmeteriis, campanilibus, campanis, domibus, & aliis neceſſariis officinis de novo conſtruere, ac illa pro uſu & habitatione hujuſmodi Fratrum, qui dictam Regulam ſpiritualiter, prout a præfato Confeſſore ordinata, &, ut præmittitur, approbata & declarata exiſtit, obſervare intendunt, perpetuo retinere; juribus tamen &c. ſalvis: fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente &c. mentionem, & aliis conſtitutionibus &c. quibuſcumque, libere & licite valeant, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, de ſpeciali gratia, tenore præſentium, licentiam elargimur. Eiſdem Petro & Fratribus nihilominus de uberiori dono gratiæ concedentes, quod ipſi, & alii Fratres dicti Ordinis, qui in dictis domibus pro tempore morabuntur, omnibus privilegiis, indulgentiis, libertatibus, immunitatibus, & litteris Apoſtolicis gaudeant & utantur, quibus alii Fratres dicti Ordinis in aliis domibus dicti Ordinis commorantes gaudent, ſeu quomodolibet potiuntur. Et inſuper Petro & Guardianis, ſeu Fratribus præſidentibus in dictis domibus, ut præmittitur, recipiendis, qui pro tempore fuerint, quoſcumque Fratres dicti Ordinis illarum partium, qui damnatæ memoriæ Roberto olim Baſilicæ duodecim Apoſtolorum &c. publice & notorie adhæſerunt &c. plenam & liberam concedimus facultatem &c. Forma autem dictæ regulæ talis eſt; videlicet: *Ego &c.* Nulli &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum XIII. Kal. Maii anno XIII.

LV.

Permittitur eis confeſſiones ſecularium ſibi confiteri volentium, audire, dummodo præſentati fuerint Ordinariis; & mendicare abſque litteris commendatoriis. Ibidem fol. 134.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Cuſtodibus, ac Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Auſtriæ, ſecundum morem ejuſdem Ordinis.

Vide Regeſt. Tomi 7. Conſtit. 179. Clem. VII.

Locorum Ordinarii FF. audiendi Confeſſiones licentiam concedere negligunt.

§. I. AD fructus uberes, quos ſacer Ordo veſter &c. præſidio foveamus. Sane ad noſtrum nuper fide dignis relatibus pervenit auditum, quod licet Fratribus dicti Ordinis, juxta formam conſtitutionis fel. rec. Clementis Papæ V. prædeceſſoris noſtri, in Concilio Viennen. ſuper hoc editæ, quæ incipit: *Dudum provida deliberatione* ſit indultum, quod ſi hujuſmodi Fratribus ad hoc idoneis, per eorum Superiores locorum Ordinariis præſentatis, pro confeſſionibus infra civitates & diœceſes ipſorum Ordinariorum audiendis, iidem Ordinarii, poſtquam ſuper hoc humiliter fuerint requiſiti, petitam licentiam faciendi præmiſſa exhibere, eiſque ad præmiſ-

miſſa licentiam concedere neglexerint, & recuſaverint, ex tunc Fratres ipſi ſic præſentati libere & licite confeſſiones ſibi confiteri volentium audire, & ipſorum confeſſionibus ſic auditis, eis pro commiſſis abſolutionis beneficium impendere, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine valeant, ac injungere pœnitentias ſalutares. Quidam tamen temere ſentientes, & ad ſobrietatem ſapere neſcientes, imprudenter præſumunt aſſerere, ipſos Fratres, quantumcumque per prædictos eorum Superiores Ordinariis hujuſmodi, juxta formam conſtitutionis memoratæ fuerint præſentati, abſque Ordinariorum eorumdem ſuper hoc litteris teſtimonialibus, ſeu commendatoriis, præmiſſa facere non poſſe, neque ipſos Fratres ſic præſentatos infra civitates & diœceſes prædictas, abſque hujuſmodi litteris confeſſiones ſibi confiteri volentium audire, & alia juxta dicti indulti formam, exequi permittunt. Noſque attendentes, quod ſi ipſis Fratribus ſic præſentatis exequendi præmiſſa abſque hujuſmodi litteris non adeſſet facultas, fruſtratoria quoad hoc videretur conſtitutio antedicta. Nonnulli etiam ex hujuſmodi Ordinariis & Eccleſiarum Prælatis, contra Inſtituta regularia dicti Ordinis per Sedem prædictam approbata, frivolis opinionibus aſſerunt, atque prætendunt, quod vobis & aliis Fratribus dicti Ordinis, quibus tamen ex Regula incerta mendicitas victum tribuere ſolet, non liceat per civitates & loca a ſubditis Ordinariorum hujuſmodi, & aliis Chriſtifidelibus eleemoſynas, vel alia caritatis ſubſidia pro vitæ ſuſtentatione petere, niſi Ordinariorum hujuſmodi licentia, ac litteris teſtimonialibus, ſeu commendatoriis prius petitis, pariter & obtentis.

Alii abſque licentia hujuſmodi eiſdem Confeſſiones audire non permittunt.

Aliorũ alia falſæ opiniones.

§. II. Nos igitur aſſertiones tam temerarias penitus confutare volentes, prædictique prædeceſſoris in hac parte veſtigiis inhærendo, univerſis & ſingulis locorum Ordinariis, aliiſque Eccleſiarum Prælatis & Rectoribus, ad quos præſentes litteræ pervenerint, per Apoſtolica ſcripta, & ſub excommunicationis pœna, quam contra ſentientes incurrere volumus ipſo facto, diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus Ordinarii ...... videlicet hujuſmodi Fratres ad hoc ſufficientes & idoneos, qui per eorum Superiores pro hujuſmodi confeſſionibus audiendis electi, & ipſis Ordinariis nominatim & in ſcriptis præſentati fuerint, abſque hujuſmodi litteris teſtimonialibus, ſeu commendatoriis libere, cujuſvis impedimenti ſublato obſtaculo, quorumcumque ipſis Fratribus confiteri volentium infra hujuſmodi civitates & diœceſes, quocumque loco & tempore, juxta formam conſtitutionis antedictæ, confeſſiones audire, & ipſorum confeſſionibus ſic auditis, eis pro commiſſis abſolutionis beneficium impendere, & pœnitentias &c. libere permittant: necnon licentiam concedere non poſtponant.

Quæ a Pontifice confutantur.

§. III. Prælati vero & Rectores ſupradicti, quotieſcumque per vos, vel aliquos, ſeu aliquem veſtrum locis, & temporibus congruis, conjunctim, vel diviſim ſuper hoc fuerint requiſiti, præmiſſa omnia & ſingula ſubditis ſuis fideliter publicare, ſeu publicari facere procurent, eaque faciant inviolabiliter obſervari. Diſtrictius inhibentes eiſdem Ordinariis & Prælatis ſub pœna antedicta, ne per ipſorum litteras, vel alium quemcumque modum, directe vel indirecte, publice vel occulte, quovis quæſito colore, vos, vel aliquem veſtrum impediant, quominus a prædictis ſubditis, omni loco & tempore, hujuſmodi eleemoſynas, & caritatis ſubſidia pro vitæ ſuſtentatione petere & recipere valeatis. Volumus inſuper & auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, quod præſentatio ſemel facta Ordinariis & Prælatis antedictis de hujuſmodi Fratribus ſuper confeſſionibus per eos, ut præmittitur, audiendis, quamdiu in civitatibus & diœceſibus, ad quas præſentati fuerint, perſeveraverint, ſufficiat. De qua præſentatione ſi alicui in dubium verte-

Inhibitio Prælatis facta.

tur, ſufficiat fidem facere per teſtimoniales litteras Miniſtri, aut Cuſtodis pro tempore, ubi Fratres ſic præſentati moram trahunt; ſuper quo ipſorum Miniſtri & Cuſtodum conſcientias oneramus, Apoſtolicis, ac provincialibus & ſynodalibus conſtitutionibus, & aliis contrariis non obſtantibus. Decernentes ex tunc irritum &c. contigerit attentari.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum x. Kal. Junii anno XIII.

LVI.

Ut permittat ædificari in ſua diœceſi Monaſterium Clariſſarum, & conſecret Eccleſiam. Ex copia authentica.

Venerabili fratri Andreæ Epiſcopo Agien.

§. I. Sinceræ devotionis affectus, quem dilectæ in Chriſto filiæ nobiles mulieres Conſtantia relicta quondam Petri Zancii vidua de Venetia, & Maria ejus nata, Domicellæ, Caſtellan. diœceſis, ad nos, & Romanam gerunt Eccleſiam, promeretur, ut votis earum, illis præſertim, quæ animarum ſalutem, & divini cultus augmentum, ac Religionis propagationem reſpicere dignoſcuntur, favorabiliter annuamus.

§. II. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte ipſarum Conſtantiæ, & Mariæ petitio continebat, dudum ipſæ de propria ſalute cogitantes, ac cupientes terrena in cœleſtia, et tranſitoria in æterna felici commercio commutare, pro ipſarum & parentum ſuorum animarum ſalute, de bonis eis a Deo collatis quoddam Monaſterium cum Eccleſia, ſive oratorio in honorem, & ſub vocabulo beatæ Mariæ Virginis, in burgo Caneæ, in inſula Creten. in tua diœceſi, ad id etiam tuo accedente conſenſu, conſtrui, & ædificari facere inceperint, & utrumque, juxta virium ſuarum facultates, dotare proponant, pro parte Conſtantiæ & Mariæ prædictarum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eis, quod dictam Eccleſiam per aliquem Catholicum Antiſtitem, gratiam & communionem Apoſtolicæ Sedis habentem, ad laudem Dei, ac in honorem, & ſub vocabulo beatæ Claræ, cum ad ipſam Sanctam gerant ſingularem devotionis affectum, & in dicta inſula aliquod Monaſterium hujuſmodi Sanctæ non exiſtat, facere conſtrui valeant, hujuſmodique Antiſtiti, poſtquam dicta Eccleſia taliter per ipſum conſecrata fuerit, dictis Conſtantiæ & Mariæ, ac aliis quibuſcumque honeſtis matronis in hujuſmodi Monaſterio morari, & Domino inibi perpetuo famulari volentibus, habitum regularem, per Moniales Ordinis ſanctæ Claræ geſtari conſuetum tradendi, & poſtquam hujuſmodi habitus prædictis Conſtantiæ & Mariæ per eumdem Antiſtitem traditus fuerit, eamdem Mariam in Abbatiſſam, ac Monaſterio, poſtquam conſecratum fuerit, præficiendi, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur ipſarum Conſtantiæ & Mariæ pium propoſitum in hac parte plurimum in Domino commendantes, ac hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ, de qua in his & aliis in Domino ſpecialem fiduciam obtinemus, per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus, poſtquam Monaſterium & Eccleſia hujuſmodi ſufficienter dotata fuerint, eamdem Eccleſiam ad laudem Dei, ac in honorem dictæ ſanctæ Claræ conſecrare, & poſtquam taliter per te conſecrata fuerit, dictis Conſtantiæ et Mariæ, ac quibuſcumque aliis honeſtis matronis hujuſmodi Monaſterium intrare volentibus, habitum regularem dicti Ordinis ſanctæ Claræ tradere et aſſignare, auctoritate noſtra procures, præficiendo dictam Mariam eidem Monaſterio, auctoritate prædicta, in Abbatiſſam, ac curam et adminiſtrationem

nem ejuſdem Monaſterii eidem in ſpiritualibus et temporalibus committendo: jure tamen parochialis Eccleſiæ &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum III. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri, anno XIII.

LVII.

Uniuntur Monaſterio de Deneye tres Eccleſiæ parochiales. Reg. Vat. ex lib. 5. diverſorum annorum, fol. 213.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. SAcræ Religionis, ſub qua dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa, & Conventus Monaſterii de Deneye, Ordinis ſanctæ Claræ, Elien. diœceſis, devotum & ſedulum &c. annuamus. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte ipſarum Abbatiſſæ, & Conventus petitio continebat, quod facultates dicti Monaſterii adeo ſint tenues & exiles, quod ipſa Abbatiſſa & Conventus exinde ſuſtentari, & onera eis incumbentia ſupportare, congrue non poſſint. Quare pro parte ipſarum Abbatiſſæ & Conventus fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut in relevatione onerum præfatorum, parochiales Eccleſias ſancti Andreæ de Niſton,& ſanctæ Pontaniæ Virginis de Elieſſe, cum ſancti Jacobi de Didenham Elien. prædictæ & Lincolnien. diœceſis. Quæ quidem parochiales Eccleſiæ de jurepatronatus Abbatiſſæ, & Conventus, ac Monaſterii hujuſmodi exiſtunt, & quarum nonaginta, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis eidem Monaſterio, cujus ducentarum marcharum ſterlingarum fructus,reditus, & proventus ſecundum &c. non excedunt, perpetuo incorporare, annectere, & unire, de ſpeciali gratia dignaremur. *Vide Conſtit. 54. hujus Pontif.*

§. II. Nos igitur præfatæ Abbatiſſæ & Conventui, ut eo quietius Domino famulari valeant, volentes de aliquo ſubventionis ſubſidio providere, ac hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Eccleſias præfatas cum eiſdem juribus & pertinentiis ſuis Monaſterio præfato, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, perpetuo unimus, incorporamus & annectimus: ita quod cedentibus, vel decedentibus dilectis filiis Rectoribus dictarum Eccleſiarum, qui nunc ſunt, vel Eccleſias ipſas alias quomodolibet dimittentibus, liceat præfatis Abbatiſſæ & Conventui per ſe, vel alium, ſeu alios corporalem poſſeſſionem Eccleſiarum, juriumque, & pertinentiarum præfatorum, auctoritate propria, libere apprehendere, & perpetuo licite retinere in uſus earum, & dicti Monaſterii, omneſque fructus, reditus, & proventus hujuſmodi earumdem Eccleſiarum in earum & dicti Monaſterii utilitatem, necnon relevamen eorumdem onerum, pro tempore convertere; Diœceſanorum locorum, & aliorum quorumcumque licentia ſuper hoc minime requiſita. Ita tamen quod quamlibet ipſarum Eccleſiarum regi, & curam animarum dilectorum filiorum parochianorum cujuslibet ipſarum Eccleſiarum exerceri per ſingulos idoneos Presbyteros ad nutum Abbatiſſæ prædicti Monaſterii exiſtentis pro tempore, de conſenſu dictorum Diœceſanorum, ſive Ordinariorum locorum ponendos, & removendos facere, ipſaque Abbatiſſa exiſtens pro tempore, necnon Conventus epiſcopalia jura ſolvere, & alia eiſdem Eccleſiis incumbentia onera conſueta teneantur in omnibus ſupportare. Volumus autem, quod in eiſdem Eccleſiis &c. debeat exerceri: non obſtan. &c. quibuſcumque. Aut ſi aliqui &c. generari: & quibuslibet privilegiis &c. mentio ſpecialis. Nos enim ex tunc irritum &c. attentari. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum VI. Idus Novembris, anno XIII.

LVIII.

Ne habeatur ingreſſus liber a domo ſeculari ad Eccleſiam Clariſſarum Londonien. Ibidem fol. 26.

Dilecto filio Abbati Monaſterii Weſtmonaſterii, Londonien. diœceſis.

§. I. JUſtis & honeſtis ſupplicum votis libenter annuimus, illaque favoribus proſequimur opportunis. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Monialium Monaſterii ſiti prope montem Turris Londonien. Ordinis Sororum Minorum incluſarum petitio continebat, quod quondam claræ memoriæ Thomas Comes Blonteſeriæ, ratione cujuſdam domus ſitæ prope Eccleſiam dicti Monaſterii, de conſenſu Abbatiſſæ ejuſdem Monaſterii, quæ tunc erat, ac licentia Sedis Apoſtolicæ, ut creditur, interveniente, quoddam oſtium, per quod de domo ſua prædictam Eccleſiam intrare poſſet, fieri fecit, & ordinavit.

§. II. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, domus prædicta poſt obitum dicti Comitis ad manus cujuſdam Dominæ temporalis partium illarum pervenerit, ipſaque Domina per oſtium hujuſmodi &c. prohibemus eidem, ne hoc introitu de cetero uti præſumat &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, xv. Kal. Decembris, anno xiv.

LIX.

Conceditur Sororibus Monaſterii ſancti Pauli Januæ, ut recipiant Novitias, etiam ultra numerum præſcriptum eidem Monaſterio, in quacumque ætate conſtitutas. Ex lib. 1. anni 14. fol. 58.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. EXigit honeſtas ſacræ Religionis, ſub qua dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa & Conventus Monaſterii ſancti Pauli Januen. Ordinis ſanctæ Claræ, ſub Regula & obſervantia Sororum Minoriſſarum devotum & ſedulum exhibent Domino famulatum, ut votis earum, illis præſertim, per quæ ipſarum quieti, & commoditatibus conſulitur, favorabiliter annuamus.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte ipſarum Abbatiſſæ & Conventus petitio continebat, quod olim auctoritate Apoſtolica, in dicto Monaſterio ſtatutum extitit, & etiam ordinatum, quod nulla de cetero in Monialem dicti Monaſterii recipi poſſet, niſi in vigeſimo ſuæ ætatis anno exiſteret conſtituta: & nihilominus quinquaginta Monialium numerus, & non ultra in eodem Monaſterio extitit, auctoritate Apoſtolica, conſtitutus.

§. III. Verum, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dictarum Abbatiſſæ & Conventus petitio continebat, hujuſmodi divinus cultus ex eo in dicto Monaſterio minuitur, quod illæ, quæ in hujuſmodi ætate viginti annorum ſunt conſtitutæ, in Moniales dicti Monaſterii pro tempore recipiuntur, non ita dociles, & ad officium divinum addiſcendum aptæ exiſtunt, ſicut eſſent, ſi forent in minori ætate conſtitutæ. Quare pro parte ipſarum Abbatiſſæ & Conventus nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut fratri Antonio Romano Viſitatori dicti Monaſterii, & ſucceſſori ſuo Viſitatori ejuſdem Monaſterii pro tempore exiſtenti, recipiendi, cum conſenſu tamen Abbatiſſæ, quæ pro tempore fuerit, & earumdem Conventus, quaſcumque puellas, in quavis ætate conſtitutas, etiam ultra hujuſmodi quinquagenarium numerum in Moniales dicti Mo-

Monaſterii, & eis regularem habitum, juxta conſuetudinem Monaſterii præfati, exhibendi, eaſque ad regularem profeſſionem admittendi. Et nihilominus Abbatiſſæ & Conventui præfatis, de licentia & conſenſu Viſitatoris ejuſdem, quaſcumque, ſeu quoſcumque Procuratores, vel Procuratrices, aut Oeconomos, vel Oeconomas, qui, vel quæ terras, poſſeſſiones, & bona immobilia ejuſdem Monaſterii miniſtrent, deputandi, eoſque, & eas inter clauſuram, vel ſepta Monaſterii præfati admittendi, & eorum corpora in cœmeterio, Eccleſia, ſeu clauſura ejuſdem Monaſterii, ſi Procuratores, vel Procuratrices hujuſmodi, quando tranſibunt ab hac luce, ſepeliri ibidem voluerint, ſepeliri faciendi, ac duos Ordinis Fratrum Minorum Profeſſores, qui eidem Abbatiſſæ & Conventui, & aliis ad ipſum Monaſterium confluentibus, Miſſam & alia divina Officia poſſint & valeant celebrare, recipiendi & aſſumendi licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. IV. Nos itaque &c. hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Antonio Romano & ſucceſſori ſuo prædicto, cum conſenſu tamen Abbatiſſæ & Conventus dicti Monaſterii, recipiendi quaſcumque puellas, vel mulieres puberes, vel impuberes, & in quavis ætate conſtitutas, in Moniales, vel Novitias dicti Monaſterii, etiam ultra præfatum numerum, dummodo ex receptione hujuſmodi ipſum Monaſterium non gravetur, eiſque præfatum regularem habitum exhibendi, & illas ſimul, vel ſeparatim ad profeſſionem hujuſmodi admittendi, ac Abbatiſſæ & Conventui præfatis de dicti Viſitatoris voluntate & conſenſu, quaſcumque perſonas utriuſque ſexus uſque ad numerum &c. & ad procurandum bona hujuſmodi dicti Monaſterii, & perſonas eaſdem juxta ſepta, vel clauſuras hujuſmodi admittendi, eorumque corpora, cum deceſſerint, jure tamen matricis, vel parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius alias in omnibus ſemper ſalvo, in cœmeterio, Eccleſia, ſeu clauſura dicti Monaſterii ſepeliri faciendi: ac duos Fratres dicti Ordinis Minorum Profeſſores, qui eiſdem Abbatiſſæ & Conventui, & aliis in dicto Monaſterio degentibus, ac ad illud confluentibus, Miſſam, & alia divina Officia poſſint celebrare, aſſumendi, retinendi, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, concedimus poteſtatem &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Idibus Decembris anno XIV.

L X.

Moniales Monaſterii ſanctæ Claræ Saonen. ſubjiciuntur Generalis, & Provincialis Miniſtrorum regimini. Ibidem fol. 56.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Licet Apoſtolicæ Sedis munificentia liberalis, de ſuæ largitatis abundantia, quædam interdum aliquibus perſonis, certis ex cauſis inducta gratioſe concedat; ea tamen, ſi decurſu temporum conſpexerit in plurimorum damnum, vel ſcandalum converti, non immerito ſtudet, ut futuris obvietur damnis & ſcandalis, matura deliberatione præhabita, revocare. *Sedes Apoſtolica aliquando olim ſancita revocat.*

§. II. Dudum ſiquidem pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Claræ Saonen. Ordinis ejuſdem Sanctæ, nobis expoſito, quod licet hactenus Monaſterium ipſum multa honeſtate & obſervantia regulari rectum foret, ac etiam gubernatum, & propterea populus ipſe civitatis Saonen. ad Monaſterium ipſum magnam haberet devotionem; tamen a nonnullo tempore citra nonnullas diviſiones, & partia-

lita-

Antiqua Monaſterii diſciplina demiſſa.

litates dilectorum filiorum Miniſtri Provincialis, & Fratrum Ordinis Minorum Provinciæ Januen. ſecundum morem ejuſdem Ordinis Fratrum Minorum, quibus dictnm Monaſterium ſubeſſe dignoſcebatur, ac etiam propter diviſionem Monialium, necnon propter diſſipationem bonorum, poſſeſſionum, ac etiam mutationem Abbatiſſæ dicti Monaſterii, quam Miniſter & Fratres prædicti pro eorum libitu voluntatis a regimine, & adminiſtratione ipſius Monaſterii amovere, ac ejus loco aliam, quam volebant, deputare conſueverant, Monaſterium præfatum ad debilem ſtatum erat redactum: ac etiam quamplures rumores, rixæ, rancores, & inimicitiæ inter Miniſtrum & Fratres ex parte una, necnon Abbatiſſam & Conventum præfatos ex parte altera fuerunt exorta, & in futurum, niſi ſuper hæc de opportuno remedio provideretur, majores formidabantur veriſimiliter exoriri, in grave damnum Monaſterii, & populi ſcandalum, eorum præſertim, qui in dicto Monaſterio ſuas habebant filias, ſorores, vel conſanguineas, ac etiam infamiam Miniſtri & Fratrum, necnon Abbatiſſæ & Conventus præfatorum. Et nobis pro parte ipſarum Abbatiſſæ & Conventus, ac etiam dilectorum filiorum communis ejuſdem civitatis fuit humiliter ſupplicatum, ut ad ſcandalum, rixas, rancores, rumores, & inimicitias hujuſmodi jam exortas, & ad obviandum, ne inter Abbatiſſam & Conventum, Miniſtrum & Fratres prædictos, majores orirentur in futurum, eaſdem Abbatiſſam & Conventum & Monaſterium ab omni juriſdictione, dominio & poteſtate, ac etiam viſitatione Miniſtri Provinciæ pro tempore exiſtentis, ac Fratrum prædictorum perpetuo eximere, ipſaſque ſub protectione beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, & Sedis Apoſtolicæ ſuſcipere, ac ſtatuere & ordinare, quod nullus de cetero, cujuſcumque ſtatus, ordinis, ſexus, vel conditionis foret, ſub excommunicationis pœna, Monaſterium ipſum ingredi, ac Abbatiſſam pro tempore exiſtentem, & Moniales ipſius Monaſterii, ſine licentia loci Ordinarii, perſonis a jure permiſſis dumtaxat exceptis, poſſet quomodolibet viſitare: ſed viſitationem hujuſmodi, ac etiam correctionem & reformationem Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii prædictorum loci Ordinario pro tempore exiſtentium, reſervare dignaremur.

A juriſdictione Fratrum Moniales eximuntur.

§. III. Nos igitur eaſdem Abbatiſſam & Conventum ac Monaſterium ab omni juriſdictione, dominio, poteſtate & viſitatione Miniſtri & Fratrum præfatorum auctoritate Apoſtolica per alias noſtras litteras totaliter eximimus, & perpetuo liberavimus, ipſaſque Abbatiſſam & Conventum ac Monarium ſub beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, & Sedis præfatorum protectione ſuſcepimus, ac ſtatuimus & ordinavimus, ut de cetero nullus, cujuſcumque ſtatus, ordinis, ſexus, vel conditionis exiſteret, ſub excommunicationis pœna, quam ipſo facto incurreret, dictum Monaſterium ingredi, ac Abbatiſſam pro tempore exiſtentem, & Moniales ipſius Monaſterii ſine licentia loci Ordinarii, perſonis tamen a jure permiſſis dumtaxat exceptis, poſſet quomodolibet viſitare, ac hujuſmodi viſitationem, correctionem & reformationem eorumdem Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii eidem Ordinario per eaſdem litteras perpetuo reſervavimus, prout in dictis litteris plenius continetur.

Sic exemptæ habitum Clariſſarum dimittunt, Regulamque nō ſervant.

IV. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Henrici Miniſtri Generalis dicti Ordinis Fratrum Minorum petitio continebat, poſt liberationem, exemptionem, ſuſceptionem, ſtatum, ordinationem, ac reſervationem prædicta, Abbatiſſa & Conventus præfatæ regularem habitum per eas, & alias perſonas dicti Ordinis ſanctæ Claræ geſtari conſuetum, dimiſerint, ſeu alias mutaverint, ac regulari obſervantia, & diſciplina præfati Ordinis ſanctæ Claræ prætermiſſis, juxta Regulam & obſervantiam alterius Re-

Religionis degerint, ut de præſenti degere dignoſcuntur, non ſine maximo ſcandalo, & dedecore aliarum perſonarum, Fratrum Minorum, & ſanctæ Claræ Ordinum præfatorum; pro parte dicti Miniſtri Generalis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut exemptionem, liberationem, ordinationem, ſuſceptionem, & ſtatutum prædicta revocare, & alias in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. V. Nos igitur attendentes quod omnes & ſingulæ perſonæ præfati Ordinis ſanctæ Claræ, ſub cura, & ſecundum Inſtituta Fratrum dicti Ordinis Minorum, vivere conſueverunt, ac dicti Ordinis ſanctæ Claræ Monaſterium, & loca etiam ex indultis & privilegiis Apoſtolicis eidem Ordini Fratrum Minorum ſubeſſe debent, ex præmiſſis, & certis aliis de cauſis noſtrum ad hoc inducentibus animum, liberationem, exemptionem, ordinationem, & ſtatutum præfata, ac omnia alia, & ſingula in præfatis litteris contenta, & quæcumque inde ſecuta, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, revocamus, caſſamus, irritamus & annullamus, & cenſemus nullius exiſtere roboris, vel momenti: & nihilominus volumus, ſtatuimus, & etiam ordinamus, quod Abbatiſſa pro tempore exiſtens, & Moniales Monaſterii præfati, habitum per Moniales dicti Ordinis ſanctæ Claræ deferri conſuetum deferant, & ſub moribus, Regula, & obſervantia dicti Ordinis ſanctæ Claræ vivant, ac Generali, & Provinciali Provinciæ Januen. prædictæ, juxta morem dicti Ordinis Fratrum Minorum, Miniſtris pro tempore exiſtentibus, ſi & prout ante exemptionem, liberationem, ſuſceptionem, ſtatutum, reſervationem, & ordinationem prædicta ſubeſſe conſueverant, & ſicut Monaſterium, & aliæ perſonæ dicti Ordinis ſanctæ Claræ ſubſunt, obedire, & ſubeſſe, ſub excommunicationis pœna, quam ſi contra fecerint, incurrant ipſo facto, debeant & teneantur, liberatione, ſtatuto, exemptione, ſuſceptione, ordinatione, & reſervatione, ac litteris prædictis, & conſtitutionibus Apoſtolicis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Et inſuper ex nunc irritum decernimus & inane, quidquid contra revocationem, caſſationem, & annullationem, ac ultimum ſtatutum, & ordinationem hujuſmodi a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ revocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, voluntatis, ſtatuti, ordinationis, & conſtitutionis infringere &c. *Iterum Ordini ſubjiciuntur.*

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Idibus Decembris, anno XIV.

LXI.

Moniales Monaſterii ſanctæ Mariæ Nonen. ſubmittuntur gubernationi Miniſtri Provinciæ Dalmatiæ, & eximuntur a poteſtate Vicarii Boſnæ. Ibidem fol. 38.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Etſi forſan prima facie, cum quæ per Romanum Pontificem noviter ſunt edita, retractantur, vel in effectum alium commutantur, cum ſint rara, minus recte conſiderantibus a perſeverantia ſolita appareant aliena; tamen illis, qui ſolide veritatem intuentur, talis apparentia parum efficit, & intemerata veritas in eorum mentibus clarius eluceſcit.

§. II. Dudum ſiquidem, videlicet, V. Idus Decembris, Pontificatus noſtri anno XIII. pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Claræ Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Mariæ Nonen. Ordinis ſanctæ Claræ, expoſito quod ipſæ, quæ dum earum peccata confiteri cupiebant, multoties idoneo ca-

carebant Confeſſore, de bonis ab eiſdem Abbatiſſa & Conventu pia largitione fidelium acquiſitis, & etiam acquirendis, intra mœnia Civitatis Nonen. unam domum cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis, pro uno Guardiano, & aliquibus Fratribus Ordinis Minorum in dicta domo pro tempore moraturis, conſtruere, & ædificare proponebant, ut dictis Fratribus, cum eiſdem Abbatiſſæ & Conventui expediret, poſſent ipſæ Abbatiſſa & Conventus peccata ipſarum habilius, & magis congrue confiteri.

§. III. Nos ad ipſarum Abbatiſſæ & Conventus inſtantiam, eiſdem Abbatiſſæ & Conventui in Civitate prædicta, in loco tamen ad hoc congruo & honeſto, domum hujuſmodi cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, dormitorio, refectorio, & aliis hujuſmodi officinis, pro Guardiano, & aliquibus Fratribus prædictis, ibidem Altiſſimo ſervituris, conſtruendi & ædificandi, pro uſu & habitatione hujuſmodi recipi faciendi: ſel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. Et in omnibus tenerentur obedire Vicario Vicariæ Boſnen. dicti Ordinis Minorum, ſecundum inſtitutionem Ordinis antedicti, prout in eiſdem litteris plenius continetur.

§. IV. Verum, ſicut exhibita nobis nuper pro parte Henrici Generalis Miniſtri dicti Ordinis Minorum petitio continebat, Monaſterium & domus hujuſmodi a prædicta Vicaria non parum diſtant, & propterea magis expediens, & conveniens eidem Henrico videtur, quod Monaſterium & domus hujuſmodi Provinciali Provinciæ Dalmatiæ, ſecundum morem dicti Ordinis Minorum, qui pro tempore fuerint, ſubſint, & ſubeſſe debeant. Quare pro parte ejuſdem Henrici Miniſtri Generalis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Monaſterium & domum hujuſmodi, necnon perſonas in illis morantes, & pro tempore moraturas, a juriſdictione & proprietate dicti Vicarii ſegregare, & ipſum Monaſterium, domum, & perſonas prædictas Miniſtro Provinciali dictæ Provinciæ ſubmittere, & alias licentiam & indultum prædicta confirmare, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. V. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, licentiam & indultum prædicta rata habentes, & grata, dicta auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia confirmamus & præſentis ſcripti patrocinio communimus: ſupplentes nihilominus omnes defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem.

§. VI. Et inſuper hujuſmodi voluntatem noſtram, quoad ſubmiſſionem Monaſterii & domus hujuſmodi revocamus, caſſamus & irritamus, ac annullamus, nulliuſque eſſe cenſemus roboris, vel momenti. Ac volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod Monaſterium & domus, ac perſonæ hujuſmodi dicto Provinciali Miniſtro Provinciæ Dalmatiæ, qui pro tempore fuerit, ſubſint, & perpetuo, juxta conſuetudines, & ſtatuta dicti Ordinis Minorum, debeant eſſe ſubjecta: ipſæque perſonæ eidem Miniſtro Provinciali, & non Vicario prædicto, in omnibus tamquam earum Superiori obediant, & teneantur obedire; prioribus voluntatibus, & ſubmiſſione, ac ſubjectione, & litteris prædictis, & aliis prædictis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Idibus Decembris, anno XIV.

LXII.

LXII.

Præcipitur ut omnes Fratres Minores & Sorores Ordinis ſanctæ Claræ in perpetuum celebrent feſtum ſancti Antonii de Padua, cum tota octava, ſicut colitur feſtum & octava Aſſumptionis beatiſſimæ Virginis Mariæ. Ibidem fol. 59.

Ad perpetuam rei memoriam.

PIum & honeſtum eſſe cenſemus, ut quos Deus merito ſanctitatis coronat & honorat in cœlis, nos officio venerationis laudari & glorificari faciamus in terris. Hinc eſt, quod nos dilectorum filiorum Henrici Miniſtri Generalis, & Fratrum Ordinis Minorum in hac parte ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ſtatuimus, & etiam ordinamus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, in Eccleſiis, domibus, Monaſteriis, & locis, tam prædicti, quam ſanctæ Claræ, & Minoriſſarum Ordinum ubicumque ſitis, annis ſingulis feſtum ſancti Antonii de Padua, qui dicti Ordinis Minorum profeſſor extitit, cum tota octava, vel per octo dies ipſum feſtum immediate ſequentes, cum illis celebritate & ſolemnitate celebretur, cum quibus feſtum cum octava Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis annis ſingulis in Dei Eccleſia celebratur; diſtrictius inhibentes Miniſtris, Guardianis, & Cuſtodibus, ceteriſque Fratribus Minoribus, necnon Abbatiſſis, Monialibus, & perſonis dictæ ſanctæ Claræ Minoriſſarum Ordinum, in virtute ſanctæ obedientiæ, ut ſtatutum, & ordinationem hujuſmodi ſtudeant inviolabiliter obſervare: ſtatutis & conſuetudinibus dictorum Ordinum, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Et ut Chriſtifideles Miſſis, & aliis divinis Officiis in Eccleſiis, & locis prædictis in feſto, & per totam octavam hujuſmodi dicti ſancti Antonii celebrandis, devotius intereſſe cupiant, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui celebrationi hujuſmodi intererunt, unum annum & quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis miſericorditer relaxamus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Idibus Decembris, anno XIV.

ANNO CHRISTI 1403. BONIFACII IX. ANNO 14.

LXIII.

Explicatur dubium circa quædam privilegia Societati Peregrinantium conceſſa. Ex lib. 2. ann. 15. fol. 84.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. DEcens reputamus & debitum, ut cum de gratiis & ordinationibus Apoſtolicis ambigitur, ſummi Pontificis oraculo declaretur. Dudum ſiquidem dilectis filiis Vicario dilecti filii Miniſtri Generalis, & Fratribus Ordinis Minorum *Societatis Peregrinantium* nuncupatis, ad evangelizandum fidelibus, & infidelibus, ac ſchiſmaticis Catholicæ fidei ſalutaria documenta, per Sedem Apoſtolicam deſtinatis, in Lamburga partium Ruſſiæ commorantibus, quaſdam litteras conceſſimus, quarum tenores ſequuntur per ordinem, & ſunt tales.

§. II. *Bonifacius &c. Dilectis Filiis Vicario, dilecti filii Miniſtri Generalis, & Fratribus Ordinis Minorum, Societatis Peregrinantium nuncupatis, ad evangelizandum fidelibus & infidelibus, ac ſchiſmaticis Catholicæ*

fidei ſalutaria documenta per Sedem Apoſtolicam deſtinatis in Lamburga partium Ruſſiæ commorantibus ſalutem &c. Exultat cor noſtrum in Domino Jeſu Chriſto, ipſique gratias agimus gratiarum omnium largitori, quoties nos ſentire contingit quod duritiæ cordium infidelium, tamquam terræ vaſtæ, & rudæ ſolitudines imbre divinæ gratiæ indigentes, per ſanam doctrinam, & ſalubria documenta divina virtus imbrem compluit gratiæ baptiſmalis, qua ipſorum fidelium animæ a laqueo damnationis erutæ, ſempiternis gaudiis præparantur, & ut laboris tam gratus fructus juxta cor noſtrum ad Dei gloriam invaleſcat, prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum veſtigiis inhærendo, ſumotis præpetiis, quæ zizaniæ ſator ex more ſubinfert, miniſterium Chriſti ſervorum ad hæc operantium, libenter favoribus, & gratiis Apoſtolicis communimus. Dudum ſiquidem cum felicis recordationis Urbanus Papa V. prædeceſſor noſter nonnullos Fratres veſtri Ordinis ad Terras Ruthenorum Walachorum, Tartarorum, Saracenorum, Paganorum, Cretorum, Bulgarorum, & aliorum non credentium nationum Orientis, Aquilonis, & quaslibet alias partes Sedis Apoſtolicæ magiſterio non intendentium, ad illuminandum mentes eorum, exterminandumque falſitates hæreſeos, micantium animos confortandum luce divini ſermonis, & docta celitus rectitudine operis, deſtinaſſet, eis inter cetera proponendi ipſis nationibus verbum Dei, ipſoſque, & converti ex eis ad unitatem fidei cupientes recipiendi, ac baptizandi, & Eccleſiæ ſanctæ filiis aggregandi, confeſſiones etiam omnium fidelium in terris prædictis audiendi, eoſque a peccatis eorum, de quibus confeſſi eſſent, abſolvendi in forma Eccleſiæ conſueta, & injungendi eiſdem pœnitentias ſalutares, conceſſit, auctoritate Apoſtolica liberam poteſtatem. Et deinde cum dicti Vicarius, & Fratres ad partes Ruſſiæ in quibus ob infidelium multitudinem multa meſſis apparuit, & operarii pauci eſſent, ut partes ipſæ, quæ ſe exhibebant divinæ gratiæ aptiores per imbrem celeſtem irrigari, redderentur aptæ colentibus, declinaſſent, eædemque partes tamdem unda ſuperiori irrigari, madefacere, pro magna parte caperent verbum Dei, & in fecundam ſegetem pullularent, pro parte ipſorum Vicarii, & Fratrum dictæ Societatis qui tunc in partibus illis erant, expoſito felicis recordationis Gregorio Papæ XI. ipſius Urbani noſtri mediato ſucceſſori prædeceſſori noſtro, quod licet ipſi, & quilibet eorum in dictis, & nonnullis aliis partibus ſchiſmaticorum, & infidelium baptizandi, & predicta alia Sacramenta Eccleſiaſtica conferendi, & ligandi, & abſolvendi, & nonnulla alia ſpiritualia faciendi haberent a Sede Apoſtolica plenariam facultatem, & ab obedientia S. R. E. miniſtris, cujus vigore nonnullas perſonas utriuſque ſexus Ruſſiæ partium predictarum ad Chatholicam fidem, & ad obedientiam S.R.E. matris, & magiſtræ tantorum fidelium, reductas baptizaverant, eiſque hujuſmodi alia Sacramenta contulerant; quidam tamen Joannes presbyter Uratislavien. in terra Lamburgæ, Halicien. Diœceſis, Sacerdotem catholicum verbis ſe aſſerens ſed factis negans, invidiæ ſtimulis concitatus, ſicut inimicus homo in agro dominico zizaniam ſeminans, ponendo ſchiſmata, & errores inter fideles, & filios dictæ Romanæ Eccleſiæ, & eos a dicta Sede recedere, & ad infidelitatem, ſeu damnabilem ritum ſchiſmaticorum reducere temere, & damnabiliter faciendo, & obviando ne alii infideles, & ſchiſmatici ad fidem, & obedientiam reverterentur, eiſdem publice coram fidelibus, necnon ſchiſmaticis, & infidelibus predicaverat, quod iidem Vicarius, & Fratres predictas non habuerint poteſtates, & propterea baptizati per eos rebaptizandi erant, & eis Sacramenta prædicta iterum conferenda, & abſoluti denuo abſolvendi erant, cum geſta per eos, ut falſo referebat, efficaciam non haberent, & propterea multi ex eiſdem commiſſis, & abſolutis ad infidelita-

tis

tis vomitum reverſi fuerant, & alii a converſione ſalutifera retrahebantur; alii vero de ſuo ſtatu quem credebant dubium, non ſine multa prolixitate vacillabant, in ipſius Joannis, & aliorum, quos ſecum in æternæ mortis præcipitium protrahebat, animarum periculum, & manifeſtam damnationem, & ſcandalum graviſſimum fidelium partium prædictarum. Idem Gregorius prædeceſſor ex his, ut aſſeruit; merito perturbatus, per quaſdam ſuas litteras primo certis dedit Judicibus in mandatis, ut ipſi vel duo aut unus eorum per ſe vel alium, ſeu alios in terra prædicta, & alibi, ubi expedire viderent, eorum populis tam fidelibus, quam infidelibus, & ſchiſmaticis quibuſcumque publicarent, & facerent ſolemniter publicari, quod iidem Vicarius, & Fratres baptizandi, & cetera alia ſpiritualia exercendi, quæ conceſſa eis a dicta Sede privilegia continebant, habebant plenariam facultatem, dictumque Joannem & alios contrarium aſſerere præſumentes, cujuſcumque præeminentiæ, dignitatis, Ordinis, ſtatus, vel conditionis exiſterent, etiamſi Pontificali, vel alia qualibet dignitate fulgerent, ad deſiſtendum ab hujuſmodi falſis aſſertionibus per cenſuram Eccleſiaſticam, ac ſuſpenſionem, & interdictum a prædicationis officio, & privatione quorumlibet aliorum officiorum ſuorum, & beneficiorum, necnon carcerationem, & alia opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus foret, auxilio brachii ſecularis, & per alias ſuas litteras idem Gregorius prædeceſſor eidem Vicario, necnon Fratribus dicti Ordinis, quos ad hoc duceret deputandos, in dicta Terræ Lamburgæ, & aliis ipſius Ruſſiæ partibus miniſtrandi eiſdem fidelibus, ac etiam Neophitis Sacramenta prædicta, & omnibus aliis privilegiis eis a dicta Sede conceſſis utendi, uſque ad beneplacitum dictæ Sedis, contradictione cujuslibet non obſtante, tribuit facultatem, prout in dictis litteris plenius continetur. Cum autem, ſicut exhibita nobis, qui dicto Gregorio necnon felicis recordationis Urbano Papa VI. ipſius Gregorii immediato ſuceſſore prædeceſſore noſtro, ſicut Domino placuit, ſublatis de medio, ſucceſſive, divina favente clementia, fuimus ad apicem ſummi Apoſtolatus aſſumpti, pro parte veſtra petitio continebat, quod iniquitatis filius Joannes Ruter; qui ſe gerit pro Rectore parochialis Eccleſiæ Terræ Lamburgæ, Halicen. Diœceſis, alteri Joanni præfato ſuccedens in vitium, ac mala malis accumulans in reprobum ſenſum datus, & quidam alii ſui complices in hac parte, nomen Domini in vanum recipere minime formidantes, vobis, qui eiſdem Vicario, & Fratribus ad continuandum hujuſmodi miniſterii fructum legitime ſucceſſiſtis, prætextu quarumdam litterarum conſervatoriarum per nos ſibi conceſſarum, quæ incipiunt: Frequentes hactenus, *circa præmiſſa de quibus in eis mentio non habetur, diverſa quotidie impedimenta miniſtrarunt hactenus, & miniſtrant, inde ſumentes molitæ temeritatis colorem, quod ipſius Ruſſiæ partes, & ſpecialiter dicta Terra Lamburgæ, Halicien. Diœceſis, licet adhuc Neophytos admixtos Schiſmaticis, & infidelibus habeant, tamen, jam pro magna parte clero, & populo Chriſtiano lætantur. Pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in favorem, & augmentum ipſius fidei Catholicæ, ne per hæc fructum hujuſmodi deperire contingat, opportunis remediis, de benignitate Apoſtolica, providere dignaremur. Nos igitur ad continuandum in partibus illis ſalutis hujuſmodi fructum, auctoritate dictorum prædeceſſorum tam ſalubriter inchoatum, & ut ſummotis inde univerſæ perfidiæ ſentibus, puritas ibi fidei pullulans invaleſcat, felixque Ruſſiæ patria, quæ etiam Chriſti gratia Catholico Rege, & orthodoxis Baronibus gaudet, fiat Chriſtianæ gratiæ latitudo, ejuſque devotionis fama ſe per partes ceteras totius Orbis extendat, caritatem veſtram in caritatis Chriſti viſceribus præſentibus excitamus, in remiſſionem vobis peccaminum injungentes, quatenus propter adver-*

ſtates bujuſmodi, quæ per hoſtem humani generis ad impediendum dictam fructum procul dubio ingeruntur, tamquam fideles Miniſtri Satoris æterni, ſemen gratiæ in agro ſterili non credentium animarum ſerere nullatenus deſiſtatis, etiam Neophytorum & credentium animas confirmantes in fide, corda fidelium in luce ſermonis, & rectitudine operis confortetis, miniſterium prædictum, quantam poſſibile redditur, ſine affectione curratis. Nos enim, ut magis & plenius ipſam veſtrum miniſterium proſperetur, quo majore fueritis auctoritate ſuſulti, prædicta Urbani, & Gregorii, & omnia, & ſingula alia privilegia vobis a prædicta Sede conceſſa, dummodo alias ſpecialiter, & expreſſe revocata non ſint per Sedem eamdem, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, & nihilominus in Eccleſia veſtri Ordinis, Terræ Lamburgæ præfatæ pro Cathechumenis, & Neophitis, eorumque pueris . . . . jam diutius habuiſtis, prout etiam poſſitis in dicta veſtra Eccleſia pro Baptiſmo infidelium ad fidem, & obedientiam prædictas venientium libere retinere, & illi ex vobis, qui præſentati fuerint venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Halicienſi, vel Primislienſi, confeſſiones omnium fidelium, ſeu Neophytorum audire tam in domibus infirmorum, quam in Eccleſia veſtra, eoſque a peccatis eorum, quibus confeſſi fuerint, niſi talia ſint de quibus Sedes Apoſtolica ſit merito conſulenda, abſolutionem in forma Eccleſiæ conſaeta, injuncta eis pro modo culpæ pænitentia ſalutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, eiſque in veſtra Eccleſia terræ prædictæ, vel alibi, ubi, & quando vobis expedire videbitur, proponere publice verbum Dei; legata etiam, ſeu relicta in teſtamentis vel voluntatibus, ac alias per aliquem Dominorum Terræ Ruſſiæ prædictæ, vel minoris Walachiæ, ſeu Podoliæ, ac etiam Tartariæ partium pro Eccleſiarum conſtructione, ſeu pro ornamentis, & libris, vel paramentis earum, ſeu pro indumentis veſtris donata libere, aut alias ad vos translata legitime fuerint, etiam ſi talia imobilia bona ſint, vigore præſentium, de noſtra, & dictæ Sedis licentia, libere recipere, & ad eum bujuſmodi uſum ad quem deputata fuerint, integrabiliter licite retinere valeatis. De funeralibus vero apud Eccleſiam vel Conventum loci veſtri eligentium ſepeliri, canonicam portionem ſolvere teneamini, ita tamen, quod ſi eligentium bujaſmodi corpora pro ultimo vale juxta morem ad parochialem Eccleſiam ex cujus Parochia aſſumuntur, deferri contingat, ipſius Eccleſiæ Rector portione funeralium, quæ tunc dimittuntur ibidem, tantummodo contentus exiſtat, nec de aliis funeralibus, quæ apud vos remanebunt, neque de obligationibus ſeu offertoriis, quæ pro tempore vobis fuerint ubilibet, aut de ſpoliis apud vos ſepultorum, nec de legatis vobis in ultimis voluntatibus per quoſvis ſepultos bujuſmodi, nec aliam canonicam portionem ſolvere teneamini, plenam, & liberam auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, facultatem, & licentiam elargimur: impedientes vero, ſeu contradicentes per nos conceſſa ſuperius declarata, excommunicationis ſententiam, a qua præterquam in mortis articulo, non poſſint abſolvi niſi a Romano Pontifice, incurrere volumus ipſo facto: & tam felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. quæ incipit: Super Cathedram, *& Clementis VI. quæ incipit.* Dudum a Bonifacio, *quam etiam aliorum Romanorum Pontificam prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus ac ſtatutis Apoſtolicis, privilegiis, indultis, & aliis in contrarium editis, nequaquam obſtantibus, ſeu Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Rectoris cujuſcumque, aliorumque Prælatorum Cathedralium, & Parochialium Eccleſiarum contradictionibus, conſuetudinibus, necnon inhibitionibus quomodolibet non obſtan. quibuſcumque. Nos enim decernimus irritum, & inane quidquid in contrarium per quoſcumque, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contige-*

gerit attentari. Nulli ergo noſtrarum confirmationis, communitionis, & conceſſionis infringere &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, VIII. Idus Januarii, anno X.

§. III. Bonifacius &c. Ad futuram rei memoriam. Et ſi ex debito ſollicitudinis paſtoralis quibuslibet religioſis perſonis eſſe nos deceat in ſuis opportunitatibus favorabiles & benignos, tamen Fratres Minores ferventiori ſpiritus ardore ſuccenſos, qui non timentes, ſed amantes barbaras Tartarorum, Walacorum, Rutenorum, Erminorum nationes ad illorum converſionem pergunt intrepidi, ut valeant ad aream Dominicam multos afferre manipulos, & de talentis eis creditis bonam Domino reddere rationem, affectuoſiori ſtudio confovere tenemur, ut in eorum ſanctis operibus, per quæ fides catholica pullulat, & ſonus eorum in omnem terram dulciter intonat, nil eos impediat, vel perturbet, ſed noſtræ ſollicitudinis ſtudio, amotis ab eis litium anfractibus, & turbinibus commotionum quibuslibet, placidæ quietis dulcedine gratulentur. Dudum ſiquidem pro parte dilectorum filiorum Leonardi, dilecti filii Henrici Generalis Miniſtri Ordinis Fratrum Minorum, in partibus Ruſciæ Vicarii, & aliorum Fratrum ipſius Ordinis, ſocietatis peregrinantium, ad prædicandum Verbum Dei infidelibus, ſecundum Evangelicam veritatem, & Apoſtolicam, atque dictæ Sedis documenta, per Sedem Apoſtolicam deſtinatorum, in eiſdem partibus commorantium, nobis nuper expoſito, quod licet Vicarius, & Fratres Societatis, & Ordinis prædictorum in ipſis, & certis aliis partibus Schiſmaticorum, & infidelium pro tempore commorantes, baptizandi, & alia ſacramenta Eccleſiaſtica conferendi, ac ligandi, & abſolvendi, ac nonnulla alia ſpiritualia faciendi haberent a Sede Apoſtolica plenariam facultatem, cujus vigore nonnullas perſonas utriuſque ſexus partium prædictarum per eos ad catholicam fidem, & ad obedientiam ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ cunctorum Chriſtifidelium matris, & Magiſtræ reductas baptizaverant, eiſque hujuſmodi, & alia ſacramenta Eccleſiaſtica contulerant, ac ipſas a peccatis earum abſolverant, & alia fecerant ſecundum prædictam eis traditam facultatem, ac felicis recordationis Gregorius Papa XI. prædeceſſor noſter hujuſmodi facultatem populis tam fidelibus, quam infidelibus, & ſchiſmaticis ipſarum partium per ſuas certi tenoris litteras intimaſſet ac mandaſſet, & feciſſet publicari, tamen venerabilis frater noſter Matthias Epiſcopus Primislien. eos ſuper præmiſſis contra tenorem prædictarum conceſſionum gravando, & moleſtando, prætextu quarumdam litterarum noſtrarum, per dilectum filium Joannem Roten. aſſerentem ſe Rectore parochialis Eccleſiæ in Lamburga, Halicien. diœceſis præfatarum Ruſſiæ partium a nobis tanto de præmiſſis, ut aſſeritur, obtentarum, per quas ipſum Matthiam Epiſcopum, una cum quibuſdam aliis collegatis ſuis eorum propriis nominibus non expreſſis, conſervatorem ad faciendum obſervari per Vicarium, & Fratres hujuſmodi, & ipſum Joannem conſtitutionem fel. recordationis Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: Super Cathedram, duximus deputandum, ipſum Leonardum, & Fratres ad inſtantiam dicti Joannis coram ſe citari fecerat, & nonnulla gravamina contra tenorem dictarum conceſſionum eis intulerat, & nihilominus poſtquam ipſi Vicarius, & Fratres ab eodem Matthia Epiſcopo, & citatione hujuſmodi, ac præmiſſis, & nonnullis aliis impedimentis, perturbationibus, moleſtationibus, vexationibus, & gravaminibus tunc expreſſis, per eumdem Matthiam Epiſcopum eis illatis, ad Sedem appellarant eamdem, ipſe Matthias Epiſcopus hujuſmodi appellationi non deferens, poſt eamdem appellationem legitime interpoſitam, ut præfertur, diverſas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias in eoſdem Vicarium, & Fratres, ac ipſorum domos, & Eccleſias, prætextu dictarum ulti-

timarum litterarum, de facto promulgarat. Nos tunc ad inſtantiam eorumdem Vicarii, & Fratrum venerabili Fratri noſtro Archiepiſcopo Halicien. & duobus aliis ſuis in hac parte collegatis, eorum nominibus propriis non expreſſis, per noſtras litteras commiſimus, ut vocatis, qui forent evocandi, de præmiſſis ſummarie, & ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſe diligenter informarent, & ſi per informationem hujuſmodi invenirent ita eſſe, cum noſtræ intentionis non fuiſſet per dictas noſtras litteras præfatam facultatem eiſdem Vicario, & Fratribus, ut præfertur, conceſſam revocare, ſeu ei quovis modo derogare, præfatos Vicarium, & Fratres a prædictis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententiis, & ab impetitione dicti Joannis abſolverent, eique, & aliis, quorum intereſſet, aut intereſse poſſet, ſuper impedimentis, perturbationibus, vexationibus, gravaminibus, & moleſtationibus hujuſmodi perpetuum ſilentium imponerent, & nihilominus facultatem ipſam per dictam Sedem ipſis Vicario, & Fratribus, ut præmittitur, conceſſam facerent, auctoritate noſtra, inviolabiliter obſervari, contradictores auctoritate noſtra &c. Poſtmodum vero, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum Vicarii, & Fratrum petitio continebat, ipſi Vicarii, & Fratres conſpicientes quod per hujuſmodi controverſias, quæ inter eos ex una parte, nec non prædictum Joannem exortæ fuerant, fides prædicata decreſceret, ſive diminueretur multifarie, & etiam plerique prædictorum Fratrum lites execrando, & conſiderando quod per hujuſmodi controverſias in partibus illis magna ſcandala crebrius orirentur, & illis obviare, ac eas amicabiliter terminare affectantes. Tamdem Vicarius, & Fratres, & Joannes præfati in quatuor arbitros arbitratores, & amicabiles compoſitores tunc expreſſos ſuper eiſdem controverſiis, & diſcordiis, quæ inter eos, occaſione privilegiorum, & litterarum Apoſtolicarum prædictarum vigebant, ſub certa pœna compromittere curaverunt; ipſi arbitri hujuſmodi compromiſſo in ſe ſuſcepto, & ejus forma non ſervata, numquam tulerunt arbitrium inter partes, quod tamen fuit ex utraque parte ſponte ſuſceptum. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, poſtea dicti Vicarius, & Fratres conſpicientes, quod per hujuſmodi arbitrium nedum hujuſmodi privilegiis Vicario, & Fratribus ipſis a Sede prædicta conceſſis, ſed etiam fidei derogaretur eidem, ipſique Vicarius & Fratres per illud enormiter & graviter læderentur, ac eiſdem Vicario, & Fratribus redderetur pene impoſſibile, quod arbitrium poſsent hujuſmodi pro tempore obſervare, pro parte dictorum Vicarii, & Fratrum aſserentium, quod etiam dictum arbitrium abſque ſcitu, & conſenſu, ſeu ratificatione dicti Miniſtri Provincialis de facto prolatum extiterit, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eoſdem Vicarium, & Fratres, ab hujuſmodi excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententiis ſimpliciter, vel ad cautelam abſolvere, ac dictum arbitrium declarare nullum, necnon alias eorumdem Vicarii, & Fratrum ſtatui in præmiſſis pie conſulere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. Nos igitur, cujus intereſt, ſtatum omnium præmiſsorum habentes præſentibus pro expreſso, ac hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eoſdem Vicarium, & Fratres ab omnibus prædictis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententiis, auctoritate Apoſtolica ad cautelam abſolvimus per præſentes, necnon proceſsus per eumdem Matthiam Epiſcopum contra eoſdem Vicarium, & Fratres conjunctim, vel ſeparatim ad inſtantiam dicti Joannis, ut præmittitur, quomodolibet factos, ac compromiſsum, & arbitrium hujuſmodi, auctoritate Apoſtolica, tollimus, revocamus, & annullamus, ac nullius eſse decernimus roboris, vel momenti, & eoſdem Vicarium, & Fratres in eo ſtatu, in quo erant ante proceſsus, & arbitrium hujuſmodi plenarie reſtituimus auctoritate prædicta, & nihilominus tam eiſdem Vicario,

& Fra-

& Fratribus ſuper irregularitate, ſi quam hujuſmodi ſententiis, aut earum aliqua forſan ligati, divina officia, non tamen in contemptum clavium celebrando, ſive miniſtrando ſe illis contraxerunt, etiam ad cautelam, de uberioris dono gratiæ, auctoritate præfata diſpenſamus, nec non abolemus omnem infamiæ maculam ſive notam per eos præmiſſorum occaſione contractam, præmiſſis, ac conſtitationibus Apoſtolicis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque: Decernentes irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli &c. noſtræ abſolutionis, revocationis, annullationis, conſtitutionis, diſpenſationis, abolitionis infringere. Si quis autem &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, VIII. Idus Januarii, anno X.

§. IV. Poſtmodum vero, videlicet, XI. Kalend. Januarii, Pontificatus noſtri, anno XIV. nonnullas annullationes, caſſationes, & revocationes diverſarum gratiarum & facultatum per nos prius diverſis Eccleſiis, Monaſteriis, & piis locis, ac perſonis Eccleſiaſticis, ſecularibus, & regularibus, etiam Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium, ſub variis tenoribus conceſſas fecimus tunc expreſſas.

§. V. Cum autem, ſicut nuper accepimus, a nonnullis aſſeratur, quod etiam prædictæ litteræ comprehendantur ſub annullationibus, caſſationibus, & revocationibus antedictis, aliis oppoſitum aſſerentibus in hac parte, propterea contra Vicarium, & Fratres præfatos, ac etiam inter noviter converſos ad fidem prædictam per eoſdem Vicarium, & Fratres, necnon Neophytos & infideles earumdem partium ſcandala ſuſcitentur, etiam non abſque detrimento fidei memoratæ. Nos ad hujuſmodi ambiguitatis tollendum dubium, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia, tenore præſentium, declaramus, prædictas litteras non fuiſſe, nec eſſe ſub eiſdem annullationibus, caſſationibus, & revocationibus comprehenſas, decernentes, prout eſt irritum & inane &c. attentari. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum VIII. Idus Februarii, anno XIV.

LXIV.

Ut poſſint admittere duo Cœnobia in provincia ſancti Franciſci, & Tuſciæ. Ex lib. 2. anni 14. fol. 30.

Dilectis filiis Joanni de Stronconio, & aliis Fratribus Ordinis Minorum in provincia ſancti Franciſci, & Tuſciæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

SAcræ veſtræ Religionis, ſub qua *&c.* Veſtris igitur in hac parte ſupplicationibus inclinati, tibi, fili Joannes, qui ut aſſeris, Vicarius dilecti filii Nicolai de Peruſio Miniſtri provinciæ ſancti Franciſci, ſive potius Henrici de Aſt, Miniſtri Generalis Ordinis Fratrum Minorum, ſupra certa loca, ſive eremitoria ſolitaria & devota prædicti Ordinis in provincia ſancti Franciſci, & Tuſciæ, ſecundum morem dicti Ordinis conſiſtentia, per eumdem Miniſtrum deputatus exiſtis, ac tuo in hujuſmodi officio ſucceſſori, necnon vobis, filii alii Fratres, recipiendi duo loca, ſive eremitoria pro uſu & habitatione veſtris in Italia, ad hoc Diœceſani loci, vel alicujus alterius licentia minime requiſita, ſi loca, ſive eremitoria hujuſmodi vobis ſimul, vel ſucceſſive, largitione fidelium, concedantur; & etiam ſive ſint Clerici, ſive laici, qui vobis illa conceſſerint, & in utroque ipſorum locorum, dummodo ad hoc ſint congrua & honeſta, & vobis videatur, fundandi, & ædificandi, & conſtruendi ſingulas Eccleſias cum cœmeterio, campanili, campana, *Ut in Conſtit. 5. hujus Pontificis.*

do-

domibus, & aliis neceſſariis officinis, & loca ipſa perpetuo habendi, & retinendi; fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. non obſtan. jure tamen parochialis &c. ſalvo, licentiam elargimur. Volentes, & vobis auctoritate Apoſtolica concedentes, quod vos, vel alii Fratres dicti Ordinis, qui &c. gaudent, ſeu etiam potiuntur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum x. Kalendas Aprilis, anno xiv.

LXV.

Fit Pœnitentiarius Baſilicæ ſancti Petri. Ex lib. 2. an. 15. fol. 105.

Dilecto filio Joanni Juliano de Bononia, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori.

Vide ut ſupra. SAcræ Religionis &c. honoremus. Hinc eſt quod nos de perſona tua, præmiſſorum obtentu, plenam in Domino fiduciam obtinentes, te in noſtrum Pœnitentiarium Minorem, in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, cum omnibus emolumentis, honoribus, & oneribus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, conſtituimus, facimus, ac etiam deputamus: tibi eadem auctoritate concedentes, quod tu hujuſmodi officium Pœnitentiariæ, ſicut alii Minores Pœnitentiarii noſtri in prædicta Baſilica fideliter gerere, & exercere libere & licite poſſis: conſtitutionibus &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum xvi. Kalend. Januarii, anno xv.

Finis Bullarum Bonifacii IX.

Anno Christi 1403.	Bonifacii IX. anno 15.	Benedicti XIII. Antip. anno 9.

Paucuiæ hæ Bullæ nobis occurrerunt ex Tomo uno Regeſti Benedicti XIII. Antip. poſt ſcriptum a nobis hunc Tomum. Eas hic damus, ne pereant.

BULLA I. BENEDICTI XIII.

Concedit ei domum in territorio Lievanæ. Ex Reg. Vatic. lib. 1. ann. 9. fol. 23.

Dilecto filio Roderico de Villala, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori.

Vide in Regeſto Tom. 6. fol. 478. SIinceræ devotionis affectus &c. favorabiliter admittamus. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte tua &c. quod olim fama publica referente, quod habitatores territorii de Lievana, Legionen. diœceſis in fide Catholica plurimum errabant, tu licentia canonica ſuper hoc obtenta, ad præfatum territorium perſonaliter accedens, verbum Dei præfatis habitatoribus propoſuiſti, propter quod multi ipſorum nunc fidem ipſam profitentur. Quare quidam locus inibi conſiſtens ad tui, ac tuorum Ordinis Fratrum Minorum uſum tibi collatus extitit, tuque poſtmodum etiam habita ſuper hoc a Generali, & Provinciali Miniſtris dicti Ordinis licentia, locum hujuſmodi recipiens, in eo domum, cum Eccleſia ad uſum prædictum conſtruxiſti, in qua quinque dicti Ordinis Fratres reſident de præſenti. Nos igitur tuis in hac parte &c. inclinati, licentiam a præfatis Miniſtris tibi conceſſam, ut

præ-

præmittitur, ratam, & gratam habentes, tibi in præfato loco ad uſum decem, aut plurium Fratrum ejuſdem Ordinis domum, cum Eccleſia, campanili, campana, & aliis neceſſariis officinis conſtruendi, & ædificandi, ac ipſos Fratres, juxta dicti Ordinis regulam, corrigendi, tenore præſentium, licentiam elargimur, jure parochiali, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo. Nulli ergo &c.

Datum apud Pontem Sorgiæ, Avenionen. diœceſis II. Nonas Auguſti, anno IX.

II.

Ut quædam fieri curet in Cœnobio Muri Veteris a Regina Aragonum conſtructo. Ibidem fol. 258.

Venerabili fratri Epiſcopo Valentin.

§. I. Eximiæ devotionis affectus, quo cariſſima in Chriſto filia noſtra Maria Regina Aragonum illuſtris, nos & Romanam Eccleſiam reveretur, non indigne meretur, ut petitionibus ſuis, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Nuper ſiquidem pro parte dictæ Reginæ nobis fuit expoſitum, quod ipſa devotionis ardore, quem ad Ordinem Fratrum Minorum geſſit hactenus, & nunc gerit, quamdam domum inter deſerta territorii Muri Veteris, Valentin. diœceſis, cum Eccleſia, & ſub vocabulo ſancti Spiritus, ad uſum Fratrum dicti Ordinis, juſto titulo conſtrui fecit. Nos igitur de iis certam notitiam non habentes, ac cupientes præfatam Reginam attollere in hac parte, ejus ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, ſi eſt ita, auctoritate noſtra ſtatuas & ordines, quod Guardianus & Vicarius in dicta domo vice prima deputandi, de voluntate & conſenſu ipſius Reginæ, per dilectum filium Franciſcum, eximium ejuſdem Ordinis profeſſorem, Magiſtrum in Theologia, vel alium, quem ipſa ad hoc elegerit, deputentur, ac ipſorum Guardiani & Vicarii ſucceſſores per Fratres dictæ domus, aut eorum majori parte de triennio in triennium, alias tamen canonice eligantur, qui eorum officia poſſint, juxta Inſtituta dicti Ordinis, abſque alicujus confirmatione exercere; & quod Guardianus, & Fratres dictæ domus, recipi cupientes ibidem in Fratres, recipere, & profeſſionem ipſorum admittere, necnon Guardianus ipſe, caſus per conſtitutiones approbatas dicti Ordinis reſervatos, duobus ex ipſis Fratribus, de conſilio ceterorum committere, & in ejus abſentia dictus Vicarius Fratres dictæ domus, unum, vel plures, per totam provinciam Aragonum, ſecundum morem ipſius Ordinis, legitima de cauſa mittere, & illos Fratres dictæ provinciæ, quos voluerint, quorumque ad id conſenſus acceſſerit, ad dictam domum adducere, qui in ea, de conſilio tamen & licentia Fratrum antiquorum & diſcretorum dictæ domus, habeant reſidere: necnon Fratres ipſius domus, ratione delicti & ſcandali, de conſilio hujuſmodi ac ſtatutis dicti Ordinis laudabiliter obſervatis, viſitare, corrigere, punire, expellere, vel incarcerare libere & licite valeant; iique Guardianus, Vicarius, & Fratres domus hujuſmodi, eorumque familiares ab omni exactione, & quarumcumque pecuniarum, ratione expenſarum Prælatorum dicti Ordinis, cujuſcumque ſtatus & conditionis fuerint, ſolutione & ſatiſfactione ſint liberi penitus & immunes. Et inſuper quod Miniſter ipſius Ordinis in dicta Provincia pro tempore exiſtens non poſſit Fratres dictæ domus ab

ab ea removere, vel alibi mittere, ſine voluntate dicti Guardiani & Fratrum antiquorum & diſcretorum dictæ domus; nec etiam dictum Guardianum viſitare, corrigere, & punire, niſi ſolum & dumtaxat ratione delicti, vel ſcandali, ac de conſilio ſex, aut quatuor Fratrum antiquorum & diſcretorum ipſius domus, ſtatutiſque, ut præmittitur, obſervatis: non obſtantibus quibuſcumque &c.

Datum apud Pontem Sorgiæ, Avenionen. diœceſis XVII. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri anno IX.

III.

Ut quorumdam Sanctorum feſtivitates ritu duplici celebrent. Ibidem.

Dilectis filiis Guardianis & Fratribus Conventuum Ordinis Minorum in civitate & diœceſi Valentin. provinciæ Terraconen. conſiſtentium.

Ut in Conſtit. 18. Boniſ. IX.

Exigit veſtræ devotionis &c. favorabiliter annuamus. Exhibita ſiquidem nobis pro parte veſtra petitionis ſeries continebat, quod vos ad glorioſos Sanctos Vincentium martyrem, & Alfiaſium Confeſſorem, ac beatam Catarinam Virginem gerentes ſpecialem devotionis affectum, ac zelo devotionis accenſi eorumdem Vincentii, Alfiaſii, & Catarinæ feſtivitates deſideratis, ad divini nominis honorem & gloriam, exaltationem Catholicæ fidei, ſalutemque fidelium in veſtris Eccleſiis, ſub duplici officio celebrari. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis licentiam, hujuſmodi feſtivitates, ſub duplici officio celebrandi, concedere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur hujuſmodi veſtrum laudabile deſiderium in Domino commendantes, veſtris ſupplicationibus inclinati, feſtivitates prædictas, per univerſas Eccleſias & loca veſtra in dictis civitate & diœceſi conſiſtentia, ſub duplici officio perpetuis temporibus, ſolemniter celebrandi, devotioni veſtræ, auctoritate præſentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c.

Datum apud Pontem Sorgiæ, Avenionen. diœceſis V. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri, anno IX.

IV.

Confirmat donationem factam Monaſterio Tertiariorum ſanctæ Catarinæ de Monte de Faro. Ibid. fol. 263.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Is, quæ pro utilitate Eccleſiarum, & aliorum piorum locorum, ac perſonarum in eis Domino famulantium provide facta ſunt, ut illibata conſiſtant, libenter adjicimus Apoſtolici muniminis firmitatem.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis pro parte dilectorum filiorum Miniſtri, & Fratrum domus ſanctæ Catarinæ de Monte de Faro Tertii Ordinis ſancti Franciſci, Fratrum de Pœnitentia nuncupatorum, Compoſtellan. diœceſis petitio continebat, quod olim venerabilis frater noſter Lupus, Epiſcopus Midonien. propter evidentem neceſſitatem dictæ domus, & ut Fratres ipſi ibidem Domino famulando poſſent congrue ſuſtentari, parochialem Eccleſiam ſanctæ Mariæ de Minio, Midonien. diœceſis tunc vacantem, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis, de dilectorum filiorum Ferrandi, Petri de An-

Andrade militis dictæ diœceſis veris patronis ipſius parochialis Eccleſiæ, in poſſeſſionem pacificam juris præſentandi perſonam idoneam ad ipſam Eccleſiam, cum eam hactenus vacare contigerit; necnon ad hoc vocatorum Capituli Midonien. expreſſo conſenſu, præfatis Miniſtro & Fratribus perpetuo donavit, per Miniſtrum dictæ domus, qui tunc erat, & eſſet in futurum, perpetuo regendam & etiam gubernandam, prout in quibuſdam ipſius Epiſcopi litteris ejus ſigillo ſignatis inde confectis, quorum tenorem de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte ipſorum Miniſtri, & Fratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut donationi hujuſmodi robur confirmationis adjicere, & omnem defectum, ſi quis forſan intervenerit in eadem, ſupplere ex certa ſcientia, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur ipſorum Miniſtri, & Fratrum ſupplicationibus inclinati donationem hujuſmodi, ac omnia & ſingula in eiſdem litteris contenta, rata & grata habentes, illa Apoſtolica auctoritate confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus, ſi qui forſan intervenerint in præmiſſis: tenor vero dictarum litterarum talis eſt: *In Dei nomine. Amen. Noverint univerſi præſentes litteras inſpecturi, quod nos Lupus, Dei & Apoſtolicæ Sedis gratia Midonien. Epiſcopus, vocatis per campanam, uti moris eſt, ad negotium infraſcriptum Decano, Perſonis, & Canonicis noſtræ Eccleſiæ Midonien. cum conſilio & conſenſu ipſorum, conſentiente ſiquidem Ferrando Petri de Andrade Milite patrono Eccleſiæ infraſcriptæ, & habito ſuper hoc conventu, concedimus, & in perpetuum donamus totam Eccleſiam ſanctæ Mariæ de Mignio, cum omnibus decimis, oblationibus, juribus, pertinentiis, & obventionibus ſuis Monaſterio ſanctæ Catarinæ de Monte de Faro, Tertiæ Regulæ ſancti Franciſci, Compoſtellan. diœceſis, & hoc propter indigentiam & paupertatem dicti Monaſterii, & ut cultus divinus augeatur, & Religioſi ibidem commorantes debitum Deo poſſint impendere famulatum, utque frater Lupus Miniſter dicti Monaſterii, & etiam alii Miniſtri pro tempore ſucceſſores per ſe, vel alium celebrent in eadem Eccleſia officia divina, & parochianis dictæ Eccleſiæ impendant eccleſiaſtica ſacramenta. In cujus rei teſtimonium præſentes litteras ſibi conceſſimus ſigilli noſtri appenſione munitas, ac nomine noſtro roboratas, & per Notarium infraſcriptum ſignatas. Datum apud Villam majorem civitatis noſtræ Midonien.* VI. *die menſis Januarii, anno Domini* MCCCXCVI. *præſentibus teſtibus ad præmiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis, Joanne Didaci Licentiato in decretis, Joanne Roderici Canonico Seguntin. Vicario dicti Domini Epiſcopi, Ferdinando de Parega, & aliis. Et ego Lupus Didaci Clericus, Midonien. diœceſis, auctoritate ordinaria publicus Notarius ad omnia & ſingula ſupradicta, una cum prænominatis teſtibus præſens iſtud publicum inſtrumentum, aliis negotiis arduis occupatus, in mei præſentia ſcribi feci, ac ſigno meo aſſueto ſignavi, in teſtimonium omnium præmiſſorum, ad hoc vocatus ſpecialiter & requiſitus L. Epiſcopus Midonien. Lupus Didaci Notarius.* Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Datum apud Pontem Sorgiæ, Avenionen. diœceſis VI. Idus Septembris, Pontificatus noſtri anno IX.

Finis Bullarum Benedicti XIII. Antipapæ.

INNOCENTIUS VII.

Electus eſt anno Chriſti MCCCCIV. XVI. *Kalendas Novembris*.

ANNO CHRISTI 1404. INNOCENTII VII. ANNO I.

I.

Ut admittant domum in oppido Athiæ. Ex ipſo Originali.

Dilectis filiis Vicario N. de mandato Angeli Coriarii, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Boſnæ, ſecundum morem ejuſdem Ordinis.

Vide Conſtit. 53. Boniſ. IX.

SAcræ Religionis, ſub qua ſeculi abdicatis illecebris devotum &c. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Joannis de Maroth Bani Machovien. Quinqueeccleſien. diœceſis petitio continebat, ipſe zelo devotionis accenſus, cupiens terrena in cœleſtia, & tranſitoria in æterna felici commercio commutare, de bonis ſibi a Deo collatis, in quodam ſuo oppido *Athia* nuncupato, dictæ diœceſis in loco ad hoc congruo & honeſto, pro ſuæ animæ ſalute, & divini cultus augmento, quamdam domum cum Eccleſia &c. & aliis neceſſariis officinis, ſub vocabulo, & ad honorem ſancti Spiritus, pro uſu & habitatione unius Guardiani, & Fratrum Ordinis, qui ibidem reſideant, & deſerviant laudabiliter in divinis, canonice fundaverit, pro parte ipſius Bani nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis domum prædictam cum Eccleſia &c. licentiam elargimur. Et inſuper Guardiano & Fratribus ipſis, quos in ipſa domo pro tempore morari contigerit, de uberiori dono gratiæ, concedimus, quod omnibus & ſingulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus & indulgentiis uti & gaudere poſſint, quibus alii Fratres prædicti Ordinis in quibuſvis domibus ipſius Ordinis commorantes gaudent, ſeu quomodolibet potiuntur: jure tamen parochialis Eccleſiæ ſemper ſalvo &c. Nulli ergo &c.

Datum Viterbii, X. Kalendas Novembris, anno I.

II.

Ut det facultatem transferendi Monaſterium Interambos-rivos. Ex ipſo Originali.

Dilecto filio Abbati Monaſterii ſancti Tirſi de Ripaanis, Portugallen. diœceſis.

Vide ut ſupra c

§. I. SAcræ Religionis, ſub qua dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa, & Conventus Monaſterii Interambos-rivos, Ordinis ſanctæ Claræ, Portugallen. diœceſis &c. Sane cariſſimæ in Chriſto filiæ Philippæ Portugalliæ & Algarbii Reginæ illuſtris, ac earumdem Abbatiſſæ & Conventus petitio nobis nuper exhibita continebat, quod quia dictum Monaſterium in ſolitudine, necnon inter quoſdam montes procul ab habitatione hominum conſiſtit, nonnumquam, & præcipue vigentibus guerris in regno Portugalliæ; & quia etiam murorum caret ambitu, ſeu præſidio, hoſtibus, & aliis hominibus frequens ad illud patet acceſſus; ac diſciplina & obſervantia regulares, necnon pietatis opera uſquequaque non vigent in eodem.

§. II. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, prædicta Abbatiſſa & Con-

& Conventus ad civitatem Portugallen. ſeu alium munitum, & ad id aptum locum, in quo magis tute & quiete Domino famulari valeant, tranſire, & in illo novum Monaſterium cum Eccleſia &c. campanili, campana, hortis, hortalitiis, domibus, & aliis neceſſariis officinis, pro earum habitatione conſtruere, necnon perpetuo reſidere deſiderant, pro parte Reginæ, ac Abbatiſſæ & Conventus prædictatum, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ipſis Abbatiſſæ & Conventui ſuper hoc ſalubriter providere, de ſpeciali gratia dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus de præmiſſis omnibus & ſingulis, auctoritate noſtra, te diligenter informes, & ſi ita eſſe reperias, eiſdem Abbatiſſæ & Conventui alium locum ad id congruum & honeſtum, ſi quem in civitate prædicta, vel alibi in eodem regno, largitione fidelium, vel alio juſto titulo legitime per ipſas acquiri contingat, recipere, ac in illo hujuſmodi novum Monaſterium cum Eccleſia &c. conſtrui facere: necnon poſtquam conſtructum fuerit, de veteri Monaſterio, in quo modo reſident, tranſire, ac in illo ſub obſervantia regulari ejuſdem Ordinis vivere perpetuo poſſint, & debeant libere ac licite, conſtitutionibus Apoſtolicis, & aliis contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, licentiam largiaris: jure tamen parochialis Eccleſiæ & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo. Volumus autem, & eiſdem Abbatiſſæ & Conventui auctoritate præfata concedimus, quod ſi dictam licentiam per te ipſis fieri contingat, in eodem novo Monaſterio omnibus privilegiis, libertatibus, immunitatibus & exemptionibus, veteri Monaſterio hujuſmodi a Sede Apoſtolica, ſeu alias quomodolibet conceſſis, etiam gaudere & potiri debeant Abbatiſſa & Conventus antedicti. Proviſo tamen, quod Eccleſia dicti veteris Monaſterii ad profanos uſus, velut hæreditas, minime transferatur; quodque in illa pro tempore per aliquem idoneum Sacerdotem, cui de proventibus ejuſdem veteris Monaſterii congrue provideatur, Miſſæ, necnon alia divina Officia congrue celebrentur.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, IV. Idus Martii, anno I.

Anno Christi 1405. Innocentii VII. anno 2.

III.

Tempus Officii Miniſtrorum Provincialium, & Abbatiſſarum ſanctæ Claræ Ordinis limitatur. Ex ipſo Originali autographo.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Romanus Pontifex in eminenti Apoſtolicæ dignitatis ſpecula conſtitutus a Deo, in Eccleſia militanti Hierarcha ſummus exiſtit, & ſuper omnes mortales obtinens principatum, ſedenſque in ſolio judicii cum tranquillitate judicat, & ſuo intuitu diſſipat omne malum.

§. II. Cum itaque nuper fide digna relatione noverimus, in Ordine Minorum beati Franciſci, qui in agro plantatus Dominico fructus produxit uberrimos in Eccleſia militante, per quos fides Catholica pullulat, & ſonus eorum in omnem terram dulciter intonat, nonnullos ambitione officiorum, & adminiſtrationum in eodem Ordine continuo gerendorum, ac cecitate ſeductos ut in illa poſſint perpetuare, ac continuare diutius, in eorum ſalutis interitum, diſſentiones & ſcandala ſuſcitare, &, quod deterius eſt, ſecularium Principum & Magnatum excitare potentias, quibus ſuffulti nequeant

per

per eorum Superiores ab adminiſtrationibus eorumdem ſuſpendi, vel quomodolibet amoveri. Nos attendentes, quanti poſſit eſſe diſcriminis, talibus ſtudiis inhærere, & cupientes ambitionibus perniciosis, ac ſtudiis hujuſmodi ſcandaloſis finem imponere, ad hoc ut contemplationi deditos nihil impediat, ſed cum Maria ſedentes ad pedes Domini, intendant jugiter divinis operibus, & in vera tranquillitatis pace queant perpetuo deſervire, ex certa ſcientia, & auctoritate Apoſtolica, præſentium tenore decernimus & ſtatuimus, quod omnes & ſinguli Miniſtri Provinciarum quarumlibet, ſecundum Inſtituta dicti Ordinis, qui hactenus officium Miniſteriatus alicujus Provinciæ in dicto Ordine, ſeu infra ipſum ultra decimum annum, a die electionis eorum computandum, quomodolibet exercuerint, & nunc exercent, ſint, & eſſe intelligantur ex nunc ab officio & adminiſtratione hujuſmodi Miniſteriatus protinus abſoluti, eoſque, & eorum quemlibet nihilominus abſolvimus per præſentes. Et quod de cetero nullus Miniſter alicujus Provinciæ, qui pro tempore fuerit in præfato Ordine, poſſit, vel debeat ultra terminum ſex annorum a die electionis de eo factæ, per ſe, vel alium in dicto officio permanere, nec officium ipſum abſque ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licentia plenam & expreſſam facientem, ac de verbo ad verbum mentionem ... quomodolibet exercere.

§. III. Et quia ſimilis ambitio ſtimulat, ſicut accepimus, nonnullas etiam Abbatiſſas Monaſteriorum Ordinum Minoriſſarum ſanctæ Claræ, ſeu ſancti Damiani Monialium, Ordinis Minorum præfati ſancti Franciſci, & ipſius gubernationi commiſſarum, ſcientia & auctoritate, & ex cauſis ſupradictis, etiam ſtatuimus ac decernimus, quod nullæ Abbatiſſæ Monaſteriorum Minoriſſarum ſanctæ Claræ, vel ſancti Damiani Ordinum præfatorum, vel alicujus eorum, tam præſentes, quam quæ pro tempore fuerint, poſſint, vel debeant per ſe, vel alias, ultra tempus decem annorum, a die electionis earum computandorum, in officio Abbatiſſatus earum, vel alicujus earum quomodolibet remanere, vel ipſum exercere; conſtitutionibus Apoſtolicis, gratiis & confirmationibus factis, necnon ſtatutis, vel conſuetudinibus Ordinum prædictorum, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque; irritum & inane cenſentes ex nunc, ſi ſecus a quoquam, & quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit quomodolibet attentari. Nulli ergo &c.

Datum Viterbii x. Kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno II.

IV.

Ex Pœnitentiaria Eccleſiæ Lateranen. transfertur ad Pœnitentiariam baſilicæ ſancti Petri. Reg. Vat. ex lib. 3. Innocentii VII. fol. 97.

Dilecto filio Laurentio de Sabina de Urbe, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, in baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe Pœnitentiario noſtro.

Religionis zelus, vitæ ac morum honeſtas, providentia ſpiritualium, & alia multiplicia probitatis, & virtutum tuarum merita, quibus perſonam tuam fide dignis percepimus inſignitam teſtimoniis, promerentur, ut te gratiis & condignis favoribus honoremus. Hinc eſt quod nos de perſona tua prædicta, præmiſſorum obtentu, plenam in Domino fiduciam obtinentes, te qui Ordinis Fratrum Minorum profeſſor exiſtis &c. ut aſſeris, per plures annos in Eccleſia Lateranen. Pœnitentiarius fuiſti, in Pœnitentiarium noſtrum in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, uſque ad beneplacitum noſtrum, conſtituimus, & etiam ordinamus, tibi, tenore præſentium,

tium, committentes, ut hujuſmodi officium Pœnitentiariæ in eadem Baſilica, ſicut alii noſtri in dicta Baſilica Pœnitentiarii illud &c. exequaris &c.

Datum Viterbii, 11. Idus Novembris, Pontificatus noſtri anno 11.

V.

Confirmatur unio, & incorporatio Eccleſiæ parochialis Monaſterio Spoletano. Ibid. fol. 5.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Mariæ inter Angelos Spoletan. Ordinis ſanctæ Claræ.

§. I. SAcræ devotionis ſinceritas, ſub qua devotum exhibetis Domino famulatum, promeretur, ut votis veſtris, illis præſertim per quæ conſcientiæ pacem conſequi valeatis, veſtriſque, ac Monaſterii veſtri utilitatibus conſulatur, favorabiliter annuamus. Prooemium.

§. II. Sane dudum pro parte veſtra fel. rec. Bonifacio Papæ IX. prædeceſſori noſtro expoſito, quod olim propter guerras, quæ in partibus illis vigebant, ipſum Monaſterium, quod tunc *de Ciciano* vocabatur, & prope Spoletum conſiſtebat, & etiam domus, ædificia, & officinæ, in quibus tunc habitabatis, adeo deſtructa erant, quod ibidem habitare, ac etiam fructus, & reditus dicti Monaſterii adeo attenuati fuerant, quod ultra centum & ſexaginta florenorum auri ſummam, ſecundum communem æſtimationem non valebant annuatim: & quod exinde vos, & Moniales dicti Monaſterii, quæ novem erant numero, ſuſtentari congrue non poteratis: quodque apud parochialem Eccleſiam ſancti Gregorii Minoris Spoletan. quæ a Monaſterio ſancti Eutychii de Nurſia, Ordinis ſancti Benedicti, Spoletan. diœceſis, dependebat, certæ domus ipſius Monaſterii ſanctæ Mariæ in civitate Spoletan. conſiſtebant, ad quas vos transferri; & ibidem, tamquam in loco ad id magis apto, congruo & honeſto, & ubi poteratis Domino quietius famulari, novum Monaſterium ſub vocabulo dictæ ſanctæ Mariæ inter Angelos, & novam domum cum ædificiis, hortis, hortalitiis, & aliis neceſſariis officinis, pro habitatione veſtra conſtruere, ac ibi perpetuo remanere deſiderabatis, ſi ad id Sedis Apoſtolicæ accederet aſſenſus: & quod etiam prædicta Eccleſia ipſi antiquo Monaſterio perpetuo uniretur, & pro parte veſtra, quæ aſſerebatis, quod etiam dilecti filii Antonii Abbatis Monaſterii ſancti Eutychii accederet aſſenſus, quod eadem Eccleſia ipſi antiquo Monaſterio perpetuo uniretur, eidem prædeceſſori humiliter ſupplicato, ut dictam Eccleſiam, cujus reditus & proventus ſexaginta florenorum auri, ſecundum eamdem æſtimationem valorem annuum, ut etiam aſſerebatis, non excedebant, eidem antiquo Monaſterio perpetuo incorporare, annectere & unire, ac vos de loco, in quo tunc degebatis, ad dictam civitatem tunc transferendi, & in loco, ubi domus prædicta conſiſtebat, ut præfertur, hujuſmodi Monaſterium & domus nova, cum eiſdem ædificiis, hortis, hortalitiis, & aliis officinis novis, pro habitatione veſtra prædicta conſtruendi, vobis licentiam concedere, & alias ſuper præmiſſis veſtro & dicti antiqui Monaſterii ſtatui ſalubriter providere dignaretur. Idem prædeceſſor per ſuas litteras dilecto filio Abbati Monaſterii ſancti Petri de Monte, dictæ diœceſis, ejus nomine proprio non expreſſo, ſuis dedit litteris in mandatis, ut ſi eſſet ita, prædictam Eccleſiam cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis antiquo Monaſterio prædicto, auctoritate Apoſtolica, perpetuo incorporaret, annecteret & uniret; ita quod cedente, vel decedente Rectore dictæ Eccleſiæ, qui tunc erat, vel Eccleſiam ipſam alias quomodolibet dimittente, liceret vobis ejuſdem Eccleſiæ cor-

Petitio Bonifacio IX. facta.

Ejuſdem Pontificis Bonifacii proviſio.

corporalem poſſeſſionem libere apprehendere, & perpetuo retinere, Diœceſani loci, & cujuſcumque alterius ſuper hoc licentia, vel conſenſu minime requiſitis. Proviſo tamen, quod congrua portio pro perpetuo Vicario in ipſa Eccleſia Domino ſerrvituro de ipſius Eccleſiæ fructibus, reditibus & proventibus antedictis aſſignaret: de qua idem Vicarius valeret congrue ſuſtentari, epiſcopalia jura ſolvere, & alia incumbentia ſibi onera ſupportare.

Et privilegia.

§. III. Et nihilominus vobis, ut de ipſo antiquo Monaſterio, ſeu loco, in quo tunc degebatis, ut præfertur, ad eumdem locum, ubi domus præfatæ conſiſtebant, tranſire, ac Monaſterium & domum novam hujuſmodi cum ædificiis eiſdem novis, hortis, hortalitiis, & aliis officinis conſtruere, & ibidem perpetuo reſidere poſſetis, licentiam, auctoritate præfata, concederet. Et voluit idem prædeceſſor, quod omnibus privilegiis, indulgentiis, libertatibus & immunitatibus uti, & gaudere valeretis, poſtquam hujuſmodi Monaſterium & domum novam conſtruxiſſetis, & ad illa tranſiviſſetis, quibus in eodem antiquo Monaſterio, in quo tunc degebatis, ut præfertur, uti poſſetis, & gaudere, prout in ipſis litteris plenius continetur.

Idem Bonifacius Parochialium Eccleſiarum irritavit uniones.

§. IV. Verum præfatus prædeceſſor, videlicet vi. Kalendas Januarii, Pontificatus ſui anno xiv. caſſavit, irritavit & annullavit omnes uniones parochialium Eccleſiarum, Monaſteriorum, etiam Monialium, & dignitatum, perſonatuum, præbendarum, & officiorum Eccleſiaſticorum, & piorum locorum quorumlibet hactenus, ſive per ipſum prædeceſſorem, ſive per piæ memoriæ Urbanum Papam VI. etiam prædeceſſorem noſtrum, vel quoſvis Ordinarios factas quibuſcumque Eccleſiis, Monaſteriis, & locis aliis eccleſiaſticis, vel menſis epiſcopalibus, aut capitularibus, vel Abbatialibus, ſeu collegiis, officiis, dignitatibus & præbendis, ac quibuſvis aliis locis, & hoſpitalibus, quæ nondum ſortitæ erant effectum, & etiam illas, quæ eſſent ſortitæ effectum alias, quam per obitum illorum, qui dicta beneficia unita obtinebant, tempore unionum de illis factarum, etiamſi eſſent factæ motu proprio, & etiam illas, quæ factæ fuerant ſine magna neceſſitate, vel ex frivolis, ſive nullis cauſis, etiamſi ſuper ipſis unionibus lis pendeat indeciſa, in quacumque inſtantia foret.

Abbas Severutius prædicta executioni demandat.

§. V. Ac ſucceſſive, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, dilectus filius Severutius Abbas Monaſterii ſancti Petri ad executionem ipſarum litterarum procedens, prædictam Eccleſiam tunc per liberam reſignationem dilecti filii Angeli Laurentii de Spoleto, tunc Rectoris ejuſdem Eccleſiæ, per eum de illa, quam tunc obtinebat extra Romanam Curiam in præſentia dicti Abbatis Monaſterii ſancti Petri ſponte factam, vacantem, vigore dictarum litterarum eidem Monaſterio veſtro, etiam dudum ante revocationem, caſſationem, irritationem, & annullationem prædictas perpetuo incorporavit, annexuit, & univit, eamdem portionem de fructibus, reditibus, & proventibus antedictis, pro dicto Vicario reſervando, vobiſque concedendo, quod de ipſo antiquo Monaſterio, ſeu loco, in quo tunc, ut præmittitur, degebatis, ad eumdem locum, ubi præfatæ domus conſiſtebant, tranſire, ac Monaſterium & domum nova hujuſmodi cum eiſdem ædificiis novis, necnon hortis, hortalitiis, & aliis officinis conſtruere, ac ibidem perpetuo reſidere poſſitis, licentiam concedendo.

§. VI. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, licet vos vigore incorporationis, annexionis, unionis, & licentiæ, ac conceſſionis prædictarum, poſſeſſionem Eccleſiæ prædictæ, etiam ad hoc prædicti Abbatis Monaſterii ſancti Eutychii accedente conſenſu, ſimiliter ante revocationem, caſſationem & annullationem præfatas adeptæ fueritis, & de ipſo antiquo Monaſterio, ſive loco, in quo tunc, ut præfertur, degebatis, ad eumdem locum, in quo

quo domus ipſæ conſiſtebant, tranſiveritis, ac ibidem Monaſterium & domum nova hujuſmodi cum eiſdem ædificiis novis, necnon hortis, hortalitiis, & aliis officinis conſtruxeritis, & ex tunc ibidem habitaveritis & habitetis ad præſens: tamen timeatis vos propter revocationem, caſſationem, & annullationem prædictas poſſe ſuper præmiſſis in poſterum moleſtari, pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper hoc opportune vobis, & eidem Monaſterio veſtro providere de ſpeciali gratia dignaremur.

VII. Nos igitur, ut eo quietius Domino famulari pro tempore valeatis, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, volumus, & vobis, auctoritate Apoſtolica, præſentium tenore, concedimus, quod incorporatio, annexio, & unio, necnon proviſio, aſſignatio, ac novorum Monaſterii & domus, in qua nunc habitatis, conſtructio hujuſmodi, ac omnia alia & ſingula, vigore præfatarum litterarum, ut præmittitur, facta, ac etiam quæcumque inde ſecuta a data præſentium valeant, plenamque obtineant roboris firmitatem, ac ſi caſſatio, revocatio & annullatio præfatæ factæ non fuiſſent; præmiſſis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c. noſtræ voluntatis & conceſſionis infringere &c. Si quis autem hoc &c. *Unio bonorum pro Monaſterio confirmatur.*

Datum Viterbii XIII. Kal. Januarii, anno II.

VI.

Domui Aſſiſinaten. privilegium conceditur. Ex lib. 2. fol. 62.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Honeſtis ſupplicum votis libenter annuimus, illaque, quantum cum Deo poſſumus, favoribus proſequimur opportunis.

§. II. Dudum ſiquidem fel. rec. Bonifacius Papa IX. prædeceſſor noſter, ad merita beati Franciſci, cujus Ordo ſacer, videlicet Fratrum Minorum, in pomœrio militantis Eccleſiæ, divina diſpoſitione plantatus, ab ipſo primordio uberes, & commendabiles fructus produxerat ſemper & producebat, ac, dante Domino, producet in futurum, dum etiam ad eximiam devotionem, quam fidelis populus Chriſtianus ad Eccleſiam ejuſdem Sancti in civitate noſtra Aſſiſinaten. conſiſtentem, & inſigni ſtructura ſpecioſam, in qua etiam corpus dicti Sancti venerabiliter requieſcit, habere dignoſcebatur, intuitum paternæ conſiderationis dirigens, ac Eccleſiam ipſam, necnon domum Fratrum dicti Ordinis prope ſitam ſpecialibus prærogativis & favoribus proſequens, ac rigorem juris manſuetudine temperans, ut dilecti filii Cuſtos & Fratres domus prædictæ præſentes, & poſteri a contentionum turbinibus, & litigiorum anfractibus ſegregati quietius Deo ſervire, & habilius onera valerent incumbentia ſupportare, eiſdem Cuſtodi & Fratribus, auctoritate Apoſtolica, per ſuas litteras indulſit, ut ex tunc dicti Cuſtos & Fratres, & eorum poſteri ratione obventionum omnium, tam funeralium, quam quorumcumque, aut quomodocumque relictorum, diſtincte, vel indiſtincte, ad quoſcumque certos determinatos uſus, necnon datorum, & qualitercumque donatorum in morte, vel mortis articulo, in infirmitate donantis vel dantis, de qua decederet, directe vel indirecte præfatis Cuſtodi & Fratribus, vel aliis pro eiſdem per eos, ſeu ratione funerum eorum, quos apud Eccleſiam, ſive domum eaſdem ſepulturam eligere, vel apud illos contingeret ſepeliri, non prædictorum quartam partem, juxta conſtitutionem piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, ſuper hoc editam, quæ incipit: *Super Cathedram &c.* Et quam fel. rec. Clemens Papa V. ſimiliter prædeceſſor noſter, in Concilio Viennen. nominavit: ſed, *Ordinis Minorum encomium.* *Quem Bonifacius IX. favoribus eſt proſequutus.*

prout iidem Cuſtos & Fratres in ſimilibus caſibus cum Epiſcopo pro tempore exiſtente, & dilectis filiis Capitulo Aſſiſinaten. necnon Rectoribus parochialium Eccleſiarum civitatis ejuſdem, ſe facere aſſueviſſe aſſerebant. Quam tamen conſuetudinem idem Bonifacius IX. minime approbavit, medietatem dumtaxat ceræ, quæ in funeralibus eorum, qui apud ipſas Eccleſiam, ſeu domum ſepulturam eligerent, & apud illos ſepulti forent, ut præfertur, obveniret, loco quartæ, ſeu canonicæ portionis hujuſmodi parochialibus Sacerdotibus, & Eccleſiarum Rectoribus, ſeu Curatis, de quorum Parochiis eligentes, & ſepulti hujuſmodi forent, integre ſolvere tenerentur, & hujuſmodi medietatem dictæ ceræ, eoſdem parochiales Sacerdotes, Eccleſiarum Rectores & Curatos, loco dictæ quartæ ſeu canonicæ portionis ipſe Bonifacius IX. voluit eſſe contentos, prædicta, & aliis conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Ac decrevit ex tunc idem Bonifacius IX. quoslibet proceſſus & ſententias contra hujuſmodi ſuam conceſſionem & voluntatem, quavis auctoritate forſan habendos & ferendos, irritos & inanes, prout in ipſis litteris plenius continetur.

Quæ in funeralibus FF. teneantur ſolvere.

Privilegium conceſſum confirmatur.

§. III. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum Cuſtodis & Fratrum petitio continebat, a nonnullis ſimplicitate forſan ductis aſſeratur, hujuſmodi conceſſionem & voluntatem fore per generalem revocationem dudum per præfatum Bonifacium IX. prædeceſſorem XI. Kalendas Januarii, Pontificatus ſui anno XIV. factam revocatas, pro parte eorumdem Cuſtodis & Fratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſupra hoc eis, per noſtræ declarationis miniſterium providere dignaremur. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate prædicta, tenore præſentium, declaramus, conceſſionem & voluntatem prædictas per eamdem generalem revocationem non fuiſſe, nec eſſe revocatas. Nulli ergo &c.

Datum Viterbii III. Kalendas Martii, anno II.

VII.

Ut recipiant domum in oppido Policii. Ibidem fol. 239.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Dalmatiæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

§. I. Piis votis fidelium, illis præſertim quæ divini cultus augmentum, & fidelium animarum ſalutem reſpiciunt, libenter annuimus, illaque favoribus proſequimur opportunis.

§. II. Sane pro parte dilectorum filiorum Univerſitatis loci de Policio, Spalaten. diœceſis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut cum idem locus in terris multum ſilvaticis & petroſis conſiſtat, & populus ejuſdem loci ſit modicum ſimplex, & in fide Chriſtiana debiliter inſtructus, eidem Univerſitati unam domum Ordinis Fratrum Minorum, pro quatuor vel ſex Fratribus ejuſdem Ordinis, qui hujuſmodi populum in fide prædicta inſtruere poſſent, fundandi & conſtruendi, & vobis hujuſmodi domum recipiendi, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati eidem Univerſitati hujuſmodi domum, cum neceſſariis tamen officinis, ac in loco ad id congruo & honeſto conſtruendi & fundandi, ac vobis eamdem domum, poſtquam conſtructa & fundata fuerit, recipiendi, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium licentiam elargimur. Non. obſtan. tam fel. rec. Bonifacii VIII. prædeceſſoris noſtri &c. quam conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque: jure tamen parochialis Eccleſiæ, & cujuslibet alterius in omnibus ſemper ſalvo. Datum Viterbii, VIII. Idus Martii, anno II.

VIII.

VIII.

Confirmatur electio Miniſtri Provinciæ Angliæ. Ex lib. 3. fol. 79.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Regis pacifici, qui regnat in cœlis, vices, licet immeriti, gerentes in terris ſolliciti corde reddimur, & ſolertes, ut Eccleſiaſticarum perſonarum, & præſertim ſub Religionis habitu Domino famulantium, quieti & tranquillitati, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter conſulamus, & ea, quæ circa hæc proinde facta ſunt, ut illibata perſiſtant, cum a nobis petitur, Apoſtolicæ confirmationis munimine roboramus.

§.II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Joannis Zouche, Miniſtri Provincialis Provinciæ Angliæ, Ordinis Fratrum Minorum, juxta morem dictorum Fratrum petitio continebat, quod cum olim ipſe, juxta incumbentis ei officii exigentiam, aliquos exceſſus ex hujuſmodi Fratribus in eadem Provincia commiſſis, corrigere vellet, prædicti Fratres correctionem hujuſmodi fugientes, procurarunt, ut aſſerit, a bonæ memoriæ Franciſco Epiſcopo Sabinen. Protectore dicti Ordinis per Sedem Apoſtolicam deputato, certam commiſſionem de facto fieri dilectis filiis Nicolao Fakenhiim, & Joanni Mallaert, prædicti Ordinis profeſſoribus, quod eumdem Joannem Zouche officio Provincialatus hujuſmodi penitus amoverent, dictique Nicolaus & Joannes Mallaert, prætextu dictæ commiſſionis, eumdem Joannem extra regnum Angliæ ex certa cauſa legitima tunc expreſſa exiſtentem, quantum in eis fuit, ab eodem officio depoſuerunt, etiam de facto, & depoſitum etiam pronuntiaverunt, necnon ad electionem alterius Miniſtri Provincialis Provinciæ, etiam contra voluntatem & aſſenſum majoris partis hujuſmodi Fratrum dictæ Provinciæ proceſſerunt.

§.III. Sed cum poſtea prædictus Epiſcopus melius informatus de præmiſſis, per ſuas litteras dilectis filiis Generali & etiam Provincialibus Miniſtris, ac Fratribus, tunc in Capitulo generali dicti Ordinis congregatis ſcripſiſſet, quod præmiſſis omnibus contra eumdem Joannem Zouche taliter attentatis non obſtantibus, ſecundum quod juſtitia exigeret, etiam hujuſmodi factum depoſitionis finaliter definirent, prædictus Generalis Miniſter ipſum Joannem Zouche, ſecundum hujuſmodi Inſtituta regularia in hujuſmodi officio confirmavit, ſeu de novo Provincialem Miniſtrum dictæ Provinciæ deputavit, & quidquid vigore dictæ commiſſionis quomodolibet attentatum fuerat, revocavit & annullavit.

§. IV. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, nihilominus dicti fratres Nicolaus, & Joannes Mallaert in reprobum ſenſum dati, eidem Joanni Zouche, ut eorum Superiori reverenter, ut creditur, obedire non volunt, niſi dictus Joannes Zouche majori ſuper his fuerit facultate munitus, pro parte dicti Joannis Zouche fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut confirmationi & deputationi prædictis robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, de ſpeciali gratia dignaremur. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, confirmationem & donationem præfatas, & quæcumque inde ſecuta rata habentes & grata, ea auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem. Nulli ergo &c.

Datum Viterbii, VIII. Idus Martii, anno II.

IX.

Fit Pœnitentiarius Apoſtolicus. Ibidem fol. 159.

Dilecto filio Honofrio Angelucii de Tuderto, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, Pœnitentiario noſtro.

Vide Bullam 4. hujus Pontif.

RELigionis &c. Sane petitio tua nobis exhibita continebat, quod olim tu Pontificatus fel. rec. Urbani Papæ VI. præ deceſſoris noſtri, anno undecimo, in minorem Pœnitentiarium Apoſtolicæ Sedis, auctoritate Apoſtolica, receptus, & aliorum Pœnitentiariorum, qui tunc erant, numero cum honoribus & gagiis conſuetis aggregatus extitiſti, & de hujuſmodi officio fideliter exercendo in manibus venerabilis fratris noſtri Auguſtini Spoletan. tunc Pennen. Epiſcopi, curam Pœnitentiariæ dictæ Sedis tunc regentis, præſtitiſti in forma ſolita juramentum: quodque nuper venerabilis frater noſter Antonius Epiſcopus Præneſtin. Pœnitentiarius noſter, de mandato noſtro facto ſibi ſuper hoc, oraculo vivæ vocis, venerabili fratri Paulo Archiepiſcopo Montiſregalis, in Urbe in ſpiritualibus Vicario noſtro, per ſuas litteras mandavit, ut numerum eorumdem Pœnitentiariorum, qui tunc nimis exceſſivus erat, ad numerum ſenarium in Baſilica Principis Apoſtolorum de ipſa Urbe reduceret. Qui quidem Archiepiſcopus ad executionem litterarum prædictarum provida deliberatione procedens, dictum exceſſivum numerum ad eumdem ſenarium numerum reduxit, de quo te eſſe voluit: tuque ex tunc officium hujuſmodi exercuiſti, prout exerces laudabiliter de præſenti. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præmiſſis per eumdem Archiepiſcopum de te, ut præmittitur, factis, robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere &c. dignaremur. Nos &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, VII. Idus Junii, anno II.

X.

Ut poſſint vendere aliquas poſſeſſiones. Ibidem fol. 187.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſancti Laurentii in Paniſperna de Urbe, Ordinis ſanctæ Claræ.

§. I. PErſonas, quæ mundi ſpretis illecebris, ſub Religionis habitu Altiſſimo militant, illas præcipue paternæ pietatis oculo debemus inſpicere, quas gravari percipimus paupertate, ut gaudentes in nobis condignæ gratiæ inveniſſe ſubſidium, facilius & promptius virtutum Domino devotionis exhibeant famulatum.

§. II. Sane petitio veſtra nobis nuper exhibita continebat, quod propter guerras, quæ noviſſime in illis partibus viguerunt, vos, & veſtrum Monaſterium in animalibus, & aliis rebus mobilibus ad dictum Monaſterium ſpectantibus, maxima ſubiiſtis detrimenta, ſeu damna, & propterea etiam non modicis debitis involvamini, & adeo rerum inedia premamini, quod non habetis, unde ipſa debita ſolvere, aut de quo poſſitis congrue ſuſtentari, quodque etiam non habetis aliqua bona mobilia venditioni forſan expoſita, unde vos, & dictum Monaſterium in præmiſſis poſſitis relevari.

§. III. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, ne vos, quod abſit, alias graviora onera ſuſtineretis, mature deliberaveritis, urgente neceſſitate, ac ſuadente utilitate, vos in relevamen ſuſtentationis veſtræ, atque

que

que ſolutionem dictorum debitorum unam Valcham ad Turricella, & cum uſu curſus aquæ extra portam ſancti Pauli urbis præfatæ, ac etiam unum caſale *Palacetum* nuncupatum, quadraginta rubiorum terræ arabilis, cum una turricella, & reclauſtro diruto, ac ſtupariis in planitie Tyburtin. necnon duas ad ſanctam Luciam in Siliciata de ipſa Urbe, duas alias extra ſancti Joannis Lateranen. Urbis præfatæ, necnon tres alias petias terrarum vineatarum intra Domne de ipſa Urbe portas in loco, qui dicitur *la portarila*: & duas alias, quæ ſunt ad manus veſtras filiæ Conventus prope dictum Monaſterium ſitas petias terrarum vineatarum, jure proprietatis ad prædictum Monaſterium pertinentia: in quibus quidem ad ſanctam Luciam, necnon extra ſancti Joannis, & intra Domne portas prædictas ſitis petiis antedictis, nonnulli cives Romani habent utile dominium ſeu uſumfructum in ipſis exiſtentium; ex quo quidem uſufructu quartam partem muſti, quod in eiſdem petiis terrarum recolligitur pro tempore, dicto Monaſterio tenentur ſolvere annuatim, aliquibus perſonis, cum quibus veſtram & ejuſdem Monaſterii conditionem efficere poteritis meliorem, vendere, ac pretium quod exinde provenerit, in ſuſtentationem & ſolutionem præfatas convertere affectetis, nobis &c. ſupplicatum &c. Nos igitur &c. vendendi licentiam concedimus: Non obſtan. &c. de rebus Eccleſiæ non alienandis &c. quibuſcumque &c. Nulli &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XVII. Kal. Septembris, anno II.

GREGORIUS XII.

Electus eſt pridie Kalendas, & coronatus IX. *Decembris, anno* MCCCCVI.

BULLA UNICA.

Caſſatur, & revocatur unio Monaſterio Spoletan. facta de Eccleſia parochiali. Ex lib. 3. Gregorii XII. fol. 240.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Rationi congruit, & convenit equitati, ut ea, quæ de Romani Pontificis conceſſione proceſſerunt, licet litteræ Apoſtolicæ confectæ non fuerint ſuper illis, ſuum ſortiantur effectum.

§. II. Dudum ſiquidem fel. rec. Innocentius Papa VII. prædeceſſor noſter, dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Mariæ inter Angelos Spoletan. Ordinis ſanctæ Claræ, quod olim Monaſterium *de Ciciano* vocabatur, & prope Spoletum conſiſtebat, quaſdam ſuas litteras conceſſit in hæc verba: *Innocentius Epiſcopus, ſervus &c. ut in Bulla* 5. *ejuſdem Innocentii. Datum Viterbii*. XIII. *Kalendas Januarii, Pontificatus noſtri anno* II. Poſtmodum vero eidem Innocentio prædeceſſori pro parte venerabilis Fratris noſtri Auguſtini Epiſcopi Spoletan. expoſito, quod ipſe dilectis filiis Andreæ Nofrii Presbytero de Eccleſia ſancti Gregorii in prædictis litteris expreſſa, tunc per liberam reſignationem dilecti filii Angeli Laurentii de Spoleto, olim Rectoris ejuſdem Eccleſiæ, per eum de illa, quam tunc obtinebat, extra Romanam Curiam ſponte factam, vacante, & Sentio Viti Cobutii de uno, ac Joanni Peregrini Barthi Clericis Spoletan.

tan. de alio beneficiis in eadem Eccleſia tunc vacantibus, auctoritate ordinaria providerat, quodque orta inter Epiſcopum, Abbatiſſam, & Conventum, necnon Andream, & Sentium, ac Joannem præfatos, præmiſſorum occaſione materia quæſtionis, præfatus Innocentius prædeceſſor illam, quam Epiſcopus Abbatiſſæ, & Conventui ad Epiſcopi, & illam, quam Abbatiſſa & Conventus Andreæ & Sentio, necnon Joanni prædicto ſuper præmiſſis, & eorum occaſione communiter vel diviſim movere intendebant cauſas hujuſmodi, ad Abbatiſſæ & Conventus præfatorum inſtantiam, dilecto filio Magiſtro Adæ Usk Capellano Sedis Apoſtolicæ, & Auditori cauſarum Palatii Apoſtolici audiendas commiſerat, & fine debito terminandas, non obſtante, quod cauſæ ipſæ de ſui natura ad dictam Curiam legitime devolutæ, & apud eam tractandæ & finiendæ non eſſent: quodque idem Auditor, poſtquam ad nonnullos actus in cauſis hujuſmodi proceſſerat, ſe ab eadem Curia abſentaverat, ipſeque Innocentius prædeceſſor cauſas ipſas dilecto filio Magiſtro Marino de Tocco Capellano Sedis Apoſtolicæ, & Auditori cauſarum Palatii Apoſtolici audiendas commiſerat, & fine debito terminandas: ipſeque Marinus Auditor ad nonnullos actus in cauſa hujuſmodi, citra tamen concluſionem inter partes eaſdem, dicebatur proceſſiſſe, prædictus Innocentius prædeceſſor, videlicet, IV. Kalendas Octobris, Pontificatus ſui anno II. cauſas ipſas ad ſe advocans, ex certis cauſis animum ſuum ad id moventibus, unionem, annexionem, & incorporationem in dictis litteris expreſſas, non obſtantibus litis pendentia hujuſmodi, & conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque, auctoritate Apoſtolica revocavit, & etiam annullavit.

§. III. Ne autem pro eo quod ſuper revocatione & annullatione hujuſmodi, dicti Innocentii prædeceſſoris ſuperveniente obitu, litteræ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, præfatus Epiſcopus revocationis & annullationis earumdem fruſtretur effectu, volumus & auctoritate Apoſtolica decernimus, quod revocatio, & annullatio prædictæ, perinde ab eadem die, videlicet, IV. Kalendas Octobris valeant, ſuumque ſortiantur effectum, ac ſi ſuper eis ſub ipſius diei data præfati Innocentii prædeceſſoris litteræ confectæ fuiſſent; prout ſæpius enarratur: quodque præſentes litteræ ad probandum plene revocationem, & annullationem prædictas, ubique ſufficiant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiratur. Nulli ergo &c. noſtræ voluntatis &c. infringere &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XIV. Kalendas Januarii, anno I.

Anno MCCCCVII. *&* MCCCCVIII. *nullum occurrit monumentum*.

ALE-

ALEXANDER V.

Electus eſt XXVI. *die Junii*, *anno* MCCCCIX.

Anno Christi 1409. Alexandri V. anno I.

I.

Reſtituitur ad Provincialatum Bononien. Reg. Vat. ex lib. I. Alexandri V. fol. 245.

Dilecto filio Joanni Georgii de Bononia Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, ac provinciæ Bononiæ ſecundum morem ejuſdem Ordinis Miniſtro.

§. I. Juſtis &c. Cum itaque, ſicut fide dignorum relatibus intelleximus, iniquitatis alumnus Angelus Corario, qui ſe dudum Gregorium XII. nominabat, te, qui Magiſter in ſacra pagina exiſtis, nuper unius anni ſpatio nondum elapſo, pro eo quod cum venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, negotium pacis, & unionis univerſalis Eccleſiæ aſſumpſeras, & proſequi curaveras, Miniſteriatus officio Provinciæ Bononien. ſecundum morem tui Ordinis, cui tunc præeras, necnon gradu Magiſterii, ac omnibus aliis præeminentiis, dignitatibus, officiis, & honoribus tui Ordinis per ſuas, ut dixit, litteras, licet de facto, privavit, teque etiam amovit ab eiſdem. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut providere tibi ſuper hoc de opportuno remedio, de benignitate Apoſtolica dignaremur. *Vide Conſt. 57. Boniſ. IX.*

§. II. Nos igitur tuis, qui in proſecutione pacis & unionis hujuſmodi varios ſubiiſti labores, teque perſonaliter ad generale Concilium Piſis legitime congregatum ibidem per trium menſium curriculum morando tranſtuliſti, in hac parte ſupplicationibus inclinati, privationem & amotionem hujuſmodi, utpote de facto factas, nullas, irritas, & inanes, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, declaramus, decernentes quemcumque alium in dicto officio, ſeu exercitio ejus, vel adminiſtratione, prætextu privationis, ſeu amotionis præfatarum quomodolibet intruſum, quem etiam per præſentes, auctoritate præſata, amovemus, ipſo facto ſore amovendum: diſtrictius inhibentes omnibus, & ſingulis Miniſtro Provinciali dictæ Provinciæ ſecundum morem dicti Ordinis ſubjectis, ut tibi, ſicut eorum vero Miniſtro Provinciali pareant, & intendant; alioquin ſententias, quas rite tuleris &c. obſervari. Tibi nihilominus de uberioris dono gratiæ concedentes, quod ab hujuſmodi officio ſine ſpeciali Sedis Apoſtolicæ mandato, ſeu licentia, nequeas quomodolibet amoveri. Nulli ergo &c. noſtræ declarationis, conſtitutionis, amotionis, & conceſſionis infringere &c.

Datum Piſis, Nonis Julii, anno I.

II.

Fit Provinciæ Januen. Miniſter. Ibidem.

Dilecto filio Guillelmo de Papia, Ordinis Minorum profeſſori, in ſacra pagina Magiſtro, Provinciæ Januen. ſecundum morem ipſius Ordinis, Provinciali Miniſtro.

§. I. Traditæ tibi virtutes a Domino, ex quibus laudabilium fructus operum producuntur, nobis præbent fiduciam, quod ea, quæ tuæ

tuæ ſollicitudini duxerimus committenda, diſcrete tractabuntur, agentur utiliter, & feliciter proſperabuntur.

§. II. Hinc eſt, quod nos te totius Provinciæ Januen. ſecundum morem Ordinis præfati, cujus profeſſor exiſtis, & cujus partem laudabiliter & ſalubriter dudum, ſicut accepimus, gubernaſti, Provincialem Miniſtrum, uſque ad Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, facimus, conſtituimus, & etiam deputamus, tibi dicto beneplacito durante, omnia & ſingula gerendi, exercendi, proſequendi, exequendi, & faciendi, quæ ad Provincialatus dictæ Provinciæ ſpectant officium, & quæ Provinciales Miniſtri ejuſdem Provinciæ, qui fuerunt pro tempore &c. concedentes; amoventes nihilominus, & decernentes amotum quemlibet &c. Mandantes univerſis & ſingulis, quorum intereſt &c. plene pareant, & intendant; alioquin ſententias, ſive pœnas, quas rite tuleris in rebelles, gratas habebimus, illaſque faciemus, auctore Domino, uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari.

Datum Piſis, x. Kalendas Auguſti, anno 1.

III.

Inſtituitur Pœnitentiarius in Baſilica ſancti Petri. Ibidem fol. 240.

Dilecto filio Jacobutio de Caſſia, Ordinis Minorum profeſſori, Pœnitentiario noſtro in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe.

Ut in Conſtit. 4. Innoc. IV. Religionis zelus &c. Hinc eſt, quod de perſona tua &c. obtinentes, te qui, ut aſſeris, Cuſtodiæ Montanorum in diœceſi Spoletan. Ordinis præfati exiſtis, in Pœnitentiarium noſtrum in Baſilica Principis Apoſtolorum de dicta Urbe conſtituimus &c.

Datum Piſis, II. Nonas Septembris, anno 1.

IV.

Ut admittant domum in Caſtro de Amboyſa. Ibidem fol. 239.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, vel fratri Thomæ de Curcia Vicario Generalis Miniſtri, & Fratribus Ordinis Minorum Provinciæ Turoniæ, ſecundum morem dictorum Fratrum.

Vide Conſtit. 53. Bonifacii IX. Sacræ Religionis, ſub qua devotum &c. favorabiliter annuamus. Veſtris igitur, & dilecti filii nobilis viri Petri, Domini caſtri de Amboyſa, Turonen. diœceſis, in hac parte ſupplicationibus inclinati, eidem Petro de bonis ſibi a Deo collatis, unam domum pro uſu & habitatione veſtris, in dicto caſtro, in loco ad hoc congruo & honeſto, cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, hortis, hortalitiis & aliis officinis neceſſariis fundandi, & ædificandi, vobiſque dictam domum cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, hortis, hortalitiis, & officinis prædictis recipiendi, & perpetuo retinendi, & habendi; fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri prohibente, ne &c. jure tamen parochialis &c. ſalvo, plenam & liberam, tenore præſentium, licentiam elargimur. Volentes, & juxta ipſius Petri deſiderium, auctoritate Apoſtolica, ſtatuentes, quod Guardianus & Fratres dicti Ordinis, qui in eadem domo, poſtquam conſtructa fuerit, ut præfertur, reſidebunt pro tempore, regulam, ſive Inſtituta regularia beati Franciſci confeſſoris, juxta declarationes Apoſtolicas obſervare, & ſecundum illa vivere teneantur, & gaudeant omni-

nibus privilegiis, indulgentiis, & gratiis, exemptionibus, & libertatibus; quibus alii Fratres ejuſdem Ordinis ex conceſſionibus Apoſtolicis gaudent, ſeu etiam potiuntur. Nulli ergo &c.

Datum Piſis, v. Idus Semptembris, anno 1.

V.

Ut poſſit ſecum retinere quatuor Fratres. Ibid. fol. 98.

Venerabili fratri Alexio Epiſcopo Vapincen.

SInceræ devotionis affectus &c. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod olim dilectus filius Antonius Miniſter Generalis Ordinis Fratrum Minorum, cujus profeſſor exiſtis, volens perſonam tuam ſpecialibus honorare prærogativis, tibi ut quatuor Fratres dicti Ordinis, quos ad hoc duceres eligendos, recipere, & tecum pro honeſtis ſervitiis tibi impendendis retinere, libere & licite poſſes &c. duxit concedendum. Quare pro parte tua &c. ſupplicatum, ut conceſſioni hujuſmodi &c. robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. Nos igitur &c. conceſſionem &c. confirmamus. *Ut in Conſtit. 5. Bonifacii IX.*

Datum Piſis xv. Kalendas Octobris, anno 1.

VI.

Ut propter tenues reditus retineant ſolummodo duos Capellanos in Eccleſia parochiali ſancti Martini. Ibid. fol. 273.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii ſancti Martini Piſan. Ordinis ſanctæ Claræ.

§. I. SAcræ Religionis, ſub qua devotum &c. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, quod licet Eccleſia ſancti Martini Piſan. in cujus horto veſtrum Monaſterium, ac ejus domus, & aliæ officinæ fundata, & ædificata exiſtunt, olim vobis, & eidem Monaſterio cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, auctoritate Apoſtolica, incorporata, & appropriata fuiſſet: ita quod inter cetera vos in eadem Eccleſia quatuor Capellanos Presbyteros, qui in ipſa Eccleſia, quæ etiam parochialis eſt, Miſſas, & alia divina officia celebrarent, & ejuſdem Eccleſiæ Parochianis Eccleſiaſtica miniſtrarent Sacramenta, retinere teneremini; tamen adeo reditus, fructus, & proventus tam Monaſterii, quam Eccleſiæ prædictorum diminuti, & ipſorum Monaſterii, & Eccleſiæ conditio deteriorata exiſtunt, quod nonniſi duos tantum Capellanos a multis temporibus citra in Eccleſia tenuiſtis antedicta. *Ut in Conſtitut. 5. Innoc. IV.*

§. II. Cum itaque, ſicut accepimus, etiam Parochiani ipſius Eccleſiæ, temporum cauſante malitia, adeo in numero diminuti ſiut, quod in eadem Eccleſia duo tantum Capellani ad hujuſmodi divina officia celebrandum, & eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrandum Parochianis eiſdem ſufficiant: Nos veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis, ut de cetero duos dumtaxat Capellanos idoneos, & Presbyteros per vos pro tempore eligendos, & per Ordinarium loci, poſtquam ſibi ad hoc per vos præſentati fuerint, inſtituendos, pro hujuſmodi divinis officiis in dicta Eccleſia celebrandis, & Sacramentis miniſtrandis, tenere poſſitis, & teneamini, devotioni veſtræ, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, indulgemus. Ita tamen, quod vos eiſdem duobus Capellanis de ſalario congruo, & vitæ neceſſariis debea-

tis perpetuo providere. Vobis nihilominus de uberioris dono gratiæ concedentes, ut omnibus & ſingulis immunitatibus &c. aliis Abbatiſſis, & Conventibus dicti Ordinis a Sede Apoſtolica, vel alias quovis modo conceſſis, uti & gaudere, libere & licite valeatis.

§.III. Ceterum volentes vos, & Monaſterium ipſum potioribus privilegiis, & gratiis honorare, vos, & idem Monaſterium veſtrum ab omnibus exactionibus, & aliis gravaminibus, necnon juriſdictione, dominio, & poteſtate Archiepiſcopi Piſan. pro tempore exiſtentis, ac aliorum quorumcumque Judicum ordinariorum, & Clericorum ſecularium, quacumque auctoritate fungentium, auctoritate prædicta, in perpetuum prorſus eximimus, & etiam liberamus. Decernentes omnes & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias, & quoſcumque proceſſus, quas, & quos, contra vos, & veſtrum Monaſterium, contra hujuſmodi exemptionem noſtram promulgari, & haberi contigerit, irritos, & inanes: fel. record. Innocentii Papæ IV. prædeceſſoris noſtri circa exemptos edita, quæ incipit: *Volentes*. & aliis conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Volumus autem, quod in ſignum exemptionis, & libertatis hujuſmodi in perpetuum Cameræ Apoſtolicæ unam ceræ, & unam thuris, & unam piperis libras ſingulis annis, in feſto Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis ſolvere teneamini, & etiam debeatis. Nulli ergo &c.

Datum Piſis VIII. Kalendas Octobris, anno 1.

VII.

Ut nullus ſe ſubtrahat a regimine & obedientia Generalis, & Provincialium Miniſtrorum, quovis quæſito colore, & omni prætextu ceſſante. Ibid. fol. 278.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

§. I. Ordinem Fratrum Minorum præcipuæ dilectionis affectu proſequentes, ad hoc ſummæ ſollicitudinis ſtudio extendimus vires noſtras, ut Ordo ipſe, quibuslibet ſemotis obſtaculis, in vinculo unitatis, & firmitate caritatis, juxta ejus fundationem, & regularia Inſtituta integre conſervetur.

§. II. Quamvis, cum ſecundum ipſius Ordinis obſervantias, & Inſtituta regularia hujuſmodi, votum obedientiæ inter cetera principium, & ejuſdem Ordinis fundamentum principale exiſtat, præcipiaturque omnibus, & ſingulis Fratribus ejuſdem Ordinis, ut ſuis Generali, & Provincialibus Miniſtris in omnibus, quæ animæ ſaluti, & inſtitutis prædictis non repugnant, obediant, & neque domum, aut locum, ſeu rem aliam quamcumque ſibi appropient, unius formæ habitum, juxta ordinationes dicti Ordinis geſtent, & ſuis Cuſtodibus ejuſdem Ordinis ſint ſubjecti, pertineatque ad hujuſmodi Miniſtros dumtaxat, ſeu ad Cuſtodes, vel alios Fratres ipſius Ordinis, quibus iidem Miniſtri ſuper hoc commiſerint vices ſuas, ſecularium perſonarum ad dictum Ordinem, ſeu Novitiorum ad ipſius Ordinis profeſſionem receptio. Tamen, ſicut diſplicenter accepimus, nonnulli ex Fratribus ipſis, ſui voti transgreſſores, abſque ipſorum Miniſtrorum commiſſione, ſeu conſenſu, imo contra ipſorum Miniſtrorum prohibitionem, ſeculares perſonas ad Ordinem, & Novitios ad profeſſionem hujuſmodi recipere, ac loca ipſius Ordinis jam forſan ædificata, vel quæ ædificari procurant, ab aliis dicti Ordinis Fratribus omnino ſeparatim inhabitare; Vicarium quoque de eorum ſocietate ſibi retinere, alterius vero formæ habitum geſtare præſumpſerunt, & præ-

Ea quæ in Regula præcipiuntur, recenſentur.

Nonnulli FF. ad Ordinem Novitios recipiunt.

& præſumunt, prætendentes ſe, ut præſumitur, ad hæc, ſeu aliqua eorum ab iniquitatis alumno Petro de Luna olim in ſua obedientia Benedicto XIII. nominato, ſeu a perditionis filio Joanne Berdolim fratre, dudum pro Miniſtro Generali dicti Ordinis ſe gerente, ſpecialem habere licentiam, & ab ipſorum Miniſtrorum, & aliorum Superiorum ſuorum obedientia prorſus exemptos & immunes.

§. III. Nonnulli etiam ex eiſdem Fratribus, ut fræno laxato, obedientiæ debitum fugiant, per ſe, ut ab hujuſmodi obedientia eximantur, ſeu ad ſtandum extra eorum domum, vel ſeparatim a Conventibus dictorum Fratrum, in domibus, ſeu locis particularibus, vel ad inſiſtendum ſervitiis Principum, vel aliarum perſonarum contra obſervantias, & Inſtituta prædicta licentientur, per Reges, Principes, ſeu alios Dominos, vel Dominas, ſeu perſonas, ad Romanum Pontificem, aut alios eorum Superiores ſcribi, & ſupplicari per ſe, vel alium, ſeu alios faciunt, & procurant, & ſic in Ordine prædicto debitum obedientiæ pervertunt, unitatem ſeparant, & vinculum diſſolvunt caritatis, in magnam ejuſdem Ordinis confuſionem, & etiam læſionem. *Alii extra Clauſtra degunt.*

§. IV. Nos igitur ipſius Ordinis odoriferam famam, & integritatem ſingularis affectionis zelo conſervari, ac ſuper præmiſſis, quantum nobis ex alto permittitur, providere cupientes, omnes & ſingulas exemptiones, & alias conceſſiones & litteras, quorumcumque tenorum exiſtant, quibuſcumque Fratribus dicti Ordinis ſuper præmiſſis, aut aliis contra obſervantias, & Inſtituta prædicta per Petrum de Luna, vel Joannem Berdolim præfatos, quoquo modo conceſſas, & conceſſa, etiamſi de ipſis, & ipſarum toto tenore, de verbo ad verbum præſentibus habenda foret mentio ſpecialis, quibuſcumque approbationibus, ſeu ordinationibus in Concilio generali nuper in civitate Piſan. celebrato, ſeu alias per Sedem Apoſtolicam, ſeu ejus auctoritate editis, & aliis contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, revocamus & caſſamus, ac nullius eſſe decernimus roboris, vel momenti. *Falſe revocantur facultates.*

§. V. Et nihilominus volumus, & eadem auctoritate ſtatuimus, & ordinamus omnibus, & ſingulis Fratribus dicti Ordinis præſentibus & futuris, cujuſcumque etiam ſtatus, gradus, ſeu præeminentiæ, vel conditionis fuerint, ſub pœna excommunicationis, quam incurrant ipſo facto, diſtricte præcipiendo mandamus, ut juxta votum per eos emiſſum, ac obſervantias, & ſtatuta prædicta, Generali & Provincialibus Miniſtris, & Cuſtodibus præfatis parere, & obedire debeant, & teneantur, ac realiter cum effectu pareant, & obediant, nec aliquam perſonam ſecularem ad Ordinem, ſeu Novitium ad profeſſionem hujuſmodi, abſque ſpeciali commiſſione Generalis, vel Provincialium Miniſtrorum ſuper hoc pro tempore factam, recipiant; habitus, juxta modum, & formam per felicis recordationis Joannem Papam XXII. prædeceſſorem noſtrum ſuper hoc ordinatos geſtent, nec præſumant per ſe, vel alium, ſeu alios, publice, vel occulte, directe, vel indirecte litteras quaſcumque promotorias, ut ab eorumdem Miniſtrorum, & aliorum Superiorum ſuorum obedientia eximantur, vel alias qualitercumque contra hujuſmodi obſervantias, & ſtatuta quovis quæſito colore licentientur, a Regibus, Principibus, aut aliis quibuſcumque Dominis, vel Dominabus, ſeu perſonis, ad Romanum Pontificem, ſeu ad alios eorum Superiores procurare, vel impetrare, aut undecumque procuratas recipere, ſive eiſdem procuratis, eis oblatis, vel exhibitis uti præſumant, ſed eis pœnitus renuncient, ac alios ejuſdem Ordinis Fratres, & perſonas quaſcumque Regulares, aut ſeculares, tales litteras impetrare, ſeu procurare volentes im- *Modus vivendi eiſdem præſcribitur.*

pediant, juxta poſſe. Volumus etiam, quod hujuſmodi noſtri ſtatuti, & ordinationis tranſgreſſores ab hujuſmodi excommunicationis ſententia, niſi per Generalem, vel Provinciales Miniſtros, ſub quibus transgreſſores ipſi fuerint, dumtaxat abſolvi valeant, ita & taliter, quod ante omnia ſe Generalis, & Provincialium Miniſtrorum obedientiæ ſubmittant eorumdem. Nulli ergo &c.

Datum Piſis VIII. Kalend. Octobris anno I.

VIII.

Eligitur Capellanus Apoſtolicus. Regeſt. Vatic. ex lib. 2. Alexandri V. fol. 145.

Dilecto filio Tedaldo della Caſa, Ordinis Minorum.

§. I. CUm in memoriam venimus eorum hominum, qui in ſancta quaque Religione diebus noſtris,cum egregia laude diutius obſervati ſunt, non inter poſtremos tua devotio nobis occurrit. Sicut enim accepimus, tu zelo veræ ſalutis ardens, blanditiis ſeculi hujus omiſſis, junior Clauſtra ſubiiſti: ætate deinde maturiori omnia rite perficiens, quæ ad Religionis tuæ decus, imo ad tuum ipſum acciderent, in eis conſtantiſſimo animo permanſiſti. Nunc vero cum ſenium ipſum tuum quietem videtur optare, circa ea ita te geris avide, ſollicite, atque magnifice, nunc cultui divino vacando, nunc lectioni ſacræ invigilando, nunc verbo & exemplo firmando lubricos, exortando ſtabiles, ut cum ipſa ſenectute adoleviſſe ſimul amor tuæ perſeverantiæ videatur.

§. II. Quæ omnia, quamquam apud quoſcumque veræ rationi initantur, quoniam non qui cœperit, ſed qui perſeveraverit, ſalvus eſt; tamen conſolationem non modicam nobis præbent, noſque incitant, ut illa tibi libentiſſime concedamus, per quæ non ſeculum fugax, non anguſtias hujus vitæ, non labores inanes mediteris, ſed animam tuam vero bono, hoc eſt, Redemptori noſtro Jeſu, valeas vendicare.

§. III. Unde volentes te fieri participem quorumdam Sedis Apoſtolicæ munerum, te in Capellanum noſtrum, & dictæ Sedis aſſumimus, & omnia tibi merita, quæ hujuſmodi Capellanis ad animæ ſalutem per prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, & dictam Sedem indulta ſunt, plenius elargimur. Utque etiam uberius caritatis noſtræ affectum adeſſe tibi cum Deo noſcas, ut Confeſſor, quem duxeris eligendum, tibi in ſinceritate fidei, unitate ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, & obedientia perſiſtenti, plenam remiſſionem omnium peccatorum tuorum in mortis articulo concedere valeat, indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ aſſumptionis, donationis, & conceſſionis infringere &c.

Datum Piſis IV. Nonas Octobris anno I.

IX.

Condemnat quaſdam erroneas propoſitiones aliquorum, qui fideles retrahebant a confeſſione facienda Religioſis Mendicantibus. Ex lib. 1. Alex. V. fol. 180.

Venerabilibus Fratribus univerſis Patriarchis, Archiepiſcopis, & dilectis filiis, Electis.

Romanæ Eccleſiæ recenſentur dotes.

§. I. REgnans in excelſis triumphans Eccleſia, cui paſtor eſt Pater æternus, cuique Sanctorum miniſtrant agmina, & laudis gloriam Angelorum chori decantant, in terris ſibi Vicarium conſtituit Eccle-

ſiam

ſiam militantem, unigenito filio Dei vivi Domino noſtro Jeſu Chriſto ineffabili commercio copulatam: in hac quidem ipſe Chriſtus a Patre progrediens per illuſtrationem Paracleti, qui ab utroque procedit, ſtatuit fidei firmamentum, ut ab ea velut a primitivo fonte, ad ſingulas orthodoxas nationes ejuſdem fidei rivuli deriventur. Ad hujuſmodi autem Eccleſiæ regimen voluit Chriſti clementia Romanum Pontificem deputare Miniſtrum, cujus inſtructionem, ac doctrinam eloquio veritatis Evangelicæ traditam, cuncti renati fonte Baptiſmatis teneant, & obſervent. Qui enim ſub hac doctrina curſus vitæ non peregerint, aut errores contra illam tenuerint, damnationis ſententia ferientur.

Et Romani Pontificis.

§. II. Sane dudum fel. rec. Bonifacius Papa VIII. prædeceſſor noſter, in Conſtitutione ſua, quæ incipit: *Super cathedram*, quam piæ memoriæ Clemens V. etiam prædeceſſor noſter poſtea in Viennen. Concilio innovavit, ſuper prædicationibus fidelium populis faciendis, audiendis eorum confeſſionibus, pœnitentiis injungendis eiſdem, & tumulandis defunctorum corporibus, qui apud Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratrum Eccleſias, ſive loca, ſuam eligerent ſepulturam; quæ quidem Conſtitutio etiam ſucceſſive ad Eremitarum ſancti Auguſtini, & beatæ Mariæ de Monte Carmelo Ordinum Fratres, per Sedem Apoſtolicam extenſa fuit, auctoritate Apoſtolica ſtatuit, & etiam ordinavit, ut dictorum Ordinum Fratres in Eccleſiis, & locis eorum, & in plateis communibus libere valeant Clero & populo prædicare, & proponere verbum Dei, hora illa dumtaxat excepta, in qua vellent Prælati Eccleſiarum coram ſe facere ſolemniter prædicare, in qua Fratres ipſi prædicare ceſſarent, præterquam ſi aliud de ipſorum Prælatorum conſenſu procederet ex licentia ſpeciali. In ſtudiis autem generalibus, ubi ſermones ex more fieri ſolent, diebus illis, quibus prædicari ſolemniter conſuevit, ad funera etiam mortuorum, & in feſtis ſpecialibus, ſeu etiam peculiaribus eorumdem Fratrum, poſſent iidem Fratres, & liceret eis prædicare libere, niſi forſan in illa hora, qua ſolet ad Clerum in prædictis locis, ſeu ſtudiis proponi verbum Dei, Epiſcopus, vel Prælatus ſuperior Clerum ad ſe generaliter convocaret, aut ex aliqua ratione, vel cauſa urgente Clerum ipſum duceret congregandum. In Eccleſiis autem parochialibus Fratres illi nullatenus auderent, nec deberent prædicare, vel proponere verbum Dei, niſi Fratres ipſi a parochialibus Sacerdotibus invitati, vel vocati fortaſſis exiſterent, vel de ipſorum placito, vel aſſenſu petita licentia, vel obtenta foret, niſi Epiſcopus, vel Prælatus per eoſdem Fratres prædicari mandaret.

Bonifacius VIII. & Clem. V. Minoritis multa ſic privilegia largiti

Tempus quo FF. eſt prædicare permiſſum.

§. III. Statuit etiam, & ordinavit idem Bonifacius prædeceſſor auctoritate prædicta, ut in ſingulis civitatibus & diœceſibus, in quibus loca Fratrum ipſorum conſiſtere noſcerentur, ac in civitatibus & diœceſibus, & locis ipſis vicinis, in quibus locis hujuſmodi non habentur Magiſtri, Priores, Provinciales Prædicatorum, & eorum Vicarii, ac Generales, & Provinciales Miniſtri, ac Cuſtodes Minorum, & Prædicatorum Ordinum præfatorum, ad præſentiam Prælatorum eorumdem locorum ſe conferrent, per ſe, vel Fratres, quos ad hoc idoneos fore putarent, ut Fratres, qui ad hoc electi forent, in eorum civitatibus & diœceſibus confeſſiones ſubditorum, ſibi confiteri volentium audire valerent, & hujuſmodi confitentibus, prout ſecundum Deum cognoſcerent, imponerent pœnitentias ſalutares, & eiſdem beneficium abſolutionis impenderent, gratia & beneplacito eorumdem. Ac deinde præfati Magiſtri, Priores, Provinciales, & Miniſtri Ordinum prædictorum, eligere ſtuderent perſonas ſufficientes, idoneas, vita probatas, diſcretas, atque peritas ad tam ſalubre miniſterium & officium

Conditiones, quæ pro audiendis confeſſionibus a Fratribus ſervari debent.

cium

cium exequendum, quas ſic ab ipſis electas præſentarent, vel facerent præſentari Prælatis antedictis, ut de eorum licentia & beneplacito, in civitatibus & diœceſibus eorumdem hujuſmodi perſonæ ſic electæ confeſſiones ſibi confiteri volentium audirent, & eis imponerent pœnitentias ſalutares, ac beneficium abſolutionis impenderent, prout ſuperius eſt expreſſum, & alia rationabilia & utilia dictus Bonifacius prædeceſſor ordinavit & ſtatuit, prout in eadem Conſtitutione plenius exprimitur.

Errores Joannis de Poliaco.

§. IV. Poſtea vero ad piæ memoriæ Joannis Papæ XXII. etiam prædeceſſoris notitiam deducto, quod quondam Joannes de Poliaco in ſacra Theologia Magiſter, in quibuſdam articulis tangentibus Pœnitentiæ Sacramentum, non ſobrie, ſed perperam ſapiebat, infraſcriptos articulos, periculoſos continentes errores, docens publice in ſuis prædicationibus, & in ſcholis: primum ſiquidem aſtruens, quod confeſſi Fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confeſſiones, teneantur eadem peccata, quæ confeſſi fuerant, iterum confiteri proprio Sacerdoti: Secundo, quod ſtante ſtatuto: *Omnis utriuſque ſexus*, in Concilio generali, Romanus Pontifex non poteſt facere, quod parochiani non teneantur omnia peccata ſua ſemel in anno proprio Sacerdoti confiteri, quem dicebat eſſe parochialem Curatum, nec Deus poſſit hoc facere, quin, ut dicit, implicet contradictionem: Tertio, quod Papa non poſſet dare generalem poteſtatem audiendi confeſſiones, imo nec Deus, quin confeſſus habenti generalem licentiam, teneatur eadem iterum confiteri ſuo proprio Sacerdoti, quem dicit eſſe, ut præmittitur, parochialem Curatum.

Joannes Pontif. ad ſe advocat cauſam.

§. V. Prædictus Joannes prædeceſſor volens ſcire, ſi ſuggeſta ſibi in ea parte veritatem haberent, præfatum Joannem de Poliaco, de Fratrum ſuorum conſilio evocari, atque articulorum ſuorum copiam eidem Magiſtro Joanni tradi fecit, & ad defenſionem ſuam audientiam plenam ſibi præbuit, tam in ſua dictorumque Fratrum præſentia, & in Conſiſtorio, quam alibi coram aliquibus Fratribus ipſis, per eum ad hoc deputatis, ſi præfatus Magiſter dictos articulos, & contenta in ipſis defendere niteretur. Qui quidem Magiſter Joannes aſſerebat, ſe paratum credere, & tenere in præmiſſis & aliis, quæ tenenda & credenda fides Apoſtolica definiret; præfatuſque Joannes prædeceſſor attendens, quod dictorum articulorum aſſertio, prædicatio, & doctrina redundare poterat in multarum perniciem animarum, ipſos per plures Magiſtros in Theologia examinari fecit diligenter, & ipſe etiam cum dictis Fratribus ſuis collationem ſolemnem habuit ſuper præmiſſis, per quas quidem collationem & examinationem ſuper hoc præhabitas comperit, prædictos articulos doctrinam non ſanam, ſed periculoſam multùm, & veritati contrariam continere. Quos etiam articulos omnes, & ſingulos idem Magiſter Joannes, veris ſibi rationibus opinioni ſuæ dudum habitæ contrariis demonſtratis, in eodem Conſiſtorio revocavit, aſſerens eos non veros, ſed contrarium verum eſſe, cum diceret, ſe neſcire rationibus ſibi factis in contrarium reſpondere. Ideoque ne per aſſertionem, prædicationem, & doctrinam hujuſmodi, in errorem, quod abſit, animæ ſimplicium prolaberentur, omnes prædictos articulos, & quemlibet eorum, tamquam falſos & erroneos, & a doctrina ſana devios, idem Joannes prædeceſſor, auctoritate Apoſtolica, damnavit & reprobavit, de Fratrum ſuorum conſilio prædictorum, doctrinam ipſis contrariam veram eſſe & Catholicam aſſerens, quod illi, qui prædictis Fratribus confiterentur, non magis tenerentur eadem peccata iterum confiteri, quam ſi alias illa confeſſi fuiſſent eorum proprio Sacerdoti, juxta dictum Concilium generale; optans veritatis vias notas etiam fidelibus, & cunctis erroribus aditum præcludere, fel.

Coram quo reus palinodiam cantat.

Articuli recenſiti proſcribuntur.

rec.

rec. Alexandri Papæ IV. & Clementis IV. Romanorum Pontificum prædeceſſorum veſtigia imitando, univerſis & ſingulis diſtrictius inhibuit, ne quiſquam dictos articulos per eumdem Joannem prædeceſſorem damnatos & reprobatos, & contenta in eis, vel aliquo ipſorum, utpote a Catholicis mentibus reſpuenda, tenere auderet, ac defenſaret. Ac univerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Electis per Apoſtolica ſcripta præcipiendo mandavit, ut in civitatibus & diœceſibus eorum, convocato Clero, communiter præmiſſa omnia & ſingula per ſe, vel alios, publicarent ſolemniter: necnon eidem Joanni mandavit, ut ipſe in ſcholis, vel ſermone Pariſiis, prædictos articulos, & contenta in eiſdem tamquam veritati contraria, propriæ vocis oraculo, & aſſertione conſtanti publice deberet revocare, & etiam ſe facturum illud dictus Joannes de Poliaco efficaciter repromiſit.

§. VI. Cum autem, ſicut nuper Fratrum Prædicatorum, & Minorum prædictorum, ac etiam Eremitarum ſancti Auguſtini, & beatæ Mariæ de Monte Carmelo Ordinum lamentabilis querela ad noſtrum perduxit auditum, nonnulli Clerici, & Eccleſiaſticæ perſonæ, ac utriuſque ſexus homines, nedum prædictos damnatos articulos prorſus erroneos, & ſacris Canonibus contrarios per eumdem Joannem prædeceſſorem, ut præfertur, ſed etiam quoſdam alios articulos prorſus erroneos, & ſacris Canonibus contrarios, etiam publice non verentur aſtruere, & per illos proprias & multorum ſimplicium animas inficere, illoſque a devotione eorumdem Fratrum Ordinum prædictorum, & ne Chriſtifideles ſua peccata Fratribus ipſis confiteantur, damnabiliter detrahere ſatagant, etiam contra eamdem conſtitutionem Bonifacii prædeceſſoris, ſuper hoc editam, ut præfertur. Qui quidem adjecti erronei articuli ſequuntur per ordinem in hæc verba: *Primus videlicet articulus talis eſt: Confeſſus Fratri admiſſo in forma* Dudum, *tenetur eadem peccata in numero iterum Curato confiteri: damnatur per Joannem Papam XXII. in ſtatuto, quod incipit*, Vas electionis. *Secundus, concluſiones Joannis de Poliaco damnatæ per Joannem XXII. ſunt ſatis veræ, & a quocumque litterato ſufficienter poſſent teneri: ſtatutum Joannis XXII. editum*, Vas electionis, *eſt irritum & inane, quia cum illud fecit, erat hæreticus, & per conſequens quidquid fecit prædictus Joannes, ſive Mendicantibus, ſive aliis ante revocationem, inane fuit. Stante ſtatuto* omnis utriuſque ſexus, *nec Deus, nec Papa de potentia ſua poteſt facere, quin confeſſus Fratri Mendicanti admiſſo, iterum teneatur confiteri ſuo Curato. Confeſſio Fratribus admiſſis facta eſt dubitabilis & incerta: quapropter omnes tenentur dimittere incertum, & ſic ſolum confiteri ſuis Sacerdotibus curam animarum habentibus, ſub pœna peccati mortalis. Quamvis Fratres admiſſi habeant auctoritatem abſolvendi, & audiendi confeſſiones, tamen populus ſubjectus non habet poteſtatem accedendi ad Mendicantes admiſſos, ſine licentia proprii Sacerdotis, & Fratres petentes privilegia pro confeſſionibus audiendis, & ſepulturis habendis, ſunt in peccato mortali, & excommunicati, & Romani Pontifices talia privilegia concedentes Mendicantibus, aut eiſdem confirmantes, ſunt in peccato mortali, & excommunicati. Fratres non ſunt aut fuerunt paſtores, ſed fures, latrones, & lupi. Sacerdos Curatus dans licentiam Mendicantibus audiendi confeſſiones, magis diſpenſat cum ſtatuto*, omnis utriuſque ſexus, *quam Papa, Fratribus dans licentiam juxta formam decretalis*, dudum.

Alii in Regulares hoſtes ſuſcitantur.

§. VII. Nos vero attendentes, quod nimis perniciosum eſſet, antiquos dudum, ut præmittitur, per eumdem Joannem prædeceſſorem cum tanta ſolemnitate & maturitate damnatos & reprobatos, & etiam hujuſmodi novos

Denuo Articuli examinati & proſcripti.

vos

vos articulos, per nos veluti erroneos, & etiam eiſdem Canonibus contrarios, tenere, aſtruere, vel docere, necnon in hac parte ſalubriter providere volentes, eoſdem novos articulos, & quos nos etiam una cum Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus mature, prout tanti negotii qualitas exigit, vidimus, & examinavimus, necnon etiam per pleroſque in ſacra Theologia Magiſtros, ac quoſdam Doctores in jure Canonico recenſeri fecimus diligenter, per quam quidem examinationem reperimus, etiam ipſos novos fuiſſe, & eſſe falſos, confictos, & erroneos, ac eiſdem Canonibus contrarios: & propterea ipſos, ut tales, de eorumdem Fratrum conſilio, damnamus & reprobamus. Volentes, quod ſi quis deinceps prædictos articulos aſſerere, aut in ſcholis, vel alibi gloſſare, defendere, ſeu tenere, aut prædicare præſumpſerit, tamquam hæreticus ſit cenſendus, & excommunicationis ſententiam incurrat ipſo facto, a qua niſi per ſummum Pontificem, præterquàm in mortis articulo, non poſſit abſolvi.

Quod damnatio publicetur Pontifex Jubet.

§. VIII. Quocirca univerſitati veſtræ &c. mandamus, quatenus univerſi & ſinguli veſtrum, convocato Clero civitatum & diœceſum veſtrarum, eis præmiſſa omnia & ſingula per vos, vel alios, ubi, & quando ſuper hoc per eoſdem Fratres, ſeu ipſorum aliquem, aut aliquos requiſiti fueritis, auctoritate noſtra ſolemniter publicetis; ac etiam per Rectores ipſarum parochialium Eccleſiarum, civitatum & diœceſum præfatarum, in hujuſmodi parochialibus Eccleſiis publicari faciatis. Et ſi quos forſan hujuſmodi damnatos articulos, novos, & veteres, aut eorum aliquem, ſeu aliquos aſtruere, vel tenere, ſive prædicare repereritis, contra illos communiter vel diviſim, tamquam hæreticos, ſeu de Catholica fide ſuſpectos procedere, necnon ipſos, & eorum quemlibet, juxta tantorum exceſſuum qualitatem, per cenſuram eccleſiaſticam, & alia juris opportuna remedia, auctoritate prædicta compeſcere; necnon ad obſervandam dictam conſtitutionem præfati Bonifacii prædeceſſoris, juxta ejus tenorem, compellere, ratione prævia ſtudeatis. Contradictores &c. non obſtan. prædicta, quæ incipit, *omnis utriuſque ſexus*, ac aliis conſtitutionibus contrariis quibuſcumque.

Datum Piſis, IV. Idus Octobris, Pontificatus noſtri anno I.

X.

Diſpenſatur cum eo, ut ad Eccleſiam Laſcuren. aſſumatur. Ex lib. 2. Alexand. V. fol. 97.

Dilecto filio Petro de Fuxo, Ordinis Fratrum Minorum de Morlanis, Laſcuren. diœceſis profeſſori.

§. I. Divina ſupereminens largitas nonnumquam in multis ſic ſuæ gratiæ dona diffundit, quod tunc defectum ætatis patientes, per ſuarum virtutum merita defectum ſupplentes ætatis, merentur ad dignitatum culmina promoveri.

§. II. Cum itaque nos Eccleſiæ Laſcuren. Paſtoris ſolatio deſtitutæ, de perſona tua, propter grandia dona virtutum, quibus perſonam ipſam novimus multipliciter inſignitam, providere hodie intendamus, tuque patiaris in ætate defectum, cum in vigeſimo primo ætatis tuæ anno, vel circa conſtitutus exiſtas, ſperantes, quod tu per hujuſmodi tua merita, quibus circumfultus exiſtis, & alia tibi affutura ſuffragia, eidem Eccleſiæ eſſe poteris, auctore Domino, multipliciter fructuoſus, tecum ut, prædicto defectu, necnon generalis Concilii, & quibuſcumque aliis conſtitutionibus Apoſtolicis nequaquam obſtantibus, curam regiminis, & adminiſtrationis ejuſdem Ec-

Eccleſiæ libere recipere, illamque in ſpiritualibus & temporalibus regere & exercere licite valeas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium diſpenſamus. Nulli ergo &c.

Datum Piſis, x. Kal. Novembris anno 1.

XI.

Eximuntur ab omnibus impoſitionibus. Ibidem fol.87.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii S. Joannis Piſtorien. Ordinis ſanctæ Claræ.

§. I. Religionis zelus, ſub qua ſedulum &c. Sane, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, vos propter varias tam ſeculares, quam alias exactiones, & tallias, vobis per Epiſcopum pro tempore exiſtentem, & dilectos filios Clerum Piſtorien. ac Officiales Cameræ Apoſtolicæ, necnon commune Florentin. retroactis temporibus impoſitas, quamplurimum gravatæ fuiſtis, & timetis in futurum per ſimiles exactiones & tallias vobis imponendas gravari, adeo quod niſi vobis ſuper his ſuccurratur, formidatis, vos non poſſe vitam condecentem ducere, nec congrue ſuſtentari. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis, & eidem Monaſterio ſuper his de opportuno remedio providere dignaremur. *Ut in Conſtit. 4. Innoc. VII.*

§. II. Nos igitur veſtris ſupplicationibus inclinati, vos, & dictum veſtrum Monaſterium ab omnibus & ſingulis impoſitionibus quarumcumque exactionum, ſeu talliarum, vel aliorum gravaminum per Epiſcopum, & Clerum, aut Officiales, ſeu commune præfatos, aut quaſcumque eccleſiaſticas, ſeu ſeculares perſonas, cujuſcumque etiam ſtatus, gradus, conditionis &c. fuerint, de cetero imponendorum, auctoritate &c. prorſus eximimus, & etiam liberamus: ita quod ipſi in vos, occaſione impoſitionum hujuſmodi nullam poſſint juriſdictionem exercere, aut excommunicationis, ſeu alias ſententias promulgare, ſeu vobis pœnas quaſcumque infligere, nec vos ipſis ſuper impoſitionibus hujuſmodi reſpondere teneamini quoquo modo. Decernentes irritos & inanes quoſcumque proceſſus & ſententias, ſi quos, vel ſi quas, contra præſentium tenorem haberi contigerit, ſeu etiam promulgari: ac irritum & inane quidquid in contrarium a quoquam &c. Nulli ergo &c.

Datum Piſtorii xix. Kal. Januarii, anno 1.

XII.

Unitur parochialis Eccleſia ſancti Laurentii Monaſterio ſancti Franciſci Florentin. Ex lib. 1. Alexandri V. fol.305.

Dilecto filio Magiſtro Benozzio Franciſci Friderici Canonico Florentin. Notario noſtro.

§. I. Sacræ Religionis, ſub qua dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa & Conventus Monaſterii ſancti Franciſci Florentin. Ordinis ſanctæ Claræ devotum & ſedulum &c. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Prioris Artium, & Vexilliferi Juſtitiæ, civitatis Florentin. nobis nuper exhibita continebat, quod parochialis Eccleſia ſancti Laurentii de Cruce prope Scarpariam plebanatam de Fagna, de Mugello, Florentin. diœceſis, quæ de jure patronatus laicorum exiſtit, quæque tantum quatuor habet parochianos, li- *Ut in Conſtit. 5 Innoc. IV.*

bris, calicibus, & aliis paramentis Eccleſiaſticis, ad divinum cultum in ipſa Eccleſia peragendum, neceſſariis penitus caret, & in eadem Eccleſia vix ſemel in anno, videlicet in feſto dicti ſancti Laurentii celebratur, & ad tantam devenit ruinam, quod portis ejuſdem Eccleſiæ fractis, ſeu ſublatis, etiam beſtiis patet introitus in eadem: quodque Abbatiſſa & Conventus præfatæ ex fructibus dicti Monaſterii non habent unde congrue poſſint ſuſtentari, & niſi eis de opportuno ſubventionis auxilio provideatur, in eodem Monaſterio, ut timetur, non poterunt remanere. Quare pro parte dictorum Prioris, & Vexilliferi nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præfatam Eccleſiam eidem Monaſterio in perpetuum incorporare, annectere, & unire, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui de præmiſſis certam notitiam non habemus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ &c. mandamus, quatenus, ſi eſt ita, & ad hoc patronorum ipſius Eccleſiæ accedat aſſenſus, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Eccleſiam prædictam, cujus ſexaginta, eidem Monaſterio, cujus quinquaginta florenorum auri fructus, reditus, & proventus ſecundum communem æſtimationem valorem annuum, ut aſſeritur, non excedunt, cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, auctoritate Apoſtolica, in perpetuum incorpores, unias & annectas: ita quod cedente, vel decedente dilecto filio Rectore ipſius Eccleſiæ, qui nunc eſt, aut Eccleſiam ipſam alias quomodolibet dimittente, etiamſi dictus Rector litterarum Apoſtolicarum ſcriptor, vel abbreviator, aut alias Officialis Sedis Apoſtolicæ fuerit, & propterea ipſa Eccleſia generaliter, vel ſpecialiter diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervata exiſtat, liceat Abbatiſſæ & Conventui prædictis per ſe, vel alium, corporalem poſſeſſionem Eccleſiæ, juriumque &c. auctoritate propria apprehendere, ac in earum, & dicti Monaſterii uſus perpetuo retinere: Diœceſani loci, & cujuſcumque alterius ſuper hoc licentia minime requiſita. Proviſo quod dicta Eccleſia per idoneum Presbyterum ſecularem per Abbatiſſam dicti Monaſterii exiſtentem pro tempore, necnon hujuſmodi Conventum, & ad earum nutum ponendum, & regendum, ſumptibus ipſarum regatur, & animarum cura eorumdem parochianorum diligenter exerceatur. Quod prædictæ Abbatiſſa, & Conventus jura Epiſcopalia ſolvere, & alia onera Rectori ejuſdem Eccleſiæ incumbentia ratione ejuſdem Eccleſiæ, ſupportare integre teneantur. Non obſtantibus &c. quibuſcumque &c. Nos enim ex nunc irritum &c.

Datum Piſtorii, XII. Kalendas Januarii, anno I.

XIII.

Ut poſſint legata, & eleemoſynas recipere. Ex lib. 2. Alexandri V. fol. 81.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus Domus Ordinis Fratrum Minorum de Chamberiaco, Gratianapolitan. Diœceſis.

Vide ut ſupra. §. I. Sacræ Religionis, ſub qua devotum & ſedulum &c. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, quod nonnulli Chriſtifideles aliquas pecuniarum ſummas, res, & bona alia, vobis, & domui veſtræ annis ſingulis ſuper bonis, & rebus ſuis exſolvenda, tam pro anniverſariis, quam Miſſis celebrandis, & aliis piis ſuffragiis, pro ſuarum animarum ſalute, per vos Altiſſimo effundendis, in eorum teſtamentis, & ultimis voluntatibus, ac alias pias eleemoſynas legitime donare, & erogare conſueverunt, quæ, obſtantibus prohibitionibus Canonum, & ſtatutis, & regulis veſtri Ordinis, vobis recipere non licet.

§. II. Qua-

§. II. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis legata, & eleemoſynas hujuſmodi recipiendi, & in veſtros, & dictæ domus uſus & utilitates convertendi licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis ut legata, relicta, & eleemoſynas hujuſmodi, necnon quaſcumque pecuniarum ſummas, & res, ac bona alia, quæ vobis in futurum pia largitione fidelium, per quaſcumque perſonas largiri, & erogari, ac relinqui contigerit, & legari, ut præfertur, dummodo res & bona ipſa mobilia fuerint, per vos, vel procuratores veſtros ad hoc a vobis ſpecialiter deputatos, petere, recipere, exigere, & habere, ac in uſus, ad quos donata, vel erogata fuerint, convertere libere & licite valeatis: fel. rec. Nicolai IV. & Clementis V. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & quibuslibet aliis conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus Domus, & Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque, tenore præſentium, indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Piſtorii, 11. Kalendas Januarii, anno 1.

In eumdem modum pro Conventu Gebennen.

XIV.

Eligitur Provinciæ Mediolanen. Miniſter. Ibidem fol. 83.

Dilecto filio Franciſco de Crivellis, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, in ſagra pagina Magiſtro, Provinciæ Mediolanen. ejuſdem Ordinis Provinciali.

§. I. In eminentis Sedis Apoſtolicæ ſpecula divinitus conſtituti, pro perſonarum Eccleſiaſticarum, præſertim ſub regulari habitu degentium ſtatu ſalubriter dirigendo, juxta paſtoralis officii debitum, libenter intendimus, ac partes noſtræ ſollicitudinis adhibemus.

§. II. Attendentes itaque, quod Mediolanen. Provincia per aſſumptionem venerabilis fratris noſtri Franciſci, tunc ejuſdem Provinciæ Miniſtri, ad Eccleſiam Mediolanen. opportuno Miniſtri regimine præſentialiter remanet deſtituta; quodque propter emergentes in eadem Provincia varias, ac turbulentas nonnullorum diſſenſiones, atque diſſidia, quæ (proh dolor!) humani generis adverſario cauſante, diutius ibi viguerunt, nequit pro electione Miniſtri Provinciale Capitulum de præſenti congregari. Nos cupientes dilectos filios Conventus, & univerſos Fratres dicti Ordinis, ac Monaſteria Monialium, & incluſarum, tam ſanctæ Claræ, ac ſancti Damiani, & Minoriſſarum Ordinum præfatæ Provinciæ, quas pariter ac præcipua in Domino benignitate proſequimur, juxta ejuſdem Ordinis Inſtituta ſalubriter proficere, eiſque de perſona utili, & idonea pro hujuſmodi Provinciali Miniſtro hac vice, prout expedire cognovimus, rerum & temporum penſatis qualitatibus, providere, & Religionis zelum, ſcientiæ dotem, vitæ ac morum conſpicuam honeſtatem, aliaque laudabilia probitatis, & virtutum merita, quibus perſonam tuam illorum largitor Dominus multipliciter inſignivit, debita meditatione penſantes, motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra liberalitate, te Miniſtrum Provincialem Fratrum, & Sororum Ordinum, & Provinciæ prædictorum, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, facimus, conſtituimus, & etiam ordinamus, dantes, & concedentes tibi plenariam poteſtatem, hujuſmodi Miniſteriatus officium in omnibus & per om-

omnia, ad ipſum, juxta Inſtituta, & conſuetudines dictorum Ordinum ſpectantia, & pertinentia, libere exercendi: contradictores &c. compeſcendo. Dilectis filiis Conventibus, Fratribus, & Sororibus ſupradictis in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo mandantes, quatenus tibi in omnibus, quæ tuum concernent officium, juxta ejuſdem Ordinis Inſtituta, pareant, & intendant. Decernentes etiam ex nunc irritum &c. Volumus autem, quod quoad abſolutionem de dicto Miniſteriatu de te faciendam, & omnia alia, & ſingula præfati Ordinis Minorum inſtituta, ſub poteſtate dilectorum filiorum Generalis Miniſtri, & generalis Capituli ejuſdem Ordinis remaneas, & eſſe intelligaris, ſicut ſunt alii Provinciales Miniſtri præfati Ordinis, auctoritate ordinaria inſtituti: quodque per has noſtras litteras conſtitutionibus, ſtatutis, & conſuetudinibus ſupradictis in nullo alias derogetur. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ Idibus Februarii, anno 1.

JOANNES XXIII.

Succeſſit Alexandro V. electus XVI. *Kal. Junii, anno* MCCCCX.

Anno Christi 1410. Joannis XXIII. anno 1.

I.

Ut obſervetur ſtatutum inter Fratres Daciæ, & Fratres Swetiæ, & Norwegiæ circa electionem Miniſtri Provincialis. Reg. Vat. ex lib. 2. anni 1. fol. 186.

Venerabili Fratri Epiſcopo Lincopen.

Ut ſupra in Conſtit. unica Gregorii XII.

Alternativa in electione Miniſtri Provincialis ſtatuitur.

§. I. Rationi congruit &c. Dudum ſiquidem pro parte dilectorum filiorum univerſorum Fratrum Ordinis Minorum Provinciæ Daciæ, ſecundum morem ejuſdem Ordinis, in Swetiæ, & Norwegiæ regnis degentium, fel. rec. Alexandro Papæ V. prædeceſſori noſtro expoſito, quod olim ad procurandum pacem & concordiam inter Fratres dictæ Provinciæ, quondam Henricus de Aſt, tunc prædicti Ordinis Miniſter Generalis, una cum Capitulo generali ejuſdem Ordinis, tunc Januæ celebrato, circa præfectionem, ſeu deputationem Miniſtri Provincialis Provinciæ prædictæ, matura deliberatione ſtatuerat in hunc modum, videlicet, quod ſi pro tunc Miniſter Ptovincialis dictæ Provinciæ de regno Daciæ foret, finito officio ſuo Provincialatus hujuſmodi, ejus ſucceſſor de Swetiæ, & Norwegiæ regnis hujuſmodi eſſe deberet: & verſa vice quoties hujuſmodi Miniſter de Regno Swetiæ, vel Norwegiæ eſſet, ejus ſucceſſor immediatus de ipſo Regno Daciæ exiſteret, & ſic perpetuis futuris temporibus circa præfectionem, ſeu deputationem Miniſtri Provincialis hujuſmodi viciſſitudinarie obſervari voluerat, & nihilominus pro ampliori corroboratione præmiſſorum, ſtatutum ipſum a Sede Apoſtolica, per ejuſdem Sedis litteras, in quibus omnes Fratres Provinciæ antedictæ præſentes, & poſteri ad obſervationem dicti ſtatuti aſtringebantur, ſub pœna excommunicationis, quam tranſgreſſores ejuſdem ſtatuti eo ipſo incurrerent, obtinuerat confirmari, quodque poſtmodum Miniſtro Provinciali ejuſdem Provinciæ, qui tunc de dicto regno Daciæ fuerat, ab hac luce ſubtracto, Fratres Provinciæ de eodem regno Daciæ exiſtentes in reprobum ſenſum dati, nunc minis, tunc vero blanditiis deceptivis, & quandoque conſpirationibus, aliiſque iniquis machinationibus dictos Fra-

Non ſervatur, & inique aboletur.

Fratres de Swetiæ, & Norwegiæ regnis, ad eligendum Miniſtrum Provincialem hujuſmodi, de dicto regno Daciæ, contra ſtatuti, & litterarum hujuſmodi tenorem, ac in diſpendium dicti Ordinis, inſtigare non ceſſaverant, ipſique Fratres de dictis regnis Swetiæ, & Norwegiæ aſtutiis ipſorum Fratrum de dicto regno Daciæ circumventi, in electionem hujuſmodi Miniſtri Provincialis, de eodem regno Daciæ exiſtentis, ad effectum, ut per ipſum ſtatutum hujuſmodi approbaretur, conſenſerant, quodque poſtmodum idem Miniſter Provincialis ſic electus, cum ſuis in ea parte complicibus, præmiſſis non contentus, nedum vota & promiſſiones violaverat; verum etiam ſtatuto hujuſmodi penitus ſpreto, litteras prædictas auſu temerario laniare præſumpſerat, excommunicationis ſententiam in talia perpetrantes promulgatam, damnabiliter incurrendo, ac pro parte dictorum Fratrum de Regnis Swetiæ & Norwegiæ eidem prædeceſſori humiliter ſupplicato, ut cum ipſi prædicto ſtatuto, prout tenebantur, inhærere deſiderarent, ſuper hoc eis opportune providere, de benignitate Apoſtolica, dignaretur. Idem prædeceſſor hujuſmodi ſupplicationibus annuens, voluit, & conceſſit, videlicet, nono Kalendas Decembris, Pontificatus ſui anno 1. tibi dari in mandatis, ut de præmiſſis omnibus & ſingulis, ac eorum circumſtantiis univerſis, auctoritate Apoſtolica, te diligenter informares, & ſi per informationem hujuſmodi ea reperires veritate fulciri, ſtatutum prædictum, eadem auctoritate renovares ex tunc in antea perpetuo, ſub hujuſmodi pœna excommunicationis, in dicta Provincia inviolabiliter obſervandum, quodque omnes Fratres de ipſo regno Daciæ huic ſtatuto inobedientes, & quos in hujuſmodi laniatione litterarum prædictarum culpabiles invenires, excommunicatos tamdiu publice nunciares, & ab aliis faceres nunciari, & a prædictis Fratribus de regnis Swetiæ, & Norwegiæ tamdiu arctius evitari, donec eorum ſumptibus, & expenſis alias litteras, eiſdem laniatis litteris conſimiles, prædictis Fratribus Swetiæ & Norwegiæ reſtituerent, & de expenſis inde factis eiſdem Fratribus de Swetiæ, & Norwegiæ regnis plenarie ſatisfacerent, & quaſvis ordinationes in ipſa Provincia a tempore hujuſmodi laniationis dictarum litterarum, per ipſos Miniſtrum Provincialem, & Fratres, quomodolibet factas, eadem auctoritate, penitus annullares; & nihilominus illos ex eiſdem Fratribus de ipſo regno Daciæ prædicto ſtatuto inobedientibus, qui ad obſervationem ipſius ſtatuti redire vellent, ſi hoc humiliter peterent, ab excommunicationis ſententia hujuſmodi, quam propter præmiſſa incurrerant, auctoritate prædicta, abſolveres in forma Eccleſiæ conſueta, injunctis &c. Et nihilominus cum eis ſuper irregularitate, ſi quam hujuſmodi ſententia ligati celebrando divina, vel immiſcendo ſe illis, non tamen in contemptum clavium, contraxiſſent, eadem auctoritate, diſpenſares.

Oppreſſi recurrunt ad Apoſtolicam Sedem.

Epiſcopo demandatur commiſſio ut renovetur.

Aliæ etiam eidem conceſſæ facultates.

§. II. Ne autem, pro eo, quod dicti prædeceſſoris ſuperveniente obitu, litteræ Apoſtolicæ ſuper voluntate & conceſſione hujuſmodi confectæ non fuerunt, præfati Fratres ipſarum voluntatis, & conceſſionis fruſtrentur effectu, volentes, & auctoritate Apoſtolica decernentes, quod eædem voluntas, & conceſſio perinde a dicta die, videlicet, nono Kalend. Decembris, ſortiantur effectum, ac ſi ſuper eis ejuſdem prædeceſſoris litteræ ſub ipſius diei data confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur, quodque præſentes litteræ ad probandam plene voluntatem, & conceſſionem antedictas ubique ſufficiant, nec ad id probationis adminiculum requiratur, fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, præmiſſa omnia juxta voluntatem, & conceſſionem prædictas, auctoritate noſtra, executioni ſtudeas effectualiter demandare, contradictores &c. compeſcendo. Non obſtan-

Omnia hæc acta a Pontifice Joanne confirmata.

ſtan. tam fel. rec. Bonifacii VIII. &c. ac de una, & duabus dietis in Concilio generali, quam aliis conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque. Seu ſi eidem Ordini a Sede prædicta ſit indultum, quod perſonæ ipſius Ordinis ſuſpendi &c. tuæ juriſdictionis explicatio valeat quomodolibet impediri, quæ, quoad hoc, eis nolumus in aliquo ſuffragari.

Datum Bononiæ VIII. Kal. Junii, anno 1.

II.

Ut quadringenti floreni auri pauperibus deſtinati, in earum neceſſitates convertantur. Ex lib. 1. an. 1. fol. 58.

Dilectis in Chriſto filiabus Beatrici Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Agathæ Papien. Ordinis ſanctæ Claræ.

Ut ſup. in Conſt. unica Greg. XII. Rationi congruit &c. Dudum ſiquidem fel. record. Alexandro Papæ V. prædeceſſori noſtro pro parte veſtra expoſito, quod olim idem prædeceſſor tunc in minoribus conſtitutus, & in partibus illis Apoſtolicæ Sedis Legatus, pie attendens, quod fructus, reditus, & proventus Monaſterii veſtri olim uberes, ſed poſtea, occurrentium temporum malitia cauſante, adeo effecti erant tenues & exiles, quod vos ex ipſis ſuſtentari, & ruinæ dicti Monaſterii, quam minabatur, occurrere non poteratis: quinimo aliquæ ex Monialibus præfati Monaſterii inedia & fame laborantes, coactæ exiſtebant præfatum Monaſterium exire, atque parentum, & amicorum ſuorum lares expetere, ut ibidem ſuſtentari valerent, & quod Blancha, relicta quondam Galeatii de Vicecomitibus militis vidua, fundatrix & donatrix Monaſterii ſanctæ Mariæ Annunciatæ Papien. dicti Ordinis, in fundatione & dotatione prædictis canonice factis, diſpoſuerat, quod per Abbatiſſam, quæ eſſet pro tempore, & dilectas in Chriſto filias, Conventum ipſius Monaſterii ſanctæ Mariæ, ac ipſis in hoc forſan negligentibus, ſeu remiſſis, per Epiſcopum Papien. ac Provincialem Ordinis Fratrum Minorum, Provinciæ Januen. qui etiam eſſent pro tempore, ſingulis annis in perpetuum in uſus pauperum, quadringenti floreni auri, qui reſtarent, ſeu excreſcerent ex fructibus, reditibus, & proventibus dicti Monaſterii ſanctæ Mariæ, ultra victum, ſeu ſuſtentationem Abbatiſſæ, & Monialium ejuſdem Monaſterii ſanctæ Mariæ, quæ ſimiliter eſſent pro tempore, diſtribuerentur, ſeu erogarentur. Voluit & ordinavit dictus prædeceſſor, tunc Legatus auctoritate legationis hujuſmodi, quod ducenti floreni auri ex dictis quadringentis florenis, qui, ut præfertur, ſupereſſent annis ſingulis, ex fructibus, reditibus, & proventibus antedictis, per ipſas Abbatiſſam, & Conventum Monaſterii ſanctæ Mariæ, in hujuſmodi ſuſtentationem, reparationem, & conſervationem perpetuis temporibus, annis ſingulis fideliter, & integre converti deberent in duobus terminis, videlicet, pro una in Maii, & reliqua medietatibus in Novembris menſibus in præmiſſis, quavis dilatione ceſſante, certos etiam executores ſuper hoc deputando, prout in litteris ipſius prædeceſſoris, tunc Legati, deſuper confectis dicebatur plenius contineri. Et pro parte veſtra prædicto prædeceſſori humiliter ſupplicato, ut eiſdem voluntati & ordinationi ſuis pro eorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apoſtolica dignaretur. Idem prædeceſſor hujuſmodi ſupplicationibus inclinatus, videlicet, x. Kalendas Octobris, Pontificatus ſui anno primo, voluntatem, & ordinationem ſuas præfatas ratas habens & gratas, ipſas, auctoritate Apoſtolica, confirmavit, & ſui ſcripti patrocinio voluit communiri; prædictis diſpoſitione ipſius viduæ, & conſtitutio-

tionibus Apoſtolicis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Ne autem pro eo quod ſuper confirmatione hujuſmodi litteræ Apoſtolicæ ipſius prædeceſſoris, ſuperveniente ejus obitu, confectæ non fuerint, vos ejuſdem confirmationis effectu fruſtremini, volumus, & auctoritate Apoſtolica decernimus, quod confirmatio prædicta perinde a dicta die eumdem conſequatur effectum, ac ſi die &c. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ, VIII. Kalendas Junii, anno I.

III.

Renovantur quædam litteræ. Ibidem fol. 174.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii S. Mariæ in Veteribuda, Ordinis ſanctæ Claræ, Veſprimien. diœc. &c.

Sinceræ devotionis &c. Sane pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut quaſdam litteras conceſſas Ordini veſtro, per felicis recordationis Bonifacium Papam VIII. prædeceſſorem noſtrum, quibus vos aſſeritis indigere, & quas in Cancellaria noſtra diligenter inſpici, quarumque tenores de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, cum incipiant vetuſtate conſumi, innovare de benignitate Apoſtolica dignaremur: quarum quidem litterarum tenores tales ſunt: *Bonifacius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis in Chriſto filiabus univerſis Abbatiſſis & Conventibus Monialium ſive Ordinis ſanctæ Claræ, ſive ſancti Damiani, ſeu Minoriſſæ dicantur &c. Laudabilis ſacra Religio &c.* ut in Bulla XVIII. Bonifacii VIII. uſque ad finem. *Datum Anagniæ* V. *Non. Junii, Pontificatus noſtri anno* II. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati eaſdem litteras auctoritate Apoſtolica innovamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus de novo &c. Nulli ergo &c. *Ut in Conſtit. 5. Innoc. IV.*

Datum Bononiæ, VII. Kal. Julii, anno I.

IV.

Item aliæ. Ibidem.

Eisdem.

§. I. Mentis veſtræ induſtria &c. Sane pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut litteras fel. rec. Innocentii Papæ VI. prædeceſſoris noſtri, in quibus privilegium per piæ memoriæ Joannem Papam XXII. etiam prædeceſſorem noſtrum, Ordini veſtro conceſſum, inſertum eſt, quas quidem litteras in Cancellaria noſtra diligenter inſpici, quarumque tenores, quibus pro conſervatione juris Monaſterii veſtri vos indigere aſſeritis, de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, cum incipiant vetuſtate conſumi, innovare de benignitate Apoſtolica dignaremur. Quarum quidem litterarum tenores tales ſunt.

§. II. *Innocentius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Tenorem quarumdam litterarum fel. rec. Joannis Papæ XXII. prædeceſſoris noſtri in Regiſtro ipſius prædeceſſoris repertum, ad dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Mariæ in Veteribuda, Ordinis ſanctæ Claræ, Veſprimien. diœc. aſſerentium ſe indigere illis, ſupplicationis inſtantiam de regiſtro ipſo, de verbo ad verbum tranſcribi, & præſentibus annotari fecimus; qui talis eſt: Joannes Epiſcopus &c. Dilectis in Chriſto filiabus univerſis Abbatiſſis & Conventibus Monialium incluſarum ſive Ordinis ſanctæ Claræ, ſive ſancti Damiani, ſive Minoriſſæ dican-*

cantur &c. in eis degentibus ſub onere voluntariæ paupertatis &c. Hinc eſt, quod nos pium & congruum reputantes, ut vos illa proſequamur gratia, quam veſtris neceſſitatibus conſpicimus opportunam, vobis univerſis & ſingulis ad inſtar fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, auctoritate præſentium indulgemus, ut ad præſtationem decimarum, de quibuſcumque poſſeſſionibus, & aliis omnibus bonis veſtris, quæ in præſentiarum habetis, & juſtis modis, præſtante Domino, acquiſiveritis in futurum, vel ad contribuendum in procurationibus quorumlibet Ordinariorum, & etiam Legatorum, & Nunciorum Sedis Apoſtolicæ, & quibuslibet talliis, & collectis, ad exhibendum pedagia, colonia, & alias exactiones quibuſvis Regibus & Principibus, ſeu aliis perſonis ſecularibus minime teneamini, nec ad id compelli aliquatenus valeatis. Nulli ergo &c. Datum Avenione xv. *Kalendas Octobris Pontificatus noſtri anno* ii. *Ceterum, ut earumdem litterarum tenor ſic inſertus, omnimodam rei, ſeu facti certitudinem faciat, Apoſtolica auctoritate decernimus, ut illud idem robur, eamdemque vim, eumdemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quem haberent originales litteræ ſupradictæ, & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur quandocumque & ubicumque, ſive in judicio, vel alibi, ubi fuerit exhibitus, vel oſtenſus, & eidem ſtetur firmiter in omnibus, ſicut eiſdem originalibus litteris ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Per hoc autem nullum jus de novo dictis Abbatiſſæ & Conventui dicti Monaſterii beatæ Mariæ acquiri volumus, ſed antiquum tantummodo conſervari. Nulli ergo &c. Datum Avenione* ii. *Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri anno* vii.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eaſdem litteras auctoritate Apoſtolica innovamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus de novo vobis &c. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ, viii. Kal. Julii, anno i.

V.

Confirmantur eis varia privilegia. Ibidem fol. 120.

Dilectis filiis Vicario & Fratribus Ordinis Minorum in partibus Lulbaniæ conſtitutis &c.

§. I. Sacra veſtra Religio, quæ ſub onere voluntariæ paupertatis jugiter colitur .... ut puritate fulgeatis obſervantiæ regularis, & voluntatis libitum coarctantes, dignam & ſedulam exhibeatis Domino ſervitutem. Hinc eſt, quod nos pium & condignum reputamus, ut vos illa proſequamur gratia, quam veſtris neceſſitatibus fore conſpicimus opportunam.

§. II. Sane pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut quædam privilegia, dudum conceſſa Generali & Provincialibus Miniſtris, ac univerſis Fratribus Ordinis veſtri, per litteras fel. rec. Clementis IV. & Benedicti XI. Summorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, quas in Cancellaria noſtra diligenter inſpici, quarumque tenores de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, cum incipiant vetuſtate conſumi, & quibus, ut aſſeritis, vos in Provincia veſtra non mediocriter indigetis, innovare de benignitate Apoſtolica dignaremur; quarum quidem litterarum tenores ſequuntur per ordinem in hæc verba: *Clemens Epiſcopus &c. Dilectis filiis Generali & univerſis Miniſtris, Guardianis & Fratribus de Ordine Minorum &c. In quibuſdam locis aliquando illas, prout accepimus, perſecutiones &c.* ut ſupra anno mcclxvi. uſque ad finem. *Datum Peruſii* iii. *Kal. Julii, anno* i. *Clemens Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis filiis*

Vide in Regeſto Tomi 4. fol. 523.

filiis Generali & Provincialibus Miniſtris, ac univerſis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum &c. Virtute conſpicuos ſacri veſtri Ordinis profeſſores &c. ut ſupra ibidem, uſque ad finem. *Datum Peruſii* XII. *Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno* 1. *Benedictus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Dilectis filiis Generali ac Provincialibus Miniſtris, ac univerſis &c. Inter ceteros Ordines, quos cœleſtis agricolæ ſumma benignitas &c.* ut in Bulla XII. ejuſdem Benedicti XI. uſque ad finem. *Datum Romæ, apud ſanctum Petrum* IV. *Non. Aprilis, Pontificatus noſtri anno* 1. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eadem privilegia auctoritate Apoſtolica innovamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus de novo vobis acquiri volumus, ſed antiquum, ſi quod Generalis & Provinciales Miniſtri, ac Fratres prædicti, voſque per ipſos habetis, tantummodo conſervari. Nulli ergo &c. *Vide in Regeſto Tomi 6. fol. 445.*

Datum Bononiæ, III. Non. Julii, anno I.

ANNO CHRISTI 1411. JOANNIS XXIII. ANNO 2.

VI.

Datur ei facultas ad provinciale Capitulum convocandi. Ex lib. 2. anni 2. fol. 75.

Dilecto filio Antonio de Tybure, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori.

§. I. PAſtoralis officii cura nobis, licet immeritis ex alto commiſſa, cor noſtrum continua pulſat inſtantia, ut gregem nobis creditum a noxiis & adverſis præſervare ſollicita diligentia ſtudeamus, & oves nobis commiſſas, ne luporum patiantur incurſus, & illorum morſibus lanientur, ſatagamus noſtræ protectionis munimine confovere.

§. II. Cum itaque, ſicut accepimus, Provincia Romana Ordinis Fratrum Minorum ad præſens careat Provinciali Miniſtro, nos ne ipſum Ordinem propterea circa regularem obſervantiam ſuſtinere detrimenta contingat, ſuper hoc ſalubriter providere volentes, tibi omnes & ſingulos Cuſtodes, Guardianos, & alios Prælatos, & Religioſos dicti Ordinis in dicta Provincia conſtitutos, cujuſcumque ſtatus vel gradus fuerint, qui ſecundum ſtatuta & conſuetudines ejuſdem Ordinis conſueverunt, & tenentur ad provinciale Capitulum dicti Ordinis convenire, ad aliquem locum idoneum ejuſdem Provinciæ, de quo tibi videbitur, pro provinciali Capitulo celebrando, ac novi Miniſtri electione, auctoritate noſtra convocandi, & ibidem provinciale Capitulum dicti Ordinis tenendi & celebrandi, ac celebrari faciendi, juxta ipſius Ordinis inſtituta, & obſervantias regulares: necnon voces Cuſtodum & Guardianorum, & aliorum Prælatorum, & Fratrum dicti Ordinis abſentium, per alios Fratres ſupplendi, ac ad præmiſſa auctoritatem præſtandi; ac omnia alia & ſingula ſtatuendi, faciendi & ordinandi in præmiſſis, & circa ea, quæ per Cuſtodes & Guardianos, & alios Prælatos hujuſmodi pro tempore, & provinciale Capitulum dicti Ordinis fieri poſſunt, & debent, ſecundum morem Ordinis antedicti: contradictoreſque quoslibet, & rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam compeſcendi, plenam & liberam, uſque ad noſtrum beneplacitum, poteſtatem concedimus, tenore præſentium, & etiam facultatem. Non obſtantibus &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, IV. Idus Junii, anno II.

VII.

Continuatur eis adminiſtratio Hoſpitalis ſanctæ Crucis Ortan. Ibidem fol. 4.

Dilectis filiis Guardiano & Fratribus domus Ordinis Minorum Ortan.

§. I. Laudibus & honore digna Ordinis veſtri Religio ab ipſius inſtitutione felici per latitudinem Orbis terræ, diverſitate virtutum ſemper claruit; unde piæ memoriæ quondam prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, quibus etiam ipſa Religio delectabilis fuit, illam interno, & efficaci amore in Chriſto dilexerunt, ac ſincera proſequi voluntate, multis ipſam attollendo laudibus, & præſidiis curarunt, veſtigia piis immitantes affectibus, vos & eos, qui eamdem Religionem profeſſi ſunt, quadam ſingulari benevolentia proſequentes, libenter illa concedimus, cum a nobis petitur, quæ ad ſubſtantiam Religionis hujuſmodi expedire conſpicimus.

§. II. Cum autem ſit nobis firma fiducia, quod quanto plus ipſa Religio benignitatis Apoſtolicæ favore reficitur, tanto in ipſa devotionis & reverentiæ ſtudium circa nos, & Romanam Eccleſiam adaugetur.

§. III. Sane petitio veſtra nobis nuper exhibita continebat, quod a centum annis proxime præteritis, ac citra & ultra, Hoſpitale pauperum ſanctæ Crucis Ortan. cujus fructus, reditus & proventus ultra viginti florenos auri, ſecundum communem æſtimationem, non valent, ut aſſeritis, annuatim, pro recreatione & receptione pauperum in eodem, tam vos, quam illi, Guardiani & Fratres Ordinis præfati, qui in illa, quam prius tenuiſtis, civitate noſtra Ortan. & in ea, quam nunc tenetis, apud Eccleſiam ſancti Angeli Ortan. Domibus dicti Ordinis, præceſſerunt, hactenus regere conſueviſtis & conſueverunt, prout pacifice vos etiam illud regitis de præſenti.

§. IV. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, vos, pro eo forſan, quod propter antiquitatem temporis hujuſmodi, vel aliqua inconvenientia, non appareat, quo jure, vel titulo, vos & dicti prædeceſſores Hoſpitale prædictum rexeritis, ſive rexerint, timeatis ſuper eodem regimine dicti Hoſpitalis poſſe in poſterum moleſtari, pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis, qui olim, ut etiam aſſeritis, de mandato fel. rec. Urbani Papæ V. prædeceſſoris, propter utilitatem Romanæ Eccleſiæ ad prædictam domum prope ipſam Eccleſiam ſancti Angeli, cum promiſſione, quod vobis propterea per dilectos filios Commune Ortan. condigna compenſatio fieret; quæ tamen uſquequam ſubſecuta extitit, tranſlati fuiſtis, in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. V. Nos igitur pie præmiſſis attentis, & dictam tranſlationem vobis minus accommodam aliquali munificentia Sedis Apoſtolicæ compenſare volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, quod ſicut dicti veſtri prædeceſſores, voſque poſt illos Hoſpitale prædictum hactenus gubernaſtis, & prout illud pacifice gubernatis, tam vos, quam etiam ſucceſſores veſtri Guardiani & Fratres dicti Ordinis, qui pro tempore in ipſa domo apud eamdem Eccleſiam ſancti Angeli reſidebunt, regere & gubernare perpetuis futuris temporibus libere & licite valeatis, & valeant, præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus, necnon privilegiis, ſeu indultis Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus prædicti Ordinis quibuſcumque, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, & aliis contrariis nequaquam obſtantibus, etiamſi de privilegiis, ſeu indultis hujuſmodi de

verbo

verbo ad verbum præſentibus habenda eſſet mentio ſpecialis, vobis & eiſdem ſucceſſoribus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, de ſpeciali gratia indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XVIII. Kal. Octobris, anno II.

VIII.

Ut diſpenſet cum Thoma filio Regis Angliæ, volenti matrimonio copulari Margaritæ de Holand, affinitatis, & conſanguinitatis gradibus ſibi conjunctæ. Ex lib. I. anni 2. fol. 61.

Dilecto filio Antonio de Pireto, Magiſtro in ſacra Theologia, Ordinis Fratrum Minorum Generali Miniſtro, in regno Angliæ Nuncio noſtro.

§. I. Oblatæ nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Thomæ, cariſſimi in Chriſto filii noſtri Henrici Regis Angliæ illuſtris, nati, & dilectæ in Chriſto filiæ nobilis mulieris Margaritæ de Holand, relictæ quondam Joannis de Beaufort, Comitis de Somerſet, petitionis ſeries continebat, quod ipſi certis, ut aſſerunt, rationabilibus cauſis ducti deſiderant invicem matrimonialiter copulari; ſed quia prædicti Thomas, & Margarita ſecundo affinitatis, & ſecundo & tertio conſanguinitatis gradibus ſunt conjuncti, deſiderium hujuſmodi eorum adimplere nequeunt, diſpenſatione ſuper hoc Apoſtolica non obtenta. Quare pro parte Thomæ & Margaritæ prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper hoc eis de opportunæ diſpenſationis gratia providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur; ſuper quo dilectus filius nobilis vir Henricus Princeps Valliæ, ipſius Regis primogenitus, ejuſdemque Thomæ germanus, nobis per ſuas litteras etiam humiliter ſupplicavit.

§. II. Nos igitur prædictarum cauſarum certam notitiam non habentes, ac affectantes Regem, & ipſius natos prædictos, pro eorum, & regni prædicti ſtatu & quiete, quantum cum Deo, & Sedis Apoſtolicæ honeſtate fieri valeat, benigne, prout dignum cenſemus & congruum, in eorum petitionibus exaudire, diſcretioni tuæ, de qua in his, & aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus, ſi diligentibus indagatione, & inquiſitione præcedentibus, cauſas evidentes & rationabiles ad hujuſmodi matrimonium contrahendum fore repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, & Regis prædicti ad id voluntas interveniat pariter & aſſenſus, dictaque Margarita propter hoc rapta non fuerit, tu prædictis Thomæ, & Margaritæ, ut impedimentis conſanguinitatis & affinitatis hujuſmodi, quæ ex præmiſſis proveniunt, non obſtantibus, matrimonium inter ſe contrahere, & in eo poſtquam contractum fuerit, remanere libere & licite valeant, auctoritate Apoſtolica diſpenſes, prolem ex hujuſmodi matrimonio ſuſcipiendam, legitimam nunciando.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, IV. Idus Novembris, anno II.

IX.

Ut poſſit indicere Capitulum provinciale in Provincia ſancti Antonii cum ampla facultate. Ex lib. 2. an. 2. fol. 113.

Dilecto filio Laurentio Ordinis Minorum profeſſori Paduan. ac ſacræ Theologiæ Magiſtro.

Præfatio.

§. I. Amabiles fructus, quos ſacer Ordo Minorum, cujus, ut præfertur, profeſſor exiſtis, velut pomerium quoddam divina manu conſitum in agro militantis Eccleſiæ in ubertate produxit hactenus, & producet in poſterum, ac odorem ſuavitatis in omnem terram ex laudabilibus actionibus hujuſmodi profeſſorum jugiter prodeuntem, in noſtræ conſiderationis ſpecula adducentes, de ſtatu præfati Ordinis proſpere conſervando, ut ſublatis de medio vepribus, undelibet felicibus ſemper ſucceſſibus augeatur, & ſub prudenti, regulari, proboque regimine, Deo propitio, qui ipſum in agro hujuſmodi plantavit, coluit, & rigavit, præfutura ſuſcipere valeat incrementa, nos inducunt cogitare ſæpiſſime, & ad ſingula tranquillitatem præfati Ordinis concernentia extendere paſtoralis officii noſtri curas.

Miniſtro Provinciæ mortuo alios debet ſubſtitui.

§. II. Cum itaque, ſicut nobis nuper innotuit, in Provincia beati Antonii, & Marchiæ Tarviſin. ſecundum Inſtituta dicti Ordinis, propter obitum quondam Franciſci de Civitate Bellunen. dudum præfati Ordinis profeſſoris, & in Theologia Magiſtri, & dictæ Provinciæ Miniſtri, extra Romanam Curiam vita functi, ne Provincia hujuſmodi, & profeſſores ipſius Ordinis degentes in illa Miniſtro careant, & regimine ſalutari, neceſſitas de futuro Miniſtro flagitet, ſecundum Inſtituta hujuſmodi, pro Provinciale Ordinis & Provinciæ prædictorum Capitulum providere. Nos attendentes, quod dilectus filius Antonius de Pireto, ipſius Ordinis Generalis Miniſter, pro nonnullis noſtris, & Romanæ Eccleſiæ arduis negotiis agit præſentialiter in remotis: ac de Miniſteriatu Ordinis, & Provinciæ prædictorum celeriter, & ſalubriter providere volentes, & de fidei puritate, ſinceritate devotionis, religionis zelo, ſcientiæ claritate, ac exemplaris vitæ munditia, reliquiſque virtutum dotibus illis, quibus, prout fide dignorum teſtimoniis novimus, perſonam tuam earum largitor Dominus multifariam inſignivit; ſumpſerimus, & ſumamus in Altiſſimo fiduciam ſpecialem, quod ea, quæ prudentiæ tuæ committenda duxerimus, exequeris fideliter & prudenter, diſcretioni tuæ hac vice dumtaxat, auctoritate noſtra indicendi, vocandi, & celebrandi Provinciale Capitulum Ordinis, & Provinciæ beati Antonii prædictorum, in loco ad id congruo & honeſto, hoc tempore per tuam diligentiam declarandis, cum poteſtate etiam incorporandi & inſtituendi voces electionum ſecundum hujuſmodi Inſtituta, ita & taliter, quod de hac ipſa electione nemo alius, ſive Vicarius Generalis a prædicto Antonio de Pireto Generali Miniſtro, ſive ab alio quocumque, & quacumque auctoritate deputatus, te poſſit aliquatenus impedire; & cum hoc etiam, quod ſi contigerit te eligi, ſis capax electionis, & ſtatuti, ſis verus Miniſter, & poſſis omnia, quæ Miniſtri hujuſmodi facere poſſunt, & conſueverunt, nullaque obſtante exceptione, Fratres dicti Ordinis in dicta Provincia degentes, ac Moniales quæcumque, quæ Ordini ſubſunt in dicta Provincia conſtitutæ, tibi tamquam vero Miniſtro teneantur in omnibus, quæ ſecundum Inſtitutiones ſupradictas ſtatuenda duxeris, obedire. Et tibi inſuper dicendi, faciendi, & exequendi omnia & ſingula, quæ pro electione dicti futuri Miniſtri, & pro aliis opportunitatibus, circa ſalutare regimen, & guberna-

Generalis legitime impeditus.

Facultas papalis indicendi Capitulum.

Capax declaratur paſſivæ vocis.

tio-

tionem Ordinis & Provinciæ prædictorum, ac profeſſor hujuſmodi ſecundum ipſius Ordinis Inſtituta fuerint opportuna,& prout in ſimilibus Capitulis fieri hactenus conſuevit; ac etiam ſupra proponendis, ordinandis & ſtatuendis, & in ipſo Capitulo proponendi & proponi, ordinari & ſtatui, ac reformari, & provideri faciendi omnia & ſingula, quæ circa electionem dicti futuri Miniſtri, & dependentia ab eodem, ac pro aliis concernentibus Ordinis profeſſorum, ac Provinciæ prædictorum commoda, & divini cultus, & ipſius Ordinis incrementa, juxta ipſius Ordinis Inſtituta, quæ utilia, ſeu opportuna videbuntur, illaque adimpleri, & obſervari per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia juris remedia, appellatione ceſſante, auctoritate præfata mandandi & exequendi, ac etiam decernendi, quæ in præmiſſis, ſeu circa ea, ſeu dependentia viſa fuerint ſalubriter expedire: & ut talis in Miniſtrum aſſumatur hujuſmodi, qui tamquam ardens lucerna ſub modio, ardore divini luminis, ſcientiæ claritate,morum venuſtate, conſilii maturitate, docta experientia in agendis, fidei puritate, devotionis ſinceritate erga nos, & præfatam Eccleſiam exemplariter in domo Dominica luceat, bonos protegat, indirecta dirigat, & convertat aſpera in vias planas, & profeſſores Ordinis & Provinciæ prædictorum ſub ipſius ſalutari regimine, & ſpiritualibus & temporalibus alimentis, valeat, prout ſperamus & cupimus, refovere: conſtitutionibus Apoſtolicis, vel dicti Ordinis, & aliis in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque, plenam & liberam, tenore præſentium, concedimus facultatem. Mandantes ex tunc in virtute ſanctæ obedientiæ dilectis filiis Guardianis, Profeſſoribus, Conventibus, atque Domibus Ordinis, & Provinciæ hujuſmodi, quatenus tibi in his, quæ ad indictionem & convocationem Capituli, ac nominationem & electionem dicti Miniſtri, & aliorum dependentium ſeu connexorum, ſecundum præfati Ordinis Inſtituta ſpectare, ſeu pertinere noſcuntur, tibi & deputandis rite pareant fideliter, & intendant: alioquin ſententias, ſive pœnas, quas rite tuleris, ſeu ſtatueris per te, vel alios in rebelles, ratas & gratas &c. Præſentibus uſque ad aſſumptionem dicti Miniſtri, & abſolutionem præfati Capituli tantummodo valituris.Tu autem juxta traditam tibi a Domino prudentiam ſic ſtudeas in præmiſſis te gerere, quod ſperati exinde fructus proveniant, & ultra noſtram & præfatæ Sedis benedictionem & gratiam, apud Deum creſcas meritis, & Ordo ipſe tuæ diligentiæ exinde ad gratiarum rependia teneatur.

Ei optima commendatur electio.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, Idibus Martii, anno II.

Anno Christi 1412. Joannis XXIII. anno 3.

X.

Ut reformet aliquas domos, & Monaſteria in Provincia Tuſciæ, & alium ei præficiat Miniſtrum, ſi Miniſtri pro tempore exiſtentis culpa aliqui errores ſint in eaſdem domos inducti. Ex lib. 5. an. 3. fol. 92.

Dilecto filio Antonio de Maſſa Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, in ſacra Theologia Magiſtro.

§. I. Circa ſtatus religioſorum locorum, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum omnium, necnon perſonarum in eis degentium ſalubriter dirigendum, ad eorum reformationem, cum illa deformata ſentimus, libenter intendimus, & ut perſonæ ipſæ a quibuſcumque retrahantur exceſſibus, & de commiſſis per eos ſalubriter corrigantur, partes Apoſtolicæ ſollicitudinis adhibemus.

§. II. Sane ad noſtrum nuper pervenit auditum, quod nonnulla loca, ſive

ſive domus Fratrum Ordinis Minorum, ſecundum morem dicti Ordinis, necnon Monaſteria Sororum Ordinis ſanctæ Claræ, ſive Minoriſſarum in Provincia Tuſciæ conſiſtentia, culpa, ſeu defectu, & negligentia Miniſtri dictæ Provinciæ, qui nunc eſt, ac quorumdam ex Officialibus locorum, ſive domorum hujuſmodi, per eumdem Miniſtrum inſtitutis, & etiam deputatis, necnon Abbatiſſarum Monaſteriorum prædictorum, male reguntur, & gubernantur, ſpreta in aliquibus locorum, ſive domorum, ſeu Monaſteriorum ipſorum diſciplina, ſeu obſervantia regulari.

§. III. Nos itaque cupientes, quod dicta loca, ſive domus, ſeu Monaſteria, ſemotis & procul pulſis impedimentis nocivis, commodis affluant, & ſucceſſibus proſperis gratulentur, diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus, & mandamus, quatenus ad præfata loca, ſive domos, ſeu Monaſteria ipſa te perſonaliter conferens, habens præ oculis ſolum Deum, loca, ſive domos, ſeu Monaſteria ipſa, auctoritate noſtra, viſites & reformes tam in capite, quam in membris, & quæ in eis correctionis & reformationis, necnon privationis, poſitionis, & depoſitionis Fratrum, ac quorumdam ex Officialibus prædictis, necnon Abbatiſſarum prædictarum in eiſdem locis, ſive domibus, ſeu Monaſteriis degentium, officio noveris indigere, eadem auctoritate, corrigas & reformes: necnon prædictos Fratres, & quoſdam ex Officialibus prædictis, ac Abbatiſſas præfatas punias, ponas & deponas, prout ſecundum Deum, & animæ tuæ ſalutem, videris expedire. Contradictores per cenſuram &c. non obſtantibus quibuſcumque indulgentiis, privilegiis &c.

§. IV. Volumus autem, quod ſi per diligentem examinationem præfatum Miniſtrum dictæ Provinciæ repereris talia commiſiſſe, vel alias eum minus idoneum ad Miniſteriatum dictæ Provinciæ, ſeu ejuſdem Miniſteriatus officium & exercitium, propter quæ, exigentibus ejus demeritis, Miniſteriatu, ſeu officio Miniſteriatus ejuſdem, & ejus exercitio privandus, & ab eo amovendus extiterit, Miniſteriatu, ſeu officio & exercitio hujuſmodi prives, & amoveas realiter ab eodem. Et nihilominus poſt privationem, & amotionem hujuſmodi, Fratres alias diſcretos ſecundum ſtatuta, & conſuetudines dicti Ordinis ad Capitulum, ſeu congregationem celebrandum, ad aliquem locum idoneum dictæ Provinciæ, prout tibi videbitur, pro electione alterius Miniſtri in dicta Provincia nominandi & eligendi, auctoritate præfata, convoces, ſeu congreges, & hujuſmodi Capitulum, ſive congregationem inter dictos Fratres, alias diſcretos, tenere & celebrare, ut eſt moris, ſupplendo omnes & ſingulas voces Fratrum prædictorum, ſi quæ defuerint in Capitulo, ſeu congregatione hujuſmodi, & in Capitulo, ſeu congregatione præfatis, alium Miniſtrum in dicta Provincia nominare & eligere in locum dicti Miniſtri, ſi per te ipſum Miniſteriatu & ejus officio, & exercitio privari, & ab eo amoveri contigerit, ut præfertur, ad Miniſteriatum, & ejus officium, & exercitium in præfata Provincia, eadem auctoritate, procures. Ita tamen, quod nominatio & electio dicti alterius Miniſtri, cum hujuſmodi Capitulo, ſeu congregatione, per te celebrata, per dilectum filium Antonium de Pireto, dicti Ordinis Fratrum Minorum Generalem Miniſtrum debeant protinus confirmari. Et inſuper, quod ſi alicui alteri de celebrando electionem dicti alterius Miniſtri in præfata Provincia, Apoſtolica, vel alia quavis auctoritate, conceſſum fuerit, conceſſio ipſa, etiamſi de verbo ad verbum in præſentibus, de ejus toto tenore habenda foret mentio ſpecialis, irrita & inanis exiſtat, nulliuſque roboris vel momenti.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, II. Kal. Octobris, anno III.

XI.

XI.

Eximuntur ab omnibus decimarum & gabellarum ſolutionibus. Ibidem fol. 115.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii ſanctæ Mariæ Montis-ſancti, prope Tudertum, Ordinis ſanctæ Claræ.

§. I. CAritas indiſſolubilis, quæ ad Ordinis ſanctæ Claræ, quem dextera Domini in ſua vinea plantavit, honorem & commodum, noſtram vertit ſollicitudinem inceſſanter; quoties ſtatum proſperum illius intelligimus, vultum & animum noſtrum exhilarat, & cum ejus gravamina & vexationes audimus, ad remedia debita, cura pervigili properamus; unde illis, quæ circa ipſum Ordinem facta ſunt, ut illibata perſiſtant, libenter favorem Apoſtolicum impertimur.

§. II. Sane petitio veſtra nuper nobis exhibita continebat, quod olim fel. rec. Benedictus Papa XI. prædeceſſor noſter, per ſpeciale ejus privilegium univerſis Abbatiſſis, & Sororibus Monaſteriorum dicti Ordinis, a piæ memoriæ Urbano Papa IV. prædeceſſore noſtro inſtitutis, viventibus, quæ tunc erant, & eſſent in futurum, indulſit, ut ad præſtationem decimarum de quibuſcumque poſſeſſionibus, & aliis omnibus bonis eorum, quæ tunc habebant, & juſtis modis acquirerent legitime in futurum, vel ad exhibendum annuum reditum, ſive cenſum ipſarum diœceſanis Epiſcopis, ſeu pedagia, telonia, & alias exactiones quibuſvis Regibus, ſeu aliis perſonis ſecularibus, vel etiam ad dandum procurationes aliquas Legatis, vel Nunciis Sedis Apoſtolicæ, ſive decimam, vel aliam portionem, aut ſubventionem aliquam de ipſarum proventibus cuiquam exhibendum, vel ad contribuendum in exactionibus, aut collectis, ſeu ſubſidiis aliquibus, minime tenerentur, nec ad id cogi poſſent per litteras Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum prædictorum, vel quorumcumque aliorum; etiamſi in illis caveretur expreſſe, quod ad quævis exempta, & non exempta loca, & Monaſteria ſe extenderent, & alia illis, cujuſcumque tenoris exiſterent, ipſius Sedis Indulgentia non obſtaret: etiamſi forte dictæ litteræ Sedis ejuſdem de indulto, & Monaſteriis ipſis plenam & expreſſam facerent mentionem. Necnon etiam Abbatiſſæ, Sorores, & Monaſteria prædicta a jurisdictione, & poteſtate Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum eorumdem diœceſanorum, & quorumcumque aliorum exemit, & decrevit ex tunc irritas, & inanes interdicti, ſuſpenſionis, & excommunicationis ſententias, ſi quas in Abbatiſſas, Sorores prædictas, vel aliquam ipſarum, aut Monaſteria hujuſmodi, & loca dicti Ordinis contra Indulti, & exemptionis eorumdem tenorem, per quemcumque contingeret promulgari.

§. III. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, licet illæ, quæ vos in eodem Monaſterio veſtro præceſſerint, & vos etiam ... eodem indulto in aliquibus non fuerit contraventum, tamen dilectus filius Jacobus, Prior ſecularis, & Collegiatæ Eccleſiæ ſancti Nicolai Balneoregien. jurium, fructuum, proventuum Cameræ Apoſtolicæ inter alia in eiſdem civitate, & diœceſi per nos collector conſtitutus, vigore quarumdam litterarum noſtrarum, per quas colligere habet decimam omnium redituum, & proventuum Eccleſiaſticorum in Provinciis noſtri patrimonii beati Petri in Tuſcia, Sabinen. & eiſdem Tudertin. & quibuſdam aliis civitatibus, & diœceſibus per triennium a data ipſarum litterarum computandum, ab omnibus & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, Adminiſtratoribus, Electis, & Abbatibus, ce-

te-

teriſque Prælatis, & Eccleſiaſticis perſonis, ſecularibus, & regularibus, exemptis, & non exemptis, hujuſmodi reditibus, & proventibus in prædictis Provinciis, civitatibus, & diœceſibus habitantibus, & infra triennium habitaturis, cujuſcumque præeminentiæ, & dignitatis, ſtatus, gradus, Religionis, Ordinis, vel conditionis exiſterent, etiamſi de eis, & propriis eorum Ordinibus, locis, & perſonis, nominibus, & cognominibus, ac de verbo ad verbum plenam, & expreſſam debuerint facere mentionem: quibus, aut eorum alicui nulla privilegia, aut indulgentias, ſub quacumque forma, vel expreſſione verborum ipſis conceſſa, quoad hoc volumus ſuffragari; aliquibus tamen exceptis in noſtris litteris antedictis, vos ad contribuendum in certa collecta hujuſmodi, Clero in dicta civitate, & diœceſi, vigore dictarum litterarum impoſita, compellere conetur, contra tenorem indulti memorati, pro parte veſtra fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut vobis, & ſtatui veſtro in præmiſſis ſalubriter providere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. IV. Nos igitur volentes vos favore proſequi ſpeciali, & ut quietius Domino famulari ſub humilitatis ſpiritu valeatis, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vos, & illæ, quæ vobis in eodem Monaſterio ſucceſſerint pro tempore, per eaſdem, & etiam quaſcumque alias noſtras litteras ſub quavis verborum forma derogatoria, etiamſi caveatur in eis, quod quibuſcumque privilegiis, & indultis conceſſis nos intendimus derogare, etiamſi ſpecialis & expreſſa, & de verbo ad verbum deberet fieri mentio de eiſdem, & cum aliis clauſulis quibuſcumque derogatoriis generalibus, vel ſpecialibus, ſuper impoſitione decimæ, vel alterius portionis, aut caritativi ſubſidii, exactionis, & collectæ per hujuſmodi Clerum, ſeu dictum Monaſterium Cameræ Apoſtolicæ, aut Sedi prædictæ, ſeu Legatis, aut Nunciis hujuſmodi ſolvendorum, & aliorum in dicto indulto Benedicti conceſſorum & in poſterum concedendas, etiamſi de Ordine ſanctæ Claræ, & veſtro Monaſteriis prædictis, in eiſdem noſtris, aut aliis litteris Apoſtolicis fieret mentio generalis, vel ſpecialis, ad contribuendum, vel quidquam ſolvendum de poſſeſſionibus, & aliis bonis veſtris, quæ in præſentiarum habetis, & illis etiam, quæ, præſtante Domino, acquiſiveritis legitime in futurum, minime teneamini, nec ad id invitæ compelli poſſitis, ejuſdem Benedicti prædeceſſoris veſtigia ſequentes, vobis de ſpeciali gratia, tenore &c. indulgemus. Et nihilominus idem privilegium Benedicti prædeceſſoris noſtri, & quæcumque alia privilegia dicti Monaſterii, quorum continentiam & tenorem hic volumus de verbo ad verbum pro expreſſis haberi, eadem auctoritate, ex certa ſcientia, confirmamus. Decernentes ex nunc etiam irritas &c. ſi quæ per ipſum Priorem &c. illarum ſibi directarum latæ fuerint hactenus, ac illas, etiamſi quæ forſan per ipſum, vel quemvis alium, aliarum litterarum Apoſtolicarum vigore in futurum promulgari contigerit, vel haberi. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum VIII. Kalendas Februarii anno III.

XII. Re-

XII.

Reſtituitur ad Miniſteriatum Angliæ a ſe dimiſſum. Ex lib. 1. an. 4. fol. 216.

Dilecto filio Willelmo Butler Miniſtro Provinciali Ordinis Fratrum Minorum provinciæ Angliæ, ſecundum morem ejuſdem Ordinis, in ſacra Theologia Magiſtro.

Sinceræ devotionis affectus &c. Cum itaque, ſicut nobis innotuit, licet dudum tu in Miniſtrum Provincialem Ordinis Fratrum Minorum, provinciæ Angliæ, ſecundum morem ejuſdem Ordinis, rite deputatus fueris, ac hujuſmodi Provincialatus officium aliquandiu laudabiliter exercueris: poſtea vero, ut informamur, hujuſmodi officium libere & ſponte reſignaſti, ac dilectus filius Vincentius Bors ſacræ Theologiæ, & dicti Ordinis profeſſor in eodem officio extitit ſubrogatus. Nos tamen ex certis rationabilibus cauſis ad id animum noſtrum moventibus, eumdem Vincentium a prædicto officio, auctoritate Apoſtolica penitus amoventes, te ad illud, eadem auctoritate, tenore præſentium, plenarie reſtituimus, teque Miniſtrum Provincialem dictæ Provinciæ, auctoritate præfata, facimus, conſtituimus, ac etiam deputamus; tibi omnia & ſingula, quæ ad officium ipſum pertinent, de conſuetudine, vel de jure faciendi, ordinandi, ſtatuendi, mandandi, & exequendi; necnon contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendi, facultatem plenam, & liberam concedentes, mandanteſque nihilominus prædicto Vincentio, ac univerſis, & ſingulis Fratribus dictæ Provinciæ præſentibus & futuris, ut tibi tamquam vero, & legitimo Miniſtro Provinciali ejuſdem Provinciæ in omnibus, quæ ad officium hujuſmodi quomodolibet pertinent, effectualiter pareant, & intendant: alioquin ſententiam &c. Volumus autem, quod dictus Vincentius propter amotionem hujuſmodi nullam incurrat infamiæ maculam, ſive notam. *Ut in Conſtit. 5. Innocentii IV.*

Datum Bononiæ XVI. Kalend. Junii anno IV.

XIII.

Ut Moniales Monaſterii ſancti Nicolai Senenſis lites, & quæſtiones circa Legata per arbitros dijudicari faciant ſine figura judicii. Ex lib. 7. an. 4. fol. 57.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Sacræ Religionis, ſub qua dilectæ in Chriſto filiæ Abbatiſſa, & Conventus Monaſterii ſancti Nicolai Senenſis, Ordinis ſanctæ Claræ &c. Sane petitio pro parte ipſarum Abbatiſſæ, & Conventus nobis nuper exhibita continebat, quod licet hactenus nonnullæ poſſeſſiones, res, jura, & bona mobilia, & immobilia, eidem Monaſterio per Chriſtifideles pia largitione legata fuerunt, & relicta, ſeu donata; tamen a nonnullis in eiſdem poſſeſſionibus, rebus, & bonis jus habere prætendentibus, quominus Abbatiſſa, & Conventus præfati eiſdem bonis pacifice uti, & gaudere valeant, ſæpe numero moleſtantur, & litigiis involvuntur, in ejuſdem Monaſterii incommoditatem, præjudicium, atque damnum, & ipſarum Abbatiſſæ, & Conventus turbationem, ſcandalum, & jacturam. Quare pro parte ipſarum Abbatiſſæ, & Conventus nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eis, & earum ſtatui in præmiſſis opportune conſulere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. *Vide Conſtitut. 5. hujus Pontificis.*

§. II. Nos igitur intendentes eaſdem Abbatiſſam, & Conventum, ne per litigia in cauſis, quæ ſuper hujuſmodi relictis, & legatis, ac donatis vertentur pro tempore, diſtrahantur, prout ex primo caritatis tenemur officio, ab hujuſmodi incommodis, & litium anfractibus relevare, & ut eo ferventius Altiſſimo famulentur, quo quietior fuerit illarum ſtatus, ac ſe amplioribus noverint, per Sedem Apoſtolicam privilegiis communitas: Volumus, & auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia, tenore præſentium decernimus, ſtatuentes, quod Abbatiſſa exiſtens pro tempore, & Conventus dicti Monaſterii omnes, & ſingulas cauſas, lites & quæſtiones contra quaſcumque perſonas, cujuſcumque ſtatus, gradus, habitus, præeminentiæ, vel conditionis exiſtant, de, & ſuper quibuſcumque poſſeſſionibus, rebus, & bonis mobilibus, & immobilibus, juribus, & actionibus per quoſcumque Chriſtifideles eidem Monaſterio quomodocumque relictis, legatis, donatis, vel aliter conceſſis, aut futuris temporibus, auctore Domino, relinquendis, legandis, donandis, & concedendis, motas, & movendas, in manibus cujuſcumque perſonæ, tam ſecularis, quam Regularis, Ordinis, & habitus cujuſcumque, quam pro earum parte ſuper hoc duxerint eligendam, quoties opus fuerit, libere compromittere, & hujuſmodi compromiſſum facere, & in arbitrium hujuſmodi perſonæ alias idoneæ ponere, quodque perſonæ hujuſmodi per eaſdem Abbatiſſam, & Conventum ex parte una, ut præmittitur, eligendæ, ſuper cauſis, litibus, & quæſtionibus ſupradictis hujuſmodi compromiſſum, & arbitrium in ſe ſponte ſuſcipere, ac etiam acceptare.

§. III. Et nihilominus in cauſis, & quæſtionibus ſupradictis, hujuſmodi compromiſſi, ſeu arbitrii vigore, procedere ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola facti neceſſitate inſpecta, ac etiam in præmiſſis laudare, & arbitrari, & hujuſmodi laudum ſub illis pœnis, & modis, & conditionibus in talibus adjici conſuetis roborare, & inviolabiliter obſervari facere; ac omnia & ſingula alia agere, & exercere, quæ in præmiſſis, & circa ea fuerint opportuna, & quæ alii arbitri arbitratores, & amicabiles compoſitores in ſimilibus quomodolibet facere poſſunt, de conſuetudine, vel de jure, licite valeant, atque poſſint.

§. IV. Nos enim eidem perſonæ per eaſdem Abbatiſſam, & Conventum, ac ejus Collegæ per partem alteram eligendæ hujuſmodi cauſas, controverſias, lites, & quæſtiones, in eo ſtatu, in quo coram quocumque Judice, Auditore, vel Officiali eas pendere invenerint, indeciſas reſumendi, & vocatis, qui fuerint evocandi, audiendi, & uſque ad finalem ipſarum cauſarum diviſionem ſine debito terminandi, ac faciendi quod decreverint, ſi perſonæ hujuſmodi ſeculares, & laicæ per diſtrictionem temporalem, quæ convenit; ſi vero Regulares, & in ſpiritualibus dignitatibus conſtitutæ fuerint, per cenſuram Eccleſiaſticam, & alias eadem auctoritate firmiter obſervari: teſteſque qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio, vel timore ſubtraxerint, cenſura ſimili, appellatione ceſſante, compellendi perhibere teſtimonium veritati, plenam, & liberam, harum ſerie, licentiam elargimur. Non obſtan. tam fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam civitatem &c. in contrarium editis quibuſcumque: quodque Religioſi de negotiis ſecularibus abſque ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licentia ſe nequeant impedire, aut cauſas ſuſcipere quoquo modo &c. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ xv. Kalendas Junii anno iv.

XIV.

XIV.

Ut in ſuis capellis uti campanis, & miſſas decantari facere poſſint. Ex lib. I. ann. 4. fol. 2.

Dilectis filiis Fratribus, & dilectis in Chriſto filiabus Sororibus domuum Fratrum, & Sororum de Pœnitentia, ſeu Tertio Ordine ſancti Franciſci nuncupatorum de ſancto Audomaro, Morinen. diœceſis, ſub Regula dicti Sancti viventibus.

§. I. SAcræ Religionis, ſub qua &c. Sane ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, vos, filii Fratres, unam, & vos, in Chriſto filiæ, aliam Sorores domos ab invicem diſtantes in oppido de ſancto Audomaro, Morinen. diœceſis habetis, & ſeorſim, ſeu ſeparatim inhabitatis, in quibus ſecundum regularia Inſtituta Ordinis ſancti Franciſci vivitis, & in quarum qualibet una capella pro celebratione miſſarum, & aliorum divinorum officiorum ad veſtrum, & aliorum Chriſtifidelium uſum conſtructa & conſecrata conſiſtit. Ac, ſicut eadem petitio ſubjungebat, ob divini cultus, & eorumdem Chriſtifidelium devotionis augmentum deſideratis, ut in qualibet dictarum capellarum unam campanam habere, & illis pro Horarum, & Chriſtifidelium convocatione ad hujuſmodi Miſſas, & divina officia audiendum, illiſque intereſſendum, ac alias etiam, prout, & quando vobis videretur, uti; necnon Miſſas, & alia officia hujuſmodi ſolemniter, & alta voce ad notam decantari facere poſſitis. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut quod hujuſmodi campanas habere, & eis uti, ac miſſas, & alia officia hujuſmodi decantari facere, ut præfertur, valeatis, vobis, & ſucceſſoribus veſtris Fratribus, & Sororibus dictarum domuum, qui erunt pro tempore, concedere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui cultum, & devotionem præfatas noſtris temporibus adaugeri, intenſis deſideriis affectamus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis & eiſdem ſucceſſoribus, ut in qualibet dictarum capellarum unam condecentem campanam habere, & ea uti; necnon Miſſas, & alia Officia hujuſmodi, quoties, & quando vobis, & dictis ſucceſſoribus videbitur, in eiſdem capellis decantari facere, ut præfertur; abſque tamen alicujus præjudicio, vos, & iidem ſucceſſores libere & licite poſſitis, quibuſvis contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, de ſpecialis dono gratiæ indulgemus. Per hoc autem Regulam, vel Ordinem veſtrum non intendimus aliquatenus approbare. Nulli ergo &c.

Datum apud ſanctum Antonium extra muros Florentin. III. Nonas Julii, anno IV.

XV.

Ut fruantur poſſeſſionibus Prioratus Eccleſiæ de Coſſio, ad earum neceſſitates ſublevandas. Ibidem fol. 12.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ & Conventui Monaſterii ſanctæ Claræ Montis-alban. Ordinis ejuſdem Sanctæ.

§. I. MErita veſtræ Religionis expoſcunt, quod nos libenter illam vobis gratiam faciamus, quam veſtris commoditatibus fore conſpicimus opportunam. &c.

§. II. Sane petitio pro parte veſtra nobis nuper exhibita continebat, quod fructus, reditus, & proventus Monaſterii veſtri, in quo olim triginta Sorores, & Moniales Ordinis ſanctæ Claræ eſſe ſolebant, & vitam honorabilem habebant, ac divinum cultum faciebant, poſtea propter guerras, & mortalitates, quæ in illis partibus viguerunt, adeo ſunt diminuti, quod vos, quæ nunc decem eſtis numero, ex eis congrue ſuſtentari non poteſtis: quinimo timetis, niſi per Sedem Apoſtolicam vobis de alicujus ſubventionis auxilio conſulatur, vos ad tantam devenire inopiam, quod exinde nequeatis congrue relevari, & per conſequens etiam divinus cultus minuetur ibidem, & quod abſit, vobis daretur materia evagandi. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut veſtræ indigentiæ paterno compatientes affectu, Prioratum ſecularis, & non collegiatæ Eccleſiæ de Coſſio, Caturcen. diœceſis, ad collationem, & proviſionem Epiſcopi Caturcen. pro tempore exiſtentis, pertinentem, & cujus parochianorum animarum cura per perpetuum Vicarium inibi inſtitutum pro tempore, exercetur, eidem Monaſterio in perpetuum incorporare, annectere & unire, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædictum Prioratum, ſi vacat ad præſens, vel cum vacaverit, etiamſi diſpoſitioni Apoſtolicæ, generaliter vel ſpecialiter reſervatus exiſtat, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis, cujus vigintique pro tempore, ipſum obtinenti, & in eo non reſidenti, dicto Monaſterio, cujus centum librarum Turonen. parvorum fructus, redditus, & proventus, ſecundum communem æſtimationem valorem annuum, ut aſſeritur, non excedunt, auctoritate Apoſtolica, in perpetuum incorporamus, annectimus, & unimus, ita quod cedente, vel decedente moderno ipſius Prioratus Priore, vel dictum Prioratum alias quomodolibet dimittente, liceat vobis corporalem poſſeſſionem Prioratus, juriumque, & pertinentiarum prædictarum, per vos, vel alium, ſeu alios, auctoritate propria apprehendere, nec non in veſtros, & dicti Monaſterii uſus perpetuo retinere, ac fructus ipſius Prioratus in ſupportationem onerum vobis incumbentium, & utilitatem dicti Monaſterii convertere: ipſumque Prioratum per aliquem idoneum Presbyterum, de quo vobis videbitur, pro tempore facere gubernari, de hujuſmodi fructibus, reditibus, & proventibus Monaſterii, dicti Epiſcopi, vel alterius cujuſvis licentia ſuper hoc minime requiſita. Volumus autem, quod vos epiſcopalia jura ſolvere, & alia conſueta onera, ratione prædicti Prioratus teneamini integre ſupportare, non obſtantibus &c. quibuſcumque. Nulli ergo &c. noſtræ incorporationis, annexionis, unionis, conſtitutionis, & voluntatis infringere. Si quis &c.

Datum apud ſanctum Antonium extra muros Florent. VIII. Kal. Septembris, anno IV.

XVI.

Ut faciant Eccleſiam novi Monaſterii conſecrare, & cœmeterium benedicere per quemlibet Antiſtitem. Ibidem fol. 13.

Eisdem.

§. I. Fructus præcipuæ honeſtatis, & caſtitatis inſignia, quibus celebes ſponſæ Sorores Ordinis ſanctæ Claræ in ſancta Dei Eccleſia relucere noſcuntur, non indigne merentur, ut loca dicti Ordinis, & per-

& perſonæ eorum, pro ipſarum incremento ab Apoſtolica Sede opportunum favorem inveniant, & gratiarum plenitudinem conſequantur.

§. II. Sane dudum pro parte veſtra fel. rec. Gregorio Papæ XI. prædeceſſori noſtro expoſito, quod Monaſterium veſtrum, quod tunc in ſuburbiis civitatis Montis-albani ſituatum erat, occaſione guerrarum, quæ in illis partibus viguerunt, prout tunc vigebant, per cives & incolas prædictæ civitatis erat adeo dirutum, atque deſtructum, quod vos ibidem habitare nequibatis, nec ſperabatis in futurum ibidem tute & quiete vos poſſe morari; quodque vos infra mœnia prædictæ civitatis in parochia parochialis Eccleſiæ ſancti Jacobi Montis albani habebatis quaſdam poſſeſſiones & domos, in quibus quidem domibus, & poſſeſſionibus novum Monaſterium, in quo quiete & commode poſſetis Altiſſimo famulari, fundare, & conſtruere affectabatis; idem prædeceſſor vobis fundandi, & conſtruendi hujuſmodi novum Monaſterium, de novo conſtruendum infra dictam civitatem, in loco ad hoc congruo & honeſto, cum Eccleſia, cœmeterio, campanili, campana, domibus, & aliis neceſſariis officinis; necnon de dicto primo Monaſterio ad hujuſmodi Monaſterium de novo conſtruendum, cum conſtructum foret, vos transferendi, & ibidem habitandi perpetuo Domino ſerviture, licentiam vobis duxerat largiendam: & ſucceſſive Clementi VII. in ejus obedientia nuncupato, per vos ſignificato, quod infra eadem mœnia in loco ad hoc congruo & honeſto novum Monaſterium cum Eccleſia &c. quodque licet apud Epiſcopum Montis-Albani, qui tunc erat, inſtitiſſetis, ut ipſa Eccleſia conſecraretur, & ejus cœmeterium benediceretur, ac propter fundationem & conſtructionem hujuſmodi nullum dilectis filiis Capitulo Montis-Albanen. Eccleſiæ Ordinis ſancti Benedicti, cum primum novum Monaſterium infra eamdem parochiam, in qua dictum antiquum Monaſterium conſiſtebat, conſiſteret, præjudicium factum foret; tamen hujuſmodi Capitulum, qui dictam Eccleſiam ſancti Jacobi in uſus proprios obtinebant, prout obtinent, intendentes a vobis de oblationibus & funeralibus, quæ ipſi Monaſterio obvenerant & obveniebant, ultra quam a vobis, dum in eodem primo Monaſterio reſederatis, percipere conſueverant, extorquere, ne Eccleſia conſecraretur, & cœmeterium prædictum benediceretur, contra juſtitiam impedire præſumebant: prædictus Clemens veſtris ſupplicationibus annuens, per ſuas litteras prædicto Epiſcopo commiſit & mandavit, ut ſi eſſet ita, Eccleſiam conſecrare, & cœmeterium prædicta benedicere non poſtponeret, voſque in veſtris juribus, & libertatibus ſolitis manuteneret, atque defenderet, nec permitteret, vos ſuper his ab eiſdem Capitulo, vel quibuſvis aliis indebite moleſtari, prout in eiſdem litteris plenius continetur.

§. III. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, Eccleſia conſecrata, & cœmeterium novum benedictum nondum fuerint, ſeu exiſtant, pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper hoc vobis opportune providere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. IV. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis conſecrari Eccleſiam, & benedici faciendi novum cœmeterium hujuſmodi per aliquem Catholicum Antiſtitem, gratiam, & communionem Sedis prædictæ habentem, de quo vobis videbitur, & etiam Antiſtiti hoc peragendi, ad hoc Epiſcopi Montis-Albanen. exiſtentis pro tempore, necnon hujuſmodi Capituli, & alterius cujuſcumque licentia, & conſenſu minime requiſitis, ac etiam eorum contradictione nequaquam obſtante, plenam & liberam, aucto-

ctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam elargimur. Nulli ergo &c. noſtræ elargitionis & voluntatis infringere &c.

Datum apud ſanctum Antonium extra muros Florentin. II. Nonas Septembris, anno IV.

XVII.

Incorporatur Eccleſia parochialis ſancti Juſti Monaſterio ſanctæ Mariæ Montis-Domini. Ibidem. fol. 3.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. INter opera pietatis illam devotionis ſpem cordialiter amplectimur, qua divinus cultus extollitur, ſeu depreſſus reducitur per munificam largitionem.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ, & Conventus Monaſterii ſanctæ Mariæ Montis-Domini, prope Florent. Ordinis ſanctæ Claræ, & dilecti filii Andreæ Joannis de Florentia Rectoris, Prioris nuncupati parochialis Eccleſiæ ſancti Juſti de Monte-Albano, Piſtorien. diœceſis petitio continebat, quod Eccleſia prædicta quæ olim Collegiata, & honorabilis erat, necnon fructibus, reditibus & proventibus abundabat, tractu temporis propter inconvenientia plurima deſiit eſſe Collegiata, & libris, calicibus, & paramentis ad eumdem cultum peragendum neceſſariis, ſeu utilibus ipſa Eccleſia deſtituta eſt, & niſi ſex, vel octo habet parochianos: & qui quidem fructus, reditus, & proventus adeo diminuti ſunt, quod ultra triginta florenos auri, ſecundum communem æſtimationem non valent annuatim, de quibus ſolus Rector ipſius Eccleſiæ exiſtens, pro tempore vix poteſt congrue ſuſtentari: quodque ſi prædicta Eccleſia præfato Monaſterio uniretur, ex hoc, ut ſperatur, ipſa Eccleſia magnum in ſpiritualibus & temporalibus ſuſciperet incrementum, & ad ſalubrem ſtatum redigi poſſet. Quare pro parte Abbatiſſæ, & Conventus, ac Rectoris prædictorum fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut eamdem Eccleſiam prædicto Monaſterio unire, & alias ipſius Eccleſiæ ſtatui in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. III. Nos itaque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædictam Eccleſiam cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis eidem Monaſterio, cujus fructus, reditus, & proventus ducentorum & quinquaginta florenorum auri, ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum, ut prædictæ Abbatiſſa & Conventus aſſerunt, non excedunt, auctoritate Apoſtolica in perpetuum incorporamus, annectimus, & unimus; ita quod cedente, vel decedente ipſo Rectore, vel eamdem Eccleſiam alias quomodolibet dimittente, liceat eiſdem Abbatiſſæ & Conventui per alium, ſeu alios, corporalem poſſeſſionem ipſius Eccleſiæ, auctoritate propria apprehendere, necnon in ipſarum & dicti Monaſterii uſus perpetuo retinere; ita etiam quod præfatæ Abbatiſſa & Conventus prædictam Eccleſiam gubernari, necnon curam animarum parochianorum ipſius Eccleſiæ exiſtentium pro tempore, per idoneum Presbyterum ſecularem, ad ſolum nutum earum ponendum, & removendum, exercere facere, &c. Diœceſani loci & cujuſcumque alterius licentia ſuper hoc minime requiſita. Volumus autem, quod Abbatiſſa dicti Monaſterii pro tempore exiſtens, & hujuſmodi Conventus Epiſcopalia jura ſolvere, & alia &c. ſupportare integre teneantur. Non obſtan. conſtitutionibus &c. jura-

ramento &c. Nulli ergo &c. noſtræ incorporationis, annexionis, unionis, voluntatis, & conſtitutionis infringere &c.

Datum apud ſanctum Antonium extra muros Florentin. Idibus Octobris, anno IV.

XVIII.

Confirmantur ſtatuta facta a Tertiariis Belgicis. Ibidem fol. 218.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. PErſonas vacantes divinis obſequiis &c. Sane petitio dilectorum filiorum univerſorum Fratrum, & dilectarum in Chriſto filiarum univerſarum Sororum Tertii Ordinis *de Pœnitentia* nuncupati, quem beatus Franciſcus inſtituit, in partibus Flandriæ, & præſertim in Epiſcopatu Morinen. ac in locis, ſcilicet, Furnis, Novoportu, Ipris, Paupringis, Dixmudæ, & Bergis, Morinen. diœceſis, degentium petitio continebat, quod ipſi olim, ut quietius & ſalubrius animas ſuas Deo lucrifacerent, vivendo etiam juxta Regulas, ac modum vivendi per felicis recordationis Nicolaum Papam IV. prædeceſſorem noſtrum omnibus Fratribus & Sororibus dicti Ordinis, qui tunc erant, & eſſent pro tempore, auctoritate Apoſtolica datos, & ordinatos, provida deliberatione prævia ſtatuerunt & ordinarunt, ut per ſalutaria exempla ad æternam vitam cum Dei adjutorio ſalubrius proficere poſſent, prædicti Fratres & Sorores neminem reciperent ad profeſſionem dicti Ordinis, niſi finito anno probationis, ut ipſa Regula dictat, & niſi in die profeſſionis ſuæ haberent decem & octo annos, & niſi ſatisfeciſſent Eccleſiæ, & ubique ſecundum contenta in Regula memorata, & fieret per ipſos profeſſio in hæc verba, videlicet: *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Ego N. voveo & promitto Deo, & beatæ Mariæ Virgini, beato Franciſco, & omnibus Sanctis, & tibi F. N. omnibus diebus vitæ meæ eſſe obedient Domino Joanni Papæ, & ſuis ſucceſſoribus canonice intrantibus, & vivere in obedientia, & paupertate, ſine proprio, & in caſtitate, & obſervare Regulam Tertii Ordinis beati Franciſci, ſecundum declarationem, & ordinationem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ factam, & traditam per prædictum Dominum Nicolaum Papam, & contra omnia, quæ huic modo vivendi ad ſalutem animæ meæ conveniunt, ad diſcretionem meorum Superiorum*. Et recipiens eamdem profeſſionem promittat ei, quod ſi hæc faceret, meretur vitam æternam: & fiat illa receptio per Miniſtrum tantum, ſecundum Regulam, tam de ipſis Fratribus, quam de Sororibus ejuſdem Tertii Ordinis, uti bono modo poſſet haberi, & ſi non de conſilio Viſitatoris Superior Soror in Dei nomine illud faceret de Sororibus ipſis.

Ut in Conſtit. 10. Innoc. VII.

Diverſorum locorum Tertiarii recurrunt ad Apoſtolicam Sedem.

Conditiones quæ ad profeſſionem requiruntur.

Formula ejuſdem.

§. II. Et quia in Evangelio dicitur, quod *nemo mittens manum ad aratrum, & reſpiciens retro, aptus eſt regno Dei*, voluerunt, & etiam ordinarunt ipſi Fratres in locis antedictis degentes, quod nullus inter dictos Fratres & Sorores profeſſos poſſet illum ſtatum & communitatem dimittere, & reverti ad ſeculum, ſeu ad minorem, ſive ad leviorem ſtatum in Eccleſia declinare, ſed potius quilibet eorumdem Fratrum & Sororum firmiter ſua vota, & ſuum ſtatum obſervarent, ſicut Domino promiſerunt: dictique Fratres, & Sorores in eiſdem locis degentes, qui ad hoc eſſent habiles, dicerent Horas Canonicas ſecundum morem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, ſine nota; & alii, ſeu aliæ non ad hoc habiles Horas ejuſdem beatæ Mariæ Virginis ſecundum præfatum Ordinem, vel nocturnum Pſalterii pro Matutinis, & alios Pſalmos pro aliis Horis, prout tenerentur dicere, ſi dictas Horas legerent: & qui

Nullus Profeſſus poteſt ſtatum dimittere.

Digitized by Google

& qui iſta neſcirent, vel bono modo addiſcere non poſſent, ſicut de ipſis cavetur in ipſa Regula, dicerent orationem Dominicam, ſcilicet, *Pater noſter*, ut ſuper illis diſcernerent eorum Viſitatores, & Superiores ad majorem profectum ſuarum animarum.

Debent habere Viſitatorem.

§. III. Dicti vero Fratres, & Sorores, prout de eorum Regula, & antiqua conſuetudine habebant, etiam deinceps haberent Viſitatorem religioſum virum alterius Ordinis, & ſemper unum Magiſtrum de Fratribus ipſis, qui eſſet ſuper omnes Fratres & Sorores, & cum hoc Sorores ipſæ eligerent ſibi unam de præfatis Sororibus, prout eligitur Miniſter, quæ etiam renovaretur in ejus miniſterio, ſicut ipſe Miniſter; quæ ſic electa in abſentia dicti Miniſtri, haberet poteſtatem ſuper omnes Sorores, ſicut ipſe Miniſter ſuper præfatos Fratres & Sorores, & fieret in qualibet domo prædicta Fratrum & Sororum unus, vel una, Superior omnium Fratrum & Sororum domus illius, & cui omnes de domo illa in abſentia Miniſtri, vel Superioris Sororis inter Sorores obedirent, & hoc per electionem omnium Fratrum & Sororum ſingularum domorum, quæ etiam renovarentur, ſicut ceteri. Tamen uterentur Viſitator & ceteri Superiores Ordinis de ſuſpenſione Officiariorum, & ceteris ſimilibus, ſecundum eamdem Regulam, & antiquam conſuetudinem in neceſſitatibus, & alias, prout decens & honeſtum omni tempore appareret: & de cetero in qualibet domo eorumdem Fratrum, & Sororum haberentur aliqua loca honeſta ſatis magna, in quibus ſimul convenirent ad orandum, comedendum, & dormiendum, ſcilicet, Sorores in locis Sororum, & Fratres in locis Fratrum ſeorſim, ſeu ab invicem ſeparatim: dum tamen non haberent ædificia, vel loca exceſſiva, ac ſi eſſent honeſti Religioſi Fratres ſecundum paupertatem, & eorum neceſſitatem ſatis parva, & vilia; & nemo extra communitatem maneret aliquo notabili tempore, niſi de licentia Superiorum, in quibus Superiores omnes in neceſſitatibus, & cauſis rationabilibus poſſent diſpenſare, ſecundum quod eis ſecundum Deum videretur expedire: præciperentque dictis Fratribus & Sororibus omnibus ad hoc petentibus & habilibus, quod operarentur, & laborarent in aliquo tempore, labore honeſto, unde ſibi victum acquirerent; non tamen taliter laborarent, quod ſpiritum devotionis extinguerent, tempus devotionis & orationis ad hoc exponendo, ſed Superiores eorumdem Fratrum & Sororum providerent, quod in qualibet domo præordinarent, & dividerent ipſum tempus, tam æſtatis, quam hiemis, tam diei, quam noctis, prout ratio dictaret, ad utrumque faciendum; ita quod temporibus congruis orarent, & laborarent, & quod otioſitas, vel pigritia non impediret laborem, ſe velando ſub ſpecie devotionis, vel orationis.

Et alium in qualibet domo Superiorem.

In illis habenda loca ad orandum &c.

Quomodo laborare debent.

Tempus quomodo diſtribuendũ.

Vita communis, & mendicitas præſcribuntur.

§. IV. De mercede vero & labore viverent omnes in communi, tam inſufficientes ad laborem, quam alii, & ubi merces laboris non ſufficeret ad eorum victum, humiliter recurrerent ad eleemoſynam poſtulandam, & Superior uniuſcujuſque domus hujuſmodi reciperet mercedem laborum omnium domus, & eleemoſynas per ſeipſum, vel alium loco ſui, & ſicut reciperent, exponerent fideliter in neceſſitatibus communitatis unde reddituri rationem hujuſmodi Viſitatori, & Miniſtro, ac Sorori, & Superioribus, ſi & quando eis placeret, & ſecundum quod videretur eis expedire, quorum conſcientias ipſi ordinantes ſuper præmiſſis voluerunt onerare; prædictique Fratres & Sorores ſecundum uſum communem dicti Ordinis induerentur, & haberent Fratres unam tunicam griſeam, vilem, quæ vilitas attenderetur, in pretio & colore, & unum ſcapulare, pro cingulo chordam rudem de canape nodatam, ut moris eſt, haberent longum caputium, & magnum mantellum de eodem panno, ad modum ſimplicium hominum, ſocculares ligatos, vel

Forma habitus qualis.

vel cum vinculis, ſecundum quod pauperes illius patriæ habebant. Sorores autem omnia prædicta haberent, ut tunicam, ſcapulare, chordam, & caputium, quando liceret, ac etiam ſocculares, haberent etiam ſuper caput velum, vel caputergum album, & hoc intra domum. *Etiam pro Sororibus.*

§. V. Quando autem eas contingeret exire domo, poſſent habere unum mantellum de panno ſupradicto, una parte reverſa ſuper caput, ad cooperiendum aliqualiter faciem: quando etiam itinerarent, vel laborarent, dictæ poſſent Superiores ſuæ eis concedere ad portandum ipſarum caputia; & quod ſibi caveant ipſi Fratres & Sorores habere aliqua, in quibus non reluceret aſperitas, vilitas, & paupertas, cum talia valerent multum ad puritatem obſervantiæ ſui ſtatus.

§. VI. De cetero autem nec ipſi Fratres, nec Sorores ſubjacerent juriſdictioni Eccleſiæ, videlicet eorum diœceſani Epiſcopi: tenerentque prædicti Fratres Capitulum ſuum in aliqua domo eorumdem Fratrum, ad placitum Viſitatoris, & Miniſtri prædictorum. Et ſimiliter Capitulum Sororum teneretur in aliqua domo Sororum prædictarum, ad quæ Capitula quælibet, videlicet earum ad ſuum Capitulum tenerentur mittere, necnon ipſi Fratres & Sorores tenerentur ad illa venire in tali numero, & tali modo, ſicut ordinatum fuerat inter eos; ita quod non eſſet diſcurſus eorumdem Fratrum & Sororum in magna multitudine per villas & itinera, poſſentque dicti Fratres & Sorores in eorum Capitulo tractare de omnibus cauſis, ſuum ſtatum tangentibus, ac conſtituere Officiarios, & abſolvere, necnon corrigere caſus, quorum ad eos correctio pertineret. *Non debent Ordinariis ſubjici.* *Capitula quando & quomodo facienda.*

§. VII. Inſuper facere ſtatuta nova, & vetera corrigere, augendo, vel minuendo, ſecundum quod eis melius & purius ad obſervationem ſuorum votorum in hac parte videretur expedire, cum conſilio tamen eorum Viſitatoris ſæpedicti. Sed ſi Fratres, vel Sorores prædicti ſtatuta nova facerent, vel aliquid renovarent, nullius eſſet auctoritatis, donec illud per Diœceſanum loci foret confirmatum, ad quod faciendum teneretur Epiſcopus loci; dum tamen præfata ordinatio, ſeu innovatio foret rationabilis & utilis ad eorum obſervantiam, & puritatem votorum, & alias non; poſſentque de cetero dicti Fratres, & Sorores in ſuis capellis earumdem domorum coram ſe facere Miſſam, & alia divina Officia ſolemniter celebrari: & campanile, & campanam ab extra ſuum tectum habere toties, quoties eis placeret, & facultatem haberent, ut eis expediendum fore videretur. Quare prædicti Fratres & Sorores dictorum locorum nobis humiliter ſupplicarunt, quatenus præmiſſis per eos ſtatutis, & ordinationibus, ut præfertur, omnibus pro ipſorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, de ſpeciali gratia dignaremur. *Ordinationes pro opportunitate.*

§. VIII. Nos igitur hujuſmodi &c. inclinati præmiſſa omnia & ſingula, prout per eoſdem Fratres & Sorores in dictis partibus ac domibus locis & Epiſcopatu degentibus, ut præmittitur, provide ſtatuta, & ordinata, facta fuerunt, & omnia inde ſecuta rata habentes & grata, ea ex certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem: jure tamen parochialium Eccleſiarum, in quarum juriſdictionibus dictæ domus ſituantur, & alterius cujuſcumque in omnibus ſemper ſalvo. Statuentes nihilominus, & eadem auctoritate ordinantes, quod hujuſmodi Capitula, ſeu Regulæ, necnon modus vivendi per ipſos Fratres & Sorores, qui nunc ſunt, & illos etiam, qui erunt pro tempore in partibus, & diœceſi Morinen. debeant inviolabiliter obſervari: quodque ipſi Fratres & Sorores illos diligenter ſequendo, & obſervando per Diœceſanum & locorum Ordinarios, *Omnia hæc a Sede Apoſtolica confirmata.*

ſeu quoſque alios, quavis auctoritate fungentes, contra capitula Regularum, & modum vivendi hujuſmodi, ſub quovis quæſito colore, non poſſint, nec debeant in aliquo moleſtari. Non obſtan. fel. rec. Joannis Papæ XXII. etiam prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: *Sancta Romana* &c. & aliis Apoſtolicis, necnon &c. contrariis quibuſcumque. Decernentes etiam ex nunc irritos & inanes omnes proceſſus, necnon excommunicationis &c. ſententias, ſi quos, vel quas contra præmiſſa, vel eorum aliquod ſcienter, vel ignoranter forſan promulgari contigerit, vel haberi. Nulli ergo &c.

Datum apud ſanctum Antonium extra muros Florentin. VII. Kalendas Novembris, anno IV.

XIX.

Conſtituuntur Conſervatores circa executionem prædictorum privilegiorum. Ibidem fol. 219.

Venerabilibus fratribus Pariſien. & Tornacen. Epiſcopis, ac dilecto filio Decano Eccleſiæ ſancti Donatiani Brugen. Tornacen. diœceſis.

NUper dilectis filiis univerſis Fratribus, & dilectis in Chriſto filiabus Sororibus Tertii Ordinis *de Pœnitentia* nuncupati, quem beatus Franciſcus inſtituit, in partibus Flandriæ, & præſertim in Epiſcopatu Morinen. ac in locis, ſcilicet, Furnis, Novoportu, Ipris, Paupringis, Dixmudæ, & Bergis, Morinen. diœc. degentibus, litteras noſtras conceſſimus in hæc verba: *Joannes Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Perſonas vacantes &c.* de verbo ad verbum, ut ſupra. Cupientes igitur, quod prædicti Fratres & Sorores contra tenorem ipſarum indebite non vexentur &c.

Datum apud ſanctum Antonium extra muros Florentin. V. Kalendas Novembris, anno IV.

ANNO CHRISTI 1414. JOANNIS XXIII. ANNO 4.

XX.

Tertiarii Trajectenſis diœceſis declarantur perſonæ Eccleſiaſticæ, & toto vitæ curriculo ſuis Superioribus ſubjectæ; eorumque privilegia confirmantur. Ibidem fol. 135.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. PAſtoralis officii cura, licet inſufficientibus meritis, nobis ex alto commiſſa, continue pulſat, & excitat mentem noſtram, ut opem & operam, quantum poſſumus, impendamus, quod ſtatus quarumlibet perſonarum religioſarum in humilitatis ſpiritu Domino famulantium non ſolum ubique floreat, ſed etiam, auctore Domino, felicibus proficiat incrementis, ipſiſque perſonis, ne ſecularibus moleſtiis indebite pergravatæ, ab intima ſua devotione, ac jugi divina laude retrahantur, de remedio ſalubriter provideamus opportuno.

Ea quæ Bonifacius IX. Tertiariis præſcripſit.

§. II. Dudum ſiquidem quondam Bonifacius IX. in ſua obedientia nuncupatus, dilectis filiis Fratribus, & dilectis in Chriſto filiabus, Sororibus Ordinis ſancti Franciſci *de Pœnitentia* nuncupati, in Civitate & diœceſi Trajecten. in communi ſub regulari obſervantia degentibus, per quaſdam ſuas litteras ordinavit, ut Miniſtri Fratrum, & Sororum hujuſmodi pro tem-

tempore, aliquem ex ſeipſis ad certum tempus in ſuum poſſent eligere Superiorem, qui cum perſonis, quas ſingulæ Domus Religionis ejuſdem ad hoc deputarent, ſingulis annis Capitulum celebraret generale, cum plenaria poteſtate ſtatuendi, corrigendi, & reformandi, quæ ſecundum Deum pro conſervatione Religionis hujuſmodi viderentur expedire: nullum tamen ex hujuſmodi Miniſtris Fratribus, & Sororibus, ſi contra ordinationem hujuſmodi Capituli agerent, ad culpam obligari voluit, ſed ad pœnam. Quodque etiam quælibet perſonarum hujuſmodi Domorum, diœceſum prædictarum, ad manus ſui Miniſtri cum aliis obſervantiis ejuſdem Ordinis, etiam ſolemne votum perpetuæ continentiæ, ſi vellet, emittere valeret.

Poſſunt eligere Superiores.

Votumque emittere continentiæ.

§. III. Et deinde per alias ſuas litteras inter alia etiam omnes, & ſingulas perſonas utriuſque ſexus Domorum hujuſmodi, tunc præſentes, & futuras, quæ poſt profeſſionem hujuſmodi per eas factam, ut præfertur, propria temeritate, ſine ſuorum Miniſtrorum expreſſo conſenſu, niſi in caſibus a Jure, ſeu Regula dicti Ordinis exceptis, Domos ſuas, vel Conventus exire præſumerent, & per dictos ſuos Miniſtros canonice moniti infra competentem terminum redire non curarent ad eaſdem, excommunicatione latæ ſententiæ innodavit, & tamquam apoſtatas reputari voluit, ac haberi. A quibus quidem excommunicationis ſententia & crimine apoſtaſiæ, niſi per Romanum Pontificem, ſeu per Miniſtrum ſuum Superiorem, pro tempore exiſtentem, ſi tamen Sacerdos foret, niſi in mortis articulo, nullatenus abſolverentur, prout in prædictis litteris plenius continetur.

Domos ſine licentia exeuntes conſiderandi tamquam Apoſtatæ.

§. IV. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum Fratrum, & Sororum petitio continebat, quidam curioſi volentes plus ſapere, quam oporteat, aſſerant perſonas dicti Ordinis per hujuſmodi votum ſic juxta tenorem conceſſionis ejuſdem præfati Bonifacii, ut præmittitur, emiſſum, ad ſolemne votum caſtitatis, ut alios Religioſos approbatorum Ordinum minime obligari, ac votum hujuſmodi matrimonium jam contractum non dirimere, nec etiam impedire contrahendum. Nonnulli etiam temporale dominium in partibus illis habentes, ac ſeculares Judices, necnon Communitates Civitatum, ac Univerſitates oppidorum, caſtrorum, villarum, & aliorum locorum, prætendentes hujuſmodi perſonas dicti Ordinis ſancti Franciſci non eſſe Religioſas, vel eas conati ſint, & conentur eas, ut laicos ipſis ſubjectos in ſervitiis perſonalibus, & realibus, ac ſupportationibus aliorum onerum laicalium ſuis ſubditis incumbentium, aggravare. Pro parte ipſorum Fratrum, & Sororum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper hoc eis providere de opportuno remedio, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

Plerumque falſæ opiniones.

§. V. Nos igitur ſuper præmiſſis dictis Fratribus, & Sororibus, ut eo quietius poſſint Chriſto Domino ſub Religionis habitu famulari, quo a ſecularibus perturbationibus, & moleſtiis hujuſmodi magis liberi fuerint, & immunes, ſalubriter providere cupientes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præmiſſa omnia & ſingula alia privilegia, libertates, & immunitates hactenus dictis Fratribus, & Sororibus omnimodis ſancti Franciſci, & diœceſis prædictarum per Sedem Apoſtolicam, vel alias rationabiliter conceſſa, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & etiam confirmamus.

Pontifex eorum quieti conſulit,

Omnia privilegia confirmantur.

§. VI. Et nihilominus ad omnis dubitationis ſcrupulum, qui circa præmiſſa forſitan oriri poſſet, ſummovendum, decernimus & ordinamus, quod hujuſmodi Fratres & Sorores Ordinis ſancti Franciſci Domorum, & diœceſis prædictarum ex nunc in antea votum ſolemne continentiæ, & caſtitatis, juxta tenorem præfatæ conceſſionis dicti Bonifacii ſponte ad manus hujuſmo-

juſmodi Miniſtri, cum aliis obſervantiis antedicti Ordinis ſancti Franciſci emittentes, ad obſervationem ejuſdem voti, ſicut aliæ perſonæ profeſſæ aliorum Ordinum approbatorum, perpetuo ſint aſtricti, ipſoſque Fratres, & Sorores, Religioſos, & Eccleſiaſticos eſſe, & quoad hoc omnibus, & ſingulis libertatibus, immunitatibus, privilegiis, & indulgentiis, aliis Religioſis & Eccleſiaſticis perſonis, tam a Jure, quam ab homine quomodolibet conceſſis, uti & gaudere poſſe, & debere, auctoritate prædicta declaramus: hoc adjecto, quod illi ex Fratribus & Sororibus hujuſmodi, qui poſt regularem profeſſionem hujuſmodi, per eos, ut præfertur, emiſſam, propria temeritate, ſine Miniſtrorum ſuorum expreſſa licentia, exceptis caſibus, a Jure, ſeu Regula dicti Ordinis ſancti Franciſci permiſſis, Domos ſuas, vel Conventus hujuſmodi exire præſumpſerint, vel ſuis Superioribus juxta regularem obſervantiam hujuſmodi obedire contempſerint, per eoſdem Superiores carceribus mancipari, & uſque ad ſatisfactionem condignam, prout perſonarum, & facti qualitas exegerit, ſub convenienti diſciplina in eiſdem carceribus detineri poſſint, & debeant: ipſoſque Fratres, & Sorores, qui abſque hujuſmodi licentia, ut præmittitur, ſuas Domos & Conventus exierint, nulla etiam alia monitione præmiſſa, ſententiæ majoris excommunicationis ipſo facto ſubjacere volumus, ac apoſtatas reputari, & haberi; nec eos ab hujuſmodi excommunicationis ſententia, & apoſtaſiæ crimine, ab alio, quam a Romano Pontifice, ſeu Miniſtro ſuo hujuſmodi pro tempore exiſtente, ſi tamen in Sacerdotio fuerit conſtitutus, quomodolibet, præterquam in mortis articulo, abſolvi poſſe, vel debere; conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis & conſuetudinibus Ordinis, & Domorum hujuſmodi, ac aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c. noſtræ approbationis, confirmationis, conſtitutionis, ordinationis, declarationis, adjectionis, & voluntatis infringere &c. Si quis &c.

Pœnæ in contravenientes.

Datum Bononiæ, II. Kalendas Aprilis, anno IV.

In eumdem modum: *Dilectis filiis ſancti Martini Embricen. Trajecten. diœc. & beatæ Mariæ Præpoſitis, ac Decano ſancti Salvatoris Trajecten. Eccleſiarum &c.* ut prædictas litteras executioni curent mandari.

XXI.

Conceduntur eiſdem privilegia. Ibidem fol. 134.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Specioſus forma, & plenus gratia Sponſus Eccleſiæ Jeſus Chriſtus inter cetera ſanctitatis inſignia præcipue diligit caſtitatem, ut ſibi virgini nato de virgine, ac immaculato Agno virgines famulentur, ſtatum etiam vidualem a ſua miſericordia non repellit, cum juxta ſacræ Scripturæ eloquia, non ſolum virgines, verum etiam viduæ ad regna perveniant Cœlorum, propter quæ dignum reputamus, ut Apoſtolicæ Sedis benignitas virgines, quæ ſe parant accenſis lampadibus eidem obviam ire Sponſo, necnon etiam devotas viduas, quæ in humilitatis ſpiritu in hujuſmodi virginum conſortio ipſi Sponſo ſervire deſiderant, tanto propenſioris caritatis ſtudio proſequamur, quanto ipſæ, ſecundum fragilitatem ſexus, majori dignoſcuntur auxilio indigere.

§. II. Ad noſtram ſiquidem, fide dignis relatis pervenit notiam, quod dudum, in oppido Delfen. in parochia Eccleſiæ parochialis ſancti Hippolyti ejuſdem oppidi, Trajecten. diœceſis, ex nonnullorum Chriſtifidelium ſuffragio quædam capella congrue & honeſte fuit ædificata, ac licentia & auctoritate

tate venerabilis fratris noſtri Friderici Epiſcopi Trajecten. conſecrata, cum habitatione, in qua nonnullæ virgines, ac etiam viduæ, ſub Regula, & ſecundum Inſtituta Ordinis ſancti Franciſci *de Pænitentia* nuncupati, vivere cupientes, de conſenſu ejuſdem Epiſcopi, ac dilecti filii Miniſtri ipſarum, a quo habitum dicti Ordinis rite, & ſecundum ipſius Ordinis Regulam ſuſceperunt, ſunt incluſæ, & pro tempore includentur, tali conditione, quod lapſo uno anno, ſi inibi ſponte remanere voluerint, ex tunc includentur inibi perpetuo Domino ſervituræ. Quare pro parte dictarum incluſarum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præmiſſis, & circa ea rite ordinatis robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, & eis quod juxta dictam capellam in loco ad hoc congruo & honeſto cœmeterium habere, ac in eiſdem capella & cœmeterio, ipſæ & alii Chriſtifideles hoc ſponte eligentes, ſepeliri, ac quemcumque Sacerdotem ad hoc idoneum, qui eis in eadem capella verbum Dei publice prædicare poſſit, eligere, ac in eadem Miſſas & alia divina Officia, etiam alta voce, decantare facere valeant, concedere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præmiſſa, & circa ea rite ordinata, auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus &c. Proviſo tamen, quod dictæ incluſæ Curato dictæ Eccleſiæ pro portione canonica, & obventionibus occaſione hujuſmodi ſepulturæ, aut alias qualitercumque provenientibus reſpondeant, prout alii Religioſi Civitatis Trajecten. faciunt, & facere conſueverunt, in quo etiam dictum Curatum pro tempore exiſtentem volumus contentari, Apoſtolicis, ac Provincialibus, & ſynodalibus conſtitutionibus, aliiſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c. noſtræ confirmationis, communitionis, ſuppletionis, conceſſionis, & voluntatis infringere &c.

Datum Bononiæ II. Kalendas Aprilis, anno IV.

In eumdem modum: *Venerabili fratri Epiſcopo Trajecten. &c.* ut ſupradictas litteras mandet executioni.

XXII.

Deputatur Provincialis Miniſter Provinciæ Romaniæ. Ex lib.7.an.4.fol.5.

Dilecto filio Marco de Candia Slavo Miniſtro Provinciali Ordinis Fratrum Minorum in Provincia Romaniæ, ſecundum morem dicti Ordinis per Sedem Apoſtolicam deputato.

Religionis zelus &c. Cum itaque Ordo Fratrum Minorum in Provincia Romaniæ, ſecundum morem dicti Ordinis, Provinciali Miniſtro carere noſcatur ad tempus præſens, nos cupientes quod idem Ordo, ad quem gerimus ſpecialem devotionem, præſertim in dicta Provincia regatur utiliter, & ſalubriter dirigatur, ac gerentes de probitate & induſtria tua fiduciam in Domino ſpecialem, te Miniſtrum Provincialem Fratrum Minorum ejuſdem Ordinis, in dicta Provincia, uſque ad quinque annos, conſtituimus, & etiam deputamus, dantes & concedentes tibi plenam, & liberam poteſtatem in præfata Provincia dictum Ordinem & loca, ac perſonas ejuſdem Ordinis regendi, & etiam gubernandi, ac omnia alia & ſingula faciendi, gerendi, & exercendi, quæ Provincialis Miniſter Frater ipſius Ordinis dictæ Provinciæ, qui eſt pro tempore, juxta conſtitutionem ipſius Ordinis, vel alias facere poteſt, ſeu conſuevit. Ac mandantes univerſis Fratribus, & perſonis Ordinis ejuſdem in præfata Provincia conſiſtentibus,

Ut in Conſtit. 44. Innoc. VII.

bus, ut tibi, durante hujuſmodi quinquennio, humiliter pareant, & intendant; alioquin ſententias, quas rite tuleris in rebelles, ratas habebimus, & faciemus, auctore Domino, uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari. Volumus autem, quod ſub obedientia dilecti filii Antonii de Pireto Miniſtri Generalis dicti Ordinis, per omnia permaneas, & eſſe noſcaris, ſicut alii Miniſtri Provinciales dicti Ordinis permanere conſueverunt, ſeu etiam debuerunt. Nulli ergo &c.

Datum Bcnoniæ, IV. Nonas Aprilis, anno IV.

In eumdem modum venerabilibus Fratribus Archiepiſcopo Patracen. & Milopotanien. ac Ceronen. Epiſcopis &c. Ut eum ad Miniſteriatum faciant admitti.

XXIII.

Ut Græci Presbyteri poſſint celebrare in Eccleſia Domus Candidæ. Ibidem.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. JUſtis & honeſtis ſupplicum votis libenter annuimus, illaque favoribus proſſequimur opportunis. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Miniſtri Provincialis, & Fratrum Domus Candidæ Ordinis Minorum, Provinciæ Romaniæ, ſecundum morem dicti Ordinis, nobis nuper exhibita continebat, quod Græci, ac quaſi ſinguli de natione Græca illarum partium zelo devotionis accenſi, quem ad beatum Franciſcum gerere comprobantur, ad Eccleſiam Domus præfatæ in die feſti ipſius beati Franciſci confluunt in multitudine copioſa, & plerique ex eiſdem Græcis, tam Religioſi, quam ſeculares Presbyteri in eadem Eccleſia Miſſam, ac alia divina Officia cupiunt celebrare. Quare pro parte dictorum Miniſtri, & Fratrum fuit nobis humiliter ſppplicatum, ut ſuper præmiſſis providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui divinum cultum, noſtris ubilibet adaugeri temporibus, intenſis deſideriis affectamus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ſtatuimus, & etiam ordinamus, quod omnes & ſinguli ex præfatis Græcis, ſive Religioſi Ordinis cujuſcumque, ſive ſeculares Presbyteri, Miſſam & alia divina Officia ſecundum eorum morem & conſuetudinem, a primis Veſperis, uſque ad ſecundas Veſperas incluſive diei, & feſti præfatorum poſſint, & valeant in præfata Eccleſia celebrare, conſtitutionibus Apoſtolicis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ, IV. Nonas Aprilis, anno IV.

XXIV.

Ut nulla Monialis Monaſterii ſancti Pauli Januen. poſſit ad aliud Monaſterium tranſire. Ibidem fol. 20.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. DIſpoſitione divina gregi Dominico, licet immeriti præſidentes, Chriſtifidelibus ſingulis, præſertim ſexus fœminei, fragilitate comite, vacantibus ſtudio piæ vitæ, gubernationis optatæ, beneficium impendere cupimus, ut omni ſuper caſibus improbans nota propulſa, ſtatuſque proſperi in contemplationis ſuavitate, incremento ſuſcepto, illi, cujus obſequiis cenſentur aſcriptæ, fœcundioribus accenſis lampadibus, occurrere properent, cœleſtia complectendo. §. II.

§. II. Hinc eſt, quod nos ad dilectas in Chriſto filias Abbatiſſam, & Conventum Monaſterii ſancti Pauli Januen. Ordinis ſanctæ Claræ, ſub cura & ſecundum Inſtituta Ordinis Fratrum Minorum viventes, præviæ conſiderationis aciem extendentes exacte, ut de cetero nulla ex Monialibus Monaſterii præfati præſentibus, & futuris, ipſo Monaſterio relicto, cujuſcumque etiam ſuper hoc habitis licentia, vel conſenſu, etiam ad quodvis Monaſterium, vel alium locum paris, ſeu arctioris obſervantiæ Regularis tranſire, ac in illo in Monialem, ac Sororem recipi valeat, niſi in Ordinis ſanctæ Claræ præfati, etiam illius novorum Monaſteriorum, ſive locorum obtentu cederet augmentum, auctoritate Apoſtolica, ſtatuimus, & etiam ordinamus: decernentes irritum, &c. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ, VII. Idus Maii, anno IV.

XXV.

Ut Presbyter, qui in dicto Monaſterio ſancti Pauli Januen. deſerviet in divinis, eligatur ab Abbatiſſa, & Monialibus, & poſt electionem cenſeatur auctoritate Apoſtolica confirmatus. Ibidem fol. 21.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Digna reddimur attentione ſoliciti, ut illis per nos Apoſtolicæ Sedis miniſtretur libertas, quæ ſpræto mortalis viri Toro, ei qui ſpecioſus eſt præ filiis hominum, ſe ſponte voventes, ſub Religionis habitu Monaſticæ normæ laudabiliter ſe coaptant.

§. II. Hinc eſt, quod nos dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ, & Conventus Monaſterii ſancti Pauli Januen. Ordinis ſanctæ Claræ ſub cura, & ſecundum Inſtituta Fratrum Ordinis Minorum viventium, in hac parte ſupplicationibus inclinati, ipſis, ut ſicuti de dilecti filii Generalis Miniſtri dicti Ordinis Fratrum eorumdem licentia, Presbyterum idoneum pro celebrandis ſingulis diebus Miſſis, & aliis divinis Officiis in præfato Monaſterio hactenus eligere conſueverunt, ita etiam in antea perpetuis, futuris temporibus hujuſmodi Presbyterum, de quo eis videbitur, pro celebrandis &c. pro tempore eligere poſſint, auctoritate &c. indulgemus. Adjicientes nihilominus, quod electus ipſe, quamdiu inibi Miſſas, & Officia celebraverit antedicta, cenſeri debeat ad inſtar illius, qui ſuper Eccleſiaſtico titulo Apoſtolicæ confirmationis munimine exiſtit circumfultus: conſtitutionibus &c. contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ, VII. Idus Maii, anno IV.

XXVI.

Ut aliquis Frater a Monialibus Monaſterii ſancti Pauli Januen. electus viſitet earum Monaſterium. Ibidem fol. 20.

Dilecto filio Archidiacono Eccleſiæ Januen.

§. I. Etſi ex ſuſceptæ ſervitutis officio, quibuslibet Religioſis perſonis nos decet in ſuis opportunitatibus eſſe favorabiles & benignos, mulieribus tamen, quæ ſub regulari habitu Domino famulantur, tanto propenſiori nos convenit auxilio ſubvenire, quanto ex fragilitate ſexus fœminei majoribus dignoſcuntur ſubſidiis indigere.

§. II. Sane petitio dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ, & Conventus Monaſterii ſancti Pauli Januen. Ordinis ſanctæ Claræ, ſub cura & ſe-

ſecundum Inſtituta Fratrum Minorum Ordinis viventium, nobis nuper exhibita continebat, quod licet quondam Bonifacius IX. in ſua obedientia nuncupatus, ipſis Abbatiſſæ & Conventui, ut aliquem idoneum Ordinis Fratrum præfatorum profeſſorem, de quo videretur eiſdem, qui quoties de eis, ac dicto Monaſterio tempus faciendæ viſitationis ingrueret, de conſuetudine, vel de jure ſepta Monaſterii præfati ingrediendo, inibi debitæ viſitationis officium, juxta morem dicti Ordinis Fratrum eorumdem, impendere deberet & teneretur, eligere valeant, ſuis duxerit litteris indulgendum. Ingruente tamen tempore ſupradicto, nonnumquam plerique ex Fratribus Ordinis Minorum hujuſmodi, ſuper hoc, tamen loco & tempore congruis ſufficienter requiſiti, licet ad id utiles, & profuturi exiſterent, Monaſterium ipſum accedere, illique, ac dictis Abbatiſſæ & Conventui de hujuſmodi viſitationis officio providere recuſant, in illorum præjudicium non modicum pariter, & jacturam. Quare pro parte dictarum Abbatiſſæ, & Conventus nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper his eis, ac dicto Monaſterio opportune conſulere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, ſicuti hujuſmodi recuſatione ſecluſa, alias etiam in vim litterarum earumdem fieri hactenus eſt conſuetum, ita circa illum ex Fratribus præfatis, quem ipſæ Abbatiſſa, & Conventus ad id pro tempore duxerint eligendum, ut Monaſterium præfatum, quoties hujuſmodi viſitationis tempus ingruerit, viſitare teneatur & debeat, inviolabiliter obſervari facias pariter, & procures. Mandando nihilominus Generali Miniſtro, ſive Superiori pro tempore exiſtenti Fratrum præfatorum, ut electum ipſum, & renitentem, etiam invitum ad impendendum inibi beneficium præfatum conſtringere non poſtponat: non obſtante, ſi eidem Ordini Fratrum præfatorum a Sede Apoſtolica ſit indultum, quod illius perſonæ ad judicium trahi, aut ſuſpendi, ſeu excommunicari, vel ipſæ, aut hujuſmodi Ordinis Fratrum loca interdici non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam mentionem &c. Et qualibet aliæ dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat.

Datum Bononiæ, VII. Idus Maii, anno IV.

Anno Christi 1414. Joannis XXIII. anno 5.

XXVII.

Conceditur Indulgentia viſitantibus Eccleſiam Minorum Caſtri Kuſmartonalis. Ex libr. 1. de diverſis form. ann. 5. & de exhibitis ann. 3. & 5. fol. 77.

Univerſis & ſingulis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis ſalutem &c.

ADDITIO ALIORUM.

„ Dilectos filios Guardianum, & Fratres domus Fratrum Minorum in „ Caſtro Kuſmartonalis Ssuſtach, Janrien. diœceſis conſtitutos, qui „ in decore ſanctæ Religionis, virtutum Domino militantes, ad divinæ „ majeſtatis obſequia trahunt alios per exemplum, infra pietatis Apoſtolicæ „ ubera amplectentes, dignum quin potius debitum arbitramur, ut Eccle„ſias, domos, & loca, ad laudem & honorem Religionis, & Ordinis præ„dictorum ubilibet dedicata, gratioſis remiſſionum proſequamur impen„diis, & indulgentiarum muneribus honoremus. Cupientes igitur ut Eccle„ſia domus Fratrum Minorum in eodem Caſtro fundata a Chriſtifidelibus „ con-

„ congruis honoribus frequentetur, & etiam conſervetur, & ut fideles „ Chriſti eo libentius cauſa devotionis confluant ad eamdem, & ad con- „ ſervationem ipſius manus promptius porrigant adjutrices, quo ex hoc „ ibidem dono cœleſtis gratiæ uberius conſpexerint ſe refectos; de omnipo- „ tentis Dei miſericordia, & beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus „ auctoritate confiſi, omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui in Nativi- „ tatis, Circumciſionis, Epiphaniæ, Reſurrectionis, Aſcenſionis, & Cor- „ poris Domini noſtri Jeſu Chriſti, Pentecoſtes, necnon Nativitatis, „ Annuntiationis, Purificationis, Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis glo- „ rioſæ, & Nativitatis beati Joannis Baptiſtæ, ac beatorum Petri & Pauli „ Apoſtolorum, & ipſius Eccleſiæ dedicationis feſtivitatibus, & celebrita- „ tis omnium Sanctorum, necnon per ipſarum Nativitatum, Epiphaniæ, „ Reſurrectionis, Aſcenſionis, & Corporis Domini, ac Nativitatis, & „ Aſſumptionis beatæ Mariæ, & Nativitatis beati Joannis, & Apoſtolorum „ prædictorum feſtivitatum octavas, & per ſex dies dictam feſtivitatem Pen- „ tecoſtes immediate ſequentes, eamdem Eccleſiam devote viſitaverint, „ annuatim, & ad ejus conſervationem adjutrices manus porrexerint, ſin- „ gulis videlicet feſtivitatum & celebritatis quinque annos, & totidem „ quadragenas octavarum vero, & ſex dierum prædictorum, diebus qui- „ bus Eccleſiam ipſam viſitaverint, & ad hujuſmodi conſervationem adju- „ trices manus porrexerint, ut præfertur, centum dies de injunctis eis pœni- „ tentiis miſericorditer relaxamus, præſentibus poſt decennium minime „ valituris. Volumus autem quod ſi alias viſitantibus dictam Eccleſiam, ad „ ejus conſervationem hujuſmodi manus porrigentibus adjutrices, vel alias „ pias eleemoſynas erogantibus, ſeu alias aliqua alia Indulgentia in perpe- „ tuum, vel ad certum tempus nondum elapſum, durante, per nos con- „ ceſſa fuerit, hujuſmodi præſentes litteræ nullius exiſtant roboris vel mo- „ menti.

„ Datum Conſtantiæ, IV. Kalend. Martii anno V.

XXVIII.

Præficitur Eccleſiæ Actonenſi. Ex libr. 2. de diverſis formis ann. 5. fol. 11.

Dilecto filio Hermanno electo Actonen. Ordinis Fratrum Minorum profeſſori ſalutem &c.

„ §. I. Inceræ devotionis affectus quem ad nos & Romanam geris Ec- „ cleſiam promeretur, ut in his quæ ſunt favoris & gratiæ, nos tibi „ benevolos gaudeas inveniſſe. Dudum ſiquidem Eccleſia Actonen. tunc „ vacante, de perſona tua nobis, & Fratribus noſtris, ob tuorum exigen- „ tiam meritorum accepta, de eorumdem Fratrum conſilio, auctoritate „ Apoſtolica, per alias noſtras litteras duximus providendum, præfi- „ ciendo te illi in Epiſcopum & Paſtorem; volentes inter cetera quod „ quam primum dictas litteras haberes expeditas, ad prædictam Eccleſiam „ te conferres, & reſideres perſonaliter in eadem: quodque extra civitatem „ & diœceſim Actonen. Pontificalia officia nequires exercere, prout in ipſis „ litteris plenius continetur.

„ §. II. Nos igitur ad ea, quæ in honoris, & commodi tui augmentum „ cedere valeant favorabiliter attendentes, tuis in hac parte ſupplicationibus „ inclinati, tibi ut etiam extra dictas civitatem & diœceſim, in quibuſvis aliis „ civitatibus & diœceſibus, de Ordinariorum tamen locorum voluntate & „ conſenſu pro eiſdem Ordinariis hujuſmodi officia exercere licite & libere

„ valeas, voluntate priore, & quibuſvis aliis contrariis nequaquam obſtan.
„ auctoritate præfata, tenore præſentium, de ſpecialis dono gratiæ indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere &c. Si quis &c.
„ Datum Conſtantiæ 11. Idus Martii anno v.

XXIX.

Ut poſſit in Epiſcopum conſecrari. Ex eodem libro fol.23.

Eidem.

„ Cum nos pridem Actonen. Eccleſiæ paſtoris regimine deſtitutæ, de perſona tua nobis, & Fratribus noſtris ob tuorum exigentiam meritorum accepta, de Fratrum eorumdem conſilio, auctoritate Apoſtolica duxerimus providendum, præficiendo te eidem Eccleſiæ in Epiſcopum, & Paſtorem, prout in noſtris inde confectis litteris plenius continetur. Nos ad ea quæ ad tuæ commoditatis augmentum cedere valeant favorabiliter intendentes, tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, tibi, ut a quocumque malueris catholico Antiſtite gratiam & communionem Appſtolicæ Sedis habente .... & in hoc ſibi aſſiſtentibus duobus, vel tribus Catholicis Epiſcopis ſimilem gratiam & communionem habentibus, munus conſecrationis recipere valeas; ac eidem Antiſtiti ut munus præfatum, auctoritate noſtra impendere libere tibi poſſit, plenam & liberam concedimus, tenore præſentium facultatem. Volumus autem quod idem Antiſtes, qui tibi præfatum munus impendet, poſtquam tibi illud impenderit, a te noſtro, & Romanæ Eccleſiæ nomine fidelitatis debitæ ſolitum, juramentum recipiat, juxta formam quam ſub bulla noſtra mittimus interclusam, ac formam juramenti, quod te præſtare contingat, nobis de verbo ad verbum per tuas patentes litteras tuo ſigillo ſignatas per proprium Nuntium quantocius deſtinare procures; quodque per hoc venerabili fratri Archiepiſcopo Tiren. cui dicta Eccleſia metropolitico jure ſubeſſe dignoſcitur, nullum in poſterum præjudicium generetur.
„ Datum Conſtantiæ, 11. Idus Martii anno v.

XXX.

Transfertur ad Ordinem ſancti Benedicti. Ex libr. 1. de diverſis formis, de regularibus, de exhibitis, de proviſionibus Prælatorum, de fructibus percipiendis, de officio Tabellionat. de Conſervatoriis, de locis interdictis &c. ann. 1. 4. & 5. fol.54.

Dilecto filio Antonio Ezogeler Ordinis Fratrum Minorum profeſſori ſalutem &c.

„ §. I. Religionis zelus, vitæ ac morum honeſtas, aliaque laudabilia probitatis, & virtutum merita, ſuper quibus apud nos fide digno commendaris teſtimonio, nos inducunt, ut te ſpecialibus favoribus & gratiis proſequamur. Sane petitio pro parte tua nobis nuper exhibita continebat, quod tu pro majori animi tui quiete & conſcientiæ tuæ pace, de Ordine Fratrum Minorum cujus profeſſor exiſtis, ad OrdinemS. Benedicti, ad quem geris ſpecialis devotionis affectum, deſideras te transferre. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut de dicto Ordine Fratrum Minorum ad eumdem Ordinem ſancti Benedicti tranſeundi licentiam tibi concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur. Nos igi-

„ igitur votis tuis in hac parte favorabiliter annuentes, tuis in hac parte „ ſupplicationibus inclinati, ut de dicto Ordine Fratrum Minorum ad prædictum Ordinem ſancti Benedicti, vel ad locum ipſius Ordinis, in quo „ voluntarios inveneris receptores, tranſire, & in eo profeſſionem regularem per Monachos dicti Ordinis ſancti Benedicti emitti conſuetam emittere, & in eo perpetuo remanere &c.

„ §. II. Et nihilominus quæcumque beneficia eccleſiaſtica, cum cura, „ vel ſine cura per Monachos dicti Ordinis ſancti Benedicti gubernari, & „ regi conſueta, ſi tibi alias canonice conferantur, vel aſſumaris ad illa, recipere & retinere libere & licite valeas; felicis recordationis Benedicti „ Papæ XII. & Urbani V. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & aliis quibuſcumque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus Ordinum eorumdem, ac Monaſteriorum ſeu locorum, in quibus ſeu a quibus hujuſmodi beneficia „ forſan fuerint, ſeu dependerint, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, ceteriſque contrariis nequaquam obſtant. auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium de ſpecialis „ dono gratiæ indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere &c. ſi quis &c.

„ Datum Friburgh, Conſtantienſis diœceſis, 11. Kal. Maii anno v.

XXXI.

Aditus Monaſterii Pragen. & mora in eo prohibentur omnibus ſecularibus.
Ex libr. 1. ann. 5. fol. 141.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Diſpoſitione divina gregi Dominico &c. Sane petitio pro parte dilecti filii Miniſtri Generalis Fratrum Ordinis Minorum nobis nuper exhibita continebat, quod licet olim in Monaſterio ſanctæ Claræ Monialium Pragen. ſub cura, & ſecundum Inſtituta Fratrum præfatorum viventium, etiam ab ipſius inſtitutione & dotatione primævis, cultu propagato divino, Regularis obſervantia per Moniales inibi ſub perpetua clauſura Domino dicatas, & ab oblectationibus, ac illecebris mundanis, necnon aliorum contagione, mutua quoque converſatione immunes, vigere conſueverit, condecenter ex illarum piis operibus Domino manipulis porrectis uberibus pariter & oblatis. *Ut in Conſtit. 14. hujus Pontif.*

§. II. Quia tamen Apoſtolicæ Sedis litteris, præſertim fœminei ſexus perſonis pleriſque, ut Monaſterium ipſum ingredi, & in eo etiam ad tempora permanere, ac perſonas alias, etiam ſexus utriuſque, opportunitate captata intromittere poſſint, conceſſum extitit pariter, & indultum, jugo monaſtico, necnon hujuſmodi cultu & obſervantia diſſolutionis caligine multipliciter offuſcato, ſcandalorum quoque, & indecentiæ nexibus foribus apertis, niſi celeris Sedis proviſio ſuccreſcat ejuſdem, hujuſmodi dilatatis ſcandalis etiam inibi de proventuris in antea, Religionis ſciſſuræ diſpendiis veriſimiliter formidatur. Quare pro parte dicti Miniſtri nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis etiam Monaſterio, & Ordini præfatis opportune conſulere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos vero attendentes, quod a domo Domini, quam nempe decet ſanctitudo, & cujus in pace factus eſt locus, illi cum debita veneratione, cultu pacifico relicto, necnon habitantium in ea in omni ſanctimonia, vetuſtate ſervata, adventitiorum & forenſium quorumlibet ſtrepitus alienus exiſtat, effi-

efficaciter propulſandi, hujuſmodi quoque ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula, litteras, & indulta, perſonis quibuſvis, cujuſcumque etiam dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, ſuper ingreſſu pro tempore in ipſo Monaſterio faciendo, ſive inibi ſtando, vel manendo, a Sede præfata, contra hujuſmodi ſtatuta, ſub quacumque verborum forma hactenus conceſſa, etiamſi de illis, ac totis eorum tenoribus, de verbo ad verbum præſentibus mentio foret habenda, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia revocamus, necnon caſſamus, & irritamus, ac nullius ſubſiſtentiæ volumus roboris, vel firmitatis. Mandantes nihilominus, ac interdicentes expreſſe, ne dilecta in Chriſto filia moderna, ac illæ, quæ erunt pro tempore, ipſius Monaſterii Abbatiſſæ, etiam ſub excommunicationis pœna, quam alias ex eis contrafacientes ab illa, niſi in mortis dumtaxat articulo, alias quam a Romano Pontifice abſolutionis beneficium nullatenus ſuſcepturam, incurrere volumus eo ipſo, forenſibus eiſdem tempore inſinuationis præſertium illi ex Abbatiſſis præfatis, quæ tunc erit, faciendæ in dicto Monaſterio forſitan exiſtentibus, ad exeundum, & dimittendum ex tunc Monaſterium ipſum, & illius ſepta infra unius menſis ſpatium, per eum, quantum in ipſa fuerit, conſtrictis pariter & compulſis, nullum ex dictis forenſibus, niſi de ipſius Monaſterii miniſtris exiſtat, ad ingrediendum in antea Monaſterium præfatum admittere audeat aliquatenus, vel perſonaliter: non obſtantibus litteris & indultis præfatis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo &c. noſtræ revocationis, caſſationis, irritationis, voluntatis, mandati, & interdicti infringere &c.

Datum Bononiæ Idibus Junii, anno V.

XXXII.

Ut Viſitator Fratrum de Pœnitentia in Lombardia aſſumatur ex Ordine Minorum. Ibid. fol. 218.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. CUm de privilegiis & litteris Apoſtolicis ambigitur, expedit, ut illa per oraculum ſummi Pontificis declarentur. Dudum ſiquidem per felicis recordationis Innocentium Papam IV. prædeceſſorem noſtrum accepto, quod quidam dilecti filii Miniſtri, & Fratres Ordinis de Pœnitentia in Lombardia cupiebant in illis devotionis augmento proficere, per quæ felicitatis æternæ præmium eis poſſet facilius provenire; dictuſque prædeceſſor propterea precibus dictorum Miniſtrorum, & Fratrum annuens, dilectis filiis Miniſtris Provincialibus, Ordinis Fratrum Minorum de Lombardia per ſuas litteras mandavit, ut ipſis Miniſtris, & Fratribus de Pœnitentia opportunis temporibus per ſe, & Fratres dicti Ordinis Minorum, ad hoc idoneos, viſitationis officium impenderent, & inſtruerent regularibus diſciplinis, corrigendo & reformando ibidem, tam in capite, quam in membris, quæ correctionis, & reformationis officio noſcerentur indigere: Contradictores per &c. compeſcendo.

§. II. Deinde piæ record. Nicolaus Papa IV. etiam prædeceſſor noſter, qui eidem Innocentio in apice ſummi Apoſtolatus ſucceſſit, inter alia multa, quæ pro ſalubri ſtatu ipſius Ordinis de Pœnitentia noverat profutura, etiam per ſuas litteras ſtatuit, ut Miniſtri & Fratres, ac Sorores de Pœnitentia hujuſmodi cujuslibet civitatis, & loci, ubi pro tempore morarentur, Viſitatorem haberent Sacerdotem, qui alicujus probatæ Religionis exiſteret, quique illis de commiſſis exceſſibus injungeret pœnitentiam ſalutarem,

nec

nec quivis alius poſſet eis ejuſmodi viſitationis officium exhibere; quodque ipſum officium ſemel exerceretur in anno; niſi neceſsitate aliqua ſuadente, foret pluries faciendum. Incorrigibiles vero, & inobedientes monitio trina prævenire deberet, qui ſeſe corrigere non curarent, de ipſiua Ordinis de Pœnitentia conſortio expellerentur omnino. Ac conſuluit, ut Viſitatores & Reformatores hujuſmodi de Fratribus præfati Ordinis Minorum aſſumerentur, quos Cuſtodes, vel Guardiani ejuſdem Ordinis Minorum cum ſuper hoc requiſiti forent, ducerent aſsignandos. Noluit tamen præfatos Miniſtros Fratres & Sorores de Pœnitentia hujuſmodi a laico viſitari, prout in eorumdem Innocentii, & Nicolai prædeceſſorum litteris plenius continetur.

§. III. Cum igitur, ſicut ex relatione dilectorum filiorum Miniſtri, & Fratrum domus, ſeu Conventus Ferrarien. Ordinis antedicti accepimus, a nonnullis vertatur in dubium, an Miniſtri & Fratres ipſi poſsint dictos Miniſtros, & Fratres, ac Sorores de Pœnitentia viſitare: Nos volentes præfatos Miniſtros, & Fratres gratiis & favoribus proſequi gratioſis, ac hujuſmodi dubium amputare, ipſis Miniſtris & Fratribus quidem, ut Miniſtros Fratres, & Sorores de Pœnitentia hujuſmodi, opportunis temporibus per ſe, ac Fratres dicti Ordinis Minorum ad hoc idoneos, in capite, & in membris in civitate, & diœceſi Ferrarien. viſitare, ac exceſſus eorum corrigere, & punire, ipſoſque regularibus diſciplinis inſtruere, necnon alia facere, quæ officio viſitationis incumbunt, vigore litterarum Innocentii ſupradicti libere, & licite poſsint, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium indulgemus; præmiſsis conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dicti Ordinis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ XVI. Kalendas Julii, anno V.

XXXIII.

Eorum privilegia confirmantur. Ex ipſo Originali.

Dilectis filiis Miniſtro Terræ ſanctæ, Guardiano, & Fratribus Montis Sion, Ordinis Minorum,

CUm a nobis petitur, quod juſtum eſt & honeſtum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per ſollicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Ea propter, dilecti in Domino filii, veſtris ſupplicationibus grato concurrentes affectu, omnia privilegia indulgentiarum conceſſarum temporibus retroactis, vobis, & Conventibus, locis, ſeu domibus, in quibus ad præſens veſtri Fratres morantur, ac ſingulis aliis locis dicti Ordinis in partibus Terræ ſanctæ, a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſive per privilegia, vel alias Indulgentias, necnon libertates, & exemptiones ſecularium exactionum a Regibus, & Principibus, & aliis Chriſtifidelibus rationabiliter vobis, & per vos domui, Ordini, ac locis prædictis, auctoritate Apoſtolica, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ IV. Kalend. Julii, Pontificatus noſtri anno V.

XXXIV.

XXXIV.

Ut Fratres Hiberniæ tres domos admittant. Reg. Vat. lib. 1. an. 5. fol. 128.

Venerabili fratri Epiſcopo Clonferten. vel ejus in ſpiritualibus Vicario.

§. I. SAcræ Religionis, ſub qua dilecti filii Miniſter Provincialis, & Fratres Ordinis Minorum provinciæ Hiberniæ, ſecundum morem dicti Ordinis, mundanis abjectis illecebris, cum adoptione voluntariæ paupertatis, virtutum Domino in humilitatis ſpiritu, devotum impendunt & ſedulum famulatum, merita promerentur, ut Apoſtolica Sedes eos, ipſorumque Ordinem favoribus benignis confoveat, & ſpecialibus gratiis proſequatur, in illis præſertim, per quæ cultus divini nominis augeatur, ipſique Miniſter, & Fratres piæ vitæ ſtudio ſibi ipſis, & aliis Chriſtifidelibus, ad animarum ſalutem proficere valeant. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte ipſorum Miniſtri, & Fratrum petitio continebat, quod cum ipſi zelo devotionis accenſi, ac pro ſalute animarum habitantium in partibus illis, & incremento divini cultus propenſius augendi, unam in Fernen. apud Thacineling, & duas in Clonferten diœceſ. unam videlicet apud Cloch in Cantualaig in parochia de Killconnayne, & aliam in Milecſynna dictæ Clonferten. diœceſis domos, pro uſu & habitatione Fratrum ipſius Ordinis, qui ſunt, & erunt pro tempore cum Eccleſiis, capellis, clauſtris, campanis &c. & aliis neceſſariis officinis, in locis illarum partium ad id congruentibus, & honeſtis, quæ eis pia largitione fidelium offeruntur, erigere deſiderent, & fundare: pro parte Miniſtri, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eis eaſdem domos &c. fundandi, & erigendi, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica, dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ, de qua in his, & aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apoſtolica ſcripta committimus, & mandamus, qnatenus de præmiſſis omnibus, & eorum circumſtantiis univerſis, auctoritate noſtra te diligenter informes, & ſi per informationem hujuſmodi præmiſſa inveneris in augmentum divini cultus, ac pro Chriſtifidelium animarum ſalute, ut præmittitur, eventura, ſuper quibus tuam conſcientiam oneramus, eiſdem Miniſtro, & Fratribus præfatas domos cum Eccleſiis &c. fundandi, & erigendi: quodque Miniſter, & Fratres ipſius Ordinis in eiſdem domibus pro tempore reſidentes, omnibus & ſingulis &c. uti & gaudere libere & licite &c. licentiam largiaris: fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. non obſtant. quibuſcumque. Jure tamen parochialium Eccleſiarum in omnibus ſemper ſalvo.

Datum Bononiæ, IV. Nonas Julii, anno V.

XXXV.

Eximuntur a juriſdictione Ordinarii. Ibid. fol. 236.

Dilectis in Chriſto filiabus Abbatiſſæ, & Conventui Monaſterii ſanctæ Mariæ Montis-Domini prope Florentiam, Ordinis ſanctæ Claræ.

§. I. SAcræ Religionis zelus, ſub qua devotum, ac ſedulum exhibetis Altiſſimo famulatum, promeretur honeſtas, ut votis veſtris, illis præſertim, quæ utilitatem veſtram, & Monaſterii veſtri reſpiciunt, favorabiliter annuamus. Dudum ſiquidem pro parte veſtra, & dilecti filii Joannis Andreæ de Florentia, Rectoris, Prioris nuncupati, parochialis Eccleſiæ ſan-

ſancti Juſti de Monte-Albano, Piſtorien. diœceſis nobis expoſito, quod Eccleſiam præfatam, quæ olim Collegiata, & honorabilis &c. *ut ſupra in Bulla* 17. *uſque ad*: ſtatum redigi poſſet. Nos per alias noſtras litteras prædictam Eccleſiam cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, eidem Monaſterio, auctoritate Apoſtolica, perpetuo incorporavimus, annexuimus, & univimus, ita quod cedente, vel decedente Rectore &c. *ut in eadem Bulla uſque ad*: minime requiſita, prout in eiſdem litteris plenius continetur.

§. II. Nos igitur volentes vos amplioribus privilegiis, & gratiis honorare, vobis, ut ſingulis privilegiis, libertatibus, exemptionibus, & indulgentiis, quoad eamdem Eccleſiam, uti & gaudere libere, & licite valeatis, quibus alias ex Apoſtolicis, vel Imperialibus conceſſionibus, aut alias quomodolibet utimini, ſeu etiam gaudetis. Et nihilominus ipſam Eccleſiam, & eam nomine veſtri pro tempore regentem, ab omni juriſdictione, dominio, & viſitatione, vel correctione, ſeu etiam poteſtate Epiſcopi Piſtorien. qui nunc eſt, & erit pro tempore, & quorumlibet aliorum Judicum ordinariorum prorſus eximimus, & totaliter liberamus. Ita quod idem Epiſcopus, vel Judices præfati ratione delicti, vel contractus, aut rei, de qua agitur, ubicumque committatur delictum, ineatur contractus, aut res ipſa conſiſtat, nullam in Eccleſiam, vel regentes hujuſmodi, aut vos, nomine, vel occaſione ipſius Eccleſiæ, poſſint juriſdictionem, poteſtatem, vel dominium exercere: conſtitutionibus Apoſtolicis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c. noſtræ exemptionis, & liberationis infringere &c.

Datum Bononiæ x. Kalendas Auguſti, anno v.

XXXVI.

Inſtituitur Capellanus Pontificius. Ex eodem lib. fol. 178.

Dilecto filio Philippo Antonii de Florentia Ordinis Fratrum Minorum Profeſſori, Capellano noſtro ſalutem &c.

„ Virtutibus clarens &c. ut igitur in effectu percipias quod ſuggerit noſtræ mentis affectus, te in noſtrum, & dictæ Sedis Capellanum gratioſe recipimus, ac noſtrorum, & ipſius Sedis Capellanorum conſortio favorabiliter aggregamus, intendentes, quod per hæc Apoſtolici favoris præſidia plenius fortiaris, & quod omnibus Indulgentiis, immunitatibus, exemptionibus, & privilegiis per felicis recordationis Joannem Papam XXII. & Clementem VI. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, Capellanis dictæ Sedis conceſſis uti & gaudere libere, & licite valeas; piæ memoriæ Innocentii VI. & Gregorii XI. Romanorum Pontificum, & prædeceſſorum noſtrorum reſtrictionibus, & aliis contrariis non obſtant. quibuſcumque; ſic igitur de bono in melius ſtudiis virtutum intendas, quod merito ad faciendum tibi pleniorem gratiam innitemur. Nulli ergo &c. noſtræ receptionis, & aggregationis infringere &c. Si quis &c. ADDITIO ALIORUM.

„ Datum Bononiæ, x. Kalendas Auguſti, anno v.

XXXVII.

XXXVII.

Inſtituitur Capellanus Pontificius. Ex eodem lib. fol. 177.

Dilecto filio Franciſco Ducai de Burmo Ordinis Fratrum Minorum. Profeſſori, Capellano noſtro ſalutem &c.

ADDITIO ALIORUM. „ VIrtutibus clarens &c. ut igitur in effectu percipias, quod ſuggerit „ noſtræ mentis affectus, te in noſtrum, & dictæ Sedis Capellanum, „ gratioſe recipimus, ac noſtrorum, & ipſius Sedis Capellanorum conſortio „ favorabiliter aggregamus, intendentes, quod per hæc favoris Apoſtolici „ præſidia plenius ſortiaris, & quod omnibus Indulgentiis, immunitatibus, „ exemptionibus, & privilegiis, per felicis recordationis Joannem Pa- „ pam XXII. & Clementem VI. Romanos Pontifices prædeceſſores no- „ ſtros Capellanis dictæ Sedis conceſſis, uti & gaudere libere & licite va- „ leas, piæ memoriæ Innocentii VI. & Gregorii XI. Romanorum Pontifi- „ cum prædeceſſorum noſtrorum reſtrictionibus, indultis, privilegiis „ eidem Ordini forſan conceſſis, & aliis contrariis non obſtan. quibuſcum- „ que. Sic igitur de bono in melius ſtudiis virtutum intendas, quod merito „ ad faciendum tibi pleniorem gratiam innitemur. Nulli ergo &c. noſtræ „ receptionis, aggregationis, & conceſſionis infringere &c. Si quis &c.

„ Datum Bononiæ, VIII. Kalendas Auguſti, anno V.

XXXVIII.

Ut in locum Provincialium Miniſtrorum, & Cuſtodum Schiſmaticorum, alios ſubroget, eoſque ducat ad Concilium Conſtantien. Ibidem fol. 219.

Dilecto filio Antonio de Pireto, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, ac ejuſdem Ordinis Generali Miniſtro.

Ut in Conſtit. 9. hujus Pontif.

§. I. AMabiles fructus, quos facer Ordo Minorum &c. Cum itaque, ſicut nuper ex ſerie tuæ petitionis accepimus, tu de proximo generale Capitulum ſecundum morem, & regularia Inſtituta dicti Ordinis, in civitate Lauſanen. Provinciæ Burgundiæ, in loco utique ad id congruo intendas, auctore Domino, celebrare: & propterea nonnulli, qui ſe gerunt pro Cuſtodibus, & Provincialibus Miniſtris ejuſdem Ordinis profeſſores diverſarum Provinciarum, civitatum, terrarum, & locorum, in Conventibus præfati Ordinis velut intenſi, ac tua monita, & mandata in reprobum ſenſum dati, temerarie contemnentes, in partibus illis, tamquam ſchiſmatici, & perditionis alumni, nobis, & Romanæ Eccleſiæ non parentes, ad ipſum Generale Capitulum per te, ut præfertur, de proximo celebrandum, loco & tempore præſtitutis accedere negligant, & perſonaliter convenire, in grave ipſorum præjudicium, & damnationem perpetuam animarum.

§. II. Nos igitur, ne ipſum Capitulum contingat propterea retardari, circa ſtatum, & tranquillitatem dicti Ordinis in præmiſſis ſalubriter providere volentes, diſcretioni tuæ, hac vice dumtaxat, auctoritate noſtra in locum dictorum pro Cuſtodibus & Provincialibus Miniſtris ſe gerentium, aliquos ex nobilioribus dicti Ordinis profeſſoribus, pollentes exemplo bonorum operum, ſcientiæ claritate, moribus, & virtute, quos ad id duxeris eligendos, nominandi, & ſubrogandi, ipſoſque in Cuſtodes, & Provinciales Miniſtros cum omnibus, & ſingulis libertatibus, privilegiis, gratiis, & honoribus Fratribus dicti Ordinis per Sedem Apoſtolicam quocumque modo

do conceſſis, & alias juxta morem, & Inſtituta hujuſmodi debitis, & conſuetis, de conſilio tamen trium proborum dicti Ordinis, & ſacræ paginæ profeſſorum, quibus id viſum fuerit convenire, aſſumendi, conſtituendi, ordinandi, ac etiam deputandi, illoſque tecum ad prædictum Capitulum, & ſucceſſive ad Generale Concilium in civitate Conſtantiæ, Provinciæ Moguntin. divina ſuperilluſtrante clementia, etiam de proximo celebrandum, cum hujuſmodi honoribus, & præeminentiis habendi, tenendi, & adducendi, & alia omnia & ſingula in præmiſſis, & circa ea diſponendi, faciendi, & exequendi, quæ pro incremento ac ſtatu pacifico præfati Ordinis utilia fuerint, ſeu quomodolibet opportuna, plenam & liberam concedimus, tenore præſentium facultatem.

Datum Bononiæ, v. Kalendas Auguſti, anno v.

XXXIX.

Ut quatuor profeſſores idoneos ad Magiſterii gradum promoveat. Ibidem fol. 220.

Eidem.

§. I. Viri ſacræ lectionis ſtudio dediti, & in lege Domini eruditi, ſub Religionis habitu Domino militantes &c. eoque benignius decet honeſtis eorum deſideriis annuere, quo ex eorum profectibus major poteſt in Dei Eccleſia utilitas provenire.

§. II. Cum itaque, ſicut nuper accepimus, tu generale Capitulum ſecundum morem, & regularia Inſtituta Ordinis Fratrum Minorum, in civitate Lauſanen. Burgundiæ Provinciæ, in loco utique ad id congruo, intendas, auctore Domino, de proximo celebrare. Et propterea nonnulli dicti Ordinis profeſſores vitæ munditia, & ſcientiæ claritate pollentes, ad dictum Capitulum de variis mundi partibus ſunt veriſimiliter profecturi, qui etiam a juventute ipſorum adeo litterarum ſtudiis ab annis plurimis inſudarunt, & in ſacra Theologia Lectores in eorum Conventibus extiterunt, qui ad obtinendum honorem Magiſterii in eadem Theologia, & docendi licentiam reddunt ſe idoneos & condignos. Nos volentes ea tibi concedere, per quæ te eiſdem profeſſoribus poſſis reddere gratioſum, diſcretioni tuæ, de qua in his, & aliis ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, hac vice dumtaxat, quatuor ex hujuſmodi profeſſoribus ad dictum Capitulum acceſſuris, ſufficientia litterarum, & idoneitate præditos, quos duxeris eligendos, poſtquam per quatuor Magiſtrorum in dicta pagina profeſſorum, in dicto Capitulo exiſtentium, diligentem examinationem ipſos ad hoc ſufficientes & idoneos eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Magiſtralem honorem, & docendi licentiam, ſervatis conſtitutionibus Viennen. Concilii, & aliis ſolemnitatibus in talibus conſuetis, & ut ipſi quatuor profeſſores, per ipſos quatuor Magiſtros ad gradum hujuſmodi Magiſterii promovendi, infra dictum Ordinem, & extra, quibuſcumque gratiis, privilegiis, libertatibus, & indulgentiis, tam a Sede Apoſtolica, quam a dicto Ordine Fratribus ejuſdem Ordinis in eadem Theologia Pariſiis Magiſtratis conceſſis, proinde uti, & gaudere valeant, ac ſi Pariſiis ſtudio hujuſmodi Magiſterium recepiſſent, auctoritate Apoſtolica concedendi, non obſtantibus quibuſcumque privilegiis &c. plenam & liberam concedimus, tenore præſentium facultatem.

Datum Bononiæ, v. Kalendas Auguſti, anno v.

XL.

Ut ad arbitrium ſibi eligant Confeſſarium. Ibidem fol. 219.

Dilectis filiis Antonio de Pireto, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, ac ejuſdem Ordinis Generali Miniſtro; necnon univerſis, & ſingulis Cuſtodibus, Provincialibus Miniſtris, ceteriſque præfati Ordinis profeſſoribus, ad Capitulum generale in civitate Lauſanen. Provinciæ Burgundiæ de proximo celebrando, præſtante Domino, profecturis, & in ipſo Capitulo tunc præſentibus.

Ut in Conſtit. 90 hujus Pontif.

AMabiles fructus &c. Cum itaque, ſicut nobis nuper innotuit, generale Capitulum ſecundum morem & regularia Inſtituta dicti Ordinis, in civitate Lauſanen. Provinciæ Burgundiæ, de proximo debeat celebrari: nos volentes ea vobis benevolo favore concedere, per quæ animarum veſtrarum ſalutem conſequi valeatis, & deinde præmia felicitatis æternæ; ut Confeſſor veſter, quem veſtrum quilibet, ea vice dumtaxat, ſibi duxerit eligendum, omnium peccatorum veſtrorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fueritis, pro tunc ſemel tantum, plenam remiſſionem vobis, & cuilibet veſtrum in præfato Capitulo tunc præſenti, in ſinceritate fidei, unitate ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, devotione, ac obedientia noſtris, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium perſiſtenti, auctoritate Apoſtolica, concedere valeat, devotioni veſtræ, tenore præſentium, de ſpecialis dono gratiæ indulgemus. Sic tamen quod idem Confeſſor, quem veſtrum quilibet tunc, ut præfertur, ſibi duxerit eligendum, de his, de quibus alteri ſatisfactio fuerit impendenda, eam vobis per vos, ſi ſupervixeritis, vel per alios, ſi tunc forſan tranſieritis, faciendam injungat, quam vos, vel illi, quam citius commode poteritis, facere teneamini. Et ne, quod abſit, propter hujuſmodi gratiam reddamini procliviores ad illicita in poſterum committenda: volumus, quod ſi ex confidentia remiſſionis hujuſmodi, alia forte commiſeritis, quoad illa præfata remiſſio vobis nullatenus ſuffragetur. Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ, V. Kalendas Auguſti, anno V.

XLI.

Confirmantur quædam litteræ Alexandri V. Ibidem fol. 220.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. HIs, quæ pro ſtatu pacifico & tranquillo perſonarum religioſarum proinde facta ſunt, ut illibata perſiſtant, libenter, cum a nobis petitur, adjicimus Apoſtolici roboris firmitatem.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Antonii de Pireto, Ordinis Fratrum Minorum profeſſoris, ac ejuſdem Ordinis Miniſtri Generalis, petitio continebat, quod olim fel. rec. Alexander Papa V. prædeceſſor noſter, nonnullas litteras Apoſtolicas, & indulta in favorem, & pro incremento & obſervantia regularium inſtitutorum Religionis, & Ordinis prælibati gratioſe conceſſit, & indulſit Ordini ſupradicto, prout in ipſis litteris, quarum tenorem de verbo ad verbum fecimus annotari, plenius continetur. Quare pro parte ipſius Antonii nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut pro felici ſtatu, & obſervantia Ordinis ejuſdem, litteris ejuſdem prædeceſſoris, ac omnibus in eis contentis robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos

§. III. Nos igitur qui præfatum ordinem adaugeri, & ſemotis quibuſcumque obſtaculis in unitatis vinculo conſervari cupimus, juxta quamvis fundationem & regularia inſtituta, præmiſſorum intuitu, ac hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, litteras præfati prædeceſſoris, & omnia, & ſingula in eis contenta, & quæcumque inde ſecuta, rata habentes, & grata, ea auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium confirmamus &c. Volentes, ac etiam eadem auctoritate ſtatuentes, quod Miniſtri Provinciales in ſuis Provinciis, & Conventibus pro tempore exiſtentes, Fratres volentes Regulam ipſius Ordinis ſecundum Deum ſervare, non poſſint, aut debeant quomodolibet impediri: quod ſi oppoſitum egerint, correctioni, ac judicio Generalis Miniſtri dicti Ordinis, & pro tempore exiſtentis, de conſilio tamen duorum, vel trium proborum dicti Ordinis profeſſorum, præfata auctoritate decrevimus ſubjacere. Tenor autem litterarum ipſius prædeceſſoris ſequitur, & eſt talis: *Alexander Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ordinem Fratrum Minorum &c.* (*ut habetur in Bulla* 7. *Alexandri V.*) *ſub Datum Piſis*, VIII. *Kalendas Octobris*, *Pontificatus noſtri*, *anno* 1. Nulli ergo &c. noſtræ confirmationis, communicationis, voluntatis, ſtatuti, & conſtitutionis &c. infringere &c.

Datum Bononiæ, quinto Kalendas Auguſti, anno v.

XLII.

Conſtituuntur Conſervatores Mendicantium. Reg. Vat. ex lib. 2. de diverſis formis, an. 5. fol. 255.

Venerabili fratri Epiſcopo Streginen. & dilectis filiis Streginen. ac Aroſien. Eccleſiarum Præpoſitis.

§. I. FRequentes hactenus, imo innumeroſæ quodammodo de diverſis mundi partibus venerabilium fratrum noſtrorum Epiſcoporum, aliorumque Superiorum Prælatorum, necnon dilectorum filiorum Rectorum, Curatorum, & parochialium Sacerdotum querelæ contra dilectos filios Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratres Apoſtolicæ Sedis jamdudum excitarunt, noſtrumque clamoſis inſinuationibus excitare, & fatigare non ceſſant auditum; quodque iidem Fratres Decretalem dudum editam a fel. rec. Bonifacio Papa VIII. prædeceſſore noſtro, quæ incipit: *Super Cathedram* &c. ac deinde per piæ mem. Clementem Papam V. prædeceſſorem noſtrum in Viennen. Concilio innovatam temere obſervare non curant, ſed, ipſam transgredi non verentur, in ejuſdem Sedis contemptum, animarum ſuarum periculum, & eorumdum conquerentium, & Eccleſiarum parochialium præjudicium & gravamen. *Contra Prædicatores & Minores querelæ.*

§. II. Intelleximus quoque, quod plerumque præfatis dictorum Prædicatorum, & Minorum, necnon Eremitarum ſancti Auguſtini & Carmelitarum, ac Servorum beatæ Mariæ dicti ſancti Auguſtini Ordinum Fratribus, in cujus Ordinis dictorum Eremitarum perſonis idem prædeceſſor Bonifacius Decretalem præfatam, in qua tantum ipſis Prædicatorum, & Minorum cavetur Ordinibus, per omnia voluit poſtmodum integraliter, & inconcuſſe obſervari, quam ſubſequenter fel. rec. Joannes Papa XXII. primo ad dictorum Carmelitarum, deinde Urbanus VI. ad Servorum beatæ Mariæ, Fratrum Prædicatorum Ordines antedictos, quoad omnia in eis contenta, extenderunt, a præfatis Epiſcopis, Prælatis, Rectoribus, Curatis, & Sacerdotibus contra tenorem Decretalis præfatæ graves injuriæ, atque moleſtiæ, in diverſis mundi partibus inferuntur. Nuper & pro parte venerabilis fra- *Eis aliiſque Regularibus gravamina, & moleſtiæ inferuntur.* *Archiepiſcopi Upſalen. intimatio.*

fratris noſtri Archiepiſcopi Upſalen. & dilectorum filiorum Cleri Civitatis & diœceſis Upſalen. nobis extitit intimatum, quod eorumdem Prædicatorum, Minorum, Eremitarum, & Carmelitarum Ordinum Fratres, contra tenorem Decretalis ejuſdem, multa eiſdem Archiepiſcopo, & Clero, & eorum ſingulis gravamina & injurias inferunt, & jacturas.

Decretalis Bonifacii VIII. obſervanda.

§. III. Quia igitur parum eſſet jura concedere, niſi qui eadem tueatur, exiſtat, nos dicti prædeceſſoris, qui Decretalem præfatam de Fratrum ſuorum conſilio, voluit, & mandavit integraliter obſervari, veſtigiis inhærentes, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, etiamſi ſint extra loca, in quibus deputati eſtis Conſervatores, & Judices, eiſdem Archiepiſcopo, & Clero, & eorum cuilibet adverſus Fratres præfatos, quam e converſo eiſdem Fratribus adverſus Archiepiſcopum, & Clerum præfatos, & ſingulos eorum, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, ac facientes Decretalem præfatam quoad omnia ejus capitula firmiter obſervari, non permittatis contra tenorem ipſius per memoratos Fratres dictorum Ordinum præfatis Archiepiſcopo & Clero, vel alicui, ſeu aliquibus eorumdem; nec etiam per dictos Archiepiſcopum & Clerum, ſeu aliquem, vel aliquos eiſdem Fratribus gravamina, aut injurias irrogari, facturi ipſis hinc inde de quibuſcumque injuriis, moleſtationibus, gravaminibus & damnis illatis hactenus, & etiam in poſterum inferendis eiſdem contra tenorem Decretalis ejuſdem; in illis videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii; in aliis vero, prout qualitas eorum exegerit, juſtitiæ complementum: moleſtatores & injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoslibet & rebelles, quandocumque & quotieſcumque videritis expedire, auctoritate noſtra, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: non obſtantibus quibuſcumque exemptionibus generalibus vel ſpecialibus, tam Fratribus & Ordinibus præfatis, vel alicui, ſeu aliquibus Fratrum & Ordinum eorumdem, quam præfatis Archiepiſcopo & Clero, vel ipſorum alicui, ſeu aliquibus conjunctim vel diviſim, ſub quacumque forma, vel expreſſione verborum ab eadem Sede conceſſis; ac ejuſdem Bonifacii, qua cavetur, ne aliquis extra ſuam civitatem & diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ diœceſis ad judicium evocetur, ſeu, ut Judices & Conſervatores a Sede deputati præfata extra civitatem & diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, ſive alii, vel aliis, vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine diœceſis eorumdem trahere præſumant: dummodo ultra duas dietas aliquis extra ſuam civitatem & diœceſim auctoritate præſentium non trahatur. Seu quod de aliis, quam manifeſtis injuriis & moleſtiis, & aliis, quæ judicialem indaginem exigunt, pœnis in eos, ſi ſecus egerint, & in procurantes adjectis, Conſervatores nullatenus ſe intromittant, quam aliis quibuſcumque conſtitutionibus a prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, tam de Judicibus delegatis & Conſervatoribus, quam perſonis ultra certum numerum per litteras Apoſtolicas ad judicium non vocando, aut aliis editis, quæ veſtris poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati, ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare. Seu tam eiſdem Fratribus, vel eorum Ordinibus, aut alicui, ſeu aliquibus, vel quibuſcumque aliis communiter vel diviſim, a præfata ſit Sede indultum, quod excommunicari, ſuſpendi vel interdici, ſeu extra, vel ultra certa loca, vel alio quocumque modo ad judicium evocari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi, & eorum perſonis.

Contradictores per Eccleſiaſticas cenſuras compeſcendi.

Conſervatores non intromittendi in hac cauſa.

ſonis, locis, Ordinibus, & nominibus mentionem, & quibuslibet aliis indulgentiis ſeu privilegiis dictæ Sedis generalibus ſeu ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta veſtræ juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum ſpecialem oporteat in noſtris litteris fieri mentionem. Non obſtantibus privilegiis.

§. IV. Ceterum Judicibus ſeu Conſervatoribus quibuſcumque per litteras Apoſtolicas, ſub quacumque alia, quam præſenti verborum forma, vel expreſſione confectis, aut tam eiſdem dictorum Prædicatorum & Minorum, Eremitarum & Carmelitarum, ac Servorum Ordinum Fratribus, ſeu tam ipſis Ordinibus, quam Archiepiſcopo & Clero præfatis, vel aliquibus, ſeu alicui eorum communiter vel diviſim, ſuper damnis, injuriis, & aliis quibuſcumque rebus, ſeu negotiis alias deputatis, & ſubdelegatis eorum præſentibus & futuris, auctoritate præſentium diſtrictius inhibemus, ne aliquem, ſeu aliquos, auctoritate litterarum ipſarum, prætextu ſeu occaſione quorumcumque damnorum, vel injuriarum ſeu gravaminum contra tenorem præfatæ Decretalis: *Super Cathedram &c.* tam ipſis Fratribus, ſeu eorum Ordinibus antedictis, quam Archiepiſcopo & Clero præfatis, ſeu alicui eorum communiter vel diviſim a quibuſcumque perſonis illatorum hactenus, & etiam inferendorum in poſterum coram ſe alicui deinceps ad judicium, vel alias quoquo modo vocant, ſeu in cauſam aliquatenus trahere præſumant, inhibitionem hujuſmodi non ſolum ad futura, ſed etiam ad quovis modo adhuc pendentia, & jam cœpta negotia volentes extendi, ac decernentes præfatas litteras, & proceſſus earum, auctoritate quacumque habitos & habendos, ad damna, gravamina & injurias hujuſmodi contra tenorem dictæ Decretalis illata & inferenda, ut dictum eſt, deinceps aliquatenus non extendi: ac etiam irritum & inane, ſi ſecus ſuper præmiſſis, per quoſcumque, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Vobis nihilominus injungentes, ut inhibitionem noſtram hujuſmodi ad dictorum Judicum, ſeu Conſervatorum & Subdelegatorum notitiam, de quibus vobis expedire videbitur, deducere procuretis. Monitum Conſervatoribus faciendum.

§. V. Inſuper volumus, & auctoritate noſtra decernimus, quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonice præpeditus. Quodque a data præſentium, ſit vobis, & unicuique veſtrum in præmiſſis omnibus, & eorum ſingulis, cœptis & non cœptis, præſentibus & futuris, & pro præfatis procedere, ac ſi præfata omnia & ſingula coram vobis cœpta fuiſſent, & juriſdictio noſtra, & cujuslibet veſtrum in præfatis omnibus & ſingulis per citationem, vel modum alium citati legitime extitiſſent. Conſtitutione præfata ſuper Conſervatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obſtante. Ut poſſint ad ulteriora procedere.

Datum Bononiæ v. Kalendas Septembris, anno v.

XLIII.

Conceditur Indulgentia viſitantibus Monaſterium Montis Marſani. Ex eodem folio 190.

Univerſis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis ſalutem &c.

„ LIcet is &c. Cupientes igitur, ut Eccleſia Monaſterii Monialium „ Montis Marſani, Ordinis ſanctæ Claræ, Aduren. diœceſis, in qua, ut „ aſſeritur, velum beatæ Mariæ Virginis glorioſæ, quod in capite tempore „ paſſionis Chriſti ferebat, venerabiliter conſervatur, propter quod ibi multa miracula Altiſſimus operatur, & propterea Chriſtifidelium multitudo, ſpe- ADDITIO ALIORUM.

Provincia conſtitutos, eadem auctoritate ab officiis viſitationis, commiſſionis, & vicariatus hujuſmodi abſolvimus, diſtrictius inhibentes eiſdem, ne in officiis præfatis, aut de ipſis te quoquo modo impedire valeant, vel aliquid in eiſdem exercere, niſi in quantum tibi placuerit, & de tua proceſſerit voluntate. Non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus & privilegiis Provinciæ & Ordinis præfatorum in contrarium editis &c.

Datum Bononiæ, VI. Kalendas Octobris, anno V.

XLV.

Confirmantur litteræ Bonifacii IX. circa unionem Eccleſiæ parochialis de Sicton factam Monaſterio ſanctæ Mariæ de Bruſſorde. Ibidem fol. 198.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Paſtoralis officii debitum, quo univerſis Eccleſiis & Monaſteriis adſtringimur, continue pulſat, & excitat mentem noſtram, ut circa Eccleſiarum & Monaſteriorum eorumdem, ac perſonarum in illis, præſertim ſub Religionis obſervantia divinis laudibus dedicatarum, ſtatum proſperum dirigendum, paternis, & ſollicitis ſtudiis intendamus, conſulendo ipſarum perſonarum neceſſitatibus, & opportunitatibus providendo. Exordium.

§. II. Dudum ſiquidem pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ, & Conventus Monaſterii beatæ Mariæ de Bruſſorde, Ordinis ſanctæ Claræ, Norwicen. diœceſis, quondam Bonifacio Papæ IX. in ſua obedientia nominato, expoſito, quod licet olim præfatum Monaſterium, in quo viginti duæ Moniales incluſæ, præter earum familiares degebant, honorifice conſtructum, & ſufficienter dotatum fuerit, idem tamen Monaſterium poſtmodum propter inundationes aquarum, & peſtilentias, necnon ejuſdem Monaſterii diverſorum bonorum combuſtionem, & alios eventus fortuitos, ad tantam perveniſſet inopiam, quod de totali, & præcipue de refectorii, & dormitorii dicti Monaſterii ruina in brevi veriſimiliter formidaretur: quodque dilecti filii Rogerus Wlverſton, & Joannes Stoveham laici, prædictæ diœceſis, veri Patroni parochialis Eccleſiæ de Sicton, ejuſdem diœceſis, jus patronatus ipſius Eccleſiæ, ad finem quod eadem Eccleſia dicto Monaſterio uniretur, præfatis Abbatiſſæ & Conventui libere donare proponerent: ac pro parte ipſarum Abbatiſſæ & Conventus dicto Bonifacio ſupplicato, ut eamdem Eccleſiam præfato Monaſterio unire, annectere, & incorporare dignaretur, idem Bonifacius eiſdem ſupplicationibus annuens, per ſuas litteras Abbati Monaſterii beatæ Mariæ de Leyſton, dictæ diœceſis dedit in mandatis, ut Eccleſiam prædictam, cujus octo, eidem Monaſterio, cujus ſexaginta marcharum ſterlingorum fructus, reditus, & proventus ſecundum communem æſtimationem valorem annuum, ut aſſerebatur, non excederent, cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, poſtquam patroni præfati jus patronatus hujuſmodi donaviſſent, eidem Monaſterio incorporaret, & annecteret; ita quod cedente, vel decedente Rectore dictæ Eccleſiæ, qui tunc erat, vel Eccleſiam ipſam alias quomodolibet dimittente, liceret ipſis Abbatiſſæ, & Conventui corporalem poſſeſſionem ejuſdem Eccleſiæ apprehendere, & perpetuo retinere, alicujus licentia ſuper hoc minime requiſita, reſervata tamen de hujuſmodi fructibus, reditibus, & proventibus ipſius Eccleſiæ, pro perpetuo Vicario in ea inſtituendo, congrua portione, de qua idem Vicarius valeret congrue ſuſtentari, & alia jura ſolvere, & alia incumbentia ſibi onera ſupportare, prout in dictis litteris plenius continetur.

Monaſterium ferre dirutum.

Unio Monaſterii cum Eccleſia Parochiali petitur, & conceditur.

Conditiones ſervandæ.

§. III. Et deinde, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dictarum Abba-

Executioni demandatur.

batiſſæ, & Conventus petitio continebat, præfatus Abbas ad executionem dictarum litterarum procedens, Eccleſiam præfatam, poſtquam ipſi patroni jus patronatus hujuſmodi dictis Abbatiſſæ, & Conventui pia largitione donaverant, eidem Monaſterio, juxta ipſarum litterarum tenorem & formam, auctoritate præfata univit, annexuit, & incorporavit.

§. IV. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, licet ipſæ Abbatiſſa, & Conventus hujuſmodi unionis, annexionis, & incorporationis vigore corporalem poſſeſſionem ejuſdem Eccleſiæ, tunc certo modo vacantis, fuerint pacifice aſſecutæ, illaque dicta portione nihilominus reſervata, ex tunc tenuerint, & poſſederint, prout tenent & poſſident de præſenti. Quia tamen poſtmodum idem Bonifacius, videlicet XI. Kal. Januarii, Pontificatus ſui anno XIV. ſub certa forma omnes uniones Eccleſiarum parochialium factas quibuſcumque Monaſteriis, quæ nondum ſortitæ effectum, & etiam illas, quæ ſortitæ erant effectum, alias quam per obitus eorum, qui dicta beneficia unita obtinebant, caſſaverit, irritaverit, & annullaverit; ac dilectus filius Alexander Colobre, qui ſe gerit pro Presbytero dictæ diœceſis, eamdem Eccleſiam tamquam per caſſationem, irritationem, & annullationem hujuſmodi vacantem, a Sede Apoſtolica dicitur impetraſſe, præfatæque Abbatiſſa, & Conventus timeant unionem, annexionem, incorporationem, & Eccleſiam præfatas ſub hujuſmodi caſſatione, irritatione, & annullatione fore comprehenſas, ſeque propterea per dictum Alexandrum, vel alios ab eadem Sede propter beneficia Eccleſiaſtica impetranda ſuper ipſa Eccleſia poſſe in poſterum moleſtari; pro parte Abbatiſſæ, & Conventus præfatarum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut unioni, annexioni, incorporationi, & aſſecutioni præfatis robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, & alias ipſis in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Bonifacius IX. uniones hujuſmodi irritas declarat.

Abbatiſſa, & Moniales confirmationem poſtulant.

§. V. Nos igitur eiſdem Abbatiſſæ & Conventui paterno compatientes affectu, ac hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, unionem, annexionem, incorporationem, & aſſecutionem præfatas, ac omnia & ſingula in dictis litteris contenta, ac ex eis ſecuta rata habentes & grata, illa auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem. Et inſuper volumus, ac prædictis Abbatiſſæ & Conventui, eadem auctoritate, tenore præſentium concedimus, quod unio, annexio, incorporatio, & aſſecutio, & litteræ præfatæ ab earum data proinde valeant, plenamque in omnibus, & per omnia obtineant roboris firmitatem, etiamſi præfato Alexandro de ipſa Eccleſia, tamquam per hujuſmodi caſſationem, irritationem, & annullationem vacante, præfata auctoritate proviſum fuerit, aut mandatum, ſeu conceſſum provideri, ac ſi caſſatio, irritatio, & annullatio antedictæ, per prædictum Bonifacium factæ non fuiſſent: præmiſſis, necnon conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Conceditur.

Datum Bononiæ, IV. Kalendas Octobris, anno V.

XLVI.

Arnulphus de Fonte reſtituitur ad Miniſteriatum Provinciæ Burgundiæ, Ibidem fol. 188.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Illa, quæ pro perſonis egregiis, nobis & Apoſtolicæ Sedi devotis, ac religionis obſervantia approbatis, provide facta ſunt, ut illibata perſiſtant, libenter Apoſtolicæ confirmationis munimine roboramus.

§. II. Sane

§. II. Sane petitio pro parte dilecti filii Arnulphi de Fonte, Ordinis Fratrum Minorum, & ſacræ Theologiæ profeſſoris, nobis exhibita continebat, quod olim pro parte ipſius Arnulphi fel. rec. Alexandro Papæ V. prædeceſſori noſtro expoſito eidem, quod licet ipſe ante Concilium Piſanum eo tempore, quo obedientia per regnum Franciæ pro Petro de Luna, tunc Benedicto XIII. in ejus obedientia nuncupato, ſubjectum, extiterit in Miniſtrum, & ad Miniſteriatus officium ipſius Ordinis tunc vacans, exercendum in Provincia Burgundiæ canonice electus, & per Generalem ejuſdem Ordinis tunc exiſtentem, juxta morem Ordinis antedicti, confirmatus fuerat, ac vigore confirmationis, & electionis hujuſmodi poſſeſſionem dicti Officii extitit aſſecutus, illudque per ſpatium novem annorum, vel circa, laudabiliter rexerat, & adminiſtraverat: tamen dictus Petrus ex eo contra ipſum odii rancore concepto, quod idem Arnulphus ante dictum Concilium cum cariſſimo in Chriſto filio noſtro Carolo Rege Francorum illuſtri, ac dilectis filiis Univerſitate ſtudii Pariſien. necnon Clero Gallicano, materiam unitatis Sanctæ Matris Eccleſiæ proſequebatur, ipſum Arnulphum præfato officio privavit, & in eo Joannem de Cintibus, dicti Ordinis profeſſorem, qui tunc etiam poſt Concilium hujuſmodi præfato Petro adhærere præſumpſerat, per ſuas litteras intruſerat.

§. III. Et nihilominus in eumdem Arnulphum, ac quoſdam Fratres ejuſdem Ordinis, ſibi in hujuſmodi unionis negotio adhærentes, & faventes, excommunicationis ſententiam promulgaverat, illamque duxerat aggravandam; præfatus prædeceſſor venerabili fratri noſtro Jordano, Epiſcopo Alban. tituli ſancti Laurentii in Damaſo Presbytero Cardinali, ac ejuſdem Ordinis Protectori commiſit oraculo vivæ vocis, ut ſe de præmiſſis ſummarie informaret; & ſi ita eſſe reperiret, litteras ac proceſſum dicti Petri contra Arnulphum, & ſibi adhærentes Fratres hujuſmodi, factum annullaret, & revocaret, necnon declararet ipſos nullius exiſtere roboris, vel momenti, ac Joannem ab eodem officio amoveret, & Arnulphum præfatos ad illud reſtitueret, præfatus Epiſcopus ſuper his per eum ſummaria informatione recepta, quia per eamdem informationem ea vera eſſe reperit, litteras, & proceſſum hujuſmodi excommunicationis, & aggravationis ſententias præfatas continentes, & omnia inde ſecuta, vigore dictæ commiſſionis annullavit, revocavit,& irritavit, eaque quatenus de facto proceſſerint, decrevit nullius exiſtere firmitatis, ac Joannem ab eodem officio amovit, & Arnulphum præfatos ad corporalem poſſeſſionem officii hujuſmodi, ejuſque exercitium reſtituit, & reintegravit, ac decrevit & declaravit ipſum Arnulphum fuiſſe, & eſſe verum Miniſtrum dicti Ordinis Provinciæ antedictæ; necnon ſingula per eum circa idem officium geſta & adminiſtrata, fuiſſe & eſſe valida, & pro talibus haberi & teneri debere. Et plura dictus Epiſcopus fecit, prout in ejus litteris ſuper hoc confectis, ipſius ſigillo munitis dicitur plenius contineri.

§. IV. Quare pro parte dicti Arnulphi, qui etiam, ut aſſerit, per dilectum filium Antonium modernum Generalem ipſius Ordinis in eodem officio approbatus extitit, fuit nobis humiliter ſupplicatum, ut annullationi, revocationi, irritationi, inſtitutioni, reintegrationi, decreto, & declarationi hujuſmodi, ac omnibus & ſingulis in eiſdem litteris ipſius Epiſcopi contentis, & quibuſvis inde ſecutis, robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. V. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, annullationem, revocationem, irritationem, reſtitutionem, reintegrationem, decretum, & declarationem, ac omnia & ſingula in præfatis litteris dicti Epiſcopi con-

contenta, & quæcumque inde ſecuta hujuſmodi rata habentes & grata, ex auctoritate Apoſtolica approbamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus: ſupplentes omnes defectus, ſi qui forſan intervenerunt in eiſdem, præmiſſis & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Datum Conſtantiæ, VII. Idus Novembris, anno V.

XLVII.

Inſtituitur Capellanus Pontificius. Ex eodem libro fol. 191.

ADDITIO ALIORUM.

Dilecto filio Nicolao Lemmoel Ordinis Fratrum Minorum profeſſori Capellano noſtro ſalutem &c.

„ Virtutibus clarens &c. ut igitur in effectu percipias quod ſuggerit no-
„ ſtræ mentis affectus, te in noſtrum, & dictæ Sedis Capellanum
„ gratioſe recipimus, & aliorum noſtrorum, & dictæ Sedis Capellanorum
„ conſortio favorabiliter aggregamus, tibi nihilominus concedentes, quod
„ omnibus indulgentiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, ac
„ privilegiis, per felicis recordationis Joannem XXII. & Clementem VI.
„ Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros Capellanis prædictæ Sedis
„ conceſſis uti, & gaudere libere & licite valeas, piæ memoriæ Innocen-
„ tii VI. Urbani V. & Gregorii XI. Romanorum Pontificum etiam prædeceſ-
„ ſorum noſtrorum reſtrictionibus ſuper indulgentiis, immunitatibus, exem-
„ ptionibus, libertatibus, & privilegiis ſupradictis, ac aliis in contrarium
„ editis, non obſtan. quibuſcumque; intendentes, quod per hæc favoris
„ Apoſtolici præſidia plenius fortiaris. Sic igitur de bono in melius ſtudiis
„ virtutum intendas, quod merito ad faciendum tibi pleniorem gratiam
„ arctius innitemur. Nulli ergo &c. noſtræ aggregationis, & conceſſionis
„ infringere &c. ſi quis &c.
„ Datum Conſtantiæ III. Nonas Decembris anno V.

XLVIII.

Inſtituitur Capellanus Pontificius. Ex libro mixto de omnibus materiis.

Dilecto filio Alberto Bonſan Ordinis Fratrum Minorum Profeſſori, Capellano noſtro, ſalutem &c.

„ Virtutibus clarens &c. Ut igitur in effectu percipias, quod ſuggerit
„ noſtræ mentis affectus, te in noſtrum, & dictæ Sedis Capellanum
„ gratioſe recipimus, ac noſtrorum, & dictæ Sedis Capellanorum conſor-
„ tio favorabiliter aggregamus, tibi nihilominus concedentes quod
„ omnibus Indulgentiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, &
„ privilegiis, per felicis recordationis Joannem XXII. & Clementem VI.
„ Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros Capellanis prædictæ Sedis
„ conceſſis, uti & gaudere libere & licite valeas; piæ memoriæ Innocen-
„ tii VI. Urbani V. & Gregorii XI. Romanorum Pontificum etiam prædeceſ-
„ ſorum noſtrorum reſtrictionibus ſuper Indulgentiis ſupradictis, & aliis in
„ contrarium editis non obſtan. quibuſcumque; intendentes, quod per hæc
„ favoris Apoſtolici præſidia plenius fortiaris. Sic igitur de bono in melius
„ ſtudiis virtutum intendas, quod merito ad faciendum tibi pleniorem
„ gratiam arctius innitemur. Nulli ergo &c. noſtræ receptionis, aggre-
„ gationis, & conceſſionis infringere &c. Si quis &c.
„ Datum Conſtantiæ III. Idus Decembris anno V.

XLIX.

XLIX.

Inſtituitur Capellanus Pontificius. Ex eodem libro fol. 192.

Dilecto filio Nicolao Danieli Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, Capellano noſtro ſalutem &c.

„ VIrtutibus clarens &c. Ut igitur in effectu percipias quod ſuggerit
„ noſtræ mentis affectus, te in noſtrum, & dictæ Sedis Capellanum;
„ auctoritate Apoſtolica gratioſe recipimus, & aliorum noſtrorum, ac
„ dictæ Sedis Capellanorum conſortio favorabiliter aggregamus; tibi ni-
„ hilominus concedentes, quod omnibus & ſingulis indulgentiis, im-
„ munitatibus, exemptionibus, & privilegiis, per felicis recordationis
„ Joannem XXII. & Clementem VI. Romanos Pontifices prædeceſ-
„ ſores noſtros Capellanis dictæ Sedis conceſſis, uti & gaudere liberè &
„ licite valeas, piæ memoriæ Innocentii VI. Urbani V. & Gregorii XI.
„ Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum reſtrictioni-
„ bus ſuper indulgentiis, immunitatibus, exemptionibus, & privilegiis
„ ſupradictis, ac aliis in contrarium editis, non obſtan. quibuſcumque;
„ intendentes, quod per hæc favoris Apoſtolici præſidia plenius ſortiaris.
„ Sic igitur de bono in melius ſtudiis virtutum intendas, quod merito ad
„ faciendam tibi pleniorem gratiam innitemur. Nulli ergo &c. noſtræ ag-
„ gregationis, receptionis, & conceſſionis infringere &c. Si quis autem &c.
„ Datum Conſtantiæ, III. Kal. Januarii anno V.

L.

Inſtituitur Capellanus Pontificius. Ex eodem lib. fol. 193.

Dilecto filio Ulrico Redrojoz Ordinis Fratrum Minorum profeſſori Capellano noſtro ſalutem &c.

„ VIrtutibus clarens &c. Ut igitur in effectu percipias quod ſugge-
„ rit noſtræ mentis affectus, te in noſtrum, & dictæ Sedis Capellanum,
„ Apoſtolica auctoritate gratioſe recipimus, & aliorum noſtrorum, ac di-
„ ctæ Sedis Capellanorum conſortio favorabiliter aggregamus; tibi nihi-
„ lominus concedentes, quod omnibus & ſingulis indulgentiis, immuni-
„ tatibus, exemptionibus, & privilegiis, per fel. record. Joannem XXII.
„ & Clementem VI. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros Capellanis
„ dictæ Sedis conceſſis, uti & gaudere libere & licite valeas, piæ me-
„ moriæ Innocentii VI. Urbani V. Gregorii XI. Romanorum Pontifi-
„ cum, etiam prædeceſſorum noſtrorum, reſtrictionibus ſuper indul-
„ gentiis, immunitatibus, exemptionibus, & privilegiis ſupradictis, ac
„ aliis in contrarium editis, non obſtan. quibuſcumque; intendentes, ut
„ per hæc favoris Apoſtolici præſidia plenius ſortiaris. Sic igitur de bono
„ in melius ſtudiis virtutum intendas, quod merito ad faciendam tibi ple-
„ niorem gratiam innitemur. Nulli ergo &c. noſtræ receptionis, aggre-
„ gationis, & conceſſionis infringere &c. Si quis &c.
„ Datum Conſtantiæ, III. Kal. Januarii anno V.

Finis Bullarum Joannis XXIII.

MARTINUS V.

Depoſito Joanne XXIII. electus eſt III. *Idus Novembris, anno* MCCCCXVII.

Anno Christi 1417. Martini V. anno I.

I.

Præficitur Eccleſiæ Fulginati. Reg. Vat. ex lib. I. de Proviſionibus, an. I. fol. 205.

Dilecto filio Nicolao de Biſſonio, Electo Fulginat.

Apoſtolatus officium, quamquam inſufficientibus meritis nobis ex alto commiſſum, quo Eccleſiarum omnium regimini præſidemus, utiliter exequi, adjuvante Domino, cupientes, ſolliciti corde reddimur & ſolertes, ut cum de ipſarum, præſertim Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjectarum regiminibus agitur committendis, tales eis in paſtores præficere ſtudeamus, qui commiſſum ſibi gregem Dominicum ſciant non ſolum doctrina verbi, ſed etiam exemplo boni operis informare, commiſſaſque ſibi Eccleſias in ſtatu pacifico & tranquillo velint & valeant, duce Domino, ſalubriter regere, & feliciter gubernare. Dudum ſiquidem in noſtri Apoſtolatus primordiis per nos intellecto, quod Eccleſia Fulginas, eidem Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjecta, cui bon. mem. Fridericus Epiſcopus Fulginas, dum viveret, præſidebat, per ipſius Friderici Epiſcopi obitum, qui apud Sedem Apoſtolicam diem clauſit extremum, vacaverat, & vacabat tunc. Nos cupientes eidem Eccleſiæ per dictæ Sedis providentiam, utilem, & idoneam præſidere perſonam &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in Theologia Magiſtrum, ac in Presbyteratus Ordine conſtitutum, cui de religionis zelo &c. direximus oculos noſtræ mentis; quibus omnibus attenta meditatione penſatis, de perſona tua (pro quo etiam dilecti filii Capitulum ipſius Eccleſiæ per eorum patentes litteras, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicarunt) nobis, & dictis Fratribus, ob tuorum exigentiam meritorum accepta, eidem Eccleſiæ, de dictorum Fratrum noſtrorum conſilio, auctoritate Apoſtolica, providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & paſtorem &c.

Datum Conſtantiæ, XIII. Kalendas Januarii, anno I.

II.

Ut permittat, Fratres recipere locum in civitate Gratianopolitana, remotis obſtaculis. Ex lib. I. de Regularibus, anno I. fol. 98.

Dilecto filio Officiali Gratianopolitan.

FF. in civitate Dien. a prædonibus vexati.

§. I. Exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardiani, & Fratrum Ordinis Fratrum Minorum Dien. petitio continebat, quod dudum pro parte ipſorum Petro de Luna, tunc Benedicto XIII. in ſua obedientia nominato, expoſito, quod locus eorum extra muros civitatis Dien. conſiſtebat, & quod in eo propter gentium armigerarum, & prædonum incurſus tute morari, & Domino ſervire non valebant; ac dubitabant, quod locus ipſe, ne gentes, & prædones præfati ad eum declinando, dictam civitatem, & partes illas damnificarent, pro tempore demoliretur; & quod

& quod eis quædam domus infra muros præfatos pro uſu & habitatione ipſorum apta, & congrua, pia largitione fidelium dari fuerat oblata, ac ſupplicato, ut eis recipiendi intra muros præfatos alium locum ad hoc congruum, & honeſtum pro uſu & habitatione ipſorum, ſi ipſis largitione præfata donaretur, aut alias legitime per eos acquireretur, ac ibidem ædificandi, & conſtruendi Eccleſiam, ſeu oratorium cum campanili, campanis, cœmeterio, domibus, & aliis neceſſariis officinis, loco præfati loci antiqui, ipſumque locum antiquum diruendi, & lapides, & alias materias ipſius in conſtructionem, & ædificationem hujuſmodi loci intra muros convertendi; ac plateam, in qua dictus locus antiquus conſiſtebat, cum hortis, & omnibus aliis juribus, & pertinentiis ſuis, quæ tenebant, & poſſidebant, tunc retinendi, eis licentiam concedere dignaretur: dictus Petrus, hujuſmodi obedientia durante, dilecto filio Officiali Dien. ſuis dedit litteris in mandatis, ut ſi eſſet ita, eiſdem Guardiano, & Fratribus præmiſſa faciendi, Diœceſani, & cujuslibet alterius licentia minime requiſita, auctoritate ſua, licentiam largiretur.

Poſtulat ut eis alia domus intra Civitatis mœnia concedatur.

Facultatem Benedictus Antipapa concedit.

§. II. Et nihilominus eiſdem Guardiano & Fratribus eadem auctoritate concederet, quod hujuſmodi locus exinde conſtruendus, poſtquam Fratres ipſi ad illum ſe tranſtuliſſent moraturi, ut præfertur, ac perſonæ in eo degentes pro tempore omnibus privilegiis, libertatibus, & immunitatibus, quibus locus antiquus præfatus, ac degentes in ipſo gaudebant, & utebantur, libere uti valerent, & gaudere. Proviſo quod etiam cœmeterium dicti loci antiqui ad profanos uſus velut hæreditas minime transferetur, ſed in eo per aliquem Presbyterum idoneum dicti Ordinis perpetuo deſerviretur in divinis, prout in ipſius Petri, tunc Benedicti XIII. nuncupati, confectis litteris dicitur plenius contineri.

Cum privilegiis quibus locus antiquus fruebatur.

§. III. Et deinde, ſicut eadem petitio ſubjungebat, poſtquam præfati Guardianus & Fratres certum locum in civitate præfata eis pro mora ſua aptum, & ſibi gratioſe conceſſum invenerant, & dictus Officialis, hujuſmodi obedientia durante, ipſum, vel alium eis idoneum in eadem civitate recipiendi, vocatis qui fuerant evocandi, ac juris ordine ſervato, per ſuam ſententiam licentiam conceſſerat antedictam, & dilecti filii Decanus, & Capitulum, ac aliæ perſonæ Eccleſiæ Dien. prætendentes, quod hujuſmodi locus ipſis Fratribus conceſſus de feudis ipſius Eccleſiæ exiſteret, a præfata ſententia ad Sedem Apoſtolicam appellaſſent; inter ipſos Decanum, Capitulum, & perſonas ex una, & Guardianum ac Fratres ex alia partibus, ſuper præmiſſis in fide dignorum teſtium præſentia concordatum extitit, quod præfati Guardianus & Fratres quemcumque alium locum in dicta civitate poſſent libere & licite pro ſua mora recipere, & etiam retinere. Qui quidem Guardianus & Fratres de hujuſmodi concordia confiſi locum præfatum dimiſerunt, & alium locum in eadem civitate pro mora ſua aptum, & congruum per eos acquiſitum receperunt.

Capitulum Cathedralis ſe opponit, & ad Sedem Apoſtolicã appellat.

§. IV. Sed præfati Decanus & Capitulum, ac perſonæ contra hujuſmodi concordiam venientes, aſſerentes dictum alium locum etiam de feudis dictæ Eccleſiæ, & duarum perpetuarum Capellaniarum in eadem fundatarum exiſtere, ſeque per eoſdem Guardianum & Fratres, ac receptionem hujuſmodi fore gravatos, ad Sedem appellarunt antedictam, dictoſque Guardianum, & Fratres in cujuslibet dictorum locorum intra eamdem civitatem receptione, per appellationes hujuſmodi, quas minime ſunt proſecuti, impediverunt, prout impediunt, in ipſorum Guardiani & Fratrum præjudicium & gravamen. Quare pro parte dictorum Guardiani, & Fratrum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ipſis ſuper hoc opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. V. Nos

Digitized by Google

Commiſſio ſuper cauſam Officiali demandata.

§. V. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis præfatis Decano, & Capitulo, ac perſonis, & aliis, qui fuerint evocandi, de appellationibus, & impedimentis hujuſmodi, auctoritate noſtra, te diligenter informes; & ſi per informationem eamdem ea ex nullis, vel frivolis cauſis inveneris proceſſiſſe, eoſdem Decanum, Capitulum, & perſonas, ut ab impedimentis hujuſmodi deſiſtant, eadem auctoritate, prævia ratione, compellas: contradictores per cenſuram &c. Non obſtante &c.

Datum Conſtantiæ, XIII. Kalendas Januarii, anno I.

LITTERÆ
FRANCISCI CARDINALIS PROTECTORIS,

In quibus idipſum concedit Fratribus, quod Philippus Cardinalis Protector.

Frater Henricus Ordinis Fratrum Minorum Generalis Miniſter, & ſervus, ſalutem, & pacem in Domino ſempiternam.

Litteras Philippi Cardinalis hic indicatas vide in fine Regeſti tomi 8.

IN Chriſto ſibi cariſſimo fratri Nicolao Romanæ Provinciæ Miniſtro, ac ſacræ Theologiæ Magiſtro. Quaſdam litteras recepimus a Reverendiſſimo in Chriſto Patre, & Domino D. Franciſco Protectore noſtri Ordinis, ſuper commiſſione nobis facta de Ordine ſanctæ Claræ, cujus tenor per omnia talis eſt: *Franciſcus miſeratione divina tituli ſanctæ Suſannæ, ſanctæque Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis, ac Fratrum Minorum, & Sororum ſanctæ Claræ, & Minoriſſarum Ordinum Protector, Gubernator, & Corrector a Sede Apoſtolica deputatus, venerabilibus, & Religioſis viris, dilectis in Chriſto Fratribus, Generali, & univerſis Provincialibus Miniſtris Ordinis Fratrum Minorum ſalutem in Domino. Licet ex injuncto nobis ab Apoſtolica Sede protectionis officio, de univerſis gubernationi noſtræ commiſſis curam ſollicitam gerere, ac ad proximos communiter, & remotos vigilantiæ noſtræ aciem extendere teneamur; ad Ordinem tamen ſanctæ Claræ, quem almus Chriſti confeſſor, beatus Franciſcus, & felicis memoriæ Urbanus Papa IV. in agro militantis Eccleſiæ plantaverant, ſolertiæ nexu aſtringimur amplioris, ac potioris circa ipſum diligentiæ ſtudium adhibentes, eo ferventius ſpirituales, & temporales profectus, quantum cum Deo poſſumus, eidem Ordini procuramus, quo perſonæ ipſius Ordinis, quas reddit ſexus fragilitas imbecilles, uberius favoris præſidiis, & promptioris ſuſtentaculi fulcimentis indigere noſcuntur. Quare de veſtri maturitate conſilii, veſtræque providentiæ circumſpectione ſollicita, plenam, & firmam in Domino fiduciam obtinentes, & cupientes, ut dictus Ordo per noſtræ miniſterium providentiæ præſervetur a noxiis, & ad ſalubria dirigatur, ac tam ſpiritualiter, quam temporaliter ad laudem, & gloriam divini nominis valeat ampliari, viſitationis, inquiſitionis, correctionis, ac reformationis officium Monaſteriorum, dicti Ordinis vobis Generali Miniſtro, quoad ſingula dicta Monaſteria ubilibet conſtituta, quæ regulam a prædicto Domino Urbano editam ſuſceperunt, vel ſuſcipient in futurum, necnon Monaſteriorum, tam ſanctæ Claræ de Aſſiſio, quam aliorum, quæ ſunt, vel pro tempore erunt noſtræ gubernationi commiſſa, ac unicuique veſtrum Provincialium Miniſtrorum, quoad ea de prædictis Monaſteriis tantum, quæ fuerint*

rint infra limites Provinciarum commiſſarum noſtro regimini, vel committendarum in poſterum conſtituta, tenore præſentium concedimus exercendum. Ut autem levius ferre poſſitis onera commiſſionis præfatæ, & ut ſperati fructus de communitatis laboribus colligantur, volumus, atque concedimus, ut non ſolum vos Generalis Miniſter, ubilibet, ſed & quilibet veſtrum Provincialium Miniſtrorum, unum, vel plures Fratres idoneos in ſuis Provinciis, ad hujuſmodi officium exercendum, inſtituere, & deſtituere, prout expedire cognoveritis, valeatis, de conſilio dumtaxat aliquorum Fratrum veſtræ Provinciæ diſcretorum, ut in litteris antecedentibus Philippi Cardinalis Protectoris. In præmiſſorum omnium teſtimonium, præſentes litteras fieri fecimus, & noſtri ſigilli munimine roborari. Datum Romæ apud ſanctum Spiritum, in domo habitationis noſtræ ſolitæ, ſub anno Nativitatis Domini MCCCXC. *Indictione tertia decima, die veneris, quinta decima menſis Aprilis, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Bonifacii, divina providentia Papæ IX. anno* I. Igitur Miniſter cariſſime, prædictas litteras ſcribi facias, & per omnia, tam per te, quam per Fratres, ac Moniales dicti Ordinis ſanctæ Claræ conſtitutas in tua Provincia penitus facias obſervari. Vale in Chriſto Jeſu, & ora pro me.

Datum Mantuæ, tempore noſtri Generalis Capituli in Pentecoſtem ibi celebrati, MCCCXC. Indictione tertia decima, die XXVI. menſis Maii.

Digitized by Google

INDEX
RERUM NOTABILIUM

Notæ Arabicæ paginam, Romanæ marginalem paragraphum denotant.

A

Abrahami Bzovii menda corriguntur, & deteguntur calumniæ. 17. xi. 46. ii. 338. iii. 343. xx. 344. xx.

Adam Catharenſis beati Antonii Dyrachini ſocius. 195. xxxviii.

Adam Rufus ſanctitate, miraculiſque conſpicuus. 196. xliii.

Adoleſcentulos in Religionem admittere, an expediat. 61. vii.

S. Agathæ Conv. 129. iii.

Agnellus de Piſis Pietate illuſtris. 190. xxiv.

Agnes Amita Henrici Caſtellæ Regis Clariſſa. 317. ii.

Agnes Borbonica Conventus S. Portiani Fundatrix. 239. xxxiv.

Agnes Clariſſa Caroli IV. Imperatoris conſanguinea. 17. xi. eumdem ſuis precibus iterato eripit a periculo mortis. ibidem.

Agneſina Rappa in Monaſterio Alexandriæ Statiellorum floruit. 252. v.

Agnus ſacram adorat Euchariſtiam. 284. xix.

Albertinus de Pergula. 120. i.

Albertus Bonſan Capellanus Pontificius. 364. viii.

Albertus de Piſis ſancti Franciſci diſcipulus. 190. xxiv.

Albertus a ſancto Blaſio Conventus Claſtigii fundator. 63. i. 72. vi.

Albertus a ſancto Georgio Epiſcopus Feltrenſis. 125. v.

B. Albertus de Sarthiano ad Obſervantes tranſit. 380. xxviii.

Albertus Tarviſinus Epiſcopus. 194. xxxiv.

Alcozerii Monaſterium. 62. ix.

S. Aldegondæ Virginis caput ubi aſſervatum. 158. vii.

Alexander Ferinus Cœnobium Caſtri Florentini reſtaurat. 191. xxvi.

Alexander Sacratus ſolum pro Cœnobio Ferrarienſi conſtruendo emit. 102. vii.

Alexander V. ſummi Pontificatus infulas accipit. 323. ii. epiſtola encyclica hiſtoriam ſchiſmatis, ſuæque electionis narrat. 326. viii. diris devovet, & & regno privat Ladislaum Regem. 326. ix. ſuppetias fert Regi Hungariæ, & Rhodianis. 325. x. hæreſi Huſſitarum occurrit. ibidem. Pontium Minoritam Inquiſitorem admonet. 327. xi. ejuſque neceſſitati accurrit. ibidem. & 329. xiii. Religionum ſciſſuris, aliiſque malis medetur. 329. xiv. Romani, ut accedat in urbem efflagitant. 337. i. magna molientem mors adoritur. 337. ii. ejus epitaphium. 338. ii. vindicatur a calumniis. 338. iii. ob ejus creationem gratulantur Minores. 338. v. commendatur ab egregiis viris. 339. vi. ſeq. num Mendicantibus decimas conceſſerit. 340. xi. V. *Petrus Philargus*.

Alexandriæ Statiellorum Monaſterium 252. v.

Alexius de Seregno Epiſcopus Bobienſis. 274. xviii. ad Eccleſiam Vapincenſem transfertur. 330. xv. item ad Placentinam. 348. iv.

De Allosis Conventus. 133. v.

Almaſani Conventus. 69. xii.

Aloyſius Inquiſitor in Marchia Tarviſina. 194. xxxv.

Aloyſius Milicanus Provinciæ Siculæ Miniſter. 350. i.

Alphonſus de Alcoçer Regis Caſtellæ a ſacris confeſſionibus. 317. ii.

Alphonſus Alfran Inquiſitor in Luſitania. 125. iii. 355. iii.

Alphonſus de Aquilari Confeſſarius Regis Caſtellæ. 317. ii.

Alphonſus Aragonius de Conventu Segobricenſi benemeritus. 352. vi.

Alphonſus de Arguello Henrici Regis Caſtellæ ad Antipapam Nuncius. 246. i.

Alphonſus Aurienſis Imaginem Virginis ſervabat prodigiis celebrem. 114. xix.

Alphonſus Barredo. 349. vi.

Alphonſus Boroxius Vicarius Obſervantum in Hiſpania 242. xxxix.

Alphonſus Brigantiæ Dux Gondiſalvo Marino conſtruit Mauſolæum. 115. xxi.

Alphonſus Caſtellæ Rex. 62. IX.
Alphonſus Eſtenſis Dux Cœnobium Minorum Ferrariæ demolliri, aliudque ædificari jubet. 102. VII.
Alphonſus Ruiz de Salamanca Orator ab Henrico Rege Caſtellæ ad Antipapam miſſus. 246. I.
Alphonſus a Sacco Alanquerii ſepultus. 322. VI.
Alphonſus Salas unus ex primis in Luſitania Obſervantibus. 108. VII.
Alphonſus de Tapia pietate & pœnitenſia celebris. 147. IV.
Alphonſus V. Rex Luſitaniæ de Conventu Viſontii benemeritus. 344. XXIII.
Alphonſus Ximenius de Ciſneros Cardinalis Franciſci Genitor, in Cœnobio Caprariæ tumulatus. 242. XXXIX.
Alvarus Gondiſalvus Pœnitentiarius Pontificius. 349. V. 350. II.
Alvarus Mendotius de Conventu Gualdafagiaræ benemeritus. 141. XIV.
B. Amadeus in Conventu Opprevi primum ſacrum celebravit. 194. XXXVI.
Amadeus V. Sabaudus Ludovico Andegavenſi addictus & Minoritis. 56. II. ejus præclara geſta. ibidem. moritur. 56. I.
Amandulæ Conventus. 184. XVII.
Amboyſæ Conventus. 335. XXIII.
Ambroſius Senenſis a Vicario Tartariæ in Italiam miſſus. 305. I.
Andegavenſis Conventus. 26. III.
S. Andeoli Conventus. 238. XXIX.
De Andrada Familia unde originem ducit. 21. XIII.
B. Andreas de Audriæ in Cœnobio Adrienſi claruit. 196. XLI.
Andreas Ariminenſis miraculis illuſtris. 18. XII.
Andreas Battacinus eruditione præclarus. 186. XX.
Andreas Berberienſis. 195. XXXIX.
Andreas Epiſcopus Aſſiſias. 213. XXVII.
Andreas de Galeranis Confraternitati diſciplinatorum Senis adſcriptus. 31. IX.
Andreas Inſulanus. 314. XX.
Andreas de Locoja pietate illuſtris. 145. XIV.
Andreas Minorita Sacellanus Pontificius. 57. IV.
Andreas de Montagnana Epiſcopus Driveſtanus. 145. II.
Andreas de Monte falco Epiſcopus Nucerinus. 262. IV.
Andreas de Pate Epiſcopus Melitenſis ad Eccleſiam Catanenſem transfertur. 145. II.
Andreas Pergulenſis Patriæ Cœnobio egregium codicem ſacrorum bibliorum largitur. 186. XX.
Andreas Petri Epiſcopus Laodicenſis. 131. III.
Andreas quidam vir Dei. 195. XXXIX.
Andreas Vannius Archielienſis Epiſcopus. 248. IV.
Andreas Vazili primus in Luſitaniæ Antiſtes. 72. II. civitatis Ceretenſis prius Epiſcopus. ibidem. Eliſabethæ Reginæ Hungariæ Confeſſarius. ibidem.
Angeli Conſentini corpus ultro cedit corpori fratris Zachei in tumulo. 198. XLV.
S. Angeli in Vado Conventus. 187. XXI.
Angelus concentum edit ſuaviſſimum in Monaſterii conſtruendi præſagium. 127. X.
Angelus de Albizeſchis ſancti Bernardini Patruus, 28. IV.
Angelus Anteminiſter Generalis poteſtatem eligendi Provinciales ſibi arrogat. 75. I. in Capitulo Neapolitano eligitur. 23. III.
Angelus Clarenus Cinguli floret. 182. XV.
Angelus Guardianus Vilnæ pro fide interemptus. 261. I.
Angeriæ Conventus. 132. V.
Angræ Conventus. 242. XL.
Anna Corbaria beatæ Angelinæ Fulginatis genitrix. 2. III.
Annibal Caballicenſis. 197. XLIV.
Annulus, quo beata Virgo deſponſata fuit ubi aſſervatus. 192. XXIX.
Anſelmus Marzatus Cardinalis. 197. XLIII.
Antonellus Marcheſius. 198. XLVI.
S. Antonii de Capraria Conventus. 241. XXXIX.
S. Antonii de Padua feſtum ſolemne indicitur. 258. I.
Antonia Antonii ſancti Jacobi Piceni parens. 385. II.
S. Antoninus beati Thomaſucii elogium texit. 8. XX. & geſta refert. 10. XXIII. ſcribit de ſancto Bernardino. 27. I. quid ſentiat ſuper validitatem Piſani Concilii. 324. III.
Antonius ſanctæ Agathæ Epiſcopus. 300. III.
Antonius Angelus Piretus Miniſter Generalis. Vide infra *Antonius Piretus*.
Antonius de Athaide Indiarum Præfectus, Minoritis addictiſſimus. 217. XXIV.
Antonius de Bardis Epiſcopus dat nomen Minoritis. 201. L.
Antonius Barroſo in oratione aſſiduus. 143. XVII.
Antonius Braſchius egregius concionator. 193. XXXII.

Antonius de Buarcos Conventum Viſontii reſtaurat, 341. XXIII.
Antonius Callienſis corpus beati Joannioli honorifice recondit. 23. IV.
Antonius Campi corrigitur. 54. III.
Antonius Cailianus doctrina, & pietate illuſtris. 193. XXXII.
Antonius Cimbellerius. 186. XXXI.
Antonius Citrarius in Eccleſia Minorum Conſentiæ tumulatus. 198. XLV.
Antonius Cordubenſis doctrina celebris. 141. XIII.
Antonius Corea de Conventu Carnotæ benemeritus. 321. VI.
Antonius Dyrachinus prædicatione, miraculiſque conſpicuus. 195. XXXVIII.
Antonius Elzogeler Minorita ad Benedictinos tranſeundi facultatem obtinet. 367. XVII.
Antonius Fernenſis Epiſcopus. 139. XI.
Antonius Florentinus Epiſcopus Cephaludenſis eligitur. 356. VI. floruit in Conventu Feſularum. 200. XLIX.
Antonius Folquatus Urbani VI. electionem ut canonicam approbat. 15. IV.
Antonius del Fornajo 200. XLIX.
Antonius Fortis egregius Concionator. 192. XXVIII.
Antonius Gangala ſancti Jacobi Piceni genitor. 385. II.
Antonius Hungarus Tertii Ordinis miraculis coruſcat. 144. I. ejus obitus. ibidem.
Antonius Macrinus. 198. XLVI.
Antonius Magiſter inſignis concionator. 194. XXXVII.
Antonius Manæus Pontificius Pœnitentiarius. 57. IV.
Antonius a ſancta Maria Alanquerii tumulatus. 322. VI.
Antonius de Maſſa Præſes Comitiorum in Provincia ſancti Antonii. 351. I. eligitur Tuſciæ Miniſter. 363. VII.
Antonius Mendotius de Conventu Gualdafagiaræ benemeritus. 141. XIV.
Antonius de ſancto Miniate Theologus egregius. 100. II.
Antonius Moroſius extra obedientiam Conventualium vivere impetrat. 81. VI.
Antonius Nerus Arretinus in Conventu Sergiani ſepultus. 276. XXIII.
Antonius Palutius Epiſcopus Oſtumenſis. 356. VI.
Antonius Petri de Maliano Epiſcopus Vernenſis 120. I.
Antonius Pettonius Theologus inſignis. 192. XXVIII.
Antonius Piſaurienſis Piceni Miniſter. 185. XIX.
Antonius Piſcina virtute præclarus. 202. II.
Antonius Polæ Epiſcopus Conventum Minorum in eadem civitate auget. 195. XXXIX.
Antonius de Pyreto totius Ordinis Generalis Miniſter eligitur. 267. II. Obſervantibus propitiatur. ibidem. Nuncii Apoſtolici munere in Anglia fungitur. 347. II. in eadem perſiſtit legatione. 350. I. Joannis Hus examinavit errores. 365. X. S. Bernardino concionandi munus demandat. 355. IX.
Antonius de Reate Raguſinus Archiepiſcopus. 330. XV.
Antonius Recana Januenſis infauſta ſorte præliatur. 246. II.
Antonius de Royas Cœnobium Villaſillos inſtaurat. 335. XXII.
Antonius Salpenſis Minorita Claſſibus Chriſtianorum contra Infideles Dux præficitur. 246. II.
Antonius a Sapientibus Generalis doctrina, & pietate ſpectabilis. 194. XXXVI.
Antonius Seriſtorius doctrina celebris. 192. XXVI.
Antonius de Sernio Epiſcopus Santagatenſis. 100. III.
Antonius Signinus Epiſcopus. 131. III.
Antonius a Taſſia Provinciæ Neapolitanæ Miniſter. 364. VII.
Antonius Taveira ſanctitate inſignis. 346. II.
Antonius de Terranova Epiſcopus Fernenſis. 139. XI.
Antonius Tigrimius. 190. XXIV.
Antonius de Terano Epiſcopus Scopienſis. 206. XI.
Antonius Tolentinas Inquiſitor in Iſtria. 181. XIV.
Antonius Tiburtinus Comitiis Romanæ Provinciæ Apoſtolica auctoritate præſidet. 348. II.
Antonius de Trumonia Epiſcopus Nathurenſis. 113. XVII.
Antonius de Tricarico Pœnitentiarius Apoſtolicus. 342. XVII.
Antonius Tudertinus miraculis illuſtris. 60. I.
Antonius de Turconibus Epiſcopus Cumanus. 330. XV. inde Comenſis. 388. IX.
Antonius de Ubertis Mantuanus Epiſcopus Eccleſiam ſanctæ Mariæ Gratiarum Mantuæ conſecrat. 89. XII.
Antonius Viterbienſis Epiſcopus Licienſis. 97. XVII.
Antonius de Zagarolo Epiſcopus Terracinenſis. 348. IV.
Apiri Conventus. 182. XVI.
Apollonius Aquilanus in Conventu ſancti Juliani tumulatus. 383. XXXVI.
Aquileræ Conventus. 265. XIV.

Arachenſis Conventus. 18. XIII.
Archangelus de Monte ſancto pietate conſpicuus Lauretanus Pœnitentiarius. 182. XIV.
Ardfertenſis Conventus. 86. VI.
Arelatenſis Conventus. 237. XXVI.
Ariminenſis Conventus. 113. XVIII.
Ariminenſis Gratiarum. 86. V.
Arizafæ Conventus. 389. XII.
Arlottus Generalis Miniſter. 191. XXVI.
Arnaldus Pelegrinus Urbani VI. electionem ut canonicam approbat. 15. IV.
Arnaldus de Sarano vir pientiſſimus ſancti Franciſci geſta collegit. 235. XVI.
Arnandus Jumbertus Epiſcopus Ebronenſis. 349. IV.
Arnoldus de Valentia Pontificius Sacellanus. 26. II.
Arnulphus de Fonte Miniſter Burgundiæ ſuæ dignitati reſtituitur. 363. VII.
Aſculanum Monaſterium. 98. XXII.
Aſſlani Conventus. 192. XXVII.
Aſſiſii Monaſterium. 143. XVIII.
Atsketin Conventus. 87. VII.
Athyæ Conventus. 276. XXVI.
Avenionenſe Monaſterium. 43. XXXI.
Auguſtinus Nardus doctrina celebris. 185. XVIII.
Aurelius Petri Concionator celebris. 191. XXVIII.
Auxoniani Monaſterium. 353. VII.
Aydomarus de Aureliano Marochienſis Epiſcopus. 356. VI.
Aymarus a Pictavia de Conventu ſancti Andeoli benemeritus. 238. XXIX.
Aymo Sabaudus valde Franciſcanis addictus. 148. III.

B

BAjazetes Turca Chriſtianis infeſtus. 143. I.
Baldi ſententia pro vera Urbani VI. electione. 14. III.
Balthaſſar a Clavario miraculis glorioſus. 25. V.
S. Barbaræ Virginis Corpus ubi aſſervatur. 62. VIII.
Barbezilii Conventus. 132. V.
Bartholomæa de Ptolomæis S. Bernardini Senenſis Amita. 32. XI.
S. Bartholomæi prope Fulgineum Conventus. 315. CX.
Bartholomæus de Ajaſio celeberrimus Concionator. 60. I.
Bartholomæus de Alverna Vicarius Boſnæ a Pontifice, ut poſſit plura Cœnobia conſtruere obtinet facultatem. 243. XLII. poſtulat ab eodem, ut in eas regiones operarios mittat. 256. XI.
Bartholomæus Bononienſis Miniſter Comitiis generalibus Aſſiſii intereſt. 23. II. Dra onariæ Epiſcopus eligitur, & Bononienſis Coadjutor. 50. III. 97. XVII.
Bartholomæus de Cothurno Placentinos, Mediolanenſes, & Januenſes a cenſuris abſolvit. 57. III. creatur Cardinalis. 15. VI. ultimo damnatur ſupplicio. 16. VI. 70. I.
Bartholomæus Franciſci Cuſtos Senenſis. 253. IV.
Bartholomæus Gayus Minocienſis Epiſcopus. 97. XVII.
Bartholomæus Golfus Concionator celebris. 186. XX.
Bartholomæus Groſſetanus a beato Thomaſucio a lepra mundatus. 5. XII.
Bartholomæus Guadalupenſis in Conventu Montis floruit. 140. XII.
Bartholomæus Inſulanus pœnitentia, & abſtinentia celebris. 115. XXI.
Bartholomæus de Lucla Epiſcopus. 97. XVII.
Bartholomæus Magiſter Provincialis Pedemontis. 194. XXXVII.
Bartholomæus Malacina Piſanus Epiſcopus Emporienſis. 191. XXIV.
Bartholomæus Mezavacba Cardinalis a Pontifice ad Carolum Dyrachinum cum ceteris legatus. 49. I.
Bartholomæus Pactenſis Archiepiſcopi Meſſanenſis Vicarius. 259. V.
Bartholomæus Piſanus auctor libri Conformitatum dono accipit ſancti Franciſci habitum. 158. VIII. Acta beati Sanctes de Monte Barochio recenſet. 96. XV. Piſis floruit. 191. XXIV. ubi moritur. 158. IX. Ejus Epitaphium corrigitur. 159. IX. Ejus virtutes. 159. X.
Bartholomæus Prignanus, ſumpto Urbani VI. nomine, Gregorio XI. in Pontificatu ſuccedit. 12. I. V. *Urban. VI.*
Bartholomæus Richardus Lardi beati Thomaſucii ſocius. 7. XVII. 9. XXI. multas ejus adnotavit prædictiones. 8. XX.
Bartholomæus Simoois Cortonenſis Epiſcopus. 226. IV.
Bartholomæus Tolentinas Inquiſitor. 181. XIV.
Bartholomæus. Uliarius ad Cardinalatum promovetur. 85. II. Ejus encomia. ibid. Legatus in Regnum Neapolitanum mittitur. ibidem.
Bartholomæus Yporegienſis Mediolanenſis Provinciæ Pſeudominiſter. 75. I.
Bartholutius Fanenſis Piceni Inquiſitor. 184. XVIII. 256. XI.
Baſilius Luſinus Archiepiſcopi Meſſanen-

nenſis Vicarius in Conſtantienſi Concilio. 259. v.

Baſtiæ Conventus. 180. xii.

Beatrix Manrique Franciſcanis addictiſſima. 352. v.

Bellarmini ſententia de Concilii Piſani auctoritate. 324. iv.

Bellimariſci Conventus. 126. vi.

De Beneamatia Familia pientiſſima erga Minores. 191. xxvi.

Benedictus Antipapa eligitur. 124. ii. qualis fuerit. ibidem. agit de abrogando Pontificatu. 261. i. fictum oſtentat unionis deſiderium. 319. i. cogit Perpiniani Concilium. 320. ii. deponitur. 323. i. mittit Legatos Piſas, ut paciſcantur unionem. 325. vii. fruſtra cum eo agitur de Pontificatus abdicatione. 369. iii. Cæſarauguſtam abit pro pace firmanda inter Principes. 341. xii.

Benedictus Arpinas Epiſcopus Potentiuenſis. 157. vii.

Benedictus de Camerino prodigiis illuſtris. 60. i.

Benedictus Nicolai Epiſcopus Laodicenſis. 206. xi.

Benedictus Nurſinus Epiſcopus Aſſiſias. 391. iv.

Benignus Arredus Sarnanus egregius Concionator. 183. xvii.

Benignus Cenadienſis Epiſcopus. 158. vii.

Bentivenga Cardinalis libros & ſupellectilem Conventui Tudertino ultimis tabulis relinquit. 90. xiii.

Bercorii Conventus. 265. xiii.

Bernardinus Arevalenſis floret in Conventu Tribuli. 384. xxxix.

Bernardinus Barbatanus Provinciæ Calabriæ Miniſter in Cœnobio Jeracienſi claruit. 197. xliv.

Bernardinus Baronvillæ vir præclarus in Eccleſia Conventus Divionenſis tumulatus. 238. xxx.

Bernardinus de Longiano Inquiſitor. 194. xxxiii.

Bernardinus Piallacius doctrina celebris. 192. xxvi.

S. Bernardinus Senenſis naſcitur. 26. i. ubi & quibus parentibus. 27. ii. eiſdem puerulus orbatus. 28. ii. advocatur Senas. 28. iv. in litteris proficit. ibid. præſertim in ſacrorum Bibliorum ſtudio. 29. vi. Beatæ Mariæ Virginis adſcribitur Sodalitati. 31. ix. diuturno morbo laborat. 32. xi. cogitat de ingreſſu Religionis. 252. i. deliberat Minorum vitam profiteri. 252. ii. admiranda viſione in propoſito confirmatur. 253. iii. a fratre Joanne Riſtorio laudabili viro dirigitur. 253. iv. Minoritis dat nomen, & quo anno. ibidem. Ejus virtutes prævidentur. 254. iv. ad Columbarii Cœnobium tranſit. 254. v. Die natali Virginis profeſſionem emittit. 255. ix. ſui Cœnobii Præfectus inſtituitur. ibidem. Primum Sacrum celebrat, primamque habet concionem. 268. iii. Virginis ope vocem ad prædicandi munus idoneam impetrat. 268. iv. quo deinde munere laudabiliſſime fungitur. 269. vi. Mundi ludicra publice comburit. 271. x. Fontemque Dæmonibus dicatum, Aram, lucumque deſtruit. 275. xxii. Impetrat conſtrui Conventus Capriolæ. 274. xxi. & Sergiani. 275. xxii. Ejus ope alia etiam inſtaurari & conſtrui. 271. xi. Quinam ejus geſta ſcripſerunt. 27. i.

S. Bernardini Senenſis virtutes.

Ejus pietas. 28. iv. mira modeſtia. ibid. immaculata virginitas. 29. v. 268. v. erga Virginem beatiſſimam affectus. 30. vii. & ægrotos caritas. 31. x. 32. xi. Paupertas. 254. v. Humilitas. ibidem. Pœnitentia. ibid. & 268. iv. Patientiæ exemplum. 255. viii. Crucifixo ſe conformare ſtudet. 254. vi.

S. Bernardini Senenſis virtutum monita.

Populos ad Chriſti Crucem ſuſcipiendam invitat. 255. ix. impios ad bonam frugem reducit. 270. ix. & diſſidentes ad ineundam pacem. ibidem. Mulieres ad pudicitiam hortatur. 271. x. viros ad Monaſticam vitam amplexandam inducit. 271. xi. omnes ad pœnitentiam incitat. 270. viii.

Bernardus Brolli Urbani VI. electionem legitimam eſſe fatetur. 15. iv.

Bernardus Chriſtophori Epiſcopus Cardicenſis. 113. xvii.

Bernardus Iſcoriola Aragoniæ Vicarius. 81. vi.

Bernardus de Quintavalle Cœnobium Carminiani acquirit. 191. xxvi.

Bertholdus Guardenſis Epiſcopus. 248. iv.

Bertholdus Huchi Epiſcopus Senaſcopulenſis. 157. vii.

Bertrandus Poglenſis Epiſcopus Samaritanus. 206. xi.

Bertrandus Rodulphus Aquitaniæ Miniſter a Benedicto Pſeudopontifice ad Bonifacium IX. miſſus. 261. i.

Bibliorum optimus codex in Cœnobio Pergulæ aſſervatur. 186. xx.

Binaſchi Conventus. 24. v.

Biſignani Conventus. 42. xxx.

Biſuntinum Monaſterium. 280. viii.

Bivoniæ Conventus. 126. vii.

Blancha Galeatii Comitis Virtutum genitrix

nitrix Monaſterium Annunciationis pro Clariſſis extruit. 118. XXVI. 345. XXVI.
Blancha Gebennenſis Comitiſſa beatam Coletam comiter recipit. 280. VIII. conſtructionem Monaſterii Auxoniani promovet. 353. VII.
Blancha Hiſpaniarum Regina Conventum Molinæ ædificat. 235. XV.
Blancha de Sabaudia Monaſterium Clariſſarum Papienſe extruit. 43. I. 74. III. moritur. ibidem. Ejus recenſetur proſapia. ibidem.
Blaſius Vincentinus, inde Reatinus Epiſcopus. 139. XI.
Bodzanta Archiepiſcopus Gneſnenſis pro fide laborat. 71. I. Cathedralem Eccleſiam Vilnæ conſecrat. 72. II.
Boleslaus Bregæ Conventum Minoritis extruit. 73. VI.
Boma quædam Mulier, ſexu mentito Franciſcanis dat nomen. 196. XLI.
Bonagratia Miniſter Generalis Comitiis Aſſiſii intereſt. 23. II.
S. Bonaventura proditionem quamdam in Civitate Fanenſi detegit. 184. XVIII.
Bonaventura de la Cloſtre Conventum Romonenſem reſtaurat. 239. XXXIII.
Bonaventura laicus vir pius moritur. 321. V.
Bonaventura Martinellus Provincialis Marchiæ. 185. XVIII.
Bonaventura de Monroy Conventus Cellemeæ incola. 148. V.
B. Bonavita de Lugo ubi tumulatus. 193. XXXII.
Bonifacius de Corquato Epiſcopus Aquenſis. 260. VI.
Bonifacius IX. ſuccedit in Pontificatu Urbano VI. 85. I. Franciſcanos ad Tartaros convertendos mittit. 105. I. eiſdem litteras mittit. 106. II. & indulget ut Euchariſtiam adminiſtrent. 118. XXVI. necnon ut Symbolum in ſolemnitate ſancti Franciſci cantent. 121. I. confirmat Bullas Alexandri IV. pro audiendis confeſſionibus. 122. V. ſcribit Provinciali Terræ laboris. 121. I. Fratribus favet Boſnæ degentibus. 256. XI. Viſitantibus Eccleſiam Conventus Tyburtini Indulgentias largitur. 122. V. quatuor Pœnitentiarios ibidem inſtituit. 130. V. Fratri Roderico de Sintria privilegia concedit. 124. III. 125. IV. Exemptionem ab Ordinariorum juriſdictione confirmat. 130. V. Privilegia Fratrum Capellanorum in Anglia revocat. ibidem. Monaſterio de Ribernize Clariſſarum tres Eccleſias Parochiales annectit. ibidem. Societatem Peregrinantium propter Chriſtum confirmat. 149. I. Alia privilegia Minoritis, atque Clariſſis largitur. *Vide in fine quorumlibet Annorum hujus Pontificatus, necnon Additiones Patris Meliſſani*. Moritur. 262. II.
B. Bonincontrus primus incola Conventus Caſtri Rodulphi. 82. X.
Boſnenſes Fratres a Bonifacio IX. favoribus ornati. 256. XI.
Branzahi Conventus. 83. XI.
Bregenſis Conventus. 73. IV.
Brigantii Conventus. 127. VIII.
Brigatii Monaſterium. 316. CXI.
Brivatenſis Conventus. 239. XXXIV.
Brufortii Conventus. 183. XVII.
Bruliani Conventus. 92. VI. ſeq. Ejus elogium. 93. VII.
Burgi ſancti Laurentii Conventus. 191. XXVI.
Bzovius. V. *Abraham Bzovius*.

C

CAçami Conventus. 318. IV.
Cæſar Antoneſius Miniſter Provinciæ ſancti Angeli. 186. XX.
Cæſar Nardus Cariatenſis Epiſcopus Fani floruit. 185. XVIII.
Cæſareus de Serra S. Quirici vir egregius. 183. XVI.
Callii Civitas cur nomine S. Angeli Papalis nuncupata. 23. IV.
Callimacus Florentinus geſta ſcribit S. Bernardini Senenſis. 27. I.
Cameriæ Conventus. 69. XIII.
Camerini Conventus. 129. III.
Campriaci Conventus. 133. V.
Candida. V. *Blancha*.
Candidus Rancejus Vercellenſis miraculis fulget. 249. VI.
Caneæ Monaſterium. 257. XV.
Capitula Generalia Strigonii. 22. II. Ferrariæ. 52. I. Paduæ. 64. I. Florentiæ. 75. I. Mantuæ. 96. XVI. Coloniæ. 107. III. Arimini. 131. I. Aſſiſii. 158. VIII. 256. X. Argentinæ. 267. II. Aquilæ. 321. IV. Lauſanæ. 360. V. N. 347. II.
Capitula Provincialia Provinciæ Marchiæ. 187. XXII.
Capitulum Obſervantum in Gallia. 388. VIII.
Capranicæ Conventus. 243. XLII.
Capriolæ Conventus. 274. XXI.
Cardinales factionis Gregorii XII. & Benedicti XIII. Piſis cogunt Concilium. 319. I.
Carnotæ Conventus. 321. VI.
Caroliani Conventus. 198. XLVI.

Ca-

Carolus Bleſenſis Princeps apud Minores tumulatus. *63.* II.
Carolus Dyrachinus contra Joannam Regiuam militem ducit. *49.* I.
Carolus Feltrinus Tertii Ordinis virtutibus emicat. *266.* II.
Carolus IV. Imperator beatæ Agnetis Virginis canonizationem promovendam e muudo diſceſſurus filio commendat. 18. I. Eum fuiſſe tertii Iuſtituti probabilis opinio. *19.* II. Ejus laudes. ibidem ſeq. Per ſemetipſum exaravit quæ geſſit. 21. V. & Evangelium expoſuit. ibidem. decedit. 17. XI. 21. VI. ingentia beneficia Minoritis contulit. 57. XI.
Carolus V. Imperator de Conventu Caprariæ benemeritus. 242. XXXIX.
Carolus Malateſta Obſervantibus addictus. *89.* XI. 113. XVIII.
Carpenſes Marchiones valde Minoritis addicti. 140. XII.
Caſſelenſis Conventus. 42. XXX.
Caſtaneæ Conventus. 116. XXIV.
Caſtora de Gabrielis pietate celebris ubi tumulata. 187. XXI.
Caſtri Cadulphi Conventus. 133. V.
Caſtri Florentini Conventus. 191. XXVI.
Caſtri Joannis Conventus. *199.* XLVII.
Caſtri-Lendii Conventus. *89.* XIII. & Monaſterium. ibidem.
Caſtri novi Conventus. *69.* XIII.
Caſtri Rodulphi Conventus. 82. X.
Caſtrovillarum Conventus. 198. XLVI.
Caſtrutius Caſtracanus Faui apud Conventuales tumulatus. 184. XVIII.
S. Catarina Senenſis Papæ, & Imperatori ſcribit Epiſtolas. 14. IV.
S. Catarina Sveca Urbano VI. Pontifici obedientiam profitetur. 14. IV.
Catarina Mediolani Princeps moritur. 263. V.
Catarinus Barbus Epiſcopus Agienſis. *97.* XVII.
Cavani Conventus. 121. III.
De Ceſſinis Familia Minoritis addicta. 191. XXVI.
Collemeæ Conventus. 147. V.
Cerbonienſis Conventus. *366.* XVI.
Cervariæ Conventus. 321. V.
Chelvenſis Conventus. 81. VI. 88. IX.
Cheſtellanus Conventus. 73. VI.
Chiavellus Fabriani Dominus de Minoritis valde benemeritus. *91.* III. apud eoſdem tumulatus. ibid. & 276. XXV.
Cholleti Conventus. 315. CIX.
Chriſtianus Bellamares Archiepiſcopus Seleucienſis. 126. IV.
Chriſtianus de Guelfutiis Franciſcani Conventus ſancti Martini de Eugniano benefactor. 257. XIV.
Chriſtina de Gearze Minoritis addictiſſima. *52.* III.
Chriſtinus Epiſcopus Halicienſis præconiis extollitur. 102. V.
Chriſtophorus de Albizeſchis ſancti Bernardini Senenſis Patruus. 28. IV.
Chriſtophorus de Cugneriis Theologiæ Magiſter. 41. XXVIII.
Chriſtophorus de Variſio geſta S. Joannis de Capiſtrano ſcribit. *67.* VII.
Ciaconus Alexandrum V. Pontificem laudat. *339.* VI. Ejus mendum corrigitur. 16. VIII.
Cicus quidam Conventum Bercorii ædificat. 265. XIII.
Cinguli Conventus. 182. XV.
Civitatis novæ Conventus. 182. XIV.
Civitatis regalis Conventus. 121. II.
Civitatis regiæ Conventus. 142. XVI.
Clara Martinez Tertiaria virtute celebris. 335. XXII.
Clariſſarum Monaſteria. V. *Monaſteria*, & Privilegia, *V. in fine quorumlibet Annorum, & Additiones P. Meliſſani.*
Claudius Picquet Conventum Romonenſem reſtaurat. *239.* XXXIII.
Claſtigii Conventus. 63. I. 72. VI.
Clemens Capponius in Cœnobio Feſularum floruit. 200. XLIX.
Clemens VII. Antipapa inſtituitur. 13. II. aliquot Minoritas in Pœnitentiarios, & Sacellanos aſſumit. 24. V. Cœnobia Vaſatenſe, & Ebrodunenſe reſtaurat. ibidem. Hujus decreta ſunt ab Eccleſia proſcripta. ibidem. moritur. 124. I.
Cliſii Conventus. 344. XXI.
Cluſii Conventus. 192. XXIX.
B. Coleta naſcitur. 33. XII. Ejus Patria, & Parentes. ibidem. corpore miraculoſe creſcit. 34. XVI. in quodam Monaſterio ſua offert officia. 35. XVII. pro Monaſteriorum ſancti Franciſci reformatione ſummum Pontificem adit. 35. XVII. a quo reformationis ipſius Mater, & Abbatiſſa inſtituitur. ibidem. Ei opitulatur frater Henricus de Balma. 35. XVIII. cujus laudes recenſentur. 39. XXV. Munus ei demandatum ſtrenue exequitur. 36. XX. Tertium Inſtitutum amplectitur. 37. XXI. iter ad Benedictum XIII. aggreditur. 279. IV. Dœmonis contra eam adverſæ artes eliduntur. 279. VI. 280. VIII. 288. XXVIII. 306. LXXXIV. 307. LXXXV. ſeq. 309. XCI. eam Pontifex comiter audit. 279. VII. & Clariſſam, ac Abbatiſſam inſtituit. 280. VII. Comitiſſam Gebennenſem propitiam habet. 280. VIII. Monaſterium Biſuntinum recipit. ibidem. ejus diſcipulæ. 280. IX. alia Mo-

Monaſteria extruit & reformat. 281. ix. novi inſtituti cœleſtis approbationis ſigna. 281. x. Ei Fratres, atque Sorores morientes apparent. ibidem. præcipua ejus exercitia, ſtudiaque. 286. xxv. officium cantare divinitus monetur. 287. xxvi. ingentia pericula ſibi parata evadit. 288. xxx. ſeqq. continuo afflictionibus urgetur. 299. lxiv. ſeqq. præcipue feſtivis diebus. 300. lxv. Martyrum cruciatus patitur. 300. lxvi. 312. xcix. multi ejus virtutibus adverſantur. 314. cv. ſeq. injurias Deus ulciſcitur. 314. cvii.

B. Coletæ virtutes.

Mira puellæ verecundia. 33. xiii. ſenſuum cuſtodia. 33. xiv. humilitas. 35. xvii. ſeqq. patientia. 313. civ. Animarum Chriſto lucrandarum zelus. 36. xix. 38. xxiv. 290. xxxv. & erga Dei cultum. 286. xxv. comitas in pauperes. 36. xx. 282. xiii. pœnitentia. 34. xiv. 37. xxii. 297. lviii. ſeq. 309. xciii. paupertatis ſervandæ ſtudium. 282. xii. ſeq. & caſtitatis. 284. xix. ſeq. caritas erga proximos & defunctos. 312. c. quotidianæ preces. 288. xxvii. & mentales meditationes. 289. xxxiii. 290. xxxiv. Chriſti paſſioni contemplandæ intenta. 292. xliv. Valde erga ſacratiſſimam Euchariſtiam afficitur. 295. liii. & erga ſacras reliquias. 294. xlvii. comparatur Apoſtolis. 311. xcvi.

B. Coletæ virtutum monita.

Peccatores efficaciter admonet. 36. xx. & Epiſcopum quemdam. 302. lxx. Feſtorum dierum cultum urget. 38. xxiii. ſanctimoniales non ſinit a divinis abeſſe officiis. 286. xxv. eiſque propriæ voluntatis abdicationem commendat. 37. xxii.

B. Coletæ gratiarum dona, & miracula.

Statis ſignis Dei voluntatem cognoſcit. 39. xxv. cœlitus in Monaſteriorum conſtructione ſubſidia recipit. 281. x. vino repletur dolium. 284. xvii. arctuſque panis creſcit. 284. xviii. ejus corpore ſuaviſſimus emanat odor. 285. xx. Annulum miſſum a Deo recipit. 286. xxiii. & ſanctiſſimæ Crucis reliquiam. 294. xlvii. ſæpe in extaſim rapitur. 289. xxxiii. 290. xxxiv. Impetrat confeſſionem integram peccata celanti. 291. xxxvii. Aquam ſuo Monaſterio. 291. xxxix. inſanæ cuidam mentem. 291. xl. ſigno Crucis multa patrat miracula. 294. xlvii. curat dolorem capitis. 294. xlviii. profundum trajicit flumen abſque cymba. 294. xlviii. liberat Sororem morbo comitiali. 295. l. Aliam a dolore manus. 295. li. item aliam agentem animam. 295. li. multos a carnis deſideriis. 313. ciii. Mulierem vexatam a ſpiritibus. 311. xcvii. & diſcipulam a tentatione. 304. lxxv. Vinum corruptum ſuavem reddit. 295. lii. Fractam a dœmone tabellam redintegrat. 295. lii. in ejus manibus cibus augetur. 298. lx. Vitrum fractum iterato redintegrat. 299. lxii. codicem madefactum ſtatim exſiccat. 299. lxiii. feneſtram inſigni prodigio dilatat. 299. lxiii. Franciſcanum Doctorem corpore, animoque languentem ſanat. 301. lxviii. Ab imminentibus periculis multos eripit. 302. lxxi. ſeq. etiamque ſuum Monaſterium. 310. xciii. Occulta ſcrutatur. 296. liv. 301. lxviii. 302. lxix. 304. lxxv. ſeq. 306. lxxxiii. Prædicit Monialis mortem. 305. lxxix. Nobilis Matronæ obitum. 306. lxxxii. Martini Pontificis. 310. xciv. & cujuſdam nubentis. 310. xciv. Novitiæ regreſſum ad ſeculum. ibidem. novem unius conſortii fore Abbatiſſas. 310. xcv. E manibus ipſis Chriſti ſacram ſynaxim ſumit. 297. lvii. Ei beatiſſima Virgo apparet. 301. lxvii. viſitatur ab Angelis. ibidem.

Collarenſis Conventus. 143. xvii.

Columbæ Conventus. 133. v.

S. Columbæ Viennenſis Conventus. 73. vii.

Comitia Generalia. V. *Capitula*.

Concilium Conſtantienſe indicitur. 364. ix. quædam in favorem regularis Obſervantiæ decernit. 371. vi.

Concilium Piſanum cogitur. 320. i.

Conformitatum Libri Auctor. 158. viii.

Conradus Carracciolus Cardinalis Pontificius legatus. 337. ii.

Conradus Malaſpina Epiſcopus Aquenſis. 41. xviii.

B. Conradus Offidanus. 181. xiii.

Conradus Provincialis Coloniæ partem Capitis ſanctæ Barbaræ Roma defert. 62. viii.

Conſentinus Conventus. 198. xlv.

Conſtantia Petri Zancii Monaſterium Caneæ ædificat. 257. xv.

Conſtantii Sarnani Cardinalis inſignia. 183. xvii. ubi tumulatus ibidem.

Conſtantinus laicus vir pius in Conventu Moroni ſepultus. 384. xxxviii.

Conventus ſanctæ Agathæ. 129. iii. De Alloſis. 133. v. Almaſani. 69. xii. Amandulæ. 184. xvii. Amboyſæ. 335. xxiii. Andegavenſis. 26. iii. ſancti Andeoli. 238. xxix. ſancti Angeli in

in Vado. 187. xxi. Angeriæ. 132. v. Angræ. 242. xl. ſancti Antonii de Capraria. 241. xxxix. Apiri. 182. xvi. Aquileræ. 265. xiv. Arachenſis. 18. xiii. Ardfertenſis. 86. vi. Arelatenſis. 237. xxvi. Ariminenſis. 113. xviii. Ariminenſis Gratiarum. 86. v. Arizaſæ. 389. xii. Aſſiani. 292. xxvii. Athsketin. 87. vii. Athyæ. 276. xxvi. Barbezili. 132. v. S. Bartholomæi de Fulgineo. 315. cx. Baſtiæ. 180. xii. Bellimariſci. 126. vi. Bercorii. 265. xiii. Binaſchi. 24. v. Biſignani. 42. xxx. Bivoniæ. 126. vii. Branzani. 83. xi. Bregenſis. 73. vi. Brigantii. 127. viii. Brivatenſis. 239. xxxiv. Bruforții. 183. xvii. Bruliani. 92. vi. ejus elogium. 93. vii. Burgi ſancti Laurentii. 191. xxvi. Cacami. 318. iv. Cameræ. 69. xiii. Camerini. 129. iii. Campriaci. 133. v. Capranicæ. 243. xlii. Capriolæ. 274. xxi. Carnotæ. 321. vi. Caroliani. 198. xlvi. Caſſellenſis. 42. xxx. Caſtaneæ. 116. xxiv. Caſtri Cadulphi. 133. v. Caſtri Florentini. 191. xxv. Caſtri Joannis. 199. xlvii. Caſtrilendii. 89. xiii. Caſtrinovi. 69. xiii. Caſtri Rodulphi. 82. x. Caſtrovillarum. 198. xlvi. Cavani. 121. iii. Cellemeæ. 147. v. Cerbonienſis. 366. xvi. Cervariæ. 321. v. Chelvenſis. 81. vi. 88. ix. Cheſtelianus. 73. vi. Cholleti. 315. cix. Cinguli. 182. xv. Civitatis novæ. 182. xiv. Civitatis Regalis. 121. ii. Civitatis Regiæ. 142. xvi. Claſtigii. 63. i. 72. vi. Cliſſi. 344. xxi. Cluſii. 192. xxix. Collarenſis. 143. xvii. Columbæ. 133. v. ſanctæ Columbæ Viennenſis. 73. vii. Conſentinus. 198. xlv. Corinalti. 286. xx. Corzulæ. 195. xxxviii. Coſignani. 181. xiii. Cotronis ſive Cutronis. 197. xliv. 243. xlii. Cumanus. 366. xv. Derteſanus. 389. xiii. Deſerti. 249. vii. Divionenſis. 238. xxx. Draguiniani. 237. xxv. Dyrrachii. 195. xxxviii. Ebredunenſis. 24. v. ſancti Elpidii. 283. xvii. Eſtremoſii. 227. viii. Fabriani Eremitæ. 91. iii. Fani. 184. xviii. Ferolanus. 11. xviii. Feſularum. 199. xlix. Fichini. 191. xxvi. Fontiniaci. 366. xv. Fremerii. 349. vii. Frigiolæ. 187. xxi. Fuldæ. 245. iv. Fulginei ſancti Bartholomæi. 315. cx. Galatini. 54. v. Galvienſis. 48. vi. ſancti Georgii in Granitis. 51. vi. Gerundæ. 235. xiv. Gratiarum ad Ariminum. 86. v. Gratiarum prope Mantuam. 88. xi. Groningæ. 75. iii. Groſſeti. 193. xxx. Gualdaſagiaræ. 141. xiii. Ilerdenſis. 235. xv. Inceni reſtauratus. 11. xxv. Inſulæ. 114. xx. Inſulæ mediæ. 11. xxv. ſancti Juliani prope Aquilam. 383. xxxvi. Kilconnaynenſis. 367. xviii. Kiliti. 98. xxi. Lamacenſis. 127. ix. Lanviſiæ. 226. vi. Lavalenſis. 132. iv. Lauri. 59. vi. Lectorenſis. 236. xvii. Ledonenſis. 238. xxxi. Lemburgæ. 11. xxvii. Lerenæ. 242. xli. Lugenſis. 193. xxxii. Madropſi. 18. xiii. Majoricenſis reſtauratur. 11. xxv. Majoris. 276. xxiv. beatæ Mariæ Gratiarum ſancti Georgii. 249. vi. ſancti Marini. 187. xxi. ſancti Martini de Eugniano. 257. xiv. Martorani. 298. xlv. Matozini. 116. xxiii. Mazlri. 366. xiii. Metymnæ Campi. 75. iv. ſancti Michaelis prope Feſulas. 365. xii. Mildeburgi. 76. viii. Militenſis. 257. xiv. Mirabellanus. 82. ix. Mirandæ. 143. xvii. Molinæ Conv. 235. xv. Monterii. 193. xxx. Montis 140. xii. Montis Albani. 236. xix. Montis Albi. 76. vi. Montis Caſſii. 236. xxix. Montis Cordubæ. 140. xii. Montis Formoſini. 186. xx. Montis Ilcini. 192. xxix. Montis ſancti Petri. 183. xvii. Montis Sancti. 181. xiv. Montis Varchii. 192. xxviii. Montis Ulmi. 126. vii. de Monto. 133. v. Moroni. 383. xxxviii. Moſteire. 113. xix. Murelli. 236. xvi. Mylexinenſis. 367. xix. Notronii. 237. xxi. Novi Caſtri. 197. xliv. Offidanus. 181. xiii. Oleronis. 132. v. Oletæ. 69. xi. Ombulæ. 121. ii. Pacis Auguſtæ. 146. iv. Padulæ. 42. xxx. Pariſienſis. 73. vii. Pedis lucis. 180. xii. 392. v. ſancti Pelagii. 115. xxii. Peunæ fidelis. 75. iv. Pergolæ. 185. xx. S. Petri de Canone. 389. xi. Piſarum. 190. xxiv. Piſaurienſis. 185. xix. Piſciæ. 191. xxv. Planorii. 193. xxxi. Plimonthæ. 103. ix. Plotaci. 282. xiv. Plumbini. 192. xxx. Policii. 315. cviii. Pomerianus. 81. vi. Pontis. 132. v. Pontis veteris. 130. iv. S. Portiani. 239. xxxiv. Portiunculæ transfertur. 381. xxix. Portus læti. 127. viii. Pozæ. 384. xl. Prædii. 47. v. Pragenſis. 20. iv. Pratenſis. 191. xxvi. S. Proceſſi. 192. xxix. Riami. 42. xxx. Riomi. 239. xxxiv. Ripæ Daviæ. 130. iv. Rivorum. 236. xvi. Romonenſis. 238. xxxiii. Rupellæ. 132. v. Saguntinus. 257. xiv. Sanociæ. 11. xxvii. Sarani. 235. xvi. Secuſiæ. 69. xiii. Segobricæ. 352. vi. Sergiani. 275. xxii. Serræ Comitum. 183. xvi. Serræ S. Quirici. 183. xvi. Setobrigæ. 344. xxii. Silani. 133. vi. Spi-

Spinatioli. 113. xviii. Squilacii. 197. xliv. Stadbaile. 98. xxi. Stellæ. 235. xv. ſancti Stephani. 315. ex. Talabricenſis. 142. xv. Talachii. 315. cx. Tarbienſis. 236. xvii. Tavirenſis. 127. viii. Teigmolagenſis. 87. viii. Tiferni. 180. xii. Tolentini. 181. xiv. Tribuli. 384. xxxix. Trimi. 122. iv. Tudertinus. 243. xlii. 265. xii. Turiaſonenſis. 235. xv. Varennarum. 366. xiv. Varignani. 193. xxxi. Vaſatenſis. 24. v. Vianæ. 115. xxi. Vici in Hiſpania. 235. xiv. Vici Segenziaci. 54. iv. Villaſilos. 335. xxii. Villæ Francæ. 236. xviii. Vilnenſis. 102. viii. Vimenarienſis. 121. ii. Virvieſcæ. 352. v. Viſontii. 344. xxiii. Ulmetenſis. 143. xvii. Urbini. 186. xxi. Ypris. 59. vii. Zalardi. 345. xxiv. Zeretanæ. 366. xiii.

Alii Conventus Ciſmontanæ familiæ per ſuas Provincias, & Cuſtodias reſpective diſtributi. V. 160. n. xi.

Alii Conventus Ultramontanæ familiæ per ſuas Provincias, & Cuſtodias ſimiliter diſtr bu i. 206. xii. ſeq.

Conventus Tertii Ordinis. V. *Domus*.

Cornaiti Conv ntus. 86. xx.

Cormachus Gabhan in Cœnobio Enagtenſi floruit. 21. iii.

D. Cornelii M. caput ubi aſſervatum. 238. xxxi.

Cornelius Tuamenſis Archiepiſcopus. 348. iii.

Corzulæ Conventus. 195. xxxviii.

Coſignani Conventus. 181. xiii.

Cotronii Conventus. 197. xliv. 243. xlii.

Criſius de Silano Cœnobium Franciſcanis extruit. 133. vi.

Cumanus Conventus. 366. xv.

D

DAmianitæ. V. *Clariſſæ*.

Damianus Carrarienſis Cremonæ obit, miraculiſque coruſcat. 202. ii.

Daniel a Caſtagnolo Ateradenſis Epiſcopus. 351. ii.

David Corre Epiſcopus Clonferteuſis. 141. ii.

Defunctorum Officium negligens pœna debita plectitur. 53 ii.

Dertolanus Conventus. 389. xiii.

Deſerti Conventus. 249. vii.

Deyzichii Monaſterium. 357. vii.

Diana ſancti Bernardini Senenſis Matertera. 28. iii.

BB. Dianæ & Romanæ VV. corpora apud Minores Tuderti condita. 89. xiii.

Didacus de Anſedo Conventum Moſteire reſtaurat. 114. xix.

Didacus Arias Aſturicenſis ſolitariam vitam eligit. 107. v. Conventum Alanquerii extruit. 321. vi. ibique tumulatus. 322. vi.

Didacus Caſtellanus Epiſcopus. 370. v.

Didacus Dux pietate celebris in Conventu Gualdaſagiaræ ſepultus. 141. xiv.

Didacus de Majorica in Hiſpania floruit. 259. iii.

S. Didacus a ſancto Nicolao in Cœnobio Arizafæ initiatus. 389. xii.

Didacus Peregrinus ſanctitate fulget. 117. xxiv.

Didacus a ſancto Petro ſanctitate celebris. 147. v.

Didacus Valentinus ad magiſterii gradum promotus. 12. i.

Didacus de Sericio Marochitanus Epiſcopus. 274. xviii.

Dionyſius Caſtellæ Miniſter Gualdaſagiaræ tumulatus. 141. xiv.

Dionyſius Luſitaniæ Rex Conventum Brigantiæ reficit. 127. viii. & Conventum Portus-læti conſtruit. ibidem.

Divionenſis Conventus. 238. xxx.

Dominicus Albicus de Rivonico B. Bartholomæi Piſani Genitor. 159. ix.

Dominicus Cimbalienſis Archiepiſcopus. 259. vi.

Dominicus Fantinus doctrina, & prudentia illuſtris. 97. xiv.

Dominicus Joannis Epiſcopus Cajetanus. 320. iii. Ladiſlao Neapolis Regi fuit a ſacris confeſſionibus. 343. xx. ejuſque ad Papam Gregorium Orator. ibidem.

Dominicus a ſancto Juliano virtute præclarus. 115. xx.

Dominicus ſanctæ Juſtæ Epiſcopus. 248. iv.

Dominicus Simonis fundum pro conſtruendo Conventu de Caſthanheira donat. 116. xxiv.

Dominicus de Sora Epiſcopus Marcellis. 157. vii.

Dominicus Surianus religione & pietate inſignis. 261. i. 315. cx.

Domus Fratrum Tertii Ordinis Aſtoricenſis ſancti Spiritus. 260. viii. S. Audomari. 357. viii. ſanctæ Catarinæ de Monte Faro. 260. viii. ſancti Juliani de Monte. 260. viii. ſanctæ Mariæ del Soto. 260. viii. Trajectenſis. 249. viii.

Domus Sororum Tertii Ordinis Delfenſis. 368. xxii. Deyzichii. 357. vii.

B. Donati corpus transfertur. 81. vii.

Donatus Ferrarienſis ſpiritu prophetico clarus. 191. xxvi.

Do-

Donatus de Ruticinio Hieroſolymis martyrium ſubit. 100. I. 103. I. ſeq.
Draguiniani Conventus. 237. XXV.
Dyrrachii Conventus. 195. XXXVIII.

E

EBerardus Sebaſtenſis Epiſcopus. 351. II.
Ebredunenſis Conventus. 24. V.
Editha Frewaldi Cœnobii Ailesburiæ fundatrix. 240. XXXVI.
Eduardus III. Rex Angliæ Conventum Greenviehiæ ædificat. 240. XXXVI.
Elias Cluſinus Epiſcopus. 341. XIV.
Eliſabetha Caroli IV. Imperatoris conjux Tertii Ordinis, pietate celebris. 17. XI. valde Minoritis addicta. 18. XIII. obiit elara miraeulis. 49. II.
Eliſabetha Hiſpaniarum Regina de Conventu Caprariæ benemerita. 242. XXXIX.
Eliſabetha Hungariæ Regina celebrari Comitia in eivitate Strigonienſi poſtulat. 22. II. 26. I. erga Franciſcanos pientiſſima. 18. XIII. a pedagiis Clariſſas eximit. ibidem. moritur. 47. IV. Albæ tumulata. 50. II.
Eliſabetha Regis Portugalliæ Soror multa donaria Inſulano Conventui relinquit. 114. XX.
S. Elpidii Conventus. 183. XVII.
Emanuel Gabulenſis Archiepiſcopus. 348. IV.
Emanuel Laicus exemplo vitæ præſtans. 346. II.
Emanuel Luſitaniæ Rex Conventum Inſulanum inviſit. 114. XX.
Emanuel Moura pro Catholico Rege in Urbe Orator. 242. XL.
Epiſtola Urbani VI. Provineiali, & Fratribus provineiæ Januenſis. 25. VI. Epiſcopo Papienſi. 43. I.
Bonifacii IX.
Henrico Miniſtro Generali. 107. IV. Rogero de Auglia, & Ambroſio de Senis. 106. II. Didaco, Ariæ, Gondiſalvo &c. Minoritis. 108. VI. Roderico de Sintria. 125. IV. Vieario Minorum Ordinis Peregrinantium. 150. II. Provinciali, & Fratribus Provinciæ Hungariæ. 153. III. Antonio Salpenſi Viſitatori Ruſſiæ. 146. III. Ranwaldo Inquiſitori. 258. II.
Alexandri V.
Petro Cardinali ſanctæ Suſannæ Pontificio Legato. 329. XIII. Poncio Feugeyroni Inquiſitori. 327. XII.
Joannis XXIII.
Joanni Parvo de Polonia. 341. XVI. Joanni Armandi, & Petrucio de Peruſio. 354. II. Alphonſo de Alfran. 355. IV.
Concilii Conſtantienſis.
Generali, & Provincialibus Ordinis Minorum. 371. VII.
Henrici Regis Caſtellæ.
Suis Subditis. 146. III. univerſis Gentibus 155. IV.
Pilei Cardinalis Legati.
B. Paulutio de Trinciis. 65. V. 66. VI.
Petri Epiſcopi Placentini.
Canonicis, & Capitulo ſuæ Eeeleſiæ. 72. IV.
Ferdinandi Vicarii Apoſt. in Ducatu Spoleti
Guillelmo Miniſtro Provineiæ ſancti Franciſci. 60. IV.
Antonii de Pyreto Miniſtri Generalis.
Prælatis, & Fratribus locorum Terræ ſanctæ. 360. VI.
Henrici Miniſtri Generalis.
B. Paulutio de Trinciis. 79. II. III. 80. IV. 91. II.
Guillelmi Miniſtri Provinciæ ſancti Franciſci.
Eidem beato Paulutio. 50. IV. 60. III. 61. V.
Eſmalius Vinaerius Sacerdos ab hæretieis interemptus. 236. XX.
Eſtremoſii Conventus. 127. VIII.
Eugenius Dubhi vir pœnitens. 121. III. mira ejus in eoncionando facultas. ibidem. elauſis oculis hoc exercebat munus. 122. III.
Euſtachius Luſitanus Martyres Joannem, & Petrum inter Sarraeenos comiter excipit. 135. IV.

F

FAbriani Eremitæ Conventus. 91. III. & Monaſterium. 318. VI.
Fani Conventus. 184. XVIII.
Fazelius notatur. 10. XXIV.
B. Felix Mediolanenſis in Monaſterio Piſauri tumulata. 353. VII.
Felix Perettus, qui & Sixtus V. de Conventu Montis Alti benemeritus. 181. XIII. V. *Sixtus V.*
Ferdinandus Aſtoricenſis Epiſcopus. 97. XVII.
Ferdinandus Hiſpaniarum Rex de Conventu Caprariæ benemeritus. 242. XXXIX.
Ferdinandus de Illeſcis Joanni Caſtellæ Regi a confeſſionibus. 317. II. 146. III. ejuſque ad Concilium Conſtantienſe orator. 391. II. & ad plures Prineipes. 155. IV. ab eodem Concilio commendatur. 391. II.

Ferdinandus Luſitaniæ Rex ſolum pro conſtruendo Conventu Portus-læti largitur. 58. v.
Ferdinandus de Miranda Henriquez Conventus Setobrigæ Tutelaris. 346. II.
Ferdinandus Oſcenſis Epiſcopus Urbani VI. electionem canonicam aſſeverat 15. IV.
Ferdinandus Perez de Andrada a quibuſdam fundator Cœnobii Ferrolani dicitur. 11. XXVIII.
Ferdinandus Pontificius Vicarius multiplicandi Obſervantium Cœnobia facultatem impertitur. 60 IV.
Ferdinandus a Rota Conventum Arizafæ conſtruit. 389. XII. dat nomen Minoritis. ibidem.
Ferdinandus Talabricenſis Conventum Talabricenſem extruit. 142. XV.
B. Ferreolus in Conventu Rivorum ſepultus. 236. XVI.
Ferrulanus Conventus. 11. XVIII.
Feſularum Coowentus. 199. XLIX.
Fichini Conventus. 191. XXVI.
Flaminius Benedictus floruit in Conventu Montis Alti. 181. XIII.
Flavius Blondus ſanctum Joannem de Capiſtrano elogiis celebrat. 67. VII.
Florentini in Trincium Tyrannum irruunt. 9. XXII.
S. Floriani corpus Æſii apud Minores conditum. 349. V.
Florina de Lennibus Monaſterii Alexandriæ Statiellorum incola. 252. V.
Fontiniaci Conventus. 366. XV.
SS. Fortunati, Calixti, & Caſſiaoi corpora Tuderti apud Minores condita. 89. XIII.
Franchionus Secretus Epiſcopus Arienſis. 341. XIV.
S. Franciſci ſanguis in feſto ſacrorum Stigmatum ſiugulari prodigio effervet. 196. XLI.
Franciſcus Angelus Viterbienſis Caſſandrenſis Epiſcopus. 158. VII.
Franciſcus Anguillariæ Comes Eccleſiam ſancti Laurentii Capranicæ Minoritis concedit. 243. XLII.
Franciſcus de Aregaciis Bergomenſis Epiſcopus. 260. VI.
Franciſcus Armiliuus Doctor celebris. 183. XVI.
Franciſcus Baſterius Epiſcopus Oſcenſis. 64. III.
Franciſcus Bellunenſis Provinciæ S. Antonii Miniſter. 351. I.
Franciſcus Bonacurtius Epiſcopus Gravinenſis. 139. XI.
Franciſcus Brixienſis, pietate inſignis. 315. CX.
Franciſcus Carbonus Cardinalis Protetor Clariſſas omnes regimini Fratrum Mioorum committit. 98. XX.
Franciſcus de Cardaliaco ab Eccleſia Cabillionenſi ad Cadurcenſem transfertur. 86. III.
Franciſcus Cennius Nuncius Apoſtolicus Minoritis propitius. 147. IV.
Franciſcus de Creppa Mediolanenſis Archiepiſcopus. 334. XX.
Franciſcus de Crivellis Mediolanenſis Provinciæ Miniſter. 334. XX.
Franciſcus de Curtio Inquiſitor in Tuſcia. 349. V.
Franciſcus alius Curtius Epiſcopus miſere obit. 53. II.
Franciſcus de Domooſſole Epiſcopus Sardenſis. 131. III.
Franciſcus Ducai Capellanus Pontiſicius. 364. VIII.
Franciſcus Fabrianenſis, alias Cicus, a beato Paulutio Commiſſarius novæ Familiæ inſtituitur. 91. III.
Franciſcus Facondus in Couventu Fichini floruit. 192. XXV.
Franciſcus Falerius Venetiarum Epiſcopus. 97. XVII.
Franciſcus Filigellus opus conformitatum Etruſco carmine transfert. 192. XXVII.
Franciſcus Filiolus beatæ Margaritæ Sulmonenſis Genitor. 128. I.
Franciſcus Flaſcineus Theologus celebris. 198. XLV.
Franciſcus Florentinus prodigiis illuſtris. 60. I.
Franciſcus Ghinucius in Cœnobio Montis Varchii floruit. 192. XXVIII.
Franciſcus Gonzaga acta beati Sanctis de Monte fabri recenſet. 96. XV. & acta etiam Martyrum Granatenſium. 139. X. ejus menda corriguntur. 17. X. 76. VI. VII. 80. V. 82. IX. 89. XII. 112. XV. 127. IX.
Franciſcus alius Gonzaga Mantuanus Princeps Minoritis Cœnobium ſanctæ Mariæ Gratiarum largitur. 89. XII.
Franciſcus Gosbii Anglus Conventum de Mortoto diruit. 98. XXI.
Franciſcus Hungarus Epiſcopus Caprulenſis. 349. IV.
Franciſcus Inquiſitor Corſicæ. 139. XI.
Franciſcus Lamacenſis Cœnobium Viſontii reſtaurat. 344. XXIII.
Franciſcus Lucianus in Couventu Plumbini floret. 192. XXX.
Franciſcus de Meneca Severinenſis Epiſcopus. 126. V.
Franciſcus Michouius erga Franciſcanos pientiſſimus. 366. XV.
Franciſcus Minorita Vilnæ Martyrium patitur. 261. I.

Fran-

Franciſcus de Monte Granelli Archiepiſcopus Smyrnenſis. 351. II.
Franciſcus de Nigris Epiſcopus Salpenſis. 357. VI.
Franciſcus Nucerinus Epiſcopus. 72. II.
Franciſcus Oblatus divinarum contemplationum dono præditus. 335. XXII.
Franciſcus de ſancto Patre Epiſcopus Sa lubrienſis. 131. III.
Franciſcus Peruſinus beati Thomaſucii ſocius. 7. XVII. 9. XXI.
Franciſcus de Piſis Lunenſis, inde Brixienſis, & Borgomenſis Epiſcopus. 61. VI.
Franciſcus Pratellus Inquiſitor. 185. XIX.
Franciſcus Pregnanus in Ducem Amalphitanum, Capuanumque Principem a Pontifice expetitur. 49. I.
Franciſcus Pulieſius Cœnobium Coriliani illuſtravit. 199. XLVI.
Franciſcus de Regaliis doctrina illuſtris. 100. II.
Franciſcus Riccius in Conventu Urbini claruit. 187. XXI.
Franciſcus Romanus Epiſcopus Teralbenſis. 349. IV.
Franciſcus Ruſticutius Epiſcopus Venuſinus. 185. XVIII.
Franciſcus de Ruvere, poſtea Sixtus IV. de Conventu Lugi benemeritus. 193. XXXII.
Franciſcus a Scutaro Epiſcopus Drivaſtenſis. 262. IV.
S. Franciſcus Solanus Conventum Montis ſancti Franciſci ſuo incolatu illuſtravit. 140. XII.
Franciſcus de Talavera ubi tumulatus. 117. XXIV.
Franciſcus Tribaldus Conventum Caſtri Florentini reſtaurat. 191. XXVI.
Franciſcus Tudertinus Piſis ſepultus. 191. XXIV.
Franciſcus Vincentinus Confraternitati Diſciplinatorum Senis adſcriptus. 31. IX.
Franciſcus de Wſſen Epiſcopus Callipolitanus. 256. XIII.
Franciſcus Ximenius Cardinalis de Conventu Gualdaſagiaræ benemeritus. 141. XIV. Monaſteria per totam Hiſpaniam reformat. 142. XV. Valetudinarium pro Fratribus ægrotis in villa Turris Lacunæ conſtruit. 242. XXXIX.
Franciſcus alius Ximenius quando floruit. 259. III. ad Patriarchatum Hieroſolymitanum aſſumitur. 320. II. 322. I. cujas fuerit. 322. II.
Fremerii Conventus. 349. VII.
Fridericus Mons Archiepiſcopus Epheſinus. 348. III.
Fridericus Siciliæ Rex moritur. 10. XXIV.
Frigiolæ Conventus. 187. XXI.
Fuldæ Conventus. 245. IV.
Fulginei ſancti Bartholomæi Conventus. 315. CX. & Monaſteria SS. Annæ, & Agnetis. 112. XV. XVI.
Fundorum Monaſterium. 69. XIV.

G

Gabriel de Æſio Amandulæ ſepultus. 184. XVII.
Gabriel Spoletanus prodigiis illuſtris. 61. I.
Gabriel Volaterranus Senarum Inquiſitor in Conventu Volaterræ floruit. 192. XXVII. moritur. 50. III.
Galatini Conventus. 54. V.
Galeatius Sfortia num fundator Conventus Binaſchi. 24. V. eo deprecante Guillelmus de Cantuariis Epiſcopus Placentinus eligitur. 53. III.
Galeotus de Malateſtis valde Franciſcanis addictus. 113. XVIII.
Galfredus Lingius hiſtoricus egregius. 98. XIX.
Galganus de Maſſa Commiſſarius Provincialis in Etruria. 253. IV.
Galvienſis Conventus. 48. VI.
Garcia de Montanos unus ex primis in Luſitania Obſervantibus. 108. VII.
Garzias de Caſtro novo abſolutionem Pontificiam obtinet. 63. I.
Gaufredus Sigarla Epiſcopus Bolienſis. 348. IV.
Gaufridus de Porois Cœnobii Salopiæ fundator. 240. XXXV.
Gemma beatæ Margaritæ Sulmonenſis genitrix pietate fulget. 128. I.
Generales Miniſtri Ludovicus Donatus. 22. II. Petrus de Caſſana. 52. I. Martinus Sangeorgius. 64. I. Henricus Alferus. 75. I. Antonius de Pireto. 267. II. Guillelmus de Jannettis. 321. IV. Joannes Bardolim Pſeudo Miniſter. 330. XIV.
Gentilis Nazaræus beatæ Matthiæ Matelicenſis genitor. 318. VII.
Gentilis de Sangro Cardinalis Leonardum Giffonenſem captivum ducit. 16. VII. 51. I.
S. Georgii in Granitis Conventus. 51. VI.
Georgius de Ataide Conventum Caſtaneæ exornat. 117. XXV.
Georgius Benignus Calienſis Epiſcopus Eccleſiam Conventus Serre Comitum conſecrat. 183. XVI.
Georgius de ſancto Bernardino Conventum Caſtaneæ reſtaurat. 117. XXIV.

Geor-

Georgius Doglionus Belunenſis Epiſcopus caput ſanctæ Aldegondæ Virginis Cœnobio Minorum Beluni largitur. 158. VII.
Georgius Eberardus Epiſcopus Lambergenſis. 97. XVII.
Georgius Ymochenſis Dulmenenſis Epiſcopus. 113. XVII.
Gerardus Abbas Vicarius Pontificius a beato Thomaſucio objurgatus. 4. VIII. in eumdem invehitur. ibidem.
Gerardus Epiſcopus Firmanus ſolum pro conſtruendo Cœnobio Montis Sancti concedit. 182. XIII. & indulgentias largitur Eccleſiam Monialium civitatis novæ inviſentibus. ibidem.
Gerio Chyſaurus Hiſpaniarum Regis filius Cœnobium Gerundæ conſtruit. 235. XIV.
Gerlatus de Loen Epiſcopus Milevienſis. 356. VI.
Gerundæ Conventus. 235. XIV.
Giondicallus virtutibus illuſtris. 346. II.
Giſmundus pietate inſignis ubi tumulatus. 196. XLIII.
Gondiſalvus Marinus unus ex primis in Luſitania Obſervantibus. 107. V. eum ad varios Principes Urbanus VI. miſit Oratorem. 86. IV. ejus recenſetur converſio. 108. VII. Cœnobium ſancti Pelagii Cordubæ extruit. 115. XXII. obit in Conventu Vianæ. 115. XXI.
Gothardus de Polaſtrellis a ſancto Rocho convertitur. 251. IV.
Gratiarum ad Ariminum Conventus. 86. V.
Gratiarum prope Mantuam Conventus. 88. XI.
Gregorius Capuanæ Eccleſiæ Vicarius. 41. XXVIII.
Gregorius a ſancto Genueſio Provincialis Marchiæ. 182. XIV.
Gregorius XI. plurima beneficia Minoritis largitur. 12. I. decedit bonorum omnium dolore. ibidem.
Gregorius XII. Innocentio VII. in Pontificatu ſuccedit. 278. II. fictum oſtentat unionis deſiderium. 319. I. novum Miniſtrum Generalem inſtituit. 321. IV. e ſolio deponitur. 323. I. tandem Pontificatu ſe abdicat. 369. II
Groningæ Conventus. 75. III.
Groſſeti Conventus. 193. XXX.
Gualdaſagiaræ Conventus. 141. XIII.
Gualterinus Acconenſis Epiſcopus. 113. XVII.
Gualterus Franciæ Miniſter. Comitiis Generalibus Aſſiſii intereſt. 23. II.
Gualterus Laicus, ſanctitate conſpicuus. 115. XXI.
Gualterus de Polema Epiſcopus Sudenſis. 145. II.
Guerinus Capellettus in Conventu Plumbini floret. 192. XXIX.
Guido Germanus ab hæreticis pro fide occiſus. 83. X.
Guido Lavalenſis Cœnobium Franciſcanis extruit. 132. IV.
Guido ſancti Joannis Epiſcopus Eccleſiam Conventus Divionenſis conſecrat. 238. XXX.
Guido Polentanus ultimæ ſuæ Tabulæ exequutores Minoritas deſignat. 131. II.
Guido Rupefucaldus Conventus Barbezilii fundator. 132. V.
Guido Thomas Pallagius Conventum Feſularum Franciſcanis largitur. 199. XLIX.
Guidus a Calviniaco pietate inſignis. 83. X.
Guilla de Marolis Conventus Militenſis fundatrix. 257. XIV.
Guillelmus de Advocatis Blancæ Sabaudæ Teſtamenti exequutor. 74. III.
Guillelmus Angerus moritur. 263. VI.
Guillelmus de Annoniaco naviculam abſque velis, remiſque ad littus perducit. 238. XXXIII.
Guillelmus Aſtenſis Provinciæ S. Franciſci Miniſter beato Paulutio quaſdam concedit facultates. 50. III. 60. II. 61. I.
Guillelmus Bertonus Wichleffum proſcribit. 129. II.
Guillelmus de Burgo Conventus Galvinenſis fundator. 48. VI.
Guillelmus Butlerus Provincialis Angliæ quando floruit. 342. XVIII. depoſitus ſuo muneri reſtituitur. 342. XVIII.
Guillelmus de Calviniaco Cœnobium Caſtri Rodulphi extruit. 82. X.
Guillelmus a Caſtilione in Conventu Moroni ſepultus. 384. XXXVIII.
Guillelmus de Centuariis Epiſcopus Placentinus. 53. III.
Guillelmus Fabri Epiſcopus Petragoricenſis. 248. IV.
Guillelmus Folvillus Religione, & virtute inſignis. 61. VII.
Guillelmus de Fonte Gallipolenſis Epiſcopus. 351. II.
Guillelmus Fulginas militum impius præfectus. 1. I.
Guillelmus de Gattinara Epiſcopus Eccleſiam Cœnobii ſanctæ Mariæ de ſancto Georgio conſecrat. 249. VI.
Guillelmus de Gerbrigge Cœnobii Yarmontæ fundator. 240. XXXVI.
Guillelmus Holmus quando floruit. 388. X.
Guillelmus de Jannettis a Gregorio XII. Mi-

Miniſter Generalis eligitur . 321. iv. claruit in Cœnobio Caſſalenſi . 195. xxxvii.

Guillelmus Joannis Laquedonenſis Epiſcopus . 113. xvii.

Guillelmus Nortonus in Theologia, & Philoſophia eruditus . 259. iii.

Guillelmus Oreally Conventum Kilconnaynnenſem extruit . 367. xviii.

Guillelmus Palmerius Benedicto XIII. Pſeudopontifici addictus . 146. i.

Guillelmus Pepard Conventus Trivi fundator . 122. iv.

Guillelmus de Perleto Provinciæ Januenſis Miniſter . 145. iii. quoddam Breve a Pontifice obtinet . 350. ii.

Guillelmus de Pictaviis de Conventu Romonenſi benemeritus . 239. xxxiii.

Guillelmus quidam Concionator ægregius . 197. xliv.

Guillelmus Ticinenſis Provinciæ Januenſis Miniſter . 334. xxi.

Guillelmus de Vienna Monaſterium Auvoniaci extruit . 353. vii.

Guillelmus Waterfordienſis Wichleffum damnat . 129. ii. Ejus laudes . 129. ii.

Guillelma Guzmana ab Alphonſo Caſtellæ Rege diligitur . 62. ix. Monaſterium Alcozerii ædificat . ibidem.

Guillelmus Ovetenſis Epiſcopus Franciſcanis addictus. 349. vi.

Gutierrus de Trejo ſuper Epiſtolas ſancti Pauli egregie ſcribit . 242. xli.

H

HÆretici irruunt in Conventus Mirabelanum . 82. ix. Ardfertenſem. 86. vi. Teiginolagenſem . 87. viii. Tarbienſem . 236. xvii. Villæ Francæ. 236. xviii. & in alios plures . 132. v. ſæviunt in Minoritas. 83. x. miſere pereunt . 75. iii. aliiſque modis cœlitus plectuntur . 88. viii.

Halicia Monialis Soldico de Trabe quoſdam Baronatus largitur . 103. x.

Hamerus hæreticus Miniſter fruſtra Catholicorum bona conatur furari . 87. viii.

Hedvigis Hungariæ Regis filia Uladiſlao Lithuano matrimonio jungitur. 71. i. 73. i.

B. Henrici Comentinæ M. Corpus Aſtæ miraculoſe transfertur . 119. ii.

Henricus Alferus in Miniſtrum Generalem Ordinis aſſumitur . 75. i. Ordinis promovet reformationem . 78. i. Comitia Generalia indicit . 107. iii. 131. i. 158. viii. 256. x. moritur . 267. i.

Henricus VII. Angliæ Rex Cœnobii Greenvichiæ fundator . 240. xxxvi.

Henricus de Balma virtute conſpicuus beatæ Coletæ in ordinis reformatione opitulatur . 35. xviii. Eidem fuit a ſacris Confeſſionibus . 39. xxv. innumeras Cœlo animas eſt lucratus . ibidem.

Henricus Borbonius de Minoritis benemeritus . 83. x.

Henricus de Brittannia Princeps cum Franciſcanorum habitu in eorum Templo tumulatus. 245. iii.

Henricus Rex Caſtellæ, erga Minoritas optime affectus . 146. iii. 317. i. quorum bona ſub ſua tutela ſuſcipit . 146. iii. eoſque Oratores mittit ad procurandam Eccleſiæ pacem. 155. iv. 246. i. eſt quorumdam ſententia, Cœnobii Ferrolani fuiſſe fundatorem. 11. xxviii. de Caprarienſi Conventu benemeritus . 242. xxxix. pacem init cum Petro Rege Arragoniæ . 69. xii. moritur 317. ii. ejus epitaphium . 318. ii.

Henricus Daniæ Regis filius moritur. 375. xiii.

Henricus Daſmani Epiſcopus Gravinenſis . 349. iv.

Henricus de Gallis Cœnobium civitatis regalis extruit . 121. iii.

Henricus Generalis Miniſter beato Paulutio magnas largitur facultates . 90. i. V. *Epiſtola . Paulutius.*

Henricus Henriquez Epiſcopus Placentinus ſacellum Immaculatæ Conceptionis Conventus Tribuli exornat . 384. xxxix.

Henricus Milhauſer Cœnobium Fremerii ædificare incipit . 349. vii.

Henricus Riugout Ruſſionenſis Epiſcopus . 100. iii.

Henricus Sedulius geſta beati Joannis de Capiſtrano ſcribit . 67. vii. ejus error corrigitur . 68. ix.

Henricus Tolomeus a beato Thomaſuccio ad pœnitentiam inducitur . 6. xiii.

Henricus Trillove Enacdunenſis Epiſcopus . 125. v.

Henricus de ſancto Urſo beati Thomaſucii exaravit hiſtoriam . 10. xiii.

Henricus Weſemberch Darenſis Epiſcopus . 248. iv.

Hermannus Burburonde Epiſcopus Actonenſis . 380. xxvii.

Hermingus Waruſtede Epiſcopus Glandatenſis . 100. iii.

S. Hieronymi Ordinis Profeſſores Tertii Inſtituti ſancti Franciſci fuere fundatores . 274. xx.

Hieronymus Ariminenſis Antiſtes Eccleſiam Gratiarum Arimini conſecrat. 86. v.

Hie-

Hieronymus Denſhuvis Provinciæ Terræ laboris Miniſter. 195. xl.
Hieronymus Jacobilla Tolentinas Rodulphi II. Imperatoris Confeſſarius. 181. xiv.
Hieronymus Muſſitanus de Conventu Caſtrovillarum benemeritus. 198. xlvi.
Hieronymus de Praga hæreticus ignis ſupplicio afficitur. 385. i.
Hieronymus Tinelli Cœnobio Montis Ilcini multa confert beneficia. 192. xxix.
Hieronymus Utinenſis geſta ſancti Joannis de Capiſtrano ſcribit. 67. vii.
Hildebrandinus de Manettis ſancto Bernardino Senenſi amore, & familiaritate conjunctus. 32. xi.
Hiſpani partes Clementis VII. Pſeudopontificis ſequuntur. 45. i.
Honofrius Pergulenſis publicus Theologiæ profeſſor. 186. xix.
Honofrius quidam ſancti Bernardini Senenſis præceptor. 28. iv.
Honofrius Trincius Fulginas Epiſcopus profeſſionem beatæ Angelinæ excipit. 112. xv.
Honoratus Cajetanus Fundorum Comes ab Urbano VI. Campaniæ præfectura exutus. 13. ii. conſtruit Fundorum Cœnobium. 196. xl. & pro Clariſſis Monaſterium. 69. xiv.
Honoratus alius Cajetanus recenſitum Cœnobium Fundorum reſtaurat. 196. xl.
Horatius Poeta Venuſiæ natus. 196. xliii.
Hoſtaſius Polentanus cum habitu Franciſcano ſepultus. 131. ii.
Huguccionus Peruſinus Sutrinus Epiſcopus. 54. iii.
Hues Doctor egregius Andegavi floret. 133. vi.
Humilis Peruſinus unde oriundus. 191. xxvi.

I

Jacobus Angioballus beatæ Angelinæ Fulginatis Parens. 2. iii.
Jacobus Badenſis Marchio Franciſcanis addictus. 349. vii.
Jacobus Brigantinus Dux Conventum Inſulanum inviſit. 114 xx.
Jacobus China Epiſcopus Syracuſanus a Maria Siciliæ Regina nominatus. 82. viii.
Jacobus Dachaver multas invenit ſacras reliquias. 81. viii.
Jacobus Fayſſenquius Eccleſiæ Tholoſanæ adminiſtrator a Pſeudopontifice conſtituitur. 64. iii. executorialem quamdam a Pontifice commiſſam habet. 63. i.
Jacobus Girardi Pontificius Pœnitentiarius. 351. ii.
Jacobus Leonis in Conventu Plumbini emicat. 192. xxx.
S. Jacobus de Marchia naſcitur. 385. ii. ejus pueritia, & parentes. ibidem. inter Obſervantes initiatio. 386. iii. vitæ aſperitas. 386. iv. caſtitas. 387. v. paupertas. 387. vi. humilitas, & obedientia. ibidem. ingenti fervore concionatur. 386. iv. unus ex præcipuis Minoriticæ Obſervantiæ advocatis. 387. vii.
Jacobus Mazzonius Cœnobium de Volaterris reſtaurat. 192. xxvi.
Jacobus Matthæi Urbani VI. electionem canonicam fuiſſe affirmat. 15. iv.
Jacobus de Meltio Epiſcopus Svellenſis. 41. xxviii.
B. Jacobus de Monte Sancto laicus ubi floruit. 182. xiii.
Jacobus de Montina Epiſcopus Emonienſis. 330. xv.
Jacobus Muſſitanus in Conventu Caſtrovillarum claruit. 198. xlvi.
Jacobus de Oclebrobe Sereptenſis Epiſcopus. 101. iii.
Jacobus Oddo geſta beati Thomaſucii ſcribit. 10. xxiii.
Jacobus de Padua Martyr unde traxit originem. 194. xxxiv.
Jacobus Petri Treppa Epiſcopus Gardienſis. 348. iv.
Jacobus, & Philippus Minoritæ Bevanii ſæviter occiſi. 1. i. eorum cadavera in alveum projecta miraculoſe iuventa. 2. ii. Fulginei apud Miuores condita. ibidem.
Jacobus Ruchen Archiepiſcopus Halicienſis ſolemnes preces indicit. 101. iii.
Jacobus Sei de Florentia Inquiſitor in Urbe. 256. xi.
Jacobus Tifernas defunctus caput oſtendit vivo ſimile. 180. xii.
Jacobus Tolentinas Ordinis Procurator, & Inquiſitor. 181. xiii.
Jacobus de Triſſanto Concionator celebris. 191. xxvi.
Jacobus Umber ſanctitate conſpicuus. 201. ii.
Jacobus Zoſimus de Tolomæis Epiſcopus Naruienſis ad Eccleſiam Cluſinam transfertur. 54. iii. inde ad Groſſetanam. 61. vi.
Jacobutius de Caſſia Baſilicæ ſancti Petri Pœnitentiarius. 335. xxi.

Ja-

Jagello Lithuaniæ Princeps ad fidem converritur. 71. I.
Jalmus de Prates Conventum Cacami extruit. 318. IV.
Januenſe Monaſterium. 143. XVIII. 260. VII.
Januenſes cum Venetis præliantur. 25. I.
Januſſus Vicarius Generalis Tuſciæ. 128. X.
Jaroslaus de Beneſovia Schiſmatis in provincia Boemiæ auctor. 63. III. 123. VI.
Ilerdenſis Conventus. 235. XV.
Imago Chriſti Domini cœlitus depicta. 88. X.
Imago beatiſſimæ Virginis ſimiliter. 86. V.
Joanna Caroli Bleſenſis conjux apud Minores tumulata. 63. II.
Joanna Caſtellæ Regina beatum Rodericum in arduis negotiis conſulit. 46. II. Catarina perperam a quibuſdam nuncupatur. ibidem.
Joanna Ferdinandi Regis Hiſpaniarum filia de Cœnobio Caprariæ benemerita. 242. XXXIX.
Joanna Franciæ Regina Valetudinarium Conventus Pariſienſis extruit. 73. VII.
Joanna Lavallenſis Cœnobium Minoritis ædificat. 132. IV.
Joanna a Lutzemburgo Tertii Ordinis 336. III.
Joanna Neapolis Regina ſchiſmati favet. 49. I.
Joannes Ædeus eruditione, & religione præclarus. 316. I.
B. Joannes Alvernicola unde oriundus. 191. XXVI.
Joannes Angelus Populenſis Epiſcopus Fulginas Monaſterium ſanctæ Annæ Fulginei ædificari annuit. 112. XV.
Joannes Angliæ Rex fundator Conventus Ceſtriæ. 240. XXXV.
Joannes de ſancta Anna provinciæ Caſtellæ Miniſter. 352. V.
Joannes Antonius Generalis Miniſter Cœnobium Cerviæ exornat. 193. XXXII.
Joannes Antonius de Monte Sarculo doctrina præditus. 195. XL.
Joannes Antonius Rhodius floruit in Cœnobio Squillacii. 197. XLIV.
Joannes Antonius Vandius clariſſimus Scoti Interpres. 193. XXXII.
Joannes Antonius Vaſſecletius eruditione præclarus. ibidem.
Joannes Aragonius in Conventu S. Honofrii, prope Calenam tumulatus. 383. XXXVII.
Joannes Armandus Terram ſanctam perluſtrat. 354. I.
Joannes de Armaniaco plurium Cœnobiorum fundator. 54. IV.
Joannes Arnoldi Sarlatenſis Epiſcopus. 348. IV.
Joannes de Attigniaco. 41. XXVIII.
Joannes Baptiſta Egnatius Alexandr. V. Pontificem laudat. 340. IX.
Joannes Baptiſta Fulgoſius ſimiliter. 339. VIII.
Joannes Baptiſta Laurus de Annulo beatæ Virginis diſſeruit. 192. XXIX.
Joannes Baptiſta Lucarellus zelo lucrandarum animarum fervet. 186. XX.
Joannes Baptiſta Moriconus acta B. Sanctis de Monte Fabri ſcribit. 96. XV.
Joannes Baptiſta Paganus in tumulo Alexandri V. Pontificis epitaphium pouit. 338. II.
Joannes Bardolim Pſeudogeneralis. 330. XIV.
Joannes a Baſto laicus miraculis illuſtris. 113. XIX.
Joannes de Bellomonte Bercorii Cœnobio multa beneficia contulit. 265. XIII.
Joannes Benedicti doctrina præclarus in Conventu Lavalenſi tumulatus. 132. IV.
Joannes Berſerianus ab hæreticis pro fide occiſus. 237. XXI.
Joannes Bethleemitanus inde Sarlatenſis Epiſcopus. 341. XIV.
Joannes Bigerii Aquitaniæ Miniſter. 256. XI.
Joannes de Biſtreſtorp Epiſcopus Miſſenenſis. 364. VIII.
Joannes de Bonilla virtute illuſtris. 335. XXII.
Joannes Brittanniæ Dux apud Minores tumulatus. 261. I.
Joannes item alius Brittanniæ Dux apud eoſdem ſepultus. 385. II.
Joannes Britte Epiſcopus Enachdunenſis. 256. XIII.
Joannes de Brixia Epiſcopus Dulcinenſis. 348. IV.
Joannes Broſerius ab hæreticis pro fide necatus. 237. XXI.
Joannes Buchius Miniſter Generalis in Eccleſia Divionenſi ſepultus. 238. XXX.
Joannes Caſſenſis Epiſcopus. 145. II.
Joannes Calaguritanus in Cœnobio Tribuli claruit. 384. XXXIX.
Joannes a Calatagirono Epiſcopus Mazarienſis. 380. XXVII.
Joannes Camers Provincialis Marchiæ. 182. XIV.
S. Joannes de Capiſtrano naſcitur. 67. VII.

ejus patria, parentes, indoles eximia. 68. IX. & virtutes. 359. IV. 68. X. a Peruſinis conjicitur in vinculis. 358. I. cœlitus monetur ut Minoritis det nomen. 358. II. Tonſum ei mirabiliter caput. 359. II. poſtulat recipi ad Ordinem. 359. III. receptus iterato expellitur. ibidem. qualis in tirocinio. ibidem. ſacris dat initium concionibus. 359. IV. ſancti Bernardini Senenſis geſta exaravit. 27. I. quinam ejus ſcripſerunt hiſtoriam. 67. VII.

Joannes de Carcamo in Conventu ſancti Franciſci de Monte claruit. 140. XII.

Joannes Carvajalius Lucenſis Epiſcopus in Conventu Talabricenſi tumulatus. 142. XV.

Joannes de Caſali plura opuſcula in Philoſophia, atque Theologia edidit. 195. XXXVII.

Joannes II. Caſtellæ Rex de Conventu Caprariæ benemeritus. 242. XXXIX.

Joannes de Caſtro Epiſcopus Agrigentinus, ſiue Caſtrenſis. 132. III.

Joannes a Caſtrovillari in Sacrario Conventus Conſentiæ tumulatus. 198. XLV.

Joannes Cecchi Epiſcopus Nicopolenſis. 131. III.

Joannes a Cetina cujuſdam herois ſervitio addictus. 133. II. inter Minores initiatur. ibidem ad Martyrium anhelat. 134. II. id aſſecuturus in Beticam proficiſcitur. ibidem. prodit ad martyrium. 134. III. ſocium Petrum de Duenuas aſſumit. ibidem. Granatam pergunt. 134. IV. vocantur in judicium. 135. IV. impunes dimittuntur. ibidem. denuo in vinculis conjiciuntur. 135. V. mirabilia patrant. 136. V. ſiſtuntur coram Rege. 136. VII. dire frater Joannes ceditur. 136. VII. & ab ipſo Rege occiditur. 137. VII. reliquiæ in Eccleſiam Vicenſem adſportantur. 137. VIII.

Joannes Changuejo Pſeudoprocurator Ordinis. 75. I.

Joannes Chomoquenſis Epiſcopus. 157. VII.

Joannes Chriſtinopolitanus Epiſcopus. 129. II.

Joannes de Cintibus provinciæ Burgundiæ Miniſter ſuo muneri reſtituitur. 363. VII.

Joannes Columbinus Diſciplinatorum Senenſium ſocietati adnumeratus. 31. IX.

Joannes de Corello Conventus Pariſienſis. Regens. 385. I.

Joannes Dominici Ordinis Prædicatorum Gregorio Pontifici in ſchiſmate adhæret. 344. XX.

Joannes de Duren doctrina illuſtris. 342. XVIII.

Joannes Edæus Ariſtotelis opera commentariis illuſtrat. 263. VI.

Joannes Eraſius Conventus Talabricenſis Guardianus. 76. VIII.

Joannes Eremita de Maſſacio. 156. V. miraculoſum fontem aperit. ibidem. in ſpecu ſolitarius cum hoſte diabolo certat. ibidem. Tertium Inſtitutum profitetur. 156. VI. ei obitus mirabiliter indicatur. 157. VI. moritur. ibidem.

Joannes Fernandi ſacellanus Apoſtolicus. 351. II.

Joannes de Ficechio Epiſcopus Lucenſis. 61. VI.

Joannes Florentinus Tuſciæ Miniſter. 363. VII.

Joannes Franciſcus Cinus in Conventu Urbini floruit. 186. XXI.

Joannes Franciſcus Mantuæ Princeps Conventum ſanctæ Mariæ Gratiarum exoptat Obſervantibus concedi. 318. V.

Joannes Franciſcus Nardus doctrina præditus. 185. XVIII.

Joannes Georgius civitatis Caſtellanæ Epiſcopus. 364. VIII.

Joannes Gerſon Concilium Piſanum approbat. 324. III. & Alexandrum V. Pontificem laudat. 339. VIII.

Joannes Gibboſus ab hæreticis ſæviter necatus. 238. XXIX.

Joannes Glaſguenſis Epiſcopus. 100. III.

Joannes Gobau in Cœnobio Enaghtenſi claruit. 121. III.

Joannes Gomezius Magiſter. 63. I.

Joannes Gradenſis Patriarcha. 262. IV.

Joannes Gregorius Provincialis Bononienſis ſuo muneri reſtituitur. 330. XIV.

Joannes Grenlau Archiepiſcopus Soltamenſis. 248. IV.

Joannes Guillottus ab hæreticis pro fide occiſus. 236. XVIII.

Joannes Henrici Damaſcenorum Antiſtes Franciſcanis addictus. 238. XXXI.

Joannes Henriquez Henrico III. Caſtellæ Regi a ſacris Confeſſionibus. 146. III. 317. II. claruit in Conventu Tribuli. 384. XXXIX.

Joannes Heſtynford fundator Conventus Norviciæ. 240. XXXVI.

Joannes Hiberniæ Miniſter Comitiis Generalibus Aſſiſii intereſt. 23. II.

Joannes Hus in judicium producitur. 365. X. in eum Patres Concilii Conſtan-

ſtantienſis procedunt. 370. v. vivus igni comburendus datur. 371. v.
Joannes a ſancto Jacobo ad Conſtantienſe Concilium Infantis Aragoniæ Orator. 391. ii.
Joannes Joannis Abbas Conventum Lamacenſem reſtaurat. 127. ix.
Joannes Ioannis alius, Minorita Tuſciæ Miniſter, & Inquiſitor. 349. v.
Joannes Iuliani Baſilicæ ſancti Petri Pœnitentiarius. 258. i.
Joannes Landaronus Xenodochii Senenſis præfectus. 31. x.
Joannes Lathberius floret. 263. vi
Joannes Laurentius erga Virginem addictiſſimus martyr occumbit. 99 ii.
Joannes a ſancto Lazaro pietate illuſtris in Conventu Portus læti decedit. 127. ix.
Joannes Lazeanus, pietate & virtute commendabilis. 235. xv.
Joannes Lignanus Juris conſultus Urbani VI. Pontificis cauſam defendit. 14. iii.
Joannes Lucenſis Epiſcopus in Hiſpania 392. iv.
Joannes a ſancto Ludovico in Conventu ſancti Franciſci de Monte floruit. 140. xii.
Joannes Lugdunenſis doctrina, & ſanctitate præclarus in Gallia decedit. 12. ii.
Joannes Magotius vir venerabilis in Conventu Riomenſi tumulatus. 239. xxxvi.
Joannes de Marchia virtutibus præclarus Maſſacii decedit. 123. i. 157. vi.
Joannes Marchio Moraviæ Caroli IV. Imperatoris frater. 19 ii.
Joannes Mariana acta Martyrum Granatenſium recenſet. 139. x.
Joannes de Maroth Conventum Athyæ extruit. 276. xxvi.
Joannes de Monte Lupone Archiepiſcopus Firmanus Eccleſiam Minorum Montis Ulmi conſecrat. 126. vii.
Joannes de Monte ſanctæ Mariæ Conventus Formoſini Guardianus. 186. xx.
Joannes de Monte Nigro Epiſcopus Famaguſtanus. 351. ii.
Joannes de Monte Regali Miniſter Provinciæ ſancti Franciſci. 145. iii.
Joannes Montisfeltrenſis Epiſcopus Eccleſiam Gratiarum Arimini conſecrat. 86. v.
Joannes Morin Epiſcopus Julienenſis. 364. viii.
Joannes Mundel Epiſcopus Trapezundenſis. 97. xvii,
Joannes Navariete in Conventu Pontis veteris ſepultus. 130. iv.
Joannes Neapolitanus Accerrarum Epiſcopus. 120. i.
Joannes Neopatrenſis Archiepiſcopus. 120. i.
Joannes Nurſinus pietate celebris. 315. cx.
Joannes de Offida Nicopolitanus Epiſcopus. 145. ii.. 148. ii.
Joannes Oſtienſis Epiſcopus Cardinalis Joannem XXIII. conſecrat. 341. xii.
Joannes de Outerio virtutibus, miraculiſque præclarus. 117. xxiv.
Joannes de Paludibus Epiſcopus Cephaludenſis. 351. ii.
B. Joannes Parens in Cœnobio Carminiani floruit. 191. xxvi.
Joannes alius Parens Minorita ad Benedictinos tranſire facultatem obtinet. 368. i.
Joannes Parmenſis Miniſter Generalis Parmæ floruit. 193. xxxii.
Joannes Parvus Normandus Doctor Pariſienſis floret. 343. xix. a Bzovianis vindicatur calumniis. ibidem.
Joannes Parvus Polonus converſioni infidelium incumbit. 341. xv.
Joannes Paulus Nicolai Bevilaquæ ubi incola. 182. xiv.
Joannes a Pavoa prudentia, & pietate commendabilis. 115. xx. in Conventu de Mathozinos tumulatus. 116 xxiii.
Joannes Pechanus officium SS. Trinitatis compoſuit. 193. xxx.
Joannes Peruſinus prodigiis illuſtris. 60. i.
Joannes Philippi Provinciæ Turoniæ Miniſter Obſervantibus Conventum Mirabellanum concedit. 80. v.
Joannes Pickering fundator Conventus Lincolniæ. 240. xxxvi.
Joannes Pictavienſis Conventum Romonenſem reſtaurat. 239. xxxiii.
Joannes de Pino Epiſcopus Agrigentinus. 132. iii.
Joannes Plicta Epiſcopus Vilnenſis. 157. vii.
Joannes XXIII. Alexandro V. in Pontificatu ſuccedit. 340. xii quaſdam pro Minoritis litteras expedivit. 368. i. Pontificatu abrogatur. 369. i.
Joannes I. Portugalliæ Rex Franciſcanis addictiſſimus. 384. ii.
Joannes III. ſimiliter. 114. xix. 117. xxiv.
Joannes Pragenſis Archiepiſcopus funebrem orationem in exequiis Caroli IV. Imperatoris habet. 21. v.
Joannes Pratenſis Aquilanus Epiſcopus Eccleſiam Conventus Pratenſis conſecrat. 191. xxvi.

Joannes de Procita Archiepiſcopus Panormitanus Conventum Cacami ædificari indulget. 318. IV.
Joannes Quaja floruit in Cœnobio Parmenſi. 193. XXXII.
Joannes Quingonellus Proviociæ Franciæ Miniſter. 385. I.
Joannes Quirinus Epiſcopus Hierapetreuſis. 97. XVII.
Joannes quidam Sacellanus Pontificius. 26. II.
Joannes Richardus Epiſcopus Accouenſis. 205. XI.
Joannes Riſtorius vir eximius ſancti Bernardini Seneuſis tirocinium dirigit. 232. IV. de eodem futura mirabilia prædicit. 254. IV.
Joannes Salopiæ Comes Cœnobium Bridgenorhæ reſtaurat. 240. XXXVI.
Joannes de Sanctorcaſlio in Conventu ſancti Franciſci de Monte claruit. 140. XII.
Joannes de Saulo Surgateoſis Epiſcopus. 131. III.
Joannes Sererius Couventum Riomenſem reſtaurat. 239. XXXIV.
Joannes de Serravalle Provinciæ Marchiæ Miniſter. 274. XIX.
Joannes Somerius in Mathematicis facultatibus apprime verſatus. 98. XIX.
Joannes Spoletanus ſancti Bernardini Senenſis Præceptor. 28. IV.
Joannes Staffortus hiſtoriam Anglorum illuſtrium virorum exaravit. 41. XXVIII.
Joannes Strans Epiſcopus Pergeteuenſis. 351. II.
Joannes Stroncouius a beato Paulutio in Tuſcia Prælatus deſignatus. 91. IV. recipit Conventum Feſularum. 199. XLIX. illumque ſancti Juliani prope Aquilam. 383. XXXVI. Vicarius Generalis Obſervantum in Italia eligitur. 258. I.
Joannes Tacout Chriſtopolitauus Epiſcopus. 125. V.
Joannes Tergeſtinus Epiſcopus Arbaneuſis. 113. XVII.
Joannes de Termino Conventum Cacacami extruit. 318. IV. Archiepiſcopus Panormitanus eligitur. 348. III.
Joannes de Termis beatæ Angelinæ fulginati matrimonio jungitur. 109. VIII.
Joannes Thauſtem a Benedicto Pſeudo-Pontifice Epiſcopus Montis regalis eligitur. 139. XI.
Joannes Thomacellus dat nomen Minoritis. 55. VI compendioſe ejus acta recenſentur. ibidem.
Joannes Thoringa pro fide ab Hæreticis interemptus. 82. IX.
Joannes Turritauus Archiepiſcopus. 75. II. Urbani VI. approbat electionem. 15. IV.
Joannes Vallonus Conventum Juvenacii incolatu illuſtrat. 197. XLIII.
Joannes Vatertordienſis quando floruit. 24. IV.
Joannes Vaz in Conventu Angræ ſepultus. 242. XL.
Joannes Vega Siciliæ Prorex tumulum Friderici II. Regis exornat. 11. XIV.
Joannes a Viſitatione humilitate conſpicuus. 346. II.
Joannes Volaterranus Miniſter Tuſciæ. 192. XXVII.
Joannes de Werdena in Scripturis divinis eruditus. 342. XVIII.
Joannes Xira Joanni I. Portugalliæ Regi a ſacris confeſſionibus. 384. II.
Joannes la Zouth Epiſcopus Landavenſis. 320. III.
Joannes Zumaraga floruit in Conventu Tribuli. 384. XXXIX.
B. Joanniolus Callii obiit. 23. IV. claret miraculis. 24. IV. ejus epitaphium. ibidem.
B. Joannis Minoritæ corpus mirabiliter inventum. 118. I.
Jodocus Barbatus Imperator Occidentis eligitur. 341. XIII.
Jordanus Urſinus Cardinalis Protector Ordinis. 273. XVIII.
S. Joſeph beatiſſimæ Virginis ſponſi Officium in Ordine celebrari jubetur. 148. VIII.
Joſeph ab Hipporedia miraculis glorioſus. 249. V.
Joſeph a ſancta Maria Conventum Cellemeæ extruit. 147. V.
Ingeni Conventus reſtauratus. 11. XXV.
Inuicus Lopetius Mendotius Gualdaſagiaræ apud Minores tumulatus. 141. XIII. de Conventu Caprariæ benemeritus. 241. XXXIX.
Innocentius Calatagironenſis Generalis Capuccinorum reliquias beatæ Luciæ de Calatagirono obtinet. 205. X.
Inquiſitores Minoritæ. V. *Minores*.
Inſulæ Conventus. 114. XX.
Inſulæ Mediæ Conventus. 11. XXV.
Iſabella Amita Henrici Regis Caſtellæ Clariſſa. 317. II.
Itali Chriſtianis in Tartaria degentibus ſuccurrunt. 246. II.
Italia quibus malis ſancti Bernardini Senenſis ætate ſubjecta. 269. VII.
S. Juliani prope Aquilam Conventus. 383. XXXVI.
B. Julianus in Conventu Vallis colitur. 195. XXXIX.
Julianus Hectoris Piſanus Tarpenſis Archiepiſcopus. 132. III.

Ju-

Julianus Thomaſius Marſicanus Epiſcopus. 41. xxviii. inde Capritanus. ibidem.
Juſtina de Manettis ſancto Bernardino ægrotanti inſervit. 32. xi,
Juſtus Caleuus in Conventu ſancti Onofrii Calenæ ſepultus. 383. xxxvii.
Juſtus Roſa ægrotus a beato Thomaſucio incolumis redditur. 5. x. fuit ejuſdem viri Dei diſcipulus. 9. xxi. ejuſque geſta exaravit. 10. xiii.
Ivo Nerocius Epiſcopus Nicopolenſis. 351. ii.

K

Kilconnayenſis Conventus. 367. xviii.
Kiliti Conventus. 98. xxi.

L

LActaotius Arturus doctrina præclarus in Conventu Squillacii claruit. 197. xliv.
Ladislaus Dux Opolienſis privilegium largitur Fratribus Cœnobium conſtruendi. 11. xvii.
Ladislaus Siculus Regno Neapolitano privatur. 326. ix.
Laguichæ Monaſterium. 55. vii.
Lamacenſis Conventus. 127. ix.
Lancellottus Fontana Epiſcopus Bobienſis. 330. xv.
Landus Tarantinus ſanctitate, miraculiſque præclarus. 196. xliii.
Lanviſiæ Conventus.. 126. vi.
Laonici Chacacondylæ notatur error. 27. ii.
Lavalenſis Conventus. 132. iv.
Laurentius de Caſtruleo oratione, virtutibuſque illuſtris. 52. ii.
Laurentius Laicus contemplatione, & oratione inſignis. 130. v.
Laurentius Patavinus Provinciæ ſancti Antonii comitia convocat. 350. i.
Laurentius Rodulphus Concilium Piſanum approbat. 324. iii.
Laurentius de Sabina Pontificius Pœnitentiarius. 278. iii.
Lauri Conventus. 55. vi.
Lazarus quidam Magiſter Vincentiæ Conventum illuſtrat. 194. xxxiv.
Lectorenſis Conventus. 236. xvii.
Ledonenſis Conventus. 238. xxxi.
Lemburgæ Conventus. 11. xxvii.
Leonardus Fantinus doctrina, & prudentia ſpectabilis. 197. xliv.
Leonardus Faye de Conventu ſancti Andeoli benemeritus. 238. xxix.
Leonardus Giffo ſolutus a captivitate dimittitur. 57. iv. ubi floruit. 195. xl.
Leonardus Minorita Vilnæ coronatur martyrio. 261. i.
Leonardus de Monte Politiano doctrina, & virtute conſpicuus. 18. xii.
Leonardus Roberti Rapolenſis Epiſcopus. 260. vi.
Leonardus Ruſſiæ Vicarius. 322. vii.
Leonardus de Suſſari Caſtrenſis Epiſcopus. 351. ii.
Leonardus Senenſis geſta ſancti Bernardini ſcribit. 27. i.
Leonardus Ventura Concionator celebris. 197 xliv.
Leonardus Umber miraculis celebris 244. ii.
Leonardus Utinenſis quædam ſcribit de beato Sancte de Monte Fabri. 96. xv.
Leonora Regina Cypri Barcinonæ apud Minores tumulata. 41. xxvii.
Leonora Regina Portugalliæ de Conventu Inſulano benemerita. 114. xx.
Leopardus Alemanniæ Miniſter in quadam cauſa a Pontifice judex conſtitutus. 64. ii.
Lerenæ Conventus. 242. xli.
Lithuani convertuntur ad fidem. 71. i.
Lopetius de Salinis Comitiſſæ de Haro Confeſſarius, & Cuſtodiæ ſanctæ Mariæ in Hiſpania præfectus. 352. v.
Lucas Antonius Venerucius de Conventu Formoſini optime meritus. 186. xx.
Lucas Gauricus in Aſtrologicis diſciplinis apprime verſatus. 195. xl.
Lucas Joannis Severinenſis Epiſcopus. 97. xvii.
Lucas de Rocca Contrata Policaſtrenſis Epiſcopus. 113. xvii.
Luchinus Epiſcopus Eccleſiam Conventus Cumani conſecrat. 266. xv.
Lucia Calatagironenſis Sicula nobilibus parentibus oritur. 203. iii. dat nomen Tertio Inſtituto. 203. iv. fuit ſanctitate celebris. 204. vi. obit in Domino. ibidem. ejus corpus ingenti honore colitur. 205. x. & feſtum celebratur. ibid.
Lucius Tedeſcus Florentinum militem ducit. 9. xxii.
Ludovicus Andegavenſis a Joanna Regina in filium adoptatus. 51. i. Aretium occupat. 55. i. Rex Neapolis inſtituitur. 326. ix.
Ludovicus a Barro Cardinalis Cœnobii Varrenarum fundator. 366. xiv.
Ludovicus Borbonius Conventum Mirabelaum reædificat. 82. ix.
Ludovicus Caſturienſis Epiſcopus Eccleſiam Minorum Apiri conſecrat. 183. xvi.

Lu-

Ludovicus de Comitibus Conventum Gratiarum Ariminenſem extrui curat. 86. v.
Ludovicus Donatus Cardinalis a Pontifice ad Carolum Dyrachinum Legatus. 50. i. 57. iii. ultimo damnatur ſupplicio. 70. i.
Ludovicus Gandolfus Brumacenſis Epiſcopus. 98. xviii.
Ludovicus Harcurianus Archiepiſcopus Rothomagenſis apud Minores tumulatus. 245. iii.
Ludovicus Hungariæ Rex celebrari a Fratribus comitia in Civitate Strigonienſi poſtulat. 22. ii. 26. i. moritur. 50. ii. 71. ii.
Ludovicus Magiſter Taurini Lector. 194. xxxvii.
Ludovicus ſancti Miniati Civitatis Dominus ſervorum Dei monita reſpuit. 7. xv.
Ludovicus Narnienſis Epiſcopus Accienſis. 248. iv.
Ludovicus Panta vir egregius. 186. xx.
Ludovicus a Paramo notatur. 125. iii.
Ludovicus Pergulenſis ſacræ Theologiæ Magiſter. 186. xx.
Ludovicus Regis Portugalliæ filius Conventum Inſulanum iuviſit. 114. xx.
Ludovicus Sabaudus Amadei V. Corpus transfert. 56. ii.
Ludovicus Silveſtrius Vadenſis opera Richardi de Mediavilla edidit. 187. xxi.
Ludovicus Sorani Ticinenſis publicus profeſſor. 194. xxxvi.
S. Ludovicus Tholoſanus Epiſcopus ubi ortus. 237. xxv.
Lugenſis Conventus. 193. xxxii.

M

Madropſi Conventus. 18. xiii.
Maffæus Vegius hiſtoriam S. Bernardini Senenſis ſcribit. 27. i.
Mainardorum familia de Conventu Piſciæ benemerita. 191. xxv.
Majoricenſis Conventus reſtauratur. 11. xxv.
Majoris Conventus. 276. xxiv.
De Malateſtis familia Eccleſiam Conventus Fauenſis conſtruit. 184. xvii.
Manfredus Claromontanus Panormum occupat. 41. xxviii.
B. Manſuetus de ſancto Miniate S. Ludovico Francorum Regi familiaris. 192. xxviii. ab eodem reliquiam ſpineæ Coronæ Salvatoris dono accipit. ibidem.
Mantuanum Monaſterium. 42. xxx.
Marcovaldus a ſancto Miniate Provincialis Tuſciæ ſanctum Bernardinum Senenſem Ordini adſcribir. 253. iv. doctus cum eſſet noluit Sacerdotio initiari. 100. ii.
Marcus Antonius Paſſarus Theologus celebris. 198. xlv.
Marcus Bergomenſis doctrina, & pietate inſignis. 60. i. miraculis claruit. ibidem.
Marcus de Candia Provinciæ Romaniæ 353. vii.
Marcus Datinus Cœnobio Pratenſi addictus. 191. xxvi.
Marcus Landus Venetus Epiſcopus. 388. ix.
Marcus a ſancta Magdalena in Cœnobio ſancti Franciſci de Monte claruit. 140. xii.
Marcus Venetus Provinciæ ſancti Autonii Miniſter. 145. iii.
Marcus Ulyſſiponenſis ſcribit geſta BB. Thomalucii. 10. xxiii. Sanctis de Monte Fabri. 96. xv. & Martyrum Granatenſium. 139. x. fuit Alanquerii incola. 322. vi. ejus menda corriguntur. 46. ii. 96. xvi. 68. ix.
Margarita de Sabaudia Tertii Inſtituti profeſſa. 84. ii.
Margarita de Patteshal Cœnobii Bedfordiæ fundatrix. 240. xxxvi.
Margarita Bavara de Monaſterio Auxoniani benemerita. 353. vii.
Margarita beatæ Coletæ genitrix. 33. xii.
Margarita Regina Neapolis moritur. 351. iii.
Margarita Salimbenia iterato Conventum Ploraci extruit. 182. xiv.
Margarita Sulmonenſis naſcitur. 128. i. ejus puellares virtutes. ibidem ſeqq.
Margaritus Aretinus celeberrimus pictor. 191. xxiv.
Maria beatiſſima Virgo Cœnobio de Inſula aquarum fontes miraculoſe confert. 114. xx. ſuique ſepulcri venerationem promovet. 120. iii. Ejus miraculoſæ Imagines. 59. vii. 114. xix. ejuſque Aſſumptio quo ritu ab Eccleſia olim celebrata. 258. i. Sacellum ſuo dicatum honori igne circumdatum ſervatur illæſum. 108. vii.
Maria de Ayala Monaſterium Talabricæ extruit. 76. viii.
Maria Carilla Monaſterii Talabricæ fundatrix. 76. viii.
Maria Donata Urſina Conventum Venuſiæ conſtruit. 197. xliii.
Maria Hungariæ Regis filia Sigiſmundi Caroli IV. nati uxor. 19. ii. 73. i.
Maria a Luna conjux Regis Aragoniæ Con-

Conventum Saguntinum ædificat . 257. xiv.
Maria de Mello Minoritis addicta. 346. iii.
Maria de Montalays Conventus Colleti fundatrix. 315. cix.
Maria puella quædam orationibus mori impetrat ob caſtitatem ſervandam . 392. ii.
Maria Siciliæ Regina moritur. 266. ii.
S. Mariæ Gratiarum ſancti Georgii Conventus. 249. vi.
Marianez Scholaris Conventum Setobrigæ ædificat. 344. xxii. 346. i.
Marianus Florentinus hiſtoriam S. Joannis de Capiſtrano ſcribit. 67. vii. ejus corriguntur errores. 68. ix. 96. xvi. 107. iii. 158. viii.
Mariartus Heco miraculoſe in lac aquam convertit. 88. viii.
Marinus Martinus Vicarius Marchiæ vir celebris. 145. iii.
Martialis Pelegrinus Conventum Caſtrovillarum incolatu illuſtravit. 198. xlvi.
S. Martini de Eugniaco Conventus. 257. xiv.
Martinus Fernandus pro conſtruendo Minoritis Cœnobio cœlitus cogitur fundum concedere. 134. iii. 140. xii.
Martinus Generalis Miniſter plures facultates beato Paulutio de Trinciis largitur. 64. i. 65. iv. moritur. 69. xiii. 75. i.
Martinus Jacobi Epiſcopus Nicopolenſis. 126. v.
Martinus laicus ab hæreticis pro fide occiſus. 238. xxix.
Martinus de Mutina Minorita ad Benedictinos tranſeundi facultatem obtinet. 368. xxi.
Martinus Pucciorus Rubinus Sacellum in honorem beati Thomaſucii extruit. 10. xxiii.
Martinus Siciliæ Rex Eccleſiam Melitenſem Michaeli de Cettras ex privilegio confert. 320. iii.
Martinus de Siero vir celebris. 349. vi.
Martinus a Valliſoleto Provinciæ Caſtellæ Miniſter. 391. ii.
Martorani Conventus. 198. xlv.
Maſchius Aquilanus in Conventu ſancti Juliani ſepultus. 383. xxxvi.
Matelicæ Monaſterium. 318. vii.
Matozini Conventus. 116. xxiii.
Matthæus Amerinus Provinciæ ſancti Franciſci Miniſter beato Paulutio multas largitur facultates. 41. xxix.
Matthæus Fabrianenſis Epiſcopus Eugubinus. 248. iv.
Matthæus Georgii de Carreto privilegiis Pontificiis honeſtatur. 356. v.
Matthæus Monſajonus ab hæreticis martyrium patitur. 237. xxi.
Matthæus quidam miraculis illuſtris. 199. xlviii.
Matthæus de Ulmo Minorita ad Benedictinos tranſit. 368. xxii.
Matthia de Nazareis Matelicenſis ſanctitate præclara. 318. vii.
Matthias Becher extaſis gratia præditus. 75. iii.
Matthias de Salvarinis Recineti Montem Pietatis extruit. 183. xvi.
Matthias Urbevetanus Epiſcopus. 157. vii.
Maurus Amerinenſis Epiſcopus. 145. ii.
Maurus Cali Epiſcopus Melitenſis. 145. ii.
Maziri Conventus. 366. xiii.
Melchior Frizoleus Cœnobium Parmenſe illuſtravit. 193. xxxii.
De Melioratis familia Minoritis addicta. 191. xxvi.
Mendotia familia de Conventu Gualdafagiaræ benemerita. 141. xiv.
Methymnæ Campi Conventus. 75. v.
Michael Bonacurſius Inquiſitor in Tuſcia. 248. v.
Michael Bourdonius Ordini Franciſcano addictiſſimus. 239. xxxiv.
Michael de Cettras Epiſcopus Melitenſis. 320. iii.
Michael Decani Bethleemitanus Epiſcopus. 348. iv.
Michael Jacobi Nicopolitanus Epiſcopus. 356. vi.
Michael Pœnitentiarius Apoſtolicus Trapeſuodarum Archiepiſcopus. 331. xv.
Michael de Salva Cardinalis erga Minores pientiſſimus. 278. ii.
Michael Triguillus Conventum ſancti Franciſci a Monte incolatu decoravit. 140. xii.
Michael Zaſius vir celebris. 191. xxvi.
S. Michaelis prope Feſulas Conventus. 365. xii.
Mildeburgi Conventus. 76. vii.
Militenſis Conventus. 257. xiv.
Milo Corii Epiſcopus Calvenſis. 97. xvii.
Miniſtri Generales. V. *Generales*.
Minoritæ mittuntur in Boſnam & Ruſſiam. 354. i. & ad alias infidelium regiones. 12. i. 149. i. 256. xi. 258. i. Legati ad Florentinos. 11. xxvi. Inſtituuntur Inquiſitores. 124. iii. 139. xi. 181. xiv. 192. xxvii. 185. xviii. 194. xxxiii. xxxv. 256. xi. 258. i. 274. xix. 355. iii. Confeſſarii Principum. 146. iii. Pœnitentiarii Apoſtolici. 57. iv. 121. i. 258. i. 278. iii. 350. ii. 351. ii. Vexantur a Presbyteris Galliæ. 81. v. & a

& a Boemis Parochis . 248. v. Eorum Conventus V. *Conventus* & Privilegia. V. in fine quorumlibet Annorum, & potiſſimum addictiones Patris Meliſſani . V. etiam *Obſervantes* .
Mirabelanus Conventus . 82. ix.
Mirandæ Conventus . 143. xvii.
Modeſtus de Civitate in Conventu Moroni ſepultus . 384. xxxviii.
Molinæ Conventus . 235. xv.
Monaſteria Monialium Clariſſarum Alcozerii . 62. ix. Alexandriæ Statiellorum . 252. v. Aſculanum . 98. xxii. Aſſiſii . 143. xviii. Avenionenſe . 43. xxxi. Auſoniani . 353. vii. Biſuntinum . 280. viii. Brigatii . 316. cxi. Caneæ. 257. xv. Caſtri-lendii. 89. xiii. Deyzichil . 357. vii. Fabriani . 318. vi. Fulginei S. Agnetis . 112. xvi. Fulginei ſanctæ Annæ . ibidem. Fundorum. 69. xiv. Januenſe . 143. xviii. 260. vii. Laguichæ . 55. vii. Mantuanum . 42. xxx. Matelicæ . 318. vii. Montis Turris . 260. vii. Neyraci . 103. x. Nonenſe . 257. xv. Papienſe . 43. i. 118. xxvi. V. infra *Ticinen.* Piſaurienſe . 353. vii. Portus-læti . 58. vi. Saonenſe . 260. vii. Sibinicenſe . 103. x. Talabricenſe . 76. viii. Ticinenſe ſanctæ Agathæ . 345. xxvi. Ticinenſe Annunciationis . ibidem. V. *Papienſe* ſupra . Villæ Frechioſi . 345. xxv. Urbevetanum . 157. vii.
Monaſteria Tertii Ordinis V. *Domus* .
Monaſteria Fratrum, & Sororum Tertii Ordinis . V. *Domus Tertii Ordinis* .
Moniales . V. *Clariſſæ* .
Monialis cujuſdam corpus ante multos annos defunctæ repertum Integrum . 89. xiii.
Monterii Conventus . 193. xxx.
Montis Conventus . 140. xii.
Montis Albani Conventus . 236. xix.
Montis Albi Conventus . 76. vi.
Montis Caſſii Conventus . 236. xix.
Montis Cordubæ Conventus . 140. xii.
Montis Formoſini Conventus . 186. xx.
Montis Ilcini Conventus . 192. xxix.
Montis ſancti Petri Conventus. 183. xvii.
Montis Sancti Conventus . 181. xiv.
Montis Turris Monaſterium . 260. vii.
Montis Varcii Conventus . 192. xxviii.
Montis Ulmi Conventus . 126. vii.
De Monto Conventus . 133. v.
Moroni Conventus . 383. xxxviii.
Moſteiro Conventus . 113. xix.
Murelli Conventus . 23. xvi.
Mutius Epiſcopus Camerinas Eccleſiam Minorum Fabriani inviſentibus indulgentias largitur . 148. ii.
Myleſinenſis Conventus . 367. xix.

N

NAnterus Wratislavienſis Epiſcopus fundationem Conventus Bregæ approbat . 73. vi.
Nardellus de Cajeta Epiſcopus Marſicanus . 206. xi.
Nazarius Joquini vir præclarus in Eccleſia Conventus Divionenſis tumulatus . 238. xxx.
Nera S. Bernardini Senenſis Parens. 27. ii.
Neyraci Monaſterium . 103. x.
Nicolaus Accienſis Epiſcopus . 248. iv.
Nicolaus Anguillariæ Comes Eccleſiam ſancti Laurentii Capranicæ Fratribus largitur . 243. xlii.
Nicolaus Antonii de Uzano in Conventu Feſulanarum floruit . 200. xlix. inſtituitur Vicarius beati Joannis Stronconii . 383. xxxvi.
Nicolaus Argoli Epiſcopus Eccleſiam Minorum Conventus Offidani extruit. 181. xiii.
Nicolaus Ariminenſis ad Martinum V. a Vicario Ravennatenſi miſſus . 391. iii. Ejus merita . ibidem.
Nicolaus Aſſiſias laicus miraculis clarus . 18. xii. 356. v.
Nicolaus Bazia Epiſcopus Drivestanus . 100. iii.
Nicolaus de Betonia in quadam cauſa a Pontifice judex conſtitutus . 64. ii.
Nicolaus de Bezminz Epiſcopus Sareptenſis . 126. v.
Nicolaus de Caturis Epiſcopus Tergeſtinus . 330. xv.
Nicolaus Danielis Capellanus Pontificius . 364. vii.
Nicolaus Fachinhamus Provinciæ Angliæ Miniſter . 342. xviii.
Nicolaus de Fara hiſtoriam ſancti Joannis de Capiſtrano ſcribit . 67. vii.
Nicolaus de Gummidia Epiſcopus Trapezuntarum . 331. xv.
Nicolaus Harpsfeldius Alexandrum V. Pontificem commendat . 340. x.
Nicolaus Jaderenſis Dalmatiæ Miniſter officio movetur . 256. xi.
Nicolaus Laventinenſis Epiſcopus . 100. iii.
Nicolaus Lemmel Capellanus Pontificius . 364. viii.
Nicolaus Lubick Merſeburgenſis Epiſcopus . 349. iv.
Nicolaus Moſchinus Caracciolus ad Carolum Dyrachinum legatus . 50. i.
Nicolaus Nardi Epiſcopus Fulginas . 392. iv.
Nicolaus de Novocaſtro Pœnitentiarius Apoſtolicus . 342. xvii.

Nicolaus Pagorinus Provinciæ S. Franciſci Miniſter. 258. I.
Nicolaus Raguſious Dominicanus Epiſcopus in ſchiſmate Gregorio adhæret. 344. XX.
Nicolaus Ruberti Davanzatis ſolum pro Cœnobio ſancti Michaelis prope Feſulas extruendo largitur. 365. XII.
Nicolaus de Roma Turritanus Archiepiſcopus. 348. III.
Nicolaus Rubeus Comes in Conventu Jeracii tumulatus. 197. XLIV.
Nicolaus Rufus Calabriæ Comes Conventum Cotrouii ædificat. 243. XLII.
Nicolaus de Sarnano iu Piceno Inquiſitor. 183. XVII. 274. XIX.
Nicolaus de Taulicis a Sibinico Hieroſolymis martyrio coronatus. 100. I. 103. I. ſeq.
Nicolaus Thomacellus Minorum Ordinem ingreditur. 55. VI.
Nicolaus de Tinctis Epiſcopus Tholoſanus Eccleſiam ſanctæ Mariæ Gratiarum Mantuæ conſecrat. 89. XII.
Nicolaus de Torellis Miuoritis addictus. 191. XXVI.
Nicolaus Trincius Conventum S. Bartholomæi Fulginei extruit. 315. CX.
Nicolaus Triviſanus Archiepiſcopus Thebarum. 341. XIV.
Nicolaus Vanninus Aſſiſias Pontificius Sacellanus, & ſancti Petri de Urbe Pœuitentiarius. 121. I. 274. XVIII.
Nicolaus Vegle Conventus Cerbonienſis fundator. 366. XVI.
Nicolaus de Uffredutiis Conventum Tuderti conſtruit. 265. XII.
Nicolaus Urſinus Nolanorum Comes extruit Cœnobium Lauri. 55. VI. Nolæ. 195. XL. & Collegium Nolanum pro Mulieribus. 122. VI.
Nicolaus Uzanus V. ſupra *Nicolaus Antonii*.
Nonenſe Monaſterium. 257. XV.
Notronii Conventus. 237. XVI.
Novi Caſtri Conventus. 197. XLIV.
Nuntius a Fonte Conventus ſancti Juliani prope Aquilam fundator. 383. XXXVI. & Conventus ſaucti Onofrii prope Calenam. 383. XXXVII.

O

OBizo Vicarius Pontificius apud Ravennates, erga Minores pientiſſimus. 391. III.
Obozia familia ſimiliter. 191. XXV.
Obſervantia Regularis firmatur in Ordine. 381. XXIX. ejus exile initium. 382. XXXIV. & incrementum. 383. XXXV. 387. VII. propagatur in Gallia. 80. V. in Aragonia. 81. VI. & in Luſitania. 107. V. V. *Paulutius de Trinciis*. Ei favet Concilium Conſtautienſe. 82. IX. V. *Concilium Conſtantienſe*.
Obſervantes quales in diviſionis exordio. 200. XLIX. Eis Portiunculæ Conventus conceditur. 381. XIX. V. *Minores*.
Odoardus de Pictaviis Conventum Romonenſem extruit. 239. XXXIII.
Offidanus Conventus. 181. XIII.
Oleronis Conventus. 132. V.
Oletæ Conventus. 69. XI.
Ombulæ Conventus. 121. II.
Onuphrius Angelutius Pœnitentiarius in Baſilica Vaticana. 278. III.
Onuphrius Panvinus Alexandrum V. Pontificem commendat. 340. X.
Ordo Diſciplinatorum. V. *Diſciplinatorum*.
Ordo Minorum. V. *Minoritæ*.
Orlaudorum familia de Conventu Piſciæ benemerita. 191. XXIV.
B. Otto in Conventu Polæ miraculis fulget. 195. XXXIX.
Ottonem Brunſuvicenſem Urbanus VI. contemnit. 13. II. Joannæ Reginæ matrimonio jungitur. 52. I. a Carolo Dyrachio ducitur in bello captivus. 52. I.

P

PAcellus de Salerno Epiſcopus Acernenſis. 131. III.
Pacificus Clemerius pietate illuſtris. 315. CX.
Pacificus Spoletanus martyrii coronam adipiſcitur. 256. XII.
Pacis Auguſtæ Conventus. 146. IV.
Padulæ Conventus. 41. XXX.
Pajus Gomezulus vir nobilis in Conventu Pontis veteris tumulatus. 130. IV.
Paudulphus de Malateſtis Fani apud Conventuales ſepultus. 184. XVIII.
Papienſe Monaſterium. 43. I. 118. XXVI.
Papirius Maſſonus Alexandrum V. Pontificem encomiis celebrat. 339. VII.
Pariſienſis Conventus reſtauratur. 73. VII.
S. Patritii Officium in Ordine celebrari ſtatuitur. 96. XVI.
Paula de Montalto miraculis glorioſa. 43. XXXI.
Paula Urſina Malateſta ubi ſepulta. 185. XXVIII.
Paulus de Albertis Epiſcopus Ortanus, inde Adiacenſis. 131. III.

Paulns Aſſiſias laicus virtute præclarus. 257. XIV.
Paulus Lombardus doctrina celebris. 193. XXX.
Paulus Magiſter quidam in Scoti doctrina apprime verſatus. 197. XLIV.
Paulus Marklin Epiſcopus Trapeſundarum. 364. VIII.
Paulus Mazzarochius Eccleſiam Conventus Monterii ædificat. 193. XXX.
Paulus Mioorita Vilnæ Martyrium patitur. 261. I.
Paulus de Naſſeis Epiſcopus Petrenſis. 330. XV.
Paulus Pauli de Colle Brimaoo Minores hoſpitio recipit. 383. XXXVI.
Paulus Romanus Epiſcopus Galtelioenſis, 126. V.
Paulus Xereſanus de Conventu Cellæmeæ extructione ſollicitus. 147. V.
B. Paulutius Fulginas de Triuciis Regularem Obſervantiam a ſe promotam ampliat. 41. XXIX. 65. IV. 78. I. 90. I. inſtituit ſuum Commiſſarium Franciſcum Fabrianenſem. 91. III. & cooperatorem Joannem Stronconium. 91. IV. alios etiam ſocios aſſumit. 92. VI. viſu orbatur. 92. VI. Fulgineum proficiſcitur, 92. VII. & Aſſiſium. 93. IX. claret ſpiritu prophetico. 93. VIII. obit in Domino. 94. IX. apud P. Conventuales Fulginei tumulatus. 94. X. quinam ejus ſcripſere geſta. ibidem.
Pedis Luci Conventus. 180. XII. 392. V.
S. Pelagius Martyr miraculis fulget. 116. XXII. ejus nomiui Cœnobium dicatum. 115. XXII.
Peunæ fidelis Conventus. 75. IV.
PeregrinautiumSocietas contra ioſideles a Minoritis inſtituitur. 149. I.
Peregrious de Aragonia Archiepiſcopus Spalatenſis. 260. VI.
Pergulæ Conventus. 185. XX.
B. Petri Minoritæ Martyris corpus cœlitus adioventum. 118. I.
S. Petri de Canone Conventus. 389. XI.
Petrious Thomacellus ſummus Pontifex renunciatur. 85. I.
B. Petronius de Petroniis Confraternitati Diſciplinatorum Senis adſcriptus. 31. IX.
Petrucius de Peruſio Terram ſanctam perluſtrat. 254. II. ei Pontifex mittit epiſtolam. 354. II.
Petrus Acienſis Epiſcopus ad Epiſcopatum Scardonenſem transfertur. 341. XIV.
Petrus Ahumada erga Virginem beatiſſimam devotione flagrat. 142. XVI.
Petrus de Ajerola Tironum Magiſter miraculis coruſcat. 55. VI.
Petrus Alabus Caſtellæ Miniſter in Conventu Gualdaſagiaræ tumulatus. 141. XIII.
Petrus de Alemanços fundator Cœnobii de Caſtanheira. 116. XXIV. & Viſontini. 344. XXIV.
Petrus de ſancto Andrea Fanenſis Cœnobium Caſtrovillarum & Caroliani ædificat. 198. XLVI.
Petrus Antonius Proviucialis Marchiæ Conventum Ploraci reſtaurat. 182. XIV.
Petrus de Aragonia Minorita de canonica Urbani VI. electione cœlitus monetur. 14. IV. 40. XXVI.
Petrus Aragoniæ Rex cum Henrieo Caſtellæ pacem init. 69. XII.
Petrus de Azpizia in Conventu ſancti Franciſci de Monte floruit. 140. XII.
Petrus Blancartus ab hæreticis martyrium patitur. 237. XX.
Petrus Calaber ſanctitate floret. 201. II.
Petrus de Caſtro veteri Epiſcopus Pennenſis. 356. VI.
Petrus de Cima Elnenſis, & Majoricenſis Epiſcopus. II. XV. de Cœnobiis Majoricæ, & Inceni benemeritus. ibidem.
Petrus de Conſano Generalis Miniſter ubi claruit. 196. XLI.
Petrus Conymbricenſis Conventum Portus-læti Obſervantibus tradi curat. 127. VIII.
Petrus Corina Conventum Caroliani incolatu illuſtravit. 199. XLVI.
Petrus Cretenſis. V. *Petrus Philargus. Alexander V.*
Petrus Didaci unus ex primis in Luſitania Obſervantibus. 107. V.
Petrus de Duennas Martyr. 88. IX.
Petrus Fernandez de Velaſco Comes de Haro Conventus Virvieſcæ fundator. 352. V.
Petrus Fuſus Concionator celebris. 194. XXXVI.
Petrus de Fuxo adoleſcens ad Epiſcopatum Laſcarenſem aſſumitur. 331. XVI. ad Cardinalatum. 332. XVII. & Arelatenſem Archiepiſcopatum. ibidem. alias etiam dignitates conſequitur, & muneribus fungitur. ibidem. ſacras ædes extruit. ibidem.
Petrus a Garreto Conventum Pertoſanum Minoritis largitur. 389. XIII.
Petrus Georgius Commiſſarius Generalis Dalmatiæ. 185. XIX.
Petrus Goozalvus Mendotius Toletanus Archiepiſcopus de Conveutu Gualdaſagiaræ optime meritus. 141. XIII.
Petrus Hiſpanus floret. 379. XXVI.
Petrus Jacobi de Monteria muſicus percelebris. 193. XXX.

Pe-

Petrus Latronus Chelvenſium Vicecomes valde Franciſcanis addictus. 81. vi. eiſdem duo Cœnobia largitur. 88. ix.

Petrus de Luna Cardinalis partes Clementis Pſeudopontificis tuetur. 45. i. ipſe Antipapa eligitur. 124. ii. 128. i. qualis fuerit. ibidem. V. *Bened. XIII.*

Petrus Marini, ſeu Martini Aragoniæ Miniſter. 145. iii.

Petrus Maturus cujus opinionis ſuper validitatem Piſani Concilii. 324. iii.

Petrus Mazzantus. 192. xxvi.

Petrus a Mendoza Conventum Almaſani extruit. 69. xii.

Petrus Minorita Viluæ martyrium ſubit. 261. i.

Petrus Mollius vir doctrina præditus. 192. xxv.

Petrus de Monterio ſancto Jacobo Piceno familiaris. 193. xxx.

Petrus Morelle Trecorenſis Epiſcopus apud Minores tumulatus. 319. ii.

Petrus Narbonenſis beati Paulutii ſocius virtute præclarus. 92. vi. Hieroſolymis martyrii palmam conſequitur. 100. i. 103. i. ſeq.

Petrus Nigropontinus orationi aſſiduus. 199. xlviii.

Petrus Odion. ab hæreticis occiſus. 83. x.

Petrus de Pago Provinciæ Dalmatiæ Miniſter. 256. xi.

Petrus de Peruſio ſacra Paleſtinæ loca perluſtrat. 354. i. ei Pontifex mittit epiſtolam. 354. ii.

Petrus Petri Epiſcopus Dalmatienſis. 125. v.

Petrus Philargus ad Epiſcopatum Placentinum evehitur. 72. iii. inde ad Archiepiſcopatum Mediolanenſem. 257. xiii. & ad alias Eccleſias regendas. 273. xvi. nec non ad Cardinalatum. 271. xii. demum Pontifex renunciatur univerſalis Eccleſiæ. 323. ii. ejus patria. 271. xii. exordia, & profectus. 272. xv. iterato Legati Apoſtolici functus eſt munere. 273. xvii. V. *Alexander V.*

Petrus Piſtorienſis vir præſtantiſſimus. 198. xlvi.

Petrus Placentinus Epiſcopus. 72. iii. inde Ticinenſis. ibidem. demum Vincentinus. ibidem.

Petrus quidam ſanctitate conſpicuus. 199 xlviii.

Petrus Rodulphus ſcribit acta beati Thomaſucii. 10. xxiii. beati Sanctis de Monte Fabro. 96. xv. & ſancti Joannis de Capiſtrano. 67. vii.

Petrus Romerus pietate, virtuteque commendabilis. 235. xv.

Petrus Ruſcellus Angliæ Miniſter. 343. xviii.

Petrus Salpinus Epiſcopus Vaſatenſis. 351. ii.

Petrus de Sanctis Provinciæ ſancti Antonii Miniſter. 345. xxiii.

Petrus Schena Epiſcopus Clugienſis. 348. iv.

Petrus Segudenſis Magiſter. 63. i. a Pſeudopontifice aliis conferendi magiſterium facultatem obtinet. 64. iii.

Petrus Sonarius Epiſcopus Auguſtenſis. 244. i.

Petrus Strange Theologus egregius. 198. xlv.

Petrus de Thovars Conventum de Amboyſia ædificat. 335. xxiii.

Petrus Tolentinas Inquiſitor. 181. xiii.

Petrus de Valentia Pontificius Sacellanus. 26. ii.

B. Petrus Villacretius conſtruit Conventus Aquileræ. 265. xiv. & Tribuli. 384. xxxix. ubi tumulatus. 75. iv.

Philippi III. Hiſpaniarum Regis erga Franciſcanos ſpecimen pietatis. 141. xiv. 147. iv. 242. xxxix.

Philippus de Aleuconis Cardinalis Indulgentiam pro Eccleſia Minorum Tyburi obtineri curat. 22. v.

Philippus Antonii Capellanus Pontificius. 364. viii.

Philippus Braſchius egregius Philoſophus. 193. xxxii.

Philippus Geſualdus Generalis, inde Cariatenſis Epiſcopus. 198. xlvi.

B. Pierius ſancti Franciſci ſocius plura Cœnobia extruit. 197. xliv. 198. xlv. olim ex ejus corpore ſaluberrimus emanabat liquor. 197. xliv.

Pileus Cardinalis Legatus beato Paulutio quamplurima privilegia largitur. 65. iv.

B. Pilingotus in Conventu Urbini tumulatus. 186. xxi.

Piſanæ gentes a beato Thomaſucio ingenti prodigio convertuntur. 7. xvi.

Piſarum Conventus. 190. xxiv.

Piſaurienſis Conventus. 185. xix. & Monaſterium. 353. vii.

Piſciæ Conventus. 191. xxv.

Pius II. ſummus Pontifex Conventum Gratiarum apud Mantuam inviſit. 89. xii.

Planorii Conventus. 193. xxxi.

Platina celebrat Alexandrum V. Pontificem. 339. vi.

Plimonthæ Conventus. 103. ix.

Plotaci Conventus. 182. xiv.

Plumbini Conventus. 192. xxx.

Polentana familia Minoritis addicta. 131. II.
Policii Conventus. 315. CVIII.
Pomerianus Conventus. 81. VI.
Poncius Feugeyronis Inquiſitor in Gallia. 327. XI.
Pontis Conventus. 131. V.
Pontis veteris Conventus. 130. IV.
S. Portiani Conventus. 239. XXXIV.
Portiunculæ Conventus curæ Obſervantium commiſſus. 381. XXIX. ejus Eccleſiæ encomium, & vindiciæ. 381. XXX. ſeq.
Portus-læti Conventus. 127. VIII. & Monaſterium. 58. VI.
Poræ Conventus. 384. XL.
Prædii Conventus. 47. V.
Pragenſem civitatem Carolus IV. Imperator exornat. 20. IV.
Pragenſis Conventus. 20. IV.
Pratenſis Conventus. 191. XXVI.
S. Proceſſi Conventus. 192. XXIX.
Puella quædam ſexum mentita Feſulis inter Fratres recipitur. 200. I. alia Aſſiſii. 201. I. item alia Senis. ibid.
Pyrrus Magiſter celebris. 197. XLIII.

R

RAdulphus Strange fundator Conventus Bridgenorthæ. 240. XXXVI.
Raymundus Baucius Urſinus ædificat Conventus Galatini. 54. V. & Minerbini. 241. XXXVIII. Conventum Gallipolis Obſervantibus concedi curat. ibidem.
Raymundus Nicolai de Conventu ſancti Andeoli benemeritus. 238. XXIX.
Raymundus Sancius. 81. VI.
Raynaldus Brancatius Cardinalis Joannem XXIII. coronat. 342. XII. & Martinum V. 390. I.
Reginaldus Longamus floret. 343. XVIII.
Reliquiæ Sanctorum quamplurimæ revelantur. 81. VIII. & magna veneratione coluntur. 82. VIII. multæ in Colonienſi Conventu aſſervatæ. 62. VIII.
Renatus Princeps Deyzichii Monaſterium Sororum Tertii Inſtituti extruit. 357. VII.
Riami Conventus. 42. XXX.
Richardus Brudæus Kelmorenſis Epiſcopus. 121. III.
Richardus Mulio Pontificias epiſtolas recipit. 368. XXII.
Richardus Pico Archiepiſcopus Rhemenſis num Franciſcanis aſcriptus. 85. III.
Richardus quidam miraculis glorioſus. 199. XLVII.
Riomi Conventus. 239. XXXIV.
Ripæ Daviæ Conventus. 130. IV.
Rivorum Conventus. 236. XVI.
Robertus beatæ Coletæ Genitor. 33. XII.
Robertus Mubire Epiſcopus Rapotenſis. 364. VIII.
Robertus Tilbot Cœnobii Ipſwici fundator. 240. XXXVI.
S. Rochus Confeſſor Gothardum de Polaſtrellis ad bonam frugem convertit. 351. IV.
Rodericus Garſia Minoritis pro Cœnobio conſtruendo fundum concedit. 335. XXII.
Rodericus Gomez a Silva ſacelli majoris Conventus Viſontii Patronus. 344. XXIII.
Rodericus de Sintria Inquiſitor in Luſitania. 124. III. ei Pontifex mittit epiſtolam. 125. IV.
Rodulphus Petrus de Toſſignano corrigitur. 22. II. 52. I. 94. X.
Rodulphus Trombetus Ebronenſis Epiſcopus. 356. VI.
Rogerius Caroliani Comes Conventum ejuſdem oppidi transfert. 199. XLVI.
Rogerius Cradot Epiſcopus Landavenſis. 320. III.
Rogerius Mazarienſis Epiſcopus. 18. XII.
Rogerius Senenſis eques Conventum Bivoniæ extruit. 126. VII.
Rogerius Venafri Epiſcopus. 140. XI.
Rogerus Anglus a Vicario Tartariæ in Italiam ad poſtulandos pro evangelica meſſe operarios miſſus. 105. I.
Romonenſis Conventus. 238. XXXIII.
Rubinus Gallus multis virtutibus exornatus. 115. XXI.
Rupellæ Conventus. 132. V.
Rupertus Palatinus Comes Imperator renunciatur. 244. I. 245. I. ejus encomia. ibidem. a Galeatio Mediolanenſi Duce impeditus ne Romam veniat. 246. I. moritur. 341. XIII.

S

B. SAbinus de Capello moritur. 256. XII.
Sacellani Pontificii. V. *Minoritæ*.
Sagromoſius Mantuæ Epiſcopus Minoritis Conventum ſanctæ Mariæ Gratiarum confert. 89. XI.
Saguntinus Conventus. 257. XIV.
Salvator de Monte Alto Sixti V. Pontificis Patruus. 181. XIII.
Sancia de Rojas Monaſterium Caſtri Lendii ædificat. 89. XIII.

San-

Sancius Fababuxius abſolvitur ab obedientia Conventualium . 81. vi.
Sancius a Pace Eccleſiam Conventus Lerenæ ædificat . 243. xli.
Sanctes de Monte Fabro ubi natus & ex quibus parentibus . 94. xi. ejus pœnitentia . 95. xi. miracula . 95. xii. ſeq. 96. xv. obit in Domino . 95. xiv. in Conventu Scotaneti tumulatus . 96. xiv. ejus epitaphium . ibidem . Quinam ejus acta ſcripſerunt . 96. xv.
Sanctes Pancta floret . 186. xx.
Sanctius Fernandez Monaſterium Alcozerii transfert . 62. ix.
Sanguis S. P. Franciſci ingenti prodigio effervet . 196. xli.
Sanociæ Conventus . 11. xxvii.
Saonenſe Monaſterium . 260. vii.
Sarani Conventus . 235. xvi.
Schiſma ſæviſſimum exoritur in Eccleſia . 13. ii. V. *Clemens VII. Urbanus VI. Benedictus XIII.* & in Minorum Ordine . 17. ix. 23. iii. 64. ii. 75. i.
Sebaſtianus Bricianus Epiſcopus . 76. v.
Sebaſtianus Dardadonus acta B. Jacobi Oldi recenſet . 265. xi.
Secundus de Moris Epiſcopus Dorienſis . 109. iii.
Secuſiæ Conventus . 69. xiii.
Segobricæ Conventus . 352. vi.
B. Seraphina Columna in Monaſterio Piſaurienſi tumulata . 353. vii.
Sergiani Conventus . 275. xxii.
Serræ Comitum Conventus . 183. xvi.
Serræ S. Quirici Conventus . 183. xvi.
Serriſtoria familia Conventum Fichini conſtruit . 191. xxvi.
B. Servus Dei Amandulæ ſepultus . 184. xvii.
Setobrigæ Conventus . 344. xxii.
Severinus Binius cujus opinionis ſuper validitatem Piſani Concilii . 324 iii.
Severinus Tranquillienſis Epiſcopus . 364. viii.
Sibilia Aragoniæ Regina obit . 318. iii.
Sibilla de Nazaræis beatæ Matthiæ Matelicenſis Parens . 318. vii.
Sibiniceuſe Monaſterium . 103. x.
Sigiſmundus Caroli IV. Imperatoris filius . 19. ii.
Sigiſmundus Hungarorum Rex a Pontifice in ſacro bello adjutus . 326. x. ad Imperiale ſolium evehitur . 347. i.
Sigiſmundus Octavianus Conventum Longiani reſtaurat . 194. xxxiii.
Silani Conventus . 133. vi.
Silveſter Senenſis pacis Placentinorum ſequeſter . 202. ii.
Simon Tripolitanus Epiſcopus . 364. viii.
Simplicianus Pergulenſis Theologiæ Doctor . 186. xx.
Sixtus Colleta Epiſcopus Rubenſis . 157. vii.
Sixtus Ferentinas Epiſcopus . 330. xv.
Sixtus V. ſummus Pontifex in Conventu Montis Alti initiatus . 181. xiii. Firmanus Archiepiſcopus Eccleſiam Minorum ſancti Petri Angelorum conſecravit . 184. xvi.
Societas Fratrum Peregrinantium propter Chriſtum . 149. i.
Soldico de Trabe Halicia Monialis quædam bona immobilia largitur . 103. x.
De Spighis familia Minoritis addicta . 191. xxvi.
Spinatioſæ Conventus . 113. xviii.
Squilacii Conventus . 197. xliv.
Stadbailæ Conventus . 98. xxi.
Stellæ Conventus . 235. xv.
S. Stephani Conventus . 315. cx.
Stephanus de Civitate Caſtellana Termulanus Epiſcopus . 257. xiii.
Stephanus de Crivellis Epiſcopus Caurienſis . 206. xi.
Stephanus Garibajus acta Martyrum Granatenſium ſcribit . 139. x.
Stephanus Gerardi Conventum Claſtigii ædificari poſtulat . 63. i. 72. vi.
Stephanus de Lanich Hieroſolymis martyrium ſubit . 100. i. 103. i. ſeqq.
Stephanus Petri Epiſcopus Nathuanenſis . 206. xi.
Stephanus de Teguta quoddam beneficium a Pontifice recipit . 63. i.
Stephanus Tiphernas Epiſcopus . 278. iii.
Stupa Fulginas floret . 274. xx.
Surii error corrigitur . 28. iv.
Symbolum Apoſtolorum *Credo* in ſolemnitate ſancti Franciſci cantari præſcribitur . 121. i. & in feſto ſacrorum Stigmatum . 123. i.

T

Talabricenſis Conventus . 142. xv. & Monaſterium . 76. viii.
Talachii Conventus . 315. cx.
Tamerlanus Tartarorum Imperator Chriſtianæ Religioni infenſus . 244. i.
Tarbienſis Conventus . 236. xvii.
Tavirenſis Conventus . 126. viii.
Teigmolagenſis Conventus . 87. viii.
Tereſia Silva de Figueroa ſacellum maximum Eccleſiæ Minorum Pacis Auguſtæ reficit . 146. iv.
Terræ Sanctæ Fratribus quædam præſcriptæ conſtitutiones . 360. vi.
Tertiariorum Domus . V. *Domus Tertii Ordinis* . & privilegia . V. *in fine quorumlibet annorum & præcipue additiones P. Meliſſani* .

Thedaldus *della caſa* Pontificius Sacellanus. 335. XXI.
Theobaldus Perini Pœnitentiarius Baſilicæ ſancti Petri. 349. V.
Thilmannus de Ihachemberg floret. 342. XVIII.
Theodorus Niem auctor quidam impius. 338. III. 339. V. 343. XX.
Thomas Butylerus Epiſcopus Chriſtinopolitanus. 129. II.
Thomas Cæſarienſis Epiſcopus. 351. II.
Thomas de Celano auctor vitæ S. Franciſci & ſequentiæ *Dies iræ &c.* 196. XLI.
Thomas Criſaphius Archiepiſcopus Meſſanenſis. 259. IV.
Thomas de Curte Vicarius Generalis Obſervantium in Gallia. 81. V. 371. VI.
Thomas Fantinus prudentia, doctrinaque ſpectabilis. 197. XLIV.
Thomas de Herbes Syracuſanus Epiſcopus. 82. VIII.
Thomas Hortevelle Epiſcopus Aladenſis. 97. XVII.
Thomas Imolenſis Epiſcopus Eccleſiam Minorum Lugi conſecrat. 193. XXXII.
Thomas Marinus. 186. XIX.
Thomas Otterbonus. 343. XVIII.
Thomas Porta Magiſter. 198. XLIV.
Thomas Sanſeverinus Marſicanorum Comes Conventum Padulæ conſtruit. 42. XXX.
Thomas de Scarlino Conventus Feſularum incola. 200. XLIX.
Thomas de Spinoſa Franciſco Gonzagæ a ſecretis. 243. XLI.
Thomas Tolentinas martyr. 181. XIV. ejus dies feſtus celebratur. ibidem.
Thomas Urſinus de Manupello Cardinalis Bonifacium IX. Pontificem coronat. 85. I.
Tiferni Conventus. 180. XII.
Timotheus Leonus floret. 186. XIX.
Tobiæ ſancti Bernardini Senenſis conſanguineæ laus. 29. VI. ſeqq. V. *S. Bernardinus*.
Tolentini Couventus. 181. XIV.
Tollus Dini ſancti Bernardini Senenſis genitor. 27. II.
Tribuli Conventus. 384. XXXIX.
Trimi Conventus. 122. IV.
Trincius de Trinciis Fulginas ſæviſſimus Tyrannus. 1. t. 9. XXII. ejus Miniſtri duos Minoritas immaniter interficiunt. ibidem. Datus in præceps miſere decedit. 2. II. 9. XXII. in beatum Thomaſucium invehitur, ſed reſipiſcit 9. XXII.
Tudertiuus Conventus. 243. XLII. 265. XII.
Tutiaſonenſis Conventus. 235. XV.

V

Valentinus Camarotus Patavii Medicinæ profeſſor. 195. XL.
Valentinus Narnienſis cum tota ſua familia Ordinem ſancti Franciſci ingreditur. 18. XII.
Valentinus Saurean de Cœnobio Auraniæ optime meritus. 238. XXX.
Vannes Biordiligius Conventum ſancti Martini iterum extruit. 187. XXI.
Varennarum Conventus. 366. XIV.
Varignani Conventus. 193. XXXI.
Vaſatenſis Conventus. 24. V.
Vaſquius Egitanenſis Epiſcopus pro conſtructione Portus-læti indulgentias largitur. 90. I.
Ubaldinorum familia Conventum Burgi ſancti Laurentii Franciſcanis largitur. 191. XXVI.
Ubertus de ſancto Georgio ultimæ tabulæ Blancæ Sahaudæ exequutor. 74. II.
B. Venantius Fabrianenſis hiſtoriam ſancti Jacobi Piceni ſcribit. 385. II.
Veneti cum Januenſibus præliantur. 25. I.
Ventura laicus virtute, & pietate celebris. 18. XII.
Ugolinus Trincius beati Paulutii conſanguineus Minoritis fundum pro Cœnobio ædificando largitur. 93. VIII.
Vianæ Conventus. 115. XXI.
Vicboldus de Viridemia Phareni Epiſcopus. 101. III.
Vici in Hiſpania Conventus. 235. XIV.
Vici Segenziaci Conventus. 54. IV.
Victorius Capellus floret. 198. XLVI.
Vigliarinus Manfredus Epiſcopus Scutarenſis. 256. XIII.
Villæ Francæ Conventus. 236. XVIII.
Villæ Frechioſi Monaſterium. 345. XXV.
Villaſillos Conventus. 335. XXII.
Vilvenſis Conventus. 102. VIII.
Vimenarienſis Conventus. 121. II.
Vincentius Aquilanus in Conventu ſancti Juliani tumulatus. 383. XXXVI.
Vincentius Bors Miniſteriatu Provinciæ Angliæ privatus. 356. V.
Vincentius Ridler vir clariſſimus. 322. III.
Virvieſcæ Conventus. 352. V.
Viſontii Conventus. 344. XXIII.
Vitalis Abienſis Epiſcopus. 349. IV.
Vitalis Valentiuus Tolonenſis Epiſcopus. 331. XV.
Vitarella de Aſculo Monaſterium pro Sororibus Tertii Inſtituti in Urbe extruit. 98. XXII.
Vitus de Cherſo Auſarenſis Epiſcopus. 351. I.

Ul-

Ulmetenſis Conventus. 143. xvii.
Ulricus Redrojoz Capellanus Pontificius. 364. viii.
Umbertus Locatus corrigitur. 54. iii.
Uratiſlaus I. Rex Boemiæ Pragenſem Eccleſiam extruit. 19. iii.
Urracha Guſmania Monaſterinm Villæ Frechioſi ædificat. 345. xxv.
Urbanus VI. infauſte Gregorio XI. in Pontificatu ſuccedit. 12. i. Cardinales irritat. 13. ii. hinc alterius Poutificis electio. ibidem. quatuor Minoritis Purpuram Cardinalitiam confert. 15. v. ſub ejus Poutificatu deſunt monumenta graviora. 22. i. moritur, nullo bonis ſuo deſiderio relicto. 84. i.
Urbevetanum Monaſterium. 157. vii.
Urbini Conventus. 186. xxi.
Wenceslaus Caroli IV. Imperatoris filius patrias virtutes non imitatur. 17. xi.
Willelmus Rodeke Epiſcopus Albicaſtrenſis. 364. viii.
Wiſlelmus de Wildenholtz Samaſtenſis Epiſcopus. 256 xiii.
Wladislaus Lithuaniæ Dux ad Catholicam fidem converſus. 71. i. ingenti ſtudio pro eadem augenda laborat. ibidem. uxorem Heduigem Hungariæ ducit. ibidem. Cathedralem Eccleſiam Vilnæ fundat. 71. ii.

Y

Ypris Conventus. 59. vii.

Z

Zacheus Conſentinus Conſentiæ tumulatus. 198. xlv.
Zalardi Conventus. 345. xxiv.
Zenobius Pergulenſis floret. 186. xx.
Zeretanæ Conventus. 366. xiii.

IN-

INDEX BULLARUM

Quæ in hujus noni Tomi Regeſto continentur.

Numerus Arabicus indicat paginam, Romanus vero per ordinem poſitas Bullas.

AD ea. *Urbani VI.* 411. XIV.
Ad ea. *Bonifacii IX.* 437. XXIV.
Ad ea. *Ejuſdem.* 442. XXX.
Ad ea. *Ejuſdem.* 444. XXXI.
Ad Eccleſiarum. *Ejuſdem.* 456. XXXVIII.
Ad fructus uberes. *Ejuſdem.* 472. LV.
Ad hoc libenter. *Ejuſdem.* 424. IX.
Admonet nos. *Joannis XXIII.* 558. XLIV.
Amabiles fructus. *Ejuſdem.* 524. IX.
Amabiles fructus. *Ejuſdem.* 552. XXXVIII.
Amabiles fructus. *Ejuſdem.* 554. XL.
Apoſtolatus officium. *Bonifacii IX.* 453. XXXVI.
Apoſtolatus officium. *Martini V.* 564. I.
Apoſtolicæ Sedis. *Bonifacii IX.* 417. I.
Apoſtolicæ Sedis. *Ejuſdem.* 427. XIV.
Caritas indiſſolubilis. *Joannis XXIII.* 527. XI.
Circa ſtatus. *Ejuſdem.* 525. X.
Cum a nobis petitur. *Bonifacii IX.* 419. III.
Cum a nobis petitur. *Joannis XXIII.* 549. XXXIII.
Cum de privilegiis. *Ejuſdem.* 548. XXXII.
Cum Eccleſia. *Urbani VI.* 404. V.
Cum in memoriam. *Alexandri V.* 508. VIII.
Cum nos pridem. *Joannis XXIII.* 546. XXIX.
Cupientibus. *Bonifacii IX.* 431. XVIII.
Decens reputamus. *Ejuſdem.* 481. LXIII.
Devotionis tuæ. *Clementis VII. Antipapæ.* 411. XV.
Digna reddimur. *Joannis XXIII.* 543. XXV.
Dignum eſt. *Bonifacii IX.* 467. L.
Dilectorum filiorum. *Ejuſdem.* 432. XX.
Dilectos filios. *Joannis XXIII.* 544. XXVII.
Diſpoſitione divina. *Ejuſdem.* 542. XXIV.
Diſpoſitione divina. *Ejuſdem.* 547. XXXI.
Divina ſuperæminens. *Clementis VII.* 406. VIII.
Divina ſuperæminens. *Alexandri V.* 512. X.
Dudum pro parte. *Bonifacii IX.* 425. XI.
Dum ad merita. *Ejuſdem.* 428. XV.
Etſi ex debito. *Ejuſdem.* 441. XXIX.
Etſi ex debito. *Ejuſdem.* 445. XXXII.
Etſi ex ſuſceptæ. *Joannis XXIII.* 543. XXVI.
Etſi forſan. *Bonifacii IX.* 479. LXI.
Exhibita nobis. *Clementis VII.* 403. III.
Exhibita nobis. *Bonifacii IX.* 446. XXXIII.
Exhibita nobis. *Alexandri V.* 564. II.
Exhibita ſiquidem. *Bonifacii IX.* 464. XLVI.
Exigit honeſtas. *Ejuſdem.* 476. LIX.
Exigit veſtræ. *Benedicti XIII.* 490. III.

Exigit

Exigit veſtræ. *Clementis VII.* 407. IX.
Eximiæ devotionis. *Benedicti XIII.* 489. II.
Ex injuncto nobis. *Bonifacii IX.* 470. LIII.
Ex paternæ. *Clementis VII.* 401. I.
Frequentes hactenus. *Joannis XXIII.* 555. XLII.
Fructus præcipuæ. *Ejuſdem.* 532. XVI.
Glorioſus Deus. *Bonifacii IX.* 429. XVI.
His, quæ divini. *Ejuſdem.* 462. XLIV.
His, quæ pro ſtatu. *Joannis XXIII.* 554. XLI.
Honeſtis ſupplicum. *Innocentii VII.* 497. VI.
Humilibus, & honeſtis. *Bonifacii IX.* 430. XVII.
Humilibus, & honeſtis. *Ejuſdem.* 440. XXVIII.
Illa, quæ. *Joannis XXIII.* 560. XLVI.
Iis, quæ. *Benedicti XIII.* 490. IV.
Iis, quæ. *Clementis VII.* 412. XVI.
In eminentis. *Alexandri V.* 515. XIV.
Injunctum nobis. *Bonifacii IX.* 436. XXIII.
Inter Eccleſiaſticos. *Clementis VII.* 403. IV.
Inter Eccleſiaſticos. *Ejuſdem.* 416. XXI.
Inter opera. *Joannis XXIII.* 534. XVII.
Juſtis, & honeſtis. *Bonifacii IX.* 476. LVIII.
Juſtis, & honeſtis. *Alexandri V.* 503. I.
Juſtis, & honeſtis. *Joannis XXIII.* 542. XXIII.
Laudibus, & honore. *Ejuſdem.* 522. VII.
Licet Apoſtolicæ. *Gregorii XI.* 477. LX.
Licet is. *Ejuſdem.* 397. I.
Licet is. *Ejuſdem.* 397. II.
Licet is. *Joannis XXIII.* 557. XLIII.
Licet nos. *Bonifacii IX.* 463. XLV.
Licet ubilibet. *Ejuſdem.* 465. XLVII.
Magnæ devotionis. *Ejuſdem.* 418. II.
Magnæ devotionis. *Ejuſdem.* 426. XII.
Magnæ devotionis. *Ejuſdem.* 437. XXV.
Magnæ devotionis. *Ejuſdem.* 438.
Magnæ tuæ. *Clementis VII.* 410. XII.
Mentis veſtræ. *Joannis XXIII.* 519. IV.
Merita veſtræ. *Ejuſdem.* 531. XV.
Meritis veſtræ. *Bonifacii IX.* 433. XXI.
Nuper dilectis. *Joannis XXIII.* 538. XIX.
Oblatæ nobis. *Ejuſdem.* 523. VIII.
Ordinem Fratrum Minorum. *Alexandri V.* 506. VII.
Paſtoralis officii. *Joannis XXIII.* 521. VI.
Paſtoralis officii. *Ejuſdem.* 538. XX.
Paſtoralis officii. *Ejuſdem.* 559. XLV.
Perſonam tuam. *Bonifacii IX.* 453. XXXV.
Perſonas, quæ. *Innocentii VII.* 500. X.
Perſonas vacantes. *Joannis XXIII.* 535. XVIII.
Pia mater. *Bonifacii IX.* 561. XLIII.
Piis, & honeſtis. *Ejuſdem.* 459. XLI.
Piis votis. *Innocentii VII.* 498. VII.
Pium, & honeſtum. *Bonifacii IX.* 481. LXII.
Proviſionis noſtræ. *Ejuſdem.* 447. XXXIV.
Prudentes Virgines. *Clementis VII.* 405. VII.
Quamvis prout. *Bonifacii IX.* 454. XXXVII.

Quia noſtra potiſſime. *Clementis VII.* 402. II.
Rationi congruit. *Gregorii XII.* 501. I.
Rationi congruit. *Joannis XXIII.* 516. I.
Rationi congruit. *Ejuſdem.* 518. II.
Regimini univerſalis. *Bonifacii IX.* 423. VIII.
Regis pacifici. *Innocentii VII.* 499. VIII.
Regnans in excelſis. *Alexandri V.* 508. IX.
Religionis veſtræ. *Clementis VII.* 414. XVIII.
Religionis zelus. *Ejuſdem.* 415. XIX.
Religionis zelus. *Ejuſdem.* 415. XX.
Religionis zelus. *Innocentii VII.* 494. IV.
Religionis zelus. *Ejuſdem.* 500. IX.
Religionis zelus. *Alexandri V.* 504. III.
Religionis zelus. *Ejuſdem.* 513. XI.
Religionis zelus. *Joannis XXIII.* 541. XXII.
Religionis zelus. *Ejuſdem.* 546. XXX.
Romanus Pontifex. *Innocentii VII.* 493. III.
Sacra veſtra. *Joannis XXIII.* 520. V.
Sacræ devotionis. *Innocentii VII.* 495. V.
Sacræ Religionis. *Bonifacii IX.* 421. IV.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 433. XXII.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 457. XXXIX.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 439. XXVII.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 458. XL.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 467. XLIX.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 468. LI.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 469. LII.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 471. LIV.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 475. LVII.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 488. LXV.
Sacræ Religionis. *Innocentii VII.* 492. I.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 492. II.
Sacræ Religionis. *Alexandri V.* 504. IV.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 505. VI.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 513. XII.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 514. XIII.
Sacræ Religionis. *Joannis XXIII.* 529. XIII.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 531. XIV.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 550. XXXIV.
Sacræ Religionis. *Ejuſdem.* 550. XXXV.
Sacræ veſtræ. *Gregorii XI.* 398. IV.
Sacræ veſtræ. *Ejuſdem.* 400. VI.
Sacræ veſtræ. *Bonifacii IX.* 422. VII.
Sacræ veſtræ. *Ejuſdem.* 427. XIII.
Sacræ veſtræ. *Ejuſdem.* 439. XXVI.
Sacræ veſtræ. *Ejuſdem.* 461. XLII.
Sacræ veſtræ. *Ejuſdem.* 487. LXIV.
Sacrum Ordinem. *Clementis VII.* 407. X.
Sinceræ devotionis. *Ejuſdem.* 410. XIII.
Sinceræ devotionis. *Bonifacii IX.* 474. LVI.
Sinceræ devotionis. *Benedicti XIII.* 488. I.
Sinceræ devotionis. *Alexandri V.* 505. V.
Sinceræ devotionis. *Joannis XXIII.* 519. III.
Sinceræ devotionis. *Ejuſdem.* 529. XII.

Sinceræ devotionis. *Ejuſdem*. 545. XXVIII.
Solet annuere. *Gregorii XI*. 398. III.
Specioſus forma. *Joannis XXIII*. 540. XXI.
Splendor paternæ. *Clementis VII*. 413. XVII.
Splendor paternæ. *Urbani VI*. 416. XXII.
Splendor paternæ. *Bonifacii IX*. 421. V.
Splendor paternæ. *Ejuſdem*. 422. VI.
Tenorem cujuſdam. *Ejuſdem*. 425. X.
Traditæ tibi. *Ejuſdem*. 466. XLVIII.
Traditæ tibi. *Alexandri V*. 503. II.
Tuæ nobilitatis. *Clementis VII*. 409. XI.
Veſtræ devotionis. *Gregorii XI*. 399. V.
Veſtræ ſacræ. *Bonifacii IX*. 432. XIX.
Viri ſacræ lectionis. *Ejuſdem*. 553. XXXIX.
Virtutibus clarens. *Joannis XXIII*. 551. XXVI.
Virtutibus clarens. *Ejuſdem*. 552. XXXVIII.
Virtutibus clarens. *Ejuſdem*. 562. XLVII.
Virtutibus clarens. *Ejuſdem*. 562. XLVIII.
Virtutibus clarens. *Ejuſdem*. 563. XLIX.
Virtutibus clarens. *Ejuſdem*. 563. L.
Votis fidelium. *Clementis VII*. 405. VI.

FINIS TOMI NONI.

Menda, quæ in hujus noni Tomi editione irrepſerunt, benevole Lector ita corriges.

Pag. 4.	§. VI.	*lin.* 1.	ecteidiſt	cecidit
Ibidem.		*lin.* 2.	accurri	accurrit
8.	§. IX.	*lin.* 7.	Ertruria	Etruria
34.	§. XIV.	*lin.* 8.	fama	forma
86.	§. IV.	*lin.* 7.	Calæjo	Galæcoi
129.	§. II.	*lin.* 9.	MDCLXXXI.	MCCCLXXXI.
135.	§. IV.	*lin.* 32.	incrudeli	increduli
142.	§. XV.	*lin.* 11.	Templis	Templi
193.	§. XX.	*lin.* 15.	Beccano	Pechamo
196.	§. XLII.	*lin.* 3.	Procinæ Termulatum	Procinæ, Termulatum
223.	§. IV.	*lin.* 6.	inſpiratio,	inſpiratio-
256.	§. XIII.	*lin.* 2.	Nrapolitano	Neapolitano
265.	§. XIII.	*lin.* 4.	obſequebatur	obſequebantur
275.	§. XXII.	*lin.* 1.	Sancti	Sancto
309.	§. XCI.	*lin.* 8.	uſura	viſura
319.	§. II.	*lin.* 2.	Rsligionis	Religioni
321.	§. IV.	*lin.* 3.	Gregorium	Gregorius
367.	§. XVII.	*lin.* 5.	Diœceſis	Diœceſi
368.	*in argum.*	*lin.* 2.	Pantificatus	Pontificatu
369.	§. II.	*lin.* 10.	Oſtienſem	Oſtienſem
373.	§. VII.	*lin.* 28.	velumus	volumus
Ibidem.		*lin.* 18.	circumductis	circumductis
380.	§. XXVII.	*lin.* 9.	fuiſſe	fuiſſe
385.	§. I.	*lin.* 15.	Evingonelli	Quingonelli
386.	§. II.	*lin.* 6.	ſuſcipiens	ſuſpiciens
389.	§. X.	*lin.* 5.	aſque	eiſque
391.	§. IV.	*lin.* 1.	occurrerunt	occurrunt
393.	§. IV.	*lin.* 14.	detunſa	detonſa

Digitized by Google

by Google

Digitized by Google